ΑΡΕΤΑΙΟΥ ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,

ΠΕΡΙ

ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ

ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ

ΠΑΘΩΝ,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ΠΕΡΙ

ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ

ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ

ΠΑΘΩΝ,

ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ΕΝ

ΟΞΟΝΙΑ.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,

ΠΕΡΙ

ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ
ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ,
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ΠΕΡΙ ΘΕΡΑΠΕΙΑΣ
ΟΞΕΩΝ ΚΑΙ ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ,
ΒΙΒΛΙΑ ΤΕΣΣΑΡΑ.

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE

CAUSIS ET SIGNIS

ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM,
LIBRI QUATUOR.

DE CURATIONE
ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM,
LIBRI QUATUOR.

Cum MSS. duobus, Harleyano, & Vaticano, contulit
JOHANNES WIGAN A.M. Ædis Christi Alumnus.

Accedit, Præfatio: Dissertationes in ARETÆUM: Variæ Lectiones: Notæ, & Emendationes: Tractatus de Ionicâ ARETÆI Dialecto: quodque difficiliores hujus Authoris voces exponit, Lexicon.

OXONIÆ,
E TYPOGRAPHEO CLARENDONIANO, MDCCXXIII.

VIRO CLARISSIMO

JOHANNI FREIND

M. D.

COLLEGII MEDICORUM

ET

R.S. SOCIO.

TUO hortatu inchoatam, Tua ope absolutam, mitto Tibi, Vir Doctissime, novam hanc *Aretæi* Editionem. Quem cum haud modo in Scriptis Tuis eximie collaudes, sed ad emaculandum limandumque hunc Authorem plurima mihi adjumenta comparaveris, non dubito quin plerisque sit futurus & acceptu non ingratus, & lectu non inutilis. Nam, præterquam quod, ingenio acri & multiplici Experientia fretus, omnibus etiam doctrinæ subsidiis instructus, tritis semper ac vulgaribus medendi viis minime insistat: Observationes suas & curandi regulas, cum decora quadam authoritate propositas, gravissimis rationum momentis confirmat, summa styli elegantia illustrat. Propter hanc in Medicina exercenda peritiam, hanc in explicanda eloquentiam, vehementer Tibi placere video *Aretæum*; more scilicet magnorum virorum, qui ingenia optima ac suorum similia, non modo in consortiis vivorum, sed etiam in mortuorum Libris, studio & amore prosequuntur. Nam quid ego dicam de Eruditionis Tuæ varietate & copia? quantopere in diversis *Medicinæ* partibus præcellas, quarum licet, ubi non apte omnes inter se connexæ reperiuntur, fructus in medendo sit exiguus, tamen in singulis multum profecisse res est operæ non mediocris, id, inquam, Scripta

DEDICATIO.

Tua, Doctorum jamdiu laudibus prædicata, abunde teſtantur. Quid autem de proſpero eo loquar, quo Morbos depellis levaſque, ſucceſſu? illud quidem quotidie commonſtrant ad Optimates decumbentes itiones Tuæ aſſiduæ, & innumeris omni affectuum genere languentibus vita ſaluſque a Te reddita. Hæc itaque nemini obſcura; non æque fortaſſe cognitus ſingularis quidam *Profeſſionis* Tuæ amor, quo impulſus, omni ratione hanc ornare nunquam deſinis: & illos qui huic ſe addicere ſtatuerunt conſiliis Tuis informas, familiaritate honeſtas, authoritate commendas; quod quidem a me præcipue non tacendum eſt, qui haud alio nomine fuerim vel a Te primo cognitus, vel ab eo tempore uſque ad hunc diem maximis benevolentiæ indiciis exceptus. Neque vero a me prætermitti poteſt, quam ſtudioſe ſemper, una cum *Collegis* Tuis Clariſſimis, *Academiarum* honorem atque commodum promoveas; qui gnaviter contendiſtis, ut liberali noſtræ inſtitutioni pretium ſuum tribui debuerit: neque fieri jam permittitis, ut cum iis, qui *Gradibus Academicis* diſtinguuntur, æqua dignitate Medicinam in *Urbe* factitet, quiſquis vel a populo, vel a ſeipſo, *Medici* nomine conſalutetur. Hæc, ut a Te geri, ita ab aliis ſciri & celebrari par eſt. Siquid interim temporis atque otii Tibi ſupereſt a perpetuo illo quo urgeris negotiorum pondere, cum *Aretæi* Opera multo jam in hac, quam in ſuperioribus Editionibus, emendatiora prodeant, id Tibi ad eorum lectionem cum voluptate iterandam per ſe ſatis incitamenti fore confido.

Sum

Tibi devinctiſſimus

JOHANNES WIGAN.

PRÆFATIO,

Varias *Aretæi* Editiones, & quid in hac præstitum sit, recensens.

ARETÆI *Scripta hæc, priusquam* Græce *lucem vidissent,* Latine *prodierunt,* Junio Paulo Crasso, Professore Patavino, *Interprete*; Venetiis *impressa, A. D.* 1552, *in* 4to. *In Præfatione Interpretationi suæ annexa hæc habet* Crassus, "*forte Liber quidam* Græce *manu scriptus, veterrimus & cariosus, in manus meas incidit. In fronte Libri nomen Autoris inscriptum erat,* Aretæi *videlicet* Cappadocis. *De Morbis agebat, qui singulatim humani corporis membra corripiunt. Ipsum avide, ut mihi moris est, & ter & quater perlegi. Perlectus Liber, cum gaudio, tum mœrore, animum perfudit meum; quippe gavisus sum tam egregii Autoris Librum, qui vetustatis injuria hominumq; socordia in tenebris tot sæcula jacuisset, in lucem Dei beneficio fuisse vindicatum: indolui vero non mediocriter, ipsum non sanum, non integrum, sed multis mendis inquinatum, multis magnisque vulneribus concisum & laceratum, ad manus nostras delatum esse. Cæterum hæc fragmenta colligere, utque pluribus usui forent, Latina facere ac publicare satius esse judicavi, quam ea in totum carie, tineis, situque deleri permittere.*" *Post* Aretæi *laudem hæc deinde adjicit,* "*Quam multos in eo transferendo labores tulerim, quantum temporis atque olei absumserim, vix queam dicere; quum plurimis undiq; vulneribus confossus esset.* Ex tribus *tamen* collatis Exemplaribus *multa, quæ deficiebant, restitui: quæ erant depravata, castigavi: quæ confusa erant, in ordinem redegi: per conjecturas etiam certissimas ab Artis Medicæ peritia desumtas non paucos locos Librariorum incuria vitiatos antiquæ & sanæ lectioni restitui. De quibus autem ambigebam, neque sinceram veritatem eruere mihique penitus satisfacere*

Crassi Latina Versio.

 poteram,

"*poteram, eos* Afterifco *notavi, aliorumque judiciis penfitandos cafti-*
"*gandofque reliqui; utq; in fumma dicam, quantum huic Libro opis*
"*attulerim, qui candida mente & livore purgata ipfum curiofe lecti-*
"*tabunt, & cum Græcis Exemplaribus conferent, facile deprehendent.*" *In Margine Libri* variantes *paucula* Lectiones *inveniuntur, non Græce, fed* Latine *tantum confcriptæ. Cæterum in hac* Craffi *Editione,* Libri de Diuturnorum Morborum Curatione Secundi *Capita* quinque, fecundum *fcilicet,* tertium, quintum, fextum, *atque* feptimum *defiderantur; quæ poftea in aliis Editionibus, tam Græce, quam Latine, loco fuo reftituta funt.*

Quænam hujus operis partes in omnibus defint Editionibus.

Utinam & aliæ hujus operis, quæ defunt, partes e tenebris erui, & cum his quæ fuperfunt in corpus unum atque perfectum refarciri poffent; cum manca hæc & miferis modis lacera membra perito cuique arbitro tam exquifita arte elaborata, tam vel in hac mutilatione pulchra videantur, ut ea nulli etiam integro Antiquitatis Monumento *pofthabeant. Nam in Libris omnibus* Manufcriptis, *quos vel ego vidi, vel Editores cæteri, non occurrunt de Caufis & Signis Acutorum Morborum* Libri Primi *Capita* prima quatuor, *neque principium* quinti; in Libro de Diuturnorum Curatione Primo, *defunt prorfus Caput* fextum, *atque* feptimum, *principium etiam & finis* octavi, *dehinc autem* nonum, decimum, undecimum, *ac* duodecimum, *item* decimi tertii *principium & finis,* decimi quarti *finis, penitus denique* decimum quintum, & decimum fextum; *in* Libro Secundo de Diuturnorum Curatione, *deficit Caput* primum, quartum, feptimi *finis,* octavum, nonum, decimum, undecimum, *cum principio* duodecimi. *In variis autem totius Operis partibus videntur deficere non modo verba quædam, fed & plurimæ quandoque Lineæ. Porro in* Libro de Acutorum Curatione Primo, *Caput* feptimum (*de* Angina *fcilicet medenda*) *in fine mancum effe, in aliqua vero parte faucium Caput* fecundum Libri Secundi de Diuturnorum Curatione (*ubi de* Diabete *agitur*) *quod ab aliis Editoribus haud annotatum eft, probavi* [a] *ex* Aëtio, *qui* Aretæum, *nonnifi in duorum iftorum Affectuum tractatione, nominat; & ex eodem quædam fe depromere teftatur, quæ in his jam reperiri nequeunt. Caput etiam* fextum Libri de Curatione Diuturnorum Secundi, *uti conjicio, minime integrum eft, fed potius maxima ex parte mutilum.*

Græca Goupyli Editio.

Aretæum Græce *primum edidit* Jacobus Goupylus, *adjectis iis* Libri poftremi *Capitibus* quinque, *quæ in* Craffi *Verfione defiderabantur. Græca e MS in* Galliarum Regis *Bibliotheca fe expreffiffe teftatur,* duorum *aliorum* Codicum *ope, quorum unum fuis fumptibus comparaverat, alterum e* Capelli *Mufæo depromferat. Exemplar hoc* Parifiis *nitidiffime excufum eft, A. D.* 1554, *in* 8vo, *apud* Adrianum

[a] Vid. Notas ad calcem Verfionis horum Capitum.

Tur-

Turnebum, Typographum Regium. *Quin & maximam in hac Editione curam impendit* Goupylus, *utpote cum perpauca hic Typographorum Errata occurrant, &* trium *istorum* Codicum Collatione *sententiæ plurimæ depravatæ castigentur, & in fine Libri* Variantes *adjiciantur Manuscriptorum* Lectiones, *cum conjecturis aliquot non contemnendis.*

Eodem anno, scilicet 1554, *post Græca tamen publici juris facta,* Crassi *Interpretatio* Parisiis *edita est, apud* Guilielmum Morelium, *&* Jacobum Puteanum, *in* 8vo. *Huic Annotationes locorum subjiciuntur, qui in* Aretæi *Codice Græco ab Interpretatione* Crassi *discrepant*; Autore, G. M. T. *quæ Notis nostris ad Varias Lectiones intermixtæ reperientur. Hic item Capita illa* quinque, *quæ* Crassus *non verterat, jam primum* Latine *traducta sunt.* Anonymum *hunc fuisse* Goupylum *vix dubitari potest.* Latina Goupyli Editio.

Juxta proxime memoratam Editionem, Latinam Aretæi *Versionem, inter Medicæ Artis Principes impressit* Henricus Stephanus, *Anno* 1567, *in fol. omissis tamen Notulis, quæ sub fine* Anonymus *iste Editor adjecerat.* Latina Henrici Stephani Editio.

Crassi Versio *ab ipso recognita, traductis etiam ab eodem Capitibus* quinque, *quæ in priore ejus Editione deerant,* Basileæ, *apud* Petrum Pernam, *Anno* 1581, *in* 4to, *primum impressa est: licet a* Crasso, *ut ex Epistola ejus ad Lectores data patet, Anno* 1555 *absoluta fuerit. Verum hæc in publicum non prodiisse ante Annum* 1581, *mortuo jam* Paulo Crasso, *constat ex Typographi ad Lectorem Epistola, ubi hæc leguntur*; "*Ediderat jam ante* Junius Paulus Crassus Aretæum *a se e Græco in Latinum versum,* Venetiis: *nunc vero, ab ipso ante obitum recognitum, & multis Capitibus ex Græco Exemplari auctum, (ut in Præfatione scribit) filius ejus* Celsus *ad nos misit.* Secunda Crassi Versio Latina.

Omnium postrema est Editio, quæ Græco-Latine *prodiit,* Augustæ Vindelicorum, *Anno* 1603, *in fol. In prima Libri pagina hæc* Aretæi *scripta prædicantur esse* Græce *&* Latine *conjunctim edita,* tribus MSS Codicibus, Veneto, Bavarico, Augustano, collatis; *cum Commentario, quo obscura doctrina de nominibus & parte affecta morborum singulorum cum suis signis perspicua Methodo illustratur, Autore* Georgio Henischio B. Medico Augustano. *In Præfatione sua dicit hæc* Henischius, "Tria *inspexi* Manuscripta, Venetum, Bavaricum, *&* Augustanum. *Idem est initium in* Augustano, *quod in* Lutetiano *Exemplari: deficiunt autem in illo* sex [a] Capita, *quæ desiderata in prima Editione.* Venetum, *&* Bavaricum *contractius est, utrumque a sexto Capite* περὶ Τετάνε *demum incipiens, & sex illis Capitibus similiter carens. Hæc vero Capita, quæ non alibi, quam in* Regio *Codice, reperiuntur, genuina esse non sine causa ambigo*; Aetius Græco-Latina Henischii Editio.

[a] Error hic *Henischii* est; nam *quinque* tantum Capita in *Secunda* Editione adjecta sunt.

" *enim*

" *enim sermone* 11, *cap.* 1. *de* Diabete *agens, Optima, inquit, (ut ait* " Aretæus) *est in dolio facta evaporatio ad exsudandum, eo modo ut* " *caput extra dolium promineat, frigidumque aerem attrahat, reli-* " *quum vero corpus omne calefiat. Id autem in Capite de* Diabete, " *quo* Aretæus *auctior redditur, non continetur: contineri deberet, si* " *legitimum esset. Idem de reliquis judicium.*" *Quinam autem hic est argumentandi modus? Annon in* Aretæo *partes Capitum passim, perinde ac Capita integra, desunt? Annon etiam in curanda* Angina, *prout supra monuimus, verba* Aretæi *ab* Aëtio *proferuntur, quæ in hoc Libro nusquam legimus? Eodem itaque jure Caput illud de* Angina, *tanquam spurium, repudiare potuit. Verum in istis Capitibus scriptionis similitudo, & medendi norma eadem, quæ in cæteris usurpatur hujus Libri partibus, minimum dubitandi locum relinquunt, quin eidem quoque Authori ascribi debeant. Quid quod ea, ut in* Regio, *ita & in* Harleyano *Codice (de quo infra loquemur) inveniamus. De Editione sua hæc amplius* Henischius, " *Addidi autem Con-* " *versionem* Junii Pauli Crassi, Medici & Professoris Patavini. *Pau-* " *ca quædam inserta Textui Latino, & diverso charactere impressa* " *sunt, ex Notis* Anonymi Galli. *In Margine* Variæ *sunt* Lectiones, " *partim annotatæ a* Jacobo Goupylo, *partim ex Codice* Augustano." *Item* " *ne imperfectus esset (inquit)* Aretæus, *& ad usum minus* " *accommodatus, colores illius obliteratos purpurisso* Galeni, & Alexandri " Tralliani, *imprimis vero* Pauli Æginetæ, *reconcinnare, & mancum* " *suis partibus absolvere volui, nec temere; multa enim sunt apud* " Æginetam *locis aliis, quæ ex* Aretæo *desumta esse constat.*" *Hoc negotii sane & inaniter suscepit, neque feliciter executus est: cum Authores ab eo memorati in manibus doctorum vulgo haberentur, neque* Aretæo *ullo modo essent, vel in medendi, vel in scribendi genere, similes;* Paulum *vero, licet* Aretæi *mentionem faciat, vix quicquam ex eo hausisse deprehendo; plurima certe, & ea magni momenti, tum in describendis tum in curandis morbis, Dialecto tantum immutata, in Libros suos transcripsit* Aëtius; *quæ loca ad imum Latinæ nostræ Versionis passim annotavimus. Cæterum* Henischius *Opus hoc Typis quidem satis nitidis (etenim Græci his, quibus in hac Editione utimur, haud dissimiles sunt) excusum publico dari curavit: verum in obeundo suo munere ita se gessit, ut summæ possit, vel incuriæ, vel inscitiæ, vel utriusque, merito accusari. Nam præterquam quod elegantissimo huic Authori Commentarios nonnisi jejunos admodum atque futiles attexuerit, Textum ipsum,* tribus *licet MSS instructus, vix uno, ni fallor, emendavit loco.* Tria *hæc* MSS *in fronte Libri ab eo* collara *dicuntur; sed Editorem ea tantum, ut in Præfatione inquit,* inspexisse *crediderim. Quod ad* Venetum & Bavaricum *attinet, nullæ annotatæ fuit ex iis* Variæ Lectiones, *cum se eas, quæ in Margine sunt, excerpsisse dicat, partim ex* Goupyli *Editione, partim ex Codice* Augustano.

In

In hoc quidem conferendo, non modo ingenti illum accuratione, sed & fide & velut religione quadam usum esse facile crederes, cum quæ Librariorum manifestissima sunt errata, & vel Accentuum differentias, pro variis Lectionibus apponat. Verum hæ omnes non ita magno in numero sunt, ut mihi, qui duos *Codices* MSS. *cum Libris Editis contulerim, & animadverterim quot quantæq; in his occurrant discrepantiæ, magnam is in hac re videatur adhibuisse diligentiam. Porro, nescio qua animi perversitate, verba quædam e* Textu *expulit, quæ & Authoris sensui optime congruunt, & intellectu sunt facillima; in eorum vero locum quasdam inanes literas substituit (nam voces quidem Græcæ, nedum legitimæ* Lectiones, *neutiquam vocandæ sunt;) & quanquam in* Augustano *Codice* Lectiones *aliquot reperiantur haudquaquam rejiciendæ, quarum pars in Textum admitti possit, pars etiam debeat, tamen harum nullam, quasi malo quodam fato, illuc inseruit. Immo Textum adeo non illustravit, ut leviuscula omnia, sive in Literis, sive in Accentibus, errata ex* Goupyli *Editione in suam fideliter transferri, & alia insuper incredibili numero, per solitam Typographorum negligentiam, irrepere sit passus.* Latinam *quidem* Versionem *sine minima emendatione reliquit.*

Petri Petiti, *Medici* Parisiensis, *in* Aretæum *Observationes brevi prodituras, sibique inscriptas testatus est* Menagius *ad* Laertium, *1692, editum,* p. 253; *sed necdum prodiisse illas intellexisse se dicit* Fabricius[a]. *De* Petiti *hujus hæredibus curavi ut quæreretur* Parisiis, *eo consilio ut aliquid de his Observationibus amplius cognoscerem; sed quinam fuerint illi, certior fieri non potui. Nusquam vero, cum* Fabricio, *puto exstare Editionem* Parisiensem Aretæi *Græco-Latinam, in* 4to; *quam auctam* Petri Petiti *Annotationibus memorat* Merklini Lindenius *renovatus, A. 1686 editus.*

Quod ad hanc Editionem attinet, id equidem oneris suscepi impulsu solo Viri Clarissimi Johannis Freind, *qui Authorem hunc, licet in doctorum manibus rariorem, inter* Græcos *tamen & ingenio & arte præstantissimum, in Re Medica ipse scriptis exornanda non minus eloquens & accuratus, quam in ea exercenda experiens atque felix, publicandum mihi emaculandumq; commendavit. Id profecto tres circiter abhinc annos aggressus sum, & quid in hac re præstiturus essem Literatis exposui; multo autem maturius e Typographeo exiisset* Aretæus, *nisi proposito meo obstitisset valetudo perquam infirma. Nam in hujusmodi negotiis labor haudquaquam tenuis est, utut tenuis sit gloria.* Græcum Aretæi *Exemplar cum apud Bibliopolas ne quidem unum reperiri posset, & pauca ea, quæ in privatis Bibliothecis erant, a Viris doctis pariter & curiosis maximo in pretio haberentur,* Græca *hæc omnia manu mea exscripta prælo commisi. Ea ut pristino suo nitori,*

Quid in hac Editione præstitum sit.

[a] Bibliothec. Græc. L. 4. Pag. 102.

si ita fieri posset, quadantenus restituerentur, studium curamq; haud mediocrem impendi. Etenim haud modo Libros duos editos inter se, sed eos etiam cum Codicibus MSS duobus *contuli. Horum alterum mihi suppeditavit e ditissima sua Bibliotheca* Dominus Dominus Harley, Comitis Oxoniensis *Filius unicus, qui, Literarum cultor fautorq; eximius, ut Libros quosq; optimos rarioresq; undiq; summo studio colligit, ita eos in Literatorum usum pervolutandos summa cum facilitate impertit. Alter ut, juxta Exemplar* MS *in* Vaticana Romæ Bibliotheca *asservatum, exscriberetur procuravi: quod non sine magna, ut videtur, accuratione præstitit* Dominicus Regoletti, Græcus, *ut ipse ait, in eadem Bibliotheca* Scriptor.

Codex Harleyanus. *Cæterum, in* Harleyano *Codice, deest pars illa Capitis de Causis & Signis Epilepsiæ, unde ordiuntur Libri Editi; alia tamen quæ in his leguntur, in eo itidem continentur omnia. Verum Capita illa* postremi *Libri* quinque, *quæ in prima* Crassi Versione *deerant, non in suo hic loco, sed in primis* MS *paginis reperiuntur, aliquo inter ista, & illud ubi de Causis Tetani agitur, vacuo relicto spatio. Capita etiam* mutila *in omnibus* tria, *de Curatione nempe Phthiseos, Jecoris, & Lienis, extra ordinem in hoc* MS *posita sunt: utpote cum hoc de Liene illud de Phthisi præcedat; quæ autem de Jecore scribuntur in fine totius Codicis adjecta sint, post Curationem* Elephantiasis. *Hoc ideo accidisse existimo, quod non ex uno Exemplari aut eodem tempore omnia exscripserit Librarius; sed, transpositis istis Capitibus post reliqui totius Libri exarationem in lucem unde unde protractis, ea illic descripserit: cum in suis quidem locis aliquid intervalli relictum foret, sed quod minus ad ista recipienda esset amplum. Codex enim integer una & eadem manu scriptus est. Hic autem, licet trecentis annis parum antiquior esse videatur, plurimisq; passim mendis laborans, eas tamen ex boni potius Exemplaris, quam Librarii, defectu contraxit. Nam alioqui scriptura, pro istis temporibus, satis nitida & accurata est; & gravissima in hoc Errata aliis etiam* MSS *communia sunt: & in eo monstra ista turpia verborum, quæ ubiq; occurrunt, punctulis, tanquam stigmate quodam, inuruntur. Porro ex eo plus adjumenti, in emendando* Aretæo, *habui, quam sperare ausus sum: cum omnes hujus Authoris* MSS, *de quibus ad me notitia pervenit, & parum veteres sint, & maculis etiam fœdissimis inquinati; siquidem hujus ope non modo verbis* Ionicæ *suæ terminationes passim redditæ sunt, sed & proba ac sana sententiarum quarundam lectione nitido tersoq; huic Authori sensus proprius atq; elegans restitutus. Quare Codicem* Aretæi, Harleyano *emendatiorem, haud ullibi exstare crediderim.*

Codex Vaticanus. *Codex* Vaticanus, *ut ex Amico intelligo, qui hunc rogatu meo inspexit exscribendumq; curavit, valde recens est. Ex eo vix quicquam suppetiarum hausi, nisi quod* Dialectum *quandoque, hujus authoritate, ubi cæteri* MSS *in hac re deficerent, emendaverim. Hic, ut cæteri, perquam vitiosus est. Aliis item, ut credo, magis mutilus; nam licet*

ista

ista in principio, de Causis & Signis Epilepsiæ, contineat, omnia in eo desunt, quæ post Stellulas in hac Editione Capiti de Curatione Melancholiæ interpositas habentur.

Haud inutiles etiam, licet numero paucæ, Variæ fuerunt Lectiones, *quas in suo utriusque* Aretæo *Margini ascriptas mecum communicarunt, Viri in Libris Græcis Latinisq; versatissimi, deque* Re *Literaria optime meriti,* Joannes Albertus Fabricius Hamburgensis, *&* Michael Maittaire. *Lectiones has non fuisse docti cujuspiam conjecturas, verum ex aliquo MS decerptas, ex hoc liquet, quod inter eas reperiantur aliquæ sensus plane expertes, quæque in iis quibus nos utimur* MSS *similiter legantur.*

Latinam Versionem *de novo dare libuit, quia* Crassi Traductio, *licet haud prorsus aspernanda, tamen sæpissime, quoniam paucis vitiosisq;* MSS *instructus id operis susceperit, obscura, ut fatetur ipse, ac dubia sit; mihi quidem insuper duriuscula ac parum elegans videtur, ita ut neque Græca legentibus multa planiùs explicet, & ipsa, sine Græcorum auxilio, haud raro vix intelligi queat. Num in hac plus, quam in ista, operæ adhibitum sit, nescio; nostra non dubito quin* Lectoribus *futura sit commodior: cum rerum, quibus ille destitutus est, supra dictarum ope, &* Aretæi *cum aliis Medicis antiquis, cum* Aetio *præsertim, qui multa ex eo, nulla ejus facta mentione, evidentissime hausit,* Aretæi *denique cum* Aretæo *ipso comparatione, sententias haud paucas, minime antea comprehensu faciles, clare saltem hic expressas invenient. Ubicunque Græca ita corrupta sunt, ut iis mederi prorsus desperaverim, ea non sine sensu aliquo, uti arbitror, probabili, Authorisque de iis rebus tractationi haud incongruo, adumbrare tentavi.* Hoc quicquid est, *in* Versione *licitum esse existimavi: quoniam, re sic instituta, Authori nulla fieri potest injuria; nam in* Textu Græco *nihil vel in melius, conjecturis tantum ac divinationibus meis, sed omnia aliqua authoritate fretus, immutavi. Quoniam vero* Crassum, *verbo verbum nimis fide reddentem, sententias ipsas aliquando nec Latine satis nec dilucide efferre percepi, id potius mihi curæ fuit, ut integra orationis membra, quam ut voces quasvis, plenè & aperte, cum ea simul qua licuit brevitate, exponerem;* Celsique, *qui,* Tiberii *temporibus, non modo de* Medicina, *sed & de* Rhetorica [a], *optime purissimeque scriptitavit, Phrasibus & loquendi formulis, quam sæpissime potui, sum usus. Imis* Latinæ Versionis *paginis* Notulas *quasdam subjeci; ubi* Hippocratis *effata indicantur, quæ sine ulla sæpe mutatione scriptis suis immiscuit* Aretæus, *ea ut plurimum ex germanissimis ejus Libris hauriens, uti ex* Aphorismis, Prognosticis, *&* Libro de Victu Acutorum. *Ibidem locos etiam subnotavi, unde plurima clam in Commentarios suos in-*

Nova Versio Latina.

[a] In *Quintiliano* reperiuntur aliqua *Celsi* de Rhetorica fragmenta.

trusisse

trusisse deprehendi Aetium : *eos item, qui aliis omnino similes sunt, quos* Aetius *ex* Archigene *sese petere testatur*; *quod quidem, si quem unquam* Aretæi *ulterius emendandi cupido ceperit, studiis suis haud incommodum reperiet. Quodque Morborum sæpe, quorum Signa Causasque explicaverat* Aretæus, *Curationes temporis injuria perierint, non absurdum fore judicavi, si Lectores ad medendi rationem in iisdem affectibus a Medicis ejusdem Sectæ usurpatam remitterem : præsertim cum ex his* Archigenes *&* Aretæus *vix quicquam de aliqua re scripserint, quod non & in instituenda Medicina plane conveniat, & iisdem fere verbis præcipiatur. Alia quoque, diversæ Materiæ,* Notis *interposui, quorum præcipua sunt quædam ad* Historiam Medicam *spectantia.*

Variæ Lectiones, & in has Notæ. Variantium Lectionum *congeriem*, e Libris Editis & MSS *ante memoratis collectam, ad Editionis hujus Paginas Lineasque accommodavi. Haud multa ex iis, ut opinor, quispiam eruet, quod faciliorem reddet* Aretæi *lectionem*; *nam quicquid ad eam rem facere videbatur,* Textui *ipsi haud dubitanter inserui*; *inter* Varias Lectiones *iis, quæ ejecta sunt, detrusis vocabulis : notato simul, quænam in unoquoque Libro voces sint receptæ.* Dialecticas *vero vocularum formationes, quæ in* Editis *aliter se haberent, sive has in* Harleyano *sive in* Vaticano *Codice repererim, in* Textum *itidem admisi*; *quibus in locis id factum sit, aut utrius Codicis authoritate, declarare supervacaneum existimans. Nimis multa, nimis gravia quoque & aperta Librariorum Errata metuo ne inter has* Lectiones *posuerim*; *sed vel ex his alia emendandi occasionem aliquando arripui : & ex iis Lector intelliget, quam turpiter depravata ad nos pervenerint* Aretæi *scripta, quanta ideo in conjectando licentia indulgeri debeat, quamque nulla spes omnia corrigendi affulgeat. In* Notis *has* Lectiones *sequentibus, cur quasdam receperim, quasdam rejecerim, rationem reddidi*; *aliæ ita manifeste se tuentur, aliæq; sese ipsas coarguunt, ut de iis nihil ultra dici possit. Quas feci in emendando,* Conjecturæ, *ut plurimum similibus, vel* Hippocratis, *vel* Aetii, *vel* Aretæi *ipsius loquendi modis stabiliuntur.*

De Aretæi Dialecto Tractatus. *Tractatum de* Aretæi Dialecto *componere decreveram*; *quæ res ideo prorsus negligi non debuit, quoniam adeo parvo in numero ad nos pervenerunt Scriptores* Ionici. *Hoc quod longe accuratius doctiusq; quam ego id exequi potuissem, immo quod consummatissime præstitum sit, humanitati debetur Viri eruditissimi* Michaelis Maittaire, *qui cum Librum suum insignem de* Dialectis Græcis *edidit, nondum in* Aretæi *scripta inciderat : verum ubi postea Authorem hunc evolvisset, & quædam de ejus Dialecto collegisset, ea rogatu Viri Cl.* Johannis Freind *diligentissime recensuit, & una cum* Aretæi *Libris imprimi benevole permisit.*

Aretæus

Aretæus, *ubi mendæ non ſubſunt, Scriptor utcunque perſpicuus, tamen quia verbis* Antiquis, *&* Poeticis, *&* Ionicis, Hippocratis *ſcilicet &* Homeri *ſtylum imitatus, frequentiſſime utatur, iis qui in Authorum iſtorum lectione non ſint plurimum verſati, haud raro intellectu difficilis videbitur. Habet etiam ipſe verba quædam ſibi propria ac peculiaria; in vocibus quoque novo more componendis, Poetarum ritu, uber, facilis, peritus. Quare* Lexicon *huic Operi attexere neceſſarium duxi, quod quidem minus doctis difficiliora explanaret* Aretæi *verba,* Criticis *autem novarum vocularum meſſem, vetereſque novo ſenſu uſurpatas, uno quaſi intuitu oſtenderet. Igitur quaſdam, & per ſe ſatis cognitas, & licet cum aliis vocibus haud communi more connexas, tamen ex orationis ſerie haud difficulter comprehendendas; eas item quæ dubiæ eſſent, variiſque ſenſibus in hoc Authore adhibitæ,* Alphabetico *Ordine digeſſi: ita ut etiam* Indicis *loco, quoad verba notatu digniora, (nam Rerum memorabilium in Libri totius fine ſubjicietur* Index*) hoc eſſe poſſit* Lexicon. *Medicamenta frequenter adhiberi præcipit* Aretæus, *quorum Compoſitio in his ejus Libris haud explicata eſt; (horum præparationem eum deſcripſiſſe veriſimile eſt in iis quæ de* Re Pharmaceutica *ſe confeciſſe perhibet commentariis) quapropter in Lexico locos in Antiquorum ſcriptis ſubnotare, unde Medicamentorum iſtorum formulæ peti poſſent, non inutile futurum putavi.* De Lexico.

Præfationem hanc ſubſequentur Diſſertationes *aliquot de* Aretæi Ætate, Secta, Opinionibus, Scientia Anatomica, & Praxi Medica; *ubi quæ de his rebus memoratu digna reperire potui in unum redacta ordine exponentur.* Diſſertationes in Aretæum.

Cæterum ut hæc omnia, accurate emendata, nitideque impreſſa, in publicum prodirent, nec operæ nec ſumtibus parcere volui. Textus *præſertim* Græcus *unius tantum & alterius literulæ menda laborat,*[a] Typis Oxonienſibus *maximis atque optimis excuſus. Utinam & alii aliquando, qui in eadem lingua de his Rebus digne tractarunt, e magnifico noſtro* Typographeo *edantur. Nam cum, intra quinquaginta annos proxime elapſos, in celeberrima hac Academia plures, iiq; optimæ notæ, & omnis fere generis, Authores* Græci, *magis emaculate, magis ſumtuoſe, quam in ulla alia Europæ Urbe, impreſſi ſint, jure aliquo miremur, quod nihil quicquam* Medici *cujuſvis* Græci, *ne* Galeni, *ne* Hippocratis *quidem Opuſculum ullum* Prælo *fuerit unquam* Oxonienſi *ſubjectum. Primum itaque inde prodeuntem, inter Antiquos mole, non pretio exiguum, Lectores eruditi, benigne accipite* Aretæum; *& quicquid in hoc Opere peccatum ſit, ſtudiis his jam langueſcentibus faventes ignoſcite.*

---

[a] Pag. 9. lin. 28. pro ὀδμέων, lege ὀδμέω. Pag. 27. lin. 16. pro ἔχατον, lege ἔσχατον. In Accentibus tria quatuorve leviuſcula ſunt Errata; ἔωσι aut ἐῶσι, prout ſors tulit, legetur, cum Vocem hanc utroque hoc modo notari apud diverſos ſcriptores obſervaverim.

DE
ARETÆI
ÆTATE.

QUONAM tempore floruerit *Aretæus*, haud ita facilè suspicari licet, eò quòd nullius omnino Scriptoris, qui quidem ad nos pervenit, nisi *Homeri* & *Hippocratis* meminerit: neq; vicissim ipse, nisi a tribus Scriptoribus antiquis, Authore scilicet librorum quorundam qui sub *Dioscoridis* [a] nomine feruntur, *Aëtio* [b], & *Paulo* [c] denique, idq; strictim & quasi fortuitò, memoretur. Ex his *Aëtius quinto* saltem sæculo non vetustior est, siquidem ex *Oribasio*, *Juliani* Imperatoris Medico, qui sub finem *quarti* inclaruit, multa passim se haurire testetur [d]. Immo si *Aëtium* ipsum consulamus, invenietur adhuc recentior; nam & *Cyrillum* [e], Archiepiscopum *Alexandrinum*, qui A. C. 444 mortuus est; & *Petrum Archiatrum* [f], *Theodorici* [g] scilicet *Gothi*, qui circa 500 imperavit, disertè nominat. *Aëtio* ætate inferior est *Paulus*; (si *Arabibus* [h] fides, sæculo ineunte *Septimo* clarus:) quippe qui quædam ex *Alexandro Tralliano* desumit [i]: *Alexander* autem, qui *Romæ* (teste *Agathia*) circa *Justiniani* tempora floruit, nonnulla mutuatur ex *Aëtio* [k]. *Dioscorides* verò *Anazarbæus* sine dubio Libros de Materiâ Medicâ composuit intra *Neronis Titique* imperia; is enim τοῦ Κρατίστου *Licinii* (vel *Lecanii*) *Bassi* [l], quasi tum viventis, mentionem facit: *Lecanius* autem *Bassus* Consulatum gessit anno *Neronis* XI [m]; eodemque anno, quo *Plinius* Naturalem suam Historiam *Tito Vespasiano* (sic enim cum *Cigalino* [n] arbitror) dicavit, e vitâ decessit.

---

[a] Dioscorid. Euporist., pag. 112, Edit. 1598. [b] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 47. & Tet. 3, Serm. 3, Cap. 1. [c] L. 4. Cap. 1. [d] Tet. 1, Serm. 2, Cap. 197. [e] Tet. 3, Serm. 1, Cap. 24. [f] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 110. [g] Du Fresne Gloss. in Voce Αρχίατρος. [h] Abul-Pharagii Histor. [i] L. 3. Cap. 28. [k] L. 12. C. 8. [l] Præf. ad Mat. Medic. [m] Pigh. Annal. Rom. L. 18. [n] Præf. ad Plin. Nat. Hist.

Ab hâc itaque parte nihil contra *Vossium* [o] dici potest, qui *Aretæum* diu ante *Cæsares* vixisse scribit, hoc innixus argumento, quòd linguâ usus fuerit *Ionica*: quam quidem *Vossius* aliquot ante hæc tempora sæculis a nemine usurpatam fuisse affirmat. Illud tamen a *Vossio* perperam asseri probat *Menagius* [p], qui, ut alia omittam, *Arriani Indica*, *Adriano* Imperatori dicata, *Ionice* scripta esse monet. Cæterùm, quòd post initia *Cæsarum* exstiterit *Aretæus*, ex hoc ipsius opere luculenter evinci potest: Etenim non modò *Antidoti* a Rege *Mithridate* confectæ, sed etiam (uti animadvertit Vir Doctissimus, *Clericus* [q]) illius, quæ quoniam ei immiscerentur carnes Viperinæ, ab *Aretæo* ἡ δἰ Ἐχιδνῶν [r], & ἡ διὰ Θηρίων [s], a cæteris verò *Græcis* Θηριακὴ vocata est, mentionem facit. Hujus autem Author fuit, *Neronis* Archiater, *Andromachus*: ejusque componendi rationem Versibus Elegiacis, qui apud *Galenum* [t] etiamnum exstant, conscriptam ad eundem Imperatorem misit. Quin & Medicamentum διὰ Βησασᾶ, quod item, *Aëtio* teste [u], ab *Andromacho* excogitatum est, adhiberi præcipit *Aretæus* [x]. Ita minimè dubium est, quin post initum a *Nerone* regnum Medica hæc ille Monumenta literis mandaverit.

Neque minùs certò affirmari potest, eundem *Dioscoridi* fuisse ætate æqualem, si Libros de *Euporistis*, ubi occurrit *Aretæi* nomen, rectè illi ascriptos esse judicemus. Hoc quidem negant nonnulli: audiamus autem, quid de hâc re sentiat, *Dioscoridis* Editor, *Sarracenus*. "Duos "hosce libros, qui quidem omnium prope Morborum per Εὐπόριστα re- "media, eaque Simplicia, aut certè ex paucioribus composita, comple- "ctuntur, plerique *Dioscoridi Anazarbæo* ascriptos falsò fuisse suspi- "cantur: nec immeritò. Enimvero vix quisquam reperietur, cui vel "primâ inspectione non videantur partim ex illius libris de materiâ "medicâ, partim ex aliorum quorundam Autorum scriptis, non qui- "dem ipsius *Dioscoridis*, sed alius potiùs cujuspiam operâ, collecti & "quasi consarcinati: quippe cùm hîc simplicibus nonnullis prorsus "aliæ tribuantur appellationes, quàm quæ apud illum extant, ac so- "læcismi etiam complusculi, in quos vix alibi Autor ille impegisse "deprehenditur, passim occurrant. Attamen cum alioqui dicendi ge- "nus unum idemque constet esse, aut certè non ita ei dissimile, quo "*Dioscorides* noster ἐν τοῖς Ὑλικοῖς usus est, prætereaque sæpenumero ab "*Aëtio* ad hunc eundem Autorem remedia varia referantur, quæ non "aliunde quàm ex his ipsis *Parabilium* ad *Andromachum* libris de- "prompta nemo non judicet: unà cum piæ memoriæ doctissimis viris "*Moibano* & *Gesnero* eò facilè adducor, ut credam & hosce libros, æquè "ac priores illos, *Dioscoridi Anazarbæo* attribui oportere. Neque ve-

[o] De Philosophia C. 13. [p] Amœnitat. Juris. [q] Hist. de la Medecine Part. 2, Liv. 4, Sec. 2, Ch. 3. [r] Pag. 150, lin. 5. [s] Pag. 134, lin. 28; & 47, 15. [t] De Antidot. L. 1. [u] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 47. [x] Pag. 98, lin. 15.

" rò cùm sint, fuerintque semper, unius ejusdemque stirpis diversa Syn-
" onyma, quorum essent aliis alia significantiora, cuiquam alienum
" videri debet, unum & eundem Scriptorem, prout succurrit, modò
" hoc, modò illud nomen, ad arbitrium usurpâsse. Quin & pro diver-
" sorum temporum ratione, quibus hæc ipsa scribi potuerunt, apud
" vulgum, *Quem penes arbitrium est & jus & norma loquendi*, diversa quo-
" que nomina invaluisse mihi sit verisimile. Quòd ad solæcismos atti-
" net, minimè dubium est, quin plerique librariorum seu incuriâ seu
" etiam inscitiâ obrepserint. Sed & nonnullos interdum ipsi *Dioscoridi*
" per imprudentiam excidisse haudquaquam negaverim, quum & ad res
" magis quam ad ipsa verba attenderet, & esset illi sermo *Græcus* inso-
" litus, ac inusitatus, uti vel ipse *Galenus*, lib. xi. Simplicium abundè
" testatus est. Nihilominus ut quæcunque *Dioscoridis* nomine circum-
" ferebantur opera uno volumine comprehenderentur, hos etiam libros
" prioribus adjiciendos existimavimus."

De eâdem hâc re quoque dubitatum est, ideo quòd nihil de hoc *Dioscoridis* Opere dixerit *Galenus*. Atqui, præterquam quòd silentium nullâ in re testimonii loco haberi debeat, hi *Euporistôn* Libri, in quibus Remedia tantùm paratu facilia nudè ac simpliciter exponuntur, neque ita diligenter elaborati, neque adeò Medicinæ usibus accommodati videntur, ut ab iis in medendi arte magnopere juvari potuerit, Vir in omnium Medicorum scriptis, & in Morborum curatione versatissimus, *Galenus*. Etiam *Oribasius*, qui omnia sua Volumina ex aliorum scriptis contexuit, *Dioscoridem*, licèt ex his ejus Libris plurima depromat, tamen haud quatenus satis sit, de hâc re tractâsse pronuntiat [y]. Quid? an non videmus *Galenum*, & *Plinii*, & *Erotiani*, semel [z] tantùm, idque leviter, fecisse mentionem? licèt *Historiæ Naturalis* ab illo collectæ haud mediocris pars e Rebus *Medicis* constet; hic autem Vocum *Hippocraticarum* Interpretationem ita diligenter conscripserit, ut *Galenus*, idem ipse agens, permulta sit ex eo mutuatus. Adeò liquet minimè hos eum latuisse Authores, & tamen parum abfuisse, quin utrumque silentio prætermiserit. Porrò *Galeni* scripta, in quibus solis idoneam is invenisset de hoc *Dioscoridis* Opere loquendi occasionem, ad manus nostras minimè pervenerunt. Nam Libri de *Euporistis*, quos inter *Galeni* scripta reperimus, pro *Subdititiis* vulgò habentur. Id profectò non injuriâ; cùm, quæ de hâc re composuit *Galenus*, ea suo tempore non superfuisse tradat *Oribasius* [a], qui *Collectiones Juliano* dicatas de omni Re Medicâ ex optimorum Authorum scriptis in unum redegit, ita ut nihil omiserit eorum quæ *Galenus* dixerit [b]. Certè *Oribasius*, qui *Dioscoridis Euporista* disertè nominat, his ipsis, de quibus agimus, Libris usus est: cùm ex iis, uti cuivis utrumque Authorem conferenti

y Præf. ad Euporist. z Fabric. Biblioth. Tom. 4, in Indice Scriptorum a Galeno allegatorum. a Præf. ad Euporist. b Præf. ad Med. Collect.

ſtatim patebit, magnam partem *tertii quartique* ad *Eunapium* Libri planè exſcripſerit. Neque alios ab his vidit, *Oribaſii* ætate non ita multo inferior, *Aëtius:* quoniam ex *Dioſcoridis Euporiſtis* aliqua ſe haurire [c] profitetur, quæ & in his quoque expreſſa [d] invenimus. Itaque ſicui minùs placuerit hos *Dioſcoridi* Libros attribuere, (qui cur ei tribui non debeant, haudquaquam percipio,) quiſquis tamen eorum fuerit Author, hunc, adeòque *Aretæum*, *Oribaſio* vetuſtiorem eſſe omnino ſtatuendum eſt. Cæterùm, ut ante *Oribaſii* ætatem Libri iſti, niſi ad *Dioſcoridem* revera pertinuiſſent, aſcripto ejus nomine venditarentur (præterquam quòd id ita eveniſſe nulla a Vetere quoquam injecta ſit ſuſpicio) videtur factu fuiſſe difficillimum. Etenim haud unquam Medicæ magis viguere Literæ, quàm in ſæculis *Dioſcoridi Oribaſioque* interjectis: uti conſtat ex magnâ illa inſignium Medicorum copiâ, quos hæc tempora profudere, quorumque nomina, et etiam ſcripta quædam adhuc in *Galeno*, *Oribaſio*, & *Aëtio* reperiuntur.

Fuerunt quidem, præter *Dioſcoridem Anazarbæum*, alii *duo*, qui de Rebus ad Medicinam pertinentibus ſcripſerunt, eodem nomine appellati. Horum alter, cognomento *Phacas*, *Antonii* & *Cleopatræ* familiaritate clarus [e]: alterum, quem & *Alexandrinum* & *Juniorem* vocat, paulò ante ſua tempora vixiſſe tradit *Galenus* [f]. Is autem qui *Euporiſta* compoſuit, hæc *Andromacho* inſcribit: cujus nominis *duo* itidem exſtiterunt, *Neronis* Archiater, & Archiatri Filius. Horum ne *Senioris* quidem ad ætatem *Phacas* iſte pervenire potuit; *Andromachi*, ſaltem *Junioris*, temporibus (neque enim certi quid de alterutrius *Andromachorum* morte novimus) florere poterat *Junior* ille *Dioſcorides*. Sed cùm *Aëtius Paulusque*, ſive quid ex Libris de *Materia Medica*, ſive ex *Euporiſtis* deſumant, nihil adjiciant, niſi ſe id ex *Dioſcoride* hauſiſſe: neque ſimul indicent, utro ex Opere, aut quo ex *Dioſcoride*, idem depromant, (quia in Medicamentorum explicatione *Anazarbæum* operam navâſſe erat omnibus notiſſimum) ambos hos eundem *Dioſcoridem* pro utriuſq; Operis Authore habuiſſe cenſendum eſt. Quòd ſi *Euporiſta Anazarbæo* demum adjudicemus, hæc ab illo, *Archiatro* potiùs, quàm ejus Filio, inſcripta fuiſſe probabile eſt. Nam *Erotianus* in Vocum *Hippocraticarum* Collectione, quam *Andromacho* dicat Archiatro, quædam ex *Dioſcoridis* Libris de Materiâ Medicâ profert: qui, cùm ab omnibus magnopere celebrentur, & *Euporiſtis* longè ſint accuratiùs perfectiúſque compoſiti, aliquo etiam poſt ea tempore conſcripti fuiſſe videntur. Itaque ſi hæc vera eſſe credamus, quæ certè ſunt maximè veriſimilia, *Aretæum*, non modò poſt ſuſceptum a *Nerone* Principatum, (de quo dubitandi non eſt locus) ſed & ante exactum *Titi* imperium, vixiſſe ſtatuendum eſt. Sin quis adhuc fieri poſſe affirmet, ut hæc de *Euporiſtis* Filio *Androma-*

[c] Tet. 2, Serm. 4, Cap. 2. [d] Dioſcor. Eup. Pag. 13, lin. 14. [e] Suidas in Lexic. [f] Præf. in Exegeſin. Vid. Ἰνδικὸν in Exegeſi.

chi

chi fuerint dicata, vel etiam a *Dioscoride* illo *Juniore* composita, ne tum quidem quicquam, nisi hoc, evinceret; scilicet id tantùm ex hoc Scriptore certò colligi posse, quòd saltem vel *Trajani* vel *Adriani* temporibus haud inferior fuerit *Aretæus*.

Sed & ad opinionem nostram confirmandam id etiam facit, quòd, non nisi intra determinarum illud, a *Neronis* ad *Adriani* usque imperium, annorum intervallum, *Aretæi* satis commodè collocari possit ætas. Neque enim diutiùs Secta viguit *Pneumatica*, quorum opinionibus hunc sese addixisse mox docebimus. Nam ex his, Medicorum suæ ætatis Princeps, *Trajano* & etiam *Adriano* rerum potiente (uti ex *Juvenale*[g] constat) inclaruit *Archigenes*; cujus præceptor fuit *Agathinus*, *Agathini* verò, Sectæ istius Author, *Athenæus*. Quare omnino necesse est, ut non procul a *Neronis* imperio Secta hæc initium acceperit. Præter eos, de quibus sumus jam locuti, non nisi alii tres a *Galeno* memorantur *Pneumatici*, *Herodotus*, *Magnus*, & *Leonides*; quorum *Herodotus*, *Agathino* etiam Magistro usus, *Romæ* magnâ cum laude artem suam exercuit[h]. Ante hunc, uti e *Cœlio Aureliano* discimus, scriptis suis innotuit *Magnus*[i]: *Leonides* autem *Archigeni* saltem æqualis fuit, quippe cujus mentionem faciat idem *Cœlius*[k], qui *Sorani* scripta se in *Latinum* Sermonem convertisse agnoscit[l]: *Soranus* autem iste, *Trajano Adrianoque* imperantibus[m], Medicinam excoluit. Contra Sectam hanc, tanquam jam demortuam & in Virorum illorum Libris duntaxat superstitem disputat, *Antonini* Imperatoris Medicus, *Galenus*. Itaque non alio tempore *Aretæum* exstitisse credibile est, quàm eo, intra quod aliqui saltem ejusdem Sectæ viguere Medici.

At hìc scrupulus quidam injici potest, *Galenum* scilicet, qui innumera Medicorum nomina & opiniones scriptis suis ubique immiscuit, si *Aretæum* subsequutus esset, non fuisse commissurum quin aliquam ejus alicubi fecisset mentionem. Profectò fatendum est, hujusmodi argumento multò faciliùs quemvis eò adduci posse, ut *Aretæum Galeno* fuisse juniorem, quàm ut *Euporista* illa ad *Dioscoridem* non pertinere, existimet. Neque enim omnino verisimile est, ut *Galenus Hippocraticæ*, si quis alius, Artis Eloquentiæque admirator, si in *Aretæi* scripta unquam incidisset, hunc, Medicinæ Parenti ita similem ac pene æmulum, memoratu dignum non judicâsset. Neque verò, cùm idem hic multa de morborum ram causis, quàm remediis, doceat minimè vulgaria, ejus scripta sine aliquâ vel honoris, vel reprehensionis notâ, prætermisisset *Galenus*; præsertim cùm *Pneumaticorum* cæteros frequenter collaudet, frequenter etiam coarguat. Causam verò, cur a *Galeno* Author noster parum esse cognitus posset, invenio perquam probabilem. *Archigenis* (circa cujus ætatem vixisse *Aretæum*, & quocum Sectam habuisse communem docuimus) fragmenta, sparsim apud *Aëtium* restantia, *Aretæi* scriptis ita omnino similia sunt, ut non mo-

[g] Sat. 6, l. 235; quam Satyram his temporibus scripsit. [h] Galen. [i] Ac. Morb. L. 2, Cap. 10. [k] Ac. Morb. L. 2, Cap. 1. [l] Ibid. [m] Suidas.

dò

dò curandi rationem, quæ & ipsa sæpe singularis & duobus hisce Authoribus quasi propria est, sed & easdem Descriptiones, Observationesque, iisdem sententiis, iisdem ferè verbis expressas, apud utrumq; frequentissimè legamus. Quare minimè mirum videri debet, si *Archigenes*, qui, eadem, quæ in *Aretæi* scriptis leguntur, libris suis comprehendit, quique in Urbe *Roma*, terrarum orbis Imperatrice, Medicinam exercuit, hujus famam nominis sui celebritate præstinxerit. Quid quòd verbis *Hippocraticis* quidem, sed obsoletis, sæpissime utatur *Aretæus*; &, cùm his temporibus fusum illud & *Asiaticum* dicendi genus invalesceret, in desuetudinem jam abierant, quæ *Hippocratem* secutus eleganter hic usurpat, tum *Dialectus Jonica*, tum subtilis quædam ac venusta orationis brevitas. Contrà, *Archigenes*, licèt in eo eadem sit alioqui forma & quasi color sermonis, minimè tamen (quod ex illius scriptis apud *Galenum* restantibus patet) aut verbis, quæ *Ionibus* propria sunt, utitur, aut communes, eorundem more, voculas unquam immutat: sed *Atticam*, id est, vulgarem, sequitur loquendi normam. Atqui *Aretæi* quidem Libros, si ad ipsius manus unquam pervenissent, magni æstimâsset *Galenus*, qui, in *Hippocratis* scriptis ipse versatissimus, ea jam tum vel a *Græcis* minùs intellecta amplis doctisque illustravit Commentariis; iidem verò *Aretæi* Libri a cæteris Medicis, utpote qui eadem, magis populari sermone, docentem in manibus haberent *Archigenem*, negligi prorsus poterant, ideoque ne *Galeno* quidem ipsi innotescere.

Cæterùm, quod ad hos duos *Pneumaticos* attinet, nullo modo dubitari potest, quin alter alterius vestigiis nimis pressè institerit. Faciliùs tamen adducor, ut credam *Archigenem* ex *Aretæo*, quàm hunc sua ex illo sumpsisse. Quippe *Aretæum Archigene*, uti jam monuimus, magis verisimile est ætate aliquanto priorem, quàm eo vel posteriorem, vel etiam ei æqualem fuisse. Porrò *Archigenes*, *Syria* licèt oriundus, *Romæ*, in luce atque conspectu omnium, Artem suam profitebatur; & ejusdem libri in manibus atque ore hominum versabantur, non modò *Galeni*, sed & eorum, qui *Aretæi* meminerunt, *Aëtii* scilicet *Paulique* temporibus.

Cappadox noster ubinam locorum vitam egerit, incertum; proculdubio tamen in aliquâ regione hæc literis consignavit, cui liberum cum *Roma* intercedebat commercium: quippe qui vina ægrotantibus *Italica* dari præcipiat, *Fundanum*, *Falernum*, *Signinum* [n]; quod cùm ita fuerit, quânam spe, quonam consilio notissimi illius Authoris lucubrationes pro suis venditare potuit *Aretæus*? præsertim cùm nihil ferè in rebus, nihil in rerum explicatione immutârit, nisi quòd sententias omnino similes nitidâ quidem & eleganti, sed antiquâ & insuetâ, orationis formâ vestierit. Certè de rebus tantùm, ab ipso visis

[n] Pag. 113, lin. 12.

atque

atque cognitis ſeſe loqui profitetur: opinionem ſuam de rebus dubiis ubique profert [o]: de reliquis duabus Medicinæ partibus, *Chirurgia* [p] ſcilicet & *Pharmacia* [q], ſeſe ſcripſiſſe teſtatur: & Medicamentum a ſe inventum prædicat [r]: propriâque Experientiâ [ſ] præcepta ſua confirmat ſingularis idem medendi artifex & Magiſter. An non longè faciliùs hominis obſcuri ſcripta, qui tamen cum eo Sectam haberet communem, & cujus neque patria ab illius gente, neque ætas ab illius ævo multùm erat remota, *Romæ* nondum inclaruiſſe comperiens, ſibi aſcribere potuit *Archigenes?*

Huic rei profectò ſimile quiddam admiſit *Aëtius*, qui *Aretæi* quidem in duorum affectuum tractatione mentionem fecit, multò tamen plura ex eodem, ſuppreſſo ejus nomine, paſſim traduxit: cùm iſte cæteroqui, tam in deſcriptionibus, quàm in curationibus morborum, vix quicquam, niſi alicujus authoritate, præcipiat. Præter *Aëtium* non niſi pauci admodum ſunt *Græci* Medici, *Galeno* juniores, quorum ſcripta ad hæc tempora pervenerunt, *Oribaſius*, *Alexander*, *Paulus*, *Actuarius*, *Theophilus*, &c. Hos *Aretæo* recentiores eſſe ſatis manifeſtum eſt. Ex his *Paulus* duntaxat *Aretæum* nominat: atqui nec ipſe *Paulus*, nec reliquorum aliquis quicquam ex eo, quantùm ex horum lectione comperio, hauſerunt. Hoc quidem eò magis mirum eſt, quòd, cùm Libros ſuos ex aliorum ſcriptis maximam partem confecerint, vix Medicamentum quodvis præcipiant, cujus uſum ii non Inventoris nomine inſigniant, nec ullam curandi rationem imperent, quam non alicujus authoritate commendent. Ita vel inter *Græcos Aretæi* nomen parum inclaruiſſe percipimus. Immo neque, poſtquam in *Occidentalibus* his plagis *Græcæ* excoli cœperunt Literæ, ita multos ejus ſcripta lectitâſſe animadvertimus; ex quibus etiam doctiſſimos, uti *Henricum Stephanum*, *Mercurialem*, & *Foëſium*, Criticæ hæc magis, quàm Medicæ Scientiæ gratiâ, evolviſſe manifeſtum eſt. Quare utcunque Author hic poſt initia quidem *Neronis*, nondum cœpto tamen (uti videtur) *Domitiani* imperio, Medicinam ſcriptis jam illuſtrâſſet, hunc tamen a *Galeno* haud memorari res neutiquam mira eſt; cùm ab omnibus retro ſæculis uſq; ad hunc diem ea ſemper fuerit illius fortuna, ut non niſi paucis admodum innoteſceret.

---

[o] Pag. 58, lin. 30. [p] Pag. 128, lin. 13. [q] Pag. 148, lin 27. [r] Pag. 147, lin. 7. [ſ] Pag. 43. lin. 20. & Pag. 90. lin. 27.

DE ARETÆI SECTA.

DE *Aretæi* Sectâ altum est apud Authores silentium: primus & unicus, quod sciam, ex ipsius *Aretæi* scriptis probat, Vir multæ reconditæq; eruditionis, Cl. *Clericus* [t], eam fuisse, quam vocant *Pneumaticam*. Hujus autem disciplinæ princeps fuit *Athenæus*, patriâ *Cilix*, *Attaliæ* natus (unde *Cœlio* dictus *Tharsensis* [u]) cum *Plinio* ferè ætate conjunctus. De cujus quidem in rebus medicis Philosophandi ratione hæc ex *Galeno* accipimus [x]. "Secundum *Athenæi* Sententiam, Elementa non sunt quatuor illa prima corpora, sc. Ignis, Aer, Aqua, Terra, sed eorum qualitates, *Calidum*, *frigidum*, *Humidum*, & *Siccum*; ex quibus duo causarum *efficientium* munere fungi, puta Calidum & Frigidum; duo *materialium*, Siccum & Humidum supponit. *Quintum* verò ex *Stoicorum* opinione introducit, *Spiritum* cuncta penetrantem, a quo omnia contineantur & gubernentur. —— Et paulò post—— *Athenæus* verò & *Archigenes* *Spiritu* solo ea penetrante, tum naturalia consistere, tum morbos universos hoc priùs offenso creari dixerunt. Unde & *Pneumatici*, veluti qui omnia *Spiritibus* attribuant, nuncupantur.

Sed quanquam nemo eorum, qui paulò antè floruerant, Medicorum, *Galeno* teste [y], ita accuratè ut *Athenæus* universam rei Medicæ rationem literis mandaverit, ejus tamen opera, quæ fuerant plurima, penitus interciderunt, præter reliquias quasdam, easq; perpaucas, quas sparsim hodie apud *Oribasium* invenimus. Sed neq; in his litera ulla occurrit, quæ vel illius opinionem uberiùs exponat, vel doceat quidnam per *Spiritum* istum designare voluerit, quonam modo *pati* aut *offendi* istum putaverit, aut quâ ratione deniq; *Spiritus* istius vis ad morbos vel creandos vel tollendos pertinere censenda sit. Nam quod de *pulsu* scribit *Athenæus*, quòd scilicet sit "motus [z] per distentionem naturalem & involuntariam *Spiritus*, qui in arteriis est & in corde, quique ex seipso & in seipsum movetur, unáq; cor moveat & Arterias," id perperam Cl. *Clericus* vel intelligere vel interpretari videtur. Nam

[t] Histoire de la Medecine Part. 2, Liv. 4, Sec. 2, Ch. 3. [u] Acut. Morb. L. 2, Cap. 1. [x] De Sectis. [y] Element. 15. [z] Galen. de pulf. differ. 4. 14.

in

in hoc ipſo *Galeni* loco, non *Spiritus* legitur, ſed *Calidi*. Atqui *Spiritum* a *Calido* quid eſſe diſtinctum volunt *Pneumatici*.

Idem dicendum eſt de *Agathino, Magno, Herodoto*, atq; *Archigene*, qui *Athenæo*, & Sectâ, & ætate, ſucceſſerunt: quorum etſi ſatis multa *Galeni*, etiam & *Oribaſii* temporibus exſtiterint, perpauca tamen, eaq; momenti ſanè exigui, ad manus noſtras pervenerunt. Ita ut ſi quid de hâc medicorum Sectâ ſcire volumus, id nuſpiam niſi ab *Aretæo*, ex hâc itidem diſciplinâ profecto, petendum ſit.

Spiritum igitur *Aretæus* a Corde per pulmones trahi dicit [a], eumq; tertium quoddam, & ab [b] *Humoribus* & a *Solidis* partibus diverſum ponit, quorum omnium convenienti ordine & modo vitam hominis adminiſtrat *Natura*: in hoc *Hippocratem* haud dubiè ſecutus, qui corpus dividit [c] in *Solidas* partes, *Humores*, & ea quæ *impetum faciunt*. *Spiritus* adeò hic, cùm vim obtineat maximam, quaſi principium motûs eſt habitus; idemq; in humanâ fabricâ præſtat, quod in mundi membris *Virgilianus* iſte,

—— intus alit; totoſq; infuſa per artus
Mens agitat molem, & magno ſe corpore miſcet. [d]

Quæ quidem Philoſophia e *Stoicorum* Scholis manavit; qui animam mundi ubiq; diffuſam eſſe docuerunt, ita ut omnia, *Cicerone* interprete [e], uno divino & continuato *Spiritu* continerentur. Unde & *Galenus Chryſippum, Stoicorum* principem, *Pneumaticæ* etiam Sectæ *patrem* appellat.

Itaq; *Spiritus* hic, ſi rectam agendi normam ſine ullo impedimento ſequatur, univerſam machinam animat, alit, conſervat: eodem penitus compreſſo [f], homo non diu permanet, ſed repente moritur. Sin aliquo vitio laboret *Spiritus*, aut vi aliquâ labefactetur, quod idem eſt ac cùm eum *pati* & *offendi* dicunt *Pneumatici*, varia morborum genera oriuntur, pro cauſarum varietate diverſa.

Spiritum quippe multifariam affici poſſe docet *Aretæus*. Si enim in caſu *Epileptico* [g], intra pectus ferveat & incluſus omnia commoveat, facit ut ad reſpirationis exitus, os ſcilicet atq; nares, humorum inundatio prorumpat. Si intus naſcitur, frigidus ac iners, qui nec per ſuperiora nec inferiora facilè tranſmitti poteſt [h], ſed per inteſtinorum ſinus convolutus inhæret, *Ileon* parit. Refrigeratum & humiditate oppreſſum, conſequitur Aſthma [i]; cui igitur mulieres magis patent, quàm Viri, quia humidæ frigidæque ſunt: eodem in morbo, ex inflatione *Spiritus*, collum intumeſcit. Spiſſus, humidus, nebuloſus *Spiritus*, *Lienis Scirrhum* [k]; ſubtilis & reſolutus, tenuis & ſiccus, *Phrenitin* [l]; conge-

[a] Pag. 21. [b] 22. [c] Epidem. L. 6. Sect. 8. [d] Æn. L. 6. v. 726. [e] Natur. Deor. 2, 7. [f] 15. [g] 4. [h] 24. [i] 53. [k] 57. [l] 97, 99.

latus

latus *Apoplexiam*[m] creat. Idem in *Tympania* licèt locum non mutet, ſed maneat undiq; æqualis[n], tamen ſi in nebulam quandam & aquam immutetur, tum etiam locum mutat, & *Aſciten* adeſſe haud obſcurè prænuntiat. Quòd ſi in imbecillo corpore parum firmus ſit, cum orbe quovis facilè convolvitur; quare ſi quidvis in circulo rotatum, aut circumvolutum turbinem inſpiciat *Vertigini*[o] obnoxius, metus eſt ne *Spiritu* etiam circumvoluto in morbum recidat. Eſt, ubi torpentem *Spiritum*[p] excitari; eſt, ubi, cucurbitularum ope, ex oppreſſis pulmonibus[q] foras protrahi jubet *Aretæus*. Sed ſuam de *Spiritu* ſententiam nullibi ita clarè aperit, ac cum *Anginæ Synanches* dictæ naturam explicat. "Mihi autem, inquit[r], videtur ipſius tantùm *Spiritus* id eſſe vitium, "qui pravâ quadâm mutatione in calidiſſimum ſicciſſimumq; convertitur, "ſine ullâ membri cujuſvis inflammatione. Neque ſanè id ita fieri valde "mirum videri debet; ſiquidem, in *Charoneis* ſpecubus, homines non af- "fectu quopiam corporis acutiſſimè ſtrangulantur, ſed vel unico *Spiritus* "hauſtu interimuntur, priuſquam corpus ullo modo ſit affectum; quine- "tiam, ſine morſu quovis, ſed a linguâ canis recepto tantùm *Spiritu*, "in rabiem homo agitur. Eadem itaque *Spiritus* mutatio intra homi- "nem fieri poteſt: quoniam in homine aliæ res innumeræ cum exteri- "oribus cauſis ſimilitudinem habent. Succi ſunt, qui extra atque intra "corpus mortem inferunt; morbi venenis ſimiles ſunt, & ab epoto medi- "camento eadem, quæ in febribus, evomuntur. Quam ob cauſam factum "eſſe veriſimile eſt, ut in *Peſtilentia*, quæ *Athenas* afflixit, nonnulli *Pelo-* "*ponneſios venena* in puteos, qui in *Piræo* erant, conjeciſſe cenſerent; "etenim peſtilenti morbo magnam eſſe cum *venenis* affinitatem homines "non intelligebant.

Hæc ferè de *Spiritu, quinto* Sectæ *Pneumaticæ* principio, habet *Aretæus*: an rectè, an ſecus, ſenſerit, judicent alii: quod verò ad reliqua *quatuor*, calidum ſcilicet atque frigidum, ſiccum ac humidum ſpectat, ea in ſingulis ferè paginis ad explicandas, tum morborum cauſas, tum curandi rationes, adhibet.

Hunc in quamplurimis cum *Methodicis* convenire, mihi utiq; non liquet; eumq; qui illius ſcripta paulo diligentiùs expenderit, ad hanc opinor ſententiam acceſſurum. Sanè a *Methodicorum* charactere nihil ferè eo remotius, qui quidem nec *locum affectum*, nec *cauſam*, nec *ætatem*, nec *tempeſtatem*, nec *regionem*, nec *ægri vim* aut *naturam* aut *habitum* curant, a ſolo *affectu* indicationem ſumere ſatis habentes, deq; eo non ſpeciatim ſed communiter & univerſè ſtatuunt, *i. e.* Κοινότητας quaſdam, quæ particularia comprehendant, ſequuntur: haſq; dicunt eſſe duas, præter aliam mixtam, quibus nomina ϛέγνωσις & ῥύσις; omnemque morbum vel ϛεγνὸν, vel ῥοώδες, *viz.* aſtrictum, vel fluentem, vel ex utroq; compoſitum. Indicia verò curationis eſſe, in aſtrictis relaxationem, in fluentibus aſtrictionem; in mixto, ei quod urget reſiſtendum.[ſ]

---

[m] 106. [n] 65. [o] 151. [p] 99. [q] 120. [r] 7. [ſ] Gal. de Sectis 291.

Ad

Ad hunc modum perſpicuè & luculenter *Sectæ Methodicæ* de Re Medicâ opinionem aperit *Galenus*. Quid autem huic ſimile effert *Aretæus?* qui de hoc *aſtrictionis fluoriſque* commento ne verbum quidem prodidit: qui cùm de morbis tractaret, id ſibi tanquam perpetuam ſcribendi regulam præſcripſit, ut eorum *Cauſas* præcipuè *Sedeſque* erueret, ſignorum varietatem & implicationes omni quâ poſſet ſubtilitate explicaret: quiq; cætera ita minutè & exquiſitè perſecutus eſt, ut quod ad Aeris conſtitutionem, ad Cœli oras, ad Naturæ vires, ad Corporis temperiem, ad Ætatum denique rationes ſpectaret, ne minimum quidem prætermiſerit? Exemplum liceat proferre. In *Phthiſi* [t] deſcribendâ, quo judicio, quâ accuratione, formam morbi & lineamenta adumbrat? ita ad naturam exprimitur facies iſta *Hippocratica*, ut etiam in conſpectu noſtro quaſi ſpectrum aliquod verſari videatur. Multa ibi de mali ipſius vario genere, multa de Symptomatum gradibus, nonnulla de præſagii notis differit; quæ demum ætas, qui habitus, quæ regio huic labi ſuſcipiendæ maximè idonea ſit, haud vulgari acumine recenſet. Horum ferè ſingula apud *Methodicos*, ut unum pro omnibus adducam *Cœlium Aurelianum* [u], fruſtra quæſiveris. Ita parum cum *Methodicis* congruere videmus *Aretæum*. Quòd ſi in curandi ratione cum iis ſæpe conveniat, idem de cæteris quibuſcunque *Sectis* ſtatuendum: nam quod ad *Remediorum* delectum attinet, etiam *Dogmatici* atq; *Empirici*, quorum, de morborum rationibus opiniones diſſitiſſimæ ſunt, ne dicam contrariæ, haud valde inter ſe diſſentiunt.

Sed de *Secta Aretæi* ſatis; ad alia properandum eſt. Hoc unicum ſubjicere liceat, nihil eſſe hoc Scriptore ad naturæ veritatem efformatius, nihil diſtinctius, nihil enucleatius, nihil pictius: cujus ſanè ingenium, ut *Phidiæ* ſignum, nequit ſimul non & aſpici & probari. Iis quippe coloribus, tanquam exquiſitus artifex, morborum imagines effingit, ut eos inter legendum oculis uſurpare videamur.

Varia *Maniacorum* [x] ſpecimina, eaq; ferè ab aliis intacta, tanquam in Tabulâ, depicta, contemplari libeat: ut, " quibuſcunq; cum hilaritate " *Inſania* eſt, noctes dieſque rideant, ludant, ſaltent, ut in libidinem palam ferantur: & tanquam ex certamine aliquo victoriam adepti, cum " coronis incedant: ſpecies hæc aſtantibus innoxia eſt. Alii verò, qui " cum iracundiâ furunt, etiam veſtes ſuas aliquando diſcindunt, & miniſtros obtruncant, & ſibimet ipſis mortem conſciſcunt; & hæc quidem ſpecies non ſine periculo eſt etiam eorum, qui interſunt. Species autem ſunt innumeræ. Qui ingenioſi, & eruditi ſunt, *Aſtronomiam* ſine præceptore, *Philoſophiam* per ſe ipſos callent, *Poetices* tanquam ex afflatu Muſarum periti ſunt; ita vel in morbis aliquid emolumenti habet liberalis inſtitutio. Rudes autem & indocti homines, " vel pondera circumferunt, aut lutum in fictilia efformant, aut fabrilem artem exercent, aut lapides dolant. Vanis etiam opinionibus

[t] Pag. 47, 48. [u] Morb. Chronic. Lib. 2, Cap. 14. [x] Pag. 42. lin. 30.

" addicti sunt; etenim homo fuit, qui ne *ampullæ* quædam deciderent " metuebat, quoniam ex iis unam se esse arbitraretur; & alius qui- " dam *laterem* esse se existimans, bibere prorsus noluit, ne humore dif- " flueret.

" Hæc etiam Historia famâ divulgata est: Faber erat quidam, qui, cùm " esset domi, prudens omnino fuit artifex, ligna peritè metiebatur, " scindebat, complanabat, clavis connectebat, aptabatque, domum soler- " ter exstruebat: cum iis, qui opera locabant, colloqui, pacisci, justam- " que poterat laboris mercedem exigere. Is adeò, intra locum, ubi ar- " tem exercebat suam, mente planè constabat: at si vel ad forum, vel " ad balneum, vel aliò, quâvis de causâ, esset egressurus, instrumenta " deponens primò ingemiscebat, deinde in ipso exitu constringebat hu- " meros; postquam autem e domesticorum conspectu, & ab opere suo, " ejusque limitibus processisset, homo prorsus insaniebat: & si rever- " teretur illico, redibat etiam ad se; ita mens ejus & artis locus iis- " dem erant circumscripta terminis.

Epilepticum [y] verò, totis artubus contortum atq; convulsum; *Tetano* [z] laborantem, quasi fidiculis distractum discerptumque; quis est qui, cùm semel perlegerit, non statim se præsentem adesse & coràm intueri quodammodo sentiat: ita ut a *malo victis* (cum *Aretæo* loquor) *nullam ultra medicinam adhibere conatus una cum iis dolere tantum* condiscat. Quæ sanè illius atque omnium, uti arbitror, judicio, *magna est Medici infelicitas*.

DE ARETÆI IN REBUS ANATOMICIS SCIENTIA.

ARETÆUS Rei *Anatomicæ* scientiam, tum ad morborum causas, tum ad medendi rationes investigandas, ita necessariam esse judicavit, ut, in ipso singulorum ferè Capitum initio quædam de fabricâ partis affectæ perstrinxerit. In quo quidem *Erasistrati* atq; *Herophili* vestigiis institisse videtur, qui *Sectæ Dogmaticæ* Principes ha-

[y] Pag. 3, 4. [z] Pag. 5, 6.

biti,

biti, neminem, nisi in hâc arte versatum, Medici Munere, uti decebat, fungi posse voluerunt. Itaque, Scriptor utcunq; brevis atq; concisus, hunc locum fusiùs atque distinctiùs, quàm ii, qui inter Veteres de Morbis tractârunt, explicuit *Aretæus*. Quàm verò ille Rerum *Anatomicarum* notitiam habuerit, ipsius *Aretæi* interpres fidus, paucis persequar.

Cor igitur ex illius sententiâ, vitæ atque roboris principium [a] est; in eo anima, & natura [b] ejus locatur. Quod & *Hippocrates*, & *Chrysippus Stoicus* docuit. Quare *Syncope* [c], cum *Cordis* vitæq; morbus sit, humanæ constitutioni planè adversaria est, & vinculorum quædam dissolutio est, quibus facultas continetur vitalis. *Cor* [d] verò, viscus calidum, in medio *Pulmonum* jacet, quod respirationis vitæq; principium est: illud etiam frigidi aeris attrahendi desiderium *Pulmoni* injicit, siquidem eum incendit: *Cor* autem est id quod attrahit.

Pulmo [e] autem naturaliter doloris est expers, quoniam illius substantiæ raritas quædam inest, *lanæ* assimilis; *Arteriæ* verò per eum disseminantur, asperæ, cartilaginosæ, eæque etiam doloris immunes: musculos nusquam, nervos tantùm exiguos habet & tenues, qui motui ipsius inserviunt. Et hæc vera causa est, cur in *Peripneumonia*, quæ *Pulmonis inflammatio* est, dolorem *Pulmo*. non percipiat, sed adsit pectoris quædam gravitas, quæ tamen dolore vacet. *Membranæ* [f] verò omnes, per quas *Pulmo Pectori* annectitur, sensu acutissimo præditæ sunt: quæ si cùm eo inflammentur, accedit etiam dolor: veluti cum *Pleuritis* comitem habeat *Peripneumoniam*.

Eadem etiam ratio est in *Sanguinis Rejectione*, quòd in eo tantùm casu [g], ubi sanguis ex *Pulmone* fertur, qui affectus omnium est gravissimus, ægri, etiam cùm ad ultima ventum est, de se non desperent, quia scilicet *Pulmo* dolorem non sentiat. Nam, vel in exiguo dolore, laborantes mortem horrescunt, & plerique magis exterrentur quàm læduntur: contrà, cùm in maximis affectibus dolor abest, nullus etiam mortis subest timor; & id mali magis perniciosum est, quam terrificum.

Arteriarum pulsus sanguinem propellunt; quare si vulnerentur eæ, ob frequentem earum motum oræ vulneris non facilè committuntur[h]. *Arteria Crassa* [i], quæ secundùm dorsi spinam juxta *Venam Cavam* protenditur, *Aorta* scilicet (ab *Aretæo* post *Praxagoram* [k] Ἀρτηρία Παχεῖα dicta) unà cum *Vena Cava Inflammationem* patitur: quæ quidem *Inflammatio* a Veteribus *Causi* species vocata est. In eâ enim notæ similes iis, qui in *Causo*, oriuntur; Febris etiam, sicut in *Causis*, ad *Syncopen* tendit: etenim *Venæ* radix est *Jecur*, *Arteriæ* verò principium *Cor*. Haud abs re igitur existimes superiores horum viscerum partes præcipuè laborare; Cor enim *Arteriæ* calorem impertit, *Venæ* autem Jecur sangui-

[a] Pag. 21, lin. 26. [b] Pag. 22, lin. 2. [c] Pag. 21, lin. 17. [d] Pag. 15, lin. 11.
[e] Pag. 15, lin. 22. [f] Pag. 15, lin. 27. [g] Pag. 20, lin. 30. [h] Pag. 18, lin. 43.
[i] Pag. 135, lin. 6. [k] Ruffus Ephesius de Appellat. Corp. Human. Lib. 1, Cap. 34.

nem:

nem: & cùm utraque magna ſit, magnæ item ſunt quæ his innaſcuntur *Inflammationes*. Eadem verò [l] *Arteria* in *Venæ Cavæ Inflammationibus*, juxta ſpinam, palpitat; quod a pulſu in alterâ præcordiorum parte ſignificatur. Nam *Arteria*, juxta *Venam* ad ſiniſtrum latus poſita, cum illâ conſentit, utpote quæ in omne corpus diducatur. De hoc *Arteriæ Venæque* hujus affectu vix ulla apud Antiquos, quorum ſcripta in manibus noſtris verſantur, reperiri poteſt mentio. Quicunq; autem de eo tractaverint, *Praxagoræ* opinionem in hâc re ſecuti ſunt; qui, utì e *Ruffo Epheſio* diſcimus, in eâ *Vena*, quæ a *Jecore* in *Renes* mittit propagines, *initium* eſſe *Febrium* affirmavit: ſolamque eam, Κοίλην, ipſe nominavit: quanquam alii illam itidem, quæ ſurſum in Cor per ſeptum tranſverſum evadit, ita [m] appellaverint. Ita quoque eandem vocat, ambaſque has ejuſdem *Venæ* continuationem eſſe docet *Aretæus*.

Venæ a *Jecore*, tanquam radice, oriuntur, ab eoque ſanguinem accipiunt. A *Portis Jecoris* [n], inter ejus extrema, *Vena* lata procedit, quæ, in tenues ac plures uſque diviſa, in totum denique *Jecur* per venas adeò minutas diſtribuitur, ut ex viſum effugiant. Harum ſummis oſculis aliarum venarum extremitates committuntur, quæ ex tenuibus pluribuſque majores pauciores que fiunt, & in medio tandem *Jecore* in *Venam* unicam atque grandem coaleſcunt. Inde per diviſionem duæ factæ ultra *Jecur* pertinent. Harum altera, primam *Jecoris* fibram ſurſum penetrans, in gibbâ ejus parte iterum emergit: & poſtea, *Septo tranſverſo* perforato, intra pectus protenſa, nulli rei adhæreſcens, ſed ibidem ſuſpenſa, *Cordi* inſeritur; *Vena Cava* hæc vocatur. Altera, quintâ & inferiore *Jecoris* fibrâ uſq; ad gibbam ejus partem trajectâ, juxta ſpinam exit, eiq; uſq; ad coxas prætenditur; hæc etiam *Vena Cava* eſt: idem enim nomen obtinet, quoniam una atq; eadem *Vena* eſt, initium ſumens a *Jecore*. Nam ſi quis velit, lamellam poſſit, a ſuperiore *Vena Cava*, quæ ad *Cor* pertingit, in eam, quæ juxta *Spinam* ſerpit, rurſuſq; a *Spina* per *Jecur* intra *Cor*, tranſmittere; eadem enim via eſt.

In *Vena* hâc, præter *Inflammationem* ſupra memoratam, oriuntur Affectus, quæ vocantur Κέδματα [o]: in quo caſu *Sanguinis*, ex iſtius ruptione, *profuſio* citiſſimè interimit.

In *Cavam* autem [p] in *Cubito Venam* ex omnibus præcipuis viſceribus eſt Sanguinis via: hæc autem quæque hâc ſuperior *Vena* eſt, unius *Venæ* in brachio ſunt propagines, quo fit ut nihilo magis juvet, ſuperiorem, quàm hanc, incidere: nam propaginum ignari ſunt, quotquot ſuperiorem *Stomacho* & *Jocinori* annectunt. At ſi a *Liene* fiat ſanguinis profuſio, Siniſtræ manus *Venam* illam, quæ inter minimum digitum atque annularem jacet, Medicorum nonnulli incidere jubent, quoniam ad *Lienem* uſq; pertinere arbitrantur: ſed ipſa etiam inferioris *Venæ Cubiti* propago eſt: cur itaq; hanc prope digitos potiùs, & non in *Cubito* quis

[l] Pag. 28, lin. 36. [m] Lib. 1, Cap. 33. [n] Pag. 27, lin. 31. [o] Pag. 28, lin. 21. [p] Pag. 122, lin. 14.

inci-

incíderit? Etenim in *Cubito* major eſt, & ſanguinem faciliùs effluere permittit.

Opus *procreandi* [q] *Sanguinis* ad *Jecur*, quod eſt *Venarum radicatio*, pertinet; unde & illius maxima pars *ſanguinis* quædam *concretio* eſt. Etenim, ut alimento in *Jecur* [r] ſemper patet introitus, nec alia via eſt, per quam cibus in omne corpus a *Ventriculo* & *Inteſtinis* diducatur; ita & ex hoc viſcere in univerſum corpus ſanguinis emanatio eſt. Quæ & *Eraſiſtrati* fuit ſententia. *Portæ Jecoris* ex membranis, nerviſq;, tenuibus quidem illis, maximi tamen ad vitam momenti, atque ex Venis grandibus contexuntur. Itaque exiguæ inflammationes ſæpiſſime ibidem oriuntur. Præterea, ut *Philoſophi* quidam prodiderunt, huic loco *Animæ appetitus* inſidet. *Bilis* [s] autem in *Jecore* creatur, quæ per *Veſicam* in hoc viſcere ſitam ſecernitur, & per vias quaſdam in inteſtina defertur. Quæ viæ ſi vel *Inflammatione* vel *Scirrho* obſtruantur, & iſta exundet *Veſica*, *bilis* retro fluit; itaque ſanguini commiſcetur, qui per omne corpus dimanans, *bilem* quoque in omnia membra ſecum trahit; inde in *Ictero* corporis ſpecies *bile* tingitur. Stercus autem album eſt, argillæque ſimile, neq; *bilis* colore tinctum, quoniam humoris iſtius affluxu caret: unde alvus etiam ſicca eſt, quià *bile* neque madeſcit neque ſtimulatur.

[t] *Lienis* Alimentum nigrum eſt, iſque ſanguinem atrum quaſi deterget & elaborat. *Lien* eſt viſcus rarum, [u] & naturæ diſſolubilis: [x] itaque vitiis, *Vomicæ* puta aut *Abſceſſui*, facilè obnoxius.

[y] *Stomachus* Voluptatis ac moleſtiæ dux eſt; &, eò quod Cordi facultatum omnium principio, ſit vicinus (ſiquidem Cordis Pulmonumque medio [z] annectitur, & unà cum illis ſpinæ adhæreſcit,) ad robur animique ſive firmitatem, ſive demiſſionem, per conſenſum cum *Animâ* multum valet. Hæc *Stomachi* præcipua eſt facultas. Ex Voluptate naſcitur, bona concoctio, carnoſus corporis habitus, colorque vividus; ex moleſtiâ, his contraria, & interdum animi dejectio, *Stomacho* alimenti indigente. *Stomachi* verò affectus proprii ſunt [a] *Nauſea*, *Vomitus*, *Cibi faſtidium*, *Singultus*, *Eructatio*, & ea nonnunquam acida. Licèt verò *Stomachi* conſtitutio [b] in *Stomachicis* plerumq; ſiti vacet, in eo tamen *Sitis* [c] origo & fons eſt.

Colon etiam, pariter ac *Ventriculus*, [d] *Concoctioni* inſervit, [e] ab eoque ad *Jecur* deducitur alimentum. Neque verò alimentum omne per canales tantùm ſenſibus expoſitos, ſed vel multo majorem ejus partem univerſo corpori Natura per *Vapores* ſubminiſtrat, qui ab omni in omnem partem facile tranſeunt, a Naturâ, etiam per ſolida atque denſa, diducti. *Colon* autem inteſtinum eſt [f] prægrande, & undequâque fuſum atque

[q] Pag. 26. [r] Pag. 133, lin. 21. [s] Pag. 58, lin. 29. [t] Pag. 59, lin. 8. [u] Pag. 57, lin. 22. [x] Pag. 57, lin. 35. [y] Pag. 74, lin. 1. [z] Pag. 75, lin. 3. [a] Pag. 21, lin. 34. [b] Pag. 164, lin. 6. [c] Pag. 160, lin. 20. [d] Pag. 76, lin. 5. [e] Pag. 59, lin. 15. [f] Pag. 26, lin. 1.

ſinuatum: tenuibus inteſtinis & carnoſius, & craſſius, & noxæ tolerantius; itaque cum hìc inſederit dolor *Colicus*, levius eſt periculum. Affectis quippe *tenuibus inteſtinis*, [g] tenuis & acutus ſubeſt dolor; ubi verò *Colon* laborat, plurima eſt humoris abundantia, & gravitas ei inhæret. Porrò propter illius ſitum atque connexionem, dolor modò ad coſtas pertingit, ac *Pleuritidis* opinionem facit, ſiquidem in his etiam oritur febris; modò hìc aut illic ſub iis coſtis, quæ *Nothæ* vocantur, percipitur; ita ut *Jecur*, aut *Lienis* dolere videatur, rurſuſque ad Ilia deſcendit. Quibuſdam etiam ob eandem cauſam *Offi Sacro* infigitur, & femoribus, Muſculiſque teſticulorum qui *Cremaſteres* appellantur; cujus quidem rei rationem ipſe non ignorans Medicorum quorundam inſcientiam perſtringit, qui in hoc caſu *Cremaſteras* exciderant, quaſi propriam mali cauſam in ſe continuiſſent [h]. Quid *Recentiores Anatomici* afferunt ad veritatem propius adductum?

Inteſtinorum [i], uti *Ventriculi*, ſunt *Tunicæ duæ*, quarum altera alteri obliquè ſuperincumbit: quando igitur harum connexio diſſolvitur, uti nonnunquam fit in *Dyſenteria*, *interior Tunica ſecundum* longitudinem abſiſtens foras exit, multiſque veritatem ignorantibus excreti ipſius inteſtini metum injicit, & *exterior* tantum intus remanet, carnemque contrahit, & ad cicatricem perducitur, homoque ſaneſcit; id *inferius Inteſtinum* tantummodo patitur, quippe cujus *Tunicæ* carnoſæ ſint.

Renes naturâ glanduloſi ſunt, [k] ſed colore rubicundiores, *Jocinori* potius ſimiles quam *mammis teſticuliſque*; hi enim glandes ſunt, ſed albidiores. *Renes* autem teſticulorum figuram referunt, magis lati tamen & incurvi. His ſinus inſunt exigui, collo anguſtiori, percolandæ urinæ inſervientes: ex quibus nervoſi duo exeunt, fiſtularum inſtar, canaliculi, ſive *Ureteres*, qui *Veſicæ* humeris utrinque inſeruntur; & ab utroque *Rene* æqualis eſt ad *Veſicam* Urinæ via. Natura ſinus *Renum* oblongos, & *Ureteribus*, qui anguſtiores ſunt, æquales fabricavit [l].

Veſica [m] craſſitudinis eſt admodum exiguæ, *Nervuſque* naturâ exiſtit; quapropter neque carnem contrahit, neque ad cicatricem facile perducitur. In repletione diſtenditur, & cum inanis eſt, conſidit; itaque idem in *Ulcere*, quod *Articulus*, in extenſione & contractione, patitur: atqui in *Articulo* omnia difficulter ſaneſcunt *Ulcera*. Ad hæc urina bilioſa & acris *Ulcus*, ſi *Veſicam* occupaverit, erodit.

Prope ſe invicem jacent *Anus* & *Veſica* [n]; quamobrem in *Recti* inflammatione, *Veſica* urinæ difficultate afficitur; & in *Veſicæ Affectibus*, *Sedes* nihil dejicit, quanquam haud ſit alvus ſicca.

Membranæ ſunt [o] ilibus affixæ, quæ *Uteri* ligamenta ſunt nervoſa: harum illæ, quæ *Uteri* fundo inſeruntur juxta lumbos, tenues ſunt: alteræ juxta cervicem ejus hinc atque hinc *Ilibus* adhæreſcentes, valde

[g] Pag. 25, lin. 37. [h] Pag. 77, lin. 30. [i] Pag. 79, lin. 37. [k] Pag. 69, lin. 5. [l] Ibid, lin. 25. [m] Pag. 72, lin. 24. [n] Ibid, lin. 10. [o] Pag. 84, lin. 13.

nervoſæ

nervosæ existunt, latæque tanquam navigii vela. Itaque si omnes hæ *Membranæ* relaxentur, sede suâ foras exit *Uterus*. Apparet aliquando ex *duabus Uterum* succingentibus *Membranis interior*, & ab alterius continuitate divellitur: etenim *duæ* tantum Membranæ istius divisuræ sunt: quarum hæc ob humoris fluxionem abscedit, sicut etiam ex *abortu* & *partu* violento: tum verò *Chorio* adhærescit; nam si illud vi extrahitur, simul prodit *Uteri Tunica*: at si fœmina mortem evaserit, in sedem suam regressa, ei ad amussim connectitur, vel paululum extra propendet. *Uteri* aliquando *osculum*, usque ad *cervicem* duntaxat, prolabitur; sed ultro se recipit, si suffimenta adhibeantur, vel obstetricis manu sensim placideque reponatur.

Caput sensuum *Nervorumque* originis locus est, [p] sanguinemque a corde potius attrahit quam aliis membris impertit. Itaque cùm morbi causa *Nervis* insit, sensus noxâ haud vacant. Nervi licet [q] illinc undiquaque oriantur, tamen *Sinciput* [r] locus est omnium sensuum communis: ab eoque omnia adjumenta, omnesque noxæ derivantur. Quare in *fomentis* adhibendis, usque ad *verticem* tantùm, neque ulteriùs procedere oportet. Neque solùm *Sensus* initium esse a *Nervis* [s], sed membrorum actionem & *motum* omnem ab iis ortum habere, *Erasistrati* sequax, voluit *Aretæus*. Proinde si infra *Caput* " principium aliquod afficiatur, uti *Medullæ Spinalis Membrana*, partes, quæ eodem nomine vocantur, & etiam continuæ " sunt, resolvuntur; *dextræ*, si *Nervi* dextri læsi fuerint: si sinistri, lævæ. " At si mali principium sit in *Capite*, *Nervis* affectis dextris, sinistræ resolvuntur partes: lævis itidem patientibus, dextræ. Hujus rei causa est, " quòd *Nervorum* situs juxta originem invertitur; etenim dextri non " in directum ad dextras partes, usque ad finem, pertingunt: sed utrique origini suæ inserti, continuò se invicem transeunt in figuram literæ *Græcæ* X, ad oppositam partem tendentes. Utque in summâ dicam, sive totum simul corpus, sive aliqua membra, vel ab alterutrâ, " vel ab utrâque parte resolvuntur; *Nervi* interdum, qui a *Capite* oriuntur, laborant, qui, ut paucis dicam, *sensu* facilè privantur, sed per " seipsos, *motum* haud ita facilè amittunt: iidem, si per consensum, " ab his qui *motui* inserviunt, aliquid vitii contraxerint, *motus* quoque " paululum deperdunt: aliquid enim *motus*, quanquam haud ita multum, naturaliter habent per se. Interdum verò læduntur *Nervi*, qui " ex aliis musculis exeuntes in aliis terminantur: & hi sunt, qui præcipuam *motus* partem continent, eûmque *Capitis Nervis* impertiunt; " ab istis enim plurimum *motus* hi derivant, licèt per se habeant paululum; isti igitur *motus* defectionem præcipuè patiuntur: rarò autem, " aut, ut ego arbitror, nunquam, per se sensum amittunt. Et si fortè " fasciculus quispiam *Nervorum*, qui ex osse quovis proficiscentes in alio

[p] Pag. 95, lin 30. [q] Pag. 102, lin. 22. [r] Pag. 109, lin. 12. [s] Pag. 45, lin. 30.

" finiuntur,

" finiunturfiunt, vel exſolutus fuerit, vel diſruptus, impotentes & tra-
" huntur partes, *ſenſu* tamen non privantur.

Nervis autem Morbus proprius eſt, juxta *Aretæum*, *Tetanus* [t]: ijſque præcipuam ineſſe *Melancholiæ* [u] cauſam docet: eos in *Phrenitide* [x] laborare, ac ſæpe contrahi: omnium autem *Nervorum* affectum eſſe *Arthritidem* [y].

Hæc ferè ad rem *Anatomicam* ſpectantia expoſuit *Aretæus*; non ut humani corporis fabricam quaſi diſſector doceret, ſed ut, quod Medici eſt, illius notitiam ad morborum rationes explicandas accommodaret: *Dogmaticorum* morem ſecutus, qui, *cum interioribus partibus & dolores & morborum varia genera naſcantur, neminem putant his adhibere poſſe remedia, quas ipſe ignorat* [z]. Itaque in nullius magiſtri verba juratus, licèt modo ad *Hippocratis*, modo ad *Eraſiſtrati*, modò ad *Herophili* ſententiam accedat, ſuam tamen interea opinionem liberè interponit.

DE
Curandi ratione, quam tenuit *Aretæus*.

UTI ex proprio, non ex alieno penu hæc de Medendi Arte Monumenta deprompſit *Aretæus*, ita in eâdem *Naturæ ductum* [a], & *Magiſtram*, quam ipſe vocat *optimam* [b], ſecutus eſt *Experientiam*; nec quidem ille magis in ſtylo efformando, quàm in remediis adhibendis, peritus artifex & concinnus. Eo ordine, eo judicio, ita diſtinctè plenèque traduntur curandi rationes, ut vix quicquam in hoc genere ex ſummi ſcriptoris manibus exierit abſolutius. Quæ ab Antiquioribus dicta, eorum alia, utpote optima, ſelegit, alia limavit & expolivit: quædam ipſe primus haud infeliciter tentavit. Sed hæc aliàs: nunc quod hujus loci eſt, varia medendi genera, quibus ille eſt uſus, perbreviter recolamus.

DE VOMITIONE. Vomitum cieri, tam in acutis, quàm diuturnis morbis, *Hippocratis* veſtigiis inſiſtens, præcipit *Aretæus*. Quippe ſi *Bilis* aut *pituita* exundet, ſi cibi corrupti [c], aut humorum, ſive *cruditas* [d] ſubſit, ſive *copia* [e], ſi accedat *nauſea* [f], ſi porrò *ſtimulo* quodam aut corporis *contentione* [g] uti oporteat, ſi denique *altas radices egerit* morbus [h], ita ut cætera incaſſum fuerint remedia, hæc curandi via optimo conſilio adhibetur. Vomitio autem interdum *Aqua tepida* [i], aut *oleo* [k],

---

t Pag. 21, lin. 16. u Pag. 153, lin. 26. x Pag. 94, lin. 28. y Pag. 85, lin. 10. z Celſus in Præfat. a Pag. 150, lin. 4. b Pag. 103, lin. 14. c In Ileo. Pag. 132, lin. 12. & in Epileptico Puerorum Paroxyſmo. Pag. 107, lin. 17. d Ibid. & in Cholera. Pag. 130. e In Cæliacis. Pag. 164, lin. 16. f In Apoplexia. Pag. 105, lin. 18. g Ibid. h In Elephantiaſi. Pag. 167, lin. 15. & Pag. 168, lin. 25. i In Cholera. Pag. 130, lin. 4. & Cæliaco Morbo. Pag. 164, lin. 16. k In Ileo. Pag. 132, lin. 14.

interdum

interdum *Mulſa* [l] aut *radiculis* [m], idque modò *jejuno* [n] ſtomacho, modò à *cœna* [o] & a *radicularum* eſu commodè effici poteſt, ſiquidem leniter agendum ſit: ſin efficacius quid requiratur, *Helleborum* utrumque commendat, ſed maximè *album*; ultimum valentiſſimumque omnium evacuantium auxilium [p]. Hoc autem dari jubet cum *Alica* aut *Lente* inciſum ad ʒij; vel imbecillioribus cum melle decoctum ad cochlearia duo vel tria [q]. Quod itidem factitavit, ejuſdem diſciplinæ ſequax, *Herodotus* [r]. Sed alias eaſque haud mediocres virtutes habet *Helleborus albus*; "Neque enim *Vomitum* modò provocat [s], ſed eſt medicamentorum "etiam omnium ad humores *purgandos* efficaciſſimum: non excreto- "rum varietate & copiâ, id enim *Cholera* morbus potentiùs facit; neque "verò intentionibus & violentiâ inter Vomendum, id enim Nauſea in "mari validiùs præſtat. Cæterùm neque vim neque qualitatem malam "habet; quo fit ut laborantibus ſalutem reddat, & per exiguam pur- "gationem, & cum intentione parvâ. Porrò vetuſtorum omnium "morborum, qui radices jam altas egerint, cùm reliqua auxilia nihil "quicquam opis præſtiterint, id unicum remedium eſt: ſiquidem *igni* "facultate par eſt *Helleborus albus*, & quicquid ignis uſtione facit, "illo plus *Helleborus* albus per interiora diſcurrens operatur: Spirati- "onem nempe facilem ex difficili, ex malo colore bonum, & ex macie "habitum corporis pinguem efficit." Et hanc fortaſſe medicinam libentius adhibuit *Aretæus*, *claro* ductus *Herophili præconio* [t], *qui Helleborum fortiſſimo duci ſimilitudine æquabat*; *concitatis enim intus omnibus, ipſum in primis exire.*

Id obiter notandum, ab *Aretæo* præcipi *Vomentia*, non modò ut *primæ viæ* expurgentur, aut quicquid crudi Ventriculo inhæſerit, ſurſum ejiciatur, quod quidem unicè Veteres attendiſſe videntur; ſed ut motu illo vehementi & contentione quâ inter vomendum Ventriculus cæteraque viſcera cientur [u], tum ſolidæ partes ſuccuti ac ſtimulari, tum humores aut reſolvi aut revelli poſſint. Itaque omnibus ferè in *Capitis* morbis *Vomitum* excitari jubet. Et recentior experientia nos abunde docuit, quam vim in morbis *Chronicis*, ubi altas radices egerint, exerceat hæc medendi via, præſertim in *Iſchiade*, in *Tumoribus Oedematoſis*, in *Ictero*.

De Purgatione. *Purgantia*, in morbis pleriſque *Chronicis*, vel ad educendos humores, vel ad revellendos, vel ubi quid ſtimulo cieri oporteat, paſſim adhibet *Aretæus*. Horum alia ex mediâ Materiâ, uti *Thymus Atticus*, *Coccus Cnidius*, *Aloe*, *Hiera*, quam quidem ad

[l] In Cœliaco Morbo, Pag. 164, lin. 16. [m] In Cœliaco Morbo, Pag. 164, lin. 16. & Elephantiaſi, Pag. 167, lin. 15. & Melancholia, Pag. 154, lin. 12. & Scotomate, Pag. 147, lin. 27. [n] In Cœliaco Morbo, Pag. 164, lin. 16. & Elephantiaſi, Pag. 167, lin. 15. & Melancholia, Pag. 154, lin. 12. [o] In Elephantiaſi, Pag. 167, lin. 16. & Scotomate, Pag. 147, lin. 27. [p] Pag. 146, lin. 41. [q] In Scotomate, Pag. 147, lin. 32. [r] Oribaſ. Med. Col. Lib. 8, Cap. 1, 2, 3, 7. [s] Pag. 168, lin. 26. [t] Plin. Hiſtor. Natur. 25, 5. [u] Pag. 105, lin. 19.

ʒij dari præcipit: alia ex valentiore constant, ut *Cneorum* puta, *Elaterium*, *æs combustum*, & *Helleborus* niger. Efficacissimum verò omnium vel sursum vel deorsum purgantium, *Helleborus* albus. Et his quidem vel per se vel cum Ptisanâ & Mulsâ uti convenit.

DE CLYSTERIBUS. Alvus itidem ducitur ope *Enematis*, idque commodè, siquid in intestinis emolliendum aut excernendum sit, vel siquid a Visceribus aut a Capire revellendum. Itaque in omnibus ferè morbis, quos comitatur *Inflammatio*, perpetui sunt usûs. *Enematum* materia pro varietate morbi multiplex est: *Sal*, *Nitrum*, *Hyssopus*, *Ruta*, *Centaureum*, *Terebinthina*, *Castoreum*, ex *Oleo* vel *Aqua* decocta. Quòd si stimulo opus fuerit, injicienda sunt acriora, quæ *pituitam* & *bilem* educant, veluti *Euphorbium* ac *Colocynthis*. [x]

DE SANGUINIS MISSIONE. Sanguinem in morbis quibuscunque, sive Diuturnis sive acutis, utut in his frequentiùs, mitti jubet *Aretæus*. Etenim cùm acuti sint, persæpe ira in præcipiti stat vita, ut nisi hæc medendi via malum abegerit, illico moriendum sit: igitur ille, cunctatione omni abjectâ, hoc auxilii genus præ cæteris esse tentandum judicat. Quare cum sanguis incensus fuerir, uti in peracutis morbis plerumque accidit, venam maturè atque fidenter aperit. In Renum inflammatione v. gr. expeditè & copiosè. In Anginâ Sanguinem educit, latiori incisione, ut cum impetu & confertim exear, quoniam ira fluens erit & ad calorem quam citissimè mitigandum, & ad strangulationem solvendam, & ad reliqua omnia mala imminuenda efficax: in Pleuritide primo die & iterum eodem die extrahit: in Peripneumoniâ & Jecoris & Venæ Cavæ Inflammatione, *duarum* simul venarum sectionem præcipit: in omni denique Hæmorrhagiâ, actutum, eo judice, secanda est Vena, & assiduè, postquam paululum sanguinis detractum sit, iterum detrahendum est, & eodem die, & postridie, & die perendino. Ita in Venæ Cavæ inflammatione idem opus sæpius repetit. Sed sanguinem mittere uti frequenter est res admodum delicata & nonnunquam periculi saris plena, ita acerrimo judicio utendum esse monet: quò fit, ut in Anginâ, Pleuritide, Peripneumoniâ, qui morbi sunt maximè præcipites, utcunque quoad anima deficere incipiat, continuari debeat Sanguinis detractio, non tamen quoad omnino defecerit, eum fluere sinendum sit. Etiam in Apoplexiâ præstat, inquit, debito minus mittendo delinquere: nam si largiori detractione opus esse videatur, & bonæ aliquæ appareant notæ, vena potest iterum incidi. Ad eundem modum in Jecoris & Venæ Cavæ inflammatione, in Cephalæâ, in Melancholiâ, multus sed non confertim, bis nempe ac ter, idque alio die, mittendus est Sanguis, ut vires interim confirmentur. Idem in omnibus diuturnis [y] morbis præstare convenit.

Venas autem in diversis corporis partibus, præcipue quidem in *Cubito*,

[x] Apoplex. Pag. 105, lin. 1. [y] Pag. 143, lin. 30.

& in *Talo*, quandoque autem sub *Lingua*, in *Fronte*, in *Naribus*, in *Pube*, [z] incidere jubet. Primus autem ex Scriptoribus, quorum Opera his diebus supersunt, *venæ Sectionis* in *Manu*, mentionem facit *Aretæus:* in eo loco, ubi contra Medicos quosdam disputat, qui *Sinistræ Manus* Venam illam, quæ inter minimum digitum atque annularem jacet, in Rejectione Sanguinis, [a] incidi voluerunt: primus itidem mensuram Sanguinis, quæ aliquando emitti debeat, ad *Heminam* [b] scilicet, aut ad *Heminæ dimidium*, [c] præscripsit: quod quidem accuratissimi Scriptoris, Cl. *Danielis Clerici*, diligentiam fugit, cum *Aretæum* de hâc re nihil prodidisse affirmet. [d]

Hæc de Venarum Sectione. Secuit etiam, nullo quod sciam Authore inductus, in Cephalæâ, Vertigine atque Epilepsiâ, *Arterias:* easq; ad verticem, ad oculi angulos, juxta nasum, eas tum ante, tum pone aurem sitas, earumque *Majores* quidem ramusculos [e] aperiri commodè posse scribit: quanquam harum utiq; quæ *anterius* ad aurem jacent, nullam apud Scriptores mentionem fieri perperam affirmet *Severinus*. [f]

DE CUCURBITULIS. Cucurbitularum usus apud *Aretæum* uti & apud *Hippocratem* frequentissimus, in omnibus ferè morbis, ubi sanguinem mitti oporteat: idque tam in lentis quàm in subitis casibus; in *Lethargo, Cephalæa, Melancholia, Epilepsia, Cœliaca* atque *Iliaca Passione*, ac etiam *Hysterica*, perinde ut in *Apoplexia, Tetano, Phrenitide, Syncope, Peripneumonia, Cholera, Jecoris*, aliarumque partium, *Inflammationibus*. Et hoc quidem ille factitavit, pro morbi naturâ, diversimodè, & in variis locis. In *Melancholicis*, Cucurbitas Jocinori & Ventriculo, aut hujus ori admovet; dorso item aut inter scapulas, quâ parte adhærescit illi Stomachus. In *Phreniticis*, atque *Lethargicis*, *vertici* potius; in *Apoplecticis*, & *Tetano* correptis, *occipiti* imprimendas esse censet. Et in hoc ultimo quidem affectu eæ ab utroque spinæ latere applicandæ: sed parum admodum flammæ adhibendum: nam arcta Cucurbitulæ labiorum impressio dolores convulsionesque excitat: oportet ergo diu trahere, ac leniter potiùs, quàm brevi tempore festinanter id efficere. Contrà in *Pleuritide*, Cucurbitula debet esse magna, undequaque lata, & ad dolentem locum ambiendum capax: multaque sub eâ flamma succendenda est; non modo ut carnem attrahat, verùm etiam ut ante ignis extinctionem calefaciat. Extincto igne, si scarificando tantum sanguinis detraxeris, quantum vires permiserint, evidentissimum est in *Pleuriticis* auxilium.

Cucurbitulas etiam *Siccas*, sine ferro, quas Κέφας vocant, adhibet, aut Coxis easque [g] dorso aut inter [h] scapulas, aut abdomini infra umbilicum [i] affigi præcipit.

---

[z] Quando secetur quæpiam ex his Vena, v. Indicem in voce Phlebotomia. [a] Pag. 122. l. 18. [b] 140. [c] Pag. 145, lin. 12. [d] Histoire de la Medecine, Part. 3. Liv. 3. Ch. 4. 144. [f] Chirurg. Effic. 40. [g] Phrenit. 98. Apoplex. 106. Ileos. 132. Choler. 131. Ibid.

DE SANGUISUGIS. Restat & alia sanguinis mittendi via, ab *Hippocrate* & veteris ævi medicis haud quaquam memorata: eam primus, Hirudinum ope, instituisse vel saltem scriptis mandasse, videtur *Themison*, [k] *Asclepiadis* auditor, qui ætate paulò *Aretæum* præcurrit. Sed utcunque hoc fuerit *Themisonis* inventum, nulla ejus apud *Celsum* nec etiam apud *Galenum* occurrit mentio. *Aretæus* autem Hirudines tribus in locis admoveri jubet: in Satyriasi nempe ad sanguinem ex intimis locis educendum; in Cœliaco affectu, eas post cucurbitulas apponit: in Jecoris denique inflammatione, nonnullis Hirudines magis quam scarificationem prodesse scribit: siquidem bestiolæ morsus interiùs descendit, & majores erosiones facit: unde sanguinis profluvium, ab his concitatum, ægriùs supprimitur. Postquam autem animal saturatum exciderit, Cucurbitulam affigit, quæ ex intimis partibus sanguinem jam attrahat.

DE MEDICAMENTIS: Ut in signis Morborum explicandis, ea præcipuè quæ ad *Prognosin* pertinent *Aretæus Hippocratis* authoritate stabilivit; (quem, *Celso* [l] teste, recentiores quoque Medici, quamvis quædam in *Curationibus* mutârint, tamen hæc optimè *præsagisse* fassi sunt) ita in Acutorum Curatione ejusdem vestigia presse secutus est, præsertim quoad Victûs institutionem, ac missionem Sanguinis. Medicamenta, in peracutis affectibus, præter Vomitoria & Purgantia, per Os sumenda, aliquando præcipit: sed ea neque varia admodum, neque multiplicia. Horum quippe Ægrotantium optimam medelam, eodem duce, [m] ab *Alimento* peti judicavit; neque raro ea, quæ ægrotantibus offert, Medicamenta eorum cibo, quasi furtim, [n] immiscet. Cibum verò cunctis Febricitantibus humidum esse aptissimum post Medicinæ parentem docet: [o] *Ptisanæ* præsertim variás præparationes exhibens, ejusq; virtutes Magistri sui verbis prædicans: ita ut ad Febrilem æstum temperandum Sorbitionibus potissimùm confidat. Itaque sive Urinam [p] cieri, sive humores attenuari, & incidi, [q] sive sputa educi, [r] sive alvum liquari [s] cupit, cum Ptisanis atq; jusculis modò simplicibus, modo in quibus Medicamenta ad id idonea dissolvuntur, id exequitur. Utcumq; autem victu tenui in Febribus utatur, in iis tamen ubi vires jam deficiunt, sicut in Morbo *Cardiaco*, sive is per se, sive ex alio, uti *Phrenitide*, oriatur, a paulò largiori cibo, vinique præsertim potione, nullis adhibitis Medicamentis, subsidium unicum petit. Vinum enim, inquit, in substantiâ celeriter alit, usq; ad extrema ubiq; permeat, robori robur adjicit, Spiritum torpentem excitat, frigus calore temperat, humorum redundantiam comprimit, extrorsum erumpentia atq; diffluentia coercet: Ad hæc odore suave ac Jucundum est, ad con-

[k] Cæl. Aurelian. in Cephalæâ. [l] Præf. ad. Lib. 2. [m] Hippocr. Lib. de Aliment. [n] Pag. 115, lin. 15. Pag. 124, lin. 38. [o] Pag. 96. [p] Letharg. Phrenit. [q] Pleur. Perip. [r] Ibid. [s] Ib.

firmandas

firmandas vires vitamq; restaurandam valens, & ad mentem in furore mitigandam efficacissimum. [t] Eo itaq; uti præcipuè *Cardiaco* utitur, sed cum eâ cautione, ut neq; in Inflammationibus [u] propinetur (quoniam in his dolores auget, sed ubi hæ absunt, naturam instauret) neque ita meracum, ut hominem inebriet nervosq; offendat [x]. Id ideo cum cibo aquâq; mixtum aliàs dari præcipit, eam mediocritatem interim secutus, ut neque æger inediâ consumatur, neque cibi copia opprimatur [y]. Hâc præcipuè viâ in Curatione *Acutorum*, quibus Febres conjunguntur, nititur: vix nisi in *Pleuritide* quidem & *Peripneumoniâ* Medicamenta paulò largiùs adhibens, ea scilicet quæ humores extenuent & ad transpirandum idoneos reddant, quæque eosdem lubricos fluxosq; ita ut per superiora educi possint, efficiant [z]. In his itidem duobus [a] Morbis Medicamenta *somnifera* devorari jubet, quæ ut Antiqui omnes perrarò præceperunt, ita sub mortem, quanquam hanc ab iis acceleratam minimè sensisse videatur, Communi autem præjudicio deterritus, usurpari vetat. Nam si, inquit, in ipso Strangulatûs impetu & morbo appropinquante, id genus Medicamenti exhibeas, Te necis authorem vulgus esse arbitrabitur [b]. Siquidem & Anodynis in *Ileo* uti haud dubitat, [c] *Theriacâ* puta, *&c.* licet in eodem Morbo somnifera Medicamenta Medico vix adhibere licere dixisset, nisi [d] ita ut, cùm præsentia mala haud evitari posse manifestè prævideat, ægrum aliquando gravitate capitis torpidâ sopiat. Ex omnibus autem, quotquot adhibet, tam ad Acutos quam Diuturnos morbos, medicamentis, præcipuè *Castoreo* utitur: utpote quod nervorum morbis mederi censeat, in Lethargo [e] scilicet, Apoplexiâ, Tetano, suffocatione Hystericâ, Satyriasi, Epilepsiâ, Gonorrhæâ. Id itaq; cùm inter omnia concoctionem promoventia [f] excellat, modò potui dat, modò in intestina infrà injicit, modò in nares, utpote omnium sternutamenta excitantium optimum, inspirat: externis deniq; applicationibus, *Perfusionibus* scilicet, *Illitionibus*, & *Cataplasmatis* immiscet. In curandis autem morbis diuturnis paulò frequentiùs medicamenta præcipit, quorum præcipua sunt quæ ad concoctionem faciunt, uti *Absinthij* succus, *Theriaca*, *Mithridatium*, *Bestini* Antidotus, *Castoreum*, [g] &c. præcipit etiam ea quæ *Urinam* movent, uti in Jecoris abscessu & Renum affectibus: aliquando & *sudorem* moventia quæq; perspirationis vias fluxiliores [h] efficiunt, præscribit. Sed nuspiam ita prolixus est in remedijs adhibendis, ac in morbo illo omnium contumacissimo, Elephantiasi. Id quidem obiter notandum, quòd *Hippocratem* secutus uti quiete in Acutis multùm utitur, ita ad Diuturnos exercitia maximè commendat. Horum

---

[t] Phrenit. 99. [u] Syncop. 127, 1. [x] Choler. [y] Syncop. 127, & 128. [z] 120, 30. [a] Pleurit. 117, 35. [b] Peripneum. 121, 1. [c] 132, 30. [d] Ib. 9. [e] 102, 23. [f] 150, 43. [g] 151, [h] 136.

ille varia genera perscribit: quæ non modò in Diuturnis morbis adhiberi vult, sed etiam post Acutorum decessum, ubi ij in longos transiverint[i]. In ordinandâ victûs ratione valde accuratus est: præsertim omnia quæ ad *Lactis*, Asinini, Caprini, equini, ovilli, etiam muliebris usum pertinent, multis in locis fusiùs exponit.

Quod ad *externa* Remedia spectat, ea tam in acutis quam diuturnis morbis frequentissimè usurpat. In hoc quidem cum *Methodicis* maximè congruens, uti etiam in evidentium signorum descriptione; cùm alioqui tam in causis subtilioribus enarrandis ex *Anatomiâ* scilicet petitis, quàm in magnorum remediorum indicationibus, ab ijs ut plurimum dissentiat. Itaq; *Perfusiones*, *Epithemata*, *Fomenta*, *Illitiones*, *Cataplasmata*, *Suffimigia*, *Embregmata*, *Balnea*, &c. omnis ferè pagina describit, ad refrigerandum & calefaciendum, ad humectandum & siccandum, ad relaxandum & astringendum, ad emolliendas partes & roborandas, ut humores per habitum digerantur, ut corpora fluxa & ad perspirationem apta reddantur. Horum materia modusq; quo adhiberi debeant ubiq; occurrit. De *Sinapismis* itidem & *Phœnigmis* frequens est mentio: in quo auxilij genere sæpius cum *Archigene* convenit, qui, docente *Ætio*, de his multa scriptitavit.

Quædam deniq; ex *Chirurgiâ* petit; in Epilepsiâ *terebram* cranio adhibet; in capitis dolore, *ustionem*; *ferramentum* igne Candens in abscessu Jecoris suadet; de Asperâ arteriâ *secandâ* loquitur, quamvis sectionem ipsam improbat. In *Calculosis* Vesicam incidi jubet, locumq; incisionis designat: ad Urinam eliciendam *Cathetere*, nisi inflammatio adsit, utitur. Hæc ferè habet Chirurgica: & sane dolendum est periisse ea, non modò quæ de hoc [k] ipso argumento scripsit, sed quæ de omni [l] genere *febrium*, quæ de morbis [m] *mulierum*, quæ de *Pharmaciâ* seorsim exposuit. Ingens sanè hoc rei Medicæ dispendium, quòd vel minima Scriptoris elegantissimi Monumenta interciderint.

---

[i] Syncop. Marasm. [k] 128, 155. [l] 103. [m] 116.

F I N I S.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ

ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,

ΠΕΡΙ

ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ,

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

* * * * * * * * * * *

ΠΕΡΙ
ΕΠΙΛΗΨΙΗΣ.

Κεφ. έ.

* * * * * * * * * * *

* * * ἀμβλύτητες, ἴλιγγοι, τενόντων βάρεα, φλεβῶν ἐν τῷ τραχήλῳ πληρώσιες καὶ διατάσιες· ναυτία τὰ πολλὰ μὲν ἐπὶ σιτίοις, οὐχ ἥκιστα δὲ καὶ ἐπ' ἀσιτίῃσι καὶ βληχρῇ· καὶ φλέγμα ἐμέεται συχνόν· ἀποσιτίη καὶ ἀπεψίη ἐπὶ σμικροῖσι ἐδέσμασι· φυσώδεες, ἐπηρμένοι ὑποχόνδρια. Τάδε μὲν ὦν διηνεκέα.

Ην δὲ πλησίον εἴδεος ἢ τοῦ παροξυσμοῦ, κύκλῳ μαρμαρυγαὶ παρὰ τῆς ὄψιος πορφυρέων, ἢ μελάνων, ἢ πάντων ὁμοῦ συμμεμιγμένων, ὡς δοκέειν τὴν ἐν οὐρανῷ τετανύσθαι ἶριν· ἦχοι ὤτων· βαρυοδμίη· ὀργίλοι, πικρόχολοι παραλόγως. Κατέπεσον γοῦν τινὲς ὑπὸ προφάσιος ἐξ ἀθυμίης. μετεξέτεροι δὲ ῥεύματι ποταμοῦ ἀτενέες ἐνιδόντες, ἢ τροχῷ δινευμένῳ, ἢ βέμβικι ἑλισσομένῃ. ἄλλοτε δὲ ὄσφρησις βαρέων ὀσμέων κατέβαλε, ὥσπερ γαγάτου λίθου. Τοῖσδε μὲν οὖν ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ κακὸν ἐστηρίχθη τε, καὶ ἐντεῦθεν πημανθὲν ἄρχεται. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἀπὸ τῶν πορρωτέρω τῆς κεφαλῆς νεύρων, ὁκόσα ξυμπαθέα τῇ ἀρχῇ γίγνεται. Δάκτυλοι γοῦν μεγάλοι χειρῶν ἢ ποδῶν ξυνέλκονται, καὶ

πόνος

πόνος, καὶ νάρκη, καὶ τρόμος ἔπι), ἢ ἐς κεφαλὴν τουτέων ἡ ὁρμὴ ἥκει. ἢν ἔρπον τὸ κακὸν ἐς τὴν κεφαλὴν ἵκηται, πάταγος τουτέοισι γίγνεται, ὡς ἀπὸ πληγῆς ἢ ξύλῳ, ἢ λίθῳ· καὶ ἐξαναστάντες ἐκδιηγεῦν), ὡς ὑπό του ἐξ ἐπιβουλῆς παταχθέντες. ἡ δὲ μὲν τοίη ἀπάτη γίγνεται, ὁκόσοισι τόδε πρῶτον τὸ κακὸν ξυνέπεσε. Οἷς δὲ ξυνήθες τὸ πάθος, ἢν ἐπηιμὲν ἡ νοῦσος, ἐς δάκτυλον δὲ ἤδη ἀφίκη), ἢ ἀπὸ τοῦ ἀρξῆ), ξυνήθεας ἀρωγοὺς καλέουσι τοὺς παρεόντας, προγνῶσι τὸ μέλλοντος ὑπ' ἐμπειρίης· διασφίγγειν τε καὶ ἀνακλάειν καὶ ξυντείνειν δέον) τὰ καταρχόντα μέρεα· καὶ αὐτοὶ δὲ ἑωυτέοισιν ἕλκουσι τὰ μέρεα, ὅκως περ τὴν νοῦσον ἐξαιρεύμενοι· καὶ σφέων ἡ τοιήδε ἐπικουρίη κοτὲ καὶ ἐς τὴν ἡμέρην, σημασίην διῶσαι. Πολλοῖσι δὲ φόβος ἐστί, ὡς ἐπιόντος θηρίου, ἢ σκιῆς φαντασίη, καὶ οὕτω κατέπεσον.

Ἐν δὲ τῇ σημασίῃ ἀναισθήτως μὲν κέεται ὥνθρωπος· χεῖρες δὲ ὑπὸ σπασμοῦ ξυνέρχονται· σκέλεα οὐ διαπεπλεγμένα μοῦνον, ἀλλὰ τῇδε κἀκεῖσε βαλλόμενα αὐτοῖς ἀπὸ τῶν τενόντων. Ἐσφαγμένοισι ταύρεσι ἤδε ἰκέλη ἡ ξυμφορή. αὐχὴν ἀγκύλος· κεφαλὴ ποικίλως διάστροφος. ἄλλοτε μὲν γὰρ ἐς τὸ πρηνὲς τοξοῦται, οὔτε ἐς τὸ στέρνον ἡ γνὺς ἐρείδει. ἄλλοτε δὲ ἐς τὸ μετάφρενον ἀνακλᾶται, ὅκως τοῖς ἀπὸ τῆς κόμης ἑλκομένοισι βίῃ, οὔτε ἔνθα ἢ ἔνθα ἐπὶ τοὺς ὤμοις ἵζανει. Χάσκουσι μέγα· στόμα ξηρόν· γλῶσσα προμήκης, ὡς καὶ κίνδυνον τρώματος μεγάλου γίγνεσθαι, ἢ ἀποτομῆς· κοτὲ σπασμοῦ ξυνερείσουσιν ὑπὸ ὀδόντες· ὀφθαλμοὶ ἐνδεδινημένοι· βλέφαρα τὰ πολλὰ διέχοντα ξὺν παλμῷ, ἢν δὲ ἐπιμύσαι κοτὲ ἐθέλοιεν, οὐ ξυμβάλλουσι τὰ βλέφαρα, ὡς καὶ τὰ λευκὰ ὁρῆσθαι ἐξ ὑποφάσιος. ὀφρύες ἄλλοτε μὲν ἐς τὸ μεσόφρυον ἀνειμέναι, ὅκως τοῖς χαλεπαίνουσι· ἄλλοτε δὲ ἐς τοὺς κροτάφους ἀπηγμέναι πολλόν τι μᾶλλον, ὡς τὸ δέρμα περὶ τὸ μέτωπον σφόδρα περιτετάσθαι, καὶ τὰς ἐν μεσοφρύῳ ῥυτίδας ἐξαληλίφθαι. μῆλα ἐρυθρά, παλλόμενα· χείλεα, κοτὲ μὲν ἄμφω ἐς ὀξὺ μεμυκότα, ἄλλοτε δὲ ἐς τὰ πλάγια ἀπηγμένα, οὔτε τοῖσι ὀδοῦσι περιτείνεται, τοῖσι μειδιῶσι ὁμοίως· ἐρύθημα μήλων.

Ἐν αὔξῃ δὲ τοῦ κακοῦ, καὶ πελιδνότης τοῦ προσώπου προσγίγνεται· ἀγγείων τῶν ἐν τῷ αὐχένι διάτασις· ὡς ἐν πνιγὶ, ἀφωνίη· ἀναισθησίη, καὶ εἰ μέγα ἐμβοῇς· λυγμὸς δέ, καὶ στεναγμὸς ἡ φωνή· καὶ ἡ ἀναπνοή, καὶ ἡ πνὶξ ὡς ἀπαγχομένῳ. σφυγμοὶ σφοδροί, καὶ ταχέες, καὶ σμικροὶ ἐν τῇσι ἀρχῇσι· μεγάλοι δέ, καὶ βραδέες, καὶ νωθροὶ ἐπὶ τῷ τέλει· ἄτακτοι δὲ ἐς τὸ ξύμπαν. αἰδοίων ξύντασις. Τάδε μὲν οὖν ἐς τέλος τῆς σημασίης πάσχουσι.

Ἢν δὲ ἐς ἄφεσιν ἀφικνέωνται τοῦ κακοῦ, οὖρα αὐτόματα, κοιλίης πρόπλυσις· μετεξετέροισι δὲ καὶ γονῆς ἀπόκρισις, τῇ θλίψει καὶ πιέσει τῶν ἀγγείων, ἢ γαργαλισμῷ τοῦ πόνου, καὶ ὑγρασίης προσβολῆσι· γίγνον) γὰρ ἐν νούσοισι πόνοι καὶ τοῖσδε. σῶμα ἄνυγρον· φλέγμα πολλόν, παχύ, καὶ ψυχρόν, καὶ

εἰ ἕλκοις αὐτὸ, ἐπὶ μᾶλλον ἂν πλῆθος αὐτέου μυρύσαιο. Ἢν δὲ χρόνῳ μακρῷ καὶ πόνῳ πολλῷ βεβρωθῇ μὲν τὰ ἔνδον τοῦ θώρηκος, πνεῦμα δὲ ἐγκατειρχθὲν τὰ πάντα σείσῃ, σπασμὸς δὲ καὶ τάραχος τῶν αἰτίων ἔῃ, κλύδων δὲ ὑγρῶν ἀναπνέῃ ἐς τὰς διαπνοὰς, στόμα, καὶ ῥῖνα, σὺν ὑγρῷ τὸ πνεῦμα, ἄνεσις δὴ τῆς πρόσθεν πνίξιος ἁπάντων ἔοικε· ἀφρὸν δὲ ἀποπτύουσι, ὥσπερ ἐπὶ τοῖσι μεγάλοισι πνεύμασι ἡ θάλασσα τὴν ἄχνην· οὔτε καὶ ἐξελίσσεται δῆθεν, ὡς τελευτήσαντος τοῦ κακοῦ. Ἐπὶ δὲ τῇ ἀποπαύσει, νωθροὶ τὰ μέλεα τὰ πρῶτα, καρηβαρικοὶ, διαλελυμένοι, πάρετοι, ὠχροὶ, δύσθυμοι, κατηφέες, καμάτῳ καὶ αἰσχύνῃ τοῦ δεινοῦ.

ΠΕΡΙ
ΤΕΤΑΝΟΥ.

Κεφ. ς΄.

ΣΠΑΣΜΟΙ οἱ Τέτανοι, κάρτα μὲν ἐπίπονοι, ὀξύτατοι δὲ κτεῖναι, ἀτὰρ οὐδὲ ῥηΐδιοι λυθῆναι. Μυῶν τῶν ἐν γνάθοισι, καὶ τενόντων τάδε πάθεα. ξυνδιδοῖ τε τὸ κακὸν ἐς τὸ πᾶν· ἅπαντα γὰρ ξυμπαθέα τῇσι ἀρχῇσι γίγνεται. Ἰδέαι δὲ τῆς ξυνολκῆς ἔασι τρεῖς, ἐς ἰθὺ, ἐς τὸ κατόπιν, ἐς τοὔμπροσθεν. Ἐς ἰθὺ μὲν ὁ Τέτανος, οὔτε ἀστραβὴς ἄνθρωπος καὶ ἀκαμπὴς ἐντέταται. Αἱ δὲ ἐς τοὐπίσω, ἢ ἐς τοὔμπροσθεν ξυνολκαὶ ξὺν τῇ τάσει καὶ τῷ χωρίῳ ἴσχουσι τὴν ἐπίκλησιν. Τὴν μὲν γὰρ κατόπιν τοῦ νοσέοντος ἀνάκλισιν Ὀπισθότονον καλέομεν, τῶν τῇδε πεπονθότων νεύρων. Ἐμπροσθότονον δὲ, ἣν ἐς τοὔμπροσθεν καμπύληται ἄνθρωπος ἐπὶ τοῖσι πρόσθεν νεύροισι. Τόνος γὰρ νεύρων καὶ ἐντάσιος οὔνομα.

Προφάσιες δὲ τῶνδε μυρίαι. καὶ γὰρ ἐπὶ τρώματι φιλέουσι γίγνεσθαι, ὑμένος, ἢ μυῶν, ἢ νεύρων νυχθέντων, οὔτε τὰ πολλὰ θνήσκουσι· ἐπὶ τρώματι γὰρ Σπασμὸς θανάσιμον. Σπᾶται δὲ καὶ ἐπὶ ἀμβλώματι ἡ γυνή· ἀτὰρ καὶ ἥδε οὐ μάλα περιγίγνεται. Καί τευ πατάξαντος μεγάλως τὸν αὐχένα μετεξέτεροι σπῶνται. Καὶ ψῦξις δὲ κάρτα ἰσχυρὴ γίγνεται αἰτίη. διὰ τόδε χεῖμα μὲν μάλιστα πάντων τίκτει τάδε τὰ πάθεα· δεύτερον δὲ ἦρ, σὺν τῷ μετοπώρῳ· θέρος δὲ ἥκιστα, εἰ μὴ κατάρξῃ τρῶμα, ἢ νούσων ἀλλοδαπῶν ἐπιδημίη. Γυναῖκες δὲ ἀνδρῶν σπῶνται μὲν μᾶλλον, ὅτι ψυχραί. ἀτὰρ αἵδε περιγίγνονται μᾶλλον, ὅτι ὑγραί. Ἡλικίαι δὲ, παῖδες μὲν ξυνεχέες, ἀλλ' οὐ μᾶλλον θνήσκουσι, ὅτι ξύνηθες καὶ οἰκεῖον πάθος. νέοι δὲ τουτέων ἧσσον πάσχουσι, μᾶλλον δὲ θνήσκουσι. ἀκμάζοντες ἥκιστα. γέροντες δὲ πάντων μᾶλλον καὶ πάσχουσι, καὶ θνήσκουσι·

αἰτίη γὰρ ψῦξις καὶ ξηρότης γήρας, καὶ θανάτου ἡ φύσις. Ἢν δὲ ἡ ψῦξις ἔῃ σὺν ὑγρῷ, ἀσινέστεροί τε καὶ ἀσφαλέστεροι ἐς κίνδυνον οἱ Σπασμοί.

Ξυνέστι μὲν αὐτέοισι, ἀθρόον μὲν ἅπασι εἰρῆσθαι, πόνος καὶ ἔντασις τενόντων, καὶ ῥάχεος, καὶ μυῶν τῶν ἐν γνάθοισι, καὶ θώρηκι· ἐρείδουσι γὰρ τὴν κάτω γένυν πρὸς τὴν ἄνω, ὡς μηδὲ μοχλοῖσιν ἢ σφηνὶ διὰ ῥηϊδίως στῆσαι δυνάσθαι. Ἢν δὲ καὶ βίῃ διαγαγὼν τοὺς ὀδόντας ἐνστάξῃ τις ὑγρὸν, οὐ καταπίνουσι, ἀλλ' ἐκχέουσι, ἢ ἐν τῷ στόματι ἴσχουσι, ἢ ἐς τὰς ῥῖνας ἀνακόπτεται· ὅ, τε γὰρ ἰσθμὸς συνερείδεται, καὶ τὰ παρίσθμια σκληρὰ καὶ ἐντεταμένα ἐόντα οὐ ξυμπίπτει εἰς τὴν ἔνθλιψιν τοῦ καταπινομένου. Πρόσωπα ἐρυθρὰ, πεποικιλμένα· ὀφθαλμοὶ μικροῦ δεῖν ἀτενέες, μόλις περιδινούμενοι· πνὶξ ἰσχυρή· ἀναπνοὴ κακή· χειρῶν καὶ σκελέων τάσις· μύες παλλόμενοι· πρόσωπα ποικίλως διάστροφα· μῆλα, καὶ χείλεα τρομώδεα· γένυς παλλομένη. ὀδόντων ἄραβος· ἐπ' ἄλλῳ δ' ἂν τινὶ καὶ τὰ ὦτα, ἐγὼ δὲ ἐθηεύμην, καὶ ἐθώμαζον. Οὖρα ἐπισχόμενα μέχρι δυσουρίης καρτερῆς, ἢ αὐτομάτως ἐκχεόμενα, θλιβομένης τῆς κύστιος. Τάδε μὲν οὖν ξὺν πάσῃ ἰδέῃ Σπασμῶν.

Ἴδια δὲ ἑκάστης, Τετάνου μὲν, ἡ ἐς εὐθὺ ἀπότασις ὅλου ἀστραβὴς πάντῃ καὶ ἀκλινής· εὐθέα δὲ καὶ σκέλεα, καὶ χεῖρες.

Ὀπισθοτόνου δὲ κατόπιν ἀγκύλλει τὸν ἄνθρωπον, ὡς τὴν κεφαλὴν ἀνακεκλασμένην μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων κέεσθαι. Βρόγχος ἐξέχει· γένυς τὰ πολλὰ διΐσταται, σπάνιον δὲ, εὖτε ξυνερείδει τῇ ἄνω· ῥωχμὸς ἡ ἀναπνοή· προπετέες κοιλίην, καὶ θώρηκα· οὖρον τουτέοισι μᾶλλον ἀκρατές· ἐπιγάστριον ἐπιτεταμένον, καὶ, εἰ ἐπικρούσαις, ἐνηχεῦν· χεῖρες ἐν ἐκτάσει κατόπιν κεκλασμέναι· σκέλεα ξυγκεκαμμένα, ἐναντίως γὰρ ἰγνύϊ κακόν τι κάμπτεται.

Ἢν δὲ ἐς τὸ ἔμπροσθεν ἕλκωνται, κυρτοὶ μὲν τὰ νῶτα, ἐπ' ἴσον τοῖσι μεταφρένοισι τῶν ἰσχίων ἐξωθευμένων. ῥάχις ὅλη ἐς εὐθύ. κεφαλὴ πρηνὴς, ἐς θώρηκα συννενευκυῖα· γένυς ἐπὶ τοῖσι στέρνοισι πεπηγυῖα. χεῖρες συνηρεισμέναι· σκέλεα ἐκτεταμένα. Πόνοι ἁπάντων καρτεροὶ, φωνὴ ἁπάντων κλαυθμώδης· στενάζουσι δὲ μύζοντες βύθιον. Ἢν μὲν οὖν τοῦ θώρηκος καὶ τῆς ἀναπνοῆς λάβηται τὸ κακὸν, ῥηϊδίως τοῦ ζῆν ἀπήγαγε. ἀγαθὸν μὲν τῷ νοσέοντι, ἐς πόνων, καὶ διαστροφῆς, καὶ αἰσχύνης ἀπαλλαγήν· ἀλυπότερον δὲ καὶ τοῖσι παρεοῦσι, κἢν υἱὸς, ἢ πατὴρ ἔῃ. Ἢν δὲ ἐς τὸ ζῆν ἔτι διαρκέῃ, τῆς ἀναπνοῆς, εἰ καὶ κακῆς, συντελουμένης δ' οὖν, ἐς τὸ πρόσθεν οὐ τοξοῦται μόνον, ἀλλὰ καὶ σφαιροῦται, ὡς τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῖσι γούνασι ἔχειν, καὶ τὰ σκέλεα καὶ τὰ νῶτα ἐς τὸ πρόσθεν κεκλάσθαι, ὡς δοκέειν ἐς ἰγνύην κατὰ γόνυ τὸ ἄρθρον ἐξῶσθαι. Ἐξάνθρωπος ἡ ξυμφορὴ, καὶ ἀτερπὴς μὲν ἡ ὄψις, ὀδυνηρὴ δὲ καὶ τῷ ὁρέοντι θέη· ἀνήκεστον δὲ τὸ δεινόν· ἀγνωσία δὲ ὑπὸ διαστροφῆς καὶ τοῖς φιλτάτοις ἀνθρώποις· εὐχὴ δὲ τοῖσι παρεοῦσι, ἡ πρόσθεν οὐχ ὁσίη, νῦν ἀγαθὴ γίγνεται, ἀπελθέμεναι τοῦ βίου τὸν

κάμνοντα, ἐς ἀπαλλαγὴν, ξὺν τῷ ζῆν, καὶ τῶν πόνων, καὶ τῶν ἀτερπέων κακῶν. Ἀτὰρ οὐδὲ ἰητρὸς, παρεὼν, ὁρέων, οὔτε ἐς ζωὴν, οὔτε ἐς ἀπονίην, ἀτὰρ οὔτε ἐς μορφὴν ἔτι ἐπαρκέει. εἰ γὰρ καὶ ἐπευθῦναι ἐθέλοι τὰ μέλη, ζῶντα ἂν διατμήξαι καὶ κατάξαι τὸν ἄνθρωπον. Τοῖσι οὖν κεκρατημένοισι οὐκέτι ἐγχειρέειν ξυνάχθεσθαι μοῦνον. ἥδε ἐστὶ τοῦ ἰητροῦ μεγάλη συμφορή.

ΠΕΡΙ

ΣΥΝΑΓΧΗΣ.

Κεφ. ζ'.

Η ΣΥΝΑΓΧΗ κάρτ' ὀξὺ μὲν τὸ πάθος. ἀναπνοῆς γὰρ ἡ πίεσις. Δύο δὲ τὰ εἴδεα. Η γὰρ τῶν ὀργάνων τῶν τῆς ἀναπνοῆς ἐστι φλεγμονή. ἣ μοῦνον τοῦ πνεύματος πάθος, ἐφ' ὡυτέου τὴν αἰτίην ἴσχοντος.

Ὀργάνων δὲ, παρισθμίων, ἐπιγλωττίδος, φαρυγγέθρου, κίονος, ἄκρης ἀρτηρίης. ἢν δὲ ἐπινέμηται ἡ φλεγμονὴ, καὶ γλώττης, καὶ γνάθων τῶν εἴσω· εὖτε προβάλλουσι τῶν ὀδόντων τὴν γλῶτταν ὑπερβολῇ μεγέθεος, πίμπλησι γὰρ τὴν χώρην τοῦ στόματος, καὶ τὸ πρόσθιον ταυτέης ὑπὲρ τοὺς ὀδόντας ἐκχέεται. Συνάγχη, καὶ Κυνάγχη τόδε καλέεται, ἤτοι τῷ ξυνεχέϊ πάθεϊ τῶνδε τῶν ζώων, ἢ τῷ ξυνήθεϊ τῆς προβολῆς τῆς γλώττης καὶ ἐν ὑγείῃ.

Τῷ ἑτέρῳ δὲ εἴδεϊ τὰ ἐνδήλια ξύνεστι. ξύμπτωσις τῶν ὀργάνων, καὶ ἰσχνότης ἐπὶ μᾶλλον τῆς ἑκάστου φύσιος· καὶ πνὶξ καρτερὴ, ὡς δοκέειν σφίσι αὐτέοισι ἐς θώρηκα ἐς τὸ ἀφανὲς ἐγκεκρύφθαι τὴν φλεγμονὴν ἀμφὶ καρδίην καὶ πνεύμονα. Συνάγχην τήνδε καλέομεν, οἷον συνδύουσαν ἔνδον, καὶ ἄγχουσαν. Ἐμοὶ δὲ δοκέει αὐτέου τοῦ πνεύματος μούνου τὸ κακὸν ἔμμεναι, τροπὴν πονηρὴν ἐς τὸ θερμότατον καὶ ξηρότατον τρεπομένου, ἄνευθεν τοῦ σώματός τινος φλεγμονῆς. Ἔστι δὲ οὐ μέγα τὸ θῶυμα. καὶ γὰρ ἐν Χαρωνίοισιν αἱ πνίξιες οὐ σωμάτων πάθεϊ ὀξυτάτῳ γίγνονται, ἀλλὰ καὶ μιᾷ εἰσπνοῇ θνήσκουσι ἄνθρωποι, πρὶν τὸ σῶμα κακόν τι παθέειν. Ἀτὰρ καὶ ἀπὸ γλώττης κυνὸς εἰσπνεύσαντος μοῦνον ἐς τὴν ἀναπνοὴν, ἔτι μὴν ἐνδακόντος, λυσσᾷ ὁ ἄνθρωπος. Τοιήνδε οὖν τῆς ἀναπνοῆς τὴν τροπὴν οὐκ ἀδύνατον γίγνεσθαι ἔνδοθεν. ἐπεὶ καὶ ἄλλα μυρία τῶν ἐν ἀνθρώπῳ τὴν αὐτὴν ἰδέην τοῖς ἔξωθεν αἰτίοις ἴσχει. Χυλοὶ φθείροντες, ἔσωθεν, καὶ ἔξωθεν. ἀτὰρ καὶ νοῦσοι φαρμάκοισι δηλητηρίοισι ἴκελαι, καὶ ἀπὸ φαρμάκων ἐμέουσι, ὁκοῖα πυρετῶν εἵνεκα. Ὅθεν οὐδὲ ἀπεοικὸς ἐν τῷ λοιμῷ τῷ ἐν Ἀθήνῃσι μετεξετέροις δοκέειν εἰς τὰ φρέατα ἐν τῷ Πειραιεῖ ὑπὸ Πελοποννησίων ἐμβεβλῆσθαι φάρμακα. οὐ γὰρ ξυνίεσαν ὥνθρωποι τὸ ξυνὸν τοῦ κακοῦ τοῦ λοιμώδεος πρὸς τὰ δηλητήρια.

Ξύνεστι

Ξύνεστι δὲ τοῖσι μὲν Κυναγχικοῖσι φλεγμονὴ τῶν προειρημένων, φαρυγγέθρου, παντὸς τοῦ στόματος. γλῶσσα προπετὴς ὑπὲρ τοὺς ὀδόντας καὶ τὰ χείλεα· σιελοχόοι· φλέγμα παχύτατον ἀποῤῥέον καὶ ψυχρόν· ἐρυθροὶ τὰ πρόσωπα, καὶ ἐπηρμένοι· ὀφθαλμοὶ ἐξίσχοντες, ἀναπετέες, ἐξέρυθροι· τὸ ποτὸν ἐς τὰς ῥῖνας ἀνακόπτεται. Πόνοι καρτεροί, ἀλλὰ καὶ ὑπὸ τοῦ πνιγὸς σπουδιωκόμενοι ἀμαυροῦνται· θώρηξ καὶ καρδίη φλέγεται· πόθη ψυχροῦ ἠέρος, εἰσπνέουσι δὲ μικρὸν πάνυ, ἔς τε καὶ ἀπεπνίχθαι, ἐμφραγείσης τῆς ἐς τὸν θώρηκα διόδου. Ἐνίοισι δὲ ἐς πνεύμονα ἡ ξύνδοσις ῥηϊδίως, οἱ δὲ μεταστάσει θνήσκουσι. πυρετοὶ νωθροί, μαλακοί, οὐδὲν ὠφελέοντες. Εἰ δέ τῳ ἐς ἀγαθὸν τρέποιτο, Ἀποστάσιες γίγνονται ἔνθα καὶ ἔνθα περὶ τὰς ἔξω, ἢ ἔνδον ἐς τὰ παρίσθμια. κἢν μὲν ξὺν νάρκῃ μὴ κάρτα βραδέως, περιγίγνονται μέν, ξὺν πόνῳ δὲ καὶ κινδύνῳ. Ἢν δὲ τρεπομένων ἐς Ἀπόστασιν ὄγκος μέζων ὑπογίγνηται, ἐς κορυφὴν τῆς Ἀποστάσιος ἀνισταμένης, ἀθρόον πνίγονται. Τάδε μὲν τὰ Κυνάγχης εἴδεα.

Ξυνάγχης δέ, σύμπτωσις, ἰσχνότης, ὠχρότης σὺν ἔστι· ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, ἔσω δεδυκότες· φάρυγξ καὶ γαργαρεὼν ἀνεσπασμένοι· παρίσθμια ἐπὶ μᾶλλον προσίζοντα· ἀφωνίη. Πνὶξ ἡ τοῦδε τοῦ εἴδεος τῆς προόσθεν πολλόν τι κρατιοτέρη, ἐν θώρηκι ἐόντος τοῦ κακοῦ, ἔνθα ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναπνοῆς. Οἱ δὲ ὀξύτατοι θνήσκουσι αὐθῆμαρ· ἔσθ᾽ ὅπη καὶ πρὶν καλέσασθαι τὸν ἰητρόν· οἱ δὲ καὶ ἐσκαλεσάμενοι οὐδὲν ὤνητο, ἀπέθανον γὰρ πρὶν ἢ τὸν ἰητρὸν ἐπὶ τέχνῃ χρήσασθαι. Ὁκόσοις δὲ ἐς ἀγαθὸν τρέπηται, ἐπιφλεγμαίνει πάντα, ἄπερ ἐς τὸ ἔξω ἡ φλεγμονὴ ἐξωκείλει, ὡς Κυνάγχην ἀπὸ Συνάγχης γίγνεσθαι. Ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐν θώρηκι Οἴδημα καρτερόν, ἢ Ἐρυσίπελας ἐμφανέως. Καὶ ἰητρὸς δὲ ἀγαθός, ἢ σικύη ἐς τὸν θώρηκα τὸ κακὸν ἀνήγαγε· ἢ σίνηπι ἐς τὰ στέρνα καὶ ἐς τὰ παρὰ γνάθους μέρεα ἐπιθείς, εἵλκυσε ἔξω καὶ διέπνευσε. Μετεξετέροισι δὲ ἐς μὲν βραχὺ τὸ κακὸν ὑπὸ τουτέων ἀπετάθη ἔξω, ἀπολυθὲν δὲ ἀθρόως ἐπαλινδρόμησε καὶ ἔπνιξε.

Προφάσιες δὲ μυρίαι· ψύξιες μᾶλλον, ἦσσον ἐκκαύσιες, πληγαί, ὀστέων ἰχθύων διαπάρσιες ἐς τὰ παρίσθμια, ψυχροποσίαι, μέθαι, πλησμοναί, καὶ τὰ ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς κακά.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΙΟΝΙΔΑ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. η΄.

ΤΟ ἀπὸ τῆς ὑπερώης ἐκκρεμὲς σῶμα στεῤῥὸν μεσηγὺ τῶν παρισθμίων, κίων, καὶ γαργαρεὼν καλέεται· Σταφυλὴ γὰρ πάθεός ἐστιν οὔνομα. Νεῦρον

δέ ἐστι ἡ κιονὶς τὴν φύσιν, ἀλλ' ὑγρόν· ἐν γὰρ ὑγρῷ κέεται χωρίῳ. Ὅδε οὖν ὁ γαργαρεὼν πλεῦνα πάσχει πάθεα. καὶ γὰρ ἐπὶ φλεγμονῇ παχύνεται, ἴσος ἀπὸ τῆς βάσιος ἄχρι τοῦ πέρατος ἄκρου ἐπιμήκης γιγνόμενος, καὶ ἐρύθημα ἴσχει· Κίων δὲ τοῦδε τοῦ πάθεος ἡ ἐπίκλησις. Εἰ κατὰ πέρας μοῦνον στρογγύλεται, καὶ μεγέθεϊ πελιδνὸς γίγνεται, καὶ ὑπομελαΐζει, Σταφυλὴ ἐπώνυμον τόδε τὸ πάθος. πάντα γὰρ ἴκελα αὐτέῃ, καὶ σχῆμα, καὶ χροιῇ, καὶ μέγεθος. Τρίτον πάθος ἐστὶ ὑμένων, ἔνθα καὶ ἔνθα, οἷόν τι λαίφεα πλατέα, ἢ νυκτερίδων πτέρυγες, ἐκφαίνονται· Ἱμάντιον τόδε καλέεται. ἱμᾶσι γὰρ ἴκελαι αἱ τῶν ὑμένων εἰς πλάτος ἐξαπλώσιες. Ἢν δὲ ἐς λεπτὸν καὶ σμικρὴν ὑμένα τελευτᾷ κιονὶς, οἷόν τι στραγγὸν κατὰ πέρας ἴσχουσα, Κράσπεδον τὴν ἐπωνυμίην ἴσχει. Γίγνεται δὲ τόδε καὶ αὐτομάτως μὲν ἐκ ῥεύματος, ὅκως περ καὶ ἕτερα· ἀτὰρ καὶ ἀπὸ τομῆς ἐπικαρσίης, ἐγκαταλιπόντος τοῦ ἰητροῦ ὑμένα κατὰ μίαν πλευρήν. Ἢν δὲ δικρόα ὑμέσι δισσέοισι ἐκκρεμέσι ἔνθα καὶ ἔνθα γίγνηται, οὔνομα μὲν οὐκ ἴσχει, τὸ δὲ πάθος ἔκδηλον. ἅπαντα δὲ ῥηΐδιον θεησάμενον γιγνώσκειν.

Πνὶξ δὲ ἐπ' αὐτέοισι πᾶσι, καὶ ἥκιστα ῥηϊδίως καταπίνουσι· βὴξ ἐπὶ πᾶσι μὲν, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῖσι Ἱμαντίοισι, καὶ ἐπὶ τοῖσι Κρασπέδοισι. γαργαλισμὸς γὰρ τῆς ἀρτηρίης ἀπὸ τῶν ὑμένων γίγνεται· ἔσθ' ὅτε δὲ καὶ ἐνστάζει τι τοῦ ὑγροῦ λάθρῃ ἐς τὴν ἀρτηρίην, ὅθεν ἀναβήσσουσι. Ἐπὶ δὲ τῇ Σταφυλῇ, καὶ τῷ Κίονι, δύσπνοια ἐπὶ μᾶλλον, καὶ κάρτα πονηρὴ κατάποσις· καὶ γὰρ ἐς τὰς ῥῖνας ἐπὶ τῶνδε τὸ ὑγρὸν ἀναθλίβεται, συμπαθείῃ τῶν παρισθμίων. Γηραιοῖσι ὁ Κίων συνήθης, Σταφυλὴ δὲ νέοισι, καὶ ἀκμάζουσι· πολύαιμοι γὰρ, καὶ ἐπιφλεγμαίνουσι μᾶλλον. ἡβάσκουσι δὲ, καὶ παισὶ, τὰ ὑμενώδεα. Τάμνειν δὲ πάντα μὲν ἀσινέα. ἐπὶ δὲ τῇ Σταφυλῇ ἔτι ἐρυθραιώσῃ, αἱμοῤῥαγίη, καὶ πόνοι, καὶ φλεγμονῆς ἐπίδοσις.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΑ ΠΑΡΙΣΘΜΙΑ ΕΛΚΩΝ.

Κεφ. θ'.

ΕΛΚΕΑ ἐν τοῖσι παρισθμίοισι γίγνεται, τὰ μὲν ξυνήθεα, εὐήθεα, καὶ ἀσινέα. τὰ δὲ ξένεα, λοιμώδεα, καὶ κτείνοντα. Εὐήθεα μὲν, ὁκοῖα καθαρά ἐστι, καὶ σμικρὰ, καὶ ἀβαθέα, οὐδὲ ἐπιφλεγμαίνει, καὶ ἀνώδυνα. Λοιμώδεα δὲ, ὁκόσα πλατέα, κοῖλα, ῥυπαρὰ, ἐπιπάγῳ λευκῷ, ἢ πελιδνῷ, ἢ μέλανι συνεχόμενα· Ἄφθαι τοὔνομα τοῖσι ἕλκεσι. Ἢν δὲ καὶ ὁ Ἐπίπαγος ἴσχῃ βάθος, Ἐσχάρη τὸ πά-

θος

θος καὶ ἔστι, καὶ καλέεται. ἐν κύκλῳ δὲ τῆς ἐσχάρης ἐρύθημα γίγνεται καρτερὸν, καὶ φλεγμονὴ, καὶ πόνος φλεβῶν, ὡς ἐπ' ἄνθρακος, καὶ μικρὰ διεξανθήματα, ἀραιὰ γιγνόμενα, ἔπειτα προσεπιγιγνόμενα συνήφθη τε ἂν, καὶ πλατὺ Ελκος ἐγένετο. Κἢν μὲν ἔξω ἐς τὸ στόμα νέμηται, ἐπὶ τὴν κιονίδα ἧκέ τε μὴν, καὶ τὴν ἀπέταμε, καὶ ἐς τὴν γλῶσσαν ἐσκεδάσθη, καὶ ἐς οὖλα, καὶ ἐς χαλινούς· καὶ ὀδόντες ἐκινήθησαν καὶ ἐμελάνθησαν, καὶ ἐς τὸν τράχηλον ἡ φλεγμονὴ ἐξώκειλε. καὶ οἵδε μὲν οὐ πολυήμεροι θνήσκουσι, φλεγμονῇ καὶ πυρετοῖσι, κακωδίῃ καὶ ἀποσιτίῃ. Ην δὲ ἐς τὸν θώρηκα νέμηται διὰ τῆς ἀρτηρίης, καὶ αὐθῆμαρ ἀπέπνιξε. πνεύμων γὰρ καὶ καρδίη οὔτε ὀδμῆς τοιῆσδε, οὔτε ἑλκέων, οὔτε ἰχώρων ἀνέχονται, ἀλλὰ βῆχες καὶ δύσπνοιαι γίγνονται.

Αἰτίη μὲν οὖν τοῦ ἔργου τῶν παρισθμίων, κατάποσις ψυχρῶν, τρηχέων, θερμῶν, ὀξέων, στυφόντων. τάδε γὰρ τὰ μέρεα καὶ θώρηκι ἐς φωνὴν καὶ ἀναπνοὴν, καὶ κοιλίῃ ἐς τροφῆς διαπομπὴν, καὶ στομάχῳ ἐς κατάποσιν διακονέεται. Εἰ δὲ καὶ τοῖσι ἔνδον τι συμβαίη πάθος, κοιλίῃ, καὶ στομάχῳ, καὶ θώρηκι, ἐς τὸν ἰσθμὸν, καὶ τὰ παρίσθμια, καὶ τὰ τῇδε χωρία, τοῦ κακοῦ ἡ ἀναφορὴ καὶ ἀπερεύξιες. Διὰ τόδε παιδία μάλιστα πάσχει ἄχρις ἥβης· μάλιστα γὰρ παιδία καὶ μέγα καὶ ψυχρὸν ἀναπνέει· πλεῖστον γὰρ τὸ θερμὸν ἐν τουτέοισι· ἀκρατέα δὲ καὶ ἐδωδῆς, καὶ ποικίλων ἐπιθυμία, καὶ ψυχροποσίη· καὶ βοῶσι μέγα, καὶ ἐν ὀργῇ, καὶ ἐν παιδιῇ. Καὶ κούρῃσι δὲ, μέχρι καθάρσιος ἐπιμηνίων, τάδε ξυνήθεα. Χώρη δὲ τίκτει, ἡ Αἰγύπτιος μάλιστα· καὶ γὰρ ἐς ἀναπνοὴν ἐὴ ξηρὴ, καὶ ἐς ἐδωδὴν ποικίλη. ῥίζαι γὰρ, καὶ βοτάναι, καὶ λάχανα πολλὰ, καὶ σπέρματα δριμέα. καὶ ποτὸν παχὺ, ὕδωρ μὲν, ὁ Νεῖλος· δριμὺ δὲ τὸ ἀπὸ τῶν κριθέων, καὶ τὸ τῶν βρυτέων πόμα. Τίκτει δὲ καὶ ἡ Συρίη, μάλιστα κοίλη· ὅθεν Αἰγύπτια, καὶ Συριακὰ Ελκεα τάδε κικλήσκουσι.

Τρόπος δὲ θανάτου οἰκτρός. πόνος μὲν δριμὺς, καὶ θερμὸς, ὡς ἐπ' ἄνθρακος· ἀναπνοὴ κακὴ, ἀναπνέουσι γὰρ ὀδωδὸς σηπεδόνα καρτερὴν, τὸ αὐτὸ δὲ πάλιν συντόνως τὸν θώρηκα ἐμπνέουσι· ἀσηροὶ, ὡς μηδὲ ἑωυτέων τὴν ὀδμὴν ἀνέχεσθαι· ὠχροὶ, ἢ πελιδνοὶ τὰ πρόσωπα. πυρετοὶ ὀξέες· δίψος ὡς ἐκ πυρὸς, τὸ δὲ ποτὸν οὐ προσίενται δέει τῶν ἐμπόνων· ἄσονται γὰρ, ἢν τοῖσι παρισθμίοισι ἐνθλίβωσι, ἢ ἐς τὰς ῥῖνας ἀνατρέχῃ. Καὶ, ἢν μὲν κατακέωνται, ἀνακαθίζουσι, ἀνακεκλίσθαι οὐκ ἀνεχόμενοι· ἢν δὲ ἀνακαθίσωσι, ὑπὸ ἀπορίης αὖθις ἀνακλίνονται. τὰ πολλὰ δὲ ὀρθοστάδην περιΐασι· ἀκρασίῃ γὰρ ἡσυχίης τὴν ἠρεμίην φεύγουσι, πόνῳ πόνον λῦσαι θέλοντες. Αναπνοὴ εἴσω μεγάλη, ψυχρὸν γὰρ ἠέρα ποθέουσι ἐς ἔμψυξιν· ἔξω δὲ σμικρὴ, πυρίκαυτα γὰρ ἐόντα τὰ Ελκεα προσεμπίπραται ὑπὸ θέρμης τῆς ἀναπνοῆς. βράγχος, ἀφωνίη. καὶ τάδε ἐπὶ τὸ κάκιον ἐπείγει, ὥστε ἀθρόον καταπεσόντες εἰς τὴν γῆν, ἐξέλιπον.

ΠΕΡΙ
ΠΛΕΥΡΙΤΙΔΟΣ.

Κεφ. ί.

ΥΠΟ τῇσι πλευρῇσι, καὶ τῇ ῥάχι, καὶ τῷ ἔνδον θώρηκι, ἄχρι κληΐδων, ὑμὴν λεπτὸς κραταιὸς ὑπέστρωται, τοῖσι ὀστέοισι προσπεφυκὼς, Υπεζωκὼς τοὔνομα. Ωδε ἐπὴν φλεγμονὴ γένηται, πῦρ ξὺν βηχὶ, καὶ πτυάλοισι ποικίλοισι· Πλευρῖτις τὸ πάθος καλέεται. Χρὴ δὲ ταῦτα ἀλλήλοισι ξυνῳδέα καὶ ξύμπνοα ἔμμεναι ἀπὸ μιῆς αἰτίης ξύμπαντα. ὁκόσα γὰρ τουτέων σποράδην ἄλλο ὑπ' ἄλλης αἰτίης γίγνεται, κἢν τὰ πάντα ἅμα ἐπιφοιτήσῃ, οὐ καλέεται Πλευρῖτις. Ξυνέσει δὲ πόνος ὀξὺς ἄχρι κληΐδων· πῦρ δριμύ. κατάκλισις, ἐπὶ μὲν τὴν φλεγμαίνουσαν πλευρὴν, εὔφορος· ἐν ἕδρῃ γὰρ ἵζει τῇ ἑωυτοῦ ὁ ὑμήν. ἐς τὸ ἐπέκεινα δὲ, ἐπώδυνος. ὑπὸ γὰρ τοῦ ἄχθεος, καὶ τῆς φλεγμονῆς, καὶ τῆς ἐξαρτήσιος, ἀποτέταται ἡ ὀδύνη ἄχρι τῆς ἁπάσης ξυναφίης τοῦ ὑμένος, ἐς ὤμους καὶ κληΐδας. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἐς νῶτα, καὶ ἐς ὠμοπλάτην, τὴν νωταίην τὴν Πλευρῖτιν ἐκάλεον οἱ πρόσθεν. Παρέπεται δὲ δύσπνοια, ἀγρυπνίη, ἀποσιτίη, μήλων ἐρύθημα φαιδρὸν, βὴξ ξηρὴ, πτύελα μόλις ἀναγόμενα· φλέγμα ἢ χολῶδες, ἢ δίαιμον κατακορέως, ἢ ὑπόξανθον. καὶ τάδε τάξιν οὐκ ἴσχοντα, ἄλλοτε δὲ ἄλλα ἐπιφοιτέοντα, καὶ ἀπογιγνόμενα. κάκιον δὲ ἁπάντων, ἢν τὸ δίαιμον ἐκλείπῃ. Γίγνονται δὲ παράληροι· ἔστι δὲ ὅτε καὶ κωματώδεες, καὶ ἐν τῇ καταφορῇ παράφοροι.

Ην μὲν οὖν ἐς κακὸν τρέπηται ἡ νοῦσος, πάντων ἐπὶ τὸ κάκιον ἐπιδιδόντων, ἐντὸς ἑβδόμης οἵδε θνήσκουσι, ἐς Συγκοπὴν ἐμπεσόντες. Ην δὲ ἀπὸ τῆς δευτέρης ἑβδομάδος ἡ ἀρχὴ τῆς ἀναγωγῆς τῶν πτυέλων γίγνηται, καὶ τῶν ξυντεινόντων κακῶν, ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην θνήσκουσι. Εσθ' ὅτε δὲ μεσηγὺ τουτέου τοῦ χρόνου ἐς πνεύμονα πάντων ξυνόδοσις γίγνεται. ἕλκει γὰρ πνεύμων ἐς ἑωυτὸν, καὶ μανὸς, καὶ θερμὸς ἐὼν, καὶ ἐς ὁλκὴν τῶν πέλας κινεύμενος· εὖτε ἀθρόον ἀπεπνίγη ὥνθρωπος μεταστάσι τοῦ πάθεος. Ην δὲ ταύτην ὑπερέλθῃ ὁ νοσέων, καὶ ἐντὸς εἰκοσῆς μὴ ἀποθνήσκῃ, Εμπυος γίγνεται. Τάδε μὲν οὖν, ἢν ἐς κακὸν ἐπιδιδῷ.

Ην δὲ ἐπὶ τὸ ἀγαθὸν τρέπηται, αἱμοῤῥαγίη διὰ ῥινῶν λάβρως, εὖτε ἀθρόον λύεται ἡ νοῦσος. ἐπειδὴ καὶ ὕπνος, καὶ ἀναγωγὴ φλεγμάτων, ἔπειτα δὲ χολωδέων λεπτῶν, ἐπὶ δὲ μᾶλλον λεπτοτέρων, αὖθις δὲ διαίμων, παχέων, σαρκοειδέων. κἢν ἐπὶ τῶν διαίμων παλινδρομέῃ μὲν ἡ χολὴ, ἐπ' αὐτῇ δὲ φλέγμα,

ἀσφαλὴς

ἀσφαλὴς ἡ ἀποκατάστασις. Καὶ τάδε, ἢν ἀπὸ τρίτης ἡμέρης ἄρχηται, καὶ ῥηιδίως ἀναβήσσουσι, λεῖα, ὁμαλά, ὑγρά, στρογγύλα. ἐς ἑβδόμην γὰρ καθίστανται, εὖτε καὶ κοιλίης ἐκταραχθείσης χολωδέων, ἀναπνοῆς κατάστασις, γνώμη εὐσταθής, πυρετοὶ ἐνδιδόντες, εὔσιτοι. Ην δὲ ἀπὸ τῆς δευτέρης ἑβδομάδος τάδε ἄρξηται, ἐς τὴν τεσσαρεσκαιδεκάτην καθίσταται.

Ην δὲ μή, εἰς Εμπύημα τρέπεται. εὖτε ῥίγεα ἐνδέκνυται, πόνοι νυγματώδεες· ἀνακαθῆσθαι θέλουσι· ἀναπνοὴ κακίων. Δέος τότε μᾶλλον, μὴ πνεύμων, ἀθρόον τὸ πῦον ἑλκύσας, ἀποπνίξῃ τὸν ἄνθρωπον τὰ πρῶτα καὶ τὰ μέζω διαφυγόντα κακά. Ην δὲ ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν πλευρέων ῥέψῃ, καὶ διασήσῃ τάσδε, καὶ κορυφὴν ἐς τὸ ἔξω προβάλλῃ, ἢ ἐς ἔντερον ἐνεργῇ, τὰ πολλὰ περιγίγνεται ἄνθρωπος.

Φέρει δὲ τὴν νοῦσον, ὥρη μέν, χειμὼν μάλιστα πάντων· δεύτερον, φθινόπωρον· ἦρ δὲ ἧσσον, ἢν μήκοτε ψυχρὸν γίγνοιτο· θέρος δέ, ἥκιστα. Ηλικίη, πρόσω τῶν ἄλλων πάσχουσι γέροντες, οἳ καὶ μᾶλλον ἑτέρων τὸ πάθος διαδιδράσκουσι. οὔτε γὰρ μεγάλη ἂν γίγνοιτο φλεγμονὴ ἐν ξηρῷ τῷ σκήνεϊ, οὔτε ἐς πνεύμονα ἡ μετάστασις· ψυχρότερος γάρ, ἢ ἐπὶ ἄλλης ἡλικίης, καὶ ἀναπνοὴ σμικρή, καὶ ἡ ὁλκὴ ἁπάντων ὀλίγη. Νέοι δέ, καὶ οἱ ἐπὶ ἀκμῆς, οὐ μάλα μὲν πάσχουσι, ἀτὰρ οὐδὲ μάλα περιγίγνονται. οὐ γὰρ ἂν πάθοιεν ἐπὶ σμικρῇ αἰτίῃ, οὐδὲ σμικρῇ φλεγμονῇ. ἐπὶ δὲ τοῖσι μεγάλοισι, μέζων ὁ κίνδυνος. Παῖδες ἥκιστα νοσέουσι Πλευρῖτιν, ἀτὰρ καὶ ἧσσον θνήσκουσι. τά τε γὰρ σώματα μανά, καὶ τὰ ὑγρὰ ἀέρα, καὶ πολλὴ ἡ διαπνοὴ καὶ ἀποφορή· ὅθεν οὐδὲ μεγάλη ξυνίσταται φλεγμονή. ὧδε τῆς ἡλικίης εὐτυχίη ἐν τῷδε τῷ πάθεϊ.

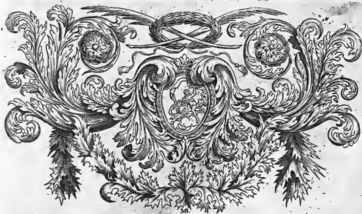

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,
ΠΕΡΙ
ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ
ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ,

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

Τάδε ἔνεστι ἐν τῷ δευτέρῳ βιβλίῳ.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ
ΠΝΕΥΜΟΝΙΗΣ.

Κεφ. α΄.

ΔΥΟΙΣΙ τοῖσι πρώτοισι, τροφῇ, καὶ πνεύματι, τὰ ζῶα ζῇ. τουτέων δὲ πολλὸν ἐπικαιροτέρη ἡ ἀναπνοή· ἢν γὰρ ἐπίσχῃ τις ὠτὴν, οὐκ εἰς μακρὴν διαρκέει, ἀλλ' αὐτίκα θνήσκει ὥνθρωπος. Ὄργανα δὲ μυρία. ἀρχὴ μὲν, ῥῖνες· ὁδὸς, ἀρτηρίη· χώρη δὲ, πνεύμων· θώρηξ δὲ, πλεύμονος ἔρυμα καὶ δοχή. Ἀλλὰ τἄλλα μὲν, ὅκως ὄργανα μοῦνον, διακονέεται τῷ ζώῳ. πνεύμων δὲ καὶ τὴν αἰτίην ἴσχει τῆς ὁλκῆς· ἐνίζει γὰρ αὐτέου μέσον, σπλάγχνον θερμὸν, ἡ καρδίη, ζωῆς καὶ ἀναπνοῆς ἀρχή. ἥδε καὶ τῷ πλεύμονι τῆς ὁλκῆς τοῦ ψυχροῦ ἠέρος τὸν πόθον ἐνδιδοῖ, ἐκφλέγει γὰρ αὐτόν· ἕλκει δὲ καρδίη. Πρῶτον τοιγαροῦν, ἢν μὲν ἡ καρδίη πάθῃ, οὐκ εἰς μακρὴν τοῦ θανάτου ἡ ἀμβολή.

Ἢν δὲ πνεύμων, ἐπὶ μὲν σμικρῇ τῇ αἰτίῃ, δύσπνοια· ζώει κακῶς, θάνατος μήκιστος, ἢν μή τις ἀκέηται. Ἐπὶ δὲ μεγάλῳ πάθεϊ, ὁκοῖον ἡ φλεγμονὴ, πνιγμὸς, ἀφωνίη, ἄπνοια, ὄλεθρος αὐτίκα. Ἥδε ἐστὶν, ἣν καλέομεν Περιπνευμονίην, φλεγμονὴ τοῦ πνεύμονος, ξὺν ὀξέϊ πυρετῷ. οὔτε ξύνεστιν αὐτέοισι βάρος τοῦ θώρηκος· ἀπονίη, ἢν μοῦνος φλεγμήνῃ πνεύμων. Ἄπονος γὰρ ἡ φύσις αὐτέου· μανὸς μὲν γὰρ τὴν οὐσίην, εἰρίοισιν ἴκελος. ἀρτηρίαι δὲ διελήλανται τρηχεῖαι, χονδρώδεες, καὶ αἵδε ἄπονοι. μύες δὲ οὐδαμοῦ· σμικρὰ δὲ νεῦρα, λεπτὰ, ἐς κίνησιν ἐπίκαιρα. ἥδε τῆς ἀπονίης αὕτη ἡ αἰτίη. Ἢν δὲ καί τις τῶν ἀμφ' αὐτὸν ὑμένων ἐπιφλεγμήνῃ, οἷσι πρὸς τὸν θώρηκα προσέρχεται, ξύνεστι καὶ πόνος. Ἀναπνοὴ κακὴ, θερμή· ἀνακαθίνυσθαι θέλουσι σχῆμα ὄρθιον ἐς ἀναπνοὴν, τόδε γὰρ ῥήϊστον τῶν σχημάτων· ἐρυθροὶ τὰ πρόσωπα, ἐπὶ δὲ μᾶλλον τὰ μῆλα· τὰ λευκὰ τῶν ὀφθαλμῶν λαμυρώτατα, καὶ πίονα· ῥὶς ἄκρη σιμή· φλέβες ἐν κροταφοισιν, ἠδὲ τραχήλῳ, διηρμέναι· ἀποσιτίη. Σφυγμοὶ τὰ πρῶτα μεγάλοι, κενοὶ, πυκνότατοι, ὁκοῖόν τι συνεληλαμένοι. Θερμασίη, ἡ μὲν ἐς τὸ ἔξω, ἀμυδρὴ, ὑγροτέρη· ἡ δὲ ἐς τὸ ἔνδον, ξηρὴ, θερμοτάτη, ἐφ' ᾗ ἀναπνοὴ θερμὴ, δίψος, γλώσσης ξηρότης, ἐπιθυμίη ψυχροῦ ἠέρος· γνώμης ἀπορίη. Βὴξ ξηρὴ τὰ πολλά· ἢν δέ τι ἀνάγηται, φλέγμα ἀφρῶδες, ἢ ὑπόχολον κατακορὲς, ἢ δίαιμον ἀνθηρὸν σφόδρα. τόδε ἐστὶ τὸ δίαιμον τῶν ἄλλων κάκιον.

Ἢν δὲ ἐπὶ τὸ θανατῶδες ἐπιδιδοῖ, ἀγρυπνίη· ὕπνοι σμικροὶ, νωθροὶ, κωματώδεες· φαντασίαι ἀΐξονται· παράληροι τῆς γνώμης, ἐκστατικοὶ οὐ μάλα.

Ἀγνωσίη τῶν παρεόντων κακῶν. ἢν γοῦν ἐπανείρῃ περὶ τῆς νούσου, οὐδὲν ὁμολογέουσι δεινόν. Ἄκρεα ψυχρά· ὄνυχες πελιδνοὶ, γρυποί. Σφυγμοὶ μικροὶ, πυκνότατοι, ἐκλείποντες· οὔτε ἀγχοῦ τουτέου ὄλεθρος. ἑβδομαῖοι γὰρ τὸ πλέον θνήσκουσι.

Ἢν δέ κοτε ἐπαναφέρῃ ἡ νοῦσος, καί τι ἐς ἀγαθὸν τρέπηται, αἱμορραγίης λάβρως ἐκ ῥινῶν· κοιλίης ἐκτάραξις πολλῶν χολωδέων, ἐπάφρων, οἷα δοκέειν ἀπὸ πνεύμονος εἰς τὴν νειαίρην γαστέρα ὀξέως, ἢν ἀγάγῃ πολλὸν ὑγρότερον ῥηϊδίως. ἔστι δὲ ὅτε καὶ ἐς οὖρα ἐτράπετο. Ὁκόσοισι δὲ πάντα ὁμοῦ ξυμπίπτει, οἵδε ὀξύτατοι ῥηΐζουσι.

Μετεξετέροισι δὲ πύος πολλὸν γίγνεται ἐν πνεύμονι, ἢ μετάστασις ἀπὸ τοῦ πλευρέου, ἢν μέζον τὸ ἀγαθὸν ὑπογίγνηται. Κἢν μὲν ἐς ἔντερα, ἢ κύστιν, τὸ ἀπὸ τῆς πλευρῆς παροχετεύθῃ πύος, ἐς μὲν τὸ παραυτίκα ἐρρήϊσε ἀπὸ τῆς Περιπνευμονίης· Ἕλκος δὲ μακροχρόνιον ἴσχουσιν ἐν πλευρῇ, ἀλλὰ περιγίγνεται. Ἢν δὲ ἐς τὸν πνεύμονα ὁρμήσῃ τὸ πύος, εἰσὶν οἳ ἀπεπνίγησαν, καὶ ἀθρόῃ ἐκχύσει, καὶ ἀναγωγῆς ἀπορίῃ. Ὁκόσοι δὲ διαδιδράσκουσι τὴν ἐκ τῆς ἀπορρήξιος πνίγα, Ἕλκος οἵδε πολλὸν ἴσχουσι ἐν πνεύμονι, καὶ ἐς Φθόην μεθίστανται. Καὶ ἀπὸ μὲν τῆς Ἀποστάσιος, καὶ τῆς Φθόης, γέροντες οὐ πάνυ τι περιγίγνονται· ἀπὸ δὲ τῆς Περιπνευμονίης, νέοι, καὶ ἀκμάζοντες.

ΠΕΡΙ

ΑΙΜΑΤΟΣ ΑΝΑΓΩΓΗΣ.

Κεφ. β΄.

ΑΙΜΑΤΟΣ φορῆς, τῆς διὰ στόματος, ἰδέαι δύο. Ἡ μὲν ἀπὸ στόματος, καὶ κεφαλῆς, καὶ τῶν τῇδε ἀγγείων. ὁδὸς δὲ, ὑπερῴη, φαρύγγεθρον, ἔνθα καὶ ἀρχαὶ στομάχου, καὶ ἀρτηρίης. ἀναχρέμψισι δὲ, καὶ βηχὶ σμικρῇ καὶ προχειροτέρῃ, ἐς τὸ στόμα ἀπερεύγονται τὸ αἷμα, ὡς τῇγε ἀπὸ στόματος οὐδὲ ἀνάχρεμψις παρομαρτέει, Ἔμπτυσις ἥδε καλέεται. Ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἢν βραχείῃ τοῦ αἵματος, καὶ σταγδὴν, καὶ ἀθρόον, ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἢ ἀπὸ τοῦ στόματος ἔῃ, οὔ κοτε Ἀναγωγὴ καλέεται, ἀλλ' ἢ τὸ αὐτὸ, ἢ Πτύσις, ἢ Αἱμορραγίη.

Ἢν δὲ νέρθεν ἀνίῃ ἀπὸ θώρηκος, καὶ τῶν τῇδε σπλάγχνων, πνεύμονος, τρηχείης ἀρτηρίης, τῶν παρὰ τὴν ῥάχιν, ἡ ἀπὸ τουτέων φορὴ οὐ Πτύσις, ἀλλ' Ἀναγωγὴ καλέεται, τῆς ἄνω ἴξιος τῆς ὁδοῦ τοὔνομα ἔχουσα.

Σημεῖα δ' ἀμφοῖν, τὰ μὲν ξυνὰ, σμικρὰ, καὶ παῦρα, ὁκόσα καὶ τὸ χωρίον, ἔνθα καὶ Ἀναγωγῆς καὶ Πτύσιος ἡ ξυναγωγή. τὰ δὲ ἑκάστης ἴδια, μεγάλα, καὶ πολλὰ, καὶ ἐπίκαιρα, οἷσιν ἑκατέρην ῥηΐδιον διαγνῶναι. Ἢν μὲν ἀπὸ κεφαλῆς ἔῃ, ἐπὶ μὲν πολλῷ τῷ αἵματι, μέζω καὶ πλέω τὰ ἐπιρρέοντα· σμικρὰ δὲ, ἐν ὀλίγῃ καὶ σμικρῇ τῇ Πτύσει. Βάρος αὐτέοισι, πόνος, ὤτων ἦχοι, ἐρύθημα προσώπου, φλεβῶν διατάσιες, σκοτόδινοι. Καὶ περὶ τούτων δὲ, ἡ αἰτίη εὔσημος, πληγὴ, ψύξιες, ἐγκαύσιες, οἰνοφλυγίη· ἥδε γὰρ ἀθρόον πιμπλᾷ τὴν κεφαλὴν, ἀθρόον δὲ καὶ ἐκχέει ἐκραγέντος ἀγγείου. ἐπὶ δὲ σμικρῇ μέθῃ, Πτύσιες ἐξ ἀραιώσιος. Ἴσχεται ποτὲ διὰ ῥινῶν Αἱμοῤῥαγίη ξυνήθης, ἐς ὑπερῴων δὲ τετραμμένη Ἀναγωγῆς φαντασίην παρέχει. Ἢν μὲν ὦν ἀπὸ κεφαλῆς ἔῃ, γαργαλισμὸς ὑπερῴης, ἀνάχρεμψις πυκνὴ, καὶ ἐπὶ τῇδε ἡ Πτύσις βύζεται. θυμὸς ἐγγίγνεται, καὶ οὐ μάλα βήσσουσι. Ἢν δὲ ἐς τὴν ἀρτηρίην ἀπὸ τῆς ὑπερῴης ἐκρυῇ, τότε βήσσοντες ἀνάγουσι. καὶ ἥδε ἐστὶ ἡ ἀπάτη τοῖσι ἡγευμένοισι ἀπὸ σπλάγχνων τῶν κάτωθεν ἀνάγεσθαι. Ἐσρέει δὲ καὶ ἐς τὸν στόμαχον ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, οὔτε ξὺν ναυτίῃ ἐμέουσι. ἔστι δὲ καὶ ἥδε ἀπάτη, ὡς ἀπὸ στομάχου φέρεσθαι δοκέειν. Ἢν δὲ τὸ ἀπὸ τῆς Πτύσιος αἷμα, παχὺ μὲν οὐ κάρτα, χροιῇ δὲ μέλαν, λεῖον, ὁμαλὸν, ἀμιγὲς ἑτέρης ὕσιος. χρεμπτομένοισι γὰρ εὐθὺς ἐπὶ τὴν γλῶσσαν ἔρχεται στρογγύλον, ῥηϊδίως ἀπολυόμενον. Ἢν δὲ καὶ τὴν ὑπερῴην καθορέῃς, δασυτέρην καὶ ἑλκώδεα ὄψεαι, καὶ τὰ πολλὰ ὕφαιμον. Ἰητρείη δὲ ἀρκέσει ἁπλῆ, σμικρή· σύμματα μὲν ἐς τὴν ὑπερῴην, καὶ τάδε ψυχρά. ἐπὶ γὰρ τοῖσι θερμαίνουσι, καὶ τοῖσι ἀραιοῦσι, καὶ εὐρύνουσι, ἡ φορὴ μέζων. Καὶ τόδε τὸ τέκμαρ τῆς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς Πτύσιος. Ἐς δὲ τὴν κεφαλὴν, κενώσιες, ἢ διὰ φλεβῶν, ἢ διὰ ῥινέων, ἢ δι' ἑτέρης διαπνοῆς· καὶ τάδε χρὴ ταχέως δρῆν. Ἢν γὰρ τὸ αἷμα ἐπὶ χρόνον πολλὸν ἴῃ, μελέτη μὲν ἐγγίγνεται τῇ φορῇ, ἔθος δὲ τοῖσι τῇδε χωρίοισι ἐς ὑποδέξιν τοῦ αἵματος. ἑλκοῦται δὲ καὶ ἀρτηρίη, καὶ βήσσουσι ἀντὶ τοῦ χρέμψιος. τοὐντεῦθεν δὲ φθορῆς γίγνεται ἡ ἀρχή.

Ἡ δὲ ἀπὸ θώρηκος καὶ τῶν νέρθεν σπλάγχνων αἵματος φορὴ, Ἀναγωγὴ καλέεται. Ἔστι δὲ κάρτα μὲν ὀλεθρίη, ἢν ἀπὸ τῶν τῶν ἐπικαίρων ἐκραγέντων ἔῃ, ἢ Κοίλης Φλεβὸς τῆς ἐν καρδίῃ ἀπὸ τοῦ ἥπατος διακονευμένης τὸ αἷμα, ἢ τῆς τῇ ῥάχει παρατεταμένης Παχείης Ἀρτηρίης· Αἱμοῤῥαγίη γὰρ, ὅκως περ ἐν σφαγῇ, καὶ δυσπνοῇ, ὤκιστος ὄλεθρος. Οἷσι δὲ ἀπὸ Πνεύμονος, ἢ Πλευρῆς, ἢ Ἀρτηρίης τῆς Τρηχείης, ἧσσον μὲν ὀξέως θνήσκουσι, οὐκ ἥκιστα δὲ Ἔμπυοι, καὶ Φθίσιες γίγνονται. τουτέων δὲ ἀσθενεστέρη ἡ ἀπὸ τῆς Τρηχείης Ἀρτηρίης. Ἢν δὲ ἀπὸ Στομάχου, ἢ Κοιλίης ἐμέωνται, οὔτε κάρτα ὀλεθρίως ἴσχουσι, κἢν πάνυ πολλὴ Αἱμοῤῥαγίη ἔῃ, οὔτε ἡ ἄλθεξις μακρὴ καὶ ποικίλη. Ἢν δὲ ἀπὸ Ἥπατος, καὶ Σπληνὸς, οὐ ῥηϊδίη μὲν, οὐδὲ ξυνεχής· ἐς γὰρ τὴν κοιλίην καὶ ἔντερα τουτέων ἡ ἀπόκρισις ἑτοιμοτέρη. οὐ μὴν οὐδὲ ἡ ἄνωθεν διὰ πνεύμονος

καὶ

καὶ ἀρτηρίης, ἀδύνατος, ἢ ἄπιστος· καὶ γὰρ ἐν πυρετοῖς, ἀπὸ Σπληνὸς καὶ Ἥπατος διὰ ῥινῶν αἱμοῤῥαγέουσι, κατ' ἶξιν τοῦ σπλάγχνου τοῦ μυκτῆρος ῥέοντος. Τόποι μὲν οὖν, ἀφ' ὧνπερ ἡ Ἀγωγὴ, οἵδε. καὶ ἡ ἐς κίνδυνον ἢ ὄλεθρον διαφορή.

Οἱ δὲ τρόποι τρεῖς ἔασι. ἢ γὰρ ἀπὸ ῥήξιος ἀγγείου, ἢ διαβρώσιος, ἢ ἀραιώσιος ἀνάγεται. Ῥήγνυται μὲν οὖν ἐξαπιναίως, ἢ πληγῇ, ἢ ἐντάσει ἄχθεος, ἢ ἀναθέσει, ἢ ἀπὸ ὕψεος ἅλματι, ἢ καὶ βοῇ, καὶ ὀργῇ μεγάλῃ, ἤ τευ ἄλλῃ ὁμοίῃ αἰτίῃ· ὥστε αὐτίκα ἐπὶ τῇ ἀρτηρίῃ λάβρως τὸ αἷμα ἐκχέεται. Ἢν δὲ ἀπὸ διαβρώσιος, χρὴ ἐπανερωτῆν, εἴ κοτε πρόσθεν ἔβηξε ἄνθρωπος, ἢ δύσπνοιες γέγονε, ἢ ναυτίη, ἢ ἔμετος ἤγγε πάρος. ἐκ γὰρ τοιῶνδε πολυχρονίων διεσθίεται τὰ ἀγγεῖα ῥεύματι ξυνεχέϊ, καὶ πολλῷ, καὶ δριμέϊ. ἐπὴν οὖν πολλὸν ξυντακέντα καὶ λεπτυνθέντα ἐς τέλος ἀπολωλαθῇ τὰ ἀμπέχοντα ὑμένια, τὸ αἷμα ἐκχέει. Ἡ δὲ ἐξ ἀραιώσιος, ἀῤῥαγὴς μέν. διὰ τόδε, ὅτε πολλὴ, ὅτε ἀθρόη, ὅτε παχέος αἵματος, ἀραιώσει δὲ τῶν ἀγγείων, τὸ λεπτὸν ἀποτίθεται. ἢν δὲ πολλὸν αὐλισθὲν ἐν κοίλῃ χώρῃ αὖθις ἀνάγηται, παχύτερον μὲν ἑωυτοῦ γίγνεται, οὐ μὴν παχὺ κάρτα, οὐδὲ μέλαν ὁκοῖον αἱμάλωψ· πλεῖον δὲ τῷ πλήθει, ὡς ἀπὸ ἀθροίσιος. Οἷσι δ' εὐθὺς ἀναφέροιτο τόδε τὸ εἶδος τῆς Ἀναγωγῆς, γυναιξὶ ὡς ἐπίπαν οὐ καθαιρομένῃσι τὰ ἐπιμήνια γίγνεται, καὶ ἐν τῇσι αὐτῇσι περιόδοισι τῆς καθάρσιος ἐπιφαίνεται, καὶ ἐπὶ τῇσι προθεσμίῃσι τῆς ἀποπαύσιος ἴσχεται. κἢν μὴ ἰηθῇ ἡ γυνὴ, ἐς πολλὰς περιόδους ἀντιπερίησι ἡ Ἀναγωγή. μετεξετέρῃσι δὲ καὶ ἀπεῤῥάγη τὰ ἀγγεῖα.

Τῷ πλήθεϊ δὲ ἡ διαφορὴ τῆς Ἀναγωγῆς, καὶ εἰ ἐξ Ἀρτηρίης, ἢ Φλεβὸς ἀνάγοιτο. Μέλαν μὲν γὰρ, καὶ παχὺ, καὶ ῥηϊδίως πηγνύμενον, ἢν ἀπὸ Φλεβὸς, καὶ ἧσσον ἐς κίνδυνον ῥέπει, καὶ ἐπίσχεται θᾶσσον. Ἢν δὲ ἀπὸ Ἀρτηρίης, ξανθὸν, καὶ λεπτὸν, καὶ οὐ μάλα πήγνυται, καὶ ὁ κίνδυνος ὠκύτερος, καὶ ἡ ἐπίσχεσις οὐ μάλα ῥηϊδίη. αἱ γὰρ διασφύξιες τῆς Ἀρτηρίης Αἱμοῤῥαγίης προέκκλησιν ποιέονται, καὶ τὸ τρῶμα οὐ συμφύει τῇ πολυκινησίῃ.

Ἀλθέξις δὲ, ἢν μὲν ἀπὸ διαβρώσιος, μακρὴ, καὶ οὐ ῥηϊδίη, καὶ σφαλερή. ὑπὸ γὰρ ἐλλείψεως ἐς σύμφυσιν τὸ Ἕλκος οὐκ ἀφικνέεται· Ἕλκος γὰρ, οὐ τρῶμα γίγνεται. Ἐπὶ δὲ τῇσι ῥήξεσι ἡ σύμφυσις ἑτοιμοτέρη· ψαύει γὰρ ἀλλήλων τοῦ τρώματος τὰ χείλεα. ἔστι δὲ ὧν ἡ διαφορὴ δευτέρη ἐς κίνδυνον. Ἀσινεστάτη δὲ ἡ ἐπὶ τῇσι ἀραιώσεσι. ἴσχεται γὰρ αὐτομάτως, καὶ ἰητρείης στύψις καὶ ἔμψυξις ἱκανή.

Σημαντέοι δὲ καὶ οἱ τόποι, ἀφ' ὧνπερ ἀνάγεται. ξυνὰ γὰρ πολλὰ σημεῖα, καὶ ἡ ἀπάτη ῥηϊδίη, καὶ ἰητρείη ἑτέρη. Ἀπὸ Στομάχου μὲν οὖν, ὅτε λίην ἐξ ἀραιώσιος ἀνάγεται. ἡ γὰρ τῶν βρωμάτων τε καὶ τῶν πομάτων ψύξις τε καὶ στύψις ἐς πύκνωσιν ἄγει τὰ μέρεα. Ἀτὰρ οὐδὲ διαβρώσιες ξυνεχέες εἰσὶ, καὶ

μᾶλλον

μᾶλλον τῆς προτέρης. τὰ γὰρ ἀναδείκνυντα τῶν ῥευμάτων οὐ προσίσχεται χρόνον πολλὸν, ἀλλ' ἢ ἀνεπτύσθη, ἢ διηλάθη κάτω. Συνηθεστέρη δὲ Στομάχῳ ἐστὶν ἡ ῥῆξις. εἰ οὖν ἀποῤῥαγῇ κοτε, Αἱμοῤῥαγίαι οὐ κάρτα μεγάλαι, ὁκοῖαι ἀπὸ θώρηκος· ἰσχνὰ γὰρ τῇδε τὰ φλεβία, σμικραὶ δὲ καὶ ἀρτηρίαι. Ἰδέη δὲ τὸ αἷμα οὐ κάρτα μέλαν, ὑπόξανθον οὐ κατακορέως, λεῖον, ἢ σιάλοισι μεμιγμένον, ξὺν ναυτίῃ καὶ ἐμέτῳ ἀναφερόμενον. Βὴξ μικρὴ, ἄλλοτε μὲν ξύν τῳ, ἄλλοτε δὲ μούνη ἄνευθεν Ἀναγωγῆς· ξυνταλαιπωρέει γὰρ ἡ ἀρτηρίη τῷ στομάχῳ παρατεταμένη καὶ ξυνημμένη. Δῆξις ἢ σύψις τοῦ ἕλκεος ἐπὶ τοῖσι καταπινομένοισι, πολλὸν δὲ μᾶλλον, ἢν ψυχρὰ κάρτα, ἢ θερμὰ, ἢ στρυφνὰ ἔῃ. Ἐγγίγνεται δὲ καὶ πόνος τοῦ στομάχου, μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι μεταφρένου· ἔμετοι φλεγματώδεες: ἐπαναφέρουσι δέ κοτε, ἢν ἐς μῆκος ἡ νοῦσος ἐπιταθῇ, καὶ μέζων ἔῃ τουτέων ἀποσιτίη, πλῆθος πολύ. πυρετοὶ οὐ μάλα ξυνεχέες, ἀλλὰ ῥεμβώδεες.

Ἀπὸ δὲ Κοιλίης ἀνάγοιτο μέλαν, καὶ πηγνύμενον, κἢν ἀπὸ ἀρτηρίης ᾖ· ἢν δὲ ἀπὸ φλεβὸς, πολλόν τι μελάντερον, πολλὸν δὲ καὶ παγετώτερον. ναυτίη πολλὴ, καὶ ἔμετος φλεγμάτων, καὶ χολωδέων. τοῖσι σιτίοισι συμμιγνύμενον τὸ αἷμα, κἢν προβεβρώκῃ ὥνθρωπος· ἐν γὰρ τῇ αὐτῇ χώρῃ ἄμφω ἅμα ἀλίζεται, καὶ ἡ τροφὴ, καὶ τὸ αἷμα. ἐξερεύξιες πολλαὶ, βρωμώδεες. Κἢν μὲν πολὺ ξυλλεγῇ, ἀπορίη, σκοτόδινος· ἢν δὲ ἐμεθῇ τάδε, ῥηΐζουσι. ἔκλυτοι, καυσώδεες τὸ σύμπαν· πόνος ξυνεχὴς τῆς κοιλίης.

Ἀπὸ δὲ τῆς Τρηχείης Ἀρτηρίης, μικρὸν, καὶ σφόδρα ξανθὸν τὸ αἷμα, καὶ ξὺν βηχὶ ἀνάγουσι. κἢν μὴ ἀνάγωσι δὲ, διηνεκέως βήσσουσι. αἴσθησις δὲ καὶ πόνου ἔνθα ὁ βρόγχος, μικρόν τι νέρθεν, ἢ ὕπερθεν. φωνὴν βραγχώδεες, ἀσαφέες.

Ἢν δὲ ἀπὸ Πνεύμονος ᾖ, ἀθρόως ἡ Ἀναγωγὴ, ἐπὶ δὲ μᾶλλον εἰ ἐκ διαβρώσιος. ξὺν βηχὶ πολλῇ ξανθὸν κατακορέως, ἀφρῶδες, στρογγύλον, ὡς ἄλλην ἄλλης Ἀναγωγὴν διακεκρίσθαι· ἀλλὰ καὶ ἡ ἐν ξυνῷ ἀγγείῳ φθορὴ τῶν τοῦ θώρηκος ἀναγομένων ἄλλη. διασήσαις ἂν τὰ ξυμμεμιγμένα ὡς ἐκ παραθέσιος, ὡς ὄντα μέρεα θώρηκος· τὴν δὲ ἰδέην σαρκοειδέα δοκοίης ἂν πνεύμονος ἔμμεναι μέρεα. θώρηκος βάρος, ἀπονίη, ἐρύθημα προσώπου πολλόν τι μᾶλλον τουτέοισι.

Ἢν δὲ ἀπὸ Θώρηκος καταπίνῃ, ἐς τὸ πρόσθεν κατὰ τὸ στέρνον πόνος διασημαίνει τοῦ ἐῤῥωγότος μέρεος. βὴξ σύντονος, καὶ μόλις ἀνάγουσι. τὸ δὲ αἷμα ξανθὸν οὐ κάρτα, μέσως παχὺ, ἄναφρον· ἢν δὲ καὶ πνεύμων ἐκ τῆς παρόδου ξυμπαθήσῃ, προσδίδοι τοῦ ἀφρώδεος· ὁδὸς γὰρ θώρηκος ἐς ἀρτηρίην, πνεύμων.

Ἢν δὲ ἀπὸ Πλευρῆς, ξὺν βηχὶ μὲν, μέλαν δὲ, καὶ λεῖον, κάκοδμον, βρωμῶδες, ὁκοῖον τῆς σηπεδόνος. πόνος τῆς πλευρῆς ὀξύς· πολλοὶ γοῦν θνήσκουσι Πλευριτικὸν τρόπον ξὺν πυρετῷ.

Ὥρη δὲ φέρει ὑγρὴ καὶ θερμή· τοιόνδε τὸ ὑγρὸν καὶ θερμὸν ἔαρ. δεύτερον, τὸ θέρος· μετόπωρον, ἧσσον· χειμὼν δὲ, ἥκιστα. Θνήσκουσι δὲ θέρεος μὲν μάλιστα Αἱμορραγίῃ, φλεγμοναὶ γὰρ οὐ κάρτα μεγάλαι γίγνονται τότε· ἔαρος δεύτερον, φλεγμονῇ καὶ πυρετοῖσι καυσώδεσι· φθινοπώρῳ δὲ, ὡς ἐπίπαν ῥηϊδίως φθόαι γίγνονται.

Ἀθρόον δὲ εἰρῆσθαι, ἐπὶ πάσῃ Αἵματος Ἀναγωγῇ, κἢν σμικρὴ ἔῃ, κἢν ἤδη μεμύκῃ τὰ ῥαγέντα, ἕπεται δυσθυμίη, δυσελπιστίη, ἀπογνώσει τοῦ βίου. τίς γὰρ οὕτως εὐσταθὴς, ὡς ὁρῆν μὲν ἑωυτὸν σφαγῇ ἴκελον πεπονθότα, μὴ ὀῤῥωδέῃ δὲ ἀμφὶ θανάτου; καὶ γὰρ καὶ τὰ μέζω τῶν ζώων καὶ τὰ ἀλκιμώτερα, ὁκοῖον οἱ ταῦροι, Αἱμορραγίῃ θνήσκουσι ὤκιστα. Ἀλλὰ τόδε μὲν οὐ μέγα τὸ θῶυμα. θῶυμα δὲ μέγα τόδε· ἐπὶ γὰρ τῇ ἀπὸ πνεύμονος φορῇ, μούνῃ χαλεπωτάτῃ ἐούσῃ, οὐκ ἀπογιγνώσκουσι ἑωυτῶν οἱ ἄνθρωποι, κἢν ἐν τῷ ἐσχάτῳ ἔωσι. Δοκέω δὲ ἔγωγε τοῦ πνεύμονος ἀπονίην αἰτίην ἔμμεναι· πόνος γὰρ, κἢν σμικρὸς ἔῃ, θάνατον ὀῤῥωδέει, καὶ ἐστὶ ἐν τοῖσι πλέοσι φοβερώτερος ἢ κακίων. ἀπονίη δὲ, καὶ ἐν τοῖσι μεγάλοισι κακοῖσι, ἀφοβίη θανάτου, καὶ ἐστὶ κακίων ἢ φοβερωτέρη.

ΠΕΡΙ

ΣΥΓΚΟΠΗΣ.

Κεφ. γ΄.

ΕΥΓΕ ὅλως ὁ ἰητρὸς, ἠδὲ ὁ δημότης, οὗγε ἐπικλήσιος τοῦδε τοῦ πάθεος ὠκυφόνου κακοῦ ἐστὶ οὔνομα. Τί μὲν γὰρ μέζον, ἢ ὠκύτερον Συγκοπῆς δυνάμιος; τί δὲ οὔνομα ἕτερον εἰς ἐπίκλησιν τοῦδε τοῦ πρήγματος μᾶλλον εὔσημον; τί δὲ καρδίης ἄλλο κυριώτερον ἐς ζωὴν, ἢ ἐς θάνατον; Οὐδὲ τὴν Συγκοπὴν ἄπιστον τῆς καρδίης νοῦσον ἔμμεναι, ἢ αὐτὴν σίνος τῆς ἐν αὐτέῃ τοῦ ζῆν δυνάμιος. τόσον τε τάχος τοῦ ὀλέθρου, τοιήδε καὶ ἰδέη. Ἐστὶ γὰρ τὸ πάθος λύσις τῶν δεσμῶν τῆς ἐς ζωὴν δυνάμιος, ἀντίξουν τῇ συστάσει τοῦ ἀνθρώπου ἐόν. τῆσδε γὰρ ἀπρὶξ λαβόμενον οὐ μεθίησι, ἀλλ᾽ ἐς διάλυσιν τρέπει. Καὶ οὐ μέγα τὸ θῶυμα. καὶ γὰρ καὶ ἕτερα πάθεα ἴδια καὶ ἐπίκαιρα τινῶν μερέων ἐστὶ, οἷσί περ ἐμφύνει, καὶ τούτων ἐξάπτεται· Βουβῶνες μὲν [illegible] τος, καὶ σφόδρα κακοήθεες, [illegible] γίγνονται [illegible] Ἐπιληψίαι δὲ κεφαλῆς. ὧδε οὖν καὶ ἡ Συγκοπὴ καρδίης ἐστὶ [illegible] ζωῆς [illegible] Ὁκόσοι δὲ στομάχου νοσοῦσι, τὸ πάθος ἔμμεναι, εἵνεκα σιτίοισί τε καὶ οἴνῳ [illegible] ρῖσι δὲ καὶ ψυχρῷ ἡ δύναμις ἐστάθη, καὶ τὸ κακὸν ἐξελάθη, οἵδε μοι δοκέουσι

καὶ

καὶ τὴν Φρενῖτιν τειχῶν τῆς κεφαλῆς καὶ τοῦ δέρματος νοῦσον ἡγέεται, οὔνεκεν κωρῇ καὶ τέγξει αὐτέων ῥηΐζουσι οἱ Φρενιτικοί. Ἀλλὰ γὰρ τῆς καρδίης γειτόνημα καὶ εὖν ἐστι ὁ στόμαχος, ὁκόσα τε ἕλκει ἡ καρδίη οἰκεῖον, ἢ ἀξύμφορον. καὶ γὰρ καὶ διὰ πνεύμονος ἕλκει πνεῦμα εἰς ἀναπνοὴν ἡ καρδίη. ἀλλ' οὐχὶ πνεύμων ὁκόσα ἴσης ἀρχῆς ἀναπνέει· οὐ γὰρ ἐν τοῖσι ὀργάνοισι αἱ δυνάμιες, ἀλλ' ἔνθα ἡ ἀρχὴ ζωῆς ἦν καὶ ἰσχύος. στόμαχος δὲ οὔτε ἀρχὴ, οὔτε χωρίον ζωῆς. Βλαβῆσαι δὲ τις διὰ ἀτονίην καὶ γὰρ καὶ τὰ καρδιοβόλα βρώματα οὐ τὸν στόμαχον σίνεται, ἀλλὰ δι' αὐτέου τὴν καρδίην. ἐπεὶ καὶ τὰ ἐπὶ τοῖσδε θνήσκοντες σημεῖα ἴσχουσι καρδίης πάθεος, σφυγμοὺς μικροὺς, ἀδρανέας, πάταγον τῆς καρδίης ἐπὶ πηδήσι καρτερῇ σκοτόδινος, λειποθυμίη, νάρκη, καὶ παρέσιες μελέων, ἱδρὼς ἄσχετος πουλὺς, ψῦξις ὅλου, ἀναισθησίη, ἀφωνίη. Πῶς δὴ τὸν στόμαχον πάσχειν τάδε; ἀτὰρ γὰρ αὐτέου ἴδια, ναυτίη, ἔμετος, ἀποσιτίη, λὺγξ, ἐρεύξιες, ὀξυρεγμίη. Ἐπὶ δὲ τοῖσι καρδιώσσουσι, καὶ αἰσθήσι ὀξύτεροι, ὡς ἰδεῖν καὶ ἀκοῦσαι μᾶλλον ἢ πρόσθεν· καὶ γνώμη εὐσταθέστεροι, καὶ ψυχὴν καθαρώτεροι· καὶ τάδε οὐκ ἐς τὰ παρεόντα μοῦνον, καὶ ἐς τὰ μέλλοντα μάντιες ἀτρεκέες. Μὴ οὖν καὶ αἵδε στομάχου αἱ δυνάμιες, ἀλλὰ καρδίης, ἔνθα καὶ ἡ ψυχὴ, καὶ ἡ φύσις αὐτέης. ἐς ἣν καὶ τὸ πάθος ἡ τῶν τῆδε δυνάμεων.

Ἔστι δ' ἧς τῆς νούσου ἥδε ἡ ἔκλυσις τοῦ τόνου τῆς φύσιος, ἐπ' αἰτίῃ ψύξει καὶ ὑγρότητι. καὶ γὰρ ἄθερμοι καὶ τὰ εἴσω, καὶ τὰ ἔξω, καὶ ἄδιψοι· καὶ ψυχρὸν ἀναπνέουσι, κἢν ἐν μεγάλων καὶ καυσωδέων ἔωσι πυρετῶν. ὁκόσα ὧνπερ ἐξάπτεται ἡ Συγκοπή. Εὖτε μὲν γὰρ καὶ ἔῤῥωται ἡ φύσις καὶ ἐστὶν εὔκρατος, πάντων καὶ κρατέει, πᾶσι δὲ σημαίνει, καὶ ὑγρῷ, καὶ πνεύματι, καὶ στερεοῖσι, καὶ τῇ τούτων τάξει καὶ ξυμμετρίῃ ἐς ζωὴν διέπει τὸν ἄνθρωπον. Ἢν δὲ τῆς φύσιος ὁ δεσμὸς, τουτέστι ὁ τόνος, λυθῇ, τότε γίγνεται τὸ πάθος. Κατάρχει δὲ αὐτέου Καῦσος, ὅς ἐστι τοιόσδε.

ΠΕΡΙ
ΚΑΥΣΩΝ.

Κεφ. δ'.

ΠΥΡ μὲν πάντη, καὶ δριμὺ, καὶ λεπτὸν, μάλιστα δὲ τὰ εἴσω· ἀναπνοὴ θερμὴ, ὡς ἐκ πυρὸς ἠέρος ὁλκὴ μεγάλη· ψύξιος ἐπιθυμίη· γλώσσης ξηρότης· αὐασμὸς χειλέων, καὶ δέρματος· ἄκρεα ψυχρά· οὖρα χολόβαφα καταχορέως· ἀγρυπνίη· σφυγμοὶ πυκνοί, σμικροί, ἔκλυτοι· ὀφθαλμοὶ διαγέες, λαμπροὶ, ὑπέρυθροι· προσώπου εὐχροίη.

Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξῃ τὸ πάθος, μέζω τὰ πάντα καὶ κακίω. σφυγμοὶ σμικρότατοι, καὶ πυκνότατοι· πῦρ ξηρότατον, καὶ δριμύτατον· γνώμη παράφορος, πάντων ἀγνωσίη· διψώδεες· ψαῦσαι ψυχροῦ ἐπιθυμίη, τοίχου, ἐσθῆτος, ἐδάφεος, ὑγροῦ. χεῖρες ψυχραὶ, θέναρα θερμότατα· ὄνυχες πελιδνοί· ἀναπνοὴ πυκινή· νοτὶς περὶ μέτωπα, καὶ κληῖδας.

Ἢν δὲ ἐς ἄκρον ξηρότητος καὶ θερμασίης ἥκῃ ἡ φύσις, τὸ μὲν θερμὸν ἐς ψυχρὸν, ὁ δὲ αὐχμὸς ἐς ἐπομβρίην τρέπεται. αἱ γὰρ τῶν πρηγμάτων ἐς τὸ ἔσχατον ἐπιτάσιες ἐς τὴν ἐναντίην μεταβάλλουσι ἰδέην. Ἐπὴν οὖν λυθῇ τῆς φύσιος τὰ δεσμὰ, τόδε ἐστὶ ἡ Συγκοπὴ, τότε ἄσχετος ἱδρὼς πάντη τοῦ σώματος· ἀναπνοὴ ψυχρή· ἀτμὸς ἀνὰ ῥῖνας πουλύς· ἄδιψοι, ἐξήρανται γὰρ τἄλλα· αὐτὰρ καὶ τὰ ἄλλα διψαλέα ὄργανα, στόμα, στόμαχος· οὖρα λεπτὰ, ὑδατώδεα· κοιλίη τὰ πολλὰ μὲν ξηρὴ, ἔστι δὲ οἷσι ὑποφέρει βραχέα, χολώδεα· πουλὺς πλάδος· διαρρέει δὲ καὶ τὰ ὀστέα λυόμενα, καὶ ἀπὸ πάντων, ὡς ἐν ποταμῷ, ἐς τὰ ἔξω ἡ φορή. Ψυχῆς κατάστασις· αἴσθησις σύμπασα καθαρή· διάνοια λεπτὴ, γνώμη μαντική. προγιγνώσκουσι μὲν οὖν πρώτιστα μὲν ἑωυτέοισι τοῦ βίου τὴν μεταλλαγὴν, ἔπειτα τοῖσι παρεοῦσι προλέγουσι τὰ αὖθις ἐσόμενα. οἱ δὲ αὐτέοις μὲν ἔσθ' ὅτε καὶ ἀλλοφάσσειν δοκέουσι, τῇ ἀποβάσει δὲ τῶν εἰρημένων θωυμάζουσι ὥνθρωποι. Μετεξέτεροι δὲ καὶ προσλαλέουσι τῶν κατοιχομένων τισὶ, τάχα μὲν παρεόντας ὁρέοντες αὐτοὶ μοῦνοι ὑπὸ λεπτῆς καὶ καθαρῆς αἰσθήσιος, τάχα δ' αὐτοῦ τῆς ψυχῆς προγιγνωσκούσης καὶ διηγευμένης τοὺς ἄνδρας οἷσι ξυνέσονται. Πρόσθεν μὲν γὰρ ἐν ἰλύϊ τοῖσιν ὑγροῖσιν ἔην καὶ ζόφῳ· ἐπεὶ δὲ τάδε ἐξήντλησε ἡ νοῦσος, καὶ ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τὴν ἀχλὺν εἷλεν, ὁρέουσι τά τε ἐν τῷ ἠέρι, καὶ γυμνῇ τῇ ψυχῇ γίγνονται μάντιες ἀτρεκέες. οἱ δὲ ἐς τοσόνδε λεπτότητος ὑγρῶν καὶ τῆς γνώμης ἀφιγμένοι οὐ μάλα τι περιγίγνονται, ἐξηερωμένης ἤδη τῆς ζωτικῆς δυνάμιος.

ΠΕΡΙ
ΧΟΛΕΡΗΣ.

Κεφ. ε΄.

Η ΧΟΛΕΡΗ παλίνορσός ἐστι φορὴ τῆς ὕλης τῆς ἐν τῷ παντὶ ἐς τὸν στόμαχον, καὶ τὴν κοιλίην, καὶ τὰ ἔντερα· ὀξύτατον κακόν. Διεκθέει δὲ ὕπερθεν μὲν ἐς ἔμετον τὰ ἐν τῷ στομάχῳ ἁλιζόμενα. διὰ δὲ τῆς κάτω διεξόδου τὰ ἐν τῇ κοιλίῃ καὶ τοῖς ἐντέροις ὑγρά. Ἰδέην δὲ τὰ πρῶτα μὲν, ὑδατώδεα τὰ δι' ἐμέτου· τὰ δὲ δι' ἕδρης, κόπρανα ὑγρὰ, δυσώδεα. ἀπεψίαι γὰρ ξυνεχέες

αἱ

αἱ τῆσδε προφάσιες. ἢν δὲ τάδε ἀποκλυσθῇ, φλεγματώδεα, ἔπειτα χολώδεα. Τὰ πρῶτα μέζη, ῥηϊδίως ἄπονα· ἔπειτα δὲ, ξὺν ἐντάσει καὶ ὁ στόμαχος, γαστὴρ δὲ μετὰ στρόφων.

Ην δὲ ἐς τὸ κάκιον ἐπιδιδῷ, καὶ στρόφοι μέζονες, λειποθυμίη, ἔκλυσις μελέων, ἀπορίη, ἀποσιτίη· ἢν δὲ καί τι προσενέγκωνται, πολλῷ ῥοίζῳ ξὺν ναυτίῃ ἐς ἔμετον διεκθέει χολὴ ξανθὴ κατακορέως, καὶ τὰ διαχωρήματα ὅμοια. σπασμοὶ, ξυνολκαὶ μυῶν τῶν ἐν τῇ κνήμῃ, καὶ βραχιόνων· δάκτυλοι καμπύλοι· σκοτόδινοι· λύγξ· ὄνυχες πελιδνοί· καταψύξις, ἄκρεα ψυχρὰ, καὶ τὸ ὅλον ῥιγώδεες.

Ην δὲ ἐς τελευτὴν ἥκῃ τὸ κακὸν, αὐτὰρ ἱδροῖ ὥνθρωπος· χολὴ μέλαινα ἄνω καὶ κάτω· οὖρα σχεθέντα κύστει ὑπὸ σπασμοῦ· ἀλλ' οὐδὲ οὖρον ἀλίζεται ὑπὸ τῆς ἐς τὸ ἔντερον τῶν ὑγρῶν μετοχετεύσιος· ἀφωνίη· σφυγμοὶ σμικρότατοι, καὶ πυκνότατοι, ὁκόσοι ἐπὶ ξυγκοπῇ· ἐντάσιες ἐμέτου ξυνεχέες, κενεαί· προθυμίαι τεινεσμώδεες, ξηραὶ, ἄχυλοι. Θάνατος ἐπώδυνος, καὶ οἴκτιστος, σπασμῷ, καὶ πνιγὶ, καὶ ἐμέτῳ κενῷ.

Φέρει μὲν τὸ πάθος, ὥρη μὲν, θέρος· δεύτερον δὲ, φθινόπωρον· ἦρ, ἧσσον· χειμὼν, ἥκιστα. Ἡλικίαι δὲ, αἱ τῶν νέων, καὶ ἀκμαζόντων· γῆρας, ἥκιστα· παιδία δὲ, τουτέων μᾶλλον, ἀλλ' οὐ θανατώδεα.

ΠΕΡΙ

ΕΙΛΕΟΥ.

Κεφ. ς'.

ΕΝΤΕΡΟΙΣΙ γίγνεται μὲν φλεγμονὴ, ὀδύνην ὀλεθρίην ἐμποιεῦσα. θνήσκουσι γὰρ μυρίοι στρόφοισι καρτεροῖσι. Εγγίγνεται δὲ καὶ πνεῦμα ψυχρὸν, ἀεργὸν, οὔτε κάτω πρήσσαι ῥηΐδιον, οὔτε ἄνω ἀνελθέμεναι· μίμνει δὲ ἐπιπολὺ ἑλισσόμενον ἐν ὀλίγῃσι τῶν ἄνω ἑλίξεσι. τοὔνεκα καὶ τὸ πάθος ἐπίκλησιν ἔχει Εἰλεόν. Κὴν πρὸς τοῖς στρόφοις δὲ, καὶ πίεσις καὶ μάλθαξις τῶν ἐντέρων ἔῃ, καὶ πουλὺ τὸ ὑπογάστριον ὑπείξῃ, Χορδάψος τὸ τοιοῦτον ἐστι, ὄνομα. ἕψησις μὲν γὰρ ἡ μάλθαξις, Χορδὴ δὲ ἐντέρων ἐπώνυμον· καὶ γὰρ καὶ Επιχορδίδα τὸ Μεσεντέριον ἐκάλεσκον οἱ πρόσθεν, τὰ μεσηγὺ νεῦρα, καὶ τὰ ἀγγεῖα, καὶ τοὺς ὑμένας τοὺς ἀνοχέας τῶν ἐντέρων.

Αἰτίη τοῦ Εἰλεοῦ, συνεχὴς μὲν διαφθορὴ σιτίων πολλῶν τε καὶ ποικίλων καὶ οὐ ξυνήθεων, καὶ ἄλλη ἐπ' ἄλλῃ ἀπεψίη, μάλιστα δὲ ἐπὶ τοῖσι εἰλεώδεσι, ὁκοῖόν τι μέλαινα σηπίης. Οὐκ ἀδόκητος δὲ οὐδὲ πληγὴ, ἢ ψύξις, ἢ ψυχροποσίη ἐφ'

ἱδρῶτι ἀδδίῳ ἢ χαυδόν. Καὶ οἷσι δὲ ἔντερον ἐς τὸν ὄσχεον ξὺν κόπρῳ κατέβη, καὶ οὐκ ἀνώσθη ἐς τὴν κοιλίην, ἀλλ' ἀνελήφθη βίῃ, τουτέοισι ἔθος ἐπιφλεγμαίνειν τὰ κάτω ἔντερα. Ξυνίησι δὲ τὸ πάθος παιδίοισι, οἷσίπερ ἂν καὶ ἀπεψίη· καὶ τὸ βλάβος διαδιδρήσκουσι, μᾶλλον δὲ διά τε τὸ ἔθος, καὶ τὴν ὑγρότητα τῶν ἐντέρων, ὀλισθηρὰ γάρ. γέροντες δὲ οὐ μάλα μὲν πάσχουσι, περιγίγνονται δὲ ἥκιστα. Ὥρη θέρεος τίκτει μᾶλλον ἦρος, φθινόπωρον δὲ χειμῶνος· ἀμφοῖν δὲ ἐπὶ μᾶλλον θέρος.

Πολλοὶ μὲν οὖν ἐπὶ τούτοισι στρόφοισι θνήσκουσι αὐτίκα. μετεξετέροισι δὲ καὶ πῦον ἐγγίγνεται, καὶ αὖθις μελανθὲν τότε τὸ ἔντερον καὶ διασαπὲν ἐξέπεσε, καὶ οὕτως ἐξέλιπον. Ξυνόδεσι δὲ αὐτέοισι, ἢν μὲν ἐπιεικὴς Εἰλεὸς εἴη, πόνος ἐλινυόμενος, στομάχου πλάδος, ἔκλυσις, μαλακίη, ἐρεύξιες κεναὶ, καὶ οὐδὲν ὠφελεῦσαι· κοιλίη ὑποβορβορύζουσα φύσησι· ὀδοιπορίη μέσφι ἕδρης, διέξοδοι δὲ ἀτελέες.

Ἢν δὲ ἐπὶ πᾶσιν ἴσχῃ ὁ Εἰλεὸς, πάντων ἄνω ἡ φορὴ, πνευμάτων, φλέγματος, χολῆς· ἐμέουσι γοῦν τάδε. ἔξωχροι· ψυχροὶ τὸ πᾶν σκῆνος· πόνος πουλύς· ἀναπνοὴ κακή· διψαλέα.

Ἢν δὲ καὶ θνήσκειν μέλλωσι, ἱδρὼς ψυχρός· δυσουρίη· ἕδρη ἀποληλημμένη, ὡς μηδὲ ἰσχνὸν ἔλασμα διελάσαι· κόπρων ἔμετοι· ἄνθρωποι ἄφωνοι· σφυγμοὶ πρόσθεν μὲν ἀραιοὶ, σμικροὶ, περὶ θανάτῳ δὲ σμικρότατοι, καὶ πυκνότατοι, καὶ ἐκλείποντες. Τάδε μὲν οὖν τοῖσι λεπτοῖσι ἐντέροισι ξυνεμπίπτει.

Ἀτὰρ καὶ Κώλῳ τὰ αὐτὰ πάθεα γίγνεται, καὶ τὰ ξυνιόντα ὅμοια, καὶ ἡ αὐτὴ ξυμμορφή. Τουτέων δὲ μετεξέτεροι διαδιδρήσκουσί κοτε, ἢν πῦον ἐγγίγνηται τῷ Κώλῳ. αἰτίη δὲ τὸ βάθος τὸ σαρκοειδὲς τοῦ ἐντέρου. Πόνος δὲ ἰσχνὸς μὲν ἠδὲ ὀξὺς ἐπὶ τοῖσι λεπτοῖσι ἐντέροισι. πλάδος δὲ καὶ βάρος ἴσχει ἐπὶ τῷ Κώλῳ· διαΐσσει δὲ ὁ πόνος ἄλλοτε μὲν ἐπὶ τῇσι πλευρῇσι, ὥστε φαντασίην ἐγγίγνεσθαι Πλευρίτιδος, καὶ γὰρ καὶ πυρεταίνουσι οἵδε. ἄλλοτε δὲ ὑπὸ τῇσι νωθῆσι ἔνθα καὶ ἔνθα, ὡς δοκέειν τὴν ὀδύνην ἥπατος ἢ σπληνὸς ἔμμεναι. αὖθις κοτε ἐν τοῖσι κενεῶσι, πολλὸν γὰρ τὸ Κῶλον καὶ παντὶ ἕλικας ποιεύμενον. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἐς τὸ Ἱερὸν ὀστέον ἐρείδει, καὶ ἐς μηροὺς, καὶ διδύμων κρεμαστῆρας. Ἐπὶ δὲ τοῖσι Κωλικοῖσι, ἔμετοι πλεῦνες κενοί· τὰ δὲ ἐμεύμενα λεπτὰ, χολώδεα, ἐλαιοειδέα. Ἔστι δὲ ὁ ἐνθένδε κίνδυνος τοσόνδε ἀσινέστερος, ὁκόσον καὶ τὸ Κῶλον τῶν λεπτῶν ἐντέρων σαρκοειδέστερον, καὶ παχύτερον, καὶ ἀνεξικακώτερον.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ ΗΠΑΡ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. ζ'.

ΤΩΝ ἀπὸ καρδίης, οἱ ἀπὸ Ἥπατος, οὐκ ὠκύτερον μὲν, ἐπιπονώτερον δὲ θνήσκουσι. ἔστι γὰρ αἵματος πάγος τὸ πλεῖστον Ἧπαρ. Ἢν δὲ ἐν τῇσι Πύλῃσι αὐτέου ξυμπέσῃ τις θανάτου αἰτίη, οὐ μεῖον ὀξέως, ἢ οἱ ἀπὸ καρδίης θνήσκουσι. Ὑμέσι γὰρ, καὶ τόνοισι ἐπικαίροισι καὶ λεπτοῖσι, καὶ φλεψὶ μεγάλῃσι ἐξύφανται τάδε τὰ μέρεα. ὡς δὲ καὶ τῶν Σοφῶν ἀφηγέονταί τινες, καὶ ψυχῆς ἐπιθυμίη τῇδε ἐγκάθηται. Αἱμοῤῥαγίη μὲν γὰρ ὑπερίσχει πάντα πολλόν· ῥίζωσις γὰρ φλεβῶν Ἧπαρ γίγνεται, ὧν ἐν αὐτέῳ μεγάλη μὲν φλεγμονὴ οὐ κάρτα ξυνεχέως, οὐδὲ ἔν τισιν ἐς τὰ ἐπίκαιρα χωρία· φθάνει γὰρ ἐξελθὼν τοῦ ζῇν ὤνθρωπος. σμικροτέρη δὲ θαμινά. τοὔνεκεν διαδιδρήσκουσι μὲν τὸν ὄλεθρον, μακρότερα δὲ νοσέουσι. ἔργου γὰρ αὐτέου τοῦ κατὰ τὴν ἐξαιμάτωσιν οὐκ ἔστιν ἀνάπαυλα, οὐδὲ ἀμβολή.

Ἐπὶ δὲ τὴν καρδίην καὶ τὰ νέρθεν τοῦ διαφράγματος, (ἐντεῦθεν γὰρ τοῦ αἵματος ἀφέσιες) ἢν ἐπὶ μέζονι αἰτίῃ, πληγῇ, ἢ διαφθορῇσι ξυνεχέσι πολλῶν καὶ κακῶν σιτίων, καὶ οἰνοφλυγίῃ, ἢ ψύξει καρτερῇ, καὶ ἐν τῇσι Πύλῃσι γίγνηται φλεγμονὴ, ὤκιστος ὄλεθρος. Πῦρ μὲν γὰρ ὑποβρύχιον, ἀλαμπὲς, δριμύ. σφυγμοὶ νωθροί. πόνου ἰδέη ποικίλη καὶ παντοίη. ἄλλοτε μὲν ἡ ὀδύνη ἐπὶ τὰ δεξιὰ διεληλαμένη, ὡς δοκέειν ὀξὺ βέλος ἐγκέεσθαι· ἄλλοτε δὲ, στρόφῳ ἰκέλη· αὖθις δέ κοτε, πόνος βαρὺς, βαρύτατος· μεσηγὺ δὲ τῆς ὀδύνης, ἀτονίη, καὶ ἀφωνίη. Διάφραγμα καὶ Ὑπεζωκὸς ἕλκοντα, ἀπὸ τῶνδε γὰρ ἄχθος τὸ ἧπαρ ἤρτηται· διὰ τόδε ἐς τὴν κατ᾽ ἴξιν κληῖδα ὀδύνη καρτερή. βὴξ δὲ ἀτελὴς, προθυμίη δὲ μοῦνον· κὴν ἐς τέλος κοτὲ ἀφίκηται, ξηρή. ἀναπνοὴ κακή, οὐ γὰρ ξυντιμωρέει τῷ πνεύμονι τὸ διάφραγμα ξυνομαρτέον ἐς ξυναγωγὴν καὶ διάστασιν. πνεῦμα σμικρὸν ἕλκουσι, ἐκπνέουσι μέζον. Χροιὴν μελάγχλωροι, μολιβδοειδέες. ἀπόσιτοι, ἢν δέ τι προσενέγκωνται, φυσώδεες τῷ ὑποχονδρίῳ· ἐρεύξιες χολώδεες, ὀξίζουσαι, βρομώδεες· ναυτίη, διάστασις κενεή. γαστὴρ ἀπολελυμένη τὰ πολλὰ, χολώδεα, γλίσχρα, βραχέα. Αἰεὶ δὲ ἐπαυξέα γίγνεται τὰ πάθεα. γνώμη οὐ κάρτα παράφορος, νωθρὴ, μετέωρος, τετυφωμένη· ὄκνος πουλύς· ψύξις ἀκρέων· τρόμοι· ῥίγεα· λὺγξ κενεὴ, σπασμώδης. ἴκτερος, χολὴ ἄκρητος, χολόβαφοι τὸ πᾶν. Ἢν δὲ καὶ περὶ ἑβδόμης φανῇ, καὶ ἄλλους ἔκτεινε συχνούς.

Οκόσοι δὲ, ἢ Αἱμοῤῥαγίῃ, ἢ κοιλίης ταραχῇ πολλοῖσι χολώδεσι, ἢ οὔροισι ἀκρήτοισι συχνοῖσι, τὸν ὄλεθρον διήλλαξαν, τουτέοισι δὲ μέχρι τρεῖς ἑβδομάδας ἐς Απόστασιν πύου τὸ Ηπαρ τρέπεται. Ην δὲ ἔτι πολλὸν ὑπερβάλλῃ χρόνον ἄνευ Αποστάσιος, ἐς Υδρωπα ἄφυκτον τελευτᾷ. διψαλέοι, βραχυπόται· ξηροὶ τὸ σκῆνος, ἀλιπέες· ὀξέων ἐπιθυμίη, ἄποιος ἡ γεῦσις.

Τίκτει δὲ τόδε τὸ πάθος φθινόπωρον, σὺν πλήθους ὡρείων, καὶ ποικίλων ἀπεψίῃ. Ηλικίῃ δὲ, πασέων μᾶλλον ἀκμῇ.

ΠΕΡΙ ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΟΙΛΗΝ ΦΛΕΒΑ ΟΞΕΙΗΣ ΝΟΥΣΟΥ.

Κεφ. η'.

ΑΠΟ τῶν Πυλέων τοῦ Ηπατος εὐρεῖα φλὲψ διαΐσσει μέση τῶν τοῦδε περάτων. αἰεὶ γὰρ ἐς λεπτὰ καὶ πλεῦνα σχιζομένη, ἐπὶ τέλος ἐς ἀφανέα τῇσι ὄψισι πάντῃ τοῦ Ηπατος σκίδναται. Τοῖσι δὲ τουτέων πέρασι ἄλλων φλεβῶν περατώσιες κατὰ τὸ στόμα ξυγχέονται, ἅπερ, ἐκ λεπτῶν καὶ πλεύνων, μέζονες καὶ ἐλάσσονες γίγνονται, ἐπιτελέως δὲ ἐν μέσῳ τῷ Ηπατι ἐς μίαν φλέβα μεγάλην συναγείρονται. Εντεῦθεν δὲ, δοιαὶ ἐξ ἀποσχίσιος γιγνόμεναι, πέρην τοῦ Ηπατος ἀφικνέονται. Η μὲν γὰρ ἄνω, τὸν πρῶτον λοβὸν διαπερήσασα, ἐς τὰ κυρτὰ αὐτέου ἐξεφαάνθη· ἔπειτα, περήνασα τὸ διάφραγμα, ἐμφύνει τῇ καρδίῃ· Κοίλη Φλὲψ ἥδε καλέεται. Η δὲ ἑτέρη, τὸν κάτω λοβὸν τὸν πέμπτον διαπερήνασα μέχρι τῶν κυρτῶν, ἐπὶ τὴν ῥάχιν ἔξεισι, καὶ τῇδε παρατέταται μέχρι τῶν ἰσχίων. αὐτὰρ καὶ ἥδε Κοίλη· οὔνομα γὰρ τὸ αὐτὸ, οὕνεκεν μία καὶ ὡυτή ἐστιν ἡ Φλὲψ, τὴν ἀρχὴν ἀπὸ τοῦ Ηπατος ἴσχουσα. Εἰ γάρ τις ἐθέλοι, διελάσαι ἂν ἔλασμα, καὶ ἀπὸ τῆς ἄνωθεν τῆς ἐπὶ τὴν καρδίην Κοίλης Φλεβὸς ἐς τὴν παρὰ τὴν ῥάχιν, καὶ ἀπὸ τῆς ῥάχιος διὰ τοῦ Ηπατος ἐπὶ τὴν καρδίην. ἄνοδος γὰρ ἡ αὐτή.

Ηδε οὖν ἡ Φλὲψ, ὡς ἐγὼ δοκέω, ἡ ξύμπασι νοσέει ὀξέσι πάθεσι, καρτεροῖσι. μία γάρ ἐστι πᾶσι. Μετεξετέροισι δὲ ἰητροῖσι μούνη δοκέει παρὰ τὴν ῥάχιν νοσέειν, οὕνεκα τῆς ἐς τὴν καρδίην τὰ σημεῖα οὐ προφανέα· ἐντὸς γὰρ τοῦ θώρηκος διατέταται, πρὸς οὐδὲν προσισχομένη, ἀλλ' ἐναιωρευμένη τῷ θώρηκι, ἔς τ' ἂν ἀπὸ τοῦ διαφράγματος ἐμφύῃ τῇ καρδίῃ. ἢν οὖν τι μεγάλων κακῶν ἴσχῃ τήνδε τὴν φλέβα, ξυνέκρυψε ἀμπέχων ὁ θώρηξ.

Γίγνε-

Γίγνεται δ' ὦν ἀμφὶ τήνδε τὴν φλέβα καὶ κέδματα, ὅτε ῥηγνυμένη αἱμορραγίη ὤκιστα κτείνει· ὕπερθεν μὲν διὰ πλεύμονος καὶ ἀρτηρίης ἐκχεομένης, ἢν ἐν τῷ θώρηκι ῥαγῇ. ἢν δὲ παρὰ τὴν ἀρχὴν, ἐς τὴν κάτω κοιλίην τοῖσι ἐντέροισι περιέχεται, ὡς ἐμπλέειν τὰ ἔντερα, ὅτε πρόσω καθεὶν ἐκφλυῆναι τὸ αἷμα, θνήσκουσι οἵδε· ἢν δὲ ἡ κοιλίη πληρευμένη αἵματος.

Γίγνεται δὲ καὶ φλεγμονὴ ἀμφὶ τὴν φλέβα· ἀτὰρ καὶ ἥδε ὀξέως κτείνει, ἢν μεγάλη ἔῃ. Πῦρ μὲν γὰρ δριμὺ, δακνῶδες, ἐν τῇσι κοιλίῃσι ἀμφοῖν ἐγκατειργμένον, βραχὺ δὲ μοῦνον ὑπερέχον, ὡς δοκέειν ἁπτομένῳ λεπτὴν ἔμμεναι θέρμην· ὁ δὲ ὥνθρωπος καίεσθαι δοκέει. σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκνότατοι, ὁκοῖόν τι πεπιεσμένοι, καὶ δεδιωγμένοι. ψύξις ἀκρέων· δίψος καρτερόν· στόματος ξηρότης· προσώπου ἐρύθημα, ξὺν ἀχροίῃ· ὑπέρυθροι δὲ τὸ ξύμπαν σῶμα. ὑποχόνδρια σκληρὰ, ἀνεσπασμένα· ὀδύνη ἐπὶ δεξιὰ μᾶλλον. καὶ παλμὸς τῆσδε παραμήκης μέχρι τοῦ λαγόνος, μετεξετέροισι δὲ καὶ τῆς ἀρτηρίης τῆς παρὰ τὴν ῥάχιν, ἣν ὁ σφυγμὸς ἐς τὸ ἕτερον ὑποχόνδριον διασημαίνει· ξυμπαθὴς γὰρ καὶ ἥδε γίγνεται περὶ αὐτέην ἐπ' ἀριστερὰ κειμένην, ὡς τῆς ἐπὶ τῷ παντὶ οὐδὲν ἐπικουφιζούσης, ἀλλ' οὐδὲ τὸ δέρμα μαλθαζούσης· ξηρὸν δὲ τόδε, καὶ ῥυσσὸν, καὶ τρηχὺ, ἐπὶ δὲ μᾶλλον ἐν τοῖσι ἐξίσχουσι ὀστώδεσι, οἷον ὀλεκράνῳ, γούνασι, ἢ κονδύλοισι. Ὕπνοι ταραχώδεες· κοιλίη τοῖς μὲν οὐδὲν ἐκδιδοῖ, τοῖς δὲ σμικρὸν, δριμὺ, χολῶδες· οὖρα ξανθὰ, δακνώδεα. τὴν γνώμην οὐ παράφοροι μὲν, νωθροὶ δὲ, καὶ μαρασμώδεες. Εὖτε ὁκόσοι τήνδε τὴν κατάστασιν εἶδον, Καῦσον ἐκάλεον· καὶ γὰρ καὶ τοῦ γένεος τοῦ Καύσου τὰ πλεόντα, καὶ ἐν φθινοπώρῳ γίγνεται, ἐπεὶ τὸ θηριώδες καὶ ἀκμάζουσι καὶ νέοισι, οἷσι ἰσχνὴ ὑπὸ διαίτης πονηρῆς καὶ ταλαιπωρίης ἡ ἕξις. Τεσσαρεσκαιδεκαταῖοι οἵδε τὰ πολλὰ θνήσκουσι. οἷσι δ' ἂν ἐς μῆκος ἡ νοῦσος ἀφίκηται, ἐν διπλασίοισι ὄλλυνται. Ὁκόσοι δὲ, ἢ σμικρὴν ἀρχῆθεν ἴσχουσι τὴν φλεγμονὴν, ἢ τῆς μεγάλης κατὰ βραχὺ διαλυομένης, διαδιδρήσκουσι μὲν τὸν ὄλεθρον, οὐδέκω δὲ ἀφίενται τοῦ κακοῦ. Οἵδε μακρὸν μὲν τὸν χρόνον τὸν Καῦσον νοσέουσι· ἀποπαύεται δὲ τὰ κινδυνώδεα, αἱ ὀδύναι, καὶ ξυντάσιες τῶν ὑποχονδρίων, καὶ ἡ κακοσφυξίη, καὶ τῆς γνώμης τὸ νωθές. ἔτι δὲ ἔμπης ἔασιν ἀσώδεες, ἀλύοντες, ξὺν ἀπορίῃ· ξυνέσι δὲ ὅ, τε Καῦσος, καὶ τὸ δίψος, καὶ τῆς γλώσσης καὶ τοῦ στόματος ἡ ξηρότης· ἀναπνέουσι πολλὸν, μακρὸν ἕλκοντες καὶ ἀθρόον, ὅλον τὸν ἠέρα ἐς ἔμψυξιν ἐπισπώμενοι. Ἀτὰρ εἴτε πίνουσι ψυχρὸν χανδὸν πολὺ πλεῖστον, καὶ ἐς μὲν βραχὺ ἀνεκουφίσθησαν· εἶτ' αὐτοῖσι ἐξάπτεται τὸ δίψος, αὖθις ἄδδην πίνουσι, καὶ ἥδε ἡ διαδοχὴ τοῦ κακοῦ. Καὶ ἰητρὸς δὲ ἀγαθὸς ψυχρὸν ἂν δῴη πολλὸν ἀσινέως, ὅκως ἐν τοῖσι ἄλλοισι Καύσοισι, ἀσφαλέστερον δὲ τοῖσι ἀπὸ τῆς Κοίλης φλεβὸς νοσέουσι τὸν Καῦσον. Κἢν μὲν ἡ γαστὴρ, ἢ ἡ κύστις τὸ ποτὸν ὑποφέρῃ, οὐδὲ ἐμέτου δεῖ· εἰ δὲ μὴ, ἐπὶ πολλῷ τὸ πολλὸν ψυχρῷ ἐμέσαι χρή. ἐκραγείη γὰρ ἂν ὥνθρωπος, εἰ, τοσόνδε πίνων, μηδὲν διαχωρέοι, ἢ ἱδρῶσι, ἢ οὔροισι, ἢ κοιλίῃ.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΦΡΟΥΣ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. θ'.

ΝΕΦΡΟΙ, τὴν μὲν τοῦ σώματος ἰδέην, οὐ κάρτα ἐπίκαιροι ἐς κίνδυνον, ἢν καί τι πάθωσι ὀξέως· ἀδενώδεες γὰρ τὴν φύσιν. ἐς δὲ ὄλεθρον εὐήθεες· ἐπίκαιρον δὲ αὐτέων τὸ ἔργον, ἥτε διάκρισις τῶν οὔρων ἀπὸ τοῦ αἵματος, καὶ ἡ ἀπόκρισις.

Επέχει δὲ τήνδε, ἢ Λίθος, ἢ ἐγγιγνομένη Φλεγμονὴ, ἢ Αἱμάλωψ, ἤ τι τοιόνδε. οὔτε ξυμπαθέης μὲν, τὴν διὰ τὴν ἰδέην τοῦ σώματος, κακὸν γίγνεται οὐδέν· ἡ δὲ ἐπίσχεσις τῶν οὔρων πάντα τὰ δεινὰ πρήσσει. Πῦρ μὲν γὰρ δριμὺ, ἀσῶδες. ὀδύνη κατ' ὀσφὺν ἐπὶ ῥάχι βαρεῖα· διάτασις τῶν μηρῶν, μᾶλλον δὲ τῶν ἀμφὶ τὰ ὑποχόνδρια· οὔρου ἐπίσχεσις, οὐκ ἐς τὸ πάμπαν, ἀλλὰ στάγδην μὲν οὐρέουσι, ἐπιθυμίη δὲ πολλὸν ἐκχέαι· πλημμύρης γὰρ αἴσθησις. Ην δὲ τὸ οὖρον δριμὺ καὶ δακνῶδες ἐγγένηται, ψύξιες, τρόμοι, σπασμοὶ, διατάσιες καὶ πληρώσιες τῶν ὑποχονδρίων. Ικέλη ἡ ξυμφορὴ ἥδε καὶ ξυναίσθησις γίγνεται τοῖσι ἀπὸ πλήθεος σιτίων καὶ διαφθορῆς ἐμφυσηθεῖσι τὴν κοιλίην. Σφυγμοὶ, τὰ πρῶτα μὲν, ἀραιοὶ, νωθροί· ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον τὸ κακὸν πιέζῃ, σμικροὶ, πυκνοὶ, ταραχώδεες, ἄτακτοι. Υπνοι λεπτοὶ, ὀδυνώδεες, οὐ διηνεκέες· καὶ ἐξαπίνης ἐκθορύμενοι ὡς ὑπὸ νύξιος, εἶτα ὑποφέρονται ἐς κῶμα, ὡς ὑπὸ καμάτου. τὴν γνώμην οὐ κάρτα παράφοροι, ληρώδεες· πελιδνοὶ τὰ πρόσωπα. Ην δὲ ἥκῃ αὖθις κοτὲ τῆς οὐρήσιος ἡ προθυμίη, ἐπὶ σπασμοῖσι καὶ μεγάλῃσι ὀδύνῃσι βραχὺ ἂν καὶ στάγδην ἐξέκρινε· οὔτε σμικρὸν ἐπανῆκε τῶν πόνων, εἶτα ἐς τὰ αὐτὰ παλινδρομέες. Οξύτατα δὲ θνήσκουσι τῶνδε, οἷσι οὐδὲν ἐκκρίνει, ὁκόσοι δὴ θνήσκουσι. οἱ πλεῦνες γὰρ περιγίγνονται, ἢ τοῦ Λίθου ἐς τὴν κύστιν διὰ τῶν οὔρων ἐκπεσόντος, ἢ τῆς Φλεγμονῆς ἐς πύον τρεπομένης, ἢ κατὰ βραχὺ διαπνεομένης. ἢν γὰρ καὶ ἐπὶ σμικρὸν ἐνδεῶς διεξίῃ ῥηϊδίως τὸ οὖρον, διαδιδρήσκουσι τὸν ὄλεθρον· χρόνῳ δὲ μακρῷ φθίνουσι τὴν ἕξιν. Ορθῶς τάδε οἱ νοσέοντες πάσχουσι, καὶ καταγίγνονται ἐς σύντηξιν ὑποφερόμενοι. Ωραι δὲ, καὶ χῶραι, καὶ ἡλικίαι φέρουσι, αἵπερ καὶ τὰ κατὰ τὰς Κοίλας Φλέβας.

Εξεῤῥάγη κοτὲ αἷμα ἀπὸ τῶν Νεφρῶν πολλὸν ἀθρόον, καὶ πολλῇσι ἡμέρῃσι ξυνεχὲς ἔῤῥεεν. ἀλλ' οὔτινες Αἱμοῤῥαγίῃ θνήσκουσι, ἀλλ' ἡ Φλεγμονῇ τῇ ξὺν

Αἱ-

Αἱμοῤῥαγίη γιγνομένη, ἢν ἐπισχεθῇ τὸ αἷμα· τὰ πολλὰ δὲ ἐξ ἐπισχέσιος ἐπὶ μεγάλῃ φλεγμονῇ θνήσκουσι.

ΠΕΡΙ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΚΥΣΤΙΝ
ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. ι΄.

ΚΥΣΤΙΣ χαλεπὴ μὲν ἐν νούσοισι ὀξείαισι πονῆσαι, κἢν ἄλλοισι ξυμπεπόνθῃ· χαλεπωτέρη δὲ, καὶ θανατωδεστέρη, ἢν ἀφ᾽ ἑωυτῆς ἄρξηται. καὶ γὰρ καὶ δυνατωτάτη πάντα ξυμπαθέα ποιῆσαι, καὶ νεῦρα, καὶ γνώμην. Νεῦρον γὰρ ἡ Κύστις ψυχρὸν, καὶ λευκόν· ἀτὰρ καὶ πορρωτάτω μὲν τοῦ οἰκείου θάλπεος, ἐγγυτάτω δὲ τῆς ἔξω ψύξιος. ἐν γὰρ τῇ νειαίρῃ γαστρὶ κατωτάτω ἵζει, προσωτάτω δὲ θώρηκος. ἀλλὰ καὶ ἔργον αὐτέης ἐπίκαιρον, ἡ τῶν οὔρων ἔξοδος.

Κἢν οὖν μοῦνον ἤδε ἐπισχεθῇ, Λίθοισι, ἢ Θρόμβοισι, ἢ τῇ ἄλλῃ ἰδίῃ, ἢ ἀλλοτρίῃ ξυμφορῇ, θανατῶδες. Ἐπὶ γυναικῶν μὲν γὰρ αὐτέων καὶ ὑστερῶν φλεγμονὰς ἀναπιέζει· ἐπ᾽ ἀνδρῶν δὲ, τὸ ἔσχατον, τὸ εὐθὺ, τὸ παράμηκες ἔντερον. Ἐν πολλοῖσι δὲ, ἐκ καρτερίης ἀεκουσίου ὑπ᾽ αἰδοῦς, ἐν ξυλλόγοισι ἢ ξυνδείπνοισι, πληρευμένης διατέταται, ἀδρανίῃ τε προβολῆς οὐκέτι μεθίησι. Ἐπὴν οὖν ἐπίσχῃ τὰ οὖρα, πληρώσιες, καὶ τῶν ὕπερθεν μερέων, νεφρῶν, οὐρητήρων, διατάσιες· λαγόνων ὀδύνη βαρείη· σπασμὸς, τρόμος, ῥίγεα· γνώμην παράφοροι. Ἢν δὲ πρὸς τοῖσι καὶ Ἕλκος πεπόνθῃ, ἢ Φλεγμονὴν, πολλὰ μὲν τὰ κακά. ὄλεθρος δὲ πολλόν τι Ἑλκέων ὤκιστος. Ἀλλ᾽ ἀμφὶ μὲν Ἕλκεος, καὶ Ἀποστάσιος, καὶ Πυώδεος, καὶ τῶν ὁκόσα μὴ ὀξύτατα ᾖ, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται. Ὁκόσα δὲ κατόξεα, καὶ ἐν δέκα ἡμέρῃσιν, ἢ ὀλίγῳ θᾶσσον ἢ βράδιον κτείνει, ὁκοῖον Φλεγμονὴ, ἢ Θρόμβοι, ἢ Λίθος ἐς τὸν τράχηλον ἐμπεσὼν, περὶ τῶνδε νῦν ἐρέω. Ἢν οὖν τι τουτέων ξυμβῇ, οὔρων ἐπισχέσιες, ὄγκος ἐν τῷ ὑπογαστρίῳ, ὀδύνη ὀξείη πάντη τῆς κοιλίης, περίτασις τῆς κύστιος. ὠχρὸς ἱδρὼς τῇ δεκάτῃ· ἔμετοι φλεγματώδεες, ἔπειτα χολώδεες· ψύξις ὅλου, ποδῶν δὲ μᾶλλον. Ἢν δὲ ἐπὶ μέζον τὸ κακὸν ἕρπῃ, πυρετοὶ λυγγώδεες· σφυγμοὶ ἄτακτοι, πυκνοὶ, καὶ σμικροί· ἐρύθημα τοῦ προσώπου· διψώδεες· ἀπορίη· γνώμην παράφοροι· σπασμοί. Ἐπὶ δὲ φαρμάκοισι δηλητηρίοισι, καὶ Κανθαρίσι, ἢ Βουπρήστει, ἐμπίπραται ἡ Κύστις, καὶ ἡ ξύμπασα κοιλίη βιαιοτέρη, καὶ πάντα κακίων, καὶ οὐκ ἐς μακρὸν ἡ τοῦ θανάτου ἀμβολή.

Αἱμοῤῥαγέει κοτὲ ἡ Κύστις. ξανθόν τε καὶ λεπτὸν τῇδε τὸ αἷμα. ἀλλ' οὐδέν τι διὰ τήνδε θνήσκουσι, κἢν μὴ ῥηΐδιη ἡ ἐπίσχεσις. Ἀλλ' ἐπὶ τοῖσι Θρόμβοισι, καὶ τῇ Φλεγμονῇ ὁ κίνδυνος. ψύξις γὰρ, καὶ νέκρωσις, καὶ γαγγραινώσιες, καὶ τὰ ἐπὶ τῇδε κακὰ ῥηϊδίως κτείνει.

Φέρει δὲ τὰς νόσους, χεῖμα, καὶ μετόπωρον. Ἡλικίη δὲ, ἀκμή· ἔτι δὲ μᾶλλον, γῆρας. Αἱ δὲ ἄλλαι ὧραι, καὶ αἱ ἡλικίαι, οὔτε ξυνεχέως, καὶ ἥκιστα κτείνουσι. ἀσινέστατα δὲ πάντων, τὰ παιδία.

ΠΕΡΙ

ΥΣΤΕΡΙΚΗΣ ΠΝΙΓΟΣ.

Κεφ. ια'.

ΕΝ τῇσι λαγόσι τῶν γυναικῶν μέσῃσι ἐγκέεται ἡ Μήτρη, σπλάγχνον γυναικήϊον, ἄγχιστα ζῶωδες. κινέεται γὰρ ἐξ ἑωυτέης ἔνθα καὶ ἔνθα ἐπὶ τὰς λαγόνας· ἀτὰρ καὶ ἐς τὰ ἄνω, κατ' ἴξιν μὲν, ὑπὸ τὸν χόνδρον τοῦ θώρηκος· ἐς τὰ πλάγια δὲ, ἐπὶ δεξιὰ, ἢ ἐς ἀριστερὰ, ἢ ἐς ἧπαρ, ἢ σπλάγχνα. γίγνεται δὲ καὶ προπετεστέρη ἐς τὰ κάτω· καὶ, ξυλλήβδην εἴπωμεν, πάντη ἐστὶ πλανώδης. Καὶ εὐώδεσι ὀσμήσεσι τέρπεται, καὶ ἐπ' αὐτὰ ἴεται· ἄχθεται δὲ τοῖσι κακόδμοισι, καὶ αὐτὰ φεύγει. καὶ τὸ ξύμπαν, ἐν τῷ ἀνθρώπῳ ἐστὶ ἡ Ὑστέρη, ὁκοῖόν τι ζῶον ἐν ζώῳ.

Ἥδε οὖν, ἢν ἐξαπίνης ἀνώϊστος γένηται, καὶ ἐπὶ πολὺ ἄνω μένῃ, καὶ ἐκβιάσηται τὰ σπλάγχνα, ἀπεπνίχθη κοτὲ ἡ ἄνθρωπος τρόπον τὸν Ἐπιληπτικὸν, ἄνευθεν Σπασμῶν. ἐπιέζετο γὰρ ὠκέως στενοχωρίῃ ἧπαρ, διάφραγμα, πνεύμων, καρδίη. τοὔνεκεν ἀπνοίη ξυνεῖναι δοκέει, καὶ ἀτονίη. ἀτὰρ καὶ αἱ Καρωτίδες ξυμπαθίῃ τῆς καρδίης πιέζονται· διὰ τόδε καρηβαρίαι τε καὶ ἀναισθησία ξυνέστι κωμώδεϊ κάρῳ.

Γίγνεται δὲ καὶ ἄλλο πάθος αὐτέῃσι ἴκελον τῇδε ξυμμορφῇ, ξὺν πνιγὶ καὶ ἀφωνίῃ, ἀλλ' οὐκ ἀπὸ Ὑστέρης. καὶ γὰρ τόδε καὶ ἀνδράσι γίγνεται Κατοχώδεα τρόπον. Ἀλλὰ τῇσι μὲν ἀπὸ Ὑστέρης κακώδεες ἐπαρήγουσι ὀδμαὶ, καὶ εὐωδέων πρὸς τὰ γυναικήϊα ὑποθέσιες· τῇσι δὲ ἑτέρῃσι τάδε οὐδὲν ἐπαρήγει. καὶ τὰ μέλεα κινέονται ἀπὸ Ὑστέρης· ἀπὸ δὲ τοῦ ἑτέρου πάθεος, ἥκιστα. Ἔτι δὲ τρόμοι αὐτόματοι, καὶ οὐκ αὐτόματοι, ἀλλ' ἐξ ὑποθέσιος ἀμβλωθριαίου. ψύξιες καρτεραὶ τῆς Ὑστέρης, Αἱμοῤῥαγίης ἀθρόης ἐπίσχεσις, καὶ ὁκόσα τοιάδε.

Ἢν οὖν ἄρξηται πάσχειν, κινευμένης ἄνω τῆς Ὑστέρης, ὄκνος ἔργων πρήξιος, ἔκλυσις, ἀτονίη, γουνάτων ἀκρασίη, σκοτόδινος· καὶ τὰ γυῖα λύονται· κε-

φαλῆς

φαλῆς πόνος, καρηβαρίη· τὰς φλέβας τὰς ἑκατέρωθεν τῆς ῥινὸς ἀλγέει ἡ γυνή.

Ην δὲ καταπέσωσι, καρδιώσσουσι· ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι λαγόνες κεναὶ, ἔνθα ἡ ἕδρη τῆς Υστέρης· σφυγμοὶ διαλείποντες, ἄτακτοι, ἐκλείποντες· πνὶξ καρτερὴ, ἀφωνίη, ἀναισθησίη· ἡ ἀναπνοὴ ἄσημος, ἀσαφής. Ωκιστος καὶ ἄπιστος ὁ θάνατος, οὐδὲν γὰρ ἴσχουσι νεκρώδεες· ἐς χροιὴν ζωώδεες, ἐρυθρότεραι μᾶλλον, μέχρι πολλοῦ τοῦ θανάτου. ὀφθαλμοὶ μικρόν τι ἐξίσχοντες, λαμπροὶ, οὐ κάρτα μὲν ἀτενέες, ἀτὰρ οὐδὲ κάρτα κεκαμμύοι.

Ην δὲ μετακινέηταί κοτε ἐς ἕδρην ἡ Υστέρη πρὶν ἐς τέλος ἰέναι τὸ πάθος, διαδιδρήσκουσι τὴν πνίγα· εὖτε κοιλίη ὑποβορβορύζει, ὑγρότης τῶν γυναικηΐων τόπων, ἀναπνοὴ δασυτέρη καὶ σαφεστέρη. Ωκίστη ἐκ τοῦ πάθεος ἡ ἔγερσις, ὅκως καὶ ὁ θάνατος ὤκιστος. καὶ γὰρ ῥηϊδίως τοῖσι ἄνω προχωρέει, ἀτὰρ ἠδὲ ῥηϊδίως ἀφίσταται. Ακρόπλοός τε γὰρ ἡ Υστέρη, ὑγροὶ δὲ καὶ οἱ ὑμένες οἱ ἀνοχῆες αὐτῆς, ὑγρὸν δὲ καὶ τὸ χωρίον ἔνθα κέεται ἡ Υστέρη. πρὸς δὲ, φυγῇ τε καὶ ὁρμῇ χρέεται ἠδέων τε καὶ ἀηδέων. ῥηϊδίως οὖν νεύει, ὅκως πρέμνος, ἔνθα καὶ ἔνθα, ἄνω τε καὶ κάτω πλώει. Διὰ τόδε νεήνισι τὸ πάθος γίγνεται, γεραιτέρῃσι δὲ ἥκιστα. ᾗσι γὰρ ἡλικίη τε, καὶ βιοτὴ, καὶ γνώμη πλανωδεστέρη, τῇσι καὶ Υστέρη ἐστὶ ῥεμβώδης· πηλικωτέρῃσι δὲ εὐσταθέα, καὶ ἡλικίη, καὶ βίος, καὶ γνώμη, καὶ Υστέρη. Ηδε μὲν οὖν ἡ ἀπὸ Υστέρης πνὶξ μούνῃσι γυναιξὶ παρομαρτέει.

Γίγνεται δὲ καὶ ξυνὰ πρὸς ἄνδρας πάθεα τῇ Υστέρῃ, Φλεγμονὴ, Αἱμοῤῥαγίη. ξυνὰ δὲ καὶ τὰ παρεόντα σημεῖα, πυρετοὶ, ἀσφυξίη, ψύξις, ἀφωνίη. ἐπὶ δὲ τῇ Αἱμοῤῥαγίῃ, καὶ ὀξύτεροι οἱ θάνατοι, ὁκοῖόν τι ἐν ζώῳ σφαγή.

ΠΕΡΙ
ΣΑΤΥΡΙΑΣΕΩΣ.

Κεφ. ιϐ΄.

ΟΙ Σάτυροι, οἱ Διονύσου ἱεροὶ, ἐν τῇσι γραφῇσι καὶ τοῖσι ἀγάλμασι, ὄρθια ἴσχουσι τὰ αἰδοῖα, ξύμβολον τοῦ θείου πρήγματος. Εστι δὲ καὶ πάθεος ἰδέη ἀνίσχοντος ὄρθια τοῦ πάσχοντος τὰ αἰδοῖα. ἐπίκλησις Σατυρίησις, ἐς ὁμοιότητα τοῦ θείου σχήματος.

Ορμὴ δὲ ἐστὶ ἄχρεος ἐς ὁμιλίην· ἀτὰρ οὐδὲ ἐν τῇσι προσόδοισι οὐδὲν ὠφελέονται, οὐδὲ ἐπὶ πολλῇσι καὶ συνεχέεσι ὁμιλίῃσι πρηΰνονται τὸ ὄρθιον. Σπασμοὶ δὲ ἁπάντων τῶν νεύρων, καὶ ἔντασις τενόντων, καὶ βουβώνων, καὶ πληχάδος· φλεγμονὴ τῶν αἰδοίων, καὶ πόνος· ἐρύθημα προσώπου, καὶ ἰκμὰς νοτίδι ἰκέλη.

Περιστελλόμενοι, ἡσυχῇ ἐπίλυποι, κατηφέες, ὥσπερ ἀχθόμενοι τῇ ξυμμορφῇ. Ἢν δὲ ὑπερίσχῃ καὶ τὴν αἰδῶ τοῦ ἀνθρώπου τὸ πάθος, ἀκρατέες μὲν γλώσσης ἐς τὸ ἄκοσμον, ἀκρατέες δὲ καὶ ἐς τὸ ἀμφαδὸν καὶ τῆς τοῦ ἔργου πρήξιος· παράφοροι τὴν γνώμην ἐς τὸ ἄσχημον, κατέχειν γὰρ οὐ δύνανται. Διψώδεες· φλέγμα πολλὸν ἐμέουσι· ἐπειδὴ τοῖσι χείλεσι ἀφρὸς ἐφιζάνει, ὁκωσπερ τοῖσι ὀργῶσι τῶν τράγων, ἀτὰρ ἠδὲ ὀσμὴ ὁμοίη. Οὖρον δὲ ἐπιχέσιος πολλῆς, ἀλλ' ἐς λευκὸν, παχὺ, γονοειδές. κοιλίη ἀπολελυμένη· γαργαλισμοὶ αὐτόματοι πλευρέων καὶ μασχαλῶν· σπασμώδεες· ἀπόσιτοι, εἰ δὲ προσφέροιντο, ἁρπάγδην ταραχώδεες.

Ἢν δὲ ἐς ὄλεθρον ἥκῃ τὸ κακὸν, φυσώδεες, κοιλίην ἐπηρμένοι· τενόντων καὶ μυῶν τῶν πάντων ξυντάσιες· δυσκινησίη· ξυνολκαὶ μελέων· σφυγμοὶ σμικροὶ, ἀσθενέες, ἄτακτοι.

Ἔλυσε κοτε τάδε πάντα κοιλίη ἐκταραχθεῖσα πολλοῖσι φλεγματώδεσι, χολώδεσι· ἔμετος ὁμοίως. Οὐκ ἄνευθεν κινδύνου ἴησις, ὕπνος βαθὺς καὶ μήκιστος. ψύξις γὰρ, καὶ πάρεσις, καὶ νάρκη νεύρων, ὕπνος πουλύς. νάρκη δὲ, καὶ ψύξις Σατυριήσιν ἴηται.

Γίγνεται δὲ τὸ πάθος, ἦρος μάλιστα, καὶ θέρεος. ἡλικίῃσι δὲ, μειρακίοισι, καὶ νέοισι, μάλιστα δὲ, ὁκόσοισι ἡ φύσις ἐς ξυνουσίην ἑτοίμη. Ὀξύτατον, ἠδὲ ἀτερπὲς, ἠδὲ ἄκοσμον κακόν. τὰ πολλὰ γὰρ ἐν ἑβδόμῃ θνήσκουσι. Λόγος δὲ, ὅτι καὶ γυναῖκες πάσχουσι τοῦτο τὸ πάθος, καὶ ἥτε ἐς τὰ ἀφροδίσια ὁρμὴ ὁμοίη, καὶ τὰ λοιπὰ ξύμπαντα τὰ αὐτά. Ἐγὼ δὲ μαχλοσύνην μὲν γυναιξὶ ὑγρῇσι πείθομαι γίγνεσθαι, ἐς ἔκχυσιν τοῦ πλήθεος τούτων· Σατυριήσιν δὲ ἥκιστα. οὔτε γὰρ ἡ φύσις αὐτέων ἑτοίμη, ψυχρὴ γάρ· ἀλλ' οὐδὲ μόρια ἐς ὀρθίησιν, ὁκωσπερ Σάτυρος, ἴσχει ἡ γυνὴ, ὥσπερ τὸ πάθος ἐπώνυμον. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ πνίγα τὴν ἀπὸ Ὑστέρης νοσέουσι ἄνδρες, ἕνεκεν οὐκ ἴσχει Ὑστέρην ἀνήρ.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,
ΠΕΡΙ
ΑΙΤΙΩΝ ΚΑΙ ΣΗΜΕΙΩΝ
ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ,
ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΕΡΙ
ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. α΄.

ΧΡΟΝΙΩΝ Νούσων πόνος μὲν πουλύς, χρόνος δὲ μακρὸς συντήξιος, καὶ ἀβέβαιος ἡ ἄληξις. Ἢ γὰρ οὐδ᾽ ἐξηλάθησαν ἐς τὸ πάμπαν, ἢ ἐπὶ σμικρῇ ἁμαρτωλῇ παλινδρομέουσι αἱ νοῦσοι. Οὔτε γὰρ ἀτρεμέειν οἱ νοσέοντες τολμέουσι ἐς τέλος, ἀτὰρ ἠδὲ ἁμαρτάνουσι ἐν τῇσι μακρῇσι διαίτῃσι, κἢν ἀτρεμέωσι. Ἢν δὲ καὶ πόνος ἢ ἐπιπόνου ἴησιος, δίψης, λιμοῦ, φαρμάκων πικρῶν, καὶ ὀδυνέων ἢ τομῆς, ἢ καύσιος, ὧνπέρ ἐστι ἐν τῇσι δολιχῇσι νούσοισι χρέος, ὡς ἀποθνήσκουσι οἱ κάμνοντες, θανάτου δῆθεν αὐτέου ὀρεγόμενοι. Ἔνθα δὴ ἀρετὴ διαδέεται ἀνδρὸς ἰητροῦ, καὶ μακροθυμίης, καὶ ποικιλίης, καὶ χάριτος ἀβλαβέος τῶν ἡδέων, καὶ παραφάσιος. Ἀτὰρ καὶ τὸν νοσέοντα χρὴ ἄλκιμον ἔμμεναι, καὶ ξυνίστασθαι τῷ ἰητρῷ κατὰ τοῦ νοσήματος. Οὐ γὰρ τοῦ σώματος μοῦνον ἀπρὶξ λαβόμενον ταχὺ ἀνασμύχει τε καὶ δάπτει, ἀλλ᾽ ἐς πολλὰ καὶ τὴν αἴσθησιν ἐκτρέπει, ἀλλὰ καὶ τὴν ψυχὴν ἐκμαίνει ἀκρασίῃ τοῦ σώματος. Τοιήνδε τὴν Μανίην, καὶ τὴν Μελαγχολίην ἴσμεν, περὶ ὧν αὖθις ἐρέω. τὰ νῦν δ᾽ ἀμφὶ Κεφαλαίης φράσω.

ΠΕΡΙ
ΚΕΦΑΛΑΙΗΣ.

Κεφ. β΄.

ΗΝ ἀλγέῃ κεφαλὴ ῥηϊδίως ἐπὶ προσκαίρῳ αἰτίῃ, κἢν ἐπὶ πλεῦνας, Κεφαλαλγίη καλέεται. Ἢν δὲ διεξίζῃ χρόνῳ μακρῷ τὸ ἄλγημα, καὶ περιόδοισι μακρῇσι καὶ πολλῇσι, καὶ προσεπιγίγνηται μέζω τε καὶ πλεῦνον δυσαλθῆ, Κεφαλαίην κικλήσκομεν.

Ἰδέαι δὲ μυρίαι. Τοῖσι μὲν γὰρ ἀΐδιος ὁ πόνος, καὶ σμικρός, ἀλλ᾽ οὐ διαλείπων. Τοῖσι δὲ ἐς περίοδον περιπλὰξ, ὅκως τοῖσι πυρεταίνουσι ἀμφημερινὸν τῆς ἡμέρης. Ἄλλοισι δ᾽ ἀπὸ δύσιος ἐς μεσημβρίην, καὶ τῇδε τέλεον ἀποπαύεται· ἢ ἀπὸ μεσημβρίης ἐς ἑσπέρην· ἢ ἐπιπρόσθεν ἐς νύκτα, ἠδὲ ἡ περίοδος οὐ κάρτα δηθυνή. Καὶ τοῖσι μὲν ἡ κεφαλὴ ἀλγέει πᾶσα. καὶ ἠδὲ, ἄλλοτε μὲν ἐπὶ δεξιά, ἄλλοτε δὲ ἐπ᾽ ἀριστερά· ἢ μέτωπον, ἢ βρέγμα· καὶ ταῦτα ἐν τῇ αὐτῇ ἡμέρῃ ῥεμβώδεα τρόπον.

Τοῖσι

Τοῖσι δὲ, τὰ δεξιὰ μοῦνον, ἢ τὰ λαιὰ μοῦνον, ἐς ὅσον ὅρων κρόταφος· ἢ ὦς, ἢ καὶ ὀφρὺς μία, ἢ ὀφθαλμὸς εἷς μέσφι μέσου, ἢ ῥὶς ἐς ἴσα τέμνει μοῦνον, ἐπέκεινα δὲ τὸ ἄλγημα οὐ πρήσσει, ἐν ἡμίσεϊ μίμνει τῷ τῆς κεφαλῆς χωρίῳ. Ετεροκρανίη τόδε μοῦνον καλέεται· οὐκ εὔηθες κακὸν, κἢν διαλείπῃ, κἢν σμικρὸν ἔμμεναι δοκέῃ. Ἢν γὰρ ἐμπέσῃ κοτὲ ὀξέως, αἰσχρὰ καὶ δεινὰ πρήσσει. σπασμὸς καὶ διαστροφὴ τοῦ προσώπου γίγνεται· ὀφθαλμοὶ, ἢ ἀτενέες κέρασι ἴκελοι πεπήγασι, ἢ τῇδε κἀκεῖσε σπασμώδεες ἔνδον εἰλῶνται σκοτοδίνως· ὀφθαλμῶν ὑποβρύχιος πόνος ἄχρι μηνίγγων· ἱδρὼς ἄσχετος· τενόντων ἐξαπίνης ἄλγος, ὡσπερεί τινος πατάξαντος ξύλῳ· ναυτίη, ἔμετος χολωδέων· καταπλώσις τοῦ ἀνθρώπου. Ἢν δὲ ἐπιτείνῃ κοτὲ τὸ πάθος, ὥνθρωπος ἐτελεύτησε. Ἢν δὲ σμικρότερον ᾖ, καὶ ἐς ὄλεθρον ἀσινὲς, χρονίζει. ὄκνος πουλὺς, καρηβαρίη, ἀπορίη, ζωὴ δύσφορος. καὶ γάρ πως φεύγουσι τὴν αὐγὴν, σκότος δὲ πρηΰνει τουτέοισι τὴν νοῦσον· οὐδὲ ἐσιδεῖν τι, ἢ ἀκοῦσαι τερπνὸν, εὔφοροι· κάκοδμοι τὴν ὄσφρησιν, ἠδὲ ὅτε τι εὐῶδες αὐτέοις τέρπει, ἐκτρέπονται δὲ καὶ τὰ κακώδεα· ἄχθονται τῷ βίῳ, θανατῶσι ὥνθρωποι.

Αἰτίη δὲ τουτέων, ξὺν ξηρότητι ψύξις. Ἢν δὲ ἐπιθύνῃ καὶ ἐς μέζον ἕρπῃ, ἐπὶ τοῖσι πόνοισι τὸ πάθος Σκότωμα γίγνεται.

ΠΕΡΙ ΣΚΟΤΩΜΑΤΙΚΩΝ.

Κεφ. γ΄.

ΗΝ ζόφος τὰς ὄψιας σχῇ, καὶ δῖνος ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν ἑλίσσηται, καὶ ὦτα βομβέῃ ὅκως ῥεόντων καναχηδὸν ποταμῶν, ἢ οἷον ἄνεμος ἱστίοισι ἐγκυρβερνέῃ, ἢ αὐλῶν, ἢ καὶ συρίγγων ἐνοπὴ, ἢ τρισμοῦ ἁμάξης ἰαχὴ, ὀνομάζομεν Σκότωμα τὸ πάθος. Κακὸν μὲν, κἢν σύμπτωμα κεφαλῆς· κακὸν δὲ, κἢν ἐκ διαδέξιος Κεφαλαίης, ἢ ἐξ ἑωυτέης χρονίου νούσου φύῃ. Ἢν γὰρ τάδε μὲν μὴ ἀπογίγνηται, μίμνῃ δὲ ἡ σκοτοδίνη, ἢ χρόνῳ μακρῷ τελεωθῇ τοῖσι ἰδίοισι συμπτώμασι, ἔτ' οὐκ ἀκεομένου, πάθος τὸ Σκότωμα γίγνεται. ἐπ' αἰτίῃ ὑγρῇ τε καὶ ψυχρῇ. Αλλὰ καὶ ἀρχὴ παθέων ἄλλων, ἢν ἐς ἀνήκεστον τραπῇ, Μανίης, Μελαγχολίης, Επιληψίης, προσεπιγιγνομένων ἑκάστῃ τῶν ἰδίων ξυμπτωμάτων. Σκοτώματος δὲ ἡ ἰδέη, βάρος τῆς κεφαλῆς, ὀφθαλμῶν μαρμαρυγαὶ ἐπὶ πολλῷ τῷ σκοτώδεϊ, ἀγνωσίη ἑωυτέων τε καὶ τῶν πέλας. Κἢν ἐπ' αὐξήσει ἡ νοῦσος γίγνηται, τότε γυῖα λύονται, καὶ ἕρπονται χαμαί· ναυτίη, καὶ ἔμετος φλέγματος, ἢ χολωδέων, ξανθῶν, ἢ μελάνων. Εὖτε, ἐπὶ μὲν ξανθῇ χολῇ,

Μανίαι γίγνονται· ἐπὶ δὲ τοῖσι μέλασι, Μελαγχολίη· ἐπὶ δὲ τῷ φλέγματι, ἡ Ἐπιληψίη. πασῶν γὰρ ἥδε νόσων τροπή.

ΠΕΡΙ
ΕΠΙΛΗΨΙΗΣ.

Κεφ. δ'.

ΠΟΙΚΙΛΟΝ ἥδε ἀλλόκοτον κακὸν, ἡ Ἐπιληψίη· θηριῶδες μὲν ἐν παροξυσμοῖσι, καὶ κάρτα ὀξὺ, καὶ ὀλέθριον. ἔκτεινε γάρ κοτε παροξυσμὸς εἷς. Ἢν δὲ μελέτησι φέρῃ ὥνθρωπος, ζῇ μὲν αἴσχεα καὶ ὀνείδεα καὶ ἄλγεα φέρων. ῥηϊδίως δὲ οὐκ ἄπεισι ἡ νοῦσος, ἀλλὰ ἐν ἡλικίῃσί τέ τισι κρέσσοσι ἐνοικέει, καὶ ὥρῃ τῇ ὡραίῃ, ξυνδιαιτᾶταί τε παισὶ καὶ μειρακίοισι. Ἐξηλάθη δέ κοτε ὑπ' εὐτυχίης δι' ἄλλης ἡλικίης μέζονος, εὖτε τῷ κάλλεϊ συνέξεισι τῆς ὥρης. ἀλλὰ καὶ τότε μετεξετέροις αἰσχροὺς ἀποδείξασα, ἀπόλλυσι τοὺς παῖδας φθόνῳ τοῦ κάλλεος, ἢ χειρὸς ἀκρασίῃ, ἢ προσώπου διαστροφῇ, ἢ πηρώσει τινὸς αἰσθήσιος. Ἢν δὲ φωλεύσῃ τὸ κακὸν ἐς ῥίζαν, οὔτε ἰητρῷ οὔτε ἡλικίης μεταβολαῖς ἔξοδον πείθεται, ἀλλὰ ξυμβιοῖ μέσφι θανάτου. Ποτὶ, καὶ ἐπίπονος ἡ νοῦσος, σπασμοῖσι καὶ διαστροφῇσι μελέων τε καὶ ὄψιος. ἔστρεψε δέ κοτε καὶ γνώμην ἐς Μανίην. Ἀτερπὴς μὲν ἡ τοῦ παροξυσμοῦ θέη· αἰσχρὴ δὲ καὶ ἡ ἀπόληψις αὐτέου, ἐπὶ ἀφόδῳ, καὶ οὔροισι, καὶ αὐτομάτῳ κοιλίῃ.

Ἀλλὰ καὶ ἄδοξος ἡ ξυμφορή. δοκέει γὰρ τοῖσι ἐς τὴν Σελήνην ἀλιτροῖσι ἀφικνέεσθαι ἡ νοῦσος. τοὔνεκεν Ἱερὴν κικλήσκουσι τὸ πάθος. ἀτὰρ καὶ δι' ἄλλας προφάσιας· ἢ μεγέθεος τοῦ κακοῦ, Ἱερὸν γὰρ τὸ μέγα· ἢ ἰήσιος οὐκ ἀνθρωπίνης, ἀλλὰ θείης· ἢ δαίμονος δόξης ἐς τὸν ἄνθρωπον εἰσόδου· ἢ ξυμπάντων ὁμοῦ, τήνδε ἐπίκλησιν Ἱερήν.

Ὁκόσα μὲν οὖν, ὡς ἐπὶ ὀξέῃ γίγνεται τῇ νούσῳ, πρόσθεν μοι λέλεκται. Ἢν δὲ ἐν χρόνῳ μίμνῃ, οὐδὲ ἐπὶ τοῖσι διαλείμμασι ἀσινέες· νωθροὶ, ἄθυμοι, κατηφέες, ἐξάνθρωποι, ἄμικτοι, οὐδὲ ἡλικίῃσι μειλίχιοι· ἄγρυπνοι, δυσόνειροι πολλοῖσι ἀλλοκότοισι· ἀπόσιτοι, πέψαι κακοί· ἄχροοι, μολιβδώδεες· δυσμαθέες, νωθρείῃ γνώμης τε, καὶ αἰσθήσιος· βαρυήκοοι, ἦχοι, βόμβοι ἀνὰ τὴν Κεφαλήν· γλῶσσα ἀσαφὴς, καὶ παράφορος, ἢ ὑπὸ τῆς διαθέσιος τῆς νούσου, ἢ ὑπὸ τρωμάτων ἐν τῇσι καταλήψεσι σπασμώδεες· γλῶσσα μὲν στρέφεται ἐν τῷ στόματι ποικίλως. Ὑποτείνεται δέ κοτε καὶ τὴν διάνοιαν ἡ νοῦσος, ὡς τὰ πάντα μωραίνειν. Ἀτὰρ καὶ τοῖσδε αἰτίη, ξὺν ὑγρότητι ψύξις.

ΠΕΡΙ

ΠΕΡΙ

ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΗΣ.

Κεφ. έ.

ΜΕΛΑΙΝΑ χολὴ, ἐν μὲν ὀξέσι ἄνωθεν φανεῖσα, κάρτα ὀλέθριον· κάτω δὲ ἐξιοῦσα, οὐ κάρτα ἀνώλεθρον. Εν δὲ τοῖσι χρονίοισι, ἢν μὲν ὑπίῃ κάτω, ἐς Δυσεντερίην καὶ ἥπατος πόνον τελευτᾷ. γυναιξὶ δὲ, κάθαρσις ἀντὶ τῶν ἐπιμηνίων, ἢν τὰ ἄλλα ἀνώλεθρα ἔωσι. Ην δὲ ἄνω ῥέπῃ ἐς στόμαχον ἢ ἐς φρένας, Μελαγχολίην τεύχει. Φῦσαν τε γὰρ ἐμποιέει, καὶ ἐρυγὰς κακώδεας, ἰχθυώδεας· συντρέπει δὲ καὶ τὴν γνώμην. Διὰ τόδε, καὶ Μελαγχολικοὺς, καὶ Φυσώδεας, τούσδε ἐκίκλησκον οἱ πρόσθεν. Μετεξετέροισι δὲ οὐδὲ φῦσα, οὔτε μέλαινα χολὴ ἐγγίγνεται, ὀργὴ δὲ ἄκρητος, καὶ λύπη, καὶ κατηφείη δεινή. καὶ τούσδε οὖν Μελαγχολικοὺς καλέομεν, Χολῆς μὲν τῆς Οργῆς συμφραζομένης, Μελαίνης δὲ, πολλῆς καὶ θηριώδεος. Τέκμαρ δὲ Ομηρος, ἔνθα φησὶ,

τοῖσι δ' ἀνέστη
Ηρως Ατρείδης εὐρυκρείων Αγαμέμνων,
Αχνύμενος· μένεος δὲ μέγα φρένες ἀμφὶ μέλαιναι
Πίμπλαντ', ὄσσε δέ οἱ πυρὶ λαμπετόωντι ἐΐκτην.

Τοιοίδε γίγνονται οἱ Μελαγχολώδεες, εὖτ' ἂν ὑπὸ τοῦ κακοῦ κτεινέωνται. Εστι δὲ ἀθυμίη, ἐπὶ μιῇ φαντασίῃ, ἄνευ τε πυρετοῦ. Δοκέει τε δέ μοι Μανίης τε ἔμμεναι ἀρχὴ καὶ μέρος ἡ Μελαγχολίη. Τοῖσι μὲν γὰρ μαινομένοισι, ἄλλοτε μὲν ἐς ὀργὴν, ἄλλοτε δὲ ἐς θυμηδίην, ἡ γνώμη τρέπεται. τοῖσι δὲ Μελαγχολῶσι, ἐς λύπην καὶ θυμηδίην μοῦνον. Ατὰρ καὶ μαίνονται μὲν, ἐς τὰ πλεῖστα τοῦ βίου ἀφρονέοντες, καὶ δεινὰ καὶ αἰσχρὰ πρήσσοντες· Μελαγχολῶσι δὲ οὐκ ἐπὶ ἑνὶ εἴδεϊ ἕκαστοι, ἀλλ' ἢ πρὸς φαρμακίην ὕποπτοι, ἢ ἐς ἐρημίην φεύγουσι μισανθρωπίῃ, ἢ ἐς δεισιδαιμονίην τρέπονται, ἢ μῖσος ἐστι τοῦ ζῆν τουτέοισι. Ην δὲ ἐξ ἀθυμίης ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε διάχυσις γένηται, ἡδονὴ προσγίγνεται ἐπὶ τοῖσι πλείστοισι· οἱ δὲ μαίνονται.

Οκως δὲ, καὶ ἀπὸ κοίων χωρίων, τὰ πολλὰ γίγνονται, φράσω. Ην μὲν ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι μίμνῃ ἡ αἰτίη, ἀμφὶ τὰς φρένας εἱλέεται, καὶ διεξίει χολὴ ἄνωθεν ἢ κάτωθεν Μελαγχολῇσιν. Ην δὲ καὶ κεφαλὴν ἐς ξυμπαθίην ἄγῃ, καὶ ἀμείβεται τὸ παράλογον τῆς ὀξυθυμίης ἐς γέλωτα καὶ ἡδονὴν ἐς τὰ πολλὰ τοῦ βίου· οἱ δὲ μαίνονται, αὔξῃ τῆς νούσου μᾶλλον, ἢ ἀλγεῖ πάθεος.

Επ' ἀμφοῖν δὲ, ξηρότης αἰτίη. Ανδρες μὲν οὖν μαίνονται καὶ μελαγχολῶσι, ἢ καὶ ἀνδρῶν ἐλάσσοις. κάκιον δὲ ἀνδρῶν αἱ γυναῖκες ἐκμαίνονται. Ηλικίη, πρὸς ἀκμὴν, καὶ οἱ ἀκμάζοντες. Ωρη, θέρος μὲν, καὶ φθινόπωρον, τίκτει. ἔαρ δὲ κρίνει.

Τεκμηρίων μὲν οὖν οὐκ ἄσημα. ἢ γὰρ ἥσυχοι, ἢ συγνοὶ, κατηφέες, νωθροὶ ἔασι ἀλόγως, οὔτινι ἐπ' αἰτίῃ, Μελαγχολίης ἀρχή· ἔτι δὲ καὶ ὀργίλοι προσγίγνονται, δύσθυμοι, ἄγρυπνοι, ἐκ τῶν ὕπνων ἐκθορυβεόμενοι.

Εχει δὲ αὐτέους καὶ τάρβος ἔκτοπον, ἢν ἐς αὔξησιν τὸ νόσημα φοιτῇ, εὖτε καὶ ὄνειροι ἀληθέες, δειματώδεες, ἐναργώδεες. ὁκόσα γὰρ ὑπερεκτρέπονται οὔπω τοῦ κακοῦ, τόδε ἐνύπνιον ὀρέουσι ὥρμησε. πρὸς τὸ ῥηΐδιον μεταγνῶναι εὔκολοι· αἰσχροὶ, σμικρολόγοι, ἄδωροι· καὶ μετ' οὐ πολὺ, ἁπλοῖ, ἄσωτοι, πολύδωροι, οὐκ ἀρετῇ ψυχῆς, ἀλλὰ ποικιλίῃ νοσήματος. Ην δὲ ἐπὶ μᾶλλον τὸ κακὸν πιέζῃ, μῖσος, φυγανθρωπίη· ὀλοφύρσιες ἐς κενεά· ζωῆς κακήγοροι, ἔρανται δὲ θανάτου. Πολλοῖσι δὲ ἐς ἀναισθησίην καὶ μώρωσιν ἡ γνώμη ῥέπει, ὅκως ἀγνῶτες ἁπάντων, ἢ ἐπιλήσμονες ἑωυτέων, βίον ζώωσι ζώωδεα. Ξυντρέπεται δὲ καὶ τοῦ σκήνεος ἐς πονηρὸν ἡ ἕξις· χροιὴ μελάγχλωρος, ἢν μὴ διεξίῃ κάτω ἡ χολὴ, ἀλλ' ἀναχέηται ξὺν τῷ αἵματι ἐς τὸ πᾶν. βοροὶ μὲν, ἰσχνοὶ δέ· ὕπνος γὰρ αὐτέοισι οὔτε πόσει οὔτε βρωτοῖσι συγκρατέει τὰ μέλεα, ἀγρυπνίη δὲ σκίδνησι ἐς τὴν ἔξω φορήν. τοιγαροῦν κοιλίη ξηρὴ, οὐδὲν διεῖσα· ἢν δέ κοτε ἐκδιδῷ, ξηρὰ, στρογγύλα, ξὺν περιῤῥέῳ μέλανι, χολώδεα. οὖρα σμικρὰ, δριμέα, χολόβαφα· φυσώδεες κατὰ ὑποχόνδριον· ἐρυγαὶ κακώδεες, βρομώδεες, ὡς ἐξ ἁλὸς ὀρυγμῇ. ἀνέπλω κοτὲ καὶ ὑγρὸν δριμὺ, ξὺν χολῇ. σφυγμοὶ ὡς ἐπίπαν σμικροὶ, νωθροὶ, ἀδρανέες, πυκνοὶ, ἴκελοι τῷ ψύχει.

Λόγος, ὅτι τῶν τοιῶνδε τις ἀνηκέστως ἔχων κούρης ἤρα τε, καὶ τῶν ἰητρῶν οὐδὲν ὠφελεόντων, ὁ ἔρως μιν ἰήσατο. Δοκέω δὲ ἔγωγε, ἐρᾷν μὲν αὐτὸν ἀρχῆθεν, κατηφέα δὲ καὶ δύσθυμον ἢ ὑπ' ἀτυχίης τῆς κούρης ἔμμεναι, καὶ Μελαγχολικὸν δοκέειν τοῖσι δημότῃσι. Οὗτος οὔτε μὴν ἢν ἔρωτα ἐγγιγνώσκων. ἐπεὶ δὲ τὸν ἔρωτα ξυνῆψε τῇ κούρῃ, παύεται τῆς κατηφείης, καὶ διασκίδνησι ὀργὴν τε καὶ λύπην, χάρμῃ δὲ ἐξένηψε τῆς δυσθυμίης· καθίσταται γὰρ τὴν γνώμην ἔρωτι ἰητρῷ.

ΠΕΡΙ

ΜΑΝΙΗΣ.

Κεφ. ς'.

ΜΑΝΙΗΣ τρόποι εἴδεσι μὲν μυρίοι, γένεϊ δὲ μοῦνος εἷς. Εκστασις γάρ ἐστι τὸ σύμπαν χρόνιος, ἄνευθε πυρετοῦ. Εἰ γάρ κοτε καὶ πυρετὸς ἐπι-

ἐπιλάβοι, οὐκ ἀπὸ Μανίης ἂν ἴδιος γίγνοιτο, ἀλλ' ἐκ συντυχίης ἄλλης. Ἐκφλέγει δὲ καὶ οἶνος ἐς παραφορὴν ἐν μέθῃ· ἐκμαίνει δὲ καὶ τῶν ἐδεστῶν μετεξέτερα, ἢ μανδραγόρη, ἢ ὑοσκύαμος. ἀλλ' ἔτι πω Μανίη τάδε κικλήσκεται· ἐπὶ γὰρ σχεδίης γιγνόμενα, καθίσταται τάχιον. τὸ δὲ ἔμπεδον ἡ Μανίη ἴσχει. Τῇδε τῇ Μανίῃ οὐδέν τι ἴκελον ἡ λήρησις, γήραος ἡ ξυμφορή· αἰώνιος γάρ ἐστι νάρκη, καὶ γνώμης νάρκωσις ἠδὲ ἢ νοῦ ὑπὸ ψύξιος· Μανίη δὲ θερμόν τι καὶ ξηρὸν τῇ αἰτίῃ, καὶ ταραχῶδες τῇσι πρήξεσι. ἡ μὲν γὰρ λήρησις, ἀρχομένη ἀπὸ γήραος, οὔτε διαλείπει, καὶ ξυναποθνήσκει· Μανίη δὲ καὶ διαλείπει, καὶ μελεδῶνι ἐς τέλος ἀποπαύεται. Διάλειψις δὲ ἀτελής, ἢν τῷ τῆς Μανίης λόγῳ γίγνηται, οὐκ εἰκότως ἀκεομένης τοῦ κακοῦ ἰητρείῃ, ἢ τῆς ὥρης εὐκρασίῃ. Μετεξετέροις γὰρ δοκέοντας ἀσινέας ἔμμεναι, ἡ ὥρη τὸ ἔαρ, ἢ ἁμαρτωλὴ διαίτης, ἢ ὀργὴ ἐκ συντυχίης, ἐς ἀνάκλησιν ἤγαγε.

Καὶ γὰρ δὴ νοσέουσι οἱ φύσι ὀργίλοι, ὀξύθυμοι, ῥέκται, εὐμαρέες, ἱλαροί, παιδιώδεες· ἀτὰρ καὶ οἷσι ἐς ἐναντίην ἰδέην ἡ φύσις ῥέπει, ὁκόσοι νωθροί, ἐπίλυποι, βραδέες μὲν ἐκμαθεῖν, ἐπίπονοι δὲ πρὸς τὸ καμεῖν, ποτὶ καὶ μαθόντες ἀμνήμονες. οἵδε καὶ μελαγχολῆσαι ἑτοιμότεροι· οἱ δὲ καὶ πρόσθεν ἐκμαίνονται. Ἀτὰρ καὶ ἡλικίης οἷσι τὸ θερμὸν καὶ αἷμα πουλύ, οἵδε μαίνονται, τοῖσι ἀμφὶ ἥβην, καὶ νέοισι, καὶ οἷσι πάντων ἡ ἀκμή. ὁκόσοισι δὲ τὸ θερμὸν ἐκ μελαίνης χολῆς ἐξάπτεται, τό, τε εἶδος ἐς ξηρὸν τρέπεται, τουτέοισι μελαγχολῆσαι ῥήϊστον. Δίαιτα δὲ ἄγει, πουλυφαγίη, πλησμονὴ ἄμετρος, μέθη, λαγνείη, ἔρωτες ἀφροδισίων. Εμάνησαν δέ κοτε καὶ γυναῖκες ὑπὸ ἀκαθαρσίης τοῦ σκύβαλος, εὖτε αὐτέῃσι ἀπηνδρώθησαν αἱ μῆτραι. ἄλλαι δὲ οὐ μᾶλλον ῥηϊδίως ἐκμαίνονται, μάλα δὲ χαλεπῶς ἐκμαίνονται. Αἵδε αἱ προφάσιες. καὶ γὰρ ἄνδρας ἐξάπτουσι, ἢν ξυνήθη αἵματος ἔκκρισιν, ἢ χολῆς, ἢ ἱδρῶτος, ἐπίσχῃ τις αἰτίη.

Καὶ οἷσι μὲν ἡδονὴ ᾖ ἡ Μανίη, γελῶσι, παίζουσι, ὀρχῶνται νυκτὸς καὶ ἡμέρης, καὶ ἐς ὀργὴν ἀμφαδὸν, καὶ ἐστεμμένοι κοτὲ, ὅκως ἐξ ἀγωνίης νικηφόροι, ἔασιν. ἄλυπος τοῖσι πέλας ἡ ἰδέη. Μετεξέτεροι δὲ ὑπὸ ὀργῆς ἐκμαίνονται. ἔσθ' ὅτε ἐσθῆτάς τε ἐρρήξαντο, καὶ θεράποντας ἀπέκτειναν, καὶ ἑωυτέοισι χεῖρας ἐπήνεγκαν. ἥδε καὶ τοῖς πέλας οὐκ ἀκίνδυνος ἡ ξυμφορή. Ἰδέαι δὲ μυρίαι. Τοῖσι μέν γε εὐφυέσι τε καὶ εὐμαθέσι, ἀστρονομίη ἀδίδακτος, φιλοσοφίη αὐτομάτη, ποίησις δῆθεν ἀπὸ Μουσέων. ἴσχει γάρ τι καὶ ἐν νούσοισι εὔχρηστον ἡ εὐπαιδευσίη. Τοῖσι δὲ ἀπαιδεύτοισι, ἀχθοφορίη, πηλοεργίη· τέκτονες, ἢ λιθοξόοι. Γίγνονται δὲ καὶ ἀλλόκοτοι φαντασίαι. ἐδεδίει γὰρ τις ληκύθων ἔκπτωσιν· καὶ ἄλλος οὐκ ἔπινε, δοκέων ἑωυτὸν πλίνθον ἔμμεναι, ὡς μὴ τῷ ὑγρῷ λυθείη.

Μυθολογέεται δὲ καὶ τόδε· Τέκτων ἤδη ἐπὶ οἴκου μὲν σώφρων ἐργάτης ἦν, μετρῆσαι ξύλον, κόψαι, ξέσαι, ξυγγομφῶσαι, ἁρμόσαι, ξυντελέσαι δόμον νηφαλέως, τοῖσι ἐργοδότῃσι ὁμιλῆσαι, ξυμβῆναι, ἀμεῖψαι τὰ ἔργα μισθοῦ δι-

καίει. Οδε, ἐπὶ μὲν τοῦ χωρίου τοῦ ἔργου, ὧδε εἶχε γνώμης. ἢν δὲ δέξιη κοτὲ ἐς ἀγορὴν, ἐπὶ λουτρὸν, ἤ τινα ἑτέρην ἀνάγκην, πιθεὶς τὰ ὅπλα, πρῶτον ἔστενεν, εἶτα ἐπῆγεν ὤμω ἐξιών· ἐπὴν δὲ ἀπήλλαγε τοῦ τε τῶν οἰκετῶν θέης, καὶ τῆς τοῦ ἔργου πρήξιος καὶ τοῦ χωρίου, πάμπαν ἐξεμαίνετο· κἢν παλινδρομήσῃ ταχὺ, αὖθις ἐσωφρόνεε. κὴ ἥδε τοῦ χωρίου καὶ τῆς γνώμης ἡ ἀμβολή.

Ισχουσι δὲ τὴν αἰτίην τοῦ νοσήματος κεφαλὴ καὶ ὑποχόνδρια· ἄλλοτε μὲν ἅμα ἄμφω ἀρξάμενα, ἄλλοτε δὲ ἀλλήλοισι ξυντιμωροῦντα. Τὸ δὲ κῦρος ἐν τοῖσι σπλάγχνοισί ἐστιν ἐπὶ Μανίῃ καὶ Μελαγχολίῃ, ὁκώσπερ ἐν τῇ κεφαλῇ καὶ τῇσι αἰσθήσεσι τὰ πολλὰ τοῖσι Φρενιτικοῖσι. Οἵδε μὲν γὰρ παραισθάνονται, καὶ τὰ μὴ παρεόντα ὁρέουσι δῆθεν ὡς παρεόντα, καὶ τὰ μὴ φαινόμενα ἄλλῳ κατ' ὄψιν ἰνδάλλεται. οἱ δὲ Μαινόμενοι ὁρέουσι μόνως, ὡς χρὴ ὁρῇν, οὐ γιγνώσκουσι δὲ περὶ αὐτέων, ὡς χρὴ γιγνώσκειν.

Ην οὖν μέγα ᾖ τὸ κακὸν, εὐκρίνητοι, ὀξέες τὴν αἴσθησιν, ὕποπτοι, ὀργίλοι, οὐκ ἐπ' αἰτίῃ τινί· δύσθυμοι δὲ ἀλόγως, οἷσι ἐς σκυθρωπὸν ἡ Μανίη τρέπεται· οἷσι δὲ ἐς θυμηδίην, εὔθυμοι. ἄλλοι δὲ παραλόγως ἄγρυπνοι. ἄμφω ἀλλοιώδεες τὰς ὄψιας· κεφαλαλγέες, ἢ πάντως γε βάρος τῆς κεφαλῆς ξυνίεσι· εὐήκοοι δὲ, ἀλλὰ βραδέες τὴν γνώμην. ἐπ' ἐνίοισι γὰρ ἔασι ἰδίῃ ἦχοι ὤτων καὶ βόμβοι μέχρι δῆγε σαλπίγγων τε καὶ αὐλῶν. Ην ἐς αὔξησιν ἡ νοῦσος γίγνηται, φυσώδεες, ἀσώδεες, βοροὶ καὶ λάβροι ἐν τῇ ἐδωδῇ. ἀγρυπνέουσι γὰρ, ἀγρυπνίη δὲ βορόν. ἀτὰρ οὐδὲ ἰσχνοὶ ὡς νοσέοντες, (Μελαγχολώντων μᾶλλον εὐσαρκίη,) καὶ ὕπωχροι. Ην δέ τι τῶν σπλάγχνων ἐν φλεγμασίῃ ᾖ γεγονὸς, τὴν ὄρεξιν ἢ τὴν θρέψιν ἀμβλύουσι. Οφθαλμοὶ κοῖλοι, οὐ σκαρδαμύττοντες. περὶ τῶν ὀφθαλμῶν ἰνδάλματα κυάνεα, ἢ μέλανα, οἷσιν ἐς Μελαγχολίην ἡ τροπή· ἐρυθρότερα δὲ ἐς Μανίην, καὶ φοινίκεα φαντάσματα, πολλοῖσι μὲν ὡς ἀπαστράπτοντος πυρὸς, καὶ τάρβος αὐτέοις, ὡς ἀπὸ σκηπτοῦ, λαμβάνουσι. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἐνέρυθροι καὶ ὕφαιμοι ὀφθαλμοί.

Επὶ κορυφῆς δὲ τοῦ κακοῦ, ὀνειρώττουσι· ἀφροδισίων δὲ ἄσχετος ἐπιθυμίη· ἀτὰρ οὐδὲ ἐς τὸ ἀμφαδὸν αἰδὼς ἢ ὄκνος ὁμιλίης· νουθεσίῃ δὲ καὶ ἐπιπλήξει ἐς ὀργὴν ἐκκαιπαθέντες, ἐς τὸ πάμπαν ἐκμαίνονται. Τοὐντεῦθεν ἄλλος ἄλλῃ μαίνεται. οἱ μὲν θέουσι ἀσχέτως, οὔτε ὅπως εἰδότες ἐς ταυτὰ παλινδρομέουσι. οἱ δὲ ἐς δηρὸν τοῖσι πέλας ἀφικνέονται. ἄλλοι δ' αὖ βοῶσι, ὀλοφυρόμενοι ἁρπαγὴν ἢ βίην. οἱ δὲ φυγανθρωπεύουσι ἐς ἐρημίην, σφίσι αὐτέοισι ὁμιλέοντες.

Ην δὲ ἐπ' ἄνεσιν ἥκοιεν τοῦ κακοῦ, νωθροὶ, ἥσυχοι, ἐπίλυποι. ἐς ἐπιστασίην γὰρ τῆς νούσου ἀφικνεόμενοι, ἄχθονται τῇ ξυμφορῇ.

ΜΑΝΙΗΣ ΕΙΔΟΣ ΕΤΕΡΟΝ. Τέμνονται τινὲς τὰ μέλεα, Θεοῖς ἰδίοις, ὡς ἀπαιτοῦσι, χαριζόμενοι, εὐσεβεῖ φαντασίῃ. Καὶ ἔστι τῆς ὑπολήψιος ἡ Μανίη μοῦνον, τὰ δὲ ἄλλα σωφρονέουσι. Εγείρονται δὲ αὐλῷ, ἢ θυμηδίῃ, ἢ μέθῃ,

τῶν

τῶν παρεόντων προτροπῇ. Ἔνθεος ἥδε ἡ Μανίη. Κἢν ἀπομύσωσι, εὔθυμοι, ἀκηδέες, ὡς τελεσθέντες τῷ Θεῷ· ἄχροοι δὲ, καὶ ἰσχνοὶ, καὶ ἐς μακρὸν ἀσθενέες πόνοις τῶν τρωμάτων.

ΠΕΡΙ

ΠΑΡΑΛΥΣΕΩΣ.

Κεφ. ζ΄.

ΑΠΟΠΛΗΞΙΗ, Παραπληγίη, Πάρεσις, Παράλυσις, ἅπαντα τῷ γένεϊ ταυτά. Η γὰρ κινήσιος, ἢ ἁφῆς, ἢ ἀμφοῖν ἐστι ἔκλειψις· κοτὲ καὶ γνώμης, κοτὲ καὶ τῆς ἄλλης αἰσθήσιος. Ἀλλ᾽ Ἀποπληξίη μὲν ὅλου τοῦ σκήνεος, καὶ τῆς αἰσθήσιός τε, καὶ γνώμης, καὶ κινήσιός ἐστι παράλυσις. τοιγάρτοι Ἀποπληξίην λῦσαι ἰσχυρὴν μὲν, ἀδύνατον, ἀσθενῆ δὲ, οὐ ῥηΐδιον. Παραπληγίη δὲ, πάρεσις μὲν ἁφῆς καὶ κινήσιος, ἀλλὰ μέρεος, ἢ χειρὸς, ἢ σκέλεος. Παράλυσις δὲ, ὡς ἐπίπαν, κινήσιος μοῦνον ἐνεργείης τε πάρεσις. Ην δὲ ἁφὴ ἐκλείπῃ μούνη κοτὲ, (σπάνιον δὲ τὸ τοιόνδε,) Αναισθησίη μᾶλλον ἢ Πάρεσις κικλήσκεται. Ην δὲ Ἀποπληκτικῶν ὁ Ἱπποκράτης εἴπῃ σκέλος τὸ κατ᾽ ἴξιν, ὡς νεκρῶδες, τὸ ἀχρεῖον, καὶ τὸ ἀναλγὲς θέλει φράσαι. οὐ γὰρ ἐπὶ τῷ ξύμπαντι Ἀποπληξίη ἐστὶ ἰσχυρὴ, τόδε ἐν τῷ σκέλεϊ Παραπληγίην φράζει. Κύστιος δὲ, οὔρων σχέσιος, ἢ ἀκρασίης, Πάρεσις τὸ κύρσον. Βλεφάρων δὲ, καὶ μήλων, καὶ μυῶν τῶν ἐν γνάθοις, καὶ γένυος ἐπὶ θάτερα παραγωγὴ, ἢν ἐπὶ σπασμῷ διαστρέφηται, Κυνικὸς Σπασμὸς ἡ κλῆσις. Ἔκλυσιν δὲ γουνάτων, καὶ αἰσθήσιος πρόσκαιρον νάρκην, καὶ ἀψυχίην, καὶ καταπίλωσιν, Λειποθυμίην καλέομεν.

Παρέεται ὦν, ἄλλοτε μὲν μέρεα καθ᾽ ἓν, ὀφρὺς μούνη, ἢ δάκτυλος· ἢ ἔτι μέζω, χεὶρ, σκέλος. ἄλλοτε δὲ, ὁμοῦ πλεῦνα. Καί ποτε δεξιὰ μοῦνον, ἢ ἀριστερά· ἢ ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ ξύμπαντα· ἐπ᾽ ἀκριβὲς, ἢ ἧσσον. οὐ τὰ διεστῶτα μοῦνον καὶ ὁμώνυμα καὶ ὁμόζυγα, ὀφθαλμοὶ, χεῖρες, σκέλος· ἀλλὰ καὶ τὰ ξυμφυέα, ῥὶς ἐς τὸ ἴσον, καὶ γλῶσσα μέσφι τῶν ὁρίων τοῦ μέσου, καὶ παρίσθμιον ἓν, καὶ ἰσθμὸς, καὶ κατάποσις ἐς ἥμισυ. Δοκέω δὲ ἐγώ κοτε καὶ στόμαχον, καὶ τὰ ἔντερα, καὶ κύστιν, καὶ τὸ παράμηκες ἔντερον ἄχρι τῆς ἀρχῆς, ταυτὸ πεπονθέναι. ἀλλὰ τὰ μὲν μέλεα τὰ ἐντὸς ἑλκέων νούσοις κρυπτὰ καὶ ἀφανέα. Ημιτελέες δὲ καὶ αἱ ἐνέργειαι. τῇδέ μοι δοκέει καὶ ἡμιπαθέα ἔμμεναι τὰ μέρεα, διχῇ ὑπὸ τῆς νούσου τετμημένα. Τόδε μέντοι τὸ πρῆγμα δίδαγμα διαφορῆς δυνάμιός τε καὶ κρίσιος πρὸς ἀριστερὰ δεξιοῖς. ἴση μὲν γὰρ ἡ προσίζουσα αἰτίη, ξυναὶ δὲ ἀμφοῖν τοῦ πάθεος αἱ προφάσιες, ἤντε ψύξις, ἤντε ἀπεψίη· ἀλλὰ ἄμφω πα-

θεῖν οὐκ ἴσα ἄν. ἰσόῤῥοπος γὰρ ἡ φύσις, ὡς ἐν ἰσοῤῥόπῳ· τωυτὸ δὲ ἐν ἀνίσοις, ἀδύνατον. Ἢν μὲν οὖν τῆς κεφαλῆς κάτω πάθῃ τις ἀρχὴ, ὁκοῖόν τι τοῦ νωταίου μυελοῦ ἡ μῆνιγξ, τὰ ὁμώνυμα καὶ ξυναφέα παραλύεται, δεξιὰ ἐπὶ δεξιοῖσι, καὶ ἐπ' ἀριστεροῖσι λαιά. Ἢν δὲ κατάρχῃ κεφαλὴ, ἐπὶ μὲν τοῖσι δεξιοῖσι τὰ λαιὰ παραλύεται, δεξιὰ δὲ ἐπ' ἀριστεροῖσι. αἰτίη δὲ, τῶν ἀρχέων τῶν νεύρων ἡ ἐπαλλαγή· οὐ γὰρ κατ' ἴξιν τὰ δεξιὰ ἐπὶ δεξιὰ ὁδοιπορέει μέσφι περάτωνδε, ἀλλ' ἔμφυτα τῇ ἀρχῇ εὐθὺς ἐπ' ἐκεῖνα φοιτῇ, ἀλλήλοισι ἐπαλλαξάμενα εἰς Χιασμὸν σχήματος. Ἀθρόον δὲ εἰρῆσθαι, εἴτε ξύμπαντα ὁμοῦ, εἴτε μέρεα παρείεται, ἢ ξυναμφοτέρων, νεῦρα δὲ ἄλλοτε μὲν τὰ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς πάσχει. τάδε μέντοι ἐς ἀναισθησίην τρέπονται, ὡς ἔπος εἰπεῖν· οὐ κάρτα ῥηϊδίως ἐς ἀκινησίην ἐξ ωὐτέων ῥέπει τάδε. κἢν μὲν τοῖσι κινευμένοισι ξυμπαθήσῃ, πάσχει καὶ τάδε μικρὴν ἀκινησίην· ἴσχει γὰρ καὶ τὴν κίνησιν ἐξ ωὐτέων, εἰ καὶ ἐπὶ ἧσσον φύσει. Ἄλλοτε δὲ τὰ ἀπὸ μυῶν ἐς μῦας περαινόμενα· τόδε τὸ κῦρος τῆς κινήσιος ἴσχει, καὶ τοῖσι ἀπὸ τῆς κεφαλῆς παραδιδοῖ. καὶ γὰρ αὐτὰ ἀπ' ἐκείνων τὸ πλεῖστον τῆς κινήσιος ἴσχει, ἴσχει δὲ καὶ ἐξ ἑωυτέων καὶ ἔλασσον· τάδε μέντοι ἀκινησίην πάσχει μᾶλλον· σπάνιον δὲ, εἴ κοτε ἐξ ἑωυτέων ἐς ἀναισθησίην τρέπονται, δοκεῖ καὶ μὴ ἐς τὸ πάμπαν. Ἢν δὲ ξύνδεσμός τις νεύρων λυθῇ τῶν ἐξ ὀστέων πεφυκότων τινὸς, καὶ κραινόντων ἐς ὀστέα, ἢ ῥαγῶσι, ἀκρατέα τὰ μέρεα καὶ ἐπισυρόμενα, οὐκ ἀναίσθητα, γίγνεται.

Εἴδεα δὲ Παραπληκτικὰ τάδε. Ἄλλοτε μὲν ἐς ἔκτασιν λέλυται μέλεα, οὐδὲ παλινδρομέει ἐς κάμψιν, εὖτε μήκιστα κῶλα φαίνεται. ἄλλοτε δὲ κοῖλα γίγνεται, οὐδὲ ἐς μῆκος ἀποτείνεται· εἰ δὲ ἐκτανύσαι βιᾶται, ὅκως ξύλα ἱκανὰ καταξέων, τὰ μέλεα βραχύτερα ἑωυτέων γίγνεται. Τάδε πάσχει ἄμφω τὰ εἴδεα καὶ ἡ ἐν τοῖσι ὀφθαλμοῖσι Παρθένος. καὶ γὰρ ἐκχέεται πολλὸν ἐς μέγεθος, εὖτε Πλατυκορίην ὀνομάζομεν· ἀτὰρ ἠδὲ ξυνάγεται ἐς μικρὸν ἡ Κόρη, εὖτε Φθίσιν ἣν ἠδὲ Μυδρίησιν ἐγὼ κικλήσκω. Ἀλλὰ καὶ Κύστις παρείεται ἐπὶ τοῖσι ἰδίοισι ἔργοισι. ἢ γὰρ ἐς ἔκτασιν λύεται, ἢ ἀκρατὴ τὰ οὖρα ἐκχέει, ἢ ξυνειλέεται ἐς ἑωυτέην, εὖτε, ὅταν πλησθῇ οὔρου, οὐ διΐησι.

Αἰτίαι δὲ Παρέσιος μὲν ἐξ. ἄρχονται δὲ, τρώματι, πληγῇ, ψύξει, ἀπεψίῃ, λαγνείῃ, οἰνοφλυγίῃ. ἀτὰρ καὶ ψυχῆς ἀκρατέα πάθεα, ἐκπλήξιες, φόβοι, δυσθυμίαι· ἀτὰρ καὶ παιδίοισι δείματα. παρέλυσέ κοτε καὶ χάρμα ἀδόκητον καὶ μέγα, καὶ γέλως ἄσβεστος μέχρι θανάτου. Ἀλλὰ τάδε μὲν ἀρχὴ προφάσι· ὑστάτη δὲ καὶ κυρίη, ψύξις ἐμφύτου θερμοῦ. ἐπὶ ὑγρότητι, ἢ ξηρότητι, πάσχει ἥδε, καὶ δυσαλθὴς τῆς ἑτέρης πάσχει μᾶλλον. Ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τρώματι, καὶ διακοπῇ νεύρου, ἀναλθής. Ἡλικίη, γέροντες, καὶ οἵδε δυσαλθέες· παιδίοισι δὲ εὐανάκλητοι. Ὥρη, χειμών. ἔαρ, δεύτερον· ἔπειτα, μετόπωρον· θέρος, ἥκιστα. Ἕξιες, οἱ παχέες κατὰ φύσιν, ὑγροὶ, ἀργοὶ, ζωώδεες.

Τε-

Τελεωθέντα μὲν οὖν τὰ πάθεα ἔκδηλα· ἀκινησίη, καὶ ἀναισθησίη θερμοῦ τε καὶ ψυχροῦ, ἀτὰρ καὶ πληγῆς, καὶ κνησμῶν, καὶ ψαύσιων. Σπάνιον, εὖτε τοῖσι τὰ πέρατα ἀλγέει, ἀλλὰ ἐς ἀνάκλησιν οὐ κακίων ἡ ἀπονίη. Γίγνεται μὲν οὖν ἐξαπίνης· ἢν δέ κοτε καὶ ἀρχὰς ἴσχῃ ἐπιμήκεας, βάρος, δυσκινησίη, νάρκη· ψύξιος αἴσθησις, ἄλλοτε θάλπεος ὑπερβολή. ὕπνοι σμικροὶ, φαντασίαι μέζονες, εὖτε ἀθρόον παρελύθῃ.

Ἐπὶ δὲ Κυνικῷ Σπασμῷ, ἅπαντα μὲν τὰ τοῦ προσώπου μέρεα σπᾶται οὐ κάρτα ξυνήθεες. ἐπὶ δεξιὰ δὲ τὰ ἀριστερὰ, καὶ ἐς ἀριστερὰ τὰ δεξιὰ φοιτῇ· εὖτε καὶ τῆς γένυος ἔνθα ἢ ἔνθα ἐπὶ πολλὸν ἡ παραγωγὴ, ὅκως ἐξ ἕδρης κινεομένης τῆς γνάθου. καὶ γὰρ καὶ τοῖσί κοτε ἐξέβη τὸ ἄρθρον, εὖτε μέγα χανόντων ἐπὶ τὸ ἕτερον ἡ γένυς παρηνέχθη. Ιλωσις τοῦ ὀφθαλμοῦ τοῦ σιναροῦ μήλου, ξὺν τῇ ὑποκοιλίδι παλμός. πάλλεται δὲ καὶ τὸ ἄνω βλέφαρον, ἄλλοτε μὲν ξὺν τῷ ὀφθαλμῷ, ἄλλοτε δὲ μοῦνον. Ξυντείνεται δὲ καὶ τὰ χείλεα ἰδίῃ ἑκάτερον, ἄλλοτε δὲ ἄμφω ξυμπεσόντα παφλάζει· ἔστι δ᾽ οἷς μέμυκε κάρτα, ἀθρόον δὴ ἵσταται, καὶ τὸν ξυνήθεα πτυσμὸν ψοφέει. Σπᾶται καὶ γλῶσσα, καὶ γὰρ ἥδε μῦς ἐστι καὶ νεῦρα· εὖτε πρὸς τὸν οὐρανὸν ἐς πλάτος ὅλη ἡ ξύμφυσις ἀθρόον ἀφήλατο, καὶ κλόνου πάταγον ἐποίησε. Σπᾶται δὲ καὶ κίων. καὶ εἰ μὲν τὸ στόμα ξυνάγει τἄνδοθεν, ἀδόκητος ὁ πάταγος· ἢν δὲ διαστήσῃ τὸ στόμα, ὄψεαι τὴν κιονίδα, ἄλλοτε μὲν προσφυομένην ἐς πλάτος τῷ οὐρανῷ, ἄλλοτε δὲ ἀποπαλλομένην βίῃ ὠκέως, σωλῆνι ὁμοίως, εὖτε καὶ ἥδε παταγεῖ. Ἀπάτη δέ τοι ξυνέστι τοῖσι Κυνικοῖσι Σπασμοῖσι· δοκέει γὰρ τοῖσι θεωμένοισι τὰ ἀπαθέα τὴν νοῦσον ἴσχειν. τῇ γὰρ περιτάσι, καὶ τῇ χροιῇ, καὶ τῷ τοῦ ὀφθαλμοῦ μέζονι, ὑγιέα τὰ σιναρὰ φαίνεται· ἐλέγχεται δὲ, καὶ ἐν γέλωτι, καὶ λαλιῇ, καὶ καταμύσι. Τὰ μέν γε σιναρὰ σπᾶται πάντα παταγῷ· χεῖλος ἀμειδὲς, ἀκίνητον, ἢν λαλῇ· βλέφαρον οὐκ ἐπιῤῥέον· ὀφθαλμὸς ἀτενής· ἀναίσθητος ἡ ἁφή. τὰ δὲ ὑγιέα λαλεῖ, καταμύει, αἰσθάνεται, γελᾷ.

ΠΕΡΙ

ΦΘΙΣΙΟΣ.

Κεφ. η΄.

Ἢν ἐντὸς ἐξ Ἀποστάσιος ἐν τῷ πνεύμονι γένηται, ἢ ἐκ βηχὸς χρονίης, ἢ ἀναγωγῆς αἵματος, καὶ ἀναβήσσῃ πύον, Πύη, καὶ Φθίσις, κικλήσκεται. Ἢν δὲ θώρηξ ἢ πλευρὸν ἐμπυήσῃ, ἐπανάγηται δὲ διὰ τοῦ πνεύμονος, Ἐμπύη ἥδε τοὔνομα. Ἢν δὲ ἐπὶ τοῖσι καὶ ὁ πνεύμων Ἕλκος ἴσχῃ, ἀναβρωθεὶς

ὑπὸ τοῦ διενεχθέντος πύου, τοὔνομα οὐκέτι Ἐμπύη, ἀλλὰ Φθόην μεταλαμβάνει.

Ξυνέστι δὲ καὶ πῦρ ξυνεχὲς, ὡς μὴ δοκέειν, λῆγον μὲν οὔκοτε, λῆθον δὲ δι' ἡμέρης ἱδρῶτι καὶ ψύξει τοῦ σκήνεος. καὶ γὰρ καὶ τὰ ἴδια Φθόης ἐστὶ, ἢν ἡ θέρμη ζωπυρῇ καὶ ἐς νύκτα ἐκλάμπῃ, ἡμέρην δὲ αὖθις ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι φωλεύῃ. ἄλλη δὲ ἡ δυσφορίη, καὶ ἡ ἀδυναμίη, καὶ αἱ ξυντήξιες. ἢν γὰρ ἀπεδίδρησκε τοῦ σκήνεος δι' ἡμέρης τὸ πῦρ, πῶς οὐκ ἂν ἐσαρκοῦτο τότε, καὶ ἠδύνατο, καὶ εὐφόρως εἶχεν ὥνθρωπος. Εὖτε γὰρ ἀνάγκη, ἐπὶ μᾶλλον τὰ δεινὰ αὔξεται. σφυγμοὶ σμικροὶ, καὶ ἀμυδροί· ἀγρυπνίη, ἄχροια, καὶ τἄλλα πάντα ὁκόσα οἱ πυρεταίνοντες. Ἰδέαι δὲ ὑγρῶν μυρίαι, πελιδνῶν, μελάνων καταχορέων, ἢ ὠχρολεύκων, ἢ λευκοχλωρέων· πλατέων, στρογγύλων· σκληρῶν δυσλύτων, ἢ μανῶν λυομένων· ἢ ἀνόσμων, ἢ κακωδέων. ἅπαντα δὲ τάδε πύου ἔασι ἰδέαι. Ὁκόσοι γὰρ, ἢ πυρὶ, ἢ ὕδατι, τὰ ὑγρὰ τεκμαίρονται, οὐ κάρτα μοι δοκέουσι Φθόην οἶδε γιγνώσκειν· πιστοτέρη γὰρ ἡ ὄψις ἁπάσης ἄλλης αἰσθήσιος, οὐ τῶν ἀναγομένων μοῦνον, ἀλλὰ καὶ τοῦ εἴδεος τοῦ νοσέοντος. ἢν γὰρ καὶ δημότης ἴδῃ τὸν ἄνθρωπον ὠχρὸν, ἀδρανῆ, ἀναβήσσοντα, ξυντετηκότα, ἀτρεκέα μαντεύεται Φθόην. Ἀτὰρ ἠδὲ ὁκόσοισι μὲν Ἕλκος μὲν οὐκ ἔστι ἐν πλεύμονι, ξυντετήκασι δὲ πυρετοῖσι χρονίοισι, πυκνὰ δὲ καὶ σκληρὰ καὶ ἀτελέα βήσσουσι, καὶ ἀνάγουσι οὐδὲν, καὶ τούσδε Φθισικοὺς κικλήσκουσι, οὐ πάνυ ἀσήμως. Ξυνέστι δὲ τοῦ θώρηκος βάρος, πλεύμων γὰρ ἄτονος ἄσῃ, δυσφορίη, ἀποσιτίη· ἑσπέρη περίψυξις, καὶ θέρμη ἐς τὴν ἕω· ἱδρὼς ἄχρι θώρηκος τῆς θέρμης δυσφορώτερος· βηχὸς ἀναγωγαὶ ποικίλαι, ὁκοίας ἔλεξα.

Φωνὴ βραγχώδης· αὐχὴν ὑπόσκολιος, ῥαδινὸς, οὐκ εὐπερίαγωγος, ὁκοῖόν τι ξυντεταμένος· δάκτυλοι ἰσχνοὶ, τὰ δὲ ἄρθρα παχέα· ὀστέων μούνων ἡ ἰδέη, σμύχονται γὰρ αἱ σάρκες· ὄνυχες γρυποὶ δακτύλων· αἱ κοιλίαι ῥυσαὶ καὶ πλατέες, ὑπὸ ἀσαρκίης γὰρ οὔτε τὴν περιτανύειν, οὔτε τὸ στρογγύλον ἴσχουσι. διὰ τόδε καὶ ὄνυχες γρυποί· οὐδὲ γὰρ ἡ ἀνακωχὴ, καὶ ἡ ὑπόστασις αὐτέων, ἥτις ἐν τῇσι κορυφῇσι πεπλησμένη· εἵνεκεν αὐτῆς ἐστι καὶ ὁ πόνος, ὥσπερ καὶ τὰ στερεά. Ῥὶς ὀξέη, ἰσχνή· μῆλα ὑπερίσχοντα, καὶ ἐρυθρά· ὀφθαλμοὶ κοῖλοι, στιλπνοὶ, γανόωντες· οἰδαλέοι, καὶ ὠχροὶ, ἢ πελιδνοὶ τὰ πρόσωπα· γνάθων τὰ λεπτὰ τοῖς ὀδοῦσι προσιζάνειν, μειδιῶσι ἴκελοι· τὰ πάντα νεκρώδεες. Ὧδε καὶ τὰ πάντα ἴσχει· ἰσχνοὶ, ἄσαρκοι· βραχιόνων μύες ἄδηλοι· μαζῶν οὐδὲ ἴχνη, ἐκφανέες δὲ μοῦναι θηλαί· πλευρέας οὐ καταλέξαι μοῦνον εὔσημον, ἀλλὰ καὶ ὅπη κραίνουσι ἐσιδεῖν ῥηΐδιον· οὐδὲ γὰρ αἱ πρὸς τοὺς σπονδύλους συναρθρώσιες εὐξύγκρυφοι, δῆλαι δὲ καὶ αἱ ἐς τὸ στέρνον ἐπιβολαί. τὰ μέσα τῶν πλευρέων κοῖλα, ῥομβοειδέα, ὡς ἐς τὴν ὀστέων περιαγωγήν· ὑποχόνδρια λαγαρὰ, ἀνεσπασμένα· ἐπιγάστριον τῇ ῥάχει προσφυὲς, καὶ λαγών· ἄρθρα ἐναργῆ· ἔξαρθρα,

ἶρα, ἀσαρκώδεα, καὶ ἡ κνήμη, ἰσχίον τε, καὶ βραχίων· ὑπερίσχει γὰρ ἡ ἄκανθα τῶν σπονδύλων, ἡ πρόσθεν κοίλη, τῶν ἑκατέρων ἐκτετηκότων μυῶν· ὠμοπλάται ἐκφανέες ὅλαι, ὅκως πτέρυγες ὀρνίθων. Τουτέοισι ἢν ἡ κοιλίη ἐκταραχθῇ, ἀνέλπιστος. ἢν δὲ ἐς ὑγείην τρέπηται, τὰ ἐναντία τοῖσι ὀλεθρίοισι ἐπιφοιτῇ.

Γηραιοὶ μὲν οὖν ξυνεχέες πάσχειν, διαδιδρήσκουσι δὲ ἥκιστα. νέοι δὲ μέχρι ἀκμῆς ἀπὸ αἵματος ἀναγωγῆς φθινώδεες γίγνονται, καὶ ὑγιάζονται μὲν, ὀ ῥηϊδίως δέ. παιδία ξυνεχῶς τῇ βηχὶ μέχρι φθόης κοτὲ ῥηϊδίως ὑγιάζεται. Ἕξιες δὲ, ῥαδινοὶ, σανιδώδεες, ἐξεχέβρογχοι, λευκοὶ, ἀραιότεροι τὸν θώρηκα. Χῶραι δὲ ψυχραὶ, καὶ ὑγραὶ, ὁκόσαι τῷ εἴδεϊ τοῦ πάθεος ἀδελφαί.

ΠΕΡΙ
ΕΜΠΥΙΚΩΝ.

Κεφ. θ΄.

ΟΙΣΙ ἐν τῇσι κοιλίῃσι τοῦ ἀνθρώπου κατ᾽ ἴξιν τοῦ θώρηκος, ἢ τὰ κάτω ὑπὸ τὸ διάφραγμα, πύου Ἀποστάσιες γίγνονται, ἢν μὲν ἀνάγωσι, Ἐμπυοι οἵδε καλέονται· ἢν δὲ τὸ πύον διεξίῃ κάτω, Ἀποσηματίαι κικλήσκονται. Καὶ ἐν μὲν θώρηκι, ἐν τοῖσι ἕλκεσι, ἤτοι ἐν πλεύμονι, ἢν ἐκδέχεται φθόην, ἢ ὑπεζωκότι ἐν πλευρῷ, ἢ στέρνῳ, ἢ κάτω πη πρὸς τῇ ξυμφύσι τοῦ πνεύμονος κατὰ ῥάχιν, ἤ πη τοῦ θώρηκος ἄλλῃ, ξυμπάντων δὲ ἐς ἀναγωγὴν ὁδὸς τοῦ πύου, πνεύμων. Ὑπὸ δὲ τὸ διάφραγμα, ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι, ἥπατι, σπληνὶ, νεφροῖσι, κύστις. ἐπὶ γυναικῶν δὲ καὶ ὑστέρη. Ἔταμον δὲ καὶ ἐγὼ ἐν Κώλῳ τινί κοτε Ἀπόστασιν ἐπὶ δεξιὰ πρὸς ἥπατι, καὶ πολλόν τι ἐσσύθη ἔξω πύον, πολλὸν δὲ καὶ διὰ νεφρῶν καὶ κύστιος ἐς ἡμέρας πλεῦνας ἐῤῥύη, καὶ περιεγένετο ὤνθρωπος.

Αἰτίαι δὲ ξυναὶ μὲν ἁπάντων, πληγὴ, ἀπεψίη, ψῦξις, ἠδὲ ὁκοῖα τοιάδε. Τοῖσι δὲ ἐν θώρηκι, βὴξ χρονίη, καὶ Πλευρῖτις, καὶ Περιπνευμονίη, καὶ Ῥεῦμα χρόνιον, ἀτὰρ ἠδὲ ὀξείας νούσου ἐς ἕν τι τουτέων ἀπόσκηψις.

Τὸ δὲ ὑγρὸν, ἄλλοτε μὲν ἄεργον, ἀδρανὲς, ἐγκέεταί τῳ ἄλλῳ· ἄλλοτε δὲ δριμὺ δάπτει, καὶ σηπεδόνας ἐμποιέον μέσφι θανάτου. καὶ γὰρ καὶ ἰδέαι μυρίαι, ὁκόσας αὖθις φράσω. Θῶυμα δὲ, ὅκως ἐξ ὑμένος λεπτοῦ τε καὶ ἰσχνοῦ, βάθος οὐκ ἴσχοντος, τοῦ Ὑπεζωκότος, τοσόνδε ῥέει πύον· πολλὸν γὰρ πολλοῖσι ξυνελέγη. αἰτίη δὲ, φλεγμασίη ἀπὸ περιουσίης αἵματος, ἐφ᾽ ᾗ παχύνεται ὁ ὑμὴν, ἀτὰρ ἠδὲ ἐκ πολλοῦ αἵματος πολλὸν γίγνεται ἐν μέσῳ πύον. Κἢν μὲν εἴσω ῥέπῃ, αἱ πλευραὶ τὰ ὀστέα κατὰ χώρην τὴν σφῶν αὐτέων φθίσιν ἔλεξα πρόσθεν ἑτέρην ἔμμεναι συμβεβῶσι κατὰ φύσιν. Ἢν δὲ ἔξω ῥέπῃ, διΐσταται τὰ ὀστέα· ἐς

γὰρ ἔν τι τῶν μέσων πλευρέων τῆς Ἀποστάσιος ἡ κορυφὴ ἐγείρεται, εὖτε ἔνθα καὶ ἔνθα ἡ πλευρὰ προωθέεται.

Σημήϊα δὲ, τὰ μὲν ἁπάντων ξυνά· τὰ δὲ ἑκάστου ἴδια. βάρος, ἢ πόνος γε, ξυνόν· πυδύμων γὰρ ἄπονος· πυρετοὶ ἀμυδροὶ, ῥίγεα πρὸς ἑσπέρην, ἱδρῶτες ἐπ᾽ ἀνέσι, ἀγρυπνίη· οἰδήματα ἐν ἄκροισι ποσὶ καὶ χειρῶν δακτύλοισι, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε καθιστάμενα καὶ ἐπαιρόμενα· δυσφορίη, ἀποσιτίη, ἰσχνότης ὅλου. Ἢν δὲ καὶ μῆκος ἴσχῃ ἡ μεταβολὴ, ἕξις φθινώδης. οὐ γὰρ ἔτι φύσις ἔργου ἔχεται, οὐ γὰρ πέψις οἰκείη πρόσθεν, οὐκ εὐσαρκίη· χροιὴ ζοφώδης. Ἀναπνοὴ, πᾶσι μὲν κακὴ, κακίων δὲ, οἷσι ἐς τὴν ἄνω κοιλίην. ἀτὰρ καὶ βὴξ τὰ πρῶτα, μέσφι ἂν ᾖ φλεγμασίη, ἣ πιέζει· εὖτε καὶ πόνοι μέζονες, καὶ ῥίγεα, καὶ θέρμη, καὶ ἀγρυπνίη, καὶ δύσπνοια ἔτι μᾶλλον. σφυγμοὶ σμικροὶ, νωθροὶ, ἀδρανέες· τὴν γνώμην παράληροι· διάτασις τοῦ θώρηκος.

Ἢν δὲ ἤδη ἐς γέννησιν ἥκῃ πύου, πάντα μέγιστα. ἀναγωγὴ δὲ σμικρὴ ἐπὶ βηχὶ μέζονι· καὶ ἐξ ἀποστάσιος βιαίης, τὰ πρῶτα φλέγμα τῶν χολοβάφων ἐπὶ τὸ μελάντερον, ὅκως ἐξ αἰθάλης· ἔπειτα δὲ διαίμων, καὶ παχέων. ἢν δὲ καὶ ῥαγήσεσθαι μέλλῃ, καὶ σαρκοειδέων βαθέων. καὶ ἢν ῥαγῇ, κίνδυνος μὲν πνίξιος, ἢν πολλὸν καὶ ἀθρόον ἐκχυθῇ πύον· ἢν δ᾽ οὖν ἐκρέῃ σχέδην, ἀτρεκέει. Πύον ἢν κάτω προῆσαι θέλῃ, τὰ μὲν ἄνω μέρεα, ἔνθα ἡ Ἀπόστασις, ὀξὺς πόνος· κοιλίη ὑγρὴ, τὰ πρῶτα ὑδατώδεα ξὺν φλεγματώδεσι, ἔπειτα περίῤῥοια αἱματωδέων, καὶ αὖθις σαρκοειδέων, ἢν ἤδη ῥαγῇ. ἕπεται δὲ τουτέοισι πύον, ἢ διὰ κοιλίης, ἢ οὔρων. ἀγαθαὶ δὲ πάντων μᾶλλον αἱ ἐς νεφροὺς καὶ κύστιας μεταλήψιες.

Φέρεται δὲ, ἤντε ἄνω, ἤντε κάτω, χρόος πύου ποικίλον, ὠχρὸν, ἢ λευκὸν, ἢ τεφρίζον, ἢ πελιδνὸν, ἢ μέλαν· καὶ κακῶδες, ἢ ἄνοσμον· καὶ παχύτατον, ἢ μέσως ἴσχον· ἢ λεῖον, ὁμαλόν· ἢ τρηχὺ, ἢ ἀνώμαλον· καὶ σαρκοειδέα τὰ ἐμπλώοντα, στρογγύλα, ἢ πλατέα, ῥηϊδίως ἀποπλυνόμενα, ἢ ἰξώδεα. Ἀθρόον δὲ περὶ πύου εἰρῆσθαι, ὁκόσα μὲν λευκὰ, πέπονα, ἄνοσμα, λεῖα, στρογγύλα, καὶ ἀναβήσσεται θᾶσσον, ἢ ὑποφέρεται, περιεστηκότα. ὁκόσα δὲ ἔξωχρα, χολώδεα, ἀνώμαλα, μοχθηρά· πολλὸν δὲ τουτέων κακίω, τὰ πελιδνὰ, καὶ μέλανα· σηπεδόνα γὰρ, καὶ ἀνεσθιόμενα σημαίνουσι τὰ ἕλκεα.

Προσξυνιέναι δὲ τουτέοισι καὶ τὴν ἕξιν, καὶ τὰ ξυνομαρτέοντα τῇ νούσῳ. ἢν γὰρ ἐπὶ τῇ ἐκκρίσι εὐφόρως φέρῃ, ἄπυρος γίγνεται, εὖτε πέσσει, εὔχρους, εὔσιτος· ἢν ἀναβήσσῃ εὐμαρέως, εὔσφυκτος, εὔτονος γίγνεται, ἀνώλεθρος ὁ νοσέων. ἢν δὲ ἐπιπυρεταίνῃ, καὶ πάντα ἐς κακὸν τρέπηται, ἀνέλπιστος. Προσξυνιέναι δὲ καὶ τὰ χωρία, ἔνθα αἱ Ἀποστάσιες. Ὁκόσοισι γὰρ ἐν τῷ Στέρνῳ τὸ Ἐμπύημα γίγνεται, βραδέως ἀφίσταται. ψιλὰ γὰρ, καὶ ἄσαρκα, καὶ χονδρώδεα τὰ μέρεα· τὰ δὲ τοιάδε οὐ ῥηϊδίως δέχεται φλεγμονῆς περιουσίην, ἀνεκπύητα δὲ μίμνει πουλὺν

χρό-

χρόνον, ψυχρὸν γὰρ οἱ χόνδροι. ἀλλὰ τῶνδε ἀσινέες μὲν αἱ φλεγμοναί. (τῆς ἕξιος δὲ κακαὶ συντήξιες.) σμικρὸν γὰρ διαπυΐσκει χρόνον. Σπλὴν, καὶ Ἧπαρ, καὶ Πνεύμων, καὶ Διάφραγμα, ὀξύτερα μὲν ἐς ἐμπύησιν, ἐπικίνδυνα δὲ, καὶ θανατώδεα.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΝ ΠΝΕΥΜΟΝΑ ΑΠΟΣΤΑΣΕΩΝ.

Κεφ. ι΄.

ΕΥΤΕ ὁκόσοισι Περιπνευμονικοῖσι, ἢν φλέγμα ἔῃ, ἢ μὴ διαχέηται, περιγίγνονται. οἱ δὲ διαδιδρήσκοντες τὸ κάρτος τοῦ πάθεος, Ἔμπυοι γίγνονται. Τὰ μὲν οὖν μελλούσης, ἢ τετελεσμένης Ἀποστάσιος, σημεῖα ἐν τοῖσι Ἐμπύοισι ἔλεξα. Ἢν δὲ τελεσθῇ, οὐ βίης καὶ πόνων ἐς ἀπόρρηξιν καὶ ἀναγωγὴν χρέος, ὅκωσπερ ἐν τοῖσι σώμασι· ἀλλὰ γὰρ ῥηϊδίως ἀναφέρεται, διαπτάσιος μᾶλλον τῆς ἀραιώσιος γιγνομένης, ἢ τῆς ἕξιος σωμάτων. μανὸς γὰρ καὶ πολύτρητος ὁ πνεύμων, σπογγίῃ ἴκελος, οὐ χαλεπύνων τοῦ ὑγροῦ, ἄλλων ἀπ᾽ ἄλλης εὐρυχωρίην ἀμείβων τῇ μέσφι τῆς τρηχείης ἀρτηρίης ἥκειν. περίοδοι δὲ τοῦ ὑγροῦ ῥηΐδιαι, εὐκαμπὲς γὰρ ἠδὲ ὀλισθηρὸν τὸ πῦον· ἀτὰρ καὶ ἡ ἀναπνοὴ ἄνω τὸ πνεῦμα φυσῇ. Περιγίγνονται δὲ τὰ πολλὰ, εἰ μή κοτέ τις ἀναπνιγῇ ἀθρόῃ ἑλκύσει τοῦ ὑγροῦ, τῆς ἀρτηρίης οὐ δεχομένης τὸν ἠέρα πλήθεϊ τοῦ πύου. Θνήσκουσι δὲ μετεξέτεροι χρόνῳ, τὸν Φθινώδεα, καὶ τὸν Ἐμπυικὸν τρόπον. Τὰ δὲ πῦα, λευκὰ, ἔπαφρα, σιάλῳ μεμιγμένα· ἄλλοτε δ᾽ αὖ, τεφρειδέα, ἢ ὑπομελαίνοντα. Καὶ βρογχίζον κοτὲ ἀνεπλύσθη ἐπὶ ποικίλῳ ἕλκεϊ, ἢν βάθος ἴσχῃ ἡ Ἀπόστασις· εὖτε καὶ ἀπορρῶγες ἀναφέρονται τοῦ σπλάγχνου. Βραγχώδεες, βραχύπνοοι, βαρύφωνοι· τὰ στήθεα σφιν εὐρέα γίγνεται, καὶ εὐρυτέρων τῆς ὑγρασίης δέονται. ὀφθαλμοὶ τὰ μέλανα, σιλπνά, τὰ δὲ λευκὰ, λευκότατα καὶ πίονα. μῆλα ἐρυθρά· φλέβες ἐν τῷ προσώπῳ κυρταί. Θαῦμα δὲ ἐπὶ τουτέων· τόνος μὲν γὰρ εὐσαρκίης μείζων, εὐψυχίη δὲ τόνου δυνατωτέρη.

ΠΕΡΙ
ΑΣΘΜΑΤΟΣ.

Κεφ. ια΄.

Εἰ ἀπὸ δρόμου, καὶ γυμνασίων, καὶ παντὸς ἔργου, δύσπνοος ἡ ἀναπνοὴ, Ασθμα καλέεται. Καὶ ἡ νοῦσος δὲ Ορθόπνοια, καὶ ἥδε κικλήσκεται Ασθμα. ἐν γὰρ τοῖσι παροξυσμοῖσι ἀσθμαίνουσι καὶ οἵδε. Ορθόπνοιαν δὲ ἐκάλεον, οὕνεκεν ὀρθίῳ σχήματι μοῦνον ἀναπνέουσι εὐφόρως, πνὶξ γὰρ ἐν κατακλίσει· εἵνεκεν τοῦ τόνου τοῦ ἐπὶ τῷ πνεύματι, Ορθόπνοια τοὔνομα. ὄρθιος γὰρ ἀνατέταται ἐς ἀναπνοὴν,, κἢν ὕπτιος κατακλινθῇ ὥνθρωπος, κίνδυνος πνιγῆναι.

Πάσχει δὲ, πλεύμων· ξυμπαθέει δὲ καὶ τὰ ξυντελοῦντα ἐς ἀναπνοὴν, διάφραγμα, θώρηξ. ἢν δὲ καρδίη πάθῃ, οὔκοτε ἐς πολλὸν διαρκέσειε· τῇδε γὰρ ἡ τῆς ἀναπνοῆς καὶ τῆς ζωῆς ἀρχή.

Αἰτίη δὲ, ψύξις καὶ ὑγρότης τοῦ πνεύματος· ὕλη δὲ, ὑγρὰ, παχέα, κολλώδεα. Εὐπαθέες δὲ γυναῖκες ἀνδρῶν μᾶλλον, ὅτι περ ὑγραί τε καὶ ψυχραί. οἱ δὲ παῖδες τούτων περιγίγνονται ῥηΐτερον, ἡ γὰρ φύσις ἐν αὐξήσει θερμῆναι δυνατωτάτη. ἄνδρες δὲ, εἰ καὶ μὴ ῥηΐδιοι παθεῖν, ἀλλὰ θνήσκουσι θᾶσσον. Αμβολὴ δὲ θανάτου, ὅσοισι ἐν ἔργου πρήξει ἢ ἐν εἰρίοισι πλεύμων θάλπεται καὶ διαίθεται, ὁκοῖόν τι τοῖσι τῆς τιτάνου ἐργάτῃσι, ἢ χαλκεῦσι, ἢ σιδηρεῦσι, ἢ λουτρῶν πυρσευτῆρσι.

Μελλησμοῦ δὲ σημήϊα, βάρος τοῦ θώρηκος· ὄκνος ἐς τὸ ξυνήθες ἔργον, ἀτὰρ ἤδε ἐς ἅπασαν πρῆξιν· δύσπνοια ἐν δρόμῳ, ἢ πρὸς ὁδὸν ὀρθίην. βραγχώδεες, καὶ βηχώδεες· φῦσαι ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι, καὶ ἐρυγαὶ παράλογοι· ἀγρυπνίη· θερμασίη νύκτωρ σμικρὴ, ἀσαφής· ῥὶς ὀξέη, ἐς ἀναπνοὴν ἑτοίμη.

Ην δὲ ἐπὶ μέζον τὸ κακὸν ἕρπῃ, μῆλα ἐρυθρά· ὀφθαλμοὶ προπετέες, ὡς ἐπ᾿ ἀγχόνῃ· ῥωχμὸς ἐν ἐγρηγόρσι, πολλὸν δὲ μέζον τὸ κακὸν ἐν ὕπνῳ. ὑγρὴ καὶ ἄηχος ἡ φωνή· πολλοῦ καὶ ψυχροῦ ἠέρος ἐπιθυμίη· ἐς τὸ ὕπαιθρον ἵενται, πᾶς γὰρ αὐτέοισι οἶκος ἐς ἀναπνοὴν οὐ διαρκής. ἀναπνέουσι ὄρθιοι, ὅκως ἅπαντα σπάσαι τὸν ἑλκόμενον ἠέρα ποθέοντες· ὑπὸ βαρείης δὲ τοῦ ἠέρος, καὶ διοίγουσι τὸ στόμα, ὡς τῷδε μέζονι χρεόμενοι. Ωχροὶ τὰ πρόσωπα, πλὴν τῶν μήλων, τάδε γὰρ ἐρυθρά· ἱδρὼς περὶ μέτωπον, καὶ κληῗδας· βὴξ ξυνεχὴς, βιαίη· ἀναγωγὴ σμικρὴ, λεπτὴ, ψυχρὴ, ἰκέλη ὁκοῖόν τι καὶ ἀφροῦ ἐπάνθισμα· τράχηλος οἰδέει, πνεύματος πρήσει· ὑποχόνδρια ἀνεσπασμένα. σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκινοὶ, πιεζεύμενοι· ἰσχνὰ σκέλεα. Κἢν ὑπερταθῇ τάδε, ἀπέπνιξέ κοτε Επιληπτικῷ τρόπῳ.

Ην

Ἢν δὲ ἐς ἀγαθὸν τρέπηται, βὴξ μικροτέρη, καὶ ἀραιοτέρη· ἀναγωγὴ πλεόνων τε πτύων ὑγροτέρων· κοιλίης ταραχὸς πολλῶν ὑδατωδέων· οὔρων ἔκκρισις πολλή, κἢν ἐς ὑπόστασιν μηδέκω ἥκῃ· φωνὴ γεγωνοτέρη· ὕπνοι αὐταρκέες· ὑποχονδρίων ἄνεσις. ἧκέ κοτε πόνος ἐς μετάφρενον ἐπ' ἀνέσει. ἆσθμα ἀραιὸν, λεῖον, κεγχρῶδες. Ωδε μὲν οὖν διαδιδρήσκουσι τὸν ὄλεθρον. ἐν δὲ τῇσι ἐπανέσεσι, κἢν περιῶσι ὀρθοστάδην, τοῦ πάθεος φέρουσι ξύμβολα.

ΠΕΡΙ
ΠΝΕΥΜΩΔΩΝ.

Κεφ. ιβ΄.

ΑΣΘΜΑΤΟΣ ἰδέη τὸ Πνευμῶδες· καὶ ἀπὸ τοῦ πνεύμονος τὸ πάθος, ὅκως ἐπ' Ἄσθματι. Ξυνὰ γὰρ καὶ τὰ προέοντα· σμικρὸν δὲ καὶ τὸ διάφορον. δύσπνοια μὲν γὰρ, καὶ βὴξ, καὶ ἀγρυπνίη, καὶ θέρμη, ξυνὰ, καὶ ἀποσιτίη, καὶ ἰσχνότης ὅλου. Καὶ γὰρ αἰσχρὸν ὂν τὸ κακὸν ἀποτείνεται, πλέω οὐ προσωτέρω ἑνὸς ἔτεος. ἤντε γὰρ τὸ μετόπωρον ἄρξῃ, εἰς τὸ ἔαρ, ἢ τὸ θέρος ἀπογίγνονται· ἤντε χειμῶν, ἐς τὸ μετόπωρον τελευτῶσι τὸν βίον. Κοτὲ καὶ γέροντες ἁλῶναι ῥηΐδιοι, καὶ ἀπόφευκτοι ἁλόντες ὅσον βραχέης ῥοπῆς, ἐς εὐνὴν θανάτου χρέος. Ἄγχιστα δὲ ἅπαντες ἄπνοοι· σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκνοὶ, ἀμυδροί. ἀλλὰ τάδε μὲν ξυνὰ πρὸς τὸ Ἆσθμα. ἰδίᾳ δὲ ἀναβήσσουσι, ὡς ἀνάξοντες, ματαιοπονέουσι δὲ, οὐδὲν γὰρ ἀνάγουσι· ἢν δέ τι τοῦ πνεύμονος ἀποῤῥαγέῃ βίῃ, σμικρὸν, λευκὸν, στρογγύλον, χαλαζῶδες. Θώρηξ εὐρύτερος μὲν, ἀδιάστροφος δὲ, ἠδὲ ἀνέλκωτος. Ἢν δὲ ἀνεκπτύητος ὁ πνεύμων ᾖ, ὑγρῶν δὲ ὁκοῖόν τι πεπηγότων ἔμπλεως, διαλείψιες τῶν παροξυσμῶν τοῦδε μέζονες. Οἱ μὲν οὖν ἀπεπνίγησαν θᾶσσον, πρίν τι κάκιον ἐς τὸ πᾶν ἀποσκῆψαι. μετεξετέροισι δὲ ἐς Ὕδερον περὶ λαγόνα, ἢ ἀνὰ σάρκα, τὸ πάθος τελευτᾷ.

ΠΕΡΙ
ΗΠΑΤΟΣ.

Κεφ. ιγ΄.

ΗΠΑΡ Σπληνὶ, ἐς θέσιν μὲν, ἰσόῤῥοπον· δεξιὰ γὰρ, ἠδὲ ἐπ' ἀριστερὰ τὰ σπλάγχνα ἰσάριθμα τῇ φύσει. ἄνισοι δὲ ἐς δύναμιν, καὶ ἐν

ὑγείῃ, καὶ ἐν νούσοισι· ἐν ὑγείῃ μὲν, ὅτι περὶ τὸ κράτος τῆς τροφῆς τὸ Ἧπαρ ἰσχύει· ῥίζωσις γὰρ φλεβῶν Ἧπαρ. ἀτὰρ καὶ ἐν νούσοισι καὶ ἐς ὑγείην πολλόν τι ἰσχυροτέρην ἔχει τοῦ θανάτου τὴν αἰτίην. Ὁκόσον οὖν Ἧπαρ ἐς ὑγείην κρέσσον, τοσόνδε κάκιον ἐν νούσοισι. καὶ γὰρ ἐπιφλεγμαίνει θᾶσσόν τε, καὶ βιαιότερον· καὶ ἀφίσταται ξυνεχέστερόν τε, καὶ ὀλεθριώτερον. ἐπὶ Σκίῤῥῳ δὲ, ὠκύτερον Σπληνὸς καὶ περιαλγέστερον κτείνει. Τὰ μὲν οὖν τῆς φλεγμασίης ἐν τοῖσι ὀξέσι ἔλεξα.

Ἢν δὲ ἐς πύον τρέπηται, ὀδύνη ὀξεῖα ἴσχει μέσφι κληΐδος, ἢ ἄκρου ὤμου. ὑπὸ γὰρ τοῦ ἄχθεος ἕλκει τὸ διάφραγμα, ἐξ οὗ τὸ Ἧπαρ ἤρτηται· τὸ δὲ διάφραγμα, τῷ ὑπὸ τῇσι πλευρῇσι ὑμένι βέβληται, ξυνέπεται γὰρ αὐτέῳ· ὁ δὲ ἐπὶ τὴν κληΐδα, ἠδὲ ἄκρου τῶν ὤμων ἀποτέταται, καὶ τάδε ξυνεφέλκεται κάτω. Πῦρ δριμὺ, ξὺν ῥίγεσι, ἐπὶ τῇ Ἀποστάσι· βὴξ ξηρὴ, οὐ μάλα πυκνή· χροιὴ χλοώδης· ἢν δὲ κατακορέως ἔωσιν ἰκτερώδεες, τοῦ λευκοχρόου εἴδεος. ὕπνοι καθαροὶ φαντασίῃ οὐ μάλα· νηφαλέοι μὲν ἐς πάντα, ἐς ἓν δέ τι τῶν προσκαίρων ἐξαπίνης παρακοπαὶ, καὶ κατεστάθησαν εὐθέως. Ὄγκος ὑπὸ στηθῇσι, ἢ πλευρῇσι· ἀπάτη δὲ πολλοῖσι, ὅκως περιτοναίου, γίγνεται. ἀλλ' ἢν μὲν ἢ ὑπὸ τὰς νόθας ὄγκος, ὀδύνη πιεζεύμενον τὸ Ἧπαρ οἰδέει, ἔμπλεον γὰρ ὑγρασίης. Ἢν δὲ μὴ ὑπὸ τὸ ὀστέον μίμνωσι οἰδέει τοῦ ὑμένος τὸ σημεῖον. καὶ τοῦ μὲν περιγραφὴ καὶ τὰ ὅρια δῆλα· μετὰ γὰρ τὴν περιαγωγὴν τῶν λοβῶν ἐς λαγαρὸν τὸ ἐπιγάστριον πιέζουσι χεὶρ ἱζάνει. περιτοναίου δὲ ἀόριστος ἡ σκληρίη, καὶ τοῦ πέρατος ἡ ἀπόφυσις ἀφανής. Ἢν μὲν εἴσω ἡ Ἀπόστασις ῥέπῃ, πολλόν τι κρέσσον ἡ φύσις ἰητροῦ. ἢ γὰρ ἐς ἔντερα, ἢ ἐπὶ κύστιν, τρέψει τὸ πύον. ἀσινεστέρη δὲ πολλὸν ἡ ἐς κύστιν ὁδός. Ἢν δὲ ἔξω ῥέπῃ, κακὸν μὲν μὴ τάμνειν. ἦν τε γὰρ οὕτως ἔῃ, ἀνεσθίεται ὑπὸ τοῦ πύου τὸ Ἧπαρ, καὶ οὐκ ἐς ἀμβολὴν ὁ θάνατος. Ἢν δὲ θέλῃς τάμνειν, αἱμοῤῥαγῆσαι κίνδυνος, καὶ αὐτίκα τὸν ἄνθρωπον ἐκθανεῖν· ἄκρατος γὰρ Αἱμοῤῥαγίη ἐφ' Ἥπατι. Ἢν οὖν ἐς ἀνάγκην τομῆς κατίῃς ποτὲ, καυτῆρα ἔμπυρον διαφανέα πυρῶσαι, καὶ διῶσαι μέσφι τοῦ πύου. τουτὸ γάρ σοι τέμνει τε καὶ καίει. Κἢν περιγίγνηται, πύον ἐκρεύσει λευκὸν, πέπον, λεῖον, κακῶδες, ὅτι παχύ. τοῖσδε καὶ πυρετοὶ, καὶ τὰ δεινὰ ξυνδιδοῖ, ῥηϊδίως τε ἀθέλξεται πάντα. Ἢν δὲ ἐς ἔντερον τὸ πύον ἐγχέηται, ἡ γαστὴρ πρώτιστα μὲν ὑδατώδεα διαῤῥέει, ἔπειτα κρεῶν πλύμασι ἴκελα, αὖθις αὖ δυσεντεριώδεα, ὁκοῖα ἐφ' ἕλκεσι· ἀτὰρ καὶ αἱμάλωψ ποτὲ, καὶ θρόμβος ἠνέχθη· φέρεται καὶ χολὴ ξανθὴ κατακορὴς, ἢ πρασοειδὴς, καὶ ὑστάτη ἐς ὄλεθρον, μέλαινα.

Ἢν δὲ ἀνεκπύητον τὸ Ἕλκος γίγνηται, καὶ κακώδεα ἡ γαστὴρ, ὁκοῖόν τι σηπεδόνα, ὑπάγει, τροφὴ ἄπεπτος διεχθέει ὑπ' ἀκρασίης κοιλίης τε καὶ ἐντέρων· οὐ πέσσει γὰρ αὖθις εὖ ἔχον τὸ Ἧπαρ. Πῦρ τε ἐπὶ τοῖσδε δριμὺ, καὶ πάντων ἐς κακὸν ἡ τροπή· σαρκῶν ξυντήξιες· σφυγμοὶ σμικροί· δύσπνοοι. εὖτε οὐκ ἐς μακρὸν ἐτελεύτησαν τὸν βίον. Μετεξετέροισι δὲ ἡ Δυσεντερίη μὲν, καὶ τὸ Ἕλκος

ἰήθη,

ἰήθη, ἐς Ὕδρωπα δὲ κατέστρεψεν ἡ νοῦσος. Ἢν δὲ ἅπαντα ξυνδιδῷ, πύον λευκὸν, λεῖον, ὁμαλὸν, ἄνοσμον γὰρ ἐκρέει ἡ γαστὴρ, πέπτει δὲ τὰ σιτία, εὔελπις ὤνθρωπος. Ἄριστον δὲ δι' οὔρων κενεῖσθαι· ἀσφαλεστέρη δὲ καὶ ἀσινεστέρη ἡ τῇδε τοῦ πύου ὁδός.

Ἢν δὲ ἀπὸ τῆς φλεγμονῆς ἀνεκπύητον ᾖ τὸ Ἧπαρ, ἄπορον μὲν οὐ γίγνεται τὸ ὄγκον τε τὸ σκληρὸν ἶζον ἐς Σκίῤῥον ἱδρύεσθαι. εὖτε πόνος μὲν οὐ ξυνεχὴς, νωθὴς δὲ, κἢν παρῇ· ἀχροίη δὲ καὶ θέρμη· ἀποσιτίη· πικρῶν γευμάτων ἡδονὴ, γλυκέων ἀηδίη· ῥιγώδεες, ὑπόλευκοι, χλωροὶ, οἰδαλέοι ὀσφὺν καὶ πόδας· πρόσωπα ῥυσσά· γαστὴρ ξηρὴ, διαχωρήσιες πυκιναί· κορυφὴ γὰρ τῶν κακῶν Ὕδρωψ.

Ἐπὶ δὲ τῷ Ὕδρωπι, ἢν μὲν οὖρα πολλὰ, παχέα, ἐπίδοσιν ἔχοντα πολλὴν ἰλυώδεα, καταῤῥαγῇ, ἐλπὶς ἐκρεῦσαι τὸν Ὕδρωπα. ἢν δὲ λεπτὰ, καὶ ἀνυπόστατα, καὶ ὀλίγα, τῷ Ὕδρωπι τιμωρέει. Ἢν δὲ μεταβάλλῃ ἐς τὸ ἀρχαῖον ἡ φύσις, καὶ καταῤῥαγῇ κοτε ἐς κοιλίην, ἐπὶ πολλοῖσι, παχέσι, ὑδατώδεσι, καὶ τὸν Ὕδρωπα ἰήσατο. Σφαλερὴ δὲ ἡ τοιαύτη ἐπίκρισις· ἐπὶ γὰρ τῇσι ἀθρόῃσι κενώσεσι, ἠδὲ τῇσι ἐσχάτῃσι ξυμπτώσεσι, ἐξέθανόν κοτε ὑπ' ἀδυναμίης οἱ κάμνοντες, ὅκως ἐξ Αἱμοῤῥαγίης. Ἀσινέστερον δὲ λύει ἱδρὼς, ἢν πουλὺς ἐκρυῇ· οὐ πάνυ γὰρ ἰκμαλέοι οἱ Ὑδρωπιώδεες. Ἥδε τῶν ἐν Ἥπατι παθέων ἡ τελευτὴ γίγνεται.

Ἢν δὲ ἐμπύῃ τὸ Ἧπαρ * * * * μείρακες, καὶ οἱ μέσφι ἀκμῆς· ἧσσον γυναῖκες. Προφάσιες δὲ, ἀκρασίη, καὶ νοῦσος μακρὴ, μάλιστα ἐπὶ Δυσεντερίῃ καὶ Ξυντήξεσι· καὶ γὰρ δὴ καὶ τοῦσδε ἐκίκλησκον Ξυντηκτικοὺς, τοὺς ἐπὶ Ἕλκεσι Ἥπατος ἰσχνοὺς ἀποθνήσκοντας.

ΠΕΡΙ
ΣΠΛΗΝΟΣ.

Κεφ. ιδ΄.

ΣΠΛΗΝΙ ξυνώθεες χρόνιον νόσημα, Σκίῤῥος· ἔμπυος δὲ οὐ ῥηϊδίως. Γίγνεται δ' ὦν, εὖτε πόνος μὲν οὐ τρηχὺς, ὄγκος δὲ πουλὺς τῆς ἐπιπνοίης μέζων. ἐπὶ δεξιὰ γὰρ ὤφθη μέσφι τοῦ Ἥπατος ὅλῃ τῇ κοινωνίῃ ἐποιδέων. Τοὔνεκεν πολλοῖσι ἀπάτη γίγνεται, ὡς τοιοῦδε οὐκ ἐόντος Σπληνὸς, ἀλλὰ τοῦ ὑμένος πάθος· τὸ γὰρ Περιτόναιον φλεγμαῖνον σφίσι δοκέει. Ἀπηνὴς δὲ, καὶ ἀτέραμνος, ὅκως λίθος. τοιόσδε τὰ πολλὰ ἐπὶ Σκίῤῥῳ γίγνεται Σπλήν· εὖτε καὶ ἀπορίη ξυνέεσι παντελής.

Ἢν δὲ καὶ ἐμπυΐσκῃ, εὐαφὴς μὲν, εἴκων ἐπὶ τῇ θίξει κατὰ κορυφὴν, ἔνθα ἡ τοῦ πύου γένεα· ὅπῃ δὲ ἀνεκπύητος, οὐκ εἴκει. Ἄλλοτε δὲ τῇ κοιλίῃ ἅπας ἐπαιωρηται,

ρηται, τῇδε κἀκεῖσε πρὸς τὰς ἀπώσιας φερόμενος, ἔς τ᾽ ἂν σμικρότερος ἐὼν χώρην ἐς τὸ ἐμπλώειν ἴσχῃ. Ναυτίη, ἀπορίη, μάλιστα πρὸς τῇσι ῥήξεσι.

Ἐπὶ δὲ τοῖσιδε σημήϊα, πυρετοὶ, πόνοι, καὶ ῥίγεα· τὰ πολλὰ γὰρ ἔασι. ἄριγοι δὲ ἐπὶ βραχείῃ θέρμῃ, καὶ ἀνώδυνοι· τῇδε καὶ λέληθέ κοτε ἐς Σπλῆνα Ἀπόστασις, μανὸν γὰρ καὶ ἐπαναίσθητον καὶ ἐν ὑγίῃ τὸ σπλάγχνον. Οἰδαλέοι, ὑδερώδεες, μελάγχλωροι, ξὺν δυσφορίῃ ἢ δύσπνοια, ὡς ἀπὸ βάρεος τοῦ θώρηκος. ἐπίδηλον γὰρ τὸ κακόν. Ἄχρι τοῦ ἄνω, γαστὴρ πίμπλαται ὑπὸ πνεύματος παχέος, ὁμιχλώδεος, ὑγροῦ ὡς δοκέειν, οὐκέτ᾽ ἐόντος ὑγροῦ. βὴξ, πολλὸν θυμὸς ἐγγίγνεται, καὶ βραχέα, ξηρὰ, βήσσουσι. Κοιλίη μὲν τι κάτω φέρῃ, ὑδατώδεα, τὸ πρῶτον σμικρὸν ἐπικουφίζουσι· εἰ δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἐκδιδῷ, ξυντήκει μὲν τὸν ἄνθρωπον, ὠφελέει δὲ οὐδὲν ἧττον.

Ἢν δὲ καὶ ἐκραγῇ, πύον μὲν καθαρὸν, πέπον, ὁκότε ἐασύθη, ὑπόλευκον δὲ, καὶ τεφροειδὲς, ἄλλοτε δὲ τρυγῶδες, ἢ πελιδνόν. Ἢν δὲ καὶ βαθυτέρη ἡ Ἀπόστασις γένηται, καὶ μέλαν τὸ ὑγρόν· εὖτε καὶ τοῦ χυμοῦ τι τοῦ Σπληνὸς ἔξεισι ξυντακέντος· μετεξετέροισι δὲ καὶ ὅλα μέλεα τοῦ Σπληνὸς ἠνέχθη· εὔλυτος γὰρ καὶ φύσει Σπλήν. Ἢν δὲ καὶ μὴ καθίσηται τῷ Ἕλκεϊ, μίμνῃ δὲ ἐς πολλὸν χρόνον, ἀπόσιτοι, καχέκται, οἰδαλέοι, ἰδεῖν ἀπρεπέες, πολυελκέες πάντῃ, μάλιστα δὲ ἐς κνήμας· στρογγύλα, πελιδνὰ, κοῖλα, ῥυπαρὰ, δυσαλθέα τὰ ἕλκεα· τῇσι δ᾽ ἐπιξυντακέντες ὤλοντο.

Ἐπὶ δὲ σμικρῷ ὄγκῳ, μέσου σκληρείης, ἀντιτυπίης, ἀπονίῃ· διὰ τόδε, πολλὸν χρόνον ζῶσι οἵδε. Ἢν δὲ τοῦ πάθεος ἥττοιτο, χρεὼν Ὕδρωψ, ἢ Φθίσις, καὶ τοῦ σκιῤῥέος τηκεδὼν ἐπιγίγνεται· ἀτὰρ ἤδε οὗτος ὁ τρόπος τοῦ ὀλέθρου σφέας τοῦ ζῆν ἐξάγει.

Παιδία μὲν οὖν καὶ νέοι παθεῖν τε ῥηΐτεροι, καὶ ἀπαλλαγῆναι ῥηΐτεροι. γέροντες δὲ, οὐκ εὐπαθέες μὲν, διαδρῆναι δὲ ἀδύνατοι. ἀτὰρ καὶ πρεσβῦται ἔλαθόν τινες ὑπὸ Σπληνὸς διαφθαρέντες· καὶ γὰρ καὶ ἐπὶ σμικρῷ ὄγκῳ, τοῦ ὀλέθρου σφίσιν ἡ ῥοπή. Φέρει δὲ καὶ νοῦσος μακρὴ, φθινώδης· καὶ νέοισι, ἀργίη μάλιστα, ὁκόσοισι ἀπ᾽ ἀγωνίης, ἢ γυμνασίων πολλῶν, ἄπονον τὸ σῶμα. Χωρία ἑλώδεα. ὕδατα πλατέα, ἁλμυρὰ, βρομώδεα. Ὡρέων, τὸ θηλεῶδες μετόπωρον.

ΠΕΡΙ
ΙΚΤΕΡΟΥ.

Κεφ. ιε΄.

Ἢν χολῆς ξανθῆς, λεκιθώδεος, ἢ κροκοειδέος, ἢ τῆς μελαγχλώρου, ἐς τὸ παντελὲς ἀνάχυσις ἀπὸ τοῦ σπλάγχνου γένηται, τὸ πάθος Ἴκτερος κικλήσκεται.

κλήσκεται. Χαλεπὸν μὲν ἐν ὀξέσι. οὐ γὰρ μόνον περὶ ἑβδόμης κτείνει φθινὲν, ἀλλὰ καὶ μετὰ ἑβδόμην ἔκτεινε μυρίους· ἀσφαλέως δὲ, εὖτε ἔκρινε πυρετὸν ἐς τέλος τὸ πάθος, ἀλλ' αὐτὸς οὐ ῥηϊδίως λύεται.

Ξυνίσταται δὲ, οὐκ ἐπ' αὐτῇ μοῦνον Ηπατι, ὅκως τισὶ τῶν ἰητρῶν δοκέει; ἀλλὰ Κοιλίῃ, καὶ Σπληνὶ, καὶ Νεφροῖσι, καὶ Κώλῳ. Καὶ ἐφ' Ηπατι μὲν ὧδε· ἢν φλεγμαίνῃ ἡμῖν ἢ Σκίῤῥον ἴσχῃ τὸ Ηπαρ, ἄτρεπτον δὲ τὸ ἐς ἐργασίην ἔῃ, τίκτει μὲν ἐν τῷ Ηπατι χολὴν, καὶ διακρίνει τήνδε ἡ ἐν Ηπατι οὖσα κύστις. Αλλ' ἢν αἱ φέρουσαι ἐς τὸ ἔντερον τὴν χολὴν ὁδοὶ ὑπὸ τῆς φλεγμασίης ἢ τοῦ Σκίῤῥου φραχθῶσι, πλημμυρῇ δὲ ἡ κύστις, παλίσσυτος ἡ χολή· τῷ αἵματι οὖν μίσγεται, τὸ δ' αἷμα ἐς πᾶν τὸ σκῆνος φοιτέον ἄγει τὴν χολὴν παντὶ τῷ σώματι· γίγνεται δ' ἡ ἰδέη χολῆς. Λευκὰ δὲ καὶ ἀργιλώδεα τὰ σκύβαλα· οὐ γὰρ γίγνεται χολόβαφα, ὅτι περ οὐκ ἴσχει τᾶδε τοῦ χυμοῦ τὴν ἐπιῤῥοίην· τῇδε καὶ γαστὴρ ἐπίξηρος, οὔτε γὰρ ὑγραίνεται, οὔτε δάκνεται χολῇ. χροιὴ δὲ τοῦ λευκοχλόου εἴδεος.

Επὶ Σπληνὶ δὲ ἢν Ικτερος φθινῇ, μελάγχλωρος· μέλαινα γὰρ αὐτέου ἡ τροφὴ, ὅτι περ ἐκμαγεῖόν ἐστιν αἵματος μέλανος, οὐ τὴν ἀκαθαρσίην ἔχουσαν οὐ δέχεται οὐδὲ ἐκπονέει νοσέων ὁ Σπλήν. ἡ δὲ ξὺν τῷ αἵματι πάντῃ φοιτῇ· διὰ τόδε μελάγχλωροι ἀπὸ Σπληνὸς Ικτέρου. Ατὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσι σκυβάλοισι τοῖσι ξυνήθεσι, ἔτι καὶ μελαντέρη χροιή· τῆς γὰρ Σπληνὸς τροφῆς τὸ περιττὸν ἐς ἔξοδον περίττωμα γίγνεται.

Καὶ ἐπὶ Κώλῳ, καὶ Γαστρὶ, Ικτερος, ἤνπερ εἰς πέψιν ἡ Γαστὴρ καὶ τὸ Κῶλον κακωθῇ. καὶ γὰρ καὶ ἐν τῷ Κώλῳ πέψις, καὶ ἀπὸ τοῦδε ἡ ἐς τὸ Ηπαρ ἀναγωγὴ τροφῆς. Ην οὖν ὠμότερον τὸ Ηπαρ τὴν ἄλλην τροφὴν λάβῃ, τὴν μὲν ἰδίην ἐργασίην πονέει, τὴν δὲ ὀθνείην ἐᾷ. τὸ γὰρ ἐν τῇ ἀναδόσει αἷμα, τὴν ἀεργίην τὴν τοῦ Κώλου ἐπέχον, διασπείρει παντὶ χεόμενον. ἀπεψίη δὲ ἡ ἐν Κώλῳ χολῆς ἐστι ἐργασίη.

Ωδε καὶ ἐπὶ παντὶ γίγνεσθαι σπλάγχνῳ δυνατὸν Ικτερον, οὐ μόνον τῶν ἐς τὸ Ηπαρ πεμπόντων τροφὴν, ἀλλὰ κἢν ἀπὸ Ηπατος λαμβάνῃ. Οὐ γὰρ ὀχετοῖσι αἰσθητοῖσι μοῦνον ἡ φύσις παντὶ διαπέμπει τὴν τροφὴν, ἀλλὰ πολλῷ πλέον ἀτμοῖσι, οἵπερ ἀπὸ παντὸς ἐς πᾶν ἐνεχθῆναι ῥηΐδιοι, τῆς φύσιος αὐτοὺς καὶ διὰ στερεῶν καὶ πυκνῶν ἀγούσης. γίγνονται οὖν οἱ ἀτμοὶ χολόβαφοι, καὶ χρώζουσι, ἢ ἂν ἵζωσι τοῦ σώματος. Οὐ μὴν ἐπὶ Κῶλον ἡ τῆς κοιλίης ἔκκρισις λευκή· ἀσινὲς γὰρ τὸ Ηπαρ ἐς φύσιν, καὶ ἐκροὴν ἴσχει ἐπὶ ἔντερα χολῆς.

Δυνατωτάτη δὲ καὶ ἡ ἐπὶ τῷ παντὶ ἕξις Ικτερον τεκεῖν· ἴσχει γὰρ καὶ ἐν ὅλῳ τὴν αἰτίην. Εστι δὲ τοιήδε. παντὶ μὲν τὸ θερμὸν ἐς πέψιν. παντὶ δὲ ὑγρῶν γένεα καὶ διακρίσιες, ἄλλῳ μὲν ἄλλη, ἑκάστῳ δὲ οἰκείη· ἐν σαρκὶ μὲν, ἱδρώς· ἐν ὀφθαλμοῖσι δὲ, δάκρυον· ἐν ἄρθροισι δὲ, καὶ ῥινὶ, μύξη· ἐν ὠσὶ, κυψελίς. Ην

ξὺν ἐς ἕκαστον ἔργον τὸ θερμὸν ἐγκάμῃ, αὐτὸ μὲν ἐς δριμὺ καὶ πυρῶδες ἐτράπη, τὰ δὲ ὑγρὰ πάντα γίγνεται χολή· πυρὸς γὰρ ἔργα, πικρὰ καὶ χολόβαφα. Ην δὲ καὶ ἐν αἵματι ἀπεψίη ξυμβῇ, γίγνεται τὸ αἷμα χολοειδὲς, σκίδναται δὲ παντὶ τρέφον· διὰ τόδε παντὶ φαίνεται χολή. Δεινὸν μὲν γὰρ τὸ πάθος· φοβερὴ δὲ ἡ χροιὴ εἴδεϊ, καὶ χρυσοειδέες ἔασι τὴν χροιήν· οὐ γὰρ ἀνθρώπῳ εὐπρεπὲς, ὅ γε ἐν λίθῳ καλὸν ἔῃ. Περιττὸν δέ μοι φράζειν καὶ πόθεν τοὔνομα, πλὴν ὁκόσον τῶν χερσαίων Ικτίδων τῶν τετραπόδων θηρίων, τοιοῖσι δὲ ἔασι οἱ ὦπες οἵδε.

Εἴδεα τοῦ πάθεος δοιά. ἢ γὰρ ἐς τὸ ξανθὸν, καὶ τὸ κροκῶδες ἐτράπη, τοῦ λευκοχλώρου εἴδεος· ἢ ἐς τὸ πελιδνὸν, καὶ μέλαν. Τῶνδε μέντοι ἡ αἰτίη· εἴδη δὲ καὶ χολῶν ἐστι αἰτίη. καὶ γὰρ τῆσδε ἡ μὲν ξανθὴ, λεπτὴ, διειδὴς, λεπτοτέρου εἴδεος, ἢ ἐς τὸ πελιδνὸν καὶ μέλαν· ἡ δὲ κατακορὴς, ὡς κρόκον, ἢ λέκιθον φάναι, τοῦ αὐτοῦ εἴδεος. δευτέρη δὲ μελαντέρης χροιῆς, πρασίζουσα, ἰσατώδης, μέλαινα. μυρίαι δὲ ἐν μέσῳ τῶν χροιῶν παραλλαγαί· παρὰ δὲ τὸ θερμὸν, τουτέων, καὶ τὰ ὑγρὰ, ἡ τροπή. Αλλὰ καὶ τὰ σπλάγχνα τοῦδέ ἐστι αἴτια. ἢν ἢ ξανθὸν, ὡς τὸ Ηπαρ· ἢ πελιδνὸν, ὡς ὁ Σπλήν. Ην μὲν ἐπὶ σπλάγχνῳ τινὶ Ικτερος γίνηται, ἐπὶ Ηπατι μὲν, τὰ Ηπατος προφανέα· ἐπὶ δὲ Σπληνὶ, τὰ Σπληνός· ἕκαστα δὲ τὰ τῶν ἄλλων, ἑκάστου. ἢν δὲ μηδενὸς φαίνηται, τῆς ὅλης ἕξιός ἐστιν ἡ πάθη. Διαφανῆ δὲ καὶ τὰ ἐν τοῖσι λευκοτάτοισι ὀφθαλμοῖσι· μετώπου δὲ πρὸς κροτάφοισι, μᾶλλον τοῖσι λευκοῖσι φύσει, καὶ ἐπὶ σμικρῷ Ικτέρῳ ἡ χροιὴ μέζων ἐπανθέει.

Οκόσοισι μὲν οὖν μέλας ὁ Ικτερος, χροιῇ μελάγχλωροι, ῥιγώδεες, ἀδρανέες, ὄκνῳ εἴκοντες, ἄθυμοι· βρωμώδεες δὲ τὴν ὀσμὴν, πικροὶ δὲ τὴν γεῦσιν· τῆς ἀναπνοῆς οὐκ εὔκολοι· γαστρὶ δακνώδεες· διαχωρήματα πρασοειδέα, ὑπομέλαινα, ξηρὰ, μόλις διαχωρεόμενα· οὖρα κατακορέα, ἐπὶ τὸ μελάντερον. ἄπεπτοι, ἀπόσιτοι, ἄγρυπνοι, ἄθυμοι, μελαγχολώδεες.

Επὶ δὲ τὸ λευκότερον, χροιῇ μὲν λευκόχλωροι, γνώμῃ δὲ φαιδρότεροι· σιτίων ἄρξασθαι μὲν ὀκνηροὶ, ἐμφαγεῖν δὲ οὐκ ἀλγεινέες· πέψαι ῥηΐδιοι τῶν πρόσθεν μᾶλλον. διαχωρέουσι λευκὰ, ξηρὰ, ἀργιλώδεα· οὐρέουσι ξανθὰ, ὠχρὰ, κροκοειδέα.

Αμφοῖν δὲ τὸ ξύμπαν σῶμα κνησμῶδες· θέρμη ἀνὰ ῥῖνας σμικρὴ μὲν, δακνώδης δέ. ἀμύσσον τὸ χολῶδες. Γεῦσις μὲν πικρῶν οὐ πικρὴ, τὸ θῶυμα, οὐ μὴν γλυκέων· γλυκέων δὲ, πικρή. ἡ γὰρ ἐν τῷ στόματι χολὴ, ἐνίζουσα τῇ γλώσσῃ, ἐπιπρόσθεν τῶν ἐδεστῶν ἐντυγχάνουσα, τὴν αἴσθησιν σοφίζεται τήνδε. ἡ γὰρ γλῶσσα, ἀναπιοῦσα τῆς χολῆς τῆσδε, οὐκ ἐκείνων αἰσθάνεται. καὶ τῶν μὲν πρόσθεν τῆς ἀποσιτίης χρόνον ἀτρεμέει ἡ χολὴ, ἀτὰρ οὐδὲ ἡ γλῶσσα τῷ ἤθεϊ ἄχθεται. ἢν δὲ ἀναζέσῃ γεύμασι, ἐπιπρόσθεν τῶν ἐδεστῶν τῆς γλώσ-

σαν

σιν οὐδὲ κινέειν. οὔτε ὦν πικρὸν ἐν σιτίοις πικρῶν αἴσθησις· οὔτε γλυκὺ, χολώδεος· φθάνει γὰρ ἡ αἴσθησις τῆς χολῆς. Ἀπάτη δὲ ξυνέστι τοῖσιν ἠγευμένοισι τὰ πικρὰ γλυκέα φαίνεσθαι· οὐ γὰρ οὕτως ἔχει. ἀλλ᾽ ὅτι μὴ ἐπὶ τῷ ἰζάνοντι πικρῷ πικράζεται, μόνον διὰ τὸ ξυνήθες τῆς νούσου, φαντασίη γλυκάζοντος γίγνεται. ἡ αὐτὴ δὲ κατάστασις, καὶ ἐν γλυκέσι, καὶ ἐν πικροῖσι γεύμασι. ἀπατηλῶν ἄρα γευμάτων προκάλυμμα ἡ χολή.

Ην μὲν ὦν μὴ ξὺν τινὸς σπλάγχνου θερμασίῃ φύῃ, ἀσινὲς μὲν ὡς ἐπίπαν, μακρότερον δέ. Ην δὲ καὶ ἐγχρονίσῃ, καὶ ἐπιφλεγμαίνῃ σπλάγχνον, ἐς Ὕδρωπα τὰ πολλὰ καὶ Καχεξίην τελευτᾷ. πολλοὶ δὲ καὶ δίχα Ὕδρωπος ἐκτακέντες ὤλοντο. Ξυνήθες δὲ μειρακίοισι, νέοισι, καὶ τοῖσι δὲ ἀσινέστερον· παιδίοισι δὲ οὐκ ἤθες πάγχυ, οὐ πάντη δὲ ἀσφαλές.

ΠΕΡΙ
ΚΑΧΕΞΙΗΣ.

Κεφ. ιϛ΄.

ΞΥΜΠΑΝΤΩΝ ὁμοῦ παθέων Καχεξίη τροπή· ἅπασαι γὰρ αἱ νοῦσοι τῆσδε ἀπότοκοι. Ἀτὰρ καὶ ἥδε μούνη ἀνθεῖ τῶν ἄλλων, φαρμάκων ἐπίδοσιν ἔχουσα πολλὴν ἰλυώδεα, καθ᾽ προφάσια γίγνεται πάθος. Καὶ ἕξις μὲν κακὴ χρέος ξυμὴ πάντων, καὶ ξυμπτώματα πολλὰ, καὶ οὔνομα τόδε ξύμβολον· ἰσχνότης δὲ, ἢ ὦχρος, ἢ οἶδος, ἢ εἴ τι ἕτερον πρόσκαιρον ἀνὰ τὸ σῶμα. Καχεξίη δὲ ἑνὸς μεγάλου πάθεος ἰδέη, καὶ τοῦδε τοὔνομα. Η γὰρ τοῦ ἀνθρώπου ἐς τὰ πάντα εὐεξίη, καὶ ἡ ἐς πέψιν, ἢ ἐς ἀνάδοσιν, αἵματος γένεα, ἠδὲ πᾶν ἔργον φύσιος, ἐφ᾽ οἷσι εὔπνοια, εὐτονίη, εὐχροίη, τὸ πρόσθεν ὑγιείη. Ην δὲ ἐς ἀσθενίην καὶ κακοχυμίης ἡ φύσις τραπῇ, τόδε ἐστὶν ἡ Καχεξίη.

Η νοῦσος ἠδὲ δυσαλθὴς, ἠδὲ μήκιστον κακόν. καὶ γὰρ τίκτεται χρόνῳ μακρῷ, καὶ οὐδὲ ἐπὶ μιῇ τοῦ σώματος κακίῃ, καὶ οὐδὲ ἐπὶ σπλάγχνῳ ἑνί· ἀλλὰ γὰρ τῇ ἁπάντων τροπῇ ἐς πονηρόν. Τοιγαροῦν τὰ ἀπότοκα τοῦδε νοσήματα ἄφυκτα γίγνεται, Ὕδρωπες, ἢ Φθίσιες, ἢ Ξυντήξιες. καὶ γάρ τοι καὶ τῆς Καχεξίης προφάσιες ἀδελφαὶ τῆς ξυντήξιος ἔασι. Η δὲ νοῦσος μικρὴ δυσεντερίη ξυνεχὴς νούσων ὑποστροφαὶ ἐνίοισι. Εὐσιτίη μὲν γὰρ, καί τοι καὶ προσφέρονται πολλά· ὠμὴ δὲ καὶ ἀτρέπτων ἡ ἀνάδοσις. ἐξαρσίη γὰρ τροφῆς, ἢ ἐς πέψιν, ἄπορος. Αἰτίη δὲ, καὶ Αἱμορῥοΐδων ῥόος ἐπίσχεσις, ἢ ἐμέτων ξυνήθων ἀπαλλαγὴ, γυμνασίων ἀργίη, αὐασμὸς ἱδρώτων, καὶ μεγάλων πόνων ῥαθυμίη.

Εὖτε τῶν περιεόντων ἕκαστον, ὡς τὸ μηδὲν οὐκ ἐπιστρέφειν. βάρος δὲ σκήνεος· ὦχρος ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε· γαστὴρ φυσώδης· ὀφθαλμοὶ κοῖλοι· ὕπνοι βαρέες, νωθροί. Ἀλλὰ τάδε, ῥεμβώδεα μὲν γιγνόμενα, νούσου ἀπιστίην ἴσχει. ἢν δὲ ῥιζώσαντα μίμνῃ, μηδὲ ἀπιέναι ἐθέλῃ, μεγάλου κακοῦ ἐστι ξύμβολα. Ἑστεῶτες μὲν, οἰδαλέοι πόδας τε καὶ κνήμας· κατακλινόμενοι δὲ, τὰ κεκλιμένα μόρια. κἢν ἐναλλάξῃ τὴν κατάκλισιν, τὸ οἶδος ἐπ' ἐκεῖνα φοιτῇ. Ὑγροῦ τε, ἢ ψυχροῦ, ἐς τὸ βάρος περίοδος. ἢν γὰρ ἡ θέρμη τὸ ὑγρὸν ἐξατμίζῃ, τοῦδε οὐκ ἀναχεομένου, εἶτα καταρρέει. Εὔσιτοι μὲν πολλῶν σιτίων, ἀδδηφάγοι κάρτα. ἀνάδοσις ταχυτέρη πέψιος, ὠμοτέρων μᾶλλον ἢ ἀπέπτων. ἐξδυνέργαστον δὲ ἡ πέψις. ἀλλὰ τόδε οὐκ ἐν τῷ ὅλῳ πέσσεται ὑπὸ τῆς φύσιος· ἡ γὰρ ἐν τῇ κοιλίῃ τοῦ θερμοῦ ἀτονίη, καὶ ἐν τῷ σκήνεϊ, ὁμοίη. τοιγαροῦν οὐδὲ χρηστὸν, οὐδὲ εὔχρουν αἷμα γίγνεται.

Καὶ ἐπὴν ὠμέων ὅλον τὸ σῶμα πληθῇ, καὶ ἡ ἐς τὰ σιτία ὄρεξις οἴχηται, τῆς Καχεξίης ὧδε μέσφι στομάχου νεμομένης, καὶ τοῦ πάθεος κορυφὴν ἴσχοντος ἤδη, οἰδαλέοι μὲν, ἀδρανέες δὲ, καὶ ἐς πᾶσαν πρῆξιν ἄθυμοι· κοιλίη δὲ ξηροτέρη· ἄχολα τὰ πολλὰ, καὶ λευκὰ, τρηχέα, καὶ ὠμὰ διαχωρέουσι. Τὸ σκῆνος αὖοι, ἀνίδρωτες, κνησμώδεες· ὕπνος ἑδραίος μὲν οὐδαμῆ, κεκλιμένῳ δὲ νυσταγμός. βραδύπνοοι. σφυγμοὶ ἀμαυροὶ, ἀσθενέες, πυκνοὶ, πυκνότατοι δὲ ἐπὶ πάσῃ καὶ σμικρῇ πρήξει. ἆσθμα δὲ ἐπὶ τοῖσδε ἡ ἀναπνοή. Φλέβες ἐπὶ τοῖσι κροτάφοισι ἐπηρμέναι, ἀσαρκίη τῶν πέριξ· ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσι καρποῖσι, πουλὺ μέζονες διοιδέουσαι· μελάγχλωρον τὸ αἷμα. Ἐπὶ τοῖσδε, Φθίσις, ἢ Ξύντηξις. ἀναπνοὴ ἀνὰ σάρκα Ὕδρωπα, ἤ τινα Ἀσκίτην, ἤγαγε, καὶ τῶνδε ἄφυκτος ἡ γένεσις.

Φέρουσι δὲ ἡλικίαι, γῆρας, καὶ οὐκ ἀποδιδρήσκουσι παῖδες, ταχὺ παθεῖν τε εὔκολοι, καὶ ἀπαλλαγῆναι ῥηΐτεροι· ἀκμάζοντες, οὐ πάγχυ μὲν παθεῖν ἕτοιμοι, οὐ πάμπαν δὲ ἀπαλλαγῆναι εὔκολοι. Ὥρη δὲ οὐ μὴν φέρει τόδε, οὐδὲ ἐς μίην τελευτᾷ. ἀλλὰ φθινόπωρον μὲν κύει, χειμὼν τίκτει, ἔαρ δὲ ἐς κορυφὴν τελεσφορεῖ, θέρος δὲ κτείνει.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ,
ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ
ΣΗΜΕΙΩΤΙΚΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΠΕΡΙ
ΥΔΡΩΠΟΣ.

Κεφ. α΄.

ΥΔΡΩΨ, ἀτερπὲς μὲν ἐσιδεῖν πάθος, χαλεπὸν δὲ καὶ παθεῖν. διαδιδρήσκουσι γὰρ τόδε πάγχυ παῦροι ὑπ᾽ εὐτυχίης, καὶ θεῶν μᾶλλον, ἢ τέχνης· τὰ γὰρ μέζονα πάντα ἰῶνται μοῦνοι Θεοί. Η γὰρ ἐν σπλάγχνῳ καιρίῳ νόσημα φωλεῦσαν ἔτρεψε ἐς Καχεξίην τὸ πᾶν, ἢ τὸ ξύμπαν σκῆνος λοιμοῦ καταρξάμενος ἐς κακοχυμίην ἤμειψε τὰ σπλάγχνα. εὖτε ἄλλοισι ἄμφω ἐς τὸ κακὸν ξυντιμωρέει· ἀσινὲς δὲ οὐδὲν, ἐξ ὅπερ καὶ σμικρὴ τῇ φύσει γίγνοιτο ἂν ἐπικουρίη. Εστι δὲ ἐς ἐπομβρίην ῥεῦμα ψυχρὸν, παχὺ, ὁκοῖον ἡ ὁμίχλη τῷ παντί· ἢ τροπὴ ὑγρῆς καὶ ψυχρῆς αἰτίης, ἐς τοιήνδε ἕξιν ἑτεροιώσης τὸν ἄνθρωπον. Οὐ γὰρ τὸ ἐν τῇ κοιλίῃ τῇ κάτω ἀλλόρυθμον ὑγρὸν, Ὕδρωπα καλέομεν, ἐπεὶ οὐδὲ τὸ πάθος τῇδέ ἐστι. ἀλλ᾽ ὅτε ξυμπαρομαρτέει τῇ νούσῳ ὁ ὄγκος, τὸ οἶδος, ἡ χροιὴ, ἥδε ἐς τὸ ὕδωρ ξυντήκουσα ἕξις, Ὕδρωψ τέ ἐστι, καὶ καλέεται. κἢν γὰρ ἐκραγῇ κοτε τὸ ὕδωρ αὐτομάτως ἔξω, ἢ ταμών τις τὸ ὑποχόνδριον ἐκχέῃ, ἐφ᾽ ἕδρης ἔασι ὅμως Ὑδρωπιώδεες. Η μὲν οὖν πρωτίστη αἰτίη, Καχεξίη.

Ιδέαι δὲ πλεῦναι, ἧς ἀτὰρ οὔνομα ἕτερον καὶ ἑτέρου. Ην μὲν γὰρ ἡ περιέγχυσις ἔνυγρος ἐν τῇσι λαγόνεσι ἐμπλώῃ, καὶ ὑπὸ τοῦ πρήσιος ἐν τοῖσι πατάγοισι δοκέῃ πως τυμπάνῳ, Τυμπανίης κικλήσκεται. Ην δὲ ὕδωρ ἅλις ἐς τὸ περιτόναιον ἐμπεριέχηται, ἐμπλώῃ δὲ τῷ ὑγρῷ τὰ ἔντερα, καλέομεν ἐπίκλησιν Ασκίτην. Ην δὲ αἱ λαγόνες μὲν μηδὲν τουτέων ἴσχωσι, τὸ πᾶν δὲ περιοιδαίνῃ σκῆνος, ἢν μὲν ἐπὶ λευκῷ φλέγματι, καὶ παχέϊ, καὶ ψυχρῷ, Φλεγματίης καλέεται. Ην δὲ ἐς χυμὸν αἱμάλωπα, ὑδατώδεα, λεπτὸν, ξυντακῶσι αἱ σάρκες, ἀνὰ σάρκα γίγνεται Ὕδρωψ. Κακὴ μὲν ἡ ἑκάστου ξύστασις· οὐ κακίων δὲ πολλόν τι, ἡ τῶνδε ἐπιμιξίη. τῶνδε γὰρ ἀμφὶ τὰς λαγόνας εἷς ἑνὶ τῶν ἀνὰ τὸ πᾶν ξυμβῇ γέ κοτε. Χαλεπώτατος δὲ, ἢν ὁ Τυμπανίας τῷ ἀνὰ σάρκα μιχθῇ. καὶ γὰρ ἰδίῃ, τῶν μὲν ἀμφὶ τὰς λαγόνας, Ασκίτου Τυμπανίας χερείων· τῶν δὲ ὅλου τοῦ σκήνεος, ὁ Λευκοφλεγματίας τοῦ ἀνὰ σάρκα μείων. Επιεικὴς μὲν ὦν ἐν ἀνελπίστοισι, ἢν ὁ μείων ξυστῇ τῷ μείονι. κακίων δὲ, εἴ τις τῶν μειόνων ἑνὶ τῶν μεζόνων ἐς τωυτὸ ξυμβῇ. ἢν δὲ ἐς ἄκρας ἡ μίξις ἅμα ἵκηται δυοῖν μεγάλοιν, μέζον κακὸν τὸ ἔγγονον.

Ση-

Σημεῖα δὲ μέγιστα, καὶ ῥήϊστα ἰδεῖν, καὶ θιγέειν, καὶ ἐσακοῦσαι. Ἐπὶ μὲν τοῦ Ἀσκίτη, ἰδέειν ὄγκον ἐν τῇσι λαγόσι, οἶδος ἀμφὶ τὼ πόδε· πρόσωπα δὲ, καὶ βραχίονες, καὶ τὰ ἄλλα, ἰσχνά· οἰδέουσι ὄρχιές τε καὶ πόσθη, καὶ ὁ ξύμπας καυλὸς σκολιὸς ἐξ ἀνίσου τοῦ οἴδεος. Θίγειν, ἠδὲ ἐρείσαντά τινι τὴν χεῖρα, κατὰ λόγον εἰσωθέειν· τὸ γὰρ ὑγρὸν ἐπὶ τὰ ἄλλα μέρεα μεταῤῥέει, ἀτὰρ καὶ ἐν τῇσι τοῦ ἀνθρώπου τῇδε ἢ τῇδε ἐπιστροφῇσι, ἐς τὰς μετακλίσιας τὸ ὑγρὸν ὄγκον τε καὶ κλύδωνα ποιέει, ἐσακούειν τε καὶ τοῦ κλύδωνος. Ἀλλὰ κἢν τινι τὸν δάκτυλον ἐρείσῃς, ὁ χῶρος γίγνεται κοῖλος, ἐς χρόνον τε πουλὺν μίμνει κοῖλος. Τάδε μὲν ὦν τὰ Ἀσκίτου.

Τυμπανίης δὲ, πρὸς τῇ τοῦ ὄγκου θέῃ, καὶ ἀκοῦσαι ἐστι δονέων. ἢν γὰρ πατάξῃς τῇ χειρὶ, τὸ ἐπιγάστριον δονέει, οὐδὲ μεταχωρέει τὸ πνεῦμα ἐν τῇσι ἐπιστροφῇσι· πνεῦμα γὰρ, κἢν μετακλιθῇ τὸ ἀμπέχον ἄνω τε καὶ κάτω, ἴσον πάντῃ μίμνει. ἢν δὲ ἐς ὁμίχλην καὶ ὕδωρ τρέπηται τὸ πνεῦμα, (καὶ γὰρ Ἀσκίτης ἀπὸ Τυμπανίεω,) ἀμείβεται μὲν, ἢν μὴ ἐς τέλος τραπῇ κοτε, ἡμιτελὴς μεταῤῥέων.

Ὁ δὲ ἀνὰ σάρκα, ἠδὲ τοῦ λευκοῦ φλέγματος, τὰς μὲν λαγόνας ἴσχουσι κενεάς· οἰδαλέοι ἔασι, καὶ πρόσωπα, καὶ βραχίονας· ἀτὰρ ἠδὲ ὁκόσα τοῖσι ἄλλοισι κενεὰ, τοῖσδε γίγνεται πλήρεα. Φλέγμα μὲν γὰρ λευκὸν ἐπὶ τοῦ Λευκοφλεγματίου σωίζεται, ψυχρόν τε, καὶ παχύ· τοῦδε ἐμπίπλαται τὸ πᾶν. οἰδέουσι δὲ τὸ πρόσωπον, αὐχήν τε, καὶ βραχίονες· παχὺ δὲ τὸ ἐπιγάστριον ἀπὸ τοῦ οἴδεος· μαζοὶ δὲ ἐς ὄγκον αἴρονται, ὁκόσοι νέοι ἀκμὴν ἐόντες ἐν εὐτυχίῃ τῆς ἡλικίης. Ἐπὶ δὲ τοῦ ἀνὰ σάρκα, τηκεδὼν τῆς σαρκὸς ἐς χυμὸν σαρκοειδέα· ἰχώρ τε αἱμάλωπος, ὁκοῖος ῥέει ἀπὸ ἐντέρων ἕλκεσι, τοιόσδε καὶ ἐπὶ θλάσμασι ἀπὸ βάρεος ἐμπεσόντος, ἢν τάμῃς τι ἐπιπολῆς, ὁ χυμὸς ἐκρέει. Ἡ δὲ τοῖν δυοῖν ἐπιμιξίη ἀμφοῖν ἴσχει τὰ σημεῖα.

Ξύμπασι δὲ ὁμοῦ ξυνέσι, ὦχρος, δύσπνοια, βὴξ ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε· νωθέες, ὄκνος πουλύς· ἀπόσιτοι, ἢν δέ τι προσαίρωνται, κἢν βραχὺ καὶ ἄφυσον, φυσώδεες, διατάσιες ὡς ἀπὸ πλησμονῆς· ἄνικμοι, διὸ οὐδὲ ἐπὶ λουτροῖσι ἰκμαλέοι· λευκοὶ, γυναικώδεες. Οἱ δὲ ἀνὰ σάρκα, μελάγχλωροι, μελανόφλεβες· Ἀσκίτῃσι μὲν, καὶ Τυμπανίῃσι, ἐπιφλεβέες, καὶ εὐπρόσωποι, καὶ καρποῖσι, καὶ ἐπιγαστρίῳ. ἐπὶ δὲ τοῖσι ἀνὰ σάρκα, καὶ τοῦ Φλεγματίῃ, οἴδεϊ ἅπαντα κρύπτεται. Ὕπνοι βαρέες, νωθροὶ, σμικροί· ἀψυχίη, σμικρολογίη, φιλοζωΐη, καρτερίη, οὐκ ἀπ' εὐθυμίης καὶ εὐελπιστίης, ὅκως τοῖσι ἐν εὐτυχίῃ, ἀλλ' ἐξ αὐτέου τοῦ πάθεος. Οὔ τι φατὸν τὴν αἰτίην θωυμάσαι· τὸ δὲ μέγα, ἐπὶ μέν γε ἄλλοισι οὐ πάμπαν ὀλεθρίοισι οἱ νοσέοντες ἄθυμοι, κατηφέες, ἐρᾶται τοῦ θανάτου· ἐπὶ δὲ τοῖσι, εὐέλπιδες καὶ φιλόζωοι γίγνονται. ἄμφω δὲ τὰ ἐναντία τίκτουσι αἱ νοῦσοι.

Γίγνεται Ὕδρωψ καὶ ἐξαπίνης κοτὲ ἐπ' ἀθρόῃ ψυχροποσίῃ, ἢν ὑπὸ δίψεος χανδὸν πουλὺ ψυχρὸν ἐγχέῃ ὕδωρ, εἶτα τὸ ὑγρὸν ἐς τὸ περιτόναιον ἠνέχθη, δι' ἅδε τῇσι κοιλίῃσι τὸ ἔμφυτον θερμὸν κατεψύχθη, ἔπειτα ἐς τοὺς κενεῶνας σταγόνες ἐκρέουσι, αἳ πρόσθεν ἐς διαπνοὴν ἐξηερούμεναι διεφορέοντο. Τόδε οὖν εἰ γίγνεται, ῥηϊτέρη ἡ τῶνδε ἴησις, πρὶν τι τῶν σπλάγχνων, ἢ ὅλον τὸν ἄνθρωπον παθεῖν. Ἀτὰρ ἤδε ἔδεσμα φυσῶδες, καὶ ἀπεψίη, καὶ Βούπρησις, ἔτεκον Ὕδρωπας.

Ἔστι δὲ ξυνὸν πάντων τὸ κακὸν, ἀνδρῶν, γυναικῶν, ἡλικίης πάσης. ὁκόσον ἄλλοι ἐς ἄλλο εἶδος ἔασι ὥριοι· ἀνὰ σάρκα παῖδες, ἤδε τοῦ λευκοῦ φλέγματος. νέοι δὲ, μέχρι ἀκμῆς, οἱ κατὰ λαγόνας πλήσμιοι. γέροντες μὲν πάντα παθέειν ἕτοιμοι, ἀπόθερμοι, ψυχρὸν γὰρ τὸ γῆρας· ἀλλ' ἐς ὑγροῦ πλῆθος ἔασι ἀναίτιοι. τοῖσδε οὖν Τυμπανίης ξυνήθης.

Ἅπαντα μὲν οὖν πονηρὰ τὰ εἴδεα τουτέοισι, Ὕδρωψ γὰρ πάντων τῶν νοσημάτων κακόν. Ἀλλὰ τουτέων Λευκοφλεγματίης μὲν εὐηθέστερος· πολλὴ γὰρ καὶ ποικίλη ἐπὶ τῷδε ἡ εὐτυχίη, ἱδρῶτος, ἢ οὔρων, ἢ κοιλίης κοτὲ ἐπ' αὐτέοις καταῤῥάγη, λυομένης ἤδη τῆς τοῦ Ὕδρωπος ἕξιος. Χαλεπὸν δὲ Τυμπανίης, καὶ τοῦδε ὁ ἀνὰ σάρκα μᾶλλον. τὸν δὲ ἰητρὸν ἐν τῷδε τῷ πάθεϊ ὅλον χρὴ τὸν ἄνθρωπον ἀλλάξαι, τόδε μέντοι οὐδὲ Θεοῖσι ῥηΐτερον.

Ὑδερικὴ δὲ καὶ ἐν σμικρῷ κοτε ἄνθρωπος, ἢ Κεφαλὴν ἐπὶ Ὑδροκεφάλῳ· ἢ Πνεύμονα μοῦνον· ἢ Ἧπαρ· ἢ Σπλῆνα· καὶ ἐπὶ γυναικῶν Ὑστέρη, καὶ τῶν ἄλλων ἥδε εὐαλθεστέρη. ἢν γὰρ τὸ στόμιον ἀνῇ ἐκ τῆς πρόσθεν μύσιος, ὑγρὸν μὲν, εἰ ἔχοι, ἐκχέει ἔξω· ἢν δὲ πνεῦμα, ἐξεφυσήθη τόδε· ἢν δέ τι ἀνὰ σάρκα ἡ Ὑστέρη πάθῃ, ὡς ἐπίπαν ὅλη ἡ ἄνθρωπος ὑδεριᾷ.

Ἰδέη τις ἑτέρη Ὕδρωπος ἥδε γιγνώσκεται· κύστιες σμικραὶ, συχναὶ, πλήρεες ὑγροῦ, ἐγκέονται τῷ χωρίῳ, ἔνθα ὁ Ἀσκίτης ξυνίσταται. ἀτὰρ ἐμπλέωσι τοῦ πολλῷ ὑγρῷ, τέκμαρ δέ· ἢν γὰρ τετρήνας τὸ ἐπιγάστριον ἐκχέῃς, ἐπὶ βραχείῃ φορῇ τοῦ ὑγροῦ ἔνδοθεν ἂν ἐπέφραξεν ἡ κύστις· κἢν τὸ ὄργανον διώσῃ, αὖθις ἐκρέει. Τόδε μέντοι τὸ εἶδος οὐκ εὔηθες· πόθεν γὰρ ἂν ἐκπέσωσι αἱ κύστιες, ὁδὸς οὐκ εὔπορος. Λόγος δὲ μετεξετέροισι, ὅτι ἧκόν κοτε δι' ἐντέρων τοιαίδε κύστιες· ἐγὼ δὲ οὐκ ὄπωπα, διὰ τόδε νῦν οὐδὲν γράφω. Οὐδὲ γὰρ περὶ αὐτέων ὅ, τι λέξω· εἴτε γὰρ ἐκ τοῦ κώλου, ἢ τῆς γαστρὸς, ἡ φορὴ, τίς ὁ τρόπος τῆς ξυστάσιος; ὁδὸς γὰρ ἐς ἔξοδον ἁπάντων δι' ἕδρης εὐρέης. ἤδε αὐτοῦ τοῦ ὑγροῦ τῆς ἐν λαγόνι ξυλλογῆς ἄπιστος ἡ τῶν ἐντέρων ῥαγή· οὐ γὰρ ἀσινὲς οὐδὲ ἀνώλεθρον, τρωθὲν ἔντερον.

ΠΕΡΙ
ΔΙΑΒΗΤΕΩ.

Κεφ. β΄.

ΘΩΥΜΑ τὸ Διαβήτεω πάθος, οὐ κάρτα ξυνήθεες ἀνθρώποισι, σαρκῶν καὶ μελέων ἐς οὖρον ἡ ξύντηξις. Ὑγρὴ, καὶ ψυχρὴ, ὅκως ἐν ὕδρωψι, αἰτίη. Ὁδὸς δὲ ἡ ξυνήθης, νεφροί τε, καὶ κύστις. Οὐ γὰρ διαλείπουσι οὐρέοντες, ἀλλὰ, ὅκως περ ἐξ ἀφέξιος ὀχετῶν, ἄπαυστος ἡ φορή. Χρονίη μὲν ἡ τοῦ νούσου φυὴ μακρῷ κυΐσκεται χρόνῳ. Βραχύβιος δὲ ἄνθρωπος, ἢν ἡ κατάστασις τελεσθῇ· ὀξείη γὰρ ἡ τηκεδὼν, ταχὺς δὲ ὁ θάνατός ποτε, καὶ βίος αἰσχρὸς καὶ ἐπίπονος. Δίψος ἀκρατὲς, πολυποσίη ἀνισόμετρος οὔροισι πολλοῖσι, πλεῖον γὰρ ἐκρέει τὸ οὖρον. καὶ οὐκ ἂν ἐπίσχοι τις αὐτέους, οὔτε πίνοντας, οὔτε οὐρέοντας. Ην δὲ ἐπ' ἀκαρὲς ἀντίσχωσιν, ἢν μὴ τοῦ πιεῖν, ἄνικμοι μὲν τὸ στόμα, αὐαλέοι δὲ τὸ σκῆνος, τὰ δὲ σπλάγχνα καίεσθαι δοκέουσι· ἀσώδεες, ἄποροι, οὐκ ἐς μακρὸν θνήσκουσι· πυριφλεγέες δίψαι. Απουρέειν δὲ τίς ἂν ἐπίσχοι τρόπος, ἢ τίς αἰσχύνη πόνου κρέσσων; ἀλλὰ κἢν ἐς μικρὸν ἐγκρατέες γίγνωνται, προιδέουσι ὀσφὺν, ὄρχιας, καὶ ἰξύα· κἢν ἀνῶσι, ἐκχέουσι μὲν τὸ οὖρον ἀλέα, τὰ δ' ἐποιδέοντα ἐξαείρεται· ξυνδίδοται γὰρ ἐς κύστιν ἡ πλημμύρα.

Κἢν μὲν τελεσθῇ τὸ κακὸν, εὔσημον. ἐπὴν δὲ μέλλῃ, ἄνικμοι τὸ στόμα· σίαλος λευκὸς, ἀφρώδης, ὅκως ἀπὸ δίψεος, καὶ οὐδέκω δίψος· ὑποχονδρίων βάρος. Αἴσθησις ἀπὸ τοῦ γαστρὸς ἐς κύστιν θέρμης ἢ ψύξιος, ὅκως πρόσοδος προρέοντος τοῦ νοσήματος· ἀτὰρ ἠδὲ οὐρέουσι τοῦ ξυνήθεος μικρόν τι μᾶλλον· δίψος τε, ἀλλ' οὐδέκω μέγα.

Ην δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξηται, θέρμανσις μικρὴ μὲν, δακνώδης δὲ, ἐνίζουσα τοῖσι σπλάγχνοισι· ἐπιγάστριον ῥυσσοὶ, ἐπίφλεβοι, ἰσχνοὶ δὲ τὴν ὅλην ἕξιν· εὖτε καὶ ἡ οὔρησις καὶ τὸ δίψος ἐπαυξέα γίγνεται ἤδη κοτέ· κἢν ἐς ἄκρον τὸν καυλὸν ἡ ξυναίσθησις φθῇ, εὐθὺς οὐρέουσι. Τῇδέ μοι δοκέει καλέεσθαι Διαβήτης ἐπίκλησιν, ὁκοῖόν τι διαβήτης ἐὼν, οὕνεκεν ἐν τῷ σκήνεϊ τὸ ὑγρὸν οὐ μίμνει, ἀλλὰ ὅκως διαβάθρῃ τῷ ἀνθρώπῳ ἐς ἔξοδον χρέεται. Διαρκέουσι δὲ ἐς χρόνον τινὰ, εἰ καὶ μὴ κάρτα πολλὸν, ὅτι πονέοντες οὐρέουσι, τηκεδὼν δὲ γίγνεται δεινή. οὔτε γάρ τι ἐκ τῆς πόσιος μέγα ἐς τὸ σκῆνος ἔρχεται, καὶ ξυναπέρχεται τῶν σαρκῶν ἐς τὰ οὖρα μυρία.

Αἰτίη δὲ, ὀξέων νούσων τις ἀπέσκηψεν ἐς τόδε, καὶ ἐν κρίσι κρύβδην τὸ κακόηθες ἐγκατέλιπον αἱ νοῦσοι. Οὐκ ἀδόκητον καὶ δηλητήριόν κοτε τήνδε τὴν

αἰτίην ἴσχειν, τὸ ὁκόσα κύστι καὶ νεφροῖσι ἐνσκήπτει. Ἀτὰρ εἰ ἐδάκη τις ὑπὸ τῆς Διψάδος, τοιήδε τοῦ ἕλκεος ἡ πάθη· Διψὰς δὲ τὸ ἑρπετὸν θηρίον, ἣν δάκῃ τινὰ, ἄσχετον δίψος ἐξάπτει. πίνουσί τε ἄδδην οὐκ ἐς δίψεος ἄκος, ἀλλ' ἐς τὴν τῆς κοιλίης πλημμύρην, ἀκορίῃ ποτοῦ. Ἢν δὲ ἀλγέῃ τις περιτάσιος τῆς κοιλίης, καὶ ἀχθέῃ, καὶ ἐπίσχῃ τὸ ὑγρὸν ἐς μικρὸν, αὖθις ἄδδην πίνουσι διψῶντες, καὶ ἥδε τῶν κακῶν ἡ ἀμοιβή· συντιμωρέει γὰρ ἀλλήλοισι δίψος καὶ ποτόν. Ἄλλοι δὲ οὐκ οὐρέουσι, οὐδέ τις ἄλλη τοῦ πινομένου διαπνοή. τοιγαροῦν ἀκορίῃ μὲν τοῦ ποτοῦ, πλημμύρῃ δὲ τοῦ ὑγροῦ, περιτάσει δὲ τῆς κοιλίης, ἐξεῤῥάγησαν ἀθρόως.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ ΝΕΦΡΟΥΣ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. γ'.

ΝΕΦΡΟΙ, τὴν φύσιν μὲν, ἀδενώδεες· χροιὴν δὲ ἐρυθρότεροι, ὁκοῖόν τι ἧπαρ μᾶλλον, ἢ μαζοὶ, καὶ ὄρχιες. (καὶ γὰρ καὶ οἵδε ἀδένες, ἀλλὰ λευκότεροι.) σχῆμα δὲ διδύμοισι ἴκελοι, πλατέες μᾶλλον ἐοῦσι ἅμα, καὶ καμπύλοι. Κοιλίαι δὲ σμικραὶ, ἰσθμοειδέες, ἐς τὴν τῶν οὔρων διήθησιν. ἐκπεφύκασι δὲ ὀχετοὶ νευρώδεες, ὁκοῖόν τι αὐλοὶ, ἀφ' ἑκατέρου· ἐμπεφύκασι δὲ οἵδε τοῖσι ὤμοισι τῆς κύστιος ἑκάτερθεν. ἴση δὲ τῶν οὔρων ἀπὸ Νεφρῶν ἡ ὁδὸς ἐς κύστιν.

Ἀμφὶ δὲ τούσδε τοὺς Νεφροὺς, καὶ τοὺς πόρους τούσδε, πολλὰ καὶ ποικίλα γίγνεται πάθεα. τὰ μὲν ὀξέα, ἐν αἱμοῤῥαγίῃ, καὶ πυρετοῖσι, καὶ φλεγμονῇσι κτείνοντα, ὁκόσα μοι λέλεκται. τὰ δὲ χρόνια, τηκεδόνι λύοντα τὸν ἄνθρωπον, ἀνώλεθρα μὲν, ἀναλθέα δὲ, καὶ ξυναποθνήσκοντα. Χρόνια οὖν, Ἀποστάσιες, Ἕλκεα, Λίθων γλύνα, Αἱμοῤῥοΐδες. Ἕλκεα μὲν οὖν ἐξ Ἀποστάσιος, μήκιστα καὶ δυσαλθέα πάντα τοῦ ἀνθρώπου.

Τῶν Λίθων δὲ χρονίη μὲν ἡ γλύνα, ὀδυνώδεες σφηνώσιες, οὐ γὰρ ῥηΐση ἡ διέξοδος· χαλεπὴ δέ οἱ πρὸς τοῖσι καὶ ἡ τῶν οὔρων ἐπίσχεσις. Ἀλλ' εἰ εἰσὶ πολλοὶ σμικροὶ, ἀλληλουχίῃ μίμνουσι, ἢ εἷς μέγας ἐμφραχθῇ, καὶ ἐπ' ἀμφοῖν τοῖν Νεφροῖν ξυμβῇ τάδε, ἐς οὔρων σχέσιν, καὶ διάτασιν, ὀλιγήμεροι θνήσκουσι. Εὖτε μέντοι ἡ φύσις ἐπιμήκεα καὶ ἰσομεγέθεα τοῖσι οὐρητῆρσι τὴν κοιλίην τῶν Νεφρῶν τεύξασα, σμικροῖς ἄρα μέζονα, ὅκως ἂν, ἣν ἄνω συστῇ Λίθος, ῥηΐστην ὁδὸν τὴν ἐς κύστιν ἴσχῃ. Διὰ τόδε καὶ ἐπιμήκεες οἱ Λίθοι γίγνονται,

ται,

ται, περὶ γὰρ τοῖσι Οὐρητῆρσι τὰ πολλὰ πήγνυνται. καὶ ὁκόσοι τῇδε ἐς πάχος ἄνισοι, λεπτοὶ μὲν ἔασι τὰ πρόσω, διὰ τοὺς Οὐρητῆρας στενοτέρους ἐόντας· παχέες δὲ, διὰ τὸ τοὺς Νεφροὺς κάτω ῥέειν. Ἐγγίγνονται δὲ τοῖσι Νεφροῖσι μοῦνον, ἀλλὰ τοῖσι διαπύροισι. οὐδὲ ἕδρην γὰρ ἐν τοῖσι Οὐρητῆρσι οὐκ ἴσχουσι οἱ Λίθοι, ἀλλὰ τὰ ψαμμία σὺν τοῖσι Οὐρητῆρσι κάτω διαπλέει, τάπερ καὶ σημήια καὶ ὕλη τοῦ πάθεος γίγνεται. Ην δὲ ἐμφραχθῇ κοτε τῇ κοιλίῃ μέζων τελεσθεὶς, πόνοι τῆς ὀσφύος ἀμφὶ τὰς ψόας μέσφι τῶν μέσων πλευρέων. πολλοῖσι γοῦν ἀπάτη πόνου, ὡς ἀπὸ Πλευρίτιδος. βάρος ἰσχίων· κατὰ ῥάχιν δυσκαμπέες, ξυννεύουσι χαλεπῶς· ἐπώδυνοι στρόφοι, βαρέες, ἀνέκλειστοι, τὸ γὰρ ἑλικοειδὲς ἔντερον. Ην καὶ πλημμυρῇ τὸ οὖρον, καὶ διατάσιες· περιθυμίη ἀπευρήσιος, ὁκωσπερ ὠδίνων· φυσώδεες, ἀδιέξοδοι δὲ αἱ φῦσαι· πυρετοὶ δακνώδεες, ἐπίξηροι· αὐαλέη μὲν γλῶσσα, ξηρὴ δὲ ἡ κοιλίη· ἰσχνοί· ἀπόσιτοι, ἢν δέ τι προσαίρωνται, οὔτε πέψαι, οὔτε ἀναλαβεῖν ῥηΐδιοι. Ην δὲ ἐς τὸν Οὐρητῆρα ὁ Λίθος ἐμπέσῃ, βρασμὸς ὡς ἀπὸ ῥίγεος, αἴσθησις τοῦ Λίθου ὁδοιπορέοντος ξυνῳδὰ ὁμοβιαίῳ. Κἢν ἐς τὴν Κύστιν ἐμπέσῃ, οὔρων ἅλις ὑδατωδέων ἔκχυσις, κοιλίης ἔξοδοι, φῦσαι, φυσώδεες, στομάχου κατάστασις, ἐρεύξιες, ἀνάπαυσις τῶν πρόσθεν κακῶν. προσεχύθη κοτὲ καὶ πρὸς τῶν οὔρων αἷμα, ἀνάδορῇ τοῦ πόρου. Αγωνίη δὲ δευτέρη, τοῦ Λίθου ἡ διὰ τοῦ Καυλοῦ διέξοδος. ἢν γὰρ μέζων τοῦ Οὐρήθρης ἔῃ, ἐνίσχεται πολλὸν χρόνον, καὶ πλημμυρεῖ ἡ κύστις, καὶ ἰσχουρίη νῦν ἐπαλγεστέρη· ξυνῷ γὰρ τῇδε καὶ Οὐρητῆρες πιμπρέονται. Χαλεπωτάτη δὲ ἡ τῶν σκολιῶν διέξοδος· καὶ γὰρ καὶ ἀγκιστροειδέας ὄπωπα, καὶ ἐπὶ τοῖς πόροις ἐπιπωρώσιας. ἐπιμήκεες δὲ τὰ πολλὰ διαπλασσόμενοι ὑπὸ τῆς τῶν πόρων ἴξιος. Χροιῇ δὲ, ἄλλοι μὲν λευκοὶ, ἀργιλώδεες, τὰ πολλὰ παιδίοισι. ἄλλοι δὲ ξανθοὶ, κροκοειδέες, γέρουσι δὲ, οἷσί περ καὶ ἐν Νεφροῖσι οἱ Λίθοι ξυνήθεες· ἐν Κύστει γὰρ παιδίοισι μᾶλλον. Διτταὶ δὲ αἱ αἰτίαι τῆς πήξιος· γέρουσι μὲν, τὸ σῶμα ψυχρὸν, παχὺ τὸ αἷμα. ψυχρὸν δὲ τὰ παχέα θᾶσσον πήγνυσι· τέκμαρ δὲ, τῶν ὑδάτων τῶν θερμῶν φύσει αἱ πηγαὶ, ἀποψυχθέντα γὰρ ἐς πωροειδέα Λίθον πήγνυται. παιδίοισι δὲ, πολλὸν ὑπὸ τοῦ αἵματος τὸ ἰλυῶδες ἑψηθὲν φλογμῷ πυρετοῦ φλέξιος, ὅκως πῦρ, τὴν ἕδραν ἴσχει. Λίθων μὲν οὖν ἀμφὶ φλέξιος, τοιάδε πάθη.

Μετεξετέροισι ἐν περιόδοισι οὐρέουσι αἷμα, τοῖσι ἀπὸ Αἱμοῤῥοΐδων ἰκέλη ἥδε ἡ ξυμφορὴ, ὁμοίη δὲ καὶ ἡ τοῦ σκήνεος κατάστασις· ἔξωχροι, νωθροὶ, ἄπρηκτοι, ἀπόσιτοι, ἄπεπτοι. Κἢν μὲν ἐκκριθῇ, ἔκλυτοι, πάρετοι τὰ μέλεα, κεφαλὴν δὲ κοῦφοι, καὶ ἐλαφρότεροι. Ην δὲ ἐς τὴν περίοδον μηδὲν ἐκρυῇ, κεφαλαλγέες, ἀμαυροὶ τὰς ὄψιας, σκοτώδεες, ἀμφιδινεύμενοι. ἐντεῦθεν Επίληπτοι μωροί· ἄλλοι οἰδαλέοι, ἀπαχλυόμενοι, Υδρωπιώδεες· ἄλλοι δὲ Μελαγχολώδεες, ἢ Παράλυτοι. ἐπισχέσιος γὰρ Αἱμοῤῥοΐης ξυνήθεος ἀπότοκα τάδε. Ην μὲν οὖν ἀπὸ Νεφρῶν ἐκρέῃ τὸ αἷμα, καθαρὸν, ἀμιγὲς οὔροισι, τὰ

πολλὰ ἐκρέει ἀπὸ Κύστιος τῶν οὔρων τὸ αἷμα. Φέρεταί κοτε καὶ ἀπὸ ῥήξιος τῶν Νεφρῶν πολὺ ἀθρόον, ἀτὰρ ἤδε πάγον ἴσχει, καὶ γίγνονται θρόμβοι. ὡς ἔξω χυθὲν, ἐπάγη κοτὲ καὶ ἐν κύστει, εὖτε ἰσχουρίη γίγνεται δεινή.

Ἐπὶ δὲ τῇ ῥαγῇ, Ἕλκεα συμβαίνει χρόνια, καὶ δυσαλθέα. τέκμαρ δὲ, ἐφελκὶς, ἢ ὑμένιον, εὖτε ἀράχνιον, ἐρυθρὸν ἐκκριθέν· ἢ πύον λευκὸν οὐρηθὲν, ἄλλοτε μὲν καθαρὸν, ἀμιγὲς, ἄλλοτε δὲ οὔροισι ξυμμεμιγμένον. Τοῖσδε χρὴ καὶ Ἀποστάσιας διαγιγνώσκειν, ἣν προσγένωνται. πυρετοὶ ἐς ἑσπέρην, καὶ ῥίγεα· πόνοι ἀμφὶ τὴν ὀσφὺν, κνησμοί. Ἢν δὲ καὶ ἐκραγῇ, θρόμβοι πυώδεες, σαρκοειδέες, ἀτὰρ ἤδε λευκοῦ πύου Ἀπόστασις. Τὰ δὲ Ἕλκεα δακνώδεα, ἄλλοτε μὲν καθαιρόμενα, ἄλλοτε δὲ ῥυπαρὰ ὄντα. δηλοῖ δὲ τὸ πύον, ἀτὰρ ἤδε οὖρα κάκοδμα, ἢ ἄνοδμα.

Ἔαρ μὲν οὖν Αἱμοῤῥαγίας τίκτει, καὶ Ἀποστάσιας. χειμὼν δὲ, καὶ φθινόπωρον, Λίθους. Ἢν δὲ ἐπὶ Λίθοισι Ἕλκεα γένηται, ἀναλθέες μὲν αἱ νοῦσοι, ταχέη τηκεδὼν καὶ θάνατος.

ΠΕΡΙ ΤΩΝ ΕΝ ΚΥΣΤΙ.

Κεφ. δʹ.

ΤΩΝ ἐν τῇ Κύστι νούσων οὐδὲν εὔηθες. τὰ μὲν ὀξέα, φλεγμασίῃ, καὶ τρώμασι, σπασμῷ, καὶ πυρετοῖσι ὀξέσι, κτείνοντα. Ἕλκος δὲ, καὶ Ἀποστάσιες, ἢ Παράλυσις, ἢ Λίθος μέγας μὲν, ἀναλθὴς δέ. Οὔτε γὰρ θρύπτεται ἢ πόσι, ἢ φαρμάκῳ ἀμφιθρύπτῳ, οὔτε ἀσινέως τέμνεται· χρὴ γὰρ καὶ τὰ λεπτὰ τῆς Κύστιος ξυντάμνειν, τὸ δὲ αὐτῆμαρ ἔκτεινε, ἢ ὀλίγαις ἡμέρῃσι σπασμοῖσι καὶ πυρετοῖσι θνήσκουσι. Ἢν δὲ μὴ ταμῇ, ἐς οὔρων σχέσιν, καὶ πόνοισι, καὶ πυρετοῖσι, ἢ τηκεδόσι, σμύχεται ὤνθρωπος. Ἢν δὲ μὴ κάρτα μέγας ὁ Λίθος ἔῃ, σχέσιες μὲν οὔρων ξυνεχέστεραι· ἐς γὰρ τὸν αὐχένα ῥηϊδίως ἐμπίπτων, ἀποέργει οὔρων ἔξοδον. τάμνειν δὲ εἰ καὶ τῶν μεζόνων ἀσφαλέστεροι, ἀλλὰ τέμνεται Κύστις. Κἢν τις τὸν τοῦ θανάτου κίνδυνον ἐκφύγῃ, Ῥοιάδος γίγνεταί οἱ πάθος· κἢν ἀκίνδυνον ἔῃ, ἀλλ' οὐ φορητὸν ἐλευθέροισι ἀέναον ἐκρέειν οὖρον, κἢν βαδίζῃ, κἢν εὕδῃ, ἀτερπὲς δὲ ἢν βαδίζηται. Οἱ δὲ κάρτα σμικροὶ τὰ πολλὰ τάμνονται ἀσινέως. Ἢν δὲ ξυμπεφύκῃ τῇ Κύστι Λίθος, διάδηλος μὲν τῇσι μελεδώνεσι, ἀτὰρ οὐδὲ ἀσινέες πόνοισι, καὶ βάρεϊ, κἢν ἂν ᾖ δυσουρίης ἄτερ· ἢν δὲ μὴ, καὶ δυσουρέει. Ξύμπαντας δὲ τοὺς Λίθους διαγνοίης ἂν, τῇσι τῶν ψαμμίων ἐν τοῖσι οὔροισι ὑποστάσεσι. ἀτὰρ ἤδε πρόκοποι τὰ αἰδοῖα γίγνονται,

εὖτε γὰρ ἀπερέσσι, κἢν ὕπεστι καὶ ὁ Λίθος, ὀδυνέονται, καὶ ἀμφαφόωσι καὶ ἕλκουσι τὰ αἰδοῖα, ὅκως τὸν Λίθον ἔξω τῇ Κύστι ἐξαιρεύμενοι. Ξυμπαθεῖ δὲ καὶ ἡ Ἕδρη, κνησμώδης γιγνομένη· προσπετὴς δὲ καὶ Ἀρχὸς βίῃ καὶ ἐντάσεσι, φαντασίῃ ἐκκέει δὲ ὡς δῆθεν τοῦ Λίθου· ἄμφω γὰρ ξυγκέεται ἀλλήλοισι, Ἕδρη τε, καὶ Κύστις, ὧν ἑκατέρῃ * * * * διὰ τόδε καὶ ἐπὶ φλεγμασίῃ Ἀρχοῦ ἰσχουρέει Κύστις, καὶ ἐπὶ τῇσι τῆς Κύστιος αἰκίῃσι οὐ δίνῃσι Ἕδρη, κἢν μὴ ἐπίξηρος ἡ γαστὴρ ἔῃ. Τοῖα μὲν τὰ ἄλγεα τῶν Λίθων.

Αἱμοῤῥαγίη δὲ, κἢν μὴ κάρτα ὀξέως κτείνῃ, χρόνῳ δὲ ἐξεῖλυσε μυελούς. Οἱ δὲ ἀπ' αὐτέης θρόμβοι, ἰσχουρίη, ὀξέες ὄλεθροι, ὁκώσπερ οἱ Λίθοι. καὶ γὰρ, ἢν τὸ αἷμα λεπτόν τε, καὶ ξανθὸν, καὶ μὴ πάγχυ ᾖ εὐπαγὲς, ἀλλ' ἡ Κύστις ἐς πολλὸν ἀλίζει χρόνον, καὶ ἤδε θερμαίνουσα καὶ ἐψοῦσα πηγνύει, καὶ ὧδε γίγνεται θρόμβος. Ἰσχουρίη μὲν ὦν δυνατωτάτη κτεῖναι· προσεπιγίγνεται δὲ τουτέοισι ἄλγος ὀξὺ, πῦρ δριμὺ, γλῶσσα ξηρὴ, καὶ ἐπὶ τοῖσδε παράφοροι θνήσκουσι.

Ἢν δὲ ἐπὶ Τρώματι ἄλγος φανῇ, Τρῶμα μὲν ὀλέθριον. Τὸ δὲ Ἕλκος, κἢν μὴ ἀρχῆθεν κτείνῃ, πυρετοῖσι, ἢ φλεγμονῇ, ἀνήκεστον γίγνεται. Λεπτὴ μὲν τὸ πάχος Κύστις, νεῦρον δὲ τὴν φυήν· τάπερ οὐδὲ σαρκοῦται, οὔτε ῥηϊδίως ἐπουλοῦται. ποτὶ καὶ τὸ οὖρον χολῶδες, δριμὺ, δακνῶδες τοῦ Ἕλκεος. Ἡ ξυνὴ δίαιτα· ἥδε ἐν μὲν τῇσι πληρώσεσι διατέταται, ἢν δὲ κενωθῇ, ξυνίζει. πάσχει οὖν ἄρθρου πάθεϊ, ἐν ἐκτάσει τε, καὶ κάμψει· ἄρθρῳ δὲ οὐκ εὐαλθὲς Ἕλκος οὐδέν.

Καὶ Ἔμπυος δὲ ἐξ Ἀποστάσιος γίγνεται. Κύστιος σημήϊα, τάπερ ἐπ' ἄλλοισι μέν· ἐπὶ φλεγμασίῃ γὰρ, καὶ ἐπὶ πυρετοῖσι, καὶ ῥίγεσι, ἡ Απόστασις, κίνδυνοι δὲ οἱ ὠυτοί. Πύον δὲ, ἀλλ' ἐς παχὺ, λευκὸν, οὐ κάκοδμον, ἐκδιδοῖ. εὐήθεα τὰ ἀπὸ τῶνδε Ἕλκεα. Ἢν δὲ ἐπινέμηται, τρυγώδεα, μυξοποιὰ, κάκοδμα ἐρεῦσι. τῶν τοιῶνδε οὐ βραδύνει θάνατος. δακνώδεα μὲν τὰ οὖρα, ὀδυνηρὰ δὲ ἡ πρόεσις αὐτῶν, διαίσσει δὲ ἡ ὀδύνη μέσφι ἄκρων τοῦ καυλοῦ. Βλάπτει δὲ αὐτέας πάντα καὶ τἀναντία· καὶ πλησμονὴ, καὶ κένωσις· καὶ ἀργίη, καὶ κίνησις· καὶ λουτρὰ, καὶ ἀλουσίη· καὶ τροφὴ, καὶ ἀτροφίη· καὶ γλυκέα, καὶ ὀξέα. ἄλλων ἄλλα μὲν ὠφελεόντων, ἄλλα δὲ βλαπτόντων, εἰς ἓν ξυμβῆναι μὴ δυναμένων.

ΠΕΡΙ
ΓΟΝΟΡΡΟΙΗΣ.

Κεφ. έ.

ΑΝΩΛΕΘΡΟΝ μὲν ἡ Γονόῤῥοια, ἀτερπὴς δὲ καὶ ἀηδὴς μέσφι ἀκοῆς. Ἢν γὰρ ἀκρασίη καὶ πάρεσις τὰ ὑγρὰ ἴσχῃ, καὶ γόνιμα μέρεα, ὅκως

διὰ ψυχρῶν ῥέει ἡ θορή, οὐδὲ ἐπίσχειν αὐτέην ἔστι, οὐδὲ ἐν ὕπνοισι· ἀλλὰ γὰρ, ἤν τε εὕδῃ, ἤν τε ἐγρηγορέῃ, ἀνεπίσχετος ἡ φορή, ἀναίσθητος δὲ ἡ ῥοὴ τοῦ γόνου γίγνεται. Νοσέουσι δὲ καὶ γυναῖκες τήνδε τὴν νοῦσον, ἀλλ' ἐπὶ κνησμοῖσι τῶν μορίων καὶ ἡδονῇ προχέεται τῇσι ἡ θορή, ἀτὰρ καὶ πρὸς ἄνδρας ὁμιλίη ἀναισχύντῳ. ἄνδρες δὲ οὐδ' ὅλως ὀδάξονται. Τὸ δὲ ῥέον, ὑγρὸν, λεπτὸν, ψυχρὸν, ἄχρουν, ἄγονον. πῶς γὰρ ζωογόνον ἐκπέμψαι σπέρμα, ψυχρὴ ἐοῦσα, ἡ φύσις; Ην δὲ καὶ νέοι πάσχωσι, γηραλέους χρὴ γίγνεσθαι πάντας τὴν ἕξιν, νωθώδεας, ἐκλύτους, ἀψύχους, ὀκνέοντας, κωφοὺς, ἀσθενέας, ῥικνοὺς, ἀπρήκτους, ἐπώχρους, λευκοὺς, γυναικώδεας, ἀποσίτους, ψυχρούς· μελέων βάρεα, καὶ νάρκας σκελέων· ἀκρατέας, καὶ ἐς πάντα παρέτους. Ηδε ἡ νοῦσος ὁδὸς ἐς Παράλυσιν πολλοῖσι γίγνεται. πῶς γὰρ οὐκ ἂν τῶν νεύρων ἥδε ἡ δύναμις πάθοι, τῆς ἐς ζωῆς γένεσιν φύσιος ἀπεψυγμένης; Καὶ ἡμέας ἄνδρας ποιέει ζῶσα ἡ θορή, θερμοὺς, εὐάρθρους, λασίους, εὐφώνους, εὐθύμους, κρατεροὺς νοῆσαί τε, καὶ ῥέξαι. δηλοῦσι οἱ Ανδρες. Οἷσι δὲ οὐκ ἔνεστι ζῶσα ἡ θορή, ῥικνοί, ἀσθενέες, ὀξύφωνοι, ἄτριχες, ἀγένειοι, γυναικώδεες. δηλοῦσι οἱ Εὐνοῦχοι. Ην δέ τις ἀνὴρ ἐγκρατὴς ἔῃ τῆς θορῆς, κραταιὸς, εὔτολμος, ἀλκήεις μέσφι θηρίων. τέκμαρ δὲ, Αθλητῶν οἱ σώφρονες. Καὶ γὰρ καὶ οἱ φύσι τινῶν κρέσσονες, ὑπ' ἀκρασίης πολλὸν τῶν χειρόνων γίγνονται χερείονες· πολλὸν δὲ οἱ φύσει χερείους, ὑπ' ἐγκρατίης γίγνονται κρεσσόνων κρέσσονες. Ατὰρ οὐδὲ ζῶον ἐξ ἄλλου τευ γίγνεται κραταιὸν, ἢ θορῆς. Μέγα οὖν καὶ ἐς ὑγίην, καὶ ἐς ἀλκὴν, καὶ ἐς εὐψυχίην, καὶ ἐς γένεσιν, ζῶσα ἡ θορή. Από Σατυριήσεως, ἐς Γονοῤῥοίης ἀπόσκηψιν ἡ κατάστασις.

ΠΕΡΙ
ΣΤΟΜΑΧΙΚΩΝ.

Κεφ. ς'.

ΣΤΟΜΑΧΟΣ ἡδονῆς καὶ ἀηδίης ἡγεμών. καρδίης καίριον γειτόνημα, ἐς τόνον, καὶ θυμὸν, ἢ ἀθυμίην, τῆς ψυχῆς συμπαθείῃ. ἥδε Στομάχου περίπυστα δυνάμιες. τάδε μὲν οὖν μοι ἄλλῃ λέλεκται. Απότοκοι ἡδονῆς μὲν, εὐπεψίη, εὐσαρκίη, εὐχροίη τοῦ σώματος· ἀηδίης δὲ, τουτέων τἀναντία, κοτὲ καὶ ἀθυμίη μὴ ἔχων τροφήν· μελαγχολώδεσι δὲ, κἀποσιτίη. Ην οὖν ὅδε νοσέῃ, μῖσος καὶ ἀποστροφὴ τῶν γευμάτων, οὐκ ἢν προσαίρωνται μόνον, ἀλλὰ κἢν ἀθέντα μὲν ᾖ τὰ σιτία. ἀναπεμπάζονται δὲ ναυτίῃ, ἢ ἀπορίῃ, ἢ πλάδῳ, ἢ καρδιαλγίῃ· καὶ σιαλοχόοι δὲ, καὶ ἔμετοι ἐνίοις. Κἢν ὅμως τὸ σῶμα τείρῃ, κἢν γαστὴρ μένῃ κενεὴ τῶνδε, σὺν πόνον ῥηΐτερον φέρει τοῦ προσάρσιος. ἢν δὲ

καὶ

καὶ ὑπ' ἀνάγκης κοτὲ ἐς τὴν ἐδωδὴν ἴῃ, πολλὸν κάκιον ὅδε πόνος τοῦ λιμοῦ· ἐν τῷ στόματι λείπεται ἄλγος, καταπιεῖν μέζων ὀδύνη. Ἀτὰρ καὶ οὐχὶ πρὸς μὲν τὰ οἰκεῖα τοιῶσδε, ἐς δὲ τὰ ἀλλόκοτα χρηστῶς· ἀλλαγὴ τῶν κατὰ φύσιν ἐς τὸ ἔμπαλιν· ἀχθηδὼν ἐς πάντα· καὶ φυγὴ, καὶ μῖσος σιτίων. Ἐπὶ δὲ τοῖσι μεσσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων χωρίοισιν ἄλγος, πουλὺ δὲ καὶ μέζον, ἢν προσφέρωνται καὶ καταπίνωσι. ἄση, ἀπορίη· ὄψιες ἀμαυραί· ὤτων ἦχοι· βάρεα κεφαλῆς· νάρκη μελέων· καὶ τὰ γυῖα λύονται· παλμὸς ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι· φαντασίη τῆς ῥάχιος ἐς τὼ σκέλεε κινευμένης. ἄλλοτε ἄλλῃ τῇδε κἀκεῖσε φέρεσθαι δοκέουσι, κἢν ἑστήκωσι, κἢν κατακέωνται, ὅκως ὑπὸ αὔρης ἀνέμων κάλαμοι, ἢ δένδρεα. Φλέγμα ψυχρὸν, ὑδαρὲς, ἀποβλύζουσι· ἐπὴν δὲ καὶ χολὴ ἢ πικροχόλοισι, σκοτώδεες· ἄδιψοι, κἢν ἐπ' ἐδέσμασι διψῆν δοκέωσι. ἄγρυπνοι, νωθροὶ, νυσταλέοι, οὐχ ὕπνῳ ἀτρεκέϊ, κωματώδεες, ὁμοιοπαθέες, ἰσχνοὶ, ἔξωχροι, ἀσθενέες, ἔκλυτοι, λειποδρανέες, ἄψυχοι, δειλοὶ, ἡσύχιοι, ἐξαπίνης δὲ ὀργίλοι κάρτα μελαγχολώδεες, καὶ γὰρ ἐξώκειλάν κοτε ἐς Μελαγχολίην οἱ τοιοίδε.

Τάδε μέντοι τῆς ψυχῆς τοῦ Στομάχου ἐνδιδόντος, ἔστι δ' ἐς τὴν πάθην. οἱ δὲ δὴ ἄνθρωποι οὐκ εἰδότες τὰ ξυμπαθέα μέρεα, ἐφ' οἷσι τὰ δεινότατα γίγνεται, τὸν Στόμαχον αἴτιον ἡγεῦνται. Μέγα δὲ ἐς πίστιν ὧν λέγω, ἡ ξυνάφεια τῆς καρδίης, ἔνθα πάντων ἡ ἀρχή. μέσον γὰρ ἐνίζει τῷ πνεύμονι ἡ καρδίη, ἡ δὲ τούτων μεσότης τὸν Στόμαχον συνάπτει, ἄμφω δὲ προσπεφύκασι τῇ ῥάχει. διὰ τόδε πρὸς τῆς καρδίης γειτόνημα, καὶ καρδιαλγίη, καὶ ἔκλυσις, καὶ τὰ μελαγχολώδεα.

Αἰτίαι δὲ τῆς νούσου, καὶ ἄλλαι μὲν μυρίαι· καιρίη δὲ, πύον συχνὸν ἀπὸ κοιλίης διὰ Στομάχου χυθέν. Ξυνήθεες δὲ καὶ τοῖς ὑπό τε ἀνάγκαις ἐκδεδιῃτημένοις λεπτῇ καὶ σκληροτέρῃ διαίτῃ. ἀτὰρ καὶ τοῖσι ἐς παιδείην πονεῦσι, καὶ ἐς τήνδε τλήμοσι· οἷσι θείης μὲν μαθήσιος ποθὴ, ὀλιγοσιτίη δὲ, καὶ ἀγρυπνίη, καὶ μελεδώνη λόγων τε καὶ πρηγμάτων σοφῶν. οἷσι ὑποψίη μὲν διαίτης ἁβρῆς καὶ ποικίλης, λιμὸς δὲ ἡ τροφὴ, καὶ ὕδωρ ποτὸν, καὶ ἐν ὕπνῳ ἀϋπνίη. οἷσι μαλθακὴ μὲν εὐνὴ ἄστρωτος χαμαὶ, ἀμφίβλημα δὲ εὐτελὲς, ἀμπεχόνη ἀραιὴ, τὸ δὲ τοῦδε κρέων ὁ κοινὸς ἠήρ. πλοῦτος δὲ ἐννοίης θείης προαιρεσίης τε χρῆσις. τάδε γὰρ αὐτέοισι ἀγαθὰ γίγνεται, ἔρωτι παιδείης. Καὶ εἰ προσαιρέονται, εὐτελὲς μὲν σιτίον, οὐδὲ ἐς κόρον ἐδωδῆς, ἀλλ' ἐς ζωὴν μοῦνον. οὐκ ἐπ' οἴνῳ θώρηξις, οὐ θυμηδίη· οὐ ῥέμβος, καὶ περίοδοι· οὐ σωμάτων ἄσκησις, οὐδὲ σαρκῶν περιβολή. τίνος γὰρ οὐκ ἂν ἀπάγοι παιδείης ἔρως; πατρίδος, τοκήων, κασιγνήτων, ἑωυτῶν, μέσφι θανάτου. Τοῖσδε οὖν τηκεδὼν μὲν τοῦ σκήνεος· ἄχροοι, καὶ ἐν νεότητι γηραλέοι, καὶ ὑπ' ἐννοίης κοῦφοι, ψυχὴν δὲ ἀμειδέες, ἀμείλιχοι· Στομάχου δὲ κακοσιτίη· ταχὺς ὁ κόρος τῆς ξυνήθεος, εὐτελέος, καὶ ἑτοίμου τροφῆς· ἀηθίη δὲ ποικίλης ἐδωδῆς, ὄκνος

δὲ πάντων γευμάτων· ἢν δὲ καὶ λάβωσί τι τῶν ξένων, βλάβη, ἀπόστροφοι εὐθὺς ἐς πάντα. Ἡδέ ἐστι Στομάχου χρονίη νοῦσος· Φλεγμοναὶ δὲ, καὶ Ῥεύματα, καὶ Καρδιωγμὸς, ἢ πόνος, Στομαχικὸν οὐ κικλήσκεται πάθος.

Θέρος ἀγεῖ τήνδε νοῦσον, ἔνθα καὶ πέψιος, καὶ ὀρέξιος, καὶ πάντων ἀδυναμίη. Ἡλικίη δὲ, γῆρας· οἷσι καὶ δίχα πάθεος, διὰ τὸ τοῦ βίου τέλος, καὶ ἡ ὄρεξις ἐς τέρμα ἥκει.

ΠΕΡΙ
ΚΟΙΛΙΗΣ
ΔΙΑΘΕΣΙΟΣ.

Κεφ. ζ'.

ΚΟΙΛΙΗ, σπλάγχνον πεπτήριον, κάμνει τὴν πέψιν, ὁκότε Διάῤῥοια τὸν ἄνθρωπον ἴσχει. Καὶ ἔστιν ὑγρῆς τροφῆς, ἀπεπτέης, ἡ Διάῤῥοια· ἀλλ' ἢν μὴ ἐπὶ σχεδίου τῆς αἰτίης γίγνοιτο τόδε ἐς μίην ἢ δευτέρην ἡμέρην μούνην, πρὸς δὲ καὶ ὅλος ὁ ἄνθρωπος ἀσθενέει ἀτροφίῃ τοῦ σκήνεος, χρονίη νοῦσος ἡ Κοιλιακὴ γίγνεται, ἀτονίῃ τοῦ πέσσοντος θερμοῦ, καὶ ψύξι τῆς κοιλίης. Εὖτε λύεται μὲν ἐς θερμὸν ἡ τροφὴ, ἀλλ' οὐκ ἐκπέσσεται θερμὸν, οὐδὲ ἐς χυμὸν οἰκεῖον τρέπεται, ἡμιτελέα δὲ λείπεται ἀδρανίῃ τοῦ τέλεος· ἡ δὲ ἀφεθεῖσα τῆς ἐργασίης, ἐς κακὸν ἀλλοιοῦται, καὶ χροιῇ, καὶ ὀδμῇ, καὶ συστάσει. λευκὴ μὲν γὰρ καὶ ἄχολος ἡ χροιὴ, κάκοδμα δὲ καὶ βορβορώδεα, ὑγρὴ δὲ καὶ ἀσύστατος ἀπεργίῃ, μοῦνον δὲ ἀρετὴν ἴσχουσα τῆς πέψιος τὴν ἀρχήν.

Διὰ τόδε φυσώδεες ἐς τὴν γαστέρα· ἐρυγαὶ ξυνεχέες, κακώδεες, ἢν δὲ καὶ κάτω πρήσωσι, τρύζει μὲν τὰ ἔντερα, φῦσαι δὲ διεξίασι δασεῖαι, ὑγραὶ, ἀργιλώδεες· φαντασίαι δὲ ἐπ' αὐτέοισι, ὡς διεκθέοντος ὑγροῦ. πόνος τῆς κοιλίης βαρὺς, ὁκοῖον νύγμα, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. Ἰσχνὸς δὲ καὶ ἄτροφος ὥνθρωπος, ὠχρὸς, ἀδρανὴς, οὐδέν τι πρῆξαι τῶν συνήθων εὔτονος· ἀλλὰ κἢν βαδίζῃ, λύεται τὰ μέλεα· φλέβες κροτάφων ἐπηρμέναι, ἀτροφίῃ γὰρ κοιλοκρόταφοι· ἐπίφλεβοι δὲ καὶ παντὶ τῷ σώματι. Οὐ γὰρ οὐ πέσσεται μοῦνον ἡ νοῦσος, ἀλλ' οὐδὲ τὴν ἀρχὴν ἐς τὸν ὄγκον ἀναδιδοῖ. δοκέει γάρ μοι οὐ τῆς πέψιος μοῦνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναφορῆς, τὸ πάθος ἔμμεναι.

Ἢν δὲ καὶ ἐπ' αὐξήσει ἡ νοῦσος γίγνηται, ἀγεῖ καὶ τὰ ἀπὸ τοῦ παντὸς ἐς τὴν κοιλίην πάλιν. εὖτε ἤδη ἡ τηκεδὼν τοῦ σκήνεος· αὐαλέοι δὲ τὸ σῶμα, ἀνικμοι δὲ τὴν ἐπιπολὴν, ἀνίδρωτες· Κοιλίη, ἄλλοτε πυριφλεγὴς, ὡς ἀπ' ἄνθρακος· ἄλλοτε δὲ, ὡς ἀπὸ κρυστάλλου, ψυχροστάγδης. ὁκότε δὲ καὶ αἷμα τοῖσι ἐσχάτοισι

τοῖσι ἐν σκυβάλοισι ἐπιῤῥέει, ξανθὸν, ἄκρητον, ἀμιγὲς, ὡς δοκέειν φλεβὸς στόμιον ἀνεῷχθαι· ἀνεσθίει γὰρ τὸ δριμὺ τὰς φλέβας. Μήκιστον, καὶ δυσαλθὲς κακόν. ἢν γὰρ καὶ δοκέῃ πεπαῦσθαι ἄνευ φανερῆς προφάσιος, παλινδρομέει ἐσαῦθις, καὶ ἤδη καὶ ἐπὶ σμικρῇ ἁμαρτωλῇ παλίνορσος ἥκει. ἐς περίοδον γοῦν ἥδε φοιτῇ.

Γέρουσι ξυνήθες τὸ κακὸν, καὶ γυναιξὶ μᾶλλον, ἢ ἀνδράσι. παιδίοισι δὲ Διάῤῥοια μὲν ξυνεχὴς ἐφημέρῳ ἀκρασίῃ τροφῆς, ἀλλ' οὐ κοιλίης κύτεϊ ἡ νοῦσος. Τίκτει δὲ θέρος τῶν ἄλλων ὡρέων μᾶλλον· μετόπωρον, δεύτερον· χειμὼν δὲ ὁ ψυχρότατος, καὶ ἀγχοῦ σβέσι τὸ θερμὸν ἥκει. Επὶ χρονίῃ δὲ νούσῳ καὶ ἥδε, καὶ Δυσεντερίῃ, καὶ Λειεντερίῃ τίκτεται. ἀλλὰ καὶ χανδὸν ψυχροποσίη κοτὲ ξυνέστησε τὴν νοῦσον.

ΠΕΡΙ

ΚΩΛΙΚΩΝ.

Κεφ. η'.

ΚΩΛΙΚΟΙ δὴ κτείνονται εἰλεῷ καὶ στρόφῳ ὀξέως. Πάνυ μὲν οὖν αἴτια μυρία ἴσχει τοῦ διαθέσιος. Σημήϊα, βάρος μὲν ἐπὶ ἀσιτίῃ, ἔνθα δὴ τὸ πάθος μάλιστα δὲ κραίνει. ὄκνος πουλὺς, νωθέες· ἀπόσιτοι, ἰσχνοὶ, ἄγρυπνοι, οἰδαλέοι πρόσωπα. Κῆν μὲν πρὸς τῷ Σπληνὶ νοσέῃ Κῶλον, μελάγχλωροι· λευκόχλωροι δὲ, ὁκόσοι πρὸς Ηπατι, ξυμπαθίῃ τῶν ἄγχιστα σπλάγχνων. Ην δὲ προσαίρωνται τροφὴν, καὶ ἐπὶ σμικρῇ καὶ ἀφύσῳ κάρτα φυσώδεες· καὶ προθυμίη μὲν ἐς διαπνοὴν, ἀδιέξοδοι δὲ φῦσαι· ἐρυγαί τε ἄνω βιώμεναι, ἀτὰρ καὶ αἵδε ἀτελέες· ἢν δέ πη πρήσῃ βίῃ, φῦσαι βρωμώδεες μὲν αἱ ἄνω, καὶ ὀξυρεγμώδεες. Νεφροὶ, καὶ κύστις, ξυμπαθέα πόνῳ, καὶ ἰσχουρίῃ· τουτέοισι ἄλλα ἀντ' ἄλλων. Θῶυμα δὲ τουτέων μέζον· ἐς ὄρχιας καὶ κρεμαστῆρας αἰδόκητον ἄλγος ἐπιφοιτῇ. πολλοὺς τῶν ἰητρῶν ἥδε ἡ ξυμπαθείη λήθει, καὶ γὰρ καὶ ἐξέταμόν κοτε τοὺς κρεμαστῆρας, ὡς ἰδίην ἔχοντας αἰτίην· ἀλλὰ γὰρ καὶ τουτέοισι ἀντ' ἄλλων ἄλλα.

Γίγνονται δὲ καὶ ἀπότοκοι τῆσδε νοῦσοι, Αποστάσιες μὲν, καὶ Ελκεα οὐκ εὐήθεα· Υδεροι δὲ, καὶ Φθίσιες, ἀναλθέα. Επὶ γὰρ ψύξι, καὶ χυμοῖσι παχέσι, καὶ φλέγμασι πολλῷ κολλώδεσι, ξυνίσταται ἡ νοῦσος. Ατὰρ καὶ ἡλικίῃ, καὶ ὥρῃ ψυχρῇ ἐπιφοιτῇ, χώρῃ, καὶ χείματι καρτερῷ.

ΠΕΡΙ
ΔΥΣΕΝΤΕΡΙΗΣ.

Κεφ. θ'.

ΕΝΤΕΡΩΝ, τὰ μὲν ἄνω, λεπτὰ, καὶ χολώδεα, μέσφι τοῦ Τυφλοῦ, Χολάδες ἐπίκλησιν. Ἀπὸ δὲ τουτέων, τὰ κάτω, παχέα, καὶ σαρκώδεα, μέσφι τῆς ἀρχῆς τοῦ Εὐθέος ἐντέρου.

Ἐγγίγνεται οὖν ἐν ἅπασι Ἕλκεα· Δυσεντερίη δὲ τῶνδε τῶν Ἑλκέων αἱ ἰδέαι· διὰ τόδε ποικίλαι ἐοῦσι αἱ νοῦσοι. Τὰ μὲν γὰρ ἐπιπολῆς ξέει ἔντερα, ἀναδορὴν μούνην ποιεύμενα, καὶ ἔστιν ἀσινέα· ἀτὰρ καὶ ἀσινέστερα πολλὸν, ἢν κάτω ἔῃ τὰ πάθη. ἀλλ' ἢν δὲ σμικρῷ μὲν ἔτι βαθύτερα τὰ Ἕλκεα, οὐκ εὐήθεα δὲ καὶ τάδε. Ἄλλα βαθέα, καὶ οὐχ ἱστάμενα, ἀλλ' ἐσθιόμενα, ἀδενώδεα, ἕρποντα, καὶ ἐπισφακελίζοντα, θανατώδεα. ἀτὰρ καὶ Φλεβία ἐπὶ τῇσι νομῇσι γίγνεται περίβρωτα, ἔν τε τοῖσι Ἕλκεσι καὶ στάξιες αἱμοῤῥαγίης τὸ μέζον. Ἄλλο εἶδος Ἑλκέων· ὀχθώδεα, τρηχέα, ἀνώμαλα, τυλαίνια, ὡς ἐν ξύλῳ ὄζους ἔπομεν. δυσαλθέα τάδε, οὔτε γὰρ ὠτειλὴν ῥηϊδίως ἴσχει, ῥηΐτερόν τε οὐ λύονται.

Αἰτίαι δὲ Δυσεντερίης μυρίαι, ἐπίκαιροι δὲ, ἀπεψίαι, ψύξιες συνεχέες, δριμέων πρόσαρσις, μυττωτοῦ, κρομμύου αὐτοῦ, καὶ σκορόδου, κρεῶν παλαιῶν δριμέων ἐδωδὴ, ἐφ' οἷσι ἀπεψίη· ὑγρὸν ἄηθες, κυκεὼν, ἢ βρυτέων πόμα, ἢ οἷα κατὰ χώρην ἑκάστην ἀντὶ οἴνου γίγνεται δίψεος ἄκεα· ἀτὰρ καὶ πληγὴ, καὶ ψύξις, καὶ ψυχροποσίη τίκτουσι Ἕλκεα·

Αἱ δὲ ἐκκρίσιες, καὶ τὰ ξυνέοντα τοῖσι Ἕλκεσι, ἕτερα καὶ ἕτερα ἐπ' ἄλλοισι καὶ ἄλλοισι. Ἢν μὲν γὰρ ἐπιπολῆς ἔῃ, ἄνωθεν μὲν, λεπτὰ, χολώδεα, ἄνοσμα, πλὴν ὁκόσον ἀπ' ἐντέρων. Τὰ δὲ ἀπὸ τοῦ Νήστιος, κατακορέα μᾶλλον, κροκοειδέα, κακώδεα· τάδε καὶ ξὺν τῇ τροφῇ, λελυμένῃ μὲν, ἀλλὰ τρηχείῃ. ἄλλοτε κάκοδμόν ἐστι, τὰ δὲ Ἕλκεα σηπεδών· ἄλλοτε δὲ ἴχωρ, ὡς ἀπὸ σκυβάλων μοῦνον, τὴν ὀσμήν. Ἀπὸ δὲ τῶν κάτω, ἐπὶ τοῖσι Ἕλκεσι, ὑδατώδεα, λεπτὰ, ἄνοσμα· ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον βαθέα, ἰχωροειδέα, ὑπέρυθρα, οἰνώδεα, ἢ ὅκως κρεῶν πλύμα· ἄλλοτε μὲν ἰδίῃ τάδε, ἄλλοτε δὲ ξὺν τοῖσι κοπρίοισι· καὶ τάδε ὑγρὰ, λελυμένα τῷ περιῤῥόῳ, ἄχολα, ἄνοσμα, ἢ ξυνεστῶτα, ξηρὰ, ἐξίασι, ὀλισθηρὰ τῷ περιῤῥόῳ. Ἢν δὲ μέζω, καὶ λειότερα ἔῃ τὰ Ἕλκεα, ἐπὶ μὲν τοῖσι ἄνω, χολώδεα, καὶ ἀφ' ὧν, καὶ δι' ὧν ἔρχεται· καὶ γὰρ τὴν ἕδρην δάκνει, δριμεῖα γὰρ ἡ χολὴ, καὶ ἐπὶ μᾶλλον, ἢν ἀφ' Ἕλκεος. καὶ ἡ χολὴ δὲ πίων, ὅκως

λίπας.

λίπας. Επὶ δὲ τοῖσι βαθυτέροισι τοῖσι κάτω, αἱμάλωψ παχὺς σὺν φλέγματι, σαρκοειδέα, οὐ κάρτα πίονα, ξυσματώδεα, ὡς ἀπ᾽ ἐντέρων ἐστί· ἀτὰρ καὶ ὅλα συμμέμικται μέλεα. Φέρεται δὲ λευκά, παχέα, μυξώδεα, στέατι ξυγκοπέντι ἴκελα, ξὺν τῷ περιρρόῳ· τάδε μέντοι ἀπὸ τοῦ Εὐθέος τοῦ παραμήκεος ἐντέρου. ἄλλοτε δὲ μυξώδεα μοῦνον, ὀδαξώδεα, σμικρά, στρογγύλα, δακνώδεα, ἐξαναστάσιας πυκινάς, καὶ προθυμίην ξὺν ἡδονῇ ποιεύμενα, ἐκκρίσιας δὲ κάρτα σμικράς· Τενεσμὸς τοῦδε ἡ ἐπίκλησις. Απὸ δὲ τοῦ Κωφοῦ φέρονται καὶ σάρκες ἐξέρυθροι, καὶ μεγάλαι, περιγραφὴν πολλὸν μέζονα ἔχουσαι. βαθέα γίγνεται τὰ Ελκεα, καὶ αἷμα παχὺ, τρυγῶδες· τάδε κάκοδμα τῶν πρόσθεν μᾶλλον. Επὴν δὲ ἕρπῃ, καὶ ἐσθίῃ τὰ Ελκεα, καὶ ἴσχηται μηδαμᾶ ἐπὶ μηδενὶ, ἄνωθεν μὲν, πρὸς τοῖσι χολώδεσι τοῖσι κατακορέσι, κρεώδεα, καὶ ἔπαφρα, τρυγίζοντα, καὶ μέλανα, ἰσατώδεα, πρασοειδέα, παχύτερα τῶν πρόσθεν, κακώδεα ὅκως σηπεδὼν, διαχωρέει· τροφὴ νεοῦ ἀπεπτοτέρη, ὡς ὑπὸ ὀδόντων λάβρων τετριμμένη μοῦνον. Ην δὲ τὰ κάτω ἀνεσθίηται, αἱμάλωπες μέλανες, παχέα, σαρκοειδέα, ἐξέρυθρα, θρομβώδεα, ἄλλοτε μὲν μέλανα, παντοίως ποικίλα, κάκοδμα, οὐ φορητά· ἀφέσιες τῶν ὑγρῶν ἀέβλητοι. Απελύθη κοτὲ καὶ εὔμηκες, ἄκριτον κατὰ πλεῦνα, ὅκως ὑγιὲς τὸ ἔντερον, καὶ δέος παρέσχεν ἀμφὶ ἐντέρου τοῖσι ἀγνοοῦσι τοῦ πρήγματος. Τόδε ἐστὶ τοιόνδε. τῶν ἐντέρων, ὅκως τῆς κοιλίης, χιτῶνές εἰσι δοιοί, ἀτὰρ καὶ ἀλλήλοισι ἐπιβάλλουσι οἵδε λοξοί. Ην οὖν ἡ διπλόη λυθῇ, ὁ μὲν ἐντὸς χιτὼν ἀποστὰς ἐς μῆκος ἔξω χωρέει· ὁ δὲ ἐκτὸς μίμνει μοῦνος, καὶ σαρκοῦται, καὶ ἐπουλοῦται, καὶ ἀλθέξονται, καὶ ζώουσι ἀσινέες. πάσχει δὲ τὸ κάτω μοῦνον, αἰτίη δὲ, τῶν χιτώνων τὸ σαρκοειδές. Ην δὲ αἷμα ἀπό τευ ἀγγείου φέρηται, ξανθὸν, ἢ μέλαν, καθαρὸν ῥέει, ἀμιγὲς τροφῆς, ἢ σκυβάλων ἄτερ. εἰ δὲ ἐπίπαγος ἐπιπετάννυτο πλατέσι ἀραχνίοισι ἴκελος, θρομβοῦται γὰρ ἢν ψυχθῇ· οὐδὲ γὰρ ἡ πίστις αἵματος ἔκκρισις, τῷ δὲ ῥοίζῳ πολλῷ ξὺν πνεύματι μέζων τῆς περιστάσιος ἡ φαντασίη τῆς ἐκκρίσιος. Γίγνεταί κοτε καὶ ἐν Κώλῳ πύου Απόστασις, οὐδέν τι τῶν ἄλλων τῶν ἐντὸς Ελκέων ξενοπρεπεστέρη· καὶ γὰρ τὰ σημήϊα, καὶ τὸ πύον, καὶ ἡ ἄλθεξις τῶν Ελκέων ἡ ωὐτή. Ην δὲ ἐκκρίσιες σκληραὶ τῶν σαρκοειδέων ἔωσι, τετριμμέναι, τρηχέσι σώμασι ἴκελαι, ἡ Απόστασις οὐ τοῦ εὐήθεος τρόπου. Ῥέει κοτὲ πολλὸν ἀπὸ τοῦ Κώλου ὕδωρ, Δυσεντεριώδεα τρόπον· Υδρωπος τόδε μυρίους ἐρρύσατο. Τὰ μὲν Ελκεα, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὰ ἐν τοῖσι ἐντέροισι, τοιάδε. ἀτὰρ ἤδε καὶ ἡ τῶνδε ἰδέη, καὶ αἱ ἀπὸ τῶνδε ἐκκρίσιες, ὁκοίας ἔλεξα.

Φράσω δὲ καὶ τὰ ξυνιόντα ἑκάστοισι τῶν νοσεύντων, ἤντε εὐήθεα, ἤντε σιναρὰ ᾖ τὰ Ελκεα. Αθρόον μὲν οὖν εἰρήσθω, ἢν ἐπιπολῆς ἀναδορὴ, ἤντε ἄνω, ἤντε κάτω ἔῃ, ἄπυροι, ἄπονοι, ὀρθοστάδην ὑγιαζόμενοι σμικρῇσι τῇσι διαίτῃσι

ἑτερείως. Ἢν δὲ Ἕλκος ἐγγένηται, ἐπὶ μὲν τοῖσι ἄνω, στρόφος δακνώδης, δριμὺς ὡς ἀπὸ χολῆς θερμῆς σμικρῆς· ἔμπυοι ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, τὸ δὲ πλέον ἔμπυοι· ἢ πέψιες ἡμιτελέες· οὐκ ἀπόσιτοι. Ἢν δὲ τοῖσι κάτω Ἕλκεα γένηται, πολλόν τι ἀσινέστερα τῶν ἄνω. καὶ γὰρ καὶ τὰ ἔντερα πολλόν τι μᾶλλον τῶν ἄλλων σαρκοειδέα. Ἢν δὲ κοῖλα καὶ ἀνεσθίοντα ἐς τὰ ἄνω γένηται, πυρετοὶ ὀξέες, ἀλαμπέες, ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι ὑποθέρμοι· περίψυξις· ἀποσιτίη· ἀγρυπνίη· ἐρυγαὶ κακώδεες, ναυτίη, χολὴ, ἔμετοι· σκοτοδίνη. Ἢν δὲ πολλὴ μὲν ἡ φορὴ, χολωδεστέρων δὲ γίγνηται, ἐπίμονοι στρόφοι, καὶ ἄλλοι πόνοι μᾶλλον· ποτὲ καὶ ἐκλύσιες δυνάμιος, ὑπολύσιες χυμάτων· καυσώδεες, διψαλέοι, ἀσώδεες· ναυτίη μελάνων· γλῶσσα ξηρή· σφυγμοὶ σμικροὶ, ἄτονοι. τουτέων ἀδελφὰ, ὁκόσα ἐπὶ τοῖσι κακοειδέσι Ἕλκεσι ἔλεξα τὰ θανατώδεα. καρδιώσσουσι μέσφι λειποθυμίης, μετεξέτεροι δὲ οὐδὲ ἐς ἀνάκτησιν ἐπαλινδρόμησαν, ἀλλ' οὕτως ἐξέθανον. Τάδε τὰ δεινὰ ξυνὰ καὶ τῇσι ἀπὸ τῶν κάτω ἐντέρων διαβρώσεσι, ἢν νέμηται μὲν τὰ Ἕλκεα, ἄγετος δὲ ἡ φορὴ, πλὴν ὁκόσον οἱ στρόφοι καὶ οἱ πόνοι ὑπὸ τὸν ὀμφαλὸν κάτω, ἔνθα τὰ Ἕλκεα. ἰδέαι δὲ αἵδε τῶν ἑλκώσεων, ὁκοίας ἔλεξα. Ἢν δὲ ἐπὶ τοῖσι πρώτοισι μικρὰ ᾖ, ἀνακωχὴ δὲ ἐς μακρὸν ᾖ νομῆς, ἄλλα ἐπ' ἄλλοισι Ἕλκεα γίγνεται, τῶν μὲν πρηϋνομένων, ἄλλων δὲ κορυφουμένων, ὅκως ἐν θαλάσσῃ κύματα· τοιόνδε τὸ τῶν Ἑλκέων χῦμα. Ἢν δὲ καί κοτε ἐπαρκέσῃ μὲν ἡ φύσις, συνασκήσῃ δὲ καὶ ὁ ἰητρὸς, πέπαυται μὲν ἡ νομὴ, καὶ θάνατον οὐκ ὀῤῥωδέει· σκληρὰ δὲ καὶ ὀχθώδεα μίμνει τὰ ἔντερα, καὶ τῶνδε ἐς μακρὸν ἡ ἄλθεξις.

Αἱμοῤῥαγίη δὲ ἀπ' ἐντέρων, ἢν μὲν μεγάλης φλεβὸς, ἢ ἀρτηρίης ἔῃ, ὠκὺς ὁ θάνατος. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ τὴν χεῖρα δυνατὸν ἔσω ἐσμάσασθαι, καὶ τοῦ ἄλγεος θίγειν, ἢ φάρμακον αὐτῷ τῷ Ἕλκεϊ προσβάλλειν. Καίτοι καὶ εἰ ἐπίσχοιτο ἡ Αἱμοῤῥαγίη φαρμάκῳ, οὐκ ἀτρεκὴς τοῦ θανάτου ἡ φυγή. μετεξετέροισι γὰρ μεγάλης ἐσχάρης ἔκπτωσις τῆς φλεβὸς τὸ στόμιον ἐς μέζον εὐρύνει· εὖτε καὶ θρόμβοι ἔνδον ἐγγίγνονται, καὶ μίμνουσι ἔσω, ἄφυκτος ἡ νοῦσος. Χρὴ οὖν ἀρχομένῃσι Αἱμοῤῥαγίῃσι ἀρήγειν. Δήλη δὲ ὡς ἐπίπαν γίγνεται μέλλουσα, εἰ καὶ μὴ πάμπαν εὔσημος. ἄσῃ ξυνέσει, ἀπορίη, βάρος τοῦ τόπου, ἔνθα ῥήσσεται· ἐρύθημα τοῦ προσώπου, ἢν μηδέκω ῥαγῇ. Κἢν μὲν ἡ φλὲψ νεοῤῥαγὴς ἔῃ, ὡς ἐπίπαν μαλθάσσεται πάμπαν· ἢν δὲ πρόσω ᾖ χρόνου, χαλεπωτέρη καὶ βραδυτέρη. Τοιάδε μὲν τὰ ἐντέροις Ἕλκεα.

Γίγνεται δὲ, θέρεος ὥρῃ· δευτέρη, φθινοπώρου· ἧσσον, ἦρος· ἥκιστα, χειμῶνος. Καὶ Διάῤῥοιαι μὲν, παιδίοισι, καὶ μειρακίοισι· Δυσεντερίη δὲ, ἀκμάζουσι, καὶ νέοισι. γῆρας δὲ δυσαλθὲς, καὶ ἐς ὠτειλὴν χρόνιον· τὰ δὲ ἀνεσθιόμενα γέρουσι ἀήθεα· ἀτὰρ καὶ Αἱμοῤῥαγίη ξύμφωνος γήρᾳ.

ΠΕΡΙ
ΛΕΙΕΝΤΕΡΙΗΣ.

Κεφ. ι'.

ΗΝ ἐπὶ Δυσεντερίῃσι, καὶ Ἕλκεσι πλατέσι καὶ κάρτα βαθέσι τῶν ἄνω ἐντέρων, οὐλαὶ ἐγγίγνωνται πυκναὶ, παχεῖαι, στερέμνιοι, τὰ σιτία ἐκ τῶνδε ἐς τὰ κάτω διεκθέει, ὑγρὰ, ἀδιάκριτα οὐ τρόφιμα· τὸ γὰρ τῶν ἐντέρων ἔργον, δι' ὅπερ ἐς τὴν ἄνω φορὴν ἡ τροφὴ ἀναΐσσει, ἀπέκλεισεν ἡ οὐλή. ἀτροφίη οὖν τὸν ἄνθρωπον ἴσχει, καὶ ἀχροίη, καὶ ἀτονίη. Ἐπίκλην τὸ πάθος Λειεντερίη ἴσχει, τὸ ἐπὶ τῇ ὕλῃ λέγω τῶν ἐντέρων τοὔνομα. καὶ νῦν μὲν ἐξ Ἑλκέων ἐστὶ ἡ πάθη· ἄλλοτε δὲ ἔντερα μὲν οὐλὴν οὐκ ἴσχει, ἔθος δὲ καὶ μελέτη διαῤῥυεῖσα ἐκδιδάσκει τὰ ἔντερα· τὸ γὰρ ἐν τουτέοισι θερμὸν, ἢν καταψυχθέν κοτε, μήτε καταπέσσῃ, μήτε ἐς τὴν ἀναφορὴν ἀναΐσσῃ, ἀκρατέων δὲ ὑπ' ἀσθενείης ἔῃ, διαδιδρήσκει πᾶν ἔργον ἡ τροφή. Ἀλλ' ἢν ἐγχέδιος καὶ μὴ ἑδραίη γίνηται ἡ κάθαρσις, ἀλλὰ φαύλη, ἁπλῶς ἔμετος ἀπὸ σιτίων ἔλυσε τὴν νοῦσον. ἢν δὲ προσσκέλλῃ χρόνῳ, καὶ ἐν ἕδρῃ ἵζῃ ἡ αἰτίη τουτέων, οὐδὲν ὠφελέει.

Τίκτει δὲ καὶ χρονίη νοῦσος, καὶ ὀρθοστάδην Καχεξίην. ἀτὰρ καὶ Ὑδρωπές κοτε ἐς τόδε ἀπέσκηψαν εὐτυχῶς, ἐς κακὸν μὲν ἐκ κακοῦ, ἀλλὰ κρέσσων ἡ διαδοχή.

ΠΕΡΙ
ΥΣΤΕΡΙΚΩΝ.

Κεφ. ια'.

ΤΗΣΙ γυναιξὶ, Ὑστέρη ἀγαθὴ μὲν ἐς κάθαρσιν καὶ τόκον, ξυμφορὴ δὲ νούσων μυρίων τε καὶ κακῶν. Οὐ γὰρ Ἑλκέων, ἢ Φλεγμασίης, ἢ Ῥόου μοῦνον· ἀλλὰ, κἢν ἐξαπίνης ὅλη ἄνω κινέηται, ὠκέως κτείνει. Γεγράφαται μὲν οὖν ἐν ἄλλοισι, ὁκοῖα τῶν ἀπ' αὐτέων ἦν ὀλέθρια ὀξέα. Τὰ δὲ χρόνια, Ῥόος διπλόος· Σκληρίη· Ἕλκεα, τὰ μὲν ἀσινέα, τὰ δὲ κακοήθεα· Πρόπτωσις ὅλης, ἢ μέρεος.

Ῥόος μὲν οὖν, ἐρυθρὸς, ἢ λευκόχροος ἰδέα δηλοῖ. Ἐρυθρὸς μὲν, ἢν αἷμα ξανθὸν, καὶ αἱ τοῦδε ἰδέαι, ἢ πελιδνὸν, ἢ μέλαν· καὶ λεπτὸν, ἢ παχὺ καὶ πεπηγὸς οἷον θρόμβοι, ἢ λευκὸς ὡς ὕδωρ, ἢ ὠχρόξανθος ὡς χολή· παχὺς δὲ ὅκως ὑπό-

λεπτὸς, ἢ λεπτὸς ἰχὼρ καὶ κάκοδμος. Λευκὸς δὲ, ὡς πύον· ὁ δὲ ἀτρεκὴς, ὡς λευκὸς ὀῤῥός. ἀτὰρ καὶ αἱμάλωψ κοτὲ τῷ πύῳ συνεκρέει. Μυρίαι δὲ ἄλλαι, παρὰ τὸ μᾶλλον τουτέων καὶ ἧττον, ἰδέαι. Περίοδος δὲ, ἄλλοτε μὲν ἡ ἐπὶ μῆνα κάθαρσις, ἀλλ᾽ οὐκ ἐς τὴν ἀρχαίην ξυνίσταται προθεσμίην. οὐ πολλὸν μὲν τὸ αἷμα, ἐν ἡμέρῃσι δὲ πολλῇσι ἐκρέει· ὀλιγήμερος δὲ ἡ διάλειψις, ἀλλὰ καθαρή. Ἄλλος περιόδου τρόπος, ἐς προθεσμίην δὲ, καὶ οὐκ ἐς πλῆθος περὶ πλεῖστον ἡ πρώτη κάθαρσις, δὶς δὲ καὶ τρὶς καθαίρονται ἀνὰ πάντα τὸν μῆνα. Ἄλλη ἰδέη, ἀργὸς μὲν ἡ ῥοὴ καὶ σμικρὴ ἐφ᾽ ἡμέρης ἑκάστης, ἀλλὰ ἐς τὸν ὅλον μῆνα οὐ πάγχυ βαιή. οὐδὲ γὰρ ἡ Ὑστέρη μύει τὸ στόμα, ἀλλὰ οἴγνυται, πάρεστιν ἐς ῥύσιν ὑγρότητος πάχουσα. Εἰ δὲ μήτε διαλείπει, μήτε σμικρὸν ἐκρέει, Αἱμοῤῥαγίῃ θνήσκουσι. Σημήϊα δὲ, πρὸς τῇσι χροιῇσι τοῦ ῥόου, ἡ χροιὴ τοῦ ἀνθρώπου. ἄγρυπνοι, ἀπόσιτοι, ἀσώδεες, ἔκλυτοι, ἐπὶ τὸ ἐρυθρὸν μᾶλλον, καὶ ὀδυνώδεες. καὶ κάκοδμον ἐπ᾽ ἀμφοῖν τὸ ῥεῦμα, ἀλλὰ μᾶλλον καὶ ἧσσον ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε. ὁ μὲν γὰρ λευκὸς κακίων, ἢν μέζων που ἡ σηπεδὼν ἔῃ· ἄλλοτε δὲ ὁ ἐρυθρὸς, ἢν ἀγριαίνῃ ἡ διάβρωσις. Ἀθρόον δὲ εἰρήσθω, μέλας μὲν ἁπάντων κακίων, πελιδνὸς δεύτερον· ὠχρὸς δὲ, καὶ λευκὸς, καὶ πυώδης, μακρότεροι μὲν, ἧσσον δὲ κινδυνώδεες. τουτέων δὲ αὐτέων, ὁ ὠχρὸς κακίων μὲν, πολλὸν δὲ κρέσσων ὁ τῷ συνήθεϊ μεμιγμένος· ξυνήθης δὲ ἐρυθρὸς μὲν, καὶ τὰ τοῦδε εἴδεα. Ἀτὰρ καὶ ἀσινέστεροι ταύτῃσι οἱ ξυνήθεες. τὸ δὲ ἀληθὲς, γεραιτέρῃσι κακίονες οἱ ἐρυθροί· ἥκιστα δὲ νεήνισι οἱ λευκοί. Ἄλλος Ῥόος λευκὸς, ἡ ἐπιμήνιος κάθαρσις, λευκὴ, δριμεῖα, καὶ ὀδαξώδης ἐς ἡδονήν· ἐπὶ δὲ τοῖσι, καὶ ὑγροῦ λευκοῦ, παχέος, γονοειδέος, πρόκλησις. τόδε τὸ εἶδος Γονόῤῥοιαν Γυναικείαν ἐλέξαμεν. Ἔστι δὲ τῆς Ὑστέρης ψύξις, ἕνεκεν ἀκρατίης τῶν ὑγρῶν γίγνεται. ἀτὰρ καὶ τὸ αἷμα ἐς χροιὴν λευκὴν ἀμείβει, οὐ γὰρ πυρὸς οὐκ ἴσχει τὸ φοινίσσον. Τήνδε τὴν πάθην καὶ Στόμαχος νοσέει, καὶ ἐμέει φλέγμα. ἀτὰρ καὶ ἔντερα ὁμοίην πάσχει, εὖτε τὴν Διάῤῥοιαν νοσέει.

Γίγνεται Ἕλκεα καὶ ἐν Ὑστέρῃ, τὰ μὲν πλατέα, κνησμώδεα, ἄπερ ἄλια, ὅκως ἀναδορή τις ἐπιπολῆς· πύον παχὺ, ἄνοσμον, ὀλίγον. εὐήθεα τάδε τὰ Ἕλκεα. Ἄλλα τουτέων βαθύτερα, καὶ κακίονα, οἷσι πόνοι σμικροὶ, πύον ὀλίγῳ πλεῖον, μᾶλλον κάκοδμα. ἀλλ᾽ ἔμπης εὐήθεα καὶ τάδε. Ἢν δὲ ἔτι μᾶλλον βαθέα γίγνηται, καὶ τὰ χείλεα τῶν Ἑλκέων ἀπινέα, ἢ τρηχέα, ἰχὼρ τις κακώδης, καὶ πόνος τῶν πρόσθεν μέζων. ἀνεσθίει δὲ τὴν Ὑστέρην τὸ Ἕλκος· ἐξήκει δέ κοτε καὶ ἀπολυθέν τι σαρκίον· μὴ ἐς ὠτειλὴν ἰὸν μήκιστον κτάνει τόδε, χρόνιον γίγνεται κάρτα. τόδε καὶ Φαγέδαινα κικλήσκεται. Ὀλέθρια δὲ τὰ Ἕλκεα, ἢν πρὸς τοῖσι ἄλγος ὀξυνέῃ, καὶ ἡ ἄνθρωπος ἀπορῇ. σηπεδὼν δὲ ἀπὸ τοῦ Ἕλκεος ῥέει, οὔτε αὐτέῃσι φορητή· ἀγριαίνει ψαύσεσί τε καὶ φαρμάκοισι, καὶ χαλεπαίνει πως καὶ ἰητρείῃ. φλέβες δὲ ἐν Ὑστέρῃ ἐς ὄγκον αἴρονται, ξὺν περιστάσεσι τῆς ἄλλας. Ἔστι δὲ πεπυμένοισι οὐκ ἄσημον τῇ ἁφῇ, οὐ γὰρ ἄλλως δῆλον. πῦρ δὲ,

καὶ

καὶ ἄσῃ τοῦ παντὸς, καὶ σκληρείῃ ξυνέσιν, ἤπερ τοῖσι θηλώδεσι, θανατώδεα ὄντα Ἕλκεα, ἀτὰρ καὶ ἐπίκλησιν ἴσχει Καρκίνων. Ἄλλος Καρκῖνος· Ἕλκος μὲν οὐδαμῆ, ὄγκος δὲ σκληρὸς, ἀτέραμνος· ξυντιταίνει δὲ τὴν Ὑστέρην ὅλην. ἀτὰρ καὶ ἄλγεα, καὶ τὰ ἄλλα, ὅσα ἐφ' ἕλκει. Τὰ ὠυτὰ δὲ ἄμφω τὰ καρκινώδεα, καὶ χρόνια, καὶ ὀλέθρια. πολλὸν δὲ τὸ Ἕλκος τοῦ ἀνελκώτου κάκιον, καὶ ὀσμῇ, καὶ πόνοισι, καὶ ζωῇ, καὶ θανάτῳ.

Ἐξίσταταί κοτε τῆς ἕδρης ἡ Ὑστέρη ὅλη, καὶ ἐπὶ τοῖσι μηροῖσι τῆς γυναικὸς ἱζάνει. Ἄπιστος ἡ ξυμφορή· ἀλλ' οὐκ ἄθετος ἡ Ὑστέρη, οὐδὲ ἀγνώνητος ἡ αἰτίη. Ξυνδίδουσι γὰρ οἱ ὑμένες οἱ περὶ τοὺς λαγόνας, ὀχῆες τῆς Ὑστέρης ἐόντες νευρώδεες· οἱ μὲν κατὰ πυθμένα πρὸς τὴν ὀσφὺν λεπτοὶ, οἱ δὲ κατ' αὐχένα ἔνθα καὶ ἔνθα περὶ τοὺς λαγόνας· οἱ δὲ μάλιστα νευρώδεες, πλατέες, ὅκως νεὼς λαίφεα. πάντες οὖν ξυνδιδοῦσι οἵδε, ἢν ἔξω ἡ Ὑστέρη ἀΐσσῃ. Κτείνει μὲν οὖν τὰ πολλὰ ἔκπλωσις ἥδε· γίγνεται γὰρ ἐπὶ ἀμβλωσμῷ, καὶ σεισμοῖσι μεγάλοισι, καὶ βιαίῳ τόκῳ. ἢν δὲ μὴ κτάνῃ, ἐς μακρὸν αἵδε ζώουσιν, ὀρέουσαι τὰ μὴ θεητὰ, καὶ πιθηνοῦσαι ἔξω καὶ καυκαλῶσαι τὴν Ὑστέρην. Δοκέει δέ κοτε τῆς Διπλόης τῆς Ὑστέρης ὁ ἔνδον ὑπεζωκὼς χιτὼν, εὖτε ἀποσπᾶται τοῦ ξυναφέος. δοιαὶ γὰρ αἴχιες μοῦναι ἀπηλλαγμέναι χιτῶνος. ὅδε οὖν ἀφίσταται μὲν καὶ ῥεύματι, ἅτε καὶ ἐκτρωσμῷ, καὶ βιαίῳ τόκῳ, εὖτε ἐπὶ τῷ χορίῳ προσπέφυκεν αὐτέη. ἢν γὰρ τόδε ἕλκηται βίῃ, συνεκπεράσας ὁ τῆς Ὑστέρης χιτὼν * * * * ἀλλὰ ἢν μὴ ἐκθάνῃ ἡ γυνὴ, παλίνορσος ἐς τὸ αὐτὸ συνήφθη κοτὲ σάθμῃ, ἢ σμικρὸν ἔξω φαίνεται· σκέπει γὰρ τοῖσι μορίοισι ἡ γυνή. Προπίπτει κοτὲ τὸ στόμιον τῆς Ὑστέρης μοῦνον, μέσφι τοῦ αὐχένος, ἀλλ' αὖθις εἴσω δύεται, ἢν ὀσφραίνηται ἡ Ὑστέρη θυμιήσι κακώδεσι· ἕλκει δὲ αὐτέην καὶ ἡ γυνὴ, ἢν ὀσφραίνηται θυμιητῶν εὐωδέων. ἀτὰρ καὶ χερσὶ μαίης ἀτρέμας εἴσω θέει ἡσυχῇ πιεζομένη, καὶ χριομένη πρόσθεν τοῖσι Ὑστέρης μειλίγμασι.

ΠΕΡΙ
ΑΡΘΡΙΤΙΔΟΣ,
ΚΑΙ
ΙΣΧΙΑΔΟΣ.

Κεφ. ιβ΄.

ΞΥΝΟΣ μὲν ἁπάντων τῶν ἄρθρων πόνος, ἡ Ἀρθρῖτις· ἀλλὰ ποδῶν μὲν, Ποδάγρην καλέομεν· Ἰσχιάδα δὲ, ἰσχίων· Χειράγρην δὲ, χειρῶν. ἤν γε μὴν ῥέθος ἢ ἐπί τι τῶν προσκαίρων αἰτίων ὁ πόνος, ἢ κρύβδην δὲ με-

λέγησι πολλὸν χρόνον ἡ νοῦσος· εὖτε ἐπὶ προφάσει σμικρῇ ὁ πόνος καὶ ἡ νοῦσος ἐξήφθη. Ἔστι δὲ ἁπάντων μὲν ξυλλήβδην τῶν νεύρων ἡ πάθη, ἢν αὐξηθὲν τὸ κακὸν ἅπασι ἐπιφοιτῇ. Ἀρχὴ δὲ, νεῦρα, τὰ δεσμὰ τῶν ἄρθρων, καὶ ὁκόσα ἐξ ὀστέων πέφυκε, καὶ ἐν ὀστέοισι ἐμφύνει. Θῶυμα δὲ τουτέων μέγα· οὐ πονέει μὲν γὰρ θρὶξ, οὐδὲ ἂν τέμνῃ τις, ἢ θλίβῃ. ἢν δὲ ἐξ ωὐτέων πονῇ, οὐδὲν ἕτερον ἀλγέει τῶνδε δυνατώτερον, οὐ σίδηρα, σφίγγοντα οὐ δεσμὰ, οὐ πιτρῶσκον ξίφος, οὐ καῖον πῦρ. καὶ γὰρ καὶ ταῦτα ἐπαναιρεῦνται, ὡς μεζόνων πόνων ἄκεα. Καὶ ἢν τάμῃ τις αὐτὰ πονεῦνται, ἀμαυρεῦται ὁ τῆς τομῆς πόνος, σμικρὸν ὑπὸ τοῦ μέζονος· ἢν δὲ ὧδε κρατέῃ, ἡδονὴ σφέας λάζυται ἐπιλήθουσα τοῦ πάρος. Πάσχουσι δὲ τοῦτο, ὀδόντες, καὶ ὀστέα.

Αἰτίην δὲ ἀτρεκέα μὲν ἴσασι μοῦνοι Θεοὶ, ἐοικυῖαν δὲ καὶ ἄνθρωποι. Ἔστι δὲ, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοιόνδε. τὸ μὲν κάρτα πυκνὸν ἀναίσθητον ψαύσιος καὶ τρώσιος, τῇδε καὶ ἄπονον ψαύσι καὶ τρώσι· ἄλγος γὰρ τρηχεία ἐν αἰσθήσει. τὸ δὲ πυκνὸν ἀτρήχυντον, διὰ τόδε καὶ ἄπονον. Τὸ δὲ ἀραιὸν εὐαίσθητον, καὶ τρηχύνεται τρώματι. Ἀλλ᾽ ἐπεὶ καὶ τὰ πυκνὰ ζῇ ἐμφύτῳ θέρμῃ, καὶ αἴσθοιτο τῇδε τῇ θέρμῃ. Εἰ μὲν οὐσιώδης ἡ δρῶσα αἰτίη ἔοι, οἷον ἡ μάχαιρα, ἢ λίθος, τὸ οὐσιῶδες τοῦ πάσχοντος οὐκ ἀλγέει· πυκνὸν γὰρ τὸ φυλόν. Ἢν δὲ τῆς ἐμφύτου θέρμης δυσκρασίη λάβηται, αἰσθήσιος γίγνεται τροπή. τουτέων ἐξ ἑωυτέης πονέει ἡ θέρμη, ἐκ τῆς κατ᾽ αἴσθησιν ἔσωθεν ἐγείρεται ὥσιος. φύσιος δὲ τῆς ἐς μέζω, ἢ περιουσίης, τὰ ἄλγεα.

Ἐγχρίμπτεται δὲ ἡ Ἀρθρῖτις ἄλλοτε ἐς ἄλλα ἄρθρα· τοῖσι μὲν ἐς ἰσχία, καὶ τὰ πολλὰ τῇδε ἐπιμίμνει γυῖος, ἅσσα τε μέλεά κοτε μικρὸν ἤγει εὖτε οὐδὲ ἐπὶ τὰ σμικρὰ φοιτῇ, πόδας τε καὶ χεῖρας. Ἢν γὰρ μεζόνων λάβηται μελέων, χωρῆσαι τὴν νοῦσον δυναμένων, οὐχ ὑπερβαίνει τὰ ὄργανα. Ἢν δὲ ἀπὸ τοῦ σμικροῦ ἄρξηται, ἔστι εὐήθης καὶ ἀδόκητος ἡ εἰσβολή· Ἰσχιάδος μὲν, ἀπὸ μηροῦ κατόπιν, ἢ ἰγνύος, ἢ κνήμης, ἡ ἀρχή· ἄλλοτε δὲ ἐπὶ τῇ κοτύλῃ τὸ ἄλγημα φαίνεται, αὖθις ἐς γλουτὸν, ἢ ὀσφὺν ὀκέλλει, καὶ πάντα μᾶλλόν ἐστιν ἡ δόκησις ἰσχίου. Ἀτὰρ καὶ τὰ ἄρθρα ὧδέ πως ἄρχεται. τοῦ ποδὸς τὸν μέγαν δάκτυλον ἀλγέει, αὖθις τὴν ἐπίπροσθεν πτέρνην, ᾗ ποτε σπηριζόμεθα, ἔπειτα ἐς τὸ κοῖλον ἥκε, τὸ δὲ σφυρὸν ἐξῳδήσε ὕστατον. Πρόφασιν δὲ αἰτιῶνται ἀναίτιον, ὁ μὲν κρηπῖδος καινεῆς τρίβον, ὁ δὲ μακρὴν περίοδον, ἄλλος δὲ πληγὴν, ἢ πάτημα· οὐδεὶς δὲ φράζει τὴν οἴκοθεν οὖσαν, ἀτὰρ καὶ ἀκέσασι τοῖσι πάσχουσι τὸ ἀτρεκὲς ἔδοξε ἄπιστον. Διὰ τόδε ἐς ἀνήκεστον ἐτράπη, ὅπῃ γὰρ τῇσι ἀρχῇσι, ὁκότε ἀσθενεστάτη ἐστὶν ἡ νοῦσος, ὁ ἰητρὸς οὐκ ἐνίσταται. ἢν δὲ χρόνῳ κρατυνθῇ, ἀνόνητος ἡ μελέτη. Τισὶ μὲν οὖν ἐς ποδῶν ἄρθρα μίμνει μέσφι θανάτου· τισὶ δὲ νέμεται ἐς τὴν τοῦ παντὸς σκήνεος περίοδον· τὰ πολλὰ δὲ ἀπὸ τῶν ποδῶν ἐς χεῖρας ἤϊξε, οὐ γὰρ μεγάλα τὰ ὅρια τῇ νούσῳ χει-

χειρῶν

ρῶν τε καὶ ποδῶν, ὅτι ἄμφω ὁμοφυέα, ἰσχνὰ, καὶ ἄσαρκα, καὶ ἐγγυτάτω τοῦ ἔξω ψύχεος, ἀπωτάτω δὲ τοῦ ἔσω θάλπεος· αὖθις ἀγκὼν, καὶ γόνυ· ἐπὶ δὲ τοῖσι κοτύλαι, περίστροφος ἥδε μετάβασις ἐς νώτου μῦας καὶ θώρηκος. Ἄπιστον, ἐς ὅσον ἕρπει τὸ κακόν. σπόνδυλοι ἀλγέουσι ῥάχεός τε καὶ αὐχένος, καὶ ἐς ἄκρον ἐρείδει τοῦ ἱεροῦ ὀστέου, καὶ ξυμπάντων τε ὁ βοῦς, ὄνος, καὶ ἡ ἰδίη ἑκάστου ὀδύνη. ἀτὰρ ἠδὲ τένοντες, ἀδένες, μύες, ξὺν ἐντάσι ἀλγέουσι· γνάθων, καὶ κροτάφων μύες· νεφρῶν, καὶ κύστιος, ἡ διαδοχή. ὦ τοῦ θώματος, ἐπὶ πᾶσι, πάσχουσι ῥῖνας, καὶ ὦτα, καὶ χείλεα· πάντη γὰρ νεῦρα, καὶ μύες. Τῆς κεφαλῆς ἤλγεε τὰς ῥαφὰς, οὐκ εἰδὼς μὲν ὅ τι πονέει, ἐδείκνυε τῶν ῥαφῶν τὰ εἴδεα, λοξὴν, εὐθείην, ἐπικάρσιον, ὀπίσω τε, καὶ πρόσω· ἰχνὴν δὲ τῆς ὀδύνης, καὶ τοῖσι ὀστέοισι ἐμπεπηρμένην. πᾶσαν γὰρ ὀστέων ξυμβολὴν νέμεται ἡ νοῦσος, ὅκως ποδὸς ἢ χειρὸς ἄρθρον. Γίγνονται δὲ τῶν ἄρθρων καὶ ἐπιπωρώσιες. τὰ πρῶτα μὲν ὁκοῖον Ἀποστάσιες ἴσχουσι, ἐπὶ δὲ μᾶλλον πυκνοῦνται, καὶ πηγνυμένου τοῦ ὑγροῦ ἀπηνέες αἱ ἀφέσιες· τέλος δὲ, πῶροι στερροὶ, λευκοὶ, ξυνίστανται· ἐς δὲ πᾶν, ὄγκοι σμικροὶ, ὁκοῖον Ἴονθοι, καὶ μέζονες· ὑγρὸν δὲ παχὺ, λευκὸν, χαλαζῶδες· καὶ γὰρ τοῦ παντὸς ἡ νοῦσος ψυχρὴ, ὅκως χάλαζα. Δοκέει δὲ θέρμης, ἢ ψύξιος, ἴσχειν διαφορήν· καὶ γὰρ οἷσι τῶν εὖ βδελυκτέων ἡδονή. ἐμοὶ δὲ ἀνδάνει, μίην μὲν αἰτίην τὴν ἔμφυτον ψύξιν ἔμμεναι, μίην δὲ καὶ πάθην. Ἀλλ' ἣν μέν εὐθέως ἐπιδώῃ, καὶ θέρμη φλυῇ, ἐμψύξιος χρέος, καὶ τοῖσι τέρπεται. ὀνομάζουσι δὲ θερμὴν τήνδε. Ἢν δὲ ὁ πόνος ἐν τοῖσι νεύροισι εἴσω μίμνῃ, ξυμπεπλώκῃ δὲ τὸ ἄρθρον ἄθερμον, μηδὲ ἐποιδέῃ, ψυχρὴν τήνδε φαίην ἔμμεναι· ἐφ' ἧς θερμῶν φαρμάκων, ἐς ἀνάκλησιν θέρμης, χρέος· χρὴ δὲ τάδε πολλὰ τῶν κάρτα δριμέων, θερμασίη γὰρ τά τε ξυμπεπλωκότα μέρεα εἰς ὄγκον ἤγειρε, καὶ τὴν ἔσω θέρμην ἐς ἀνάκλησιν ἤγαγε. εὖτε τῶν ψυχρῶν χρέος. Πίστις. τοῖσι γὰρ αὐτέοισι οὐ τὰ αὐτὰ ξυμφέρει· καὶ γὰρ ὅ κοτε ξυνήνεγκε, τοῦτ' ἔβλαψε ἄλλοτε. ὡς δὲ ἔπος εἰπεῖν, θέρμης ἐπὶ τῇ ἀρχῇ, ψύξιος δὲ ἐπὶ τῷ τέλει, χρέος. Ξυνεχὴς μὲν οὖν Ποδάγρη οὐ ῥηϊδίως γίγνεται· διαλείπει δὲ, ἔσθ' ὅτε χρόνον μακρὸν, λεπτὴ γάρ. Καὶ Ὀλυμπιάσι νίκησε Ποδαγρὸς, ἐπ' ἀνέσει, δρόμον.

Ἀλλ' ἄνδρες μὲν παθεῖν ῥηΐτεροι, γυναικῶν δὲ ἐλαφρότεροι. γυναῖκες δὲ, ἀραιότεροι μὲν ἀνδρῶν, χαλεπώτεροι δέ· τὸ γὰρ μὴ ἐν ἔθεϊ, μηδὲ οἰκεῖον, ἣν ὑπὸ ἀνάγκης κρέσσον γένηται, βιαστὴν μέζονα τίκτει τὴν ξυμφορήν. Ἡλικίη, τὰ πολλὰ μὲν ἀπὸ ἐτέων πέντε καὶ τριήκοντα· θᾶσσον δὲ καὶ βραδίον, ἐκ τῆς ἑκάστου φύσιος, καὶ διαίτης. Δεινοὶ μὲν οὖν οἱ πόνοι, καὶ τὰ παριόντα πόνων μέζονα. λειποθυμίη ἐπὶ τῇσι ψαύσεσι, ἀκινησίη, ἀποσιτίη, δίψος, ἀγρυπνίη. Ἢν δὲ ἐπανέλθωσι, τοῦτο μὲν, ὅκως ἐκ θανάτου πεφευγότες, ἄνετοι τὸν βίον, ἀκρατέες, ἁπλοῖ, εὔθυμοι, δωροδόκοι, καὶ ἐς τὴν δίαιταν ἁβροί·

τοῦτο δὲ, ὡς ἐκ θανάτου αὖθις ἐσόμενοι, ἄλλην χρέονται τῇ περιούσῃ ζωῇ. Ἀπέσκηψε πολλοῖσι ἐς Ὕδρωπα ἢ Ποδάγρην, ἄλλοτε δ' ἐς Ἄσθμα· καὶ τῶνδε ἄφυκτος ἡ διαδοχή.

ΠΕΡΙ
ΕΛΕΦΑΝΤΙΑΣΙΟΣ.

Κεφ. ιγ'.

ΕΛΕΦΑΝΤΙ τῷ πάθεϊ, καὶ τῷ θηρίῳ τῷ Ἐλέφαντι, ξυνὰ μυρία, καὶ ἰδέῃ, καὶ χροιῇ, καὶ μεγέθεϊ, καὶ βιοτῇ. ἀτὰρ οὐδὲ ἄλλῳ τῷ ἴκελα, οὔτε τὸ πάθος πάθεϊ, οὔτε τὸ ζῶον ζώῳ. Ἐλέφας μέν γε τὸ θηρίον καὶ κάρτα διαφέρειν. πρώτιστα μέν γε, μέγιστον, καὶ πάχιστον· μεγέθεϊ μὲν, ὁκόσον ἂν ζῶον ἐπ' ἄλλῳ ζώῳ πυργηδὸν ἀναθείης μέγα· πάχιστον δ', ἐς πλεῦνα ζῶα πάχιστα, εἰ παράλληλα ξυνθείης. Ἀτὰρ οὐδὲ ἰδέην κάρτα τῷ ἴκελον. χροιὴν μὲν, μέλανες καταχορέως ἅπαντες, καὶ δι' ὅλου τοῦ σκήνεος. Ἵππος μέν γε, ἄλλος μὲν λευκότατος, ὅκως οἱ Θρηΐκες Ῥήσου. ἄλλοι δ' πόδαργοι, ὅκως Μενέλεω Πόδαργος. οἱ δ' ξανθοὶ, ὅκως

ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα.

ἄλλοι δ' κυάνεοι,

Ἵππῳ ἐεισάμενος περιελέξατο κυανοχαίτῃ.

Ὧδε καὶ βόες, ὧδε καὶ κύνες, ἠδὲ ὁκόσα ἀνὰ τὴν γῆν ἑρπετὰ καὶ ζῶα φέρεται. Ἐλέφαντες δ' μοῦνοι, μέλανες, ζοφοειδέες τὴν χροιήν· νυκτὶ δὲ, καὶ θανάτῳ ἴκελοι. Ἰδέην δ', κάρηνα μὲν μελάντατα κατέχων, καὶ πρόσωπα ἄσημα, ἄδηλα τὴν μορφὴν, ἐπ' αὐχένι σμικρῷ, ὡς δοκέειν τὴν κεφαλὴν ἐπὶ τοῖσι ὤμοισι ἵζανειν, καὶ ὧδε οὐκ ἔκδηλον. ὦτα γὰρ μεγάλα, πλατέα, πτερυγώδεα, μέσφι κληΐδων τε καὶ στέρνων. ὃς ἔκρυψε τὸν αὐχένα τοῖσι ὠσὶ, ὅκως νῆες λαίφεσι. Κέρατα δὲ θαῦμα διάλευκα ὁ Ἐλέφας ἐπὶ μελάντατῳ. μετεξέτεροι τάδε ὀδόντας καλέουσι. τάδε μοῦνα λευκότατα, ὅκως οὐδενὸς ἄλλου τε οὐδὲν οὐδὲ λευκοῦ ζώου. Καὶ τάδε οὐχ ὑπὲρ μέτωπα καὶ κροτάφοις, ὅκως τοῖσι κερασφόροισι ἡ φυὴ, ἀλλὰ κατὰ στόμα καὶ τὴν ἄνω γνάθον ὄρθια μένει, ἐς τὸ πρόσθεν οὐ κάρτα, ἀλλὰ ἄνω σμικρόν τι καμπύλα, ὅκως διατύσεως ἐκ τοῦ ὀρθίου ἐνείη, καὶ ἄραδος ἄχθος ἐν τοῖσι ὀδοῦσι σιμοῖς. Μεγάλα δ' τὰ κέρατα, μῆκος μὲν, ὁκόσον ὀργυιὴν, οἱ μέσοι· ἄλλοι δὲ πολλόν τι τουτέων μέζοις, μέσφι διπλῶν. Προβολὴν δ' ἴσχει ἡ ἄνω γνάθος ἀπὸ τοῦ χείλεος, μακρὴν, ἀνό-

ἀνόστεον, σκολιὴν, ἑρπετώδεα. Δοιαὶ δὲ ἐπὶ τὸ ἄκρον τῆς προβολῆς ἔασι ἐκτρήσιες, καὶ τάσδε διαμπερέες μέσφι τοῦ πνεύμονος ἐτέτρηνεν ἡ φύσις, ὅκως αὐλὸν διφυέα. Χρέεται δὲ τὸ ζῶον ἐς ἀναπνοιὴν, ὅκως ῥινὶ, τῇδε τῇ σύριγγι· ἀτὰρ καὶ χερσὶ τῇδε, καὶ κωθωνίζειν τε γὰρ λάζοιτο, ὁκότε θέλει, τῇ προβολῇ, ἀμφιλαμβάνει τε, καὶ ἴσχει κραταιῶς, καὶ οὐκ ἄν τις ἀφέλοιτο αὐτέου βίῃ, ἢν μὴ κρέσσων ἄλλος Ἐλέφας. Ἀτὰρ καὶ ποίην ἐς νομὴν τῇδε μαστεύει, οὐδὲ τῷ στόματι καὶ τοῖσι σμικροῖσι ὀδοῦσι ἔσθων σάρκας ζῇ. πόδες γὰρ εὐμήκεες, ὕπερθεν τῆς γῆς πολλὸν τὸ ζῶον ἀνέχοντες· ἀτὰρ καὶ σμικρὸς αὐχὴν, ὅκως ἔλεξα. οὔκουν δύναται τῷ στόματι εἰς τὴν γῆν νέμεσθαι· ποτὲ καὶ ἡ τῶν κεράτων περὶ τοῦ στόματος ἔκφυσις εἴργει τῆς ποίης ἅπτεσθαι τὸ στόμα. τοιγαροῦν ἀνιμᾶται τῇ προβολῇ φόρτον μέγαν, ἔπειτα ὁκόσα τῇ ῥινὶ * * * * μᾶλλον δὲ τηρεῖ τῇδε ξυνδῆσαι τῷ στόματι, ἐντίθησι πολλὸν τῇ κοιλίῃ. εὖτε ὦν προφῶτοι Προβοσκίδα τήνδε καλέουσι, ἐπιπρόσθεν γὰρ τοῦ ζώου τῇδε βόσκεται. Ἀτὰρ οὐδὲ πιέειν ἀπὸ λίμνης ἢ ποταμοῦ τῷ στόματι θέμις, ἡ ὠυτὴ γὰρ αἰτίη. ἀλλὰ ἢν διψῇ, ἐντίθεται μὲν τῷ ὕδατι τῆς Προβοσκίδος ἄκρην τὴν ῥῖνα· ἔπειτα, ὅκως ἀναπνέων, ἀντὶ τοῦ ἠέρος, τοῦ ὕδατος ἕλκει πολλόν· ἐπὴν δὲ πλήσῃ, ὅκως κώθωνα, τὴν ῥῖνα, τῷ στόματι ποταμηδὸν ἐκχέει· εἶτ' αὖθις ἕλκει, καὶ αὖθις ἐκχέει, ἔς τ' ἂν πλήσῃ ὅκως φορτίδος νηὸς τὴν γαστέρα. Ῥινὸν τρηχὺν, καὶ πάχιστον, ὀχθώδεας ῥωγμοὺς ἴσχοντα, αὐλῶνας ἐπιμήκεας, ἑτέρας ἐντομὰς κοίλας, ἐπικαρσίους, ἄλλας δὲ λοξὰς, βαθείας κάρτα, ἴκελον τὸ ξύμπαν τετραποδονίῳ. Τρίχες δὲ ἄλλοισι μὲν ζώοισι φύσι, τοιαίδε αἱ χαῖται· Ἐλέφαντι δὲ, τόδε ἐστὶ ὁ χνοῦς. Μυρίαι δὲ καὶ ἄλλαι παραλλαγαὶ πρὸς τὰ ἄλλα ζῶα. καὶ γὰρ ὀπίσω κοτὲ κατὰ γόνυ κάμπτει, ὅκως ἄνθρωπος· καὶ μαζὸν πρὸς τῇσι μασχάλῃσι ἴσχει, ὅκως γυναῖκες. Ἀλλ' οὔτι μοι χρέος τὰ νῦν ἀμφὶ τοῦ ζώου γράφειν, πλὴν ὁκόσον ἐξ ἄλλων τε καὶ ἡ νοῦσος ὁ Ἐλέφας, καὶ ὁκόσα ἴκελα ἡ ἰδέη τοῦ νοσοῦντος ἴσχει τῇ τοῦ ζώου φυῇ. Ἐκίκλησκον δὲ καὶ Λέοντα τὸ πάθος, τοῦ ἐπισκυνίου τῆς ὁμοιότητος εἵνεκεν, τὴν ὕστερον φράσω. ἠδὲ Σατυρίησιν, τῶν τε μήλων τοῦ ἐρυθήματος, καὶ τῆς ἐκ συνουσιῶν ὁρμῆς ἀσχέτου τε καὶ ἀναισχύντου. ἀτὰρ καὶ Ἡράκλειον, ὅτι τοῦδε μέζον οὐδὲν, οὐδὲ ἀλκιμώτερον.

Μέγα μὲν ὦν τὸ πάθος ἐς δύναμιν, κτεῖναι γὰρ πάντων μᾶλλον δυνατώτατον. ἀτὰρ καὶ ἰδέας αἰσχρὸν, καὶ δειματῶδες τὰ πάντα, ὡς Ἐλέφας τὸ θηρίον. Ἀλλ' ἄφυκτος ἡ νοῦσος, τίκτεται γὰρ θανάτου ἐπ' αἰτίῃ· ψύξις ἐστὶ τοῦ ἐμφύτου θερμοῦ οὐ μικρή τε, ἢ καὶ πάγος, ὡς ἔν τι μέγα χεῖμα, εὖτε τὸ ὕδωρ τρέπεται ἐς χιόνα, ἢ ἐς χάλαζαν, ἢ κρύσταλλον, ἢ πάγον. ἠδέ ἐστι ἡ ξυνὴ θανάτου, καὶ τοῦ πάθεος αἰτίη. Ἀτὰρ οὐδὲ ἴσχει τέκμαρ οὐδὲν ἡ ἀρ-

καὶ τῆς νούσου μέγα, οὐδέ τι ξενοπρεπὲς κακὸν ἐς ἄνθρωπον ἐπιφοιτῇ. οὐδὲ ἐπὶ τῇσι ἐπιπολῇσι τοῦ σκήνεος φαντάζεται, ὡς ἰδεῖν τε εὐθὺς, καὶ ἀρχομένῳ ἀρῆξαι· ἀλλὰ τοῖσι σπλάγχνοισι ἐμφωλεῦον, ὅκως ἀΐδηλον πῦρ, ἤδη τύφεται, καὶ τὴν ἔσω κρατήσαν αὖθίς κοτε ἐπιπολαίως ἐξάπτεται, τὰ πολλὰ μὲν, ὅκως ἀπὸ σκοπιῆς τοῦ προσώπου, ἀρχόμενον τηλεφανὲς πῦρ κακόν· μετεξετέροισι δὲ ἀπὸ τοῦ ἄκρου ἀγκῶνος, γούνατος, κονδύλων χειρῶν τε καὶ ποδῶν. Τῇδε καὶ ἀνέλπιστοι οἱ ἄνθρωποι, ὅτιπερ ὁ ἰητρὸς οὐ πρὸς τὰς ἀρχὰς τὰς ἀσθενεστάτας τοῦ πάθεος τῇ τέχνῃ χρέεται, ῥαθυμίῃ καὶ ἀγνοίῃ τῶν καμνόντων τῆς ξυμφορῆς. Νωθέες μὲν γὰρ, ὡς ἀπὸ σχεδίου προφάσιος, ὑπναλέοι, ἡσύχιοι, τὴν κοιλίην ἐπίξηροι. τάδε δὲ καὶ τοῖσι ὑγιαίνουσι κάρτα οὐκ ἀήθεα. Ἐπὶ δὲ τῇσι αὐξήσεσι τοῦ πάθεος, ἀναπνοὴ βρωμώδης, ἐκ τῆς ἔνδον ἀναφορῆς τοῦ πνεύματος. τοιόσδε ὁ ἀὴρ, ἤ τι τὴν ἔξωθεν, αὐτὴν ἴσχειν δοκέει. Οὖρα παχέα, λευκὰ, θολερὰ, οἷον ὑποζυγίου. Ἀφροδισίων, ὠμῶν τε καὶ ἀπέπτων ἡ ἀνάδοσις. καὶ ἔτι τουτέων ἐστὶ αἴσθησίς τε καὶ μελέτη. ὁμοίη ἀπεψίη καὶ πέψιος ἥδε· εἰς χρηστὸν γὰρ ἡ οἰκείου οὐ ξυνήθης αὐτέοισι ἡ πέψις, ἀνάδοσις δὲ ῥηϊδίη, ὅκως ἐς τὴν ἑωυτέων τροφὴν ἁρπάγδην ἕλκοντος τοῦ πάθεος. διὰ τόδε ἐπίξηροι τὴν κάτω κοιλίαν. Ὄχθοι ἐπανιστάμενοι ἄλλοι παρ' ἄλλοις, ξυνεχέες μὲν οὐδέκω, παχέες δὲ, καὶ τρηχέες. καὶ τὸ μεσηγὺ τῶν ὄχθων ἐῤῥέϊτο, ὅκως ἐς ῥινὸν Ἐλέφας. Εὐρέαι δὲ καὶ φλέβες, οὐ πλημμύρῃ τοῦ αἵματος, ἀλλὰ τῷ τοῦ δέρματος πάχεϊ. Οὐκ ἐς πολλὸν δὲ καὶ ἕδρα δηλοῖ, τοῦ παντὸς ἐς ἴσον ὄχθον ἐγειρομένου. Τρίχες οὖν μὲν τῷ παντὶ προτεθνήκασι, χερσὶ, μηροῖσι, κνήμῃσι· αὖθις, ἥβῃ, γενείοισι, ἀραιαὶ, ψεδναὶ δὲ καὶ ἐπὶ τῇ κεφαλῇ κόμαι. τὸ δὲ μᾶλλον, πρόωροι πολιοὶ, καὶ φαλάκρωσις ἀθρόη. οὐκ ἐς μακρὸν δὲ, ἥβη καὶ γένειον ψιλά· εἰ δὲ καὶ ἐπιμίμνοιεν παῦραι τρίχες, ἀπρεπέστεραι τῶν ἀποιχομένων. Δέρμα τῆς κεφαλῆς καταῤῥωγὸς εἰς βάθος. ῥυτεὶ δὲ συχναὶ, βαθεῖαι, τρηχεῖαι. Ὄχθοι ἐς τὸ πρόσωπον, σκληροὶ, ὀξέες· ἄλλοτε μὲν ἐς κορυφὴν λευκοὶ, ποιωδέστεροι δὲ τὴν βάσιν. Σφυγμοὶ σμικροὶ, βαρέες, νωθροὶ, ὅκως διὰ ἰλύος μόλις κινεύμενοι. Φλέβες κροτάφων ἐπηρμέναι, καὶ ὑπὸ τῆς γλώττης. κοιλίαι χολώδεες. γλῶσσα χαλαζώδεσι ἰόνθοισι τρηχεῖα. οὐκ ἀδόκητον καὶ τὸ ξύμπαν σκῆνος ἔμπλεων τοιῶνδε ἔμμεναι, καὶ γὰρ καὶ τοῖσι κακοχύμοισι ἱερείοισι τὰ κρέα χαλάζης ἐστὶ ἔμπλεα. Ἢν δὲ πολλὸν αἴρῃ τι ἀπὸ τῶν ἔνδοθεν ἡ πάθη, καὶ ἐπὶ τοῖσι ἄκροισι φαίνηται, Λειχῆνες ἐπὶ τοῖσι ἄκροισι δακτύλοισι· γούνασι κνησμοὶ, καὶ τὴν κνησμὸν ἅπτονται μεθ' ἡδονῆς. ἀμπίσχει δὲ ὁ Λειχὴν καὶ γένειόν κοτε ἐν κύκλῳ. ἐρευθῇ δὲ καὶ μῆλα, ξὺν ὄγκῳ οὐ κάρτα μεγάλῳ. Ὄπτιες ἀχλυώδεες, χαλκώδεες· ὀφρύες προβλῆτες, παχεῖαι, ψιλαὶ, βρίθουσαι κάτω, μεσοφρύων ξυνηγμένων, ὀχθώδεες. χρῶμα πελιδνὸν, ἢ μέλαν. Ἐπισκύνιον οὐ

μέγα

μέγα ἕλκεται καλύπτον ὄσσε, ὅκως τοῖσι θυμουμένοισι, ἢ Λέουσι· διὰ τόδε καὶ Λεόντιον κικλήσκεται. τοιγαροῦν οὐ Λέουσι, οὐδὲ Ἐλέφαντι μοῦνον, ἀλλὰ καὶ

Νυκτὶ θοῇ ἀταλάντῳ ὑπώπια.

Ῥὶς ξὺν ὄγκοισι μέλασι, ὀχθοειδέες· χειλέων προβολὴ παχέη· τὸ δὲ κάτω πελιδνόν· ἔκρωνες· ὀδόντες οὐ λευκοὶ μὲν, δοκέοντες δὲ ὑπομέλανες. ὦτα ἐρυθρὰ, μελανόεντα, κεκλεισμένα, ἐλεφαντώδεα, ὡς δοκέειν μέγεθος ἴσχειν μέζον τοῦ ξυνήθεος· ἕλκεα ἐπὶ τῇσι βάσεσι τῶν ὤτων, ἰχῶρος ῥύσις, κνησμώδεα. Ῥυσσοὶ τὸ πᾶν σκῆνος ῥυτίσι τρηχείῃσι· ἀτὰρ καὶ ἐντομαὶ βαθεῖαι, ὁκοῖον αὔλακες μέλανες, τῶν ῥινῶν. διὰ τοῦτο καὶ ὁ Ἐλέφας τοῦ πάθεος τοὔνομα. ἰχνέων καὶ πτερνέων, μέσφι τῶν μέσων τῶν δακτύλων, ῥήξιες. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξῃ τὸ κακὸν, ἑλκώδεες τοὺς ὄχθους· μήλων, γενείου, δακτύλων, γονάτων, κάκοδμα καὶ ἀναλθέα τὰ ἕλκεα. ἄλλα γὰρ ἐπ' ἄλλοισι ἐξανίσταται, καὶ ἐπ' ἄλλοισι ἄλλα πρηΰνεται. Ἤδη κοτὲ καὶ τῶν μελέων προαποθνήσκει τοῦ ἀνθρώπου ἄχρι ἐκπτώσιος, ῥὶς, δάκτυλοι, πόδες, αἰδοῖα, καὶ ὅλαι χεῖρες. οὐδὲ γὰρ θανατοῖ τὸ κακὸν εἰς ἀπαλλαγὴν βίου αἰσχροῦ, καὶ ἀλγέων δεινῶν πρόσθεν, ἢ ἐς μέλεα διατμηθῆναι τὸν ἄνθρωπον. ἀλλὰ μακρόβιόν ἐστι, ὅκως Ἐλέφας τὸ ζῶον. Ἦν δὲ καὶ ἄλγος ἀρτίως ἔῃ τῶν μελέων, πολλόν τι ἐπικόπτει βαρύτερον, ἄλλη καὶ ἄλλη πλανωμένων σιτίων ὄρεξις ἐκ ἀγωνίης· ἄποιος ἡ γεῦσις, οὐδὲ τερπνὸν ἡ ἐδωδὴ καὶ ἡ πόσις· ἁπάντων δὲ, ὑπ' ἀχθηδόνος, μῖσος· ἀτροφίη· ἐπιθυμίη λυσσώδης. Κόποι αὐτόματοι· μελέων ἑκάστου ἰδέη βαρεῖα, καὶ τὸν ἄνθρωπον ἄχθει καὶ τὰ σμικρὰ μέλεα. Ἀτὰρ καὶ τὸ σῶμα πρὸς ἅπαντα ἄχθεται· οὐ λουτροῖσι τέρπεται, οὐκ ἀλουσίῃ· οὐ τροφῇ, οὐκ ἀσιτίῃ· οὐ κινήσει, οὐκ ἠρεμίῃ. πᾶσι γὰρ ἐφέστηκεν ἡ νοῦσος· Ὕπνος λεπτὸς, ἀγρυπνίη κακίων, ἐν φαντασίῃ· δύσπνοια καρτερή· πνῖγες, ὡς ἀπ' ἀγχόνης. ὧδε γοῦν τινὲς κατέστρεψαν τὸν βίον, νήγρετον ὕπνον ἐς θάνατον εὕδοντες.

Τοιούσδε οὖν ἐόντας, τίς οὐκ ἂν φύγοι, ἢ τίς οὐκ ἂν ἐκτραπείη, κἢν υἱὸς, ἢ πατὴρ ἔῃ, κἢν κασίγνητος τύχῃ; δέος καὶ ἀμφὶ μεταδόσιος τοῦ κακοῦ. Πολλοὶ γοῦν ἐπ' ἐρημίης καὶ ἐς ὄρεα τοὺς φιλτάτους ἐξέθεσαν, οἱ μὲν ἐς χρόνον ἐπαρήγοντες τῷ λιμῷ, οἱ δὲ ὡς ἥκιστα, σφέας ἐθέλοντες ἐκθανεῖν. Λόγος δὲ, ὡς τῶν ἐπ' ἐρημίης ἀφιγμένων τὶς ἐξερπύσαντα ἐκ τῆς γῆς ἔχιν ἰδὼν, ὑπ' ἀνάγκης τοῦ λιμοῦ, ἢ τῷ πάθεϊ ἀχθεσθεὶς, ὡς ἀμείψαιτο τὸ κακὸν κακῷ, ζῶντος ἐνέφαγε τοῦ ἔχιος, καὶ οὐ πρόσθεν ἐτελεύτησε, πρὶν ἢ πάντα αὐτῷ διασαπῆναι καὶ ἀποστῆναι τὰ μέλεα. Ἄλλον δὲ ἰδεῖν ἔχιν ἐς πίθον γλεύκεος ἑρπύσαντα, πόντα τε τοῦ γλεύκεος ἐς κόρον, ἀποβλύσαι, πολ-

λὸν δὲ καὶ τοῦ ἰοῦ συνεκχέειν τῷ γλεύκεϊ. ἐπεὶ δὲ ἀπεπνίγη τὸ θηρίον ἐν τῷ γλεύκεϊ, χανδὸν καὶ πολλὸν τοῦ γλεύκεος πιεῖν τὸν ἄνθρωπον, ἀπαλλαγὴν τοῦ βίου καὶ τοῦ πάθεος διζήμενον. Ὡς δὲ ἐς κόρον ἧκε καὶ μέθην, ἔκειτο μὲν χαμαὶ τὰ πρῶτα, ὅκως ἀποθνήσκων. ἐπεὶ δὲ ἐκ τοῦ κάρου καὶ τῆς μέθης ἐξήγερτο, περιεῤῥύησαν μὲν τὰ πρῶτα αἱ κόμαι, ἔτι δὲ δάκτυλοί τε καὶ ὄνυχες, ἑξῆς δὲ περιετετήκεισαν πάντα. Ἐπεὶ δὲ ἔτι ἐν σπέρματι ἡ δύναμις ἦν, ἐκπροπλάσσεεν αὖθις, ὅκως ἐκ γενετῆς, τὸν ἄνθρωπον ἡ φύσις· ἐξέθρεψε μὲν ἄλλας κόμας, καὶ ὄνυχας νέους, καὶ σάρκα καθαρήν· καὶ ἐξέδυ μὲν τὸν παλαιὸν ῥινὸν, ὡς γῆρας ἑρπετοῦ· ἐπανεκλήθη δὲ ἐς φῦμα ζωῆς, ὅκως ἄλλος ἄνθρωπος. Ὧδε μὲν οὖν ὁ μῦθος, οὐ κάρτα μὲν ἀτρεκὴς, οὐ πάγχυ δὲ ἄπιστος. κακὸν γὰρ κακῷ βλαφθῆναι, πιστόν· τὴν φύσιν δὲ ἐπὶ τῷ ἐόντι ζωπύρῳ ἀνανεῶσαι τὸν ἄνθρωπον, οὐκ ἄπιστον ἐς τέρατος ἰδέην.

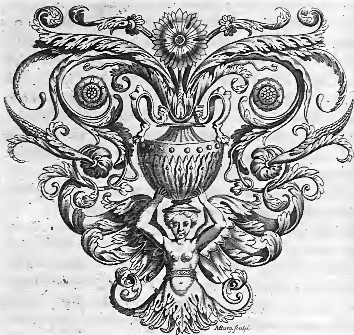

ΑΡΕ-

ΑΡΕΤΑΙΟΥ ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ ΟΞΕΩΝ ΝΟΥΣΩΝ ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΠΡΩΤΟΝ.

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

ΟΞΕΩΝ Νούσων ἄκεα ξυναφέα τῇσι ἀμφὶ σημηΐων ἰδέῃσι, ὧν τοῖς ξυγγράμμασι ἀστέ μοι πρόσθεν γεγράφαται. Ὁκόσα μὲν ὦν ἐν Πυρετῶν θεραπείῃ γίγνεται, κατά τε τὴν τούτων διαφορὴν, καὶ κατὰ τὴν τῶν νοσημάτων ἰδέην, καὶ τῶν ἐν αὐτοῖς ποικιλίην, τουτέων τὰ πλείω ἐν τοῖσι ἀμφὶ Πυρετῶν λόγοισι λελέξεται. Ὁκόσα δὲ ξὺν Πυρετοῖσι ὀξέα γίγνεται πάθεα, ὁκοῖον ἡ Φρενῖτις· ἢ ἄνευθε Πυρετῶν, ὁκοῖον Ἀποπληξίη· ἀμφὶ τῶνδε μοῦνον τὰ ἄκεα φράσω, ὡς μὴ διαμαρτάνειν, μηδὲ μακρηγορέειν, ἕτερα ἐν ἑτέροισι γράφοντα. Ἀρχὴ δὲ ἡ αὐτὴ, ἡ καὶ ἀμφὶ τῶν παθέων, καὶ τελευτὴ ἡ αὐτή.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΦΡΕΝΙΤΙΚΩΝ.

Κεφ. α΄.

ΚΑΤΑΚΕΚΛΙΣΘΑΙ χρὴ τὸν νοσέοντα ἐν οἴκῳ εὐμέτρῳ, εὐκρήτῳ. χειμῶνος μὲν, ἐν ἀλέῃ· θέρεος δὲ, ἐν ψύχεϊ νοτερῷ· ἔαρος δὲ, καὶ φθινοπώρου, πρὸς τὰς ὥρας τεκμαίρεσθαι. Ἔπειτα ἡσυχίην ἄγειν κελεύειν, καὶ αὐτὸν τὸν νοσέοντα, καὶ τοὺς ἐπὶ τῆς οἰκίης ἅπαντας· ὀξυήκοοι γὰρ, ἠδὲ ψόφου καταπλήμμυροι Φρενιτικοὶ, ἀτὰρ ὑπὸ τῶνδε μαίνονται. Τοῖχοι λεῖοι, ὁμαλοὶ, μηδ᾽ ὑπερίσχοντες, μηδὲ ἄχναι, μηδὲ γραφῇσι εὔκοσμοι. ἐρεθιστικὸν γὰρ τοιχογραφίη. καὶ γὰρ πρὸ τῶν ὀφθαλμῶν ἀμφαιρέουσί τινα ψευδέα ἰνδάλματα, καὶ τὰ μὴ ἐξίσχοντα ἀμφαφόωσι ὡς ὑπερίσχοντα, καὶ πᾶσα πρόφασις ἀναιτίη περίκλησις χειρῶν φορῆς. Κλίνης μῆκος, καὶ πλάτος, σύμμετρον· ὡς μήτε βλησείζεσθαι ἐν τῇ πλατείῃ, μήτε ἀπὸ τῆς στεινῆς ἐκπίπτειν κοίτης. Ἐν ψιλοῖσι τοῖσι στρώμασι, ὡς μὴ κροκυδίζειν ὑπόμνησις ἔοι· ἀτὰρ ἠδὲ ἐν μαλθακοῖσι, ἀστεργὴς γὰρ τοῖσι νεύροισι ἡ σκληρὴ κοίτη. οὐχ ἥκιστα δὲ τῶν ἄλλων τοῖσι Φρενιτικοῖσι τὰ νεῦρα πονέει, μάλα γάρ τοι σπῶνται Φρενιτικοί. Εἴσοδοι τῶν φιλτάτων· μῦθοι, καὶ λαλιὴ, μὴ θυμοδακέες. πάντα γὰρ εὐθυμέεσθαι χρὴ, μάλιστα τοῖσι ἐς ὀργὴν ἡ παραφορή. Κατάκλισις, ἢ ἐν ζόφῳ, ἢ ἐν φωτὶ, πρὸς τὸ νόσημα τεκμαρτέη. ἢν γὰρ πρὸς τὴν αὐγὴν ἀγριαίνωσι, καὶ ὁρέωσι τὰ μὴ ὄντα, καὶ τὰ μὴ ὑπεόντα φαντάζωνται, ἢ ἀνθ᾽ ἑτέρων

ἕτερα

ἕτερα γιγνώσκωσι, ἢ ξεῖνα ἰνδάλματα προβάλλωνται, καὶ τὸ ξύνολον, τὴν αὐγὴν, ἢ τὰ ἐν αὐγῇ δεδίσσωνται, ζόφον αἱρέεσθαι χρή· ἢν δὲ μὴ, τοὐναντίον. Ἀγαθὸν δὲ, πρὸς αὐγὴν σωφρονέειν τε καὶ πρηΰνεσθαι τὴν παραφορήν. Ἀσιτίη μὴ μακρή. σιτία δὲ ὑγρότερα, καὶ βραχύτερα, καὶ συνεχῆ· μειλίγματα γὰρ θυμοῦ σιτία. Εὐκαιρίη δὲ, ἐν τῇσι ἐπανέσεσι ἀμφοῖν, καὶ πυρετοῦ, καὶ παραφορῆς. Ἢν δὲ ὑπ' ἀσιτίης ἐκμαίνωνται, καὶ ἢν μὴ παύηται ὁ πυρετὸς, διδόναι μὴ μεγάλα ἐπὶ πυρετῷ βλάπτοντα. Ἀγαθὸν δὲ ξυμφωνέειν καὶ πρὸς πυρετὸν καὶ τὴν παραφορὴν, ἔς τε τοὺς παροξυσμοὺς, καὶ τὰς ἐπιδόσιας.

Ἢν ὦν ἥκῃ ὁ καιρὸς ἐς θρέψιν, πρώτιστα σκεπτέον, εἰ χρὴ ἀφαιρέειν αἷμα. Ἢν μὲν ὦν ἡ παραφορὴ ξὺν πυρετῷ ἀρχῆθεν ἐσβάλλῃ, τῆς πρώτης, ἢ δευτέρης ἡμέρης, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, μάλιστα τὴν μέσην. Ἀτὰρ καὶ ἢν ἐς τρίτην, ἢ τετάρτην ἡμέρην, ἡ παραφορὴ ἥκῃ, μέσφι τῆς πρώτης τῶν Κρισίμων περιόδου, τάμνειν. Εἰ δὲ προσωτέρω τοῦ δέοντος χρόνου, ἑκταίῳ ἐόντι, ἢ ἑβδομαίῳ ἔῃ, πολλὸν περὶ τὴν Κρίσιν ἐν τοῖσι ὀξέσι κενεῦν χρὴ, ἢ φαρμακεύειν, ἢ τοῖσι ἄλλοισι ἐρεθισμοῖσι χρέεσθαι. Ἀτὰρ καὶ φλέβα τάμνων μὴ πολλὸν ἀφαιρέειν, κἢν ἐν ἀρχῇ τάμνῃς· Φρενῖτις γὰρ εὔτρεπτον ἐς Συγκοπὴν κακόν. Ἢν δὲ πολυπληθὴς ὁ νοσέων ἔῃ, καὶ νεηνίης, καὶ ἐξ ἀδδηφαγίης, καὶ οἰνοφλυγίης, οἵδε οὐ τῆς Φρενίτιδος ἔασι οἱ λογισμοὶ, ἀλλὰ καὶ ἄνευ παραφορῆς πολλὸν τουτέων ἀφαιρέειν αἷμα. πολλὸν δὲ μεῖον ἀφαιρέειν, ἢν οἵδε ἔωσι οἱ Φρενιτικοί. Τάμνειν δὲ φλέβα τουτέων εὐτολμότερον, ἢν ἐξ ὑποχονδρίων, καὶ μὴ ἀπὸ κεφαλῆς, ἡ νοῦσος ᾖ. ἐνθάδε γὰρ τῆς ζωῆς ἐστι ἡ ἀρχή· κεφαλὴ δὲ χῶρος μὲν αἰσθήσιος, καὶ νεύρων ἀφέσιος, αἷμα δὲ παρὰ καρδίης ἕλκει μᾶλλον, ἢ ἄλλοισι διδοῖ. Ἢν ὦν πεπόνθῃ ἥδε, οὐ χρὴ τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τάμνειν φλέβα. τάδε γὰρ πάθεα, κενεαγγέειν ἐφ' οἷσι ἡ βλάβη οὐ σμικρή. Κἢν μὲν ἡ δύναμις ἀντέχῃ εἰς τὸ ἱκνεῦν τῆς κενώσιος, ἅπαξ ἀφαιρέειν, ὅκως μὴ ἐν τῇ διαστάσει τῆς ἐπαφαιρέσιος διόλλυται τῆς τροφῆς ἡ ἐγκαιρίη. ξυνεχέες γὰρ τοῖσι Φρενιτικοῖσι οἱ πυρετοὶ, καὶ οὐδὲ ἐπανέσιας μακρὰς, ἀλλὰ βραχείας, καὶ ἀσήμους κουφισμοὺς ποιεύμενοι. Ἢν δὲ περὶ τῆς ξυμμετρίης ἀπαυδήσῃ ὁ νοσέων, ἐς δευτέρην ἐπάνεσιν ὑπερβάλλεσθαι, ἢν μὴ ἐς μακρὸν ἐκπίπτῃ· εἰ δὲ μὴ, ἀνακαλεσάμενον ὀσμήσεσι, καὶ ψαύσεσι προσώπου, καὶ πιέσι ποδῶν, αὐτίκα ἀφαιρέειν. Γνῶμα δὲ τῆς αὐταρκίης, ἡ δύναμις.

Τροφὴ ὑγρὴ, πᾶσι μὲν τοῖσι πυρεταίνουσι, οὐχ ἥκιστα δὲ Φρενιτικοῖσι· ἐπιξηρότεροι γὰρ πυρετῶν μούνων. Οὐδὲ μελίκρητον, ἢν μὴ χολώδεες ἔωσι· εὔτρεπτον γὰρ τοῖσι πικροχόλοισι. Χόνδροι πλυτοὶ, ξὺν ὕδατι, ἢ μελικρήτῳ. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἐκ τῶνδε ῥοφήματα διδόναι ἁπλᾶ, ὁποῖα θύμβρης, ἢ σελίνου, ἢ ἀνήθου ἐνεψημένων. εὔπνοα γὰρ τάδε, καὶ διουρητικά. σύμφορον δὲ Φρενιτικοῖσι οὔρησις. Λαχάνων πάντων μὲν, μάλιστα δὲ μαλάχης· ἀγαθὸν γὰρ τὸ γλίσχρασμα,

γλίσχρασμα, καὶ ἐς λειότητα γλώσσης καὶ ἀρτηρίης, καὶ ἐς τὴν τῶν κοπρίων διέξοδον. ἄριστον δὲ ἡ τεῦτλον, καὶ βλίτον, ἢ κορωνόπους, ἢ κολοκύνθη καθ᾿ ὥρην, καὶ ὅ τι ἂν ἐφ᾿ ἑκάστης ὥρης ἄριστον ᾖ. Πτισάνης δὲ χυλὸς, ὑγρότατος μὲν ἐν πυρετοῖσι, ὡς ἀβροφώτερος ἔοι· ἔτι δὲ μᾶλλον παχύτερος, ὁκόσον ἂν ἡ νοῦσος περιήκοι χρόνου. Ὑποστέλλεσθαι δὲ ἐν τῇσι Κρίσεσι, καὶ μικρόν τι πρὸς τῶν Κρισίων. Ἢν δὲ ἐς μῆκος ἡ νοῦσος ἴῃ, μὴ ἀφαιρέειν τῶν προσθέσιων, ἀλλὰ σιτώδεα διδόναι, ὡς ἐξαρκέσῃ ὁ νοσέων· εὖτε καὶ κρεῶν ἀκρέων, ἢ πετεινῶν χρέος, τὰ πολλὰ τοῖσι χυλοῖσι ἐκτηκομένων, κάρτα γὰρ χρὴ τάδε ἐν τῇ ἑψήσει λύεσθαι. Ἰχθύων οἱ πετραῖοι τῶν ἄλλων ἐς κρέσσον ἔστων. ἐπίπαν δὲ, τοὺς ἐν τῇ χώρῃ ἀρίστους αἱρετέον· ἄλλη γὰρ ἄλλας φέρειν ἰχθύων ἰδέας πεπίστευται χώρη. Ὀπώρης οἰνῶδες ὑποστέλλεσθαι, κεφαλῆς γὰρ καὶ φρενῶν ἅψιν ποιέει. ἢν δὲ ἀνάγκη ἔῃ, τῆς δυνάμιος ἢ τοῦ στομάχου βιαζομένων, ἑφθὰ ἐν μελικρήτῳ, ἢ ὀπτὰ ἐν σέατι, ὁκοῖον μῆλα, δοτέον· τῶν ἄλλων, θερμῷ ὕδατι ἕκαστον ἐκλύειν, ἢν ἐς μένην τοῦ στομάχου παραμυθίην διδῷς. ἢν δὲ ἡ ἐς δύναμιν δέῃ, μὴ κάρτα τὸ οἰνῶδες ἐκλύειν. Τροφὴ μὲν ὦν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τοιήδε.

Τέγγειν δὲ τὴν κεφαλὴν, ἐς ἔμψυξιν, λίπαϊ ἐλαίης ὄμφακος τετριμμένης· ἀλεαίνεσθαι γὰρ ἡ κεφαλὴ οὐ φιλέει φρενιτικοῖσι. Ἢν δὲ καὶ ἀγρυπνίη ἢ φαντασίη ἐῶσι, ῥοδίνου μίσγειν ἴσον ἴσῳ τὰ πρῶτα· ἔτι δὲ μᾶλλον τὸ ῥόδινον ἔστω πλέον, ἐς στύψιν ἢ ἔμψυξιν τῆς κεφαλῆς. Ἢν δὲ ἢ τὴν γνώμην παρακινέωνται, καὶ τὴν φθέγξιν ἐξαλλάσσωνται, ἑρπύλλου κόμης ἐνεψετέον ἐν τοῖσι ἐλαίοισι, ἢ κισσοῦ χυλὸν, ἢ πολυγόνου παραχυτέον. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἡ παραφορὴ ἐξάπτηται, καὶ πευκεδάνου καὶ σφονδυλίου τοῖσι ἐλαίοισι ἐνεψέειν, ἢ ὄξεος παραχεῖν· ἀτμῶν γὰρ τάδε ἢ θέρμης διαπνευστικὰ, καὶ παχέων χυμῶν διαλυτικὰ, τὰ τῆς παραφορῆς ξυναίτια. Πεφυλάχθαι δὲ χρὴ τάδε, ὡς μὴ ἐς τὸν αὐχένα καὶ τοὺς τένοντας ἡ τέγξις ἥκῃ. πολεμίη γὰρ τένουσι καὶ νεύροισι. Καιρὸς δὲ πᾶς τέγξιος, πλὴν τῆς ἐσβολῆς τοῦ παροξυσμοῦ. ἀραιοτέρη δὲ ἐν τῇ ἀναβάσει, πάντων δὲ μάλιστα ἐν ἀκμῇ. ἤδη ἂν ἐκμαίνωνται, τῇδε μάλιστα τέγγειν ψυχρῷ καὶ ψυχομένῳ ἐπὶ μᾶλλον, θέρεος ὥρῃ· χειμῶνος δὲ, χλιαρῷ. Εἰς δὲ τὸ πρηΰνειν τὴν παραφορὴν, ὀξυκρήτῳ, ἢ κονύζης ἑψήματι, ἢ σπογγίῃ, τὰ πρόσωπα πυριῆν· ἔπειτα χρίειν οἰνανθίνῳ, ἢ κροκίνῳ λίπαϊ. ἢ τὰς ῥῖνας, καὶ τὰ ὦτα τοῖσι διαχρίειν.

Τάδε μέντοι καὶ ὕπνου ἀγωγά. ἢν γὰρ πάννυχοι μὲν ἐγρήγορωσι, μηδὲ δι᾿ ἡμέρης εὕδωσι, ἀτενέες δὲ τὸ ξύμπαν ἐῶσι, ὀφθαλμοὶ δὲ ὁκοῖόν τι κέρας ἑστήκωσι, βλοσυρίζωνται δὲ, ἢ ἐξδινιστῶνται, ὕπνον αὐτέοισι ἢ ἠρεμίην μηχανέεσθαι· πρώτιστα μὲν, διὰ τῶν τῆς κεφαλῆς τέγξιων, ῥοδίνου ἀκρήτου, ἢ ἀμαρακίνου, ξὺν χυλῷ κισσοῦ, ἢ ἑρπύλλου, ἢ καὶ μελιλώτου ἐναφεψήματι. Ἐπὶ μᾶλλον δὲ ὑπνωτικὸν, μήκων ἀφεψηθεῖσα ἐν λίπαϊ, ἔς τε τὸ τῆς κε-

φαλῆς

φαλῆς ἔμβρεγμα, ἢ ὕδατι ἐς τὸ πρόσωπον ξὺν σπογγιῇ. Ὑποτιθέναι δὲ χρὴ καὶ αὐτὰς ὅλας, εἰ εἶεν νεόδρεπτες, χλωρὰς τοῖσι ὑποκεφαλαίοισι. παχύνει γὰρ καὶ ὑγραίνει τὸ πνεῦμα, ξηρόν τε καὶ λεπτὸν ἐὸν, καὶ ὁμίχλην τῇσι αἰσθήσεσι παρέχον· βαρὺ δὲ καὶ νωθὲς ὁμίχλη, ἥπερ ὕπνου ἀρχή. Ἢν δὲ μεζόνων δέωνται, καὶ αὐτὸ τὸ μηκώνιον ἐς τὰ μέτωπα ξὺν ὕδατι χρίειν, ἠδὲ ὑπαλείφειν τὰς ῥῖνας, καὶ ἐς τὰ ὦτα ἐγχέειν. Ψηλαφίη ποδῶν εὐαφής, ξὺν λίπαϊ· ψαῦσις τῆς κεφαλῆς. ἀνυτικὸν δὲ καὶ κνῆσις, μάλιστα κροτάφων τε καὶ ὤτων· καὶ γὰρ καὶ τὰ θηρία ἐς ἀνάπαυλαν ὀργῆς τε καὶ θυμοῦ, κνήσι ὤτων τε καὶ κροτάφων, δάμνονται. Ὕπνου δὲ ἀγωγὰ ἑκάστου καὶ τὰ ξυνήθεα. ναυτίλῳ μὲν, ἡ ἐν ἀκάτῳ κατάκλισις, καὶ ἐν θαλάσσῃ περιφορὴ, καὶ αἰγιαλῶν ἦχος, καὶ κυμάτων κτύπος, ἀνέμων τε βόμβος, καὶ θαλάσσης καὶ νηὸς ὀδμή. μουσικῷ δὲ ἔτι, ἐθισμὸς αὐλῶν ἐφ' ἡσυχίῃ, ψαλμὸς λύρης, ἢ πηκτίδος, ἢ μελέτη παίδων σὺν ᾠδῇ· διδασκάλων δὲ, νηπιάχων μύθων προσομιλίη. ἄλλοισι δ' ἄλλα ὕπνου θελκτήρια.

Τοῖσι δὲ ὑποχονδρίοισι, καὶ τῇ κοιλίῃ, Ἐμβρέγματα, καὶ Ἐπιπλάσματα, ἢν φλεγμονὴ καὶ σκληρίη ἐπαίρηται. ἔλαιον δρυπετὲς ἐλαίης, μὴ ὠμῆς, ἐμβάλλειν· παχὺ γὰρ, καὶ γλίσχρον, καὶ ἀλεεινόν· τόδε ὦν χρέος ἐν φλεγμασίῃ. ἐνεψέσθω δὲ ἐν αὐτῷ ἄνηθον, κόνυζα· ἀγαθὸν δὲ ὁμοῦ τὰ πάντα. Ἢν δὲ καὶ φῦσα ἐνῇ, κυμίνου, καὶ σελίνου τῶν καρπῶν, ἠδὲ ὁκόσα οὔρων καὶ φυσέων ἀγωγὰ, καὶ νίτρον ἐνσήσαντα ἐμπάσσειν. Ἢν δὲ τὸ ἧπαρ τὴν πίεσιν καὶ τὴν ὀδύνην ἴσχῃ, ἔρια μὲν ἔστω οἰσύπῳ πιναρὰ ἀπὸ τοῦ οἰός· ἔλαιον δὲ, τὸ ἀπὸ τοῦ ὄμφακος, ἢ ῥόδινον· μίσγειν δὲ χρὴ σίραιον Ἑλληνικὸν, ἢ Κρῆτα, καὶ ἐνεψέειν μελίλωτον, μίξαντά τε ἐς ἕνα χυλὸν τὰ πάντα, καταιονέειν τὸ ἧπαρ. Σπληνὶ δὲ, τὸ ἔλαιον σὺν ὄξεϊ ἔστω· ἢ εἰ μέζον ἢ πρὶν δονέει, ὀξύκρητον, καὶ ἀντὶ ἐρίων σπογγιὴ ἁπαλή. μάλα γὰρ τοῖσδε ὁ σπλὴν χαίρει τε καὶ πρηΰνεται. Ἢν δὲ τὰ ὑποχόνδρια εἴσω ᾖ, ἠδὲ ἄνω εἰρύηται, καὶ τὸ δέρμα περιτείνηται, ἄλευρον μὲν ἀντὶ τοῦ λίπαος, ἢ ξὺν αὐτέῳ, παχὺ πικέριον ἴσον. κόνυζα δὲ ἔστω, καὶ λιβανωτὶς, τὰ ἐνεψήματα· καὶ ἄνηθον οὐκ ἀτερπές.

Ἢν δὲ ἐπιπλάσσειν εὐκαιρίη ἔῃ, τοῖσι μὲν ἐλαίοισι τοῖσι αὐτέοισι χρέεσθαι ἐπὶ τοῖσι ὁμοίοισι· ὕλη δὲ, λίνου σπέρμα, καὶ τῆλις, καὶ ἄλητον κριθῆς λεπτόν. ἀγαθὸν δὲ καὶ κύαμος, καὶ ὄροβος, ἢν ἐξοιδαίνῃ ἡ γαστήρ. Κέγχρος δὲ φωχθεῖσα ἐν μαρσύποισι, Πυρίημα κοῦφον καὶ μαλθακόν· ἀληλεσμένη δὲ, καὶ Ὑδερώδεσι, ξὺν μέλιτι, καὶ ἐλαίῳ, καὶ λίνου σπέρματι, Ἐπίπλασμα ἀγαθόν. Ἄνθη δὲ, καὶ βοτάναι, καὶ σπέρματα, ὁκόσα μοι ἐν τοῖσι Ἐμβρέγμασι λέλεκται, καὶ ἐν τοῖσι Ἐπιπλάσμασι ἔστω τὰ ἑωυτά. Μέλι δὲ, καὶ σὺν αὐτέοισι μὲν, ἀγαθὸν ἐς σύστασιν τῶν ξηρῶν, καὶ ἐς μίξιν τῶν αὐχμηρῶν, καὶ ὡς ἡ θέρμη ἐς πολλὸν διαρκέῃ. ἀγαθὸν δὲ καὶ αὐτὸ μοῦνον καὶ Ἐπίπλασμα, ἡμίεφθον· καὶ Ἔμβρεγμα, ξύν τινι τῶν

ὑγρῶν λυθέν· μαλθάξαι, ἀλεῆναι, φυσέων τε ἔρων ἀγωγόν, πρηῦναι πρήσιας. Τάδε γὰρ καὶ μελίκρητον ποιέει ποθέν, καὶ τουτέων πλέονα καὶ κρέσσονα, ἔσω ἀπελθὸν, ἀρτηρίῃ, καὶ πνεύμονι, καὶ θώρηκι, καὶ κοιλίῃ.

Ξυνεχέως δὲ τὴν κοιλίην ἐρεθίζειν, βαλάνοισι, ἢ διαχρίστοισι, (ἐπιξηραίνονται γὰρ πολλά,) ἔς τε τὴν ὁλκὴν τῆς ἀπὸ τῆς κεφαλῆς, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς διαπνοίην τῆς ἐν τῷ θώρηκι ἀτμῆς, καὶ ἔκκρισιν τῶν ἐν τῇ κοιλίῃ. Ἢν δὲ καὶ πολλῶν ἡμερέων ἡ γαστὴρ ἐπίσχῃ, κλύζειν χρὴ μελικρήτῳ, καὶ ἐλαίῳ, καὶ νίτρῳ.

Ἢν δὲ μὴ ἀξίως ὑποχαλάσωσι αἱ τῆς φλεγμονῆς πρηδόνες, Σικύην θέντα ἐντάμνειν, ἔνθα ἂν ἡ φλεγμονὴ κρατέῃ καὶ μέζων ἔῃ. μίην δὲ, ἢ δευτέρην, ὅκως ἂν τά τε φλεγμαίνοντα σημαίνῃ, καὶ ἡ δύναμις κελεύῃ. ἀτὰρ καὶ τὸ πλῆθος τοῦ αἵματος τοῖσι δὲ τεκμαρτέον, ἀμετρίη γὰρ Συγκοπῆς αἰτίη. Ες μὲν ὦν ἡμέρην μίην, ἢ δευτέρην, Τέγξις ἡ ἑωυτή. ἐς δὲ τὴν τρίτην, κηρωτὴ ξὺν τινι λίπαϊ τῶν Εμβρεγμάτων. Επειτα Επιθήματα ἐν φλεγμασίῃ μὲν, ἣν ἐπέωσι, ὕσσωπος, τῆλις ἑφθὴ ἐν μελικρήτῳ, τερμίνθου τοῦ φυτοῦ ῥητίνη, κηρός. τὰ δὲ ἔλαια ἐπὶ τοῖσι αὐτέοισι τὰ ἑωυτά. Ην δὲ μὴ τουτέοισι ἐπαύη μηδὲν ἡ περιφορὴ, κουρὴ τῆς κεφαλῆς χρέος· ἢν μὲν μήκισται ἔωσι αἱ κόμαι, τὰ πρόσθια ἐς ἥμισυ· εἰ δὲ βραχύτεραι, ἐν χρῷ. Επειτα, μεσηγὺ ἀναλαβόντα τὴν δύναμιν, Συκίην κατὰ τῆς κορυφῆς προσβάλλειν, ἠδὲ ἀφαιρέειν αἷμα. κούφη δὲ προτέρη ἐς τὰ μετάφρενα κεκολλήσθω.

Ἐπεὶ δὲ καὶ θώρηκα ἐν πάσῃσι τῇσι ὀξέῃσι νούσοισι ἀκέεσθαι χρὴ, πάντη τὸν κάμνοντα, ξὺν καρδίῃ, καὶ πνεύμονι, πρόσθια μὲν ὑπ' ἀνάγκης τῆς ἀναπνοῆς, ἄλλοτε μὲν θερμῆς, ἄλλοτε δὲ ψυχρῆς· ἔτι δὲ ὑπὸ πυρετοῦ καυσώδεος, καὶ βηχὸς, καὶ ὑγρῶν πονηρίης, καὶ νεύρων κοινωνίης, καὶ στομάχου συμφορῆς, ὑπεζωκότος τε καὶ διαφράγματος κακίης. (καρδίην γὰρ ἢν πάθῃ μέζον τι δεινὸν, οὔποτε ἀκέεται.) ἐπὶ δὲ τοῖσι Φρενιτικοῖσι, καὶ μάλα χρὴ τάδε μειλίσσειν. Παραφορὴ μὲν γὰρ μετεξετέροισι ἔκ τινος τῶν ἐν τῷ θώρηκι. ἀναπνοὴ, θερμή τε, καὶ ξηρή· δίψος δριμύ· οὐκ εὔφορον πῦρ, τῷ πάντη ἐς θώρηκα ξυρρέειν. καὶ κακίη μὲν, ἀπὸ τοῦ οἰκείου θάλπεος τετραμμένου. μέζων τε καὶ δυσφορωτέρη ἡ ἀπὸ τῶν ἄλλων ἐς θώρηκα ξυνόδοσις. ἄκρεα γὰρ ψυχρὰ, κεφαλὴ, πόδες τε, καὶ χεῖρες· ὕπερθεν δὲ τῶνδε ὁ θώρηξ. Καὶ δέεται ὦν ἀρήγειν, ὑγρασίῃ, καὶ ψύξει. Τέγξις μὲν ὦν, ἔλαιον ξὺν χαμαιμήλῳ ἑψηθὲν, ἢ νάρδῳ. θέρεος δὲ, καὶ σίραιος Ελληνικός. Ην δὲ καὶ Επιθέτοισι δέῃ χρέεσθαι, φοίνικες ἐν οἴνῳ αὐστηρῷ δευθέντες, ἔπειτα λεῖοι ἐς μάζαν τετριμμένοι, ξὺν νάρδῳ, ἀλφίτοισι, οἰνάνθῃ, προσηνὲς θώρηκι Επίπλασμα. ψυκτικὸν δὲ, καὶ μῆλα θλασθέντα ξὺν μαστίχῃ, καὶ μελιλώτῳ· πάντα δὲ κηρῷ, καὶ νάρδῳ, ἀναλαμβάνειν. Ην δὲ καὶ ὁ Στόμαχον ἔχῃ νάρκη καὶ ἀποσιτίη, ἀψινθίου χυλὸν, ἢ κόμην, τοῖσι δὲ ξυλλεαίνειν. καὶ τῷδε ἑψηθέντι ξὺν λίπαϊ καταιονέειν τὸ ὑποχόνδριον. πιπίσκειν δὲ καὶ

τὸ

τὸ ἀπόβρεγμα, ἢ χυλὸν αὐτέου, πρὸ τῆς τροφῆς, ὁκόσον κυάθους δύο τοῦ ἀποβρέγματος, ἢ κύαθον πικροῦ τοῦ χυλοῦ ξὺν ὕδατος κυάθοις δύο. Ἢν δὲ καὶ Καῦσος ἔχῃ τὸν Στόμαχον, οὐκ ἀπὸ τῆς καταστάσιος τῆς νούσου, ἀλλ᾽ αὐτοῦ μούνου, ἀπὸ χυμῶν δριμέων καὶ ἁλμυρῶν, ἢ ὑπὸ χολῆς, δακνομένου, καὶ δίψει αὐαινομένου, ὑδρομιγὲς γάλα δοτέον ἐν τροφῇ, ὅσον ἡμικοτύλιον τοῦ γάλακτος ἐν ὕδατος κυάθῳ ἑνί. ῥυμφάνειν δὲ αὐτέου τὸ πλεῖστον, βραχὺ δέ τι καὶ σὺν ἄρτῳ ἀναλίσκειν.

Ἢν δὲ καὶ Καῦσος ἔχῃ τὸν ἄνθρωπον, καὶ δίψος, καὶ ἀπορίη, καὶ μανίη, καὶ ἐπιθυμίη ψυχροῦ ὕδατος, διδόναι, μεῖον μὲν, ἢ ὁκόσον ἐν Καύσου νούσῳ, ἄνευ Φρενίτιδος· τῶνδε γὰρ ἀμφὶ τὴν νεύρων ὀῤῥωδέειν χρή. διδόναι ὦν, ὁκόσον ἐς στομάχου ἄκος· ὀλίγον δὲ ἀπαρκέει, βραχυπόται γὰρ οἱ Φρενιτικοί.

Ἢν δὲ καὶ ἐς Συγκοπὴν τρέπωνται, γίγνεται γὰρ καὶ τόδε, τῆς μὲν γὰρ δυνάμιος λυομένης, ἱδρῶτι δὲ χεομένου τοῦ ἀνθρώπου, πάντων δὲ ἐς τὸ ἐκτὸς τὴν φορὴν ποιευμένων τῶν ὑγρῶν, καὶ τοῦ τόνου λυομένου, καὶ τοῦ πνεύματος· ἔς τε ἀκηδίην μὲν τῆς παραφορῆς, δέος δὲ εἰς ἀτμὸν λυθῆναι καὶ ὑγρασίην τὸν ἄνθρωπον. ἄλκαρ μοῦνόν ἐστιν οἶνος, θρέψαι μὲν ὠκέως κατ᾽ οὐσίην, καὶ πάντη μέχρι περάτων μολεῖν, τόνῳ δὲ προσθεῖναι τόνον, καὶ πνεῦμα νεναρκωμένον ἐγεῖραι, ψύξιν ἀλεῖναι, σύψαι πλάδον, φερομένων ἔξω καὶ ῥεόντων κρατῆσαι, ἡδὺς μὲν ὀσφραίνεσθαι ἐς ἡδονὴν, κραταιὸς δὲ στηρίξαι δύναμιν ἐς ζωὴν, ἄριστος δὲ μειλίξαι θυμὸν ἐν παραφορῇ. τάδε μέντοι ποθεὶς ἅμα πάντα πρήσσει· θυμόν τε γὰρ πρηΰνονται μαλθάξει φρενῶν, καὶ ἐξ ἑωυτέων ἐς δύναμιν τρέφονται, ἀτὰρ ἠδὲ ἑωυτέοισι ἐμπνέουσι ἐς ἡδονήν.

Πρόσω μὲν ἤδη πολλὸν ἥκῃ χρόνου, ὅ τε πυρετὸς νωθὴς ἔῃ, ἀτὰρ ἠδὲ ἡ παραφορὴ ἐς μώρωσιν τρέπηται, τὸ δὲ ὑποχόνδριον μὴ πολλόν τι προσβλάπτηται, ἢ ὄγκῳ, φύσησι, σκληρίῃ, κεφαλὴ δὲ τὸ πλέον ἔχῃ τῆς αἰτίης, χρὴ τολμέοντα λούειν, ἠδὲ καταιονέειν πολλόν τι τὴν κεφαλήν. ἤτε γὰρ ἕξις ὑγιανθήσεται, καὶ ἡ κεφαλὴ διαπνευσθήσεται, καὶ τὸ ξύμπαν σκῆνος διητμίσθη. Ὧδε γὰρ τὸ μὲν ξηρὸν ἀμβλύνεται, καὶ καθαρεύεται δὲ τῆς ὁμίχλης ἡ αἴσθησις, ἡ δὲ γνώμη εὐσταθὴς ἠδὲ ἔμπεδος μίμνει. Τάδε μέντοι τῆς λύσιος τῆς νούσου γνώματα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΛΗΘΑΡΓΙΚΩΝ.

Κεφ. β΄.

ΛΗΘΑΡΓΙΚΟΙΣΙ κατάκλισις, ἐν φωτὶ, καὶ πρὸς αὐγήν· ζόφος γὰρ ἡ νοῦσος. ἠδὲ ἐν ἀλέῃ μᾶλλον· ψύξις γὰρ ἔμφυτος, ἡ αἰτίη. Κοί-

τῇ εὐαφής· στρώματα, τοιχογραφίη, ποικίλα πάντα, ὁκόσα περ ἐρεθιστικὰ ὄψιος. Λαλιὴ· ψηλαφίη, ξὺν πίεσι ποδῶν· τιλμοί· κνησμοί. Ἢν βαθὺ κῶμα ἴσχῃ, ἐμβόησις· νουθεσίη ὀργίλη· δεῖμα, ἐφ᾽ οἷσι δειμαίνει· προσαγγελίη τῶν ὁκόσα ἐπόθεε ἢ προσεδόκεε. πάντα ἐς ἐγρήγορσιν, ἐναντίως τοῖσι Φρενιτικοῖσι.

Ἀμφὶ δὲ καὶ κενώσιος Ληθαργικῶν τάδε χρὴ γινώσκειν. Ἢν μὲν ἐξ ἑτέρης νούσου, ὁκοῖόν τι Φρενίτιδος, διαδέξηται ἡ λήθη, φλέβα μὲν μὴ τάμνειν, μηδὲ ἀθρόον ποθὲν κενοῦν αἷμα. Ὑποκλύζειν δὲ τὴν κοιλίην, μὴ τοῦ καθαροῦ εἵνεκε μοῦνον, ἀλλ᾽ ὅκως τι καὶ ἄνωθεν ἀντισπασθῇ, καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὀχετευθῇ. πλέον ὦν ἔστω ἁλῶν τε, καὶ νίτρου. ἄριστον δὲ, τῷ κλύσματι εἰ καστόρειον ἐμπάσσοις· ψυχρὸν γὰρ τὸ κάτω ἔντερον Ληθαργικοῖσι, καὶ πρὸς ἔκκρισιν νεκρῶδες. Ἢν δὲ μὴ ἐκ διαδέξιος νούσου, ἀλλ᾽ ἑωυτέου ἄρχηται ὁ Λήθαργος, καὶ δοκέῃ πεπλῆσθαι ὁ νοσέων· ἢν μὲν αἵματος, φλέβα τὴν ἐπ᾽ ἀγκῶνι τάμνειν. Ἢν δὲ φλέγματος ὑδατώδεος, εἴτε ἄλλων χυμῶν, καθαίρειν χρὴ κνεώρῳ σὺν τῇ πτισάνῃ, ἢ ἐλλεβόρῳ μέλανι ξὺν μελικρήτῳ, πρὸς τῇσι ἀρχῇσι, ἢν μετρίως βούλῃ· ἢν δὲ μεζόνως, τοῦ φαρμάκου, τῆς Ἱερῆς καλευμένης, νῆστιν διδόναι ὁλκῆς < β΄, ξὺν μελικρήτου κυάθοις τρισὶ, καὶ περιμείναντα καθήρασθαι. τότε διδόναι σιτία, ἢν καιρὸς ᾖ· ἢν δὲ μὴ, εἰς τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέρην ἡ τροφή. Εὐκαιρίη δέ κοτε καὶ ἐν ἑσπέρῃ γίγνεται τῆς Ἱερῆς ὁλκῆς < α΄, ὕδατι ἢ μελικρήτῳ λυομένης, κυάθοις δύο.

Ἀτροφίη κακὸν, κακὸν δὲ καὶ πολυτροφίη· χρὴ ὦν ὀλιγοσιτίῃ χρέεσθαι ἐς ἑκάστην ἡμέρην. ἀθρόον δὲ μὴ σιτεῖν· ὑπομνήσιός τε γὰρ ἠδ᾽ ἀλέης τῷ στομάχῳ χρέος ἀνὰ πᾶσαν τὴν ἡμέρην. Ἀτὰρ καὶ ἡ τροφὴ ἔστω λεπτύνουσα, καὶ διαχωρητικὴ, ἐν ζωμοῖσι μᾶλλον, ἢ ὀσπρίοισι, ἀλεκτορίδων, κεγχρίδων· λινοζώστιδι δὲ ξυνεψείσθω, καὶ ὄξος ἐπιχεέσθω. Καὶ τοῖσι δὲ χυλοῖσι ἐμβάλλειν, εἴ ποι δέοι χυλῷ χρέεσθαι πτισάνης, εὔπνοον, ἠδὲ οὔρων ἀγωγὸν, μάραθρον, ἠδὲ σέλινον, τὰ λάχανα, ἢ τουτέων τοὺς καρπούς. ἀγαθὸν δὲ καὶ πράσον τῇ δριμύτητι, καὶ κράμβη ξὺν ἐλαίῳ καὶ γάρῳ. ἄριστον δὲ καὶ κύμινον γλυκὺ, ξὺν κράμβῃ, φυσέων ἠδὲ οὔρων. ἐρεθιστικὸν γὰρ ἡ κύστις, ἠδὲ γαστὴρ, ἐν πάσῃ τῇ νούσῳ.

Τέγξιες τῆς κεφαλῆς, ἅπερ καὶ τοῖσι Φρενιτικοῖσι. ἀμφοῖν γὰρ αἱ αἰσθήσιες πλέαι γίγνονται ἀτμῶν, ἃς ἀπελαύνειν χρὴ ψύξει καὶ σύψι, ῥοδίνου, καὶ κισσοῦ χυλῷ, ἢ ἐξατμίζειν ἐς διαπνοὴν τοῖσι λεπτύνουσι, οἷον ἑρπύλλῳ, ὄξει σὺν τῷ ῥοδίνῳ. Ἢν δὲ καὶ νεύρων πόνος ἔῃ, καὶ ψύξις ὅλου, πολλὸν δὲ μᾶλλον ἀκρέων, τῷ καστορίῳ ξὺν ἀνηθίνῳ λιπαίνειν ἠδὲ τέγγειν τὴν κεφαλὴν καὶ τὸν αὐχένα, καὶ τὴν ῥάχιν χρίειν τῷ αὐτῷ, ξὺν λίπαϊ σικυωνίῳ, ἢ γλευκίνῳ, ἢ παλαιῷ· ξυγχρίειν δὲ καὶ τὼ χεῖρε ἀπὸ τῶν ὤμων, καὶ τὼ πόδε ἀπὸ τῶν βουβώνων. Τοῖσι

δὲ

δὲ μέντοι καὶ τὴν κύστιν καταιονεῖν, καὶ ὡς νοῦρον πάχυσαν, καὶ ὡς οὔρων ὁδὸν κάμνουσαν, ἀτὰρ καὶ τῇ δριμύτητι τῶν χυμῶν ἀχθομένην· χολώδεα γὰρ τὰ οὖρα. Ην δὲ μέζων ὁ τρόμος ἔῃ, καὶ κίνδυνος σπασμοῦ, καὶ σικυωνίῳ εἰς τὴν κεφαλὴν ὑπ' ἀνάγκης χρέεσθαι. ὀλίγη δὲ ἤτω ἡ χρίσις. Ην δὲ καὶ φλεγμασίαι τῶν ὑποχονδρίων ἔωσι, καὶ πρήσιες, καὶ φύσαι, καὶ περιτάσιες τοῦ δέρματος, ἢ κοῖλον γίγνηται, εἴσω εἰρυομένου τοῦ ὑποχονδρίου, Εμβρέγματα, καὶ Επιπλάσματα, ὁκόσα μοι ἐν Φρενιτικοῖσι λέλεκται.

Συκίῃ ἥκιστα χρέεσθαι, ἣν ἀπὸ Φρενίτιδος ἔωσι. εὐτολμότερον δὲ, ἢν ἀρχῆθεν ἡ νοῦσος εἰσβάλλῃ. Ην δὲ γλῶσσα μελαίνηται, καὶ ὄγκος ἐν τοῖσι ὑποχονδρίοισι σημαίνῃ, ὑπ' ἀνάγκης τῇ Συκίῃ χρέεσθαι. Επὴν δὲ πρὸς τῷ μήκεϊ τοῦ χρόνου κενωθήσονται τῇσι αἰσθήσεσι, τἄλλα δ' εὐπετέστερον φέρῃ, τῇ κορυφῇ τῆς κεφαλῆς προσβάλλειν. ἄλυπον γὰρ τῇ δυνάμει τὸ ἐντεῦθεν κενοῦν.

Αγειν τε φύσας, ἄνω τε, καὶ κάτω· φυσέων γὰρ συναγωγὸν Λήθαργος, καὶ ἐν τῇσι κοιλίῃσι, καὶ ἐν τῷ ὅλῳ σκήνεϊ, ἀργίη, καὶ νωθίη, καὶ ἀψυχίη· διαπνευστικὸν δὲ κίνησις, ἠδὲ ἐγρήγορσις. Διαχρίειν οὖν, πήγανον χλωρὸν τρίβοντα ξὺν μέλιτι καὶ νίτρῳ. ἀγωγόν τέ ἐστι μᾶλλον φυσέων ξὺν τέοισι καὶ τερμίνθου ῥητίνης μέρος ἕν. Καὶ Πυρίη προσκλητικὴ φυσέων, ἢ πιναροῖσι θερμοῖσι ἐρίοις, τρηχέσι παλαιοῖσι ῥάκεσι, ἢ σπογγιῇ ξὺν ὕδατι, ἔνθ' ὕσσωπον, ἢ ὀρίγανον, ἢ γλήχων, ἢ ῥυτὴ ἕψηται. Αγοι δ' ἂν φύσας ἠδὲ ὁκόσα πρὸ τῶν σιτίων πίνεται, τάπερ καὶ φλέγμα καὶ χολὴν ἐν τοῖσι ἐντέροισι καὶ στομάχῳ ἄγει· ὕσσωπον ἐν μελικρήτῳ ἑψηθὲν, δίκταμον τὸ Κρητικὸν, ὀρίγανον. δριμέα μὲν, ἀγωγὰ δὲ, ἀδίαντον, ἄγρωστις· τάδε μέντοι καὶ φυσέων, καὶ οὔρων καταῤῥηκτικά.

Ην δὲ τρόμος χειρῶν καὶ κεφαλῆς ἔῃ, καστόρειον πιπίσκειν δραχμῆς ὁλκῆς ἥμισυ, ξὺν μελικρήτῳ κυάθοις τρισὶ, ἐς ἡμέρας πλεῦνας. Ην δὲ μὴ πίνῃ τόδε, ἔκτυξιν ξυμφορῆς ξὺν ἐλαίῳ, ἔνθα πήγανον ἐνεζέσθη, κυάθοις τρισί. Τὸ δὲ διπλόον ἐς τὸ κάτω ἔντερον ἐγχέειν, καὶ τόδε ἐς πλεῦνας ἡμέρας. Μετὰ δὲ τὸ ἐκ τουτέου ξύμφορον, (φύσας γὰρ ἄγει ἄνω τε καὶ κάτω, μετεξετέροισι δὲ καὶ οὖρα καὶ κόπριον,) ἢν δή ποθεν ἐς τὸ πᾶν διαθέον ἥκῃ, ἄτρομα ἠδὲ κραταιὰ τὰ νεῦρα γίγνεται, καὶ τὰς ἕξιας ἐς τὸ θερμὸν καὶ ξηρὸν ἀλλοιοῖ, καὶ τὰς καταστάσιας τῶν νούσων τρέπει. Αριστον δὲ καὶ ἐς τὰς ῥῖνας ἐμφυσῆν, καὶ γὰρ καὶ τῇδε πνευμάτων καταῤῥηκτικὸν φαρμάκοισι· καὶ ὁκοῖόν τι κύστις ἀγωγὸν οὔρων, καὶ ῥὶν μύξης. πρήσσει δὲ θέρμη προσοῦσα τάδε, καὶ τῶν ἄλλων τῶν φαρμακῶν κρέσσον, πεπέρεος, ἐλλεβόρου, στρουθίου, εὐφορβίου· τάδε γὰρ ἐς τὴν πρόφασιν ἠδὲ πυμάτην δῆξιν ἀπηνέα, καὶ ταρακτικὰ τῆς κεφαλῆς τε καὶ αἰσθήσιος. ἐκ προσαγωγῆς δὲ τὸ καστόρειον ἀλεαίνει, κεφαλῇσι δὲ καὶ ἄλλως ξύμφορον, ὅπερ τὰ νεῦρα πάντη ἐνθένδε περιφύεται· νούσων δὲ νεύρων

καστόρειον ἰητήριον. Ἀλλὰ ξυμμίσγειν τόδε τῶν γεγραμμένων τινὶ, ἢ τισι, οὐκ ἄχαρι. ἢν γὰρ μιγῇ, μὴ αὐτίκα μὲν κεφαλὴν ξυμμέτρως ταράξαι, ἐς μακρὸν δὲ τὴν θέρμην ἐξάψαι, ὑγρῆναι τὴν ῥῖνα προκλῆσαι. Ὀσμαὶ, δριμεῖαι μὲν ἐς αἴσθησιν, ἐς δύναμιν δὲ θερμαί· ὁκοῖον αὐτὸ τὸ καστόρειον, ἢ θύμβρα, ἢ γλήχων, ἢ θύμος, χλωρὰ, ἢ ξηρὰ δευθέντα ὄξεϊ.

Δριμέων φαρμάκων χρίσιες κατὰ τῶν ποδῶν καὶ γουνάτων. ὕλη δὲ ἔστω ἀλεαίνουσα, καὶ δάκνουσα ἐκ προσαγωγῆς· ἀμφοῖν γὰρ χρέος Ληθαργικοῖσι, ἐς θάλψιν, καὶ ἐγρήγορσιν. Τὰ πρῶτα μὲν ὦν καὶ κνίδῃ μαστίζειν τὰ σκέλεα· προσίζουσα γὰρ ἡ ἄχνη οὐκ ἐς πολλὸν μὲν διαρκέει, ἄλυπον δὲ ὀδαξισμὸν καὶ πόνον ἐνδιδοῖ, μετρίως δὲ ἐρεθίζει τε, καὶ ἀφροδισιάζει, καὶ θερμασίην προκαλέεται. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον ἐθελήσῃς τάδε τοι γίγνεσθαι, λιμνήστιδος ἠδ᾽ εὐφορβίου ἴσα ξὺν λίπαϊ γλευκίνῳ χρίειν ἄριστον, καὶ σκίλλης ὠμῆς λεπτοῖσι ἐκτρίβειν. χρὴ δὲ ἀπομάξαντα τῶν μελέων τὸ ἐλαιῶδες· ἄδηκτον γὰρ πᾶν δριμὺ ξὺν λίπαϊ, ἢν μὴ φαρμακῶδες, ἢ κυπρίνῳ, ἢ γλευκίνῳ, ἢ σικυωνίῳ. Ἢν δὲ ἐπὶ τουτέοισιν ἔτι βαθὺ κῶμα ἴσχῃ, σίκυον χρὴ τὸν ἄγριον ξὺν ὄξεϊ τρίψαντα, σινήπιος ἴσῃ μάζῃ ξυμμίξαντα, ἐπιθέναι. δριμὺ δὲ τὸ Ἐπίπλασμα, καὶ ὠκέως ἐρυθήματα ἐντεῦξον, ὠκέως δὲ οἰδαλενθήμεναι. εἰ κίνδυνος δὲ φλυκταινώσιος καὶ τρωμάτων, ξυνεχέως ἐπαίρειν τὸ Ἐπίπλασμα, καθορέοντα μή τι τουτέων ξυμβῇ. Τάδε μὲν ὦν, ἐς τὸ νωθὲς καὶ νεκρῶδες αὐτέου· καὶ ἐς πάντα καιρὸν, πλὴν τῇσι ἐσβολῇσι τῶν παροξυσμῶν.

Ἢν δὲ ἀναφέρῃ μὲν ἤδη τὴν αἴσθησιν, βάρος μέν τι ἐπὶ τῆς κεφαλῆς, καὶ ἦχος, ἢ βόμβος ἔῃ, καὶ διὰ τοῦ στόματος ἄγειν φλέγμα· μαστίχην τὰ πρῶτα ἐς μάσησιν διδόντα, ὡς ξυνεχὲς ἀποπτύοι· ἔπειτα δὲ αὖθις, ἀσταφίδος ἀγρίης, κόκκου τοῦ τῆς κνίδης· πάντων δὲ μάλιστα, σινήπιος, ὅτι τε ξυνήθες, ἀτὰρ ἠδὲ ὅτι τῶν ἄλλων μᾶλλον τόδε φλεγμάτων ἀγωγόν. Κἢν μὲν καταπίῃ τις ἑκὼν, ἱκανὸν μὲν τὰ ἐν τῷ στομάχῳ λῦσαι, δυνατὸν δὲ καὶ ὑγρῆναι γαστέρα, καὶ φύσας ἀγαγεῖν. καὶ γάρ μοί ποτε ἐκ ξυντυχίης τάδε ξυνέβη, καταπιόντος τοῦ ἀνθρώπου κατὰ γνώμην τὴν ἐμήν. Ἀγαθὴ δὲ διδάσκαλος ἡ πεῖρη· χρὴ δὲ καὶ αὐτὸν πειρῆν· εὐλαβίη γὰρ ἀπειρίη.

Χρὴ δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν, μετὰ τὴν κουρὴν τὴν ἐν χρῷ, ἢν μὴ μέγα ἤδε ἀνύῃ, ξυρεῖν ἐς διαπνοιήν. Ἀτὰρ ἠδὲ ἐς φαρμάκων δριμέων χρίσιν, τοῦ διὰ τῆς λημνίσιδος, ἢ ὕδωρ, ἢ θαψίην, ἢ σίνηπι ὑγρὸν ἐξ ὕδατος ξὺν ἄρτῳ διπλῷ ἐς τεύχιον ἐγχρίσαντα, ἐμπλάσσειν τὴν κεφαλήν. Φυλάξαντα δὲ ἐς ὥρην μίην, εὐκαιρίῃ σπόγγοισι θερμοῖσι πυριῆν.

Οὐκ ἀνωφελὲς δὲ καὶ λούειν, ἤδη πάντων μὲν ἢ τῶν γε πλείστων καὶ καιρίων τῶν ἐς τὴν νοῦσον λελυμένων, τῆς δὲ νωθίης μενούσης· εὖτε καὶ αἰώρης χρέος, καὶ τρίψιος, καὶ πάσης προσηνέος κινήσιος.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΜΑΡΑΣΜΟΥ.

Κεφ. γ'.

ΤΟΙΣΙ δὲ μέντοι, κἢν Μαρασμὸς ἔῃ, ἀρήγειν θᾶσσον, ἰόντα ἐπὶ λουτρὰ, καὶ κινήσιας. Μαρασμοῦ μέντοι καὶ γάλα ἰητήριον, καὶ θρέψαι, καὶ ἀλεῖψαι, καὶ ὑγρῆναι γαστέρα, καὶ κύστιν πρηῦναι. Ἀτὰρ ἤδε Κατόχοις ταῦτα ξυμφέροντα. ὁμοίη γὰρ καὶ ἡ ἑωυτὴ τῶνδε τῶν νούσων ἡ ἰδέη. Καστόριον δὲ τουτέοισι κηδειώτερόν τε καὶ εὐμενέστερόν, πιέειν τε, καὶ χρίσασθαι, καὶ ἐς τὸ ἔντερον ἐνεῖναι. Τῇσι δὲ γυναιξὶ ὁκοῖα τουτέοισι ἴκελα πάθεα ἀπὸ Ὑστέρης γίγνεται, ἐν τοῖσι Γυναικείοισι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΑΠΟΠΛΗΞΙΗΣ.

Κεφ. δ'.

* * * * Ἀποπληξίη ἰσχυρὴ μὲν εἴη, ἅπαντα γὰρ ἐόντι νεκρώδεες. ἢν καὶ ὁ νοσέων γηραιὸς ἢ, (τοῖσίπερ ξύνηθες τὸ πάθος· οὐ γὰρ περιγίγνονται, τῷ τε μεγέθεϊ τοῦ κακοῦ, καὶ τῇ τῆς ἡλικίης ξυμφορῇ. Ὅκως δὲ τεκμαρτέα τὰ μεγέθεα, πρόσθέν μοι λέλεκται). Ἢν δὲ νεηνίης, ἀσθενὴς Ἀποπληξίη πέλει, ἰῆσθαι μὲν οὐ ῥηΐδιον, πειρῆσθαι δὲ ὦν. Ἰσόῤῥοπον μὲν οὖν ἰητήριον, ὡς μεγάλῳ πάθεϊ μέγα βοήθημα, Φλεβοτομίη, ἢν μή τις ἐς ἁμαρτωλὴν εἴη τοῦ πλήθεος. Δυσέκμαρτον δὲ τὸ μέτρον. ἤντε γὰρ σμικρῷ πλέον ἀφέλῃς, προσαπέπνιξας τὸν ἄνθρωπον· ἐς γὰρ τὸ ζῆν τουτέοισι καὶ τὸ σμικρὸν αἷμα δυνατώτατον, καὶ ἡ ἀλέη τῆς ζωῆς τοῦ σκήνεος, καὶ τῆς τροφῆς, ἐόν. ἤντε μεῖον τῆς αἰτίης, οὐδὲν μέγα ὤνησας διὰ μεγάλου ἄκεος· ἔτι γὰρ ἡ αἰτίη μίμνει. Κρέσσον δὲ, ἐς τὸ ἔλασσον ἁμαρτάνειν. ἢν γὰρ καὶ δοκέῃ μὲν ἐνδέειν, χρησταὶ δέ τινες ὑποφάσιες γίγνοιντο, αὖθις ἐπαναταμνέειν φλέβα. Τάμνειν δὲ τὴν ἐν τῷ κοίλῳ τοῦ ἀγκῶνος· εὔρoος γὰρ ἥδε ἐν τῷ λαιῷ. Ξυντεκμαίρεσθαι δὲ, ἐν τῇ σμικρῇ Ἀποπληξίῃ, καὶ τὰ Πάρετα μέρεα, εἰ ἐπ' ἀριστερὰ, ἢ δεξιὰ, ἡ Πάρεσις· ἀπὸ γὰρ τῶν ὑγιηρῶν, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τὴν ἀφαίρεσιν χρὴ ποιέειν· τῇδε γὰρ τὸ αἷμα εὔροον, τῇδε καὶ ἡ προχέτευσις ἀπὸ τῶν σιναρῶν. Ἢν μὲν ὦν ἄνευ φανερῆς προφάσιος Ἀπό-

πληκτοι γίγνωνται), ὧδε χρὴ συλλογίζεσθαι ἀμφὶ τῆς ἀφαιρέσιος. Ην δὲ ἀπὸ πληγῆς, ἢ καταφορῆς, ἢ πέσιος ξυμβῇ, χρὴ ἀναβάλλεσθαι. μετεξετέροισι δὲ τόδε μοῦνον ἐς ἄκεσιν ἠδὲ ζωὴν ἤρκεσεν.

Ην δὲ μὴ δοκέῃ τάμνειν φλέβα, ψύξιος πολλῆς, καὶ νάρκης, καὶ ἀναισθήσιος ἀμφιχεούσης τὸν ἄνθρωπον, ὑποκλύζειν ἐς κένωσιν τοῦ πλήθεος τῶν ἐν τοῖσι ἐντέροισι, (τὰ πολλὰ γὰρ ὑπ' ἀδδηφαγίης καὶ οἰνοφλυγίης Παραπλῆγες γίγνονται,) καὶ ἐς τὴν ἀντίσπασιν τῶν τὴν κεφαλὴν ἀμφεχόντων χυμῶν. Εστω δὲ τὸ κλύσμα δριμὺ, καὶ φλεγμάτων καὶ χολῆς ἀγωγὸν, ὡς μὴ νίτρον ἔχειν μοῦνον, ἀλλὰ καὶ εὐφόρβιον, ὅσον ὁλκῆς τριώβολον, ἐς τόδε ξυνῆθες πλῆθος τοῦ κλύσματος, καὶ κολοκυνθίδος τὸ ἐντὸς, ἢ κενταυρείου τῆς κόμης ἀφεψήματος εἰς ἔλαιον ἢ ὕδωρ. Αριστον δὲ κλύσμα, καὶ τὸ τοιόνδε. μέλι τὸ ξύνηθες, καὶ πήγανον ξὺν τῷ λίπαϊ ἑψηθὲν, καὶ τερμίνθου τοῦ δένδρεος τῆς ῥητίνης, καὶ ἁλῶν ἀντὶ νίτρου, καὶ ὑσσώπου ἑψήματος.

Καὶ ἢν ἐκ τῶνδε μικρὸν ἀνέγρηται ὁ ἄνθρωπος, ἢ κινεόμενος τοῖσι πυρετοῖσι, ἢ αἰσθανόμενος ἀπὸ τῆς ἀναισθησίης, ἢ εὐσφυξίη γίγνοιτο, ἢ ὅκως τὸ πρόσωπον εὔσημον ᾖ, εὔελπιν χρὴ ἔμμεναι, ἠδ' ἀρήγειν εὐτολμότερον. Κρατύναντα οὖν μεσηγὺ τὴν δύναμιν, τῆς Ιερῆς τοῦ καθαρτηρίου διδόναι νήστει, μάλιστα μὲν τὸ πᾶν τοῦ πόσιος· εἰ δὲ κώλυμα ἡ δύναμις ἔοι, ἐς τὸ ἥμισυ, σὺν μελικρήτῳ. Καὶ κινέειν αὐτὸν, ἐν δίφρῳ ἐνθέντα ἀνάκλιτον, ἀτρέμα μὲν αἰωρεόντων τῶν φερόντων· διαναπαύοντα δὲ ξυνεχὲς, διὰ τὸ ἄκοπον. Κἢν μὲν ἡ γαστὴρ εὐρόως ὑποφέρῃ, δέχεσθαι· ἢν δὲ μὴ, ὕδωρ ἢ μελίκρητον πιπίσκειν, ὅσον κυάθοις δύο. Ην δὲ καὶ ναυτίη μὲν ἔλῃ ἐπὶ τῇσι καθάρσεσι, μὴ ἀποτρέπειν. ἥτε ἔντασις ἐς ἐγρήγορσιν ἔχει τι ζώπυρον, καὶ ὁ τῶν φλεγμάτων ἔμετος τὴν αἰτίην τῆς νούσου ἄγει. Αἰσθήσιος δὲ, καὶ κεφαλῆς, καὶ νεύρων καθαρτήριον, ἡ Ιερὴ τὸ φάρμακον. Αμφὶ μὲν οὖν κενώσιος παντοίης, τῆς ἐν ἀρχῇσι, ἅλις.

Ολον δὲ χρὴ τὸν ἄνθρωπον, ἐρίοισι εἱλίξαντα, καταιονέειν λίπαϊ σικυωνίῳ, ἢ γλευκίνῳ παλαιῷ, ἢ εἴδεϊ ἑκάστῳ, ἢ ξυμπάντεσι ξυμμεμιγμένοισι. ἄριστον δὲ κηροῦ μικρὸν ἐντήκειν, ἐς πάχος τῶν ἀλειφάτων. ποιέειν δὲ χρὴ δυνατωτέρην τήνδε, ἐμπάσσειν δὲ καὶ νίτρου καὶ πεπέρεος· ἔστω δὲ λεπτὰ, σησθέντα κρησέρῃ. Μέγα δὲ ἐς δύναμιν τῶν Παρέτων καὶ τὸ καστόρειον· καὶ ἄλειμμα, ξύν τινι λίπαϊ τῶν εἰρημένων· πολλὸν δὲ δυνατώτερον, καὶ πιπίσκειν ξὺν μελικρήτῳ. τὸ δὲ πλῆθος, ὁκόσον ἐπὶ Ληθαργικῶν ἴσμεν. Ξυντεκμαίρεσθαι δὲ καὶ τὴν ἡλικίην, καὶ τὴν γνώμην τοῦ νοσέοντος, εἰ πιεῖν ἐς πλεῦνας ἡμέρας ἕτοιμος. Εστι δὲ καὶ Χρίσματα κρέσσονα τῆς Τέγξιος, εὐφορέστερά τε, καὶ δυνατώτερα· οὔτε γὰρ περιῤῥέειν ἐς τὸ τῶν στρωμάτων αἶσχος. ἄχρηστον γὰρ τοῖσι κάμνουσι τὸ τοιόνδε, εἰ περισίζεται τῷ σκήνεϊ, ἔς τε τὰ ξυντακέντα, ὑπό τε τῆς ἀλέης ἀνεπόθη. ἀλλὰ καὶ τὸ αἴδιον αὐτέων ὀνήϊστον, περιῤῥέει γὰρ ἡ Τέγξις. Υλη δὲ ἀλειφάτων

μὲν

μὲν, ὁκόσα μοι λέλεκται. ξὺν αὐτέοισι δὲ, καστόριον, ῥητίνη τερμίνθου τοῦ δένδρεος· εὐφορβίου, λιμνήστιδος, πυρέθρου, ἴσα· πεπέρεος, χαλβάνης, ἐς ἥμισυ· ξὺν νίτρῳ Αἰγυπτίῳ, τριπλάσιον· κηροῦ, ὁκόσον ἐς σύστασιν ὑγρήν. Πολλὸν δὲ τουτέων φαρμακίη ποικιλωτέρη, καὶ πλέον, καὶ ἰδίῃ λέλεκται. Επιπλάσματα, τῇσι σκληρίῃσι, καὶ τῇσι ἐντάσεσι τῶν μερέων, ἐπιθετέον. ὕλη δὲ, λίνου σπέρμα, τῆλις, ἄλητον κρίθινον, μέλι· ἔλαιον, ἔνθα πήγανον ἢ ἄνηθον ἐζέσθη· ἀλθαίης ῥίζα κοπεῖσα, καὶ ἐν μελικρήτῳ ἑψηθεῖσα, ὥστε κηρωειδὴς γενέσθαι. ἔστω δὲ εὐαφέα καὶ προσηνέα τῇ ξυστάσει. Ην μὲν ὦν ἄπυροι ἐῶσι ἔτι, ἢ σμικρὸν ἐπιπυρεταίνωσι, τάδε χρὴ πρήσσειν, οὐκ ἀλεγίζοντα τῆς θέρμης.

Ην δὲ πυρετοὶ ὀξέες ἐῶσι, καὶ ἡ ἄλλη νοῦσος σμικροτέρη τῶνδε φαίνηται, καὶ ἐς τὸν κίνδυνον οἵδε ξυνεπείγωσι, πρὸς τούσδε χρὴ τὴν δίαιταν καὶ τὴν ἄλλην θεραπείην ἁρμόζεσθαι. Τροφῇσί τε οὖν, τελέως λεπτῇσι, εὐπέπτοισι, χρέεσθαι· καὶ τῇ εὐκαιρίῃ προσεκτέον νῦν μᾶλλον· καὶ τοὺς παροξυσμοὺς ὑποστέλλεσθαι ἐς πᾶσαν ἰητρείην· καὶ τὸ ξύμπαν τοῖσι πυρετοῖσι προσκέεσθαι χρή.

Ην δὲ πρόσω προήκῃ χρόνῳ, καὶ τὴν κεφαλὴν ἐν αἰτίῃ ἴσχῃ, Σικύην χρὴ ἐς τὸ ἰνίον προσβάλλοντα, αἱμάσσειν ἀφειδέως. καὶ γὰρ Φλεβοτομίης ὀνίνησι μᾶλλον, καὶ τὰς δυνάμιας οὐκ ἀφαιρέει. Προτέρη δὲ, μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, κούφη, τιθέσθω, ἐς ἀντίσπασιν τῆς ἐν τῷ ἰνίῳ.

Παρελύθη κοτὲ καὶ Κατάποσις, ἥπερ μούνη Αποπλήκτοισι ἄλκαρ ἐστὶ σωτηρίης, ἔς τε τὴν τῆς τροφῆς κατάποσιν, καὶ ἐς τὴν τῶν φαρμάκων πάροδον. Οὐ γὰρ ἀτροφίης καὶ λιμοῦ κίνδυνος μοῦνον, ἀλλὰ καὶ βηχὸς, καὶ δυσπνοίης, καὶ πνίξιος. κἢν γὰρ ἐγχέῃ τις ἐς τὸ στόμα ὑγρὸν σιτίον, ἐς τὴν ἀρτηρίην ὑπορρέει, οὔτε τῶν παρισθμίων ξυμπιπτόντων ἐς τὸν ὠσμὸν τῶν σιτίων, οὔτε τῆς ἐπιγλωττίδος ἐνιζούσης ἐς τὴν ἑωυτῆς ἕδρην, ἥτις ἐπίθημα τῆς ἀρτηρίης πέφυκε. Χρὴ ὦν, μελίκρητον ἢ χυλὸν ἐγχέαντα, μυστίλῃ μακρῇ, ὑπεραίροντα ὑπὲρ τῆς ἀρτηρίης, ἐς τὸν στόμαχον ἐγχέειν· τόδε γὰρ ἔτι ἐς κατάποσιν ὑπουργέει. Εἰ δὲ ὁ νοσέων ἐς ὄλεθρον εἴη ὕστατον, ὁ δὲ αὐχὴν σὺν τῇ ἀναπνοῇ πήγνυται, τόνδε αὐχένα καὶ τὸν ἀνθερεῶνα θερμάσμασι χρίειν τε, καὶ πυριῆν. Ματαιόπονοι δὲ, καὶ ἀΐδριες, ὁκόσοι Σικύην ἐς τὸν ἀνθερεῶνα προσβάλλουσι, ἐς εὐρύτητα τοῦ στομάχου· οὐ γὰρ διαστάσιος χρέος ἐς ἔνθεσιν τῆς τροφῆς, ἀλλὰ ξυμπτώσιος ἐς κατάποσιν. Προσδιαστέλλει δὲ Σικύη· κἢν καταπίνειν θέλῃ, ἐπέχει τῇ διαστάσει τε καὶ ἀνθολκῇ· ἐπανιέναι δὲ χρὴ, ἐς τὴν περιστολὴν τῆς καταπόσιος. πρὸς δὲ τουτέοισι, τὴν ἀρτηρίην πληροῖ, ἐς κίνδυνον ἀποπνίξιος. Αλλ' οὐδ', εἰ ἔνθα καὶ ἔνθα τοῦ βρόγχου θείης, ἀρήγει· μύες γὰρ, καὶ νεῦρα, καὶ τένοντες, καὶ φλέβες, ἐπίπροσθεν ἔασι αὐτέου.

Κύστις δὲ, καὶ τὸ χαλαρὸν ἀγχοῦ, ἄλλοτε μὲν ἐς ἔκκρισιν στερεῖται, καὶ ἔστι τῶν περιττῶν ἀεὶ ἐόντα πλήρεα· κύστις δὲ καὶ ἐς ὄγκον μέγιστον ἀείρεται. ἄλλοτε δὲ, ἐς κάθεξιν αὐτέων· διαρρέει γὰρ τὰ περιττὰ, ὡς δι' ἀψύχων. Ενθα ὦν ἐς μὲν

τὴν Κύστιν τῷ Καθετῆρι ὀργάνῳ οὐκ εὔτολμον χρέεσθαι· κίνδυνος γὰρ σφακελίζειν τῇ Κύστι, ἠδὲ Σπασμὸν διδόναι τῷ ἀνθρώπῳ. Ὑποκλύζειν δὲ, μὴ πολλῷ πλήθεϊ τοῦ χυλοῦ, κρέσσον. κἢν ἐκκλυσθῇ τὸ ἔντερον, προσενίεναι ξὺν ἐλαίῳ καστόρεια. Ἐλπὶς δὲ μούνη, καὶ πάντων ὁμοῦ τῶν Παρέτων, καὶ ἰδίη τῶν μερέων, ἡ εἰς ἔλαιον ἔνζεσις. ὁ δὲ τρόπος αὐτέης ἐν τοῖσι Χρονίοισι εἰρήσεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΠΑΡΟΞΥΣΜΟΥ

ΕΠΙΛΗΠΤΙΚΩΝ.

Κεφ. ε΄.

ΤΗΣ Ἐπιληψίης ὀλεθρίη μὲν ἡ παροξυντικὴ κατάπτωσις, ἣν ὀξέως ἐσβάλλῃ ἡ νοῦσος. ἔκτεινε γάρ κοτε καὶ ἡμέρῃ μιῇ. Κινδυνώδεες δὲ καὶ οἱ ἐν τῇσι περιόδοισι παροξυσμοί. διὰ τάδε μὲν ὦν, καὶ ἐν τοῖσι Ὀξέσι καταγέγραπται ἡ Ἐπιληψίη. Ἢν δὲ ἐς μελέτην μὲν ἥκῃ τοῦ κακοῦ ὥνθρωπος, ἡ δὲ νοῦσος ἀπρὶξ ἐμφῦσα ἔχηται, οὐ χρονίη μοῦνον γίγνεται, ἀλλὰ μετεξετέρῃσι αἰωνίη. ἢν γὰρ ὑπερβάλλῃ τὴν ἀκμὴν τῆς ἡλικίης, ξυγγηρᾷ τε καὶ ξυναποθνήσκει.

Ὁκόσα μὲν ὦν, ὡς χρονίη, ἐστὶν ἰητήια, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται. Ὁκόσα δὲ ἐς τὸ τάχος τοῦ ὀλέθρου πρηκτέα, τῶνδε τὰ πλεῖστα μὲν ἐπὶ τοῖσι Ἀποπληκτικοῖσι λέλεκται· Φλεβοτομίη, Κλύσματα, Χρίσιες, Σικύη. τάδε γὰρ ἐς ἀνέγερσιν δυνατώτατα. Ὁκόσα δὲ ἴδια καταπτώσιος ἄκεα, τάδε νῦν φράσω. Παιδίοισι μὲν ὦν, οἷσι ἐκ διαφθορῆς, ἢ ἐκ ψύξιος ἰσχυρῆς, ἀέξηνθες τὸ πάθος, ἔμετος ἢ σιτίων, ἢ φλέγματος, ἢ ἄλλου χυμοῦ τινος, ὀνήϊστον. πτίλα δὲ ἰρίνῳ μύρῳ διαβρεχθέντα ναυτίην ἐρεθίζει. ἀτὰρ καὶ τὸ ἔλινον οὐκ ἄχρηστον εἰς τὴν τῶν παροξυσμῶν χρῆσιν. Ξυμπιέζειν δὲ τὴν λαγόνα πρηέως, ἐπὶ γαστέρα ἐκκρεμὲς προβάλλοντα τὸ παιδίον· τόδε γὰρ τὸ σχῆμα πρὸς ἔμετον ῥήϊστον. Ἢν δὲ καὶ σπᾶται, ἢ διαστρέφηται τῆς κάτω γνάθου, ἢ τὼ χεῖρε καὶ τὰ σκέλεα ῥίπτηται, καὶ ξύμπας πτάρνηται ἡ ὤψ, ψηλαφίῃ ξὺν λίπαϊ μαλθάσσειν ἀπιθύνειν τε τοῦ ὄψιος τὰ διάστροφα· πρηέως δὲ διακρατέειν, ὡς μὴ διαστρέφηται τὰ ἦθεα. Τὰ ψυχρὰ πυελίῃ ἐρίοισι παλαιοῖς, πιναρῇσι τεύχεσι. Διαχρίειν τε τὴν ἕδρην μέλιτι, ξὺν πηγανίνῳ ἐλαίῳ, ἢ ξὺν νίτρῳ, ἢ ῥητίνῃ ὑγρῇ ξὺν τοῖσδε, καὶ διωθέειν πρηέως ἔσω τῆς ἕδρης. τάδε γὰρ φυσῶν ἀγωγά· φῦσαι δὲ διεξίασι τῆσδε τῆς νούσου παῖδες. Ἢν δὲ καταπίνειν δύνωνται, διδόναι τοῦδε τοῦ φαρμάκου· καρδαμώμου μέρος ἕν, χαλκοῦ κεκαυμένου μέρος. τάδε ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν· ἢ γὰρ ἐξήμεσε ξὺν τοῖσι ἐν τῷ στομάχῳ πιέζουσι, ἢ ὑπε-

λάθη

λάθη ἡ γαστήρ. Ἄριστον δὲ ἔκλειγμα καὶ τόδε· τοῦ καρδαμώμου, καὶ σινήπιος, καὶ ὑσσώπου τῆς κόμης, ἴσα· ἴριδος τῆς ῥίζης, μέρος α'· ξὺν νίτρῳ διπλασίῳ πεπέρεος, ἐς τρίτον· μέλιτι φυρήσαντα ὁμοῦ τὰ πάντα, διαστήσαντα τὴν γένυν, ἐς τὸ στόμα ἐγχέειν, ἀτὰρ καὶ ἔτι προσωτέρω τῶν στηθέων, ὅκως καταπίοιεν. Τάδε μὲν ὦν παιδίοισι. Τοῖσι δὲ νενίησι καὶ τάδε μὲν ξύμφορα. ἀτὰρ καὶ φάρμακα δυνατώτερα ἐς ἔμετον αἱρέεσθαι· ναρκίσσου βολβοῦ, σινήπιος, καὶ ὑσσώπου, ἴσα· καὶ χαλκοῦ, καὶ πεπέρεος, μοίρης τῶν προτέρων ἐς ἥμισυ· ξὺν μέλιτι φυρήσαντα, διδόναι. Τάδε μὲν ὦν ἐς ἀνέγερσιν τοῦ παροξυσμοῦ. τὰ δὲ ἐς λύσιν τοῦ νοσήματος, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΤΕΤΑΝΟΥ.

Κεφ. ς'.

ΝΥΝ μάλα χρὴ κοίτην μαλακὴν, εὐαφέα, λείην, προσηνέα, θερμὴν ἔμμεναι. Ἀπηνέα γὰρ, καὶ σκληρὰ, καὶ πταινόμενα τὰ νεῦρα, ὑπὸ τῆς νούσου γίγνεται. ἀτὰρ καὶ τὸ δέρμα πᾶν, καρφαλέον, καὶ τρηχὺ, περιτέταται. τὰ προσδύσχατα βλέφαρα μόγις τοῖσι ὀφθαλμοῖσι ἐπιμύει· ὀφθαλμοὶ δὲ, ἀτενέες, ἐνδεδινημένοι. ἀτὰρ καὶ τὰ ἄρθρα ξυνδέδεται, οὐ κινεύμενα τῇ τάσει. Ἔστω δὲ καὶ ὁ οἶκος ἀλεεινὸς, κὴν θέρεος ᾖ· μὴ μέχρι ἱδρώτων, ἢ ἐκλύσιος. ἐς Συγκοπὴν γὰρ ἡ νοῦσος ῥέπει. Χρὴ δὲ μηδὲ ἐς τὰ ἄλλα τὰ μεγάλα ἄκεα μέλλειν. οὐ γὰρ καιρὸς ἀμβολῆς. Εἴτε ὦν διὰ ψῦξιν, ἄνευ φανερῆς προφάσιος, γένοιτο Τέτανος, εἴτε ἐπὶ τρώματι, εἴτε ἐπ' ἀμβλώματι γυναικὸς, φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τάμνειν. προμηθευόμενον καὶ τὴν πίεσιν τοῦ βραχίονος ἐν τῇ ἐπιδέσει, ὡς ἐς ἄνεσιν ἔχοι· καὶ τὴν τομὴν, ὡς εὐαφέως καὶ ῥηϊδίως γένοιτο. τάδε γὰρ σπασμῶν προκλήσιες. καὶ ἐσάπαξ ἀφαιρέειν, ξυμμέτρως, μὴ μέχρι λειποθυμίης καὶ περιψύξιος. Μηδ' ἐπ' ἀσιτίης ἔη· ψυχρὴν καὶ ξηρὴν, λιμός. διδόναι ὦν μελικρήτου παχέος ἀκρητεστέρου, καὶ πτισάνης χυλοῦ ξὺν μέλιτι. τάδε γὰρ καὶ στηθμίοισι ἐς ἔνθλιψιν ἀπονώτατα, καὶ στομάχῳ ἐς κατάποσιν λεῖα καὶ ῥήϊστα, καὶ ἐς μάλθαξιν κοιλίης μαλθακώτατα, καὶ ἐς δύναμιν δυνατώτατα. Τὸ δὲ ξύμπαν σκῆνος εἰρίοισι κατειλίχθω, δεδευμένοισι ἐλαίῳ γλυκίνῳ, ἢ κροκίνῳ, ἐν οἷς ἢ λιβανωτὶς, ἢ κόνυζα, ἢ ἀρτεμισίη, ἐνέψηται. καὶ τὰ πάντα θερμὰ, ἐς δύναμιν, καὶ ἐς θίξιν, ἔστω. Χρίειν δὲ τῷ διὰ τῆς λιμνήστιδος, καὶ εὐφορβίου, καὶ νίτρου, καὶ πυρέθρου ἀλείμματι. προσβάλλειν δὲ τοῖσδε τοῦ καστορίου συχνόν. Εὖ δὲ καὶ τοὺς τένοντας ξυλλαμβάνειν τοῖσι εἰρίοισι καὶ χρίειν, καὶ τὰ παρ' οὖς, καὶ ἀνθερεῶνα. τάδε γὰρ μά-

λιστα πάγχυ τε δεινὰ, καὶ τείνει. Πυριῆν δὲ κούφοις θερμάσμασι τένοντας, καὶ κύστιν μαρσίποις ἔχουσι κέγχρον πεφωγμένην· ἢ κύστεσι βοῶν ἐλαίου θερμοῦ ἡμιπληρέεσι, ὡς εἰς πλάτος ἐπικέηται τῶν πυρωμένων χωρίων. Εβιήσατό κοτε ἀνάγκη πυριῆσαι κεφαλὴν, οὐκ ἀσφαλὲς μὲν αἰσθήσεσι, νεύροισι δὲ ἀγαθόν. τάσδε μὲν γὰρ ὁμίχλης ἐπαναφορὴν ἀνίησι ἀτμῶν, πίμπλησι δὲ τὰ νεῦρα. Χρὴ οὖν τῷ τρόπῳ τε τῆς Πυρίης ὡς ἀσφαλεστάτῳ χρέεσθαι· καὶ ὕλῃ μὴ σφόδρα βαρυόδμῳ, μηδὲ. ἀλλὰ ὕλη μὲν ἔστω, ἔλαιον τὸ ἐν κύστεσι ἄκνισσον, ἐν διπλῷ ἀγγείῳ ἑψηθέν· ἢ ἅλες λεπτοὶ, ἐν τῷ μαρσιπίῳ. κέγχρος γὰρ, καὶ λίνου σπέρμα, εὐαφέα μὲν, ἀτμώδεα δὲ καὶ βαρύοδμα. Τρόπος δὲ Πυρίης· ὑποτετάχθω δὲ τοῖς τένουσι ὑπτίοισι τὰ πυριάματα, ἄχρι τῆς κορυφῆς. προσωτέρω δὲ ἐπὶ τὸ βρέγμα μὴ προβαίνειν· τόδε γὰρ τὸ χωρίον ἁπάσης μὲν τῆς αἰσθήσιός ἐστι κοινὸν, καὶ ἀπὸ τοῦδε πᾶσαι αἱ ἀφέσιες ὠφελίης τε καὶ βλάβης. Ην δὲ καὶ ἐπιπλάσσειν δέῃ τοὺς τένοντας, ὄρθιον ἔστω τὸ ἰνίον· ἀνωτέρω γὰρ εἰ θείης, τὴν κεφαλὴν πλήσεις ἀτμῶν τοῦ λίνου σπέρματος καὶ τῆς τήλεως. Επὶ δὲ τοῖσι Επιπλάσμασι, ἀγαθὸν ἡ Συκίη ἐς τὸ ἰνίον, τῆς ῥάχιος ἑκατέρωθεν. ἔστω δὲ φειδὼ πολλὴ τῆς φλογὸς, ὀδυνηρὸν γὰρ καὶ σπασμῶδες τῶν χειλέων τῆς Συκίης ἡ ἀμφίθλασις. Χρὴ οὖν ἐς δηρὸν ἕλκειν, καὶ μαλθακῶς μᾶλλον, ἢ ἀθρόον ἐν ὀλίγῳ χρόνῳ· ὧδε γὰρ ἄν σοι κυρτωθείη τὸ χωρίον ἀπόνως, ὅπερ ἐπιτάμνειν χρή. Τέκμαρ δέ σοι τῆς αἱμάξιος τῆς συμμετρίης, ἡ δύναμις γιγνέσθω. Τάδε μὲν οὖν τῶν ἄνευ Ελκέων Τετάνων τὰ ἄκεα.

Ην δὲ ἐπὶ τρώματι Σπασμὸς γένηται, ὀλέθριον μὲν καὶ δυσέλπιστον. Αρήγειν δὲ χρή. μετεξέτεροί τε γὰρ καὶ ἐκ τοιῶνδε ἐσώθησαν. Χρὴ οὖν, πρὸς τῇ ἄλλῃ ἰητρείῃ, καὶ τὰ Ελκεα ἰῆσθαι· Τέγξι θερμαινόντων ἅσσα μοι λέλεκται), καὶ Πυρίῃ, καὶ Επιπλάσμασι, φαρμάκοισί τε ὁκόσα ῥηϊδίως θερμαίνει τε καὶ πολλὸν τέγξει πύον. ξηρὰ γὰρ ἐπὶ Τετάνῳ τὰ Ελκεα. Εστω οὖν λιβανωτοῦ τῆς μάννης, καὶ πολίου τῆς κόμης, καὶ ῥητίνης ἀπὸ τερμίνθου καὶ πίτυος τῶν δενδρέων, καὶ ἀλθαίης ῥίζης, καὶ πηγάνου, καὶ κονύζης τῆς βοτάνης. τάδε χρὴ ξυμμίσγειν τοῖς Επιπλάσμασι, τὰ μὲν τήκοντα, τὰ δὲ ἐμπάσσοντα, τὰ δὲ ξὺν ἐλαίῳ προλεαίνοντα, ἐν μελικρήτῳ δὲ τὴν ἀλθαίην κεκομμένην προεψεῖν. Επιπάσσειν δὲ τῷ Ελκεϊ καὶ τοῦ καστορίου· οὐ σμικρὴ δὲ ἡ ἔνθεν ἀλέη ὅλῳ τῷ σκήνεϊ· ὅτι καὶ τὰ ῥίγεα τὰ ἀπὸ τῶν Ελκέων κακοήθεα. ἐγχέειν δὲ καὶ τὰς ῥῖνας τοῦ καστορίου, ξὺν κρινίνῳ λίπαϊ. ἀλλὰ καὶ πιπίσκειν τοῦδε ξυνεχέως, ὁκόσον ὁλκῆς τριώβολον. Ην δὲ πρὸς τόδε ἀπαυδήσῃ ὁ στόμαχος, μεσηγὺ σιλφίου ῥίζης διδόναι τῆς ὁλκῆς τὸ ἶσον τῷ καστορίῳ· ἢ σμύρνης, τοῦ σιλφίου ἥμισυ. ἅπαντα δὲ ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν. Εἰ δὲ εὐπορίη ὀποῦ τοῦ σιλφίου τοῦ ἀπὸ τῆς Κυρήνης γένοιτο, τόνδε χρὴ, μέλιτι ἑφθῷ ἐνειλίξαντα, ὁκόσον ὀρόβου μέγεθος, καταπιεῖν διδόναι. ἄριστον γὰρ ὧδε, ὡς τῆς ὑπερῴης λάθοι παραλλάξας· δριμὺς γὰρ, καὶ τῆς ἐρυγῆς ἀπηνὴς, καὶ κάκοδμος

κόσμος ἐών. Ἢν δὲ μὴ δύνηται ὧδε καταπιεῖν, μελικρήτῳ λύσαντα διδόναι. ἁπάντων γὰρ τῶν καταποτῶν δυνατώτερον, ὁκόσα πέφυκε ἀλεαίνειν τε, καὶ ὑγραίνειν, καὶ ἀνιέναι τῆς τάσιος, καὶ μαλθάσσειν νεῦρα. Ἢν δὲ μηδὲν καταπίνωσι, ἐς τὴν ἕδρην ἐγχέειν, ξὺν ἐλαίῳ, τοῦ καστορίου. τῷδε καὶ χρίειν τὴν ἕδρην, ξὺν λίπαϊ, ἢ μέλιτι. τῷδε καὶ τὴν κύστιν τέγγειν τε καὶ χρίειν, ἐς πάχος ξὺν κηρῷ τήξαντα. Ἢν δὲ καὶ φύσας καὶ κόπριον ἄγειν καιρὸς ᾖ, τῆς Ἱερῆς τοῦ καθαρτηρίου ὁλκῆς < δύο, ξὺν μελικρήτῳ καὶ ἐλαίῳ, ἐνιέναι. ξὺν γὰρ τῷ ἄγειν τάδε, ἔτι καὶ τὸ ἔντερον καὶ τὴν κάτω κοιλίην ἐκπυριῇ· ποικίλον γὰρ καὶ θερμὸν φάρμακον, ἡ Ἱερή.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΣΥΝΑΓΧΗΣ.

Κεφ. ζ'.

ΔΟΙΑΙ Συνάγχης ἔασι ἰδέαι. Ἡ μὲν, σὺν θερμασίῃ, καὶ μεγάλῃ πρήσει τῶν ἐπιθμίων, καὶ ἐξογκῶσι ἔξω· ἀτὰρ καὶ ἡ γλῶσσα, καὶ ὁ γαργαρεὼν, καὶ πάντα τὰ τῇδε μέρεα, ἐς ὄγκον ἀείρεται. Ἡ δὲ ἑτέρη, ξύμπτωσίς ἐστι τουτέων, ἠδὲ ἐς τὸ ἔσω πίεσις, ξὺν ἀγχόνῃ μέζονι, ὡς δοκέειν τὴν φλεγμασίην εἴσω μέσφι τῆς καρδίης ἐρηρεῖσθαι. Τῇδε χρὴ μάλιστα ὠκέως ἀρήγειν. τῇδε γὰρ καὶ ὠκέως θνήσκουσι.

Ἢν μὲν ὦν ἀπὸ κραιπάλης, καὶ οἰνοφλυγίης ἔωσι, ὑποκλύζειν αὐτίκα. ἀλλὰ καὶ δριμέσι κλύσμασι· τῷ μὲν ξυνήθεϊ, ὡς ἄγειν κοπρώδεα. τῷ δὲ, ὡς ἀποσπᾶσαί τι τῶν χυμῶν ἀπὸ τοῦ ἐπιθμίων τε καὶ θώρηκος· ἔσται ὦν, ἀλλὰ μήτε ἀκρητεστέρη, * * * * καὶ κενταυρίου, καὶ ὑσσώπου ἑψήματα· τάδε γὰρ καὶ φλεγμάτων ἀγωγά. Κἢν δὲ ἀπὸ λεπτῆς διαίτης ἔωσι, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι. μέζονα δὲ τὴν τομὴν ποιέειν, ὅκως ῥοιζηδὸν ἠδὲ ἀθρόον ῥέῃ τὸ αἷμα· ὅδε γὰρ ὁ ῥόος ἱκανὸς μὲν ὡς ἥκιστα θερμασίην πρηῦναι, δυνατὸς δὲ ἀγχόνην λῦσαι, καὶ πάντα μειῶσαι. Οὐκ ἀγλυνὲς δὲ καὶ μέσφι λειποθυμίης ἄγειν, μὴ μέντοι λειποθυμέειν· μετεξέτεροι γὰρ ξὺν τῇ πληγῇ ἐξέθανον ἐπὶ τῇ λειποψυχίῃ. Ἡ δεσμοῖσι σφυρῶν σφίγγοντες, ὑπὲρ σφυρὰ καὶ γόνατα· ἄριστον δὲ καὶ ὑπὲρ καρποὺς ἐς πήχεας, καὶ ὑπὲρ πήχεας ἐς βραχίονας. Ἢν δὲ καταπίνειν ῥήϊστον ᾖ, ἐλατήριον διδόναι ξὺν μελικρήτῳ καὶ ὀῤῥῷ γάλακτος, ὁκόσον ἂν καθῆραι ἱκανὸν ᾖ τὸν ἄνθρωπον· ἐλατήριον δὲ τοῖσδε τῶν ἄλλων καθαρτηρίων κρέσσον. ξύμφορον δὲ, καὶ κνέωρον, καὶ νάπυ· τῶδε γὰρ ἄμφω τὰς κοιλίας καθαίρει. Ἐπὶ δὲ τοῖσι ἢν μὴ ἐνδιδῶσι αἱ πρήσιες, πρὸς τὸν οὐρανὸν ἀνακλά-

σαντα τὴν γλῶσσαν, τάμνειν τὰς ἐν αὐτέῃ φλέβας. κὴν εὐρέως καὶ πολλὸν ῥυῇ τὸ αἷμα, τῶν ἄλλων μᾶλλον ἂν ὤνησε. Τέγξιες, ἐπὶ τοῖσι φλεγμαίνουσι· τὰ πρῶτα μὲν στύφουσαι, ὅκως ἐς παλίῤῥοιαν ἴωσιν αἱ ὗλαι. ἔριά τε ὦν πιναρὰ ξὺν οἰσύπῳ, δευθέντα οἴνῳ καὶ ἀλείφατι τῷ ἀπὸ τῆς ἐλαίης τῆς ὀμφακος. Ἀτὰρ καὶ τὰ Ἐπιπλάσματα ἴκελα τῇ Τέγξι· φοίνικες ἐν οἴνῳ δεδευμένοι, λεῖοι, ξὺν τοῖς ῥοδίνοισι τοῖσι πετάλοισι. ὡς δὲ γλίσχρόν τε καὶ μαλακὸν ἔῃ τὸ Ἐπίπλασμα, καὶ ἄλητον ἔστω, ἢ λίνου σπέρμα, καὶ μέλι, καὶ ἔλαιον ἐς τὴν ἁπάντων μέξιν. Ην δὲ ἐς Πύησιν τρέπηται, τοῖσι θερμοῖσι χρέεσθαι, οἷσπερ καὶ ἐπὶ τῆς ἑτέρης Συνάγχης. πλὴν ὦν ἔστω τὸ ἄλητον, καὶ μάννα, καὶ ῥητίνη, τὰ τηκτά· καὶ πολίου κόμη ἐμπασσέσθω. Καὶ Πυρίη θερμὴ σπόγγοισι, δάφνης τοῦ καρποῦ καὶ ὑσσώπου ἑψήματι. Ες δὲ Ἐμπύησιν δυνατώτατον, πελιάδων ἢ κυνῶν κόπρον προσεπιπάσσειν, λεπτὴν ἀπὸ κρησέρης. Διακλύσματα δὲ, μελίκρητον, ξὺν φακῆς ἢ ὑσσώπου ἑψήματι, ἢ ῥόδων, ἢ φοινίκων, ἢ ὁμοῦ πάντων. Εγχρίειν δὲ τὸ στόμα πᾶν μέσφι τῆς ἔσω φάρυγγος· ἁπλοῖσι μὲν, χυλῷ μόρων, ἢ ῥοιῶν ὕδατι λεανθέντων, ἢ φοινίκων ἑψήματι. Φαρμάκοισι δὲ, τῇ διὰ τῶν μόρων, ἢ καὶ τῇ βησασᾷ, καὶ χυλῷ ῥοδῆς, καὶ τῇ διὰ τῶν χελιδόνων. Ην δὲ Ελκεα ἐσχάρων ἔωσι, διακλύσματα τάδε, καὶ ἀνακογχυλισμοὶ, ὑσσώπου ἀφεψήματι ἐν μελικρήτῳ, ἢ σύκων τῶν πιόνων ἐν ὕδατι· καὶ ἐπὶ τοῖσδε ἄμυλος διηθεὶς ἐν μελικρήτῳ, ἢ πτισάνης χυλῷ, ἢ τράγου.

Ἐπὶ δὲ τῆς μετὰ ξυμπτώσιος Συνάγχης, ἔσωθεν ἔξω ἄγειν πάντα, καὶ ὑγρῷ, καὶ θερμῷ, καὶ σάρκα πᾶσαν, ὡς ἐξογκέῃ ἔξω τὸ πᾶν. Εστωσαν ὦν θερμαὶ αἱ Τέγξιες, ξὺν πηγάνῳ, καὶ ἀνήθῳ, ἐμπασσομένου νίτρου· καὶ Ἐπιπλάσματα ξὺν τουτέοισι τὰ πρόσθεν. Ἀγαθὸν δὲ κηρωτὴν, ξὺν νίτρῳ, καὶ σινήπι, τιθέναι ἐς θερμασίην. θερμασίη δὲ ἡ ἐς τὰ ἔξω τὰ τοιάδε ἵηται, ἀτὰρ ἤδε ἐξογκέει ἐς τὸν αὐχένα. ὄγκος δὲ Περιπνευμονίης ῥύεται, ἐπαιωρεύμενος ἔξω· εἴσω δὲ, τοῖσι Συναγχικοῖσι ὀλέθριον κακόν. Οκόσοι δὲ, ὑπ' εὐλαβίης τῆς ἐπὶ τῆς Συνάγχης πνιγὸς, τὴν Αρτηρίην ἔταμον ἐς ἀναπνοίην, οὔ μοι δοκέουσι πεῖρῃ τὸ πρῆγμα πιστώσασθαι. Η τε γὰρ θερμασίη τῆς φλεγμασίης μέζων ἐκ τοῦ τρώματος γίγνεται, καὶ προσεπιμωρέει τῇ πνιγὶ καὶ βήσσουσι. Ην δὲ καὶ ἄλλως ἐκφύγωσι τόνδε τὸν κίνδυνον, οὐ ξυνάγεται τοῦ τρώματος τὰ χείλεα· ἄμφω γὰρ χονδρώδεα, καὶ ἀξύμφυτα. * * * * * * *

* * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * *

ΘΕ-

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΙΟΝΙΔΑ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. η΄.

ΤΩΝ παθέων ὁκόσα ἀμφὶ τὴν Κιονίδα γίγνεται, τὰ μὲν ὑποτάμνειν χρή. ἀλλ' οὐ τοῦ πρέοντος λόγου ἡ τῶνδε Χειρουργίη. Τὰ δὲ, ὡς ὀξέα, ἰῆσθαι ῥηϊδίως· γὰρ πνίγει, καὶ δυσπνοίῃ τινὰ τουτέων κτείνει. Τοιάδε μέντοι ἐστὶ, τὴν καλέομεν Σταφυλήν τε, καὶ Κίονα. ἄμφω γὰρ ξὺν φλεγμασίῃ, καὶ πάχεϊ, καὶ μήκεϊ ξυνίστανται, ὡς ἐς τὴν ἀρτηρίην ἐκκρεμέα γίγνεσθαι. Ἴσῳ μὲν πάχεϊ, ἀπὸ τῆς βάσιος μέσφι ἄκρου τοῦ οὐρανοῦ, ὁ Κίων. ἀνίσῳ δὲ, ἡ Σταφυλή· τῇδε γὰρ ἰσχνὴ μὲν ἡ ἀπὸ τοῦ οὐρανοῦ βάσις, ἐς δὲ τὸ ἄκρον στρογγύλη, καὶ παχείη, ξὺν ἐρυθήματι, ἢ πελιδνώσει· τῇδε καὶ Σταφυλὴν ἐπίκλησιν ἔσχε τὸ πάθος. Τοῖσι ὦν χρὴ ὠκέως ἀρήγειν· ὤκιστος γὰρ ὁ ἀπὸ πνιγὸς ὄλεθρος.

Ἢν μὲν ὦν νεηνίαι τε πεπονθότες ἔωσι, τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι φλέβα, ἠδ' ἀθρόον κενοῦν μέζονι τῇ τομῇ. ὡς γὰρ ἀπ' ἀγχόνης, ἀπέλυσε τῆς πνιγὸς ἡ τοιήδε ἀφαίρεσις. Δεῖ δὲ ὑποκλύζειν Κλυσμῷ πρηέϊ, ἔπειτα δὲ δριμέϊ, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, ἔς τ' ἂν ἑλκύσῃ τι ἄνωθεν ἐς μετάστασιν. Περιεχέεσθωσαν δὲ καὶ δεσμοὶ σφίγγοντες ἄκροισι τοῖσι σκέλεσι ὑπὲρ σφυρὰ καὶ γόνατα, καὶ ὕπερθεν καρπῶν καὶ πήχεων ἐς βραχίονας. Εἰ δέ τι ἡ πνὶξ ἐπιπατέρχοι, Σικύην ἐς τὸ ἰνίον, ἠδὲ ἐς τὸν θώρηκα, προσβάλλειν· καὶ τουτέων ἐντάμνειν τινά. Πρήσσειν τε ἅπαντα, ὁκόσα μοι ἐν τῇ Συνάγχῃ λέλεκται. ὠυτὸς γὰρ ἀμφοῖν ὀλέθρου τρόπος. Ἀλλὰ καὶ τοῖσι ἐς τὸ στόμα φαρμάκοισι τοῖσι αὐτέοισι χρέεσθαι, καὶ στύψεσι, καὶ μαλθακτηρίοις, καὶ Πυρίῃ τῇ ἔξωθεν, καὶ Ἐπιπλάσμασι, καὶ ἐς τὸ στόμα Ἐγχρίσμασι. Περὶ δὲ τὸν Κίονα, ἢ τὴν Σταφυλὴν, ἔστω στύμμα, ῥοὸς χυλὸς, μέλιτι ἢ ὕδατι λυθεῖσα ἀκακία, ὑποκυστὶς, γῆ Σαμίη, ἢ Λημνίη, ἢ Σινωπὶς, ἠδὲ ὀμφάκιον. Ἢν δὲ ἑλκώδης ἔῃ, κόμμι καὶ ἄμυλον διεθέντα ῥόδων ἢ φοινίκων ἀφεψήματι· καὶ πτισάνης, ἢ τράγου χυλός. Ἐπὶ δὲ τοῦ Κίονος, ἔστω πλέον τι τῶν εὐτονωτέρων, διὰ σμύρνης τε, καὶ κόστου, καὶ κυπέρου. ἀνέχεται γὰρ τῶνδε τῶν δριμέων ὁ κίων. Ἢν δὲ Ἔμπυος ὅδε ὁ χῶρος γένηται, μετεξετέροισι ἠδὲ τὰ τῆς ὑπερώης ὀστέα ἐφθάρη, καὶ ἐς μακρὸν φθίνοντες τὸν βίον ἐτελεύτησαν. Τῶνδε μέντοι τὰ ἄκεα ἑτέρωθι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ
ΦΑΡΥΓΓΑ
ΛΟΙΜΙΚΩΝ ΠΑΘΩΝ

Κεφ. θ′.

ΠΗ μὲν ξυνὴ καὶ τῶνδε πρὸς τἄλλα πάθεα τὰ ἐν τοῖσι Παρισθμίοισι ἰητρείη, τῇ δὲ ἰδίη. Επὶ φλεγμασίῃ καὶ ἀγχόνῃ, Κλυσμοὶ, Φλεβοτομίη, Τέγξιες, Επιπλάσιες, Πυρίη, Διάδεσμοι, Συκίη, πάντα ταυτά. Χρίσιες δὲ φαρμάκων δυνατωτέρων· οὐ γὰρ ἀτρεμέει τὰ Ελκεα, οὐδὲ ἐσχάραι γίγνονται ἐπιπολῆς. ἀλλὰ κὴν ἰχὼρ ἀπὸ τουτέων εἴσω στάξῃ, ὤκιστα μὲν ἐλκοῦται τὰ μέρη· κὴν ἀσινέα ᾖ, ὤκιστα δὲ ἐς τὸ εἴσω νέμεται καὶ κτείνει. Πυρὶ μὲν ὦν καίειν τὸ πάθος ἀρωγὸν, ἀλλ' ἀξύνετον, διὰ τὸν ἰσθμόν. Φαρμάκοισι δὲ πυρὶ ἰκέλοισι χρέεσθαι, ἔς τε τὴν ἐπίσχεσιν τῆς νεμήσιος, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς τὴν τῶν ἐσχαρέων ἔκπτωσιν. Εστι δὲ, στυπτηρίη ξὺν μέλιτι, κηκὶς, βαλαύστιον, ξηρὰ, ξὺν μελικρήτῳ. τοῖσι δὲ αὐτοῖς καὶ ἐμφυσῆν καλάμῳ, ἢ πτίλῳ, ἢ καυλῷ παχέϊ καὶ ἐπιμήκεϊ, ὡς τῶν Ελκέων θιγγάνειν τὰ φάρμακα. ἄριστον δὲ καὶ χαλκῖτις ὀπτὴ, ξὺν καδμίῃ λείῃ ξὺν ὄξεϊ. ἔστω δὲ μοίρης διπλάσιον τῆς καδμίης, καὶ ῥήου ἡ ῥίζα, ξύν τινι ὑγρῷ. Φυλάσσεσθαι δὲ χρὴ τῶνδε τὰς ἐπιθλίψιας· ὑγραίνει γὰρ τὰ Ελκεα, καὶ ἐπὶ μᾶλλον νέμεται. Χρὴ ὦν πτερῷ τὰ ξηρὰ καταπάσσειν· τὰ δὲ ὑγρὰ, ὑγρότατα ποιέοντα, ἐς τὸν γαργαρεῶνα ἐγχέειν· Ην δὲ αἱ ἐσχάραι ἤδη τε ἀπολύωνται, τὰ δὲ Ελκεα ἐρυθρὰ γίγνηται, κίνδυνος τότε μάλιστα Σπασμοῦ. ἐπιξηραίνεται γὰρ ὡς ἐπίπαν τὰ Ελκεα, καὶ τοῖσι δὲ τὰ νεῦρα ξυντείνεται. Χρὴ ὦν γάλακτι, ξὺν ἀμύλῳ, καὶ χυλῷ πτισάνης, ἢ τράγου, ἢ λίνου σπέρματος, ἢ τήλιος, μαλθάσσειν καὶ ὑγραίνειν. Μετεξετέροισι δὲ καὶ ἡ Κιονὶς διεβρώθη μέχρις ὀστέου τοῦ τῆς ὑπερώης, καὶ τὰ παρίσθμια ἄχρι βάσιος καὶ ἐπιγλωττίδος· καὶ ἐπὶ τῇ ὠτειλῇ καταπίνειν, οὔτε στερεὸν, οὔτε ὑγρὸν, ἠδυνέαντο· ἀλλὰ καὶ τὸ ποτὸν ἀνακοπτόμενον ἀπέπνιξέ κοτε τὸν ἄνθρωπον λιμῷ.

ΘΕ-

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΠΛΕΥΡΙΤΙΔΟΣ.

Κεφ. ι΄.

ΟΥΚ ἀμβολῆς καιρὸς ἐν Πλευριτικοῖσι, οὐδὲ ὑπερθέσιος ἢ μεγάλης ἰητρείης. ὅ τε γὰρ πυρετὸς, κάτοξυς ἐὼν, ἐς ὄλεθρον ὁρμᾶ· ἥτε ὀδύνη τοῦ ὑπεζωκότος ξυνεπείγει ἐπὶ τὸ κάκιον· ἀτὰρ καὶ βῆχες, κλονέουσαι τὸν θώρηκα καὶ τὴν κεφαλὴν, ὑπολύουσι τὰς δυνάμιας. Μάλιστα μὲν ὦν, αὐτῆμαρ φλέβα τάμνειν. Ην δὲ ἀπὸ πλήσιος σίτων καὶ ποτῶν ἔῃ, ἐπ' ἀσιτίης μίην ἡμέρην φυλάξαντα, ἀφαιρέειν ὑπ' ἀγκῶνος τῆς ἐν τῷ κοίλῳ φλεβὸς, τοῦ μὴ κατ' ἴξιν τῇσι ἑτέρῃσι πλευρῇσι· κρέσσον γὰρ ἀπωτάτω ἄγειν. Τὸ δὲ πλῆθος, μὴ μέχρι λειποθυμίης· Περιπνευμονίην γὰρ ἐπιφοιτῆσαι κίνδυνος, ἢν τὸ σῶμα ἐπιψυχθὲν τὴν ψυχὴν ἐκλείπῃ. εἴσω γὰρ τὰ ὑγρὰ ξυνθέει, τοῦ ἐκτὸς ἀφαιρεθέντα θέρμης τε καὶ τάσιος. πνεύμων δὲ, μανός τε, καὶ θερμὸς, καὶ ἐς ὁλκὴν δυνατώτατος· πλευρέων δὲ γειτόνημα, πνεύμων, καὶ κοινωνὸς ἀλγέων. ἀτὰρ καὶ αἱ τοιῇδε διαδέξιες οὐ μάλα παραγίγνονται· περιεσηκυῖα δὲ Πλευρῖτις ἀπὸ Περιπνευμονίης, εὐηθεστέρη γάρ. Χρὴ ὦν, ἐπὶ ξυμμέτρῳ τῇ ῥοῇ τοῦ αἵματος, μεσηγὺ τὸν ἄνθρωπον ξυλλέξαντα, αὖθις ἀφαιρέειν. εἰ μὲν εὖ ἔχοι, αὐτῆμαρ, τῆς ἐπανέσιος μακρῆς γιγνομένης· ἢν δὲ μὴ, τῆς ὑστέρης. Ην δὲ μηδὲ ὁ πυρετὸς ἐνδιδῷ, (τὰ πολλὰ γὰρ μίην ἡμέρην ὁ πυρετὸς ἴσχει τε καὶ αὔξει,) τῇ τρίτῃ, ἐν τῇ δευτέρῃ ἐπανέσι, ἀφαιρέειν. Τῇπερ καὶ τὰ προσάρματα δοτέον, λιπαρῶς μὲν χρίσαντα ὅλον τὸν ἄνθρωπον· ἐπὶ δὲ τῇ πλευρῇ καὶ ἔλαιον θέντα μαλθακὸν, ξὺν ἀλείφατι θερμῷ πηγάνου ἢ ἀνήθου ἀφεψήματος· καταιονέειν δὲ τὸ πλευρὸν εὖ μάλα προσηνέως. Μετεξετέροισι δὲ καὶ τὸ ἄλγημα, καὶ ἡ φλεγμασίη ἐξώκειλε, ὡς δοκέειν τῆς τῇδε τὸ πάθος εἶναι. τὸ δέ ἐστι τῆς ἔνδον αὔξησις.

Τροφῆς δὲ νῦν, ὡς ἀμφὶ πάσης ἰητρείης, ἔστω λόγος, ὡς μηδὲν ἐς ἁμαρτωλὴν εἴη. Εν τροφῇ γὰρ κείσεται φάρμακα· ἀτὰρ καὶ τὰ φάρμακα ἐν τροφῇ. Γένεϊ μὲν ὦν, θερμὴ, καὶ ὑγρὴ, ἠδὲ λείη, καὶ ὁμαλὴ, σμηγματώδης, διαλυτικὴ, λῦσαι, λεπτῦναι φλέγμα δυναμένη. Σιτίων μὲν ὦν ἁπάντων Πτισάνη προκεκρίσθω· ἐν ἀρχῇ μὲν ἐς χυλὸν διηθημένη, ὡς τὸ στερεὸν αὐτέης διακεκρίσθαι, ξὺν μέλιτι πεποιημένη μοῦνον· Πτισάνης δὲ τὰ ξυνήθεα ἐς ἡδονὴν καὶ ποικιλίην φάρμακα ἀπέστω, νῦν γὰρ ἀρχῆς ὁ χυλὸς μοῦνος. Ικανὴ μὲν ὑγρῆναι, καὶ θερμῆναι· δυνατὴ δὲ λῦσαι φλέγμα, καὶ σμῆξαι· ἄνω δὲ ἀνάγειν μὲν ἀπόνως, ὁκόσα ἀνάγεσθαι χρή· ὑπάγειν δὲ ῥηϊδίως τὴν κοιλίην. προσηνὲς δὲ τὸ λεῖον αὐτῆς, καὶ ἐς κατάποσιν εὔκολον· ἀτὰρ καὶ τὸ γλίσχρασμα θερμασίας

τρηχύνει, ὑμένας καθαίρει, πεπαίνει βῆχας, πάντα μαλθάσσει. αἵδε κριθῆς ἐοῦσι ἀρεταί. Δευτέρην δὲ χώρην ἔχουσι οἱ χόνδροι, ὀλίγοισι τοῖσι τῆς πτισάνης ἀγαθοὶ καὶ ἄρισοι ἐόντες. τὸ γλίσχρασμα γὰρ, τὸ λεῖον, τὸ προσηνὲς ἐς κατάποσιν, ξυνόν· τὰ δ' ἄλλα πάντα, μείους. πεποίηνται δὲ καὶ οἵδε ἁπλοῖ, ξὺν μέλιτι μοῦνον. Ἀγαθοὶ δὲ καὶ τράγοι. κακίων δὲ ἐπ' αὐτῶν ὄρυζα, ξηρῆναι, τρηχῦναι, ἐπίσχειν κάθαρσιν πλευρέων μᾶλλον ἢ ἐρεῖσαι. Ἄρισος δὲ καὶ ἄρτος ξηρὸς, κοπεὶς, κρησέρῃ σεσησμένος, εὔκριτος, εὔπεπτος, ξὺν μελικρήτῳ διαρκὴς τροφή. Ἢν δὲ ἤδη μὲν παρήκῃ ἡ νοῦσος, πρὸς δὲ τὰ σιτία ἀπηυδήκῃ ὤνθρωπος, Πτισάνη μὲν ἐκ κριθῆς διδόσθω, λείη, κάθεφθος. ἄνηθον δὲ ἔσω, καὶ ἅλες, Πτισάνης τὰ ὄψα· καὶ ἔλαιον λεπτὸν, ἄποιον, ἄγλισχρον, ἀτρήχυντον. κρέσσον δὲ ξὺν τῇ Πτισάνῃ ὡς μὴ πολλὸν τοῦ ἐλαίου ἑψεῖν· καὶ γὰρ πῖον ἴσχει τὸ ῥόφημα, καὶ τὴν κακίην τὸ ἔλαιον ὄλλυσι· οὐδὲ γὰρ ἐμφανὲς ἔτι γίγνεται, τῇ πολλῇ ἑψήσει ἐς τὸν χυλὸν ἀναποθέν. ἔσω δὲ καὶ πράσσον ξὺν τῇ κόμῃ, καὶ ἀμύγδαλα πικρὰ ξὺν τῷ χυλῷ ἑψόμενα· εὔπνοόν τε γὰρ καὶ φαρμακῶδες ὑπὸ τῶνδε γίγνεται. καὶ τὰ πράσσα βρωθῆναι ὑπὸ τοῦ χυλοῦ, ὀνησίφορα, καὶ ἥδιστα. Ἤδη δὲ καὶ ὠῶν καιρὸς εὐχύλων. ἢν δὲ ὑγρὴ καὶ πολλὴ ἀναγωγὴ ἔῃ, θείου τοῦ ἀπύρου ἐμπαστέσθω, καὶ νίτρου. ἄρισον δὲ τῶν ἀρτιτόκων ὠῶν δοθῆναι, ἐκ πυρὸς ἀπύρων· ἀπὸ γὰρ τῆς μητρὸς ἡ θέρμη ὑγροτέρη μὲν πυρὸς, οἰκειοτέρη δὲ τῷ νοσέοντι, ὅκως ἐκ ζώου ζώῳ. Ἢν δὲ φλέγμα κολλῶδες ἔῃ καὶ γλίσχρον, ἐς τὰ ὠὰ ἔλαιον ἐγχέειν, καὶ ῥητίνης τῆς ξηρῆς τῆς ἀπὸ πίτυος ἐμπάσσειν, ὅκως τὸ θεῖον κρέσσον εἴη· καὶ τῆς ἀπὸ τερμίνθου δὲ, τήξαντα. Καὶ πέπερι ὀνήϊσον, καὶ ἐν ὠοῖς, καὶ ἐν πτισάνῃ, καὶ ἅπασι τοῖσι ἐδέσμασι· καὶ ὁκόσα πεπέρεϊ ξυνῳδά. Κρεῶν ἀκρόποδες ἐν χυλοῖσι τακεροὶ, πέλειαι, ἀλεκτορίδες ἑφθαί. συῶν ἐγκέφαλοι, ὀπτοὶ μὲν σὺν τῷ ἐπιπλόῳ, ἄνευ δὲ τουτέου ἄκνισσοι. Ἢν δὲ ἄκερχνος ἔῃ, δοτέον καὶ θαλασσίων, ἢ πετραίων, ὅ τι ἂν ἄρισον ἡ χώρη φέρῃ. Ὡς δὲ μὴ ἁμαρτάνῃ ἐπιθυμίῃ, μηδὲ σμύχηται ἐν τῇ λεπτῇ διαίτῃ ὁ νοσέων, χαρίζεσθαι ὀπώρης, μήλων ἑφθῶν ἐν ὕδατι ἢ μελικρήτῳ, ἢ στέατι ὀπτῶν· ἀφαιρέειν δὲ χρὴ τοῦ λέπεος, καὶ τῶν ἐντὸς τρηχέων, ξὺν τοῖσι σπέρμασι. ἐφ' ὥρης δὲ, καὶ σύκων. ἀτὰρ καὶ τῆς ἄλλης δοτέον, ὁκόσον ἂν ᾖ ἀβλαβὴς ἡ ὀπώρη, ἀλλὰ καὶ ὀνήϊσος. Ἀμφὶ μὲν ὦν τροφῆς, τάδε.

Ἐπὶ δὲ τῷ πλευρῷ κέεσθαι χρὴ ἔρια θυμιηθέντα θείῳ, λίπαϊ δεδευμένα, ἔνθα ἄνηθον ἕψηται ἢ πήγανον. Ξυνεχὲς δὲ τουτέοισι τὸ πλευρὸν καταιονεῖν. ἠδὲ ἐπιπλάττειν περὶ τοῦ προστέρνιος· πρὸς δὲ τοῖσι ξυνήθεσι πλάσμασι, μελίλωτον ἑψηθὲν ξὺν μελικρήτῳ, ξυμμίσγοντα μήκωνος τῆς σαρκὸς ἐνεψημένης, καὶ μάννης ἄλητον ἐμπάσσειν. Ἢν δὲ ὑγροτέρη ᾖ ἀναγωγὴ καὶ πολλὴ, αἴρης ἄλητον, ἢ ἐρυσίμου, ξυμμίσγειν, καὶ νίτρον ἐμπάσσειν. Ἢν δὲ μῆκος ἤδη τῆς νούσου γίγνηται, καὶ τῆς ὀδύνης ἐγκεομένης, καὶ ὑγρῆς καθάρσιος γιγνομένης, Ἔμπυον μὲν ἐλπὶς τὸν ἄνθρωπον ἔσεσθαι· σίνηπι δὲ ξυμμίσγειν, καὶ κάγχρυ, τοῖσι Ἐπιπλάσμασι. ἢν δὲ

καὶ

καὶ ψυχρῶν τῶν τόπων ἔσωθεν τοῖσι κάμνουσι αἴσθησις γίγνηται, ὄξος περιχέειν. Χρὴ δὲ ἐνεργὸν ποιέεσθαι, ἐς πολλὸν τὴν θερμασίην τῶν Επιπλασμάτων διαρκέειν· κρέσσων γὰρ ἤδη καὶ ἡ θέρμη τῆς τῶν Επιπλασμάτων νεοχμώσιος. Εστωσαν ὦν θάλψιες ἐν κυρβασίῃσι, διὰ εἰδῶν κέγχρου, λίπαος τοῦ θερμοῦ τοῦ ἐν κύστεσι. Κοῦφον δὲ ἔστω πᾶν μηχάνημα Πυρίης, ὡς μὴ τὰ ἄχθεα πρὸς τῷ πόνῳ πόνον ἐνδιδοῖ. Τοῖσδε μέντοι καὶ ἐπὶ τῇ τροφῇ χρέεσθαι, ἢν ξυνεπείγῃ τὸ ἄλγος.

Ηδη δὲ ἐπὶ τοῖσδε καὶ Συκίης καιρὸς γίγνοιτο. ἄριστος δὲ ὁ μετὰ ἑβδόμην· πρόσθεν δὲ, μὴ ξυνεπειχθείης. οὐ γὰρ εὐήθεες αἱ νοῦσοι, ὁκόσαι πρὸ ἑβδόμης ἀπαιτέουσι Συκίην. Εστω δὲ μεγάλη, εὐρεῖα πάντη, ἀμφιχεῖν τὸ ἀλγέον χωρίον ἱκανή. οὐ γὰρ εἴσω ἐνδιδοῖ τὸ ἄλγος, ἀλλ᾽ εἰς εὖρος κέχυται. Εστω δὲ καὶ ἡ ὑπὸ τῇ Συκίῃ φλὸξ πολλὴ, ὡς μὴ μοῦνον ἑλκύσαι, ἀλλὰ καὶ ἀλεῆναι πρὸ τῆς ἀποσβέσιος τοῦ πυρός. Καὶ μετὰ τὴν ἀπόσβεσιν, ἀποσχάσαντα ἀφαιρέειν αἷμα, ὁκόσον ἂν ἡ δύναμις ἐθέλει. Πολλὸν δὲ ἔστω πλέον, ἢ εἰ ἀπ᾽ ἄλλης προφάσιος ἀπὸ τῶν ὑποχονδρίων ἀφαιρέοις αἷμα· ἐπιδηλοτάτη γὰρ ἐπὶ τῶν Πλευριτικῶν ἡ ἀπὸ Συκίης ὠφελείη. Αλες δὲ ἢ νίτρον ἐπὶ τῇσι σχάσεσι, δηκτικὸν μὲν καὶ ἀλγεινὸν, ὑγιεινὸν δέ. Αλλὰ ξυντεκμαίρεσθαι τὰς δυνάμιας, καὶ τοῦ ἀνθρώπου τὸν τρόπον. ἢν γὰρ ἀλκήεις τὴν ψυχὴν καὶ καρτερὸς ἔῃ, ἐμπάσσειν τῶν ἁλῶν, μὴ αὐτοῖσι τοῖσι Ελκεσι, ὡς αὐτέων ψαύειν· τῇ δὲ ὀθόνῃ ἐπιπάσσειν, δεδευμένῃ τῷ λίπαϊ, ἠδὲ ἐπιπετάσσειν τῷ χωρίῳ· οἱ γὰρ ἐκ τῆς ξυντήξιος ἰχῶρες τῶν ἁλῶν εἰσι ἀδηκτότεροι. πολλὸν δὲ τοῦ λίπαος καταιονέειν χρὴ, ὅκως τῷ προσηνέϊ τοῦδε ἀμβλύνῃ τὸ ἄλγος τῆς δήξιος. Δευτέρῃ δὲ ἡμέρῃ, ἄριστον τὴν Συκίην προσβάλλειν, ὡς ἐκ τῶν τρωμάτων ἕλκηταί τις λεπτὸς ἰχώρ. τόδε πολλὸν μὲν τῆς ἐπίπροσθεν Συκίης ἀνυσιμώτερον, πολλὸν δὲ τῆς δυνάμιος φυλακτικώτερον· οὐ γὰρ αἷμα ἡ τροφὴ, ἀλλὰ ἰχὼρ ἐκρέει. καὶ τόδε μέντοι, προδυκεινήσαις ἀμφὶ τῆς δυνάμιος, πρήσσειν. τῇ τρίτῃ δὲ, κηρωτὴν, ξὺν τῷ κυπρίνῳ καὶ πηγάνῳ, ἐπιθέναι. Ην δὲ ἔτι καθάρσιος τὰ πτύελα δέηται, τοῖσι κηρώμασι ῥητίνης ξυντήκειν, ἢ τοῦ θείου τοῦ ἀπύρου ξυμμίσγειν. καὶ αὖθις Πυρίην τὸ χωρίον ἔχειν. Ως τρόπος δὲ Σικύης· ἔχειν ὦν χρὴ κεραμεοῦν κοῦφον, ἁρμόζον τῇ πλευρῇ, εὐρὺ, ἢ τὸ χάλκεον, πρηνὲς ἐπὶ τὰ χείλεα, ἀμφιθεῖναι τοῖσι ἀλγέουσι. Υποτιθέναι δὲ φλόγα μεγάλην ξὺν λίπαϊ, ὅκως ζῶσα ἐς πολλὸν διαρκέῃ χρόνον. μὴ περισφίγγειν δὲ τὰ χείλεα πρὸς τῇ σαρκὶ, ἀλλ᾽ εἰς διαπνοὴν διαδοχή τις ἔστω, ὡς μὴ ἀποσβεσθείη τῇ πνιγί. ἐς πολλὸν δὲ ἐξάπτεσθαι ἔνι· ἡ γὰρ ἔνδον ἐκείνου θέρμη, ἄριστον μὲν πυρίημα, ἀγαθὴ δὲ πρόκλησις ἱδρώτων.

Χρὴ δὲ μηδὲ τὴν κάτω ἰητρείην ὑπερορῆν. ἀνδράσι μὲν, ἐς τὸ ἔντερον πηγάνινον ἔλαιον ἐγχέοντα· γυναιξὶ δὲ, καὶ ἐς ὑστέρην. Διηνεκέα δὲ τὰ πινόμενα καὶ καταποτὰ ἔστω· μελίκρητον ξὺν τῷ πηγάνῳ, καὶ χυλῷ πτισάνης, ἢν ξυνεχὲς βήσσῃ, ὡς ἐν τροφῇ φάρμακον. Ην δὲ μὴ τροφῆς καιρὸς ἔῃ, ἔστω δή τι

καὶ τῶν ποικίλων· πικέριον ξὺν μέλιτι ἑψηθὲν ἐς σύστασιν· τὰς δὲ χρὴ σφαίρας, μέγεθος ὅσον κυάμου, στρογγύλας ἐούσας διδόναι ὑπὸ τὴν γλῶτταν ἔχειν, διαφέροντα τῇδε κἀκεῖσε, ὡς μὴ καταποτὸν, ἀλλὰ τηκτὸν ἔῃ. Προσηνὲς δὲ καὶ τὸ διὰ τῆς μήκωνος, ξὺν μέλιτι, καὶ μελιλώτῳ, φάρμακον λεῖον καὶ ὑπνικόν. Τάδε μέντοι, καὶ περὶ τῆς ἄρσιος, ἢ ἐπ' αὐτέῃ, καὶ ἐπὶ τῷ ὕπνῳ, διδόναι. Ἀσίτῳ δὲ, τὰ φαρμακώδεα· κνίδης, καὶ λίνου τοῦ σπέρματος, καὶ ἀμύλου, καὶ κώνου τοῦ κοκκάλου, λείου ἑκάστου, κύαθον· καὶ ἀμυγδάλων τῶν πικρῶν πέντε καὶ εἴκοσι τὸν ἀριθμὸν, τόσοι δὲ καὶ πεπέριος κόκκοι· φωχθέντα δὲ χρὴ, λεῖα, μέλιτι ἐς ἂν ἔκλειγμα φυρῆν. τῆς δόσις, μυστίλη μίη. Ἢν δὲ ὑγρὰ καὶ ἄπεπτα ἀνάγῃ, σμύρνης ὁλκῆς < δύο, κρόκου μίη, πεπέριος κόκκοι δεκαπέντε, μέλιτι φυρῆναι λίτρα μίη. τόδε μέντοι ἤδη τὸ φάρμακον, καὶ πρὸ τῆς ἄρσιος δοτέον, μυστίλης ἥμισυ. ἀγαθὸν τόδε ἐπὶ τοῖσι χρονίζουσι, εὖτε καὶ ὀξύμελι διδόναι χρὴ, ἢν δύσπνοια ξυνεπείγῃ.

Ψυχρὸν δὲ ὕδωρ ὁκόσοι τῶν ἰητρῶν τοῖσι Πλευριτικοῖσι ἔδοσαν, οὔτε ὁκοίῳ λόγῳ ξυμβαλέειν ἔχω, οὔτε τῇ πείρῃ πιστώσασθαι. Εἰ γάρ τινες ἀπὸ ψυχροῦ διηλλάξαντο τὸν κίνδυνον, οὐδέ μοι οὐκ ἐδόκεον εἶναι Πλευριτικοί. Ἀλλὰ καὶ τοῖσι παλαιοτέροισι ἰητροῖσι ἰδέη τις ξυνδρομῆς Πλευρῖτις ἐκικλήσκετο, χολῆς ἔκκρισις ἐοῦσα, ξὺν πόνῳ πλευροῦ, ἐπὶ σμικρῷ πυρετῷ, ἢ καὶ ἄνευ πυρετοῦ. Τόδε μέντοι τὸ πάθος οὔνομα μὲν ἔχει Πλευρίτιδος, τὸ δὲ πρῆγμα οὐκ ἴσχει. Ἀλλὰ καὶ πνεῦμά κοτε ξυνιστὰν ἐν πλευρῷ δίψαν ἐνδιδοῖ, καὶ ὀδύνην πονηρὴν, μαλθακήν τε θέρμην. καὶ τόδε ἐκάλεσαν ἄνδρες ἀΐδριες Πλευρῖτιν. Ἐπὶ τῶνδε ὦν ὕδωρ ψυχρὸν ἄκος ἂν γίγνοιτο, εὐτυχίῃ τοῦ χρεομένου. ἐσβέσθη μὲν ἂν τὸ δίψος, ἡ δὲ χολὴ καὶ τὸ πνεῦμα ὑπηλάθη, καὶ διέπνευσε τὸ ἄλγος, καὶ ἡ θέρμη. Ἐπὶ δὲ φλεγμασίῃ πλευροῦ, καὶ τοῦ ὑπεζωκότος πρήσι, οὐ μόνον ὕδωρ ψυχρὸν, ἀλλὰ καὶ ἀναπνοὴ ψυχρὴ, κακόν.

Ἢν ὦν ἐκ τῆς πρόσθεν ἰητρείης περιγίγνωνται οἱ Πλευριτικοὶ, ἔτι δὲ βραχέα βήσσωσι, καὶ θέρμη ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε ἴσχῃ, σπεύδειν χρὴ διαλύειν τάδε. ἢ γὰρ ὑποστροφὰς ποιέει τὰ ἐγκαταλιμπανόμενα, ἢ ἐς Ἐμπύησιν τρέπεται.

ΘΕ-

ΑΡΕΤΑΙΟΥ

ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ

ΟΞΕΩΝ ΝΟΥΣΩΝ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ

ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΠΕΡΙΠΝΕΥΜΟΝΙΗΣ.

Κεφ. α'.

ΚΑΤΟΞΥ καὶ ἐπίκαιρον κακὸν φλεγμασίη τε καὶ πρῆσις τοῦ πνεύμονος, ἐφ' οἷσι πνὶξ ὀλιγοχρονίη. Χρὴ ὦν ἀντίξοα, ἠδ' ὠκέα, ἔμμεναι τὰ ἀλεξήματα. Τάμνειν αὐτίκα τὰς ἐπ' ἀγκῶνι φλέβας· εἶτ' ἄμφω ἅμα ἐπὶ δεξιὰ καὶ ἀριστερὰ μᾶλλον, ἢ ἐκ μιῆς μέζονος, ὡς ἀφ' ἑκατέρης τῆς χώρης τοῦ πνεύμονος ἡ ἀντίσπασις τῶν ὑγρῶν ἔῃ. Μὴ μέσφι λειποθυμίης· προσιμωρέει γὰρ τῇ πνιγὶ ἡ λειποψυχίη. ἀλλὰ κἢν σμικρὸν ἀναπνεύσωσι, ἐπισχόντα χρὴ τὴν ῥοὴν αὖθις ἀφαιρέειν. Ην γὰρ ἐξ αἵματος αἱ προφάσιες ἔωσι, αὐτὴν τὴν αἰτίην ἡ φλεβοτομίη ἄγει· ἤν τε φλέγμα, ἢ ἀφρὸς, ἤ τι ἄλλο τῶν ὑγρῶν πρήσσῃ, αἱ τῶν φλεβῶν κενώσιες εὐρυτέρην τὴν τοῦ πνεύμονος ποιέουσι χώρην, ἐς δίοδον τῆς ἀναπνοῆς.

Χρὴ δὲ καὶ κάτω ἄγειν ὑγρὰ καὶ φύσας· ἐπὶ μὲν φλεβοτομίης διαχρίοντα τὴν ἕδρην, λίτρῳ, μέλιτι, πηγάνῳ, ῥητίνῃ τῇ ἀπὸ τῆς τερμίνθου τῇ ὑγρῇ. Αντὶ δὲ τῆς φλεβοτομίης, εἰ μέζων ἡ κώλυσις ἔοι, ὑποκλύζειν χυλῷ δριμέϊ, ἁλσὶ μὲν πρὸς τῷ λίτρῳ, ἢ ῥητίνῃ δὲ τῆς τερμίνθου ξὺν τῷ μέλιτι. πήγανον δὲ ἐν τῷ ἐλαίῳ, καὶ ὕσσωπον ἐν τῷ ὕδατι ἑψηθέντα, καὶ κολοκύντης δὲ τῆς ἀγρίης αἱ σάρκες αἱ εἴσω, ἑψηθεῖσαι ξὺν ὕδατι, ἄρισται.

Συκίαι κοῦφαι, ἐς τὰ μετάφρενα, καὶ τὸν νῶτον, καὶ τὰ ὑποχόνδρια, πάντη ξύμφοροι. ἢν δέ πως ὁ θώρηξ εὔσαρκος ἔῃ, ὅκως μὴ ἀμφὶ τοῖσι ὀστέοισι τὸ δέρμα ἡ Συκίη ἀμφιθλάσσοι ἐρείδουσα, καὶ τῷδε προσβάλλειν. Ην γὰρ πάντη τοῦ σώματος τά τε ὑγρὰ ἐφέλκηται, καὶ τὸ πνεῦμα ἔξω τιταίνηται, οἷσίπερ ὁ πνεύμων πνίγεται, ἀνάπνευσις ἂν γίγνοιτο τοῦ κακοῦ. πάντη γὰρ πολιορκέειν χρὴ τὴν Περιπνευμονίην.

Ατὰρ μηδὲ τῶν διὰ στόματος ὠφελεόντων φαρμάκων ὑποφορῆν μηδέν. ἕλκει γὰρ ὁ πνεύμων καὶ ἐν ὑγείῃ ὑγρὸν, καὶ ἢν νοσῇ. Φαρμάκων διδόναι ὦν, ὁκόσα λεπτύνει τὰ ὑγρὰ ἐς διαπνοίην, ἠδὲ ὀλισθηρὰ καὶ εὔεργα ἐς ἀναγωγὴν τεύχει. Πίνειν μὲν, ἐς τάχος τῆς ὠφελείης, λίτρον ξὺν ὑσσώπου ἑψήματι, ἢ ἅλμην ξὺν ὄξεϊ καὶ μέλιτι, ἢ σίναπι ὑγρὸν ξὺν μελικρήτῳ. ἐμπάσσειν δὲ ἑκάστῳ, καὶ τῆς ἴριδος τῆς ῥίζης, καὶ πεπέριος, εὔτολμον. ἀτὰρ καὶ τάδε ξηρὰ σήσαντα, ξὺν μέλιτι διδόναι. Ην δὲ ἄϋπνοι ἔωσι δι' ἡμέρης, ἠδὲ ἐγρηγορῶσι πάννυχοι, δέος μὴ ὁ ἄνθρωπος μανῇ. καὶ ποικίλων φαρμάκων ὑπνωτικῶν χρέος, ἢν μήτι ἐν-

ἐνδιδῷ ἡ νοῦσος, ὅκως καὶ τὴν ταλαιπωρίην ὁ τῶν φαρμάκων κορεσθεὶς εὐνάσῃ· τὰ πολλὰ γὰρ γίγνεται καρώδεα. ἢν δὲ ἐν ἀκμῇ τοῦ πνιγὸς καὶ ὑπὸ τοῦ ὀλέθρου φάρμακον διδοῦς, θανάτου ἂν εἴης παρὰ τοῖσι δημότῃσι αἴτιος.

Χρὴ δὲ καὶ τὰ σιτία ἴκελα ἔμμεναι, δριμέα, λεπτὰ, διαλυτικὰ παχέος, σμηγματώδεα. λαχάνων, πράσον, ἢ κορωνόπους, ἢ κνίδη, ἢ κράμβη ἐν ὄξεϊ ἑψηθεῖσα. σιτηρῶν δὲ, πτισάνης ὁ χυλὸς τοῦ ὀριγάνου ἢ ὑσσώπου προσλαβὼν, ἠδὲ πεπέριος καὶ λίτρου πλεῖον ἀντὶ τῶν ἁλῶν· χόνδροι ξὺν μελικρήτῳ κατεφθοί· ἄφυσα δὲ πάντα ἐν τῇ ἑψήσι ἔστω· κακὸν γὰρ Περιπνευμονικοῖσι, φῦσαι. Οἶνος ποτὸν, ἢν ἄπυροι ἔωσι, μὴ πολλόν τι τῆς στύψιος ἔχων· πυκνωτικὸν γὰρ σωμάτων, ἡ στύψις. χρὴ δὲ τουτέοισι ἀραιοῦν μὲν τὰ μέρεα μᾶλλον. Πολλὸν δὲ ἄγειν τὰ πτύελα. Τὸ ξύμπαν δὲ, ὀλίγον ἔστω ποτόν· πνεύμονος γὰρ τέγξις κακὸν, εἵνεκεν πνεύμων ἀπὸ στομάχου ἕλκει καὶ κοιλίης.

Θώρηξ δὲ ἐσκεπάσθω εἰρίοισι, ξὺν λίπαϊ, καὶ λίτρῳ, ἢ ἁλσί. ἄριστον δὲ χρῖσμα τὸ διὰ τοῦ λημνίσιδος, σίνηπι ξηρὸν ξὺν κηρωτῇ ὑγρῇ. Καὶ τὸ ξύμπαν, ἔξω ἄγειν, καὶ ὑγρὰ, καὶ θερμασίην, καὶ πνεῦμα. Ἀρήγει καὶ ὄσφρησις δριμέων· χρίσιες· ἄκρων δεσμοί. Τάδε μέντοι ποιέοντι ἢν μὴ εἴκῃ ἡ νοῦσος, ἀνέλπιστος ὁ ἄνθρωπος.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ.

ΑΙΜΑΤΟΣ ΑΝΑΓΩΓΗΣ.

Κεφ. β'.

ΠΑΣΑΙ δὲ, αἱ ἐξ Ἀναγωγῆς Αἵματος, οὐκ εὐήθεες· οὐ τοῦ τρόπου μοῦνον, ἢν ἐκ ῥήξιος, ἢ διαβρώσιος, ἀλλὰ κἢν ἀραίωσις φέρῃ. οὐδ' ἢν ἀπὸ θώρηκος, ἢ πνεύμονος, ἢ στομάχου, ἢ ἥπατος, τῶν κινδυνωδέων· ἀλλὰ κἢν ἀπὸ κεφαλῆς, ἡ ἀσινεστέρη. Αἵματος γὰρ ἡ φορή. αἷμα δὲ πάντων τροφὴ, πάντων δὲ θέρμη, πάντων δὲ χροιή. Καὶ φοβερὸν μὲν ἰδεῖν διὰ στόματος ὁκωσοῦν ῥέον. κακὸν δὲ, ἤν τε ἀπὸ σπλάγχνου καιρίου· κάκιον δὲ, ἢν ἐκ ῥήξιος, καὶ διαβρώσιος.

Χρὴ οὖν τὸν ἰητρὸν τοῦ πάθεος ξυνεπείγειν μᾶλλον ἀρήγοντα. καὶ πρῶτον μὲν, ψυχρότερον αἱρέεσθαι ἠέρα ἐς ἀναπνοήν. σηκὸν ἐπίπεδον, κλίνην ἑδραίην, ὅκως μηδὲν σείηται. ἐρεθιστικὸν γὰρ αἱ σείσιες. κοίτη δὲ στερεὴ, μὴ κάρτα εἴκουσα, μηδὲ βαθείη, ἄθερμος. Ὄρθιον δὲ τὸ σχῆμα· ἡσυχίη λαλιῆς, ἠδὲ ἀκουσμάτων· ψυχῆς ἀταραξίη, εὐθυμίη· πάγχυ δὲ τοῖσι τουτέοισι ξυνομαρτέει δυσελπιστίη· τίς γὰρ, ἐμέων αἷμα, θάνατον οὐκ ὀῤῥωδέει;

Ην ὦν πολύαιμοι καὶ ἐπίφλεβοι ἔωσι, ἐπὶ πάσῃ ἰδέῃ Αναγωγῆς τάμνειν φλέβα. ἤντε γὰρ ἐκ ῥήξιος, ἢ διαβρώσιος, εὐάρμοστος Φλεβοτομίη· ἤντε ἐπ' ἀραιώσι, δέος μὴ ἀπορρήξῃ τὸ πλῆθος. Τάμνειν δὲ τὴν ἐπ' ἀγκῶνι κοίλην. εὔροον τε γὰρ τὸ αἷμα τῆσδε, καὶ καταστάζεσθαι ῥηϊδίη, καὶ ἐς πλεῦνας ἡμέρας ῥέειν ἀσινέως εὔστομος. ἐπὶ πᾶσι δὲ πάντων, ὡς ἔπος εἰπεῖν, τῶν καιρίων σπλάγχνων ὁδὸς ἥδε αἵματος· ἡ δὲ ἀνωτέρη τῆσδε, καὶ ἥδε, ἀποσχίδες ἔασι μιῆς, τῆς ἀπὸ τοῦ βραχίονος, ἄμφω· ὥστε οὐδὲν μέζον ἡ ἀνωτέρω, τῆς μέσης, ἐς ὄνησιν ἴσχει· αἴδριες γὰρ τῶν ἀποσχίσιων, ὁκόσοι στομάχῳ καὶ ἥπατι ξυνῆψαν τὴν ἄνω. Ην δὲ ἀπὸ πνεύμονος ῥέῃ, τάμνειν τῆς ἀριστερῆς χειρὸς τὴν μέσην δακτύλων μικροῦ τε καὶ παραμέσου. τήνδε γὰρ τῶν ἰητρῶν μετεξέτεροι δοκέουσι ἐπὶ Σπλῆνα κραίνειν· ἀτὰρ καὶ ἥδε τῆς ἐπ' ἀγκῶνι τῆς κάτω ἐστὶ ἡ ἀπόσχισις. τῇ ὦν πλέονι πρὸς τοῖσι δακτύλοις, καὶ μὴ ἐπ' ἀγκῶνι, τάμνοι τις αὐτέην· μείζων γὰρ τῇδε, καὶ εὔροος. Τὸ ξύμπαν μὲν ὦν, πρόσω λειποθυμίης ἐπισχεῖν. ἀτὰρ μηδὲ πολλὸν ἀφαιρέειν· ἱκανὴ γὰρ καὶ ἡ Αἱμορραγίη γυιῶσαι τὸν ἄνθρωπον. ξυνεχὲς δὲ, καὶ ἀπὸ σμικρῆς ἀφαιρέσιος, ἐπαφαιρέειν, καὶ αὐτῆμαρ, καὶ τῆς ὑστεραίης, καὶ ἐπὶ τῆς ἄλλης ὑστέρης. Ην δὲ ὁ ἀσθενέων ἰσχνὸς καὶ λείφαιμος ἔῃ, μὴ τάμνειν φλέβα. Τάδε μὲν ὦν, ἀμφὶ ἀφαιρέσιος αἵματος.

Αρήγειν δὲ καὶ δεσμοῖσι ἄκροις· ποδῶν μὲν, ὑπὲρ σφυρὰ, καὶ γόνατα· χειρῶν δὲ, ὑπὲρ καρπὸν, καὶ βραχίονα. ταινίῃ πλατείῃ, ὅκως ἡ διάσφιγξις κραταιὴ μὲν ᾖ, ἄλγος δὲ μὴ φέρῃ. Τοῖσι δὲ αἱμορραγέουσι χωρίοισι ἐπιβάλλειν χρὴ ἔρια μὲν πινόεντα οἰσύπῳ ἀπὸ τῆς ὄιος. τέγγειν δὲ χυμῷ, οἴνῳ αὐστηρῷ, καὶ ῥοδίνῳ ἢ μυρσίνῳ λίπαϊ. Ην δὲ ξυνεπείγῃ ἡ Αἱμορραγίη, ἀντὶ μὲν τῶν ἐρίων, σπόγγοισι χρέεσθαι, ὄξεϊ δὲ, ἀντὶ τοῦ οἴνου. ὑπαλειφέσθω δὲ μυρσίνῳ τὸ χωρίον· ἐπὶ πᾶσι δὲ τοῖσι σπόγγοισι, τῆς ἀκακίης, ἢ ὑποκυστίδος, ξηρῶν τῶν χυλῶν, ἢ καὶ ἀλόης· ἄριστον δὲ καὶ τὸ ὀμφάκιον ὄξεϊ λυθέν. Ην δὲ ἡ Τέγξις ἀσηρὴ ᾖ καὶ δύσφορος, Εμπλάστροισι χρέεσθαι. καὶ γὰρ τὸ δέρμα περιτείνουσι, καὶ οἷον τῇ χειρὶ κρατέουσι, ἀτὰρ καὶ αἱ δυνάμιες αὐτέων στύψαι καὶ ξηρῆναι δυνατώταται. Μυρίαι δὲ καὶ ἄλλοισι ἄλλαι πείρῃ ἔασι πισταί· ἄρισται δὲ, ὁκόσαι ὄξος ἴσχουσι, καὶ ἰτέης φύλλων χυλὸν, ἠδὲ καὶ ἄσφαλτον, καὶ ἰὸν, καὶ στυπτηρίην, καὶ λιβανωτὸν, καὶ σμύρνην, καὶ χαλκὸν καὶ κεκαυμένον, καὶ λεπίδα, καὶ ὁκόσαι τοιάδε ἐπὶ τοῖσι Εμπλάστροισι· ἢ ἔρια τὰ πινόεντα, ἢ οἱ σπόγγοι ἐν βραχέϊ δευθέντες ὄξεϊ. Ην δὲ τὴν τάνυσιν τῶν Εμπλάστρων μὴ φέρωσι, Επίθεμα ποιέειν. φοίνικες οἱ πίονες, ἐν οἴνῳ μέλανι αὐστηρῷ δευθέντες, ἐς μάζαν τρίβονται, ἔπειτα ἀκακίη ἐμπάσσεται λείη, καὶ σίδια· ἐγχριθέντα δὲ ἐς τεύχιον, κατὰ τοῦ θώρηκος τίθεται. Αλφιτα οἴνῳ ἢ ὄξεϊ δευθέντα, ἠδὲ φακῆς ἄλητον λεπτὸν κρησέρῃ σεσησμένον, κηρωτῇ ῥοδίνῳ μύρῳ ἀναλαμβάνοντα, τιθέναι· μίσγειν δὲ καὶ συμφύτου τῆς ῥίζης σεσησμένης. Αλλο. βραβύλων ἀγρίων ῥίζας ἕψειν ἐν ὄξεϊ, καὶ

τεί-

τρίψαντα ἐς μάζαν, παραμίσγειν ῥοὸς, καὶ κόμμιος, καὶ μυρσίνης βραχύ. Τῶνδε μέντοι γε ἄλλα ἄλλοισι ξυμμίσγειν, ὅκως ἂν ἰσχύος τῆς τῶν φαρμάκων, καὶ προσηνείης, καὶ ὀσμήσιος δέηται· χρὴ γὰρ καὶ τοῖσι κάμνουσι χαρίσασθαι. Τάδε μὲν, ἐκτὸς θετὰ, ἄκεα.

Ἡ δὲ τῶνδε καιριωτέρη ἴησις ἐν τοῖσι ποτοῖσι καὶ καταποτοῖσι κέεται, ὡς ἄγχιστα τῶν τετρωμένων εἴη τὰ φάρμακα. Τετρασσὴ δὲ τουτέων ἡ ἰδέη· ἢ τοὺς ὀχετοὺς τοῦ ῥόου δῆσαι, ξυναγωγῇ καὶ πίεσι τῶν ἀγγείων· ἢ τὸ ῥέον παχῦναί τε καὶ πῆξαι, ὡς μὴ διαῤῥέῃ, κἢν παραπέμπωσι οἱ ὀχετοί· ἢ ξηρῆναι τὰς ἐφόδους, πρὸς ἕδρην τὴν ἀρχαίην τὸ αἷμα στήσαντα, ὅκως μὴ τῇ ἐπιῤῥοῇ κενεόμενοι οἱ χῶροι προσμενέωσι, πλημμυρῶσι δὲ ἔνθα ἡ ξυνώδοσις. Ἐπὶ μὲν τῆς ἀραιώσιος τῶν φλεβῶν, ἡ στύψις ἀρκέει· διαῤῥέει γὰρ, ὡς ὑδρεῖον νέον, ὅθεν τῇσι ἀραιώσεσι. Ἀτὰρ ἠδὲ ἐπὶ τῇσι διαιρέσεσι, στύψις μὲν ἡ ἰητρείη, ἐς τὴν ξυναγωγὴν τῶν χειλέων· μέζοσι δὲ, καὶ δυνατωτέροισι, τοῖσι φαρμάκοισι χρέεσθαι. Ἢν δὲ ὁ τῆς διαβρώσιος ᾖ τρόπος, καὶ μὴ ξυνάγηται ὑπὸ τῆς στύψιος τοῦ ἕλκεος τὰ χείλεα, σεσήρῃ δὲ τὸ τρῶμα ἀξύμβατον ἐκ τῆς διαθλίψιος ἐὸν, πάγον χρὴ τοῦ αἵματος, ἀτὰρ ἠδὲ τῆς θέρμης, ποιέειν· ἀκινησίῃ γὰρ τῶνδε καὶ πήξι ἵσταται ὁ ῥόος. Ὀξύκρητον μὲν ὦν τοῖσι ἀραιοῖσι ἱκανὸν ἐς στύψιν· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ αἷμα ἄκρητόν ἐστι τὸ ῥέον, ἀλλὰ τοῦδε ἰχὼρ, διὰ σμικρῶν τῶν στομίων. καὶ τοῦδε οὐ πολλοῦ, οὐδὲ πολλάκις, χρέος. μετεξετέροισι δὲ καὶ ἡ ἔξωθεν ἰητρείη, ἀτὰρ καὶ φοινίκων ἢ κερατίων ἐδωδίμων ἕψημα ποθὲν, μοῦνον ἤρκεσε. ἔστω δὲ τὸ ὄξος οἴνων μὲν τῶν στυφόντων τῇ φύσει, εἰ μὴ φαρμακίη ᾖ, ἀλλὰ τῷ χρόνῳ δριμύ τε καὶ στῦφον. Ἐπὶ δὲ τῇσι διαστάσεσι τῶν τρωμάτων, πρὸς τῷ ὀξυκρήτῳ ἔστω φάρμακα, ἁπλᾶ τὴν πρώτην, ἀρνογλώσσου χυλὸς, ἢ πολυγόνου, ἢ σέριδος, ἑκάστου μοίρη, πρὸς τῷ ὀξυκρήτῳ. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον ῥέῃ, ὑποκυστίδος ἢ ἀκακίης ξηρῶν ἐμπάσσειν, ἐς γ΄ κυάθους τοῦ ὀξυκρήτου, ὁλκῆς τῇδε δραχμὴν μίην. ἄριστος δὲ καὶ χυλὸς ὄμφακος. Ἢν δὲ κρέσσον ἡ ξυμφορὴ τῶδε γίγνηται, κηκίδα λείην, καὶ βάτου ῥίζαν ξηρὴν, καὶ λίθον τὴν ἐξ ἁλὸς κουράλλιον λείην ξηρὴν ἐμπάσσειν. δυνατωτέρη δὲ τῶνδε τὸ ῥῆον ἡ ῥίζα, ἐμψῦξαι, ξηρῆναι, στῦψαι, τὰ πάντα ποιῆσαι· ἀτὰρ καὶ ἥδε ξὺν τῷ ὀξυκρήτῳ μούνῳ. Ἢν δὲ μεζόνων ἀρήγειν χρέος, τοῖσι χυλοῖσι τῆς σέριδος, ξὺν ἀρνογλώσσῳ, τῆς ῥίζης ἐμπάσσειν ὁλκῆς τριώβολον, ἐς κυάθους τοῦ ὑγροῦ τρεῖς ἢ τέσσαρας. Ἐπὶ δὲ τῇσι διαβρώσεσι, τότε ὅλως ἐν ἐκείνῃ στύψιν ἐμποιέειν, ἐς πάγον τοῦ διαῤῥέοντος αἵματος· καὶ τοῖσι δεχομένοισι, ὅκως ἀπὸ πολλοῦ τοῦ τρώματος μύωσιν αἱ φλέβες. Ἀλλὰ καὶ τὰ πινόμενα ἔστω κραταιὰ, δυνατὰ ποιῆσαι πάγον. χυλὸν ὦν κοριάνου ξὺν ὄξεϊ, ἠδὲ λαγοοῦ ταμισὸς, ἢ νεβροῦ, ἢ ἐρίφου· μὴ πολλὸν δὲ διδόναι· ἔκτεινε γάρ κοτε τουτέων τι τῷ πλήθεϊ· ἀλλὰ τοῦ μὲν χυλοῦ τοῦ κοριάνου μὴ μεῖον μὲν ἡμικυάθου ἐς τρεῖς τοῦ ὀξυκρήτου, τῆς δὲ ταμισοῦ ὀβολοὶ μὲν τρεῖς,

τὸ δὲ πλεῖστον ὀβολοὶ δ΄. Ες δὲ τὰ τοιάδε εἴδεα τῆς φορῆς, καὶ γῆ ἀρίστη Σαμία, καὶ Ερετριὰς, καὶ ἀστὴρ κάρτα λευκὸς, καὶ Σινωπὶς, καὶ ἡ σφραγὶς ἡ Λημνίη. Τουτέων δὲ ὁλκὴ σταθμοῦ, τὸ μεῖον, < α΄· τρεῖς δὲ, τὸ πλεῖστον· ξὺν τινι τῶν ἑψημάτων, φοινίκων, ἢ κερατίων ἐδωδίμων, ἢ ῥιζῶν βάτων. Ην δὲ τρηχύνηται ἡ Αρτηρίη, καὶ ἐπὶ τῷδε βήσσῃ, σιραίῳ τῷ Κρητικῷ ἐμπάσσειν τάδε. ἄριστον ἐς λείωσιν Αρτηρίης, καὶ ἄμυλος ξὺν τοῖσι δεδευθεὶς· ξὺν γὰρ τῷ λείῳ, καὶ τὸ παγερὸν ἴσχει. Ην μὲν οὖν ξυνεπείγῃ ἡ φορὴ, ἅπαξ τῆς ἡμέρης, περὶ τῆς προσαιρέσιος, δοτέον· ἢν δὲ μὴ, καὶ δὶς, καὶ τρίτον ἐς τὴν ἑσπέρην. Εκ δὲ τῶν φαρμάκων καὶ καταποτὰ ποιέειν ξηρῶν, ἐν μέλιτι ἑφθῷ ἐς σύστασιν· κηκὶς λείη· ἄριστον δὲ καὶ ῥοὸς ἐς τὰ ὄψα, γίγαρτα, καὶ ὀξυλαπάθου καρπὸς, καὶ ἰδίῃ ἑκάστου, καὶ ξυνῇ. τάδε μέντοι καὶ ὑπὸ τῇ γλώσσῃ ἔχειν, ἐς τὸ διηνεκὲς τῆς ξυντήξιος· ἀτὰρ καὶ κόμμι ξὺν τῷ φυτῷ, καὶ τράγου τῆς ἀκάνθης τὸ δάκρυον. Ποικίλων δὲ φαρμάκων, μυρίη μὲν ἡ πεῖρη, ποικίλαι δὲ καὶ χρήσιες, τροχίσκων, τοῦ διὰ τῆς Αἰγυπτίας ἀκάνθης, καὶ ἑτέρου τοῦ διὰ ἠλέκτρου, καὶ ἄλλου τοῦ κροκώδεος, ὡς ἡ σκευασίη ἰδίῃ λέλεκται.

Ανευ μὲν οὖν πυρετῶν, ἅπαντα τολμέειν ἐπὶ τοῖσι φαρμάκοισι· καὶ πολλὰ, καὶ πολλάκις, διδόντα. Ην δὲ ἐπιπυρεταίνωσι, (τὰ πολλὰ δὲ τῇσι φλεγμασίῃσι τῶν τρωμάτων γίγνονται πυρετοὶ,) μήτε ἀθρόον ἴσχειν τὴν φορὴν, μήτε ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι φάρμακα πιπίσκειν· πολλοὶ γὰρ ὑπὸ πυρετῶν θᾶσσον ὄλλυνται, ἢ ὑπὸ τῆς τοῦ αἵματος φορῆς.

Τροφαὶ, ποικίλαι· καὶ τὴν ἰδέην, ὁκοῖα τὰ φάρμακα. ἀτὰρ καὶ τὰ φάρμακα ἐν τροφῇ· οὔτε γὰρ ἐπὶ μιῇ μούνῃ ἅπαντα εὑρέειν τὰ τροφῆς ἀγαθὰ εὔπορον· οὔτε, ἢν μὲν οὐ μούνη ἐς ἰητρείην ἀρκέῃ, μὴ μούνῃ χρέεσθαι, διὰ τὸν κόρον, ῥηΐδιον· καὶ γὰρ κατὰ ποικίλα ἥκειν. Ηδη δὲ ἀπὸ χρονίων γίγνεται. ἔστω οὖν στύφουσα, καὶ ἐς δύναμιν ψύχουσα, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς θίξιν· θέρμη γὰρ αἵματος πρόκλησις. Χόνδροι πλυτοί· ὄρυζα ἐς ὀξύκρητον· ἢν δὲ τὸ ὄξος βῆχας ἐμποιέῃ, φοινίκων ἕψημα· ἄρτος ὀπτὸς, καταξηρὸς, κοπεὶς, ἠδὲ καὶ ἐς ἄλητον σεσησμένος. ἁπάντων οὖν ῥόφημα, ξὺν λίπαϊ· θύμβρη ἅλεσι ἡδυνθεῖσα, ῥοὸς ἐπίπασμα. Ην δὲ καὶ χαρίσασθαί τι τῷ κάμνοντι ἐθέλῃς, κορίανον ἔστω ἐς ἡδονὴν ὅτῳ φίλον, ἤ τι τῶν Κρητικῶν ἠδὲ εὐπνόων σπερμάτων. Φακὸς, ἢν μὲν ἡ Αἱμοῤῥαγίη ἐπείγῃ, ξὺν ἀρνογλώσσου χυλῷ· ἢν δὲ μὴ, τοῦ χυλοῦ ἔστω φειδώ· οὐ γὰρ εὔπεπτον, οὐδὲ προσηνὲς ἐς γεῦσιν. χρὴ δὲ τουτέοισι, ἥκιστα πάντων, δύσπεπτον διδόναι. Ην δὲ ἐξ Αἱμοῤῥαγίης θάνατον ὀῤῥωδέῃς, καὶ ἀτερπὲς, καὶ δύσπεπτον· ἠδὲ ἀπηνέα ἔστω τὰ σώζοντα. κηκὶς οὖν, ξηρὴ, λείη, προσεπιπασσέσθω φακῷ τῷ ξηρῷ, καὶ ψυχρῷ· ὠὰ, ἑψήσι παχέα, ξὺν ῥοιῆς σιδίοισι, ἢ κηκῖδος. Ηδὲ ἐστιν ὑπ᾽ ἀνάγκης ἐν φαρμάκῳ τροφή. Ποτὸν δὲ, τὸ ξύμπαν, ὀλίγον ἔστω· ξηρῇ γὰρ διαίτῃ ὑγρὸν ἀξύμφορον. Τοιάδε μὲν, στύψαι καὶ ψύξαι εἰ ἐθέλεις. Ην δὲ

πα-

παχῦναι καὶ αἷμα καὶ πνεῦμα, γάλα, καὶ ἄμυλος· καὶ χόνδροι ἄλλοτε μὲν ξὺν ἀμύλῳ, ἄλλοτε δὲ ξὺν χόνδρῳ γάλα· ἐς πῆξιν δὲ ἡ σύστασις, ὡς μὴ ῥόφημα ὑγρὸν ᾖ. Ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον παχῦναι καὶ στῦψαι ἐθέλῃς, οἱ χόνδροι μὲν ξὺν φοίνιξι ἑψείσθωσαν· ἐς δὲ τὴν σύστασιν, ἄμυλος ἔστω, καὶ γάλα ἄριστον, καὶ φαὶς τὸ Τυῤῥηνικὸν, παχὺ ἐὸν, καὶ γλίσχρον, καὶ κολλῶδες, ξὺν τῷ γάλακτι· ταμισοῦ δὲ τοῦ ἐρίφου ὑγροῖσι τοῖσι ἑψήμασι προσεγχέειν ἐς πῆξιν, ὅκως ἐπὶ γάλακτι ἐς νέου τυροῦ ξύστασιν ἴσχῃ. παχύτερον δὲ τουτέων κέγχρος ἑφθὸς ξὺν γάλακτι ὡς τὸ φαὶς, καὶ τὸ ἐπίπαστον ἢ κνηκὶς καὶ τὰ σίδια. Τεκμαίρεσθαι δὲ τὰς ξυμμετρίας τῶν ξηραινόντων, ἢ παχυνόντων· καὶ γὰρ βηχώδεα ταῦτα, ὑπερβολῇ τε ξηρότητος μετεξετέροισι προσέῤῥηξε τὰς φλέβας. Ἢν δὲ πρήσσηται μὲν, ἴσχηται δὲ τὸ αἷμα, ἐς τἀναντία ἐκ προσαγωγῆς ἡ μεταβολὴ, καὶ μηδὲν ἄγαν· φιλόστροφα γὰρ τάδε, καὶ κακοήθεα. Χρὴ δὲ σαρκοῦν ἤδη τὸν ἄνθρωπον, καὶ τὰς ὠτειλὰς ἐς τὸν πῶρον ἄγειν, αἰώρῃς, ἢ τρίψεσι μαλθακῇσι, περιόδοισι, θυμηδίῃσι, τροφῇ ποικίλῃ καὶ ξυνήθεϊ.

Τάδε μὲν ὦν, ἢν ἐκ τῆς φορῆς τοῦ αἵματος τὸ τρῶμα ξυμπέσῃ, καὶ ὁ χῶρος ὑγιασθῇ εὐακέως. Ἢν δὲ ἐγκαταλείπηται Ἕλκος, καὶ διάπυον γίγνηται, ἑτέρης μελέτης χρέος· καὶ γὰρ καὶ ἑτέρων διαδέχεται ἡ φορή. Περὶ τῆσδε μέντοι, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΚΑΡΔΙΑΚΩΝ.

Κεφ. γ'.

ΕΝ Συγκοπῇ, μάλα χρὴ τὸν ἰητρὸν προνοίαν ἐπιτηδεύειν· μέλλουσαν μὲν γὰρ ἢν προγιγνώσκῃς, τά τε γὰρ παρεόντα ἐπεσσυμένως συνεργὰ ἔνσεο, ἀτὰρ ἠδὲ ἐξελάσαις ἂν αὐτέην πρὶν ἥκειν· Παρεοῦσαν δὲ οὐ ῥηϊδίως διαδιδρήσκουσι οἱ νοσεῦντες. λύσιν γὰρ τῆς φύσιος, τὴν Συγκοπὴν ἔλεξα· οὐ παλίσσυτος δὲ φύσις λυθεῖσα. Τήνδε ὦν, μάλιστα μὲν μέλλουσαν, κωλύειν· ἢν δὲ μὴ, ἄρτι ἀρχομένην. Προγιγνώσκειν δὲ χρὴ, τοῖσι ἐν τοῖσι ἀμφὶ τῶν Ὀξέων Νούσων λελεγμένοισι· εὖτε τὴν αἰτίην, ἀτὰρ ἠδὲ καὶ τὰ σημήϊα ἐφραζόμεθα. Καῦσος μὲν γὰρ ὁ πυρετὸς, ἀρχή. ἐπὶ δὲ τῷ Καύσῳ, κάκιστα σημήϊα, ξηρότης, ἀγρυπνίη· θερμασίη τῶν σπλάγχνων, ὅκως ἀπὸ πυρός· ψυχρὰ δὲ, τὰ ἔξω· χεῖρες, καὶ πόδες ἄκροι, ψυχρότατοι. ἀναπνοὴ ἐς ὁλκὴν μακρὴ, ποθέουσι γὰρ ψυχρὸν ἠέρα, ἕνεκεν ἐκπνέουσι πῦρ. σφυγμοὶ σμικροὶ, πυκνότατοι, τρομώδεες. Ἐκ τῶνδε ὦν τεκμαιρόμενος, καὶ ὁκόσα μοι ἐν τοῖσι σημηΐοισι λέλεκται, αὐτίκ' ἐξ ἀρχῆς ἀρήγειν.

Ην ὦν μὴ πάντα κωλύῃ, ἕξις, ἡλικίη, ὥρη, ἀψυχίη τοῦ ἀνθρώπου, τάμνειν φλέβα. Κὴν πολλὰ κωλύῃ, εἷς δέ τις ἀριθμὸς ἐπίκαιρος ᾖ, ὁκοῖον γλῶσσα τρηχείη τε καὶ ξηρὴ καὶ μέλαινα, (εἴδεται γὰρ τὰ εἴσω πάντα σημήϊα,) ξυντεκμαίρεσθαι δὲ ἐπὶ πᾶσι τὴν δύναμιν, εἰ μὴ προαπηύδηκε ἐκ τῆς νούσου, πόνων τε, καὶ διαίτης· οὐδὲ γὰρ οὐδὲ ἐνδείῃ μοῦνον, ἀλλὰ καὶ πνιγί. Ην δὴ ὑπὸ πλήθεος γίγνηται Συγκοπὴ, καὶ φλεγμασίης τι ὑποχόνδριον ἢ ἧπατος μέγα διασημαίνῃ, οὐδὲ ἀμβολῆς χρέος. Τάμνειν δὲ τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τὴν κοίλην· ἀτὰρ ἠδὲ διὰ σμικρῆς τομῆς τοῦ χράσιος ἀφαιρέειν, ὡς μὴ σφόδρα τῇ δυνάμει ἐπίδηλον ᾖ· ἐλέγχει γὰρ τὴν φύσιν τὸ ἀθρόον. καὶ πολλόν τι μεῖον, ἢ δι' ἄλλας προφάσιας, ἀφαιρέειν· ἢν γὰρ ἐπὶ Συγκοπῇ καὶ σμικρὸν ἁμαρτάνῃ, ῥηϊδίως εἰς ᾅδου τρέπει. Αὐτίκα ὦν διδόναι τροφὴν ἐς νεόχμωσιν τῆς δυνάμιος· χάννυται γὰρ ἡ φύσις, καὶ τῇ τῶν παλαιῶν ἀπαλλαγῇ, καὶ τῇ τῶν ποταινίων προσθήκῃ.

Ην δὲ Φλεβοτομίην μὲν ἡ δύναμις ἀποτρέπῃ, φλεγμασίαι δὲ ἔωσι, Συκίην τῇδε προσβάλλειν, πολὺ πρόσθεν τῆς κρίσιος τοῦ νοσήματος. ἐν Κρισίμοισι γὰρ ἡ Συγκοπὴ ἐπεὶ τῇσι αὐτέῃσι περιόδοισι, αἵ τε φύσιες κρίνουσι, αἵ τε νοῦσοι κτείνουσι. Κὴν γὰρ ἐς ἀνάγκην οἰνοποσίης ἥκῃ ὁ ἄνθρωπος, οὐ κάρτα ἀσφαλὲς ἐπὶ φλεγμονῇσι οἰνοποτέειν. οἶνος γὰρ φλεγμαίνουσι μὲν πόνων ἐπίδοσις, ἀφλεγμάτοισι δὲ φύσιος αὔξησις. Επίπροσθεν δὲ τῆς Σικύης, περὶ μιῆς ἢ δευτέρης ἐπιπλάσιος, χρέος, ἔς τε ἄνεσιν τῶν μερέων, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς εὐρεῖην τοῦ αἵματος· μετεξετέροισι δὲ, καὶ ἐπὶ τῇ Σικύῃ, ἐς τὴν δευτέρην ἐπίπλασιν. Εστω δὲ καὶ τῇδε φειδώ· κίνδυνος γὰρ ωὑτὸς τοῦ αἵματος τῆς ἀμετρίης, καὶ ἐπὶ τῇ Συκίῃ. Κλυσμοῖσι δὲ, ἐπὶ σκυβάλοισι παλαιοῖσι μοῦνον, χρέος. τῆς δυνάμιος δὲ φείδεο.

Τέγξιες κεφαλῆς, ψυχραὶ, ὁκόσαι μοι ἐπὶ Φρενιτικοῖσι λελέξαται· ὅκως εὐμετρίης ὀλίγῳ μέζω. Καθαρὸς ἠὴρ, ψυχρότερος, ἐς ἀνάπνευσιν. Οψιος τερπωλὴ, φυτῶν, γραφῆς, ὑδάτων, ὡς ὁρῆσθαι τὰ πάντα ἡδέως. Λαλιὴ τῶν παρεόντων φιλομειδής· ἡσυχίη, θυμηδίη τοῦ νοσέοντος. Οσμαὶ εὐώδεες, ἀβαρέες ἐς κεφαλῆς αἴσθησιν. ἀτὰρ καὶ τῶν τρεφόντων ἔστωσαν ὀσμαί· ἀλφίτων, ξὺν ὕδατι δευθέντων, ἢ ὄξεϊ· ἄρτων θερμῶν, νεοπέπτων. Οἴνῳ δὲ μὴ κάρτα κλύζειν στόμα, μηδὲ ἅμα εἴργειν.

Ποτὸν, θᾶσσον, καὶ ξυνεχὲς, ἢ τοῖσι ἄλλοισι. Τροφὴ, ἀνὰ πᾶσαν ἡμέρην, κούφη, εὔπεπτος, τὰ πολλὰ σιτώδης, ἠδὲ καὶ ἡδεῖα, κὴν σμικρὸν χεῖρον ἔῃ. τοῖσιδε γὰρ, τῶν ἄλλων μᾶλλον, χαριστέον· οὐχ ἥκιστα γὰρ τῷ στομάχῳ ἐς ἔκλυσιν ἡ νοῦσος ἀμφύει. Ασιτίη δὲ, ἢ λιμὸς, οὐδαμᾶ. ἱκανὴ γὰρ ἡ νοῦσος τὰ πάντα λαφύξαι. Ην δὲ ἥκῃ μὲν ἤδη ἡ περίοδος ἐς Κρίσιν, νοτὶς δὲ κληΐδας καὶ μέτωπον ἰζάνῃ, καὶ ἄκρεα ψυχρὰ, σφυγμὸς δὲ σμικρότατος, ἠδὲ πυκνότατος, ὁκοῖον ἑρπων, ἀμυδρὸς τὸν τόνον, μικρόν τι ἄρα λαβεῖν χρὴ σίτων, καὶ οἴνου ἐνεργῶς ἄπτεσθαι.

ἄπλεσθαι. Χρὴ δὲ κεφαλὴν προησφαλίσθαι τέγξεσι, ἠδὲ τὴν κύστιν. λέλεκται δέ μοι τάδε ἄκεα ἐπὶ τοῖσι Φρενιτικοῖσι. Διδόναι δὲ οἴνου, μὴ χανδὸν, μηδὲ ἀδδήν. μετεξέτεροι δὲ πλησμονῆς ἀκμείῃ, ἀνορεξίῃ τε, καὶ ἀδρανίῃ τοῦ φαγέειν τε καὶ πιεῖν, ἀπώλοντο· πολλοῖσι δὲ, καὶ εὐσίτοισι ἐοῦσι, λελυμένης ἤδη τῆς φύσιος, οὐδὲν τὸ πλῆθος ἐς τὸ μὴ θανεῖν ἤρκεσε, ἐς μὲν τὴν γαστέρα κατιόντων τῶν σιτίων, οὐκ ἀνιόντων δὲ ἐς τὴν δύναμιν ἀπὸ τῆς κοιλίης. Ἔστω ὦν σιτία μὲν ποικίλα, τὰ πολλὰ σιτώδεα, ὡς ῥυμφάνειν μᾶλλον, ἢ μασσᾶσθαι. κἢν στερεὰ ἔῃ, ὀλισθηρὰ ἔσεσθαι γιγνέσθω· ὠὰ μὴ κάρτα ξυνεστῶτα, μηδ᾽ ὀπτὰ ὅλα, τοῦ στερεοῦ γυμνά· ψωμοὶ διάβροχοι οἴνῳ, τὰ πρῶτα θερμώδεες, δύο, ἢ τρεῖς. Ἐπὶ δὲ τοῖσι, τὰ πάντα ψυχρὰ, ἢν μὴ ὑποικουρέωσι φλεγμοναί. Οἶνος εὐώδης, μὴ κάρτα στύφων, πλατὺς δὲ ὡς ἥκιστα· Ἑλληνικοὶ μὲν, Χῖος, ἢ Λέσβιος, ὁκόσοι τε ἄλλοι νησιῶται λεπτοί· Ἰταλῶν δὲ, Συρεντῖνος, ἢ Φουνδανὸς, ἢ Φαλερῖνος, ἢ Σιγνῖνος, εἰ μὴ σφόδρα στύφῃ. παραιτέεσθαι δὲ τῶνδε τὸν κάρτα παλαιὸν, ἢ νεώτερον. Διδόναι ὦν, τὰ πρῶτα, θερμὸν, μὴ μεῖον κυάθων τεσσάρων, περὶ τῆς κρίσιος, μηδὲ κοτύλης πλεῖον, κἢν εὔποτος ἔῃ. Ἐπὶ δὲ τῶνδε, σιτίον διδόντα, εἰ τὰ τῆς φλεγμασίης ἀπήκοι, αὖθις ψυχρὸν ὀρέγειν, ὅκως ἐς ἄκος δίψεος· πρὸς ἀνάγκην δὲ, μὴ μόνον μὲν, ξὺν σιτίῳ δέ. Προνοεῖσθαι δὲ χρὴ, ὡς μὴ ἅψιν φρενῶν ὁ οἶνος ποιέηται· καὶ ἐπὶ τοῖσι δὲ συνανέχειν. Κἢν ἐκ διαστάσιος εὕδειν θέλῃ, ἡσυχίη προσακτέη. Ἢν δὲ πουλὺς μὲν ἱδρὼς ἐκρέῃ, σφυγμοὶ δὲ πρὸς ἀκινησίην, ὀξεῖα δὲ φωνὴ, ἄθερμα δὲ καὶ τὰ στήθεα, διδόναι τοῦ οἴνου, ὁκόσον ἂν δύνηται πιεῖν· μοῦνος γὰρ οἶνος ἐλπὶς ἐς ζωὴν ψυχροῖς. καὶ οἶνος ἐὼν ξυνήθης ἔῃ, ἄλλοτε μὲν πιεῖν, ἄλλοτε δὲ αὖ σιτίον ξὺν οἴνῳ φαγέειν· ἐκ διαστάσιος μὲν, ἐς ἀνάπαυλαν τοῦ καμάτου, τοῦ ἔκ τε τῆς νούσου, καὶ τῆς τροφῆς. ἐν γὰρ σμικρῇ τῇ ἰσχύϊ, μογέουσι κάρτα, καὶ ἐπὶ τῇ ἐδωδῇ. Χρὴ ὦν αὐτόν τε ἀλκήεντα καὶ εὔθυμον ἔμμεναι, καὶ τὸν ἰητρὸν ἔπεσι μὲν παραφάσθαι ἐς εὐελπιστίην ἔμμεναι· ὡς δὲ ἀρήγειν, ποικίλῃ τροφῇ τε, καὶ οἴνῳ.

Χρὴ δὲ καὶ τῇ ἄλλῃ ἰητρείῃ ἐνεργῷ χρέεσθαι, ἔς τε τὴν τῶν ἱδρώτων κάθεξιν, καὶ τῆς δυνάμιος ἀνάστασιν ἐς τὸ ζώπυρον. Ἔστω ὦν Ἐπίθημα τῷ θώρηκι ἐς τὸν ἀριστερὸν μασόν· φοίνικες ἐν οἴνῳ λεῖοι, ξὺν ἀλόῃ, καὶ μαστίχῃ· κηρωτῇ δὲ ξὺν νάρδῳ πεποιημένῃ ἀνειλήφθω τάδε. Καὶ ἢν τόδε ἀσηρὸν γίγνηται, ἄλλο ἐπιτιθέναι Ἐπίθημα. μήλων ἐξελόντα τὸ σπέρμα καὶ ὅ τι περ ἂν σκληρὸν ᾖ, θλάσαντα, ξυμμίσγειν ἀλφίτοισι εὐώδεσι· ἔπειτα ἀψινθίου κόμης, καὶ μυρσίνης, ἠδ᾽ ἀκακίης, καὶ μάννης, σεσησμένων, ξυμμίσγειν· ὁμοῦ δὲ τὰ πάντα φυράσαντα, κηρωτῇ ἀναλαμβάνειν οἰνανθίνῃ. Ἢν δὲ ὑπὸ τῶνδε μὴ ἴσχηται ὁ ἱδρὼς, ὄμφακος χυλὸν ἐς φύρησιν ξυντεθὲν, ὀμφάκιον ἀκμαῖον, καὶ ἀκακίη, καὶ κόμμι δὲ, ῥοῦς τὸ ἐδώδιμον, καὶ στυπτηρίη, καὶ φοίνικες, καὶ ῥόδων χυλὸς εὔπνοος· ἅμα πάντα νάρδῳ τε, καὶ οἰνάνθης τῷ λίπαϊ, ἐς τὸν θώρηκα ἐπιθέναι. καὶ γὰρ

τόδε ἐμψύχει τε καὶ στύφει. Κατακεέσθω δὲ ἐν ἠέρι ψυχρῷ, εἴτε καὶ πρὸς ἄρκτον ὁ οἶκος· εἰ δὲ καὶ εἴη αὔρη Βορέου, ψυχρὴ ἐπιπνέουσα, ζωγρήσει

κακῶς κεκαφηότα θυμόν.

Ἔστω δὲ καὶ εἰς λειμῶνας, καὶ πηγὰς, καὶ κελαρύζοντας ὀχετούς· καὶ γὰρ καὶ τὸ εὔπνοον τῶνδε, καὶ ἡ θυμηδίη, καὶ τὴν ψυχὴν θάλπει, καὶ τὴν φύσιν ζωγρεῖ. ἀτὰρ καὶ πρόκλησις τοῦ φαγέειν τε καὶ πιέειν. Ἢν δὲ ὑπ' ἀπορίης μὴ τάδε τις εὐτυχῇ, μιμέεσθαι χρὴ, καὶ αὔρην ψυχρὴν, πτόρθων εὐωδέων ἡδονῆς ῥιπίσι· καὶ ὥρην ἔαρος, φύλλοισι ἠδ' ἄνθεσι τοῖσι πρέπουσι στορέσαντα τὴν γῆν. Ἀτὰρ καὶ ἐπίβλημα ἔστω κοῦφον, παλαιὸν, ὡς δέχηται μὲν τὸν ἠέρα, διαπνέῃ δὲ τοῦ θώρηκος τὴν θέρμην. ἄριστον δὲ, ὀθόνη παλαιή. Πάσσειν δὲ αὐχένας καὶ κληῖδας ἀλφίτοισι, καὶ θώρηκα· τρέφειν μὲν τῷ εὐόσμῳ, τῷ δὲ αὐχμηρῷ ξυνέχειν. καὶ παιπάλῃ δὲ τοῦ σώματος τὸ ἀραιὸν ἐμπάσσειν· ἀτὰρ καὶ τὰ πρόσωπα, τῇ γῇ τῇ Σαμίῃ, τῇ κρησέρῃ σεσησμένῃ, ἐς ὀθόνην ἀραιὴν ἐνδήσαντα, καταπάσσειν, ὡς διασήθηται ἐς τὰ μέτωπα καὶ τὰ μῆλα ἡ ἄχνη. καὶ τίτανον ἐσβεσμένην, καὶ γύψον ὀπτὴν, σησθέντα ἐν κρησέρῃ σμικρῇ, ἐμβάλλειν ἐπὶ τοῖσι ἰκμαλέοισι. Ἔστησέ τέ κοτε ἱδρῶτας καὶ σπογγιὴ ψυχροῦ ἐς τὰ πρόσωπα προσβληθεῖσα, πήξει μὲν τῶν διαρρεόντων ὑγρῶν, πυκνότητι δὲ τῆς ἀραιώσιος. Διαχέειν δὲ τὴν ἕδρην, ὅκως ἡ τοῦ ψυχροῦ φύσα καὶ τῆς τροφῆς ἐκχέηται. Ἠδὲ ἀνακαλέσασθαι τῶν ἄκρων τὴν θέρμην, γλευκίνῳ, ἢ σικυωνίῳ λίπαϊ, ξὺν πεπέρεϊ, καὶ τῷ καστορίῳ, καὶ νίτρῳ, καὶ κάχρυ, κηροῦ σμικρὸν ἐντήκοντα, ὡς ποθίζει τὸ χρῖσμα· καὶ διὰ τῆς λιμνήστιδος, ἠδ' εὐφορβίου, καὶ δάφνης τοῦ καρποῦ ἄλειμμα, ἐπανάκλησιν θέρμης ποιέεσθαι. Ἀτὰρ καὶ βολβοὶ ὠμοὶ, οἱ σμικροί τε καὶ ἐρυθροὶ, ξὺν πεπέρεϊ, καὶ ὄξεος τρυγίῃ λείῃ, ἄριστον Ἐπίπλασμα τῶν ποδῶν· καθ' ὥρην ξυνεχέστατα ἀείροντα, κίνδυνος γὰρ ἑλκέων ἠδὲ φλυκταινώσιος. Ἐπὶ τοῖσι, ἐλπὶς τὸν ὧδε νοσέοντα διαφρῆναι τὸν ὄλεθρον.

Κἢν πάντα μὲν τὰ κατὰ λόγον ἰητρὸς ἔρδῃ, εὖ δὲ πάντα χωρέῃ, ξὺν τῇ Ξυγκοπῇ, καὶ εἰ φλεγμασίαι ἐπέωσι, ἐκλύονται. καὶ ἱδρὼς μὲν οὐδαμᾶ· θέρμης δὲ ἀνάκλησις πάντῃ, ἀτὰρ καὶ ἐς ἄκρους πόδας, καὶ ἀνὰ ῥῖνα· τὸ δὲ πρόσωπον, εὔχροον· σφυγμοὶ, ἐς μέγεθος ἔρρυθμοι, ἄτρεμοι, σφοδροί· φωνὴ δὲ ξυνήθης· εὔφωνος, καὶ τὰ πάντα ζωώδης. κάματος οὐκ ἀλγεινής. ἀτὰρ ἠδ' εὕδων ὁρέεται· καὶ ἢν ἕλῃ μιν ὕπνος, ἐξέπεψε μὲν τὰ σιτία, ἐξένηψε δὲ τὴν αἴσθησιν, ἀτὰρ ἠδ' ἐξεβλάστησε τὴν φύσιν. Κἢν ἐξ ὕπνου ἔγρηται, εὔπνοος, εὐσταλὴς, ἄτονος· ἀναπεμπάζεται δὲ, ὅκωσπερ ὄναρ, τὴν νοῦσον.

Μετεξετέροισι δὲ πυρετοὶ ἀμαυροὶ ἐγκαταλείπονται, καί πῃ καὶ φλεγμασίαι σμικραὶ, καὶ γλῶσσα ξηρή· ἄνικμοι, ῥιγώδεες, νωθροὶ, διαλελυμένοι· οἷσι ἐς Μαρασμὸν ἡ περιτροπή. Εὖτε οὐ καταβλακεύειν χρὴ, ἠρεμίῃ,

καὶ

καὶ λεπτῇ διαίτῃ· ἀλλ' ἐς κινήσιας ἄγειν, αἰώρης, καὶ τρίψιος, καὶ λουτρῶν, ὅκως ἐκ τοῦ νεκρώδεος ἐνζωθείη καὶ ἀνατραφείη τὸ ζώπυρον. Διδόναι δὲ καὶ γάλα, μάλιστα μὲν γυναικὸς νεοτόκου καὶ κουροτρόφου· καὶ γὰρ οἵδε ἀνατροφῆς, ὅκως ἀρτίτοκοι παῖδες, δέονται. ἢν δὲ μή, ὄνου μὴ παλαιοτόκου· ἐξίτηλον γὰρ τὸ τοιόνδε γάλα. Καὶ ἐπὶ τοῖσδε, ἐς ἀνάληψιν ἄγειν, καὶ τὰ συνήθεα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΧΟΛΕΡΗΣ.

Κεφ. δ΄.

ΕΝ Χολέρῃ, ἡ τῶν φερομένων ἐπίσχεσις, κακόν· ἄπεπτα γάρ. Χρὴ ὦν ἡμᾶς, εἰ ῥηϊδίως αὐτόματα, δέχεσθαι· ἢν δὲ μή, ὀτρύνειν, διδόντας ὕδατος εὐκρήτου ῥυμφάνειν, ξυνεχές γε μήν, ὀλίγον δέ, ὅκως μὴ ἐντάσιες ἔωσι κεναὶ στομάχῳ, σπασμώδεες. Ην δὲ καὶ στρόφοι ἔωσι, καὶ ποδῶν ψύξιες, τέγγειν μὲν τὴν κοιλίην λίπαϊ θερμῷ, ξὺν πηγάνῳ καὶ κυμίνῳ ἑψηθέντι, ἐς τὰς τῶν φυσέων διακρίσιας. καὶ ἐπιτιθέναι εἴριον. Καὶ τὼ πόδε λιπαίνοντα, ἡσυχῇ τρίβειν, ἀμφαφόωντα μᾶλλον, ἢ πιέζοντα· ἀτὰρ καὶ μέχρι τῶν γουνάτων γιγνέσθω τάδε, ἐς ἀνάκλησιν θέρμης. Καὶ μέσφι μὲν κόπρεα κάτωθεν διαχωρέει, ἄνωθεν δὲ χωρέει χολώδεα, τάδε χρὴ ποιέειν.

Ην δὲ ὑπεληλύθῃ μὲν ὁ πᾶς παλαιὸς σῖτος, χολαὶ δὲ διΐωσι, καὶ χολώδης ἔμετος, καὶ διάτασις ἔῃ, ἠδὲ καὶ ἄση, καὶ ἀπορίη, καὶ ἀδυναμίη, ψυχροῦ ὕδατος κυάθους δύο ἢ τρεῖς διδόναι, ἔς τε τὴν τῆς κοιλίης στύψιν, ὅκως ἐπίσχῃ τὴν παλίρροιαν, ἠδὲ τὸν στόμαχον αἰθόμενον ἐμψύξῃ. Ξυνεχέως δὲ τόδε, ἐπὴν τὸ ποθὲν ἐμέσῃ, πρήσσειν· ῥηϊδίως μὲν τὸ ψυχρὸν ἐν τῇ κοιλίῃ θάλπεται, ἀτὰρ ἠδὲ ἐξεμεῖ ὁ στόμαχος ἀχθηδόνι τοῦ θερμοῦ καὶ ψυχροῦ, ξυνεχέως δὲ ποθὲν ψυχρὸν ποτόν.

Ην δὲ καὶ σφυγμοὶ μὲν ἐς τὸ μικρὸν ξυμπέσωσι, ἠδὲ ἐς τὸ ξυνεχὲς καὶ πυκνὸν διώκωνται, ἱδρὼς δὲ περὶ μέτωπα καὶ κληΐδας καὶ πάντη τοῦ σώματος στάγδην ῥέῃ, καὶ γαστὴρ μὴ ἐπίσχηται, καὶ ὁ στόμαχος ἐμέῃ ἔτι ξὺν τῇσι καὶ λειποψυχίῃ, καὶ οἴνου βραχὺ ἐπιστάζειν τῷ ὕδατι τῷ ψυχρῷ, εὐώδεος, στύφοντος, ἔς τε τὴν τῆς αἰσθήσιος ἀνάκλησιν ὑπὸ τῆς ὀσμῆς, καὶ ἐς τὴν τούτου ῥῶσιν ὑπὸ τῆς δυνάμιος, καὶ ἐς τὴν τοῦ σώματος πρόσθεσιν ὑπὸ τῆς θρέψιος. Οἶνος γὰρ ὠκὺς μὲν ἐς τὴν ἄνω ἴξιν, ὡς τὴν παλίρροιην σχέθειν· λεπτὸς δέ, ὡς ῥηϊδίως χυθεὶς τῇ φύσι συνέξειν ἐρρῶσθαι· κραταιὸς δέ, ὡς δύναμιν στῆσαι ῥέουσαν. Ἐπιπάσσειν δέ, καὶ ἀλφίτων κοτέ, νέων, εὐπνόων. Ην δὲ ξυνεπείγῃ πάντα, ἱδρώς, καὶ ἔντασις, οὐ τοῦ στομάχου μοῦνον, ἀλλὰ καὶ νεύρων, λύγξ κενεή, καὶ πόδες ξυνπιταίνωνται, καὶ κοιλίη ὑποφέρῃ πολλά, καὶ ἀχλυώδης ὁ ἄνθρωπος, σφυγμοὶ δὲ

δὲ πρὸς ἀκινησίην ἐῶσι, τότε χρὴ φθάνειν τήνδε τὴν κατάστασιν· εἰ δὲ καὶ ἀπορῇ, ψυχρὸν, καὶ οἶνος, πολλόν τι διδόναι, μὴ ἀκρητεστέρου δὲ, διὰ τὴν μέθην καὶ τὰ νεῦρα· ξὺν σιτίῳ, ψωμοῖσι διαβρόχοισι. Διδόναι δὲ καὶ τῆς ἄλλης τροφῆς, ὁκοῖα ἐν Συγκοπῇ μοι λέλεκται· ὀπώρην εὔστομον, ῥόα, μέσπιλα, μῆλα κυδώνια, σταφυλήν.

Ἢν δὲ τὰ πάντα ἐμέῃ, καὶ ὁ στόμαχος μηδὲν ἴσχῃ, ἐς τὰ θερμὰ, καὶ ποτὰ καὶ βρώματα, παλινδρομέειν. μετεξετέροισι γὰρ ἔσησεν ἡ μεταβολή. τὰ θερμὰ δὲ ἔστω θερμότατα. Ἢν δὲ μηδέν τι τούτων ἀρήγῃ, Συκίην ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων προσβάλλειν, καὶ κάτωθεν ὀμφαλοῦ τρέπειν. συνεχῶς δὲ τὰς Συκίας μεθιζάνειν· ὀδυνηρὸν γὰρ τὸ ἐπίμονον, καὶ κίνδυνον φέρει φλυκταινώσιος. Ὤνησέ κοτε κίνησις αἰώρης εὔπνοος, ὡς καὶ τὸ πνεῦμα ζωγρῆσαι, καὶ τὴν τροφὴν ἐν τῇ κοιλίῃ σχέθειν, καὶ εὔπνοον καὶ εὔσφυκτον τὸν νοσέοντα θήμεναι.

Ἢν δὲ ἐπὶ μέζω γίγνηται τάδε, ἐπὶ τῆς κοιλίης, καὶ τοῦ θώρηκος, τιθέναι. Καὶ τάδε ἔστω ὁκοῖα ἐς Συγκοπὴν, φοίνικες ἐν οἴνῳ δεδευμένοι, ἀκακίη, ὑποκυστίς· τάδε ξὺν ῥοδίνῃ κηρωτῇ ἀναλαβόντα, ἐγχρίσαντα δὲ ἐς ὀθόνην, ἐπὶ τὴν κοιλίην τιθέναι. Ἐς δὲ τὸν θώρηκα, μαστίχην, ἀλόην, ἀψινθίης κόμην λείαν, ξὺν κηρωτῇ νάρδου ἢ οἰνάνθης, ἐπιπάσσαι ὅλῳ τῷ θώρηκι. Ἐς δὲ τοὺς πόδας, καὶ τοὺς μύας, ἢν πιταίνωνται, σικυώνιον, γλεύκινον, ἢ παλαιὸν ἄλειφα, ξὺν κηρῷ σμικρῷ, χρίειν· ἐπιπάσσειν δὲ καὶ τοῦ κάστορος. Ἢν δὲ καὶ ψυχροὶ ἐῶσι οἱ πόδες, καὶ τὰ διὰ τῆς λιμνήστιδος, καὶ εὐφορβίου χρίειν ἀλείμματι· καὶ εἰρίοισι ἀμφελίσσειν· καὶ ψηλαφίῃ χειρῶν ἀποθύνειν. Ἀλλὰ καὶ τὴν ῥάχιν, καὶ τοὺς τένοντας, καὶ τοὺς μύας, τῶν τε σιηγόνων, τοῖσι αὐτέοισι χρίειν.

Κἢν μὲν ἐπὶ τοῖσι ἴσχηται μὲν ὁ ἱδρὼς καὶ ἡ γαστὴρ, ὅ τε στόμαχος δέχηται τὰ σιτία καὶ μὴ ἐμέῃ, σφυγμοὶ δὲ μεγάλοι τε καὶ εὔτονοι ἐῶσι, καὶ ἡ ξύντασις ἀπολείπῃ, θέρμη δὲ καὶ πάντα ἀναιξῇ, καὶ τὰ ἄκρα ἀδικῇ, ὕπνος δὲ πάντα πέσῃ, δευτέρῃ ἡμέρῃ ἢ τρίτῃ λύσαντα, τρέπειν ἐς τὰ ξυνήθεα. Ἢν δὲ πάντα μὲν ἀπεμέῃ, ἱδρὼς δὲ ἄσχετος ῥέῃ, ψυχρὸς δὲ καὶ πελιὸς γίγνηται ὤνθρωπος, σφυγμοὶ δὲ πρὸς ἀπόσβεσιν ἐῶσι, καὶ ἀπηυδήκῃ, ἀγαθὸν ἐν τοῖσι τοιέοισι εὐπρεπέα εὑρέσθαι φυγήν.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΕΙΛΕΟΥ.

Κεφ. ε΄.

ΕΝ Εἰλεῷ πόνος ἐστὶ ὁ κτείνων ἐπὶ φλεγμονῇ ἐντέρων, ἢ ἔντασις, καὶ πρῆσις. Ὤκιστος, ἠδὲ κάκιστος ὄλεθρος. μετεξέτεροι μὲν γὰρ, ἀνελπί-

στως

στως νοσέοντες, θάνατον προφανέα μᾶλλον ὀρρωδέουσι· οἱ δ' ἐν Εἰλεῷ πόνοι, ὑπερβολῇ, θανάτου ἔρανται. Χρὴ ὦν μήτε σμικρότερόν τι γίγνεσθαι τὸ ἰητρὸν τοῦ πάθεος, μήτε βραχύτερον. ἀλλὰ, ἢν μὲν φλεγμασίην αἰτίην εὕρηται, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, μεγάλῃ τῇ σχάσι, ὅκως ἀθρόον διεκχέῃ τὸ αἷμα, τῆς φλεγμασίης ἡ τροφή. Κἢν μέσφι λειποθυμίης· τόδε γὰρ ἡ ἀπονίης ἀρχὴ γίγνεται, ἢ νάρκης ἐς ἀναισθησίην· ἀνάπνευσις δὲ ἐν Εἰλεῷ, κἢν ὑπ' ἀγνοίης ἐς βαιὸν χρόνον ἔῃ, τοῦ πόνου ἀμβολή. ἐπεὶ καὶ τὸ θνήσκειν, τοῖς μὲν ὧδε πνέουσι, εὐδαιμονίη· τῷ ἀρχιητρῷ δὲ οὐ θέμις πρήσσειν· θέμις δέ κοτε, προγιγνώσκοντα σαφῶς τὰ παρεόντα ὡς οὐ φύξιμα, καρηβαρίῃ νωθρῇ εὐνᾶσθαι.

Ην δὲ ἄνευ φλεγμασίης, ἐπὶ διαφθορῇ, ἢ ψύξι κραταιῇ, γίγνηται ὁ Εἰλεὸς, φλεβοτομίην μὲν ἴσχειν· τὰ δὲ λοιπὰ ἅμα πάντα πρήσσειν. Εμέειν ἀπὸ ὕδατος θαμινά· συχνὸν πίνειν ἔλαιον, εἶτα αὖθις ἐξεμέειν. Φύσας ἄγειν κάτω ἐρεθίσμασι· ἐρεθιστικὸν μὲν κυκλαμίνου χυλὸς, καὶ νίτρον, ἢ ἅλες· φυσέων δὲ ἀγωγὰ, κύμινον, ἠδὲ πήγανον. χρὴ ὦν πάντα ὁμοῦ, ξὺν ῥητίνῃ τῇ τοῦ τερμίνθου, διαχρίειν· Τάδε καὶ σπόγγοισι πυριῆν· ἢ τοῖσδε ὑποκλύζειν, ξὺν ἐλαίῳ, καὶ μέλιτι, καὶ ὑσσώπῳ, καὶ κολοκύντης ἀγρίας τῆς σαρκὸς ἑψήματι. Κἢν ἐκκριθῇ κόπρος, αὖθις ἔλαιον θερμὸν ξὺν πηγάνῳ ἐνιέναι· τόδε γὰρ ἢν εἴσω μίμνῃ, πυρίημα τοῖσι ἐντέροισι εὔμαρές. Τέγγειν δὲ τὰ πονέοντα χωρία ἐλαίῳ, ξὺν πηγάνῳ καὶ ἀνήθῳ, ἄδδην ἑψηθέντι. Εστω δὲ καὶ Πυρίη, φακῶν τῶν κεραμίνων ἢ χαλκέων, ἢ κέγχρου, καὶ ἁλῶν φωχθέντων. Επιπλάσματα πρὸς τοῖσι, ξὺν οἷσι ἔστω αἴρης ἄλητον, καὶ κύμινον, καὶ ὑσσώπου, ἢ ὀριγάνου κόμη. Σικύαι δὲ, κοῦφαι μὲν, συχναὶ δὲ, ἄλλη πρὸς ἄλλας τεθεμένη ἐς τὸ ἐπιγάστριον, ἐς τὰς ἰξύας, μέσφι βουβώνων· ἠδὲ κατόπιν, ἐς ἰσχία, πρὸς νεφροὺς, καὶ ῥάχιν· πάντη γὰρ ἄν τις πάντα πόνον ξυμφέροι. Προπίνειν δὲ κυμίνου, ἢ πηγάνου ἀφεψήματος, καὶ τοῦ σίνωνος, ἢ ξὺν τοιοῖσι τῶν φαρμάκων τῶν ἀνωδύνων τινά. μυρία δὲ ἄλλοισι ἄλλα πείρῃ γεγόνασι πιστά· ἀγαθὸν δὲ καὶ τὸ δι' ἐχιδνῶν φάρμακον, μέζον τοῦ μέτρου πρὸς τὸ ξύνηθες ποθέν. Ην δὲ μήτε ὁ πόνος ἐνδιδῷ, μήτε φῦσαι μήτε κόπριον ἀναδιδοίη, τοῦ καθαρτηρίου τῆς Ιερῆς ὑπ' ἀνάγκης διδόναι. ἢ γὰρ ἀπηλάθη ξὺν φλέγματι καὶ χολῇ τὸ φάρμακον, ἢ δῆλα δὲ ἐξάγον φύσας, σκύβαλα, φλέγμα, χολὴν, τοῦ κακοῦ τὰς ἐντάσιας. Τροφὴ διεξάγουσα· ζωμοὶ ἀλεκτορίδων, κογχαρίων· πτισάνης ὁ χυλὸς κάθεφθος, ξὺν πολλῷ λίπαϊ ἀρχῆθεν προσεγχυθέντι τῆς ἑψήσιος, ἔχειν ὧδε, κύμινον, λίτρον, πράσσον ξὺν τῇ κόμῃ. ἢ ἰτρεΐη ξὺν ζωμῷ τινι διαχωρητικῷ· κοχλίαι ἄκρως ἑφθοὶ, καὶ αὐτῶν δὲ χυμὸς, ἢ τελλίνης. Υδωρ ποτὸν, ἢν πυρεταίνῃ, ξὺν ἀσάρῳ, ἢ νάρδῳ, ἢ κάχρυ, ἑψηθέν· καὶ γὰρ φύσης ἀγωγὰ, καὶ οὐρητικὰ, καὶ εὔπνοα. Ην δὲ ἄπυρος ἔῃ, καὶ οἶνος, ἔς τε τὴν τῶν ἐντέρων θέρμην,

μιν, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς ἀνάκλησιν τῆς δυνάμιος ἀρήγει· καὶ μαράθρου ῥίζης ἕψημα ποθὲν, καὶ ἀδίαντον, καὶ κινάμωμον.

Ην δὲ ἐς Απόστασιν τρέπηται ἡ Φλεγμασίη, τῇδε ξυμβάλλειν ἄμεινον, τοῖσιν ἐς Απόστασιν Φαρμάκοισι χρεόμενον. γεγράφαται δὲ τάδε ἐν τοῖσι Χρονίοισι, ἔνθα Κωλικοῦ ἡ θεραπείη ἐγράφη.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΟ
ΗΠΑΡ
ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. ς'. 16

ΕΝ Ηπατι τοῦ αἵματος ἡ γέννα, καὶ ἐς τὸ πᾶν ἔνθεν ἡ τοῦ * * * ἀφεψόμενον καὶ τὸ ξύμπαν Ηπαρ, ὁκοῖον αἵματος πάγος. Οξύταται ὦν αἱ τῇδε φλεγμοναί. ἐγκέαται γὰρ τῷ χωρίῳ τῷδε ἡ τροφή. Ην μὲν ἑτέρωθί πη φλεγμονὴ συστῇ, οὐ κάρτα γίγνεται ὀξέη. νέει γὰρ ἡ τοῦ αἵματος ἐπιῤῥοή. Επὶ δὲ τῷ Ηπατι, οὐ χρέος ἑτέρωθεν ἥκειν. ἢν γάρ τις ἔμφραξις τὰς ἐξόδους ἐπίσχῃ, πίμπραται τὸ Ηπαρ τοῦ ἐκροῆς ἀμερθέν· ὁ δὲ τῆς τροφῆς εἴσρους ἐς τὸ Ηπαρ ἐπιμίμνει· ἑτέρη γὰρ ὁδὸς τῆς τροφῆς ἐς τὸ πᾶν σκῆνος, ἀπὸ τῆς κοιλίης καὶ τῶν ἐντέρων.

Εὐπόρως ὦν χρὴ τὴν κένωσιν ἐμποιέειν· τάμνοντα φλέβας τὰς ἐπ' ἀγκῶνι· συχνὸν μὲν ἀφαιρέοντα, μὴ ἀθρόον δέ. Αποσιτίη μὲν τὰ πρῶτα· ὀλιγοσιτίη δὲ αὖθις, ὅκως καὶ τοῖσι εἰσιοῦσι τὸ Ηπαρ κενεὸν ᾖ. Χρὴ δὲ καὶ τοῖσι Επιθέτοισι διασκιδνάναι τὰ ἐν τῷ Ηπατι στήθεα. Τέγξις μὲν ὦν, ξὺν ἀλόῃ, ἢ λίτρῳ· εἴρια πινόεντα οἰσύπῳ. Χρέος ὦν ἐμψύξιος, εἵνεκα τῷ αἵματι αἴθεται τὸ Ηπαρ· θερμὸν γὰρ τὸ αἷμα. Τοιάδε χρὴ καὶ τὰ Επιπλάσματα ἔμμεναι. ἀλήτων μὲν, αἰρίνων, ἢ ἐρυσίμων, ἢ κριθῆς, καὶ λίνου σπέρματος· χυμῶν δὲ, οἴνου ὀξέος, μήλων τοῦ χυλοῦ, ἑλίκων τῆς ἀμπέλου, οἰνάνθης τῆς ὡραίης, ἢ τοῦ ξὺν τῇδε λίπαος. Πυρίη, σπόγγοισι καρποῦ δάφνης ἑψήματος, χήνου, γλήχωνος, ἴριδος.

Επὴν δὲ τουτέοισι πρηΰνῃς, Συκίην προσβάλλειν μέζονα, ὡς ἀμφιλαβεῖν πάντη τὸ ὑποχόνδριον. ἐντάμνειν δὲ βαθύτερα, ὡς πολλὸν ἑλκύσειας αἷμα. Μετεξετέροισι δὲ αἱ Βδέλλαι, ἢ χάσαι, κρέσσον. ἀπρεισδύεται δὲ τοῦ ζώου ἡ δῆξις, ἀτὰρ ἠδὲ μέζονας διαβρώσιας ποιέεται. τῇδε καὶ δυσεπίσχετος ἡ ἀπὸ τῶν ζώων αἱμόῤῥοια. Κἢν αὐθιν πὸν ἐκπέσῃ τὸ θηρίον, Συκίην προσβάλλειν· νέρθεν γὰρ

ἕλκει

ἑλκέ τὸ νεῦ. Κἢν ἄλις ἔχῃ κενώσιος, ἐς μὲν τὰ τρώματα ἰσχαίμασι χρέεσθαι ἀδήκτοισι, ἀραχνίων ὑφάσμασι· μάννῃ, ἀλόῃ, ἐπιπάσσειν, ἠδὲ ἄρτῳ ἑφθῷ ξὺν πηγάνῳ, ἢ μελιλώτῳ, ἀλθαίης ῥίζῃσιν. ἐς δὲ τὴν τρίτην ἡμέρην, κήρωμα, ξὺν μυροβαλάνῳ, ἢ ἀψινθίης κόμῃ, ἢ ἴρεϊ. Ἀτὰρ καὶ τὰ Μαλάγματα τοιάδε χρὴ ἔμμεναι· ὁκοῖα λεπτῦναι, ἢ ἐξαραιῶσαι, ἢ ἐς οὔρησιν τρέψαι. ἄριστον μὲν ὦν, τὸ διὰ τῶν σπερμάτων, ὧν ἅπασι ἰητροῖσι ἡ πεῖρη εὔγνωστος· ἀγαθὸν δὲ καὶ ἔνθα ἡ σάμψυχος, ἢ τὸ μελίλωτον ἐγκέαται.

Τροφαὶ δὲ, λεπταὶ, εὔδρομοι, οὐρήσιος προκλητικαὶ, εὐδίοδοι· χόνδροι ξὺν μελικρήτῳ, καὶ ῥόφημα ἐκ τῶνδε ξὺν ἁλσὶ ἠδὲ ἀνήθῳ. πτισάνης δὲ χυλὸς, καὶ σμηγματώδης· ἣν δὲ καὶ δαύκου τοῦ καρποῦ ἐγχέῃ τι, κρέσσον ἐς οὔρησιν· ὑπεξάγει γὰρ διὰ τῶν ὀχετῶν, οἵπερ ἀπὸ ἥπατος ἐς νεφροὺς κραίνουσι· κοιλίῃ δὲ τοῖσδε ἀπὸ ἥπατος ἐκρέουσι ἡ τῇδε ἔξοδος, εὐρύτητί τε τῶν ἀγγείων, καὶ ἰθύτητι τῆς ὁδοῦ. Χρὴ ὦν καὶ Σικύῃ τῇδε ἕλκειν, ἐς τὴν χώρην προσβάλλοντα τῶν νεφρῶν κατ' ἰξίν. Ἀτὰρ καὶ τέγγειν τάδε λίπαϊ, ξὺν πηγάνῳ, ἢ κρίνῳ, ἢ καλάμῳ τῷ ἀρωματικῷ. Ἐπὶ δὲ τοῖσδε, ἐλπὶς τὸν νοσέοντα διαφθάναι τὸν ὄλεθρον.

Ἢν δὲ ἐς Ἐμπύησιν τρέπηται, τοῖσι πυοποιοῖσι χρέεσθαι, ὁκόσα μοι ἐπὶ Κωλικοῖσι λελέξεται. Ἢν δὲ καὶ πῦον γένηται, ὅκως μὲν τάμνειν, ὅκως δὲ ἰητρεύειν, ἄλλῃ πη γεγράψεται. Τάδε μοι καὶ ἐπὶ Σπληνὶ γεγράφθω, ἤν κοτε ξυμφορῇ φλεγμασίης ὀξέης καὶ τόνδε καταλάβῃ.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΝΩΤΙΑΙΑΣ ΦΛΕΒΟΣ,
ΚΑΙ
ΑΡΤΗΡΙΗΣ
ΟΞΕΙΑΣ ΝΟΥΣΟΥ.

Κεφ. ζ'.

ΤΗΝ τῆς Κοίλης Φλεβὸς φλεγμασίην, καὶ Παχείης Ἀρτηρίης, αἳ παρὰ τὴν ῥάχιν τέτανται, Καύσου ἰδέην ἐκάλεον οἱ πρόσθεν. Καὶ γὰρ καὶ Καύσοισι ἴκελα πάθεα ἐπὶ τοῖσι γίγνεται. πῦρ ὀξὺ, καὶ δριμὺ· ἄση, δίψος, ἀπορίη· σφυγμὸς παλμώδης ἐν ὑποχονδρίῳ, ἠδὲ τοῖσι μεταφρένοισι· ἀλλά μοι ὁκόσα ἐπὶ τοῖσι σημείοισι γεγράφαται. Ἀτὰρ καὶ ἐς Συγκοπὴν ὀκέλλει τὸ πῦρ, ὅκως ἐπὶ τῇσι Καύσεσι. τῆς μὲν γὰρ φλεβὸς ῥίζωσις, ἧπαρ· τῆς δ' Ἀρτηρίης ἀρχὴ, καρδίη. Δοκέοις ἂν ὦν μὲν τὰ ἄνω μέρεα τῶνδε τῶν σπλάγχνων νοσέειν τὰ

καίεια· θέρμην μὲν γὰρ ἡ καρδίη ἐνδιδοῖ τῇ Αρτηρίῃ, τῇ Φλεβὶ δὲ τὸ ἧπαρ αἷμα. ἀμφοῖν δὲ μεγάλοιν, μεγάλαι τὰ ἔγγονα αἱ φλεγμοναί.

Τάμνειν ὦν αὐτίκα τὰς ἐπ' ἀγκῶνι φλέβας· καὶ συχνὸν μὲν ἀφαιρέειν αἷμα, μὴ ἀθρόον δὲ, ἀλλὰ καὶ δὶς καὶ τρὶς, καὶ τῆς ἄλλης ἡμέρης, ὡς μεσηγὺ ἡ δύναμις ἀναλάβῃ. Επειτα Εμπλάσμασι χρέεσθαι. καὶ Σικύη ἐς τὸ ὑποχόνδριον, ἔνθα ἡ διάφυσις τῆς Αρτηρίης· ἀτὰρ ἠδὲ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, καὶ γὰρ καὶ τῇδε σφύξιες ἔασι. χαράζειν τε ἀφειδῶς, ἠδὲ πολλὸν ἀφαιρέειν αἷμα· οὐ κάρτα γὰρ, ἐκ τῆς κενώσιος τῶνδε, λειποθυμέουσι ὥνθρωποι. Ισχομένη δὲ καὶ γαστὴρ πολλόν τι τοῦ ξυνήθεος· Κλυσμοῖσι, ἐς ὄλισθον, χρέεσθαι, μαλθακοῖσι, δριμέσι δὲ ἥκιστα· ἐπιπυρεταίνουσι γὰρ οἵδε ἅλμῃ καὶ νίτρου τήξι. λίνου ὦν καρποῦ χυλὸς ἔστω, καὶ τῆλις, καὶ μαλάχης τῶν ῥιζῶν ἕψημα, καὶ ἐς περίκλησιν καὶ ῥῆξιν ἱκανόν. Μέλη ἄκρεα, πόδες καὶ χεῖρες, τεθάλφθωσαν, γλευκίνῳ, ἢ σικυωνίῳ λίπαϊ, τῷ διὰ τῆς λιμνήστιδος χρίσματι. κάρτα γὰρ ψυχρὰ αὐτῶν τάδε γίγνεται. Πιπίσκειν τε, περὶ τῶν σιτίων, ὁκόσα οὔρων ἐξάγει· μῆον, ἄσαρον, ἀψίνθιον· ἐμπασσέσθω δὲ καὶ λίτρου· πάντων δὲ κράτιστον, κασσίη, καὶ κινάμωμον, ἤν τις εὐπορῇ. Γάλα τοῖσδε, καὶ τροφὴ, καὶ φάρμακον. ἐμψύξιος γὰρ δέονται, ἔνδον ὁκοῖόν τι πυρὸς εἰλυμένου· καὶ τροφῆς γλυκείης, ἀτὰρ ἠδ' ἐν ὀλίγῳ ὄγκῳ πολλῆς. τάσδε μέντοι ἐν τροφῇ τὰς ἀρετὰς ἴσχει τὸ γάλα. εὐπορείσθω δὲ νεοτόκου, καὶ ἐς δύο κυάθους τοῦ γάλακτος ἐμβεβλήσθω εἷς ὕδατος· ἄριστον δὲ, καὶ τὸ τῆς βοός· τρίτον δὲ, αἰγός. Τροφαὶ, εὔπεπτοι τὰ πολλὰ, χυλοὶ, μαράθρου ῥίζης, καὶ σελίνου καρπὸς ἐμβεβλήσθω, καὶ μέλι· τὸ ὕδωρ δὲ τὸ πινόμενον ἐχέτω τάδε.

Ατὰρ καὶ ἱδρῶτας χρὴ κινέειν, καὶ πάντα διαπνοὰς ὑγρὰς καὶ εὐρέας ποιέειν. Τέγξις κεφαλῆς, ὁκοῖον ἡ ἐν Καύσοισι. Επίθημα ἐς θώρηκα, καὶ μαζὸν ἀριστερὸν, ὁκοῖον ἐν Συγκοπῇ. Κοίτη, κατάκλισις ὄρθιος, ὅκως ἴκελα πάντα τοῖσι ἐν Καύσοισι ᾖ. Αἰώρη σμικρὴ, ἐς ἱδρώτων πρόκλησιν· ἠδὲ λουτρὸν, ἢν οὕτως ὑπεκκαυθῇ. οὐ γὰρ Κρίσεσι τάδε τὰ πάθεα λύεται, εἰ καὶ Καύσου ἔασι ἰδέαι.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΤΗΣ ΚΑΤΑ ΤΟΥΣ
ΝΕΦΡΟΥΣ
ΟΞΕΙΑΣ ΝΟΥΣΟΥ.

Κεφ. η'.

ΚΑΤΟΞΥ μὲν ἐν Νεφροῖσι φλεγμασίη· συμφλεγμαίνουσι γὰρ ἀπὸ Ηπατος ἐς Νεφροὺς κραίνουσαι φλέβες. τῆσι δὲ τὸ Ηπαρ· οὐ κάρ-

τα

τὰ ἐπιμήκεες ἔωσι, κάρτα δὲ εὐρέες, ὡς δοκέειν τὰς Νεφρὰς ἐξηρτῆσθαι ἀγχοῦ τοῦ Ἥπατος. Ἀτὰρ καὶ ἰσχουρίη ἐπὶ φλεγμασίῃ γίνεται, ξυντιμωρέουσα τῷ ὀξέϊ τῆς φλεγμασίης· πίμπλαται γὰρ ἡ τῶν Νεφρῶν κοιλίη ὑπὸ πλημμυρέης τῶν οὔρων οὐ διεκθεόντων. Τόδε μέντοι καὶ ἐπὶ Λίθων γίγνεται· ἢν φύῃ μὲν ἐν Νεφροῖσι μέζων τῆς εὐρύτητος τῶν Οὐρητήρων, ἐνίζει μὲν μὴ διεξιὼν, ἀτὰρ καὶ τὰ οὖρα οὐδὲ ἐπιχεῖ. Ἀλλὰ ἀμφὶ μὲν τῆς φύσιος τῶν Λίθων, ἐν τοῖσι Χρονίοισι λελέξεται, ὅκως ἢ μὴ ξυνίσωνται, ἢ θρύπτωνται γιγνόμενοι. Ἀμφὶ δὲ θεραπείης ἠδ' ἐμφράξιος, ὁκόσα ὀξέως κτείνει, τῇδέ μοι γεγράψεται.

Ἢν ἐντάσιες Λίθων ἔωσι, ἔν τε Φλεγμασίῃ, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι, ἢν μὴ κωλύῃ τις ἡλικίη. εὔρεον δὲ, καὶ πολλὸν, ἔστω τὸ αἷμα· οὐ γὰρ αἱ φλεγμοναὶ πρηΰνονται μοῦνον κενώσει, ἀλλὰ καὶ σφηνώσιες τῶν Λίθων χαλῶνται τῇσι τῶν ἀγγείων κενώσεσι, ἀτὰρ ἠδὲ ἐν οὔρησι διεκθέουσι οἱ Λίθοι. Ἔπειτα Τέγξεσι γλυκίνου λίπαος ἢ κυπρίνου, καὶ Πυρίῃσι, καὶ Ἐπιπλάσμασι, ἀνίεται τὰ μέρεα. ἀρτεμισίη δ' ἔστω ἡ βοτάνη, καὶ σχοῖνος, καὶ κάλαμος ὁ εὐώδης, ἐν τοῖς Καταπλάσμασι. Ἔπειτα Συκίην προσβάλλειν ἐς Νεφρὰς, κατ' ἰσχίον. μάλιστα δ' ἂν ἡ ἀπὸ τοῦδε τοῦ χωρίου κένωσις ὤνησε. Λελαπάχθω δὲ κοιλίη Κλυσμοῖσι, ὀλισθηροῖσι, γλίσχροισι μᾶλλον, ἢ δριμέσι· μαλάχης, ἢ τήλιος χυλοῖσι. Κοτὲ δὲ φάρμακα, περὶ τῶν σιτίων, οὐρητικὰ, ὁκοῖα ἐπὶ Ἥπατι λέλεκται. Ἀτὰρ καὶ σιτία ἴκελα, εὔπεπτα. κακὸν γὰρ τουτέοισι ἀπεψίη. Ἄριστον δὲ, γάλα· μάλιστα μὲν, ὄνου. ἵππου δὲ, δεύτερον· καὶ οἶος δὲ, καὶ αἰγὸς, χρήσιμον, ὅτι γάλα. Ἢν μὲν οὖν ἄπυροι ἔωσι, καὶ λούειν κρέσσον· ἢν δὲ μὴ, ἐς ἔψημα τῶν βοτανῶν ἐνίζεσθαι, ἄχρις ὀμφαλοῦ τὸ ἄγγος πληρεῦντα. Ἢν δὲ ἐς πύον τρέπηται, ὁκοίοισι χρὴ Ἐπιπλάσμασι, ἠδὲ φαρμάκοισι, χρέεσθαι, ἐπὶ πολλοῖσι μὲν καὶ πρόσθεν ὑφηγέεται.

Ἢν δὲ ἐνστήκῃ Λίθος, Πυρίῃσι μὲν, καὶ Ἐπιπλάσμασι, τοῖσι αὐτέοισι χρέεσθαι. Θρύπτειν δὲ τοὺς Λίθους τοῖσι πινομένοισι φαρμάκοισι· ἁπλαῖ μὲν, σίον, καὶ πριονίτις αἱ βοτάναι, ἑφθαὶ ξὺν ἐλαίῳ, ἢ ὄξεϊ ἐδώδιμοι, καὶ τῶνδε χυλὸς προσπινόμενος· ποικίλαι δὲ, τοῦ Βισίνου καλεομένης, καὶ τῆς δι' ἐχιδνῶν, καὶ κοσκίνου τοῦ θηρίου, ὁκόσαι τε δοκέουσι ἔμμεναι τῇ πείρῃ κράτισται. Αἰῶραι τοῖσδε, καὶ σείσιες, ἐς κίνησιν καὶ πρόωσιν τῶν Λίθων. κάρτα γὰρ ἐπίπονος τῶν Λίθων ἡ ἐς τὴν Κύστιν ὁδοιπορίη. Ἢν δὲ ἐκπέσωσι ἔνθεν, ἄπονοί τε γίγνονται, οὐδ' ὄναρ δοκέειν τοῦ πόνου εἰθισμένοι· ἀτὰρ καὶ, ὡς ἐξ ἀφύκτων κακῶν, τὴν ψυχὴν καὶ τὰ μέλεα λύονται.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΤΩΝ ΚΑΤΑ ΤΗΝ ΚΥΣΤΙΝ ΟΞΕΩΝ ΠΑΘΩΝ.

Κεφ. θ'.

ΚΑΙ τῇ Κύστι πάθεα ὀξέα, ἴκελα τοῖσι Νεφροῖσι, γίγνεται· Φλεγμοναὶ, καὶ Ἕλκεα, καὶ Λίθοι, καὶ Θρόμβων ἐμφράξιες. ἐφ' οἷσι, ἰσχουρίη, στραγγουρίη. Ἀλλὰ ὀξύτερος τῇδε ὁ πόνος, καὶ ὄλεθρος ὤκιστος. νεῦρον γὰρ πλατὺ, ἡ Κύστις· Νεφροὶ δὲ, ὁκοῖον αἱμάλωψ, τοῦ Ἥπατος ἔασι ἰδέης. ἀλλὰ καὶ αἰνότατοι καὶ οἴκτιστοι,

ἔνθα μάλιστα
Γίγνετ' Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι.

Τάμνειν ὦν αὐτίκα τὸν κενεῶνα· καταιονέειν δὲ τὴν Κύστιν λίπαϊ συχνῷ, ξὺν πηγάνῳ, καὶ ἀνήθῳ. Ἢν δὲ Θρόμβοι ἔωσι τοῦ πόνου καὶ τῆς ἰσχουρίης αἴτιοι, ὀξύμελι πιπίσκειν, ἢ πτάνε μικρὸν ξὺν μελικρήτῳ, ἐς διάλυσιν τῶν Θρόμβων· ἠδὲ ὁκόσα οὐρήσιας προκαλέεται, καὶ βοτάνας, καὶ σπέρματα. Ἢν δὲ ἐξ Αἱμοῤῥαγίης ὁ κίνδυνος, ἴσχειν μὲν οὐκ εἰς ἀμβολὴν τῶνδε μᾶλλον· ἀτὰρ καὶ ὅδε οὐχ ἥκιστα ὁ κίνδυνος. ἀρήγειν μὲν ὦν καὶ τοῖσι αἷμα ἐπέχουσι. Ἀρήγει δὲ, ἡ ψύξις τῆς Κύστιος. ῥοδίνου, καὶ οἴνου, Τέγξις. καὶ ἐρείων κατείλησις ἀπὸ οἰσύπου· Ἐπίθημα, φοίνικες ἐν οἴνῳ δευθέντες, ξὺν ῥοιῇ, ἢ χυλῷ τοῦ ῥόος. Ἢν δὲ ἐκτρέπηται καὶ τῶν Ἐπιθημάτων τὰ βάρεα, καὶ τὰς μεγάλας ψύξιας, ἐκτρέπειν· χρὴ γὰρ μὴ κάρτα ψύχειν, ψυχρήν τε φύσι καὶ λεπτὴν ἐοῦσαν, τὴν Κύστιν. Καταχέειν δὲ, γλευκίνῳ, ἢ ἀκακίῃ, ἢ ὑποκυστίδι, ξὺν οἴνῳ. Σπόγγοισι δὲ, ἢν μὴ σφόδρα ἐπείγῃ ἡ Αἱμοῤῥαγίη, μὴ χρέεσθαι. Τροφαὶ, σιτώδεες, εὔπεπτοι, εὔχυμοι, οὐρητικαὶ, ὁκοῖαί μοι ἐπὶ Νεφροῖσι λελέξαται. γάλα· οἶνος γλυκὺς, Θηραῖος, ἢ Σκυβαλίτης. Φάρμακα πινόμενα, οὐρητικὰ, εὐώδεα, εὔεργα· καὶ τἄλλα τὰ τοιαῦτα. Ἄριστον δὲ Κύστι, τέττιγες, ἐφ' ὥρας μὲν ὀπτοὶ, ἔδεσμα· ἔξωροι δὲ, ξηροὶ, λεῖοι, ξὺν ὕδατι. ἔστω δὲ καὶ τῆς ῥίζης τῆς νάρδου βραχὺ ξὺν τοῖσι τέττιξι ἀφεψῆσι. Τοῖσι αὐτέοισι ἐνίζεσθαι, ἀντὶ λουτροῦ, ἐς ἄνεσιν τῆς Κύστιος.

Ἢν δὲ Λίθων ἔμφραξις ἐπίσχῃ τὴν οὔρησιν, τῷ ὀργάνῳ τῷ Καθετηρίῳ ὠθέειν τὸν Λίθον, ἠδὲ ἄγειν τὸ οὖρον, ἢν μὴ ἔωσι Φλεγμοναί· ἐπὶ γὰρ Φλεγμονῇσι,

οὔτε

ὅτε ὁ πόρος δέχεται τὸ ὄργανον, πρὸς δὲ, πτερώσκονται τῷ Καθετῆρι. Ἢν δὲ ἄπορος μὲν ᾖ ἡ τῶνδε ἰητρείη, θνήσκῃ δὲ ὀδύνῃσι ὥνθρωπος, τάμνειν τὴν τεχνάδα, καὶ ὑπὸ τὸν Κυστίδος τράχηλον, ἔς τε τὴν τῶν Λίθων ἔκπλωσιν, καὶ τὴν τῶν οὔρων ἔκχυσιν. Καὶ μάλιστα μὲν ἀκέσασθαι, ἐς ὠτειλὴν ἄγοντα τὸ τρῶμα· ἢν δὲ μὴ, Ῥοιάδα γρέεσθαι τοῦ πύου βέλτιον ἐς τὸν αὖθις τοῦ ἀνθρώπου βίον, ἢ τῇ ὀδύνῃ οἰκτίστως θανεῖν.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΥΣΤΕΡΙΚΗΣ ΠΝΙΓΟΣ.

Κεφ. ι΄.

Η Υστέρη τῇσι γυναιξὶ ὑμένων ἀποτάσιας ἔνθα καὶ ἔνθα κατὰ λαγόνας ἴσχει. ἀτὰρ ἠδὲ ζώου πάθη ἐν ὀσφρήσει· ἵεται γὰρ ἐπὶ τοῖσι εὐώδεσι πρὸς ἡδονὴν, καὶ τὰ κάκοσμα καὶ ἀτερπέα ὑπὸ ἀχθηδόνος φεύγει. Ἢν μὲν ὦν τὴν ἄνω τι λυπῇ, προϊόντων γυναικηΐων ἔξω· ὧν δὲ κατὰ στόμα τι ἂν ἔῃ, ὀπίσω χάζεται ἠδὲ ἄνωθεν. ἴῃ δ' ἄν ποτε καὶ ἔνθα καὶ ἔνθα, ποτὶ Σπλῆνα, καὶ Ἧπαρ. ξυνδιδοῖ δὲ τὰ ὑμένια ἐς ἀπόστασιν καὶ ξυναγωγὴν, ὅκως νηὸς λαίφεα.

Πάσχει δὲ τάδε καὶ ὑπὸ Φλεγμασίης· καὶ γὰρ προπετεστέρη τῷ πάθεϊ καὶ τῷ ὄγκῳ τοῦ αὐχένος γίγνεται. ἡ γὰρ κατὰ πυθμένα Φλεγμασίη ἄνω ῥέπει· ἢν μὲν ἐς πόδας, ἔξωθεν. Ἀσηρὸν μὲν ὦν, καὶ ἀλεγεινὸν, καὶ ἀτερπές. δύσεργον δὲ καὶ βαδίσαι, καὶ ἐς πλευρὰν κατακέεσθαι, καὶ ὑπτίην, ἢν μὴ τὼ πόδε φλεγμήνῃ ἡ γυνή. Ἢν δὲ ἄνωθεν φοιτοίη, ὡς ὀξύτατα μὲν τὸν ἄνθρωπον ἀπέπνιξε, πιέζει δ' ἀγχόνῃ τὸν ἀναπνοῆς. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ φθάνει πονέειν τε καὶ βοᾷν, καὶ τοὺς παρεόντας κικλήσκειν ἀρωγούς· τῇσι γὰρ ἀναπνοῆς ἐπίσχεσις θᾶσσον πολλῇσι, τῇσι δὲ φωνῆς. Εἰκὸς ὦν τοῖς ἐν τουτέοισι καλέσαι τὸν ἰητρὸν, πρὶν τὸν ἄνθρωπον θανεῖν. Ἀλλ' ἤν κοτε ἐκ συντυχίης ἥκῃς, γνόντα τὴν Φλεγμονὴν, σχάσαι φλέβα, μάλιστα μὲν τὴν ἐπὶ τῷ σφυρῷ· ἢν δὲ μὴ εὔεργον ἔῃ, τὴν ἐπ' ἀγκῶνι· ἐπαφαιρέειν δὲ ἀπὸ τοῦ σφυροῦ. Πρήσσειν δὲ τὰ ἄλλα, ὁκόσα ἂν, καὶ ἄνευ Φλεγμασίης, ἀρήγῃ πνιγί. δεσμοὶ χειρῶν καὶ ποδῶν, σφίγγοντες ἄχρι ναρκώσιος· ὀσμὴ κακωδέων, πίσσης ὑγρῆς, τριχῶν εἰρίου κεκαυμένων, λύχνου φλογὸς ἐσβεσμένης, καστορίου, πρὸς τῷ κακώδεϊ, καὶ τὰ νοῦρα ψυχθέντα θάλπειν. ἔρδειν παλαιὸν καὶ τὴν αἴσθησιν ἐξανίστησι κάρτα τοῦ νεκρώδεος, καὶ τὴν Υστέρην κάτω διώκει. Τοιγαρῶν καὶ τοῖσι προσθέτοισι εὐώδεσι ἐς τὴν χώρην ἐπιβλητέον τῆς Υστέρης μύρῳ, ὁκοῖον ἂν ἔῃ προσηνὲς ἠδὲ ἀδηκτὸν τὴν ἀφὴν, νάρδον, ἢ βάκχαρι τὸ Αἰγύπτιον, ἢ τὸ διὰ τῶν φύλλων τοῦ μαλαβάθρου τοῦ δένδρεος τοῦ Ἰνδικοῦ, ἢ κινάμωμον κοπὲν, ξὺν τῶν εὐόσμων τινὶ λίπαϊ· ἐγχέειν δὲ τάδε τοῖσι γυναικηΐοισι

χωρέοισι. ἀτὰρ ἢν δὲ ἔγχυτον ἐκ τῶνδε ξυστῇ, ἐγχέειν τῇ Ὑστέρῃ. Διαχρίειν δὲ καὶ τὴν ἕδρην φυσέων ἀγωγά. ἠδὲ ὑποκλύζειν, μὴ δριμέσι, μαλθακοῖσι, γλίσχροισι, ὀλισθηροῖσι, ἐς τὴν τῶν κοπρίων ἔξοδον μοῦνον, ὅκως ἡ χώρη τῆς Ὑστέρης λαπαρὴ γίγνηται· ἀλθαίης χυλῷ, ἢ τήλιος· μελίλωτον δὲ, ἢ σάμψυχον, ξὺν τῷ λίπαϊ ἑψέσθω. Ην δὲ βίης ἡ λαπάξιος ἡ Ὑστέρη δέηται, χείρεσι μὲν πιέζειν τὸ ὑποχόνδριον, γυναικὸς εὐτόνου, ἢ ἀνδρὸς εὐαφέος· ἢ διαζῶσαι, ταινίαις σφίγγοντα, ὅκως τε διελάσῃ τὸν χῶρον, ὡς μὴ αὖθις ἄνω θέειν. Πταρμοὺς ποιέοντα, ἐπιλαμβάνειν τὰς ῥῖνας· ὑπὸ γὰρ πταρμῷ καὶ τῇ ἐντάσι μετεξετέροισι Ὑστέρη ἐς χώρην ἥξειε. Φυσῆν δὲ ἐς οἷά γε ῥινῶν στρουθίου ῥίζης, ἢ πεπέρεος, ἢ τοῦ κάστορος. Προσβάλλειν δὲ Σικύας κούφας, μηροῖσι, λαγόσι, ἰσχίοισι, βουβῶσι, ἑλκοῦντα τὴν Ὑστέρην. προσβάλλειν δὲ καὶ πρὸς, ἐς ῥάχιν, ἐς τὸ μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, τῇ πνιγὶ ἀρήγοντα. Ην δὲ ἐπὶ Φλεγμονῇ πνίγηται, καὶ διαχάσαι τὴν ἐπὶ τῷ κτενὶ οἰκουμένην φλέβα· καὶ ἀφαιρέειν συχνὸν αἷμα. Ανατρίψιες δὲ τοῦ προσώπου, πλμοὶ τριχῶν, ξὺν ἐμποιήσι ἐς ἀνάκλησιν. Ην δὲ καὶ μικρὸν ἐπανενέγκωσι, ἐς ἀφέψημα ἀρωμάτων ἐνίζειν· καὶ εὐώδεα θυητὰ ὑποθυμιῆν. Πιπίσκειν δὲ, πρὸ τῶν σιτίων, τοῦ κάστορος, καὶ τῆς Ιερῆς μικρὸν ξὺν τῷ κάστορι. Καὶ ἢν ἐπανενέγκῃ, λούειν· καὶ ἐς ὥρην, ἐς τὰ ξυνήθεα τρέπειν. μελεδαίνειν δὲ τὸν ἄνθρωπον, ὅκως ἄγηται τὰ ἐπιμήνια εὔρῳα.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΣΑΤΥΡΙΑΣΕΩΣ.

Κεφ. ια΄.

ΤΩΝ ἐν τοῖς αἰδοίοισι νούσων ἡ φλεγμασίη ὄρθιον ἀνίσχει τὸ αἰδοῖον, ξὺν ἐπιθυμίῃ καὶ λύπῃ ἀφροδισίων ἔργων πρήξιος. ἐντάσιες δὲ γίνονται σπασμώδεες, οὐδαμὰ πρηΰνονται. ἀλλὰ καὶ ἐπὶ τοῖσι ἀφροδισίοισι ἀμάλθακτος ἡ ξυμφορή. Προσεκπταίονται δὲ καὶ τὴν γνώμην, τὰ πρὸς τὰ μὲν ἐς ἀναισχυντίην, ἐπὶ παῤῥησίῃ τοῦ πρήγματος· θαρσέας γάρ σφεας ποιέει ἡ ἀκρασίη τῆς ξυνουσίης. μετέπειτα δὲ, ἐπὰν ἀναλωφήσωσι, εὖ τ᾽ ἂν σφισι ἡ γνώμη τέλεον μέμνῃ.

Πάντων ὧν εἵνεκα, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ᾽ ἀγκῶνι, καὶ τὴν ἐπὶ τῷ σφυρῷ· καὶ πολλὸν ἀφαιρέειν, καὶ πολλάκις· οὐδὲ γὰρ ἄκαιρον νοῦν λειποθυμίην ἐμποιέειν, ἔς τε νάρκην τῆς γνώμης, καὶ ἐς τὰς τῆς φλεγμασίης ξυνδόσιας, καὶ ἐς τὰς τοῦ θερμοῦ τοῦ κατ᾽ αἰδοῖον πρηΰνσιας. αἷμα γὰρ πολλὸν, θερμασίης μὲν καὶ τόλμης ἔξαψις καρτερὴ, φλεγμασίης δὲ τροφὴ· ταράχου δὲ γνώμης καὶ ἀταξίης ἔκκαυμα. Καθαίρειν δὲ καὶ τὸ ξύμπαν σκῆνος, φαρμάκῳ τῇ Ιερῇ·

οὐ γὰρ καθάρσιος δέονται μοῦνον, ἀλλὰ καὶ φαρμακίης προσηνέος. δρῆν μέντοι τάδε ἄμφω Ιρὴ δύναται. Κατειλίσσειν δὲ τά τε αἰδοῖα, καὶ τὰς ἰξύας, καὶ τὴν πληχάδα, καὶ τοὺς ὄρχιας, ἐρίοισι τοῖσι ἀπὸ οἴος ῥυπῶσι· ῥοδίνῳ δὲ, καὶ οἴνῳ, διῆναι χρὴ τὰ ἔρια. καὶ τέγγειν τὰ μέρεα· πολλόν τι μᾶλλον τάδε καταιονεῦντα, ὅκως μήτε θάλψις ἐκ τῶν ἐρίων ἔοι, ἀτὰρ ἡ ἔμφυτος θέρμη ὑπὸ ψυχρῆς δυνάμιος τῶν χυμῶν πρηΰνηται. Τοιάδε χρὴ καὶ τὰ Επιπλάσματα τιθέναι· ἄρτῳ, ξὺν ἀρνογλώσσου χυλῷ τῇ βοτάνῃ, καὶ στρύχνῳ, καὶ σέρειδι, καὶ φύλλοισι μήκωνος, καὶ τοῖσι ἄλλοισι, ὅσα νάρκην καὶ ψύξιας ἐμποιέει. Ατὰρ καταχρίειν τοῖσι ἰκέλοισι τὰ αἰδοῖα, καὶ τὴν πληχάδα, καὶ τὰ ἰσχία· κωνείῳ, ξὺν ὕδατι, ἢ οἴνῳ, ἢ ὄξεϊ· μανδραγορείῃ, ἀκακίῃ. καὶ σπόγγοισι, ἀντὶ τῶν ἐρίων, χρέεσθαι. Μεσηγὺ δὲ, ὑποκλύζειν μαλάχης ἑψήματι, καὶ ἐλαίῳ, καὶ μέλιτι. δριμὺ δὲ πᾶν. Αντερείσθωσαν Σικύαι, κατ' ἰσχίου, ἢ ἤτρου. Αρισται δὲ καὶ Βδέλλαι, νέρθεν ἑλκύσαι αἷμα. καὶ ἐπὶ τοῖσι τρώμασι Επίπλασμα, αἱ ψίχες ξὺν ἀλθαίῃ. Επειτα ἐνίζειν ὕδατι ἀρτεμισίης, ἐλελισφάκου, κονύζης ἑψήματι. Καὶ εὖτ' ἂν προσωτέρω μένῃ μήκεϊ χρόνου, μὴ κατὰ λόγον δὲ τὸ πλῆθος ἐνδιδῷ, δέος δὲ Σπασμοῦ, (μάλα γάρ τοι ἐπὶ τάδε ἀπῶνται,) μεταβάλλειν χρὴ τὴν θεραπείην τοῖσι θερμαίνουσι. Χρέος μὲν γλευκίνου, ἢ σικυωνίου, ἀντὶ ῥοδίνου· ἐρίοισι δὲ καθαροῖσι, καὶ Επιπλάσμασι ἀλεαίνουσι. ἐμάλαξε γάρ κοτε τῶν νεύρων τὰς πρήσιας ἡ τοιήδε θεραπείη. Ατὰρ καὶ πιπίσκειν τοῦ κάστορος, ξὺν μελικρήτῳ. Τροφαὶ, ἄτροφοι, ψυχραί· βραχέα μὲν, τὰ σιτώδεα· τὰ πλεῖστα, λάχανα, μαλάχη, βλίτον, θριδακίνη, ἑφθὴ κολοκύντη, σίκυος ἑφθὸς, πεπέων ὡραῖος. Οἴνου δὲ, καὶ κρεῶν, μέσφι πολλῆς ἀναλήψιος, φειδώ. οἶνος γὰρ, θάλψις μέν ἐστι νεύρων, μάλθαξις δὲ ψυχῆς, ἐπανάκλησις δὲ ἡδονῆς, γονῆς γένεσις, καὶ πρόκλησις ἀφροδισίων.

Τάδε μοι, ἐς τὰ Οξέα, γεγράφθω ἄκεα. Χρὴ δὲ καὶ αὐτόν τινα ξυνευπορέειν, μὴ πάντα ἀλλοτρίῃ ξυγγραφίῃ προσίσχοντα τὸν νόον. Οὕτω τὰ Οξέα πάθεα γίγνεται, ὡς ἐν τάξι τε τοῖσι γεγραμμένοισι, καὶ μούνοισι, ἢ ἅπασι χρέεσθαι.

ΑΡΕΤΑΙΟΥ

ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ

ΧΡΟΝΙΩΝ ΝΟΥΣΩΝ

ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ

Βιβλιον Πρωτον.

ΘΕ-

ΠΡΟΟΙΜΙΟΝ.

Κέφ. α΄.

ΕΝ τῇσι Χρονίῃσι Νούσοισι, ἡ ἀμβολὴ τῆς ἰητρείης, κακόν· ὑπ' ἀμβλακίης γὰρ, ὀκέλλει ἐς ἀνήκεστα πάθεα. Φυσίωσις ἄρ' ὧδε ἴσχει, ὡς μὴ ῥηϊδίως ἀποφοιτῆσαι, ἢν ἐσβάλλῃ ἅπαξ. ἢν δὲ καὶ ἐκδηθύνῃ, χρόνῳ καρτερὴ ἔσται, καὶ ξυναποθνήσκειν γίγνεταί κοτε. Καὶ τὰ σμικρὰ μεζόνων ποιέεται διαδέξιας. κἢν τὸ πρόσθεν ἐς κίνδυνον ἀσινὲς ᾖ, ὁ τόκος τῶνδε γίγνεται ὄλεθρος. Χρὴ ὦν, μήτε τὸν νοσέοντα σιγῇ, ἢ αἰδοῖ τοῦ ἐλέγχου τῆς νούσου, μηδὲ ὑποδιδρήσκειν δέει τῆς ἰητρείης· μήτε τὸν ἰητρὸν καταμβλακεύειν. ἄμφω γὰρ ἐς τὸ ἀνήκεστον ξυνῳδοί. Μετεξέτεροι δὲ τῶν καμνόντων, ὑπ' ἀγνωσίης τε τῶν παρεόντων, καὶ τῶν αὖθις ἐσομένων, ἐς τέλος ξυνδιαιτέονται τῇ νούσῳ. ἐπὶ γὰρ τοῖσι πλείστοισι, οὔτε ὀλλυέονται, οὔτε ὀῤῥωδέουσι θάνατον. διὰ τάδε ὦν ἰητρῷ σφέας αὐτέους οὐκ ἐπιτρέπουσι. Πίστις δὲ τουτέων, Κεφαλαίη· ἧς ἄμφι προτέρην φράσω.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΚΕΦΑΛΑΙΗΣ.

Κεφ. β΄.

ΚΕΦΑΛΗ δὲ, ὁκόσον ἐς ζωὴν ἀναγκαῖον, τοσόνδε νούσῳ χαλεπωτάτη. Καὶ τῶν ἀμφὶ τῶνδε νούσων, ἡ μὲν ἐσβολὴ εὐπαθὴς, ἐπὶ σμικρῷ ἄλγεϊ, ἢ ἤχοισι ὤτων, καὶ βάρεϊ· εἰ δὲ αὔξησιν προσλάβοι, καὶ τὰ τέλη ὀλέθρια. Μὴ ὦν μηδὲ τὰ σμικρὰ ὑπερορῇν ἄλγεα· σμικροῖσι γὰρ καὶ τοῖσι ἄκεσι, μετεξετέροισι ἴηθη. Ην δὲ πρόσω μὲν ἥκῃ χρόνου, (μέζω γὰρ προσεπιγίγνεται ἄχθεα,) τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι φλέβα. πρόσθεν δὲ δυοῖν ἡμέραιν, οἶνον πιπίσκειν. Ξυντεκμαιρόμενον δὲ τὴν δύναμιν, τὸ πλῆθος ἀφαιρέειν. Αριστον δὲ μὴ ἐσάπαξ, ἢν ἡ δύναμίς τε ἀνέχηται τὴν πληθὺν τῆς ἀφαιρέσιος, ξυνεχές τε τοῖσι αὐτέοισι μοχλεύηται ἡ νοῦσος. Ωδε μέντοι πάσῃσι τῇσι χρονίῃσι νούσοισι ξυνῳδόν. Μεσηγὺ δὲ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερέων, ἀδροτέρως διαιτᾷν. ἔπειτα τὴν Ἱερὴν τὸ καθαρτήριον ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν· ἀπάγει γὰρ μάλιστα ἥδε ἀπὸ τῆς κεφαλῆς τῆς νούσου τὴν τροφήν. πλῆθος δὲ τοῦ φαρμάκου, ὁκόσον τέσσαρες ἢ πέντε ὁλκῆς δραχμαί. Κἢν εὖ καθαίρηται, λούειν τε, καὶ οἶνον διδόναι,

ναι, καὶ τὴν δύναμιν αὔξειν. Ἔπειτα αὖθις τάμνειν φλέβα, τὴν ἐπὶ τῷ μετώπῳ τὴν ὀρθήν· κυριωτάτη γὰρ ἥδε ἡ ἀφαίρεσις. τὸ δὲ πλῆθος, ὅσον κοτύλης, ἢ σμικρῷ πλεῖον. Λύειν τε μὴ προσωτέρω· κενεαγγέειν γὰρ οὐ χρή. Ἔπειτα, τὰς κόμας ξυρῷ ἀφαιρέοντα, Σικύην τῇ κορυφῇ προσβάλλειν, προτέρην· τὴν δὲ ἑτέρην, τὴν μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων ἐρείδειν, ἀναίμακτον. χαράζειν τε τὴν ἐπὶ τῆς κορυφῆς ἀφειδέως, ἔς τε πλῆθος ὁλκὴν, καὶ ἐς τὴν τοῦ βάθεος ἐντομήν· Κεφαλαίην γὰρ τὰ μέχρις ὀστέων ὀνίνησι ἰήματα. Ἢν δὲ ἐς ὠτειλὴν ἥκῃ τὰ τρώματα, τὰς ἀρτηρίας ἐκτάμνειν. διπλαῖ δέ. αἱ μὲν κατόπιν εἰσὶν ὤτων, σμικρόν τι προσωτέρω, δῆλαι δὲ ταῖς διασφύξεσι· αἱ δὲ, τοῦ ὠτὸς ἐς τοὔμπροσθεν, αὐτῶν πλησίον, παράγεται γὰρ τῷ ἀντιτράγῳ, ἀτὰρ καὶ αἵδε δῆλαι διασφύξεσι. Τάμνειν δὲ, πρὸς τοῖς ὀστέοις, τὰς μέζονας· αἵδε γὰρ ὀνήϊσαι. ἐπικέαται καὶ ἕτεραι ἑκάστῃσι, κάρτα λεπταὶ, ἃς οὐδ' ὄφελος ἐκτάμνειν. Ὁ δὲ τρόπος ἐν τῇσι Χειρουργίῃσι λέλεκται. Μέτα δὲ τὸ ἄκος, Κεφαλαίῃσι, καὶ Ἐπιληψίῃ, καὶ Σκοτώμασι, καὶ ξυμβλήδην ἁπάσῃσι τῇσι τῆς κεφαλῆς νούσοισι.

Ἐπὶ πᾶσι δὲ, φλέγμα ἄγειν χρὴ, προκενώσαντα τὴν γαστέρα, ἢ καταποτῷ ὑπηλάτῳ, ἢ κλυσμῷ· ἄλλοτε μὲν, ἐκ ῥινῶν, πταρμικοῖσι· ἄλλοτε δὲ, διὰ στόματος, τοῖσι ἄγουσι φλέγμα. Εἴδη δὲ πταρμικῶν μὲν, πέπερι, στρούθιου ῥίζα, κάστορος τοῦ ὄρχιος· τάδε καὶ ξυνῇ. ἐς λεπτὰ δὲ κόψαντα, καὶ σήσαντα, καλάμῳ ἐμφυσῆν, ἢ καυλῷ πτεροῦ χηνὸς παχέϊ. Ἀγωγότερον δὲ τῶνδε, καὶ βιαιότερον, εὐφόρβιον, ξὺν τινι τῶνδε μιχθέν· ἀτὰρ καὶ ἐλαίοισι δὲ μίσγεται, γλευκίνῳ, σικυωνίῳ, ἢ τῷ ἀπὸ στύρακος μύρῳ. ὑγρὸν δὲ γίγνεται κάρτα, ὡς ἔγχυτον. Ἐγχεῖται δὲ διὰ τοῦ ῥινὸς γ' αὐλοῦ. δίδυμοι δὲ οἵδε, ξυμφυέες ἀπὸ μιῆς εὐροῆς, ὡς ἐσάπαξ ἀμφοτέροισι ἐγχέειν· οὐ γὰρ ἀνασχετὸν ἡ διάστασις ἑκατέρου μυκτῆρος ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ· πίμπραται γὰρ ἡ κεφαλὴ αὐτίκα, καὶ δριμὺ ἄλγος αἱρέει. Τὰ δὲ διὰ τοῦ στόματος ἄγοντα φλέγμα, σίνηπι, κόκκος ὁ τῆς κνίδης, πέπερι, σταφὶς ἀγρίη. τάδε ξὺν ἀλλήλοισι, καὶ ἰδίῃ. Ἐπεὶ δὲ καὶ τῷ μαστήσασθαι μὲν αὐτὰ καὶ τὸ πτύειν ξυνεχὲς ἔστι, καὶ ὕδατι, ἢ μελικρήτῳ, ἢ ὀξυκρήτῳ μίξαντα, διδόναι. κλύζειν τε τὸ στόμα, καὶ ἐς τὰ παρίσθμια προώσαντα ἀνατάσει τοῦ αὐχένος τῷ τῆς ἐκπνοῆς πνεύματι κλύζειν. Ἐπὴν δὲ, ἐς ὅσον θέλῃς, τὸ φλέγμα ἀγάγῃς, λούειν καὶ καταιονέειν τὴν κεφαλὴν κάρτα πολλῷ θερμῷ ὕδατι, ἐς διαπνοιήν. ἰσχυραὶ γὰρ γίγνονται σφηνώσιες.

Δεῖπνον εὐτελές· ἔστω δὲ καὶ οἶνος, ἐς ἀνάκλησιν τοῦ στομάχου· μάλα γάρ τοι καὶ ὧδε πονέει. Ἐπὴν δὲ μεσηγὺ τὴν δύναμιν ἑδράσῃς, Κλυσμῷ χρέω τῷ ξυνήθεϊ, λίτρου πολλὸν ἐμπάσσων, ἢ ῥητίνης τῆς ἀπὸ τῆς τερμίνθου τοῦ δένδρεος ἐντήκων ὁλκῆς δραχμὰς δύο. Ἐς δὲ τὴν ἐπιοῦσαν ἡμέρην, αἷμα τῆς ῥινὸς ἔνδον ἀφαιρέειν, ὡς ἔσω προωθεῖται τὸ ὄργανον, Κατειάδιον εὔμηκες, ἢ τὸ καλεόμενον Στο-

Στρούνη. ἢ εἴ τις ἐλλειπῶς πρὸς τάδε ἔχει, χηνὸς χρὴ πτεροῦ τοῦ καυλοῦ τοῦ παχέος ἀπογλύψαντα, τάμνειν τὰ νεῦρα ἐς ὀδόντα, ὅκως πριστῆρα· καὶ τόδε ἐς ῥῖνα καθιέναι μέσφι τῶν ἠθμοειδῶν, ἔπειτα ἀμφοτέρῃσι χερσὶ κινέειν, ὡς ξυγχαράσσοιτο ὑπὸ τῆς ὀδόντων ὁ χῶρος. ῥηϊδίη δὲ καὶ πολλὴ τοῦ αἵματος ἡ φορή· φλέβες γὰρ ἰσχναὶ τῇδε κραίνουσι, καὶ τὰ σώματα μαλακὰ καὶ εὔτμητα. Ἐᾶσι δὲ καὶ τοῖσι δημότῃσι πολλοὶ τῆς ἐγχαράξιος οἱ τρόποι, καὶ βοτάνῃσι τετραχείῃσι, καὶ φύλλοισι δάφνης ξηροῖσι, ἐνθέντες τάδε, ἢ τοῖσι δακτύλοισι κινέειν εὐτόνως. Κενώσαντα δὲ ὁκόσον χρὴ, (ἔστω δὲ πλῆθος ἐς κοτύλης τὸ ἥμισυ,) μάσσειν σπόγγοισι καὶ ὀξυκρήτῳ, ἢ ξηρόν τι ἴσχαιμον ἐμφυσῆν, κηκίδα, ἢ χαλκῖτιν συπτηρίην, ἢ βαλαύστιον.

Ἢν δὲ ἐπὶ τουτέοισι ἡ Κεφαλαλγίη μίμνῃ, ἤντε ἀποπαύηται, αὐτὸν χρὴ ἐς τέλος ἥκειν τῆς ἰητρείης· φιλυπόστροφον γὰρ κακὸν, καὶ ἐν ἕδρῃ ἵζον τὰ πολλὰ φωλεύει. Χρὴ ὦν, ἀφαιρέοντα τὰς κόμας ξυρῷ, (καὶ γὰρ τόδε κεφαλῇ ὀνηϊστὸν,) καίειν πυρίῃσι καυτήρων. ἐπιπολῆς μὲν, ἐς μύας· ἢν δὲ μέσφι ὀστέου ἐθέλῃς, ἀπάνευθεν καὶ τῶν μυῶν. μύες γὰρ καυθέντες ἔασι Σπασμῶν προκλήσιες. Κἢν μὲν ἐπιπολῆς καύσῃς, οἴνου εὐώδεος, λευκὸν, ξὺν ῥοδίνῳ, καταιονέειν ἅλις. ὀθόνιον δὲ χρὴ, τέγξαντα, ἐπιπετεννύναι τῇσι ἐσχάρῃσι, μέσφι ἡμέρης τρίτης. Ἢν δὲ βαθεῖαι ἔωσι αἱ ἐσχάραι, πράσα χρὴ κόψαι, ξὺν ἁλὶ τρίψαντα, ἠδὲ ἐς ὀθόνην ἐγχέοντα, ἐπιθέναι. Τῇ δὲ τρίτῃ, κηρωτὴν ἐκ ῥοδίνου, ἐπὶ τοῖσι ἐπιπολαίοισι· ἢ φακὸν ξὺν μέλιτι, ἐπὶ τῇσι βυθίοισι ἐσχάρῃσι, ἐπιθέναι. Ὁκόσα δὲ ἐπὶ ὠτειλῇ φάρμακα, ἄλλῃ πη γεγράψεται. Ἔταμον τινὲς ὑπὲρ μέτωπον, κατὰ τὴν Στεφάνην, τὸ δέρμα ἄχρις ὀστέου· καὶ τόδε ἐπιξέσαντες, ἢ ἐπικόψαντες, μέσφι Διπλόης, ἐς σάρκωσιν ἤγαγον. οἱ δὲ καὶ ἐτέτρωσαν τοῦ ὀστέου, μέσφι μήνιγγος. εὔτολμα δὲ τὰ ἄκεα· ἀλλὰ χρῆσθαι, κἢν ἐπὶ πᾶσι μὲν ἡ Κεφαλαίη ἐπιμίμνῃ, ὁ δὲ νοσέων εὔθυμος, ἢ ὁ τόνος τοῦ σώματος ἀγαθός.

Ἢν ἐκ περιαγωγῆς ἔωσι, γυμνάσια ὀρθὰ ἐς στέρνα, καὶ ὤμους· χειρονομίη· ἁλτήρων βολή· ἔξαλσις· καὶ ἡ ξυνδυπαίδευτος ἐν τούτοις ἀνείλησις. Τρίψις, τὰ πρῶτα, καὶ τὰ ὕστατα, σκελῶν· κεφαλῆς δὲ, ἐς μέσον.

Πιλοκοπίη τῷ ἐμπάττειν ξυνεχής. Φοινίσσειν δὲ καὶ τὴν κεφαλὴν, ἄλλοτε μὲν σινήπι ξὺν ἄρτῳ διπλόῳ ἐγχέοντα, ὡς μὴ ἀφόρητον εἴη τὸ πῦρ· ἄλλοτε δὲ φάρμακα ξυναλείφοντα, ὡς τὸ ξύνθετον τὸ διὰ τῆς λιμνήστιδος, καὶ εὐφορβίης, καὶ πυρέθρου. Ἔχει δὲ καὶ ἄνοδον περί τε τὸν ἐν κεφαλῇ πόνον, καὶ ἐς μόχλευσιν τῆς ῥίζης τοῦ κακοῦ, θαψίης ὁ ὀπός· καὶ τὰ ξὺν τῇδε φάρμακα, ὁκόσα ἐσοιδαίνει τὸ δέρμα, καὶ ἰόνθοισι ἴκελα ἐκφύει βλαστήματα.

Δίαιτα δὲ, ἡ μὲν ἐφ' ἑκάστῳ τῶν ἀλγέων, λεπτή· ὀλιγοποτίη, καὶ ὑδροποτίη, ἐπιπροσθεν μάλιστα ἄκεός τινος. Ξύμπαν δὲ, δριμέων μὲν ἄφεξις, κρομμύων,

καὶ σκορόδων, καὶ ὀποῦ τοῦ σιλφίου· σινήπιος δὲ μὴ πάγχυ· καὶ γὰρ τὸ δριμὺ αὐτέου, πρὸς τῇ τοῦ στομάχου ἀρετῇ, καὶ ἐς κεφαλὴν οὐκ ἄγει, φλέγμα χέον, καὶ διαπνέον, ἢ διελαῦνον κάτω. Ὀσπρίων, κάκιστον κύαμος, καὶ ἐς τὰ τοῦδε εἴδεα, πισοὶ, καὶ ὦχροι, καὶ δόλιχοι. δεύτεροι, φακοὶ, οἵ γε ἔχουσι μέν τινας ἀρετὰς πέψιός τε καὶ ἐκκρίσιος, κεφαλῆς δὲ πλήσμιον, καὶ πόνου ποιητικόν· πλὴν ἑψηθέντες ξὺν πεπέρι οὐκ ἀποξενωτέοι. Χόνδροι δὲ, οἵ τε πλυτοὶ χαρίεντες, ξὺν οἴνῳ, καὶ μέλιτι ὅσον ἡδύναι· καὶ τὸ ἐκ τουτέων ῥόφημα· καὶ οἱ ξὺν ἁπλοῖσι ζωμοῖσι. Καλοὶ γὰρ καὶ οἱ ἐν τῇ Καρυκείᾳ καρποὶ, κάρου, κοριάνου, ἀνίσου, σελίνου δὲ τουτέων κρέσσων ἡ ἡδύοσμος ἡ βοτάνη, καὶ γλήχων, πρὸς τοῖσι εὐώδεσι, ἴσχουσί τι καὶ οὔρων ἀγωγὸν, καὶ φυσῶν ἔξοδον. Κρεῶν δὲ, πονηρὰ μὲν τὰ παλαιὰ πάντα· νεοσφαγῆ δὲ, ἀλέκτορος· πτηνῶν, ἡ φάσσα, ἡ πελειὰ, καὶ τὰ ἄλλα ὁκόσα μὴ μάλιστα πίονα. συῶν τὰ ἄκρεα· λαγὸς ὁ ὀπτός. βοὸς δὲ, καὶ ὄϊος, παχῦνόν τε, καὶ κεφαλῆς πλήσμιον. ἔλαφος δὲ οὐ πάντη κακός. Γάλα, καὶ τυροὶ, κεφαλαλγέες. Ἰχθύων, οἱ πετραῖοι, ἠδὲ ὁκόσοι κατὰ χώρην ἄριστοι. Λαχάνων δὲ, ἑφθῶν μὲν, ὁκόσα οὔρων καὶ κοιλίας ὑπαγωγὰ, μαλάχη, βλίτον, τεῦτλον, ἀσπάραγοι, δριμὺ δὲ καὶ κράμβη· ὠμὰ δὲ, θριδακίνη πάντων ἄριστον. Ῥίζαι δὲ πονηραὶ, καὶ ἑφθαὶ ῥαφανίδες, γογγυλίδες, σταφυλῖνοι, οὐρητικαὶ μὲν, πλήσμια δέ. σίσαρον, φυσῶδες μὲν, καὶ στομάχου ἐπιστατικόν. Οἶνος λευκὸς, λεπτὸς, γλυκὺς μὲν ἐγγεγράφθω, στύψιος ἔχων, ὡς μὴ ἴσχειν τὴν γαστέρα. Τράγημα πᾶν κεφαλαλγὲς, πλὴν φοίνικες πάσης ἰδέης. σύκων δὲ ὀπώρη, καὶ σταφυλὴ προσηνὲς, καὶ ὅ τι ἂν ἐπὶ τῆς ὥρης ἄριστον. Πλησμονὴ πάντων, καὶ τῶν ὠφελεόντων, κακόν· κάκιον δὲ, ἀπεψίη. κόποι, ἀπεψίης μὲν ἀσινέστεροι, ἐπιβλαβέες δὲ καὶ οἵδε. Περίπατοι, ἕωθεν, ἐπὶ τῆς κοιλίης ἐκκείσι· εὔπνοοι δὲ εὔφοροι. ἄριστοι δὲ καὶ οἱ ἐπὶ τῷ δείπνῳ. Αἰώρη μακρὰ, νήνεμος, ἀνήλιος τῇ κεφαλῇ· κακὸς γὰρ αὐτέῃ ὁ Σείριος. Ὁμιλίη γυναικὸς, κεφαλῇ, νεύροισι, κακὸν ἐπίσπαστον. Ἀποδημίη, ἐς θερμότερον ἀπὸ ψυχρῶν, καὶ ἀπὸ ὑγρῶν ἐς ξηρότερον. Ξύμφορος δὲ πλόος, καὶ ἐν θαλάσσῃ ἐξαγωγὴ τοῦ βίου. Κἢν παράλιός τις ἔῃ, ἀγαθὸν λούεσθαί τε τῇ ἅλμῃ ψυχρῇ, καὶ νήχεσθαι τῇ θαλάσσῃ, καὶ τῇσι ψάμμοισι ἐγκαλινδέεσθαι, καὶ βιοτεύειν ἐς θάλασσαν.

Ἑτεροκρανίης ταῦτα ἄκεα. ὁκοῖον γὰρ τῇ κεφαλῇ ὅλῃ ἄκεα πρόσφορα, τοῖσδε πρὸς ἅπαν τῆς κεφαλῆς μέρος χρέεσθαι καλόν. Ὁκόσοισι δὲ ἐκ τῶνδε ἄφυκτος ἡ νοῦσος, ἐλλεβόρῳ χρέεσθαι, τῇ ἐσχάτῃ καὶ δυνατωτάτῃ πάντων ἀγωγῇ.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΣΚΟΤΩΜΑΤΙΚΩΝ.

Κεφ. γ'.

ΚΑΙ ἐκ διαδέξιος μὲν Κεφαλαίης γίγνεται Σκοτοδινίη. ἀτὰρ καὶ αὐτὴ πρώτη ἐπ' αἰτίῃσι φύεται, Αἱμοῤῥοΐδων ῥόου ἐπισχέσι· κἢν ἀπὸ ῥινὸς αἷμα μὴ ῥέῃ, πρόσθεν ῥέον· ἢ μὴ διαπνέηται τὸ σκῆνος, ἢ ἱδρῶτι, ἢ πόνῳ, πρόσθεν πονεύμενον. Ην μὲν ὦν ἐπὶ τῇ Κεφαλαίῃ ξυστῇ, τάδε χρὴ πρήσσειν ἐς ἴησιν, ὁκόσα ἐπὶ τῇσι Κεφαλαίῃσι λέλεκται. Τίσι δὲ καὶ βιαιότερον ἰῆσθαι χρὴ ἐς τέλος τῶν ἀκέων, ὕστερον φράσω. Ην δὲ ἀπὸ τοῦ ἐπισχέσιος ὑγρῶν ἡ νοῦσος ἀποβῇ, τὴν ξυνήθη ἔκκρισιν κινέειν· ὑγιεινὸν γὰρ τῆς φύσιος ἡ παλινδρομίη. Ην δὲ ἡ μὲν μέλλῃ, τὸ δὲ πάθος αὔξῃ, ἐπὶ μὲν τῇσι ἄλλῃσι ἐπισχέσεσι, τῇσι διὰ ῥινὸς, ἢ ἱδρώτων, φλέβα τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι. Ην δ' ἐπὶ Ηπατι πλημμύρεοντι, ἢ Σπληνὶ, ἤ τινι τῶν ἐν τοῖσι μέσοισι σπλάγχνων, ἀρῆγον ἡ Συκίη. χρὴ δὲ, ὁκόσον ἂν ἐκ φλεβὸς πολλὸν ἐκρῇ, τοσόνδε ἐκ τῶνδε ἀφαιρέειν αἷμα· τόδε γὰρ τῆς προφάσιος ἡ τροφὴ, ὥσπερ δὴ καὶ γαστήρ. Επὶ δὲ τῷδε, τὰ τῆς κεφαλῆς ἄκεα ξυνάπτειν. φλέβα τὴν ἐπὶ τοῦ μετώπου ὀρθὴν τάμνοντα, ἢ τὰς ἑκατέρωθεν τῆς ῥινὸς πρὸς τοῖσι κανθοῖσι· Σικύην τῇ κορυφῇ προσβάλλειν· ἐκκόπτειν τὰς ἀρτηρίας· ξυρέειν τὴν κεφαλὴν, φοινίσσειν· φλέγμα ἄγειν διὰ ῥινῶν πταρμικοῖσι, ἢ διὰ στόματος, ὅκως ἔλεξα. ἅπαντα πρήσσειν ἐν κόσμῳ τῷ ἐπὶ τῇ Κεφαλαίῃ εἰρημένῳ, πλὴν ὁκόσον κυκλαμίνου χυλὸς, ἢ ἀναγαλλίδος, ἔγχυτος εἰς τὴν ῥῖνα, ἔχει τὴν πρόσθεσιν.

Επὴν δὲ τῶν ἀμφὶ τὴν κεφαλὴν ἀκέων ἥκῃ ἐς τέλος, ὁκόσα βιαιότερα ἐς τοὺς Σκοτώδεας, τάδε χρὴ πρήσσειν. Εμέτοισι τοῖσι ἀπὸ δείπνου, ἠδὲ τοῖσι ἀπὸ ῥαφανίδων χρέεσθαι, τὸ ἐκ τοῦδε δέον ἐστὶ, ἀτὰρ ἠδὲ ἐς ἐλλεβόρου παρασκευήν. μελέτῃσι γὰρ χρὴ τοῦ στομάχου ἐμέειν ἐπὶ τοῖσι δεινοτέροισι ἐμετηρίοισι· ἀτὰρ καὶ τὸ φλέγμα λεπτότερον νῦν γίγνεται, καὶ ἐς τὸν ἐλλέβορον εὔχυτον. Ελλεβόρου δὲ δόσιες πλεῦνες· τοῖσι μὲν ἰσχυροτέροισι ἀρῆξαι ἐς μέγεθος ἄμμης, ἢ ὀλίγον ἁδρότερον τετμηκέναι, ξὺν χόνδρῳ τε πλυτῷ ἢ φακῷ ἡ δόσις· σταθμὸς δὲ ὁλκῆς, δραχμαὶ δύο. ἐπὶ δὲ τῶν ἀσθενεστέρων καὶ ἰσχνοτέρων, τὸ ἕψημα ξὺν μέλιτι μέτρον, μυστίλαι δύο ἢ τρεῖς. τῆς δὲ ποιήσιος ὁ τρόπος ἄλλῃ πη λελέξεται. Μεσηγὺ δὲ ἑκάστου ἄκεος, ὑπανατρέφειν τὸν νοσέοντα, ἐς τὴν τῶν μέσων ὑπομονήν.

Αρήγειν δὲ, καὶ ἐπὶ τοῖσι προξυσμοῖσι, ὧδε· διαδέειν μὲν τὰ σκέλεα ὑπὲρ σφυρὰ καὶ γόνατα, καὶ χεῖρας καρποὺς τε καὶ βραχίονας ἔνερθε τῶν

ὤμων πρὸς τοῖσι ἀγκῶσι. Τέγξιες κεφαλῆς· ῥόδινον μύρον ξὺν ὄξεϊ, ἐνεψῆσαι δὲ χρὴ τῷ ἐλαίῳ ἑρπύλλιον, ἢ σπονδύλιον, ἢ κισσὸς, ἤ τι τοιόνδε. Ανάτριψις ἄκρων, καὶ προσώπου. Οσφρησις ὄξεος, γλήχωνος, ἡδυόσμου, καὶ τάδε ξὺν ὄξεϊ. Διάστασις τοῦ γένυος· ἔσθ' ὅπη γὰρ ἐρείδουσι τὰς γνάθους. γαργαρισμὸς σπριωθμίων· ἐμέτου πρόκλησις. ἐπὶ γὰρ ἐκχέει κοτὲ φλέγματος, ἀνέγρονται ἐκ τοῦ ζόφου. Τάδε μὲν ὦν ἐς τὴν τοῦ παροξυσμοῦ παρηγορίην, καὶ σκέδασιν τοῦ ζοφώδεος.

Διαίτης δὲ περὶ ἁπάσης, τῆς ἐν τῇ θεραπείῃ, καὶ τῆς ἐς αὖθις, τάδε γιγνώσκω. Ὕπνος πουλὺς, κακὸν δὲ καὶ ἀϋπνίη· πουλὺς μὲν γὰρ ναρκᾷ τὰς αἰσθήσιας τῆς κεφαλῆς, ἀτμῶν πλημμύρα, ὄκνος ἁπάσης πρήξιος· τάδε μέντοι βάρεος, καὶ ἤχων, καὶ μαρμαρυγῶν ἐστιν αἴτια, τῆς νούσου τὰ ξύμβολα. ἀγρυπνίη δὲ, ἄπεπτον, ἄτροφον, καματηρὸν τῷ σκήνεϊ, ἄθυμον, εὐπαράγωγος ἡ γνώμη διὰ τόδε, ῥηϊδίως μαίνονται, καὶ μελαγχολέουσιν οἵδε. ξύμφορος δὲ ὁ μέτριος, ἐς τὴν τῆς τροφῆς οἰκονομίην, καὶ ἐς ἀνάπαυλαν τῶν δι' ἡμέρας καμάτων. Πρόνοια, καὶ ἐπιμονὴ περὶ ἕδρην, τῆς κοιλίης ἐς ἀπόκρισιν· διαπνοῆς γὰρ ἡ μέζων αἰτίη, κοιλίη. Ανάτριψις αὖθις σκελῶν, δι' ἡμιτυμβίων τρηχέων, μέσφι φοινίξιος· ἔπειτα, νώτου, καὶ πλευρέων· ὕστατα, κεφαλῆς. Απὸ τουτέων, περίπατοι, προσηνέες μὲν ἀρχῆθεν, καὶ ἐς ἀπόπαυσιν· ἐπίτροχοι δὲ, οἱ μέσοι. ἠρεμίη, κατάστασις τοῦ πνεύματος, ἐπὶ τοῖσι περιπάτοισι ἔστω. Αναφωνέειν χρὴ, τοῖσι βαρέσι φθόγγοισι μᾶλλον χρεόμενον ἠχέειν. ὀξέες γὰρ, κεφαλῆς διαστάσιες, κροτάφων παλμοὶ, ἐγκεφάλου διασφύξιες, ὀφθαλμῶν πρήσιες, ἤχων ἀκοὴ, μετεωρίη ὀξυφωνίη, κεφαλῇ ὀνηϊστόν. Επειτα δὲ καιρὸς αἰώρης, ἐς διαπνοὴν τοῦ παντὸς κεφαλῆς βάρεος· πλῆθος δὲ ἔστω πολλὸν, πλέον ὁκόσον ἀκμάζον ἦ. Ἐπὶ ἑλιγμοῖσι τοῖσι τοῦ χωρίου, μηδὲ ξυνεχέσι καμπῇσι, αἰώρη γιγνέσθω· ἰλίγγων γὰρ τάδε προκλήσιες. Εὐθέες δὲ, καὶ μακροὶ, καὶ λεῖοι ἔστων, καὶ οἱ περίπατοι. Ην μὲν ὦν ἐν ἔθει ἔωσι ἀρίστου, ἄρτου μούνου ὀρέγειν, ὁκόσον μηδὲν ἐμποδὼν τοῖσι γυμνασίοισι ἔμμεναι· προπεπέφθαι γὰρ χρή. Κεφαλὴ, καὶ χεῖρες, καὶ αἱ τῶνδε τρίψιες. ἐπὶ δὲ τοῖσι οἷον πρηέως, ἐς ἀνάκλησιν θέρμης, καὶ εὐσαρκίης, καὶ τόνου. Επειτα κεφαλὴν τρίβεσθαι ὄρθιον ἑωυτέου μέζονι ὑπέχοντα. Ατὰρ καὶ τὰ γυμνάσια, ἐς τραχήλου περήσιας, καὶ ἐς διωσμὸν χειρῶν ξυντείνειν, εὐπαιδεύτως. Ὑπεραιωρεῦντα δὲ χρὴ τὴν κεφαλὴν, καὶ τὰς ὄψιας γυμνάζειν, χειρονομίῃ, ἢ δίσκων βολῇ, φιλονεικεῦντα πυγμῇ. Κακὸν δὲ σφαῖρα, μικρή τε, καὶ μεγάλη. τῆς γὰρ κεφαλῆς καὶ τῶν ὀφθαλμῶν αἱ δινήσιές τε καὶ ἐνστάσιες σκοτώματα ποιέουσιν. Αριστον, ἁφάλσεις, καὶ δρόμοι. τὸ ὀξὺ μὲν πᾶν ἐς τὰ σκέλεα, πάντων τονώσιες. Ψυχρολουσίη ἀλουσίης κρέσσων· ἀλουσίη δὲ θερμολουσίης. στῦψαι, πυκνῶσαι, ξηρῆναι κεφαλὴν, ψυχρολουσίη δυνατωτάτη, ὑγιέης ἡ κατάστασις· ὑγρῆναι, λῦσαι, ἀχλυῶσαι, θερμολουσίη δυνατωτάτη· κεφαλῆς γὰρ νούσου αἱ προφάσιες· τοιοίδε καὶ οἱ νότοι, βαρυήκοοι. Ησυ-

χίη

χρὴ ἐπὶ τοῖσι γυμνασίοισι, ἐς κατάστασιν οὐ παρέχου. Πίεσις τῆς κεφαλῆς, ἐς τὴν τοῦ δέρματος ξύσιν.

Περιπόσιες ὕδατος, ἢ οἴνου ὑδαρέος. Ἄριστον εὐτελές· λαχάνων κόμης, τὰ μαλθακτήρια, μαλάχης, τεύτλου, βλίτου. ἔμβαμμα εὐστόμαχον, εὔστομον, κοιλίης μαλθακτικὸν, ἀβαρὲς δὲ κεφαλῇ, διὰ θύμου, ἢ θύμβρης, ἢ σινήπιος. ὠῶν τὰ θερμὰ χειμῶνος, θέρεος δὲ τὰ ψυχρὰ, γυμνὰ τοῦ ὀστρακώδεος, μὴ ὀπτά· ἐλαῖαι, φοίνικες, τάριχος ὡραῖον. χόνδρος πλυτὸς, ξύν τινι τῶν γλυκέων, ὁκόσον ἡδῦναι, αἱρετόν. ἐπὶ τοῖσδε ἅλες. Ἠρεμίη· ἡσυχίη, καὶ ἀκοῆς, καὶ λαλιῆς. Περίπατοι, ἔνθα ἂν εὔπνοον ἢ εὔχαρι, δένδρεσι, ἢ βοτάνῃσι. Ἢν δὲ ἐς δεῖπνον ἥκῃ, μάλιστα μὲν αὖθις ψυχρολουτέειν, σμικρὸν ὑποχρισάμενον λίπαϊ· εἰ δὲ μὴ, σκέλεα μοῦνον. Τὸ δεῖπνον, σιτῶδες, οἷον ἴτριον, ἢ ῥόφημα χόνδρου, ἢ πτισάνη ἄφυσος, ἑψήσει εὔπεπτος. φάρμακα δὲ τὰ ἐς ἡδονὴν τῆς πτισάνης, πέπερι, γλήχων, ἡδύοσμον, κρομμύων ἢ πράσων σμικρὸν, μηδὲ ὁκόσον ἐμπλῆσαι. ὄξος δὲ τὸ δριμὺ ξύμφορον. Κρεῶν, τὰ ἐκ πιόνων μὴ πίονα· συῶν πόδες, καὶ κεφαλή. πτηνὰ πάντα· τῷ πλήθεϊ δὲ τεκμαίρεσθαι. λαγὼς, καὶ τὰ θηρευτὰ δὲ· ἀλεκτορὶς εὔπορος καὶ ξύμφορος. Τράγημα πᾶν κεφαλαλγὲς, πλὴν φοίνικος, ἢ τῶν ὡραίων σύκων, ἢ σταφυλῆς, ἢν ἄφυσος ἄνθρωπος ἔῃ. οὐ καλὸν ἐν τούτοις τοῖσιν, ἠδὲ πεμμάτων εὔπεπτα, καὶ ἄκνιστα, καὶ κοῦφα. Περίπατοι· θυμηδίη· ἐν ἡσυχίῃ, ἐς ὕπνον ἄφεσις.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΕΠΙΛΗΨΙΗΣ.

Κεφ. δ΄.

ΑΚΕΩΝ ὅ τι περ μέγα καὶ δυνατώτατον, ἐς Ἐπιληψίην χρέεσθαι· φυγὴ γὰρ οὐ μοῦνον ἐπιπόνου πάθεος, καὶ κινδυνώδεος ἐφ' ἑκάστης ὑπομνήσιος, ἀλλὰ καὶ ἰδέης αἴσχεος, καὶ ὀνείδεος τῆς ξυμφορῆς. Καί μοι δοκέω, εἴπερ ἐς ἀλλήλοις ἐν τοῖσι παροξυσμοῖσι ἐνέβλεπον, ὁκόσα πάσχουσι οἱ νοσεῦντες, οὐκ ἂν ἔτι ζώειν τλαῖεν ἄν. ἀλλὰ γὰρ τὰ δεινὰ ἑκάστῳ καὶ τὰ αἰσχρὰ ἀναισθησίη καὶ ἀθεησίη κρύπτει. Ξυνομαρτέειν δὲ τὴν ἰητρείην τῇ ῥαστώνῃ τῆς φύσιος ἄριστον, εὖτε τῇσι μεταβολῇσι τῆς ἡλικίης ἐς μέγα ἀμείβει τὸν ἄνθρωπον. ἢν γὰρ ἡ ξυνήθης τοῦ κακοῦ δίαιτα, ἐν ᾗ ἐμβιοτεύει ἡ νοῦσος, οἴχετο, οὐκέτι ἐπιφοιτεύει ἐς τὸν ἄνθρωπον· ξυναποίχεται γὰρ τῷ πρόσθεν ἤθεϊ.

Ἢν οὖν τῆς κεφαλῆς λάβηται, ἐνοικέει. τῇδε ἅπαντα χρὴ πρήσσειν, ὁκόσα μοι ἀμφὶ Κεφαλαίης λέλεκται, ἀμφί τε τὰς τοῦ αἵματος ἀφαιρέσιας, ἠδ' ἀμφὶ τὰς καθαίρσιας φλεβῶν, τῶν ἐπ' ἀγκῶνος, μετώπου τῆς ὀρθίας, Σικύης.

Τὰς δὲ ἀφαιρέσιας, μὴ μέσφι λειποθυμίης, ποιέεσθαι· προσέκλησις γὰρ τοῦ πάθεος λειποθυμίη. Ἀρτηρίας τάμνειν ἁπάσας, τάς τε ὤτων πρόσω τε, καὶ ὀπίσω. Καθάρσιας δὲ ποιέεσθαι ἐξοχέας τουτέων πάντων, τῇ Ἱερῇ τῷ καθαρτηρίῳ· καὶ τῆς κεφαλῆς, τοῖσι ἄγουσι φλέγμα. Πολλῷ δὲ δυνατώτερα ἔστω φάρμακα· φέρει γὰρ ἡ ἕξις τῶνδε τοὺς πόνους. εὐθυμίη δὲ καὶ εὐελπισίη τίθησι τοὺς νοσέοντας τλήμονας. Χρεὼν καὶ πῦρ φέρειν ἐς τὴν κεφαλήν· ἀνύει γάρ. Τετρῆναι δὲ χρὴ πρόσω τὸ ὀστέον μέχρι Διπλόης. ἔπειτα Κηρωτῇσι καὶ Ἐπιπλάσμασι χρέεσθαι, ἔς τ' ἂν ἡ μῆνιγξ τῶν ὀστέων ἀποστῇ. τερέτρῳ χρὴ περικόπτειν τὰ γυμνά, κἢν ἐπὶ σμικρὸν ἀντέχῃ, μέχρι αὐτομάτου ἀποσπάσιος, ἕως ὅτε μέλαινά κοτε τουτέων καὶ παχείη εὑρεθῇ ἡ μῆνιγξ. Καὶ ἐπὴν ἐς μύδησιν, ἢ καὶ κάθαρσιν, τοῦ ἰητροῦ εὐτόλμως ἀκεομένου, ἐς ὠτειλὴν ξυμβῇ τὸ τρῶμα, ὥνθρωπος ἐξῆλθε τῆς νούσου. Ἐπὶ πᾶσι, φοινίξιες κεφαλῆς· ξυνήθεες μὲν, ὁκόσαι μοι ἐν τοῖσι πρόσθεν εἰρέαται· δυνατωτέρη δὲ ἡ διὰ τῶν Κανθαρίδων. χρὴ δὲ, ἐπιπρόσθεν τῆς χρήσιος, τριῶν ἡμερῶν, πίνειν γάλα, ἐς τὴν τῆς κύστιος φυλακήν· Κανθαρίδες γὰρ κάρτα σίνονται κύστιν. Τάδε μὲν ὦν, ἢν κεφαλὴ πεπόνθῃ.

Ἢν δὲ τὰ μέσα εἰσάγῃ τὴν αἰτίην, καὶ τάδε ἐπάγῃ τὴν νοῦσον, (ἥκιστα δὲ τάδε γίγνεται, ξυμπαθέει γὰρ κεφαλῇ τὰ μέσα μᾶλλον, ὡς ἐπὶ μεγάλῳ κακῷ, ἤπερ ἀρχὴ τῆς νούσου,) ὅκως δ' οὖν ἴσχῃ, φλέβα τάμνειν τὴν ἐπ' ἀγκῶνι καὶ ἐπὶ τῶνδε· ἀπὸ σπλάγχνων γὰρ ἡ ῥοή. Ἀτὰρ καὶ καθαίρειν τοῖσδε μᾶλλον τῶν ἄλλων, καὶ τῇ Ἱερῇ, καὶ κνεώρῳ, καὶ κόκκῳ κνίδης· τάδε γὰρ φλεγμάτων ἀγωγά. Τὸ δὲ κάλλιον αὐτέων, ἡ Σικύη. Ἐπιθημάτων δὲ, καὶ Ἐπιπλασμάτων, ὁ φόρτος εὔδηλος, καὶ πάντη γράφειν περιττὸν, εἰ μὴ ὁκόσον δύναμιν αὐτέων γιγνώσκειν, ὅτι χρὴ τοῖσδε λεπτῦναι, διαπνεῦσαι, εὔρροα καὶ εὔπνοα ποιέειν. Καὶ πεπηρείασι φαρμάκοισι, θερμοῖσι, ξηροῖσι, καὶ οὔρων ἀγωγοῖσι, χρεόμενον, καὶ ἐν τροφῇ, καὶ ἐν φαρμακίῃ. κρέσσον δὲ πάντων, κάστορος ὄρχις, πινόμενος ἐν μελικρήτῳ πολλάκις τοῦ μηνός· ὁκόσα τε ποικίλα φάρμακα τωυτὸν πρήσσει, ἡ διὰ τῶν Θηρείων ποικίλη, καὶ ἡ τοῦ Μιθριδάτεω ἐπιποικιλωτέρη· πίνειν δὲ καὶ τὴν Βησίνου. Εὔπεπτα γὰρ, καὶ εὔχυμα ταῦτα, καὶ οὔρων ἀγωγά. ὁκόσα γὰρ χρὴ γράφειν τῶν ἁπλῶν φαρμάκων, αἵδε ἔχουσι αἱ δυνάμιες, κινάμωμον, καὶ κασίην, φύλλα τὰ μαλαβάθρου, καὶ πεπέριος καὶ σεσέλεος πάσας ἰδέας· καὶ τί γὰρ οὐκ ἂν εὕροις ἐν τοῖσδε τῶν δυνατωτάτων; Λόγος, ὅτι καὶ γυπὸς ἐγκέφαλος, καὶ αἰθυίης ὠμῆς καρδίη, καὶ οἱ ἐνοικίδιοι γαλεοὶ βρωθέντες, λύουσι τὴν νοῦσον. Ἐγὼ δὲ τῶνδε μὲν οὐκ ἐπειρήθην. ἐθεασάμην δὲ ἀνθρώπου γε νεοσφαγέος ὑποθέντας φιάλην τῷ τρώματι, καὶ ἀρυσαμένους τοῦ αἵματος πίνοντας. Ὦ τῆς παρεούσης μεγάλης ἀνάγκης, τλῆναι κακὸν ἀκέσασθαι μιάσματι κακῷ. εἰ δὲ καὶ ὑγιέες ἐκ τούτου ἐγένοντο, ἀτρεκὲς οὐδεὶς ἔχει μοι λέγειν. Ἄλλη δέ

τις

τις γραφὴ ἔφραζεν, ἢ περὶ ἀνθρώπου φαγεῖν. Ἀλλὰ τάδε μὲν γεγράφθω τοῖσι μέχρι τῶνδε τλήμοσι.

Προσφέρειν δὲ, καὶ τῇ διαίτῃ, καὶ ἑκάστοισι τῶν γινομένων, ἢ δι' ἄλλων, ἢ δι' αὐτοῦ. Νῦν δὲ χρὴ οὐδὲν ὑπερορῇν, μηδὲ πρήσσειν τι εἰκῇ· μάλιστα μὲν ἐφ' ἑκάστοισι σμικροῖσι πάντως ὠφελεῦντα· ἢν δὲ βλάπτοντα, μηδέν. καὶ γὰρ ὀσφρήματα ὁκόσα μὴ θηητὰ, καὶ ἀκούσματα, καὶ γεύματα, καὶ θυητὰ μυρία, ἐλέγχει τὴν νοῦσον. Φράζεσθαι ὦν περὶ πάντων μάλα. Ὕπνος πολλὸς, παχύτης, ἀργίη, ὁμίχλη τῆς αἰσθήσιος. ἀγαθὸν δὲ, ξυμμετρίη. Κοιλίης ἔκκρισις ἐπὶ τοῖσι ὕπνοισι ἄριστον, μάλιστα πνευμάτων καὶ φλεγμάτων. Περίπατοι μακροὶ, εὐφυέες, ἀνέλικτοι, εὔπνοοι· ὑπὸ δένδρεσι μὲν, μυρσίνης, ἢ δάφνης, ἢ τοῖσι δριμέσι, καὶ εὐώδεσι· βοτάνῃσι δὲ, καλαμίνθῃ, γλήχωνι, θύμῳ, ἡδυόσμῳ· μάλιστα μὲν τοῖσι ἀγρίοισι, αὐτοματοισι· ἢν δὲ μὴ, κἂν ποιητοῖσι. ἐν τοῖσι καὶ αἰῶραι μακραὶ, καὶ αἵδε εὐθέες. Ὁδοιπορίῃσι καλὸν χρέεσθαι, μὴ παρὰ ποταμὸν εἰς τὸ ῥεῦμα ἐνορῇν, (ἰλίγγων γὰρ ποιητικὸν ῥόος,) μηδὲ ἐν κύκλῳ στροφεύμενον, μηδὲ βέμβηκα δινεύμενον. ἀσθενέστερος γὰρ ἑδραῖον ἱστάναι τὸ πνεῦμα, ξυνελίσσεται γὰρ τῷ κύκλῳ. δίνησις δὲ Σκοτώματος καὶ τῆς Ἐπιληψίης πρόκλησις. Ἀπὸ δὲ τῆς αἰώρης περίπατος ἠρεμαῖος. ἔπειτα ἡσυχίη, ἐς ἀποκατάστασιν τοῦ ἐν τῇ αἰώρῃ ταράχου. Γυμνάσια δὲ ἐπὶ τούτοισι πρὸς χεῖρας, ἐνόντων τῶν ἄκρων ἀφ' ἡμιτυμβίου λίνοισι ὠμοῖσι. Ἄλειμμα, μὴ κάρτα λιπαρόν. Τρῖψις, ἐν μελλήσει μὲν οὖσα, σκληροτέρη δὲ ἐς πύκνωσιν· οἰδαλέοι γὰρ καὶ παχέες οἱ πλεῖστοι. μεσηγὺ δὲ ὅλης τῆς τρίψιος, κεφαλὴ ὀρθίη τετρίφθω. Γυμνάσια, τὰ εἰς τὸν αὐχένα, καὶ ὤμους· χειρονομίη· πάντα, ὁκόσα μοι ἐπὶ Σκοτωματικῶν λέλεκται). ἅλις δὲ ἐνθάδε τοῦ ἐκ φόρτου· πλὴν ὁκόσα ὀξύτερα χρὴ τὰ τῶνδε γυμνάσια ἔμμεναι ἐς ἱδρῶτα καὶ θέρμην. τάδε γὰρ πάντα λεπτύνει. Ἀτὰρ καὶ ἐν τῷ παντὶ βίῳ χρὴ ὀξυθυμίην ἀόργητον ἐμποιέειν.

Τροφαὶ πᾶσαι, παχέεσι ὀσπρίοισι, κακόν· σιτώδεις δὲ, ἄρτοι ξηρότεροι, χόνδροι πλυτοὶ, καὶ τὰ ἐκ τῶνδε ῥοφήματα. Τὰ δὲ ἐς ἡδονὴν φάρμακα, ταῦτα τοῖς πρόσθεν· τῶν δριμέων δὲ νῦν ἔστω πλεῦνα, πεπέριος, ζιγγιβέριος, λιβυστικοῦ. Ἐμβάμματα δὲ, δι' ὄξεος καὶ κυμίνου, καὶ ἡδέα καὶ χρήσιμα. Κρεῶν, μάλιστα μὲν, ἀπείρχθω πάμπαν· εἰ δὲ μή γε, ἐν τῇ θεραπείῃ. ἐς δὲ τὴν ἀνάληψιν ἔστω, ὁκόσα κοῦφα τῇ φύσει, οἷόν τι τὰ πτηνὰ, πλὴν νήσσης· καὶ τῇ πέψει, ὅκως λαγωοὶ, ὑῶν πόδες, τάριχος. καὶ ἐπὶ τοῖσι, δίψος ἀγαθόν· Οἴνου ὀλιγοποσίη, λευκοῦ, λεπτοῦ, εὐώδεος, εὐόσμου, οὐρεομένου. Λαχάνων ἑφθῶν, ὁκόσα ἐς δύναμιν δριμέα, λεπτῦναι, οὖρα κινῆσαι· ὁκοῖόν τι κράμβη, ἀσπάραγος, κνίδη· ὠμῶν δὲ, θριδακίνη ἐφ' ὥρῃ. σίκυος δὲ, καὶ πέπων, ἀνδρὶ μὲν κρατερῷ περιττὰ, τισὶ δὲ δοτέον μέσφι γεύσιος· κακὸν γὰρ τῶνδε ἡ πληθὺς, ψυχρῶν ἐόντων καὶ ὑγρῶν. σύκου χλωροῦ, καὶ σταφυλῆς ἡ χρῆσις ὡραίως. Περίπατοι ἐπὶ τοῖσι δὲ, θυμηδίη ἄλυπος.

Ὀργὴ

Ὀργὴ δὲ, καὶ λαγνείη, κακόν· καὶ γὰρ τὸ πρῆγμα τῆς νούσου φέρει τὰ σύμβολα. Ἀπάτη δέ τις ἔς τε μετεξετέρους ἰητροὺς ξυνουσίης. ἐπεὶ γὰρ ἡ τῆς φύσιος εἰς ἄνδρα μεταβολὴ ἀγαθόν τι πρήσσει, μετεβιάσαντο τὴν παίδων φύσιν ἀώρῳ ξυνουσίῃ, ὡς θᾶσσον ἀναῤῥώσοντες. Ἀγνοέουσι δὲ τῆς φύσιος τὴν αὐτομάτην προθεσμίην, ἐφ' ᾗ πάντα γίγνεται τὰ ἄκεα. ἥδε γὰρ ἑκάστῃ ἡλικίῃ συντίκτει τὰ οἰκεῖα, ἐν χρόνοισιν ὡραίοισι· ἐν χρόνῳ γὰρ, οἱ πεπασμοὶ σπέρματος, γενείου, πολιῆς. Τίς ὦν ἰητρὸς προσαλλάξαι τῆς φύσιος; τοῦτο μὲν, τὴν ἀρχῆθεν τῶν σπερμάτων μεταβολήν· τοῦτο δὲ, τὴν ἐς ἕκαστον προθεσμίην. Ἀλλὰ καὶ προσέκοψαν εἰς τὴν φύσιν τοῦ νοσήματος. οὐκέτι γὰρ ἐγκαίρως τινὲς ἔασι τῇ ἀρχῇ τῆς ξυνουσίης, προσινόμενοι ἀωρίῃ τοῦ πρήγματος.

Βιοτεύειν δὲ χρὴ, ἐν χώρῃσι θερμῇσι, ξηρῇσι. ψυχρὸν γὰρ, καὶ ὑγρὸν, ἡ νοῦσος.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ ΜΕΛΑΓΧΟΛΙΗΣ.

Κεφ. έ.

ΧΡΕΩ βουλῆς ἀμφὶ αἵματος ἀφαιρέσιος ἐν τοῖσι Μελαγχολικοῖσι, ἀφ' οὗ γίγνεται ἡ νοῦσος· ἀλλὰ καὶ κακοχυμίης, οὐδὲ ἐπὶ σμικρῷ τῷ πλήθεϊ. Ἢν μὲν ὦν ἡλικίης νέης λάβηται, καὶ ὥρης ἐαρινῆς, τάμνειν φλέβα τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τῷ δεξιῷ μέσην, ὅκως ἀπὸ τοῦ ἥπατος εἴη ἐπίκαιρος ἡ ῥοή. τόδε γὰρ τὸ σπλάγχνον αἵματος αἱ πηγαὶ, χολῆς δὲ ἡ γένεσις, ἄμφω Μελαγχολίης ἡ τροφή. Τάμνειν δὲ, κἢν ἰσχνοὶ ἔωσι, καὶ λείφαιμοι. σμικρὸν δὲ ἀφαιρέειν, ὁκόσον ἄρθη τομῆς ἡ δύναμις, οὐκ ἐλεγχθείη δὲ ἐπὶ τῷ τόνῳ. καὶ γὰρ εἰ παχὺ, καὶ χολῶδες, καὶ πεπηγὸς ἔῃ τὸ αἷμα, καὶ μέλαν, ὅκως ἀμόργη, ἀλλὰ τόδε ἐστὶ τῆς φύσιος ὁ χῶρος, καὶ ἡ τροφή. ἢν ὦν τοῦ δέοντος πολλὸν ἀφέλῃς, ἀτροφίῃ ἡ φύσις ἐξίσταται τῆς ἕδρης. Ἢν δὲ πολύαιμος ᾖ, τὰ πολλὰ μὲν οὐ κάρτα γίγνεται πονηρόν· τάμνειν δὲ τὴν φλέβα· καὶ μὴ αὐθήμαρ, ὁκόσον χρὴ, ἀφαιρέειν, ἀλλ' ἐκ διαστάσιος. καὶ αὐθήμαρ δὲ τόδε πλῆθος δηλώσουσιν αἱ δυνάμιες. Μεσηγὺ δὲ, ἁβροτέρως διαιτᾷν, ἐς ἄλλης κενώσιος ὑπομονήν. χρὴ γὰρ καὶ τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, καὶ τῷ νοσέοντι καὶ κάμνοντι. Τῷ δὲ τῆς μελαίνης χολῆς ἐγκεομένης, ἐπίπροσθεν μιῆς ἡμέρης λεπτῶς διαιτηθέντι, μέλανος ἐλλεβόρου δοτέον ξὺν μελικρήτῳ σταθμοῦ ὁκόσον ὁλκὰς δύο· ὑπάγει γὰρ ὅδε μέλαιναν χολήν. ἀτὰρ καὶ τοῦ θύμου τοῦ Ἀττικοῦ ἡ κόμη, καὶ ἥδε ἄγει μέλαιναν χολήν. ἄριστον δὲ ξυμμίσγοντα, διδόναι ἑκάστου μέρος ἓν, ἐς ὁλκὴν < δύο ἀμφοῖν. Λούειν τε ἀπὸ τῆς καθάρσιος, καὶ οἴνου βραχὺ διδόναι, καὶ τῆς ἄλλης

τῆς

τῆς ἐν τῇ τροφῇ χάριτος. στομάχου γὰρ τῇ δυνάμει καματηρὸν ἡ κάθαρσις. Μεταβαίνειν αὖθις ἐπὶ τὰ μέσα. ἄχρι δὲ περιχαλάσαντα Ἐπιπλάσματι καὶ Τέγξει, Σικύην πρὸς τὸ ἧπαρ, καὶ τὴν κοιλίην, ἢ τὸ στόμα ταύτης, προσβάλλειν. ἥδε γὰρ ἡ ἀφαίρεσις πολλόν τι ἐπικαιροτάτη τῆς Φλεβοτομίης. προσβάλλειν δὲ καὶ τοῖσι μεταφρένοισι μεσηγὺ τῶν ὠμοπλατέων, ἐνταῦθα τοῦ στομάχου ἐστὶ ἡ πρόσφυσις. Εἶτ' αὖθις ἐπαναστρέφειν· καὶ ἢν τῇ διαίτῃ βλαστηθῇ ἡ δύναμις, τὴν κεφαλὴν ξυρέειν. ἔπειτα Σικύην τῇ κεφαλῇ προσβάλλειν, καὶ γὰρ ἡ πρώτη καὶ μεγίστη τῆς νούσου ἐν τοῖσι νούσοισι αἰτίη. ἀλλ' οὐδὲ αἱ αἰσθήσιες ἔασι ἀσινέες, ἐκεῖθεν γάρ σφεων ἡ ἀπόστασις καὶ ἡ ἀρχή· ξυντρέπονται δ' ὦν καὶ αἵδε, κοινωνοὶ ὅσοι τῆς πάθης. μετεξέτεροι δὲ καὶ παραισθάνονται, παραφορῇ τῆς αἰσθήσιος. Χρὴ δὲ μάλιστα τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, καὶ τοῦδε νοσέοντος, καὶ ἐν τῷδε τῆς μελαίνης χολῆς ἐγκεομένης. πιπίσκειν ὦν χρὴ τοῦ χυλοῦ τοῦ ἀψινθίου ξυνεχῶς, ἀπὸ σμικροῦ τοῦ μεγέθεος ἄχρι κυάμου. κώλυμα γὰρ τόδε χολῆς γενέσιος. ἀγαθὸν δὲ καὶ ἀλόη, ἥδε γὰρ ὑπάγει ἐς τὸ κάτω ἔντερον τὴν χολήν. Ἢν μὲν ὦν νεότοκον τὸ πάθος ᾖ, καὶ μὴ πολλὸν ὥνθρωπος ἐκτεραπῇ, ἄλλης μὲν ἐπὶ τοῖσι ἴησιος, τῆς δὲ λοιπῆς διαίτης χρέος, ἐς ἀνάληψιν τῆς ἕξιος, καὶ ἐς κάθαρσιν ἀκειλέα τοῦ πάθεος, καὶ ἰσχὺν τῆς δυνάμιος, ὡς μὴ παλινδρομέωσι αἱ νοῦσοι. Φράσω δὲ αὖθις τὴν ἐν τῇ ἀναλήψει βιοτήν.

Ἢν δὲ ἐπὶ τοῖσδε σμικρόν τι ὑποπιάσασα ἡ νοῦσος παλίνορσος ὀφθῇ, μεζόνων ἀκέων χρέος. Μὴ ὦν ἀμβολὴ χρόνου γιγνέσθω. ἀλλ' ἢν ἐπὶ φέσι γυναικὸς Καταμηνίων, ἢ ἀνδρὸς Αἱμοῤῥοΐδων ῥόος, ἡ νοῦσος στῇ, ἐρεθίζειν τὰ χωρία, προχέειν τι τοῦ ξυνήθεος. Ἢν δὲ μέλλῃ καὶ μὴ ἥκῃ, ἄλλῃ πῃ τοῦ αἵματος μεταῤῥυέντος, ἐπιπαρέχῃ δὲ ἡ νοῦσος, κενώσιας ποιέεσθαι αὐτῷ, ἡγεόμενον ἀπὸ τῶν σφυρῶν· κἢν μὴ ἐς ὅσον χρὴ ἐντεῦθεν ἀφέλῃς, καὶ τὴν ἐπ' ἀγκῶνι τάμνειν φλέβα. Μεσηγὺ δὲ τριῶν ἢ τεσσάρων ἡμερέων ἀναθρέψας, τὴν Ἱερὴν τὸ καθαρτήριον φάρμακον πιπίσκειν. Ἔπειτα Σικύην τοῖσι μέσοισι προσβάλλειν, τῷ ἥπατι ἐγχείροντα· πρήσσειν τὰ ἔργα, ἢ τάχος ἀνύοντα. σμικροῖσι μὲν γὰρ ἄκεσι οὐ πείθεται. κἢν ἐς τὰ μεγάλα ἰθύνῃ, ἐν ἕδρῃ ἵζει ἡ Μελαγχολίη. καὶ ἢν πάντη τοῦ σώματος ἐνοικήσῃ, αἰσθήσεσι, γνώμῃ, αἵματι, χολῇ, λάβηται δὲ καὶ νεύρων, αὐτή τε ἐς ἀνήκεστον τρέπεται, ἐγκοτῇ τε τῷ σκήνει ἑτέρων νοσημάτων τόκοις, Σπασμοῦ, Μανίης, Παραλύσιος· κἢν ἐκ Μελαγχολίης τάδε γίγνεται, τὰ ἐπιγινόμενα ἀνήκεστα. Ἐλλεβόρῳ ὦν χρέεσθαι, ἐς ἴησιν τοῦ κακοῦ· ἐπίπροσθεν δὲ τοῦ ἐλλεβόρου, χρὴ τόν τε στόμαχον μελετῆσαι ἐξεμέειν, καὶ τὰ ὑγρὰ λεπτῦναι, καὶ τὸ σκῆνος εὔφορον ποιέειν· ἔμετοι δὲ τάδε πρήσσουσι, ἄλλοτε μὲν οἱ νήστιες, ἄλλοτε δὲ ῥαφανῖδες. Φράσω δὲ τόν τε τρόπον, καὶ τὴν ὕλην. φράσω δὲ καὶ τοῦ ἐλλεβόρου τὰ εἴδεα, τῆς χρήσιος τοῦ τρόπου, καὶ ὅκως προσδιακρινῆσαι ἕκαστον χρή,

καὶ ὅκως ἐν τοῖσι ἐμέτοισι ἀφηγέειν. Ἄπιστον ἐπὶ τοῖσδε εἰ μὴ ἐλύθη ἐς τὸ πάμπαν ἡ νοῦσος, ἢ πολλῶν ἐτέων ἔχει διαλείψιας. τὰ πολλὰ γὰρ τῆσδε ἀπότοκοι Μελαγχολίαι. Ην δὲ ἔμπεδος ἤδε, μὴ ἤδη περιμένειν. χρὴ ὦν τὰ ἐς τὴν ἐλλέβορον ἅπαντα πρήσσειν. Υγιέας μὲν ὦν ἅπαντας ποιέειν ἀδύνατον τοὺς νοσέοντας· ἢ γὰρ ἂν ἰητρὸς κρέσσων Θεοῦ. ἀπονίην δὲ, καὶ διαλείψιας, καὶ νούσων ἐπικρύψιας, δοῦν θέμις ἰητρόν. Η ὦν ἀπαυδῆν ἐπὶ τοῖσδε καὶ ἀπὸ ἐνείδεος, περιεχομένοις ἄμφω τὸ ἀναλθὲς, ἢ καὶ ἐς τέλος τοῖσι ἔργοισι ὁμιλέειν. Διδόναι δὲ καὶ τῆς Ἱερῆς τῆς διὰ ἀλόης, ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε· καίριον γὰρ φάρμακον τῆς Μελαγχολίης τόδε, στομάχου, καὶ ἥπατος, καὶ χολῆς καθάρσιος ἄκος ἐόν. Ἀτὰρ καὶ μαλάχης σπέρματος, ὁκόσον ὁλκῆς δραχμὴν, πιπίσκειν ξὺν ὕδατι, ἄριστον πείρῃ τις ἐπισώσατο. Μυρία δὲ τῶν ἁπλῶν φαρμάκων ἄλλα ἄλλοισι ἐν χρήσει.

Ἐπὶ δὲ τοῖσι πόνοισι τοῖσδε, ἐς ἀνάληψιν ἄγειν. μετεξετέροισι γὰρ ἐς μὲν τὴν τῆς ἰητρείης χαρὴν ἡ νοῦσος ἐξ ἕδρης δὲ ἐκινήθη· ἢν δὲ ἐς ἀνάπλασιν σαρκῶν καὶ δυνάμιος ἄνθρωπος ἥκῃ, ξυνεξαπηλάθη πάντα τῆς νούσου τὰ ἴχνια. δύναμις μὲν γὰρ φύσιος ὑγιείην τίκτει, ἀσθένεια δὲ νοῦσον. Ἀπίτω ὦν ἐς ἀνάληψιν ὁ νοσέων, πεφυκόσι θερμοῖσι ὕδασι ἐνδιαιτώμενος· καὶ γὰρ τὰ ἐν τοῖσδε φάρμακα ὀνήϊστα, ἀσφαλτος, ἢ θεῖον, ἢ στυπτηρίη, πολλὸν πλεῦνες τουτέων ἄλλαι δυνάμιες. ἀγαθὸν μὲν γὰρ ὑγρασίη ἐξ αὐχμοῦ τῆς νούσου, καὶ παλαιπωρίη τῆς ἰήσιος. ἀραιαὶ δὲ καὶ μαλθακαὶ σάρκες ῥήϊσαι πρὸς ἄφεσιν τοῦ νοσήματος· ξηραὶ δὲ καὶ πυκναὶ τοῖς Μελαγχολῶσι αἱ σάρκες. Ἄλειμμα λιπαρὸν, ἅμα τρίψιος εὐαφέος, πολλῷ τῷ λίπαϊ δέχονται * * * * * * * * * ἄρτοι πλυτοὶ, ξὺν τινὶ γλυκεῖ, σιραίῳ τῷ Κρητικῷ, καὶ σκυβελλίτῃ τῷ Παμφύλῳ· ἢ οἶνος καὶ μέλι, μῖξις παλαιῆς. Ὠῶν, καὶ ψυχροτέρων, καὶ θερμῶν, τῶν γυμνῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ὀστρακώδεος. κρεῶν, τὰ μὴ πίονα, καὶ σμηγματώδεα· συῶν μὲν πόδες, καὶ τὰ τῆς κεφαλῆς πτηνῶν τὰ πτερὰ ἀπίονα. θηρείων, λαγωῶν, δορκάδων, πλωκὸς, ὀπώρης ὁκοῖόν τι ἄριστον ἦ. Ἐπὶ τῇ τοῦ στομάχου ἀναφορῇ, προμηθέεσθαι περὶ τῆς τροφῆς, ὅκως μὴ καταποθεὶς ἀνεμέηται. Διδόναι ὦν, πρὸ πάντων σιτίων, μελίκρητον, κυάθου ἥμισυ, καὶ πίοντα ἐξεμέειν ἐς τὴν τοῦ στομάχου κάθαρσιν. ὧδε γάρ σοι ἡ τροφὴ ἑδραίη μένει. Φάρμακα δὲ τῶν ἀναγκαίων καθαρτήρια, πίτυος καρπὸς, καὶ κνίδης· τῶν σπερμάτων τοῦ κοκκάλου, καὶ πεπέρεος· ἀμυγδάλων αἱ πικραί· καὶ μέλι ἢ τῶνδε ἡ ξύστασις. Ην δὲ ξηρῆναι θέλῃς, ἄριστον σμύρνα, καὶ ἴρεως ἡ ῥίζα, καὶ τὸ διὰ τῶν Θηρείων φάρμακον, καὶ ἡ τοῦ Βυτίνου, καὶ Μιθριδάτου, καὶ ἄλλαι μυρίαι. Ἐπιθήματα δὲ, ἡ τῶν Ἐπιπλασμάτων ὕλη, μελίλωτον, καὶ μήκωνες, καὶ τερμίνθου δάκρυον, καὶ ὕσσωπον, καὶ λίπας τὸ ἀπὸ ῥόδων, ἢ τῆς οἰνάνθης, κηρὸς δὲ τουτέων πάντων πῆγος. Ἄλειμμα λιπαρόν· αἰῶραι· περίπατοι· ἄλλα, ὅσα σαρκῶν τε ἀνάπλασιν ποιέεται, καὶ δυνάμιος ἰσχὺν, καὶ τῆς φύσιος ἐς τὸ ἀρχαῖον ἀποκατάστασιν.

ΘΕ-

* * * * * * * * * *
* * * * * * * * *
* * * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΦΘΙΣΙΟΣ.

Κεφ. η΄.

* * * ὅκως ἐν νηῒ καὶ γαλήνῃ. καὶ γὰρ εἰ εὐτυχοίη ὁ νοσέων, ἐν θαλάσσῃ γίγνοιτ' ἂν αἰώρη, καὶ βιοτή· καὶ γάρ τι ξηρὸν ἐς τὰ ἕλκεα ξυνδιδῶσι ἅλμη. Ἀπὸ δὲ τῆς αἰώρης, ἐφησυχάσαντα, χρίεσθαι νῦν λιπαρῷ λίπαϊ. Ἐπὶ τῇσι * * τρέψεσι ἐξεχὲς καταιονεόμενον, ἀπ' ὀλίγου ἐκ προσαγωγῆς ἐς κοτύλας πέντε ἢ ἕξ, ἢ πολλόν τι πλεῖον· ἢν δὲ μὴ, ὁκόσον τις δύνηται. πολλάκι γὰρ τόδε μοῦνον ἀντὶ πάσης τροφῆς ἤρκεσε. Γάλα δὲ ἡδὺ μὲν προσάρασθαι, πιέειν δὲ ῥηΐσον, στερεὸν θρέψαι, καὶ τροφῆς ἁπάσης ἐκ παιδὸς ξυνηθέστερον· ἰδέειν δὲ καὶ τερπνὸν τῇ χροιῇ· φάρμακον δὲ ἀρτηρίῃ ἄκερχνον, διαπλεῶσαι βρόγχον, ἄγειν φλέγμα, εὔπνοον, ὀλισθηρὸν δὲ τὴν κάτω διέξοδον· ἕλκεσι δὲ φάρμακον γλυκὺ, καὶ ἄλλου παντὸς εὐμενέστερον. Ἢν μὲν ὦν τις πολλὸν τοῦδε πίνῃ, οὐδεμιῆς τροφῆς ἄλλης χρέος· ἀγαθὸν γὰρ ἐν νούσῳ ἔνι φάρμακον γάλα τωὐτὸν γίγνεσθαι, καὶ τροφίην. καὶ γὰρ ἀνθρώπων τῶν Γαλακτοφάγων τὰ ἔθνεα σῖτον οὐκ ἔδει. Ἄριστον δὲ ξὺν γάλακτι, καὶ πόλτοι, καὶ ἰτρία, καὶ χόνδροι πλυτοὶ, καὶ ὁκόσα ἐδεστὰ ἐκ γάλακτος γίγνεται. Καὶ τροφῆς ἢν ἑτέρης δέῃ, ἔστω ὁμοίη, πτισάνης ὁ χυλὸς, εὔπεπτος, λιτή· χρὴ δὲ τοσόνδε ἡδύνεσθαι, ὁκόσον ῥυμφάνεσθαί ἐστι ῥηΐσιν· ἢν καὶ τὴν ἐς ἡδονήν τι λαμβάνῃ, καὶ τόδε ἔστω φάρμακον, λιγυστικοῦ κόμην, γλήχωνα, ἡδύοσμον, ἁλῶν βραχὺ, ὄξος, ἢ μέλι. ἢν μὲν στόμαχος ἀπεπτέῃ, τόδε προσέχειν· ἢν δὲ μηδὲν ὅδε προσαναγκάζῃ, πάντων ἐστὶ πτισάνη κρέσσων. Ἔξεστι δὲ τὴν πτισάνην ἐς χόνδρον ἀλλάξαι· ἀφυσότερος γὰρ, καὶ εὐπεπτότερος, ἢν καὶ ὡς πτισάνη μιγματώδης ἐπλίαθω. Ἐν τῇσι ὑγροτέρῃσι ἀναγωγῇσι, κύαμος καθαίρει ἕλκεα, ἀλλ' ἔστι φυσώδης. πυρὸς δὲ, καὶ ὦχρος, ὁκόσον ἀφυσότερα, τοσόνδε ἑλκέων ἀκαθαρτότερα. ξυντεκμαιρόμενον ὦν πρὸς τὰ προσέοντα, τοῖσδε χρῆσθαι. ὄψα δὲ αὐτέων, ὅσα καὶ ἐπὶ πτισάνῃ λέλεκται. Ὠὰ δὲ ἐκ πυρὸς μὲν ὑδρέα θερμά· ἄριστον δὲ ἐκ ζώων ἀρτίτοκα, πρὶν τὴν * * * * *

* * * * * * * * *
* * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΗΠΑΤΟΣ.

Κεφ. ιγ΄.

* * * Ηπατι Ελκος ἔστι ὀλέθριον. Η χαλεπωτάτη δὲ, ἐς τὴν γαστέρα, ξύῤῥοια τοῦ πύου, ἢν τὸν στόμαχον ἴσχῃ ὁδὸν ἐς τὴν ἄνω φορήν. τροφὴ γὰρ αἰτίη τοῦ ζῆν· τροφῆς δὲ ἡγεμὼν, ὁ στόμαχος· ποτὶ καὶ τὰ φάρμακα. οὐδὲ τοῖσι εἴσω διαφέρει. ἢν ὦν πρὸς ἅπαντα μὲν ὄκνος καταπόσιος ἔλθῃ, θᾶσσον ἐκθανεῖν ἀνάγκη, νούσῳ τε, καὶ λιμῷ. Γνώματα δὲ ἑκάστου χώρου, ὅπῃ τὸ πύον τρέψεται, ἕτερα καὶ ἕτερα. Ην τε δι᾽ Εντέρων ἥκῃ, στρόφοι· γαστὴρ ὑγρή· φλέγματα καὶ χολὴ, ἔπειτα ξὺν περιῤῥοῇ αἱμάλωψ, ἢ περίπλυσις ὁκοίη κρεῶν ὠμῶν. Ην δὲ ἐς Κύστιν ἔῃ, βάρος ἐν νεφροῖσι, καὶ ὀσφύϊ· τὰ μὲν ὦν πρῶτα, πολλὰ καὶ χολοβάφια, ἔπειτα θολερὰ, ἀνυπόστατα, καὶ ἀκατάστατα· ἐπὶ πᾶσι δὲ, καὶ ἡ ὑπόστασις λευκὴ παρέῃ. Ην δὲ ἐς Στόμαχον ἄνω ῥέπῃ, ναυτίη, ἀποσιτίη, ἔμετοι φλέγματος ἢ χολῆς, λειποθυμίη, σκοτοδινίη, μέσφι ξυῤῥαγῇ.

Μάλιστα μὲν ὦν ἀποτρέπειν τήνδε· πονηρὴ γὰρ ἡ ὁδός. Ην δὲ τὸ πύον βιαιότερον εὕρῃ, χρὴ πάντα ποιέειν, καὶ τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, καὶ τροφῇσι, καὶ φαρμάκοισι, καὶ διαίταις, πάντα μειλίχως· φαρμάκοισι ἐς τὴν τοῦ κόλπου ῥαγήν· βοτάνην τῆς ὑσσώπου ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν, καὶ πρασίου τῆς κόμης, καὶ τῆσδε ξὺν μελικρήτῳ, καὶ χυλῷ τῆς ἀψίνθου. Τάδε μέντοι πρὸ τῶν σιτίων πίνειν χρεὼν, ὡς λεπτὰ μὲν τὰ ὑγρὰ γίγνηται, εὔροα δὲ τὰ χωρία, εὔρηκτα δὲ τὰ Εμπυα σώματα. Διδόναι καὶ ὄνου γάλα, λεῖον, ἄχολον, εὔτροφον, ἐς τροφὴν ἀσύστατον, ἥπερ ἐστὶ γάλακτος ἀρετή. Προσίθεσθαι δὲ καὶ χάριτας πόματος καὶ σίτου· κἢν μικρῷ χείρω τῶν ὠφελεύντων ἔωσι, διδόναι. ἔσται γὰρ διέξοδος ναυτιώδεϊ καὶ ἀτερπέϊ ὑγρῷ, μετεξετέρους γὰρ ἡ τοῦ πύου δίοδος βλάψαι. Μήπω τι καὶ ἀπόσιτοι ἔσονται, κἢν τι λάβωσι, εὐηγέες. Χρὴ δὲ καὶ ἐπὶ τῇσι ἄλλῃσι ἐκροῇσι, παντοίην μελέτην τοῦ στομάχου ποιέεσθαι· ὅδε γὰρ ἡ πάντων φαρμάκων ὁδός. Μεμνῆσθαι δὲ καὶ τοῦ Ηπατος χρεὼν, ἔνθα τῶν ἑλκέων ἐστὶ ἡ ῥίζα. Ην δὲ ἐς Κύστιν ὁρμᾷ, οὐρητικοῖσι ἐξάγειν, ἀσάρου τῆς ῥίζης, καὶ φοῦ, καὶ ἀδιάντου, καὶ μήου, τῶν ἐμπότων· τάδε μέντοι ξὺν μελικρήτῳ πιπίσκειν. ποικίλον μὲν τὸ Βησίνου φάρμακον, καὶ τὸ διὰ τῶν φυσαλλίδων ἄριστον, ἠδ᾽ ὁκόσα διὰ πείρης τῇσι ἐπαινέεται. Ην δὲ δι᾽ Εντέρων ἄγῃς, τὸ ἀγωγὸν ἔχεις γάλα· μάλιστα μὲν, ὄνου· ἢν δὲ μὴ, αἰγὸς, ἢ μήλων. χυλοὶ δὲ ὀλισθηροὶ, καὶ σμηγματώδεες, ὁ τῆς πτισάνης· ὄψα, πέπερι, ζιγγίβερι, λιγυστικόν. Αθρόον

δὲ

δὲ εἰρῆσθαι ἀμφὶ πάσης διαίτης, ἐπὶ πάσῃ συῤῥήξι, τροφαὶ μὲν εὔχυμοι, εὐστόμαχοι, εὔπεπτοι· ἢ χυλοὶ, ἢ οἱ διὰ γάλακτος πόλτοι, ἄμυλοι, ἴτρια ξὺν γάλακτι.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΣΠΛΗΝΟΣ.

Κεφ. ιδʹ.

ΣΚΙΡΡΟΥ τοῦ ἐπὶ Σπληνὶ λύσιες οὐ ῥήϊσαι. ἢν δὲ καὶ ἀπότοκοι τῶνδε νοῦσοι γένωνται, Ὕδρωψ, ἢ Καχεξίη, ὀκέλλει τὸ κακὸν ἐς ἀνήκεστον. Τὸν ἰητρὸν τὸν Σκίῤῥον ἰῆσθαι. χρὴ ὦν ἀποτρέπειν γιγνομένους, καὶ λύειν ἄρτι ἀρχομένους. ἐνίστανται δὲ τῇσι φλεγμονῇσι, ἤνπερ οἱ Σκίῤῥοι διάδοχον ἐς διάπνοιαν ἄγωνται τὴν Απόστασιν· τάδε γὰρ φλεγμασίης. Ἰητρείοισι δὲ χρέεσθαι, ὁκόσα μοι ἐν τῇσι Ὀξέῃσι λέλεκται. Ην δὲ πάντα σοι πρήσσοντι ἐν φλεγμασίῃ ὁ Σκίῤῥος ἐμμένῃ, καὶ πυρὶ ἰκέλοισι χρέο, ἐς μάλθαξιν τῆς σκιῤῥίης· Τέγξεσι, δι' ὄξεος, καὶ ἐλαίου, καὶ μέλιτος· ἀντὶ δὲ εἰρίων, πλύγματα ἔστω ἀπὸ λίνου· ἐμπάσσειν ὧδε τῆς μυροβαλάνου σεσησμένης· Ἐπιπλάσμασί τε τοῖσι μαλθακωτάτοισι αἰ * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

ΑΡΕΤΑΙΟΥ
ΚΑΠΠΑΔΟΚΟΥ
ΧΡΟΝΙΩΝ ΠΑΘΩΝ
ΘΕΡΑΠΕΥΤΙΚΟΝ
ΒΙΒΛΙΟΝ ΔΕΥΤΕΡΟΝ.

ΘΕ-

* * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *
* * * * * * * * * * *
* * * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΔΙΑΒΗΤΟΥ.

Κεφ. β'.

ΥΔΡΩΠΟΣ ἰδέη τοῦ Διαβήτεω πάθος, αἰτίη, καὶ διαθέσι· χώρῃ δὲ μούνῃ διαφέρει, ἔνθα τὸ ὑγρὸν ἐκχέει. Ἀσκίτῃ μὲν γὰρ δοχεῖον, τὸ περιτόναιον, οὐδ' ἐκροὴν ἴσχει, ἀλλὰ μίμνον τῇδε πλημμυρέει· Διαβήτεω δὲ φορὴ μὲν ὑγροῦ ἡ ἀπὸ τοῦ πάσχοντος ἡ ἑωυτῆ, καὶ σύντηξις, ἐς δὲ νεφροὺς καὶ κύστιν ἡ ξυνόδοσις τὰ περὶ ἔξοδον φέρει. ἥδε τοῖσι Ὑδερῶσι ἡ ὁδὸς ἐπιγίγνεται, ἢν ἐς ἀγαθὸν ἡ νοῦσος τρέπηται· ἀγαθὸν δὲ ἡ λύσις τῆς αἰτίης, καὶ μὴ τοῦ ἄχθεος ἐλαφρείη μοῦνον. Δίψος δὲ τουτέοισι μέζον, ἐκρέον γὰρ τὸ ὑγρὸν αὐαίνει.

Ἐστι δὲ τὰ ἄκεα ἐς τὴν ἐπίσχεσιν τῆς ξυντήξιος τὰ αὐτὰ τοῖσι Ὑδρωψι. Ἐς δὲ τὸ δίψος μεγάλης ἰητρείης χρέος, τόδε γὰρ ἐν τῷ εἴδεϊ ἀλγέων πάντων μέζον. καὶ ἢν πίωσι τὸ ὑγρὸν, πρόκλησις οὐρήσιος· ποτὶ δὲ ἐκθέον τόδε ξυναπάγει τῆκον τὰ ἐν τῷ σκήνεϊ. Φαρμάκων οὖν ἀδίψων χρέος· δίψος γὰρ μέγα, ἀκορίη ποτοῦ· ποτὸν γὰρ οὐδ' ὅσον γίγνεται δίψεος ἄκος. Πάντη δὲ τῷ στομάχῳ ἀρήγειν, ἔνθα τοῦ δίψεος αἱ πηγαί. Ην οὖν τῇ Ἱερῇ καθάρῃς, Ἐπιθήμασι χρέο, νάρδῳ, μαστίχῃ, φοίνιξι, μήλοισι κυδωνίοισι ὠμοῖσι. τῶνδε ὁ χυμὸς μὲν, ξὺν νάρδῳ, καὶ ῥοδίνῳ, ἄριστον ἐς Τέγξιν· Ἐπίπλασμα δὲ, ἡ σὰρξ αὐτέων, ξὺν μαστίχῃσι, καὶ φοίνιξι. ἐν κηρῷ δὲ, καὶ νάρδῳ τῷ μύρῳ, ἡ τουτέων μίξις ἀγαθή. ἢ οἱ χυλοὶ ἀκακίης τε, καὶ ὑποκυστίδος, ἔς τε τὰς Τέγξιας, καὶ ἐς τὰ Ἐπιπλάσματα.

Ἀτὰρ καὶ ὕδωρ τὸ ποτὸν σὺν τῇσι ὀπώρῃσι ἑψείσθω. Τροφαὶ δὲ, καὶ γάλα, καὶ ξὺν τῷδε σιτία, ἄμυλοι, χόνδροι, ῥοφήματα. Οἶνοι στύφοντες, ἐς τὸν τοῦ στομάχου τόνον· ἀκρητέστεροι μᾶλλον, ἐς τὴν τῶν ἄλλων χυμῶν ἐξήρωσίν τε καὶ διάνηψιν· ἁλμώδεσι γὰρ δίψος. οἶνος δὲ, στύφων θ' ἅμα, καὶ ψύχων, μεταβολῇ τε, καὶ εὐκρασίῃ. ἐς δύναμιν δὲ, κἢν οἶνος γλυκὺς, ὁκοῖος αἷμα,

ἔῃ, ἐς τὴν αὐτοῦ γένναν. Φάρμακα ποικίλα τὰ αὐτά, ἡ διὰ τῶν Θηρίων, ἡ τοῦ Μιθριδάτεω, ἡ διὰ τῶν ὀπωρέων, τά τε ἄλλα, ὁκόσα Ὕδρωπος ὀνηϊστά. Ἀτὰρ καὶ ἡ ξύμπασα δίαιτα, καὶ ὁ βίος ωὑτός.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΛΙΘΙΑΣΕΩΣ, ΚΑΙ ΕΛΚΩΣΕΩΣ
ΝΕΦΡΩΝ.

Κεφ. γʹ.

ΑΜΦΙ μὲν Φλεγμασίης, καὶ Αἱμοῤῥαγίης, καὶ ὁκόσα ὀξέως ἀπὸ Νεφρῶν κτείνει, ἐν τοῖσι Ὀξέσι γεγράφαται. Ἀμφὶ δὲ Ἑλκώσιος, ἠδὲ Λίθων γενέσιος, ὁκόσα τὰ πολλὰ ξυναποθνήσκει πρεσβύτῃσι, μάλιστα νῦν γράφω. ἄγχιστα μὲν, ἐς ἄκεσιν· εἰ δὲ μὴ, οἷσι ὅγε παρηγορέεσθαι.

Λίθων μὲν ὦν εὐφυῆ γένναν ἐς ἄγονον τρέψαι, ἀδύνατον. ῥηΐτερον μὲν γὰρ μήτρην ἄτοκον θέμεναι, ἢ Νεφροὺς λιθιῶντας, ἀλίθους. ἐς διέξοδον ὅκως ἐξηγέειν χρή. Ἢν ὦν ἐν ἕδρῃ ἵζωσι οἱ Λίθοι, τὰ ἄκεα φράσω. κάρτα γὰρ ὀδυνέονται, ποτὶ καὶ ἐξέθανον στρόφοισι καὶ εἰλεῷ κώλου, καὶ ἰσχουρίῃ· ξυναφέα γὰρ ἀλλήλοισι Νεφροί τε καὶ Κῶλον. Ἢν γὰρ Λίθων ἐνστάσιες ἔωσι, ἐπὶ δὲ τοῖσι ἰσχουρίῃ τε καὶ στρόφῳ, τὴν ἐπὶ τῷ σφυρῷ τάμνειν φλέβα τῷ κατ' ἴξιν τοῦ Νεφροῦ. αἱ γὰρ τοῦ αἵματος ἀπὸ Νεφρῶν ἐκροίαι ἀνιᾶσι τῶν Λίθων τὰς σφίγξιας· φλεγμονὴ γὰρ δήσασα ἴσχει τὰ πάντα, φλεγμονῆς δὲ κενεαγγείη λύσις. Τέγγειν τε τὰς ψύας, ἔνθα τῶν Νεφρῶν ἡ χώρη. λίπας δὲ παλαιὸν, ἢ τὸ νέον, ῥύπην ἴσχετο. οὐρητικὸν δὲ, καὶ ἀνήθου ἡ κόμη, καὶ λιβανωτὶς, ἢ σάμψυχον. τοῖσδε χρὴ, ὅκως ὕδωρ, καταιονέειν· σμικρὸν γὰρ αἱ χρήσιες. Ἀτὰρ καὶ τοῖσδε πυρίην, βοέῃσι κύστεσι ἐγχέοντα ἔλαιον ἀνθέμιδος. Ἐπιπλασμάτων νῦν ὕλη, ξὺν τοῖσι ἀλίζουσι, ἡ ωὑτή. Ἔλυσε καὶ Σικύη κούφη κοτὲ τῶν Λίθων τὴν ἔνστασιν. ἄριστον δὲ, κἢν ἐπὶ Φλεγμασίῃς χάσῃς. Ἢν δὲ τάδε σοι ποιέοντι ἔτι μίμνωσι οἱ Λίθοι, ἐς ἔλαιον τὸν ἄνθρωπον καθιέναι· τὸ γάρ τοι ἅμα πάντα ποιέει. ἀλέη μὲν χαλᾷ, πῖαρ δὲ ἐκγλισχραίνει· τὸ δριμὺ δὲ ἐς προθυμίην δάκνει. τάδε μέντοι ἔξοδα Λίθων, καὶ σφῶν προκλήσιες. Πίνειν δὲ φαρμάκων τῶν ἁπλῶν μὲν ῥίζας, φοῦ, μῆον, ἄσαρον. βοτάνας δὲ, τὴν περιονίτην, ἢ πετροσέλινον, ἢ σίον· ποικίλων δὲ, μύρα μὲν, ὁκόσα ἴσχει νάρδον, κασίην, σμύρναν, κινάμωμον, * * * * * * ἀπουλώσει σίνηπι, καὶ ἐκ πυρὸς ἐσχάραι· καὶ Ἐπιθήματα, ἃ

πρόσθεν

πρόσθέν μοι λέλεκται). Δίαιτα δὲ, καὶ ἄλειψις, καὶ πλοῦς, καὶ ἡ ἐν θαλάσσῃ βιοτὴ, ἅπαντα τοῖσι ἐπὶ Νεφρῶν ἐστιν ἄκεα.

---

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ

ΓΟΝΟΡΡΟΙΗΣ.

Κεφ. ε'.

ΚΑΙ τοῦ ἀτερπέος τοῦ πάθεος εἵνεκεν, καὶ τοῦ κατὰ σύντηξιν κινδυνώδεος, καὶ τῆς ἐς διάδεξιν γένεος χρεοῦς, λύειν χρὴ μὴ βραδέως τὴν Γονόρροιαν, πάντων κακῶν ἐοῦσαν αἰτίην. Πρώτιστα μὲν ὦν, ὅκως ῥεῦμα κοινὸν, ἐπιθεῖναι στύψει τῆς ἀμφὶ τὴν κύστιν, καὶ τὴν ῥοὴν τῆς χωρέων· καὶ ἐμψύξει ψυῶν, λαγόνος, αἰδοίων, διδύμων, ὅκως μὴ ῥέῃ ἐς πολλὸν ἡ γονή. Εἶτα αὖθις ἀλεῖψαι τὸ πᾶν, ἐς τὸ τὰς ἀφόδους ξηραίνειν. στύψει μὲν ὦν, καὶ τέγξει· ἔλαιον μὲν, τὸ ἀπὸ τοῦ ὄιος ξὺν τοῖς λύμασι· λίπας δὲ, τὸ ῥόδινον μύρον, ἢ τὸ διὰ τῆς οἰνάνθης, ξὺν οἴνῳ λευκῷ, εὐώδεϊ. ἐκ περιαγωγῆς δὲ ἀλείφοντα λίπας τὸ κοινὸν, καὶ μελίλωτον ἐνζεσθὲν σὺν αὐτῷ, καὶ σάμψυχον, καὶ λιβανωτὶς, ἢ κόνυζα· ἄριστον καὶ ἀνήθου κόμη, καὶ ἔτι μᾶλλον ἡ ῥυτή. Τοῖσδε ἐς τὰ Ἐπιπλάσματα χρέο, κεγχρῶν, καὶ ὀρόβων ἀλήτοισι, καὶ ἐρυσίμου τοῦ σπέρματος, καὶ νίτρου· μέλι δὲ, ἐς τὴν ἁπάντων ξύμπνοιαν καὶ ξυνάφειαν. Τοιάδε καὶ Ἐπιπλάσματα, ὁκόσα φοινίσσει, καὶ ἰόνθους ἐγείρει, καὶ τὸ ῥεῦμα παροχετεύει, καὶ ἀλεαίνει τὰ χωρία· τοιόνδε τὸ Χλωρὸν Ἐπίπλασμα, καὶ τὸ διὰ τοῦ καρποῦ τῆς δάφνης. Πιπίσκειν δὲ καὶ τοῦ κάστορος συχνὸν, καὶ τῆς ῥίζης τοῦ ἀλικακάβου ὁκόσον δραχμῆς ὁλκῆς, καὶ τοῦ ἡδυόσμου τὸ ἕψημα. ποικίλων δὲ, τὸ διὰ τῶν δύο πεπέρεων, ἡ Σύμφωνος, ἡ Φίλωνος ἄριστον, καὶ διὰ σίγκου τοῦ θηρὸς φάρμακον ποτὸν, καὶ ἡ τοῦ Βησίνου, καὶ ἡ διὰ τῶν ἐχιδνῶν τῶν ἑρπετῶν. Τὸ ξύμπαν δὲ διαίτῃ διδόναι. Ἐπιτρέπειν τε καὶ πιστεύειν χρὴ καὶ γυμνασίοις, καὶ περιπάτοισι, καὶ αἰώρῃσι. τάδε γὰρ τὴν ἕξιν ἐς θερμασίην τρέπει, ὅπερ ἐστὶ τῷ πάθεϊ χρέος. Εἰ δὲ καὶ σώφρων ἔοι ἐπὶ τοῖσι ἀφροδισίοισι, καὶ λέοιτο ψυχρῷ, ἐλπὶς ὡς ὤκιστα ἀνδρωθῆναι τὸν ἄνθρωπον.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΣΤΟΜΑΧΙΚΩΝ.

Κεφ. ϛ'.

Η Εν τοῖσι ἄλλοισι πάθεσι μετὰ τὴν θεραπείην δίαιτα ἐς ἰσχὺν καὶ κράτος τοῦ σώματος· εὐπεψίη ἀγαθή· Στομαχικοῖσι δὲ μούνοις ἥδε γίγνεται πλημμελής. Οκως ὦν αὕτη γίγνοιτο, φράσω. Ιππικὴ γὰρ αἰώρη, περίπατοι, γυμνασίη, φωνασκίη, τροφαὶ ἐς πέψιν ἀγαθαὶ, ἀναμαχέσασθαι τὴν τοῦ στομάχου κακοσιτίην· ἀδύνατον δὲ τάδε καὶ ἀπεψίην λῦσαι μακρὴν, καὶ τὴν σκελετίην τοῦ σκήνεος εὔογκον σάρκας ποιῆσαι. Πολλὸν δὲ μέζον ἐπὶ τουτέων ἔστων αἱ τοῖσι κάμνουσι χάριτες, καὶ τὸ καθαρῶς ἅπαν δρᾷν, καὶ τῇσι ἐπιθυμίῃσι ἐπεᾶς τῶν ἰητρῶν, μὴ μεγάλα βλάπτοντα. ἄριστον γὰρ τόδε, ἢν μὴ κάρτα ὠφελεύντων ὄρεξις ἥκῃ. Φάρμακα δὲ ποτὰ, χυλοὶ, ἀψίνθιον, καὶ νάρδος τὸ μύρον, καὶ ἡ διὰ τῶν Θηρίων, καὶ τοῦ ἐν πέτραις ὁ καρπὸς, καὶ ζιγγιβέριος, καὶ πεπέριος, καὶ σεσέλιος. Τάδε πεπτήρια. Καὶ κατὰ τοῦ στέρνου, ἐς στύψιν, Επίθημα, νάρδοι, μαστίχαι, ἀλόαι, ἀκακίαι, καὶ μήλων κυδωνίων ὁ χυλός· καὶ αὗται δὲ τῶν μήλων αἱ σάρκες ἀμφιθλασθεῖσαι, ξὺν φοίνιξι, Επίθημα στῦφον. Ατὰρ καὶ τἄλλα, ὁκόσα μοι ἐς Διαβήτεω γεγράφαται, ἐς δίψεος ἄκος. τὰ ὠυτὰ γὰρ καὶ τοῖσι δίψος γίγνεται· ὁ δὲ τόνος τοῦ στομάχου ἄδιψον Στομαχικοῖσι.

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΚΟΙΛΙΑΚΩΝ.

Κεφ. ζ'.

ΗΝ τῶν σιτίων ἀκρισίης ἡ κοιλίη ἔῃ, διαῤῥέῃ δὲ ἡ τροφὴ, ἄπεπτος, ἄθρεπτος, ὠμὴ, καὶ μηδὲν εἰς τὸν ὄγκον ἀνίῃ, Κοιλιακοὺς τούσδε κικλήσκομεν. Ψύχεϊ μὲν ἐμφύτῳ τῷ τῆς ἐς πέψιν θερμασίης, ἀτονίῃ δὲ τῆς ἐς ἀνάδοσιν δυνάμιος.

Χρὴ ὦν τὴν κοιλίην, πρώτιστα μὲν, πόνων ἀνιέναι, ἠρεμίῃ, καὶ ἀποσιτίῃ· ὧδε γὰρ παλινδρομέουσι αἱ δυνάμιες. Ην δὲ καὶ πλήθεος τῶν ἐν τῷ στομάχῳ φλυτασίη ἔῃ, νήστεσι ἐμέτοισι χρέεσθαι, ἀφ᾽ ὕδατος, ἢ μελικρήτου. Τὴν κοιλίην δὲ σκέπειν, καὶ τέγγειν, ἐς στύψιν· ἐρίοισι μὲν τοῖς ἐξ οἴος πιναροῖσι· λίπαϊ δὲ, ῥοδίνῳ μύρῳ, ἢ τῷ διὰ τῆς οἰνάνθης, ἢ μηλίνῳ· ἄριστον, κἢν ἀπὸ τοῦ σχίνου, καὶ ὑποκυστίδι, ἢ ὀμφακίῳ. Ξὺν τοῖσδε καὶ Επιπλάσματα, θερμὰ μὲν

μὲν ἐς θίξιν, ἐς δύναμιν δὲ στρυφνά. Καὶ ἤν τι τοῦ ἥπατος, ἢ τῆς κοιλίης κατὰ στόμα, ἐντάσιες, ἢ φλεγμασίαι ἔωσι, Σικύην προσβάλλοντα, ἐντάμνειν· καὶ ἔστι, οἷσι τόδε μοῦνον ἤρκεσε. Ἐπὴν δὲ κρεωτῆσι ἐς ὠτειλὴν ἥκῃ τὰ τρώματα, ἤδε ἐπὶ σκληρῇ κερίνῃ, τῇδε Βδέλλας τὰ θηρία προσβάλλειν. Ἔπειτα Ἐπιθήματα πεπλικὰ τιθέναι, ὁκοῖον τὸ διὰ τῶν σπερμάτων, ἣν ἴσχῃ χαμαιλέοντος ῥίζαν· ἄριστον καί, ἔνθα οἱ τῆς δάφνης ἔασι καρποί, καὶ τὸ Μάλαγμα ἐπίκλησιν τὸ Χλωρὸν, καὶ τέμον τὸ Μυσήειον. τάδε γὰρ μαλάσσει τε, καὶ ἀμύσσει, καὶ θερμασίην ἐγείρει, καὶ ἄφυσα τὰ σπλάγχνα ποιέει, ὧνπερ ἐς σύψιν χρέος. ἀτὰρ καὶ σίνηπι, καὶ λίμνησις, καὶ εὐφόρβιον, καὶ ὁκόσα τοιάδε, πάντα τὴν μὲν ψύξιν κωλύει, ἀνάκλησιν δὲ θέρμης ποιέεται. Τοιάδε χρὴ καὶ πιπίσκειν φάρμακα, ἐς σύψιν. χρέος μὲν προφέρτιστα ὁ τοῦ ἀρνογλώσσου χυλὸς, ξὺν ὕδατι ἐσυμμένῳ μύρτοισι, ἢ κυδωνίοισι μήλοισι. ἄριστον καὶ γίγαρτον σταφυλῆς ὀμφακίτιδος. οἶνοι τῶν κάρτα στυφόντων. Ἔπειτα δὲ τὰ ἀλθαίνοντα τὴν γαστέρα φάρμακα ποτὰ, ὁκόσα διὰ ζιγγιβέρεος, καὶ πεπέρεος, καὶ σελίνου τοῦ καρποῦ τοῦ ἀγρίου τοῦ ἐν πέτρῃς· τὸ διὰ τῶν Θηρίων τῶν ἐχιδνῶν πηκτικώτατον. Ἢν δὲ ἐπὶ τοῖσι μηδὲν, ἢ σμικρὸν ἐνδιδῷ, τοῖσι ἀπὸ ῥαφανίδων ἐμέτοισι χρέο· ἢν δὲ καὶ ἐγκρύψῃς ταῖσδε ἐλλεβόρου τοῦ λευκοῦ ῥίζαν ἐς μίην νύκτα, εὐτονωτάτη ἄν σοι γένοιτο ἡ κάθαρσις, ἔς τε τὴν τῶν ὑγρῶν τῶν ψυχρῶν κάθαρσίν τε καὶ ἔκκρισιν, καὶ ἐς τὴν ἔξαψιν τοῦ θερμοῦ.

Ἀτὰρ καὶ ἡ δίαιτα, καὶ ὁ βίος, τοιῶσδε ἔστω ξύμμετρα. οἱ ὕπνοι νύκτωρ μὲν, δι' ἡμέρης δὲ περίπατοι, ἀναφωνήσιες, αἰώρη ἥτε ἐν δάφνῃσι, ἢ μυρσίνῃσι, ἢ θύμῳ· ἔχει γάρ τι ἡ διαπνοὴ καὶ ἡ ἀναπνοὴ τοιόνδε φάρμακον πεπλήειον. Γυμνάσια· τρίψιες· χειρονομίη· ἁλτήρων βολαῖσι τοῦ θώρηκος, καὶ τῆς κοιλίης κόποι. Περιπόσιες. σμικρότατα γὰρ εἰς τόνον εὐσταλὲς ἄριστος. Ἐπὶ τῶνδε Φοίνιξις, περίπαυσι ῥάθυ- * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

---

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *

* * * * * * * * *

* * * * * * * * * *
* * * * * * * * *

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΑΡΘΡΙΤΙΔΟΣ, ΚΑΙ ΙΣΧΙΑΔΟΣ.

Κεφ. ιβʹ.

* * στίων, καὶ ῥαφανίδων, πολλάκις. ἔπειτα ἐς τὸν ἐλλέβορον ἄγειν. Δίαιτα δὲ, ἡ ἐπὶ τοῖσδε, ξυνὴ τοῖσι ἄλλοισι πάθεσι. καὶ ἐπὶ τῇ διαίτῃ, ἄλειψις, ψυχρολουσίη θαλασσίη, μάλιστα μὲν ὦν ἅπασι Αρθριτικοῖσι ξυνὰ ἄκεα. Καὶ γὰρ καὶ τοῖσι Ποδαγρικοῖσι ἐλλέβορος τὸ μέγα ἄκος, ἀλλὰ ἐν τῇσι πρώτῃσι προσβολῇσι τοῦ πάθεος. ἢν δὲ ἐκ πολλῶν μὲν ἤδη χρόνων ἔῃ, ἀτὰρ καὶ ἐκ διαδέξιος πατέρων φανῇ, ξυναποθνήσκει ἡ νοῦσος. Ες δὲ τοὺς παροξυσμοὺς τῶν ἄρθρων, τάδε χρὴ πρήσσειν. εἰρία μὲν ἔστω ἐξ οἰὸς τὰ οἰσυπώδεα· Τέγξιες δὲ, διὰ ῥοδίνου, καὶ οἴνου· μετεξετέροισι δὲ καὶ σπογγιὴ ξὺν ὀξυκρήτῳ ὤνησεν. Επειτα Επίπλασμα, ἄρτος, ξὺν τοῖσι ψύχουσι κολοκύνθης, καὶ πέπονος· καὶ σικύη λιτὴ, καὶ ἀρνόγλωσσον ἡ βοτάνη, καὶ ῥόδων τὰ φύλλα· ἀτὰρ καὶ ἡ σιδηρεῖτις ἄπονος, ξὺν ἄρτῳ, καὶ βρύον, καὶ συμφύτου ῥίζα, καὶ πεντάφυλλος ἡ βοτάνη, καὶ πράσιος ἡ τοῖσι φύλλοισι λεπτή. τῆσδε μέντοι τὸ μὲν ἀφέψημα, ἐξάντλημα ἄπονον· αὐτὴ δὲ, Επίπλασμα, ξὺν ψιξὶ, ἢ κριθῶν ἀλήτῳ. Μήλων τε τῶν κιτρείων τὸ ἄβρωτον, ξὺν ἀλφίτοισι, ἄριστον. σῦκα ξηρὰ, καὶ θάσια, ξὺν τινι τῶν ἀλήτων. Ηδε μέντοι ψύξιος ἡ ὕλη. καὶ τόδε μέντοι ἄλλοτε ἄλλον ὤνησε, καὶ τωὐτὸν ἄλλοτε ἄλλῳ. Μετεξετέροισι δὲ τὰ ἀλεαίνοντα ξυμφέρει· καὶ τωὐτὸν ἄλλοτε ἄλλῳ ὠφελέει. Λόγος δὲ καὶ τόδε κάρτα ἄπονον ἔμμεναι· αἶγα χρὴ βοτάνης τοῦ ἴειδος ἐμφαγεῖν, ἐπὴν δὲ πλησθῇ, διαλείποντα ὁκόσον ἡ νομὴ ἐν τῇ γαστρὶ μαχθείη, καταθῦσαι τὴν αἶγα, ἠδὲ ἐντὸς τοῦ γαστρὸς ἐς τὴν κόπρον ἐγκρύψαι τὼ πόδε. Φάρμακα δὲ μυρία. καὶ γὰρ τοὺς νοσέοντας ἑωυτῶν φαρμακέας εὐπόρους τίθησι ἡ ξυμφορή. τὰ δὲ ἰητρῶν τὰ φάρμακα ἐν τῇσι γραφῇσι λελέξεται.

ΘΕ-

ΘΕΡΑΠΕΙΑ
ΕΛΕΦΑΝΤΟΣ.

Κεφ. ιγ΄.

ΤΩΝ νούσων μέζονα χρὴ τὰ ἄκεα, ἐς λύσιν αὐτέων, ἔμμεναι. Ἐλέφαντος δὲ, τηλίκου κακοῦ, τίς ἀξιόνικος γίγνοιτ' ἂν ἰητρείη; Οὐ γὰρ μέρεϊ, ἢ σπλάγχνῳ ἐνὶ, ἢ ἔνδον ἐνσκήπτει μοῦνον, ἢ ἔξω τὸ κακὸν ἕρπει· ἀλλὰ ἔνδοθί τε ὅλῳ τῷ ἀνθρώπῳ ἐνοικέει, καὶ ὅλον ἔξωθεν ἀμπέχει. Ἀτερπὲς μὲν, καὶ φοβερὸν ἰδεῖν. θηρίου γὰρ ἰδέη. Δέος δὲ ξυμβιοῦν τε, καὶ ξυνδιαιτᾶσθαι, οὐ μεῖον ἢ λοιμῷ. ἀναπνοῆς γὰρ, ἐς μετάδοσιν, ῥηϊδίη βαφή. Τί ἂν οὖν εὕροι τις ἐν ἰητρικῇ τοῦδε ἄξιον ἔχον ἄκος; Ἀλλὰ γὰρ πάντα χρὴ ξυμφέρειν φάρμακα, καὶ δίαιταν, καὶ σίδηρα, καὶ πῦρ. Καὶ τάδε ἢν μὲν ἔτι νεοτόκῳ τῷ πάθεϊ προσβάλῃς, ἐλπὶς ἰήσιος. ἢν δὲ ἐς ἀκμὴν ἥκῃ γενέσιος, καὶ ἐν τοῖσι σπλάγχνοισι ἑδραῖον ἵζῃ, ποτὶ καὶ ἐς τὰ πρόσωπα προσβάλλῃ, ἀνέλπιστος ὁ νοσέων.

Τάμνειν ὦν τὰς ἐπ' ἀγκῶνι φλέβας· ἄμφω δέ. τάμνειν δὲ καὶ τὰς ἐπὶ σφυροῖσι, αὐτῆμαρ· κρέσσον γὰρ ἡ διάστασις, ἔς τε πολλὴν τὴν τοῦ αἵματος ῥοὴν, καὶ ἐς ἀνάκλησιν τῆς δυνάμιος. χρεὼν γὰρ αἷμα πολλάκις καὶ πολλ' ἐκχέαι, τοῦ πάθεος τὴν τροφήν. σμικρὸν δὲ ἐν αὐτέῳ τὸ χρηστὸν τῆς φύσιος ἡ τροφή. Ξυντεκμαίρεσθαι ὦν, ἀφαιρέοντα τὸ πονηρὸν καὶ ἔντηκτον, μεσηγὺ τὸ οἰκεῖον, μέσφι ἂν προαπαυδήσῃ ἀτροφίῃ ἡ νοῦσος· ἡ γὰρ νεαρὴ, ξυμπλακεῖσα τῷ σώματι, χρόνῳ μακρῷ ἠμαύρωσε τὴν παλαιήν. Ἔπειτα τὴν ἱρὴν πιπίσκειν, μὴ ἐσάπαξ. ἀλλὰ γιγνέσθω πάντα πολλάκις, ἐξ ἀναλήψιος, καὶ παλινδρομίης. Ἔστω καὶ ἡ ἄλλη κάθαρσις φαρμακώδης ἐν σιτίῳ· ἢ ἐπὶ τῷ ἰρίῳ, ἢ ἔλεξα, ἔστω. ἠδὲ γάλα ἀδιάκριτον, πολλὸν δὲ ἔστω, τόδε ἐς διαχώρησιν πιεῖν· ἐχέτω δὲ μοίρην τὴν πέμπτην ὕδωρ, ὡς πᾶν τὸ γάλα διεκθέειν. Ἐς ἐμέτους θᾶσσον ἄγειν, νήστιας τὸ πρῶτον, ἀπὸ σιτῶν δ' αὖθις, ἔπειτα ἀπὸ ῥαφανίδων. πολλάκις δὲ, καὶ ξυνεχέως, πάντα γιγνέσθω. ἐς ἐλλέβορον ἄγοντα καιρῷ παντὶ, μᾶλλον δὲ ἔαρος καὶ φθινοπώρου διδόναι, ἡμέρην ἀφ' ἡμέρας, καὶ αὖθις ἐς νέωτα. Κὴν ἡ νοῦσος κρατυνθῇ, φαρμάκων ποτῶν, ὁκόσα τις γιγνώσκει, πιπίσκειν· ἀγαθὸν γὰρ φαρμακεύειν πολλὸν ἐς ὄνησιν. Κἀγὼ δὲ, ὁκόσα γιγνώσκω, γράφω· κεδρίης κύαθον ἕνα, κράμβης δύο μίσγοντα, διδόναι. Ἄλλο· σιδηρείτιδος τοῦ χυλοῦ κύαθος εἷς, τριφυλλίου εἷς, οἴνου καὶ μέλιτος κύαθοι δύο. Ἄλλο· Ἐλέφαντος τοῦ ὀδόντος ῥινήματος ὁλκῆς δραχμὴ, ξὺν οἴνῳ κρήσιος κυάθων δύο. Ἀτὰρ καὶ τῶν ἐχέων τῶν ἑρπετῶν θη-

εἴων αἱ σάρκες, καὶ αἵδε ἐς ἀρτίσκοις πεπλασμέναι, πίνονται. ἀποτάμνοντα δὲ χρὴ τῆς κεφαλῆς καὶ τῆς οὐραίης ἕκαστον, ὁκόσον δακτύλους τέσσαρας, τὸ λοιπὸν ἑψεῖν ἐς διάκρισιν τῶν ἀκανθῶν· τὰς δὲ σάρκας, ἀρτίσκοις διαπλάσαντας, ψύχειν ἐν σκιῇ. πιπίσκειν δὲ τούσδε, ὅκως καὶ τὴν σκίλλην. καὶ αὐτοὶ δὲ οἱ ἔχιες ὄψον ἐν δείπνῳ· ὡς ἰχθύας δὲ, χρὴ τούτοις σκευάσαι. Ην δὲ τὸ δι᾽ ἐχιδνῶν τοῦ ποικίλου παρέῃ φάρμακον, ἀντὶ πάντων πίνειν τόδε· ἴσχει γὰρ πάντα ὁμοῦ. Ρύπτειν δὲ καὶ τὸ σκῆνος, καὶ τοὺς ὄχθους ἀλεαίνειν. φάρμακα δὲ ἄλλα μυρεία τῶν Κελτέων, οἳ νῦν καλέονται Γάλλοι. τὰς λιτρώδεις τὰς ποιητὰς σφαίρας, ᾗσι ῥύπτουσι τὰς ὀθόνας, σάπων ἐπίκλην, τῇσι ῥύπτειν τὸ σκῆνος ἐν λουτρῷ ἄριστον. Καὶ ἀνδράχνην, καὶ ἀείζωον ξὺν ὄξεϊ, ἀτὰρ καὶ λαπάθου ῥιζέων ἀφέψημα, ξὺν ἀπύρῳ θείῳ, ῥύπτει καλῶς. Ποικίλον δὲ, ἀλκυονίου τοῦ λείου, καὶ νίτρου, καὶ τρυγὸς ὄξεος κεκαυμένης, καὶ στυπτηρίης σχιστῆς, καὶ θείου τοῦ ἀπύρου, καὶ κόστου, καὶ ἴριδος, καὶ πεπέρεος. ταῦτα δὲ χρὴ πάντα μίσγειν ἑκάστου τὸ πρὸς δύναμιν, ἄλλο δὲ ἴσον, καὶ τόδε καταπάσσοντα ἀνατρίβειν. Ες δὲ τοὺς ὄχθους τοῦ προσώπου, κλημάτων τὴν σποδιὴν, ξύν τινι θηλείων στέατι μίσγοντα, χρίειν, λέοντος, ἢ παρδάλιος, ἢ ἄρκτου, ἢν δὲ μὴ, χηναλώπεκος. ὅμοιον γὰρ ἐν ἀνομοίῳ, ὅκως πίθηκος ἀνθρώπῳ, ἄριστον. καὶ ἀμμωνιακὸν τὸ θυμίημα, ξὺν ὄξεϊ, καὶ ἀρνογλώσσου χυλῷ, ἢ πολυγόνου, καὶ ὑποκιστὶς, καὶ λύκιον. Ην δὲ πελιδναὶ ἔωσι αἱ σάρκες, προεγχαράσσειν, ἐγχυλώσιος εἵνεκεν.. Ην δ᾽ ἐπὶ τοῖσι δριμέσι ῥεύμασι ἀναδαρέντα πρηΰνειν τὰ μέρεα ἐθέλῃς, τήλιος ἀφέψημα, ἢ πτισάνης χυλοῦ, ῥύμμα μαλθακόν· λίπας δὲ, ῥοδίνου, ἢ σχινίνου. Λουτρὰ δὲ ξυνεχέα ξύμφορα, ἐς ὑγρασμὸν, καὶ ἐς διαπνοὴν τῶν κακῶν χυμῶν.

Τροφὴ δὲ, καθαρὴ, εὔχυμος, εὔπεπτος, ἁπλῆ. καὶ δίαιτα, εὐκρινὴς πάντη, καὶ ἐν ὕπνοισι, ἢ καὶ περιπάτοισι, καὶ χώρῃσι. Γυμνάσια, δρόμοι, καὶ ἀνειλήσιες, καὶ κορυκοβολίαι· ἅπαντα ἀκάματα, ξὺν ἐμμελεῖ ἐπιτάσει. ἔστω δὲ καὶ ἀναφώνησις τοῦ πνεύματος, γυμνάσιον τὸ καίριον. Εσθὴς ἔστω καθαρὴ, οὐχ ὡς ὁρῆσθαι μοῦνον ἡδὲ, ἀλλ᾽ ὡς ὅτι καὶ τὰ πνόεντα ὀδαξώδεα τῷ δέρματι. Πιπίσκειν ἀψινθίου τοῦ οἴνου νήστιας· ἄριστον δὲ, ἄρτος ἐκ κριθῶν, καὶ τάριχος ὡραῖος, καὶ σμικρόν τι μαλάχης ἢ κράμβης ἡμίεφθον, ξὺν κυμίνου ἐμβάμματι. ἐς δὲ δεῖπνον, σταφυλῖνος ἡ ῥίζα, καὶ χόνδροι, ξὺν τῷ οἴνῳ, καὶ τῷ μέλιτι, παλαιῷ τὴν μῖξιν. Καὶ τὰ θαλάσσια, ὁκόσα τὴν γαστέρα ὑπολύει, τελλινῶν ζωμοὶ, ὄστρεα, ἐχῖνοι, καὶ τῶν ἰχθύων οἱ πετραῖοι· χερσαίων δὲ, τὰ θηρεῖα, λαγωὸς, ἢ σῦς· πετεινῶν, πέρδικες πᾶσαι, φάσσαι, πελειάδες, καὶ ὁκόσα ἡ χώρη ἄριστα ἴσχει· ἀκροδρύων τὰ ὡραῖα· οἶνοι γλυκέες οἰνωδέων κρέσσονες. Λουτρὰ, φύσει θερμὰ, θειώδη. καὶ βίος ἐν ὕδασι μακρὸς, εἴτε καὶ θαλάσσῃ, καὶ πλοῦς.

Ελ-

Ἐλλεβορισμοί. ἐλλέβορος λευκὸς μὲν τῆς ἄνω κοιλίης κάθαρσις, μέλας δὲ τῆς κάτω. καὶ ἔστι ὁ λευκὸς οὐκ ἐμετήριον μοῦνον, ἀλλὰ καὶ ξυμπάντων ὁμοῦ καθαρτηρίων ὁ δυνατώτατος· οὐ τῷ πλήθεϊ καὶ τῇ ποικιλίῃ τῆς ἐκκρίσιος, τόδε γὰρ καὶ χολέρῃ πρήσσεται· οὐδὲ ἐντάσεσι καὶ βίῃ τῇσι ἐπὶ τοῖσι ἐμέτοισι, ἐς τόδε γὰρ ναυτίη καὶ θάλασσα κρέσσων. Ἀλλὰ δυνάμει, καὶ ποιότητι, ὅτι φαύλῃ τῇσδε ὑγιέας τοὺς κάμνοντας ποιέει, καὶ ἐπ' ὀλίγῃ τῇ καθάρσει, καὶ ἐπὶ σμικρῇ τῇ ἐντάσει. Ἀτὰρ καὶ πάντων τῶν χρονίων νούσων ἐς ῥίζαν ἱδρυμένων, ἢν ἀπαυδήσῃ τὰ λοιπὰ ἄκεα, τόδε μοῦνον ἰητήριον. πυρὶ ἴκελον γὰρ ἐς δύναμιν λευκὸς ἐλλέβορος, καὶ ὅ τι περ πῦρ ἐργάζεται ἐκκαῖον, τοῦδε πλέον ἐλλέβορος εἴσω περ ἐκθέων πρήσσει, εὔπνοιαν μὲν ἐκ δυσπνοίης, ἐξ ἀχροίης δὲ εὐχροίην, καὶ ἀπὸ σκελετίης εὐσαρκίην.

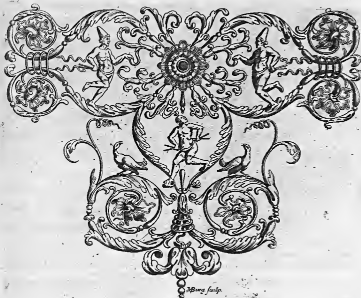

VARIÆ LECTIONES.

Litera G, vocem vocesve Græcas hanc proxime antecedentes ita in *Goupyli* Editione: O, in *Oxoniensi* hac, legi indicat; H, eam easve in *Harleyano* Codice: V. in *Vaticano*: A, in *Augustano*: F, inter *Fabricii*: M, inter *Maittarii*: G. v. l. inter *Goupyli* Varias Lectiones: H. m. in *Harleyani* Codicis Margine, V. m. in Margine *Vaticani*, inveniri significat.

Pag. II, Lin.
4. ἐν G, τῶν ἐν V.
6. βληχρὴ G. βληχρὴ V. G. v. l.
9. εἴδεος G. ἴδεος A. V. ἰδέας G. v. l. δέος (ἴσως) G. v. l.
13. βέμβικι G. V. βέδικι A.
14. κατέβαλε G. V. κατέλαβε A.
III,
1. τετέων G. V. ἴκηται, τουτέων A.
ἥκον. ἦν ἕρπον G. ἥκεν. ἕρπον V.
3. ἐκδιηγεῦνται V. ἐνδιηγεῦνται G.
4. ὁκόσοισι G. ὅκως οἷσι V.
5. ἐπὴν G. ἐπιὼ V.
7. ἐμπειρίης G. ἀπειρίης V. G. v. l.
ἀνακλάσιν G. ἀνακλάσιν V. G. v. l. ἀνακλάζειν G. v. l.
10. ἡμέρην (ἴσως) G. v. l. ἡμετέρην G. V.
12. κέεται G. καίεται V.
13. ξυνέρχονται G. V. ξυνέχονται M.
15. ἄλλοτε G. V. καὶ ὅτε A.
16. εὖτε G. ἤν τε V. A.
19. ξυνερείσουσιν G: ξυνερίσουσιν V.
25. ἐξαλιλίφθαι G. ἐξηλιλεῖφθαι V.
26. κοτὲ G. H. ποτὲ V. A.
29. καὶ εἰ μέγα ἐμβοῆς G. καὶ εἰ μέγα ἐμβοεῖς V. καὶ μέγα ἐμβοεῖν G. v. l.
IV,
1. ἦν G. ἐν V. G. v. l.
4. ἀναπνέῃ G ἀναπνοῇ V. G. v. l.
5. δὴ G. δὲ V. G. v. l.
12. Κεφ. ϛ'. G. η'. V.
14. ξυΐδιοι G. H. ξυϊδίως V. G. v. l.
15. ξυμπαθέα τῇσι ἀρχῇσι γίνεται G. V. τῇσι ἀρχῇσι γίνεται ξυμπαθέα H. in'
16. ἐς G. ἐπ' H. A. ἐς V.
19. ἀνάκλισιν G. H. ἀνάκλησιν V.
Οπισθότονον G. H. ὀπισθότατον V.
20. Εμπροσθότονον G. H. ἐμπροσθότατον V.
25. ἀμβλώματι G. H. ἀμβλώσει V. A.
27. ψύξις δὲ κάρτα H. V. A. ψύξις κάρτα G.
V,
3. εἴρηται G. ἠρεῖσθαι H. V. F. G. v. l.
5. σφηνὶ διὰ ξυΐδίως εἴησαι G. σφηνὶ νὴ Δία ξυΐδίως εἴησαι H. M. σφηνὶ ξυΐδίως εἴησαι V.
6. τὶς G. V. M. τι H. V.
9. ἐρυθρὰ G. ἐρεύθει H. V.
14. ἐκχεόμενα G. H. ἐγχεόμενα V.
κύστιος H. κύστεος G. V.
15. Σπασμῶν G. σπασμὸς H. V. A.
16. Ιδια H. ἰδίῃ G. V. ἰδέη V. m.
ἑκάστης G. H. V. ἕκαστος A.
ὅλη G. H. V. ἕλη A.
18. ἀγκύλη H. V. ἀγκύλλει G.
19. βρόγχος G. H. V. βρόγχος F.
20. ξυχμὸς G. H. V. ξογμὸς F.
22. κεκλασμέναι· σκέλεα ξυγκεκαμμένα· ἐναντίως H. V. G. v. l. κεκλασμέναι· ἐναντίως G.
23. ξυγκεκαμμένα H. V. G. v. l. ξυγκεκαμμένα A.
ἐγγυῖ G. V. ἐγγύη H.
25. ὅλη H. V. A. ἕλκει G.
κεφαλὴ H. κορυφὴ, κεφαλὴ G. V.
26. πεπηγυῖα G. H. περιπεπηγυῖα V. A.
31. ἐν G. ἐὴν H. V. A.
33. ἔτι G. H. V. ἔπι A.
VI,
3. ἐπαρκέει G. V. ἀπαρκέει H.
ἐθέλοι τὰ μέλη, ζῶντα ἂν διατμῆξαι καὶ κατάξαι G. ἐθέλοις ζῶντα τὰ μέλη, διατμῆξαις ἂν καὶ κατάξαις H.
4. κατάξαι G. κατατάξαι V. G. v. l.
11. πάθος G. ἢ πάθοις H. V. G. v. l.
αὐτίκα G. H. αὖτέκ V. A.
αἰτίην G. H. αἰτίαν V. A.
12. ὀπισθοτονικῶς G. H. V. ἐπιγλωττίδος A.
14. περιβάλλουσι G. προσβάλλουσι H. V. A.
15. ὑπὲρ G. ὑπὸ H. V. G. v. l.
ἐκχεῖται G. ἐκκεῖται H. V. F.
16. προσβολῆς G. προσβολῆς H. V.
18. ξύμπτωσις G. V. m. ξύμπτωμα H. V.
22. ἔμμεναι G. H. ἔμεναι V. A.
πονηρὴν G. H. V. πονηρὸν A.
23. τρεπομένη ἄνωθεν G. V. προτρεπομένη ἄνωθεν H.
24. Χαρωνίοισιν αἱ G. V. Χαρώνοισι καὶ V.
ὀξυτάτῳ H. V. ὀξύτατα G.
25. τὸ σῶμα G. H. τὰ σώματα V.
26. γλώσσης G. H. V. λύπης (ἴσως) G. v. l.
οὔτε G. H οὔτοι V.
30. ἴκελαι H. G. (γρ.) ἴκελαι G. ἰκέλαι V.
ὑπὸ G. H. V. ἄνευ F.
VII,
12. ὑπογίγνηται G. V. ὑπογίγνεται H.
15. γαργαρεῶν G. H. V. γαργαρέων A.
16. ἀφωνίη. Πνὶξ ἡ H. V. G. v. l. (γρ.) ἀφωνίη, πνὶξ ἡ G.
κραταιοτέρη G. V. κρατεοτέρη H.
18. ὅπη G. H. ὅποι V.
19. ἀπέθανον G. H. ἀπέθανε V.
20. ὁκόσοις V. A. ἑκόσον G. H.
τρέπηται G. H. τρέποιτο V.
21. Κυνάγχην ὑπὸ Συνάγχης O. Συνάγχην ὑπὸ Κυνάγχης G. H. V.
22. ἡ σικύη G. εἰ συκίη V.
24. εἵλκουσι G. H. V. εἵλκωσι G. v. l.
25. ἀπεστάθη G. H. ἀπεστάθη V.
ἔπνιξε G. v. l. ἐπάνιξε G. H. V.
27. διαπάρσιες G. διαπαρέσιες V. διαπερέσιες H.
34. ἐκκριμὲς A. V. ἐκκρεμὲν G. H. F.
μεσηγὺ G. μεσσηγὺ H. F. μεσυγὴ V.
στέρνον G. H. στέρνον V.
παρισθμίων H. V. παρθμίων G.
VIII,
4. εἰ G. H. εἰ δὲ V.
στρογγύλεται G. V. στρογγυλαίνεται H.

VARIÆ LECTIONES.

7. λαίψηα H. F. λαίψσα V. λέπτα G.
πτέρυγας F. G. v. l. (γρ.) πτέρχας G. πτερύγεσιν H. V.
9. Κιονὶς G. H. ἡ κιονὶς V.
τι G. V. τινὰ H.
δὲ G. V. H. καὶ A.
12. δικρόα G. δίκροα H. V.
13. πάθος G. H. πάθεος V.
16. γαργαλισμὸς G. V. γαργαρεισμὸς H.
17. τι G. V. τινι H.
19. κάρτα πονηρὴ G. κατὰ πολερὴ H. V.
20. συμπαθὴν G. H. V. συμπαθεῖ F.
21. πολύαιμοι G. V. πολύαιμος H.
22. παισὶ G. H. παιδίοις V. A.
πάντα μὲν ἀσινέα H. V. πάντα ἀσινέα G.
32. ξυπαρὰ (αι) H. λιπαρὰ G. V.

IX,
4. νέμηται G. H. V. νεμῆται A.
6. ἐκινήθησαν, καὶ ἐμελάνθησαν, καὶ ἐς G. V. ἐκινήθησαν, καὶ ἐς H.
7. κακοδίη G. κακοδίη H. V. κακοδμίη G. v. l.
9. ἔτι G. H. ἔδει V.
11. τρηχέων G. H. V. τραχέων A.
13. διαχωρέεται G. V. διαχωνέεται H. διακινέεται A.
17. μέγα H. V. A. μεγάλα G.
20. ὁ Αἴγυπτος H. Αἴγυπτος G. V.
22. κεισθέων G. H. κνηθέων V. G. v. l.
δριμὺ δὲ τὸ G. V. δρῆ δὲ καὶ τὸ H.
23. Συείη, μάλιστα κοίλη G. H. κοίλη Συεία μάλιστα V. A.
25. μὲν G. H. δὲ V.
27. ἐμπνέουσι G. V. ἐκπνέουσι H.
ἀσηρὸι H. ἀσηρὸι G. V.
30. καταπλέονται G. καταπλέονται H. V.
32. ἀπορίης G. ἀπειρίης H. M. V. ἀπειρίεις A.
33. ἠρεμίην G. ἐρημίην H. V.
35. βράγχος G. V. βράχος H.

X,
6. πτυάλοισι G. H. πτυέλοισι V.
7. ταῦτα ἀλλήλοισι G. ταῦτα πάντα ἀλλήλοισι H. V. A.
ξύμπνοα V. ξύπνοα A. ξύμπνοια G. H.
9. ἄλλο H. ἄλλα G. V.
ἅμα G. V. ὁμοῦ H.
12. ὁ ὑμὴν G. ὁ μὴν H. V. G. v. l.
17. ὑπόξανθον G. H. V. ἀπόξανθον A.
22. οὐδὲ θνήσκουσι G. H. οὐδὲ ἢ θνήσκουσι V.
25. ξυνόδοις G. V. H. m. ξυνόδος H. M.

XI,
2. ἀναβιώσκουσι G. H. ἀναβιώσκουσι V.
7. ἀνακαθίνοντας G. V. ἀνακαθίνοντας (ζο) H. ἀνακαθίζοντας M.
8. πῦος G. H. V. πύον A. πτύον G. v. l.
10. κορυφὴν G. V. κορυφὴ H.
προσβάλληται G. προσβάλληται A. προσβάλληται H. V. G. v. l.
13. γίγνοιτο G. H. γίνοιτο V.
14. ἑτέρων τὸ G. V. ἑτέρων οὐδὲ τὸ H.
18. πάθοιεν ἐπὶ σμικρῇ αἰτίῃ, οὐδὲ σμικρῇ φλεγμονῇ H. V. G. v. l. πάθοιεν ἐπὶ σμικρῇ φλεγμονῇ G.
19. τοῖσι μεγάλοισι G. V. τῇσι μεγάλῃσι H.
21. μεγάλη G. H. V. μεγάλα A.

XII,
3. Περὶ Αἰτίων καὶ Σημείων Ὀξέων Παθῶν, Βιβλίον δεύτερον. Τάδε ἔνεστι ἐν τῷ δευτέρῳ Βιβλίῳ G. H. Ὀξέων Παθῶν Αἰτίαι (Αἴτια A.) καὶ Σημεῖα V. A.
9. Αἵματος G. V. Αἱμάτων V.
11. Καύσων G. V. Καύσωνος H.
15. νόσου H. V. A. νόσοι G.

XIII,
7. πλεύμονος H. πνεύμονος G. V. πνεύμονα A.
12. μακρὸν V. G. v. l. μακρὰν G. H.
ἀμβολὴ G. H. V ἀβολὴ A.
13. ζώει G. H. ζώη V.

14. μὴ F. μὲν G. H. V.
17. φλεγμήνη G. V. φλεγμαίνη H.
23. θέλουσι G. H. ἐθέλουσι V.
25. ἄκρη G. H. V. ἄρκη A.

XIV,
1. ἐπανείρη G. ἐπανήρη H. V.
2. ἄκρεα H. V. ἄκρα G.
χρυποὶ F. ἄγρυπνοι G. H. V.
σφυγμοὶ H. V. σφιγμοὶ G.
5. κοτε G. H. ποτε V. A.
τρέπηται G. H. τράπηται V. τράκειται A.
6. κοιλίης V. A. κοιλίη G. H.
7. νειαίρην G. ἱερὴν (νειαίρην) H ἱερὴν V. G. v. l.
14. πῦος G. πύον V. ἕλκος H.
ἐκχύσει G. H. ἐγχύσει V.
17. τοι G. H. τι V.
23. ἀναχρέμψεσι V. ἀναχρέμψεσι H. V. G. v. l.
25. ἀνάχρεμψις G. H. V. ἀνάχρεψις A.
Εμπλυσις G. H. V. Εμπυσις A.
ἐπὴν δὲ G. ἐπεὶ δὲ H. ἐπειδὴ V.
26. βραχείη H. V. A. βραχέη G.
27. ἔη G. εἴη H. V. A.
ὅκοτε G. H. ὁκότε V. A.
Πτύσις G. V. Εμπλυσις H.
30. τρηχείης H. V. τραχείης G.

XV,
1. δὲ G. H. δὲ V. A.
ὁκόσα G. H. ὁκόσον V. A.
5. ἴσχει G. H. V. ἴσχον A.
διαστάσιες G. H. διαστάσιες V.
σκοτόδινοι V. A σκοτόδινος G. H.
7. ἀθρόον G. H. ἀθρόη V.
8. ἀθρόον δὲ καὶ H. V. A. ἀθρόον καὶ G.
9. ἴσχεται H. V. A. ἴσχεεται G.
11. ἔη G. εἴη H. V. A.
γαργαλισμὸς G. V. γαργαρεισμὸς H.
12. βύζεται G. σβέννυται M. H. σβύζεται V. H. m. βύνεται H. m.
οὐ O. οὐ G. H. V.
βιῶσι G. H. V. βιώσουσι A.
15. ξὺν ταυτῇ V. ξὺν αὐτῇ G. H.
ὡς G. H. V. ἕως A.
16. Πτύσιος G. H. V. πλώσιος A.
20. μὲν ἐς G. V. δὲ καὶ H.
26. φθορῆς H. V. G. v. l. φορῆς G.
27. αἵματος G. H. V. αἵματι A.
28. τε τοῦ H. τόπου G. V.
ἔη G. εἴη H. V. A.
29. διακονευμβίης G. H. V. διακυνδυμβίης G. v. l.

XVI,
3. ἢ G. H. V. ἢ A.
6. ἐξαπιναίως G. H. V. ἀπιναίως A.
ἐντάσι G. V. ἐκτάσι H.
8. διαβρώσιος V. A. βρώσιος G. H.
12. λεπτυνθέντα G. H. λεπτωθέντα V.
ἀπαναλωθῇ G. H. ἐπαναλωθῇ V. A.
13. ἐξ ἀραιώσιος V. A. ἐξαραίωσις G. H.
14. ἀποτιθέεται G. H. ἀποτίθεται V. A.
17. τὰ V. τάδε G. H.
20. ἀντιπνεύσῃσι H. V. G. v. l. ἀντιπνεύσωσι G.
22. διαφορὴ G. V. H. m. ἀναφορὴ H. διαφορὴ H. m.
εἰ G. ἢ H. V.
27. συμφέρει H. V. A. συμφέρῃ G.
28. ἦν G. H. ἢ V.
μακρὴ H. V. G. v. l. κακόν G.
29. ἀφικνέεται G. H. ἀφικνεῖται V. A.
32. ἔμψυξις G. H. V. ἔκψυξις A.

XVII,
2. ἀνεπλύθη G. H. ἀπεπλύθη V.
4. ἀρτηρίαι G. H. αἱ ἀρτηρίαι V.
10. μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι H. μετεξετέροισι οὐδὲ μέσφι G. V.

11. κοτὲ

11. κοτὲ G. ὅτι H. V.
12. ἀποσιτίη G. H. ἀποσιτίης V. A.
ἀλλὰ ξεμβώδεες G. H. ἀλλ' ἐρεμβώδεες V. F.
17. ἅμα ἀλίζεται G. V. αἷμα ἀλλίζεται H.
19. πολὺ V. πολλὰ F. πολλὴ G. H.
20. τῆς G. V. καὶ H.
21. τρηχέης G. H. V. τραχέης A.
22. πόνε F. πόνος G. H. V.
24. εἰ G. V. ἢ H.
27. ἄλλη G. V. ἀλλ' εἰ H.

XVIII,
3. ἔαρος G. H. V. θέρεος F.
6. εἰρῆσθαι G. εἰρήσθω H. V.
8. οὕτως H. V. οὕτω G.
ὡς ὁρῆν G. H. V. ὃς ὁρῶν F.
21. ὠκυφόνε F. M. ὦ κύφων οὐ G. H. V.
22. φρίγματος H. V. A. φθέγματος G.
27. μεθίησι G. V. μεθίη H.
28. θαῦμα G. H. θῶμα V. A.
μερέων G. H. μερῶν V. A.
29. περ ἐμφύνει G. παρεμφύνη H. A. παρεμφλύη G. v. l.
περ ἐμφύησι F.
31. ὧδε G. H. V. τῷδε A.
33. ἐστάθη V. A. ἐστάθυ G. H.

XIX,
3. ἕλκει G. V. ἕλκεται H.
ἡ καρδίη G. H. τῇ καρδίῃ V. A.
6. στόμαχος G. H. V. στόμαχον A.
χωρίον G. H. V. χώρεον A.
7. ἀτονίην G. H. ἀπονίην V.
13. ὡς ἰδεῖν G. H. V. ὡσιδεῖν A.
14. εὐσταθέστεροι G. V. εὐσταθεστέρη H.
καθαρώτεροι G. V. καθαρωτέρη H.
οἷς
18. ἧς G. V. ἧς H.
νόσε G. H. V. νοῦσος A.
21. γὰρ καὶ ἐξέωται H. γὰρ ἐξέωται G. V.
22. σημαίνει G. H. συμμένει V.
32. κατακορέως G. H. V. κατακόρως A.

XX,
3. ψυχῆς G. V. ψυχῆς τ' H.
7. ἐπομβρείην G. H. V. ἐποβρείην A.
8. μεταβάλλουσι G. H. V. μεταβαίνουσι A.
ἐπὴν οὖν G. H. V. ἐπὶ νῦν A.
9. ἄσχετος ἱδρὼς πάντη τοῦ σώματος G. H. ἱδρὼς πάντη τοῦ σώματος ἄσχετος V. A.
17. ἀλλοφάσσειν F. ἄλλο φασὶ G. H. V.
18. θωυμάζουσι G. H. θωμάζουσιν V. A.
19. κατοιχομένων G. H. κατοιχευμένων V.
ὁρέοντες G. H. V. ὁρεῦντες A.
23. ἐρέουσι G. H. V. ὀρέουσι F.
25. τοι G. V. τι H.
ἐξηρωμένης G. V. ἐξηρεωμένης H. G. v. l.
33. ἀπεψίαι H. V. A. ἀπέψιες G.

XXI,
2. ξυνιδίως ἄπονος G. H. V. ξυνιδίως, ἀπόνως (ἴσως) G. v. l. ξυνίδιος, ἄπονος A.
ἐντάσεσι G. H. ἐν τᾷ σε V.
4. μέζονες H. μείζονες G. μείζους V. A.
5. ἀπορίη, ἀποσιτίη G. H. ἀποσιτίη, ἀπορίη V. A.
11. ἔρα σχεθέντα κύστει V. A. οὔρα σχεθεῖσα κύστις G. ἔρα ὅμοια, ἣν ἡ κύστις σχεθῇ H.
13. ξυνεχέες G. H. V. ξυνοχέες A.
κενεαὶ G. κυαναὶ H. V. G. v. l.
14. σπασμῷ G. H. V. σπασμὸς A.
16. θέρος H. V. A. θέρεος G.
17. ἀκμαζόντων G. H. V. ἀμαζόντων A.
22. ὀλεθρίην G. H. ὀλέθριον V.
27. Χόρδαψος τοιοῦτον G. H. V. Χόρδαψος δὲ τοιοῦτον A.
οὔνομα· ἔψησις H. οὔνομα δ' ἔψησις G. V. οὔνομα δὲ ἔψησις A.
28. τὰ μεσηγὺ G. V. τά τε μεσηγὺ H.

32. ξυνηθέων G. H. V. ξυνήθων A.
33. σηπίης G. H. σηπήσιν V. A.
δὲ οὐδὲ πληγὴ V. A. δὲ πληγὴ G. H.

XXII,
1. τὸν G. H. τὸ V.
ἄδδην G. H. ἄδην V. A.
3. οἷά περ G. οἷάπερ H. V. A.
λοι
8. πολλοῖσι V. πολλέοισι G. H.
ἐπὶ τούτοισι G. H. ἐπὶ τοῖσι τοιούτοισι V. A.
9. πύος G. H. πύον V. A.
10. ἦν H. V. εἰ G.
12. μέστρι G. H. μέχρι V. A.
14. φλέγματος G. H. φλεγμάτων V. G. v. l. φλέγμα-
τε A.
15. ἐμοῦσι G. H. V. ἐμοῖσι A.
18. μηδὲ G. V. μηδὲν H.
20. ξυνεμπίπλει G. H. V. ξυνεπίπλει A.
21. ξυνόντα G. V. ὀξύνοντα H. F.
22. ξυμμορφὴ G. H. V. συμφορὴ F.
πύος G. H. πύον V. A.
ἐγγίνονται G. H. V. ἐγγίνη τε A.
23. πόνος δὲ ἰσχνὸς G. H. V. πόνος ἰσχνὸς A.
24. διαΐσσει F. διάσσει G. H. V.
26. ἔνθα καὶ ἔνθα H. V. ἐνθάδε καὶ ἔνθα G.
28. ἕλικας F. ἴλιγγας G. V. ἰλίγγας H.

XXIII,
7. αἵματος G. H. V. αἵματα A.
σπύλησι G. H. σιπύλησιν V.
9. ὑμέσι G. H. ὑμένοισι V.
10. τῇδε G. H. τῆσδε V. A.
13. ἐπίχειρα V. ἐπιχείρεια G. H.
16. δὲ G. H. V. γὰρ F.
γὰρ G. H. V. δὲ F.
17. μέζονι G. H. V. μέζον A.
18. γίγνηται V. γίγνεται G. H.
23. ἕλκοντα ἀπὸ G. V. ἕλκοντα τὰ ἀπὸ H.
24. ἐς τιὸ G. ἐστι H. V.
κληῖδα G. V. κληῖδος H.
βὴξ ἢ ἀτελὴς G. H. βὴξ ἀτελὴς V.
31. τετυφωμένη G. V. τυφομένη ἡ H. G. v. l.

XXIV,
6. σὺν πλήθεϊ V. σὺν πλῆθος G. σὺν τούτοις καὶ πλή-
θος H. M.
14. ἀφανέα G. H. ἀφανέας V.
15. ἄλλων G. H ἄλλα V. A.
19. διατρήσασα G. διατορήσασα H. V.
20. ἐμφύνει G. ἐμφύη A. ἐμφυῇ H. V. A.
22. ἔξεισι G. H. V. ἔξεισι A.
παρατέταται G. H. V. ἀρατέταται A.
23. οὔνομα γὰρ τὸ H. V. οὔνομα τὸ G.
24. ἐθέλοι V. ἐθέλει G. H.
31. ἐμφυῇ G. H. V. ἐμφυιῇ G. v. l.

XXV,
2. ἐκχεομένη G. H. ἐγχεομένη V.
4. καθὲν O. καθ' ἓν G. H. V.
10. στόματος G. H. V. στόματα A.
14. ἣν H. V. ἢν G.
διασημαίνει H. V. διασημαίνη G,
17. ἐπὶ H. V. καὶ ἐπὶ G.
18. ταραχώδεες G. H. V. ἀταραχώδεες A.
20. εἶδον G. ἰδεῖν H. V.
Καῦσον G. H. Καῦσις V.
23. οἷσι G. H. οἷς V. A.
24. ὄλλυνται G. H. V. ὄλυνται A.
31. ἐπισπώμενοι G. H. V. ἐπισπάμενοι A.
32. ἄδδην G. H. ἄδην V. A.
34. τοῖσι ἄλλοισι Καύσοισι V. τῇσι ἄλλῃσι καύσεσι G. H.

XXVI,
7. δὲ ὄλεθρον G. H. V. δὲ τὸ ὄλεθρον A.
8. ἤτε G. H. V. ὅτε A.
14. τὰ ὑποχόνδρια V. A. τὸ ὑποχόνδριον G. H.

VARIÆ LECTIONES.

ἐπίσχεσις G. H. ἐπίσχεσι A.
15. ἐπιθυμίη G. V. ἐπιθυμίαι H.
17. ξυμφορῇ G. H. ξυμμορφῇ V. M.
26. γὰρ G. H. δὲ V. A.
ἡ τῆς G. H. V. ὁ τῆς A.
27. διαπνεομένης G. V. διαπλεομένης H.
28. διεξίη V. διεξιέναι G. H.
30. αὐτὰρ G. H. V. οἷάπερ A.
33. ξυνεχὲς G. ξυνεχέες H. V.
XXVII,
8. ὀξείαισι G. ὀξέσι H. V. A.
11. μὲν τοῦ H. τοῦ G. V.
12. νειαίρῃ G. H. ἱερῇ V. A.
ἵζει G. ἵζῃ H. ἵξει V. A.
προσωτάτω τοῦ G. πρὸς ὦτα τοῦ H. V. G. v. l.
15. ξυμφορῇ G. ξυμμορφῇ H. V. A.
θανατώδεες G. θανατώδεες H. V.
17. αἰδῶς G. H. V. αἰδοῖς A.
23. ὁκόσαι μὴ ὀξύτατα ᾖ, ἐν G. ὁκόσαι μὴ ὀξύτητι ᾖ, ἐν H. V. ὁκόσαι ᾖ ὀξύτητι καὶ ἐν G. v. l.
24. ἐν δέκα H. ἐν ιδ' G. V. ἐνδεκάτῃ δ' A.
26. ὄγκος G. H. V. ὄγκον A.
27. πρέπουσι G. H. V. πρέπουσι A.
ὠχρὸς V. ὁ ὠχρὸς G. H.
29. μέζον H A. μέσον G.
ἀπάξιοι H. F. ἀπαξίη G. V.
31. βυθρησεῖ ἐμπίπρεται H. βυθρήσεϊ, καὶ πνεύμασι, ἐμπίπρεται G. V.
32. πάντα κρηνέων G. V. πάντα τὰ κρηνέων H.
XXVIII,
19. ἤδε G. V. εἰ δ' H.
20. τὸν Επιληπτικὸν G. V. τῶν Επιληπτικῶν H.
21. ὠκέως G. H. V. ἀκέως A.
26. Κατοχώδεα G. H. V. αὐτοχώδεα A.
32. Τρέφης G. ὑγροτέρης H. V. G. v. l.
ὄκνος G. V. ὄκνοι H.
33. λύονται G. H. V. λύοντες A.
XXIX,
1. ἑκατέρωθεν G. ἑκάτερθεν H. V.
6. ζωώδεες G. ζωώδεες H. V. G. v. l.
8. κεκαμμένοι G. H. V. κεκαυμένοι A.
10. ὑποβορβορύζει G. H ὑποβορβορίζει V.
11. ὠκίστη G. ἥκιστα H. V. G. v. l.
13. ἀνοχῆες H. F. ἀνόχλες V. A. ὀχῆες G.
αὐτῆς G. H. V. αὐτὸς A.
17. 18. } καὶ Τρέφη G. H καὶ ἡ Τρέφη.
29. θεῶ H. θεοῦ G. V.
XXX,
3. ἀμφαδὸν G. ἄμφοδον H. V. G v. l.
9. ἐπηρμένοι G. V. ἐπηρμένῳ H. G. v. l.
13. ὁμοίως G. V. ὁμοίων H.
19. καὶ ἤτε G. H. ἤτε V.
XXXI,
3. Περὶ Αἰτίων καὶ Σημείων Χρονίων Παθῶν G. H. Χρονίων Σημειωτικὸν V. G. v. l. Χρονίων Σημειωτικῶν A.
7. Παθῶν G. H. Παθῶν Αἴτια καὶ Σημεῖα V. A.
8. Κεφαλαίης G. H. Κεφαλῆς V.
16. κατὰ V. A. εἰς G. H.
Περὶ τῶν κατὰ τὸ Πνεύμονα Αποστάσεων Κεφ. ι'. G. V. Περὶ Πνευμονικῶν (Πνεύμονικῆς G. v. l.) Κεφ ι'. Περὶ τῶν κατὰ τὸ Πνεύμονα Αποστάσεων Κεφ. ια'. H. G. v. l.
XXXII,
2. Χρονίων Παθῶν G. H. Χρονίων Παθῶν Αἰτίων καὶ Σημείων V. A.
4. Χρονίων G. V. Προοίμιον, Χρονίων H.
5. πάμπαν G. H. ξύμπαν V. A.
8. λιμοῦ G. V. λοιμοῦ H.
9. ὀδυνέων V. A. ὀδυνωδέων G. H.
ὥνπερ G. V. ὥσπερ H.
10. θανάτου G. θάνατον H. V.
11. καὶ χάριτος G. V. χάριτός τε H.
13. μοῦνον G. H. μόνου V.
14. ταχὺ G. τὰ χρὴ H. V. G. v. l.
ἀνασμύχει G. V. ἀνασμύχειν H.
διάπλει G. V. διάπλειν H.
ἐκτρέπει G. V. ἐκτρέπειν H.
15. καὶ τὴν ψυχὴν G. V. H. m. γὰρ τὴν ψυχὴν H.
20. κεφαλὴ χείλεος ἐπὶ G. V. κεφαλὴ ἐπὶ H.
22. μακρῇσι καὶ πολλοῖσι G. V. μακροῖσι καὶ πολλοῖς H.
καὶ πλεῦνον G. V. καὶ πλεῦνον καὶ H.
26. ἄλλοισι G. H. ἄλλοι V.
δύσιος G. πλήσιος V. G. v. l. πλήσεως H.
28. τοῖσι G. ποτὶ H. V.
XXXIII,
1. τοῖσι G. ποτὶ H. V.
δὲ τὰ V. δὲ καὶ τὰ G. H.
ὄρων G. H. ὀρῶν V. A.
2. εἷς O. εἰς H. ἐς G. V.
τέμνει G. V. τέμνῃ H.
3. μίμνει G. V. μίμνῃ H.
4. τόδε μοῦνον G. H. τὸ δεσμῶν V.
6. κέρασι G. H. κεράεσι V.
7. σπασμώδεες G. V. σπασμωδέως H.
8. πόνος G. H. ὕπνος V.
14. ἐκτρέπονται G. H. ἐκτρέπονται V.
22. βομβέῃ G. H. V. βοβέῃ A.
23. ἐγκυβερνέῃ, ἡ αὐλῶν G. ἐνεργεῖ νηί, ἡ αὐλῶν H. M. ἐν κυβερνίῃ αὐλῶν V. G. v. l.
ἐνοπῇ G. H. ἐν ὀπῇ V.
31. κἢν G. H. V. καὶ ἢν A.
αὐξήσει G. V. αὔξησιν H.
32. τότε G. τά τε H. V.
XXXIV,
9. καὶ ὥρῃ τῇ ὡραίῃ G. H. καὶ ὥρῃ τε τῇ ὡραίῃ V.
11. τότε G. H. κότε V.
14. ῥίζην A. ῥίζαν G. H. V.
ἰητρῷ G. H. ἰητρὸς V.
17. ἐπίληψις G. H. ἐπίληψις V.
21. ἀνθρωπίνης H. V. ἀνθρωπίης G.
22. ξυμπάντων G. H. ξὺν πάντων V.
27. δυσμαθέες G. δυσμαθέες H. V.
ναυτίῃ G. ναυτίης H. V. G. v. l. νόθεύης A.
30. χρωμάτων G. H. V. χρωματέων A.
31. δέ κοτε καὶ G. H. δὲ καὶ V.
μαραίνειν G. H. V. μαραίνειν A.
XXXV,
6. ὑπνίη G. H. V. ἐπὶ ἢ A.
7. ἐπιμηνίων G. H. V. ἐπιμονίων A.
8. ἢ ἐς φρένας G. H. ἢ φρένας V. A.
10. ἐκίκλησκον G. V. ἐπικίκλησκον H.
13. πολλῆς καὶ θηριώδεος G. H. πολλῆς θηριώδεος V.
16. Αχνύμενος G. V. ἀχλύμενος H.
μέλαιναι G. H. V. μέλαινα A.
17. Πίμπλαντ' G. πίμπλαντο H. V. πίμπλετο A.
19. δοκέει τε δὲ G. V. δοκέει δὲ H.
20. μαινομένοισι G. H. V. μαραινομένοισι G. v. l.
21. θυμηδίην G. V. θυμηδίης H.
23. μελαγχολῶσι G. V. μελαγχολῶσι H.
24. ἐρημίην G. V. ἐρήμην H.
29. κοίων G. V. ὁκοίων H.
31. ἀμείβεται G. ἀμείβονται H. V.
XXXVI,
2. αἱ G. H. V. καὶ A.
3. θέρος μὲν καὶ φθινόπωρον G. v. l. θέρεος μὲν καὶ φθινοπώρου G. θέρους μὲν φθινόπωρον H. V.
5. ἢ γὰρ G. H. V. εἰ γὰρ (ἴσως) G. v. l.
10. τὸ G. H. V. τὰ A.
13. φιλανθρωπίη G. H. V. φιλανθρωπίη G. v. l.
ὀλοφύρσιες (ἴσως) G. v. l. ὀλοφύρσιες A. ὀλοφυρσίαι G. H. V.
16. πονηρὸν G. H. πονηρὴν V.
μελάγχλωρος G. H. V. μελαγχλωρής A.

17. βορρὴ

17. βορεὶ μὲν, ἰσχνοὶ δὲ G. H. βορῇ μὲν ἰσχνοὶ V. θερῇ μὲν ἰσχνοὶ δὲ A.
18. ὕπνος G. H. V. ὕπνον A.
19. ἔξω φορὴν G. H. ξυμφορὴν V.
20. χολώδεα G. H. χολῶδες V. A
21. ἐρυγαὶ καπνώδεες, βρωμώδεες, ὡς G. V. ἐρυγαὶ καπνώδεες, ὡς H. ἐρυγαὶ καπνώδεες, ὁκόσα βρωμώδεες, ὡς G. v. l.
22. ὀρυγμίη H. G. v. l. ὀρεγμίη G. V.
23. πυκινοὶ H. V. πυκνοὶ G.
24. ὅτι G. H. V. ἔτι A.
τοιῶνδε τὶς G. V. τοίων τὶς H.
26. δίδυμον H. V. M. δύσφημον G.
34. ἄνευθε H. V. ἄνευθεν G.
XXXVII,
1. Εκφλέγει δὲ H. ἐκφλέγει γὰρ G. V.
6. ἤδε O. ἢ δὲ G. H. V.
9. ἀτελὴς, ἣν τοῦ G. V. ἀτελὴς τοῦ H.
10. ἀκεομένη G. ἐγκεομένη V. ἐγχεομένη H.
15. πρὸς τὸ καμεῖν H. προσκαμεῖν G. V.
20. λαγνείη H. V. λαχνείη G.
21. ἐμάνησαν δέ κοτε H. ἐμάνησάν κοτε G. V.
γυναῖκες ὑπὸ G. V. γυναῖκες καὶ τοῦτο ὑπὸ H.
22. μᾶλλον ἐπιδίως H. V. μᾶλλον δὲ ἐπιδίως G.
25. ἢ ἡ G. V. ἢ καὶ H.
27. πέλας G. V. πέλασιν H.
29. ἥδε G. οἱ δὲ H. V.
34. ἑωυτὸν G. H. V. ἑωυτέων A.
37. ἐργοδότῃσι G. ἐργοδοτέῃσιν H. ἐργοδοτέοισιν V. A.
XXXVIII,
7. ξυντιμωρεῦντα G. H. ξυντιμωρεῦνται V.
10. ἄλλῳ G. V. ἄλλως H.
21. ἡ G. V. ἣν H.
25. ἀποστρέπτοντος G. H. ἀποστράπτοντα V.
τάρβος G. H. V. τάρθος A.
28. ἀμφαδὸν αἰδοῖ ἡ G. ἄμφοδον αἰδοῖσιν V. H. m. G. v. l. ἄφοδον αἰδοῖσιν H.
29. πάμπαν G. H. πᾶν V.
30. ἔτι G. H. ἤτοι V.
31. δ' αὖ G. H. δὲ V.
37. ἡ θυμηδίη H. καὶ θυμηδίη G. V.
XXXIX,
9. σκῆνος G. H. V. σώματος A. G. v. l.
14. τοιόνδε G. V. τοιοῦτον H.
16. ἀνεαλθέες G. H. V. ἀνελθέες A.
19. ἣν G. H. V. ἢ A.
σπασμῷ G. V. σπασμῶν H. A. G. v. l.
Κυνικὸς Σπασμὸς G. H. Κυνικοὶ Σπασμοὶ V.
20. προσκαίρεον G. H. προσκαίρεσι V. G. v. l.
21. ἀψυχίην G. H. ἀψυξίην V.
22. ἢ G. H. καὶ V.
23. ὁμῶς G. ὦμος H. V. A.
24. ἀκριβὲς G. H. ἀκριβέες V. A.
25. ξυμφυέα G. V. H. m. ξυναφέα H.
26. ἐς τὸ (ἴσως) G. v. l. ἔς τε G. H. εὖτε V.
XL,
5. παραλύεται G. H. V. καλέεται G. v. l.
6. περάτωνδε O. περάτωνδε H. V. G. v. l. περατοῦνται G.
8. Χιασμὸν σχήματος G. H. Χιεσμὸν σχήματος V. G. v. l. Χιεσμὸν σχήματι A.
εἰρέαται G. H. ἠρεῖαται V.
εἴτε G. H. V. ἤντε A.
9. ἄλλοτε G. ἄλλῳ H. ἄλλα V.
13. μῦας G. H. μύσας V.
περαινόμενα G. H. παρεόμενα V. A.
14. κύρσος G. H. V. μύρσος A.
15. ἀπ' G. H. ἐπ' V. A.
18. κραινόντων G. κραίνουσιν H. G. v. l. κρένουσιν V.
25. ἢ δὲ G. v. l. ἤδε G. H. V.
28. εὖτε ὅταν πληθῇ G. V. εὖτε πληθῇ H.
30. ψυχῆς G. H. ψυχῇ V. A.
φόβοι G. V. φόβος H.
33. ἡ ξηρότητι G. H. ἡ ξηρότης V.
35. ἀναλθὴς G. H. V. ἀνελθὴς A.
36. ἔαρ G. H. ἔαρ δὲ V.
XLI,
4. νάρκη G. H. νάρκαι V.
8. δεξιὰ δὲ G. δεξιὰ H. V.
τὰ ἀριστερὰ V. τἀριστερὰ G. H.
10. ἕτερον G. H. V. ἔντερον A.
11. μάλα G. H. V. μύλη A.
12. πάλλεται G. H. V. παλαίνεται G. v. l.
16. ἀφήλατο G. ἀφήλλατο H. V.
18. τἄνδοθεν G. τὰ ἔνδοθεν V. ἔνδοθεν H.
ἢν G. H. εἰ V. A.
διαγνώσῃ G. H. διαγνώσης V.
ὄψεαι τινὰ G. V. ὄψεαι ἔς τινα H. ὄψαι ἔς τινα G. v. l.
19. ὠραϊνῷ G. V. ὠραΐσκῳ H. M.
20. ὠκέως σωλῆνι G. ὠκέω σωλῆνι V. ὠκέω σωλῆνι H.
ἥδε G. H. V. ἤδη A.
21. ἀπαθέα G. πάθεα H. V. A.
22. προτάσει G. H. προστάσει V.
30. ἐντὸς G. ἐκτὸς H. V. G. v. l.
31. ἀναβήσῃ G. V. ἀναβήσει H.
σῦον G. H. σῦος V. A.
32. ἐμπυήσῃ G. V. ἐμποιήσῃ H.
Εμπύη ἥδε G. Εμπυοι οἵδε H. V. G. v. l.
XLII,
1. Εμπύη G. Εμπυοι H. V. G. v. l,
3. ἴδια G. διὰ H. V. G. v. l.
5. ζωπυρῇ G. H. ζωοπυρῇ V.
ἐκλάμπῃ G. H. λάμπῃ V. A.
6. φωλεύῃ H. V. φωλεύει G.
ἢν G. H. εἰ V. A.
7. ἐσαρκοῦτο τότε H. ἐσαρκοῦτό τε G. V.
καὶ G. V. γὰρ καὶ H.
8. ἀνάγει G. V. ἀνάγκη H.
αὔξεται H. V. αὐξέεται G.
10. μελάνων G. H. V. μελαινῶν A.
14. ἁπάσης H. V. πάσης G.
15. εἶδος H. V. ἴδος G.
24. ξυντεταμένος G. V. H. m. ξυντεταγμένος H.
25. αἱ σάρκες G. H. καὶ σάρκες V.
28. τὰ στερεὰ G. H. V. στερεαὶ A.
32. ἴχνη G. V. ἰσχνοὶ H.
34. ἐπίδηλον G. H. οὐκ ἐπίδηλον V.
συναρθρώσιες V. συναθρώσιες G. H.
37. ἔξαρθρα G. H. ἔξαθρα V. A.
XLIII,
1. ἰσχίον H. V. ἰσχύον G.
3. ἢν G. V. εἰ H.
ἡ κοιλίη H. κοιλίη G. V.
5. πάσχειν G. V. πάσχουσι H.
7. βηχὶ G. βήσσῃ H. V. G. v. l.
φθόης G. H. V. θόης A.
8. ἐξεχέβρογχοι G. ἐξεχέβρογχοι H. V. A. ἐξεχέβρωχοι G. v. l.
20. κύστις G. H. κύστει V. A.
21. ἐπὶ δεξιὰ H. V. A. τὰ ἐπὶ δεξιὰ G.
25. ὑπόσκεψις G. H. V. ὑπόσκεψις A.
26. ἐγκέεται G. ἐκκέεται H. G. v. l. ἐκχέεται V.
27. ἐμποιέον H. ἐμποιέων G. V.
30. ὁ ὑμλιὼ O. ἡ μλιὼ G. H. V.
XLIV,
4. γε G. τε H. V.
ξυνὸν G. H. ξυνὸν V.
5. καὶ χειρῶν G. V. καὶ χειρῶν καὶ H.
8. ζοφώδης M. ζοφώδης G. H. V.
12. παράληροι G. H. παράληροι V.
14. ἀποτάσιος O. ἀποστάσιος G. H. V.

VARIÆ LECTIONES.

17. ἀτρεκέη G. ἀτρεκέει H. ἀτρεκέη V.
25. ἐμπλέοντα G. H. V. ἐμπλήοντα A.
29. κακίω G. V. κακίων H.
31. ξυνομαρτέοντα G. H. ξυναμαρτέοντα V. ξυναμαρ-
    ταρέοντα A.
32. πέσσει G. V. πέσσῃ H.
36. χονδρώδεα G. χονδρώδη H. V. A.
37. ἀνεκπύοντα G. H. ἂν ἐκπύονται V.

XLV,

2. σμικρὸν H. V. μικρὸν G. μακρὸν (ἴσως) G. v. l.
4. θανατώδεα G. V. θανατώδεα. Περὶ Πνευμονικῶν
    Κεφ. ι'. H.
10. ἢ G. V. ἣν H.
13. Εμπύοισι G. H. Εμπυϊκοῖσι V. A.
14. ὅκως γὰρ H. V. ὅπως γὰρ G.
15. ἀραιώσιων G. H. V. ἀραιωσίων A.
17. ἀπ' G. V. ἐπ' H.
    ἥκειν G. H. οἴκειν V.
20. ἀναπνιγῇ G. V. ἀναπνοῇ H.
21. Εμπυϊκῶν G. V. Εμπυϊκὸν H.
22. σιάλῳ G. H. σιέλῳ V. A.
    μεμιγμένα G. συμμεμιγμένα H. V.
23. βρογχίζον G. βρογχίζων H. V. βρογχίζον A.
24. ἀναφέρονται G. H. V. ἐναφέρονται A.

XLVI,

4. δυσπνοεῖ G. V. δυσπνοῇ H. A.
7. ἐν κατακλίσι G. H. V. κατακλίσι A.
9. κατακλινθῇ G. V. κατακλιθῇ H.
11. καρδίῃ G. H. κραδίῃ V. A.
    διαφαίνεσιν G. H. V. διαφαίνεσθαι A.
13. κολλώδεα G. H. V. κολπώδεα A.
17. ὅσοισι G. H. ἴσοισι V. A.
    διαίθεται G. H. διάθεται G. v. l. διατίθεται V.
18. ἢ λυτρῶν G. H. V. ἠλευτρων A.
20. βραγχώδεες G. βραχὺ δὲ H. V. A.
24. ῥογχμὸς ἐν ἐγρηγόρσι G. ῥωχμὸς, ἐγρήγορσις H. V. A.
    ῥογμὸς, ἐγρήγορσις G. v. l.
    μέζον H. V. μέζων G.
    τὸ κακὸν ἐν ὕπνῳ G. H. ἐν ὕπνῳ τὸ κακὸν A. ἐν
    ὕπνῳ V.
25. ἐπιθυμίῃ ἐς τὸ G. H. V. ἐπιθυμίῃ ἐς τὸ (ἴσως) G.
    v. l.
28. ὠχροὶ G. H. V. ἄχροι A.
31. σφόσι G. σφίσιν H. V.

XLVII,

1. μακροτέρη O. μακροτέρη G. H. V.
2. τε πόνων G. H. τε καὶ πόνων V.
4. κοτε V. A. ποτε G. H.
17. ἅπαντες G. H. V. ἅπαντας A.
19. ἣν V. A. εἰ G. H.
20. ἀδιάστροφος δὲ ἤδε H. ἀδιάστροφος ἤδε G. V.
    ἣν G. H. εἰ V. A.
21. ἔμπλεως G. ἔμπλεω H. V. ἔωπλεω A.

XLVIII,

2. ἀτὰρ καὶ ἐν G. H. ἀτὰρ ἐν V.
7. μέσφι G. H. μέχρι V.
10. ἤδε G. ὅδε H. V. A.
12. χλοώδεος H. χλοώδεα G. V. χλοώδεες A.
16. πιεζούμενον G. πιεζόμενος H. V.
    ἔμπλεον A. ἔμπλεων G. ἔμπλεω H. ἔμπλω V.
17. ὑγρασίης G. ὑγρασίῃ H. V. A.
20. ἀφανὴς G. V. ἀπορανὴς H.
22. ὄντε G. H. V. ἢν δὲ A.
31. αἱμάλωψ H. A. G. v. l. (χ) αἱμάλωψ G. V.
35. πέπλοι V. A. πέπλοι G. H.
    πάντων G. H. V. πάντως A.

XLIX,

6. ἐς V. A. εἰς G. H.
    ἱδρύεται M. ἱδρύεται G. H. V.
7. χυμάτων G. H. V. χεύματα A.
18. ἰκμαλέοι G. ἰκμαλαῖοι H. V.
    μέσφι G. H. μέχρι V.

19. Δυσεντερίῃ καὶ Ξυντήξεσι H. V. δυσεντερίῃ ξυντήξε-
    σι G.
20. ἐκλείποντον G. V. ἐκφλεον H.
26. ἐπιπνοίης G. V. H. m. ἐπιπονίης H.
32. δίξει H. δίξει G. V.

L,

3. ξίγνα G. H. ξίγνα V.
    ἄεργοι G. ἄεργοι V. ἄεισοι H. M.
4. Απόστασις G. H. Απόστημα V. A.
8. ὡς δοκέειν G. H. V. ὡς μὴ δοκέεις G. v. l.
14. τι G. H. καὶ V.
16. φύσει G. V. σφίσι H.
21. ἣν H. εἰ G. V.
    ἥλοιτο G. H. ἥλητο V.
    Υδρωψ G. H. ὕδωρ V.
22. ἔτος G. H. V. τότε A.
29. ἑλκώδεα H. V. A. ἑλκώδεα G.

LI,

1. ἐν G. H. ἐξ V.
5. ὧδε (ἴσως) G. v. l. ὅδε G. H. V.
6. ἡμῶν G. ἢ μίαν V. ἣν μὴ H.
11. ἰδέῃ G. ἰδία H. V. A.
12. χολώδεα H. χολώδεα G. V.
    γαστὴρ G. V. γαστὴρ H.
13. δάκνεται G. H. V. δακνώετε A.
19. μελαντέρη G. μελάντερον H. V. G. v. l.
21. ἴκτερος G. H. V. ἴκτερος A.
    καὶ τὸ κῶλον H. M. καὶ περὶ κοίλῳ G. V. συνὸ περὶ κώ-
    λῳ M.
23. ἰδίην ἐργασίην G. H. ἰδίῃ ἐργασίῃ V. G. v. l.
30. ἐς V. A. εἰς G. H.
32. ἢ G. H. ἢ V.
    ἢ τῆς G. ἐκ τῆς H. V. A.
35. πέψιν G. H. V. μέψιν A.
36. ἄλλῳ μὲν H. ἄλλων μὲν G. ἄλλων τε V.
37. κυψελὶς G. H. κυψέλῃ V.

LII,

5. εἴδει G. H. ἤδη V.
6. καλὸν G. V. κακὸν H.
7. οἱ ὦπες οἵδε G. V. οἷοί γὰρ οἵδε H.
9. εἴδεα τοῦ πάθεος δοιὰ G. V. ἰδέαι τοῦ πάθεος
    δοιαὶ H.
13. ἰσοπαλέως H. ἰσοπαλέως G. V.
14. παραλλαγαὶ G. H. V. παραλλαγὰς H.
21. μέζον ἐπανθέει G. H. μέζον ἐπανθέεσι V. μέζων ἐπαν-
    θέει A.
27. λευκότερον G. V. λευκόχλωρον H.
    λευκόχλωροι G. V. λευκόχροοι H. G. v. l.
33. γλυκέων G. H. γλυκειῶν V. A.
34. ἐπίπροσθεν G. H. ἔμπροσθεν V.
35. αἰσθάνεται G. H. αἴσθηται V. αἴσθεται A.
37. χύμασι G. H. χεύμασι V. G. v. l.

LIII,

1. οὐδὲ κινέειν H. οὐδὲ κενεὼ G. V.
    αἴσθησις G. H. V. αἴσθησιν A.
3. ἰζαίνοντι H. M. ἰζαῖνον G. V.
    μόνον H. μόνος G. μοῦνος V.
5. καὶ ἐνπικροῖσι H. V. καὶ πικροῖσι G.
6. περιηγάλυμμα G. H. V. περιηγάλυμμα A.
7. ἀσινὲς G. H. ἀσινὴς V. A.
8. ἐπιφλεγμαίνῃ G. H. ἐπιφλεγμήνῃ V. ἀπιφλεγμαί-
    νῃ V.
    ἐς Υδρωπα G. H. V. ἐνύδρωπα G. v. l.
15. ὁμοῦ παθέων G. V. ὁμοῦ τῶν παθέων H.
19. ὦχρος G. V. ὠχρότης H. G. v. l.
25. καὶ ἤδε G. V. ἤδε H.
26. γὰρ τῆς G. H. τῆς V.
    ἁπάντων τροπῇ G. H. ἁπάντων ἐπὶ τροπῇ V.
    νοσήματα G. H. νοσήματος V.
27. τοι H. V. τι G.
28. μικρὴ G. μακρὴ H. V.
30. ἐργασίη G. H. ἐργασίης H.

LIV,
5. τε G. H. δὲ V.
δὲ τὰ G. H. τὰ δὲ V.
6. μύεια O. μηεία G. μυεία V.
οἶδος H. V. εἶδος G.
9. ταχυτέρη G. παχυτέρη H. V.
10. τρέψις G. v. l. θρέψις G. H. V.
13. ὠμῶν G. v. l. ὠμὸν G. H. V.
19. πάσῃ H. V. πᾶσι G.
20. ἐπηρμθύαι G. H. V. ἐπηρμθύη A.
LV,
4. Σημειωτικὸν Βιβλίον Δεύτερον G. Σημειωτικὸν V. Σημειωτικὸν Βιβλίον Δεύτερον, ἐν ᾧ ταῦτα περιέχεται H.
LVI,
6. ἰῶνται G. ἴηνται H. V. G. v. l.
ἢ G. εἰ V. H.
16. ἐκχέῃ G. H. ἐγχέῃ V.
18. ἧς G. H. ἣν V. A.
ἢ G. H. εἴη V. A.
19. ἐμπλεῶη G. ἐμπλέῃ H. V. G. v. l.
ὑπὸ H. V. ἀπὸ G.
δοκέῃ G. H. δοκέει V.
21. Ασκίτῃ G. H. Ασκίτης V. A.
23. καὶ παχεῖ G. V. παχεῖ τε H.
26. εἷς ἐνὶ τῶν G. εἰς ἐνιτὸν V. εἷς ἐνὶ αὐτόν τις H.
29. ἀνελπίσοισι H. V. G. v. l. ἀπελπίσοισι G.
30. ὁ μείων H. ὁμοίως G. V.
εἰ G. ἢν H. V.
31. ἴκηται V. ἥκηται G. H.
LVII,
3. πάθη G. H. V. πάθαι A.
7. ποιέει G. H. V. πεποιέει A.
8. χρόνον M. χῶρον G. H. V.
9. τάδε μὲν ἐν τὰ V. τάδε μὲν τὰ G. H.
13. καὶ γὰρ Ασκίτης G. H. καὶ Ασκίτης V.
15. μεταξέων G. V. μεταξέει H. G. v. l.
16. φλέγματος G. H. V. φλέγματα A.
19. Λευκοφλεγματίῃ V. λευκῷ φλεγματίῃ G. H.
22. σαρκοειδέα G. σαρκὸς ἰδέα H. V.
24. ἐπιπολῆς O. ἐπὶ πολὺ G. H. V.
25. τοῖν δυοῖν H. V. A. τῶν δυεῖν G.
27. ἢν δὲ G. H. οὐδὲ V.
28. πλησμονῆς G. H. V. Σπληνὸς A.
30. ἐπιφανέες καὶ G. H. ἐπιφανέες τε καὶ V.
31. ἐπιγαστρίῳ G. V. ἐπιγάστριον V.
οἴδει G. H. V. οἴδῳ A.
LVIII,
2. δι᾽ ἅδε G. H. διὰ δὲ V.
10. μὲν πάντα G. V. μὲν πάντα μὲν H.
15. αὐτέοις G. αὐτέων H. V. G. v. l.
16. χαλεπὸν H. χαλεπὴ G. V.
17. τῷδε τῷ πάθει H. τῷδε πάθει G. V.
19. ὑδερικῇ H. G. v. l. ὑδερικῷ G. ὑδερικῇ V.
20. Ηπαρ G. H. V. ἀτὰρ A.
25. ἀτὰρ ἐμπλέωσι V. ἀτὰρ ἢν ἐμπλέωσι G. H.
28. γὰρ ἂν ἐκπέσωσι G. V. γὰρ ἐκπέσωσι H.
30. νῦν οὐδὲν G. H. οὐδὲ νῦν V.
31. περὶ G. H. V. ἐπὶ A.
32. ἤδε O. ἢ δὲ G. H. V.
LIX,
6. τε G. δὲ H. V.
7. ἀφέξιος G. H. V. ἀφέσιος (ἴσως) G. v. l.
11. ἐπίσχοι G. ἐπίσχῃ H. V.
16. ὕρον G. V. H. m. ὕδωρ H.
ἐξαιρεῖται H. ἐξαίρεται G. V.
18. σίαλος G. H. σίελος V. A.
23. θέρμανσις G. H. θέρμη V.
27. διαβήτης ἐὼν O. διαβητησέων G. H. V.
28. διαβαθρῃ G. διαβαθρεῖ H. V. διαβαθρῇ A.
ἔξοδον H. V. ὄξοδον G.
29. πονέοντες G. H. πονῶντες V. G. v. l. πονεῶντες A.
30. ἔρχεται G. H. ἐξέρχεται V.
LX,
1. τῶν G. H. V. τῆς A.
ἐδέκη τις ὑπὸ G. δακέτων ὁ H. V. A.
3. πίνεσι M. πίπλεσι G. H. V.
δίψεος ἄκος O. δίψος ἄκεος G. H. V.
4. ποτοῦ G. H. V. πότου A.
5. καὶ ἐπίσχῃ τὸ ὑγρὸν G. ἐπίσχῃς τὸ ὑγρὸν H. τὸ ὑγρὸν ἐπίσχῃς V. ἐποχίης τὸ ὑγρὸν A.
8. δὲ τοῦ ὑγροῦ H. δὲ ὑγροῦ G. V.
9. ἀθρόως G. H. ἀθρόον V.
15. χροιὴν G. H. V. χροιῇ G. v. l.
18. ἐκπεφύκασι G. H. ἐμπεφύκασι V.
21. τοῖσδε O. τῆσδε G. V. τῶνδε H.
22. φλεγμονῇσι G. H. φλεγμονῇ V.
24. ἓν G. H. V. μὲν A.
28. αἱ G. H. V. ἡ M.
τοῖσι G. V. ποσι H.
29. μίμνησι G. H. μίμνουσι V.
ἢν G. ἡ H. V. A.
31. ἰσομεγέθεα G. H. ἴσον μεγέθεα V.
32. σμικροῖς G. H. σμικρὸν V.
LXI,
12. ἢν δέ τι G. H. κἢν τι V.
13. ξυνειδῆι G. H. V. ξυνειδίως A.
15. ἅλις G. H. V. ἄλλις A.
18. Οὐρήθρης G. H. V. οὐρήθης A.
19. ἐνίσχεται G. H. V. ἐνίσχηται A.
20. διέξοδος G. H. ἔξοδος V.
21. ὤπωπα G. V. ὄπωπα H.
26. δὲ τὰ παχέα O. δὲ τὰ πάθεα G. V. τὰ πάθεα δὲ H.
27. τῶν θερμῶν G. τὸ θερμὸν H. V.
πυρειδέα H. πυρωειδέα G. πυροειδέα V.
28. ὑπὸ G. ἧπαρ H. V. G. v. l. καὶ ἧπαρ G. v. l.
29. τοιάδε V. τοιῆδε G. H.
31. ξυμφορὴ G. H. ξυμμορφὴ V. G. v. l.
32. ἔκλυτοι, πάρετοι τὰ μέλεα G. V. ἔκλυτοι τὰ μέλεα, καὶ πάρετοι H.
37. ἐκρέῃ G. H. ἐκρυῇ V.
LXII,
9. πυώδεες G. H. πυώδεες V. A.
11. ἢ G. H. V. δὲ A.
19. εὐήθεες G. H. ἀηθεες V.
21. ἀναλθὴς G. H. ἀναχθὴς V.
22. φαρμάκῳ ἀμφιθρύπτῳ G. v. l. φαρμάκῳ ἢ ἀμφιθρύπτοιτο G. H. φαρμάκῳ ἢ ἀμφιθρύπτῳ V.
25. τηκεδόσι G. τηκεδόνι H. V. A.
26. ὕρων G. H. νεύρων V. G. v. l.
28. ἐκφύγῃ G. H ἐκφύγοι V.
30. κἢν G. H. V. καὶ ἢν A.
31. τῇσι μελεδώνεσι G. τοῖσι μελεδόσεσι H. τῇσι μελεδόσεσι V. G. v. l. τῇσι μελεδώσεσι G. v. l. τῇσι τηκεδώνεσι M.
LXIII,
6. διΐησι G. v. l. δίεισι G. δίεισιν H. V.
9. ἢν G. V. ἢ H. A.
14. φανῇ G. H. ἐκφανῇ V.
ὀλέθριον G. H. V. ὄλεθρον A.
16. δὲ πλὼ V. A. δὲ ὡς τὸ G.
20. Εμπυος G. H. Εμπυον V. A.
21. ἐπὶ φλεγμασίῃ γὰρ M. ἐπὶ φλέγμασι· εἰ γὰρ G. H. ἐπιφλεγμαίνει· εἰ γὰρ V.
22. κίνδυνοι δὲ οἱ H. V. κίνδυνοι οἱ G.
ἐς κόσμον G. V. ἐκ ἄκοσμον H.
25. διαβώσει G. V. διαβώσει H.
ἄκρων G. H. ἄκρῳ V.
27. γλυκέα καὶ ὀξέα G. γλυκέη καὶ ὀξέη H. V.
32. ἀκοῆς G. V. ἀκοῆς H.
LXIV,
2. τοῦ γόνυ γίγνεται G. H. τόγ᾽ ἐν ὦ γίγνεται V. τὸ γοῦν γίγνεται V. τὸ γοῦν γίγνεται G. v. l.

VARIÆ LECTIONES.

4. τῆσι G. ποι H. V.
ἀναισχύντῳ G. V. ἀναισθήτῳ H.
ὀδάξονται G. H. V. ὀδεύξονται A.
9. ὑπόσιτοι G. H. V. ὑπόσιτοι G. v. l.
ψυχροὶ G. V. ψυχροὶ H. G. v. l.
νάρκαι σκελέων, ἀκρατέες, καὶ ἐς πάντα παρέτοι G. V. νάρκαι σκελέων, ἀκρατέες, καὶ ἐς πάντα πάρετοι H. G. v. l.
16. ἀλκήεις H. M. ἀλκῆς G. ἀλγέης V. G. v. l.
17. κρέσσονες G. H. V. χρέσσοντες A.
18. ἐγκρατέες γίγνονται κρεσσόνων κρέσσονες G. ἐγκρατέες πολλὸν τῶν κρεσσόνων γίνονται κρέσσονες H. ἐγκρατέες γίγνονται κρέσσον μὲν οὖν κρέσσονες V. A. ἀκρατέες γίγνονται κρέσσων μὲν οὖν κρέσσονες G. v. l.
20. εὐψυχίην G. V. ἀψυχίην A.
Σατυειήσεως H. V. Σατηειήσεως G.
Γονοῤῥοίης G. H. Γονοῤῥοίας V. Γονόῤῥοιαν A.
28. εὔπεψίη G. H ἀπεψίη V.
τουτέων τἀναντία G. V. τὰ τούτων ἐναντία H.
29. κἀποσιτίη G. H. καὶ ἀποσιτίη V.
30. μῦσος G. V. ἢ μῦσος H.
ἢν G. H. ἂν V. A.
προσπαίζωνται G. H. προσπαίζονται V.
31. μὲν ἢ G. H. μένη V. G. v. l.
δὲ ναυτίῃ G. δ' ἐν αὐτῇ H. V. G. v. l.
32. τείρῃ G. H. V. γείρῃ A.
LXV,
1. καὶ ὑπ' G. ὑπ' H. V.
2. λεῖναι G. H. V. λελῆναι A.
φύσιν G. H. V. φύσει A.
9. ἐστήκωσι G. V. ἐστήκασι H.
10. δένδρεα G. H. V. δένδρα A.
12. νωθροὶ, νυσταλέοι G. νωθροὶ, δυσφαλέες, νυσταλέες H. νωθροὶ, νυσταλέες V.
ἀπειρικοῦ G. H. ἀπειρικέω V. A.
13. ὀργίλοι G. H. V. ὀργίλοις A.
15. ἐνδιδόντος G. H. V. ἐκδιδόντος A.
εἶναι G. H. V. εἶτε A.
17. ἡγεῦνται H. V. A. ἡγοῦνται G.
18. καρδίης G. H. κραδίης V.
μέσον G. V. μέση H.
23. ξυνάνθεες δὲ G. H. ξυνάνθεσι V. A.
24. λεπτῇ καὶ σκληροτέρῃ διαίτῃ G. H. λεπτῇσι καὶ σκληροτέρῃσι διαίταις V.
25. ὀλιγοσιτίη G. ὀλιγοποσίη H. V. A.
30. τε χρῆσις G. V. τε καὶ χρῆσις H.
35. ἄχροοι καὶ G. V. ἄχροοι τὴν μορφὴν καὶ H. [φονίως]
LXVI,
2. ἤδη O. εἰ δὲ G. H. V.
17. ἢ γὰρ G. ἢν δὲ H. V.
23. διεκθέοντος G. H. V. διεκθέοντα A.
31. ἤδη V. ἤδε G. H.
32. ἀπ' G. ἐπ' H. V. G. v. l.
LXVII,
1. σκυβάλοισι G. κυμβάλοισι H. V. G. v. l.
2. καὶ G. H. δὲ καὶ V.
4. ἥκη H. V. ἥκει G.
5. ἤδε G. V. ὅδε H.
9. σβέσι G. σβέσῃ H. V.
χερνίη G. V. χερνίῳ H.
16. ἔνθα δὴ V. A. ἐνθάδε G. H.
21. αἱ διέξοδοι G. αἱ διέξοδοι H. V. A.
βεβρῶθαι G. H. μεμέρθαι V. A.
23. ἰξυρεγμώδεες G. V. ὀξυρεγμώδεες H.
Νεφροὶ H. Νεφρὸς G. V.
27. ἀντ' ἄλλων ἄλλα G. H. ἄλλα ἀντ' ἄλλων V. ἄλλα ἄνευ ἄλλων A.
30. φλέγμασι G. H. V. φλέγματι M.
ὤρῃ G. H. V. ὤρῃ A.
LXVIII,
4. Χολάδες G. H. χολώδεες V. A.
5. ἐπίκλησιν H. ἐπίκλην G. V.
10. ἀλλ' ἢν ᾖ σμικρῷ H. ἄλλη δὲ εἰ σμικρῷ G. ἄλλη δὲ εἰ σμικρὸν V.
ἔτι βαθύτερα G. V. ἐπιβαθύτερα H.
11. βαθέα G. V. κακοήθεα H.
13. περίβρωτα G. H. περίβρωτα V. A.
15. ὄζεις H. ὄζον G. ὄζων V.
δυσαλθέα H. V. δυσαχθέα G. δυσαλθέω A.
18. αὐτέ, καὶ σκορόδου H. αὐτῶ, σκορόδου G. αὐτῶ, σκορόδου V. A.
19. βρυτέων G. v. l. ἐρυτέων G. H. V. ἐρυτέων A.
οἷα G. οἷον H. V.
24. ἐντέρων G. H. ἔντερον V. A.
26. σηπεδὼν G. V. σηπεδονώδεα H.
27. τὴν ὀσμὴν H. ἡ ὀσμὴ G. V.
29. τάδε G. V. ταῦτα H.
33. πίων G. H. πύον V.
LXIX,
2. εἶναι G. H. V. εἶται A.
7. Τεινεσμὸς G. V. v. l. Τεινασμὸς G. H.
Κωφῶ G. κῶφε H. V. A.
10. ἐδθῇ G. V. ἐδθῆται H.
11. μηδενὶ H. V. A. μηδὲν G.
κεγκώδεα G. V. κεγκώδεσι H.
15. θρομβώδεα G. H. V. θρημβώδεα A.
17. πλεῦνα G. πλεύμονα H. V. A.
18. ἀμφὶ ἐντέρῳ (ἴσως) G. v. l. ἀμφὶ ἔντερον G. H. V. τοῦ πρήγματος G. H. V. τὸ πρῆγμα (ἴσως) G. v. l.
19. δεισοὶ G. δοιαὶ H. V.
21. ἀλθέξονται H. ἀλθάξονται G. V.
22. ζώωσι G. H. ζώοσι V.
24. ἐπιπετάννυτο G. H. ἐπιτάννυτο V.
25. θρομβοῦται γὰρ ἢν H. G. v. l. θρομβοῦται ἢν G. V.
26. μέζων H. V. μέζον G.
29. ἐκκρίσιες G. H. V. ἐκκρίσιες A.
33. ἤδη O. ἤδε G. V. δὲ H.
35. φράσω H. V. φράζω G.
LXX,
3. ἔμπυοι H. ἔμπυον G. V.
9. ἀσώδεες G. V. ἀσπώδεες H.
10. τουτέων G. H. τούτων V. A.
13. διαβιβρώσκει G. V. διαβιβρώσκει H.
15. ὀμφαλὸν G. H ὀμφαλόον V. A.
16. μικρὰ O. μικτά G. H. V.
ἢ νομῆς G. H. ἡ νομὴ V. G. v. l.
18. χῦμα G. V. χεῦμα H.
20. θάνατον G. θάνατος H. V. A.
21. τῶνδε G. ὧνδε V. A.
22. ἀρτηρίης G. H. ἀρτηρίη A. ἀρτηρίη V.
ὠκὺς G. V. ὅκως H.
23. ἐσμάσσεται G. αἱμάσσεται V. A. αἱμάσσεται H.
24. θίγειν G. H. θήγειν V.
προσβάλλειν G. H. προσβαίνειν V.
29. ἄσῃ G. ἄσῃ H. V. A.
33. ὥρῃ G. V. ὥρης H. G. v. l.
LXXI,
5. ἐγγίγνονται G. H. γίγνονται V.
πυκιναὶ H. V. πυκναὶ G.
παχεῖαι G. H. παχέες V.
10. ἴσχει G. H. V. ἔσχει A.
διαῤῥυεῖσαι G. H. V. διαῤῥέειν (ἴσως) G. v. l.
11. ἐκδιδράσκει G. H. ἐκδιδράσκει V.
τουτέοισι G. τούτῳ οἷσι H. V. G. v. l.
12. καταπίοσῃ G. καταπίοσειν H. v. l. καταπίοσιν V. A.
ἀναίσσῃ G. ἀναίσσειν H. G. v. l. ἀναίσσον V. A.
ἄκρατον G. H. ἄκρατος V. A.
15. προσουκείλῃ H. πρὸς ὠκεῖ G. πρὸς ὠκεῖ V.
29. οἷον G. H. V. οἶτε A.
LXXII,
6. περὶ πλεῖστον G. H. V. ἐπὶ πλεῖστον G. v. l.
10. θνήσκουσι G. H. V. θνήσκουσαι A.
11. χροιῇ τοῦ ἀνθρώπου G. χρυσοῖτις ἀνθρώπου H. χρυσοῖτις V.

12. κά-

12. κάκοδμον G. H. V. κάκοδμοι A.
15. κακίων G. H. V. κακὸς V. A.
16. πυώδης H. πιώδης G.
17. πολλὸν G. H. πολλῷ V.
18. μὲν καὶ G. μὲν ἔῃ καὶ H. V.
21. τοῖσι καὶ ὑγρὸν G. τοῖσιν ὑγρὸν V. τισὶ ὑγρὸν H.
23. τοῦ G. τὸ H. V.
25. πάσχει V. G. v. l. ἴσχει G. H.
27.-28. πῦον G. πῦος H. V. A.
30. ἡ τρηχέα G. ἠτρεκέα H. V.
32. ἰὸν G. V. ἐὸν H.
36. πῶς G. H. πᾶς V. G. v. l.
37. ὄζει G. οἷσι H. ἧσι V. εἰσὶ A.
πεπυρωμένοισι G. H. πεπυρωμένησιν V.

LXXIII,
7. κοτε G. H. δέ κοτε V.
μικροῖσι G. H. σμικροῖσι V.
12. ἀΐσσῃ G. H. V. αἰΐσσῃ A.
13. ἀμβλωσμῷ H. ἀμβλυσμῷ G. V.
18. ἐκτρωσμῷ H. V. ἐντρωσμῷ G.
20. συνήφθη G. H. συνήχθη V.
23. θυμιήμασι G. V. καὶ θυμιάμασι H.
26. Περὶ Αρθρίτιδος καὶ Ισχιάδος G. V. Περὶ Αρθρίτιδος H.
32. Ισχιάδα δὲ, ἰσχίων· Χειράγρην δὲ, χειρῶν G. H. ἰσχίων δὲ, Ισχιάδα χειρῶν δὲ, Χειράγρην V. A.
33. μὴν G. H. μὲν V.

LXXIV,
2. μὲν ξυλλήβδην H. V. ξυλλήβδην G.
4. ἐν ὀστέοισι G. H. V. ὀστέων οἶσι G. v. l.
ἐμφύνει G. εὐθύνει V. A. ἐκφύῃ H.
9. λάζυται G. λάζηται H. V.
11. ἄνθρωποι G. ἀνθρώποισι H. V. A.
12. τρώσιος G. H. V. χώσιος G. v. l.
13. ἐν G. ἂν H. V. A.
15. ἀλθοίατο G. V. ἀλθῆται H.
21. ἐγχρίμπτεται G. H. ἐγχείπτεται V. A.
Αρθρῖτις H. V. Αρθρῖτις G.
22. γυῖος G. H. γυῖος V. γόνυος H. m.
μικρὸν ἤγουν οὔτε H. V. A. μικρὸν οὔτε G.
24. οὐχ ὑπερβαίνει G. V. H. m. οὐ δεῖ ὑπερβαίνειν H.
25. Ισχιάδος G. H. V. ἐσχιάδος A.
27. ὀκέλλει H. G. v. l. (ἴσως). ἰκέλλη G. V.
30. ἧκε G. H. ἧκον V. A.
31. καινῆς H. κενῆς G. V.
32. φράζει H. φράσει G. V.
34. ἐνίσταται G. H. V. ἀνίσταται A.

LXXV,
3. τοῖσι κοτύλαις G. V. τῇσι κοτύλῃσι H.
5. ἰδίη H. ἰδέη G. V.
ἀδένες V. A. ἠδέ τυ G. H.
12. ἀπηνέες G. ἀπηνεῖς H. V. A.
16. γὰρ τοῦ G. γὰρ τὸ τοῦ H. V.
17. οἷσι τῶν βδελυκτέων G. V. οἵ τι ων τῶν δὲ λυκέων H. G. v. l.
19. ὀπιδὼν G. H. ὀπιδέουσι V. A.
22. χρὴ G. H. V. χρήζει (ἴσως) G. v. l.
25. ξυμφέρει H. V. ξυμφέρει G.
ἄλλοτε· ὡς δὲ ἔπος H. V. ἄλλοτε· ὡς δὲ ἔβλαψεν ἄλλοτε· ὡς δὲ ἔπος G.
28. νίκησε G. V. ἐνίκησε G.

LXXVI,
7. μυρία O. μύρια G. H. V.
8. ἀτὰρ οὐδὲ G. ἀτὰρ οὔτε H. ἀλλὰ οὐδὲ V. A.
10. διαφέρον G. διαφέρων H. V.
ἂν G. V. ἐν H.
12. ἴκελον G. H. ἴκελος V. A.
13. μέλανες κατακορέως V. μέλανος κατακορέος G. ἐς μέλαν κατακορὲς H. μέλανας κατακορέος A.
14. οἱ θρίκες G. H. V. G. v. l. (γρ.)
ὅκως Μενέλεω Πόδαργος G. V. ὅκως οἱ Μενέλεω H.
18. Ιππῳ ἐεισάμενος G. ἵππῳ δ' ἐεισάμενος H. V.
κυανοχαίτῃ H. κυανοχαίτης G. V.

21. Ελέφαντες G. H. V. Ελέφαντας A.
μὲν μελάντατα κατέχων H. μὲν κατέχων G. V.
23. μέσφι G. H. μέχρι V. A.
24. ὃς G. V. ὃ H.
τὸν G. H. V. τὴν A.
ὤμοι G. ὤμοισι H. V. G. v. l.
25. μελαντάτῳ G. H. V. μελαντέρῳ G. v. l.
29. διατύσεσθαι O. ἐντύσεσθαι G. ἐντύσεται H. V. A. διατύσεται H. m.

LXXVII,
2. ἐτέτρηνεν G. H. ἐτέτρεεν V.
3. χρέεται G. H. V. χρῆται A.
6. ἢν G. εἰ H. V. A.
7. ἔδων G. ἐδίων H. ἔδει V. A.
11. φόρτον μέγαν G. V. χόρτον μέγα H.
ὁκόσα τῇ ῥινὶ * μᾶλλον H. ὁκόσα * μᾶλλον G. V.
13. καλέουσι G. V. καλέοντες H.
17. τοῦ H. V. τὸ G.
18. εἶτ' αὖθις G. H. V. εἶτ' αὖθι A.
πλήσῃ G. H. πρήσῃ V.
19. ὀχθώδεας G. H. ἠχθώδεις V. A.
20. ἴσχοντα G. H. V. ἴσχονται A.
22. χαῖται· Ελέφαντι δὲ G. χέται, καὶ αἱ τρίχες· Ελέφαντι δὲ H. χέται Ελεφαντίδος V. χαῖται Ελεφαντίδος A.
26. τε G. H. δὲ V.
27. ἐκίκλησκον G. V. ἐπεκίκλησκον H.
28. ἠδὲ Σατυρίησιν G. H. ἤδε Σατυρίησις V. A.
35. θερμὸς οὐ μικρὰ G. θερμὸς μικρὰ H. V.
ἔν τι G. H. V. ἔπι G. v. l.
36. πρέπεται G. πρέπηται V. πρέπῃ H.
ἢ καὶ χάλαζαν G. V. ἢ χάλαζαν H.

LXXVIII,
3. ἀΐδηλον H. ἀΐδη V. ἀϊδὴ G.
7. οὐ πρὸς G. V. πρὸς H.
10. κάρτα ἐκ ἀήθεα G. H. κάρτα ἀήθεα V.
11. αὐξήσεσι G. H. V. αὐξέσεσι A.
12. ἤ τι G. ἤτοι H. V.
16. ξηίδιη G. V. ξηΐδίως H. G. v. l.
17. παρ' G. V. ἐπ' H.
18. οὐδέκω G. H. οὐ δοκῶ V. G. v. l.
19. τὸν H. τὸ G. V.
εὐρεῖαι δὲ καὶ φλέβες οὐ G. H. ἔρεα δὲ καὶ φλέβες ὁ A. ἔρεα δὲ φλέβες ὁ V.
22. κνήμῃσι G. H. κνήμῃ V.
26. ξύπτει G. ξύπτει H. V. G. v. l.
συχναὶ G. H. V. συγχναὶ A.
βαθεῖαι G. βαθεῖς H. V. G. v. l.
ὄχθοι G. H αἱ ὄχθοι V.
35. ἐρευθῆ H. V. ἐρεύθει G.
ὅπλιες G. V. ὦπες H. ὄψεις (ἴσως) G. v. l.
36. προσβλῆτες G. H. προσβλῆτες V.
37. ὀχθώδεες G. H. ὀχθῶδες V.

LXXIX,
1. καλύπτον H. V. καλύπτειν G.
2. Λεόντιον G. H. Λεόντειον V.
8. ξύσις, κνησμώδεα G. V. ξύσις, τὰ κνησμώδεα H.
9. βαθεῖαι G. H. βραχεῖαι V.
10. τοῦτο G. H. τόδε V.
καὶ ὁ Ελέφας G. V. καὶ Ελέφας H.
11. μέσων τῶν δακτύλων G. μέσῳ τῶν δακτύλων V. δακτύλων μέσων H.
14. προαποθνήσκει τοῦ ἀνθρώπου G. προαποθνήσκειν τοῦ ἀνθρώπου H. προαποθνήσκειν τὸν ἄνθρωπον V. A. G. v. l.
18. ἔῃ G. H. V. ἐκ G. v. l.
19. ἐπικόπτει G. ἐπικοπεὶς H. V. A.
22. ἀχθέει G. αὐχθεὶς H. V. αἰχθεὶς A.
23. οὐ λυπεῦσι G. H. λυπεῦσι V.
24. ἠρεμέῃ G. H. ἠρεμεῖ V. A.
ἐφέστηκε G. V. ἀφέστηκε H.
26. γοῦν τινὲς κατέστρεψαν G. V. γοῦν κατέστρεψαν H.

LXXX,
5. ἐξήρχετο G. H. ἐξέρχετο V. A.

VARIÆ LECTIONES.

7. ἐκπεριπλάσσειν G. H. ἐκπεριπλάττειν V. A.
9. τὸν παλαιὸν ξεινὸν H. τὸ παλαιὸν ξῆνος G. V.
δὲ ἐς H. V. G. v. l. δὲ ὡς ἐς G.
ζωῆς G. H. ζωὴν V. G. v. l.

LXXXI,

3. Ὀξέων Νούσων Θεραπευτικὸν Βιβλίον πρῶτον. G. H.
Ὀξέων Θεραπευτικῶν α'. V. A.
6. Προοίμιον H. deest G. V.

LXXXII,

1. Προοίμιον G. H. Θεραπεία Φρενιτικῶν α'. V.
8. ἄκεα G. H. V. ἄλκεα G. v. l.
16. αὐτὸν τὸν νοσέοντα V. αὐτὸν νοσέοντα G. H.
18. ἄγχαι G. V. ἄγχαις H.
εὔκοσμοι G. V. εὐκόσμοισι H.
19. ἀμφαιρέουσι G. ἀφαιρέουσι H. V. A. ἀμφαιωρέουσι A.
22. στεινῆς H. V. στενῆς G.
23. κερκυδίζειν G. H. κερκιδίζειν V.

LXXXIII,

7. πυρετῶν H. πυρετὸν G. V.
8. ἔς τε G. H. εὖτε G. v. l.
13. περιόδου G. H. V. περιόδοι A.
14. πολλὸν περὶ G. V. πολλὸν γὰρ περὶ H.
15. ἐρεθισμοῖσι H. ἐρεθμοῖσι G. V.
18. οὐδὲ G. V. εἰ δὲ H.
21. ἐνθάδε G. ἔνθα H. V.
22. καρδίης H. καρδίῃ G. κραδίῃ V.
27. φρενιτικοῖσι H. φρενετικοῖσι G. V.
32. ἐπιξηρότεροι G. H. V. ἐπιξηροτέρη A.
36. ἐνεψημένον G. ἐνεψημένον H. V. A.

LXXXIV,

2. κολοκύντη H. κολοκύνται G. V.
3. Ποσιάνης G. V. Ποσειάνης H.
4. ἀτερφώτερος (ἴσως) G. v. l. εὐτερφώτερος G. H. V.
ἔτι H. ἔς τι G. V.
5. περιόικοι G. V. περιοίκῃ H.
9. ἔσων G. ἔσω H. V.
10. χώρῃ G. H. χώρη V. A.
ἄλλως G. H. ἄλλην V.
ἰδίαι G. H. ἰδίην V.
11. ὀπώρης G. H. V. ὀπώρας A.
17. γὰρ G. V. δὲ H.
19. ἔμψυξιν G. V. ἔκψυξιν H.
20. ἑρπύλλῳ H. ἑρπύλῳ G. V.
22. σπονδύλιον G. V. σπόνδυλον H.
24. τὰ H. V. G. v. l. ἃ G.
τὸν G. H. V. τὴν A.
25. πᾶς H. V. πάσης G.
26. πλέω G. V. περὶν H.
28. ὥρῃ G. V. ὥρης H.
31. τοῖσι διαχρέειν V. τοῖσι δὲ διαχρέειν G. H.
36. ἐναφεψήματι G. ἐν ἀφεψήματι H. V.
37. λίπαϊ H. V. A. λείπαϊ G.

LXXXV,

1. ἔμβρεγμα H. βρέγμα G. V.
4. νωθὲς G. H. νωθέες V. A.
6. ἐγχέειν G. H. ἐγχεῖν A.
ψαύσεις G. H. V. ψαύσῃ A.
12. λύρης G. H. λύρας V. A.
πυκτίδος H. πυκτίδος G. V.
παίδων G. H. παιδίων V.
16. φλεγμονὴ καὶ σκληρίη ἐπαίρηται· ἔλαιον O. φλεγμονὴ καὶ σκληρίη ἐπαείρηται· ἔλαιον H. φλεγμονὴ καὶ σκληρίη ἐπαίρηται καὶ φῦσα· ἔλαιον G. V. H. m.
17. φλεγμασίη H. V. φλογμασίη G.
19. ἔρων G. ἔρευ H. V.
20. ἐνσήσαντα H. ἐνσείσαντα G. V.
πέσιν G. πῆσιν H. V. πάθην H. m.
21. οἰσύπῳ G. H. οἰσώπῳ V. οἰσώπων A.
22. χρὴ G. V. χρεὶ H.
μελίλωτον G. H. V. μελίλωπον A.
23. τε G. H. V. σε A.
καταιονεῖν G. H. καταιωνεῖν H. καταινοκεῖν A.
24. δονέει G. V. δονέοι H.

27. ξὺν αὐτέῳ παχὺ πικέριον H. H. m. ξὺν αὐτέῳ παχεῖ ἐπικέριον G. V.
πικέριον H. m. πικοίριον H.
30. τῖλις G. H. V. τίλος A.
ἄλιτον G. H. ἄλιτον V. ἄλιτον ἀντὶ τοῦ ἄλφιτον G. v. l.
31. μαρσύποισι G. μαρσίποισι V. μαρσίπποισι H.

LXXXVI,

1. περήσιας H. πείσιας G. V. περήσι A.
6. ἔκκρισιν H. ἐς κέλσιν G. V.
8. Σικυίῳ G. H. Συκίῳ V.
14. ὕσσωπος G. V. ὕσσωπον H.
15. αὐτέοισι G. H. ὁτέοισι V.
ἑωυτὰ G. V. ὠυτὰ H.
16. κηρὴ G. V. κηρῷ G. v. l.
19. κεκολλήσθω G. H. V κεκολλῆσθαι A.
27. τοῦ G. τὸ H. V. G. v. l.
29. ἄκρεα H. V. ἄκρα G.
30. ἀρήγειν G. H. ἀρηγεῖν A. ἀξξύλειν V.
32. αὐστηρῷ G. H. καυστηρῷ V.
35. ἀναλαμβάνειν H. V. ἀναλαμβάνειν G.

LXXXVII,

2. κύαθον G. κυάμου V. A. G. v. l.
4. ἀναινομένης G. H. ἀναινομένῃ V. ἀναινομένων A.
13. ἔς τε ἀκηδίην μετὰ τὸ G. ἔς τε ἀκηδίην τὸ V. ἔς τε ἀκηδίην μετὰ τὸ H.
22. ἥκῃ χρόνῳ, ὅ, τε πυρετὸς H. ἥκει χρόνον, ὅταν δὲ ὁ πυρετὸς G. V.
27. καθαρεύεται δὲ τὸ H. καθαρεύεται τῆς G. V.
29. Θεραπεία G. V. Περὶ Θεραπείας H.

LXXXVIII,

13. ἀγκῶνι G. V. ἀγκῶνος H.
16. βέλη G. βέλει H. V.
17. < β'. G. V. << β'. H. γ'. β'. A.
μελικρήτου G. H. μελικρήτῳ V.
19. < α'. G. H. V. γα'. A.
20. λυομένης H. λυομένη G. V.
21. ὀλιγοσιτίη G. H. ὀλιγοποσίη V.
24. ἀλεκτορείδων, κεγχρείδων· H. ἀλεκτορείδι, κεγχρείδι· G. ἀλεκτορείδι κεγχαρίδι V. ἀλεκτορείδι κογχαρίδι A.
λινοζώστει H. λινοζώστῳ G. V.
26. πλισσάνης G. H. πλισάνη V. G. v. l.
31. αἰσθήσιες G. H. ἀλθήσιες V. G. v. l. ἀλθήσης A.
32. ξοδίνου G. H. V. ξοδίνοις A.
34. πολλὸν V. A. πολλῷ G. H.

LXXXIX,

3. σικυωνίῳ G. H. σικυώνιον G. v. l. συκιώνιον V.
4. χεῖσις H. V. χρῖσις G.
6 εἰρυομένῃ G. H. εἰργομένῃ V. G. v. l.
7. μοι G. H. V. μὲν A.
13. ἄγειν G. H. ἄγει A.
φυσέων G. H. V. φύσεως A.
18. ὕσσωπον G. V. ὕσσωπος H.
19. ὀρίγανον G. V. ὀρίγανος H.
21. ὕσσωπον G. V. ὕσσωπος H. G. v. l.
ἑψηθὲν G. V. ἑψηθεῖσα H. G. v. l.
ὀρίγανον G. V. ὀρίγανος H. G. v. l.
δριμέα G. δριμεῖα H. V. δριμὺ G. v. l.
26. ἐγχέεσθαι κυάθοις τρισὶ G. ἐγχέεσθαι κυάθων τριῶν V. ἐγχέεσθαι κυάθων τριῶν H. G. v. l.
Τὸ δὲ διπλόον H. τὸ διπλόον G. V.
29. δὴ G. δὲ H. V.
36. αἴσθησις H. V. G. v. l. (γρ.) ἄλθησις G.

XC,

1. ξυμμίσγειν G. H. ξυμμίγειν V. A.
11. λημνίσιδος G. V. λημνήσιδος H. G. v. l. (γρ.)
13. ἀπομάξαντα G. V. ἀποσμάξαντα H.
17. οἶδαλενθήμεναι G. οἶδα λέη θήμεναι V. ἤδη ἀλενθήμεναι H.
εἰ κίνδυνος G. H. ἀκίνδυνος V.
20. ἐσβολῇσι G. V. ἐπιβολῇσι H.
21. μέν τι G. H. V. μέντοι V.
22. μάστιγιν G. H. V. μάστιγιν A.

24. δὲ μάλιστα G. V. δὲ καὶ μάλιστα H.
26. γαστέρα G. V τὰ στερὰ H.
31. χείσιν V. χρῆσιν G. H.
32. ὕδερ G. V. ὕδερ H. ὕφαρ (ἴσως) G. v. l. [ἀδάρκι]
θαψίην G. H. θαψίη V.
33. τρύχνον O. στρύχνον G. H. V.
ἐμπλάσσειν H. ἐμπάσσειν G. V.
36. λελυμβμίων H λελκμβρίων G. V.
XCI,
5. ἰνπήειον G. H. V. ἰνπήειων A.
7. ξυμφέροντα G. H. ξύμφορα V. A.
ὁμοίη G. H. ὀκοίη V.
ἑωυτῇ O. ἐν ὠυτῇ H. ἐν αὐτῇ G. V.
10. τοῖσι Γυναικείοισι G. V: τῇσι γυναικείῃσι H.
14. νεκρώδεες G. V. νεκρώδεα H.
ἦν καὶ ὁ G. V. ἦν δὲ καὶ ὁ G. v. l. ἦν ὁ H.
ξυώνθες G. H. ξυώνθεσι V. G. v. l.
19. δυσέκμαρτον G. H. δυσεκμαρτέον V.
27. εἰ G. V. ἢ H. G. v. l.
XCII,
2. πέσιος A. πέσιος G. V. πέσσιος H.
5. ἐς κένωσιν G. H ἐς μὲν κένωσιν V.
9. τειβόλον H. τειώβολον G. V.
11. μέλι τὸ ξυώνθες καὶ πήγανον H. τοῦ μέλιτος τοῦ ξυώνθει πήγανον G. τοῦ μέλιτι τοῦ ξυώνθει πήγανον V. A.
12. τερμίνθε τοῦ δένδρεος V. θερμίνθε τοῦ δένδρεος G. θερμίνθε τοῦ δένδρεω G. v. l. τερμίνθε μέρος τοῦ δένδριος H.
ἁλῶν G. H. V. ἄλλων V. A.
18. κάλυμα G. H. V. κάλυμα G. v. l.
ἔοι G. H. ἔῃ V.
19. ἄτρεμα G. H. ἀτρέμας H. A.
20. ξυνεχὲς G. H. ξυνεχέες V. A.
21. ἦν V. εἰ G. H.
22. ἀποτρέπειν· ἤτε G. H. ἀποτρέπειν * ἤτε V.
27. ξυμπάντεσι H. V. ξὺν πάντεσι G.
29. σιηθέντα H. V. σηθέντα G.
κρησέρῃ G. κεισέρῃ H. V. G. v. l.
30. Παρέοντων G. H. V. παρέντων A.
καὶ τὸ G. V. τὸ H.
34. χείσματα G. H. V. χείματα A.
36. ἔς τε τὰ G. V. ἐς τὰ H.
37. ἀΐδιον G. H. ἴδιον V. A.
XCIII,
1. δὲ G. H. δὲ τὸ V.
ξητίνη G. H. ξητίνης H.
2. εὐφορβίη G. H. V. εὐφόρβιν A.
λημνίσιδος H. λημνίσιδος G. V.
3. νίτρῳ Αἰγυπτίῳ G. νίτρε Αἰγυπτίε H. νίτρου Αἰγυπτίῳ V.
5. σπέρμα G. H. V. σπέρματος A.
6. ἄλητον H. ἄλφιτον G. V.
ἑξέσθη G. V. ἑξέστῃ H.
ἀλθαίας G. H. ἀλθαίας V. A.
7. ὥστε V. A. ὡς G. H.
ἡψέσθω G. H. V. ἡψέσθω A.
8. ἄπυροι G. H. V. ἄπυροι G. v. l.
12. λεπτῇσι V. λεπτοῖσι G. H.
ὠμοπλατέων G. H. V. ὠμοπλατῶν A.
17. κέσιν V. A. κέφλιν G. H.
18. πιεσθω G. πιεσθω H. πιέσω V.
19. μένη V. μένη καὶ G. μένης καὶ H.
23. τὸν ὀσμὸν G. H. τὴν ὀσμὴν V.
24. μελίκρητον G. H. V. μελικρήτῳ A.
27. τόνδε αὐχένα H. τόνδε τὸν αὐχένα G. V.
32. περιστολὴν G. H. V. ἐπιστολὴν G. v. l. κεφαλὴν A.
πλήρει G. H. V. πλήρην A.
36. περιπλέων ἀεὶ G. περιπλέων ἢ ἀεὶ H. V. G. v. l.
XCIV,
16. ὡς χερνίῃ G. V. ὡς ἐν χερνίῃ H.
22. ἄχρηστον F. ἄχει σπασμῶν G. H. V.
23. χείσιν G. χρῆσιν H. V.
24. ἐκκρεμὲς G. V. ἐκκρεμῆ H. G. v. l.
περιβάλλοντα G. περιβάλλοντα H. V. περιβάλλεις A.
26. ξύμπας πταίνηταί οἱ ὧδε F. ξὺν παντὶ τείνηταί οἱ ὧδε G ξύμπαν πταίνηται οἱ ὧδε H. V.
ψηλαφίη G. γαιοψηλαφίῃ H. V. G. v. l.- γαιοψηλαφίη (ἴσως) G. v. l.
28. τρύχεσι G. V. τριχέσι H.
30. διεξίεσι G. V. διεξίεσαι H. [ωσιν]
31. παῖδες G. V. παιδίοισιν H.
32. μέρος ἓν G. μέρος α'. V. μέρος H.
κεκαυμβμένε μέρος H. κερ. α'. G. κέρατα α'. V.
33. πιέζεσι G. H. V. πιέζουσα A.
XCV,
1. ἔκλειγμα G. H. ἔκλειχμα V.
ἴειδος τῆς ῥίζης μέρος α'. G. V. μέρος ἴειδος ῥίζης H.
νίτρῳ διπλασίῳ V. νίτρε διπλασίῳ G. H.
3. τρίτον G. H. V. τρίτη A.
5. τάδε μὲν ξύμφορα H. τάδε ξύμφορα G.
6. βολβοῦ M. βολβοὺς G. H.
16. μόγις H. V. μόλις G.
20. ἢ G. V. ὁ H.
21. ἀμβλώματι H. ἀμβλώσει G. V.
γυναικὸς G. H. V. γυναικὶ G. v. l.
27. ἔνθλιψιν H. V. A. ἔκθλιψιν G. ἔνθλιψιν G. v. l.
28. μαλθακώτατα H. μαλακώτατα G. V.
29. ἐν οἷς G. G. v. l. (γρ.) H. V.
XCVI,
1. κέφοις G. H. V. κέφης A.
2. μαρσίπποις G. V. μαρσίπποις H.
πεφωγμένην G. V. πεφωσμένην H.
3. ἐπικένται G. V. ἐπικένται H.
πυελωμένων G. V. πεπυελωμένων H.
7. ἄκνιστον H. ἄκνιστον G. V.
8. ἀγγείῳ H. V. ἐγγείῳ G.
12. δὲ καὶ ἐπιπλάσσειν H. V. δὲ ἐπιπλάσσειν G.
13. δέῃ G. δεῖ H. V.
14. τοῦ λίνε σπέρματος V. τοῦ λίνη τοῦ σπέρματος G. H.
19. τέκμαρ G. τεκμαρτέον H. V.
22. μετεξετεροί τε G. H. μετεξετέροισί τε V. G. v. l.
24. θερμαίνει τε G. V. θερμαίνηται H.
25. πύον G. H. V. πύος A.
26. ξητίνας G. H. V. ξητίνος A.
28. ἐμπάσσοντα G. V. ἐμπλάσσοντα H. ἐμπίσσοντα A.
31. δὲ καὶ τὰς H δὲ τὰς G. V.
32. Κυρήνης G. H. V. Κυρηνῆς A.
XCVII,
3. τάσιος G. H. V. στάσιος A.
6. κόπειον H. V. κόπρον G.
7. < G. V. < < H.
9. ἡ Ιερὴ H. Ιερὴ G. V.
14. ὁ γαργαρεὼν G. V. οἱ γαργαρεῶνες H.
17. μέσφι H μέχει G. V.
21. ἀποσπᾶσαί τι H. ἀποσπᾶσθαι τι G. V.
ἀλλὰ G. H. V. τἄλλα F.
22. κενταυρείη G. H. V. κενταρίου A.
ἑψήματα G. H. ἑψήματι V.
25. ὅδε G. V. ὧδε H.
26. μέσφι H. μέχει G. V.
28. ἄριστον G. V. ἄριστοι H.
30. ἐλατήριον G. H. V. ἐλατηρίε A.
ξὺν G. V. καὶ ξὺν H.
31. ἱκανὸν ἢ τὸ G. ἱκανὸν ἦν τὸ H. A. ἱκανὸν τὸ V.
ἐλατήριον G. H. V. ἐλατηρίε A.
XCVIII,
1. τάμνειν H. τέμνειν G. V.
4. οἰσύπῳ O. ὑσσώπῳ G. H. V.
6. ῥόδοισι G. H. V. ῥοδίοισι F.
7. ἄλητον H. ἄλφιτον G. V.
ἡ λίνη G. H. λίνη V.
10. ἐμπασσέσθω G. H. V. ἐμπλασσέσθω F.
Πυελὴ θερμὴ G. H. πυελῇ θερμῇ V. G. v. l. πυελὴ θερμὴ A.

14. μέσφι H. μέχρι G. V.
ἢ ῥοιῶν H. ῥοιῶν G. V.
16. χελιδόνων H. F. χελιδονίων G. χελιδονίων V.
18. τῶν πόνων G. τὰ πόνα H. V. A. τε πόνα G. v. l.
23. κηρωτὴν G. V. κηρωτὴ H. κηρωτῶν A.
24. σινήπι G. σινήπυϊ V. A.
26. Οκόσοι G. H. ὅσοι V. A.
XCIX,
9. Κίονα H. Κιονίδα G. V.
πάχει G. H. V. παχέει A.
11. πάχει ὑπὸ H. V. πάχει καὶ μήκει ξυνίσανται, ὡς ἐς τὴν Αρτηρίην ἐκκρεμέα γίγνεσθαι. ἴσῳ μὲν πάχει ὑπὸ G.
16. μέζονι τῇ τομῇ G. μέζονι τῆς τομῆς H. μέζον τῆς τομῆς V. G. v. l.
17. Δεῖ H. ἦν G. V.
20. ἐς H. ἐπὶ G. V.
25. Εγχείσματι G. H. V. ἐχείσματι A.
27. δευθέντα G. V. διεθέντα H.
29. τε G. τι H. V.
C,
8. Εμπλάσιες G. Εμπλήσιες H. G. v. l.
Χρίσιες G. V. χρήσιες H. G v. l.
12. ἀφαγὸν, ἀλλ' ἀξύνετον G. ἀφωγὸν ἀλλὰ ξυνετὸν V. ἄνω γὰρ, ἀλλὰ ξυνετὸν H. A.
14. ἐσχαρέων G. H. ἐσχάρων V. A.
συπληρίη G. H. συπληρία V. A.
18. ῥέῃ H. ῥέον G. V.
20. ἐγχέειν G. H. V. ἀγχέειν A.
22. τότε G. V. τόδε H.
23. χυλῷ G. V. χυλοῖς H.
24. σπέρματος H. A. σπέρματι G. V.
CI,
8. τάμνειν G. H. V. τέμνειν A.
9. ὑπ' G. V. ἀπ' H.
τὸ μὴ G. μὴ τὸ H. V.
14. κοινωνὸς G. H. κοινωνὸν V.
15. Περιπνευμονίης G. V. Πνευμονίης H.
16. εὐηθέστερον γὰρ H. εὐηθέστερον G. V.
18. ἑτέρης G. H. ὑστέρης V.
23. φλεγμασίη G. H. θερμασίη V. G. v. l.
24. τὸ δὲ H. τόδ' G. V.
27. σμηγματώδης G. μιγματώδης H. V. G. v. l.
30. μέλιτι πεποιημένη μοῦνον G. μέλιτι δὲ μοῦνον πεποιημένη H. V.
πεποιημένη G. H. m. πεπονημένη H. V.
CII,
6. ἐπίσχειν H. ἐπισχεῖν G. V.
7. εὔκριτος G. H. V. εὔκριτος F.
10. ἄγλισχρον G. ἄνισχρον V. ἄκισχρον H.
26. μήλων ἑφθῶν G. μήλῳ ἑφθῷ H. V. G. v. l.
32. πρὸς γὰρ τοῖσι V. πρὸς τοῖσι G. H.
34. αἴξης G. σέξης V. G. v. l. $\overset{\text{αἴρης}}{\text{σέξης}}$ H.
36. ἐγκεομένης G. H. V. ἐγκειμένης G. v. l.
37. κέγχρου H. V. G. v. l. κέγχρεις G.
CIII,
13. ἀφαιρέσιος G. V. ἀφαιρέεσιν H.
15. τῇσι V. τοῖσι G. A.
19. χωρίῳ G. H. χώρῳ V. A.
24. ἡ τροφὴ O. ἢ τροφὴ G. V. αἱ τροφαὶ H.
ἐκρέει G. V. ἐκρέουσι H.
προσσυγκρινήσαις G. H. προσσυγκινήσαις V.
26. πτύελα V. G. v. l. πτύαλα G. H.
28. ἁρμόζον G. ἁρμόζοντα H. V. A.
29. εὐρὺ ἢ τὸ χάλκεον G. εὐρὺν ἢ τὸ χάλκεον H. V. A.
πρηνὲς G. πρηνέα A. πρηνέα H. V.
ἀλγέουσι, Υποτιθέναι G. V. ἀλγέουσι. ἐπί. Υποτιθέναι H.
32. ἀποσβεσθείη H. διασβεσθείη G. V.
33. ἐκείνης G. V. τοῦ ἐκείνης H.
37. ἔστω G. H. V. ἔστι A.
ἔστω δή τι καὶ τῶν ποικίλων G. V. ἔστω δέ τι τῶν ποικίλων H.
ἔστω δή τι καὶ τῶν ποικίλων· πικέριον ξὺν μέλιτι O. ἔστω δὴ τὸ ποικ. ἔρειον νεαρὸν ξὺν μέλιτι F.
CIV,
1. πικέριον H. V. G. v. l. πινέριον G.
7. κοκκάλη G. H. κοκκάδη V. G. v. l.
9. ἐς ἂν ἔκλειγμα G. ἐς ἂν ἔλειχμα V. A. ἐς' ἂν ἔλειγμα H.
10. < δύο G. < < β'. H. < β'. V. γ'. β'. A.
κρόκου μίη G. H. κρόκου < α'. V. κρόκου γ'. α'. A.
κόκκοι G. κόκκους A. F. κοκκία V. κοκκίῳ A.
15. ξυμβαλέειν G. V. τὸ ξυμβαλέειν H.
τινες H. V. F. τινος G.
16. εἶναι G. H. V. εἶτε A.
17. ἰδίη τις G. δίη τῷ H. δίει τῷ V. G. v. l.
18. ἔκκρισις ἐοῦσα F. ἐκκρίσιος ἐὼν G. H. V.
19. μὲν ἔχει Πλευρίτιδος V. μὲν Πλευρίτιδος G. H.
CV,
3. Οξέων Νόσων θεραπευτικὸν βιβλίον δεύτερον G. H. Οξέων θεραπευτικῶν β'. V.
5. δεύτερον G. H. δεύτερον, ἐν ᾧ ταῦτα ἔνεστι H.
6. Περιπνευμονίης H. Πνευμονίης G. V.
CVI,
16. μέζων G. H. μεζόνων V.
17. ἢ H. ἢ G. V.
18. ὕσσωπον G. H. ὕσσωπος V. A.
23. ἐφέλκηται H. V. ἐφέλκηται G.
32. ἐγρηγορέωσι πάννυχοι G. H. ἐγρήγορσις πάννυχος V. A.
δέος μὴ G. V. δέος δὲ μὴ H.
CVII,
6. στυρῶν F. αὐστηρὸν G. H. V.
15. χρίσιες G. V. χρήσιες H.
16. δεσμοὶ G. H. δεσμὸς V.
22. ῥῆξις G. V. πῆξις H.
26. ῥῆξις G. V. συμπῆξις H.
CVIII,
1. ἐπίφλεβοι G. H. πολύφλεβοι V. (above: ἐπι)
3. κοίλην G. H. V. κοιλίην A.
5. ἀσπνέως G. H. ἀπνέως V.
7. οὐδὲν F. οὐδένα G. H. V.
μέζον G. V. F. μέζων H.
ἢ O. ἢ G. H. V.
ἀνωτέρω G. V. ἀνώτερον H.
τῆς μέσης H. V. A. τῆς μέζης G.
8. ὁκόσοι H. V. ὅσοι G.
12. πᾶσι M. περὶ G. H. V.
ἀγκῶνι G. V. ἀγκῶνος H.
τάμνοι G. H. τάμνει V.
19. διάσφιγξις H. V. διάσφυγξις G.
21. πνόεντα G. H. V. πνέοντα A.
οἰσύπῳ G. H. ὑσσώπῳ V. A.
22. μυρσίνῳ G. V. μυρσινίνῳ H.
23. ὑπαλειφέσθω G. V. ὑπαλειφθῶ H.
27. δυνάμεις H. V. δυνάμις G.
σύψαι H. V. G. v. l. ψύξαι G.
30. καὶ χαλκὸν, καὶ κεκαυμένον, καὶ λεπίδα H. καὶ χαλκὸν κεκαυμένον, καὶ λεπίδα G. V.
ὁκόσα τοιαίδε G. V. ὁκόσα τοιάδε H.
31. πνόεντα G. H. V. πνέοντα A.
ἐν βραχέϊ G. V. ἐς βραχὺ H.
32. Επίθεμα G. V. Επίθημα H.
34. τρύχνον G. V. τέτχνον H.
36. ῥοδίνῳ μύρῳ G. H. ῥοδίνῳ ἢ μύρῳ V.
37. βραβύλων G. βραβίλων H. V. ῥαβύλων A.
CIX,
3. χαείσασθαι G. H. V. χείσασθαι A.
7. ῥόα G. H. ῥοὸς V. A.
δῆσαι G. V. σῆσαι H.
11. διαφθείρει γὰρ G. H. διαφθείρει γὰρ V. διαιρεῖ γὰρ A. διαιρεῖ γὰρ G. v. l.
12. μὲν ἡ ἰητρείη H. μὲν ἰητρείη G. V.
20. κερατίων F. κεράτων G. H. V.
24. μοίρη G. μοίρην H. V. G. v. l.
25. ξηρῶν G. H. ξηρὰ V.

ἡμι-

ἐμπάσσειν G. H. V. πάσσειν G. v. l.
27. τὸν G. H. τῷ V. A.
28. τὸ ἔριον F. τὸ ἔιον G. H. V. τοῦ ἔιυ M.
33. τοῖσι δεχομένοισι G. H. τοῖσι δὲ χρωμένοισι V.
35. λαγῶ G. V. λαγωοῦ H.
τιμιστὸς H. V. θαμιστὸς G. πλεία A. (ἢ) πυτία V.
37. ἡμικυάθου H. ἡμικύαθον G. ἢ μία κύαθος V.
CX,
1. ἀρίστη Σαμία G. H. ἀριστήσασα μία V.
2. καὶ ἡ σφραγὶς H. καὶ σφραγὶς G. V.
4. κερατίων G. κεράτων H. V. A.
5. στεραίῳ τοῦ Κρητικοῦ H. στραίῳ τοῦ Κρήτη G. στέρῳ τοῦ Κρήτη V.
6. ἄριστον H. V. A. ἄριστος G.
10. καὶ ὀξυλαπάθου H. καὶ ὁ ὀξυλαπάθου G. V.
11. ἰδίῃ G. H. V. ἰδίως A.
12. καὶ τράγε τῆς ἀκάνθης F. καὶ πρέσον τῆς ἀκάνθης G. H. V.
πρέσον G. H. V. πρέσσον A.
κόμμι G. H. V. κόμμις A.
18. τρωμάτων H. χρωμάτων V. G. v. l. χραμάτων A. χρωτῶν G.
20. ὑπὸ G. H. V. ἀπὸ A.
23. μὲν ὁ μένη ἐς G. μὴ ὁ μένη ἐς H. μὴ ἐς V. μὲν ἐς V. m.
24. ἥκειν G. v. l. εἴκειν G. H. V.
27. σεσησμένος G. H. V. σεσημένος A.
28. ἁπάντων ὧν ῥόφημα V. ἐς πάντων ὧν ῥόφημα G. ἐς πάντων ἢ ῥόφημα H. A.
ἄλεσι G. v. l. ἀλσὶ G. H. V.
29. τι τοῦ κάμνοντι V. τι κάμνοντι G. H.
33. ὀξξώδης H. V. ὀξξώδη G.
ἀπηνέα G. H. ἀπηνὲς V. A.
34. προσεπιπασσέσθω G. H. προσεπιπασσέτω V. A.
35. παχέα G. H. V. παχεῖα A.
CXI,
4. ἐψείσθω G. ἐψείσθω V. m. ἐψήσθωσαν H. ὑψείσθωσαν A. ἐψείσθω V.
φὰρ G. H. V. (ἢ) ζειὰ H. m. V. m. ζειὰ A.
10. τε G. τὸ H. V.
σφήσηται H. F. σφήσηται G. V.
12. ἤδη G. H. V. ἴσως A.
13. τὸν πῦρον O. τὸ πύρον F. τὸ πευρὸν H. τὸ πειρὸν V. τὸ πηρὸν G.
17. ἑτέρων G. H. ἕτερον V. ὕστερον (ἴσως) G. v. l.
23. ἔνσεο G. V. ἔνθεο H. ἐνέσω A.
24. ἐξελάσεις G. H. ἐξέλασες V. A.
διαδιδρήσκουσι H. V. διδρήσκουσι G.
25. παλίσσυτος G. παλίνσυτος H. V.
28. ἐφραζόμεθα G. ἐμφραζόμεθα V. A. ἐφράζομεν H.
29. σημεῖα G. H. V. σημείοις A.
31. ἥρα G. H. V. ἕω A.
CXII,
4. προσαπηύδηκε G. H. V. προσαπηύδηκε A.
5. οὐδὲ γὰρ οὐδὲ G. H. οὐ γὰρ ἄνευ V.
8. σμικρῆς τομῆς τοῦ χάσιος G. σμικρῆς τῆς τομῆς τοῦ χάσιος V. σμικρῆς τοῦ χάσιος H.
10. ἀφαιρέειν G. H. V. ἀφαίρεσιν A.
11. νεόχμωσιν G. H. νεώχμωσιν V.
νέων
12. ποταινίων G. H. ποταινίων V.
13. Συκίῃ G. H. σικέη V. σικύη A.
14. προσβάλλειν G. H. V. προσβάλλεις A.
15. προσείδουσι G. H. V. προσείδουσι A.
19. ἐπιπλάσιος G. ἐπιπλα V. ἐπιπλασμάτων H.
20. ἐπὶ τῇ G. H. V. τῇσι ἐῃ A.
27. ἀβαρέες ἐς O. ἀβαρέες H. ἀβαρὲς ἐς G. V.
32. ἤδε καὶ ἡδεῖα G. V. ἔσω δὲ καὶ ἡδεῖα H. ἔσω δὲ καὶ ἡδέα V.
χεῖρον V. G. v. l. χείρων G. H. G. v. l. (γρ.)
34. ἀμφίει G. ἀμφύνει H. V. G. v. l. (ἴσως)
36. σφυγμὸς H. V. σφιγμὸς G.
37. ἐνεργῶς V. ἐναργῶς G. H: ἐναργὴς A.

CXIII,
1. προσοφαλίσθαι G. V. προσοφαλίσασθαι H.
3. πλησμονῆς G. H. G. v. l. (γρ.) πλησμονῇ V. A.
5. ἤρκεσε G. H. V. ἤρκεσαν A.
10. ὑποικουρέωσι G. H. ὑποικουρέωσαι V.
12. ἄλλοι G. H. V. ἄλλος A.
15. Κείσιος G. H. κεισέρης V.
16. σιτίον H. V. σιτίων G.
17. δίψεος G. G. v. l. (γρ.) δίψοις H. A. δίψος V.
Προνοείας A. V. m. προϋπαρχούσης G. H. V.
18. τοῖσι δὲ συνανέχειν G. τοῖσδε συνανέχειν V. τοῖσιν ἀνέχειν H. τοῦ δεῖσιν ἀνέχειν A.
22. ξυνήθης G. H. V. ξυνήθως A.
23. διαστάσιος V. διαστήσιος G. H.
26. ποικίλη G. H. V. ποικίλον A.
27. ἐνεργῷ G. G. v. l. (γρ.) ἐνεργὲς H. V. A.
28. ἀνάστασιν G. H. ἐπανάστασιν V.
Επίθημα G. H. V. Επίθημεν A.
29. λεῖοι G. H. V. λεῖον A.
32. ἀψινθίτε G. H. V. ἀψίνθον A.
κόμμης V. κόμμι G. H.
μάννης G. H. V. μάνης A.
33. φυράσαντα G. H. φυρήσαντα V. A.
35. ἀκμαῖον G. H. V. ἐκμᾶλλον A.
36. κόμμι δὲ, ῥοὸς G. κόμμι, ῥοὸς H. V.
37. οἰνάνθης H. V. οἰνάνθῃ G.
CXIV,
4. λειμῶνας G. H. λιμῶνας V. λειμῶνα A.
9. ἥερα G. ἀέρα H. V. A.
10. πάσσειν G. H. πάσειν V. πᾶσιν A.
κλῖδας G. H. κλῖδα V. A.
ἀλφίτοισι G. ἄλφιτα H. A. ἄλφιτα V.
ἡ ἁπαλὴ δὲ
11. παιπάλη δὲ G. παιπάλη H. ἡ ἁπαλὴ καὶ V. ἁπαλαίη δὲ A.
πα
12. ἐμπάσσειν O. ἐμπλάσσειν H. ἐμπλάσσειν G. V.
14. τίτανον G. τίτανος V. A.
γύψον ὀπτὴν G. γύψος ὀπτὴ H. ψύγος ὀπτὴ V.
17. διαχεῖσαι G. H. διαχρέειν V. A.
20. κάχρυ G. κάγχρυ H. V.
ποθίζει G. H. ποθ' ἵζει V.
27. ὑδαμᾶ G. H. V. ὑδαμας A.
30. ξυνήθης G. H. V. ξυνήθος A.
ζωώδης G. H. ζωώδεα V.
31. ἐξέστηψε G. ἐξέστηψε H. V.
33. εὐσταλὴς G. H. ἀσταλὴς V.
37. καταμαλακεύειν G. H. V. m. καταμαλακεύειν V.
CXV,
3. καὶ γὰρ οἶδε G. V. καὶ γὰρ καὶ οἶδε H.
6. Θεραπεία Χολέρης G. V. Περὶ Χολέρης Θεραπεία H.
7. Χολέρης G. H. V. Χολερῆς A.
8. ἄπεπτα G. H. V. ἄπεπτε A.
9. εἰ ῥηΐδίως H. V. A. ῥηΐδίως G.
ἢν V. εἰ G. H.
10. ξυμφάνειν G. ξομφαίνειν H. V. ξυφαίνειν A.
15. κόπρια G. V. κόπρια H.
18. ἔμετος G. H. V. ἔμεσος A.
26. ἐπισχάζειν G. H. V. ἐπισχάζει A.
CXVI,
11. αἰώρης H. αἰώρης (ἴσως) G. v. l. ὥρης G. V. αἰώρης F.
12. Θήμβαι G. V. Θέμβαι H.
17. νάρδου H. ναρδίνῳ G. V. ναρδίν A.
21. εἰρίοισι H. ἐρίοισι G. V.
25. ἀδικῇ G. H. ἀδικῇ V.
26. λέσαντα G. v. l. λύσαντα G. H. V.
τρέπειν G. H. V. στρέπειν A.
33. ἔντασις G. ἔνστασις H. V. A.
34. πρῶσις G. H. πείσις V.
CXVII,
1. πόνοι G. V. πόνυ V. F.
4. ἀθρόον V. A. ἀθρόως G. H.
6. ἀνάπνευσις G. H. ἀνάπνευσιν V.

VARIÆ LECTIONES.

9. σαφῶς A. σαφὰ G. H. V.
καρχαρέη O. καρχαρέη G. V. καρχαρέη H.
11. διαφθορῇ H. V. M. διαφορῇ G.
13. συχνὸν G. σύχνυ V. A. σύχνυ H.
15. πάντα H. πάντας G. V.
τῇ G. H τε V. τῆς A.
19. Πυείημα G. H. Πυρέημα V. A.
24. βεβώνων G. H. V. βεβῶν A.
25. ξυμφέροι G. ξυμφέρει H. V.
27. μυεία G. μυείαι H. V.
ἄλλα G. ἄλλαι H. V. A.
πισά G. πισαὶ H. V. A.
32. ἀλεκτορείδων, κογχαείων G. H. V. (ἢ) ἐχόντων μέγα κάλλος V. m.
κάθεφθος G. V. κάθεπτος A. κάτεπτος V.
34. λίτρον G. H. V. m. λύτρον V.
35. ἡ τελλίνης G. τῆς τελλίνης H. τῆς ἰτελίνης V.
36. κάχρυ G. κάγχρυ V. κάγχρυϊ H.
37. ἄπυος G. ἄπονος H. V. A.
CXVIII,
2. κινάμωμον G. V. κιννάμωμον H.
4. χρεόμενον G. H. V. χρεόμενος A.
5. ἡ θεραπείη V. θεραπείη G. H.
11. ἀφεψη G. V. m. ἀφε H. ἀφη V.
14. νέοι G. V. νέο H.
16. ἀμερθὲν G. H. V. χωρισθὲν V. m.
19. τέμνοντα G. H. V. τάμνοντα A.
22. διασκιδνάναι G. H. διασκιδάναι A. διασκεδάναι V.
23. πινόεντα G. H. V. πινέοντα A.
οἰσύπῳ G. H. ὑσσώπῳ V. οἰσώπῳ A.
26. οἴνῳ G. V. λίνῳ H.
27. δάφνης H. G. v. l. (γρ.) δάφνῃ G. V.
31. ἢ φάσαι G. χάσαι H. V.
CXIX,
1. ἰσχαίμασι G. H. V. ἰσχαίμοισι (ἴσως) G. v. l.
2. μάννῃ G. μάννης H. V. A.
ἀλόῃ G. V. ἀλόης H.
10. ἐγχέῃ τι G. ἐγχέῃ τις V. ἐγκέῃ τι H. ἐγχεῖν τι A.
12. εὐρύτητι G. H. εὐρύτητι V. A.
13. καὶ Συκέῃ G. καὶ σικύησι H. σικύησιν V.
προσβαλλόντα G. H. V. προσβαλλόμενα τὰ A.
κατ' G. H. ἐς V. A.
14. χείνῳ G. V. χένῳ H.
15. διαδράναι G. V. διαδρῆναι H.
17. πύον G. H. πύος V. A.
19. τόνδε H. V. G. v. l. (γρ.) τῶδε G.
27. Καύσῳ G. Καύσοισιν H. V. G. v. l.
πρόσθεν G. H. V. πρόσθεν A.
31. τῇσι Καύσεσι G. τῇσι Καύσοισι H. τοῖσι Καύσεσι V.
ἀρχῇ H. V. ἀρχῆς G.
CXX,
1. φλεβὶ G. H. V. φλέβα A.
5. ἀναλάβῃ G. ἀναβάλλῃ A. V. m. ἀνεσύθη H. ἀνεθύσῃ V.
7. τε G. H. V. τὰς A.
12. ξῆξιν G. δῆξιν H. V. A.
τεθάλφθωσαν G. H. τεθάλθωσαν A. τεθάλπωσαν V.
14. τε G. H. V. τὸ A.
15. μῆον H. F. μῖον G. V.
16. κασίη F. σκιῇ G. H. V.
17. πυρὸς G. V. πυρὶ H.
εἰλεόμενα G. ἐλεόμενα V. A. ἀλιλεσμένα H. (ἢ) συστρεφόμενα V. m.
18. πολλοῖς H. V. A. πολλὴ G.
20. ἐμβεβλήσθω G. H. V. ἐμβεβλήσω A.
25. ὄρθος G. H. ὄρθριος V. A.
26. οὕτως H. A. οὗτος G. V.
CXXI,
5. μὲν μὴ G. μὲν δὲ H. V. A.
7. ξυνήσωνται G. ξυνήσονται V. συνήσονται H. ἀθροίζωνται A. ἀθροίζονται V. m.
8. ἀμφὶ δὲ θερμασίης H. V. ἀμφὶ θερμασίης G.
10. ἔν τε G. H. V. ἐν τε A.
13. διηκθέωσι G. H. διεκθέωσι V. A.
15. χοῖνος G. V. χένος H.
19. Ηπατι V. ἥπατος G. H.
22. χρήσιμον G. H. V. χρήσει μὲν A.
ὅτι G. H. V. ἔτι (ἴσως) G. v. l.
ἄπυροι H. ἄποροι G. V. ἄπωροι G. v. l. ἄπυοι G. v. l.
23. πληρεῦντα H. V. A. πληροῦντα G.
27. ἁπλαῖ G. ἁπλοῖσι H. V. A.
28. σησιονίτης G. σελονίτης V. A.
ἑφθαὶ G. H. ἑφθὰ V.
29. Βισίνη H. Βισίμη G. V. Βυσίνη F.
30. κοσκίνῃ G. V. κοσκίνῳ H. καρκίνῳ F. ὀνίσκῳ M.
33. εἰθισμένοι G. H. V. ἠθισμένοι F.
CXXII,
12. Αρης G. H. V. (ἢ) θάνατος V. m.
13. κενεῶνα G. H. V. ἀγκῶνα F.
16. προσκαλέεται G. H. V. προσκαλέεται A.
17. ἴσχειν G. H. V. ἔχειν A.
19. οἰσύπῳ G. H. οἰσώπῳ A. ὑσσώπῳ V.
20. δευθέντες G. H. V. δευθέντας A.
21. βάρεα G. H. βαρέα V. A.
26. θυραῖος G. v. l. θηραῖος G. V. θηραῖος H.
Σκυβαλίτης G. H. σκυμβαλίτης V.
27. τέττιγες G. H. τέττιγγες V. τόντιγες A.
29. τέττιξι G. H. V. τόντιξι A.
31. Λίθων G. H. λίθῳ V. A.
32. φλεγμονῇσι G. H. V. φλέγμασι A.
CXXIII,
3. τειχάδια G. H V. (ἢ) τὸ ὑποκάτω τῆς βαλάνου V. m. πληχάδια, ἢ τὸ ὑπὸ κάτω τῆς βαλάνου M. πληχάδια F.
5. Ροιάδα G. H. ῥοάδα V. A.
6. οἰκτίστως G. H. V. οἴκτιστοι A.
11. ἤδε H. ἥδε G. V. ἴδε F.
13. προσιόντων G. V. m. προσόντων V. προσιοῦσι τῶν F.
15. ὑπόστασιν G. V. ἀναπόστασιν H.
16. πάθει G. βάθει H. V. G. v. l.
18. ἀσηρὸν G. V. ἀσηρὸν H. δηκτικὸν A. (ἢ) τὸ δηκτικός V. m.
20. τὴν H. V. τὸν G.
21. καὶ τὰς H. V. τὰς G.
23. ὧν τοῖς G. V. ὧν ἂν τοῖς H.
25. ἐπὶ G. H. ἐν V.
26. ἂν καὶ G. ἄν τις καὶ H. V.
28. λύχνῳ G. H. V. λύχνος A.
29. καστορίῳ G. V. καστόρειον H.
κάρτα G. H. V. κάρτα A.
31. ἐπιβλητέον G. H. V. ἐπιβλητέειν A.
32. μύρῳ G. H. V. μύρον F.
βάκχαρι G. H. V. βάκτρει A.
33. Ινδικῷ G. H. ἰνδῷ V. A.
τοῦ δένδρεος τοῦ Ινδικοῦ G. τοῦ Ινδικοῦ δένδρεος H.
34. τῶν G. H. V. τοῦ A.
CXXIV,
1. ἔγχυτον O. ἔνχυτον G. ἔγχυτεον A. ἐντυχεῖν V.
Διαχρίειν G. H. V. διαχρέειν A.
5. λαπαξίος G. λαπάσιος H. V. G. v. l.
9. ὕξεος H. V. ὄξεος G.
φυσῆν G. φῦσιν H. V.
οἷά γε G. H. V. οἴακι (ἴσως) G. v. l.
13. οἰκευμένην G. εἰκευμένην V. ἀκευμένην H. φερομένην A. V. m.
14. ἐμποιέῃσι G. H. V. ἐμποιήσεις F.
15. ὑποθυμιῆν G. H. V. ὑπομένειν A.
16. περὶ G. H. V. πρὸς A.
17. τρέπειν G. H. V. πρέπειν A.
18. τὴν G. H. V. τὸν A.
22. ὄρθιον G. H. V. ὄρθριον A.
25. ἐς ἀναισχυντίην ἐπὶ παρρησίῃ τοῦ G. V. ἐς ἀναισχυντίην τοῦ H.
26. πρήγματος H. m. πλάσματος G. V. θώματος H.
ἀκνείῃ G. V. ἀκμείῃ H.

27. ἀνα-

27. ἀναλαφάσωσι G. ἀναλαφάσωσι A. ἂν λαφάσωσι H. αὖ λαφάσωσιν V.
32. αἰδοῖον G. H. ἴδιον V.
πενῦσιας H. πενύσιας G. V.

CXXV,
3. πληχάδα G. H. V. (ἢ) τὸ παείνιον V. m.
4. διῆναι G. διέναι H. δίαιται V.
5. καταιονοῦντα G. H. καταιονῦνται A. καταιονῶντα V.
8. νάρκην G. H. νάρκαν A.
12. ἀντερείδωσαν G. H. ἀντερήδωσαν V.
14. ἐλελισφάκε G. ἐλελισφάγου H. V. ἐνελισφάγμε A.
15. εὖτ' ἂν G. H. εὖταν V.
21. βλίτον G. H. V. m. κεῖτον V.
22. πεπέων G. V. πέπων H.
πολλῆς G. H. πολλὸν V.
26. περσίζοντα G. V. περίζοντα H.

CXXVI,
3. Χρονίων Νόσων Θεραπευτικὸν Βιβλίον πρῶτον G. H. Χρονίων θεραπευτικῶν α'. V.
10. Θεραπεία Μελαγχολίης G. Θεραπεία Μελαγχολίης. Λείπει ἔνδεκα, εἶτα V.

CXXVII,
1. Προοίμιον. Κεφ α'. desunt V.
6. κοτε G. H. ποτε V. A
9. ὑποδιδρήσκειν G. V. m. ὑποδιδρήσκειν H. V.
καλαμβλακεύειν G. καλαβλακεύειν V. καλαμαλακεύειν H.
11. ξυνδιαιτέονται G. H. ξυνδιαιτέοντα A. ξυνδιαιτέωνται V.
12. θάνατον G. H. τῇ θάνατον V.
τάδε G. V. τόδε H.
14. φράσω H. V. σφράσω G.
15. Θεραπεία G. H. Περὶ V.
17. Κεφ. β'. G. H. α'. V.
19. σμικρῷ ἄλγεϊ G. V σμικρῷ πάθεϊ ἢ ἄλγεϊ H.
20. προσβάλοι G. V. προσβάλῃ H. προσβάλλοι A.
22. ἴκθη G. H. ἰάνθη V. G. v. l. ζάνθη A.
χρόνε G. V. χρόνον H.
23. ἡμέραιν G. H. V. ἡμέραν A.
25. ἣν G. ὢν H. V. A.

CXXVIII,
2. κοτύλης G. H. V. κολύτης A.
3. κενεαγγέειν G H. κ̀ νεαγγέειν V.
5. ἀναίμακτον G. H. V. ἀναιμάκτος A.
6. ἀφειδέως G. H. V. ἀφειδέει A.
τε G. H. V. τίω A.
Κεφαλαίην G. κεφαλαίη H. V.
7. ἥκῃ G. H. εἴη V.
8. διπλαῖ G. H. V. διπλὰς A.
9. τι G. τῷ H. V. A.
11. ἐπικέαται G. ἐπικέανται H. V.
12. λεπτaὶ G. H. λεπταὶ V. A.
13. Κεφαλαίῃσι G. V. κεφαλαίῃ τε H.
14. ἁπάσῃσι G. H. ἅπασι V. A.
27. ἐπεὶ G H. ἐπὶ V.
34. χρέω G. V: χρεὼν H.
35. τῆς τερμίνθε G. τ̃ τερμινθίνης V. A. τερμινθίνης H.
37. Κατειάδιον G. H. V. εἶδος ὀργάνε εἰς τὸ λῦσαι τὰς τ̃ ῥινὸς φλέβας V. m.

CXXIX,
1. Στερεὸν G. V. στερὸν H.
2. ὀδόντα G. ὀδὸν H. V. A.
4. ξυγχαράσσοιτο G. H. V. ξυγχαράσοι τὸ A.
7. ἢ G. H. κ̀ V.
τοῖσι H. V. M. τοὶ G.
8. κενώσαντα G. H. V. κενώσαν A.
ὀκόσον G. H. V. ὑκόσεν A.
9. μάσσειν G. αἱμάσσειν H. V.
10. βαλαύστιον G. H. V. καλαύστιον A.
14. καίειν G. H. V. m. κ̀ ἐν V.
ἐπιπολῆς G. H. ἐπὶ πολλῆς V.
15. ἀπάνευθεν G. ἀπάνευθε V. ἐπάνωθε H.
20. βυθίῃσι H βαθίοισι G. V.
28. ἀλτήρων G. κουτήρων H. V. G. v. l.
30. ἐμπάσσειν G. H. V. ἐμπλάσσειν (ἴσως) G. v. l.
φοινίσσειν G. H. V. φοινίσων A.
31. ἐγχρίοντα G. H. V. ἐγχρέοντα A.
32. ξυνθετον τὸ διὰ G. H. ξυντεθὲν διὰ V.
34. φάρμακα G. H. V. φαρμάκῳ A.
36. Δίαιτα H. V. δίαιται G.
λεπτὴ G. H. V. λεπτὴν A.

CXXX,
5. πόνε G. τὸ H. V. A.
8. κάρη G. H. κάρῳ V. G. v. l.
9. κρέοσων G. κρέοσον V. κρέοσειν A.
12. λαγὸς V. λαγωὸς G. H.
ὅπως G. H. ὅπος A.
13. παχῦνόν τε G. παχύνοντα H. V. A.
15. ἑφθῶν G. H. V. ἐθῶν A.
19. ἴσχειν G. H. ἰσχνὸν V.
22. ὠφελέντων G. H. V. ἀφελέντων A.
24. εὔπνοοι G. εὔπνοες H. V. G. v. l.
εὔφοροι G. V. ἔφοροι H.
27. ἐξαγωγὴ G. H. ἢ ἀγωγὴ V. διεξαγωγὴ (ἴσως) G. v. l.

CXXXI,
7. ξυστῇ H. ξυωστῇ G. V.
8. Κεφαλαίῃσι G. κεφαλῇσι H. V.
τίσι G. τοῖσι H. V.
11. μέλλῃ G. H V. μάλλη A.
12. πλημμύροντι G. πλημμύρον τι V. πλημμυρεῦντι H.
14. ἐκρῇ G. H. ἐκρεῖ V.
16. ἢ G. H. κ̀ V.
22. ἐπὴν G. ἐπεὶ H. ἐπὶ V.
24. ἐὸν G. ἐσὸν V.
26. τὸν H. V. τὸ G.
28. τετμηκέναι H. τετμημένοι G. V. (ἐν ἄλλῳ) τετμηκέναι V. m.
29. δραχμαὶ G. H. δράχμας V.
31. ὑπαναστρέφειν G. ὑπαναστραφεῖν V. ὑπαναστραφέειν H. ὑπαναταφεῖν A.

CXXXII,
2. ἢ σπονδύλιον G. H. κ̀ σπονδύλιον V.
10. μαρμαρυγῶν G. μαρμαρυγμῶν H. V.
12. τόδε H. τάδε G. V.
13. καμάτων· Πρόνοια, κ̀ ἐπιμονὴ· προεδρίη G. καμάτων· προεδρίη H. καμάτων· προεδρείη V. (ἢ) πρόνοια κ̀ ἐπιμονὴ V m.
24. οἱ πρείπατοι G. ὑπέρτατοι H. V. G. v. l.
29. διωσμὸν G. V. διωγμὸν H.
35. κεφαλὴν G. H. κεφαλῇ A. κεφα V.

CXXXIII,
1. πέσις G. πέξιες H. V. A.
3. προπέσιες G. H. προσόπιες V. A.
ὕδατος ἢ οἴνε H. V. ὕδατος πόσι ἢ οἴνε G.
5. θύμβρης H. V. θρύμβρης G.
9. ἢ εὔχαρι H. εὔχαρι ἢ G. V.
11. πτισάνη G. H. V. πτισάνης A.
13. ὄξος G. ὄξεος H. V. A.
17. εὖ καλὸν ἐν τέτοις τοῖσιν A. εὖ τοῖσιν G. H. εὖ τοῖσιν V. (ἢ) καλὸν ἐν τέτοις V. m.
20. Θεραπεία G. H. Περὶ V.
24. γδ ἐ μῦνον G. γδ μῦνον H. V. G. v. l.
27. ζώειν G. V. ζωὴν H.
τλαῖεν G. τλῆεν H. V. A.

CXXXIV,
9. σμικρὸν H. V. σμικρὰ G.
10. μύδησιν G. H. V. σῆψιν A. V. m.
11. ξυμβῇ G. ξυνέβη H. V. A.
13. εἰρέαται G. H. εἰρέανται V. A.
26. κρέοσον H. κρέοσων G. V.
27. ταυτὴν G. V. τέτων H.
29. Βησίνε G. Βυσίνε H. V.
31. κασίην G. V. κασσίην H.
33. αἰθύης G. H. αἰθρίης V.
ἐνοικάδιοι G. H. V. ἐνοικάδεες A.
39. πίνοντας G. H. V. πόντας H. m.

CXXXV,
4. πρήσσειν G. H. V. πρήσσεις A.
5. ὠφελεῦνται G. H. V. ὠφελεῦνται A.
6. μὴ G. V. μὲν H.
θηητοὶ G θεητοὶ H. V.
8. ἔκκρισις G. H. V. ἔκκρισι A.
11. καλαμίνθη G. H V. καλαμίθη A.
14. ἐν G. H. ἐς V. A.
15. βέμβηκα G. H. V. (ἢ) τεῦχον V. m.
ἱστάναι G. ἑστάναι H. V.
17. ἠρεμαῖος G. H. V. ὑρωμαῖος A.
ἡσυχίῃ H. ἡ ἡσυχίη G. ἡ σικύη V.
19. ὡμοῖσι G. H. V. ὤμοισι A.
λιπαρὸν G. H. V. λιπαρεῖν A.
26. κακὸν G. H. V. κακεῖν A.
32. ὑῶν H. V. M. οἷον G.
35. σίκυος G. σίκυες V. σίκυαι H.
36. κακὸν G. H. V. κακεῖν A.
37. ὡραίους H. ὡραῖος G. ὀραῖος V.
CXXXVI,
5. ἤδε G. H. ἦν δὲ V.
8. ἕκαστον H. ἑκάστῳ G. ἑκάστην V.
εἴασι G. V εἴασι H. ἔασι (ἴσως) G. v. l.
13. Θεραπεία G. H. Περὶ V.
22. αἴσθηται H. αἴσθητο G. V.
23. ἔη H. V. A εἴη G.
26. δὲ G. H. δεῖ V.
30. ἐγκεομβύης G. H. ἐγκαιομβύης V.
33. μέρος H. μέρεις G. V.
<G. <<H. V.
CXXXVII,
1. στομάχῳ γὰρ τῇ δυνάμει G. στομάχῳ γὰρ καὶ τῇ δυνάμει H. V.
18. φράσω H. V. φράζω G.
21. γυναικὸς H. V. A. γυναικῶν G.
24. ἠγεόμενον G. H. V. (ἢ) ἀρχόμενον V. m. ἀρχόμενον A.
26. ἀναθρέψιος G. V. ἀνατρέψιος H.
28. ἐγχείπλοντα G. ἐγχέπλοντα A. ἐγχρέπλοντα H. ἐγχέμπλοντα V. (ἢ) ἐντιθέντα V. m.
31. ἐγκοτέῃ G. ἐν κοτέῃ H. V.
37. ὅκως G. H. ὅπως V. A.
προσδοκεινῆσαι G. V. εὐκεινῆσαι H.
CXXXVIII,
1. Απιστον G. V. ἄειστον H.
3. περιμένειν G. V. περιμενέειν A.
5. ἢ G. V. ἦν H. G. v. l. (ἴσως).
ἢ γὰρ ἂν ἰητρὸς G. V. ἦν γὰρ ἰητρὸς H.
6. ἀπαυδῆν G. ἀπαυδεῖν V. ἀπαυδεῖ H.
11. ἔῃ χρηστὰ H. A. εἴη χρηστὰ G. εὔχρηστα V.
21. δέχοντα G. δεχοντά H. σχεδὸν τὰ V. A.
23. στεραίῳ τῷ Κρητικῷ H. θηραίῳ τῷ Κρητὶ G.
σκυβελλίτῃ G. σκυβέλλιτῃ H.
35. τερμίνθῃ H. θερμίνθῃ G.
CXXXIX,
7. ἐξεχὲς G. ὀξεχὲς H.
11. δὲ καὶ τερπνὸν H. δὲ τερπνὸν G.
18. λιτὰ G. λιτῆς H.
23. ἦν G. ἢ H.
CXL,
11. ὀσφύϊ G. ὀσφυῒ H.
14 ἔμετοι G. ἔμετος H.
25. βλάψαι G. βλάψαι δύναται H.
29. μύες H. μεῖς G.
ξυὼ H. ζυὼ G.
30. Βησίνῃ G. Βησίνῃ H.

CXLI,
2. ἢ οἱ διὰ H. ἢ διὰ G.
8. γίνωνται G. γινῶνται H.
13. χρέο G. χρέος H.
16. μαλθακωτάτοισι αἱ H. μαλθακωτάτοισι G.
CXLIII,
1. Θεραπεία G. Περὶ H.
4. τοῦ G. τὸ H.
10. ἐκρέον H. ἐκκρέον G.
18. χυμὸς G. χυλὸς H.
20. μαστίχησι G. μαστίχῃ H.
CXLIV,
4. Θεραπεία G. Περὶ H.
13. θέμεναι G. θήμεναι H.
19. σφίγξιας H. σφύξιας G.
20. ψύας G. ψόας H.
21. ἡ G. ὁ G.
22. διέξοδον ὅκως ἀρήγειν G. H. διέξοδον ἀρήγειν M.
24. ἀλίτοισι G. ἀλφίτοισι H.
26. τὰ δὲ σοὶ G. τὰ μέσα H.
29. μῆον H. μεῖον G.
30. σμυρνίτην G. H. βρυωνίτην H. m.
πετροσέλινον H. πετρόσελι G.
ποικίλων δὲ, μύρα μὲν ὁκόσα G. ποικίλων μὲν ὁκόσα μύρα H.
CXLV,
3. Θεραπεία G. Περὶ H.
9. ψυῶν G. ἢ ψυῶν H.
10. λαγόνος G. λαγόνων H.
11. ἐς τὸ τὰς G. ἐς τὰς H.
14. λιβανωτὶς H. λιβανωτὸν G.
20. ἁλικακκάβου H. ἁλικακκάβου G.
22. καὶ διὰ τοῦ σίγκυ G. καὶ τὸ διὰ σύγκυ H.
27. ὤκιστα G. ἥκιστα H.
CXLVI,
11. τῇσι H. τοῖσι G.
23. ἀκεισίης G. H. ἀκρατὴς (ἴσως) G. v. l.
ἄθρεπτος G. H. ἄτρεπτος (ἴσως) G. v. l.
28. ἔη G. ἔοι H.
29. σύψιν G. γύψον H. G. v. l.
31. τοῖσδε καὶ H. τοῖσδε δὲ G.
CLVII,
4. ἢ δὲ G. εἰ δὲ H.
κραίνῃ G. κραίνοι H.
16. ἦν G. ἀη H.
μηδὲν ἢ G. μηδενὶ H.
20. οἱ ὕπνοι G. ἄϋπνοι H.
23. βολαῖσι τοῦ G. βολαὶ, σῖτε H.
24. τόνον G. τοίην H.
CXLVIII,
14. κολοκυνθὶς H. κολοκύντης G.
15. ἀρνόγλωσσον G. ἀρνογλώσσου H.
16. βρύον H. βρίῳ G.
CXLIX,
25. πιεῖν G. ποιεῖν H.
CL,
8. Κελτέων H. Κελτίων G.
17. ἀμμωνιακὸν H. ἀμμωνιακὸν G.
26. κορυκοβολίαι G. κορύκοβοι λεῖαι H. κόρυμβοι λεῖαι M. H. m.
34. λαγὼς G. λαγωὸς H.
CLI,
5. κρέοσον G. κρέοσσων H.
7. αὐτὰρ καὶ πάντων G. αὐτὰρ ἁπάντων H.
10. παρεκθίων G. παρ ἐκθέων H.

N O T Æ

IN

VARIAS LECTIONES;

EMENDATIONES, & CONJECTURÆ.

QUÆ res maximè solent Antiquorum Libris labem inferre, eæ videntur omnes ad depravanda hæc *Aretæi* scripta conspirasse. Horum enim Codices MSS. sunt quidem ii numero non admodum pauci, (de *tredecim* ad me notitia pervenit;) sed quoniam alii cum aliis tam in mutilis truncisque partibus, quam in prodigiosis erratis perpetuo ferè tenore exhibendis mirificè consentiunt, alii ab his in utrâque re interdum haud parum discrepant, eos neque ex uno, neque ex valde multis Exemplaribus descriptos fuisse censendum est. Sunt etiam, (de plurimis ita esse audio,) manu admodum *Recenti* scripti; idenque eos, utpote ab indoctioribus Librariis exaratos, vitiis scatere minimè mirum est; quibus quidem Codicibus etiamsi paulo frequentiora menda irrepsissent, condonandum esset hominibus, cùm ibidem de Arte tractaretur sibi neutiquam intellectâ, & in qua voces sæpe occurrerent extra communem usum positæ, obscuræ, nisi Medicis fere inauditæ. Quid quòd *Aretæus* ad duorum fere Antiquissimorum Scriptorum, *Homeri* scilicet & *Hippocratis*, dicendi rationem, stylum conformarit: & non modò obsoletas horum voces frequenter adhibeat, sed & novas ipse haud rarò effingat; omniaque Dialecto, jam etiam suo tempore desuetâ, comprehendat. Neque verò, exceptis tribus, Medicum quenquam Græcum, de *Aretæo* vel famâ audivisse percipimus. Ex iis autem qui de eo mentionem faciunt, *Paulus* unam duntaxat, eamque haud magni momenti sententiam, affert; neque in describendis medendisve morbis, hujus vestigiis insistere videtur. In eo autem loco, ubi *Dioscorides* ex illo aliquid adducturus fuit, hiatus reperitur. *Ætius* autem quater ex *Aretæo* quædam se desumere fatetur; quæ licet multùm immutata, ex isto, quem nobis usum præstiterunt, quantùm restituendis corrigendisque Veterum Libris prosit bos ab insequentium Sæculorum Authoribus citari, declarant. Ad hæc, neque inter Criticos, nisi unus fortè aut alter, exstitit, quem in *Aretæi* lectione versatum esse constat; hos autem, ut *Mercurialem*, *H. Stephanum*, & *Foësium*, ex eo aliis Authoribus lucem attulisse, non item ex aliis hunc emendasse, invenio. Cæterùm Editiones, nonnisi duæ, hujus Authoris *Græcæ* prodierunt; quorum prima à Viro & docto & diligenti data est: is quidem, quicquid è MSS. colligi potuit, ad illustrandum Textum fideliter & cum judicio disposuit; conjecturas, doctas quidem sed paucissimas, easque nudas, ne verbo quidem addito, attexuit. Posterioris Editionis Author, quàm nihil hujusmodi, aut aliud fanè quippiam utile effecerit, in Præfatione declaratum est.

Superest, ut exponam quas mihi potissimùm in emendando *Aretæo* leges præscripserim. Cùm, uti supra dictum est, *Homeri* ac *Hippocratis* dictionem studiosè imitetur, siquid apud istum barbari, obscuri, absurdi, duri, levi mutatione in eorum verba detorqueri possit, magnas mihi astipulari anthoritates censebo. *Ætius* quoque, uti palam feci, multa ex *Aretæo*, nomine hujus celato, decerpit; multa ex *Archigene* desumit, quæ cum his *Aretæi* planè eadem sunt; adeoque non mediocre Emendationi momentum accedet, quam cum scriptis istis congruere demonstrabo. Quin & *Aretæus* ipse, si loca sensu à se invicem non multùm abhorrentia contuleris, sanis frequenter sententiis depravatas optimè castigabit: quòd dicendi rationem ubique servet pressam, teretem, uniformem.

Cæterùm, detegendis indicandisque præcipuis errorum originibus, commodè sæpe eruitur, firméque stabilitur vera lectio. Jam cùm in exarandis Codicibus, verba, vel à Dictante, vel ex Autographo, excepta, chartæ mandentur: quidam malè legendo, quidam malè audiendo, omnes malè scribendo peccant. Qui audit, quique legit, pravâ scripturâ litteras confundit, dimidiatas pingit, alias aliis nimis similes exprimit: negligentiâ quædam omittit, quædam transponit. Qui malè audit, ea quæ sono ad se invicem accedunt, pro se invicem ponit; voces incognitas perperam scribit: pro non intellectis notas, pro inusitatis communes substituit. Qui legit, litteras & verba sibimet formâ similia pro se invicem sumit; si voces similes aut similiter terminatæ haud longè inter se distent, ultimam earum cum intermediis omnibus omittit: eâdem de causâ nonnulla repetit; particulæ etiam, & voculæ minutæ hujus visum effugiunt: verba è Margine Textui, quæ ibidem admitti non debent, & quæ debent, alieno loco, inserit; Glossemata vel vocibus quæ per hæc declarantur, addit, vel ista inducens has ejicit. Uterque, si ad res magis, quàm ad verba, attendit, horum ordinem, servato sensu, invertit: voculas idem significantes alias aliarum loco supponit: particulas frequenter omittit, frequenter mutat, præpositiones item & adverbia: numeros, casus, modos confundit: voces simplices pro compositis, & has pro illis, usurpat. Quòd si sensum haud assequantur vel parum curent, ambo verba ineptè separant, & conjungunt; malè interpungunt, Spiritus & Accentus perperam appingunt. Causas errandi, & ei qui id quod scripturus, & ei qui id quod dictaturus est, legit, communes esse constat. Rectè quidem interdum legunt, quod haud rectè rursus exscribunt: ubi scilicet vetustas, aut caries, aut injuria quævis alia, vocabula sive litteras, vel earum partes delendo obscurandove, ita immutârit, ut diversa potius re-

præſenteut. Porrò cum MSS. partim Majuſculis, partim Minuſculis, Litteris exatentur; quarum Majuſculæ prope ſimiles ſunt, earum Minuſculas ſæpe haudquaquam ejuſdem formæ eſſe contingit: idemque vice verſâ obtinet. Eſt etiam obſervandum, Majuſcularum formam in diverſis Codicibus non eſſe admodum diverſam: Minuſcularum ſpecies eſſe quamplurimas, plurima item abbreviationum genera, ita ut difficiliùs ex his conjectura formari poſſit; cùm planè neſciatur quonam ſcripturæ genere exaratum fuerit Exemplar, è quo Codex alius ſit exſcriptus. Frequenter etiam accidit, ut Codices depraventur, eò quòd Librarii, quæ vel non intelligant, vel non probent, ſcribere nolint: adeoque conjecturas ſuas pro his ſubſtituant. Frequenter etiam, ut Libri ſui caſtigatiores perfectioreſque appareant, lacunas ex ingenio ſuo quoquo modo ſupplere ſatagunt; ubi nempe vel finis vel principium vocabuli eraſum eſt, quippiam pro ſuo captu aſſuentes, unde linguæ ſaltem ejuſdem cum cæteris videatur: ſenſu interim, prout obtigit, vel aliquo, vel nullo. Trium tres diſſimiles in unâ eâque notiſſimâ Voce mendorum cauſas proferre liceat. Pag. 113. lin. 17. legitur, συχνὸν πίνειν ἔλαιον. pro συχνὸν, Codices duo habent εὖχνε. ſcilicet quia Majuſculum Σίγμα, hoc (C) atque hoc (Σ) modo ſcriptum, facilè temporis injuriâ & Scriptoris negligentiâ, Majuſculum Ἐψιλὸν duobus his modis (Є) atque (E) expreſſùm, plurimùm referet: unde εὐχνὸν factum eſt; Νῦ autem, cùm minuſculâ ſic (ν) ſcribatur, ab Ὑψιλὸν minuſculo (υ) parum differt: ita εὖχνε factum eſt; Librarius autem tertius, in Græcæ fortaſſe Linguæ ſcientiâ ſe verſatum exiſtimans, neque hujuſmodi vocem in eâ reperiens, ſagaciter εὖχε, Imperativum ſcilicet ab εὔχομαι, Libro ſuo inſeruit.

His omnibus de cauſis plurima in *Aretæi* Libros fluxiſſe vitia credo; ad eamque corrigendi normam Emendationes & Conjecturas ſequentes ſæpius accommodabo.

Notandum, quicquid ex *Hippocrate* citatur, id paginis lineiſque Exemplaris, *Genevæ* Anno 1651, impreſſi; quicquid ex *Ætio*, id ſolius, quæ prodiit, Græcæ Editionis, *Venetiis* An. 1533, aptari.

Pag. I,

Tota hæc Pagina, quæ Titulos Capitum continet, tam in MSS, quam in impreſſis Codicibus, deeſt: ſed cùm ſequentibus Libris Tituli præfigantur, huic etiam primo eos præponere non incongruum putavi. Quæ Stellulis notantur Capita, vel partim, vel ex toto perierunt.

II,

9. πλησίον εἴδεος ἦ, Malim, πλησίον εἴη δέος, uti legi debere conjicit *Goupylus*, uti etiam hæc verba tranſtuli. Si εἴδεος ſervandum eſt, eo ſenſu intelligendum eſt quo, Σκοτώματος ἢ ἡ ἰδέη, βάρος τῆς κεφαλῆς &c. (33. 30.) ἰδέας etiam pro εἴδεος inter Var. Lect. reperitur.

III,

10. ἐς τὴν ἡμέρην, σημασίην δίδωσιν. Ita legendum, rectè proculdubio, conjecit *Goupylus*; Libri enim omnes, pro ἡμέρην, ἡμετέρην habent: & *Craſſus* iſta vertit, *nos ad ægritudinis notitiam impulerunt*; σημασίη vero, uti infra (l. 12, & 33.) acceſſionem ſemper, idem ſcilicet quod παροξυσμὸν, ſignificat.

19. ξυνερείσουσιν. Legendum ξυνερείδουσιν ut (5. 4.)

27. ἐρύθημα μήλων. Ex Margine hæc Textui inſerta videntur; etenim antea dixit, μῆλα ἐρυθρά.

IV,

3. αἰτίων. *Craſſus αὐτέων* legit; utpote qui, *eorundem*, verterit. Priori verò loquendi genere paſſim utitur, ut αἰτίης πέρι (56. 11.) Hæc autem juxta *Hippocratis* ſententiam dicta ſunt, Lib. de Flat. (300. 41.) & de Morb. Sac. (306. 38.)

4. σὺν ὑγρῷ τὸ πνεῦμα &c. Videntur hic quædam deficere, & mendum etiam cæteris ſubeſſe.

15. ξυμπαθέα τῇσι ἀρχῇσι γίγνεται G. V. τῇσι ἀρχῇσι γίγνεται ξυμπαθέα H. Exemplum hoc verborum tranſpoſitionis, quod in MSS. frequentiſſimè accidit, unicum dare ſufficiat.

19. ἀνάκλισιν G. H. ἀνάκλησιν V. Malim ἀνάκλασιν ab ἀνακλάω. Ita, (3. 17.) κεφαλὴ ἐς τὸ μετάφρενον ἀνακλᾶται. & (5. 18.) τὴν κεφαλὴν ἀνακεκλασμένην. vide etiam 5. 22, 34. Ἀνάκλησιν *Ionicè* uſurpari nequit, quoniam iſta vox, ab ἀνακαλέω formata, aliud ſignificat.

31. ξυνεχέες. πάσχειν hic, puto, deficit. Ita (6. 16.) ἤτοι τῷ ξυνεχέϊ πάθεϊ τῶνδε τῶν ζώων. & (11. 13.) ἡλικίη, σμικρὸν τῶν ἄλλων πάσχουσι γέροντες. & (54. 24.) παῖδες ταχὺ παθεῖν τι εὔκολοι.

V,

1. καὶ θανάτε ἡ φύσις. *Goupylus* vertendum monet, *quæ etiam eſt mortis natura*. Hæc autem meliùs intelligentur ex iſtis quæ habentur in Capite de Elephantiaſi. (77. 34.) ἄφυκτος ἡ νοῦσος, τίκτεται γὰρ θανάτε ἐπ' αἰτίῃ· ψῦξις δὲ ἐμφύτε θερμοῦ —— ἥδε δὲ ἡ ξυνὴ θανάτε καὶ τε πάθεος αἰτίη.

5. σφηνὶ διὰ ῥηιδίως εἴησαν. Abſurdè in quibuſdam Codicibus legitur, σφηνὶ νὴ Δία ῥηιδίως εἴησαν. *Craſſus* autem vertit, *cuneis per Jovem facilè diduci* poſſint; quem ab *Ionicâ* tmeſi falſum rectè monet *Goupylus*. Hæc quidem apud *Poetas* frequentiſſima; quâ *Aretæus* quoque in aliis locis utitur, ut (7. 21.) πρὶν ἢ τὸ ἰητρὸν διὰ τέχνῃ χρήσασθαι. & (28. 16.) ἐπ' αὐτῷ ἴεται. Porrò ex ultimâ ſyllabâ τε (σφηνὶ) Librarii formarunt νὴ ante διὰ, tmeſin hanc pariter non intelligentes.

19. βρόχος. Legendum βρόγχος ex *Fabricii* Var. Lect.

25. ῥάχις ὅλη ἐς εὐθύ. Hæc profectò ſana eſſe nequeunt; neque enim congruunt Emproſthotono affectis, qui, ut ſupra dixit, ſunt κυρτοὶ τὰ νῶτα, &, uti mox eos deſcribet, ἐς τὸ πρόσθεν ἐ τοξεῦνται μοῦνον, ἀλλὰ καὶ σφαιρεῦνται. *Goupylus*, pro ὅλη, legit ἔλκει.

κεφαλὴ σφηνὸς ἐς θώρηκα συντετεύχῃ H. κορυφὴ, κεφαλὴ σφηνὸς, ἐς θώρηκα συντετευχῦα G. V. Malim κορυφὴ σφηνὸς, κεφαλὴ ἐς θώρηκα συντετευχῦα. Mendum hoc ita accidiſſe potuit; κορυφὴ omiſſum eſt, ac in Margine poſitum; ab alio deinde, ſed haud ſuo loco, reſtitutum. Verùm hoc modo multo elegantior ſententia eſt, cum caput ita pectori affixum deſcribatur, ut ejus vertex in terram pronus dependeat.

VI,

15. Συνάγχη καὶ Κυνάγχη ἥδε καλέεται. Legendum exiſtimo, Κυνάγχη ἥδε καλέεται, cætera autem ex Margine aſſumpta. Nam cùm duas, eaſque contrarias, deſcribat Anginæ ſpecies, cur hæc Κυνάγχη vocetur, hic rationem reddit: mox autem alteram magis peculiariter appellari Συνάγχην docet, οἷον συνεύνεσαν ἔνδον καὶ ἄγχεσαν, cui quidem contrarium Symptoma huic ſpeciei, nempe tumorem & eruptionem, competere affirmat.

VII,

3. ψῦχος. An ψυχρὸν?

21. ὡς Κυνάγχην ἀπὸ Συνάγχης γίγνεσθαι. Ita ex conjecturâ meâ; sed in Textum per incuriam irrepsere, cum nihil hujusmodi facere decreveram. In Libris omnibus legitur, ὡς Συνάγχην ἀπὸ Κυνάγχης γίγνεσθαι· perperam certè. Συνάγχης enim jam Symptomata describit, quæ quidem in Κυνάγχην feliciter transit; ita enim exteriores gutturis partes afficiuntur, interiores liberantur, atque ita periculum evanescit. In hâc præcipuè re duas has Anginæ species à se discrepare manifestum est.

VIII,

4. εἰ. Meliùs εἰ δὲ ut in V.

7. ὑμένων, ἔνθα &c. An ὑμένων, οὗτε ἔνθα &c. Sententia sanè alioqui manca est; hâc autem loquendi formâ ubique fere utitur (ut 3. 16, 17. & 13. 16.) Ista vox autem facilè omitti potuit, propterea quòd ejus initium sequentis voculæ initio non absimile est.

λαίφεα. Ita legendum ex Cod. H. non ut in G. λέπεα. Sic Uteri Membranas navigii velis comparat, (73. 11.) ὑμένες νευρώδεες, πλατέες ὅκως νεὼς λαίφεα.

32. ξυπαρὰ H. λιπαρὰ G. Quid pingue Ulcus sit, nescio; sordidum, ut mali moris, semper notatur: eique καθαρὸν opponitur. (50, 18.) πελιδνά, κοῖλα, ξυπαρά, δυσαλθέα τὰ Ἕλκεα. Et (62. 9.) Ἕλκεα, ἄλλοτε μὲν καθαιρόμενα, ἄλλοτε δὲ ξυπαρά.

IX,

6. ἐκνίθησαν, καὶ ἐμελάνθησαν, καὶ ἐς G. ἐκνίθησαν, καὶ ἐς H. Hæc, ut Exemplum verborum quorundam omissionis propono; propterea quòd similia similiterque terminata non longè à se invicem distant.

18. βοῆσαι. An βοῶσι, vel subintelligendum εἰθισμένοι?

20. ἔη. An ἤδε?

X,

29. κακόν. An rectiùs κάκιον? (ut 10. 21. & 21. 4.)

XIII,

21. αὐτή. An αὐτοῦ?

30. ὑπόχολον κατακορές. Legendum credo, ὑπόχολον ἢ κατακορές: quoniam ὑπόχολον, subflavum significat, κατακορὲς autem aliam pituitam denotat ejusdem coloris, sed gradus intensi. Ita (17. 5.) dicitur αἷμα ὑπόξανθον ἢ κατακορέως. Et (17. 25.) ξανθὸν κατακορέως pro flavissimo colore usurpatum. Ætius hæc in suos Commentarios transcribens ita ait, βὴξ ξηρά· εἰ δὲ καὶ ἀναχθείη τι, ἀφρῶδες, κατάχολον, ἔστιν ὅτε καὶ δίαιμον ἀνθηρὸν σφόδρα (174. 50.)

XIV,

1. ἐπανείρῃ. An ἐπανείρῃς?

2. γρυποὶ F. Crassus, in Variis Lectionibus Edit. Basil. 1581. pro curvantur, vigilant, legendum monet. Omnes enim, ἄγρυπνοι, habent; sed perperam. In purulentis Hippocrates ait, eorum οἱ μὲν ὄνυχες γρυποῦνται (42. 32.) Aretæus (42. 27.) Phthisicorum, ait, ὄνυχες γρυποί. Ætius hæc ex Aretæo, uti totum fere hoc caput, desumens, ἄκρα ψυχρά· ὄνυχες πελιδνοί, καὶ γρυποῦνται. Unguium uncatio, quam γρύπωσιν vocant. Cæl. Aurel. (L. 2. c. 32.)

24. ὡς τῆγε. An rectè?

26. βραχείη. An ῥαγὴ ἢ? vel ῥαγῇ, ut (70. 30,) ἢν μηδεκω ῥαγῇ. Vel an φορῇ deest? ἐπὶ βραχείῃ φορῇ τοῦ ὑγροῦ (58. 26.)

29. ἀνίῃ. Num ἀνίῃ?

31. τῆς ἄνω ἴξιος τῆς ὁδοῦ. τῆς ὁδοῦ, videtur Glossema; ἴξις enim τὴν εὐθυωρείαν (rectam viam) significare apud Ionas à Corintho notatur, atque ita à Galeno (in Exeg.) apud Hippocratem usurpari dicitur. Aretæus etiam, οἶνος ὠκὺς μὲν ἐς τὴν ἄνω ἴξιν inquit (115. 29.) ἴξις πόρων (61. 22.) V. Lexicon, in voce ἴξις.

XV,

12. βύζεται. Ita legendum, licèt vox inusitata; formatur autem ab Adverbio βύζην, quod frequenter apud Hippocratem reperitur, ut (237. 17.) αἷμα βύζην ἀπῄει: exponitur autem à Galeno, Erotiano, & Hesychio, ἀθρόως. V. Lexic.

οὐ μάλα βήσσουσι. Ita lego, Ætii authoritate, licèt Codices omnes habeant οὐ μάλα βήσσουσι. Ille enim, immutatâ paululum Dialecto, εἰ μὲν ἐν ἀπὸ κεφαλῆς φέροιτο, γαργαλισμὸς τῆς ὑπερῴας γίγνεται, καὶ ἀνάχρεμψις πυκνή, καὶ οὕτως ἀποπτύουσιν. ἐρεθίζονται γὰρ πρὸς βῆχα, καὶ οὐ πάνυ βήσσουσιν. (171. 36.) Illud autem θυμὸς ἐγγίγνεται, quod ex Aretæo reddit Ætius, ἐρεθίζονται πρὸς βῆχα, loquendi forma est ex Hippocrate desumta (Progn. 39. 25.) βηχές τε καὶ θυμὸς πτύειν ἐγγίγνεται, καὶ οὐδέν τι ἀποπτύουσιν ἄξιον λόγου; in quem locum commentans Galenus ait, θυμὸν εἴρηκε τὴν νῦν προθυμίαν ἣν ἴσχουσι πρὸς τὸ βήττειν, ἐρεθιζόμενοι μὲν ὡς πρὸς τὸ σύμπτωμα, παραχρῆμα δ' αὐτοῦ παυόμενοι καὶ μόνον ἀρχῆς τοῦ βήττειν πειρώμενοι. Aretæus hoc ipse explanat, (23. 25.) βὴξ γὰρ ἀτελής, προθυμίη δὲ μοῦνον. Et (50. 8.) βὴξ, πολλὸν θυμὸς ἐγγίγνεται, καὶ βραχέα, ξηρὰ βήσσουσι. Itaque οὐ certè, contra omnium Librorum authoritatem, legendum.

18. ἀπολυόμενον. Malim ἀποπτυόμενον. Sputum enim, quo minùs fluidum est, eo faciliùs in globulos formatur, & expuitur, difficiliùs autem liquefit & dissolvitur. Ætius hæc transcribens ait, εὐθὺς ὑπὸ τὴν γλῶσσαν ἔρχεται στρογγύλον, καὶ ῥᾳδίως ἀποπτύεται. Et Alexander Trallianus (L. 7. c. 1.) Γνωρίσεις δ' ὅτι οὐκ ἐκ τῶν κάτωθεν μερῶν, ἀλλ' ἐκ τῶν περὶ τὴν φάρυγγα καὶ τὴν ἀρτηρίαν, ἐκ τοῦ μόνον ἀναχρεμπτομένοις αὐτοῖς καὶ βήσσουσι πάνυ ἀναπτύεσθαι.

26. φθορῆς. An φθόης? siquidem ex hoc affectu in Phthisim præceps est transitus. Ην ἐντὸς ἐξ Ἀποστάσιος, ἐν τῷ Πνεύμονι φύηται, ἢ ἐκ βηχὸς χρονίης, ἢ Ἀναγωγῆς αἵματος, καὶ ἀναδόσηι πύον, Πύη καὶ φθίσις κεκλήσεται (41. 30.) qui affectus φθόη etiam vocatur, (42. 13.) Vel num φορῆς legendum? ut G. scilicet ut sanguinis effusio ab Asperâ Arteriâ fieri dicatur.

28. τευ. An τευ, pro τινος, Ionicè? certè τευ τόπου separatim legendum, non, ut apud G. τούτου.

32. Εμπυοι. An Εμπύαι? Ita (41. 32.) ἢν γὰρ θώρηξ ἢ πλευρὸν ἐμπυήσῃ, ἐπανάγηται δὲ διὰ τοῦ πνεύμονος, Εμπύη οὐδὲ τοὔνομα.

XVI,

14. αὐλισθέν. Num ἀλισθέν? ut (17. 17.)

22. τῷ πλήθεϊ γὰρ ἡ διαφορὴ &c. Meliùs fortasse τῷ πλήθεϊ ad præcedentem sententiam rejici posset, ac legi ἡ δὲ διαφορὴ &c. Etenim antea de signis ex minore vel majore copiâ sanguinis aliquid dixerat; nunc autem de iis tantùm agit, unde dignosci possit si ex Venâ vel Arteriâ fluxerit.

32. ἰκτείης. Legendum ἰκτείη, ut (15. 20.) ἰκτείη δὲ ἀρκέσει ἁπλῆ. & (112. 9.) σύμψις μὲν ἡ ἰκτερίη.

XVII,

6. ξὺν τῳ. Vocem aliquam potiùs deficere crediderim, ut σπάλῳ, quam τῳ hic pro τινι usurpari; neque enim aut commune aut sanum genus loquendi videtur. Substantivo certè alibi semper utitur in occasione simili, ut (68. 25.) τάδε καὶ ξὺν τῇ τροφῇ. & (68. 29.) ἄλλοτε μὲν ἰδίῃ τάδε, ἄλλοτε δὲ ξὺν τοῖσι κοπτείοισι.

10. μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι μελαγχίης· ἔμετοι φλεγματώδεες,

πώδεες, H. μετεξετέροισι οὐδὲ μέσφι μέλαφρένα ἔμετοι φλεγματώδεες. G. V. Fortaſſe μετεξετέροισι δὲ καὶ μέσφι μελαφρένα· οἱ δὲ ἔμετοι φλεγματώδεες.

11. μέζων ἐῃ τουτέων ἀποσιτίη, πλῆθος πολύ. An μέζων ἐῃ ἀποσιτίη, τουτέων πλῆθος πολύ?

15. παγετώτερον. Inuſitatè, neque bene formatur comparativum hoc ex Subſtantivo πάγετος. Malim παγερώτερον, ut (110. 7.) τὸ παγερὸν ἴσχει.

31. καταπίνῃ. Certè vox mendoſa. *Craſſus* vertit, *Si in pectore noxa ſit*; quid legerit, voci καταπίνῃ ſimile, conjicere nequeo. Inter Varias Lectiones legendum monet, *Si à pectore abſorbeat*. An ἐπανίῃ? his enim præpoſitionibus verba in ſimili caſu decomponit, ut ἐπανάγεσθαι διὰ τοῦ πνεύμονος (41. 32.)

XVIII,

3. ἐ. Delendum puto. Inflammationes enim æſtate maximas oriri minimè dubium eſt. Οἱ Καῦσοι ἐν τῇσι θερινῇσι μᾶλλον γίγνονται. Hippoc. (L. 2. Epid. 995.) Sequitur etiam apud *Aretæum* homines mori ἔαρος δεύτερον, φλεγμονῇ καὶ πυρετοῖσι Καυσώδεσι.

7. ἀπογνώσι. Malim, ἀπόγνωσις. Etenim malam ſpem ex deſperatione omnimodâ ſequi, abſurdè dicitur; δυσελπιστίη, ἀπόγνωσις τοῦ βίου, cum gradatione expreſſio eſt.

20. ὠκυφόνε F. M. ὦ κύφων τοῦ G. V. H. *Goupylus* inquit, O cyphon, exclamatio eſt indignantis, Dii veſtram fidem! Quânam authoritate fretus hoc ita exponat, haud reperio. Ὠκυφόνε certè, vox *Homericè* compoſita, commodiſſimè legi poteſt. *Paulus* (L. 3. c. 24.) καρδία πάσχουσα ὀξὺν ἐπιφέρουσα θάνατον. *Aretæus* infra, τόσον τε τάχος τοῦ ὀλέθρου (18. 25.)

29. Βουβῶνες οἱ λοιμώδεες Ἥπατος. Ἥπατος pro Ἥβης falſò hic ſcriptum ſuſpicor. Ita parum enim proprii ſunt Jecori Bubones Peſtilentes, ut hujus Viſceris Tumorem aut Ulcus nuſquam Bubonem appellari meminerim. Inguen contrà in Peſte perpetuò occupant. Quin & ex eo tantùm quòd τὰς βουβῶνας adeò frequenter infeſtent, βουβῶνες etiam hi Tumores dicti ſunt. Ita Βουβὼν à *Polluce* (Onomaſt. L. 2.) deſcribitur τὸ περὶ βουβῶνας οἴδημα μετὰ φλεγμονῆς. Quænam verò partes hoc nomine appellentur, ita definit *Rufus Epheſius*, (de Appel. Part. Corp. Hum. 24.) Βουβῶνες δὲ τὰ ἔμπροσθεν τῶν μηρῶν τὰ παρὰ τὴν Ἥβην.

33. ἐστάθη. Ita legendum, non, ut G. ἐτάθη. Sic (19. 14.) γνώμη εὐσταθέστεροι. & (20. 14.) ψυχῆς κατάστασις.

XIX,

15. καί. An ἀλλὰ καί?

18. Ἐστι δ' ἧς τῆς νόσου εἶδε. Hæc peſſimè vitiata eſſe manifeſtum eſt. An Ἐστι δὲ τῆσδε τῆς νόσου ἰδέη? ut (33. 30.) Σκοτώματος δὲ ἡ ἰδέη, βάρος τῆς κεφαλῆς.

33. εὔχροίη. Legendum exiſtimo, ἀχροίη. Ita in Venæ Cavæ Morbo, quem Cauſi ſpeciem eſſe dicit, (25. 30.) προσώπου ἔρύθημα ξὺν ἀχροίῃ (25. 11.) & (42. 9.) ἀγρυπνίη, ἄχροια, καὶ τἆλλα πάντα ὁκόσα οἱ πυρεταίνοντες. Signum revaleſcentis Cardiaci dicit, cùm ei eſt πρόσωπον εὔχροον (114. 29.)

XX,

10. τἆλλα· ἀτὰρ καὶ τὰ ἄλλα. Quid hæc ſibi velint, equidem prorſus ignoro.

17. ἀλλοφάσσειν. Ita optimè ex F. cum antea, ἄλλο φασὶν, nullo ſenſu legeretur. Ἀλλοφάσσοντες autem, vox ab *Hippocrate* uſurpata, (Prænot. 44. 28.) à *Galeno* (in Exeg.) exponitur, παραπαίοντες, παραφρονοῦντες. V. Lexic.

23. ἐρέυσι. Meliùs fortaſſe ὀρέυσι, ut F.

XXI,

μέρη. Malim legere, φέρει vel ἔχει; quid enim μέρη hic ſignificet? τὰ πρῶτα per ſe frequenter adhibet, & adverbialiter, ut (44. 19.) τὰ πρῶτα ὑδατώδεα, ἔπειτα &c. Et, τὰ μὲν ὦν πρῶτα, πολλὰ καὶ χολώδεα, ἔπειτα &c. Poſtea verò, pro ξηϊδίως ἄπονος, malim ῥηϊδίως τε καὶ ἀπόνως, ut apud *Hippocratem* (Prænot. 45. 19.) ἣν ῥηϊδίως τε καὶ ἀπόνως ἔχειν δοκέῃ.

28. χορδή. Malim χορδαί. Nam uti refert *Cæl. Aurelianus*, Veteres Græci inteſtina *Chordas* vocaverunt (Ac. Morb. L. 3. c. 7.) Et *Homerus* ait, χορδῇσιν λιπαρῇσιν (Βατραχ. 221.)

32. εἰλεώδεσι. *Stephanus* in Theſ. Ling. Græc. & *Scapula*, εἰλεώδης, ex *Aretæo*, exponunt, *ileo laborans*; quod quidem in hoc loco niſi abſurdè neutiquam ſignificârit; neque verò alibi apud Authorem hunc legitur. *Conſtantinus* vocem hanc apud *Plinium* (L. 20. c. 4.) eodem ſenſu inveniri falſò notat; *Plinius* enim illic, *ilioſos*, dicit. Idem *Conſtantinus* τὰ εἰλεώδη, *inteſtini tenuis torſiones*, exponit; ſed Authorem nullum, in quo id ita uſurpatur, adducit. Equidem valde dubito an vox hæc uſpiam, niſi apud *Hippocratem*, idque ſemel tantùm (Epid. L. 3. Æg. 9.) occurrat; γυναικὶ ᾗ τὰ εἰλεώδεα δυσφόρως ὥρμησεν. *mulieri, cui inteſtini tenuis torſiones graviter ingruerunt*. *Foeſius* tamen vocis hujus in *Oeconom.* mentionem non fecit. Sed neque hoc ſenſu hic tolerari poteſt: neque verò eo quo ego illam tranſtuli, ſcilicet, *Ileum ex cibis iis maximè contrahi, qui Ileum inferre ſolent*. Certè hic legendum, πιμελώδεσι, *pinguibus*: quod non modò cum Experientiâ congruit, ſed & cum iis quæ *Ætius* ex *Archigene* his omnino ſimilia profert, de causâ Ilei, Αἰτίη δὲ Εἰλεοῦ, διαφθορὰ σιτίων πολλῶν τε καὶ ποικίλων καὶ ἀξυμφόρων, καὶ μάλιστα τῶν κεκαπνισμένων κρεῶν. Hæc ex MS. in Bibliothecâ *Bodleianâ* exſcripta ſunt, ut & ea quæ in Notâ ſequenti leguntur.

XXII,

2. ἀνελήφθη. Legendum, ἀνεθλίφθη, *quibus inteſtinum in ventrem non retruſum, ſed violenter colliſum eſt*. *Ætius* enim hæc ita exprimit, συμβαίνει δὲ καὶ οἷς ἔντερον εἰς τὸν ὄσχεον σὺν τῇ κόπρῳ κατίον, εἶτα ἀνεθλίβη μετὰ βίας.

28. παντί. An πάντῃ? ut (24. 15.) πάντῃ τοῦ Ἥπατος σπίδναται.

XXIII,

22. πόνος βαρὺς, βαρύτατος. Simili loquendi formâ utitur *Cæl. Aurelianus*, (Ac Morb. L. 3. c. 18.) anhelatio crebra atque creberrima.

34. ἕλκοντα, An ἕλκονται? Trahuntur enim deorſum à Jecore Diaphragma & Pleura, utpote quod ex iis ſuſpenditur.

ἤρτητο. An ἤρτηται? V. 48. 8.

XXIV,

2. διήλλαντο. An διηλλάξαντο? ut (104. 16.) διηλλάξαντο τὸν κίνδυνον. A διάλλομαι, διήλαντο legi deberet, Phraſis tamen haud congrua.

6. σὺν πλήθεϊ. An σὺν πλήθει? & ὡραίων pro ὡείων, uti ſemper fructus horarii ab omnibus vocantur, & ab ipſo (150, 35.) ἀκροδρύων τὰ ὡραῖα.

17. ἀποτελέως. An melius ἐπὶ τέλος?

28. περί. Melius ἡ περί.

XXV,

4. καθέν. Meliùs ita, quàm antea ſeparatim καθ' ἕν. malim tamen, χυθὲν, ut 65. 23.

15. κειμβάνη. Legendum, κειμένη. Nam Aorta ad ſiniſtram Venæ Cavæ, non hæc ad illius lævam jacet.

20. εἶδον G. ἰδέην H.V. Et, Καύσον G. H. Καύσε V. Legendum credo, ὁκόσοι τήνδε τὴν κατάστασιν εἶδον, ἰδέην Καύσε ἐκάλεον. Ita (119. 26.) Τὴν τῆς Κοίλης φλεβὸς φλεγμασίην καὶ Παχείης Αρτηρίης, αἳ παρὰ ῥάχιν τέτανται, Καύσε ἰδέην ἐκάλεον οἱ πρόσθεν. Quoniam duæ hæ voces εἶδον & ἰδέην, altera alteram, proximè sequebantur, ac sibimet haud absimiles erant, Librarii ambas in Textu locum servare non debere existimarunt: itaque alii hanc, alii illam, expulerunt; aut forte alteram incuriâ omissam, ac postea in Margine ascriptam videntes, hanc receperunt, illam ejecerunt.

21. ἐπεὶ τὸ θηριῶδες. An rectè? an ἔπειτα pro ἐπεὶ τό?

XXVI,

29. Ορθῶς τάδε. Ορθοστάδην legendum credo. *Hosce morbos ita patiuntur ægroti, ita ut ex iis tamen decumbere & lecto affigi non cogantur.* Eo sensu hac voce frequenter utitur *Hippocrates*, ut (Epidem. L. I. 944.) πουλὺ χεῖρον (πυρετοὶ) παρέμενον ὀρθοστάδην τε καὶ κατακειμένοισι. ibidem (938.) πλείστοισιν ἀπύρεξιν ὀρθοστάδην; in quod commentans *Galenus* inquit, ὀρθοστάδην εἴρηκε δηλῶν τοὺς ἀνθρώπους τοὺς τὰς νόσους φέροντας ἀλύπως περιερχομένους, καὶ μὴ καταναγκαζομένους κλινήρεις γίνεσθαι. Eodem sensu hâc voce utitur *Aretæus*, (71. 16.) χρονίη νοῦσος, καὶ ὀρθοστάδην Καχεξίη.

33. ἀλλ' ἤ. Num ἀλλά?

XXVII,

15. αὐτέων καὶ ὑστερῶν φλεγμονάς. Mendum in hisce verbis aliquod latet; quædam fortè deficiunt. Quâ ratione restitui possint, conjicere nequeo; sensum facilè capio. Fieri posse dicit, ut Vesica Urinæ suppressionem patiatur per consensum cum aliâ parte, putà, si inflammetur Uterus Mulieribus, aut Intestinum *Rectum* in Viris; quoniam ea per Membranas Utero in illis, *Recto* in his annectitur. Membranarum, quæ Uterum & Vesicam jungunt, inflammationem, *Soranus* causam reclinationis ac retractionis Uteri prædicat; quidni eadem Urinam quoque in Vesica supprimat. An πλευράς pro φλεγμονὰς legendum? quæ pars Uteri vocatur apud *Soranum* & *Rufum*.

18. πληρεμένης. Legendum πληρεμένη.

19. δεῖσχη τά. Meliùs δεῖσηται τά.

24. ἐν δέκα H. ἐν ιδ'. G. *Aretæum* credo, *Hippocratis* doctrinæ observantissimum, *Peracutorum* morborum terminum, circa *decimum* potiùs, quam *quartum atque decimum* diem præscripsisse. *Acuti*, inquit *Hippocrates*, (Aph. 23. L. 2.) Τὰ Οξέα τῶν νοσημάτων κρίνεται ἐν τεσσαρεσκαιδέκα ἡμέρῃσι. *Galenus* autem in voces, κάτοξυ νόσημα (Aph. 7. L. 1.) commentans ait, τοῦτο ἂν εἴη τὸ αὐτίκα ἀκμάζον. & in Aph. 10. L. 4. ὅτι δὲ λίαν ὀξέα κέκληκε νῦν, ἃ πρόσθεν ὠνόμασε κάτοξεα, δῆλον παντί· καὶ μέντοι καὶ ὅτι τῶν τούτων κρίσεως ὅρος ἐστὶν ἡ ἑβδομὰς ἢ προσθήκη, λέλεκταί μοι καὶ τοῦτο.

27. ὠχρὸς ἱδρώς. Legendum credo, ψυχρὸς ἱδρώς. De *luteo sudore*, uti vertit *Crassus*, mentionem nullibi factam reperio; *frigidas* autem morientibus præsertim, cum *Convulsione*, familiarissimus. *Ætius* de Satyriasi affectis dicit, ἱδροῦσι ψυχρόν, ὁποῖον συμβαίνει καὶ τοῖς ἐπὶ τοῖς ἄλλοις Σπασμοῖς ἀπολλυμένοις.

31. βεσαρήσει H. βεσαρήσει, καὶ πνεύματι. G. V. Haud mihi persuadere possum, *Aretæum*, utut *Pneumaticæ* Sectæ addictum, utut etiam (58. 6.) ἔδεσμα φυσῶδες καὶ Βέσαρυσιν Hydropas generare dicat, Vesicam flatibus imflammari credidisse. De iis tantùm rebus loqui videtur, quatum fortuitâ assumtione Vesica afficitur, uti cum de causâ Diabetis agit (59. 33.) Οὐκ ἀδόκητον καὶ δηλητήριον κοτε τήνδε τὴν αἰτίην ἴσχειν, ὧν ὁκόσα Κύστει καὶ Νεφροῖσι ἐνσκήπτει. Illud itaque (καὶ πνεύματι) meliùs omitti posse censeo.

32. πάντα κακίων. Hæc duo verba rectissimè se non habere suspicor. πάντα τὰ κακίων H.

XXVIII,

14. σπλάγχνα. Certè legendum, Σπλῆνα. Σπλάγχνα enim, omnia generaliter Viscera, significat. Itaque mox rectè ait, ἢν ἐξαπίνης ἀνώϊσσος γίνηται, καὶ ἐκβιάσηται τὰ σπλάγχνα, omnia nempe Viscera, vel ex iis quælibet, indicans. Jam verò, cum de singulis partibus agat, quas Uterus è loco suo commotus impetit; eumque modò directè sursum ferri sub Pectoris cartilaginem, modò obliquè ad dextram aut sinistram: jecurque, quod ad dextram partem situm est nominet, ineptè prorsus σπλάγχνα postea dixerit, rectissimè vero Σπλῆνα, quod Viscus in sinistrâ lateris parte, Jecori oppositum, jacet. Ita in Curatione hujus mali, de Utero ibidem loquens, (123. 24.) ὀπίσω χάζεται, ἠδὲ ἄνωθεν· ἢν δ' ἄν ποτε καὶ ἔνθα καὶ ἔνθα, ποτὶ Σπλῆνα καὶ Ηπαρ.

22. ἀτονίη. Certè legendum ἀφωνίη. Imbecillitas rectè quidem pro Symptomate nominatur, ubi malum hoc nondum accessit, sed jam instat, ut infra, (32.) Ην ἐν ἄρξηται πάσχειν, ὄκνος ἔργων πρήξιος, ἔκλυσις, ἀτονίη. Hîc autem mulier in ipsa Suffocationis impetu acutissime moriens describitur: ἐπιέζετο ὠκέως στενοχωρείη Ηπαρ, Διάφραγμα, Πνεύμων, Καρδίη. τοὔνεκεν ἄπνοιη ξυνιέναι δοκέει καὶ (non ἀτονίη, sed) ἀφωνίη. Oppressio scilicet omnium Respirationis partium, Diaphragmatis, Pulmonum, Cordis, quæ *spiritum*, eodem quoque tempore *vocem* elidit. Ita cùm de alio Morbo huic simili loquitur (25.) fit, inquit, ξὺν πνιγὶ καὶ ἀφωνίῃ. In Symptomatis, ubi mulier jam conciderit, (29. 5.) simul ponuntur πνὶξ καρτερή, ἀφωνίη. Inter hujus affectus perpetua symptomata rursus nominatur ἀφωνίη (29. 21.) Arteriarum *Carotidum* compressionem inter Suffocationis causas ponit *Aretæus*; quæ quare ita vocentur exponens hæc habet *Rufus*, lectu non indigna; Καρωτίδας δὲ τὰς διὰ τοῦ τραχήλου Κοίλας ὠνόμαζον πάλαι, ὅτι πιεζόντων καρώδεις καὶ ἄφωνοι ἐγίνοντο· ὤφθη δὲ νῦν τὸ πάθημα, οὐ τῶν ἀρτηριῶν, ἀλλὰ νεύρων αἰσθητικῶν περικειμένων πλησίον. Cum suo nuper tempore repertum, pro confesso autem jam haberi dicat *Rufus*, Arteriarum *Carotidum* pressionem *Comatis* non esse causam, id autem à *Nervis sensoriis* prope has jacentibus oriri: cumque *Rufus Ephesi*, prout in *Cappadociâ Aretæus*, ambo scilicet in *Asiâ minore*, Medicinam exercuerint; profectò verisimile est, si his remporibus extitisset *Aretæus*, eum vel novæ huic de *Comatis* causâ, secus quàm senserint Veteres, opinioni contradicturum fuisse, vel eam ipsum approbaturum. Neque verò, si paulo vel multo post hanc ætatem claruisset, quid de hâc re à Medicis diceretur, ignorare potuit: cùm etiam post hujus ævum, *Ætii* scilicet temporibus, *Rufi* inter cæteros permultos, scripta plurima Medica maximo in pretio haberentur. Itaque pro aliquo hoc argumento fuerit, *Aretæum* ante *Rufum* viguisse. *Rufus* autem (teste *Suidâ*) *Trajani* imperio floruit.

23. Καινῷ κάρφῳ. Malim δεινῷ, vel αἰνῷ, quâ voce, utpote *Homericâ* & *Hippocraticâ*, eodem sensu utitur, (122.10.) αἰνόταται καὶ οἰκτισται. Vel fortasse pro καινῷ, κακῷ legendum. *Hippocrates* Epid.

L. 3. 1085.) inquit, ἄλλῃ τινι καταφορῇ κακῇ νωθρῇ βαρέως ἀπώλλυντο. Καταφορὰ enim apud *Hippocratem* idem quod κῶμα, vel κάρος, significat. Κῶμα δὲ καὶ καταφορὰ (Epid. L. 3. 1109.) *Erotianus* exponit κωματώδεις, Οἱ μετὰ κώματος καταφερόμενοι· κῶμα γὰρ ὁ ὕπνος, καὶ οἷον κοίμημα. οἱ οὖν μετά τινος νωθρίας ἐν καταφορᾷ ὄντες, κωματώδεις καλοῦνται. *Aretæus* dicit (10. 20.) ἐν τῇ καταφορῇ παράφορει.

25. ξυμμορφῇ. Malim ξυμφορῇ. Voces hæ pro se invicem Librariorum incuriâ sæpe positæ sunt, ut 22. 22.

30. αὐτόματοι. Videntur hic quædam lineæ deficere. Neque enim cum sequentibus bene cohærent; neque adhuc distinctionem inter duos istos affectus complevisse videtur. ψύξιες &c. inter causas Hystericæ Suffocationis numerari credo.

XXIX,

18. πηλικωτέρῃσι. Vocem hanc nusquàm invenio. Πηλίκος, quantus, significat. *Herodotus*, ἀπηλικέστερος, *Ionicè* pro ἀφηλικέστερος, *junior*, ponit: quod et hic legendum credo.

XXXII,

8. πόνος ὀπιπόνυ ἴκτιος. An rectè?

9. ὡς. An rectè?

20. ἐπὶ πλεῦνας. Videtur, ἡμέρας, deficere. Ita loquitur (43. 22.) ἐς ἡμέρας πλεῦνας. & rursus, (89. 25.) Absurde enim πλεῦνας ad αἰτίας referatur, *Si caput levi de causâ, vel pluribus de causis, doleat.* Id autem vult, licèt per aliquot dies continuet dolor, nondum Κεφαλαίην vocari, nisi διεξίῃ χρόνῳ μακρῷ &c.

22. πλεῦνον. An πλεῦνα, Symptomata nempe. Πλεῦνον enim, *magis*, significare nusquam reperio.

XXXIII,

2. ἐς. Quidam Codices ἐς, H. εἰς habet. Spiritum igitur & Accentum immutare haud dubitavi, cùm id sensus postulet, & ἐς μέσρι nunquam usurpetur pro, *usque ad*.

3. ἐν ἡμίσεϊ μίμνει. Videtur legi debere, ἀλλ' ἐν ἡμίσεϊ μίμνει, vel μίμνον pro μίμνει.

4. μοῦνον. Videtur redundare.

8. ἱδρὼς ἄχετος τενόντων ἐξαπίνης ἄλγος, ὡσπερεί τινος πατάξαντος ξύλῳ. Tendinum quid sit sudor, explicatu haud facilè est. Legendum puto, ἱδρὼς ἄχετος· τενόντων ἐξαπίνης ἄλγος, ὡσπερεί τινος πατάξαντος ξύλῳ. Ita quoque hæc reddidi. Nervos majores Cervicis *Cælius* à Græcis Τένοντας vocari scribit: (Ac Morb. L. 3. c. 3.) qui tamen *Tendines* potiùs appellari debent, & in dolore Capitis non rarò & ipsi afficiuntur. *Cælius* inquit in Cephalæâ, (Morb. Chronic. L. 1. c. 1.) Occupat (dolor) occipitium atque colla.

23. ἐγκυβερνέῃ. Vox hæc nusquam reperitur; neque κυβερνᾷν quippiam hic sensûs congrui significat. An, ἐγκυρκανέῃ, vel ἐγκυκανέῃ? nam κυρκανᾷν & κυκανᾷν idem significant. V. Steph. Thes. Græc. Κυρκανᾶται autem ab *Erotiano* exponitur, ταράσσεται, quod hic quidem sensûs optimi est. Vid. quæ de hac voce dicta sunt in Notis ad 73. 15.

XXXIV,

9. τισι. An τῇσι?

26. οὐδὲ ἡλικίῃσι μειλίχιοι. Hæc ita reddidi, *neque ætate procedente quicquam mitigantur*: quem sensum in his verbis solum invenio, eumque duriter sanè ex Græcis expressum. Malim, pro ἡλικίῃσι, legere, ὁμιλίῃσι, *colloquia, consortia*, ἄμικτοι, οὐδὲ ὁμιλίῃσι μειλίχιοι *hominum colloquia defugientes*, &, quando iis intersunt, morosi; scilicet, *nec visu faciles, nec dictu affabiles*. *Maniacos* describens, inquit, φυγανθρωπεῦσι ἐς ἐρημίην, σφίσι αὐτέοισι ὁμιλέοντες (38. 32.) ὑπτάχων μύθων προσομιλίη (85. 13.)

XXXV,

22. θυμηδίην. Malim, ἀθυμίην. *Crassus* vertit, *animi angorem*. In hoc enim differre ait *Maniacos* à *Melancholicis*, quod *Maniachorum* nonnulli vehementer iracundi sint, nonnulli risu ac lætitiâ perpetuâ occupentur, (uti etiam eorum genera eleganter describit in proximo Capite: *Melancholicorum* verò mens perenni tristitiâ obumbretur; & sicubi eorum mæror in lætitiam transeat, in furorem illos agi, & *Maniacos* apellari debere. Ην δὲ ἐξ ἀθυμίης &c. (26.) Dixerat etiam antea *Melancholiam* sibi *Maniæ* principium ac partem videri.

30. Μελαγχολῶσιν. An Μελαγχολέουσιν vel Μελαγχολίῃσι?

31. ἀμείβεται. Meliùs forsan ἀμείβηται, ut H. V.

παράλογον τῆς ὀξυθυμίης. *Crassus* vertit, *excandescentiæ delirium*. Videtur legisse, παράφρον τῆς ὀξυθυμίης. Monet etiam pro, *excandescentiæ*, legendum, *tristitiæ*: unde in alio Exemplari, ἀθυμίης invenisse putandum est.

XXXVI,

5. νωθροὶ ἔασι ἀλόγως, ὕπνῳ ἐπ' αἰτίῃ. Cum ἀλόγως idem significet quod, ὕπνῳ ἐπ' αἰτίῃ, malim istam istasve voces ex hoc loco auferre, & post ὀργίλοι legere in eâdem lineâ. Ita (34. 14.) ὀργίλοι οὐκ ἐπ' αἰτίῃ τινι, δύσθυμοι δὲ ἀλόγως.

Τεκμηρίων. An Τεκμήρια?

6. Μελαγχολίης ἀρχῇ. Videntur hæ duæ voces ex Margine desumtæ, ubi eas aliquis ascripserat ut notaret hic inveniri *Melancholiæ incipientis* signa: quod submonuerat *Aretæus* dicens, Τεκμηρίων vel (Τεκμήρια) μὲν οὖν οὐκ ἄσημα. Ita etiam (77. 37.) Ατὰρ οὐδὲ ἴσχει τέκμαρ οὐδὲν ἡ ἀρχὴ τῆς νόσου μέγα. Vel fortasse transposita sunt, & legendum. Τεκμήρια μὲν οὖν οὐκ ἄσημα, Μελαγχολίης ἀρχῇ.

10. ὁκόσα γὰρ ὑπερεκτρέποντες ὕπνῳ οὐ χαχοῦ. Sensus ex his verbis facilè elici potest, tamen ὕπνῳ οἱ non sanam esse Lectionem suspicor. *Crassus* vertit, *Quotquot enim à naturali statu valde aliena sunt, ea non protinus huic malo insunt, sed per quietem sese offerunt*. Videtur plura, non tamen saniora legisse.

20. σφυγμοὶ ἴκελοι τῷ ψύχεϊ, quid sint, nescio. *Crassus* monet legendum, affectui: quare, πάθει, in quodam Codice reperit; quod tamen sensum haud illustrat.

22. Ως ἐξ ἄλλης ὀργυμίῃ. Comparatio certè longè petita. Crediderim pro ἐξ & ὀργυμίῃ legendum ὀξυεργμίῃ, & mendum quoque aliud subesse. G. legit ὀργυμίῃ. Ita (19. 11.) στομάχου ἴδια, ἐρεύξιες ὀξυρεγμίῃ. & (67. 22.) φύσαι βρομώδεες μὲν αἱ ἄνω, καὶ ὀξυρεγμιώδεες.

26. ἤ. Redundat, puto.

XXXVII,

23. αἵδε αἱ περιφράσιες, καὶ γὰρ ἄνδρα ἐξάπλωσι. Malim hæc ita legere, Αὗται δὲ αἱ περιφράσιες, αἳ καὶ ἄνδρας ἐξάπλωσι. *Ætius*, qui multa ex *Aretæo* de Maniâ exscribit, hæc ita exprimit, ἁλίσκονται δὲ τῷ πάθει — καὶ οἱ τὰς συνήθεις ἐκκρίσεις ἐπισχόμενοι· διὰ τοῦτο καὶ γυναῖκες ἐνίοτε μαίνονται, αἷς ἐπέχηται τὰ καταμήνια.

26. ἀγωνίκης. Legendum ἀγωνίης, ut 50. 28.

33. λυκύθων ἔκπλωσιν. Verba paucula hic ad explendum sensum deficere videntur, qualia in Versione addidi. Paulus (L. 3. c. 14.) ait Melancholicorum, τοὺς μὲν δοκεῖν εἶναι σκεῦη ὀστράκινα, καὶ φοβεῖσθαι τὸ καταγῆναι.

XXXIX,

1. τῷ. Legendum ἢ τῷ.

9. ἄλλης. Malim, ὅλης. Neque enim de ullo *Sensu* antea locutus est.

15. ἀναλθές. Malim ἀναλδὲς, quæ vox *Hippocratica* à *Galeno* & *Erotiano* ἀναυξὲς, ἄτροφον, exponitur. Etenim, quibus modis afficiatur *Crus* hoc, Ἀπόπληκτον ab *Hippocrate* dictum, explanat: νεκρῶδες scilicet id *sensu* carere indicat, ἀκίνητον *motu*, ἀναλδὲς autem *nutrimento* quoque *destitui* ac *minui* & *tabescere*; quæ sanè omnia in *Crure* vehementi *Paralysi resoluto* eveniunt. *Hippocrates*, (Lib. De Artic. 823. 2.) quibus os femoris luxatum est, inquit, ἀκίνητον παντάπασιν καὶ ἀναυξὲς ὅλον τὸ σκέλος γίγνεται. In imo Versionis Latinæ notavi, Ἀπόπληκτον σκέλος, quod ex *Hippocrate* citat *Aretæus*, reperiri Epidem. L. 3. à *Dureto* (Com. in Coac.) deceptus, qui id illic legi monet haud verè; pro comperto enim habeo verba hæc in isto Libro haud legi; neque sanè, post longam & frequentem conquisitionem, Ἀπόπληκτον σκέλος apud hunc Authorem ullibi deprehendo. *Paulus* etiam in Capite de Apoplexiâ (L. 3. c. 18.) eadem ex *Hippocrate* profert, φησὶ γοῦν Ἱπποκράτης, Ἀπόπληκτον αὐτοῦ τὸ σκέλος ἐγένετο.

24. ἢ ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ ξύμπαντα. Malim, ἢ ἰδίῃ καὶ ἰδίῃ, ἢ ξύμπαντα, *vel per se singula, vel simul omnia.*

29. ἑλκέων νόσοι. Quid hæ voces hic significent, divinare nequeo. An ἑλκούμενα, vel aliquid simile?

32. κείσιος. Legendum puto, χρήσιος.

XL,

6. περάτωνδε. Vox hæc pro, περατῶνται, incuriâ huc irrepsit.

13. τόδε. Malim, τάδε, scilicet νοῦσα.

14. προσθέδοι. Malim προσπελάδοι, ut 17. 34.

23. ὅκως ξύλα ἱκανὰ καταξέων. Non dubito, quin insigne mendum his verbis insit; ea saltem non intelligo.

τὰ μέλεα βραχύτερα ἑωυτέων γίγνεται. Forsan, pro ἑωυτέων, ὑγιέων legendum. *Hippocrates* (Lib. de Artic. 821.) hæc habet. Οἷσι δ' ἂν κατὰ τὸ ἰσχίον ἐξάρθρησις γένηται, τούτοισι τοῦ μηροῦ τὸ ὀστέον οὐκ ἐθέλει ξυναύξεσθαι ὁμοίως· τοῦτο γὰρ ἐγγυτάτω τοῦ τρώματός ἐστιν, ἀλλὰ βραχύτερον τοῦ ὑγιέος γίγνεται.

XLI,

17. εἰ μὴ τὸ σῶμα ξυνάγει πάντοθεν, ἀδόκητος ὁ πάταγος. Malim hæc ita legere & interpungere, εἰ μὴ τὸ σῶμα ξυνάγηται, ἔνθεν ἀδόκητος ὁ πάταγος.

22. ὑγιέα τὰ σιναρά. Nominativo præponi debet Articulus, quod hic est ὑγιέα; pars enim ista faciei quæ sana est, intenditur, & decolor est, & oculum habet altero ampliorem: eò quòd altera pars quæ convulsionem patitur & contrahitur hanc quidem vehementer intendit, non tamen mali quicquam ei communicat. Legendum ergo, τὰ ὑγιέα σιναρά.

30. ἐντός. *Crassus* male legerat, ἐκτός. Nam, *externâ causâ*, vertit.

XLII,

6. δίαι. An non meliùs, δηλοῖ? molestia scilicet, imbecillitas, & colliquatio *manifestum faciunt* febrem non desinere interdiu, licèt eo tempore delitescat. Ita (62. 10.) δηλοῖ δὲ τὸ πόνον, & (71. 27.) ἰδέα δηλοῖ.

28. ὥσπερ καὶ τὰ στερεά. Hæc mendosa esse opinor.

31. ποιεῖ. Num rectè?

36. ῥομβοειδέα. *in rhombi figuram.* Figura hæc nullo modo Ossium istorum figuræ similis est. Costæ enim omnes ex Osse uno atque incurvo consistant, cujus circumferentia convexa ad exteriorem partem spectat: adeoque linea quæ Costæ cujusvis vertices, per superficiem ejus externam ducta, conjungit, una, atque eadem curva & convexa est. Illas itaque similitudine nullo modo referunt *Figuræ Planæ*, *Rhombus* & *Rhomboeides* dictæ; cùm earum utraque, utpote *Parallelogramma*, constet ex *Angulis* quatuor atque totidem *rectis lineis*. Idem de *Figuris Solidis*, *Rhombo* & *Rhomboeide*, dicendum. Nam cum hic pariter atque ille describatur ex *Figuræ Planæ* eodem nomine appellatæ convolutione circa alteram ex Lineis suis Diagonalibus manentem immobilem, liquet etiam omnem undique horum Corporum *superficiem* describi à duabus *Rectis Lineis* quæ eorum vertices connectunt, *Angulum* autem ipsæ simul in *Superficie* constituunt. Legendum credo, ῥοιβοειδέα, aut ῥοικοειδέα, *recurva*. *Corinthus* enim apud *Ionas* significare inquit Ῥοικὸν, τὸ εἴσω νεῦον καὶ στρεβὸν, ὃ καὶ ῥοιβὸν λέγεται. Et *Erotianus*, ῥοικώδη, ἁπλᾶ καὶ γαῦσα καὶ στρεβλὰ ἐκάλεσαν. Verbum certè illud ex *Hippocrate* petitum est, (Lib. de Artic. 810.) καμπυλώταται δὲ πλευραὶ ἀνθρώπου εἰσὶ, ῥοβοειδέα τρόπον. Sed legendum illic etiam, ῥοιβοειδέα vel ῥοικοειδέα, vel etiam ῥοβοειδέα. Nam uti notat doctissimus *Foësius* in hunc locum, ῥοβὸν, idem quod ῥοικὸν aut κυλλὸν, significat, atque ita id usurpat *Galenus* (Com. 3. in Lib. κατ' ἰητρεῖον.) Hanc etiam sententiam spectat *Erotianus* in *Vocum Hippocraticarum Collectione*; locus autem perquam vitiosus est, uti innuit *Foësius*, (Com. in Lib. de Artic.) & sic legendum monet, Ῥοβοειδέστατον, καμπυλώτατον· ῥοβὸν γὰρ καὶ γαῦσον τὸ στρεβλὸν λέγεται· καὐτὸς δέ που φησι, καμπυλώταται δὲ ἀνθρώπου πλευραί εἰσι, ῥοβοειδέα τρόπον, τουτέστι πλαγίως, ἐπὶ τῷ κατά τι μὲν κοίλου, κατά τι δὲ καμπύλου. Rursus *Hippocrates*, (in Mochlic. 842.) πλευραὶ δὲ κατὰ τὰς διαφύσιας τῶν σπονδύλων, νευρείοις, προσπεφύκασιν, ἀπ' αὐχένος ἐς ὀσφὺν ἔσωθεν· ἔμπροσθεν δὲ κατὰ τὸ στῆθος, χαῦνον καὶ μαλθακὸν καὶ ἄκρον ἔχουσαι, εἶδος ῥομβοειδέστατον τῶν ζώων. Similis hic error ac apud *Aretæum*. *Galenus* (Exeg. *Hippoc.*) ῥαιβοειδέα, καμπύλον, exponit. Sed Librariorum hæc errata fuisse credendum est; veramque lectionem, sive ῥοιβοειδέα, sive ῥοικοειδέα; quarum utramque vocem *Ionicam* esse antea demonstratum est; in earum verò locum, cum valde inusitatæ & antiquæ sint, ῥομβοειδέα, voculam communem neque sono absimilem, irrepsisse minimè mirum est.

37. ἄρθρα ἐναργῆ. Videtur Glossema in sequentem vocem ἔξαρθρα. *Hippocrates* ait, (Lib. de Artic. 787.) ἄλλοι γὰρ ἄλλων μᾶλλον ἔξαρθροι πεφύκασι, ubi *Galenus* ἐξάρθρους vocari scribit, τοὺς ἐκκαμβέα καὶ προέχοντα κεκτημένους ἄρθρα.

XLIII,

5. ἐν. *Crassus* legit, οὐ. Siquidem vertit, Porro Senes in hoc malum non frequenter incidunt.

30. παχύνεται ὁ ὑμήν· ἀτὰρ ἤδε &c. Ita lego, nullâ mutatâ literâ, cum Codices omnes habeant παχύνεται· οὐ μὴν ἀτὰρ ἤδε &c. Etenim ἀτὰρ ἤδε, voces Authori huic frequentissimæ in sententiæ initio semper usurpantur, ut 42. 15. ὁ ὑμὴν autem ut claritas sententiæ constet, pene necessaria sunt. In Var. Lect. (10. 12.) ubi Codex unus, ὁ ὑμὴν, habet, in alio, οὐ μὴν, reperias.

32. φθίσιν ἔλεξα &c. Hæc quidem prorsus haud intelligo.

XLIV,

8. χροιὴ ζοφώδης. Ita lego ex M. cum Codices χροιὴ ζωώδης habeant. *Purulentis* enim *color* semper *luridus*. ζώωδης autem, *floridum colorem*, significat, ut (29. 6.) ἐς χροιὴν ζωώδεες, ἐρυθρότεραι μᾶλλον. At (76. 20.) μέλανες, ζοφοειδέες τὴν χροιήν.

10. μέσφι ἂν ᾖ. Malim μέσφι ἀνῇ, *quoad remiserit*; μέσφι enim, *quoad*, non, *quamdiu*, significat.

14. ἀποτάσιος βιαίως. Ita lego, licèt Codices Græci, Αποστάσιος habeant; quoniam *Crassus*, inter paucas eas, quas Libro suo subjecit, *Varias Lectiones*, ex suis legi debere dicit, *intentione violenta*: quæ quidem, cum pus ex pulmone fertur, non potest abesse. *Abscessus* autem *violentus* incongruè dicitur. *Variarum* istarum *Lectionum* mentionem non facio, nisi quid occurrit à *Græcis* nostris MSS. discrepans, quod quidem perrarò accidit.

25. ἢ ἀνώμαλον. ἢ supervacaneum videtur.

26. ἀποπλυνόμενα. Meliùs fortasse, ἀπολυόμενα.

XLV,

17. τῇ μέσῃ. Num rectè?

23. βρογχίζον. Legendum βρόγχιον. *Rufus* inquit, Τῆς δὲ τραχείας ἀρτηρίας καλεῖται βρόγχος, αἱ δὲ εἰς τὸ πλέγμα ἀποφύσεις βρογχία.

XLVI,

18. πυρσωπέει. Legendum, πυρσωπέουσι.

27. ὑπὸ βαρέης. Quonam modo afficiantur in statu aliquo aëris *Asthmatici*, minimè jam agit. Malim itaque legere, ὑπ' ἀπορίης δὲ τοῦ ἠέρος καὶ διοίγουσι τὸ στόμα, ὡς τῷδε μέζονι χρεόμενοι, *eò quòd aëris valde indigeant*, *os etiam aperiunt*, ut ejus ita quamplurimum attrahere possint. *Ætius* de *Asthmaticis* inquit, τὸ γὰρ εἰσπνεόμενον αὐτοῖς ἔλαττόν ἐστιν, ἢ κατὰ τὴν χρείαν τῆς ἀναπνοῆς.

XLVII,

1. μικροτέρῃ. Codices Græci omnes habent μακροτέρῃ. *Crassus* autem indicat, pro *longiore*, legi, *minore*. Neque dubitari potest, quin, quo minor sit in Asthmate Tussis, eo meliùs cum ægro agatur.

2. τι σιῶν G. H. τι καὶ σιῶν V. Meliùs, τι σιῶν καί.

6. σειόντι. Legendum, σειοῦντι.

13. αἰσχρὸν ὄν. Melius, εἰς χρόνον, *in tempus aliquod*. Neque enim turpitudo in hoc affectu ulla est. οἱ μὲν ἐς χρόνον ἐπαφέροντες (79. 31.) Διαρκέουσι δὲ ἐς χρόνον τινὰ, εἰ καὶ μὴ κάρτα πολλόν (59. 28.)

16. ὅσον βραχείης ἕστης. Hæc sana esse nequeunt.

20. εὐρύτερος. Malim, ἀραιότερος. Ita Phthisi *Pulmonum* obnoxii dicuntur, ἀραιοὶ τὸν θώρηκα (43. 8.) Certè *Pulmonum vitiis*, nulli magis immunes, quàm quibus *Thorax latus* & quadratus obtigit: nulli contrà iis magis opportuni, quam quibus is *arctus*, *compressus*, *contortusque* est. *Pneumode* autem affectis *Thoracem*, neque *contortum* neque *Ulceratum* esse dicit, licèt rariòr atque arctior sit; ideoque non acutus valde morbus existit, sed εἰς χρόνον ἀποτείνεται. Quid quod haud infrequenter eveniat, ut quibus *pectus acutum* est, ii quoque *gibbi* sint; & ergo hos alterâ malæ istius conformationis parte affici, alterâ carere innuit.

28. δεξιά. Malim ἐπὶ δεξιά.

XLVIII,

2. ἐς ὑγιείην. Redundare videntur.

8. ἕλκει. Melius ἕλκεται.

ἦρται. Melius ἤρτηται V. 23. 23. Ubi meliùs etiam ἤρτηται pro ἤρτηθο.

9. ξυνέπεται. An ξυνέχεται?

10. ἄκρῳ τῶν ὤμων. An ἄκρον τῶν ὤμων, vel ἄκρῳ τῷ ὤμῳ, ut eodem casu ponatur quo κληῖδι.

λευκοχρόη. Malim, λευκοχλώρῳ, ut 52. 10, 27. Vid. etiam Not. in 51. 13.

17. μέμνουσι οἰδέει. Quiddam hic, opinor, deest.

28. κακῶδες. Certè legendum, οὐ κακῶδες. *Pus* enim in *Abscessu* malè olere malum perpetuò signum. Πύον, δὲ, ἀλλ' ἐς παχὺ, λευκὸν, οὐ κάκοδμον ἐκδιδοῖ· εὐήθεα τὰ ἀπὸ τῶνδε Ελκεα (63. 22.) Αθρόον δὲ ποτὲ τοῖς εἰρῆσθαι, ὁκόσα μὲν λευκὰ πέπονα, ἄνοσμα, λεῖα, πελιτνώδεα. (44. 26.) Vid. etiam 49. 2.

29. ἀθέλξεται. Malim ἀλθέξεται, ut 69. 21. Vnce ἀθέλγεται utitur *Hippocrates*, sed sensu longè ab hoc diverso. V. *Foës Oeconom.* Αλθέξις, frequens apud *Aretæum* & *Hippocratem* vox; à quâ ἀλθεῖν & ἀλθαίνω & ἀλθίσκειν format *Hippocrates*, quæ *Galenus* & *Erotianus* ὑγιάζειν, θεραπεύειν, exponunt; *Aretæus* ἀλθέξεται ab eâ derivat, ambo ἀλθαίνειν.

XLIX,

2. γὰρ ἐκρέει. Nihil frequentiùs est quàm ut particulæ à Scribis negligentibus pro se mutuò ponantur, uti γὰρ & δὲ pro se invicem, Var. Lect. 23. 16. γὰρ autem hic pro δὲ unum posuisse credo alterum, δὲ, loco δι; quare διεκρέει hic legere velim.

5. ἄπορον &c. Hæc vitiata esse satis constat; sensum tamen verum elicuisse mihi videor in Versione,

26. ἐπιπνοίης, G. ἐπιπονίης. H. Nullo sensu. ἐπιπολῆς satis commode legi potést. Tumor exstat major ipsâ Lienis *superficie* apparens:

20. πάθος. Legendum, πάθος.

L,

5. ἐπαναίσθητον. Annon meliùs ἀνεπαίσθητον?

15. μέλια. Legendum μέρεα.

29. πλατέα. Legendum, παχέα; ut apud *Hippocratem*, (De Aer. Loc. & Aq. 283. 38.) ὅσα μὲν ἂν ᾖ ἑλώδεα, καὶ στάσιμα, καὶ λιμναῖα, ταῦτα ἀνάγκη τοῦ μὲν θέρεος εἶναι θερμὰ καὶ παχέα —— τοῖσι δὲ πίνουσι, Σπλῆνας μὲν αἰεὶ μεγάλους εἶναι.

LI,

6. ἡμῖν. An rectè?

τὸ ἐς ἐργασίην. Τροφὴ, pro τὸ, legendum puto. Ην ἂν ἀμφότερον τὸ Ηπαρ τὴν ἄλλην τροφὴν λάβῃ, τὴν μὲν ἰδίην ἐργασίην ποιέει (51. 23.) & (53. 30.) ἀμφὶ δὲ καὶ ἀτρέπτων ἡ ἀνάδοσις, ἐργασίη γὰρ τροφῆς ἡ ἐς πέψιν ἄπορος.

13. λευκοχρόη. Malim, λευκοχλώρῳ, *color ex albo viridique permixtus*. *Crassus* monet, (in Var. Lect.) legendum, *album cum viridi mixtum*. Statim etiam subjicit, in *Nigro Ictero* colorem esse μελάγχλωρον. Vid. 52. 10, 26, 27.

23. ἀμφότερον τροφήν. Substantiva fœminini generis cum Adjectivo non rarò copulantur, ut hic: ut χρονίῃ νόσου (33. 25.) κοιλίαι πλατέος (42. 25.) quod & apud *Poetas* & *Hippocratem* non infrequens. Id subnotare volui, ne fortasse menda putarentur.

LII,

10. Τῶνδε μέντοι ἡ αἰτίη· εἴδη δὲ καὶ χολῶν ἐπὶ αἰτίη. Hæc ita legi fortasse debent, Τῶνδε μέντοι, εἴδη καὶ χολῶν ἐπὶ αἰτίη. Ex Margine alterum ἡ αἰτίη desumtum credo, ubi notabatur in hoc loco reperiri diversas Icteri causas. Sequetur mox, Αλλὰ καὶ τὰ σπλάγχνά ἐπὶ αἰτίη, simili & congruo dicendi modo.

LIII,

1. οἶδε κινέειν. Sensus hic restitutionem, in loco plane desperato, *Harleyano* Codici debemus, cum antea legeretur εἶδε κενεήν.

10. νέοισι. Malim, καὶ νέοισι.

18. σχέδιος. An, σχεδίως?

21. αἵματος γέννα, ἠδὲ πᾶν ἔργον φύσιος. Malim, ἠδὲ πᾶν ἔργον φύσιος, αἵματος γέννα. Sæpe accidit, ut cùm omissum aliquid in Margine ascribatur, qui ex isto Exemplari aliud exscribit, id loco non suo restituat.

22. τὸ

22. τὸ ϲρέφθιν. An rectè?

LIV,

1. Εὖτε &c. Hæc profectò non intelligo.

6. μόρια. Ita legendum, non μνεία. *Crassus*, *partes*, vertit.

22. ἀναπνοή. Sine hâc voce sensus optimè constat, cum eâ nullus est. Hanc ex Margine desumtam credò cùm illic ad notandum posita est, ἀναπνοὴν interdum ἆσθμα vocari, suprà (19.)

LVI,

8. ἄλλοισι. Legendum, ἀλλήλοισι, ut (38. 7.) ἄλλοτε δὲ ἀλλήλοισι ξυμπιμπρεῦνται, & rursus (60. 6.)

12. ἀλλόμενον. Legendum ἀλιζόμενον, ut (20. 31.) ἀλιζόμενα ἐν στομάχῳ. Etenim ἄλλομαι nihil nisi, *salio*, significat.

18. ἔνυγρος. Certe, ἄνυγρος. Proprium enim Tympaniæ est, ut humore careat; & (57. 13.) ἢν ἐς ὁμίχλην καὶ ὕδωρ τρέπηται τὸ πνεῦμα, Ασκίτης ἀπὸ Τυμπανίης fit.

19. δοκέῃ πως Τυμπάνῳ. An δοκέῃ ὅπως Τύμπανον. Ita (57. 10.) ἢν γὰρ πατάξῃς τῇ χειρὶ, τὸ ἐπιγάστριον δοκέει. δοκέειν.

30. ὁ μείων H. ὁμοίως G. V. Hac lectione sensum optime huic loco restitui liquet.

LVII,

4. κατὰ λόγον. Certe, κατὰ λαγόνα, legi debet.

21. νέοι ἀκμὴν ὄντες. An νέοι καὶ ἀκμάζοντες, vel ἀκμὴν ἔχοντες, vel ἐν ἀκμῇ ὄντες?

24. ἐπιπολῆς. Græci Codices ἐπιπολὺ, omnes habent. Sed cùm *Crassus*, *superficiem*, reddat, ἐπιπολῆς, utpote genuinam lectionem, reponere haud dubitavi.

30. εὐπρόσωποι. Certè, ἐν προσώπῳ, legendum. Hydropicum quisquis intuetur, εὐπρόσωπον vix dixerit, sed potiùs ἀτερπέα ἐσιδεῖν. (56. 4.) Hoc vult, venas iis in faciei superficie exstare, uti in Cachecticis, qui ab Hydrope, ipsi non longè absunt: (54. 19.) φλέβες ἐν τοῖσι κροτάφοισι ἐπηρμέναι, ἀσαφέες τὸ πρίν· ἀτὰρ καὶ ἐπὶ τοῖσι καρποῖσι πολὺ μέζονες διαφαίνονται.

34. Οὔτι φατόν. Haud rectè hæc se habere existimo.

LVIII,

8. ὁκόσον. An πλεῖν ὁκόσον? ut 70. 14.

13. ϲυτέσι. An recte?

15. κατερρήγνυ. An καταρρήξει, *ruptione*? Syntaxis, ut nunc est, parum congrua.

25. ἐμπλέωσι. An ἔμπλεοί εἰσι?

27. διώσῃ. An διώσῃς, ut priùs ἐκχέῃς?

31. λέξω. Post hanc vocem, vox ἔχω, ut opinor, deest.

32. εὔεργης. Meliùs, εὔεργος.

LIX,

7. ἀφέξιος. An ἀφέσιος ab ἀφίημι? ἀφέξιος ab ἀπέχω alio sensu invenitur 129. 37. Sed ἀφέσιες ὑγρῶν legitur 69. 15.

9. ταχὺς δὲ ὁ θάνατός ποτε· καὶ βίος αἰσχρὸς καὶ ἐπίπονος. Malim ταχὺς δὲ ὁ θάνατος· ποτὶ καὶ ὁ βίος αἰσχρὸς καὶ ἐπίπονος. *Galenus* inquit (Com. in Hip. Lib. de Artic.) τῇ φωνῇ (ποτὶ) χρῆται, ὅταν αὐξῆσαι βουληθῇ τὸ λεγόμενον: *Aretæus*, (34. 15.) ξυμβιοῖ μέσφι θανάτου, ποτὶ καὶ ἐπίπονος ἡ νοῦσος.

13. τὰ δὲ σπλάγχνα &c. Hæc ex *Aretæo* citat *Ætius* (Tet. 3. Serm. 3, c. 1.) Αρεταῖος δὲ προστίθησι καὶ ταῦτα, τὰ σπλάγχνα αὐτοῖς κάεσθαι δοκοῦσιν· ἀσώδεις γὰρ οὗτοι καὶ ἄπορεοι, οὐκ εἰς μακρὸν θνήσκουσιν. ὡς ἐν πυρὶ, φλέγονται δίψει· καὶ ἀπόρησις αὐτοῖς τραχεῖα. ἀλλὰ κἂν εἰς μικρὸν χαλάσωσι τὸ οὖρον παρειδοῦνται ὀσφὺν, ὄρχεις, ἰσχία. Εἰ δὲ ἔτι μᾶλλον αὔξεται, (γρ. ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξηται) θερμασία δακνώδης ἐν τοῖς σπλάγχνοις. τὸ ἐπιγάστριον ξυνοιδεῖται, καὶ αἱ φλέβες ἐν ἑαυτῷ ἐπαίρονται, ἰσχνοὶ δὲ τὴν ὅλην ἕξιν, καὶ τηκεδὼν τοῦ σώματος γίγνεται δεινή. Ἄλλοι δὲ οὐκ (γρ. οὐχὶ) οὐρέουσιν, οὐδέ τις ἄλλη τοῦ πινομένου διέξοδος. τοιγαροῦν ἀκορέες μὲν τοῦ ποτοῦ, πλημμυρεῖ δὲ τὸ ὑγρόν· καὶ διέστασις τῆς κύστιος καὶ τῆς κοιλίας, ὅθεν ἐξέρρηγνυσιν ἀθρόοι. Vid. quæ ad imam in Versione bujus Capitis Paginam annotata sunt. Græca hæc è MS. in *Luparæa Galliarum Regis Bibliothecâ* exscripta sunt. Est etiam alius in *Bibliothecâ* nostrâ *Bodleianâ* perquam recens, qui Caput hoc de Diabete, inter pauca alia *Ætii* scripta continet. In quibus à *Regio* Codice variat, apponere non pigebit, quoniam ad *Aretæi* verba propriùs accedunt. γὰρ οὗτοι καὶ R. desunt B. ὡς ἐν πυρὶ φλέγονται δίψει R. πυριφλεγέες δίψαι B. ἀπόρησις αὐτοῖς τραχεῖα R. ἀπορεῦσι ταχεῖα B. παρειδοῦνται R. παρειδέουσιν B. εἰ δὲ ἔτι μᾶλλον αὔξεται R. ἢν δὲ ἐπὶ μᾶλλον αὔξηται B. δακνώδης R. δακνώδεις B. αἱ φλέβες R. φλέβες B. ἑαυτῷ R. αὐτῷ B. ἀκορέες R. ἀκορίη B. πλημμυρεῖ δὲ τὸ ὑγρὸν R. πλημμυρείη δὲ τοῦ ὑγροῦ B. καὶ διέστασις τῆς κύστιος καὶ τῆς κοιλίης R. περιστάσι δὲ τῆς κοιλίης (sic) B.

20. πορέοντος. An παρεόντος?

27. διαβήτης ἐών. Codices omnes habent διαβητησέων, & *Crassus* vertit, *quasi pertranseuntem dixeris*, monstrum hoc verbi à διαβαίνω formatum putans. Si separatim legas, διαβήτης ἐών, nulla restat difficultas; Διαβήτης enim *Syphonem* perinde ac morbum *Diabetem* significat; illique hic non absurdè comparatur, cum humor per ægroti corpus eâdem ferè celeritate ac per instrumentum illud perfluat. *Ætius* morbum hunc *Syphonem* à fusorii Instrumenti similitudine appellatum dicit. *Syphon* autem Græcè Διαβήτης dicitur. Vid. *Stephani* Thes. Græc.

LX,

3. δίψεος ἄκος. Codices quidem omnes habent, δίψος ἄκρος. Sed cum minimè Dubium sit, quin prior Lectio tantùm vera esse possit, condonabunt mihi spero Lectores, quòd in Textum incuriâ meâ (siquidem vel hujusmodi Lectiones sine authoritate illic admittere non destinaveram) irrepserit.

18. ἰσθμοειδέες, Ferri sanè potest hæc vox, cùm *isthmo* similis sit quodammodo pars quâ Renum pelvis Ureteribus annectitur. Sed cùm sequatur, ἐς τὴν τῶν οὔρων διήθησιν, malim, ἠθμοειδέες, *cribriformes*. Ita *Rufus*, (De Appel. Part. Corp. Hum. 47.) κατὰ δὲ τὰ ἔνσιμα (Νεφροὶ) ὑμένας ἔχουσι κατατετρημένους ἠθμοειδῶς, ἀφ' ὧν δύο πόροι κατὰ τὴν κορυφὴν τῆς κύστεως συνάπτουσι. Legitur (129. 3.) ἰσθμοειδῶν, ubi sane dubio ἠθμοειδῶν legi debet, siquidem de Osse *Ethmoeide* sive *Cribriformi*, agitur.

21. τόσδε, Vox hæc inter scribendum, cùm eam veram esse constaret, Textui inserta est, licèt Codices omnes habeant τῶσδε.

LXI,

2. παχέες δέ. Ad explendum sensum, ὁκόσω, etiam hic legi debere videtur.

5. Οὐρητῆρσι, Certè οὔροισι, legendum. Etenim per Ureteres quidem, sed cum Urinâ, fluunt arenulæ.

9. ἀνέκλιστοι. Legendum puto, ἀνέλικτοι, *tortuosi*, ab ἀνελίσσω formatum. Ita ἀνείλησις 129. 28. & 150. 25. sensu quidem diverso; quæ tamen apud *Hippocratem* pro *intestinorum torsionibus* usurpatur: στρόφοι καὶ ἀνειλήσιες χρονιώδεες (1086.) Ανέλικτοι ab *Aretæo* (135. 10.) *non tortuosa*, significat; ubi ab ἄλφα privativo & ἑλίσσω componitur.

14. Αἰθὴρ ὁδοιπορέοντος ξυνῷ ὁμοβιαίῳ. Quid ξυνῷ ὁμοβιαίῳ, vel, ut *Crassus* vertit, *communi simul violento*, significet, neminem credo intelligere.

Haud dubito quin *Aretæus* ſcripſerit, ξυὼ πόνῳ βιαίῳ. Nam, in Curatione Calculi, (121. 31.) inquit, κάρτα γὰρ ἐπίπονος τῶν Λίθων ἡ ἐς τὴν Κύστιν ἐσδιαπορείη.

16. φυσώδεες. Meliùs fortaſſe cum ἐρεύξιες jungenda hæc vox eſt; & priores φῦσαι eæ intelligendæ quæ per κοιλίης ἔξοδον tranſeunt.

20. πίμπρανται. Malim πίμπλανται. ut (121. 3.) πίμπλαται γὰρ ἡ τῶν Νεφρῶν κοιλίη ὑπὸ πλημμυρείης τῶν οὔρων οὐ διεκθεόντων.

26. παχέα. Codices omnes, πάθεα, perperam legunt. Sed cum *Craſſus* vocem banc, *craſſas materias* reddat, παχέα repoſui.

30. Μετεξετέροισι. An, μετεξετέροισι δὲ?

LXII,

1. τῶν οὔρων. Redundare videtnr.

21. Λίθος μέγας μὲν, ἀναλθὴς δέ. Abſurdè ſanè dicere videtur, Calculum magnum quidem, verùm inſanabilem: quaſi, quo major eſſet Calculus, eo facilior interdum eſſet curatio. Equidem vocem aliquam intercidiſſe credo, & ſic, vel aliquid eodem ſenſu, ab Autbore ſcriptum. Ἕλκος δὲ, καὶ Ἀποστάσιες, ἡ Παράλυσις, ἡ Λίθος μέγας, χρόνια μὲν, ἀναλθέα δέ. Ita præcedentibus aptè hæc congruent. V. 60. 24. ubi de Renum Morbis eodem planè locutus eſt.

LXIII,

17. Ἡ ξυνὴ δίαιτα. Abrupta hæc videtur Sententia.

LXIV,

1. διὰ ψυχρῶν. Malim, δι' ἀψύχων. Ita (93. 37.) in Paralyſi Veſicæ, ait, διεξέει προΐκα, ὡς δι' ἀψύχων. Vulgò notum eſt, in morientibus excrementa per omnes corporis partes exprimi. In Paralyſi vebementi oppreſſis ſemen etiam effluit.

11. ἤδε. An ἡδύ?

12. ζέουσα. An ζέουσα, *fervens*?

29. ἀθυμίη. An ἀθυμέει, ut conſtet Syntaxis?

LXV,

3. τοιῶσδε. Num rectè?

12. κωματώδεες, ὁμοιοπαθέες. An κωματώδεσι ὁμοιοπαθέες nam quid ὁμοιπαθέες per ſe ſignificare poſſit, non video.

15. τοῦ Στομάχου. Legendum τῷ Στομάχῳ.

23. ὑπ' ἀνάγκαις. Legendum ὑπ' ἀνάγκης, ut 65. 1.

29. πειθοῦς τε χρῆσις. Malim πειθοῖ τε χρημάτων, quæ Phraſis frequentiſſima eſt.

35. κοῦφοι. *Craſſus* reddit, *ſtupidi*: verum neque id ſignificat κοῦφοι, neque ſi ſignificaret, aliquos propter cogitationem ſtupidos haberi crederem. Commodè legi poteſt κωφοὶ, taciturni, uti quidem omnes cogitabundi ſolent eſſe; idque cum prioribus ψυχὴν ἀμειδέες, ἀμείλιχοι optimè convenit. Ubi unus Codex (69. 7.) κωφοὶ habet, alter κοῦφοι repreſentat.

LXVI,

2. Ἥδε. Codices habent, εἰ δέ. *Craſſus* autem reddit, *iſte*; rectè proculdubio.

33. ψυχροστάγδης. Legendum, ψυχροσταγής.

LXVII,

1. ἄκριτον. Legendum ἄκρητον, *ſincerum, impermixtum*. Ita, οὐδὲ γὰρ οὐδὲ αἷμα ἄκρητόν ἐστι τὸ ῥέον (109. 18.) χολὴ ἄκρητος (23. 32.) ἄκρητα ἔρα (24. 2.) Ἄκρητον, τὸ ἄκρατον· οὕτως γὰρ ὀνομάζεται πᾶν τὸ ἀμιγὲς ἑτέρου. (Gal. Exeg.)

7. κύτει. Vox hæc, *cavitatem*, ſignificat: ſed boc ſenſu vix boc loco uſurpando. An πάθει?

10. Δυσεντερίη καὶ Λειεντερίη. Malim in Dativo caſu legere, & vertere: *Diuturno etiam morbo bic affectus, & Dyſenteriæ, & Lienteriæ ſuccedit.*

23. Νεφροί. Ita, ut H. non, ut G. Νεφρός. Etenim ambo Renes æquè Colo conſentiunt, quippe cùm eadem ambobus ſubſit cauſa, utriuſque ſcilicet ad Colum adbæſio. Itaque in Renum Calculo Colon quoque tortionibus afficitur; &, ut ipſe ait, (144. 16.) ξυναφέα ἀλλήλοισι Νεφροί τε καὶ Κῶλον.

30. φλέγμασι πολλῷ κολλώδεσι. Legendum, φλέγματι πολλῷ κολλώδεϊ.

31. χώρη. Legendum, καὶ χώρη.

LXVIII,

13. τὸ μέζον. Meliùs proximæ ſententiæ voces bæ junguntur.

30. τάδε. Meliùs ſeparantur, leguntùrque τὰ δέ.

LXIX,

3. μέλια. An μέρεα?

22. ζώωσι. Malim ζώουσι, ut 73. 12. vel ζῶσι, nt 50. 20. ζώωσι in ſubjunctivo ponitur 36. 15.

24. εἰ δέ. Malim ἢδὲ legere; & poſt, ἐπιπτάννυται.

LXX,

2. σμικρῆς. Malim πικρῆς. Ita Τὰ ὑγρὰ πάντα γίγνεται χολή. πυρὸς γὰρ ἔργα πικρὰ καὶ χολώδεα. (52. 2.)

7. χολή. Malim χολῆς.

36. ξύμφορος. Malè, credo. Quomodo enim Senibus conveniat Hæmorrbagia? Si ſervari debet bæc vox, fortaſſe eodem ſenſu, quo ξυνώδης, intelligenda.

LXXI,

7. ἄνω φορήν. Malim ἀναφορὴν, quæ vox apud *Aretæum* ſignificat *diſtributionem ciborum poſt concoctionem*; ut (66. 28.) δοκέει γάρ μοι, ἡ τῆς πέψιος μοῦνον, ἀλλὰ καὶ τῆς ἀναφορῆς, τὸ πάθος ἔμμεναι. Mox (l. 12.) inquit, μήτε ἐς τὴν ἀναφορὴν ἀναΐσσῃ.

13. ἐνοχέδιος. Hæc vox, niſi ab *Aretæo* ſolo compoſita eſt, an legi debet μὴν, vel μὲν, σχέδιος? ut 73. 33.

15. προσοκείλῃ. Ita legendum ex Codice H. ſenſu aperto & eleganti: cùm antea legeretur, πρὸς οἰκεῖ, planè nullo. Verbo antem, ὀκέλλω, & ſimplici & compoſito, frequenter utitur *Aretæus*; ἄλγημα ἐς ὀσφὺν ὀκέλλῃ. (74. 27.) ἐς Συγκοπὴν ὀκέλλει τὸ πῦρ. (119. 30.) ὀκέλλοι τὸ κακὸν ἐς ἀνήκεστον. (141. 8.) τὸ ἄλγημα καὶ ἡ φλεγμασίη ἐξώκειλε. (101. 23.) ἐξώκειλάν κοτε ἐς Μελαγχολίην οἱ τοιοίδε (65. 14.)

25. αὐτέων. Legendum, αὐτέης.

29. ὅκως ὑπόλειπος. Videtur inter bæc duo verba quiddam deficere, cui craſſitudinem fluoris comparaverat:

LXXII,

36. πῶς καί. Malim, πάσῃ.

προιστάσεσι. Malim περιπάτεσι.

LXXIII,

1. ὕδωρ &c. An rectè?

15. καυχαλῶσαι. Vocem banc nuſquam invenio. Proculdubio legendum κυρκανῶσαι, *Uterum inverſum habentes, parteſque ejus confuſas ac turbatas*. Vox hæc apud *Hippocratem* occurrit (De Morb. Mul. L. 1. 610. 38.) Ἢν αἱ μῆτραι φλέγματος ἐμπλησθῶσι, τὰ ἐπιμήνια προέρχεται ἐλάσσονα, λευκὰ, φλεγματώδεα. ἔστι δ' ὅτε αἷμα λεπτὸν, ἀκραιφνὲς, ὑμθέων ἀνάπλεον. καὶ ἔστιν ἤσιν κυρκανᾶται, καὶ τρὶς τοῦ μηνὸς ἐπιφαίνεται. *Erotianus* autem ex hoc loco exponit, κυρκανᾶται, ταράττεται. *Suidas* autem, κυρκανᾶν, ταράσσειν, κινεῖν. *Heſychius*, κυρκανᾷ, κινεῖ, ταράσσει.

16. ὁ ἔνδον ὑποζωκὼς χιτὼν &c. Miretur quiſpiam, quomodo *interior* Uteri Tunica procidat, remanente *exteriore*; quod idem & in Inteſtinorum Tunicis accidere declaravit, 69. 20. Idem accidere dicit *Soranus*, in Libro de Utero. Ἡ δ' ὅλη μήτρη συνέστηκεν ἐκ δυοῖν χιτώνων ἑαυτοῖς ἐσχηματισμένων·

ματισμένων ἐμφερῶν ταῖς τῶν χαρτῶν ἰσίν. Ο μὲν ἔν ἔξωθεν νευρωδέστερός ἐστι καὶ λειότερος, σκληρότερος, καὶ λευκότερος. ὁ δ' ἔσωθεν, σαρκοειδέστερος, καὶ δασύτερος, καὶ ἁπαλώτερος, καὶ ἐρυθρότερος, δι' ὅλε μὲν καταπεπλεγμένος ἀγγείοις, πλείοσι δὲ καὶ ἀξιολόγοις κατὰ τὸ πυθμένα. καὶ τοῦ σπέρματος ἐκεῖ κολλωμένε, καὶ τῆς καθάρσεως ἐκεῖθεν φερομένης. Οἱ μέντοι δύο χιτῶνες αὐτῆς συνέχονται πρὸς ἀλλήλους ὑμέσι λαγαροῖς καὶ νεύροις, ὥστε πολλάκις ἐπικτεινομένων αὐτῶν περιπίπτειν τὴν ὑστέραν, τοῦ μὲν νευρώδους χιτῶνος κατὰ χώραν μένοντος, τοῦ δ' ἔσωθεν κατ' ἐκτροπὴν περιπίπτοντος.

17. ἄκρεις. An αἱ ῥίζες? V. Lexic.

20. μορίοισι. Malim, μηροῖσι. *Crassus* vertit, *fæminibus*.

21. Περιπίπτει. Legendum, περιπίπτει, ut (71. 27.) περιπίπτωσις ὅλης. & in iis quæ è *Sorano* suprà allata sunt.

LXXIV,

5. θεῖξ. Vocem hanc non intelligo. Inusitato sensu apud *Hippocratem* legitur. (Vid. Foës. Oecon.) sed unde nulla huic loco lux affertur.

8. πονεῦνται. Legendum credo, πονεῦντα.

18. τετέων &c. Haudquaquam hic rectè se habent omnia.

22. γύιος. Fortè γυῖα, pro μέλεα legendum; μέλεα vero, Glossema in γυῖα, huc insertum, & transspositum γυῖα, mutatumque in γύιος. Τὰ γυῖα λύονται (65. 7.) Vox *Homerica* & *Hippocratica*. *Erotianus* ait. Γυῖον. Βακχεῖος ἐν ά, σῶμα φησὶν ἢ μέλος, ἐκ ὀρθῶς φήσας· κατὰ γὰρ τῶν μελῶν ἰδίως τέτακται, ὡς καὶ Ομηρος, Γυῖα δ' ἔθηκεν ἐλαφρά. Vide autem Foes. Oecon. ubi *Erotianum* redarguit. Γυῖα ab *Hesychio* τὰ κῶλα, τὰ μέλη, χεῖρές τε καὶ πόδες, exponuntur.

ἤγειν οὔτε. Vitiata, credo, Sententia.

LXXV,

2. περίστροφοι ἤδη. Malim, περίστροφοι, ἤδη. *Coxarum acetabula contorquentur, & inde transitio fit ad dorsi pectorisque Musculos.*

5. ὁ βοῦς ὄνος. Hæc à *Crasso* fideliter redduntur, *bos, asinus*. Quonam sensu? Certè legendum, ὁμοῦ πόνος. Ita eleganter vehementia doloris describitur, *Vertebræ & dolore torquentur, qui omnes æquè occupare percipitur, & alium etiam insuper sentiunt, qui singulis suus atque proprius videtur.*

8. τάς. An τίς?

13. ἀφέσιες. Si vox hæc servari debet, vertenda est, solutiones. Malim tamen ἀποφύσιες, *ossium extremitates*, in quibus tophi hi generari solent.

17. τῶν βδελυκτέων. Locus insigniter corruptus.

21. φαίνει. Legendum φασὶν, ut antea, ὀνομάζουσι. Aliorum enim, non suam, hic sententiam exponit.

32. μέζονα. Hoc Glossema puto in βιαστήν.

34. παρεόντα. Legendum παρεόντα, *symptomata*, ut (15. 4.) μέζω καὶ πλέω τὰ παρεόντα. & (25. 21.) τοῦ γένεος τοῦ Καύσου τὰ παρεόντα. ξυνεόντα etiam eodem sensu adhibet, ut 68. 22.

LXXVI,

7. μυρία. Sic lego, quia *Crassus*, *multa*, vertit; Codices, μόρια, habent. Sed quomodo μόρια βιοτῇ ξυνὰ esse possunt?

14. ὅκως Μενέλεω Πόδαργος G. V. ὅκως οἱ Μενέλεω H. ὅκως ὁ Μενέλεω satis congruè legi posset, nam apud *Homerum* legitur, Αἴθην τὴν Αγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον. Il. Ψ'. 293.

18. Ιππῳ ἐεισάμενος &c. Apud *Homerum* legitur, Ιππῳ δ' εἰσάμενος &c.

20. Νυκτὶ δὲ καὶ θανάτῳ ἴκελοι. Versus principium ex Poetâ aliquo desumtum hæc verba esse conjicio.

24. νῆις. An νεὸς?

25. μελαντάτῳ. Post hanc vocem, verbum aliquod, ἔχει fortasse, deficit.

LXXVII,

9. ποτέ. An πρί? V. not. in Var. Lect. 89. 9.

14. τῇδε. An ἤδη?

21. τριποδονίῳ. Ita omnes Codices, quod *Crassus* vertit, *tripodonio*; unde Lector proculdubio, quid hæc vox significet, planè intelligit. Equidem in Versione hæc omittere malui, quàm ea scribere, quæ ipse non intelligebam. Nunc autem veram Lectionem mihi assecutus videor, reponens, τριπόλῳ νειῷ. quod *Aretæum*, *Homeri* ubique, & in hoc præsertim Capite imitatorem studiosum & elegantem, scripsisse non dubito. Hæc autem *Poeta* habet, in Scuto *Achillis*. Il. Σ'. 541.

> Εν δ' ἐτίθει νειὸν μαλακὴν, πίειραν ἄρουραν,
> Εὐρεῖαν, τρίπολον.

Νειὸν, *Didymus* exponit, Τὴν λεγομένην νεατόν, ὅ ἐστι νεωστὶ ἠροτριασμένην, ἁπαλὴν, καὶ διακεχυμένην. ὡς γὰρ νέα φαίνεται ἡ τοιαύτη γῆ. Exponit autem, Τρίπολον, τρὶς ἐσπαρμένην, καὶ ἠροτριασμένην. Quare, ἴκελον τὸ ξύμπαν τριποδονίῳ, verto, *id novali ter arato prorsus simile est*; quod quidem optimè refert corium ὀχθώδεας ῥωγμὰς ἴσχοντα, αὐλῶνας &c.

29. τῆς ἐκ. An ἐκ τῆς?

LXXVIII,

3. αἴδηλον. Ita H. alii ἄιδη, aut ἄιδη. Rectè sine dubio αἴδηλον. Αἴδηλα τῆς μορφῆς, 76. 21. Ex *Homero* vocem desumsisse videtur,

> Ηὖτε πῦρ αἴδηλον ἐπιφλέγει ἄσπετον ὕλην.

Il. Β'. 455. quòd exponit *Didymus* ἀδηλοποιὸν, ἀφανιστικόν. sed Il. Ε'. 880. ἀφανῆ quoque; & Od. Θ'. 309. ἄδηλον.

13. Αφροδισίων. *Crassus* vertit, *Seminis*; quod quidem istam vocem significare nunquam repperi; porrò nec ἀνάδοσις, *emissionem*, ut ille vertit, significat, sed *cibi distributionem*, ut 53. 21. & 54. 9. & 78. 15. In hoc loco, de nullâ re, nisi de cibi concoctione agit. Quare istam vocem hic redundare credo; & eò magis, quod in alio loco mox deficere videtur. V. Not. in 79. 21. σιτίων autem hic scribendum puto, cujus finis ἀφροδισίων refert; ultimamque hanc vocem admisisse Librarium, fortasse quia longior esset, illam expulisse. Εὔσιτοι μὲν πολλῶν σιτίων. ἀνάδοσις ταχυτέρη πέψιος, ὠμοτέρων μᾶλλον, ἢ ἀπέπτων. (54. 8.) Notat etiam *Crassus* legi, *crudorum & inconcoctorum distributio fit*, aliter, *Seminis crudi & inconcocti emissio fit*.

16. ἑωυτέων. An ἑωυτέυ? πάθεος scilicet.

26. βαθεῖαι, τρηχεῖαι. Substantivum deficere videtur, quale ἐντομαί. Ita (76. 20.) ἐντομὰς κοίλας, ἄλλας βαθείας κάρτα. & (79. 9.) ἐντομαὶ βαθεῖαι:

32. ἀέξη π. Num ἄρην?

37. ἐ. Vel redundat, vel ἐν legi debet. Horum enim supercilium Leonis supercilio comparat, *Homeri* versiculum de Leone ante oculos habens, Πᾶν δέ τ' ἐπισκύνιον κάτω ἕλκεται, ὄσσε καλύπτων. (Il. Ρ'. 136.) ideoque, in proximâ lineâ legere velim, pro θυμεμένοις, ἢ Λέουσι, θυμεμένοισι Λέουσι.

LXXIX,

4. ἀταλάντῳ. Ita Codices omnes. Tamen haudquaquam temerarium esset ex *Homero* (Il. Μ'. 463.) legere ἀτάλαντος.

7. κεκλεισμένα. Malim κεκλασμένα, *fissa, facta*; sicut totum Elephanti corium apparet; mox

etiam Elephantiacorum aures Ulceribus ſcatere dicit.

8. κνησμώδεα. Difficulter bæc vox cum ἕλκεα jnngatur; ſiquidem integra ſententia, ἰχῶρος ῥύπος, interponitur. H. habet τὰ κνησμώδεα. Itaque legendum fortaſſe, ὦτα κνησμώδεα.

19. πλαδευμένων. An πλαδεύμενον? ut cum ἄλγος concordet.

21. ἐπιθυμίη λυσσώδης. *Craſſus* hæc, *cibi appetentiam*, vertit. Dixit antea *Aretæus*, σιτίων ὄρεξις ἐκ ἀγχόνης. Sanè, ἀφροδισίων, quod 78. 13. redundate, hic deeſſe. credo. Idque hoc modo accidere potuit; omiſſa ſuo loco hæc vox eſt, poſtea io ioteriore Margine aſcripta: à Librario deinde, qui ex hoc Exemplari Librum ſuum deſcripſit hnic loco, proximâ ſcilicet in Paginâ, ioſertum. *Ætius* certè, qui Elephantis ſigna ex *Archigene* ſe deſcribere profitetur, ubi omnia his ſimilia reperiuntur, iis eſt, inquit, ὁρμὴ πρὸς ἀφροδίσια ἐπιτεταμένη. Hoc ex MS. *Regis Galliæ* petitum eſt. Sic, Maniacis, *Aretæus*, eſt, ait, ἀφροδισίων ἄκρατος ἐπιθυμίη (38. 27.) & Satyriacis, ἐπιθυμίη καὶ λύπη (quod λύσση legendum conjicio.) & ἀφροδισίων ἔργων πρήξιος (124. 23.)

24. πᾶσι γὰρ ἐφέστηκεν ἡ νοῦσος. An rectè?

25. ἀγρυπνίη. Malim ἀγρυπνίης. Neutiquam obſervanda res eſſet, vigilias ſomno moleſtiores eſſe. Hoc, pnto, ootare vult, ſomnum bis adeo turbulentum, & ſomniis terrificis infeſtum, ot ipſis vigiliis pejor ſit. Sic Melaocbolicis fiunt ὄνειροι ἀληθέες, δειματώδεες, ἐναργώδεες. (36. 9.) Ita Stomachicis eſt ἐν ὕπνῳ ἀϋπνίη, (65. 27.)

26. νήχετον ὕπνον ἐς θάνατον εὕδοντες. Hæc verba unius verſûs finem, alterius principium eſſe exiſtimo.

35. Ἄλλον &c. Similem bnic Hiſtoriam de Homine, qnem ipſe pariter affectum, pariter revaleſceotem, ſuis ipſe oculis vidit, narrat *Ætius* (Tet. 1. Serm. 2. c. 170.)

LXXXII,

18. ἄχναι. Malim ἄχνας. In Codice H. ς, partim repræſentatur. *Cæl. Aurelianus* Ac Mor. L. 1.c. 9.) io Curatiooe Phreniticorum, ioquit, ſit etiam (locus) ſine ullo Picturæ figmeoto. —— Hinc etiam ſplendidi colores parietum, ſive ſtramioum, vel operimentorum, prohibendi. Et alibi, Coovenit etiam ſanguioeos colores parietum, vel ſtraminom, ſive operimentorum declioare. (Morb. Chronic. L. 2. c. 13.) Apud Antiquos veriſimiliter io uſu fuit, ſicut etiam ouoc eſt præcipuè in *Hollandiâ*, ſtramina variis coloribus picta intertexere; iiſqne, tapetorum loco, parietes operire.

29. καὶ ὁρέουσι τὰ μὴ ὄντα. Videtur hoc Gloſſema eſſe io, καὶ τὰ μὴ ὑπεόντα φαντάζονται.

ἢ ἀνθ᾽ ἑτέρων ἕτερα γιγνώσκουσι. Videtur hoc Gloſſema io, ἢ ξένα ἰνδάλματα προβάλλονται. idque falſum; nam alibi, (38. 9.) ait, (φρενιτικοὶ) μὲν γὰρ παραισθάνονται, καὶ τὰ μὴ παρεόντα ὁρέουσι δῆθεν ὡς παρεόντα, καὶ τὰ μὴ φαινόμενα ἄλλῳ κατ᾽ ὄψιν ἰνδάλλεται. οἱ δὲ Μαινόμενοι ὁρέουσι μόνον, ὡς χρὴ ὁρῆν, ἢ γιγνώσκουσι δὲ περὶ αὐτέων, ὡς χρὴ γιγνώσκειν. Hic maoifeſtum eſt, Phreniticos à Maniacis diſtiogui, eò quòd illorum viſus decipiatur, borum judicium in cognoſceudis rebus labet atque erret. Quid quòd eadem planè ſint, ξένα ἰνδάλματα προβάλλονται, ac, τὰ μὴ φαινόμενα ἄλλῳ κατ᾽ ὄψιν ἰνδάλλεται.

LXXXIV,

4. ἀτεροφώτερος. Ita legendum, non ut G. εὐτροφώτερος. Neque eoim dubium eſſe poteſt, quin quo liquidior Ptiſanæ cremor eſt, eò minùs nutrimenti det; quo craſſior, eò plus. Ita ἀτροφοι τροφαὶ (125. 20.) Ita febrientes alit *Hippocrates* (De Vict. Acut. 385. 15.) πλῆθος δὲ ἀρκέει (Πτισάνης) κατ᾽ ἀρχὰς διδόναι μὴ πολὺ, μηδὲ ὑπέρπαχυ.

25. πᾶς τέγξιος H. πάσης Τέγξιος G. Utrâque Lectione elegantiùs & meliùs, πᾶς τῆς Τέγξιος, reponi poſſet. His ſimilia affert *Ætius* ex *Archigene*, περὶ Ἀποσπογγισμοῦ (Tet. 1. Serm. 3. c. 170.)

36. ἐναφεψήματι. An meliùs, ἐν ἀφεψήματι?

LXXXV,

1. ἔμβρεγμα. Licèt huc ex H. vox hac irrepſerit, prætulerim βρέγμα cum G.

4. παρέχον. Seoſus certè poſtnlat, nt legatur παρέχει. Neque enim ſpiritus, cum ſiccus & teouis eſt, ſed cùm humidos & craſſus efficitur, oebulam ſeoſibus offundete exiſtimatur.

13. διδασκάλων. Legendum, διδασκάλῳ, ut antea, ναυτίλῳ, μουσικῷ.

16. σκληρείη ἐπαίρηται H. σκληρείη ἐπαίρηται, καὶ φύσα G. Poſttemæ duæ voces meliùs abſunt: oam infra (18.) ait, ἢν δὲ καὶ φῦσα ἐνῇ.

μὴ ὠμῶς. Videtur Gloſſema in δρυπετέος. Oleum fit & per expreſſionem Olivatum, partim cùm maturæ ſint, ita ut ipſæ ex arbore per ſe decidant, uode δρυπετεῖς vocantor: partim cùm immaturæ ſunt, quod *omphacinum* vocaot, λίπαι ἐλαίης ὀμφακος πεπιεσμένης (84. 16.) *Ætius*, (in voce Ἔλαιον) ait, Ἔλαιον τὸ ἐκ καρποῦ τῆς ἐλαίας ἐκθλιβόμενον —— τοῦτον δ᾽ ἐστὶ τὸ γλυκύτατον, ἐκ δρυπετοῦς μάλιστα καρποῦ γινόμενον· —— διαφορητικώτερον τοῦ ὠμοτριβοῦς. τὸ δὲ ὠμοτριβὲς, ἢ ὀμφάκινον, ὀνομαζόμενον &c. Vid. etiam Plio. Nat. Hiſt. L. 15.

17. ἐνέψεσθω. Malim ἐνεψείσθω. Infra (27.) κόνυζα δὲ ἔστω, καὶ λιβανωτὶς, τὰ ἐναφεψήματα.

24. μέζον ἢ πρὶν δονέει. Malim, μέζον ἢ πρὶν δοκέει. Freqnentiſſimè io Febribus iotumeſcit Lien, ut apnd *Hippocratem* (Epidem. L. 1. Æg. 1.) σπλὴν ἐπήρθη περιφερεῖ κυρτώματι. Et (Æg. 3.) σπλὴν ἐπήρθη· pauloqne poſt, σπλὴν ἐμετεώρ. Dixerat ſuprà (15.) *Aretæus*, ἢν (ἐν ὑποχονδρίοισι) φλεγμονὴ καὶ σκληρείη ἐπαίρηται).

27. παχὺ πηκέειον. Ita optimè ex *Harleyano* Codice, cùm cæteri, παχεῖ ἐπιχρίειον, babeaot. Πηκέειον aotem ab *Erotiano* & *Galeno* exponitur, βέτυρον. Uode ſeoſus, antea oullus, planiſſimus efficitur. Eâdem voce rurſus utitur, 104. 1.

32. Ὑδερώδεσι. Quid hic cum Hydropicis? Quid verò bujuſmodi Emplaſtrum iis conferre poſſit? Anoon legeodum, Ὑποχονδρίοισι. Certè antea (15.) propoſuerat ſibi de Embregmatis & Emplaſtris loqui, quæ *Hypochondriis* apponenda judicat. De Embregmaris dictum; jam verò de Materiâ Emplaſtrornm eoodem loqui apparet. Hoc ita legi debere, liquidò, puto cooſtrabit ex iis quæ dicturus eſt 89. 4. Ἢν δὲ καὶ φλεγμασίαι τῶν Ὑποχονδρίων ἔωσι, καὶ ἐρύσιες, καὶ φῦσαι, καὶ περιτάσιες τοῦ δέρματος, ἢ κοῖλον γίγνηται, ἔσω εἰρυομένου τοῦ Ὑποχονδρίου, Ἐμβρέγματα καὶ Ἐπιπλάσματα, ὁκόσα μοι ἐν φρενιτικοῖσι λέλεκται.

LXXXVI,

30. θώρηξ. Videntnr poſt banc vocem pauca quædam deficere.

LXXXVII,

13. ἔς τε ἀκηδίην. Malim legete, ἔσω ἀκηδίη, boc ſcilicet ſenſu, Quia vires ægri ſudatione effuſiſſimâ adeò languent, ut omni modo ſtatim ſuſtinendus reficienduſque ſit, id vinum optimè præſtabit, licèt alioqui in Phrenitide perquam noxium. Nam (112. 16.) ὁ κάρτα ἀσφαλὲς

λὲς ἐπὶ φλεγμονῇσι οἰνοποτέειν· οἶνος γὰρ φλεγμαίνουσι πόνων ἐπίδοσις, ἀφλεγμάτοισι δὲ φύσιος αὔξησις. Ideoque præcipit Phreniticis, etiam ὁπώρης οἰνώδεος ἀποστέλλεσθαι· κεφαλῆς γὰρ καὶ φρενῶν ἅψιν ποιέει. Jam verò in hoc ſtatu, non habenda ratio Phrenitidis ſed virium fractarum, quibus vino optime ſuccurritur.

22. Πρόσω μὲν ἤδη πολλὸν ἥκῃ χρόνου. Mendum ſine dubio ſubeſt. Commodè legi poſſit. Ην δὲ πρόσω μὲν πολλὸν ἥκῃ χρόνου. Ita, ἢν δὲ πρόσω ἡ χρόνου (70. 31.) ἢν δὲ πρόσω μὲν ἥκῃ χρόνου (127. 22.) ἢν δὲ πρόσω προήκῃ χρόνου (93. 15.)

24. ἤ. Vel rednndat, vel tranſpoſitum eſt.

30. Caput hoc totum cum quinque Exemplarihus *MSS.* collectum eſt, in *Regis Galliæ Bibliothecâ* exſtantibus. Tria quatuorve verba, à noſtris, ſatis commodè diſcrepantia, Codex ex his alius vel alius habet, quæ ſuo mox loco proferam. Ex his autem apparet, nihil memorabile à *MSS.* ope expectari debere.

LXXXVIII,

1. στρώματα, τοιχογραφίη, πάντα ὁκόσα περ ἐρεθιστικὰ ὄψιος. Adjectivum certè poſt στρώματα deeſt. An ſic, στρώματα ποικίλα, τοιχογραφίη, πάντα ὁκόσα περ ἐρεθιστικὰ ὄψιος? Apud plurimos Authotes reperias, στρώματα ποικίλα & πεποικιλμένα.

24. Κηγχείδων. Unus *Regiorum*, κογχαρίων, habet: & ſanè ζωμοὶ ἀλεκτορίδων, κογχαρίων. (117. 32.) Κηγχεὶς autem avis quædam ſpecies eſt. V. Steph. Theſ. in voce κέγχρεις. Κογχαρία verò non invenio, licèt fortaſſe diminutivum à κόγχῃ non malè formari poſſit.

29. ἔρων. Poſt hanc vocem, alia, ut ἀγωγὸν, videtur deficere. Ita (86. 1.) φυσέων ἠδὲ ἔρων ἀγωγόν. Vel ἐρεθιστικὸν ad hanc ſententiam pertinet, ut (117. 14.) φύσας ἄγειν κάτω ἐρεθίσμασι· ἐρεθιστικὸν μὲν κεκλαμένου χυλὸς &c. Aliquod autem ante vocem γὰρ deficit, ejuſdem ferè ſenſus quod ἐρεθιστικόν. Licèt enim ξυντηχέως τὴν καλέην ἐρεθίζειν, rectè dicatur, (ut 86. 4.) tamen ἐρεθιστικὸν, puto, ſemper ſignificat, *id quod irritat*, non, *irritandum eſt*. Ita ſuprà ſumitur, & (107. 30.) ἐρεθιστικὸν αἱ σείσιες. & (82. 18.) ἐρεθιστικὸν γὰρ τοιχογραφίη. (& 88. 1.) ἐρεθιστικὰ ὄψιος. Quare ſiquid ab ἐρεθίζω poſteriori ſententiæ jungendum eſt, malim ἐρεθιστέον, vel ἐρεθιστέα.

LXXXIX,

16. τέλοισι. An συντέλοισι?

18. τρυχέσι. Unus è *Regiis* habet, τρύχεσι, cui ſi præponatur, ἐν, veram Lectionem puto; &, παλαιοῖς ῥάκεσι, in vocem hanc Gloſſema. Τρύχος enim, *pannum vetus atque lacerum*, ſignificat. (Vid. Foeſ. Oecon. Hip.) nnde τρύχιον, quâ voce ntitur *Aretæus* (108. 34.) ἐγχειαθέντα δὲ ἐς τρύχιον. *Heſychius*, Τρυχηρὰ, exponit, ῥακώδη. &, τρυχίνοις, ῥακίοις. *Erotianus* explicat, τραχέων ἐρέων, ἐρέων ῥακῶν. Sed illic legendum τρυχίων ἐρινέων, ἐρινέων (vel ἐρέων) ῥακῶν. Nam apud *Hippocratem* (L. de Artic. 837.) reperias τρυχίων ἐρινέων ἐξάμματα.

21. δίκταμον. An δίκταμνον, nt unus *Regiorum*?

26. ἔκτευξιν ξυμφορῆς. Certè perperam. Fortaſſe pro ξυμφορῆς ξυμφέρει, vel ξύμφορον, legendum; &, pro ἔκτευξιν, ἐψεῖν, aut aliquid ſenſus non abſimilis.

XC,

2. ξυμμέτρως. Malim ἀμέτρως. Vel certè vertendum, uti quoque tranſtuli, *ne mediocriter quidem*.

3. ὑγιῆναι. Malim καὶ ὑγιῆναι.

11. λίμπησιδος G. V. Ita legendum non, λημνίσιδος, uti hic & frequenter poſtea, habent Codices. Vid. Not. in hujus Pag. lin. 32. Qnod ſemel monniſſe ſufficiat.

12. ὠμῆς τοῖσι λεπτοῖσι. Pro his Codex unus Regius habet, ὠμῆς λεπτῆσι, quæ quidem vox multo meliùs legitur, quam λεπτοῖσι. Scillarnm enim, ſicuti cæparum, fragmenta, ſquamis ſatis congruè comparantur. Malim tamen legere, ὠμῆς τοῖσι λέπεσι, *corticibus*. Λέπος κυάμου. (Ær. in voce Κύαμος.) Λέκιθον, φακῶν τὸ ἔνδον τῶν λέπους. (Gal. Exég.) & φακῆς λέπος. (Æt. 43. 33.) & μήλου λέπος, in *Aretæo* (102. 27.)

17. οἰδαλεωθήμεναι. Senſus ſine dubio eſt, *partes in tumorem attollit*. *Cæl. Aurelianus*, de *Sinapiſmo* in Lethargicis, ait, Adducit enim ad ſemet materiam: ſicut *inflatæ* atque in ruborem adductæ ejus appoſitione partes demonſtrant. (Ac. Morb. L. 2. c. 9.) Rurſus, in Hydrope, Item Sinapiſmus uſque ad *cutis tumorem adhibendus*. (Morb. Chron. L. 3. c. 8.) οἰδαλεωθήμεναι tamen, quod ab οἰδαλεαίνω ſolo, οἰδαλεήσω, οἰδαλεώθην, οἰδαλεωθῆναι, *Ionicè* οἰδαλεωθήμεναι, formatur, in Paſſivâ Voce reperitur: cum Activa vox hic neceſſaria ſit. An, οἰδαλέα θήμεναι? Præter cæteras varias lectiones, Codex Regius unus habet οἰδ᾽ ἀλαιθήμεναι.

32. λημνίσιδος. Legendum λιμνήσιδος. V. ſuptà, (11.)

ὑδάρ. H. habet ἀδάρκη, quod pro ἀδάρκη ſcriptum eſt, Gloſſema proculdubio in vocem λιμνήσιδος. Inter ea, quæ ad dropaces & picationem conſtituunt apud *Archigenem* (Æt. 70. 21.) ponitur λιμνῆσις ἡ Καλαμῖτις ἀδάρκη. Et *Paulus* (195. 15. Ed. Baſil.) λημνίσιδος, ἔστι δὲ ἡ ἀδάρκη. Quid ſit ἀγάρκη (quæ & ἀδάρκης, & ἀδάρκιον, & ἄδαρκος vocatur, vide apnd *Dioſcoridem*, (L. 5. c. 127.) καθ᾽ ὑγρῶν καὶ τελματωδῶν τόπων γινόμενος, —— καὶ ἔστιν οἱονεὶ λιμναῖον ἀλκυόνιον. Unde λιμνῆσις, non λημνίσις vocanda, uti ſæpe ſcribitur. Reg. unus abſurdè ὑδραργύρου, legit.

33. τρύχιον. Ita repono, licèt Codices Græci habeant στρύχνον. *Craſſus* enim vertit, *linteolo veteri*. V. Not. in 89. 18. Ita (108. 34.) ἐγχειαθέντα δὲ ἐς τρύχιον. *Ætius*, de *Sinapiſmo* ex *Archigene* (71. 8.) ita hoc exprimit, ἐμπλαττέσθω εἰς ὀθόνιον. Στρύχνον (item τρύχνον) Æt. 23. 8.) *Solanum* denotat, quod qnidem ipſum per ſe ſoporiferum eſt, adeoque hnic affectui certè minimè idoneum. *Aretæus* στρύχνον inter ea numerat, ὅσα νάρκην καὶ ψύξιας ἐμποιέει (125. 7.)

36. ἐς τὴν νέσον. Malim ἐν τῇ νέσῳ.

XCI,

1. Θεραπεία Μαρασμοῦ. Κεφ. γ΄. Caput hoc priori de de Lethargicis jungendum, ſine diſtinctione, exiſtimo; ſiquidem non de *Maraſmo* in genere agit, ſed de eo tantùm qui ex Lethargo orimr. Ita in proximo Libro, Curationi Cardiacorum Curationem quoque *Maraſmi*, qui iis ſupervenit, in eodem Capite, addit.

7. ἑωυτῇ. Ita lego, quia *Craſſus*, *eadem*, vertit; licet Græci Libri omnes habent, ἐν ὠυτῇ.

17. ἀσθενής. An, καὶ ἀσθενής?

XCII,

2. χρὴ ἐπαβάλλεσθαι. Certè, οὐ χρὴ ἀναβάλλεσθαι, legendum. Quomodo enim dilatio Phlebotomiæ dici poterit, *medela ſola*? Quid quòd, in his caſibus, *ictu*, *lapſu*, *colliſione*, etiamſi *Apoplexia* non ſuperveniat, ut plurimum mitti Sanguinem neceſſarium ſit. Ita *Celſus*, (L. 2. c. 10.) Sanguinis detractionem requirit, quicqnid ſubitò ſupprimit vocem; & quâcunque de cauſâ ruptum aliquid intus atque colliſum eſt. Idem, paulò poſt, ſi ex ſuperiore parte aliqnis decidit, ſi contuſus eſt, protinus ei demenda materia eſt (de Sanguine loquitur) ne, ſi ſubſede-

rit, corpus affligat. Idemque in aliis casibus repentinis, qui strangulabunt, dictum erit. Οὐκ ἀμβολῆς χρηΐς, in Pleuriticis, ait *Aretæus*, cum eodem die venam incîdi jubet. Particula, ἐ, sæpe omittitur.

15. ὅκως. An rectè?

19. ἀνάκλιτον. Forsan legendum, ἀνακλίτῳ, ut cum δίφρῳ congruat. De hujusmodi Sellâ loquitur *Hippocrates* (261. 24.) ἐπ' ἀνακλίτου δίφρου πεπυσμένην καθῆσθαι. In Notis ad hunc locum Foësius scribit, ἀνακλίτου, sic legunt quotquot adhuc videre licuit Exemplaria, sed, ἀνακλίτε, legimus, huncque locum bis expressimus in nostrâ Oeconomiâ. Est autem hîc ἀνάκλιτος δίφρος idem ferè quod ἀνάκλισμος *Hippoc.* L. de Artic. ἀνάκλιντρον, aut ἀνακλιντήριον, exponunt. Κλισμοὺς, vocat *Homerus* Il. Θ', & Ι', καθέδρας ἀνακλίσεις ἐχούσας. Sed neque vocem ἀνάκλιτον, neque ἀνάκλισμος, in *Oeconomiâ*, invenio; neque has in voce δίφρῳ memoratas.

23. ὅτε ἔντασις. Inter priorem & has voces in Cod. V. spatii paululum relictum est; & sane aliquid deficere videtur, ut καὶ γὰρ. Ita loquitur (25. 20.) καὶ γὰρ καὶ &c.

27. εἴδη. Legendum ἰδίη. Ita (110. 11) καὶ ἰδίῃ ἑκάστου, καὶ ξυνῇ.

32. ἴσμεν. An rectè?

34. ὅτε γὰρ πιέζεσθαι &c. Sensus quidem in his duabus Lineis facilè eruitur: verba tamen haud prorsus castigatè legi puto.

XCIII,

1. καστόρειον, ἐπτίνη. Malim καστορίου, ἐπτίνες, uti postea εὐφορβίου &c. nempe ut horum Medicamentorum, prout etiam aliorum omnium, quantitatem definiat. ἐπτίνης habet H.

26. ἔην. An ἔη?

27. τόνδε. An τόντε?

35. χαλαρὸν ἀγχῦ. Verum sanè est, Vesicam Rectumque Intestinum prope se jacere; malim tamen, χαλαρὸν ἀρχῦ. Ita *Hippocrates* (Lib. de Artic. 810.) κύστις τε γὰρ, καὶ γοναὶ, καὶ ἀρχῦ τὸ χαλαρὸν ἔκπτωσις. Quæ verba exponens *Galenus* (de Vulv. Lect.) ait, Ἀρχὸν μὲν ἐν λέγων, (Ἱπποκράτης) τὸ ὅλον ἀπευθυσμένον· καὶ χαλαρὸν δὲ ἀρχῦ, τὸ κάτω μέρος τοῦ ἀπευθυσμένου, ἔνθα καὶ μάλιστα ἀνδιγωύηται. V. Foëf. Not. & Oeconom. in, χαλάω, & Ἀρχός. Ἀρχῦ Vox medica est; & si cornu τοῦ Ρ obscurum est, facilè τοῦ Γ simile videbitur: unde in ἀγχῦ mutatum est.

XCIV,

1. σφακελίζειν τῇ Κύστι. Verbum hoc Activum cum Dativo haud probè conjungi credo. An σφακελίζειν τὴν Κύστιν, vel σφακελισμὸν τῇ Κύστι?

20. ἀξυίνησις. Certè Legendum, ἐκ ἀξυίνησις. Ita enim proprius Pueris morbus Epilepsia est, ut Παιδικὸν πάθος vocetur.

22. ἄχρηστον. Ita optimè ex M. cum antea absurdè legeretur, ἄχει σπασμῶν.

26. ξύμπας πταίνηται οἱ ὤψ. Ita certè ex F. legendum; cum H & V. quoque ξύμπαν πταίνηται οἱ ὤψ, habeant. Τιταινόμενα τὰ νεῦρα (95. 14.) & τὰς μῦας, ἣν πταίνονται. (116. 18.) Aliqua his similia profert *Trallianus* ex *Archigene*, διακρατεῖν δεῖ πάντα τὰ μέρη, καὶ τῶν μελῶν ἕκαστον λιπαραῖς χερσὶν ἀπευθύνειν μετὰ συμμέτρου συντονίας, μαλάσσοντας τά τε ὄμματα αὐτῶν ἡσυχῇ· καὶ καταψήχοντας, Lib. 1. c. 15.

ψηλαφίη. Codices quidam habent γαιοψηλαφίη. Equidem istud γαιο formatum puto ex, χειρῶν, in Exemplari partim eraso. Nam *Trallianus* qui hunc locum pene expressit, λιπαραῖς χερσὶν ait. Ipse *Aretæus*, (116. 21.) ψηλαφίη χειρῶν ἀπιθύνειν.

28. τὰ ἤθεα. Legendum credo, κατ' ἤθεα. Ita *Hippocrates* (675. 21.) τὰς μήτρας στραφῆναι κατ' ἤθεα. *Foësius*, κατ' ἤθεα hic, *pro more*, reddit: haud scio an accuratè prorsus, licèt ἦθος *morem*, significet. *Corinthus*, ἤθεα, exponit, τὰς τόπους ἐν οἷς ἀναστρέφονται. *Hesychius*, ἦθος, γνώριμος τόπος, ἀναστροφή. An legendum, γνώριμος τόπος ἀναστροφῆς, ut cum *Corintho* congruat. *Æmilius Portus*, in Lexico *Ionico*, ἤθεα significare dicit, sedes, in quibus aliquis habitare consuevit. ἐς ἤθεα Περσέων Herod. 41. 2. &c. Itaque κατ' ἤθεα reddi potest, *in iis locis quibus distorqueri solitæ sunt*. Cùm hæc vertebam, τὰ ἐυθέα, vel ἰθέα, legendum conjeci.

ἐείοισι παλαιοῖσι, πινεροῖσι τρύχεσι. Malim ἐείοισι πινεροῖσι, παλαιοῖσι τρύχεσι. Ita, (98. 3.) ἔρια πινερά. & 107. 31. & frequenter alibi. Quanquam verò τρύχεσι per se significet, panniculum vetus. V. Not. in 89. 18. tamen hujusmodi Epithetum addere non absurdum est, utpote cùm apud Authores optimos similia exempla frequentissimè occurrant.

32. κεκαυμένου. Ita rectissimè, ut H. Apud G. κεκ. legitur; in V. κέρατα. Mendum hoc ita accidere potuit. Apud Medicos Græcos usitatum est Medicamenta compendiosè scribere. Ita κεκ. pro κεκαυμένου usurpatur, nempe χαλκοῦ. Inde κερ. formatum est; & ex hoc rursus κέρατα.

XCVI,

5. ὁμίχλης ἐπαναφορῇ. An ὁμίχλη ἐπ' ἀναφορῇ?

13. ὄρθιον ἔσω τὸ ἰνίον. Hæc haud intelligo. Legendum forsan, ἔνερθεν ἔσω τοῦ ἰνίου, *infra sinciput fiat*; quod quidem optimè congruit sequentibus, ἀνωτέρω γὰρ εἰ θείης. Manifestus id ex *Ætio* apparebit, qui his omnino similia de Curatione Tetani affert ex *Archigene* (110. 52.) εὐαρεστα δὲ ἔσω καὶ κύφα τὰ καταπλάσματα, καὶ πυρία δὲ προσαγέσθω, ὑποκειμένου τοῦ καταπλάσματος, διὰ κύστεως εὐμεγέθους καὶ ἡμιπλήρους ἐλαίου θερμοῦ, ἢ ἁλὸς φρυκτοῦ, ἢ κέγχρου ἐν μαρσίπποις. καὶ τὰ καταπλάσματα δὲ ἐν μαρσίπποις ἐμβληθέντα ἐπιτιθέσθω, ἕνεκα τοῦ ἀμολύντως ποιεῖν, καὶ μάλιστα εἰ τῇ κεφαλῇ προστιθέναι δέοι. περιπλάσθαι δὲ τὰς συνεχεῖς ἐμβροχὰς ἐπὶ κεφαλῆς, πληρωτικαὶ γὰρ τυγχάνουσι. περιλαμβανέτω δὲ τὸ κατάπλασμα, καὶ ἐμβροχαὶ, αὐχένα καὶ σιαγόνας, καὶ ῥάχιν ὅλην μέχρι ψοῶν. Haud similiora sunt *Aretæi* verbis ea quæ ex *Aretæo* ipso alibi citat.

25. τεύχει. An τεύξει? ea Medicamenta scilicet, quæ pus movent, quæque (119. 16.) Πυοποιὰ vocat.

XCVII,

22. ἀκρωτεστέρη * * καὶ &c. Deficiunt hic quædam. Ex *Ætio* suppleri possunt, κλύζειν δι' ἀφεψήματος κενταυρίου, ἀψινθίου, καλαμίνθου, ἀριστολοχίας, μέλιτος, νίτρου πλείστου. Quæ hæc præcedunt & sequuntur ex *Archigene* se desumere prodit; sed & omnino cum his quæ leguntur apud *Aretæum* eadem reperias.

XCVIII,

4. οἰσύπῳ. Ita lego, nunquam Codices omnes ὑσσώπου habeant. *Crassus* rectè vertit cum *æsypo*. Ἔρια πινόεντα οἰσύπῳ passim adhibet, ut 108, 21. Frequens etiam error hic ὑσσώπου pro οἰσύπου, ut Var. Lect. 122. 19. Οἴσυπον, vox *Ionica* & Antiqua in Lexico declaratur.

15. τῇ βησσαστῇ καὶ χυλῷ ῥοός. Legendum fortasse meliùs hic, ut apud cæteros Medicos Græcos, τῇ διὰ βησσαστοῦ, καὶ τῇ διὰ χυλοῦ ῥοός, uti semper appellantur Medicamenta hæc composita; utque in sequentibus vocat τῇ διὰ χελιδόνων: saltem apparet hæc eadem Composita hic indicari.

32. ἀξύμφυτα. Finis fortasse Capitis hujus hic est:

in

in eo tamen aliqua deesse de Curatione Anginæ μετὰ ξυμπλώσιος liquet ex *Ætio*, qui, in Curatione κρυπτῆς Συνάγχης, hæc bahet, (163. 8.) Ἀρχιγένης δὲ περὶ τούτοις φησὶ, Ἐπὶ τῆς κρυπτῆς, εἰ ἐπὶ τοῖς ἄλλοις μὴ ἐνδίδωσι, σικύας κολλῆσαι δεῖ πάντῃ τοῦ θώρακος· ἀρχὴ δὲ γιγνέσθω κάτωθεν τοῦ ὀμφαλοῦ, περισπαστέον δὲ ἐπὶ πλευρὰς καὶ μετάφρενα, συνεχῶς μεταφέροντα ἀπὸ τοῦ τόπου εἰς ἕτερον τόπον, καὶ ἕλκοντα τὴν σικύαν ἄνωθεν ἐπὶ τὰ κάτω. Εἰ δὲ πάνυ ἐπείγει ἡ πνίξις, σίναπι τρίψαντας σὺν ὕδατι καὶ ἐμπλάσαντας ῥάκει ἐπιτιθέναι ἐπὶ τὸ στῆθος. Ἐκλεγμα δὲ ἐπὶ τούτοις, σίναπι, νίτρον, ὕσσωπον, σκίλλαν ὀπτὴν, θεῖον ἄπυρον. δίδου ἴσα πάντα μετὰ μέλιτος κοχλιαρίῳ ἐκλείχειν.

XCIX,

25. ἢ τὴν Σταφυλὴν. Malim ἐπὶ τῇ Σταφυλῇ; (de *Morbo* enim jam loquitur;) &, Περὶ δὲ τὸν Κίονα, *Circa Columellam*, reddere. Nam Columella (7. 34.) κίων καὶ γαργαρεὼν καλέεται. Σταφυλὴ γὰρ πάθεός ἐστιν οὔνομα. Quare videmus licèt alii ita vocent, *Aretæum* nolle *morbum* Σταφυλὴν appellari; affectum autem, qui Κίων dicitur, ipse describit. (8. 4.) Hic igitur, quid Columellæ applicari velit, in *Morbo* Σταφυλῇ, præcipit: mox, quid in eo *Morbo*, qui Κίων vocatur, eidem parti apponendum est, precepturus.

C,

13. Ἐσι. An Ἔσω?

CI,

9. τοῦ μὲν κατ' ἴξιν &c. An τοῦ μὴν κατ' ἴξιν. Sequitur enim κρέσσον γὰρ ἀπωτάτω ἄγειν, quod quidem fieri supponunt omnes ex brachio lateris non inflammati. Ita in Pleuriticis *Cœlius Aurelianus*, (Ac. Morb. L. 2. c. 18.) Adhibenda Phlebotomia, sed ex alio brachio, quod fuerit dolenti lateri contrarium. *Ætius* ex *Archigene*, (176. 31.) τέμνειν χρὴ τὴν ἐν ἀγκῶνι φλέβα μὴ τοῦ κατ' εὐθὺ βραχίονος τῆς φλεγμαινούσης πλευρῆς. Cætera quæ sequuntur cum sequentibus in *Aretæo* omnino eadem sunt. Itaque vel hic μὴν legendum, vel alia vox pro ἐτέρησι.

12. ἐκτός. Num ἐντός? Nam Sanguis calorem internis partibus præcipuè communicat.

16. εὐηθέστερον γάρ. H. Alii, γὰρ, omittunt; Crassus vero περιεστηκυῖα, *exoriens*, vertit: significat autem, *salutaris*, *salutem promittens*, vox hæc *Hippocratica*, (Prænot. 39. 42.) περιεστηκότων σημείων. *Aretæus* etiam περιεστηκότα τινὰ, (44. 28.) usurpat eodem sensu. Quare, γὰρ, bic prorsus necessarium est.

28. Σιτίων *Hippocrates*, è quo *Aretæus* hæc de Prisanâ expressit, ait (De Vict. Acut. 385. 1.) Πτισάνη μὲν οὖν δοκέει ὀρθῶς προκεκρίσθαι τῶν σιτηρῶν γευμάτων. Et *Aretæus* sanè *frumentorum* tantùm virtutes hic inter se comparat. Itaque Σιτίων vertere malim per, *frumentum*; quod & apud *Hippocratem* significat. V. Foës. Oecon. in voce, Σῖτος.

CII,

2. πᾶσι. Malim, πσι. (Sic 130. 4.) φακοὶ, οἵγε ἔχουσι μέν τινας ἀρετὰς πέψιος.

3. ἀγαθοὶ καί. Ἀγαθοῖσι, legendum existimo.

5. τετηρῆναι. Ita omnes, sed τετυχῆναι certè reponendum.

6. ἐπίσχειν. Ita legendum cum H. non, ut in V. G. ἐπίσχεσιν. Hæc facilè intelligetur ex significatione οὐρέουσι, quæ vox *Hippocratica* non modò, *urinam reddere*, aut *urinam movere*, sed etiam, *fluidum reddere*, *sero diluere*, *ad evacuationem idoneum facere*. Ὁκόταν ἐν χολὴ κινηθεῖσα ἐς τὰς φλέβας καὶ ἐς τὸ αἷμα εἰσέλθῃ, διεκίνησε καὶ διέρησε τὸ αἷμα ἐκ τῆς εἰωθυίης συστάσιός τε καὶ κινήσιος. (Hippoc. De Morb. L. 1. 460. 43.) V. Διουρέοσιος in Foës. Oecon. ubi διεξουρεῖσθαι & διουρεῖσθαι pro διαρέειν & διαρεῖσθαι à quibusdam legi monet.

25. σμήχηται. Legendum σμώχηται, ut (42. 25.) σμώχονται γὰρ αἱ σάρκες. σμήχω, *detergo*, significat.

32. πλάσμασι. Vocem hanc pro Emplastris usurpari non reperio. Ἐπιπλάσμασι, ut ea semper appellat, legendum credo, & omissum ἐπι ob similitudinem cum ἐσι in fine præcedentis vocis ξυνάγεσι. ἐπι planè redundat in paginâ sequenti, juxta Codicem H. vid. Var. Lect. 103. 29. Unde forsan rectè conjici potest, illic ex Margine perperam, ἐπι, insertum; quod in boc loco fieri debuit.

CIII,

2. ἐς. Malim, ὡς ἐς. *Ætius*, qui hæc, inter alia pleraque, ex hoc Capite excepsit, ait, φροντιστέον δ' ὅπως θερμὰ διαμείνῃ τὰ καταπλάσματα. (175. 47.)

3. Ἤδη καί. Malim, καὶ ἤδη.

4. διὰ εἰδῶν. Quid hæ voces significent, baud intelligo. Certè legendum, διὰ ἁλῶν. Ita *sale*, cum milio, utitur *Hippocrates*, pro Fomento in Pleuriticis (De Vict. Acut. 387. 18.) Πυρίη δὲ ξηρὴ, ἅλες, κέγχροι πεφρυγμένοι ἐν εἰρινέοισι μαρσιππίοισιν. *Aretæus* in Ileo utitur (117. 21.) Πυρίη ἁλῶν καὶ κέγχρων φωχθέντων: In Tetano, (96. 8.) *sale*, sed non milio; ἅλες λεπτοὶ ἐν τῷ μαρσιππίῳ, κέγχροι γὰρ &c.

5. ἐνδιδοῖ. An ἐνδιδῷ?

20. ἀμβλυώπη τό· An ἀμβλυώπηται?

34. ἡ τροφή. Ita lego, non ut alii omnes Codices habent, ἡ τροφή. Sic (107. 4.) αἷμα δὲ πάντων τροφή (Et, 109. 18.) οὐδὲ γὰρ οὐδὲ αἷμα ἄκριτον ἐστι τὸ ῥέον, ἀλλὰ τοῦδε ἰχώρ. *Ætius*, bæc transferens, inquit, οὐ γὰρ αἷμά τι, ἐστι τὸ ἐκκρινόμενον, ἀλλ' ἰχῶρες. (175. 54.)

25. πηγάνῳ. Legendum, πηγανίνῳ, ut antea κυπρίνῳ, *oleo rutaceo*. *Ætius* hæc quoque ex *Aretæo* decerpens, τῇ δὲ τρίτῃ μετὰ τὴν ἀφαίμαξιν, κηρωτὴν κυπρίνην ἢ πηγανίνην ἐπιτιθέναι ταῖς ἀμυχαῖς. (176. 1.)

28. Ὡς τρόπος δέ. Malim, ὁ τρόπος δέ.

29. στρηνὲς ἐπὶ τὰ χείλεα. Hujusmodi figuræ vas, cujus os scilicet æquè ac fundus ejus capax sit, adhiberi jubet: quoniam Cucurbitulæ à Medicis usurpatæ, ore angusto, fundo lato, formari solebant; uti constat ex *Sorano*, (De Vulvâ) σχῆμα δὲ μήτρας ἰατρικῇ Σικύᾳ παραπλήσιον· ἀπὸ γὰρ περιφεροῦς καὶ πλατέος ἀρξαμένη τοῦ κατὰ πυθμένα πέρατος, πρὸς λόγον ἐπὶ στενὸν συνάγεται τὸ στόμιον.

CIV,

1. πικέριον. Ita sine dubio legendum ex H. V. Tota etiam Sententia, licèt integra, uti in bac Editione ponitur, in nullo alio Libro repetitur, tamen ex singulis restituta est. V. Var. Lect. Πικέριον à *Galeno* & *Erotiano*, βούτυρον, exponitur. Πικερίῳ antea usus est (85. 27.) *Aretæus*. *Ætius*, inquit, Βούτυρον νεαρὸν μετὰ ἴσου μέλιτος ἑψήσας. Unde, minimâ mutatione, pro ἔσω δή τι καὶ τῶν ποικίλων, πικέριον &c. legi aptè possit, ἔσω δὴ τὸ πικέριον νεαρὸν, siquidem F. in Var. Lect. babet, ἔσω δὴ τὸ ποικ. ἔρειον νεαρὸν &c. Librarii vocem antiquam, πικέριον haud intelligentes ποικ. ἔρειον scripserunt; unde ποικ. pro ποικίλων compendiosè scribi creditum est, & ἔρειον idem quod ἔρεον. νεαρὸν autem omissum est ob similitudinem cum voce præcedenti ἔρεον. Ποικίλων hic non satis commodè legi puto, quia butyri & mellis mixtio Medicamenti ex variis rebus compositi nomine appellari neutiquam potest.

9. ἄν. Num ἕν?

23. διέπνουσι. An διεπτελύθη?

CVI,

CVI,

6. ἔτ', An ἤδη?

CVII,

6. σιτηρῶν. Ita ex F. cnm alii αὐστηρῶν haheant ineptè. V. Not. in 101, 28. *Crassus* autem vertit, *Inter frumentacea.*

21. ἐκ εὐήθεες. Videtur hic deficere, αἱ νῦσοι. *Aretæus* (103. 8.) inquit, ὀ γὰρ εὐήθεες αἱ νῦσοι.

CVIII,

9. Ην δὲ ἀπὸ Πνεύμονος &c. Multa hic periisse suspicor: siquidem nihil hic de Curatione eorum præcipiat *Aretæus*, quibus Sanguis ex Pectore, Stomacho, aut Liene aut alio Viscere, fertur; cnm multa de his dignoscendis in Signorum descriptione tradiderit. Porrò hæc quæ contra Sinistræ manus venam inter digitos secundam dispntat, eam incîdi solere in profusione Sangninis è *Liene* declarant. Hujus in affectu hoc Sectionem præcipit Oribasius (Med. Collect. L. 7. c. 5.) *Ætiusque.* (Tet. 2. S. 4. c. 62.)

11. τῇ ὧν πλέονι. Hand rectè hæc se habere manifestnm est; sed quomodo aptè restitui possint, licèt sensum mihi assucntus videor, non conjicio.

24. ἐπὶ πᾶσι. Legendum, ἐμπάσσειν, ut (109. 24.) ὑποκυςίδος, ἢ ἀκακίης, ξηρῶν, ἐμπάσσειν.

CIX,

11. ἐθέν. An rectè?

25. τῆδε. An τῶσδε?

32. ἐν ἐκείνῃ. Nnm, ἐν ἐκείνῃς, nempe διαβρώσεσι?

CX,

12. κόμμι ξὺν τῷ φυτῷ. Gummi qnidem cum ejus *plantâ* devorari uequit, qnippe cùm id ex arbore exsndet, adeò ingenti ut navihus onerariis exstruendis materiam suppeditet, teste *Herodoto,* Τὰ δὲ δὴ πλοῖα σφι τοῖσι φορτηγέουσί ἐστι ἐκ τῆς ἀκάνθης ποιεύμενα, τῆς ἡ μορφὴ μέν ἐστι ὁμοίη τῷ Κυρηναίῳ λωτῷ, τὸ δὲ δάκρυον κόμμι ἐστί. (Lib. 2.) Certè legendnm κόμμι, ξὺν τῷ ξυμφύτῳ. Librarii, quid *Symphytum* esset ignorantes, ξὺν vel ξυμ inanem tepetiiionem esse crediderunt. Extra duhium hoc ponit *Ætius,* hæc habens, ἄμυλον διδόσθω, κόμμι, τραγάκανθα, —— καὶ τὸ σύμφυτον μασσώμενον καὶ καταπινόμενον. (173.3.) Hnic affectui σύμφυτον idoneum esse, ex ipso nomine declaratur: eoqne utpote glutinanti astringentiqne, ntuntur Græci fere omnes, & inter alios *Aretæus* in *Topicis* applicationibus. (108. 36.)

τράγε τῆς ἀκάνθης. Ita ex F. cnm alii habeant περέσσον τῆς ἀκάνθης, sed ineptè. Commnniter qnidem arbor hæc τραγάκανθα vocatur: sed cùm ex vocihus τράγος & ἄκανθα componatur, eas *Aretæus, Poetarum* more, rursus dividit. Qnæ in snperiore notâ ex *Ætio* allata sunt, huic etiam Lectioni fidem astrnent.

15. ὡς. An ὧν?

18. τρωμάτων. Ita rectè ex H. legi apparebit ex superiorihus (109. 6, 15.)

23. ἢ. Si vocnla hæc in hâc Lineâ deleatur, &, pro μὴ, in sequenti, legatnr, μῆ, Sententia tota facilè intelligetur.

35. κνιδος. Legendnm κνίδη, neqne enim κνίδος σίδια dicnntur. τὸ ἐπίπασον κνιδὸς καὶ σίδια. (111. 8.)

CXI,

13. τὴν πῶρον. Ita scribo, cum F. τὴν πόρον legat; cæteri diversa. *Crassus* autem, τὸ στερεὸν, legisse videtur: nam, *solidari,* vertit; & sanè (71. 5.) occurrit ὠτειλαὶ στερέμνιοι. Et *Cæl. Aurelianus* (Mor. Chronic. L. 2. c. 13.) in Hæmorrhagiæ Curatione inquit, poterit *cicatricis* fitmari *soliditas.*

23. ἔοικε. Hic vel verha quædam deficere, vel mendosa existimo.

CXII,

2. ἀειθμός. Hæc haud satis capio. An ἀειθμὸς ἐπικαίρως significat, *Symptomatum memorabilium concursum?* Αειθμὸς γὰρ λέγεται ἡ εὔνοια καὶ φιλία, Erot. in voce Συναρθμεῦται. Et ἀρθμία, φιλία. Λέξικ. Ηροδ. Nonnisi unum tamen postea notatur Symptoma. Totam equidem sententiam depravatam credo.

6. ὑποχόνδριον. An ὑποχονδρίε.

8. τομῆς τῆς φάσιος. Τομῆς, puto, Glossema est. Σχάζειν, ἀμύξαι. (Gal. in Exeg.) licèt σχάζειν τομὴν occnrrat, 97. 24.

11. γάννυται. An γάνυται? ut apud *Homerum,* γάνυται δ' ἄρα τε φρένα ποιμήν. Il. Ν'. 493.

18. ἀφλεγμάτοισι. Videtur ἀφλεγμάντοισι à φλεγμαίνω formatum sctibi debere; cùm ἀφλεγμάτοισι à φλέγμα, *pituita,* detiveur. Sed apud *Hippocratem Gelenus* in Exegesi vocis φλέγμα, id, ait, οὐ μόνον τὸν χυμὸν τοῦτον τὸν λευκὸν καὶ ψυχρὸν, ἀλλὰ καὶ φλόγωσις δηλοῖ.

19. ἐπιπλάσιος. Hæc sanè de Emplastris, contra qnàm *Crassum* secutus, verti, intelligi debere credo. Nam Συκίην ἐπιπλάσσειν nusquam reperio at (96. 15.) Επὶ δὲ τοῖσι Επιπλάσμασι ἡ Σικύη. Quod si ita sit, mutanda vox in sequentibns (l. 20.) ἐπίπλασιν, & legendum ἐπίπλασις. V. 137. 2. προσχαλάσαντα Επιπλάσματι καὶ Τέγξει Σικύην πρὸς τὸ ἧπαρ, καὶ τὴν κοιλίην, προσβάλλειν.

35. κλισίδα. Præpositionem, ut ἐπὶ, deficere puto. Επὶ τοῖσι μηροῖσι τῆς γυναικὸς ἵζάνει. (73. 7.)

37. ἐνεργῶς V. Ita, non ἐναργῶς, nt G. H. Sic ἰητρείῃ ὀνηρῷ (113. 27.)

CXIII,

8. ἑστῶς. Neque ad sensum vox hæc desideratur, neque Grammaticè cum cæteris congruit. Pro eâ, ἑψῶσι, legendnm credo. *Elixando lubrica fiant.* Hoc modo carnes etiam dissolvit, ac in liquorem redigit. (84. 7.) ὥστε καὶ κρεῶν ἀκρέων καὶ πετεινῶν χρέος, τὰ πολλὰ τοῖσι χυλοῖσι ἐντηκομένων· τήκεται γὰρ χρὴ τάδε ἐν τῇ ἑψήσει λιπαρῶς.

11. πλατύς. An παχύς?

16. ὅκως, Annon meliùs ὁκόσον? nt infra (20.) διδόναι τῆς οἴνε, ὁκόσον ἂν δυνῆται πιεῖν.

22. ἐών. An meliùs ἂν?

26. ὡς δή. Malim, ἤδη.

35. χυλὸν ἐς φύρησιν ξυντεθέν. Ut recta & congrna sit hæc sententia, videtur legi dehere, χυλὸς ἐς φύρησιν ξυντεθείς:

36. κόμμι δὲ, ξόδς &c. An κόμμι ἠδὲ ξόδς &c?

37. νάρδῳ. An νάρδου, scilicet, nt οἰνάνθης, λίπαϊ? *oleo nardino;* ut κηρωτῇ νάρδου ἢ οἰνάνθης (116. 17.)

CXIV,

1. εἴτε. Malim ἔςω δέ. Vel, εἰ δέ. & in sequenti lineâ pro, εἰ δὲ, ἤδε.

7. ἠδονῆς. Vox sine dubio mendosa. An ἤδῃς, *lenibus* ventilationibus. V. ῥιπίς in Lex.

16. προσβληθεῖσα. Malim, προσβληθεῖσα.

20. ποθίζει. Meliùs ποθίζῃ, in Suhjnnctivo.

21. ἄλειμμα. Legendum ἀλείμματι, nt Syntaxis postulat, ac prout legitnr 116. 20.

33. ἄτονος. Certè legendum, εὔτονος.

CXV,

30. τῇ φύσι συνέξειν ἐξέωσε. Hæc manifestè depravata sunt. An τὴν φύσιν ξὺν ἕξει ἐξέωσε. vel, ξὺν τῇ φύσι ἕξιν ἐξέωσαι? His similia de Vini virtntihus hahet *Cælius,* (Ac. Morb. L. 2. c. 37.) Snnt enim hæc efficacia, & quæ faciliùs omnia quæ de vino speramus, accelerent: snfficientia fortificare, & totam relevare *habitudinem* corporis,

poris, omni etiam parti atque particulæ ſeſe inſertare, & per omnes tenues vias celeri motu percurrere.

31. κοτὲ νέων. Legi debere credo, ποταινίων. Κοτὲ enim meliùs abeſt; ποταινίων autem idem quod νέων ſignificat apud *Hippocratem*, & *Aretæum*, (112. 12.) cujus loci v. Var. Lect.

CXVI,

17. ἐπιπάσσαι. Legendum, ἐπιπλάσσαι. Nam de Emplaſtris jam agit; & ex materiâ prædictâ eam compoſitionem fieri, quæ Emplaſtrum conſtituat, non quæ inſpergi poſſit, ſatis liquet.

22. τε. Meliùs deleretur.

25. ἀναιφῆ καὶ πάντα ἀδικῆ. Pro ἀδικῆ fortaſſe, ἀφίκη, legendum; Hippocrates voce ἀφίκη utitur, (224. 4.) ἀναιφῆ quoque vix tolerandum puto.

26. λέσαντα. Alii λύσαντα, perperam. *Paulus*, in Curatione Choleræ, ait (L. 3. c. 39.) ὕπνον ἐπιτρεπτέον, μετὰ δὲ τὴν τελείαν πέψιν λουτροῖς χρηστέον. Et *Alexander*, (L. 7. c. 14.) παυσαμένης δὲ τῆς κενώσεως μετὰ τὸν ὕπνον, μηδὲ πυρετοῦ παρόντος, ἐπὶ τὸ λουτρὸν ἄγειν σπουδάζειν αὐτούς.

33. ἔντασις. An ἔνστασις? ut 121. 10.

34. σφήσεις· Legendum σφῆσις, ut 125. 19.

CXVII,

1. πόνοι. Quanquam πόνος etiam legitur, idque communius loquendi genus videtur, tamen πόνοι ſervo, quoniam *Aretæus* aliàs ita habet, (18. 13.) πόνος γὰρ, κἢν σμικρὸς ἔῃ, θάνατον ὀξὺν ἀπειλέει.

4. διεκχέῃ τὸ αἷμα. Liquet τὸ αἷμα hic in Caſu Nominativo uſurpari, quia cum eo concordat ἡ τροφή. Quare διεκχέῃ, verbum Activum, malè hic adhibetur. Malim διεκχέεται αἷμα, vel διεκρέῃ τὸ αἷμα.

8. πνέουσι. Malim πονέουσι, Quanquam *Celſus* de Apoplecticis jam morientibus loquens (L. 3. c. 27.) eos *miſerum ſpiritum trahere* dicat.

22. ξυνοῖσι. Malim ξυνοῖσι, *ea quæ vulgò adhiberi ſolent*. *Ætius* Satyriaſi affectos præcipit ἐμπλάσσειν τοῖς κοινοῖς καταπλάσμασι.

25. ἄν τις πάντα. Num ἀντιπαθῶν τιν? Nequeo aliter ex his ſenſum elicere.

32. κογχαίων. Vid. Not. in 88. 24.

33. ὧδε. An rectè?

36. ἄπυρος. Malim ἄπυρος *ſine febre*, licet poſtea dicat, Ην δὲ ἐς Απόστασιν τρέπηται ἡ φλεγμασίη. Nam cùm antea dixiſſet, ὕδωρ ποτὸν, ἢν πυρεταίνῃ· & hic de vini exhibitione ſtatim præcepta ſubjiciat, ἀπύρως commodiſſimè legitur; quæ etiam (121. 22.) rurſus invenitur. *Craſſus*, hæc tranſferens, *ſi dolor abſit*, inter Var. Lect. aliter, *febris*, pro dolore legi monet.

CXVIII,

11. ἀφυψίη. Ex literis aliquibus, quas percipere inter alias juxta eraſas ſibi videbantur Librarii formata eſt vox hæc non intelligenda.

16. πιμπρέαται. Malim, πιμπλαται.

17. ἑτέρη. Legendum, ἐχ ἑτέρη, ex præcedentibus evidenter apparet.

22. στήθεα. Quid hoc ſignificet, neſcio. *Craſſus*, *quæ acervatâ ſunt*, vertit. An σταθέντα, vel συνειχθέντα?

CXIX,

1. ἰχαίμασι. Malim, ἰχαίμοισι, quia prior vox non occurrit: poſterior uſitatiſſima.

10. ἐγχέῃ τι. Nonniſi de liquidis dicitur ἐγχέειν. An itaque, ἐγκέαται, ut ſupra, (7.)

CXX,

2. μεγάλα τὰ ἔγγονα αἱ φλεγμοναί. Dura omnino expreſſio. An μεγάλαι τ᾽ ἐγγίγνονται φλεγμοναί? Ita (23. 18.) γίγνεται φλεγμονή. & in hujus Morbi deſcriptione, Γίγνεται δὲ καὶ φλεγμονὴ ἀμφὶ τὴν φλέβα. (25. 6.) utitur etiam voce ἐγγίγνονται, (63, 3.)

9. πολλόν τι. An πολλόν τι μᾶλλον? ut 3. 24. & 125. 4.

19. νεοτόκε. An γυναικὸς, vel ὄνυ, deficit. Vid. 115. 3, 4.

23. πάντα. An πάντη?

25. Κοίτη. Numquid deeſt?

CXXI,

10. τις ἡλικίη. Vix crediderim *Aretæum* ætatem ſolam in hoc caſu reſpexiſſe, quæ Sanguinem mitti prohibere debeat. Porro, τις ἡλικίη, ad deſignandum puerilem ac ſenilem ætatem, (quæ ſolæ interdum, idque præcipuè Antiquos, ab uſurpandâ Phlebotomiâ dehortantur) Phraſis minimè clara aut idonea eſt. Multæ quoque res in hoc affectu, putâ, *corporis habitus*, *vires*, *aliarum Evacuationum ratio &c.* Multò magis conſiderandæ ſunt, quàm ætas. Itaque legi cupiam, τις ἄλλη αἰτίη. Ita *Rufus* apud *Ætium*, de iis quorum inflammatur Veſica, τούτων, εἰ μηδὲν ἕτερον κωλύοι, φλέβα τέμνειν. Et *Aretæus*, (112. 1.) Ην ὦν μὴ πάντα κωλύῃ, ἕξις, ἡλικίη, ὥρη, ἀψυχίη τοῦ ἀνθρώπου, φλέβα τάμνειν.

22. ὅτι. An rectè?

29. Βιςίνε Legendum, Βυςίνου, ut 140. 30. & 134. 29. & apud *Ætium* (Tet. 3. S. 2. c. 6.)

30. κοσκίνε. Legendum σκίγκε. Inter Antidota ad Calculoſo, *Ætius* quoque hoc commendat, Quod ſi *Mithridatis* compoſitione abundes, eam quæ *Scincos* admixtos habet, præbe. (Tet. 3. S. 3. c. 13. Id Antidotum à *Paulo* deſcribitur. (L. 7. c. 11.) *Scincus* autem eſt terreſtris Crocodilus juxta *Oribaſium* (Med. Collect. L. 12.) Vid. *Aret.* 145. 22.

33. οὐδ᾽ ὄναρ δοκέειν τοῦ πόνου εἰθισμένοι. Quomodo ſententia hæc, ſine dubio mendoſa, aptè corrigi poſſit, haud reperio. V. Var. Lect. *Craſſus* vertit, *ut neque per ſomnium dolorem ſibi ſentire videri ſoleant.*

CXXII,

13. τὸν κενεῶνα. *Fabricius* habet, τὸν ἀγκῶνα. Profectò *Ventris inciſio*, eo duntaxat fine ut *perfundi* poſſit *Veſica*, audax nimis Experimentum, & uti parum utilitatis, ita multùm periculi allaturum. Operatio ſanè à nemine in hoc caſu, ne ab *Aretæo* quidem, puto, tentata. *Veſicam* certè ſæpius *Perfuſionibus irrigari* præcipit, *ſine ullâ inciſione*; ut 89. 1. & 97. 5. & 113. 1. Quid quòd κενεὼν haud vocatur illa pars ventris in quâ ſita eſt Veſica, quæ quidem inter Umbilicum & pubem jacet. Κενεῶνες enim appellantur illæ partes quæ à Coſtis obliquè ad Os Ilii porriguntur. *Rufus* inquit, Τὰ δὲ ὑπὸ ταῖς πλευραῖς μαλακὰ, λαπάραι, καὶ κενεῶνες. (24.) &, Τὸ δὲ ὑποκάτω τοῦ ὀμφαλοῦ, ὑπογάστριον, καὶ ἦτρον. (23.) Legendum itaque, τὸν ἀγκῶνα. *Hippocrates* inquit. (Epid. L. 3. Æg. 8.) ἀγκῶνα ἔτεμον. Vel, fortaſſe, τὴν ἐπ᾽ ἀγκῶνι, ut apud *Aretæum* ipſum. (123. 25.) *Rufus* apud *Ætium*, in Inflammatione Veſicæ ſimilem plane ei quæ ab *Aretæo* præcipitur *Perfuſionem Venæ Sectioni* ſtatim ſubjicit: φλέβα τάμνειν, μὴ εἰς μακρόν· ἐμβρέχειν δὲ τοὺς τόπους ἐλαίῳ ἐν ᾧ ἄνηθον, λινόσπερμον, ἐνίοτε δὲ καὶ πήγανον, καὶ ἀλθαία ἐνέψηται.

26. Σκυβαλίτης. Legendum σκυβαλίτης ut apud *Ætium* (2. 8.) Legitur σκυβαλίτῃ 138. 23.

29. ἀφεψῆσι. An ἐφ᾽ ἑψῆσι?

CXXIII,

3. τειχάδα. Vox nullibi invenienda. Legendum πληχάδα. Apud *Rufum* (23.) dicitur, Τὸ δὲ μεταξὺ τοῦ ὄρχεως καὶ ὑποστήματος καὶ μηροῦ, πληχάδα (καλέουσι.) Rurſus, (39.) Τὰ δὲ μεταξὺ τούτων (μηρῶν)

προς̀ τ̀ πρίναιον, πληχάδης. Vox hæc ab *Aretæo* usurpatur locum eundem designans 29. 32. & 125. 3. ubi τὸ πρείνιον in V. m. (*Perineum*, nam περίναιον scribendum) & rursus (125. 9.) (V. Lexic. & Foës. Oeconom.

Κυςίδος. Ita declinatam vocem Κύςις neque apud *Aretæum*, neque alibi invenio. Malim igitur, uti semper, Κύςιος.

5. Ροιάδα γίγνεσθαι τοῦ πύε. Pro, πύε, legendum puto, ἔρε. Neque enim ex *Lithotomiâ Abscessus* fieri solent qui per longam hominis vitam continuent: frequenter verò perpetua *Urinæ destillatio*. Ita postquam Vesicæ sectæ periculum exposuit *Aretæus*, (62. 28.) hæc subjicit, Κἢν τις τὸν τοῦ θανάτου κίνδυνον ἐκφύγῃ, Ροιάδος γίγνεταί οἱ πάθος· κἢν ἀκίνδυνον ἔῃ, ἀλλ' ὁ φορητὸν ἐλευθέρῳσι ἀέναον ἐκρέειν οὖρον, κἢν βαδίζῃ, κἢν εὕδῃ. In Urinæ itinere *Fistulam* à *Græcis* Οὐρορυάδα vocari tradit *Celsus*. (L. 7. c. 26.)

13. προςιόντων. Apud F. προςίησι. An προςίησι τίς? *prodeat*, ut ἀντιπροςίησι (16. 26.) In proximâ lineâ, ait, ἔῃ δ' ἄν ποτε &c.

18. πόδας. & rursus

19. τὸ πόδε. Videtur hoc nomine partem aliquam Uteri hic appellare. Hæc quidem minimè capio.

29, προς. Ante vocem hanc τὸ, *quod*, deficere credo; & postea, pro θάλπειν, legendum θάλπει.

32. μύρῳ. Cum F. legendum, μύρον.

CXXIV,

9. οἷά γε. *Goupylus* legendum conjicit οἴακε, quam vocem nullam significationem huic loco congruam habere invenio.

10 ἐλκέντα. Legendum ἕλκοντα. *Crassus* quoque, *attrahendæ*, vertit.

13. Οἰκευμένην. Legendum, οἰχευμένην, ex Verbo οἴχομαι, ab *Aretæo*, pro more, in Verbum contractum ex Barytono mutatum. Inter Var. Lect. φερομένην appositum est pro Glossemate.

14. ξὺν ἐμποιέσι. *Crassus* ξυνεμποιέουσι legit, utpote qui, *simul bene facient*, vertit. Malim, ξὺν ἐμπέσι, vel potiùs ἐκπέσι. Ita (88. 2.) ψηλαφίη, ξὺν πέσι ποδῶν. παλμοί· κνησμοί.

23. λύπῃ. Certè legendum, λύσσῃ, *rabiosâ cupidine*. Neque enim λύπη cum sensu optimo hic servatur; quanquam, ubi calamitatem suam secum reputant morbo hoc affecti, (30. 1.) describuntur ὀλιγόλυποι. Idem hic dicitur, quod, (29. 30.) Ορμὴ δέ οἱ ἄσχετος ἐς ὁμιλίην. & (30. 3.) ἀκρατέες δὲ καὶ ἐς τὸ ἀμφαδὸν τ̀ τοῦ ἔργου πρήξιος. Maniacis quoque (38. 27.) contingit ἀφροδισίων ἄσχετος ἐπιθυμίη. sed & ii quoque, (38. 33.) de malo suo cogitantes, sunt ὀλιγόλυποι. Elephantiacis quoque inest (79. 21.) ἐπιθυμίη λυσσώδης, quod desiderium in Notas ad hunc locum de Venere intelligi debere indicavi. De Satyriasi affectis infra quoque dicit, προςσημαίνοντας δὲ καὶ τ̀ γνώμην &c.

26. προςήγματος. Ita legendum ex H. m. non πλώματος ut G. V. Per hæc idem exprimitur ac per ista (30. 3.) ἀκρατέες δὲ καὶ ἐς τὸ ἀμφαδὸν τ̀ τοῦ ἔργου πρήξιος.

ἀκυείη, Certè legendum, ἀκορίη. *Crassus* vertit, *insatietas*.

27. οὔ τ' ἄν. &c. Vel mendosa, vel manca, hæc esse suspicor.

CXXV,

4. ἀξῆναι. Legendum διψῆναι.

7. ἄςτῳ. Num ἄρτον?

τῇ βοτάνῃ. An τ̀ βοτάνης?

11. δριμὺ δὲ πᾶν. Deest hic aliquid per quod acria *vitanda* esse præceptum est. *Ætius*, qui ex Capite sua magnâ ex parte desumsit, hæc ita exprimit, ἐπεχομένην τε τὴν κοιλίαν κινεῖν μὴ δριμεῖ κλυςῆρι, ἵνα μὴ παροξυνῇ τὰς φλεγμονάς.

15, οὔτ' ἦν. Legitur in V. οὔτ' ἄν. Malim ὅταν. & pro μένῃ, μὲν.

πλῆθος. Certè legendum, πάθος.

26. νέον. Legendum certè, νόον. Phrasis omni Scriptori familiaris, προςέχειν τ̀ νοῦν.

CXXVII,

4. φυσίωσις. An φύσις, scilicet, morborum horum *natura*?

8. σιγῇ, ἤ. Malim, σιγὴν, legere.

12. οὔτε ὀλλυμένονται, οὔτε ὀρρωδέουσι θάνατον. Antea morbos hos periculosos, & in mortem plerumque desinentes dixerat. Itaque eos haud mori (οὔτε ὀλλυμένονται) absurdè jam affirmet. An igitur, οὔτε, ὅτε ὀλλυμένονται, ὀρρωδέουσι θάνατον. Quæ quidem securitas, ut mortem non in ipso mortis articulo ægri, cum jam ad extrema ventum est, neque pertimescant, neque adesse sentiant, in Morbis Chronicis frequens est, præcipuè in Phthisi. V. 18. 10.

25. ἦν G. ὧν H. V. A. Legendum credo, ὡς. Ita (120. 3.) συχνὸν μὲν ἀφαιρέειν αἷμα, μὴ ἀθρόον δέ· ἀλλὰ καὶ δὶς, καὶ τρὶς, καὶ τῆς ἄλλης ἡμέρης, ὡς μεσηγὺ ἡ δύναμις ἀναλάβῃ.

CXXVIII,

2. κυεωτάτη Malim, χρειωτάτη. Ita (137. 4.) ἀφαίρεσις πολλόν τι ἐπιχρειοτάτη. Et (136. 19.) ὀλιγόχρεος ἡ ξοή. Et, (134. 22.) τὸ δὲ χρέιον αὐτέων, ἡ Σικύη.

6. πλῆθος. Legendum πλῆθος.

10. ἀντιτράγῳ. Legendum, ἀντιτράγῳ. Num auris pars est Αντίτραγος dicta. V. Polluc. Onom. L. 2.

19. τοῦ ὄρχιος. An οἱ ὄρχιες?

23. ἔκχυτον. Legendum, ἔγχυτον, ut 124. 1.

24. εὐρέως. Malim, ἱερῶς, ut (51. 33.) ὅκως ἱερὸν ἴσχει.

28. τῷ. Malim τό.

34. ὧδε. Legendum, ὅδε.

37. ὡς εἴσω παρωθεῖται. An rectè?

CXXIX,

1. Στορωίη. Vocem hanc unsquam invenio. Στόρθη significat *cuspidem ferri*, unde instrumentum Chirurgicum nomen fortasse traxerit. Τορύνη ab H. Steph. exponitur, *id quo in Ollâ teritur aut agitatur aliquid, ut sunt cochlearia & spathæ.*

2. ὀδόντα. Legendum ὀδόντας, ut mox ὀδόντων.

3. ἰσθμοειδῶν. Legendum, ἠθμοειδῶν. *Rufus*, inquit, (26.) τὰ πυκνὰ ταύτης (ῥινὸς) τρήματα ἠθμοειδῆ καλεῖται.

30. ἐμπάττειν. Legendum, ἐμπλάττειν.

33. ἄνοδον. Legendum, ἀνώδυνον. Idem verbis parum diversis dicitur (132. 6.) Τάδε μὲν ὦν ἐς τὴν τοῦ παροξυσμοῦ παρηγορίην, καὶ σκέδασιν τοῦ ζόφοδεος.

CXXX,

3. ἐς. Meliùs abest.

9. δὲ τουτέων. An τουτέων δέ?

προς. An αὖ προς?

11. ἀλέκτορος. Malim, ἀλεκτορὶς, eodem casu quo sequentia φάσσα, πελειά. Ita 133. 16.

24. εὔπνοοι δὲ εὔφοροι. An εὔπνοοι δὲ καὶ εὔφοροι. Vid. 133. 9.

31. ὁκοῖον, Malim, ὁκοῖα.

34. ἀγωγῇ. Nihil hic vox hæc, nisi, *remedium evacuans*, significare potest: quo sensu ἀγωγὰ quidem, ab Authore nostro frequenter usurpatur; ἀγωγὴ autem vel ἐξαγωγὴ βίε suprà (27.) alio longè sensu invenitur. Legendum credo, ἀρωγῇ, auxilio, quæ quidem vox *Homerica* est. Vocem ἀρήγειν in omni ferè Paginâ ponit *Aretæus*,

tæus, per quam, *mederi*, intelligit. Et (100. 12.) χρέειν ὧν τὸ πάθος ἀρωγόν. Crassus ἀγωγῇ *remedio*, vertit; quare & ipse ἀρωγῇ forsan legit.

CXXXI,

25. μελετῆσαι γὰρ χρὴ τοῦ στομάχου ἐμέειν. Legere malim, μελετῆσαι γὰρ χρὴ τὸν στόμαχον ἐμέειν, ut 137. 24.

28. ἄμης. *Crassus, placentulæ*, vertit. Verùm exignam sanè *placentulam* esse oportet, quam exæquent magnitudine frustula incisa Hellebori, quæ simul omnia nonnisi drachmas duas pendant. Ad hæc, ἄμης in Nominativo casu est, *placentam*, significans; & ἄμητος dixisset, uti notat *Goupylus*, si de *placentâ* locutus esset. Apud *Athenæum* (Ed. Casaubon. p. 649. l. 3.) ἄμης, πλακοῦς. Reponendum fortasse, χήμης. Χήμη ostrei genus est. Lege *Athenæum* L. 3. p. 92 & 93. item *Phrynichum* p. 72. & in eum *Nunnes*. p. 74. *Neander*, (p. 25.) inter Mensuras *Atticas* habet χήμη, 2. Scr. gr. 4 4/5. *Chamam* apud *Plinium* reperiri notat *Nunnes*. *Hamæ*, quam instrumenti genus esse dicit, scribendum putat *Goupylus*. Ἀμη quidem, *falcem*, significat, &, *fabrile* instrumentum. Vid. Steph. Thes. verùm his ineptè compararentur Hellebori particulæ incisæ etiamsi eas magnitudine non superarent.

31. ὑπαναστρέφειν. Malim ἐπαναστρέφειν, ut 137. 6.

CXXXII,

4. γαργαρισμός. Legendum, γαργαλισμός. Ita (8. 16.) γαργαλισμὸς ἀρτηρίης. & (15. 11.) γαργαλισμὸς ὑπερῴης. *Oris collutionem*, γαργαρισμός significat: *titillationem*, γαργαλισμός; quæ cum in Tonsillis fit, Vomitum per se sæpe provocat.

8. Τινὸς πουλὺς, κακὸν δὲ καὶ ἄυπνίη. Certè legendum, Τινὸς πουλὺς κακὸν, κακὸν δὲ καὶ ἀυπνίη. Sic (88. 21.) Ἀτροφίη κακὸν, κακὸν δὲ καὶ πολυτροφίη.

14. Πρόνοια &c. An rectè omnia?

23. ἐπί. An μὴ ἐπί?

26. Κεφαλὴ &c. An rectè hæc omnia?

27. οἶον πρηέως. *Leniter agendum*, vertit *Crassus*. Quid pro οἶον, simile legerit, haud conjicio; quicquid fuerit, haud multo commodiùs, quàm οἶον; *leniter agendo* enim, θέρμης ἀνάκλησιν haud bene quispiam assequetur. Οἶνον, pro οἶον, legendum certè; pro πρηέως autem verbum aliquod, uti πιεῖν, πιπίσκειν.

28. μέζονι ὑπέχοντα. An rectè?

33. ἐνστάσιες. Meliùs, ἐντάσιες.

CXXXIII,

6. ὠῶν τὰ θερμὰ χειμῶνος, θέρεος δὲ τὰ ψυχρὰ, γυμνὰ τοῦ ὀστρακώδεος, μὴ ὀπτά. Hæc transposita credo, & ita legenda, ὠῶν τὰ θερμὰ χειμῶνος, γυμνὰ τοῦ ὀστρακώδεος μὴ ὀπτὰ, θέρεος δὲ τὰ ψυχρά. Nam ova frigida putamine exuta, devorari quis, nisi absurdè, præceperit? Ea verò ita, vel cum putamine, coqui solent. Vel, μὴ ὀπτὰ, ut Glossema in τὰ ψυχρὰ, omitti possunt. Vid. 138. 24. Ὠῶν, καὶ ψυχροτέρων, καὶ θερμῶν, τῶν γυμνῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ὀστρακώδεος.

17. οὐ καλὸν &c. Mendosa hæc esse manifestum est.

CXXXIV,

10. μύδησιν καὶ κάθαρσιν. Hæc, *Crassum* secutus verti, *putrefactionem & purgationem*. Μύδησις (v. H. Steph. Thes. Græc.) *humiditatem* quidem eam significat, quæ ad *putredinem* tendit. *Aretæus* hic ante oculos videtur habuisse locum *Hippocratis* ex Libro de Capitis Vulneribus (909.) ubi hæc reperias, Κακὸν δὲ καὶ ὑγρὴν τε εἶναι τὴν σάρκα ἐν τῷ ἕλκει, καὶ μυδῶσαν, καὶ ἐπὶ πολλὸν χρόνον καθαίρεσθαι. & post, —— ἢν γὰρ αὐτίκα ἐκπλεύσας τὸ ὀστέον καὶ ἀφελὼν ἀπὸ τῆς μήνιγγος ψιλώσῃς, αὐτίκα καθαρὴν χρὴ ποιῆσαι ὡς τάχιστα καὶ ξηρὴν, ὡς μὴ ἐπὶ πουλὺν χρόνον ἐοῦσα μυδήῃ τε καὶ ἐξαίρηται· τούτων γὰρ ἐπιγινομένων, σαπῆναι αὐτὴν κίνδυνος.

CXXXV,

9. εὐφυέες. Malim, εὐθέες, ut 132. 24. & infrà, 13.

19. ἀφ'. An ἐφ'?

29. λιβυστικοῦ. Legendum, λιγυστικοῦ, ut 139. 20. & 140. 33.

33. εὐώδεος, εὔοσμος. Altera ex his vocibus sufficit, cum ambæ idem significent.

CXXXVI,

10. ἐγχείρας. Malim, ἔγχειρε.

CXXXVII,

2. ἄχει δέ. Voces hæ nihil hic significare possunt. Legendum opinor, τὰ δὲ χρὴ &c. Ita (104. 1.) τοὺς δὲ χρὴ &c.

8. νέουσι. Sine dubio legendum, νεύροισι. Infrà dicit, ἐν πάντῃ τοῦ σώματος ἐνοικήσῃ (ἡ Μελαγχολίη) αἰσθήσεσι, γνώμῃ, αἵματι, χολῇ, λάβηται δὲ καὶ νεύρων &c.

13. κυάμου. Legendum, κυάθου. Etenim fluidi quantitas solidæ rei, uti *fabæ*, malè comparatur; vel si fieri aptè posset, nimis certè pusilla est, quæ fabam tantùm æquet. Vid. 86. 37. πιπίσκειν δὲ τὸ ἀπόβρεγμα (ἀψινθίου) ἢ χυλὸν αὐτέου, πρὸ τῆς τροφῆς· ὁκόσον κυάθους δύο τοῦ ἀποβρέγματος, ἢ κύαθον πικροῦ τοῦ χυλοῦ. Pro κύαθον, hic etiam quidam Codices κύαμον habent.

16. ἄλλως. Sensus postulat ut οὐκ ἄλλως legatur.

28. τά. Malim, τε.

31. ἐγκοτεῖ. Vocem hanc nihil huic loco aptum significare invenio. An ἐγκύει, *parit*? quo sensu, de morbis procreandis, usurpatur κύει, (54. 27.) & κυΐσκεται, (59. 8.)

37. τοῦ τρόπου. Legendum, τοὺς τρόπους, vel τὸν τρόπον.

CXXXVIII,

2. τὰ πολλὰ &c. Quædam hic videntur deficere.

7. ἄμφω. An ἀμφί?

18. παλαιπωρίη. Legendum, παλαιπωρίης.

23. σκιβελλίτη. V. 122. 26.

CXXXIX,

7. ἐξεχέες. Vid. quæ ad locum hunc in Versione annotata sunt.

20. ἢν καί. Malim, ἢν δὲ καί.

23. μιγματώδης. Vocem hanc alibi non invenio. Legendum, σμηγματώδης, ut 119. 10. & 140. 33. Vid. etiam 101. 31.

24. ἐπλίσθω. Legendum, ἔπλισται, vel ἐπλίσθη, *decorticatum fuerit*. Ἀπλίστων *Erotianus* exponit, ἀλεπίστων· πλίσσειν γὰρ λέγεται, τὸ λεπίζειν καὶ κόπτειν.

28. ὑδρέα. Vox hæc in Lexicis non occurrit. An ὑδαρέα? *Aquosa* fortasse ova, ea vocat quæ absque putamine in aquâ coquuntur. Ὠῶν θερμῶν, τῶν γυμνῶν τῶν ἀπὸ τοῦ ὀστρακώδεος (138. 24.)

CXL,

10. περιπλύσιος. An περίπλυσις?

11. ἔῃ. Legendum, ἴῃ.

20. ἀψίνθου. Legendum, ἀψινθίου.

21. εὐπηγέες. An εὐαγές?

CXLI,

9. Τὶν ἰητρὸν &c. Quædam hic deficiunt.

10. ἤνπερ &c. Omnia hæc sana non videntur.

15. ὧδε. An rectè?

CXLIII,

13. ἐν τῷ εἴδει. An rectè?

17. καθάρῃς. Legendum, καθαίρῃς.

18. χυμός. Meliùs, χυλὸς, ut 146. 16.

27. κῆν &c. An rectè?

CXLIV,

3. Fortasse finis Capitis hic esse debet. Quædam ta-

tamen ex eo periisse manifestum est ex *Ætio*, qui hæc habet. Λεῖον δὲ, φησὶν Ἀρεταῖος, καὶ ἡ ἐν πύθῳ (πίθῳ m.) γινομένη πυρία, ὥστε ὑπερέχειν ἄνω τοῦ πύθου (πίθου m.) τὴν κεφαλὴν, ἵνα τὸ μὲν πᾶν σῶμα θερμαίνηται, ψυχρὸν δὲ ἕλκῃ ἀέρα.

14. ὄκως. An ὅμως?

17. ἰσχυείη τε καὶ στρέφοι. Legendum, ἰσχναίνη τε καὶ στρέφοι.

20. ψύας. Legendum, ψόας ut apud *Rufum* (30.) Οἱ δὲ μύες οἱ ἔνδοθεν τῆς ὀσφύος, ψόαι.

21. ἴσχετο. Legendum, ἰσχέτω.

23. χρήσεις. Legendum, χρίσεις. *Crassus* vertit, *inunctiones*.

24. ἀλιτοισι. Legendum, ἀλήτοισι. *Erotianus* ἄλητον exponit ἄλευρον.

27. πῖ. Vox hæc, utcunque interdum expletiva, hic quidem ineptè ponitur, & desideratur alia. Itaque pro πῖ legi debere puto, πῖον, *pinguitudo*. Ita de *Oleo* loquens (102. 11.) Ποιεύνη ὡς μὴ πολλὸν τοῦ ἐλαίου ἕψειν· καὶ γάρ που ἴσχει τὸ ἔρφημα. Oleum verò partes propter *pinguem* ejus qualitatem ἐγχλιαίνειν manifestum est.

28, σφῶν προκλήσιος. Ineptè profectò insessione in Oleo Calculos provocari dicit, cùm in vocibus immediatè præcedentibus hos eâdem Methodo exitum invenire prædicasset. Legendum credo, οὔρων προκλήσιος. Ita, (119. 8.) προφαὶ οὐρήσιος προκλητικαί. & (122. 16.) ὁκόσα οὐρήσιας προκαλέεται. Ita mendum hoc verisimiliter accidit: apex τοῦ σ erasus est, unde Librario visum est ο μικρὸν repræsentare; υ autem & ρ, si nimis propinqua sint, penè referent.

CXLV,

9. ψυῶν. Legendum, ψοῶν. Vid. Not. in 144. 20.

16. νίτρον. An, νίτρῳ?

22. Σύμφωνος. In Versione, *Symphonis* legitur, quasi nomen esset hominis. Σύμφωνος autem à Græculis vocatur *compositio* ab *Ætio* (Tet. 2. S. 4. c. 55.) & Galeno (De Comp. Med. Loc. L. 7. c. 2.) descripta, quasi ad varia ægro adjumenta præstanda *conspirans*.

σόγκον. Legendum, σκίγκος. Vid. Not. in 121. 30.

CXLVI,

5. εὔπεψιν ἀγαθή. Voces hæ mihi transpositæ videntur, & legi debere post πλημμελής.

9. σκελετίην. Vox in Lexicis non occurrens. Meliùs formari videtur σκελετίη (151. 11.) quæ tamen nec ipsa in his reperitur.

σάρκας. Legendum, σάρκα.

23. ἀκρασίης. Legendum, ἀκρατής. (72. 22.) ὑπὲρ ἀκρατὴς ὑγρῶν.

ἄθρεπτος. Legendum, ἄτρεπτος, ut 53. 30.

26. ἐμφύτῳ τῷ. Malim ἐμφύτου, ut ad θερμασίης referatur. Vid. 66. 15.

CXLVII,

4. ἠδὲ. An sic, ἦδε?

13. ἀλθαίνοντα. Legendum, ἀλεαίνοντα, *calefacientia*, uti apprimè sanè existit zinziber, & piper &c.

20. πιῶσδε. An rectè?

24. εὐσταλές. An rectè?

CXLIX,

10. ἄξιον ἔχον. Legendum ἀξιόνικον, ut supra (5.) ἀξιόνικος ἰητρείη.

11. φάρμακα. Meliùs credo legeretur καὶ φάρμακα. Neque enim omnia Medicamenta in hoc morbo quispiam danda præceperit; sed omnia conferre oportet, & medicamenta, & victûs rationem, & ferrum, & ignem.

16. αὐτῆμαρ. Legendum ἐκ αὐτῆμαρ, quod sequentia satis probant verba.

17. πόλλ. Num πολὺ, vel πολλόν?

19. μεσηγὺ τὸ οἰκεῖον. An μεσηγὺ τοῦ οἰκείου, vel num vox aliqua deest?

34 κρίσιος. Legendum, κρητὶ, vel κρητικῷ. *Crassus* etiam *Cretico*, legi monet.

CL,

2. ἔκαστον. Legendum, ἐκάστε.

7. ἀλεαίνειν. Legendum, λεαίνειν. *Crassus* vertit, *complanandi*.

10. ἀνδράχνην. Legendum, ἀνδράχνη.

13. τάχα δὲ χρή. An, πάντα δὲ χρὴ, vel τὰ δὲ χρή.

17. ἐν ἀνομοίῳ. Num ἂν ἐν ὁμοίῳ?

19. ἐγχυλώσιος. Legendum, ἐκχυλώσιος. *Cælius* (Morb. Chron. L. 2.) in Elephantiacis, inquit, Alii quoque etiam cutis vulnerationem affectandam probant, quâ corpus *exhumoretur*.

36. πέρδικες πᾶσαι, φάσσαι. Pro πᾶσαι perperam scriptum puto; deinde vocem illam admissam, hanc non, uti debuit, expulsam.

CLI,

2. ἐμετήριον. Meliùs fortasse, ἐμέτηρίων.

DE
ARETÆI *Dialecto*
COMMENTARIOLUS.

Clarissimo doctissimoque Viro JOANNI FREIND Medicinæ Doctori Michael Maittaire S. P. D.

TUUM *Aretæi* Exemplar, quod tribus abhinc circiter septimanis mihi legendum miseras, tibi, Vir Amicissime, remitto. *Aretæum* equidem, Dialecti, quâ usus est, observandæ gratiâ, olim legeram. Eundem verò majori cum voluptate nonc relegi; quòd, post duas Editiones satis raras carasque, non admodum multis etiamnum notus & intellectus, luce tandem clariore à Typis *Oxoniensibus* accceptâ, ulceribusque (quibus oppletus deformabatur) exquisitâ editoris docti curâ purgatis, brevì proditurus sit tersus ac nitidus; eoque, qoi Authorem tam luculentum decet, ornatu spectabilis. Quis enim Author Editorem doctum meretur magis ac requirit, quàm qui summam peritiam cum excultâ dictionis elegantiâ conjungit; rerumque, quas tractat, copiam eâ verborum brevitate complectitur, ut neque illa tædium, nec hæc obscuritatem pariat. Limatum est *Aretæi* in vocibus deligendis judicium, egregia ars in componendis; tam mira demum in tradendis morborum naturis accuratio, ut credas illum non tam scripsisse, quàm pinxisse; imò potiùs ægrotos ipsos tibi vivos coràm cernendos admovisse; ut videaris non legere aut inani picturâ oculos pascere, sed miserrimis illis decombentibus interesse, varios illorum labores intueri, clamores, gemitus, & suspiria andire; ut sentias te pro diversis malorum, quibuscum conflictantur, generibus, horrore concuti & misericordiâ commoveri.

Aretæus, * *natione Cappadox, in quâ regione, licèt barbarâ, tres tamen gentes*, Dorica, Ionica, & Æolica, *floruere*, *suâ patriâ linguâ* Ionicâ *scripsit*: multis subinde admistis, quæ *Dorismum* & *Æolismum*; cum magno ubique ferè *Homerum* imitandi studio, sapiunt. Dialectum, quam coluit, in compendium redigere, te hortante, aggressos; *Homerum*, *Herodotum*, & *Hippocratem*, eâdem Dialecto usos, præter multos alios, passim citavi, quò major exemplis lux & authoritas accederet. In proferendis Authorum quorundam locis, paginam lineamque indicavi: quam igitur in illis Editionem secutus sim, oportet hìc subnotare.

Aretæus *Græcè* & *Latinè*, *brevi edendus*:	Oxon. *fol*.
Herodotus *Græcè*:	*apud* Henr. Stephanum. 1570. *fol.*
Hippocrates *Græcè*.	Basil. 1538. *fol.*
Thucydides *Græcè* & *Latinè*.	Francof. 1594. *fol.*
Demosthenes *Græcè* & *Latinè*.	Aurel. Allob. 1607. *fol.*
Aristophanes *Græcè* & *Latinè*.	Aurel. Allob. 1607. *fol.*
Plato *Græcè* & *Latinè*.	Francof. 1602. *fol.*
Xenophon *Græcè* & *Latinè*.	Lutet. 1625. *fol.*
Arrianus *de Expedit. Alexand. Græcè* & *Latinè*:	*apud* Henr. Stephanum. 1575. *fol.*
Diog. Laertius *Græcè* & *Latinè*, *cum fragment*. Pythagoreorum:	*apud* Hen. Steph. 1592. 8vo.
Lucianus *Græcè* & *Latinè*.	Salmur. 1619. 8vo.
Athenæus *Græcè* & *Latinè*.	Lugdun. 1657. *fol.*
Lyrici *Græcè* & *Latinè*.	*apud* Commelin. 1598. 8vo.
Stobæus *Græcè* & *Latinè*.	Aurel. Allob. 1659. *fol.*
Eustathius *in Homerum*, *Græcè*.	Rom. 1550. *fol.*
Budæi *Commentarii*:	*apud* Rob. Stephanum. 1548. *fol.*

Ubicunque nullius Authoris nomen numeralibus figuris præit, ibi semper *Aretæus* intelligitur.

Habes, Vir Eruditissime, quæ a me raptim, & nimis forsan properanter, elucubrata sunt. In his, pro tenui meâ facultate, *Grammatici*, non *Medici*, partes egi: utriusque, tuæ sunt. Si qua in meis placuerint, utere: quæ secus, dele, corrige: si nulla omnino, aut redde, aut flammis subjice. Tuâ interim amicitiâ confisus, nil à te non amicum mihi polliceor. Vale. Ex Museolo meo. X. Cal. Novemb. M. DCC. XXII.

* Lege Jun. Paul. Crass. Præfat. in suam Aretæi & Rufi interpretationem.

ALPHABETUM DIALECTICUM.

A

PRO ι. τάμνειν 8, 2. Hippocrat. 155, 21. ἀποτάμνοντα 150, 1. Herodot. 66, 1. Item κτάνει 72, 32. pro κτένει, verbo vix usitato nisi in compositis; ἀποκτένων Isai. c. 66. v. 3. juxta editionem Aldinam; nam Complutensis, habet ἀποκτείνων, Romana ἀποκτέννων.

Pro η. Doricè in his Adverbiis; μηδαμᾶ 69, 11. Herodot. 17, 5. οὐδαμᾶ 112, 34. pro οὐδαμῇ 13, 20.

Pro υ in Verbo ἐγκαλινδέεσθαι 130, 29. Sed καλινδέω pro κυλινδέω in communi usu esse confirmant exempla in Lexicis obvia.

Pro ν ante -ται & -το in tertiis personis pluralibus Verborum. εἱρύαται Hippocrat. 410, 2. Homer. Ιλ. α. 239. ἱδρύατο Herodot. 110, 38. Eustathius (1568, 31.) docet tertias illas personas pluralеs fieri à tertiis singularibus per Epenthesin τοῦ α Ionicé. Ejusdem formae sunt εἰρέαται 134, 14. ἀπικέαται 128, 11. ἀφικέαται Herodot. 28, 33. γεγράφαται 71, 24. κεκρίφατ') Hippocrat. 280, 49. τετρίφαται Herodot, 77, 37. λελέχατ') 112, 24. ἀποδεδέχαται Herodot. 67, 19. Ad eundem etiam modum effertur aliquando tertia singularis: ἐγκέαται 118, 13. 119, 7. οἰκέαται Herodot. 50, 10.

Inseritur Herbis ante α. ἐξεφαάνθη 24, 20. Quod Poeticum est. φαάνθη Homer. Ιλ. ρ. 650.

Demitur medio vocum ex Praepositionibus compositarum. ἀμβολὴ 13, 12. ἀμβολάδην Herodot. 177, 25. Homer Ιλ. φ. 364. ἀμβαλλώμεθα Homer. Ιλ. β. 436. ἀμφύει 112, 34. ἀμφαίνειν Theocrit. Idyll. 24. e. 12. ἀμπαύομαι Herodot. 46, 71. ἀντέλλει Herodot. 92, 13. Hæc Poetis sunt perfamiliaria. Henricus Stephanus in suo Thesauro scribit ἀμφύει (cujus exemplum ex nullo authore profert) & ἀμβολὴ per Æolicam & Poeticam Syncopen poni pro ἀναφύει, ἀναβολή.

B

Pro π. ἀμβλακίης 127, 4. pro communiori ἀμπλακίας. ἀμπλάκημα Daniel. c. 6. v. 4. ubi D. Hieronymus notat Theodotionem & Aquilam vertisse ἀμβλάκημα. καταμβλακεύειν 127, 9.

Δ

Pro σ. ὀδμῆς 9, 9. ὀδμὴ Hippocrat. 12, 29. Herodot. 21, 17. κέκοδμεν 17, 35. pro κέκοσμεν 123, 12.

Geminatur Poeticé. ἄδδην 22, 1. Homer. Ιλ. ε. 203. pro ἄδην Homer. Ιλ. ν. 315.

E

Pro α Atticè in flexione quorundam Hominum: Μενέλεω 76, 14. pro Μενελάου. νηῦς, νεὸς 73, 11. Ionicè in Verbis plurimis incontractis forma -έω: ὁρέω Hippocrat. 527, 29. ὁρέομεν Herodot. 120, 25. ὁρέουσι 36, 10. ὁρέωσι 82, 29 ὁρέων 6, 2. καθορέῃς 15, 19. καθορέοντα 90, 11. τολμέουσι 32, 7. τολμέοντα 87, 25. φοιτέω Herodot. 10, 6. φοιτέον 51, 10. ἐπιφοιτέοντα 10, 18. ὀδυνέονται 144, 14. χρέεται 29, 14. Herodot. 14, 3. χρέονται 76, 1. Herodot. 9, 20. χρεόμενος Hippocrat. 388, 2. χρεόμενοι 46, 28.

Inseritur mediis vocibus. κενεὴ 64, 33. κενεὰ 57, 11. ἄκρεα 14, 2. Hippocrat. 112, 47. ξένεα 8, 30. κενεῆς 74, 31. κόπρεα 115, 15. πεπέων 125, 22. pro πέπων 135, 35. Sic ἀδελφεὸς Herodot. 117, 42. ἀδελφεὴ Hippocrat. 342, 18. Huc referenda sunt alia plura in vocum flexionibus: τέοισι 89, 16. Herodot. 10, 7. ἡμερέων 86, 7. Hippocrat. 384, 20. Herodot. 52, 35. ἀρχέων 40, 5. Herodot. 49, 39. πασέων 24, 7. πλευρέων 14, 11. Κελτέων 150, 8. βελτέων 9, 23. χειρέων 78, 6. Hippocrat. 16. 8. ἡμέας 64, 12. Herodot. 7, 34. σφέας 50, 22. σφέων 3, 9. αὐτέη 73, 18. αὐτέῃ 4, 1. τουτέῃ 10, 25. Hippocrat. 8, 41. αὐτέης 19, 16. ταυτέης 6, 15. αὐτέῳ 23, 12. τουτέῳ Hippocrat. 9. 39. αὐτέῃ 8, 6. Hippocrat. 20, 1. αὐτέην 25, 15. τουτέων 3, 1. αὐτέων 19, 2. τουτέοισι 3, 2. αὐτέοισι 5, 3. αὐτέῃσι 28, 5. αὐτέοις 20, 17. τουτέοις Hippocrat. 1, 13. δισσέοισι 8, 12. κτενιέαται 35, 18. παθέειν 6, 25. Sic -έως pro -ως in Adverbiis: ἀσινέως 62, 31. ἀφειδέως 93, 16. Herodot. 42, 17. διηνεκέως 17, 22. ἐμφανέως 7, 22. ἐπιτελέως 24, 16. ἀνακέως 111, 16. κατακορέως 10, 17. ξυνεχέως 86, 14. ἀφνέως 94, 23. Hippocrat. 340, 7. σαφηνέως 101, 23. Inseri etiam videtur verbo παρέεται 39, 22. 40, 9, 27. pro παρίεται vel παρεῖται: nisi malis fieri à παρέω παρέεται παρεῖτ') per Metathesin. Sic ἀφίει Homer. Ιλ. α. 25. ab ἀφιέω.

Præfigitur initio Verbi substantivi. ἔων 20, 22. ἔῃ 4, 3. ἔωσι 18, 12. Hippocrat. 15, 3. ἐὼν 10, 6. Herodot. 4, 43. ἐὸν 18. 26. ἐόντος 7, 17. ἐούσῃ 18, 11. ἐόντα 5, 8. ἐόντες 73, 9. ἐοῦσαι 121, 1. ἔασι 113, 4. Itidem in Compositis: παρεὼν 6, 2. Hippocrat. 1, 12. παρεόντων 112, 27. παρεοῦσι 5, 30. παρεόντας 3, 7. ξυνεόντα 68, 2.

Demitur quibusdam vocibus. εὐηθίη Herodot. 14, 38. συμπαθίῃ 8, 20. ὑγίη 50, 5. pro ὑγιέα 6, 17.

H

Pro α. ἠὴρ 112, 25. Herodot. 44, 26. ἰητρῆς 6, 2. Hippocrat. 12, 23. στηγόνων 116, 22. σπηνείους 29, 28. σφήκωσει 26, 12. σφῆγμα 39, 31. διαδιδρήσκουσι 22, 4. τρήκοντα 75, 33. θώρηξ 7, 5. In Partienlis λάθρη 8, 17. λίην 16, 34. Hippocrat. 18, 34. πέρην 24, 18. ἢν 2, 9. κἢν 5, 30. ἐπὴν 10, 6. In flexionibus Nominum & Herborum: νεηνίης 83, 17. Herodot. 10, 4. μύξη 51, 31. ἰδέη 33, 30. Herodot. 74, 16. ξυμφορὴ 3, 15. συγγενὴ 85, 24. ἡμέρης 106, 32. Hippocrat. 403, 41. ἀρτηρίης 6, 13. φλεγματίῃ 57, 31. συγγενῆ 85, 1. ἕδρῃ 10, 11. ἰδέην 6, 28. ἡμέρην 3, 10. Herodot. 8, 36. Hippocrat. 11, 42. νηῦς, νηὸς 77, 19. Herodot. 1, 17. νηὶ 139, 4. Herodot. 1. 25. νῆες 76, 24. ἰσχυρὴ 4, 27. τοίη 3, 4. ὀξείη 27, 27. μίη 54, 26. δευτέρης 10, 23. ὀξείης 24, 11. μιῆς 10. 8. οὐδεμίης 139, 14. ὀξείῃ 34, 24. πονηρὴν 6, 22. μίην 86, 9. ἰῆσθαι 131, 8. Hippocrat. 131. 1. ὁρῆσθαι 3, 22. χρῆσθαι 139, 26. περῆσαι 21, 24. θεησάμενος 8, 14. Item η pro αι in dativis Nominum. αἰώρης 111, 13. ab αἰώρη 147, 21. Et pro ε in terminationibus Verborum. ἐμβοῆς 3, 29. φοιτῇ 36, 8. φοιτῇ 45, 19. διψῆν 65, 11. ὁρῆν 15, 23. ὁρῆν 18, 8. Hippocrat. 388. 27. Huc refer ηι pro α: ῥηΐδιον 8, 14. ῥηΐδιοι 4, 13. ῥηϊδίως 5, 5. ῥήϊστον 13, 23. ῥηΐτερον 46, 15. & pro αι: ῥηΐζω 17, 19. ῥηΐζει Hippocrat. 396, 33. ἐρηΐσαι 14, 12.

Pro ι in flexione Nominum in -εύς. ὀχῆες 73, 9. ἀνοχῆες 29, 13. τοκήων 65, 34. κεραμήων 117, 21. ἀνοχῆας 21, 30. βασιλῆες Herodot. 47, 11. βασιλήων Herodot. 88, 22. Item ηι pro ει. γυναικήιον 28, 12. Herodot. 24, 36. σημήια 44, 3. κληῒς Herodot. 208, 7. κληῖδα 23, 24. Hippocrat. 389, 24.

Inseritur Herbis Poeticè: ἀνήῃ 14, 29. Homer. Ιλ. β. 34.

Pro

I

Pro ε in flectione Nominnm contrahibilium in -ις & -ι. ὄψιος 2. 10. πόλιος Herodot. 7, 40. ξυνέσιος Hippocrat. 1, 4. πεπέριος 104, 10. pro πεπέρεος 89, 34. σινήπιος 90, 15. παρδάλιος 150, 16. θλίψι, πέσι 3, 35. προγνώσι 3, 17. πόλι Herodot. 71, 11. μάντι Herodot. 290, 34. πεπέρι 130, 6. [-ι contractè pro -ιι, idque pro -ιϊ] ἔχιες 150, 4. πληρώσιες 2, 5. φαύσιων 41, 2. ὄψισι 24, 15. ὄψιας 33, 21. Item in Particulâ Atticâ ὡδὶ 127, 4.

Inſeritur poſt ε, quod Poetarum proprium eſt. σπεῖος 82, 22. ξεῖνος Herodot, 5, 29. Homer. Ιλ. δ. 377. εἴρειον Homer. Ιλ. μ 434. εἰρέεις 123, 28. εἰρέουσι 125, 8. pro ἐρέουσι 125, 3. χρειῶν 125, 2. Homer. Ιλ. λ. 550. εἴσω 73, 74. Homer. Ιλ. α. 71. εἵνεκα 6, 30. Homer. Ιλ. α. 214. εἵνεκε 88, 9. εἵνεκεν 42, 28. Herodot. 1, 26.

Et poſt ι. χειρὶ 8, 6. Homer. Ιλ. ξ. 164 pro χερὶ 52, 5. Henricus Stephanus in Theſauro exemplis probat χειρία, licèt poeticum & Ionicum eſſe videatur, tamen in proſâ etiam uſurpatum reperiri.

Et poſt α in Præpoſitione παρὰ, poeticè: παραὶ Homer. Ιλ. ο. 175. παραίφασις Homer. Ιλ. λ. 792. παραιφάσιος 32, 12. Item in Præpoſitione ἐν, ἐνὶ Atticè: quæ, accentu retracto, ſuſtinet vicem Verbi ἔνεστι; ἔνι 139, 14. Herodot. 265, 19.

Subjicitur dativis pluralibus. τοῖσι 4, 21. Hippocrat. 19, 23. Herodot. 9, 20. τῇσι 3, 21. Hippocrat. 19, 21. Herodot. 12, 42. οἷσι 15, 31. νενίῃσι 95, 5. Herodot. 10, 37. δημότῃσι 36, 27. μαθητῇσι Hippocrat. Jusjurand. μυῤῥίνῃσι 147, 22. πλάγῃσι 10, 14. ἀρχῇσι 3, 31. Hippocrat. 390, 47. πυροῖσι 3, 14. ὀστέοισι 10, 15. ὀξείαισι 27, 8. τευχέῃσι 79, 9. μακρῇσι, πολλῇσι 32, 22. προσώποισι 13, 4. ἀπλόοισι 98, 4.

Demitur mediis vocibus. τέλεον 32, 26. τελεωθῇ 33, 26. ἐτελέωσε Herodot. 125, 20. ὑγιέα 6, 17. ὑγιέαν 43, 4. ὀξέας 119, 19. τευχέας Herodot. 160, 43. παχέην, ὀξέην Hippocrat. 330, 4. βαρέων 2, 14. κρέσσων 59, 15. Herodot. 279, 34. κρέσσον Hippocrat. 2, 46. μέζων 7, 11. Herodot. 52, 17. μέζω 11, 9. μεζόνως 88, 16. Herodot. 97, 23. Et in Praepoſitione ἐς 3, 5. Atticorum propriâ.

K

Pro π. κοῖος Herodot. 10, 8. κοίων 35, 8. ὁκοῖα 6, 30. ὁκοῖον 13, 14. Herodot. 327, 13. ὁκόσα 2, 16. ὁκόσοι Hippocrat. 4, 39. ὅκως 3, 9. Herodot. 3, 13. κοτὲ 3, 9. Herodot. 10, 5. κω 25, 26. Herodot. 9, 1.

Demitur medio qnorundam Verborom in Perfecto, correptâ vocali præcedente: ἑστεῶτες 54, 5. Homer. Ιλ. β. 320.

Λ

Pro ν; πλεύμων 46, 17. pro πνεύμων 45, 7. Quod Atticum eſſe docet Scholiaſtes Ariſtophanis pag. 703.

M

Pro β. τερμίνθου 86, 14. 89, 17. De quâ voce lege Foeſii Oeconom. Hippocrat. τέρμινθος Joſuæ c. 24. v. 26. τερέμινθος Id. c. 17, v. 19. pro τερέβινθος Geneſ. c. 14. v. 6. Etymologici Anthor (in voce Βάρβιτον) Æolibns hanc mutationem τοῦ β εἰς τὸ μ tribuit.

N

Pro -σαν (quod Atticorum eſt) in Verborum imperativis pluralibos. ἔστων 84, 9. Plato. p. 860. διαζέσθων Ariſtophan. p. 187. Et in Optativo modo, correptâ vocali praeeunte. εἶεν 85, 2. Xenoph. p. 220.

Ξ

Pro σ Atticè in Praepoſitione ξὺν 5, 15. ἀξύμφορον 19, 3. εὐξύγκρυπτοι 42, 35. προσξυμβαίνει 44, 3. ξυνώνεικε Herodot. 215, 18. ξυνέσιος Hippocrat. 1, 4.

O

Inſeritur Verbis ante ω poeticè: ἀμφαφόωσι 63, 1. 82, 20. ἀμφαφόωντα 115, 14. ἀμφαφόων Homer. Οδ. δ. 196. γανόωντες 42, 30. Homer. Ιλ. ν. 265.

Demitur medio quorundam comparativorum. γεραιτέρῃσι 29, 16. γεραιτέρῃσι Hippocrat. 75, 37. γεραίτερος Ariſtophan. p. 360.

Π

Pro φ. ἀμπέχων 24, 22. 16, 12. pro ἀμφέχων 92, 7. ἄμπεχεν Homer. Οδ. ζ. 225. ἐξαπίνης 26, 20. Herodot. 19, 19. (per metatheſin pro ἐξαίφνης) ἐξαπιναίως 16, 6. Hippocrat. 526, 3.

P

Tranſponitur apud Poetas. καρτερὸς 103, 17. Homer. Ιλ. α. 178. καρτερῆς 5, 14. Herodot. 20, 12. κραδίη 119, 42. Hippocrat. 54, 34. Homer. Ιλ. α. 225.

Σ

Pro ρ Atticé. μυρσίνης 109, 1. pro μυῤῥίνης 147, 22.

Præfigitnr vocibus quibuſdam Poeticè: σμικρὰ 9, 34. σμικρὸς Herodot. 2, 29. σμικροῖσι 2, 6. σμικρῇσι Homer. Ιλ. ρ. 757.

Geminatur poeticé. τόσσος 116, 34. pro τόσος 159, 19. ὅσσα Herodot. 11, 32. μέσσος Homer. Ιλ. λ. 266. μεσσηγὺ 5, 19.

T

Pro θ in voce κολοκύντη 84, 2. Ariſtophan. p. 144. pro κολοκύνθη Hippocrat. 52, 3. Hoc Atticorum eſſe docet Athenæus Lib. 2. cap. 18. Hujus etiam meminit Lncianus in Judic. Vocal.

Pro σ, Atticè: ἄττα 19, 11. pro ἅσσα Xenoph. p. 698. quod pro ἄττα. Et Doricè in Praepoſitione ποτὶ, pro πρὸς: quæ vel ſumitur adverbialiter pro προσέτι, & ſinè caſu; 34, 15. 37, 15. 63, 17. 70, 8. 144, 15. Hippocrat. 492, 42. [nbi Galenus notat Hippocratem hâc voce ποτὶ nti, ad augendam ſignificationem. Idem Galenns in Exegeſi, ποτὶ, πότε, πρὸς, πρόσθε] Budæus in Comment. p. 70. exemplis probat πρὸς adverbialiter poni. Vel jungitnr caſui; ποτὶ ταῦτα 123, 14. ὃν ποτὶ σηριζόμεθα Hippocrat. 475, 26. ποτὶ *ſine caſu.* Homer. Ιλ. κ. 108. [ubi Schol. exponit πρὸς δὲ] *cum caſu.* Homer. Ιλ. α. 426. ποτὶ χῶον ἀοιδὸν Theocrit. Idyll. 7. v. 47. ποθ' ὑμὲ Lacæna mulier apud Ariſtophan. p. 840. Ex ποτὶ componitur ποτιμήνιος. Galen. Exeges. ποτιμήνια, τὰ πρόσφατα, οἱ Δωριεῖς. Idem tamen Galenus in Comment. ad Hippocrat.

pocrat. de rat. vict. in morb. acut. τὰ πρόσφατα ποταίνια κέκληκε τῇ τῶν Ἰώνων φωνῇ καὶ τῇ τῶν παλαιοτέρων. Corinth. de dialect. Ionic. τὰ πρόσφατά φασι ποταίνια· Βακχεῖος ἐν β φησὶ τὰ πρόσφατα. Hesych. Phavorin. Suid. ποταίνιον, νέον, πρόσφατον, ξένιον. Etymolog. ποταίνιον, τὸ ξένιον, τὸ πρόσφατον· καὶ οἶμαι παρὰ τὸ νέον, ἵνα ᾖ ποτένεον τὸ νεαρόν. Sed Eustath. in Homer. pag. 1106. l. 24. & 1374, 25. & 1481, 61. ποταίνιον, τὸ πρόσφατον, Δωρικῶς, ἐκ τῆς ποτὶ καὶ τοῦ αἶνος. ποταινίων 112, 12. ποταίνια Hippocrat. 220, 12.

Demitur Nominibus in -ας -ατος. γήραος 5, 1. Herodot. 105, 43.

Υ

Pro ο, in Comparativo πλεῦνα 8, 2 24, 14. 69, 17. pro πλέονα 86, 2. πλεῦνες 22, 29. Herodot. 22, 2. πλεύνων 24, 16. Item in Verbis incontractè flexis ab -έω. ποιεῦνται 74, 8. (pro ποιέονται) ἐκδινεῦνται 3, 3. ποιεῦνται Herodot. 37, 25. ἐθηεύμην 5, 13. ποιεύμενοι 22, 28. [Huc refer ευ pro ου: ποιεῦσι 65, 24. ποιεῦσι Herodot. 37, 21.] Hanc formam sequuntur Verba etiam in -άω: πλανεύμενον 79, 12. ὁρεῦντες 20, 19. Hippocrat. 530, 2. Et in -όω: πληρεῦνται 121, 23. πληρευμένη 25, 5. πληρεῦντες Hippocrat. 504, 43. πληρεύμεναι Hippocrat. 172, 33. ἐδικαίευ Herodot. 27, 35. Ad eundem modum flectuntur Verba barytona, ἀνέχευ Herodot. 53, 15. Pronomina, σέο Herodot. 3, 22. Nomina, νοσεύματος Hippocrat. 14, 20. pro νοσήματος Hippocrat. 4, 4. quasi à nominativo νόσευμα: quale tamen vocabulum nondum legi. Hanc transmutationem τοῦ ο εἰς τὸ υ, & τοῦ ε καὶ ο, vel τῆς ου εἰς τὴν ευ Iones mutuantur ab Æolibus & Doribus. Consule Eustath. in Homer. p. 27. l. 37. & Etymolog. in vocibus αἰρεύμενον, & ἀκεύμενος. ὄνυμα Pindar. Olymp. Od. 6. Epod. 3. θεῦς Callimach. Hymn. in Cerer. v. 57. ἐλέγευ Theocrit. Idyll. 1. v. 86. μοχθεῦντες Alcæi fragment. inter Lyric. p. 102.

Inferitur post ε, in Verbis quibusdam Poeticis: ἐπιφοιτεύει 133, 30. φοιτεύω pro φοιτέω, idque pro φοιτάω. ζητεύω pro ζητέω. ζητεύων Homer. Hymn. in Apollin. v. 215. Hesiod. Ἐργ. β. v. 18. Et post ο, quod apud Poetas frequens. νοῦσος 3, 5. Hippocrat. 4, 41. Herodot. 5, 23. Homer. Ιλ. α. 10. οὔνομα 4, 22. Herodot. 1, 15. Homer. Οδ. ζ. 194. μοῦνον 3, 13. Herodot. 5, 17. Homer. Ιλ. ι. 478. οὐλὰς 19, 10. Hippocrat. 357, 1. Homer. Ιλ. ε. 776.

Ω

Pro α. ὤνθρωπος 10, 17. Quod mihi videtur ad Dores potiùs pertinere. Sic ὡγαθὸν scripsit Epicharmus Siculus apud Athenæum. p. 363. ωυ pro αυ: θωῦμα 6, 24. Herodot. 6, 7. θωυμάζω Herodot. 267, 30. θωυμάζουσι 20, 18. ἐθωύμαζον 5, 13. Frequentissimè in Pronominibus: ὡυτὸς 144, 3. Herodot. 74, 43. ὡυτὸ Hippocrat. 401, 34. ὡυτὴ 24, 23. 53, 5. τωυτὸ 39, 28. ἡ ἑωυτὴ 143, 7. ὡυτέυ 6, 11. ἑωυτέυ 10, 12. Hippocrat. Jusjur. ἑωυτῆς 27, 9. Herodot. 8, 16. ἑωυτέοις 28, 12. τωυτὴν 40, 1. 134, 27. ἑωυτὸν 10, 26. Herodot. 6, 20. ὡυτὴν 13, 5. ἑωυτέην 40, 28. ὡυτοὶ 63, 22. Herodot. 98, 34. τὰ ὡυτὰ 73, 4. τὰ ἑωυτὰ 85, 35. τωυτὰ 39, 8. ὡυτῶν 117, 35. ὡυτέων 74, 5. 40, 11. ἑωυτῶν 65, 34. Herodot. 22, 2. ἑωυτέων 9, 27. Hippocrat. 22, 23. ὡυτέοισι 20, 15. Hippocrat. 78, 22. ἑωυτέοισι 3, 8. ἑωυτέοις Hippocrat. 78, 39. Notandum est, quòd ὡυτὸς (Homer. Ιλ. ε. 296.) fit dissyllabum, non trisyllabum. Turnebus in suâ Aretæi editione (ωυ) sinè dialysi, Henricus Stephanus in suo Herodoto (ωϋ) cum dialysi excudit.

Pro ο in Nominibus Atticè flexis: ἔμπλεως 47, 21. ἔμπλεων 78, 30. Μενέλεω 76, 14. νεὼς 73, 11.

Pro ωυ. θώματος 75, 7. τρῶμα 16, 27. Herodot. 173, 27. τρώματος 3, 19. Hippocrat. 438, 41.

Pro ου. ὧς 33, 2. ὧν 39, 22. Herodot. 2, 2. Quod Dorum proprium est. μῶσα Theocrit. Idyll. 1. v. 9.

Resolvitur in αο: σαόφρων 37, 35. Homer. Ιλ. φ. 462. Οδ. δ. 158. poeticè pro σώφρων; uti observat Henricus Stephanus in Thesauro.

Diphthongi.

αι inferitur vocibus in -α vel -η terminatis. ἱρὰ, ἱραία; ἱραίης 150, 2. Sic ἀναγκαίη Herodot. 4, 1. Ἀθηναίη Herodot. 5, 21. Homer. Ιλ. β. 371.

ει demitur mediis quibusdam vocibus, poeticè. ἔγρηται 114, 32. ἔγρετο Homer. Ιλ. β. 41. ἐξήγρετο 80, 5. ἀνέγρεται 92, 14. ἀνέγρετο 132, 5.

Resolvitur per εα, in tertiis pluralibus Verborum in -μι. ἐάσι 4, 16. (at, addito ι, εἰάσι 136, 9.) ἐπιέασι 114, 27. συντιθέασι Herodot. 145, 8.

Et per εε. ξυγκέεται 63, 4.

ου resolvitur per οε. φιλοεργίη 37, 32. ἀγαθοεργίη Herodot. 132, 32. κακοεργὸς Homer. Οδ. σ. 54.

Et per εο, in genitivo Pronominum substantivorum. ἐμέο Herodot. 34, 32. Thessal. apud Hippocrat. 539, 26. σέο Herodot. 3, 18. Huc libet referre vocem Aretæi in editionibus corruptam, & diversè lectam; in Henischianâ ἐνέου, in Turnebianâ meliùs & in hâc Oxoniensi ἔνεο 111, 23. Mallem legere ἀσέο, quæ vox in Hesychio & Phavorino occurrit, & exponitur δεῖ σε.

Et per -εω, in genitivo Nominum ab -ης. Ἀλυβιάτεω 59, 2. Μιθριδάτεω 134, 28. δεσπότεω Herodot. 187, 29. Καμβύσεω Herodot. 11, 19.

υι resolvitur in υϊ. γυῖος 74, 22. pro γυιός.

RESOLUTIONES

Contractarum & Vocalium & Diphthongorum in eas, ex quibus per contractionem coaluerunt, litteras, sunt in Nominibus & Verbis ferè perpetuæ apud Iones: quibus forma incontracta magis placet, quàm contracta.

Ὀρφύας 3. 22. ὀρφύας Herodot. 72, 9. ἰχθύας 150, 5. μεγάθεος 6, 14. ἔπεος Herodot. 4, 18. πάθεϊ 6, 16. σκέλεα 65, 8. βάρεα 2, 4. μελέων 21, 5. προσώπεϊ 34, 13. βουφόρεϊ 27, 31. πετρέϊ 102, 22. πόλεϊ Herodot. 71, 6. φαρμακέας 148, 26. βασιλέας Herodot. 99, 6. πήχεας 97, 29. λοιμώδεος 6, 30. ἡμίσεϊ 33, 3. ῥίσεϊ 92, 17. ξυνεχέϊ 6, 16. ἀκριβέα 137, 17. φυσώδεες 2, 7. ἀληθέες 36, 9. ταχέες 3, 31. διηνεκέα 2, 8. ξυνήθεας 3, 6.

Δοκέω 18, 12. Herodot. 3, 12. δοκέει Hippocrat. 1, 4. καλέομεν 4, 20. Herodot. 192, 23. καλέουσι 3, 6. ἐκάλεον 10, 15. ἐσωφρόνεε 38, 5. ἀφαιρέεις 103, 14. παλινδρομέῃ 10, 33. δοκέειν 2, 10. νοσέων 10, 27. καλέεται 6, 16. κινέεται 71, 24. ἀφικνέονται 3, 34. αἱρέεσθαι 95, 6.

Huc refer secundas personas -εαι, -εο, abjecto σ, pro -εσαι, -εσο; vel pro -η. -ου. ὄψεαι 15, 19. Homer. Ιλ. δ. 353. (pro Attico ὄψει Matth. c. 27. v. 4. quod pro ὄψῃ Deut. c. 22. v. 4. magìs regulari, ac minùs usitato) φείδεο 112, 23. ἕπεο Herodot. 185, 15. Ejusdem formæ est imperativus Verbi χρῶμαι, χρέο 141, 13. Hippocrat. 226, 3. Legitur etiam χρέω 128, 34. Herodot. 40, 28.

Ionibus hiatus & concursus vocalium adeò gra-

gratus est, ut in finibus dativorum & tertiarum personarum sæpe non adsciscant ν ante vocalem sequentis vocis initialem. σμικρῇσι ἐδέσμασι 2, 7. αὐτέοισι, ἀθρόον 5, 3. ἅπασι εἰρῆσθαι 5, 3. κατατείνουσι, ἀλλ' ἐξέχουσι ἢ 5, 7. ἀναλείχουσι ἀλλήλων Herodot. 19, 29. ὅτι οὔνομα 18. 21. ἐξήντλησε ἡ νοῦσος 20. 22.

Quamvìs hujusmodi resolutionibus & vocalium concursu summopere delectentur, Crasis tamen non est omnino iis ignota: quæ Atticis & Doribus est magìs in usu.

ᾱ ex α α. ταὐτὰ 130, 31. τἄλλα Aristophan. p. 66.
ex α ε. τἀνδόθεν 41, 18. τἀκεῖ Aristophan. p. 594.
ᾳ ex αι ε. κᾀκεῖσε 3, 13. κᾀγὼ 149, 30. Aristophan. p. 71.
ου ex ο ε. τοὐμὸν 147, 7. Euripid. Hecub. v. 501. τοὐντεῦθεν 15, 26. τοὐναντίον Aristophan. p. 3.
ex ο ο. τοὔνομα 10, 6. Aristophan. p. 127.
ex ου ε. οὕνεκα 18. 32. Aristophan. p. 115. οὕνεκεν 19, 1. τοὕνεκα 21, 25. τοὕνεκεν 49, 29.
ῳ ex οι α. ᾦνθρωποι 6, 33. (ubi Turneb. ἄνθρωποι) 120, 8. (ubi Turneb. ὤνθρωποι, sinè ἰῶτα subscripto, ut sit pro ἄνθρωποι, sicut ὤνθρωπος 10, 17. pro ἄνθρωπος.) ᾦλλοι Herodot. 11, 43. ὦλλοι Theocrit. Idyll. 22. v. 178. ὦ 'νδρες Herodot. 167, 25. In quibus notandus est varius spiritum & accentum appingendi modus.

METAPLASMUS.

Sive mutatio terminationis flexionisque frequens est & in Nominibus & in Verbis. Eâ figura valde utuntur Poetæ, perinde ac Iones.

In Nominibus.

Τρυγία [Hesych. τρύγιος, τρυγίᾳ οἴνου. pro τρυγίας Psalm. 74. v. 9.] τρυγίῃ λείῃ 114, 23,

Βιοτὴ 29, 17. Herodot. 254, 19. Homer. Οδ. λ. 489. pro βίοτος aut βίος.

Πoθὴ 7, 6. Homer. Ιλ. α. 240. pro πόθος.

Πάθη 52, 19. Herodot. 12, 41. pro πάθος.

Αὔξη 3. 28. [pro αὔξησις] unde adjectivum ἐπαυξέα 23, 30.

Γνῶμα [pro γνώμη, sensu tamen non omnino eodem] 83, 31. Herodot. 255, 31. γνώματα 87, 28.

Σκῆνος corpus [pro σκήνη tabernaculum; corpus enim est animæ tabernaculum] 22, 15. σκήνει 11, 5. 22, 15. 24, 5. Hippocrat. 55, 32. Hesych. σκῆνος, σῶμα. Et sic accipitur à D. Paulo, 2 Cor. c. 5. v. 1, 4. Nicand. Tber. v. 742. σκήνεσι Alex. v. 447. σκήνεος.

Δυοὶ [pro δύο] unde δυοῖσι 13, 4. Herodot. 8, 39. Hesych. δυοῖς, τοῖς δύο.

Τεῳ [pro τινὸς] 3, 3. 4, 26. 16, 7. Herodot. 3, 2. 207, 27. Homer. Ιλ. β. 388. τῳ [pro τινὶ] 7, 9. Homer. Ιλ. α. 299.

Πλεῦνον 32, 22. πλεῦναι 56, 17. à πλεῦνος -η -ον, pro πλείων.

Dativus pluralis refingitur apud Poetas à dativo singulari, mutando -ι in -εσι. χείρεσι 124, 5. Homer. Ιλ. υ. 468. λαγόνεσι 56, 19. μεληδόνεσι 62, 32. συνεχέεσι 29, 31. ξυμπάντεσι 92, 17. Hanc Poeticam flexionem Dores crebrò usurpant. πολίεσι Lacedæmon. fœd. in Thucyd. p. 397. πάντεσι Onat. in Strob. Eclog. lib. 2. cap. 3. ὄντεσι Ecphant. in Strob. Sentent. p. 332.

In Verbis.

Verba barytona adsciscunt sibi formam contractorum; & è contrà contracta barytonorum. Πιεζέω [pro πιέζω] unde πιεζεύμενοι 46, 32. ξιπέω [pro ξίπω] Herodot. 303, 6. ἑλκέω [pro ἕλκω] unde ἑλκεῦντα 124, 11. προσυνκρινέω [pro προσυνκρίνω, εὐκείνας Homer. Ιλ. π. 199.] : unde προσδικεινῆσαι 137, 37. Αγκύλω [pro ἀγκυλόω, ἠγκυλωμένος Aristophan. p. 597.] ἀγκύλει 5, 18. ἀγκύλεται apud Hesychium. καμπύληται 4, 21. καμπύλεσθαι Hippocrat. 486, 23. pro καμπυλέεσθαι Hippocrat. 494, 16. στρογγύλεται 8. 4. στρογγυλεῦται.

Κέομαι [pro κεῖμαι]: unde κέεται 3, 12. Herodot. 45, 37. κέονται Hippocrat. 452, 27. κέεσθαι 102. 30. Sic etiam in Compositis: ὑπερκέεται 121. 25. κατακεέσθω 114. 1. περικεέσθωσαν 99, 18. κατακέωνται 9, 31. ἐγκέεσθαι 23, 21. προσκέεσθαι 93, 14. ἐγκεομένης 10, 36. His adde ἐπικέηνται 96, 3. quasi à κῆμαι pro κεῖμαι.

Verborum contractorum fines inter se permutantur. -έω pro -άω, ὁρέω [Vide priùs E pro α.] pro ὁράω; & pro -όω, πληρέω pro πληρόω, unde πληροῦντα [Vide priùs Y pro ο]. όω pro άω; βιόομαι [pro βιάομαι] unde βιεύμεναι 67, 21.

Verba in -μι imitantur formam contractorum, à quibus oriuntur. εἰμὶ ab ἔω; ἔοι 74, 16. Homer. Ιλ. ι. 142. τίθημι à τιθέω; προτίθει 140. 23. τίθει Homer. Ιλ. α. 441. δίδωμι à διδόω; δίδοῖ 83, 23. Homer. Ιλ. ι. 515. ξυνδιδοῖ 4, 15. Mirè formatur imperativus ἤτω 89, 4 Psalm. 104, v. 31. 1 Cor. c. 16. v. 22. ab ἠμὶ pro εἰμὶ, uti ἵημι ab ἱέω. [Imperfectum ἦν fit regulariter ab ἠμί] Imperativus ab ἠμὶ erit ἔθη, ἔτω; sicut à τίθημι τίθετι τιθέτω, ab ἵημι ἵεθι. Tum ἔτω, productâ penultimâ, fiet ἤτω: nam solent Verba in -μι aliquando vocales longas pro brevibus substituere: δίδωθι Homer. Οδ. γ. 380. pro δίδοθι.

Verba in -ω adoptant formam Verborum in -μι, & efferunt Optativum modum -οιμι per οίην. [Eustath. in Homer. p. 58. l. 38. τὸ πειρατοίην ἐκ τοῦ πειρατοῖμι μετεπλάσθη] δοκοίης 17, 28. δοκοίη Hippocrat. 373, 24. Thucyd. p. 398. φοιτοίη 123, 20. εὐτυχοίη 139, 4. διαχωροίη 25, 37. Et -οιμι per -ῴην: ἁμαρτῴη 112, 10. ῥιγῴη Hippocrat. (aut Polyb. juxta Galen.) 25, 39. Hujusmodi Metaplasmus apud Atticos scriptores creberrimus occurrit. Hunc fieri more Æolum docet Gaza in secundo suæ Grammaticæ libro. Æolibus certè proprium est efferre Verba in -ω per -μι: φίλημι Sappho apud Athenæum. p. 697. & Phavorin. νόημι φίλημι, Αἰολεῖς τὰ εἰς -ῶ εἰς -μι προφέρουσι. Phavorinus -ῴην pro -ῷμι Atticis & Ionibus attribuit, in vocè ἀγαπῴην: consule & Hort. Adonid. in voce ζῴην. Observanda est præterea, in Verbis supradictis ἁμαρτῴη & ῥιγῴη, mutatio τῆς οι εἰς τὸ ῳ. ἁμαρτῴη vel pro ἁμάρτοι in Aoristo secundo ab ἥμαρτον ab ἁμαρτάνω: vel pro ἁμαρτοῖ in Præsenti ab insueto themate ἁμαρτάω. ῥιγῴη pro ῥιγοῖ in Præsenti à ῥιγέω vel ῥιγόω. Mutatio τῆς οι εἰς τὸ ῳ familiaris est Verbis in -όω vel -ωμι: ἀναβιῴην Aristophan. p. 219. pro ἀναβιοῖμι ab ἀναβιόω. δῴη Plato. p. 328. pro δοίη à δίδωμι.

Optativi modi Aoristus primus personas in -αις, -αι, -αιεν refingit per -ειας, -ειε, -ειαν. ἑλκύσειας 118, 30. βλέψειας Aristophan. p. 340. διεξέλξειας Herodot. 104, 40. ἀντιάσειας Mosch. Idyll. 2. v. 145. μείνειας Homer. Ιλ. γ. 52. διαρκέσειε 46, 11, μείνειε Hippocrat. 22, 25. ποιήσειε Demosth. p. 111.

ἀγγέλλεσι Homer. Οδ. ζ. 50. ποιέωσιν Thucyd. p. 588. κρίνεσιν Mosch. Idyll. 2. v. 27. τίεσιν Homer. Ιλ. α. 42. Hanc flexionem Grammatici plerique asserunt ab Æolibus primùm derivatam ad reliquas Græciæ gentes & dialectos manâsse. Consule Gazam & Chrysolorum; Eustathium in Homer p. 36. l. 43. Phavorinum & Etymologici Authorem in voce τίεσιν; Hortos Adonidis in voce Ἀποφιλέεσιν. Iidem in voce τίεσθαι; -εισι (τίεσι, quod in nullo authore adhuc legi) primæ personæ Æolibus propria; reliquæ ab illâ personæ omnibus communes sunt. Subjunctivi modi tertia persona singularis -ῃ transit in -ῃσι. ἀντιπανείῃσι 16, 20. ἐθέλῃσι Homer. Ιλ. α. 408. Hanc terminationem Eustathius (in Homer. p. 1576. l. 57.) Heraclidæ grammatici authoritate fretus adjudicat dialecto Rheginorum, in Indicativo; παμφαίνῃσι Homer. Ιλ. ε. 6. pro παμφαίνει; & dialecto Ionum, in Subjunctivo; λάβῃσι Homer. Ιλ. ε. 324. λάχῃσι Homer. Ιλ. η. 171. pro λάβῃ, λάχῃ. ἐθέλῃσι Lucian. p. 905. in Syriâ Deâ, ubi Ionicâ dialecto utitur.

Infinitivus modus transformat -ειν in -εμεναι, -εναι in -έμεναι, -ῆναι in -ήμεναι. ἀπολεσθέμεναι 5, 37. ἀπολεσθέμεναι 21, 24. ἔμεναι 35, 20. ἔμμεναι 6, 12. οἰδακανθήμεναι 90, 17. ab οἰδακανθαίνομαι, quod Verbum in lexicis nondum invenio. Phavorinus in voce Ἀπαρέμφατα. τύπτειν τύπτεν Δωρικῶς, τύπτην Αἰολικῶς καὶ Δωρικῶς, τυπτέμεναι Ἀττικῶς καὶ Δωρικῶς, τυπτέμεν Ἰωνικῶς. μεείζεν Theocrit. Idyll. 21. v. 31. χαίρην Theocrit. Idyll. 14. v. 1. Etymologi Author in voce Εὑρέμεν. Οἱ Ἴωνες καὶ οἱ ποιηταὶ εἰς -έμεν. [ἀκουέμεν Homer. Ιλ. α. 547.] Idem autem in voce Ἀκουέμεναι. Παραγωγὴ ποιητική, ἡ Δωρικὴ διάλεκτος. Consule Eustathium in Homer. p. 69. l. 41. In Hortis Adonidis, ad vocem Ἔμμεναι, finis -μεναι pro -ναι Doribus tribuitur. Sic inter se variant Grammatici. At certè in scriptoribus Ionicis rarissima est terminatio -μεναι: in Herodoto (ni fallor) haud sæpius, quàm semel; ἑστάμεναι Herodot. 5, 5. pro ἑστάναι: in Poetis, & Doricis authoribus frequentissima; ἔμεναι Homer. Ιλ. γ. 40. θέμεναι Homer. Ιλ. β. 285. μιχθήμεναι Homer. Ιλ. λ. 438. ἔμμεναι Pindar. Olymp. Od. 1. Stroph. 2. ἀπεχθέμεναι Theocrit. Idyll. 26. v. 27. ἀλεξέμεναι Lacedæmon. fœd. apud Thucyd. p. 397. Clinias inter fragment. Pythagoreor. p. 841.

AUGMENTUM.

Verborum negligitur: Temporale; ἔλεν 20, 23. pro εἷλεν. sic ἔων Herodot. 288, 41. pro εἴων. Syllabicum; πεπτήκεισαν 80, 6. δεδούλωντο Herodot. 26, 18.

Verbum λαμβάνω, ab insolitis thematibus λήβω vel λάβω, accersit augmentum regulare & magis insuetum pro alio Attico magis usitato. ἀπολελαμμένη 22, 27. ἀπολελαμμένη Hippocrat. 315, 7. ἀπολελαμμένος Herodot. 129, 12. pro εἰλημμένος.

Verba quædam (quod est Atticorum Augmentum) geminant primam syllabam. ἀπελήλαντο 13, 19. ἀπήγαγε 5, 29. ἤγαγε Herodot. 3, 28. ἀξιώσαι Thucyd. p. 570. ἐλήλατο Homer. Ιλ. δ. 135.

Index Græcus in *ARETÆUM.*

Editori ARETÆI doctissimo JOANNI WIGAN, A.M. Ædis Christi alumno S. D. *Michael Maittaire.*

MUltum tibi, vir doctissime, cùm à tuis popularibus, tum ab omnibus medicæ artis Græcarúmque literarum studiosis debetur; quòd primus opus medicum, quale tua nunquam protulit patria, Græcè typis mandaveris: quòd Aretæum apparatu magnificentissimo, Latinâ versione novâ & longè elegantiore, notis accuratissimis ornatum in lucem produxeris; scriptorem tam raro hactenus obvium, ut penè pro inedito haberetur: tot mendis obsitum, ut lectorem prorsus absterreret; in suo tamen genere, si scriptionis nitorem, vim verborum, copiámque nunquam nimiam, si orationis facundiam, puram dialectum, rerúmque quas tractat methodum spectemus, facilè principem. Exemplar sanè cunctis librorum deinceps editoribus proposuisti, quod possint imirari quidem, vix superare. Optandum fuerat, ut qui Aretæo manus medicas admovisti, meliori ipse valetudine utereris. Verùm nequid tuis laudabilibus inceptis moram injiceret, cavit vir clarissimus Joannes Friend, M. D. qui pro suâ medicinæ linguæque Græcæ (hujus nunquam ab illâ sejungendæ) peritiâ tuæ simul & Aretæi saluti consuluit. Quoniam autem indici Græco coronidem imponere hinc abiens non potuisti, quam opellam per tenuem mearum virium modulum & temporis angustias licuit, præstiti: operis quippe illa pars erat, ad quam pertinacia laboris magis quàm ingenii acumen postulabatur.

In hôc indice adnotantur pleræque voces raræ & insigniores, loquendíque formulæ: præstantissimo huic authori vel propriæ, vel cum aliis, Hippocrate præsertim, Homero & Herodoto, ad quorum normam suum stylum conformavit, communes. Vocabula in Constantini Lexico & Henrici Stephani Thesauro prætermissa asterisco indicantur; obelo, quæ in illis occurrunt ἀμάρτυρα. Loci passim inseruntur ex variis authoribus, quorum editiones sunt eædem, quæ in Commentario de Aretæi dialecto memorantur. Sicubi aliæ adhibeantur, earum in hujus indicis fine fiet mentio. Plura ex Galeno aliísque rem medicam Græcè tractantibus exempla accersere potuissem, si mihi aut major cum illis familiaritas aut plus otii fuisset. Nonnihil ad calcem de quibusdam Aretæi locis, quorum lectio suspecta est; déque ejusdem stylo peculiari syntaxíque adtexendum curavi. Vale; meámque hanc pauperculam symbolam æqui boníque consule. Ex museolo, *Calendis Novembribus,* 1723.

A.

ABαθῆ ἔλκεα 8. 31. ἀβαθῆ τραύματα Galen. lib. 2. ad Glauc.

ἀβαρέες ὀσμαὶ ἐς κεφαλῆς αἴσθησιν 112. 27. ἀβαρῆ ὑμῖν 2 Cor. xi. 9.

ἀβλήχητοι ἀφέσιες 69. 16.

ἀβρύνιοι [ἀνύχοι] 64. 14.

ἀγεννής. Οὐκ ἀγεννὲς —— *non parum juvat,* 97. 26. οὐκ ἀγεννέως ἐμφαγεῖν, *in edendo non parci,* 52. 28.

ἀγίνητος αἰτίη, *causa quæ non occurrit,* 73. 8.

† ἀγκύλη τὸ ἄνθρωπον, 5. 18. Hesych. ἀγκύλεαι, κάμπτεσθαι.

ἀγλίσχρον ἔλαιον, 102. 10. ἄγλισχρος, Hippocr. 77. D.

ἄγνοια. ὑπ᾽ ἀγνοίης, 117. 7. ἀγνωσίη, 5. 36. ἀγνωσίη, 14. 1. ἀγνῶτες ἁπάντων *ignari omnium,* 36. 15. ἀγνῶτες ἀλλήλοισι *ignoti,* Homer. Ὀδ. ε. 79. Utrâque significatione utitur Xenoph. 868. B. & 443. C. τοῖσι ἀγνοοῦσι τοῦ πρήγματος, 69. 18. eâdem syntaxi, quâ ἀγνῶτες.

ἀγριαίνη ἡ διάβρωσις, 72. 14. ἀγριαίνουσι πρὸς αὐγὴν, 82. 28. Hesych. ἀγριαίνει, ὀργίσθη. ἀγριανθήσεται, Dan. xi. 11.

* ἀγχιστροειδέας [λίθους] 61. 21.

ἀγχοῦ σβέσιος ἥκη *pene extinguatur,* 67 9. ἀγχοῦ cum Dat°. apud Herodot. 125. 15. & cum Gen°. apud eund. 227. 3. & Homer. Ιλ. ω. 709.

ἄγω. τὸ αἷμα ἄγει χολὴν παντὶ τῷ σώματι, 51. 10. ἔμετος αἰτίην νόσου ἄγει, 92. 24. sic 106. 10. ἄγειν αἷμα, 97. 26.

* ἀγωγὸν adjectivum. τάδε ὕπνου ἀγωγὰ, 84. 32. ἀγωγότερον, 128. 20.

ἀγωγῇ ἐσχάτῃ καὶ δυσαλωτάτῃ, 130. 34. *eductione.*

ἀγωνίης [*certaminis*] ἢ γυμνασίων πολλῶν, 50. 28. sic Herodot. 76. 43. ἀγωνίη, 61. 17. Metaphoricè. Hesych. ἀγωνία, ἡ θλίψις, ἡ παλαίστρα. ἀγωνίῃ δημοτικῇ, Xenoph. 54. 4. ἀγωνία οὐ μικρὰ, 2 Maccab. iii. 14.

ἀδδὴν, 22. 1. & 60. 5. ἀδδηφάγοι, 54. 8. ἀδδηφαγίης, 83. 17. sed per δ simplex, ἀδὴν, Homer. Ιλ. ν. 315. Herodot. 334. 2. ἀδηφαγίης, Callimach. Hymn. in Dian. v. 160.

ἀδελφὸς, adjectivè, *similis, conveniens.* χώρη τῷ εἴδει τοῦ πάθεος ἀδελφαὶ, 43. 9. προφάσιες ἀδελφαὶ τῆς ξυντήξιος, 53. 28 τουτέων ἀδελφὰ, 70. 10. παθήματα τῇ προτέρῃ ἀδελφεὰ, Hippocr. 605. 15. τὰ τούτων ἀδελφὰ, Xenoph. 904. A.

ἀδένες, 75. 6. ἀδενώδεες νεφροὶ, 26. 7. & 60. 15. ἀδενώδεα ἕλκεα, 68. 11.

ἄδηκτον τὸ ἀφρὸν [μύρον] 123. 32. ἄδηκτον ἔλαιον, Diosc. lib. 1. cap. 29. ἀδηκτότεροι ἰχῶρες, 103. 19. ἄδηκτος sensu passivo legitur in Plutarch. de Herod. & ἀδηκτότατη, Hesiod. Ἔργ. 418.

ἀδιάκριτον γάλα, 149. 24. τὰ σιτία ἀδιάκριτα τοῦ τρόφιμα, 71. 6. ἀδιάκριτος σοφία, Jacob. iii. 17.

ἀδιάστροφος θώρηξ, 47. 20. *non tortus.* ἀδιάστροφον εὔνοιαν καὶ πίστιν, 3 Maccab. iii. 3.

ἀδιέξοδοι φῦσαι, 61. 11.

ἄδοξος ξυμμορφὴ, 34. 19.

ἀδρανὲς, 43. 26. ἀδρανέας σφυγμοὺς, 19. 9. ἀδρανέες, 36. 23. Anthol. lib. 1. cap. 13. Epigr. 3. ἀδρανίη, 27. 18.

ἀδυναμίη, 42. 6. ἀδύνατοι διαδρῆναι, 50. 25.

ἀεκούσιοι καρτερίης, 27. 17.

ἀέναον ὕδωρ, 62. 29.

ἄεργον ὑγρὸν, 43. 26. Homer. Ιλ. ι. 320. ἀεργίην, 51. 24. Ὀδ. ω. 250. ἀργίη, 50. 27. ἀργίη γυμνασίων, 53. 32.

ἀηδίη γλυκέων, 49. 8.

* ἄηχος φωνὴ, 46. 25.

ἀθέλητος ὑστέρη, 73. 8. κἢν ἀθέλητα ᾖ τὰ σιτία, 64. 31.

* ἀθεησίη, *copia videndi adempta,* 133. 28.

ἀθέλξεται πάντα, *remittentur omnia,* 48. 29. ἀθέλγεται, παρεῖται, διαλύεται, Galen. Expos. Hipp. Voc. ἀθέλγεται *emulgetur,* Hippocr. 47. 22. ἀθέλγειν, ἀμέλγειν, Hesych. Quid si pro ἀθελξεται legatur ἀλθέξεται πάντα? quo sensu ἄλθεξις postea.

* ἄθερμοι, 19. 19. & 75. 21. ἄθερμος κοίτη, 107. 31.

* ἄθρεπτος τροφὴ, *cibus nutriendi expers,* 146. 23. Crassus vertit *non mutatus,* & legit ἄτρεπτος; nec minùs bene, si conferantur cùm hôc loco alii loci, 53. 30 & 54 9.

ἀνέγρεται,

ἀπογινόμενοι

* διεχύθη

I

E.

 ἐγχυμώσιος,

ἐξερεύσαιτο

ἐπίπας.

† εὔσιτος

ἡμιτελέες

Homer. Οδ. ι. 27. Hauc vocem esse Atticam scribit Jul. Poll. l. 1. c. 31.

κηφισμὸς ἀσήμως ποιεύμεναι πυρετόν, 83. 28.

κραίνουσι, λήγουσι, Galen. Exp. Voc. Hippocr. κραίνουσι, 42. 34. κραίνει ἐπὶ πλεῖον, 108. 11. κραινόντων ἐς ὑγιείαν, 40. 18. ὅκη κραίνουσι, Hippocr. 810. A. ubi Galen. exp. κραίνουσι, τελευτῶσιν· ὁμοίως τῷ ποιητῇ· εἴπερ δὴ κρανέω γε καὶ εἰ τετελεσμένον ἔσται. [quem sanè versum apud Homerum uon reperio] κρήηνον, Ιλ. α. 41. Schol. ἐπιτέλεσον. κραίνω etiam *regno*. κραίνουσι, βασιλεύουσι, Hesych. Erotian. Sic Homer. Οδ. θ. 391. quo sensu accipitur, ἔνθα ἡ φλεγμονὴ κραίνῃ καὶ μέζων ἔῃ, 86. 9.

κραιπάλαι, Hippocr. 1252. H. ἢν ἀπὸ κραιπάλης καὶ οἰνοφλυγίης ἔωσι, 97. 19. *si ex crapulâ sint*, scil. *agri angina morbo*. κραιπάλης, Aristoph. 384. E. & 33. B. Schol. ἡ ἐξ ἐνθέου μεθὴ, κραιπάλη λέγεται, ἢ ἀπὸ χθιζῆς οἰνοποσίας. sic Thom. Mag. & Hesych. ὁ ἐκ πολλῆς οἰνώσεως παλμὸς ἀπὸ τοῦ τὸ κάρα πάλλειν τοὺς μεθύοντας, Suid.

κρᾶνος, *lecti sectum*. τὸ δὲ τοῦδε κρᾶνος ὁ κοινὸς ἀὴρ, 65. 29. κράνος vulgò περικεφαλαία, Hesych. *galea*. κράνος χρυσοῦν, Luciau. 358. C.

κρατῆσαι τῆς εἴσω [πυρὸς] 78. 4. *ignis, qui in interiores partes dominatur.* Sic κρατέειν πάντων, 19. 22. Homer. Ιλ. α 288. κεκρατημένοισι, 6. 4. *morbo victis*, κεκρατημένοισι ὑπὸ τῶν νοσημάτων, Hippocr. 3. 27.

κρατέειν (cum infiuitivo) ἐοῦσαί τε καὶ ῥέξαι, 64. 13.

κρατυνάμενος τὴν δύναμιν, 92. 16. κρατῦναι τὴν πόλιν, Thucyd. 44. B. Schol, ἰσχυροποιῆσαι. κὴν ἡ νοῦσος κρατυνθῇ, 149. 29. & 74. 35.

κρέσσων. ἄλλων ἐς κρέσσον ἔστων, 84. 9. *aliis potiores sunto.*

κρηπῖδος καινῆς τρίβον, 74. 31. *calcei novi attritionem.*

κρησέρῃ σηθέντα, 92. 29. *cribro*. Vide Jul. Poll. lib. 6. cap. 11. & lib. 10. cap. 25. & Galen. Exp. Voc. Hippocr. Erotiau. legit per ε, κνησέρης. Foesius repouit iu Hippocratis locis 642. 30. & 680. 17. κρησέρης, vel κνησέρης pro ἠρὴς & κρίτρης.

κρίνει ἔαρ, 36. 4. *ver judicat* [scil. *morbum*,] *indicat, finit.* Sic iuterpretatur Foesius κρίνεσθαι (λύεσθαι) apud Hippocr, 37. 6. juxta Cels. lib. 2. cap. 2. sed Galen. exp. δοκιμάζεσθαι, ἀναγνωρίζεσθαι.

κροκώδες, 52. 9. κροκώδεος [τρηχίσκου] 110. 15. † κροκοειδέος χολῆς, 50. 33.

κροκυδίζειν, 82. 23. scribitur etiam κροκιδίζειν. Galen. & Æginet. & Tralliau. expou. καρφολογεῖν. κροκίδας ἀπὸ τῶν ἱματίων ἀποτίλλειν, Hippocr. 38. 4. & τὰς κροκίδας ἀφαιρέειν, Id. 399. 5.

κρύβδην, 59. 32. Hippocr. 610. 22. Homer. Οδ. λ. 454. H. Steph. uotat hoc adverbium esse in usu & prosæ scriptoribus, iuter alios Demostheni.

† κτάνει, 72. 32. κτάνειν, κτείνειν, Hesych.

κτύπος κυμάτων, 85. 10. ἵππων, Homer. Ιλ. κ. 535. ποδοῖιν, Οδ. π. 6. Luciau. 499. B. ἀνδρῶν. Homer. Οδ. φ. 238 θεῶν, Ιλ. υ. 66. ζακέων καὶ τρυφαλειῶν, Ιλ. μ. 338. ὅπλων καὶ βελῶν, Xeuoph. 178. B. πετρῶν, Sapient. xvii. 19.

κυΐσκεται ἡ τῆς νούσου φυὴ, 59. 8. *concipitur, generatur morbus.* κυΐσκει, συλλαμβάνει, Hesych. κυΐσκει [περαίνει] καὶ τίκτει, Geopou. 377. 12. & κυΐσκεται, ἔγκυος γίνεται, Hesych. Aristot. Histor. Anim. lib. 6. cap. 2.

κυρβασίῃσι, 103. 4. *saccellis in coni speciem figuratis.* κυρβασίην, Hippocr, 666. 34. κυρβασία, *pileus acutus.* κυρβασίην, πῖλον ὀξὺν ὅνπερ καὶ τιάραν, Galeu. Exp. Voc. Hippocr. τιάραν. Ἑκαταῖος δέφησιν ὅτι πῖλον βαρβαρικὸν οἱ κωνικοὶ λέγουσι, Erotian. Lege Schol. in Aristoph. 564. C. & Hesych.

κῦρος ἐν σπλάγχνοισί ἐστιν ἐπὶ μανίῃ, 38. 7. *præcipua insaniæ sedes in visceribus.*

κυρτωθείη τὸ χωρίον, 96. 18. *cutis in convexum tumorem se attollat.* κυρτοῦμαι, *incurvor.* κυρτοῦται, Xeuoph. 190. B. κύρτωμα τῆς γαστρὸς, Hippocr. 108. D.

κυψελὶς ἐν ὠσὶ, 51. 37. ὁ ἐν τοῖς ὠσὶ ῥύπος, Schol. Aristoph. 668. C. 669. B. Luciau. 525. A. Hesych. Suid.

κώθωνα, 77. 17. κώθωνι, Hippocr. 1278. 47. κώθων, Λακωνικὸν ἔκπωμα, Atheu. 483. B. κεράμιον εἶδος ποτηρίου, Hesych. κώθων, *epulatio*, Esther. viii. 17. κωθωνίζω, 77. 4. *largam potionem.* κωθωνῆσαι, μεθύσαι. κώθων, μέθυσος, Hesych. ἐκωθωνίζοντο, Esther, iii. 15.

κώλυμα ἔοι ἡ δύναμις, 92. 18. *prohibeant vires.* † κώλυσις ἔοι μέζων, 106. 16. κώλυμα οὖσα, Thucyd. 297. B. Schol. ἀντὶ τοῦ κωλύουσα. κωλύμῃ, Id. 61. C. Schol. κωλύσει. ἰδία δὲ ἡ λέξις Θουκυδίδου.

κῶμα, Hippocr. 74. G. κώματι, Apollou. Argou. lib. 2. v. 205. Schol. ὕπνῳ, ἐκλύσει· κατὰ συγκοπὴν ἀπὸ τοῦ κοίμημα. κῶμα, καταφορὰ, Galen. Exp. Voc. Hippocr. κοίμισμα, ὕπνος ληθώδης, καταφορὰ ὕπνου βαθέος, Hesych. ὑποφέρεται ἐς κῶμα, 26. 21.

† κωματώδεες, 10. 20. κωματώδεες ὕπνοι, Hippocr. 147. D. κωματώδεες οἱ μετὰ κώματος καταφερόμενοι. Κῶμα γὰρ ὁ ὕπνος, καὶ οἷον κοίμημα, Erotian.

Λ.

λάβροι [καὶ βοροὶ] ἐν τῇ ἐδωδῇ, 38. 19. λάβρος, Anthol. lib. 2. cap. 47. Epigr. 10. λάβρος, βορός. λάβρος, πολὺς, σφοδρὸς, Hesych. Tribuitur etiam rebus iuauimatis, λάβρον ὕδωρ, Aristot. Probl. sect. 26. n. 37. Apollou. Arg. l. 1. v. 541. λάβρος ἄνεμος, Ibid. v. 1359. λάβρος ποταμὸς, Homer. Ιλ. φ. 271. Schol. ἁβρὸς, σφοδρός. ὄμβρος, Herodot. 296. 1. ὑετὸς, Job. xxxviii. 25. Galen. in Hippocr. lib. 1. Epid. Vide Foes. iu λαίλαψ. λάβρον, ἁβρόν, προπετὲς, ταχὺ, Hesych.

λάβρως τὸ αἷμα ἐκχέεται, 16. 8. αἱμοῤῥαγίη διὰ ῥινῶν λάβρως, 10. 30. Id dici λαύρως Hipp. notat Foesius.

λαγαρὰ ὑποχόνδρια, 42. 36. λαπαρωτέρη [γαστὴρ τῆς καρδίας] Hippocr. 269. 3. λαπαρὸν, ὑπόκενον, Suid.

λαγνείη, 37. 20. Hippocr. 1185. G. Pythag. Aur. Carm. v. 10

λάζεσθαι, λαμβάνειν, λαζύμεναι, λαμβάνουσαι, Hesych. λάζοιτο κωθωνίζων, 77. 4. λάζεται νοῦσος ἄνδρα, Hippocr. 485. 48. λάζεσθαι, Herodot. 272. 16. λάζετο, Homer. Ιλ. δ. 357. λάζυται ἡδονὴ σφέας, 74. 9. λάζυται τὸ γονίον, Hippocr. 595. 9. προσλαζύμεναι, Euripid. Hecub. v. 64.

λαίφεα πλατέα, 8. 7. νεὼς, 73. 11. λαίφεσι νηὸς, 76. 24. λαῖφος, τὸ ἱστίον, Hesych. λαίφη, Euripid. Hecub. v. 114. Sed λαῖφος, Homer. Οδ. ν. 399. Schol. ἱμάτιον.

λαλιὴ, 82. 26. *loquela*. sic λαλιὰ, apud Diogen. Laert. 275. C. & *loquacitas*; λαλιὰν καὶ στωμυλίαν, Aristoph. 262. D.

λαμβάνεσθαι, cum gen°. ἢν τοῦ θώρηκος καὶ τῆς ἀναπνοῆς λάβηται τὸ κακὸν, 5. 28. λαβόμενος τοῦ ἱματίου, H. Steph. ex Plat. de Rep.

λάπαξις, *evacuatio*. λαπάξαι, κενῶσαι, Hesych. γαστέρα λαπάσσουσι, Hippocr. 39. 25. *molliorem efficiunt.* λαπάσσουσι, μαλάττουσι, κενοῦσι, Erotian. λάπαξιν ποιεῖ, Aristot. Probl. sect. 23. n. 39. λαπάξιος ἡ ὑστέρη δέηται, 124. 5.

λαφύξαι τὰ πάντα ἱκανὴ ἡ νοῦσος, 112. 34. λαφύξειν, Homer. Ιλ. λ. 176. Schol. κενοῦν ἐσθίων.

λεαίνει [τροφὴν] Aristot. Histor. Auim. lib. 2. sect. 5. λεῆναι ἐν τῷ στόματι [ἐδωδὴν] 65. 2.

λειότητα [*levorem*] γλώσσης καὶ ἀρτηρίης, 84. 1. τὸ λεῖον, idem; Hippocr. 1176. A. ξὺν τῷ λείῳ, 110. 6. λείωσιν ἀρτηρίης, ibid.

* λειποδρανέες, 65. 13. H. Steph. habet λειποδρανεῖν, *imbecillum esse*, sed sine authore.

λείφαιμος, 108. 16. Hippocr. 643. 8. & per ι, λιφαιμεῖ, λείπει τῷ αἵματι, Hesych.

λέκιθος, 52. 12. λεκιθώδεος χολῆς, 50. 33. λεκιθώδης ὑπόστασις, Hippocr. 1123. B.

λεπτότης. ἐς τοσόνδε λεπτότητος ὑγρῶν καὶ τῆς γνώμης ἀφίγμενοι, 20. 24.

λευκόχροος ῥόος, 71. 27. λευκοχρόου εἴδεος, 48. 12. λευκόχροα κόμαν, Constantin. ex Euripid.

* λευκοχλωρέων ὑγρῶν, 48. 12.

λήθω, verbum apud poëtas freqnens; unde fit λανθάνω. οὐδὲ ἑ λήθει, Homer. Ιλ. ψ. 323. λήθων, Xenoph. 667. D. πυρὸς, λῆγον μὲν οὐκ ἔστι, λήθει δὲ, 42. 3. πολλοὺς ἡ ξυμπαθείη λήθει, 67. 25. λέληθε ἀπόστασις, 50. 4. Et cum participio, ἔλαθόν τινες διαφθαρέντες, 50. 26. λάθοι περιαλλάξας, 96. 37. sic ἔλαθόν τινες ξενίσαντες, Hebr. xiii. 2. λέληθα ἔχων, Plat. 149. 7. Plura hujusmodi affert H. Steph.

ληκύθων ἔκπλευσιν τις ἐδεδίει, 37. 33.

λήρησις, 37. 5. pro quo λῆρος, apud Hippocr. 1059. C.

λιθοξόοι, 37. 32. Plutarch. Moral. 74. E. λιθοξόου, Suid. in voce Σωκράτης. sed Diog. Laert. λιθουργοῦ.

λιμὸς ἡ τροφὴ, 65. 27. multò majus quàm quod apud

Lucauum

locis

GRÆCUS IN ARETÆUM INDEX.

παιδίῃ,

* πεπτήεσσι σπλάγχνοιν, 66. 11. *concoctioni inserviens.*

πίπων. πέπον πύον, 48. 27. ὁκόσα πέπονα, 44. 27. πεπασμοὶ σπέρματος, χυμῶν, πολιῆς, 136. 6. πεπαίνων, Hippocr. 1096. E.

πέρας, & * περαίτερω. τοῖσι τουτέων πέρασι ἄλλων φλεβῶν περαιτώσιες ξυντείνουσι, 24. 15, 16.

περαίνω, & περάω. περῆσαι τὸ διάφραγμα, 24. 20. τὰ ἀπὸ μυῶν ἐς μύας περαιούμενα, 40. 13. ἣν περήσῃ βίῃ, 67. 22. περήσῃς, Homer. Ὀδ. κ. 508.

☞ πέρην [pro πέρην] τοῦ ἥπατος, 24. 18. πέρην Εὐβοίης, Homer. Ἰλ. β. 535.

περαιτέρω ἑνὸς ἔτεος, 47. 13. περαιτέρω τοῦ δέοντος, H. Steph ex Æschin.

περιαγωγὴν τῶν ὀστέων, 42. 36. τῶν λόβων, 48. 18.

περιαλγὴς H. Steph. ex Platone. περιαλγέστερον κλαίουσι, 48. 6.

* περίβρωτα φλιβία, 68. 13.

περιγίγνονται αἵδε [γυναῖκες] μᾶλλον [ἀνδρῶν] 4. 30. γίγνεται, 14. 17. Thucyd. 622. A. Schol. περιγίγνονται. ὅσοι τὸν ἄνθρωπον περιγενοίατο, Hippocr. 39. 44. περιγίγνεται ἕλκος, 14. 13. αἱ τῶνδε διαδέξιες οὐ μάλα περιγίγνονται, 101. 15. περιγένοιτο, Herodot. 33. 19.

περιγραφὴ τοῦ ὑμένος, 48. 18. περιγραφὴ, de vestitu & ornatu; καὶ ἐπ' ἐσθῆτος καὶ τῇσιν ἄλλῃσι περιγραφῇσι, Hippocr. 22. 37.

περιεστηκὸς [νόσημα] *morbus salutaris, ex quo facilè liberantur agri,* cui opponitur θανατῶδες, Hippocr. 964. A. Lege Galen. Comment. 3. in Progn. περιεστηκυῖα πλευρῖτις, 101. 15. sic de pure; περιεστηκότα. 44. 28. & de sputo; περιεστηκός, Hippocr. 41. 31. Notandum est in his locis impressa Hippocratis exemplaria habere περιεστηκὸν, sed Foesium reponere περιεστηκός. Lege clariss. Joh. Freind, M.D. in Epidem. Hipp. pag. xxiv.

πέριξ, κύκλῳ, Hesych. ἀναρχίη τῆς πέριξ, 54. 20. πέριξ, etiam cum acc°. vel gen°. πέριξ τὸ τεῖχος, Herodot. 139. 18. πέριξ τοῦ τείχεος, Id. 46. 8. οὐ πονέει μὲν γὰρ πέριξ, 74. 5. ubi pro θρὶξ reponendum videtur ex sagaci doctissimi Joh. Freind conjectura. Errori facilè locum dedit compendiosa vocum scriptura περὶξ θρὶξ.

περιεστίην φλεγμονῆς, 44. 37. αἵματος, 43. 30. περιουσία, πλῆθος, Hesych. πλοῦτος, Schol. in Aristoph. 126. A. περιουσίαι τροφῆς, Thucyd. 9. 8.

περίπατοι, περιπλανήσεις, ἐπιτροχοι, 132. 16. *obambulationes,* 145. 24. περίπατος ψυχῆς, Hippocr. 1184. G. *exercitatio animi.*

περιπλέει [πόνος] τισὶ ἐς περίοδον, 32. 15.

περίπλυσις κοιλίης, 3. 34. Hippocr. 67. C.

περιῤῥόος μέλανι, 36. 20. περίῤῥοος ὑγρὸς, Hippocr. 1230. D. περιῤῥόου νούσης Κνιδίης, Herodot. 45. 4. * περίῤῥοια αἱματωδέων, 44. 19. περίῤῥοιαι χολώδεες, Hippocr. 943. E. ξὺν περιῤῥοῇ, 140. 10. * περιῤῥυέω. περιῤῥέονται αἱ κόμαι, δάκτυλοί τε καὶ ὄνυχες, 80. 5. πολλοῖσι βραχίων καὶ πῆχυς ὅλος περιεῤῥύη, Hippocr. 1083. F.

περίστασις, θλίψις, ἀνάγκη, μέριμνα, Hesych. *distentio.* ξὺν περιστάσει τῶν πύλας, 72. 36. idem ac περίτασις; de quâ voce postea.

περιστέλλω, *compono, orno.* περιστελλόμενοι, 30. 1. *compositi,* scil. in suo gestu. Versio hæc; *obambulant.* Crass. *sese incurvant & compriment.* περιστέλλει, καλύπτει, συστέλλει, κοσμεῖ, Hesych. περιεστέλλετο, Hippocr. 1015. G. *cooperiebatur.*

. περιστολὴν, 93. 32. *constrictionem.*

περισφίγγειν τὰ χείλεα πρὸς τῇ σαρκὶ, 103. 31. περισφίγγουσι, Diosc. Theriac. cap. 19.

* περιταινία, *fascia.* οὔτε τὴν περιταινίην ἔχοντι, 42. 26. ταινίᾳ λευκῇ, Lucian. 133. B. περιταινίαι, Cass. Problem. 43.

περίτασις κοιλίης, Hippocr. 75. C. περιτάσει τῆς κοιλίης, 60. 8. περιτάσιος, 60. 4. τῇ περιτάσει, 41, 22. περίτασιν μαζῶν, Diosc. lib. 3. cap. 41. Notandum est in exemplaribus quibusdam Hippocratis impressis [219. D. & Edition. Hervag. 344. 6.] legi περίστασις κοιλίης; ubi Foesius legendum putat περίτασις: quæ videtur sanior versio.

† περιτετήκεισαι πάντα, 80. 6.

περιτροπὴ εἰσὶ ἐς μαρασμὸν, 114. 36. *qui in marasmum delabuntur.*

περιττόν μοι [*supervacaneum est*] φράζειν, 52. 6. τὸ περιττὸν τῆς τροφῆς περίττωμα γίνεται, 51. 19, 20. sic τῶν περιττῶν, *excrementorum,* 93. 36. περιττώματα φλεγματώδη. Aristot. Problem. sect. 13. n. 7.

περιφύεται ἐνθένδε πάντη τὰ νεῦρα, 89. 37. *circumnascuntur, oriuntur.* περιπέφυσαι, Aristoph. 132. B.

περίψυξις, 42. 20. & 95. 25. Hippocr. 79. B. Alex. Aphrodis. Probl. lib. 2. n. 65.

πέσσεται ὑπὸ τῆς φύσιος, 54. 10. πέσσει, Homer. Ἰλ. α. 639. πεσσεύσας, 1. Reg. viii. 13.

πη encliticè; ἐρείσαντά πη τῆς χειρὸς, 57. 4. ἢ κάτω πη, 42. 17. Et cum gen°. ἤ πη τοῦ θώρηκος ἄλλῃ, 43. 18. ἤν πη τοῦ ἥπατος ἢ τῆς κοιλίης, 147. 1.

* πηγνύει, 63. 11. πεπήγασι ἀτενέες ὀφθαλμοὶ, 33. 7. πεπηγότες ὀφθαλμοὶ, Adamant. Physiogn. περὶ ὀφθαλμ. ἐσηκ. πήγνυσι ψυχρὸν τὰ παχέα, 61. 26.

πήξιος αἰτίαι, 61. 25. πήξι, 109. 16.

πηκτικώτατον [φάρμακον] 147. 16. πηκτικώτερος ἀὴρ, Theophr. de caus. Plant. lib. 5. cap. 20. ὀπὸς πηκτικὸς γάλακτος, Diosc. lib. 1. cap. 183.

πηδῆσι ἐπὶ καρτερῇ πάταγον τῆς καρδίης, 19. 9. πηδήσεις καρδίας, Plut. de Virt. Moral. τὰς καρδίας πηδᾶν οἶμαι, Aristoph. 200. D.

πηκτίς. ἐθισμὸς αὐλῶν, ψαλμὸς λύρης ἢ πηκτίδος, 85. 12. στρατεύονται δὲ ὑπὸ συρίγγων τε καὶ πηκτίδων καὶ αὐλοῦ γυναικηΐου τε καὶ ἀνδρείου, Herodot. 5. 3. Athen. lib. 14 pag. 635. A.B.C. Μέναιχμος ἐν τοῖς περὶ τεχνιτῶν τὴν πηκτίδα. ἣν τὴν αὐτὴν εἶναι τῇ μαγάδι Σαπφὼ φησὶν εὑρεῖν. Ἀριστόξενος δὲ τὴν μαγάδιν καὶ τὴν πηκτίδα χωρὶς πλήκτρου διὰ ψαλμοῦ παρέχεσθαι τὴν χρείαν, &c. lege usque ad p. 637. & p. 175. F. πηκτίδες καὶ βάρβιτοι, Aristot. Politic. lib. 8. cap. 6. πηκτίς, πανδοῦρον, ψαλτήριον, σύριγξ, ὄργανον, Hesych. & Suid. ex Aristoph. [832. E. ubi leg. Schol.] & Epigramm. [scil. Theocrit. Epigr. 5. v. 2.] & Jul. Poll. lib. 4. cap. 8.

πηλικωτέροισι, 29. 18. *natu grandioribus.* [Lege editoris notas in Var. lect.] Nondum occurrit mihi comparativus hujus adjectivi gradus. πηλίκος de ætate dicitur; uti Xenophon. apud Athen. 54. F. πηλίκος ἦσθα, *quot annos natus eras.* & Aristot. Ethic. Nicom. lib. 5. cap. 6. τέκνον ἕως ἂν ᾖ πηλίκον, *quandiu aliquantula est ætatis.*

* πηλουργίη, 37. 32. πηλουργὸς, Sapient. Solom. xv. 7. Lucian. 9. C.

πιέζῃ ἣν ἐπὶ μᾶλλον τὸ κακὸν, 36. 13.

† πίεσις ἀναπνοῆς, 6. 9. τοῦ βραχίονος, 95. 22.

* πικραζόμενον. μὴ ἐπὶ τοῦ ἰζάνοντι πικροῦ πικράζεται, 53. 4. Reperitur in Lex. πικράζω, sed sine authore.

πικρόχολοι περιχλόαι, 2. 11. ἐπὴν χολὴ ἢ πικροχόλοισι, 65. 11. Hippocr. 392. 25. ubi lege Galen.

πίμπρανται ὀρητῆρες, 61. 20. πίμπραται ὕλα, Nicand. Theriac. v. 306. Schol. ὑποκαίεται, πυροῦται.

† πιναρὰ ἱρεῖα, 85. 21. πιναρός, ῥυπαρός, Hesych.

πινόεντα, 150. 28. ἱρεῖα, 108. 21. Hippocr. 465. 53. πινόεντα δέρτα, ex Anthol. [lib. 3. cap. 14. epigr. 7.] citat Suid. & exp. ῥυπῶντα, αὐχμῶντα.

πίνειν, dicitur etiam de eduliis. τὰ ἔχεαι αἱ σάρκες ἐς δρτίσκους πεπλασμέναι πίνονται. 158. 1. *sorbentur.*

πιπίσκειν τὸ ἀπόβρεγμα, 86. 37. φάρμακον, Hippocr. 417 3 πιπίσκοντα, ποτίζοντα, Erotian. Et cum Gen°. πιπίσκοντες τοῦ φαρμάκου, Lucian. 532. A.

πίσις, 75. 24. *probatum est.* πίσις τουτέων, κεφαλαίη, 127. 13. οὐ γὰρ ἡ πίσις αἵματος ἔκκρισις, 69. 25. *neque sanguinem excretum crediderit.*

πιστὰ ἔασι πείρῃ, 108. 28. πιστὰ γιγνόμενα πείρῃ, 117 27. πιστοτέρη ὄψις, 42. 14.

πιστεύειν γυμνασίοις, 145. 24. πιπίσκονται χώρη φέρει, 84. 10. sic πιστεύομαι πάντα πρότερον, H. Steph. ex Plut. Publ.

πιστώσασθαι τὸ πρῆγμα πείρῃ, 98. 28. ἄριστοι πείρῃ τις ἐπιστώσατο, 138. 11. πίστωσον ῥῆμα, 2 Reg. vii. 25. πιστούμενος, πιστὰ ποιῶν, βεβαιούμενος τὸ λεχθὲν, Hesych.

* πιττοκοπίη, 129. 30. πιττοκοπεῖν; *pice oblinere.* πιττοκοπούμενον, Athen. 565. B. ex Alexide.

πλάδος πολὺς, 20. 13. & 64. 31. Hippocr. 943. F. ubi Galen. exp. πλάδον τὴν περιττὴν ὑγρότητα. πλάδον στομάχου, Diosc. lib. 1. cap. 21.

* πλανώδης, 28. 15. πλανωδεστέρη γνώμη, 29. 17. πλανώδεα, τὰ μὴ κατὰ τάξιν γινόμενα, Erotian.

* πλατυκορίην ὀνομάζομεν, &c. 40. 25.

πλῆθος πολλὸν [αἰώρης] 132. 22. οὐκ ἐς πλῆθος περὶ πλεῖστον ἡ κάθαρσις, 72. 6.

πλημμελὴς στομαχικοῖσι [δίαιτα] 146. 6. *noxia.*

πλημμύρῃ ἀτμῶν, 132. 9. πλημμύρης [οὔρου] αἴσθησις, 26. 15. πλημμύρῃ, Job. xl. 23.

πλημμύροντι ἥπατι, 131. 13. πλημμύροντα, Panyas. apud Athen. 37. A.

σοφίζει, Sirac. x. 26. σοφίζεται, σοφόντι λέγει· καὶ παραχρεῖται λόγῳ, Hesych. *decipit.* Sic τὴν αἴσθησιν σοφίζεται, 52. 34. αὐτοὶ τὸν δῆμον ἐσοφίσαντο, Herodian. 162. 42.

σπάνιον δὲ τὸ τοιόνδε, 39. 14. *raro accidit.*

σπάω. σπῆσαι [Ionicè pro σπᾶσαι] ἧπαρ, 46. 27.
σπασμὸς καὶ τάραχος τῶν αἰτίων, 4. 3.
σπασμώδεες, 30. 8. Et cum Gen°. σπασμῶδες τῶν χειλέων, 96. 16.

σποράδην, 10. Arat. v. 380. Isocrat. 214. E.

* σάγδην, *guttatim*, 14. 26. * στάξιες, *distillationes*, 68. 13.

στάθμη, *amussis*, Homer. Ιλ. ο. 410. Schol. ἐργαλεῖον τεκτονικόν· ἡ καὶ καθετηρία λεγομένη. ἐς τὸ αὐτὸ συνήφθη στάθμῃ, 73. 20.

στενοχωρίῃ ἐπιέζετο ἧπαρ, 28. 1.

στερέμνιοι ὦτειλαὶ, 71. 5. H. Steph. citat στερέμνιον φύσιν ex Basil. in Genes. i. στερέμνιοι κρέες, Schol. Genes. xli. 2. in Var. Lect.

στέῤῥον σῶμα, 7. 34. στέῤῥον τὸ ῥεῖθρον, Herodian. 139. 8.

στήθεα, *tumores aggesti.* τὰ ἐν τῷ ἤπατι στήθεα διασκιδνάνται, 118. 22. eâdem metaphorâ Hesychius vocat στῆθος, τὸ ἐν θαλάσσῃ πρόχωμα.

στηρίξαι δύναμιν ἐς ζωὴν, 87. 18. ἢν [πλέυρη] στηριζόμεθα, 74. 29. ἐν τῇ κεφαλῇ τὸ κακὸν ἐστηρίχθη, 2. 15. ὁπότε [πόνος] ἐς τὴν καρδίαν στηρίξαι, Thucyd. 130 B. ἐνταῦθα στηρίζει ἡ νοῦσος, Hippocr. 1250. D.

στιλπνοὶ ὀφθαλμοὶ, 42. 29. στιλπναὶ ἔερσαι, Homer. Ιλ. ξ. 351. Schol. στίλβουσαι, λαμπραί. στιλπνότατον στίμμι, Diosc. lib. 5. cap. 99.

* στρογγύλλεται, 8. 4.

στρόφοι μέζονες, 21. 4. γαστὴρ μετὰ στρόφων, 21. 3. στρόφος αὐτὴν ἔχῃ περὶ τὴν γαστέρα, Hippocr. 1254. F. στρόφος μ' ἔχει τὴν γαστέρα, Aristoph. 792. E.
† στρωφᾶται γλῶσσα ἐν τῷ στόματι ποικίλως, 34. 30. στροφᾶσθαι τὸ ἄρθρον, Hippocr. 826. B. Et per ω apud Homer. στρωφᾶτο, Ιλ. ν. 557. Hesiod. Ἔργ. v. 526. Oppian. Cyneg. lib. 3. v. 426.
στροφεύμενον ἐν κύκλῳ, 135. 14. στροφέω, ex Epigr. affert H. Steph. pro *decipio.*

στρυφνὰ, 17. 9. στρυφνὸς ἐγκέφαλος, Hippocr. 307. 20.
στρυφνοτέρων [aut συφνοτέρων] ἀνθρώπων, Xenoph. 47. A. στρυφνὸν, σκληρὸν, Suid. στερεὸν, ἰσχυρὸν, αὐστηρὸν, ἐπισυμμένον, πυκνὸν, Hesych.

στρώμασι ψιλοῖσι, 82. 23. ἐς τὸ τῶν στρωμάτων ἄχθος, 92. 35.

στυφόντων, 9. 12. στύφοντα, Diosc. lib. 1. cap. 163.
στύμματα, 15. 20. Diosc. lib. 1. cap. 74. Galen. l. 2. κατὰ γέν. & lib. 3. κατὰ τόπ.
στύψεσι, 99. 24. στύψεις, Diosc. lib. 1. cap. 5.

σὺν, 24. 6. pro quâ ξὺν frequentissimè; ξὺν πάσῃ ἰδίῃ σπασμῶν, 5. 15. ξὺν τῷ ζῆν, 6. 1.
† ξυγγηρᾷ [νοῦσος] 94. 15.
* ξυγγομφοῦται, 37. 36. γομφούμενα, Aristoph. 315. E. Schol. σφηνούμενα· γόμφοι γὰρ οἱ σφῆνες.
* ξυγγραφίῃ ἀλλοτρίῃ προσίκοντα, 125. 26.
ξυγγράμματι, 82. 3. Sic Πρόδικος ἐν τῷ συγγράμματι τῷ περὶ τοῦ Ἡρακλέους, Xenoph. 737. D.
ξυγκεκαμμένα σκέλεα, 5. 23. συγκεκαμμένον, H. Steph. ex Aristot. Probl.
ξυγκέονται, 24. 16. [Lege Comment. de Aret. Dial. in Metaplasm. Verb.] ξυγκέονται ἄμφω ἀλλήλοισι, 63. 4. σύγκεινται πρὸς ἄλληλα τὰ ὀστᾶ, H. Steph. ex Aristot.
ξυγκρατέει [*correborat*] ὕπνος τὰ μέλεα, 36. 18.
† συγκρύπτω. ξυνέκρυψε, 24. 32.
* ξυγχαράσσοιτο ὑπὸ τῶν ὀδόντων ὁ χᾶρος, 129. 4.
† ξυγχεῖν, 88. 26.
* ξυλλεαίνειν, 86. 36.
ξυλλέξαντα τὸν ἄνθρωπον, 101. 17. *recolligere hominem,* i. e. *spatium huic dare ad vires colligendas.* Eo sensu ἀθληταὶ συλλεξάμενοι δύναμιν, apud Philon. de Vit. Mos. lib. 1. ξυλλεγῇ [*collectum sit*] πολὺ, 17. 19.
ξυλλήβδην, 74. 2. ξυλλήβδην εἴπωμεν, 28. 15. ἦρεν με συλλήβδην, Xenoph. 865. E.
συλλογίζεσθαι ἀμφὶ τῆς ἀφαιρέσιος, 92. 1.
ξύλλογος, *hominum conventus,* Thucyd. 43. A. ἐν ξυλλόγοισι, 27. 17.
συμβαίνω. εἴτις τῶν μειόνων ἐνὶ τῶν μεζόνων ἐς ταυτὸ ξυμβῇ, 56. 31. *jungatur.* ξυμβῆναι [τοῖσι ἐργοδότῃσι] 37. 37. *transigere cum* ——. Eo sensu verbum hoc legitur apud Thucyd. 101. C. ξυνέβησαν τοῖς Πλαταιεῦσι. Et 76. A. ubi Schol. συνεφώνησαν. ἐς ἀτειλὴν ξυμβῇ τὸ τρῶμα, 134. 11. *coit.*
συμβῆναι, Sophoc. Ajac. v. 1301. Schol. συνελθεῖν. φθίσιν συμβεβῶσαν [*evenientem*] κατὰ φύσιν, 43. 33. ubi συμβεβῶσαν pro συμβεβηκυῖαν; uti βεβῶσα, Homer. Οδ. υ. 14.

ξυμβάλλειν τῇδε, 118. 3. *succurrere huic.* αὐτοῖς συμβαλλόμενος, Xenoph. 504. E. συμβάλλεται, Herodot. 150. 26. ξυμβολὴν ὀστέων, 75. 11. Hippocr. 838. D. *juncturam.* * ξυμβλήδην, 128. 14. eodem sensu, quo prius ξυλλήβδην.

ξυμβιοῖ μέσφι θανάτου [τὸ κακὸν] 34. 15. ξυμβιοῦν, 149. 8. συμβιῶσαι, Lucian. 192. B.

σύμμετρον μῆκος κλίνης καὶ πλάτος, 82. 21. σύμμετρος ἔστω ἡ δίαιτα καὶ ὁ βίος, 147. 20. ξυμμετρίῃ τε εὐταξίῃ, 19. 23. πρὸ τῆς ξυμμετρίης [*ante convenientem sanguinis missionem*] 83. 28.

συμμιγνύμενον τὸ αἷμα, 17. 16. πάντων ὁμοῦ συμμεμιγμένων, 2. 10.

* ξυμμορφὴ [*conformatio, similitudo morbi*] ἡ αὐτὴ, 22. 22. τῇδε ξυμμορφῇ ἴκελον, 28. 25. τῇ ξυμμορφῇ ἀχθόμενοι, 30. 1. Adjectivum σύμμορφος, legitur in Epist. ad Rom. viii. 29. & Philip. iii. 21.

ξυμπαραμαρτέει τῇ νούσῳ ὁ ὄγκος, 56. 13. συμπαραμαρτῶν, Lucian. 709. D.

σύμπας. ξύμπασα δίαιτα, 144. 5. τὸ σύμπαν. 17. 20. τὸ ξύμπαν μὴ ὤν, 108. 13.

συμπάσχω. κὴν ἄλλοισι ξυμπεπόνθῃ, 27. 8.

ξυμπαθέα ποιῆσαι πάντα, 27. 10. συμπαθεῖς, 1 Pet. iii. 8.

συμπαθίῃ, 8. 20. ξυμπαθίης, 26. 11.

ξυμπαθέει κεφαλῇ, 134. 18. ξυμπαθήσῃ τοῖσι κηδομένοισι, lege Hebr. iv. 15. & x. 24.

† ξυμπιέζειν τὴν λαγόνα πρηέως, 94. 23.

συμπίπτειν. ἢν σφυγμοὶ ἐς τὸ μικρὸν ξυμπέσωσι. 115. 23.

ξυμπλακεῖσα τῷ σώματι [τροφὴ] 149. 20.

ξύμπνοα δὲ ἀπὸ μιῆς αἰτίης ξύμπαντα, 10. 8. σύμπνοον αὔξῃ σῶμα, Anthol. lib. 2. cap. 32. Epig. 19.

ξύμπνοιαν ἁπάντων καὶ ξυνάφειαν, 145. 17. σύμπνοιαν *consensum*, Herodian. 153. 48.

ξυμφέρειν [*conferre, adhibere*] πάντα φάρμακα, 149. 10. συμφορὴ μεγάλη τοῦ ἰητροῦ, 6. 5.

σύμφορον φρενιτικοῖσι ὄρησις, 83. 36. σύμφορον, Herodot. 304. 10. ξύμφορος, 133. 16. ξύμφορον ὄξος, 133. 14. Xenoph. 49. A. ξύμφοροι σικύαι, 106. 20. ὀστέων ξυμφορὴ [i. e. ξυμφέρουσα, *comportans*] νόσων, 71. 22. Si pro adjectivo sumatur, vox mihi videretur penacuenda, ξυμφόρη: potest etiam acui & accipi pro substantivo; nam συμφορὰ significat *congeriem*; τὰ τῶν βελῶν συμφορᾶς, Polemon. 4. 12. [Edit H. Steph. 1567.] uti Henr. Stephanus in suis ad eum locum notis observat.

* συμφλεγμαίνουσι φλέβες, 120. 33.

συμφράζομαι, *simul agito*; συμφράσσατο βουλὰς, Homer. Ιλ. α. 537. Sed hìc χολῆς τῆς ὀργῆς συμφραζομένης, 35. 12. *bilis, quæ etiam ira vocatur.*

συμφύει [*coalescit*] τρῶμα, 16. 27. at συμφύω *coalescere facio*, H. Steph. ex Plat. ξυμφύεται. Hippocr. 1257. A. C.

ξυμφυέα [μέρεα] 39. 25.

σύμφυσις, 16. 29. ἐς σύμφυσιν τὸ ἕλκος οὐκ ἀφικνέεται, 16. 28. ὅλη ἡ ξύμφυσις, 41. 16. πρὸς τῇ ξυμφύσι τοῦ πνεύμονος, 43. 17. ξύμφυσις ἐν τῇ κάτω γνάθῳ, Hippocr. 800. A.

ξύμφωνος γήρᾳ αἱμοῤῥαγίη, 70. 36.

ξυμφωνέειν καὶ τὸν πυρετὸν καὶ τὴν παραφορὴν, 83. 7.

συναγωγὸν [*collectivum*] φυσέων, 89. 13.

συναίσθησις, *conscientia* seu *sensus alicujus morbi*; Galen. lib. 13. Therap. in init. συναίσθησις κνησμώδης, Diosc. Ther. cap. 5. ἡ ξυμφορὴ ἤδε καὶ ξυναίσθησις, γίγνεται, 26. 17. κὴν ἐς ἄκρον τὸν καυλὸν ἡ ξυναίσθησις φανῇ, 59. 26. Vide Cassii Problem. 23. & 65.

ξυναίτια τῆς παραφορῆς, 84. 24. Quæ αἴτια sint ξυναίτια & ξυνεργά, lege Sext. Pyrrh. lib. 3. cap. 2.

ξυναμφοτέρων, 40. 9. ξυναμφοτέρους, Thucyd. 245. A.

ξυναπάγει, 143. 15. *secum abducit.* συναπαγόμενοι, Rom. xii. 16.

συναπειλοῦσα, Alex. Aphrod. Probl. lib 2. probl. 35.

ξυναπηλάθη πάντα τῆς νόσου τὰ ἴχνια, 138. 14.

* ξυναπέρχεται, 59. 30. συναπῆλθε, Eunap. [Edit. Chr. Plantin.] 97. 6.

ξυναποθνήσκει, 94. 15. λήρησις —— ξυναποθνήσκει, 37. 8. ἡ νοῦσος, 148. 11. ἡ ψυχὴ, Xenoph. 237. C. πολλὰ νοσήματα ξυναποθνήσκει, Hippocr. 1246. A.

* ξυναποίχεται τῷ ἤδεϊ, 133. 31.

συνάπτει [*adnectit*] τὸν στόμαχον, 65. 19. ξυνῆψε, *admovit.*

ἢν

ὑποθυ-

Φοινίσσω

In

In *ARETÆI* Indicem Appendix.

NEquid lector, in quo possit adjuvari, desideraret; in Appendicem sequentem conjiciuntur vocabula plurima, præsertim medica, quales sunt partes humani corporis, morbi cum variis medicamentis, animalibus, vegetalibus, aliisque ad philosophiam naturalem pertinentibus; quæ pleraq; nomine tenus commemorâsse hìc sufficiet; pleniùs quippe in variorum authorum hanc materiam de industriâ tractantium operibus explicata. Inseruntur præterea quædam Editoris observationes; ad quas in suis ad Latinæ versionis oram notis aut alibi passim lectorem remittit.

γαστὴρ,

In ARETÆI INDICEM APPENDIX.

ἔκδηλοι.

IN ARETÆI INDICEM APPENDIX.

In ARETÆI INDICEM APPENDIX.

3

ῥεῦμα,

In ARETÆI INDICEM APPENDIX.

συναγχι-

De *ARETÆI* Syntaxi ac Stylo Dissertatio.

DE Aretæi ætate; sectâ; scientiâ in rebus anatomicis; ratione, quam in curandis ægris tenuit; dialecto, quâ scripsit; dictum est. Si quis fortè curiosior in medici nostri religionem inquirendum putaverit; locos in voce Θεὸς indicatos consulat; eúmque de rebus divinis (pro captu hominis à fide Christianâ alieni) non perperam sensisse comperiet. Nonnihil restat de Stylo illius & Syntaxi dicendum.

Sermonis brevitas, multiplex materiæ copia, vis verborum, in causâ fuerunt, ut stylus quidam ei proprius esse, & à communi aliquantulum recedere videatur. Quicquid est superfluum, quicquid ex ipso sermonis filo & artificiosâ vocabulorum structurâ potest intelligi; id omne resecat: unde fit, ut emphatica & elleiptica ei admodum placuerit syntaxis. Omne vocum luxuriantium famulitium aspernatus; quod docet, absque ambagibus luculentè indicat; tot res profert, quot verba: suúmque argumentum, licèt nudum exponat, adeò fœliciter ornare callet, ut, dum alii colores undecunque varios conquirunt, illi satis sit rem ipsam scripsisse. Sic miramur pictorum illorum principum peritiam, qui sciunt nudis & paucissimis lineis sinè ullo alio umbrarum apparatu vitam imaginibus quasi inspirare.

De Syntaxi Nominum.

ADjectivum neutrum, subaudito χρῆμα, cum substantivo diversi generis aut numeri jungitur; [quod satis quidem cùm Græcis tum Latinis scriptoribus familiare; οὐκ ἀγαθὸν πολυκοιρανίη, Homer. Ιλ. β. 204. *triste lupus stabulis*, Virgil. Eclog. 3. v. 80.] θανάσιμον σπασμὸς, 4. 25. sic 58. 16. & 89. 13. & 95. 25. & 107. 9. & 110. 6. & 111. 7. & 117. 14. & 134. 26. & 143. 19. & 146. 19. & 147. 24. & 151. 4.

μέλαινα χολὴ ὀλέθριον, 35. 45. κρέσσον ἡ φύσις ἰητροῦ, 48. 21. sic 38. 20. & 54. 10. & 63. 32. & 65. 17. & 79. 20. & 82. 18. & 83. 36. & 84. 37. & 85. 4, 7. & 88. 21. & 89. 13, 15. & 96. 15, 16. & 100. 16. & 101. 16. & 107. 9, 12. & 121. 20. & 127. 3. & 128. 24. & 130. 16, 21, 22. & 131. 10. & 132. 8, 11, 21, 31. & 134. 26. & 135. 8, 36. & 136. 1, 11. & 137. 1. & 138. 18. & 143. 9. & 145. 15. & 149. 16. & 151. 5. Sic ἀρῆγον ἡ σικύη, 131. 13.

ψυχρὸν οἱ χόνδροι, 45. 1. sic 130. 4, 5.

σάρκες αἱμοῤῥαγίης τὸ μέζον, 68. 13. αἱ βδέλλαι ἠχύσαι κρέσσον, 118. 31. κακὸν φῦσαι, 107. 8. ἐρεθιστικὸν αἱ ζείσιες, 107. 30.

ψυκτικὸν μῆλα θλασθέντα, 86. 34. ἄριστον ἀρτίτοκα [ὠὰ] 139. 27. ἀγαθὸν τὰ πάντα, 85. 18.

ἄριστον ἀφάλσιες καὶ δρόμοι, 132. 33. ἄριστον καὶ πόλτοι καὶ ἴτρια καὶ χόνδροι, 139. 16.

μεγάλα τὰ ἔργα αἱ φλεγμοναὶ, 120. 2.

Articulus Neutrius generis cum genitivo substantivi pro ipso substantivo usurpatur; τὰ τῆς φλεγματίης, 113. 16.

Adjectivum [& aliquando Participium] neutrum supplet locum substantivi; ἀνήκεστον τὸ δεινὸν, 5. 36. πημανθὲν ἄρχεται, 2. 15. id est, πῆμα.

Neutrum hujusmodi Adjectivum, aut Participium, sibi genitivum Substantivi adsciscit; τὸ κάτοχυ τοῦ πάθεος, 45. 11. [τὸ ἐλαφρὸν τῆς θλίψεως, Philip. iv. 5. τὸ ὑπερέχον τῆς γνώσεως, ibid. iii. 8.] τὸ ξυνήθες τῆς νούσου, 53. 4. τὸ ξυνὸν τοῦ κακοῦ, 6. 33. τὸ πᾶν τοῦ πάθεος, 92. 18. ὁκόσον τῶν ἰκτίδων, 52. 7. τὸ σαρκοειδὲς τῶν χιτώνων, 69. 23. τὸ εὔπνοον τῶνδε, 114. 4. τὸ ἀΐδιον αὐτέων, 92. 37. τὸ μᾶλλον τελέων καὶ ἧττον, 72. 3. τῷ ξυνήθεϊ τῆς προσβολῆς, 6. 17. τῷ ὀξέϊ τῆς φλεγμα-

φλεγμασίης, 121. 3. τῷ τῶν ὀφθαλμῶν μέζονι, 41. 22. ὁκόσα κακῶν, 36. 9. τὰ πολλὰ τοῦ βίου, 35. 32. τὰ πλεῖστα τοῦ βίου, 35. 22. τὰ μέζω τῶν ζώων, 18. 9. τεκμηρίων οὐκ ἄσημα, 36. 5. ὁκόσα φαρμάκων, 134. 29. κρεῶν τὰ μὴ πίονα, 133. 14. & 138. 25. πεμμάτων εὔπεπτα, 133. 18. ὑῶν τὰ θερμὰ, τὰ ψυχρὰ, 133. 6. μυρία τῆς σαρκῶν, 59. 31. τὰ κυρτὰ αὐτέου, 24. 20. λεπτοῖσι σκίλλης, 90. 12. ὁκόσον θηρίων, 52. 7.

τὰ ἀναδάκνοντα τῶν ῥευμάτων, 17. 1.

Eadem Syntaxis in masculino genere & fœminino observatur; ἀθλητῶν οἱ σαόφρονες, 64 16. [τοὺς σπουδαίους τῶν γονέων, Isocrat. 4. B.] ἰχθύων οἱ πετραῖοι, 84. 9. & 130. 14. τοῖσι ὄρχεσι τῶν τράγων, 30. 5. ἀμυγδάλων αἱ πικραὶ, 138. 31.

Huc refer substantivum genitivo vocis, quæ cum eo concordare debuit, junctum; οἶνοι τῶν κάρτα στυφόντων, 147. 13.

Adjectiva neutra tam pluralia quàm singularia sæpe adverbiascunt; τὸ πλέον, 14. 3. κακόν τι, 5. 23. ξύμπαν, 129. 37. τὰ πολλὰ, 2. 5. θαμινὰ, μακρότερα, 23. 14 ξυνεχέστατα, 114. 23. βαθύτερα, 118. 20. ὡς ὀξύτατα, 123. 20. τὰ πρῶτα καὶ τὰ ὕστατα, 129. 29. σμικρότατα, 147. 24. πάντα, 120. 23. Huc refer τάδε, 19. 14.

Adjectiva [in quibus etiam Articuli includuntur] cum substantivis diversi generis construi solent; φλεγματίη ἡ πρῆσις, ἐφ' οἷσι, 106. 4. [Vide Νοῦσος & 'Ωμοτέρων in Indice]. διπλασίοισι, 25. 24. scil. ἡμέραις; aut flectitur ὁ καὶ ἡ διπλάσιος. τὰ κέρατα — οἱ μέσοι· ἄλλοι δὲ, 76. 30, 31. aut forsan refertur ad ὀδόντας, lin. 26. τῆς τροφῆς —— καταποθεὶς, 138. 27, 28. subaudiri potest σῖτος. ὥρη, χειμὼν μάλιστα πάντων, 11. 12. id est, πασῶν ὡρῶν; sed πάντων potest referri ad φθινόπωρον, ἦρ, θέρος.

Sæpissime nomen generis superadditur nomini speciei; quale θηρίον, ἑρπετὸν, φυτὸν, δένδρον, βοτάνη: βδέλλας τὰ θηρία, 147. 4. ἔχιων τῶν ἑρπετῶν θηρίων, 149. 34. Vide & 52. 7. & 60. 2. τερμίνθου τοῦ φυτοῦ, 86. 14. τερμίνθου τοῦ δένδρεος, 93. 1. ἀρνόγλωσσον ἡ βοτάνη, 148. 15.

Substantivum cum substantivo nectitur vice adjectivi; [ὕβριν ἀνέρα, Hesiod. Ἔργ v. 189. i. e. *injurium.* sic apud Latinos; *testa anus*, Martial. lib. 1. Epigr. 106, i. e. *annosa.* Hoc est idioma Hebraeum; אני שלום, Psalm. cxx. 7. *ego pax*; ubi Græc. interpr. εἰρηνικός] νυγμὸς καὶ στεναγμὸς ἡ φωνὴ, 3. 30. ῥωχμὸς ἡ ἀναπνοὴ, 5. 20. ἆσθμα ἡ ἀναπνοὴ, 54. 19. θαῦμα τὸ πάθος, 59. 4. τὰ ἕλκεα σηπεδὼν, 68. 26. πλευρέων γειτόνημα πνεύμων, 101. 14. Et aliquando vice verbi; ὀξέες [φθόγγοι], κεφαλῆς διαστάσιες, κροτάφων παλμοὶ, ἐγκεφάλου διασφύξιες, ὀφθαλμῶν πρήσιες, ἦχων ἀκοὴ, 132. 19, 20. *distendunt; creant palpitationes, pulsationes, inflationes, tinnitus.* τὸ ὀξὺ πᾶν ἐς τὰ σκέλεα, πάντων τονώσιες, ibid. 34. *corroborat.* ὕπνος πολλὸς, παχύτης, ἀργίη, ὀμίχλη τῆς αἰσθήσιος, 135. 7. *creat crassitudinem, ignaviam, caliginem.* αἷμα ἡ τροφὴ, 103. 24. i. e. ὃ τρέφει.

Appositio vocum nonnunquam supplet locum regiminis; ἐν ἰλύϊ τοῖσι ὑγροῖσι, 20 21. i. e. τῶν ὑγρῶν. ἄχθος τὸ ἧπαρ, 23. 23. i. e. τοῦ ἥπατος. ἐχέτω μοίρην τὴν πέμπτην ὕδωρ, 149. 25. i. e. ὕδατος. ῥόδοισι τοῖσι πετάλοισι, 98. 6. i. e. ῥόδων; nisi quis malit legere ῥοδίνοισι. φαντασίη ὀνείροισι, 63. 4. i. e. ὀνειρείοις; aut φαντασίη hic est adjectivum à φαντάσιος; quod tamen nullibi adhuc legi.

Gradus comparationis pro se invicem accipiuntur: [lege Rudim. Gr. Gramm. Westm. p. 135.] positivus pro comparativo; θᾶσσον καὶ ξυνεχὲς, ἢ, &c. 112. 31. i. e. ξυνεχέστερον. πολλὸν τοῦ δέοντος, 136. 24. i. e. πλεῖον. Et pro superlativo; τῶν νοσημάτων κακὸν, 58. 14. i. e. κάκιστον. τὸ καίριον αὐτέων, 134. 22. i. e. καιριώτατον. Superlativus pro comparativo; ἐπικαιροτάτη τῆς φλεβοτομίης, 137. 4. i. e. ἐπικαιροτέρη.

Comparativi constructio varia est; cum dativo; vel accusativo; vel infinitivo; ὀλίγῳ θᾶσσον, 27. 24. πλεῖον, 72. 28. σμικρῷ βαθύτερα, 68. 10. πολλῷ δαψιλέστερα, 134. 4. πολλὸν μᾶλλον, 17. 9. πολλόν τι μελάντερον, 17. 15. ἀσινέστερα πολλὸν, 68. 9. ἀσθενέστερος ἱστάναι, 135. 15. *infirmior, quàm ut possit stabilire.*

Gradus exprimuntur per periphrasin; πλεῖον δυσαλθῆ, 32. 22. i. e. δυσαλθέστερα. κάρτα ἰσχυρὴ, 4. 27. i. e. ἰσχυροτάτη.

Comparativus μέζω adverbiascit; εὐμετρίης ὀλίγῳ μέζω, 112. 25. μείζω ἢ κατὰ λόγον, Aristot. de part. Anim. (edit. Sylburg.) 71. 7.

Transitio fit sæpe ab uno numero ad alium: à singulari ad pluralem; κέεται ἄνθρωπος —— σκέλεα βαλλόμενα αὐτοῖς, 3. 12, 14. ἢν ἀλγέῃ τις —— πίνουσι διψῶντες, 60. 4, 5. ἢν γηραιὸς ᾖ, τοῖσιπερ, 91. 15. ἐν φλεγμασίῃ, ἢν ἐπιῶσι, 86. 13. σκίῤῥοι —— ἀπεπτικοὶ τῶνδε νοῦσοι, 141. 7. Et à plurali ad singularem; πικρὸν σιτίον —— πικρῶν αἴσθησις —— γλυκὺ, χολῶδεος, 53. 1. αἱμοῤῥαγίῃσι —— δήλη γίγνεται μέλλουσα, 70. 28. τοῖσι —— γυίοις, 74. 22.

Permutatio casuum crebra legitur: Nominativi absolutè positi pro genitivo; βὴξ, πολλὸν θυμὸς ἐγγίγνεται, 50. 8. *tussiendi desiderium.* [At βὴξ omittitur in loco consimili, 15. 12.] Et pro accusativo; προδιακενώσας —— πρήσσειν, 103. 24. pro προδιακενώσαντα; uam ἀποχάσαντα ἀφαιρέειν, ibid. lin. 12. χυθεὶς, 115. 30. pro χυθέντα. Genitivi absoluti; παρ' αὐτέην —— κειμένην, ὡς τῆς —— ἐπικυφιζούσης —— μαλθαζούσης, 25. 15, 16. Accusativi absoluti; μὴ μεγάλα βλάπτοντα, 146. 11. χρέοντα —— θέντα, 101. 2. Casuum absolutè positorum usus occurrit in hagiographis & profanis scriptoribus; ὁ νικῶν —— δώσω αὐτῷ, Apocal. ii. 26. & iii. 12. εἰωθότες οἱ ἄνθρωποι, Thucyd. 324. D. Schol. ÆP. 'Αττικῶς ἀντὶ τοῦ εἰωθότων τῶν ἀνθρώπων. ὁ ἕτερος παραγγέλλων, Xenoph. 458. B. pro τοῦ ἑτέρου παραγγέλλοντος. Κεκριμένοι —— ἀπεμάχοντο, Homer. Ιλ. ς. 353. pro ἀπεμάχοντο. Sic παρακαλῶ ὑμᾶς —— ἀνεχόμενοι —— σπουδάζοντες, Ephes. iv. 1, 2, 3.]

Genitivi duo seorsim ab uno substantivo reguntur; αὐτοῦ τοῦ ὑγροῦ τῆς ἐν λαγόνι ξυλλογῆς —— & —— τῶν ἐντέρων ῥαγὴ, 58. 33.

Nomen substantivum adverbii formam induit; κάρτα θαῦμα διαφέροντα, 76. 25. i. e. θαυμαστῶς.

De Syntaxi Verborum.

Permutari crebrò solet Verborum vox, modus, & tempus.

Activum passivam aut neutralem significationem recipit; τείνει, 96. 1. *tenduntur, extenduntur.* Hujus verbi neutrali sensu accepti exempla producit Henr. Stephanus; ποῖαι πόλεις οἰκήσειαν, Xenoph. 201. A. pro οἰκοῖντο. ἔφερον, Thucyd. 398. C. Schol. ἐφέροντο. χαλεπαὶ ἄρξαι, Id. 497. C. Schol. ἀντὶ παθητικοῦ ἐνεργητικὸν εἴληπται. Sic Participium ἀναλαμβάνοντα, 108. 36. pro ἀναλαμβανόμενα. ἀσιτίη τάμνειν, 8. 22. pro τάμνεσθαι.

Indicativus sumitur pro subjunctivo; ὅκως μὴ διόλλυται, 83. 25, 26. aut pro optativo; εἴθε ὁ νοσέων εἴη —— εἴθε αὐχμὸν πέσσεται. 93. 26, 27. Subjunctivus pro Indicativo; ἔῃ, 138. 11. & pro Infinitivo; ὡς ὀρῇν μὲν —— μὴ ὀῤῥωδέῃ δὲ, 18. 8. pro ὀῤῥωδέειν; sed ὡς modis omnibus jungi potest. [Consule Rudim. Gr. Gramm. Westm. p. 199.] Infinitivus pro Indicativo; προσεμβρέειν, 92. 35. δοκέειν, 14. 7. θάλπειν, 123. 29. διαπυρῶσαι, ἄγειν, 139. 12. & pro Imperativo; χρίεσθαι, 113. 23. [quod frequentissimum esse comperies in Rudim. Gr. Gramm. Westm. p. 178.] ἔχειν ὧδε, 117. 33. pro ἐχέτω; vel subauditur χρή. & pro nomine substantivo; βοῆσαι μέγα, 9. 18. ἐῤῥῶσθαι, 115. 30.

Tempora diversa aliquando per copulativam particulam junguntur; ἡ κεφαλὴ διαπιδυοθήσεται, καὶ τὸ σκῆνος διηπειρώθη, 87. 26. Sic & modi; εἰ —— μίμνουσι, ἢ —— ἐμφραχθῇ, 60. 29. nisi legas μίμνωσι.

Casus diversi eidem verbo subnectuntur; πιπίσκειν βοτάνην τοῦ ὑσσώπου καὶ πρασίου τῆς κόμης, 140. 19. χρέα ἀλήτοισι, καὶ σίτοις, 145. 16.

Verbum aliquando in suum Participium & Verbum substantivum resolvitur; ἦν διδάσκων, ἦσαν καθήμενοι, ἦσαν ἐληλυθότες, Luc. v. 17. ἦν ἐγγιγνώσκων, 36. 27. ἦν γινόμενος, 38. 21.

De usu Participii.

Participium nonnunquam fungitur Verbi munere indicativi; ἡ φύσις τάξασα, 60. 32. i. e. ἔταξε. οὕτως ἀργὸς εἶ, ὡς μὴ ἐπικύψας πιεῖν, Lucian. 139. A. ubi Participium ἐπικύψας ponitur pro Verbo; vel (quod malim) πιεῖν regitur ab ὡς, & ἐπικύψας est pro ἐπικύψαντα; qualis syntaxis occurrit apud Aretæum, 115. 29, 30. διαπλασσόμενοι, 61. 22. i. e. διαπλάσσονται. imperativi; σφίγγοντες, 97. 28. i. e. σφιγγέτωσαν. infinitivi; χρὴ ἀπομάξαντα, 90. 13. i. e. ἀπομάξαι. sic χρὴ κατορθώσαντα, ἐρείδοντα, ἀντερείδοντα,

δοῦνα, Hippocr. 761. G. Huc refer ἀείρεῦνα, 114. 23. pro χρὴ ἀείρειν. ῥαδίως ἂν ληφθεῖν, Thucyd. 520. A. Schol. Æ. P. Σημείωσαι τὸ κατόπερ τῆς σχῆμα, ἀντὶ τοῦ ληφθήσεσθαι ἄν. ἐνθεῖντες τάδε, ἢ κινέειν, 129. 7. ubi & Participium & Verbum absolutè ponuntur; pro ἐντιθέασι, ἢ κινέουσι. μεσηγὺ ἀναλαβόντα, 86. 17. ubi ἀναλαβόντα videtur mihi poni pro ἀναλαβεῖν, *interea dum recuperat.* ἀρήγειν, — ἰόντα, 91. 4. pro ἰέναι.

De Præpositione,

Præpositioni duo aliquando casus diversi sibi in eâdem clausulâ conjuncti adnectuntur; ἐπὶ τῆς κληῖδα ἠδὲ ἄκρῳ τῷ ὤμῳ, 48. 10. nisi malis legere in duali ἄκρω τὼ ὤμω.

De Conjunctione.

Copula inter duas voces repetitas diversitatem significat; οὔνομα ἕτερον καὶ ἕτερον, 56. 18. *nomen diversum.* sic apud Cicer. in Orat. *res alio atque alio elata verbo.* Huc refer ἄλλοτε καὶ ἄλλοτε, 66. 24. Hoc videtur sapere Hebraismum; quo usi sunt sæpe Bibliorum interpretes; ἐν καρδίᾳ καὶ ἐν καρδίᾳ, Psalm. xii. 3.

Gerundivæ (quas Grammatici vocant) voces junguntur non tantùm accusativo, sed etiam dativo; τοὺς ἀρίστους [ἰχθύας] αἱρετέοι, 84. 10. τὰ προσάρματα δοτέοι, 101. 20. ἐπιπλάσματα ἐπιθετέοι, 93. 5. τοῖσι προσθέτοισι ἐπιβλητέοι, 123. 31.

Finis -τὸν pro -τέον usu venit; αἱρετὸν χόνδρος, 133. 8. ἀπόβλητα δῶρα, Lucian. 44. D.

De multis varii generis vocibus simul coeuntibus, sed absolutè & ἀσυνδέτως positis.

ἀναπνοῆς κατάστασις, γνώμη δυσπαθής, πυρετοὶ ἐνδιδόντες, ἔνστατοι, 11. 3, 4. δάκτυλοι καμπύλοι· σκοτόδινοι· λύγξ· ὄνυχες πελιδνοί· καταψύξις, ἄκρεα ψυχρά· καὶ τὸ ὅλον ῥιγώδεες, 21. 7, 8, 9. ἔμβρεγμα — λυθὲν· μαλθάξαι, ἀλεῖψαι· φυσέων καὶ οὔρων ἀγωγόν· πρηΰναι πρήσιας, 85. 37. & 86. 1. κύαθον — σμύρνα — κόκκοι, 104. 7, 8. Sed hæc & multa ex iis, quæ antea adduxi, exempla facilè conciliari possunt, si ad Elleipticam scribendi rationem, eam scilicet, quam Hippocrates maximè secutus est, redigantur.

Voces multæ, quæ inter se minimè cohærent, sæpe unà coacervantur; & aliquando lectori hujusmodi ἀσυντάκτῳ syntaxi inassueto σύγχυσιν pariunt; ψυχρός· [& per epenthesin μελέων βάρεα, καὶ νάρκας σκελέων·] ἀκρατίας, 64. 9. ἕλκεα [ἰχῶρες ῥύσις] κνησμώδεα, 79. 8. λαχάνων κόμης, [τὰ μαλθακώτερα] μαλάχης, τεύτλου, &c. 133. 3, 4. ἔσω (τροφή) ὁμοίη, [πλησάνης ὁ χυλός], εὔπεπτος, λιτή, 139. 18. Συμφλεγμαίνουσι φλέβες· [τῆσι δὲ τὸ ἧπαρ, scil. Συμφλεγμαίνει]· εἰ κάρτα ἐπιμήκεες ἔωσι, 120. 34 & 121. 1. τέγγειν λίπαϊ — μηλίνῳ· [ἄριστον, κλῶ ἀπὸ τοῦ κοινοῦ·] καὶ ὑποκυστίδι, 146. 29, 30, 31.

Confusio quædam in vocum ordine suborta difficultatem affert; ξυνέεσι μὲν αὐτέοισι, ἀθρόοι μὲν ἅπασι εἰρῆσθαι, πόνος, 5. 3. i. e. αὐτέοισι ἅπασι. κατηφέα δὲ καὶ δύσθυμοι ἢ, 36. 26. i. e. ἢ καὶ δύσθυμοι, vel ἢ καὶ μελαγχολικοί. φυγῇ τε καὶ ὁρμῇ χρέεσθαι ἡδέων καὶ ἀηδέων, 29. 14, 15. i. e. φυγῇ ἀηδέων, ὁρμῇ ἡδέων. Sic 37. 9, 10. puto hunc esse vocum ordinem, διάληψις δὲ ἀτελής, ἢν τις τῆς μανίης λόγῳ γίγνηται, ἢ τῆς ἄρης ὑπηρετίῃ, οὐκ εἰκότως, &c. & 130. 9. σιτίων· τουτέων δὲ κρέασιν, &c. juxta Oxon. Vers. sed Crassus aliter, interpungens post κρέασιν.

Vocum Tmesis.

διὰ ῥηϊδίως στῆσαι, 5. 5. pro διαστῆσαι. ἐπὶ δὲ τάσιος, 50. 3. pro ἐπίτασις δέ. Sic ἀνά τε ἔδραμον, Herodot. 16. 29. ἀπὸ πάντα τὰ χρήματα ἄγων, Id. 277. 34. κατὰ γαῖα κάλυψε, Homer. Ιλ. ξ. 114. ἐπὶ τέχνῃ χρήσασθαι, 7. 20. pro ἐπιχρήσασθαι.

Vocum Elleipsis.

Subauditâ voce rectrice, Genitivus sæpe solet quasi absolutè poni; μέλι, καὶ πήγανον, καὶ ῥητίνης, καὶ ἁλῶν, καὶ ὑσσώπου, 92. 11, 12, 13. ἔσω λιβανώτου τῆς μάννης, καὶ πολίου τῆς κόμης, &c. 95, 25, 26, 27. τῆς ἀκακίης, &c. 108. 24. ᾠῶν, &c. 138. 24. τῶν σπερμάτων, &c. 138. 31.

Subintelligitur Nomen; προσδιδοῖ τοῦ ἀφροδίτου, 17. 34. i. e. τί. sic μὴ ἀφαιρέειν τῶν προσθέσιων, 84. 6. παρέχειν ὄξεος, 84. 23. τῶν μελέων προαποθνήσκει, 79. 14. βραχείη τοῦ αἵματος, 14. 26. διδόναι τοῦ φαρμάκου, 94. 31. & 117. 29. ἐπιπάσσειν τοῦ κασσορίου,

96. 29. ἐμπασσέσθω λίτρου, 120. 15. προσλαβὼν τῆς ὀριγάνου ἢ ὑσσώπου, 107. 6. μίσγειν συμφύτου, 108. 36. [At mox vox rectrix exprimitur, παραμίσγειν ῥοῦς βραχύ, 109. 1.] τῶν αἰῶν δοθῆναι, 102. 17. σύψιος ἔχων, 130. 19. i. e. νόσον. βοὸς καὶ οἴος, 130. 12. i. e. κρέας. ἐς διαβήτεω, 146. 17. i. e. θεραπείην. εἰς ᾅδου, 112. 11. i. e. οἶκον [uti Homer. Ιλ. φ. 48.] πολλόν τι τοῦ ξυνήθεος, 120. 9. i. e. μέζον. φυσέων ἠδὲ οὔρων, 88. 29. [ubi, nisi fallor, sic legi posset, φυσέων ἠδὲ οὔρων ἐρεθιστικόν. ἐρεθιστέον, &c. Vide Not. in Var. Lect.] ἐκχεομένην, 25. 2. i. e. αἱματος. sic ἀφαιρέειν, 101. 9. i. e. αἷμα. ἀποφερέσθω νεοτόκου, 120. 19. i. e. γάλα. πᾶσαι, 107. 21. i. e. νοῦσοι. τῆσδε, 25. 12. i. e. φλεβός. ἐπιφανέες, 57. 30. i. e. φλέβες [quæ vox includitur in adjectivo præcedente μελανόφλεβες]. τὼ δὲ, 26. 10. i. e. οὔρησιν. πλευρῆς, 32. 20. i. e. ἡμίσεος. μέζω, δυσαλθῆ, 32. 22. i. e. ἀλγήματα [nam ἄλγημα præcedit, lin. 21.] κεραμεοῦν, 103. 28. i. e. σκεῦος vel ἀγγεῖον. ῥοδίνου [ἐλαίου] 84. 18. sic σφετέρην [πατρίδα] Herodot. 140. 11. σύφουσα, 110. 25. i. e. τροφή [nam τροφαί, lin. 21.] sic νεαρή, 149. 20. [nam τροφή includitur in ἀτροφίῃ]. τῆς ἀπὸ τερμίνθου, 102. 20. i. e. ῥητίνης. προσφέρονται, 30. 8. i. e. σιτία. αὐτάς, 85. 2. i. e. μήκωνας [ex 84. 37.] τῷ, 121. 29. i. e. ἀτιδότου; sic & 134. 28. & 138. 33, 34. [sic Diosc. Alexiph. cap. 34] οἷσι, &c. 15. 31. i. e. αἵματος φορή [ex lin. 27.] sic 15. 33. & 16. 13. ὁκόσα πέφυκε ἀλεαίνειν, 97. 2. i. e. δυνατά. ἀσφαλέστεροι, 62. 27. i. e. λίθοι οἱ κάρτα μέγαλοι [ex lin. 25.]

Verbum; substantivum sæpissime; 5. 9, 10, 11, 12. & 19 29, 30, 31, 32, 33. & 65. 23. usque ad 30. 57. 2, 4. 7. & 82. 2. εἴσοδοι, &c. 82. 26. i. e. ἔστωσαν. προσξυνιέναι, 44. 31, 34. i. e. χρή; sic 48. 26. & 83. 11. & 101. 8. & 110. 16, 24. & 119. 17. ξυνεχέες, 4. 31. i. e. πάσχουσι; sic 42. 9, 10. τὰ ὦτα, 5. 13. i. e. ἐπάλλοντο [nam lin. 12. παλμόν]. πνεύμων, 13. 13. i. e. πάθη [vide lin. 12.] ὕδωρ Νεῖλος, 9. 22. i. e. δίδωσι, [vel per appositionem, pro ὕδωρ Νείλου]. ἰδέαι, 68. 7. i. e. καλέονται. κέρατα ὁ ἐλέφας, 76. 25. i. e. ἔχει; sic τὰ ἄνω μέρεα πόνος, 44. 18. & πρὸς — μάλιστα δὲ τὰ εἴσω, 19. 29. [aut subanditur κατά]. φλέβα τάμνων μὴ πολλὸν ἀφαιρέειν, 83. 15. i. e. ὀφείλει; sic φυρῆσαι λίτρου, 104. 11. & τεκμαιρόμενος — ἀρήγειν, 111. 33. λιγυστικοῦ κόμην, &c. 139. 20. i. e. λαμβανέτω. σμικρόν, 144. 22. i. e. ὠφελέουσι. γαστὴρ — χολώδεα, 23. 29. i. e. ἐκκρίνει, vel ὑπάγει, uti 48. 34.

Participium; παιδία τῇ βηχί, 43. 7. i. e. νοσέοντα. sic φυσώδεες — ὀργίλοι, 2. 7, 11. i. e. νοσέοντες εἰσί. & τῶν — οἱ, 23. 6. i. e. νοσεόντων — νοσέοντες.

Præpositio; ἰδίην, 20. 32. i. e. κατά; quod crebrum est; sic 26. 6. & τρόπον, 17. 37. & 28. 20. & 32. 30. & τὸ μετόπωρον, 47. 14. & τὴν μίξιν, 150. 32. δυσελπιστίη, ἀπογνῶσι τοῦ βίου, 18. 7. i. e. σὺν ἀπογνώσει [nisi quis legere malit ἀπόγνωσις]; sic Herodot. 131. 37. Lege plura de variis ἐλλείψεως generibus in Æmilii Porti Lexico Ionico; lege item Thesaur. Henr. Stephani in voce σύν.

Conjunctio; ἥκῃ, &c. 87. 22. i. e. ἢν; quæ [lin. 11. exprimitur]. ἐπὶ ἐλιγμοῖσι, 132. 23. i. e. μηδέ; nam mox sequitur, μηδὲ καμπῇσι.

Integra aliquando clausula videtur subaudiri; ἐδεδίει τὰς ληκύθων ἔκπλωσιν, 37. 33. scil. δοκέων ἑωϋτὸν λήκυθον ἔμμεναι; quod in sententiâ proximâ exprimitur, καὶ ἄλλος οὐκ ἔπινε, δοκέων ἑωϋτὸν πλίνθον ἔμμεναι.

De Sermonis Ornamentis.

Hactenus ea, quæ ad singulas præsertim voces pertinent, fuerunt adnotata: nequaquam autem prætereire oportet illa, quæ in universum passim sermonem spargere solet Aretæus ornamenta. Pleraque sunt in illo emphaseôs plena: plurimæ voces per metaphoram ad illius sensum translatæ lucem & vim sententiis inducunt. τοξεύεται εἰς τὸ πρόσω, 3. 16. σφαιροῦται, 5. 32. μηρύσατο πλῆθος αὐτέου [φλέγματος] 4. 1. νόσων ἐπιδημίη, 4. 29. φλεψὶ ἐξύφανται μέρεα, 23. 9. τὸ ξηρὸν ἀμβλωέται, 87. 27. πολιορκέειν τὴν πελιτνομονίην, 106. 24. ἀναμαχέσασθαι τὴν κακοσιτίην, 146. 7. φθινόπωρον [νοῦσον] κύει, χειμὼν τίκτει, ἔαρ ἐς κορυφὴν τελεσφορεῖ, θέρος κλείνει, 54. 27, 28. χεῖμα τίκτει τὰ πάθεα, 4. 28. [ἀναπνοῆς] ἀρχή, ῥῖνες· ὁδός, τραχεῖη· χώρη δὲ πνεύμων· θώρηξ δὲ, πλεύμονος ἔρυμα καὶ δοχή, 13. 6, 7, 8.

Poëtarum

Poëtarum more, Homeri inprimis, cujus vestigiis semper studet insistere; multus est in parabolis aut similitudinibus: quæ locis aptis inspersæ, tot instar stellularum, scintillant, luménque per totum opus diffundunt. 2. 11. 3. 14. 4. 5. 8. 7. 9. 2, 23. 13. 18. 20. 13. 21. 33. 23. 21. 29. 15. 36. 22. 38. 25. 40. 23. 41. 20. 43. 3. 44. 15. 49. 30. 52. 12. 56. 10. 59. 7. 60. 19. 61. 11. 65. 9, 10. 66. 32, 33. 68. 14, 15. 69. 25. 70. 18. 73. 11. 75. 16. 76. 24. 77. 2, 19, 35. 78. 3, 28. 79. 10. 84. 33. 85. 8. 109. 11. 114. 33. 115. 4. 123. 15. 136. 23. 139. 4.

In Aphorismis frequens; quibus enumerandis locus hìc non sufficit: in sententiis, quas licèt non nimius affectet, tamen pro re natâ, & ubicunque ex ipsâ materiâ sponte oriuntur, argumentóque proposito subserviunt, inserit, gravis est, at nunquam frigidus. 42. 14. πιεσ7έξη γὰρ, &c. 48. 21. κρέσσον, &c. 74. 11. αἰτίλω, &c. 86. 24. καρδίη, &c. 90. 28. ἀγαθὴ, &c. εὐλαβίη, &c. 107. 33. τὶς γδ, &c. 136. 6. τὶς, &c. 148. 26. τὺς νοσέοντας, &c.

Lectorem historiis faceto cum sermonis lepore subinde reficit. 36 24. 37. 35. 79. 28. usque ad 80. 12. 134. 34.

Artem medicam eâ methodo tractat, ut omnibus, qui ipsi & præiverunt & successerunt, palmam ferè præripuisse videatur. Summum artificium cum acri judicio assiduâque experientia conjunctum elucet in accuratis, claris brevibúsque morborum singulorum definitionibus [4. 14, 17, 18, 21. 6. 9. &c.] in æquâ generum variorum partitione [4. 16. &c.] in causis signísque [1. usque ad 80.] & multifariâ curatione [81. usque ad 151.] in indicandis distinctè ac dilucidè, partibus corporis, quæ afficiuntur [3. 12. usque ad 27. 5. 3. usque ad 34. &c.] anni tempestatibus, cùm morbi magìs aut minùs sæviunt [4. 27. 11. 12. &c.] humanæ vitæ sexibus [4. 29. & 75. 30. &c.] & ætatibus, quæ iisdem morbis diversè vexantur [4. 31. 8. 20. &c.] necnon iis aliquando regionibus, quæ eos plurimùm generare solent [9. 20, 23.] In describendis ægritudinibus ægrísque, vividum ingenium, natura ipsa nullo fuco illita, imagines veræ cernuntur. Verborum ubique copia [4. 7. 34. 25. 64. 7. 65. 11. &c.] venâ ubere exundans fluit, nusquam inepta, nusquam superflua: & quoties sese dat eloquentiæ locus [5. 34. 18. 20. 65. 24. &c.] tam egregia exhibet facundiæ specimina, ut dubites, medicúmne magìs mireris, an oratorem. Quo autem major spectatur Aretæi nostri in rebus, de quibus disserit, rectè cogitandis, iisdémque aptè ac disertè exprimendis facultas; eò graviùs dolendum est & de temporis injuriâ conquerendum, quòd authoris tam consummati opera, & non omnia ad nos usque pervenerint, & quæ pervenerunt, propter librariorum incuriam tot mendis obsita, tot lacunis hiulca deformentur; necdum satìs integri & sani compareant Manuscripti codices, quorum ope loca depravata restitui, deperdita reponi, omnia denique pro scriptoris eximii dignitate castigatissimè emendata eruditorum oculis offerri possint. Nihilominus, quantum per exemplarium fidem modestámque conjecturæ libertatem assequi licuit, curatum est, ut nonnulla passim corrigantur errata; authórque, lacer utcunque & mancus, veste tamen ipso non prorsus indignâ cooperiatur.

Quædam de aliquot Aretæi locis, quorum lectio suspecta est, conjecturæ.

IN Græco Aretæi textu nihil editor esse voluit, nisi quod bene pensitatâ codicum impressorum collatione & certâ manuscriptorum exemplarium fide niteretur: istos confidentiores criticos minimè imitatus, qui suas crudas conjecturas in textûs exulantis & ad oram marginum dejecti sedem intrudunt. Quicquid autem ex ingenio, quo pollet sagaci, immutandum censuit, ad operis calcem rejectum suis in Variantes, quæ undecunque copiosè satis, nec tamen absque delectu judicióque, conquisitæ sunt, lectiones notis inseruit. Post præstitam, à messore tam strenuo operam, non nisi exile, quod decerperem, superfuit spicilegium. Id, qualecunque sit, candidæ lectoris humani censuræ excutiendum subjicio.

5. 19. βρύχος, leg. βρύγχος, utì 17. 23. 7. 21. ἐξώκελλε, leg. ἐξώκειλε vel ἐξοκέλλει. Vide Indic. 10. 7. ξυνωδέα, potiùs ξυνῳδὰ; quæ vox occurrit 102. 22. aut ξυνῳδέα pro ξυνωδὰ, injecto ε Ionicè. 13. 25. λαμυρώτατα. Crass. vert. *nitidissima*; & videtur legisse λαμπρώτατα. At Oxon. *humidissimum*. λαμυρὸς exponitur *procax, protervus*. Quid si λαπυρώτατα. λάπυρον, ὑγρὸν, Erotian. 14. 26. βραχέη, Not. ad Var. Lect. ῥαγὴ ᾖ, vel ῥαγῇ, vel βραχέη φορῇ, utì 58. 26. Nullâ fortasse mutatione opus est; nam à βρέχομαι, Aorist. 2. ἐβράχην, cujus subjunctivus βραχῶ, 3ª pers. βραχῇ, & inserendo ει diphthongum βραχείῃ; quod poetis est familiare; δαμειῶ, Homer. Οδ. σ. 54. pro δαμῶ. ἢν βραχέη τῦ αἵματ@ [i. e. τὶ τοῦ αἵματος Ellipticè] *si fluxerit aliquantum sanguinis*. 16. 14. ἀποτιθέεται. Var. Lect. ἀποτίθεται. Quid si legatur ἀποκρίνεται? Certè legitur ἀπόκρισις, 15. 37. 18. 29. & 24. 20. ἐμφωίει, leg. ἐμφύει [utì lin. 21.] sic Var. Lect. MSS. de quibus postea. 24. 6. σωὸν πλῆθος. In Not. ad Var. Lect. ζωὸν πλῆθει. At Turneb. σωὸν πλῆθος — quam lectionem non penitus rejicio; nam σωὸν aliquando absque casu adverbiascit; uti Ecclesiastæ iii. 17. & iv. 3. & vii. 26, 29. & ix. 15. & xi. 7. & xii. 9. sic Nicand. Theriac. v. 8. 29. 12. τοῖσι, leg. ταῖσι — nam de mulieribus scribit. 33. 23. ἰσχυβρινὴ, leg. ἰσχυρκανίη. Consule Not. in Var. Lect. Vox κυρκανᾷν legitur apud Aristoph. 813. B. 35. 10. μελαγχολῆσι, lege μελαγχολῶσι — utì lin. 22. 36. 9. ὅπω εἰ, lege forsan ἄτοι. 37. 26. ἀγωνίκη, leg. ἀγωνίης; utì Not. ad Var. Lect. ἀγωνίη apud Herodot. 76. 43. Error ortus est ex eo, quòd vox proxima incipiat à litteris νικη, quarum duæ in vocem præcedentem confusæ transierunt. 39. 22. & 40. 9, 27. παρέεται, lege forsan παρίεται; uti ἀνίεται, 121. 14. 40. 16. μέσφι περάτωνδε, quid si legatur, μέσφι πέρην τῶνδε — [uti in Var. Lect. nam junguntur μέσφα & πέρην apud Arat. v. 600.] vel μέσφι πέρα τῶνδε, vel si minùs placeat jungi duo adverbia μέσφι & πέρα, legi poterit μέσφι πέρας τῶνδε; μέχρι enim accusativum etiam regit; consule Rudim. Gramm. Gr. Westm. p. 189. 40. 35. παιδίοισι ᾖ, quid si παιδία δέ. 43. 32. αἱ πλευραὶ τὰ ὀσέα — interpretes videntur legisse τῶν πλευρῶν — sed ope Appositionis salvus est sensus. 49. 5. ἄποργο — Crassus vertit *nemini dubium fuerit, tumorem durum subsidentem in scirrhum mutari ac stabiliri*; quæ versio si admittatur, legendum videtur τὸν ὄγκον τότε σκληρὸν, ut sit, quîcum concordet participium ἴζον. 50. 21. ἠπίετο, Var. Lect. ἠπῆτο. scil. ab ἠπάομαι. Sed ἠπεῖτο potest admitti, ab ἠπέομαι, nam Iones frequenter usurpant terminationem -έω pro -άω; vide Comment. de Dial. Aret. 56. 18. ἧς — mallem ᾗς pro αἷς, ut concordet cum ἰδέαι. 57. 34. ὅτι φατὸν τῶν αἰτίλω θωυμάσαι· Quid si sic interpungatur, & legatur, ὅτι φατὸν τῶν αἰτίλω· θωυμάσαι τόδε μέζα, &c. 58. 25. ἐμπλέωσι — Not. ad Var. Lect. ἔμπλεοί εἰσι — Posset & legi ἐμπλέωσι. Turneb. & Henisch. ἢν ἐμπλέωσι. 59. 28. ὅκως διαβάθρη — *tanquam canali* — sed Crass. *ubicunque stagnaverit* — accipiendo διαβάθρη non pro nomine [διαβάθρα, *scala*], sed pro verbo. Habetur in Var. Lect. διαβαθρῇ, quod facili transpositione legi potest διαβραθῇ, *ebullierit*, à διαβράζω. 61. 9. ἀνέκλιστοι, leg. ἀνέλικτοι [sic Not. ad Var. Lect.] *tortuosi*: quæ vox occurrit 135. 10. sed alio sensu, περίπατοι ἀνέλικτοι, *ambulationes non tortuosæ*. Crassus in 69. 1. vertit, *tormina perseverantia*; & videtur legisse ἀνέκλειπτοι. ἀνέκλειπτος *indeficiens*, apud Henr. Stephan. sed sinè authore. 63. 8. ἐξείλυσε — Vers. Oxon. *absumpsit* — Crass. *jugulavit*. Nullibi legi ἐξειλύω. Occurrit εἰλύω, *verso, volvo*. & ἐξειλέω, *evolvo*. ἐξειλεῖν, ἐκβαλεῖν, Hesych. Editio Turneb. habet ἐξέλυσε, quod mihi placet, ab ἐκλύω. 64. 29. ἀθυμίη μὴ ἔχων τροφὴν. si sic interpungas ἀθυμίη, μὴ ἔχων [scil. στόμαχ@] τροφὴν· is erit sensus; *ex molestiâ* [*oritur*, ἀηδίης ὑπὸ τοκα, τυλέων τάσιας, κατὰ καὶ] *animi dejectio*, [& nominativus absolutè positus pro genitivo, de quo priùs in Permutat. Cas.] *stomacho cibum non habente*. Turneb. & Henisch. ἀθυμίῃ in Dativo, non ita bene.

ne. Not. ad Var. Lect. ἀθυμέῃ, quasi sit verbum, ab ἀθυμέω. 71. 10. διαφρυνέουσα — Quid sibi velit μελέτη διαφρυνέουσα, nondum intelligo. Interim mallem διαφρυνῆσαι vel διαφρυνέοντα, scil. ἔντερα. 73. 17. αὐχίες, leg. αἱ χίδες. Vide ἀποχίδες in Ind. prior. 74. 19. φύσιος τῆς ἐς μέζω, ἢ περιουσίης — ex naturâ in majus [vel in majora, pro μέζονα, scil. adauctâ] vel ex abundantiâ scil. naturæ. Posset etiam legi, φύσιος τῆς ἐς μέζον περιούσης; à verbo περίειμι, unde nomen περιουσία. 75. 5. ὁ βοῦς, ὄνος, Not. ad Var. Lect. ὁμοῦ πόνος — Posset etiam legi ξυνὸς πόνος, utì 73. 30. 75. 17. ἐν βδελυκτέων — Locus pessimè corruptus. Si sensus versionis expendatur, posset legi ἰκτερικέων; nisi quòd pauciores in hâc unâ voce, quàm in illis duabus, sint literæ. 75. 32. βιαστὴν μέζονα — ξυμφορήν. Quid hæc vox βιαστήν? βιαστὴς substantivum locum hìc nullum habet. βιαστὸς adjectivum in Lexicis non occurrit; quin autem tale sit adjectivum, nil in analogiâ repugnat, nam legitur ἀβίαστος. Sed quid opus est voce βιαστήν, cùm μέζονα sufficiat? Crassus certè vertit, cùm sit violentum, & videtur legisse βιαστὸν, referendo ad articulum τὸ, qui præcedit. 75. 34. παρεόντα quid si παρεόντα? utì 25. 21. 77. 12. ὁκόσα τῇ ῥινὶ * * * * μᾶλλον δὲ τηρεῖ τῇδε ξυνδῆσαι τῷ σώματι, ὀνίνησι, &c. ex versione interpretum [quacunque venatur, hâc complexus in os detrudis, &c.] elicio lectionem hanc; ὁκόσα τῇ ῥινὶ θηρᾷ [vel θηρεύει, pro quo corruptè legitur τηρεῖ], μᾶλλον τῇδε ξυνδήσας τῷ σώματι, ὀνίνησι, &c. 78. 19. ὅκως τὸ ῥινὸν ἐλέφας. Interpret. ut elephantis corium. Metathesis cum cum levi mutatione reponet ὅκως ῥινὸς ἐλέφαντος. Turneb. & Henisch. habent τὸ ῥινὸν, quod quia cum genere vocis neutiquam convenit, Variantes Lectiones reponunt τόν. 78. 26. ῥύπτει δὲ ζυγοῖς, βαθέαι, τρηχέαι. In Not. ad Var. Lect. observatur substantivum deficere, quale ὀντομαί: sed, nisi mea me fallat conjectura, non opus est quicquam supplere, modò pro ῥύπτει δὲ legatur ῥυτίδες; cui non tantùm favet facillima literarum mutatio, sed etiam lectio paginæ sequentis, ῥυτίσι τρηχείῃσι, 79. 9. 79. 19. πλαδαρωμένων σιτίων, Crass. vert. paratorum ciborum — Legit itaque πεποιημένων —— 85. 17. ἐνεήσθω — Not. ad Var. Lect. ἐνεψείσθω — vel quidni ἐνέστω (ab ἔνειμι insum) vel ἐνείσθω (ab ἐνίημι injicio; cujus pers. pass. ἐνεῖμαι)? Imò ab ἐνείσθω fiet ἐνεήσθω, mutando ει in η, & inserendo ε; quæ Ionibus non sunt insueta; ἠρέινεος, Herodot. 50. 40. pro εἰρέινεος: ἀδελφεὸς, Id. 117. 42. pro ἀδελφός. 85. 24. ὀδυνέει, lege forsan ἐδωνέει [ab ἐδωνέω, Ionico 144. 14. pro ἐδωνάω]; nam lin. 20. ἐδωδὴν ἔχει. 89. 26. ἔκτοξιν ξυμφορῆς — lege forsan ἐς τέγξιν ξυμφέρει — 90. 16, 17. τὸ ἐπίπλασμα, καὶ ὠκέως ἐρυθήματα ὀντεῦξον, ὠκέως δὲ οἰδαλεηθήμεναι. Lege in hunc locum Var. Lect. & Not. Nolim verò quicquam hìc mutari. ὀντεύχω [cujus exemplum alibi mihi non occurrit] idem hìc significat, ac τεύχω, facio: à quo participium ὀντεῦξον, quod regit & nomen ἐρυθήματα & infinitivum (qui modus nominis sæpe locum supplet) οἰδαλεηθήμεναι. Is itaque erit sensus; cataplasma facturum & rubores & tumefieri. i. e. excitaturum ruborem & tumorem. 93. 13. καὶ τὰς παραξυσμὰς ὑποστέλλεαι — ὑποστέλλεσθαι, scil. τροφήν; unde ergo regitur accusativus παροξυσμούς? An subanditur κατὰ? aut forsan legendum est κἂν τοῖς παροξυσμοῖς: utì ὑποστέλλεαι ἐν τῇσι κρίσεσι, 84. 5. 94. 30. φύσας δὲ διεξίασι τὰς δὲ τῆς νούσου παῖδες. Hujus sententiæ sensus est satis obvius, utì ab interpretibus traditur: syntaxis verò non item. φύσας enim, unde regatur, non habet, nisi aliqua subintelligatur præpositio. Legerem φύσαις, vel διὰ δὲ φύσας ἐξίασι. Occurrit in libro cum MSS. collato (de quo postea) lectio hæc παιδίοισι; posset igitur legi φῦσαι δὲ διεξίασι (vel διεξίασι, utì 66. 22.) παιδίοισι. Neque tum constat de syntaxi genitivi νούσου, an cum νούσου [flatus morbi, i. e. qui in morbo expelluntur] vel παιδίοισι [pueris morbi, i. e. qui morbo laborant] construatur. 96. 25. τέξει — Not. in Var. Lect. τεύξει — nam τεύχειν πόνον, eâdem syntaxi, quâ ὀντεῦξον ἐρυθήματα 90 16. 102. 2. ὀλίγοισι τοῖσι τῶν πλησάνης ἀγαθοῖς — Legisse τισι videtur Crassus [pauca quædam] & Not. ad Var. Lect. ἀγαθοῖσι. 103. 27. πυρίην τὸ χωρίον ἔχειν. Lege forsan πυρῆν [uti in Henischiani mei codicis margine]. [utì 96. 1.] & amove ἔχειν, quippe irreptitium ex lineâ 28. Sin id placeat, syntaxis erit hæc, locus habeat [ἔχειν pro ἐχέτω] fomentum. 108. 11. τῇ ἂν πλέονι, &c. Videtur mihi legendum, τί ἂν πλέον, &c. cur igitur magìs, &c. In Not. ad Var. Lect. observatur hæc se rectè non habere. In Turneb. & Henisch. τρισὶ δακτύλοις — & in margine libri suprad. adscribitur hæc vox, ἀσυνέτων. 109. 9. κενεόμενοι — exinaniti — at verò κενέω nullibi (quod sciam) legitur, sed κενόω. Lego itaque κενοόμενοι, vel κενεύμενοι. 111. 23. ἔνεσο — In libri mihi sæpe antè memorati Var. Lect. hæc omittitur vox, & hiatus est inter συνεργὰ & ἀτάρ. Turneb. habet ἔνεσω, Henisch. ἐνίσω. Posset legi neque incommodè, ἔνεστι vel ἐνίσω. 112. 6. φλεγμασίης τι ὑποχόνδριον — In libri suprad. margine, φλεγμασίῃ τινὸς ὑποχονδρίου — 113. 18. καὶ ἐπὶ τοῖσδε ζωανέχειν. Verbum ζωανέχω frustra quæsivi. In libr. suprad. marg. καὶ ἐπὶ τοῖσι δὲ ἀνέχειν. Legerem, καὶ ἐπὶ τοῖσδεσιν ἀνέχειν. Nam τοῖσδεσι, Homer. Ὀδ. φ. 93. & ἀνέχειν, cessare, desinere; vide H. Steph. Thes. 114. 7. ἡδονῆς ῥιπίσι. Not. ad Var. Lect. ἡδίης — vel ἡδέης. Nescio, annon & syntaxi & sensui conveniret lectio hæc; πλόκαμον ἁπαλὸν ῥιπίσι ὥρην ἡδονῆς καὶ [vel ἡδονὴν καὶ ὥρην] ἔαρος — 121. 33. αἰθιοπόμενοι lege forsan αἰθόμενοι. 122. 29. τοῖσι τέττιξι ἀφεψῆσι. Ad verbum, cum cicadis decoctione; i. e. quæ fiant decoctio, sive decoctis. Duo enim substantiva non rarò per hujusmodi appositionem (de quâ priùs) junguntur. Non tamen invenio ἀφέψησις, sed ἀφέψημα, 124. 15. Not. ad Var. Lect. ἐφ' ἑψῆσι. 124. 9. ἐς εἴδεα ῥινῶν — Quid si pro εἴδεα legeretur κοῖλα? Neque enim valde adversantur literarum vestigia: & sanè ῥινὸς κοῖλα apud Galen. legi. 127. 10. ξυνῳδέει leg. ξυνῳδέει vel ξυνῳδά. Vide priùs, 10. 7. 127. 19. τῶνδε — annon τῆσδε, i. e. κεφαλῆς? 128. 19. τὸ ὄρχις. Not. ad Var. Lect. οἱ ὄρχιες. Aut [utì in libr. suprad. Var. Lect.] ὄρχις, per contractionem Ionibus persamiliarem. 132. 13. πρόνοια καὶ ἐπιμονή. προεδρίη, τῆς κοιλίης — Quid hìc sibi vult προεδρίη? Vulgata vocis προεδρία significatio huic loco nequaquam convenit. Ex interpretum versione, mihi non displicet lectio hæc, πρόνοια καὶ ἐπιμονὴ πρὸς ἕδρην τῆς κοιλίης — provisio & attentio [perseverantia] fiat ad solutionem alvi. 132. 28. κεφαλὴν τρίβειν ὄρθιον ἑωυτῷ μέζονι ὑπέχοντα. Absque voce μέζονι (quam corruptam puto) fuerit, voces reliquæ syntaxi non omnino repugnarent. viz. [oportet ægrum] fricari sursum tenentem suum caput erectum. Quid si μέζον pro μέζονι legeretur? μέζον ὄρθιον magìs erectum. vel μέζον τρίβεσθαι magìs fricari. 133. 34. σικύης. Quid si σικύας? scil. ἀμφὶ — utì priùs, ἀμφὶ τὰς ἀφαιρέσιας, ἀμφὶ τὰς καθάρσιας. 135. 5. ἣν δὲ — lege ἤδη — utì in Var. Lect. libr. suprad. 138. 32. τῷδε — scil. φαρμάκῳ; aut τοῖσδε — ut referatur ad φάρμακα, lin. 30. 140. 26. εὐηγέες. Interpretes vertunt, id purum sincerúmque sit. Quid si per levem metathesin legatur ἔῃ ὑγιὲς, sit sanum? 140. 31. τῇσι [subaud. ἀντιδότοισι — & regitur ab ἐπὶ, ex quâ verbum ἐπαινέετ' componitur] præter hæc — sed Crass. aliquibus — & legit τισὶ —— 141. 9. τὸ ἰητρὸν τὸ σκίρρον ἰῆσθαι. vox, à quâ regatur infinitivus ἰῆσθαι, desideratur. Forsan posset, puncto sublato, sic legi; — ἰῆσθαι χρὴ ὡς [id est, οὕτως], ἀποτρέπειν, &c. medicum scirrho mederi oportet sic; viz. avertere eosdem, &c. In Aretæi textu quædam redundare mihi videntur; qualia sunt hæc: 4. 4. σὺν ὑγρῷ τὸ πνεῦμα; idem est ac κλύδων ὑγρῶν ἀναπνέῃ ἐς τὰς ἀναπνοάς. 43. 13. τοῦ ἀνθρώπου; vox, nisi fallor, superflua. 45. 10. εὖτε hìc redundat, & ἢ pro ἢν forsan legendum; & is erit verborum ordo; ὁκόσοισι περιπνευμονικοῖσι ἢ φλέγμα ἔῃ, ἢ μὴ διαχέηται, &c. 46. 30. ἰκέλη ὁκοῖόν τι — quid hìc voce ἰκέλη opus sit, non video. 48. 3. ἐς ὑγιείην — ex lineâ præcedente repetita sunt, & in hanc malè trajecta. 59. 12. ἢν δὲ μὴ — hæc tollenda sunt, nam τοῦ πιεῖν ab ἀντίσχωσιν regitur; vel legendum, ἢν δὲ ἢ μὴ [vel quidem] ἐπ' ἀκαρὲς ἀντίσχωσι τοῦ πιεῖν. 116. 22. τῶν τε σιηγόνων — nonne τῶν τε redundat? 149. 27. ἐς ἐλλέβορον ἄγοντα — Præpositio ἐς otiatur, nisi fortè sit tmesis pro ἐσάγοντα.

Authorum aliquot suprà citatorum editiones.

Biblia Gr. Rom. 1587. fol°. Hippocr. Genev. 1657. fol°. Plat. H. Steph. 1578. fol°. Strabo, Lutet. 1620. fol°. Polybius, Lutet. 1609. fol°. Theophr. Hist. Plant. Amstel. 1644. fol°. Lucian. Paris. 1615. fol°. Isocrat. H. Steph. 1593. fol°. Diog. Laert. H. Steph. 1594. 8°. Geoponic. Basil. 1539. 8°. Adamant. Physiognom. Paris. 1540. 12°. Oppian. A. Turneb. 1555. 4°. Hesychius. Hagen. 1521. fol°. Phrynich. Attic. Diction. Aug. Vindel. 1601. 4°.

HÆC Appendix ex Aretæi apud Turnebum impressi & cum quinque manoscriptis Bibliothecæ Regiæ Parisiensis codicibus collati marginibus excerpitur. Hic liber ad doctorem Johannem Freind non ita pridem transmissus est. Omnibus illius libri variantibus lectionibus non indiligenter perlectis & examinatis, animadverti compluria errata à scribis ineruditis aut oscitantibus inducta, multa passim alia aut nullius aut levis admodum momenti abunde congesta; tritici itaque pauxillulum post paleas excussas superfuturum. Ne tamen lector fraudem sibi factam conqueratur, eorum primùm, quæ prætermittenda censui, rationem reddam; illa deinde, quæ acervo exemi, subjiciam; neque quicquam indignabor, siquis solidi sensûs quàm harum minutiarum studiosior omnia omnino unâ liturâ expungenda putaverit. Veram enim criticen non in meris vocum fragmentis apicibúsque, nucum quasi puraminibus, insistere, sed in genuino sensu scriptoris eruendo præsertim versari credo. Attamen criticis, generi hominum (Aristophanicorum instar * crabronum) maximè irritabili, qui de rebus minimis lites maximas sæpe solent agere, mos gerendus est.

Hanc Manuscriptorum rationem dat, qui ea contulit. Ἰστέον, ὅτι εἰσὶν ἐν ταύτῃ τῇ βασιλικῇ βιβλιοθήκῃ πέντε Ἀρεταῖοι, ἤτοι πέντε ἀντίγραφα τοῦ αὐτοῦ· οὐδὲν δὲ ἐκ τούτων τέλειον, καὶ παλαιόν· μετεγράφθησαν δὲ ὑπὸ διαφόρων. Ἀρεταίος Καππαδόκης ἰατρὸς, οὗ ἡ ἀρχὴ λείπει καὶ τὸ τέλος. C. 2146. Ἀρεταίου Καππαδόκου ἰατρῶν ἀρίστου βιβλία ζ. C. 3161. Ἕτερον χειρόγραφον Ἀρεταίου· ἐν ᾧ οὔτε κεφάλαια οὔτε ὑποθέσεις εἰσί. Μετετέθησαν δὲ ὕστερον ἑτέρᾳ χειρί. Ἔχει δὲ ἐν ἀρχῇ τὰ ἐν τῷ τέλει τοῦ τελευταίου, ἅπερ οὐχ' εὗρον ἐν τοῖς δυσὶ πρώτοις ἀντιγράφοις. C. 2142. Ἕτερον ἀντίγραφον τοῦ αὐτοῦ ἀνεπίγραφον· ἄρχεται δ' εὐθὺς, ἀμβλύτητες, ἴλιγγοι. Καὶ τοῦτο ἄνευ τάξεως. C. 2819. Ἕτερον ἀντίγραφον τοῦ αὐτοῦ, ἐν ἀριθμῷ, 3160. οὗ ἀρχὴ, Ἀρεταίου Καππαδόκου ὀξέων νούσων βιβλίον α΄. περὶ Διαβήτου κ. γ΄. ὕδρωπος ἰδίη τοῦ διαβήτεω, &c. καὶ τὰ λοιπὰ ὥσπερ ἐν τῷ τέλει τοῦ τελευταίου, [vide p. 143.] [125. 28. —ἤρεισαν.] Ἐνταῦθα τεύχει τέλος καὶ τὸ, 2142. ἀντίγραφον τοῦ Ἀρεταίου. Ὁμοίως ἐνταῦθα περαιοῦται καὶ τὸ, 3160. ὃ τῶν ἄλλων ὀρθότερον εὗρον. [138. 21. —δέχονται * * *] ἐνταῦθα (scil. in MS. 2146.) τρεῖς σελίδες ὑπάρχουσιν ἄγραφοι· ἔχει δὲ, Ζήτει τὰ λοιπά· εἶτα ἄρχεται, ἄρτοι πλυτοὶ, &c. Ἐνταῦθα τέλος ἔχει καὶ τὸ ἐν ἀριθμῷ, 3161. ἀντίγραφον, μεταγραφθὲν ὑπὸ ἀπείρου τινος καὶ ἀμαθοῦς νεωστὶ, ὅμως, ὡς ἐμοὶ δοκεῖ, ἐκ παλαιοῦ ἀντιγράφου. Ἐτελειώθη ἐνταῦθα καὶ τὸ, 2819. [138. 38. —ἀποκαθάραντα.] Ἐνταῦθα οὐ λείπει (scil. MS. 2146.) ἔχει δὲ, Θεραπεία ἀπλῶς, κεφ. ς΄. ὅρα ὄπισθεν (scil. p. 141.) [139. 28. —πρὶν τῆς * * *] Λείπει καὶ ἐνταῦθα (in MS. 2146.) ἄλλη σελὶς, ἔχει δὲ, Ζήτει τὰ ἄλλα. Εἶτα ἄρχεται, σιτίων καὶ ῥαφανίδων, &c. ἄνευ ἀρχῆς καὶ κεφαλαίου· ὅπερ ζήτει ὄπισθεν, (p. 148.) [141. 3. —ξὺν γάλακτι.] Ἔχει καὶ ἐνταῦθα πλείστας σελίδας ἀγράφους· τάδε κεφάλαια διαβήτου, λιθιάσεως, γονορροίης, στομαχικῶν, κοιλιακῶν, οὐχ' εὗρον ἐν τῷ ἐν χερσί μου τούτῳ ἀντιγράφῳ τῷ ἐν, 2146. ἀριθμῷ· οὔτε μὴν ἕτερόν τι. [141. 16. —μαλθακωτάτοισι· αἱ * * *] Ἐνταῦθα (in MS. 2146) λείπει σελὶς μία· ἔχει δὲ, Ζήτει τὰ ἑξῆς. Εἶτα ἄρχεται —ὅκως ἐν ὀνῷ καὶ γαλλίῃ, &c. ἄνευ κεφαλαίου καὶ ὑποθέσεως· ὅπερ ζήτει ἔμπροσθεν (p. 139.) [143. 1.] Ταῦτα ἔνεστι ἐν ἀρχῇ τοῦ, 2142. Ὁμοίως καὶ ἐν τῷ, 3160. [147. 25. —ῥᾶον * * *] Λείπει πολύ. Εἶτα, σπασμοὶ οἱ τέτανοι (uti 4. 13. &c.) τὸ αὐτὸ καὶ ἐν τῷ, 3160. [151. 11. —ὀισυπηρῶν.] Ἔστι καὶ ἐνταῦθα (in MS. 2146.) μία σελὶς ἄγραφος, καὶ ἔχει, Ζήτει τἄλλα. Εἶτα ἄρχεται —ἤπατι ἕλκος ἔστι ὀλέθριον, &c. καὶ τοῦτο μέρος τι, ὥσπερ τἄλλα, καὶ ζήτει σελίδι (140. 4.)

In iis, quæ ex hâc illorum quinque Manuscriptorum collatione excerpsi, figuræ 1, 2, 3, 4, 5. Manuscriptum primum, scil. 2146. secundum scil. 3161. tertium scil. 2142. quartum scil. 2819. quintum scil. 3160. denotant.

De Variantium Lectionum Erratis.

Errata, quæ in Variantes Lectiones ex Librariorum inscitiâ incuriâve solent frequenter irrepere, ad tres commodè classes reducuntur; Enallagen, Elleipsin & Pleonasmum. Enallagen maximè pariunt par literarum vocúmve sonus aut structura, aut quælibet alia affinitas; item transpositio, & orta ex vocis unius in plures distractione vel plurium in unam confusione depravatio. Aliquot exempla singularum ex multis in lectoris usum sufficient.

α pro ο; p. 132. l. 25. ἀρήγειν [pro ὀρέγειν] 1,2,3. αι pro ε; 39. 13. πάρεισις, 1. 43. 26. ἐγκαίεται, 2. ε pro α; 21. 26. μάλθεξις, 2. & pro αι; 6. 32. Περεεῖ. 7. 20. ἐπιφλεγμένει. 96. 26. ἀλθένη, 1. &c. quæ mutatio est admodum frequens. & pro ι; 73. 24 χρεομένη, 5. 124. 1. διαχρέειν, 1,2,3. & pro η; 6. 31. Ἀθλώεσι. ει pro η; 50. 27. φθειώδεις, 1,2,3,5. 110. 28. σεσεισμένος. & pro η; 35. 32. αὔξει, 1. & pro ι, 21. 25. ἐλείξουσι, 2. 139. 24. ἐπλείσθω, 1. & pro υ; 103. 27. ἀπείρου. 70. 18. χεῖμα, 1,4. & pro ω; 111. 13. πεῖρον, 1,2,4,5. η pro ι; 109. 22. διαστάσησι, 2,3. & pro ει; 92. 37. ἀληφάτων. 133. 9. δήπιον. & pro αι; 133. 27. τλῆσιν, 1. & pro ι; 48. 9. βρήθει, 1,2,3. 94. 23. χρῆσιν, 1,2,3,4,5. & pro υ; 115. 17. ὑπεληλήθη, 2,3. 109. 7. παχήνει, 3. η pro ι; 27. 31. καταθάρσησι, 1,2,3,4,5. ι pro η; 7. 14. ἰχιότις, ἀχρότις, 5. 93. 6. ἄλιτον, 1,4,5. 100. 14. κικὶς, 1,2,3,4,5. & pro ει; 110. 10. λὶη, 1. & pro υ; 110. 26. ὄρριζα, 2. ο pro α; 30. 3. & 38. 28. ἄμφοδον, 4. & pro ι; 145. 22. σόγκου, 5. & pro υ; 119. 12. ὀλιγότητι, 2,4. & pro ω, 14. 22. ὑπεροχῆ, 1,4. οι pro υ; 30. 1. ἐπίλοιποι. υ pro η, 122. 21. ἐπιθυμάτων, 2. & pro ι; 19. 7. σωύεται, 2. 135. 13. ψύχες, 2. & pro ο; 54. 6. μυρέα, 2,3,4,5. & pro ω; 61. 27. πυρεδία. ω pro ο; 15. 28. ὠλιθρίη, 2. 86. 37. & 89. 1. καταιωνεῖν, 2,3. & pro υ; 62. 8. παώδεες, 4. γ pro κ; 24. 32. ξυνέγραψεν [pro ξυνέκρυψε] 2,3. δ pro θ; 34. 27 δυσμάδεες, 2,3,4,5. 59. 33. κακόηδες, 1. & pro λ [Δ pro Λ]; 111. 25. δύσιν, 1. 104. 7. κακκάδου, 1,2,3,4,5. θ pro χ; 51. 12. θυμοῦ, 1. & pro ψ; 144. 20. θύας, 5. λ pro γ; 36. 13. φυλακτηρίη, 1. & pro ρ; 27. 31. βουλήσει. 1,5. μ pro β; 67. 21. μενέμβραι [pro βιέμβραι] 3. & pro π; 34. 27. μέμψαι [pro πέψαι.] ν pro υ; 59. 12. ἀναλέοι, 2. 87. 4. ἀναπομένου. 124. 15. θηλεῖ, 2,4. ξ pro ζ; 90. 16. μάξῃ, 1. π pro τ; 110. 12. πρώσου [pro τρώγου] 1,4,5. & pro φ; 120. 12. τεθάλπωνται, 2. At forsan Ionismus erit potiùs quàm erratum. ρ pro γ; 44. 13. μέρισα, 1,2,3,4. τ pro θ; 117. 33. κάτεπτος [pro κάθεφθος] 1,2,4,5. Hic etiam, uti suprà, potest esse Ionismus. & pro π; 69. 24. ἐπιτελάσσονται 1. & pro σ; 98. 29. φλεγματίης, 5. χ pro γ; 95. 1. ἔκλειχμα, 1,2,3,4. 104. 9. ἔκλειχμα, 1,2,3. 52. 37. χεύμασι, 2,3,4. & pro θ; 62. 13. ἀναλχέης, 2. & pro φ; 93. 21. ἀτροχίης, 3. & pro ψ; 88. 25. ξυνεχηόσθω, 1. Præterea ex soni aut figuræ in literis, syllabis, vocibúsque proferendis & scribendis affinitate multæ aliæ oriuntur earundem mutationes, omissiones, additiones, transpositiones, conjunctiones, & distractiones; quarum nonnulla mox dabuntur exempla: Mutationum; 21. 13. κυαναὶ [pro κεναὶ] 1,2,3,4,5. 37. 10. ἐγκεομένου [pro ἀκιομένου] 1,3. 68. 4. χολώδεες [χολάδες] 1,2,3,5. 90. 10. ὀδακισμὸν [ὀδαξισμὸν] 2,3. 62. 32. μελδόνεσι [μελεδώνεσι] 1,3,4,5. 118. 23. ὑστώπῳ [οἰσύπῳ] 1,2,3,4,5. 148. 12. ὑστωπώδεα [οἰσυπώδεα] 1. Omissionum; 78. 34. ἀπίχει [ἀμπίσχει] 2,3. 36. 9. ἀληθὲς [ἀληθέες] 1,4. (& id crebró; 78. 37. ὀχθώδες, 1,2.) 32. 25. ἀφημέριον, 4. 21. 31. διαφορὴ [διαφθορὴ] 2. 64. 6. ἐκπίψαι [ἐκπέμψαι]. Literarum geminarum altera sæpe omittitur; 7. 34. σερὸν [σερρὸν] 3. sic 15. 20. σύμαλα, 1. 45. 12. μελλώσης, 1. Finalis litera ante similem initialem aliquando omittitur; 41. 20. ὠκέα σωλῆνι [ὠκέως, σωλῆνι] 1,2,3,4,5. Additionum; 42. 25. γρυπτοὶ [γρυποὶ] 2,3. 47. 13. 47. 13. ἀποπλέεται [ἀποτείνεται] 2,3. 17. 25. ἀφρώδεες [ἀφρῶδες] 1,4. [& id crebrò; 25. 19. χολώδεες, 1,3,4. 26. 33. ξυνεχέες, 2,4,5.] 112. 29. νεοπέμπτων [νεοπέπτων] 1. 120. 25. ὄρθριος [ὄρθιος] 2. 113. 21. ποιεῖν [πιεῖν] 1,5. Litera sæpe geminari solet, præsertim ρ; 41. 16 ἀφήλλατο, 2,3,4,5. 106. 4. πρῆσις, 1,4,5. 73. 3. ἀρῆξαι, 2. 92. 2. εὐρρόως, 2,3. 106. 28. ἔρρεα, 3. Syllaba aliquando geminatur; 6. 4. καταλάξαι [καταλάξαι] 2,3. 41. 17. καὶ κακίων [καὶ κίων] 1,4,5 Hujus generis est

* Aristoph. Vesp. 443. G. 444. F.

99. 19. δεσμοῖς σφίγγοντες (δεσμοὶ σφίγγοντες) 1,2,3,4,5. Transpositionum; 74. 37. ἵκξεν (ἥιξεν) 1. 108. 31. πινόεντα (πινόεντα) 2. 51. 31. ζωῤῥῦσι (χρώζουσι) 2. 21. 33. μέλαν σηπίησι (μέλανι σηπίης) 2. 114. 14. ψύγος (γύψος) 1,2,3,4. Huc refer 78. 17. κατοικίαν λίαν (κάτω κοιλίαν) 1,4. 99. 27. διεθέντα (διαθέντα) 5. Conjunctionum; 24. 24. ἀνέλασμα (ἂν ἔλασμα) 1,4. 93. 37. διαψύχων (δι' ἀψύχων) 5. 14. 25. ἐπειδὴ (ἐπὶ γὰρ) 1,2,3,4,5. 33. 31. ἐπαυξήσῃ (ἐπ' αὐξήσει) 1,4,5. 62. 13. ἐνοῦσι (αἱ νοῦσοι) 2. 72. 11. χρυσίητις (χροιὴ τῆς) 1. 10. 12. ὑμλῶ (ὁ ὑμλῶ) 1,2,3,4,5. 85. 9. ναυτιλλομένῃ (ναυτίλῳ μὲν ἢ) 1. 132. 24. ὑπέρταλοι (οἱ περίπατοι) 1,2,3. Distractionum; 27. 12. πρὸς ὦτα (προσωτάτω) 1,2,3,4,5. 57. 22. σαρκὸς ἰδέα (σαρκοειδέα) 1,3,4. 64. 31. δ' ἐν αὐτῇ (γὰρ ναυτίῃ) 1,2,3,4,5. 58. 2. διά γὰρ (δι' ἅδε) 1,2,3, 4,5. 64. 2. τό γ' ἂν ὃ (τοῦ γόνου) 2,3,4,5. 44. 9. καὶ κίον (κακίαν) 1. 67. 21. αἱ διέξοδοι (ἀδιέξοδοι) 1,5. 71. 11. τούτῳ οἶσι (τοῖσι) 1,2,3,4,5. 78. 18. ὁ δοκῶ (ὑδέκω) 1,2,3,4. 60. 31. ἥσσον μεγέθεα (ἰσομεγέθεα) 1,2, 3,4,5. 109. 37. ἡ μία κυάθῳ (ἡμικυάθῳ) 3. 109. 10. πρὸς μὲν ἔασι (προσμένουσι) 5. 128. 3. καὶ νεαζγέειν (κεναγγέειν) 2. 147. 23. βολαὶ σίτου (βολαῖσι τοῦ) 5. 150. 26. κορύκοβοι λίαν (κορυκοβολίας) 1. Error denique aliquando ex vocibus per compendium scriptis exoritur; 62. 27. μέζων (μεζόνων) 1,2,3,4,5. 117. 24. βυβῶν (βυβώνων) 2.

De Variantibus Lectionibus, quæ, quamvis in erratorum numero haberi non debeant, haud magnum tamen momentum afferre ad sensum videntur.

Hujusmodi lectiones pariunt plerumque Dialectus neglecta; 83. 17. ἀδηφαγίης (ἀδδηφαγίης) 4. 62. 29. ἀέναοι (ἀένναοι) 3. 5. 19. μεσηγὺ (μεσσηγὺ) 5. 62. 11. ἄοσμα (ἄοδμα) 3. 5. 4. θώρακι (θώρηκι) 1,2,3. 98. 29. τραύματος (τρώματος) 1,4,5. 93. 14. ἐντρεῖλαι (ἐντρείλαι) 5. 10. 14. κλεῖδας (κληΐδας) 2. 60. 16. ὄρχεις (ὄρχιας) 1,4,5. 84. 35. τέγξειαν (τεγξίαν) 1,2,3,4. 85. 19. φυσῶν (φυσέων) 2,3. 16. 29. ῥήξεσι (ῥήξισι) 1, 2,3,4,5. -ει pergunt frequentissimè in Dativo singulari pro -ι; 3. 7. προσιώσει, & 3. 35, 36. θλίψει, πίεσει, προσβλήσει, 2,3. 16. 6, 7, 14. ἐντάσει, ἀναθήσει, ἀρακώσει, 1,2,3,4,5, &c. 21. 4. μείζους (μέζονες) 1,2, 3,4. 83. 36. ἐκψημένων (ἐνεψημένων) 1,2. Dialectus inducta; 14. 15. διαδιδρήσκουσι (διαδιδρώσκουσι) 5. 3. 12. ὤνθρωπος (ἄνθρωπος) 3. 62. 2. πουλὺ (πολὺ) 3. 119. 30. σημήοισι (σημείοισι) 1,3. 145. 6. ξυνώτηξιν (συντήξιν) 5. 98. 20. εἴσωθεν (ἔσωθεν) 1,2,3,4. 86. 21. κραδίῃ (καρδίῃ) 2. 5. 15. ὦν (οὖν) 5. 70. 29. ἄσῃ (ἄσῃ) 1,2,3. 84. 10. χώρῃ (χώρᾳ) 4. 64. 26. συμπαθίῃ (συμπαθείῃ) 2,3,4,5. 75. 9. λοξείῳ (λοξῷ) 1,4. 37. 31. μυσάων (μυσέων) 1. 101. 10. ἑτέρης (ἑτέρῃσι) 1. 16. 1. πυρετοῖσι (πυρετοῖς) 2,4. 89. 34. περίεργος (περίεργος) 1,5. 102. 22. περίεργαι (περίεργοι) 4,5. 24. 17. ἐλάσσους (ἐλάσσονες) 2,3,4,5. 41. 18. ὄψει (ὄψεαι) 3. 88. 16. βούλει (βούλῃ) 1. 93. 25. ὑπερακμέοντα (ὑπεραίροντα) 1,4,5. 5. 10. ἀποδιδόμενοι (ἀποδιδόμενοι) 2,3. 100. 27. ἐδύνατο (ἠδύνατο) 2,3. 61. 17. προχύθη (προσεχύθη) 1,4. Omissio consonæ ν in fine vocum ante initialem vocalem; 9. 27. ἐμπνέουσιν ἄστρα — Aut ejusdem additio ante consonam; 9. 5. ἀπέταμεν, καὶ ——.

Varia vocis ejusdem scriptura, aut flexio: 29. 10. ἀποβορβορίζει (ἀποβορβορύζει) 3. 59. 18. σίαλος (σίαλον) 2,3. 39. 7. παραπληξίη (παραπληγίη) 1. 107. 7. νίτρου (λίτρου) 2. 48. 12. πυκνὴ (πυκινὴ) 2,3. 85. 31. μαρσίποισι (μαρσύποισι) 3. 88. 27. μάραθον (μάραθρον) 5. 89. 21. δίκταμνον (δίκταμον) 5. 65, 27. ἀρυπνίη (ἀϋπνίη) 3. 60. 30. ὀλιγοήμεροι (ὀλιγήμεροι) 2,4. 11. 8. τὸ πύον (τὸ πύος) 2,3,4,5. 51. 37. κυψελή (κυψελίς) 3,4. 57. 31. οἴδω (οἴδει) 2,3,4,5. 86. 31. χαμαιμήλῳ (χαμαιμήλῃ) 1. 92. 4. ἀναισθησίης (ἀναισθήσιος) 5. 5. 23. ἰγνύῃ (ἰγνύι) 1,3,4. 93. 2. χαλβάνου (χαλβάνης) 2,3. 71. 5. παχέες (παχεῖαι) 2,3,5. sic 78. 26. βαθεῖς (βαθεῖαι) 1,2,3. & 27. 8. ὀξέσι (ὀξέεσσι) 1,2,3,4,5. (lege Indic. in voce νόσων.) 46. 9. κατακλισῇ (κατακλινθῇ) 1. 96. 2. πεφυσμένῳ (πεφυσημένῳ) 1,5. 74. 9. λάζηται (λάζυται) 2,3. Voces sensu affines pro se invicem positæ; 121. 13. ὑδροῖσι (ὑδρῇσι) 1. 4. 25. ἀμβλώσει (ἀμβλώματι) 3. 5. 13. μέσφι (μέχρι) 5. 103. 16. ὑγιηρὸν (ὑγιεινὸν) 1,4,5. 53. 19. ὠχρότης (ὦχρος) 1. 50. 5. ἀπόστημα (ἀπόστασις) 2,3. 32. 5. ξύμπαν (πάμπαν) 2, 3. 24. 19. διατορήσασα (διαπειρήσασα) 1,2. Partes orationes inter se permutatæ: Articulus alius pro alio; 70. 21. ὧν δε (τῶνδε) 1,2,3,4,5. Et pro Adjectivo; 104. 17. τὸ (τὶς) 1,2,3,4,5. Et pro Adverbio; 33. 32. τότε (τότε) 4. Nomen pro Verbo; 106. 32. ἱδρῶ-γορσις πάννυχος (ἱδρηλογοῦσι πάννυχοι) 2,3. Substantivum pro Adjectivo; 36. 17. βορῇ (βορρῇ) 3. 52. 16. αἴτιαι (αἴτια) 63. 14. ὄλεθρον (ὀλέθριον) 4. Adjectivum pro Substantivo; 108. 27. ὀμφάκινον (ὀμφάκιον) 1. Et pro Adverbio; 60. 9. ἀθρόον (ἀθρόως) 2,4. Et pro Participio; 91. 6. ξύμφορα (ξυμφέροντα) 4,5. Verbum pro Articulo; 51. 32. ἐῇ (ἡ) 1,2,3,4. Et pro Participio; 57. 15. μεταῤῥέει (μεταῤῥέον) 1,4. Et pro Nomine; 14. 23. ἀναχρέμψωσι (ἀναχρέμψεσι) 1,2,3,4,5. Participium pro Verbo; 77. 13. καλέοντες (καλέουσι) 1,4. Adverbium pro Adjectivo; 78. 16. ῥηϊδίως (ῥηϊδίη) 1. 112. 31. συνεχῶς (ξυνεχὲς) 2,3. Præpositio alia pro aliâ; tam in compositione quàm regimine; 21. 11. ἀπὸ (ὑπὸ) 2,3. 40. 15. ἐπ' (ἀπ') 1, 2,3. 130. 26. ὑπὸ (ἀπὸ) 2,3. 125. 26. προέχοντα (προσέχοντα) 1,2,3,4,5. 6. 17. προσβολῆς (προβολῆς) 1,2,3,4. Particula alia pro aliâ; 82. 7. ἄνευ (ἄνωθε) 1. 70. 30. μήκω (μηδέκω) 5. 5. 2. γὰρ (τε) 1,4,5. 7. 11. τε (γὰρ) 4. Vocum simplicium & compositarum mutua commutatio; 42. 5. λάμπῃ (ἐκλάμπῃ) 3. 45. 22. συμμεμιγμένα (μεμιγμένα) 4,5. 15. 23. διαναπνοῆς (ἀναπνοῆς) 5. 137. 37. ἀκεῖσθαι (προσακεῖσθαι) 1. Accidentium, quæ ad orationis partes pertinent: Numerorum; 40. 31. φόβος (φόβοι) 1,4. 117. 8. τοῖς ἀρχιητροῖς (τοῦ ἀρχιητροῦ) 2,3. Casuum; 112. 37. σῖτον, καὶ οἶνον (σίτου, καὶ οἴνου) 3. 137. 1. στομάχου (στομάχῳ) 1. Generis; 113. 20. ἄθερμοι (ἄθερμα) 2. Graduum; 76. 25. μελαντάτῳ (μελαντέρῳ) 4. Modorum; 96. 13. δεῖ (δέῃ) 4,5. 82. 29. ὀρέουσι, φαντάζονται (ὀρέωσι, φαντάζωνται) 1,4,5. 7. 12. ἀπογίνεται (ἀπογίνηται) 1,5. 103. 37. ἴσαι (ἴσω) 2,3. 89. 13. ἄγει (ἄγειν) 2,3. 18. 6. εἰρήσθω (εἰρήσθω) 1,2,3,4,5. 110. 37. ἐθελήσαις (ἐθέλεις) 2. 53. 8. ἰσχυρίσαι (ἰσχυρίσῃ) 1. 3. 18. ἰζάνῃ (ἰζάνει) 2,3. 11. 6. τρέπηται (τρέπεται) 1,4. 65. 33. ἀπάγῃ (ἀπάγοι) 1. 93. 18. τιθέσθω (τιθέσθω) 1,4,5. Vocis; 110. 34. προσεπιπασσέτω (προσεπιπασσέσθω) 2,3,4. Temporum; 52. 21. ἐπαυθέσει (ἐπαυθέει) 2,3, 4,5. 14. 8. ἐτρέπετο (ἐτράπετο) 2,3. Personarum; 6. 3. ἐθέλοις (ἐθέλοι) 1. 57. 24. τάμῃ (τάμῃς) 5. Syntaxeos variatio; 117. 27. μυρίαι ἄλλαι πεῖραι γεγόνασι πισαὶ (μυρία ἄλλα πείρῃ γεγόνασι πιστά) 1,2,3, 4,5. 19. 14. γνώμῃ ἀσταθεστέρῃ καὶ ψυχῇ καθαρωτέρῃ (ἀσταθέστεροι, καθαρώτεροι) 1,4. Omissiones vocum; 7. 28. ἀπὸ ἀναπνοῆς (ἀπὸ τῆς ἀναπνοῆς) 125. 23. μὲν νόσων (μέν ἐστι νόσων) 2,3. 97. 27. γὰρ τῇ (γὰρ σὺν τῇ) 2,3. 35. 13. πολλῆς θηριώδεος (πολλῆς καὶ θηριώδεος) 3. Omittitur syllaba; 42. 7. ἐσαρκοῦτο τε (ἐσαρκοῦτο τότε) 1, 4,5. Additiones; 11. 11. ὁ ἄνθρωπος (ἄνθρωπος) 8. 4. εἰ γὰρ καὶ (εἰ καὶ). Syllabæ geminantur; 17. 5. κάρτα καταποκορέως (καταποκορέως). Transpositiones; 58. 30. οὐδὲ νοῦ (νοῦ οὐδὲν) 4,5. Conjunctiones; 64. 31. μὲν ἢ (μὲν ἢ) 1,2,3,4. 115. 25. ξυντάσει (ξὺν τάσι) 1. 32. 25. παρήμερον (παρ' ἡμέρην) 5. Distractiones; 119. 29. ἀλλ' ἃ (ἀλλὰ) 5. 57. 5. ἔσω αὐθεῖν (εἰσαυθεῖν).

Expositis Variantium Lectionum originibus; quæ sunt mera scribæ indocti aut indiligentis ac festinantis σφάλματα, vel quæ vocis structuram magis quàm sensum afficiunt (utcunque ars critice solet aliquando & his & illis uti ad veritatem lectionis eruendam;) accedo ad eas, quæ sensum aliquo modo explicant aut variant.

Syllabus Variantium Lectionum.

4. 19. ἀπέκλισιν) ἀνάκλησιν, 2. Ionicè pro ἀνάκλασιν ab ἀνακλάω. Ἀνάκλησις autem ab ἀνακαλέω aliud significat. 5. 16. ἴδια) ἰδέη, 1,3,4,5. 26. γῆ ὕ(?)ς ἐπὶ τοῖσι στέρνοισι πεπηγῦια. deest 5. 6. 11. πάθος) ἡ πάθης, 1,2,3,4,5. 15. ἐκχεῖται) 3,4,5. aut potiùs ἔκκειται ab ἔκκειμαι. 29. χυλοὶ) ἴσως χυμοί. 7. 27. διαπάρσιες) διαπαρέσιες, 1,2,3,4,5. Reperio πάρεσις, non διαπάρεσις. 8. 19. κάρτα πονηρὴ) καταπολερὴ, 1,2,4,5. Forsan κάρτα θολερή. 32. ἀπειρὴς) ἀπειρῆς, 1,2,3,4,5. 10. 9. ταῦτα) ταῦτα πάντα, 1,2,3,4,5. 25. ξυνόδοις) ξυνόδος — vox altera in alteram transit facili metathesi literarum. 11. 8. πύος) πλύον, 1. 29. διακονούμενης) διακενούμενης, 1. à διακενόω, à διάκενος: ου enim ab -όω, utì & ab -έω, in ευ migrat. Lege Dial. Gr. Ling. p. 209. B. 16. 14. ἀποτιθέεται) ἀποτίθεται, 2,3. Vide Conjector. 18. παροδόουσι) προσθεσμίησι, 2,3. 18. 29. ἐμφωνεῖ) ἐμφύει, 2. Sic 24. 20. Vid. Conjectur. 19. 3. ἡ καρδίη) τῇ καρδίῃ, 1, 2,3,4,5. 22. 17. ἀπολελημμένη) ἀπολελυμένη, 1. uti legitur 30. 7. 23. 10. τῇδε) τὸ δε, 1,2,3,4,5. 22. καὶ ἀφωνίη deest. 24. 2. διήλλαντο) διήλατο. Vid. Indic. in διάλλομαι. 25. 16. ἀλλ' οὐδὲ τὸ δέρμα μαλθαζούσης deest, 1. 20. εἶδον) ἰδεῖν, 1,2,3,4. Lege Editoris

toris Not. 26. 17. ξυμφορῇ) ξυμμορφῇ, 2,4,5. (sic 27. 15. & 61. 31.) Facilis est literarum transpositio. Vox ξυμμορφῇ occurrit 28. 25 ubi lege Editoris Not. 27. 23. ὀξύταλα) ὀξύτητι, 1,2,3,4,5. 27. περίτασις) περίστασις — quæ vox occurrit 72. 36. 28. ἔπειτα χολώδεες, &c. usque ad σφυγμοὶ deest 1. 28. 12. καὶ ἔνθα deest, 3. 24. καινοῦ καίρω) καὶ νοῦ καίρης. Sensu sanè commodissimo. 29. 6. ζωώδεες) ἴσως ζοφώδεες. 29. 11. ὠκίστη) ἥκιστα, 1,2,3,4,5. 32. 13. οὐ γὰρ τοῦ σώματος deest, 5. 37. 22. ἀπληδεράθησαι) ἀπηδεράθησαι, 3. Reperio ἀδρῦμαι, adolesco, non ἀφαδρῦμαι, quod hæc lectio exhibet: cum π pro φ, Ionicé. 39. 25. ξυμφυία) ξυμαφία, 5. quæ vox legitur 40. 3. 4. ὧδε, &c. usque ad παραλύει) deest, 5. 12. ἴσχει, &c. usque ad ἐξ deest, 3. 41. 21. τοῖσι, &c. usque ad περιλάσι deest, 1,3,5. 42. 24. ξυντεταμένος) ξυντεταγμένος — sic 46. 8. ἀνατέταται) ἀνατέταται, 2,3. 43. 6. καὶ ὑγιάζονται) deest, 5. 26. ἐγκέεται) ἐγκαίεται, 2. Sic 136. 30. & 137. 12. ἐγκεομένης) ἐγκαομένης, 2,3. 46. 13. κολλώδεα) κολπώδεα, 1. 47. 10. πνευμώδεες) πνευματώδεες, 1. ἔμπλεως) ἔμπλεω (sic 48. 16.) 1,2. Terminatio -ω pro -ων authoribus est familiaris; lege Dial. Gr. Ling. p. 28. C. & p. 29. D. 48. 10. ἠδὲ) ὅδε, 1,2,3,4,5. 17. μίμνουσι deest. 49. 32. θίξει) θήξει, 2,3,5. Consule H. Steph. Thes. in voce θῆξις. 50. 21. ἤτλοιτο) ἤτλητο, 1,4. ἤτλωτο, 2,3. Vid. Conjectur. 51. 35. παντὶ μὲν, &c. usque ad παντὶ δὲ deest, 1. 52. 27. λευκόχλωροι) λευκόχροοι, 2,3. 56. 6. ἰῶνται) ἰῶται, 1,2,3,4,5. Hoc verbum ubi formatum reperiam, nescio, nisi in Perfecto, ἴημαι. 18. καὶ ἕτερον deest, 2. 59. 28. διαβαθρῇ) διαβαθρεῖ, 1,2,3,4,5. Vide Conjectur. 60. 5. καὶ ἐπίχρη deest, 1,3. 61. 3,4. τοῖσι — ἀλλὰ) οὐ τοῖσι — ἀλλά. 14. ξυνοῦ ὁμοβιαίου) ἴσως, ξυνῷ ὁρμῇ βιαίῃ. 62. 4. ἐπὶ δὲ τῇ ῥαγῇ) ἴσως, ἐπὴν δέ τι ῥαγῇ. διαίσσει) διαΐσσει, 1. Vide ἄσσει in Indic. 65. 25. ἐλιγοποσίην) ὀλιγοποσίη, 3,4. 67. 19. λευκόχλωροι deest. 69. 7. κωφοῦ) κυφοῦ, 1,2,3,4. 17. πλεῦνα) πλεύμονα, 1,2, 3,4,5. 71. 11. ἐκδιδάσκει) ἐκδιδρήσκει, 2,3. 72. 37. πεπνυμένοισι) πεπνυμένησι, 2,3. 73. 14. τόκῳ) κόπῳ, 5. 20. συνήφθη) συνήχθη, 2,3. 21. μαζοῖσι) μηροῖσι, 2,3. 28. καὶ ἰχιάδος deest, 1. 75. 6. ξὺν, &c. usque ad νεφρῶν deest, 1. 76. 24. ὤσι) ὤμοισι, 1,4. 31. οἱ μέσοι) ἴσως, ἢ μέσον. 77. 35. οὐ deest, 1,2,3,4. 78. 4. ἐπιπολαίως) ἐπιπολῇσι, 1,4. quæ vox legiuur paulò antè l. 2. 7. οὐ deest, 1. 26. ῥυπεῖ) θρύψιες — Vid. Conjectur. 79. 15. τοῦ ἀνθρώπου) τὸν ἄνθρωπον, 1,2,3. & lege προαποθνήσκειν, uti in Var. Lect. V. A. G. v. l. 23. οὐ, deest, 1,2. 82. 22. βληστρίζεται) ἤγουν ἐλινθαίνειν. 85. 20 πέσσιν) πῆσιν, 1,2,3,4. Vox πῆσις non in Lexicis occurrit, regulariter tamen ab obsoleto πέθω derivatur. 31. ἡ γαστὴρ, &c. usque ad κῦφος deest, 2. 86. 1. πρήσιας) ἤγουν πρήσματα. 8. πρηδόνες) ἤγουν ἀναθυμιάσεις. 23. καὶ τεύχων κοινωνίης deest, 1,5. 27. τῷ) τὸ, 1,2,3,4,5. 88. 1. διαφὴς, χρώματα) διαφὴς χρώματι. 9. καὶ ἀπὸ τῆς κεφαλῆς ὀχετεύθῃ deest, 5. 24. κεγχρίδων) κογχαρίων, 4. κογχαρίδων, 5. 32. αἰσθήσιες) ἀλθήσιες, 4,5. 89. 4. χρέεται) χρέεται. 5. περιλάσιες) περιστάσιες, 2,3. 6. εἰρυομένη) εἰργομένη, 2,3. 25. μὴ deest, 2,3. 26. ἐνεζέσθη, κυάθοις τρισὶ) ἐνίζεται κυάθων τριῶν, 1,2,3,4,5. 90. 17. οἶδα ἀλεηθέμενα) οἶδ' ἀλαιηθήμενα, 1,4. Legerem fortè οἶδ' ἀλεηθήμενα (ab ἀλιαίνομαι) i.e. *novit incalescere*. Vide etiam Conjectur. 91. 6. καὶ οὔρησιν deest, 1. 92. 27. ἢ ξυμπάντεσι ξυμμεμιγμένοισι deest, 1. 29. κρησέρῃ) ἤγουν κοσκίνῳ. 93. 3. νίτρῳ Αἰγυπτίῳ) νίτρου Αἰγυπτίου, 1,4,5. Omitte ξὺν, ut genitivus à τριπλάσιον regatur. 36. αἰεὶ) οὐκ αἰεὶ, 1, 3,4,5. 96. 4. τάς δε) τά δε, 4. 99. 10. καὶ μήκει, &c. usque ad ἀπὸ deest, 1,4,5. 101. 8. καὶ ποτῶν deest. 5. 9. τοῦ μὴ) ἴσως μὴ τοῦ. 23. φλεγμασίῃ) θερμασίῃ, 2,3. 102. 10. ἄγλιχρον) ἤγουν καθαρόν. 104. 1. πικέριον) μελίτωμα. 107. 21. ἐξ ἀναγωγῆς) ἴσως, ἀναγωγαί. 22. & 26. ῥῆξιος) τῆξιος, 1,2,3,4,5. 109. 35. ταμισὸς) πυτία, 1,3,5. 110. 18. χρωμάτων) χρωμάτων, 1,2,3,4,5. 24. καλά) ἴσως, καὶ τὰ 111. 4. φὰρ) ζειὰ, 2,5. 17 ἑτέρων) ἑτέρου, 1,2,3,4,5. 112. 6. φλεγμασίης τι ὑποχονδρίου) ἴσως, φλεγμασίη τινος ὑποχονδρίου. 8. σμικρῆς deest, 1. τομῆς deest, 5. 34. ἀμφύει) βλαστάνει. 113. 10. ὑπικρέωσι) ἤγουν ἐνδομυχῶσι. 18. ἐπὶ τοῖσι δὲ συνανίχειν) ἐπὶ τοῖσι δὲ ἀνίχειν, 5. 30. ἀνειλύφθω) ἀνηλείφθω, 1,2,3,4. ἄπυρον) ἄχρηστον, 1,5. 115. 28. πρόσθεσιν deest, 2,3. 116. 33. ἔντασις) ἔνστασις, 1,2,4,5. quæ vox legitur 144. 25. 117. 21. φωχθέντων) ἤγουν φρυχθέντων. 32. κογχαρίων) ἐχόντων μέγα κάλλος, 1,5. 37. ἄπυος) ἄπονος, 1,2,3,4,5. 120. 5. ἀναλάβῃ) ἀναβάλλῃ, 2,3. ἀναθόρῃ, 1,4,5. ἀναθύω, H. Steph. in Thes. exp. ἀναλαμβάνω τὸ πρᾶγμα διὰ χρόνου, *ad opus intermissum quasi cum impetu feror*. 12. ῥῆξιν) δῆξιν, 1,4. 17. εἰλευμένην) συστρεφομένην δηλαδή. 121. 28. πρεσνίτης) πρεσνίτις ἴσως βελονίτης. 122. 7. στραγγουρίη deest, 1. 20. χυλοῦ) χυμοῦ, 5. 123. 2. τὴν τριχάδα) τὴν τε ὑποκάτω τοῦ βαλάνου. 16. πάθει) βάθει, 2,3,4. 18. ἀστηρὸς) ἤγουν διεστηκὸς, 1,5. 124. 2. αἴγωγα) ἴσως αἰγωγοῖς γλισχροῖσι deest. 11. πρὸς deest, 5. 13. εἰλευμένων) φερομένων, 1,2,3. 125. 3. τὴν πλεχάδα) τὸ περίνεον, 1,5. 128. 19. κάστορος τοῦ ὄρχιος) κάστορος ὄρχις. 37. καλειάδιον) εἶδος ὀργάνου εἰς τὸ λῦσαι τὰς τῆς ῥινὸς φλέβας, 1. 129. 22. ἐπιξέσαντες, ἢ deest, 2,3. 131. 16. φλέβα, &c. usque ad ἢ τὰς deest, 1. 132. 13. πρόνοια καὶ ἐπιμονὴ deest, 1. 36. ὑγιέης, &c. usque ad θερμολουσίη deest. 133. 23. καὶ κινδυνώδεος, &c. usque ad 134. 4. λειποθυμίη deest, 3. 134. 10. μύδησιν) σῆψιν, 1. 33. γαλιοὶ) τὰς γεμφίτζας λέγει, 1. vox barbara. 135. 15. βέμβηκα) τροχὸν, 1. βίβικα. 136. 6. ἀραιοῖσι deest, 2. 23. ἀμοργὴ) ἡ τρυγία τοῦ ἐλαίου, 1. 137. 35. νήσιες) οἱ περὶ τροφῆς, 1. 147. 22. καὶ ἡ ἀναπνοὴ deest.

Operâ jam tandem, quæ ad Aretæi editionem necessaria videbatur, defunctus; eruditos omnes enixè oratos velim, ut *erratis, quæ inter legendum occurrent, humaniter ignoscant. Vix enim fieri potest, ut in his minutiis recognoscendis & emendandis oculus correctoris vigilis quantumvis & perspicacissimi non aliquando cæcutiat & dormitet.

* Ex his quædam subnotare libuit.

9. 28. lege ἐδμιῶ
14. 3. ἐκλείποντες.
28. 23. ἀναισθησία
29. 17. πλατυωδεστέρη,
32. 10. ὑποδιδρήσκουσι
33. 25. ἢ
83. 14. ἔλω,

In Indice.

ἀγχιστροειδέας
ἀκρασία
ἀνόλεθρον, *non exitium inferens*,
ἀπηγίζονται),
ἀπωλέτω,
δεδίτων) τὸ αὐγὴν,
ἐπιστροφὴ, *conversio*. ἐν τῆσι — ἐπιστροφῆσι, 57. 6.
κλόδωνα
ἐξυνοοι, 82. 16.
περιπλέω — 32. 25.

F I N I S.

ARETÆI
CAPPODOCIS
DE
CAUSIS & SIGNIS
ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM

LIBRI QUATUOR.

DE CURATIONE
ACUTORUM ET DIUTURNORUM MORBORUM

LIBRI QUATUOR.

ARETÆI

CAPPADOCIS,

DE

CAUSIS, ET SIGNIS

ACUTORUM MORBORUM,

Liber Primus.

* * * * * * * *
* * * * * * *
* * * * * *

DE
EPILEPSIA,
SIVE
MORBO COMITIALI.

Cap. V.

* * * * * * * *
* * * * * *
* * * * *

Affectûs ſigna perpetua.

* * * hebetudo, vertigo, tendinum gravitas, venarum, quæ in collo ſunt, repletio atque diſtentio: nauſea præcipuè quidem poſt cibum, ſed quæ per abſtinentiam quoque lenta continuat, multæque pituitæ vomitus: poſt exiguam cibi aſſumtionem faſtidium & cruditas; inflationibus replentur: præcordia ipſorum intumeſcunt. Et hæc quidem perpetua ſunt.

Acceſſio inſtans.

At ſi inſtantis acceſſionis timor ſubſit, ſplendores quidam ante oculos purpurei, vel nigri, vel ex omnibus coloribus inter ſe permixtis in circulo obverſantur, ut Iris in cœlo prætenta videatur: aures eorum tinniunt: ipſi fœdos odores ſentiunt, iracundi præter rationem, ac bilioſi ſunt. Quidam itaque nullâ aliâ de cauſâ, quàm præ mærore, conciderunt; alii, cùm in profluentem aquam, vel in rotam verſatam, vel in turbinem circumvolutum fixis oculis intuerentur; alios gravium odorum ſenſus, quemadmodum lapidis Gagatis, proſtravit. Quibuſdam vitium in capite confirmatum eſt, & inde noxæ fit initium; nonnullis autem, a nervis incipit, qui a capite longiùs abſunt, & cum parte primùm affectâ conſenſum habent. Itaque magni manuum pedumve digiti contrahuntur, dolorque, & torpor, & tremor inſequuntur: omniſque horum impetus in caput ſe convertit; cùmque malum ad caput perrepſerit, fragorem quendam, quaſi ex ictu lapidis, aut ligni, percipiunt: & poſtquam exſurrexerint, ſeſe ex inſidiis ab aliquo percuſſos eſſe clamitant; ſed eâ fraude capiuntur ii ſolùm, quos jam primùm morbus

hic

hic invaſit. At qui malo aſſueti ſunt, ſi id inſtet, digitumque jam occupaverit, vel ab aliâ quâvis parte inceperit, futuri per experientiam ſcientes, ex aſtantibus, quotquot iis opem ferre conſueverint, vocant, eoſque obſecrant, ut partem primùm affectam conſtringant, & reflectant, & intendant, eandemque ipſi vellunt, morbum ita cupientes eximere; idque aliquando auxilium iſto die acceſſionem depulit. Multi ingruentis feræ opinione, vel umbræ alicujus viſu, perterriti, atque ita prolapſi ſunt.

Porrò in ipſâ acceſſione homo ſine ſenſu jacet: manus contrahuntur: crura non modò a ſe invicem diducta, ſed etiam huc & illuc vi tendinum disjiciuntur. Jugulatorum taurorum in hâc calamitate ſpeciem referunt; cervix incurvatur: caput variis modis pervertitur; nonnunquam enim in pronum, tanquam arcus, inflectitur, & tum quidem pectori mentum adglutinatur: aliàs ad dorſum reflectitur, ſicut in his, qui capillis vi magnâ retrahuntur, tunc autem hàc vel illàc ſuper humeros incumbit. Latè hiant: os ſiccum eſt: lingua propendet, adeò ut periculum ſit, ne vel graviter vulneretur, vel etiam abſcindatur; nonnunquam dentes convulſionibus arctè colliduntur: oculi in interiorem partem voluti: palpebræ cum palpitatione latè dehiſcunt, eaſque, ſi fortè connivere cupiant, nequeunt committere, ut quod ex oculis album eſt ſubter appareat; ſupercilia interdum in mediam frontis partem contrahuntur, quemadmodum in iratis fit: aliquando ad tempora vehementer reducuntur, ita ut cutis circa frontem valde intendatur, omneſque penitus e fronte deleantur rugæ; malæ rubent, & palpitant: labia aliquando in acutum ambo compreſſa, interdum in obliquum revulſa, &, more ſubridentium, circa dentes prætenta. Acceſſio.

Verùm ubi morbus increſcit, accedit vultûs livor: vaſorum, quæ in collo ſunt, diſtentio; ſicut in ſtrangulatione, vox ſupprimitur, neque ullus, etiamſi altè vociferere, ſenſus: quædam tamen ad loquendum quaſi irritatio eſt, ſed pro voce ſuſpiria tantùm emittunt[a]; eadem eſt reſpiratio, & ſuffocatio, ac ſi laqueo ſtrangularentur; pulſus in initio vehemens, celerque, & magnus: circa finem parvus, tarduſque, & languidus: ex toto autem inordinatus; pudendorum tentigo. Et hæc ſunt, quæ juxta finem acceſſionis patiuntur. Incrementum.

Sed cùm ad mali remiſſionem jam perventum eſt, urina ſponte profluit: alvus liquatur: & nonnullis, propter vaſorum aſtrictionem compreſſionemque, perque irritamentum, quod ex dolore provenit, & humoris eruptionem, ſeminis fit profluvium; ſiquidem his etiam nervi dolent; os jam humidum habent, multamque pituitam, eamque craſſam atque frigidam effundunt, magnamque ejus copiam, ſi trahere velis, poſſis, tanquam in filum, deducere. Quòd ſi longo tempore, multoque cum dolore, quæ ſunt intra pectus quaſi ferveant, ſpirituſque incluſus Remiſſio.

a Ita verſa eſt στεναγμὸς ἢ φωνὴ, cùm in ſequenti capite eodem dicendi genere utatur, ut ῥωχμὸς ἢ ἀναπνοή.

omnia

omnia commoveat, & eorum, quæ morbi cauſæ ſunt, convulſio quædam & perturbatio fit, & ad reſpirationis exitus, os ſcilicet atque nares, humorum inundatio prorumpat, quæ fuit antea partium omnium ſtrangulatio remittere videtur; ſpumam autem exſpuunt, ſicut æquor ventis ingentibus concitatum; jamque morbo quieſcente conſurgunt. Verùm ubi is receſſit, per membra ſegniriem, & in capite gravitatem continuò ſentiunt, & ex laſſitudine ac pudore reſoluti ſunt, languidi, pallidi, triſtes, & demiſſi.

DE TETANO, SIVE NERVORUM DISTENTIONE.

CAP. VI.

TETANI nervorum diſtentiones ſunt, quæ vehementes inferunt dolores, celerrimèque interimunt, neque facilè poſſunt ſolvi. Muſculi tendineſque malarum hiſce affectibus præcipuè tentantur; ſed univerſo corpori malum communicatur, quoniam omnes partes iis, quæ primò affectæ ſunt, conſentiunt. Species autem *Convulſionis* ſunt tres; nam vel in directum fit, vel in poſteriorem partem, vel in anteriorem. *Tetanus* in directum dicitur, cùm homo ita intendatur, ut in neutram partem ſe torquere poſſit, aut inflectere. *Convulſiones* autem, quæ vel retrorſum, vel in anteriorem partem fiunt, ab intentione, & loco ad quem ea fit, nomen obtinent. Nam in averſam partem laborantis reclinationem vocamus *Opiſthotonum*, nervique, qui eò loci ſunt, afficiuntur. *Emproſthotonus* autem dicitur, cùm homo in anteriorem parrem a nervis, qui ibidem poſiti ſunt, incurvatur. *Tonus* enim nervorum atque intentionis nomen eſt commune.

Convulſionis Species.

Cauſæ.

Horum affectuum cauſæ ſunt innumeræ; ſiquidem poſt vulnera fieri ſolent, cùm vel membrana, vel muſculus, vel nervus punctionem accepit, ex quibus mors plerumque ſequitur: nam poſt vulnus nervorum diſtentio mortifera eſt [b]. Convellitur etiam ex abortu mulier: & ea quoque vix evadit. Alii ex vehementi cervicis ictu eodem malo excipiuntur. Frigus etiam violentum ejuſdem cauſa eſt; quapropter hyeme

---

[b] Hippoc. Aph. 2, Sect. 5.

hi

hi affectus maximè oriuntur : vere, & autumno, minùs : æstate, perraro, nisi vulnus præcesserit, aut peregrini morbi populariter grassentur. Mulieres nervorum distentionibus magis opportunæ sunt, quàm viri : quoniam frigidæ naturæ sunt ; sed & frequentiùs etiam liberantur, quia humidiores sunt. Quod ad ætates pertinet, pueri hisce affectibus assiduè infestantur, sed ex iis minùs moriuntur, quia vitium ipsis usitatum est & familiare ; juvenes minùs, quàm pueri, tentantur, sed sæpius opprimuntur ; qui ætate constanti sunt hisce morbis minimè obnoxii vivunt ; senes iisdem maximè patent, & frequentissimè moriuntur : in causâ est frigiditas siccitasque senectutis, quæ mortis etiam natura est ; nam si frigidum cum humido conjungatur, minùs noxiæ & periculosæ sunt convulsiones.

Signa omnium communia.

Omnes hos affectus, ut in summâ loquar, comitantur dolor intentioque tendinum, ac spinæ, musculorumque, qui in maxillis sunt, & pectore ; nam superiorem maxillam inferiori ita adnectunt, ut illæ neque vectibus, neque cuneis facilè diduci possint : vel siquis dentes violenter separans humorem instillaverit, hunc deglutire nequeunt, sed vel effundunt, vel in ore continent, vel in nares regerunt : quoniam fauces compressæ sunt, tonsillæque duræ & intentæ ad alimenti protrusionem deglutitionemque non committuntur. Facies rubet, & variis coloribus distinguitur : oculi pœne immobiles cum dolore vertuntur : strangulatio vehemens : spirandi difficultas : manuum, crurumque intentio : musculorum palpitatio : facies variis modis distorta : maxillarum labiorumque tremor : menti conquassatio : dentium stridor ; in quodam etiam homine aures cum fragore concussæ, quod & ipse vidi, & admiratus sum ; [c] urina vel cum magnâ difficultate supprimitur, velpropter vesicæ compressionem sponte prorumpit. Hæc autem in omni *Convulsionis* genere contingunt.

Tetani Signa.

Propria verò cujusque hæc sunt. In *Tetano* universum corpus rectum & immobile sine ullâ flexionis potestate intenditur : rectæ manus sunt, & crura.

Opisthotoni Signa.

Opisthotonus autem retro flectit hominem, ita ut caput revulsum inter humeros jaceat : guttur exstat : maxillæ plerumque dehiscunt, raròque fit, ut sibi invicem committantur : in spirando stertor : venter, atque pectus prominent : urina his maximè sine voluntate profluit : abdomen intentum, & si id percutias, resonans : manus cum extentione retro velluntur : crura contorquentur, nam vitioso quodam more, & poplitibus contrario, incurvantur.

Emprosthotoni Signa.

Si *Emprosthotonus* est, tergum gibbum fit : coxæ extruduntur, ut cum dorso in directum jaceant : spina tota recta est : caput pronum, & in pectus vergit : mentum pectori adglutinatur : manus consertæ :

---

[c] *Crassus* vertit, quasi urinæ suppressionem, aut effusionem miraretur *Author* ; *Goupylus* inquit, hæc verba ad aurium motum pertinere videntur. Et hoc certè admiratione dignum, ut aures, quas naturaliter homo ipse movere nequit, a morbo cum fragore concutiantur : illud non item ; cùm inter signa *Tetani Paulus* (L. 3. c. 20.) urinæ ex toto suppressionem, vel instar aquæ effusionem, ponat : & *Aretæus* ipse infrà, *Opisthotono* laborantibus urinam præcipuè sine voluntate profluere, animadvertat.

crura extenta. Dolores omnium vehementes ſunt, vox omnium flebilis: ſuſpirant omnes, & ex alto gemunt. Quòd ſi pectus atque *Spiritum* morbus occupaverit, mors in propinquo eſt; idque ita fieri ipſi ægro feliciſſimum eſt, ut dolores, diſtortionemque, & turpitudinem morte commutet: præſentibus etiam minùs triſte, licèt vel filius ſit, vel pater. Quòd ſi vita etiamnum reſtet, quamvis vitiato, remanente tamen *Spiritu*, in anteriorem partem non in arcûs tantùm, ſed etiam in ſphæræ ſimilitudinem incurvantur, ita ut caput genibus adnexum habeant: dorſumque & crura ita in anteriorem partem convelluntur, ut articulus juxta genu intra poplitem compulſus eſſe videatur. Calamitas mortalibus intolerabilis, cujus etiam aſpectus intuenti gravis eſt ac moleſtus; malum autem prorſus inſanabile; laborantem etiam amici propter corporis diſtortionem non agnoſcunt. Votum quoque præſentibus, priùs impium, nunc honeſtum efficitur, ut æger quamprimùm obeat, vitamque, & dolores, & mala acerbiſſima morte commutet. Neque verò Medicus ipſe præſens videnſque quicquam valet, vel ad ſalutem præſtandam, vel ad doloris levamentum, vel etiam ad figuræ emendationem; citiùs enim hominem vivum diſciderit ac divulſerit, quàm membra recta effecerit; nullam itaque a malo victis medicinam adhibens unà cum iis dolere tantùm poteſt: hæc verò magna eſt Medentis infelicitas.

DE SYNANCHE, SIVE ANGINA.

Cap. VII.

Anginæ Species duæ.

ANGINA peracutus eſt affectus; quoniam *Spiritûs* compreſſio eſt. Ejus duæ ſunt ſpecies. Nam vel partium, quæ ſpirandi inſtrumenta ſunt, inflammatio eſt; vel ſolus ipſe *Spiritus* afficitur, cauſamque morbi in ſeipſo continet.

Cynanche.

Inſtrumenta dico, tonſillas, epiglottidem, fauces, columellam, ſummamque aſperam arteriam: & ſi ulteriùs ſerpat inflammatio, lingua etiam, & maxillarum interiores partes afficiuntur; in quo caſu linguam præ nimiâ ejus magnitudine extra dentes proferunt: hæc enim os totum replet, & reliqua pars ejus ſupra dentes effunditur. *Synanche*, vel *Cynanche*, (id eſt, *Canina Angina*,) malum hoc vocatur: vel quoniam animalia iſta

iſta eo aſſiduè infeſtantur, vel quia etiam in ſanitate linguam exerere conſuêrunt.

In alterâ ſpecie notæ his contrariæ ſunt; inſtrumenta ſpirandi collabuntur, & tenuiora fiunt, quàm in naturali cujuſque habitu: ſuffocatio ita vehemens, ut in pectore circa cor & pulmones inflammatio clam occultari videatur. *Synanchen* appellamus, quia urget interiùs atque angit. Mihi autem videtur ipſius tantùm *Spiritûs* id eſſe vitium, qui pravâ quâdam mutatione in calidiſſimum ſicciſſimumque convertitur, ſine ullâ membri cujuſvis inflammatione. Neque ſanè id ita fieri res valde mira videri debet; ſiquidem, in *Charoneïs Specubus*, homines non affectu quopiam corporis acutiſſimè ſtrangulantur, ſed vel unico *Spiritûs* hauſtu interimuntur, priuſquam corpus ullo modo ſit affectum. Quinetiam, ſine morſu quovis, ſed a linguâ canis recepto tantùm *Spiritu*, in rabiem homo agitur [d]. Eadem itaque *Spiritûs* mutatio intra hominem fieri poteſt: quoniam in homine aliæ res innumeræ cum exterioribus cauſis ſimilitudinem habent. Succi ſunt, qui extra atque intra corpus mortem [e] inferunt; morbi venenis ſimiles ſunt; & ab epoto medicamento eadem, quæ in febribus, evomuntur. Quam ob cauſam factum eſſe veriſimile eſt, ut in Peſtilentiâ, quæ *Athenas* afflixit, nonnulli *Peloponneſios* venena in puteos, qui in *Piræo* erant, conjeciſſe [f] cenſerent; etenim peſtilenti morbo magnam eſſe cum venenis affinitatem homines non intelligebant.

Synanche.

Cæterùm in iis, qui *Cynanchici* vocantur, tonſillarum, faucium, totiuſque oris inflammatio eſt; lingua extra dentes atque labia prominet: ſaliva effunditur: pituita frigida & craſſiſſima profluit: facies cum tumore rubet: oculi exerti, patentes, rubore ſuffuſi: potus in nares rejicitur: dolores vehementes, qui tamen, propter urgentem ſtrangulationis vim, minùs ſentiuntur: pectus, & cor exardeſcunt: frigidi aëris deſiderium eſt, ſed ejus parum admodum trahere poſſunt, quoad, interclusо tandem tranſitu, ſtrangulentur. Quibuſdam malum in pulmones continuò tranſit, eoſque ita interimit [g]; febres enim oriuntur lentæ, tenues, nihil relevantes. Quòd ſicui res in bonum vertitur, abſceſſus vel extra, hinc atque illinc, juxta aures, vel interiùs, prope tonſillas fiunt; & ſi non admodum tardè cum torpore ſuppuratio excitetur, evadere quidem poſſunt, ſed cum dolore, ac periculo. At ſi magnus oriatur tumor, cùm affectus ad ſuppurationem tendit, & in acutum tollatur abſceſſus, ſuffocatio repentè ſequitur. Hæc utique *Cynanches* ſigna ſunt.

Cynanches Signa.

In *Synanche* autem, partes collabuntur, & tenuiores fiunt; accedit pallor: oculi concavi, interiùſque demerſi: fauces, & columella retrahuntur: tonſillæ magis ſibi invicem committuntur: vox ſupprimitur. Strangulatio in hâc ſpecie multo vehementior eſt, quàm in priori: quo-

Synanches Signa.

---

[d] Idem obſervat *Cælius Aurelianus*, de Hydrophobiâ, Acut. Morb. L. 3. c. 9. [e] Verba *Hippocratis*, L. de Aliment. [f] Thucydid, L. 2. [g] Hippoc. Aph. 10, § 5.

niam

niam in pectore vitium eſt, ubi poſitum eſt reſpirationis principium. Hi celerrimè, etiam primo die, mori ſolent, & interdum priuſquam Medicum arceſſere poſſint, vel ſi arceſſiverint, nihil quicquam opis ſentiunt, ſed obeunt priuſquam ille queat artis præſidia adhibere. Quibuſcunque autem in melius vertitur, in omni parte excitaturinflammatio, & extrorſum procedit[h], & ex *Synanche* fit *Cynanche.* Magnus etiam tumor in pectore, & ibidem *Eryſipelas* apparens ſalutiferum eſt[i]. Et periti Medici eſt admotâ præcordiis Cucurbitulâ malum educere; vel ſinapi pectori partibuſque circa maxillas imponere, morbumque ita extrahere & diſcutere. Nonnullis autem pro brevi tempore vitium his auxiliis extractum eſt, & poſtquam ſolutum eſſet, ſtatim revertens ægrotantem ſuffocavit.

Cauſæ. Hujus affectûs cauſæ ſunt innumeræ; fit enim ex frigore frequentiùs, rariùſque ex æſtu, ex ictu, ex oſſibus piſcium intra tonſillas defixis, ex frigidæ potu, ex nimiâ vini cibique abundantiâ, & ex reſpirationis vitiis[k].

DE
COLUMELLÆ
AFFECTIBUS.

CAP. VIII.

SOLIDA caruncula, quæ ex palato inter tonſillas dependet, columella, & gurgulio, appellatur. Σταφυλὴ enim, (ſive *Uva,*) nomen eſt affectûs[l]. Columella verò naturâ humidus quidam nervus eſt; nam in humido jacet loco. Pluribus autem iſta malis obnoxia eſt; nam per inflammationem craſſeſcit, & a baſi uſque ad extremum apicem æqualis fit, & in longum protenta rubore ſuffunditur; Κίων, (ſive *Columella,*) hujus affectûs nomen eſt. Si in extremâ tantùm parte rotundatur, & cum magnitudinis incremento livida & ſubnigra fit, Σταφυλὴ, (ſive *Uva,*) vocatur hic affectus: quoniam & figurâ, & magnitudine, & colore, uvæ perquam ſimilis eſt. Tertius affectus ad membranas pertinet, quæ hinc atque illinc, tanquam lata vela, aut veſpertilionum alæ, exporriguntur; id genus morbi Ἱμάντιον, (ſive *Lorum,*) vocatur: quia

Cion. Staphyle. Himantium.

---

h Hippoc. Prænot. i Ibid. & Aph. 49, § 7. k Locum hunc citat *Aëtius*, (Tetrabib. L. 8, c. 50.) mutatis paululùm *Aretæi* verbis: Ἀρεταῖος δέ φησιν, αἰτίαι τῆς Συνάγχης πολλαὶ μὲν, μάλιστα δὲ ψύξις πλείων τῆς ἐγκαύσεως· καὶ πληγή· καὶ ἰχθυρῶν (ἰχθύων eſſe deberet) εἰς τὰ παρίσθμια ἔμπαρσις· καὶ ψυχροποσίαι· μέθη· πλησμονή· καὶ τὰ ἀναπνεόμενα κακά. l Vid. Σταφυλὴ in Lexic.

lororum

lororum ſpeciem refert lata membranarum explicatio. At ſi in tenuem & oblongam membranam columella deſinat, & quaſi Urachum quendam in fine habeat, Κράσπεδον, (ſive *Fimbria*,) vocatur. Hic affectus, ſicut etiam cæteri, ſponte ſuâ, ex defluxione oritur: & etiam ex tranſversâ ſectione, cùm in uno latere Medicus membranam reliquerit. Quòd ſi columella bifida reddatur, geminis membranis hinc atque hinc pendentibus, nomen quidem nullum habet, ſed affectus ipſe ſatis patet. Reliqui etiam omnes ex aſpectu ſolo facilè cognoſcuntur.

Craſpedum.

Columella bifida.

In omnibus ſuffocatio urget, & deglutiendi difficultas; in omnibus adeſt tuſſis, ſed in eo præcipuè, quem *Lorum*, eoque, quem *Fimbriam* vocari propoſitum eſt: quoniam aſpera arteria a membranis titillatur, & interdum humoris aliquid in eandem clam deſtillat, quæ res tuſſim provocat. At in eo affectu, qui *Uva*, eoque, qui *Columella* nominatur, ſpirandi devorandique difficultas multo major eſt; nam in his humor ad nares rejicitur, quia tonſillæ jam cum columellâ conſentiunt. Senes morbus *Columella* dictus infeſtare ſolet; *Uva* juvenes, eoſque qui ætate conſiſtunt: quia multi ſanguinis ſunt, iſque in his faciliùs inflammatur; pubeſcentes, & pueri, membranarum vitiis magis patent. In omnibus columella tutò abſcinditur; ſed in *Uvâ*, quamdiu rubor permanet, ab-ſciſſionem ſanguinis profluvium, & dolor, & inflammationis incrementum ſequitur [m].

Signa omnium communia.

DE
TONSILLARUM
ULCERIBUS.

CAP. IX.

ULCERA in tonſillis fiunt, quorum aliqua uſitata ſunt, mitia, & innoxia; alia verò inſueta, peſtilentia, & lethifera. Mitia quidem pura ſunt, exigua, nec profunda, neque inflammantur, & dolore vacant. Peſtilentia verò ea ſunt, quæ lata, & cava ſunt, & ſordida, quæque humore quodam concreto, eoque vel albo, vel livido, vel nigro comprehenduntur: *Aphthæ* his ulceribus nomen eſt. Quòd ſi concretio iſta altiùs deſcenderit, affectus Εσχάρη, (ſive *Cruſta*,) & eſt, & vocatur; & circa cruſtam rubor ingens oritur, & inflammatio, & venarum dolor,

Ulcerum duæ Species.

---

[m] Eadem ferè iiſdem verbis *Hippocrates* habet in Prænot.

quemadmodum in *Carbunculo* fit, & exiguæ tenuesque pustulæ, quarum aliæ aliis supervenientes coalescunt, latumque efficiunt ulcus. Id si in os exteriùs serpat, ad columellam quoque pervenit, eamque exest, & ad linguam etiam, & ad gingivas, dentiumque alveolos tendit: sub quo dentes labefactantur & nigrescunt, & ad collum inflammatio pertingit; quique ita affecti sunt intra paucos dies inflammatione, ac febribus, fœtore, & inediâ consumti intereunt. Verùm si ad præcordia per asperam tendat arteriam, etiam eo ipso die suffocantur; cor enim & pulmones neque talem odoris fœditatem, neque ulcera, neque saniem sustinent: quinetiam urget tussis, ac spirandi difficultas.

Unde, ubi, & quibus hæc contingant.

Causa verò tonsillarum affectûs devoratio est frigidorum, asperorum, calidorum, acidorum, & astringentium. Etenim hæ partes & pectori ad vocis spiritûsque usum inserviunt, & ventri ad alimenti transmissionem, & stomacho ad ejusdem deglutitionem opitulantur. Et si internis partibus quodvis malum incidat, vel ventri, vel stomacho, vel pectori, ad tonsillas, & fauces, atque partes circà positas malum per eructationes ascendit. Quaproptér pueri usque ad pubertatem vitio hoc præcipuè tentantur, quoniam ii præcipuè multum atque frigidum aërem trahunt, (nam his plurimum caloris inest) intemperantes etiam in cibo sunt, & varia appetunt, & frigidam bibunt, altèque, & cùm irascuntur, & in ludo clamitant. Idem puellis etiam, donec per menstrua purgari incipiant, usitatum est. Ex regionibus, id *Ægyptus* maximè profert; isthìc enim & aër spirando siccus [n] adducitur, & victûs genus varium est, ex radicibus, atque herbis, oleribusque, & seminibus acribus [o], quæ ibi largè proveniunt: potus autem crassus est, vel ex aquâ *Nili* [p], vel ex acri liquore, qui ex hordeo [q], aut eo qui ex radicibus [r] conficitur. Idem morbus etiam in *Syriâ*, & præsertim eâ parte, quæ *Cœlosyria* appellatur, frequens est: unde fit, ut *Syria*, & *Ægyptia* Ulcera vocitentur.

Mortis modus.

Modus autem mortis est miserrimus; dolor acris & fervidus, qualis in *Carbunculo* fit: prava respiratio, quoniam fœdissimum putredinis odorem exspirant, eumque rursus intra pectus statim attrahunt: adeòque infestantur, ut ne sui quidem odorem sustinere valeant; facies pallida, vel livida: acutæ febres; sitis adeò intensa, ut igne succendi videantur, & potionem tamen aversantur, ex doloris metu: vehementer enim affliguntur, vel si ea tonsillas comprimat, vel si in nares recurrat. Et si

[n] Siquidem in *Ægypto* vix unquam pluat. Herod. L. 2. [o] Eodem his seculis victu *Ægyptios* uti narrat *Prosper Alpinus*. (De Medicin. *Ægypt*. L. 1, c. 10.)

[p] *Alexandria*, utì refert *Hirtius*, (de Bel. *Alexandrin*.) ferè tota suffossa est, specusque habet ad *Nilum* pertinentes, quibus aqua in privatas domos inducitur, quæ paulatim, spatio temporis, liquescit ac subsidit: hâc uti Domini ædificiorum, atque eorum familia consuevit; nam, quæ flumine *Nilo* fertur, adeò est limosa atque turbida, ut multos variosque morbos efficiat: sed eâ plebes ac multitudo contenta est necessariò, quòd fons Urbe totâ nullus est. Specus hos describit, qui in *Ægypto*, circa A. D. 1580, Medicinam exercuit, *Alpinus*; cùmque in illos aqua, non nisi semel quotannis, a *Nilo* derivari queat, cœnosam ejus partem, cellis, exeunte anno, ad fundum propè exhaustis, *Alexandrini* necessitate adacti bibunt: unde multos eosque putridos oriri morbos narrat. (De Medicin. *Ægypt*. L. 1, c. 14.) Eandem verò aquam, ubi his ac similibus modis clarefierit, & jucundissimam, & saluberrimam, & morbis quibusdam depellendis utilem esse prædicat. [q] Vid. κριθὴ, in Lexic. [r] Vid. βρυτέων, in Lexic.

forte

fortè decubuerint, decubitum non ferentes exſurgunt: cùmque exſurrexerint, præ moleſtiâ rurſus decumbunt: plerumque verò recti ſtantes obambulant; nam quia nullo modo levamen aſſequuntur, quietem refugiunt, & dolorem novo dolore depellere conantur. Multum intrò ſpiritum adducunt, quia gelido aëre refrigerari expetunt: ſed parum ejus exſpirant, quoniam ulcera tanquam igne ſuccenſa a fervente ſpiritu magis inflammantur; accedit raucitas, vociſque ſuppreſſio; & hæc quidem magis magiſque urgent, quoad tandem in terram ſubitò corruentes animam exſpirent.

DE
PLEURITIDE,
SIVE
LATERUM DOLORE.

CAP. X.

Pleuritidis Sedes, & Signa.

SUB coſtis, & ſpinâ, & interiori pectoris parte, uſque ad jugula, tenuis atque valida membrana oſſibus adhærens prætenditur, quæ *Succingens* appellatur. In hâc cùm orta fuerit inflammatio, adeſt febris cum tuſſi, & ſputis variis, cui affectui nomen eſt *Pleuritis*. Oportet autem ut hæc omnia ab unâ & eâdem causâ fiant, & quaſi concordent & conſpirent inter ſe; quanquam enim omnia ſimul adſint, & alia tamen ab aliâ causâ ſeparatim provenerint, *Pleuritis* non vocatur. In hâc verò ſubeſt acutus dolor uſque ad jugula pertingens: calor acer: decubitus in latus inflammatum facilis, quia tunc in ſede ſuâ membrana remanet; at ſi in oppoſitam partem jaceat æger, ſequitur dolor acerbiſſimus: quia propter membranæ pondus deorſum trahens, & ejuſdem ſuſpenſionem inflammationemque, dolor per totam ejus continuationem extenditur uſque ad humeros, & jugula; quibuſdam etiam ad dorſum, & ſcapulas, quam Veteres *Pleuritidem in dorſo* [f] vocârunt. Sequitur autem ſpirandi

---

[f] Hoc ita vertit *Craſſus*: in dorſi ſcapulas dolor protenditur, *Pleuritida* Veteres *Græci* appellârunt. Id, ut videtur, perperam; cùm juniores itidem morbum hunc *Pleuritidem* vocent, quanqnam in dorſo fuerit dolor, quoniam a membranæ inflammatione proficiſcitur, quæ, ut *Aretæus* ſuprà memorat, ſpinæ pariter & coſtis prætenditur. Id verò *Author* innuit, Veteres, nbi dolor dorſum occupaverit, *Dorſalem* hanc *Pleuritidem* appellâſſe; ut *Hippocrates*, (in Libro de Morbis tertio) hujuſcemodi affectnm, Πλευρῖτιν ἐν νώτῳ, vocat: &, (in ſecnndo) Νωτιάδα dicit; quibus in locis varia *Pleuritidum* genera deſcribuntur. Sententiam iſtam in hunc ſenſum vertendam eſſe arbitrari videtur Vir doctus, qui Domini *Fabricii* librum variis in locis emendavit: cùm hæc verba, τὴν νωτιάδην τὴν Πλευρῖτιν ἐκάλεον οἱ πρόσθεν, Parentheſi includenda eſſe ſcribit.

diffi-

difficultas : vigilia : cibi faſtidium : malarum rubor floridus : ſicca tuſſis : ſputa vix exſcreata : pituita, vel bilioſa, vel ſanguine ſaturata, vel ſubflava, cujus omnia genera ſine quovis ordine aliter aliterque & adveniunt, & recedunt ; peſſimum tamen eſt, ſi ſputum cruentum deſiit ; delirant etiam, & interdum Comate occupantur, & in ipſo ſopore mente deſipiunt.

Signa mortifera.

Itaque ſi his increſcentibus morbus ad exitium inclinet, in *Syncopen* ægri decidentes intra ſeptimum diem moriuntur. Sed ſi, a ſecundâ ſeptimanâ, ſputa prodire cœperint, & augeſcant mala, obeunt circa diem decimum & quartum. Interdum fit, ut intra duo hæc tempora malum omne tranſeat in pulmonem ; trahit enim id in ſeipſum pulmo, rarus calidusque exiſtens, & ad ea, quæ propè ſunt, adducenda ſeſe commovens ; jamque æger ex morbi in hanc partem migratione repentè ſtrangulatur. Quòd ſi ultra diem iſtum ſuperſtes ſit, neque intra vigeſimum moriatur, *Suppuratus* fit. Et hæc quidem, ſi affectus ad perniciem tendat, eveniunt.

Signa ſalutifera.

At ſi ad ſanitatem ſpectat, larga ſanguinis e naribus profuſio morbum repentè exſolvit ; ſiquidem ſomnus accedit, & pituitæ ſputum ſequitur : deinde humoris bilioſi atque tenuis : poſteaque multo tenuioris : & deinde cruenta, & craſſa, & carnoſa quædam exſcreantur. Et ſi poſt cruenta ſputa bilis redeat, & poſt eam pituita, ægroti de ſalute ſecuri ſunt ; cum eo tamen, ut, ſi hæc a tertio die incipiant, iique lævia, æqualia, humida, & rotunda facilè extuſſiant, ſeptimo die liberentur : quo tempore venter etiam dejectionibus bilioſis perturbatur : ſpiritus ex facili trahitur : mens conſtat : febres remittunt : cibi cupiditas revertitur ; verùm ſi eadem a ſecundâ ſeptimanâ inchoentur, die decimo quarto redit ſanitas.

Suppuratio.

Id niſi fiat, in *Suppurationem* affectus vertitur [t], quæ per horrores, & dolores pungentes ſignificatur : accedit ſedendi cupiditas, majorque ſpirandi moleſtia ; tum verò præcipuè timor ſubeſt, ne pulmones pus repentè in ſe attrahentes hominem, poſtquam priora & graviora mala evaſerit, ſuffocent. At ſi abſceſſus inter coſtas ſubrepat, eaſque ſeparet, & in exteriorem partem acuatur, vel in inteſtina pus effundat, homo plerumque ad ſanitatem perducitur.

Quando, & quos occupet Pleuritis.

Ex tempeſtatibus, hyeme ſæpiſſime morbus hic oriri ſolet : deinde autumno : vere rariùs, niſi fortè id frigidius ſit : & æſtate rariſſimè. Ex ætatibus, ſenes frequentiùs quàm cæteri *Pleuritide* tentantur, ſed ex eâ faciliùs etiam evadunt : quia in ſicco corpore neque magna facilè excitatur inflammatio, neque tranſit in pulmones, qui in hâc ætate frigidiſſimi ſunt, & parum ſpiritûs adducunt, & cæterarum rerum attractionem habent imbecillem. Juvenes autem, & qui ætate conſtanti ſunt, in affectum hunc non frequenter incidunt, ſed ad ſanitatem difficiliùs

---

[t] Hippoc. Aph. 8, § 5.

perdu-

perducuntur: neque enim levi de causâ, neque ex parvâ inflammatione ægrotaverint; porrò cùm magna ſubeſt cauſa, majus etiam imminet periculum. Pueri ex omnibus minimè *Pleuritide* corripiuntur, & ex eâ rariſſimè etiam obeunt: quia corpora illis rara, & humores fluxi ſûnt, in iiſque perſpiratio atque exhalatio multa eſt: unde fit, ut in illis vix magna contrahatur inflammatio; ea eſt hujus ætatis in affectu hoc felicitas.

E A R E.

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CAUSIS, ET SIGNIS ACUTORUM MORBORUM,

LIBER SECUNDUS.

DE

PERIPNEUMONIA.

Cap. I.

Spirandi instrumenta.

DUABUS præcipuè rebus, alimento, atque *Spiritu*, tenetur animantium vita; ex his autem longè plurimùm præſtat *Spiritus*: is ſi comprimatur, homo non diu permanet, ſed repentè moritur [a]. Hujus inſtrumenta complura ſunt; initium nares: tranſitus fit per aſperam arteriam: locus continens pulmo eſt: pectus autem pulmonis vallum eſt, ac receptaculum. Sed cæteræ quidem partes, tanquam inſtrumenta duntaxat, homini inſerviunt; pulmo ſolus cauſam etiam attractionis in ſe continet: nam in ipſius medio cor, viſcus calidum, jacet, quod reſpirationis, vitæque principium eſt; illud etiam frigidi aëris attrahendi deſiderium pulmoni injicit, ſiquidem eum incendit: cor autem eſt id quod attrahit. Itaque ſi cor afficitur, mors non longè abeſt.

Peripneumoniæ Signa.

Sed ſi pulmo tentetur, idque levi de causâ fiat, adeſt ſpirandi difficultas: vita miſera diu protrahitur, niſi ſiquis medicinam adhibere curet. Verùm in affectu gravi, qualis inflammatio eſt, adeſt ſtrangulatus, vocis, animæque interclusio, & celerrima pernicies. Hic ille morbus eſt, quam *Peripneumoniam* vocamus, quæ pulmonis inflammatio eſt, cum acutâ febre: in quâ pectoris ſubeſt gravitas, ſed quæ dolore vacat, ſi ſolus inflammetur pulmo. Is enim naturaliter doloris expers eſt, quoniam illius ſubſtantiæ raritas quædam ineſt lanæ aſſimilis; arteriæ verò per eum diſſeminantur aſperæ, cartilaginoſæ, eæque etiam doloris immunes; muſculos nuſquam, nervos tantùm exiguos habet atque tenues, qui motui ipſius inſerviunt; & hæc quidem vera cauſa eſt, cur dolorem pulmo non percipiat. Sed ſi membrana quævis ex iis, per quas pulmo pectori adnectitur, cum eo inflammetur, accedit etiam dolor. Spiritus gravis eſt, ac fervidus; ut faciliùs ſpirent, ægri recto corpore reſidere cupiunt, qui habitus eſt ad eam rem aptiſſimus: facies rubet, & in eâ præſertim malæ: quod ex oculis album ſte, humidiſſimum & pingue apparet: acumen naſi ſimum fit: venæ in temporibus & cervice elatæ ſunt: cibi faſtidium. Pulſus in initio mali magnus, vacuus, creberrimus, quaſi compreſſus; calor, in exterioribus partibus, obſcurus & humidior: in interioribus autem, aridus, fervidiſſimus; ex quo ſpiritus incaleſcit, ſitis fit, & linguæ ſiccitas, & frigidi aëris deſiderium, & animi moleſtia: accedit etiam tuſſis, quæ plerumque ſicca eſt, vel ſi quicquam exſcree-

[a] Hippoc. de Flatibus: & ex eo Cicer. de Nat. Deor. L. 2.

tur,

tur, pituita prodit, aut ſpumans, aut bile ſaturata, vel cruenta & coloris floridiſſimi; atqui cruentum id cæteris generibus magis pernicioſum eſt.

Mala Signa. Quòd ſi morbus ad exitium inclinet, vigilia ſequitur, ſomnuſque parvus fit, & ſegnis, Comatique ſimilis; vanas imagines accipiunt: animus deſipit, ſed non violenter admodum perturbatur: malorum præſentium ignari ſunt; itaque ſi eos, quemadmodum ſe habeant, roges, nihil grave pati ſe agnoſcunt; extremæ corporis partes frigent: ungues lividi, & adunci [b] fiunt; pulſus parvus, creberrimus, deficiens: jamque in propinquo mors eſt; ſeptimo autem die plerumque obeunt.

Bona Signa. At ſi relevetur malum, & in melius vertatur, vel larga ſanguinis e naribus profuſio erumpit; vel ſicui per corpus magna humorum vis ex facili fluat, alvus multis bilioſis ac ſpumantibus dejectionibus perturbatur, ut eæ ex pulmonibus in imum ventrem depulſæ videantur; nonnullis etiam malum per urinam educitur; quibuſcunque verò hæc omnia ſimul eveniunt, hi celerrimè ſublevantur.

Suppuratio. Quibuſdam pus multum in pulmonibus coit, aut illuc ex latere morbi fit tranſlatio, ſi multo meliùs cedat res; & ſi ad inteſtina, vel ad veſicam, pus ex latere derivetur, *Peripneumoniâ* ſtatim liberantur: ſed in latere ulcus diuturnum habent, quod ſaneſcit tamen. At ſi pus impetum faciat in pulmones, alii confertâ ejus effuſione, alii rejectionis impotentiâ ſuffocantur. Quotquot autem ſtrangulationis periculum ex abſceſſûs eruptione evadunt, multa in pulmonibus habent ulcera, & in *Phthiſim* decidunt. Atqui ex abſceſſibus, & *Phthiſi*, ſenes raró admodum convaleſcunt; ex *Peripneumoniâ* verò, juvenes, & qui ætate conſiſtunt.

DE
REJECTIONE
SANGUINIS.

Cap. II.

Sputum Sanguinis. PROFLUVII ſanguinis per os duæ ſunt ſpecies. Altera fit ex ore, & capite, & iis, quæ circà ſunt, vaſculis: cujus via eſt palatum, & fauces, ubi ſtomachi etiam, & aſperæ arteriæ principium eſt; cum exſcreatione autem, & citatiore tuſſi in os eructatur

[b] Magnam hujus capitis partem ferè ad verbum exſcripſit *Aëtius*, (L. 8, c. 75.) ſuppreſſo tamen *Aretæi* nomine. Vide notas in hujuſce loci Varias Lectiones.

ſan-

ſanguis. *Emptyſis*, (ſive *Sputum Sanguinis*,) vocatur: quemadmodum etiam, ubi ex ore ſolo fluxio eſt, neque ulla adeſt exſcreatio. Vel ſi ſanguis majore copiâ, ſive guttatim, ſive confertim, vel a capite, vel ab ore profluat, nondum *Anagoge*, (ſive *Sanguinis Rejectio*) ſed, ſicut prior affectus, appellatur, vel *Ptyſis*, vel *Hæmorrhagia*.

At ſi ex internis partibus a pectore, quæque in eo ſunt, viſceribus, ut pulmonibus, aſperâ arteriâ, locisque ſpinæ finitimis, aſcendat, hujuſmodi profluvium non *Ptyſis*, ſed *Anagoge*, vocatur, ideo quòd ſanguis per ſuperiores vias feratur. Rejectio Sanguinis.

Communia utrique ſigna aliqua ſunt, levia, & pauca, quemadmodum etiam locus, in quem *Rejectio* & *Sputum* conveniunt; alia verò, ſingulis propria, magna ſunt, & multa, & notatu digna, ex quibus utraque ſpecies facilè internoſci queat. Itaque ſi ſanguis ex *Capite* feratur, ubi magna eſt profuſio, plures adſunt, & majores notæ: quæ in minori *Sputo* minores etiam eveniunt; gravitas, dolorque urget: accedit aurium tinnitus, faciei rubor, venarum diſtentio, vertigo; & hæc præceſſit evidens aliqua cauſa, vel ictus, vel frigus, vel æſtus, vel nimius vini uſus; vinum enim caput repentè implet, & repentè deplet etiam per vaſculum aliquod diſruptum: ſed ex modicâ tantùm vinolentiâ, *Sputum Sanguinis* ex venæ rarefactione ſequitur; interdum uſitatus ſanguinis e naribus curſus ſiſtitur, & ad palatum converſus *Rejectionis* ſpeciem præbet. Itaque ſi a capite fluat, palati titillatio eſt, exſcreatio frequens, poſt quam *Sputum* confertim prorumpit: ad tuſſiendum irritantur, neque tamen valde tuſſiunt. Quòd ſi in aſperam arteriam a palato defluat, in hoc caſu ſanguinem per tuſſim egerunt: quæ res multos ita fefellit, ut eum ex inferioribus viſceribus rejectum ſuſpicati ſint. Nonnunquam a capite in ſtomachum deſtillat, & poſtea cum nauſeâ evomitur; hìc etiam ſubeſt fraus, adeò ut ex ſtomacho ferri videatur. Porrò ſanguis, qui per *Sputum* educitur, non valde craſſus eſt, ſed colore ater, lævis, æqualis, alii materiæ non permixtus: nam ſcreantibus in linguam illico rotundus incidit, & ſolutu facilis; & ſi palatum inſpicias, id aſperum, & exulceratum videbis, & plerumque ſubcruentum. Medicina verò ſimplex & exigua ſufficiet, medicamenta ſcilicet aſtringentia, & ea frigida, palato admota; etenim iſta quæ calefaciendi, & relaxandi, dilatandique habent vim, fluxionem magis incitant. Et ita quidem de *Sputo Sanguinis* a *Capite* oportet conjicere. Sub quo caput vel per venæ ſectionem, vel per miſſionem ſanguinis e naribus, vel per aliam aliquam viam evacuetur; & hæc quammaturrimè fiant: nam ſi ſanguis diutiùs profluat, is ferri jam aſſueſcet, eæque partes ex conſuetudine ſanguinem excipient: aſpera etiam exulcerabitur arteria, & pro exſcreatione ſuccedet tuſſis, & ex eo loco profuſio fieri jam incipiet [c].

Profluvii Sanguinis e Capite Signa.

[c] Hæc omnia, de profluvio e *Capite*, niſi quòd Dialectum immutaverit, & elegantes aliquas voces deteriùs expreſſerit, celato tamen *Aretæi* nomine, exſcripſit *Aëtius*. (L. 8, c. 56.)

Rejectio e ſingulis Viſceribus: & periculi differentia.

At ex pectore inferioribuſque viſceribus ſanguinis effuſio vocatur *Anagoge*; & ea valde mortifera eſt, ſi ex nobilis alicujus viſceris ruptione contigerit, vel *Venæ Cavæ*, quæ cordi inſeritur, & a jocinore ſanguinem diſtribuit, vel *Arteriæ iſtius Craſſæ*, quæ ſecundùm dorſi ſpinam protenditur; nam ſanguinis profluvio, perinde ac ſi jugulentur homines, aut ſtrangulentur, citiſſimè intereunt. Quibuſcunque autem ex *Pulmone*, vel *Coſta*, vel *Aſpera Arteria* fertur, minùs celeriter obeunt, ſed *Suppurati* tamen fiunt, & in *Phthiſim* decidunt; ex his minus periculi id genus habet, quod ex *Aſpera* fit *Arteria*. At ſiqui a *Stomacho*, aut *Ventriculo* ſanguinem evomunt, ii neque in magno diſcrimine verſantur, licèt ingens ſit profluvium: neque curatio longa eſt, aut varia. At a *Jocinore*, & *Liene*, id neque facilè, neque continenter fit, quoniam ex his in ventriculum ac inteſtina expeditior fluxio eſt: neque tamen fieri nequit, nec incredibile eſt, ut ſanguis tranſitum ſibi ſurſum aperire poſſit per pulmones atque aſperam arteriam; quoniam in febribus cruor ex eâ nare prorumpit, quæ cum affecto viſcere in directum jacet. *Locos* jam, ex quibus fit profluvium, quæque in iis vel periculi, vel mortis ſint diſcrimina, hactenus expoſuimus.

Modi verò tres ſunt; ſanguis enim ſurſum exit, vel *rupto* aliquo vaſe, vel *exeſo*, vel *rarefacto*. Ea ſubitò *rumpi* ſolent, vel ex ictu, vel ex contentione in ferendo tollendove onere, vel ex ſaltu ab edito loco, vel clamore, vel vehementi iracundiâ, vel aliâ quâvis ſimili causâ; & ſanguinis ſtatim copia in aſperam arteriam effunditur. Si *eroſa* parte fit, interrogare oportet, numnam hominem antea, vel tuſſis, vel ſpirandi difficultas, vel nauſea, vel vomitus exercuerit; etenim in diutinis his affectibus, continuâ, multâque, & acri fluxione vaſa exeduntur: nam cùm, valde conſumtæ extenuatæque, tandem eroſæ fuerint ambientes vaſorum membranulæ, ea ſanguinem effundunt. At cùm vaſa *rarefacta* ſunt, non *rumpuntur* etiam; quamobrem neque multus, neque craſſus ſanguis, neque is confertim effluit: perque vaſorum *rarefactionem* tenuis tantùm illius pars excernitur; ſed ſi multum in cavo quovis loco collectum poſtea effundatur, craſſior quidem, quàm ex naturâ, fit, neque tamen valde craſſus, neque niger, ſicut grumi, copioſior autem, quippe qui in unum locum ſit congeſtus. Genus hoc repentinum effuſionis fœminis plerumque contingit, quæ per menſtrua non purgantur: & in iiſdem purgationis menſtruæ circuitibus apparet, in iiſdemque ceſſationis temporibus ſiſtitur: ac niſi mulieri ſuccurratur, per multos circuitus, purgationis iſtius vice revertetur; quibuſdam fœminis vaſa etiam diſrumpuntur.

Ex Vaſis Ruptione. — Ex Eroſione. — Ex Rarefactione.

E Venâ, aut Arteriâ.

Intereſt etiam, an magnâ copiâ, & utrùm e *Vena*, vel *Arteria*, ſanguis exeat. Si e *Vena*, niger eſt, & craſſus, & facilè concreſcit, minuſque periculi intentat, citiùſque ſupprimitur. Si ex *Arteria*, flavus eſt, & tenuis, neque facilè concreſcit, majuſque diſcrimen imminet, iſque ægrè ſupprimi poteſt; quoniam arteriæ pulſus ſanguinem propellunt, & ob frequentem ejus motum oræ vulneris non committuntur.

Cæterùm

Periculi in his morbis differentia.

Cæterùm curatio mali, quod ab *erosione* nascitur, & longa est, & difficilis, & periculi plena; quia propter defectum partis, quæ exesa est, ulcus ad contactum non perducitur: id enim non vulnus jam, sed ulcus efficitur. At cùm vas *ruptum* sit, ejusdem conjunctio magis in promptu est, quia labia vulneris se invicem contingunt; in hoc itaque casu secunda, quoad periculum, differentia est. Nam in vasorum *rarefactione* minimus subest timor; quia sanguis sponte supprimitur, & astrictio cum refrigeratione ad medelam sufficit.

Profluvium e Stomacho.

Indicandi jam sunt *loci*, ex quibus fit profluvium; quoniam in iis complura signa sunt communia, & facilè quispiam decipi potest, & curatio differt. Itaque a *Stomacho* per *rarefactionem* sanguis vix erumpit, quia ciborum potionumque refrigeratio & astrictio partes has condensat. Neque verò *erosiones* frequenter, minùs etiam, quàm *rarefactio*, huic incidere solent, quoniam acres & erodentes fluxiones non multum temporis ei inhærent, sed vel exspuuntur, vel per inferiora depelluntur. *Stomacho* usitatior est *ruptio*; verùm siquid hic rumpatur, non æquè magna, ac a pectore, subsequuntur sanguinis profluvia: tenues enim illic venulæ, & minutæ sunt arteriæ. *Sanguis* autem coloris non valde nigri est, subflavus, non saturatè tinctus, lævis, aut salivæ permixtus, cum nauseâ vomituque effluens. Levis tussicula est, interdum aliquid emoliens, interdum nihil secum trahens; etenim unà laborat aspera arteria, stomacho prætenta, eique adhærescens. Inter devorandum ulceris vel morsus, vel astrictio, multo autem magis, si ea quæ deglutiuntur valdè frigida, vel calida, vel acerba sint [d]. Inhæret etiam stomachi dolor, qui nonnullis usque ad dorsum pertingit: pituitæ vomitus, &, si morbus in vetustatem incidat, & increscat cibi fastidium, pituitosa multa effundunt: febres non continuæ, sed vagæ.

E Ventriculo.

At a *Ventriculo* niger concretusque sanguis evomitur, licèt ex arteriâ fluxerit: si ex venâ, multo nigrior concretiorque; multa nausea, pituitæque, & bilis vomitus: si homo non multo antè comederit, cibo sanguis permixtus effunditur; nam in eodem loco cibus sanguisque congregantur; eructatio frequens, & odoris fœdi. Quòd si multa intus coierit materia, sequitur molestia, & vertigo: eadem si evomatur, relevantur quidem, languent tamen, penitusque exæstuant, iisque assiduè dolet ventriculus.

Ex Asperâ Arteriâ.

Cæterùm ab *Aspera Arteria* paucus sanguis, isque coloris flavissimi, cum tussi expellitur: qui nisi extundatur, continenter tussiunt; accedit etiam, paululùm infra vel supra guttur, doloris sensus: vox rauca, & obscura.

---

[d] Hæc similiter exscripsit *Aëtius* (L. 8, c. 56) Et sanè totum illud *Aëtii* caput ex *Galeno* (De Loc. Affect. L. 8, c. 7.) & *Aretæo*, & quidem potissimùm ex hoc, licèt *Galeni* tantùm facta sit mentio, contextum est. Id etiam adverti potest, quòd neque *Galenus*, neque *Aretæus*, quidvis alter ab altero de hâc re mutuatus sit.

Quòd

E Pulmone. Quòd ſi profluvium fiat a *Pulmone*, exeſâ præſertim parte, confertim effunditur, & cum vehemente tuſſi ſanguis exit ſaturatè flavus, ſpumans, rotundus, ita ut alia ab aliâ differat rejectio; quoniam eorum, quæ de pectore exeunt, etiam in communi vaſe corruptio diverſa eſt; & ex iis, quæ tanquam ex appoſitione permiſcentur, ſeparare quædam poſſis quæ pectoris partes eſſe videantur: alia verò, quæ quaſi carnoſa ſunt, pulmonis eſſe partem exiſtimes; adeſt pectoris gravitas ſine dolore, & in his præcipuè facies valde rubet.

E Pectore. Si ex *Pectore* ſit profuſio, dolor anteriùs, juxta os pectoris, ruptæ partis indicium eſt: tuſſis fit aſſidua, vix quicquam trahens: ſanguis autem non admodum flavus, modicæ craſſitudinis, ſine ſpumâ; at ſi in ejus tranſitu per conſenſum afficiatur pulmo, aliquid ab eo ſpumæ communicatur: quoniam ex pectore in aſperam arteriam via per pulmonem eſt.

Ex Latere. At ex *Latere* ſanguis cum tuſſi fertur, niger, lævis, fœdi odoris viroſique, qualis e putrefactis rebus exhalat: lateris acutus dolor; multique *Pleuriticorum* more cum febre moriuntur.

Cauſæ. Hos affectus infert humida & calida tempeſtas, quale eſt humidum calidumque ver: poſt hoc, æſtas: minùs autumnus: hyemſque minimè. Æſtate per ſanguinis profuſionem maximè intereunt: quoniam eo tempore inflammationes maximæ oriuntur; vere proximè, ex inflammationibus, febribuſque ardentibus; autumno autem *Phthiſes* præcipuè oriuntur.

Utque ſummatim loquar, in omni *Sanguinis Rejectione*, licèt parva ſit, ruptæque licèt partes jam coierint, ſequitur animi demiſſio, vitæque maxima deſperatio; quis enim ita conſtantis animi eſt, ut ſeipſum quaſi jugulari ſentiat, neque mortem pertimeſcat? ſiquidem animalia quoque maxima ac fortiſſima, quales tauri ſunt, ſanguinis profuſione celerrimè moriuntur. Verùm hæc quidem res non ita mira eſt; illud autem maximè admirabile: quòd in eo tantùm caſu, ubi ſanguis ex *Pulmone* fertur, qui affectus omnium eſt graviſſimus, ægri, etiam cùm ad ultima ventum ſit, de ſe non deſperent. Mihi quidem hujus rei videtur eſſe cauſa, quòd pulmo dolorem non ſentit; nam vel in exiguo dolore laborantes mortem horreſcunt, & plerique magis exterrentur, quàm læduntur: contrà, cùm in maximis affectibus dolor abeſt, nullus etiam mortis ſubeſt timor, & id mali magis pernicioſum eſt, quàm terrificum.

DE
SYNCOPE.

CAP. III.

Syncope Cordis affectus.

RECTE Medicus atque vulgus, rectè planè hunc affectum nominârunt; etenim nomen mali eſt quod celerrimè occidit. Ecquid enim *Syncopes* vi majus celeriuſve eſt? ecquodnam aliud nomen hujuſce rei poſſit eſſe ſignificantius? Quænam verò pars magis quàm Cor ad vitam mortemque confert? Neque enim *Syncopen affectum* eſſe *Cordis* incredibile videtur, aut vitalis in eo facultatis detrimentum; tanta mortis eſt celeritas, taliſque ſpecies. Hic quippe morbus vinculorum quædam diſſolutio eſt, quibus facultas continetur vitalis: & humanæ conſtitutioni planè adverſarius; nam cùm eam tenaciter arripuerit, non dimittit, quoad hominem diſſolverit. Quid mirum? ſiquidem alii graves affectus certis quibuſdam partibus, quibus innaſcuntur, proprii ſunt, eaſque ſolas attingunt; *Bubones* peſtiferi, iique peſſimi moris, ex jocinore, neque ex aliâ quâvis parte, oriuntur; nervis ***Tetanus*** eſt proprius, ***Epilepſia*** capiti; ita *Syncope Cordis vitæque morbus* eſt. Quicunque verò hunc eſſe Stomachi affectum exiſtimant, quia cibo vinoque, quibuſdam etiam frigidâ, vires auctæ, malumque ſit depulſum, mihi quidem eodem jure *Phrenitidem* morbum eſſe capillorum cutiſque capitis videntur arbitrari poſſe, quia detondendis perfundendiſque crinibus relevantur *Phrenitici*. Verùm enimvero Stomachi vicinia Cordis plurimùm intereſt, quippe ex quo Cor tam utilia, quàm noxia ſibi attrahat. Siquidem aërem etiam per pulmones, reſpirationis gratiâ, Cor adducit: neque tamen ex æquo principio pulmones ſpirandi facultate potiuntur. Etenim haud inſtrumentis ineſt vis, ſed illic, ubi vitæ atque roboris principium eſt; porrò Stomachus nec vitæ principium eſt, nec ſedes. Poteſt quidem fieri, ut per imbecillitatem ejus quiſpiam lædatur: quemadmodum cibi, qui Cordi noxii ſunt, non Stomacho ipſi, ſed per eum Cordi officiunt; ſiquidem qui ex his intereunt Cordis affecti notas habent, pulſum exiguum, imbecillem, cordis palpitationem cum ſubſultu vehementi: accedit vertigo, animæ defectus, membrorum torpor ac reſolutio, ingens neque cohibendus ſudor, totius corporis frigus, ſenſûs, vociſque privatio. Hæccine verò Stomachus patiatur? huic quidem affectus proprii ſunt, nauſea, vomitus, cibi faſtidium, ſingultus, eructatio, & ea nonnunquam acida. Ii verò, qui Corde laborant, ſenſus habent etiam acutiores, ita ut meliùs, quàm antea, & audiant, & videant: mente quoque conſtantiori puriorique animâ præditi ſunt, idque non modò in præ-

ſentibus negotiis, ſed etiam ut futura veriſſimè declarent. Hæ certè non Sromachi, ſed Cordis, facultates ſunt, ubi & anima, & natura ejus locatur [e], ubi etiam eædem facultates morbo afficiuntur.

Cæterùm hic affectus virium naturæ diſſolutio eſt, ejuſque cauſa frigiditas cùm humiditate; nam & intrà & extrà calore vacant, neque ſitiunt, & ſpiritum emittunt frigidum, magnis licèt atque *Ardentibus* afflictati fuerint febribus, a quibus *Syncope* ſuccenditur. Nam cùm natura & valens, & rectè temperata eſt, omnibus dominatur atque imperat, & humoribus, & *Spiritui*, & ſolidis partibus, perque convenientem horum ordinem & modum vitam hominis adminiſtrat; at ſi naturæ vinculum, id eſt vis, ſoluta fuerit, tunc affectus iſte naſcitur. Huic initium præbet *Cauſus*, (ſive *Febris Ardens*,) qui hujuſmodi eſt.

DE CAUSIS, SIVE FEBRIBUS ARDENTIBUS.

CAP. IV.

Cauſi Signa. FERVOR ubique acer atque tenuis, in interioribus præſertim partibus: ſpiritus, velut ex igne, torridus: ingens aëris adductio, ejuſdemque frigidi deſiderium: linguæ, itemque labiorum, & cutis ſiccitas: extremæ partes frigent: urina bile ſaturata: vigiliæ: pulſus creber, exiguus, languidus: oculi lucentes, ſplendidi, ſubrubri: bonus faciei color.

Incrementum. Quòd ſi malum increſcat, majora & pejora fiunt omnia; pulſus minimus, & creberrimus: calor ſicciſſimus acerrimuſque: mens deſipit: omnium rerum ignari ſunt: ſiticuloſi: omnia frigida attrectare cupiunt, parietem, veſtem, pavimentum, humorem; manus frigent, ſed earum palmæ vehementer incaleſcunt: ungues lividi: reſpiratio frequens: roſcidus quidam humor circa frontem & jugula.

Syncope. At ſi ad ultimam ariditatem & calorem pervenerit natura, calor in frigus, ſiccitaſque in humiditatem convertitur; quoniam extrema rerum

[e] Eadem, de *Cordis* facultate, *Archigenis* ſententia eſt, quam impugnat *Galenus*. (De Loc. Affect. L. 1, c. 1.) *Veterum* autem opiniones de *loco* in *Cardiacis patiente* adducit *Cœlius*; (Acut. Morb. L. 2, c. 34.) diſcriminis verò notas inter animi defectionem ex *Stomacho* & affectum *Cardiacum* exponit. (c. 35.)

incre-

incrementa in contrarium ſtatum ſolent tranſire. Itaque cùm ſoluta fuerint naturæ vincula, hæc eſt *Syncope :* tum per univerſum corpus non ſupprimendus ſudor prorumpit : reſpiratio frigida : plurimus circa nares vapor ; ſiti ardent, etenim tum omnes aliæ partes, tum præcipuè ipſa ſitis inſtrumenta, os ſcilicet atque ſtomachus, exaruerunt ; urina tenuis, aquoſa : alvus plerumque ſicca eſt, ſed quibuſdam pauca, bilioſa excernit ; multus redundat humor : quinetiam oſſa diſſolvuntur atque diffluunt : ex omni parte, ſicut in flumine, extrà fit effuſio. Animus conſtans rurſus efficitur : puri ſenſus omnes : ingenium ſubtile : mens fatidica ; quo fit, ut imprimis vitæ ſuæ finem adeſſe præſentiant ; deinde aſtantibus futura prædicant ; ſunt quidem nonnulli, qui eos aliena loqui arbitrantur, ſed cùm prædicta evenerint, homines admiratione obſtupeſcunt. Alii cum quibuſdam defunctis etiam colloquuntur [f], quos præſentes ipſi fortaſſe ſoli præ tenui puroque ſenſu aſpiciunt : aut fortè ipſorum animo viros, quibuſcum verſaturi ſunt, prænoſcente, atque declarante. Is quippe erat antea in humorum illuvie, & caligine demerſus : poſtquam autem iſta morbus exhauſerit, tenebraſque diſpulerit ab oculis, quæ gerantur in aëre, enarrant, mentemque quaſi nudam habentes veraciſſimi vates evadunt. Quicunque verò ad iſtam humorum animique tenuitatem pervenerint, vix ſuperſunt, quia facultas eorum vitalis jam in auras evanuerit.

DE

CHOLERA.

CAP. V.

CHOLERA materiæ recurſus eſt ex univerſo corpore in ſtomachum, & ventriculum, & inteſtina : malum acutiſſimum. Ea quidem, quæ in ſtomacho congeſta fuerint, ſuprà per vomitum erumpunt ; per inferiores autem vias, humores in ventriculo & inteſtinis collecti exeunt. Quæ primò evomuntur, aquoſa ſunt : ſtercora venter excernit liquida & odoris fœdi : nam affectus hic ex aſſiduâ cruditate naſcitur ; ubi iſta eluuntur, pituitoſa prodeunt, ac deinde bilioſa. In initio hæc facilè ac ſine dolore redduntur ; poſtea verò, cum ſtomachi intentione, ac ventris torminibus. Choleræ Signa.

---

f *Cœlius Phrenitici* ſignum eſſe dicit, cùm homo loquatur, tanquam viſis, & non ſolùm non viſis, ſed etiam mortuis. (Acut. Morb. L. 1, c. 3.)

Si

Incrementum. Si morbus increſcat, graviora fiunt tormina, defectus animæ, membrorum reſolutio, anxietas, cibi faſtidium: vel ſiquid aſſumant, bilis ſaturatè flava cum multo ſonitu ac nauſeâ per vomitum erumpit: ſimiles etiam dejectiones ſunt; accedunt nervorum diſtentiones: crurum brachiorumque muſculi contrahuntur: digiti incurvantur: vertigo fit, & ſingultus: frigus oboritur, & extremæ præſertim partes algent, totumque corpus inhorreſcit.

Mortis Signa. Si pernicies in propinquo eſt, ſudoribus æger diffluit: atra bilis ſurſum & deorſum effunditur: urinæ parum redditur, tum quia convulſionibus prematur veſica, tum quia haud multum urinæ colligat, propter humorum ad inteſtina derivationem; vox intercidit: pulſus exiguus, & creberrimus, qualis in *Syncope*: vomendi conatus aſſidui, & inanes: dejiciendi, ſicut in *Teneſmo*, cupiditas, ſicca tamen, neque humoris quicquam excernens. Mors doloribus pleniſſima, ac miſerrima, quæ convulſionibus, & ſtrangulatione, & inani vomitu infertur.

Quos, & quando Cholera invadat. Æſtate hic affectus præcipuè naſcitur, poſtea autumno, vere rariùs, atque hyeme rariſſimè. Ex ætatibus, eidem opportuni ſunt juvenes, quique ætate conſiſtunt: ſenectus minimè: pueri maximè, ſed extra mortis periculum.

DE
I L E O,
SIVE
V O L V U L O.

CAP. VI.

Ilei definitio. IN inteſtinis excitatur inflammatio dolorem movens pernicioſum; multi quippe ex vehementiâ torminum intereunt. Intus etiam *Spiritus* [g] quidam naſcitur frigidus, ac iners, qui nec per ſuperiora, nec per inferiora facilè tranſmitti poteſt: ſed per ſuperiorum inteſtinorum ſinus convolutus plerumque inhæret; quam ob cauſam *Ilei*, (ſive

[g] Ita *Hippocrates*, Aliarum, inquit, ægritudinum, quales ſunt *Volvuli*, aut inteſtinorum convolutiones, aut tormina, a *Flatibus* cauſam dependere cuivis eſſe manifeſtum exiſtimo. Horum enim omnium *Spiritûs* (τȣ Πνεύματ☉) trajectio cauſa eſt. Hic enim ubi ad loca tenera, inaſſueta, nec priùs attacta incubuit, ad inſtar ſpiculi infixi carnes ſubit. Eam ſanè ob cauſam, etiam foris adhibitis calidis fomentis, dolorem lenire conantur; rarefactâ enim cute per fomenti calorem *Spiritus* extra corpus pervadit, ac proinde dolorem quies quædam conſequitur. (L. de *Flatibus*.)

Volvuli,)

Chordapsi definitio.

Volvuli,) nomen obtinuit. At si ad tormina compressio intestinorum & mollities accesserit, multumque ima pars ventris exstet, Χόρδαψος [h] appellatur; quia ἕψησις, (id est, elixatio,) idem quod μάλθαξις (id est, mollities) significat, Χορδὴ verò nomen intestinorum est; ita *Mesenterium*, nervos scilicet, atque vasa, membranasque, quæ in medio intestinorum jacent, & ea suspendunt, Ἐπιχορδίδα Veteres dixerunt.

Ilei Causæ; eique opportuna Tempora, & Ætates.

Ilei causa est, assidua multorum, variorumque, & inusitatorum ciborum corruptio, & alia post aliam cruditas, præcipuè ab esu earum rerum, quæ *Ileum* excitare consuêrunt, quale Sepiarum atramentum est. Idem etiam expectari potest ab ictu, vel frigore, vel largâ atque avidâ inter sudandum frigidæ potione. Iis etiam inferiora solent inflammari intestina, quibus intestinum cum stercore in scrotum procidit, neque in ventrem repulsum est, sed eò violenter protrusum. Usitatus etiam pueris est affectus, quippe quos cruditas multùm infestet: sed ii evadunt, tum propter consuetudinem, tum ob intestinorum humiditatem, quæ illi habent lubrica; *Ileo* senes non sæpe tentantur, sed ex eo minimè ad sanitatem perveniunt. Affectum hunc tempus æstivum, magis quàm vernum, parit: autumnus magis quàm hyems: utrisque autem multo frequentiùs æstas.

Morbus mediocris.

Multi itaque ex his torminibus repentè intereunt. Quibusdam pus intus coit, deinde nigricans & putrefactum excidit intestinum, atque ita perierunt. Si morbus sit mediocris, adest dolor convolvens se: humorum in stomacho redundantia: resolutio, & languor: eructationes vacuæ, nihil relevantes: alvus flatibus submurmurat, quæ usque ad sedem transeunt, ubi exitus iis intercluditur.

Vehemens.

Sin ægrum ex toto morbus occupet, omnia sursum, & *Spiritus*, & pituita, & bilis, per vomitum erumpunt: pallidi sunt, ac per omne corpus frigdi: dolor vehemens: spiritus difficulter trahitur: urget sitis.

Mortis Signa.

Quòd si mors jam instet, sudor manat frigidus: urinæ difficultas est: sedes adeò constricta, ut ne tenuem quidem lamellam recipiat: stercoris vomitus: vocis interclusio; pulsus antea quidem rarus, & exiguus: sed, instante morte, minimus, creberrimus, deficiens. Hæc utique, affectis tenuibus intestinis, contingunt [i].

Colon eodem modo affectum.

Iidem etiam morbi *Colo* incidunt, & eædem notæ sunt, eademque mali species. Horum aliqui evadunt, si in Colo excitetur *Suppuratio*; cujus rei causa est, quòd intestinum crassum & carnosum est. Cæterùm, affectis tenuibus intestinis, tenuis & acutus subest dolor; ubi verò *Colon* laborat, plurima est humoris abundantia, & gravitas ei inhæret: dolorque modò ad costas pertingit, ac *Pleuritidis* opinionem facit, siquidem in his etiam oritur febris; modò, hìc vel illìc, sub iis costis, quæ *Nothæ* vocantur, percipitur, ita ut jecur, aut lienis dolere videatur;

[h] Vid. χόρδαψος in Lexic. [i] Hæc omnia, a principio capitis, (omissâ tantùm *Ilei* causâ e frigido isto *Spiritu*,) ex *Archigene*, ad verbum adducit *Aëtius*. (Tetrabib. 3, Serm. 1. c. 28.)

rurſuſque ad ilia deſcendit; Colon etenim inteſtinum prægrande eſt, & undequaque fuſum atque ſinuatum; quibuſdam dolor etiam Offi *Sacro* infigitur, & femoribus, muſculiſque teſticulorum, qui *Cremaſteres* appellantur. Porrò qui dolore *Colico* tentantur, magis inani vomitu laborant, quodque effunditur, tenue, & bilioſum eſt, oleique ſimile. In hoc malo, tanto levius eſt periculum, quanto Colon tenuibus inteſtinis & carnoſius eſt, & craſſius, & noxæ tolerantius.

DE
JOCINORIS
ACUTIS AFFECTIBUS.

Cap. VII.

De Jecore.

QUI *Jocinore* laborant, quanquam non citiùs, quàm *Cardiaci*, majori tamen cum dolore moriuntur. Etenim *maxima Jecoris pars ſanguinis quædam concretio eſt*. At ſi in ejuſdem *Portis* cauſa inciderit aliqua lethalis, æquè celeriter, ac *Cardiaci*, conſumuntur. Siquidem hæ partes ex membranis, nerviſque, tenuibus quidem illis, maximi tamen ad vitam momenti, atque ex venis grandibus contexuntur. Præterea, ut *Philoſophi* [k] quidam prodiderunt, huic loco *Animæ appetitus* inſidet. Ex hoc viſcere longè maxima fiunt ſanguinis profluvia; *Jecur* enim *Venarum quædam radicatio* eſt [l]: in quibus, ſicut neque in ullis aliis juxta partes nobiles, magna haud admodum frequenter excitatur inflammatio, quia priuſquam hæc contrahi poſſit, æger interit. At exiguæ inflammationes ſæpiſſimè ibidem oriuntur: quo fit, ut mortem evadant, ſed diutiùs ægrotent; quoniam a *procreando ſanguine*, quod opus ad *Jecur* pertinet, id nec quieſcit unquam, nec moratur.

Jecoris Inflammatio.

Quòd ſi circa cor, & infra ſeptum tranſverſum, (ad quas partes ſanguis inde amandatur,) magnâ quâvis de cauſâ, vel ex ictu, vel ex aſſiduâ multorum, & inutilium ciborum corruptione, vel ex ebrietate, vel ex violento frigore, & præſertim in ipſis etiam *Jecoris Portis*, contrahatur inflammatio, mors ingruit celerrimè. Fervor enim urget, in profundo latens, obſcurus, acer: pulſus ſegnis: doloris varia, & omnigena ſpecies, qui modò dextras partes ita transfodit, ut acutum illic telum infixum eſſe videatur: modò torminum ſimilis: rurſus cum ingentis cujuſdam gravitatis ſenſu; inter dolores virium languor, vociſque ſuppreſſio.

[k] *Plato* in *Timæo*; cæterique hujus Sectatores. [l] Verba *Hippocratis*. (L. de Aliment.)

Septum

Septum tranſverſum & membrana coſtas ſuccingens deorſum trahi percipiuntur, quia ab his parribus jecur ſuſpenditur, atque ita illas onere ſuo degravat; quapropter in jugulo, quod eſt e regione jecoris, vehemens ſentitur dolor; tuſſis imperfecta, tuſſiendique tantùm cupiditas, vel ſi ea fortè expleatur, nihil humoris ſecum trahens: ſpiritus difficulter adducitur, quia ſeptum tranſverſum pulmoni non opitulatur, quod ei ad conſtrictionem ac dilatationem naturaliter inſervit: paululum ſpiritûs accipiunt, plus emittunt. Coloris ſunt ex atro viridique permixti, & quaſi plumbei; cibum faſtidiunt, vel ſiquid aſſumant, præcordia iis inflantur: eructatio fit bilioſa, acida, viroſa, cum nauſeâ, & inani intentione: venter ſolutus bilioſa, viſcida, pauca, plerumque dejicit. Mala aſſiduè increſcunt; mens, quanquam haud ita multùm alienetur, ſegnis tamen fit, & ſuſpenſa, & vana: corporis multus languor: extremorum frigus: tremores, horroreſque: ſingultus inanis, convulſioni ſimilis; *Icterici* fiunt, & per univerſum corpus ſincerâ bile inficiuntur. *Regius* autem *morbus*, ante ſeptimum diem exortus, & alios quidem ſæpiſſime occîdit [m].

Quicunque verò, vel ſanguinis profluvio, vel multis ac bilioſis dejectionibus, vel urinæ plurimæ & ſinceræ effuſione, mortem evadunt, his poſt tres ſeptimanas *Jecur* ad *Suppurationem* tendit. Quòd ſi longum adhuc tempus ſine *Abſceſſu* durent, in *Hydropem* inſanabilem affectus deſinit; ſiticuloſi fiunt, parum tamen bibunt; corpus aridum eſt, & expers pinguedinis: acida expetunt, ſed nullum guſtu ſaporem percipiunt. Jecoris Suppuratio.

Morbum hunc autumnus infert, cum nimiâ horariorum & variorum fructuum eſcâ, & cruditate ex iis inſequente. Qui ætate conſiſtunt eidem maximè ſunt obnoxii. Cauſæ.

DE
VENÆ CAVÆ
ACUTO AFFECTU.

Cap. VIII.

A *Portis jecoris*, inter ejus extrema, Vena lata procedit, quæ, in tenues ac plures uſque diviſa, in totum denique jecur per venas adeò minutas diſtribuitur, ut eæ viſum effugiant. Harum ſummis oſculis aliarum venarum extremitates committuntur, quæ ex tenuibus Venæ Cavæ deſcriptio.

---

[m] Hippoc. Aph. 62, & 64, § 4.

pluri-

pluribuſque majores paucioreſque fiunt, & in medio tandem jecore in venam unicam atque grandem coaleſcunt. Inde per diviſionem duæ factæ ultra jecur pertinent. Harum altera, primam jecoris fibram ſurſum penetrans, in gibbâ ejus parte iterum emergit: & poſtea, ſepto tranſverſo perforato, cordi inſeritur; *Vena Cava* hæc vocatur. Altera, quintâ & inferiore jecoris fibrâ uſque ad gibbam ejus partem trajectâ, juxta ſpinam exit, eique uſque ad coxas prætenditur; hæc etiam *Vena Cava* eſt: idem enim nomen obtinet, quoniam una atque eadem Vena eſt, initium ſumens a jecore. Nam ſiquis velit, lamellam poſſit, & a ſuperiore *Vena Cava*, quæ ad cor pertingit, in eam, quæ juxta ſpinam ſerpit, rurſuſque a ſpinâ per jecur intra cor, tranſmittere; eadem enim via eſt.

Vena tota ægrotat.

Hæc itaque *Vena*, ut ego arbitror, tota acutis & vehementibus morbis tentatur; etenim omnis una eſt atque eadem. Quibuſdam verò Medicis ea pars duntaxat, quæ juxta ſpinam poſita eſt, videtur affici, quia nullæ notæ evidentes ſubſunt, quæ partem juxta cor laborare ſignificent: nam intra pectus ea protenditur, nulli rei adhæreſcens, ſed ibidem ſuſpenſa, quoad ſeptum tranſverſum prætergreſſa cordi inſeratur; quo fit ut, ſiquid gravius malum *Venam* hanc pertentet, id ab ambienti pectore occultetur.

Cedmata in Venâ Cavâ.

Cæterùm in hâc *Vena* oriuntur affectus, quæ vocantur *Cedmata*; in quo caſu ſanguinis, ex ejus ruptione, profuſio citiſſimè mortem infert: is autem, ſi in pectore fiat ruptio, ſurſum per pulmonem atque aſperam arteriam effunditur; quod idem ſi juxta *Venæ* originem, in inferiori ventre, contingat, is inteſtinis continetur, ita ut ea repleat: ubi, priuſquam ſanguis dejectus in conſpectum prodeat, ægri moriuntur: at iis erat interim venter plenus ſanguine.

Venæ Cavæ Inflammatio.

Circa *Venam* hanc naſcitur etiam inflammatio, quæ ſi magna ſit, hominem celeriter interimit. Fervor enim acer & mordax, in utroque ventre concluſus, ſuccenditur, qui in externis partibus ita parum emicat, ut tangenti mitis tantùm calor ſubeſſe videatur: homo interim comburi ſe exiſtimat; pulſus exiguus, creberrimus, quaſi compreſſus, ac ſeſe perſequens: extremorum frigus: ingens ſitis: oris ſiccitas: vultûs decolor quidam rubor: totum corpus ſubricundum eſt: præcordia dura, ac ſurſum reducta: dolor magis in dextrâ parte urgens. *Venæ* palpitatio eſt, ad ilia uſque continuata: in quibuſdam autem *Arteriæ*, etiam juxta ſpinam, quod a pulſu in alterâ præcordiorum parte ſignificatur; nam *Arteria*, juxta *Venam* ad ſiniſtrum latus poſita, cum illâ conſentit, utpote quæ in omne corpus diducta neque ulli parti quicquam levamenti afferat, neque ipſam cutim emolliat; cutis enim ſicca eſt, rugoſa, atque aſpera, in partibus præſertim prominentibus atque oſſeis, ut in cubito, genibus, & digitorum articulis. Somni tumultuoſi ſunt: venter aliis nihil reddit, aliis exiguum aliquid, acre, & bilioſum: urina flava, & mordax: mens conſtat quidem, ſed torpet: & corpus tabe conſumitur.

Unde

Unde fit, ut quicunque hunc viderint morbi ſtatum, *Cauſum* (ſive *Ardentem Febrem*) illum vocârint; & profectò ejus ſigna ad *Cauſorum* ſpeciem pertinent, & per autumnum affectus hic exoritur, juvenibuſque, & ætate conſiſtentibus maximè lethifer eſt, qui ex malâ victûs ratione, & nimiis laboribus, tenuem ſibi corporis habitum comparârunt. Decimo quarto die plerumque moriuntur; quibus autem morbus in vetuſtatem incidit, intra duplex temporis ſpatium intereunt. Quibuſcunque autem ex initio, vel parva fuerit, vel magna citò conquieverit inflammatio, mortem evadunt, ſed malo nondum liberantur: *Cauſo* enim diu laborant; decedunt quidem periculoſæ notæ, uti dolores, & præcordiorum diſtentio, & pulſûs pravitas, & mentis torpor; remanet tamen faſtidium, & moleſtia, & anxietas: accedit ardor, & ſitis, & linguæ oriſque ſiccitas: ſpiritum longo magnoque tractu confertim accipiunt, quaſi totum aërem refrigerandi ſui causâ vellent adducere. Quòd ſi frigidam quàm pluimam affatim bibant, pauliſper relevantur: ſed ſitis iis rurſus accenditur, rurſuſque frigidam avidè hauriunt; & eodem tenore malum procedit. Et peritus Medicus, ſicut in aliis *Febribus Ardentibus* ſatis tutò, ita tutiùs in *Cauſo*, qui ex *Vena Cava* oritur, frigidam liberaliter propinaverit. Et ſi aqua, per alvum, aut veſicam, tranſeat, vomitu non eſt opus; ſin minùs, ab epotâ multâ frigidâ multum vomendum eſt; diſrumperetur etenim homo, ſi tantâ humoris hauſtâ copiâ, nihil per ſudores, vel urinam, aut alvum reddiderit.

DE

RENUM

ACUTIS AFFECTIBUS.

CAP. IX.

RENES reliquo corpori, quoad ſpeciem ejus, non ita multum periculi inferunt, etiamſi acutiſſimis ipſi tententur malis: (etenim naturæ glanduloſæ ſunt;) ægrum tamen facilè interimunt: quoniam horum actio apprimè neceſſaria eſt, urinæ ſcilicet a ſanguine ſeparatio, ejuſdemque excretio. De Renibus.

Urinam verò ſupprimere poteſt, vel *Calculus*, vel oborta *inflammatio*, vel *grumi ſanguinis*, vel aliquid horum ſimile. Id ubi fit, reliqui corporis ſpecies nullo affectu, ex conſenſu, perturbatur; ſed ipſa per ſe urinæ ſuppreſſio malorum omnium cauſa eſt. Adeſt enim fervor acer Urinæ Suppreſſio.

& molestus: dolor in lumbis juxta spinam gravis: partium, præcipuè circa præcordia, distentio: urina, non ex toto, supprimitur, sed guttatim destillat, magnamque ejus effundendi copiam fit cupiditas; etenim redundantiæ sensus est. Quòd si urina acris etiam sit & mordax, accedunt frigora, & tremores, nervorumque convulsiones, præcordiorum distentio ac repletio. Affectus hic, ejusque sensus ei similis est, qui, a ciborum plurimorum corruptione, ventris inflationem facit. Pulsus, in initio, rarus, segnisque: quando malum vehementiùs urget, parvus, creber, tumultuosus, inordinatus; somnus tenuis, cum dolore, non continuus: nam e somno, perinde ac siquis eos pupugerit, prosiliunt, ac rursus in soporem, tanquam lassitudine confecti, devolvuntur; mentis non magna alienatio est, paululùm tamen delirant; facies livet. Quòd si mingendi cupiditas revertatur, non sine convulsionibus, & ingenti dolore, paululum, idque guttatim, exprimunt; id in præsentia cruciatibus aliquid demit, qui postea rursus increscunt. Ex his, qui moriuntur, acutissimè pereunt illi, quibus nihil excernitur; plures enim liberantur, vel calculo cum urinâ in vesicam delapso, vel inflammatione in pus conversâ, aut celeriter discussâ. Nam si aliquantulùm morbus remiserit, ita ut urina facilè transeat, mortem effugiunt: at eorum corpora longo temporis spatio consumuntur. Ex his morbis ægri lecto non affiguntur, sed tabidi tandem evadunt. Eadem verò anni tempora, & regiones, & ætates, quæ *Venæ Cavæ* affectibus, his etiam malis patent. Ex *Renibus* aliquando prorumpit plurimus confertim sanguis, perque multos dies continenter fluit; nemo tamen ex hâc profusione moritur, sed ex inflammatione, quæ profusionem comitatur, si fortè sanguis supprimitur; atqui ex suppressione, quam ingens inflammatio fecit, mors plerumque sequitur.

Profluvium Sanguinis.

DE
VESICÆ
ACUTIS AFFECTIBUS.

Cap. X.

De Vesicâ.

VESICA in acutis morbis non sine periculo afficitur, licèt id per consensum cum aliis partibus fiat: sed dolores patitur multo magis graves ac lethales, si per se laborare cœperit; etenim mala sua, per consensum, omni parti, & nervis, & menti facilè communicat.

municat. *Veſica* quippe *nervus* eſt *frigidus albuſque*, ab innato calore poſita quàm longiſſimè, ad externum verò frigus quàm proximè: nam, in imo ventre latens, magno a pectore diſtat intervallo; quinetiam munus ejus apprimè neceſſarium eſt, urinæ ſcilicet emiſſio.

Veſicæ obſtructio, aliique affectus acuti.

Hæc itaque ſi *Calculis* tantùm fuerit, aut *grumis*, aut aliâ quâvis, vel propriâ, vel alienâ calamitate obſtructa, pernicioſum eſt. Nam in mulieribus, ab utero, ſi is inflammetur, comprimitur: in viris, ab inteſtino ultimo, quod rectum, & prælongum eſt. Hæc ex involuntariâ, præ pudore in colloquiis conviviiſque, urinæ retentione ſæpenumero impletur, & eo uſque diſtenditur, ut per imbecillitatem ſe contrahere nequeat, & urinam emittere. Itaque cùm hæc ſupprimitur, ſequitur ſuperiorum partium, renum ſcilicet atque ureterum, repletio ac diſtentio: lumborum dolor gravis: convulſio: tremor, horrorque: mentis alienatio. Verùm ſi præter hæc, vel *Ulcere*, vel *Inflammatione* laboret, plurima accedunt etiam mala; ſed ex *Ulceribus* mors multo celerrimè invadit. Atqui de *Veſicæ Ulcere*, & *Abſceſſu*, & *Suppuratione*, cæteriſque non acutiſſimis morbis, in tractatu de Diuturnis Affectibus dicemus. Eorum verò, qui peracuti ſunt, & intra decem dies, vel paulò citiùs ſeriùſve, interimunt, qualis *Inflammatio* eſt, & *grumi*, & *Calculus* in Veſicæ cervicem delapſus, hoc in loco mentionem faciemus. Itaque ſi horum quippiam inciderit, urinæ fit ſuppreſſio: tumor in abdomine: per totum ventrem acutus dolor: veſicæ diſtentio: decimo die ſudor frigidus: pituitæ primò, ac deinde bilis vomitus: totius corporis, ſed præcipuè pedum, frigus. At ſi malum vehementiùs increſcat, accedunt febres cum ſingultibus; pulſus inordinatus, creber, & exiguus: facies rubet: urget ſitis: moleſtiâ, & delirio, & nervorum diſtentionibus infeſtantur. Epotis etiam venenis, & *Cantharidibus*, & *Bupreſte*, inflammari ſolet veſica; tunc autem cum majori violentiâ venter diſtenditur, in eoque omnes notæ vehementiores ſunt, neque longa mortis mora interponitur.

Profluvium Sanguinis.

Veſica ſanguinem aliquando effundit, eumque flavum, atque tenuem; ſed ex hoc caſu homines rariſſimè intereunt, quanquam ſanguis non ex facili ſupprimatur. At ex grumis, & inflammatione, maximum imminet diſcrimen; etenim frigus, & mortificatio, & *Gangrænæ*, cæteraque his ſupervenientia mala citò interimunt.

Tempora, & Ætates his opportunæ.

Ex tempeſtatibus, hos affectus infert hyems, cum autumno. Ex ætatibus, ea quæ conſtans eſt, & ſenectus adhuc magis. Per cætera verò tempora, reliquaſque ætates, neque aſſiduè oriuntur, neque valde lethales ſunt. Ex omnibus pueri minimè periclitantur.

DE

HYSTERICA SUFFOCATIONE.

CAP. XI.

De Utero

IN mediis fœminarum ilibus jacet Uterus, muliebre viſcus, vitâ pœne animatum; ſiquidem per ſe movetur huc & illuc intra ilia: quinetiam, directâ viâ ſurſum procedens, pectoris cartilaginem ſubit: & obliquè etiam, vel dextrorſum, vel ſiniſtrorſum, aut ad jecur, aut ad inteſtina fertur: ad inferiora quoque prolabitur, utque in ſummâ dicam, undequaque errabundus eſt. Porrò jucundis odoribus delectatur, ad eoſque propiùs accedere deſiderat: graveolentes autem averſatur, atque refugit; atque omnino, Uterus in muliere eſt, tanquam in animali aliud quoddam animal [n].

Uterina Suffocatio.

Hic itaque ſi repentè ſuperiores partes petat, ac diutiùs ibi commoretur, & viſcera violenter comprimat, mulier interdum *Epilepticorum* more, ſed abſque nervorum diſtentionibus, ſuffocatur; anguſtiis enim jecur, ſeptum tranſverſum, pulmones, & ipſum cor, celeriter opprimunrur: quâ de causâ ſpiritûs interclusio cum imbecillitate adeſſe videtur; præterea arteriæ *Carotides*, per conſenſum cum corde, conſtringuntur: unde capitis gravitas, & ſenſûs privatio, cum novo quodam ſopore, ſequitur.

Alius affectus huic ſimilis.

Contingit etiam fœminis alius quidam affectus, priori ſpecie non abſimilis, ubi ſuffocatio eſt, & vocis interclusio, qui ab Utero tamen non proficiſcitur: quippe qui viros etiam, *Catochæ* [o] more, invadat. Porrò iis, quæ ex Uteri vitio laborant, ſuccurrunt odores fœdi naribus admoti, ac bene olentium locis muliebribus applicatio: at in altero malo iſta nihil proficiunt; in Uteri morbo, moventur artus: in altero, motu prorſus deſtituuntur. Ad hæc, in Uterino affectu, tremores ſpontanei, & etiam involuntarii fiunt, ex abortu ſcilicet, & violentum uteri frigus, & copioſæ ſanguinis profuſionis ſuppreſſio, quæque alia his ſimilia ſunt.

Suffocatio imminens.

Itaque ſi, Utero ſurſum ſe movente, fœmina laborare cœperit, adeſt in obeundis negotiis ignavia, reſolutio, imbecillitas, genuum impotentia, vertigo, membrorum languor, capitis dolor atque gravitas: in venis item juxta nares utrinque poſitis ſentitur dolor.

---

[n] His, de Utero, ſimilia *Plato* habet, in *Timæo*. [o] *Cœlius* inquit, Neque alius quiſquam hanc Paſſionem (*Catocham*, ſive *Catalepſin*,) cognovit, uſque ad *Methodicorum* tempora. Nam ex noſtris primus *Magnus* ejus argumenta conſtituit, atque mox *Agathinus*, dehinc *Archigenes*, qui plurimùm Paſſionem a cæteris diſcernendo ſeparavit. (Acut. Morb. L. 2. c. 10.)

At

Paroxysmus. At si mulier collabatur, in stomacho morsum quendam percipit: infra præcordia, in eo loco, ubi uteri sedes est, vacua sunt ilia: pulsus intermittens, inordinatus, & deficiens: violenta suffocatio: suppressio vocis: sensûs privatio: spiritus trahi vix, aut ne vix quidem, percipitur. Celerrimè obeunt: sed ne tum quidem mortuæ videntur; neque enim cadaverosi quicquam in aspectu habent: etenim vividi coloris, & ad multam usque mortem magis rubicundæ sunt, quàm in habitu naturali. Oculi paululùm extant, & splendidi sunt: neque valde intenti, neque multùm hàc vel illàc versi.

Remissio. Quòd si, priusquam ad extrema ventum sit, in sedem suam revertatur Uterus, *Suffocatione* liberantur; alvus interim submurmurat: muliebres humescunt loci: spiritus evidentiùs, etiam cum aliquo sonitu, adducitur. A morbo celerrimè excitantur, quemadmodum etiam ex eo citissimè intereunt; siquidem Uterus ad superiores partes facilè fertur, & ab iis facilè etiam recedit. Is enim humoris superficiei innatat: humidæ sunt etiam, quibus sustinetur, membranæ: humidus etiam est, in quo jacet, locus; ad hæc injucundorum fugâ, & gratorum desiderio movetur; unde fit ut, tanquam arboris ramus, huc & illuc agitetur, sursumque & deorsum fluctuet. Quapropter fœminæ juniores hoc affectu tentantur, sed ætate provectiores eo vacant; nam quibus ætas, & vita, & mens est magis vaga, eæ errabundum etiam habent Uterum: natu verò grandioribus stabilis est, & ætas, & vita, & mens, & Uterus [p]. Hæc ex *Utero Suffocatio* mulieribus solis contingit.

Alia Uteri mala. Porrò quædam huic parti mala incidunt, quæ cum viris communia habet, sicut *inflammatio*, & *sanguinis profluvium*: cum illis etiam communes habet notas, febres, pulsûs defectum, frigus, suppressionem vocis. Atqui ex *sanguinis profusionibus* mors maturiùs sequitur, quippe quæ hominem quasi jugulent.

DE

SATYRIASI.

CAP. XII.

Satyriasis nomen. SATYRI, *Baccho* sacri, in picturis, atque statuis, cum arrecto pene exprimuntur, quod Deorum istorum libidinis signum est. Est etiam morbi quoddam genus, quod laborantis pudenda arrigit; id *Satyriasis* [q] dicitur propter similitudinem quam cum Deorum figurâ habet.

[p] Quædam, ex hoc Capite, passim excerpsit *Aëtius* (Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 68.)
[q] Aliorum Medicorum, excepto *Themisone*, nullum hanc Passionem conscripsisse tradit *Cœlius*. (Acut. Morb. L. 3, c. 18.)

Signa. Eſt autem effrænata commiſcendi corporis libido; ſed venere nihil quicquam relevantur, neque multo aſſiduoque coitu minuitur arrectio. Adeſt nervorum omnium convulſio: tendines, inguina, & partes inter inguen ac femur diſtenduntur: pudendorum inflammatio eſt, ac dolor: in facie rubor ineſt, & humor quidam roſcidus; ſilentes obambulant, triſtes, ac demiſſi, utpote ob mali turpitudinem dejecti. At ſi hominis verecundiam morbi vis exſuperet, linguam non continent, quin obſcœna proloquantur, neque ſibi temperare poſſunt, quin palam rem habere tentent; ita mente turbantur, ut indecora omnia perpetrent, neque ullo modo ſeſe continere valeant. Siticuloſi ſunt: pituitam multam evomunt: labia eorum ſpumâ obteguntur, ſicut in hircis fit libidine æſtuantibus, ſimilem etiam his odorem exhalant. Urinam, poſt diuturnam ejus ſuppreſſionem, reddunt, ſed albam, craſſam, ſeminique ſimilem; alvus ſoluta eſt; laterum & alarum ſpontanei pruritus; convulſionibus vexantur; cibum faſtidiunt, vel cum voracitate & tumultu rapiunt.

Signa exitioſa. Quòd ſi morbus ad exitium tendat, inflantur, & eorum venter in tumorem aſſurgit: tendines omnes atque muſculi intenduntur: corpus ægrè movetur: contrahuntur artus; pulſus parvus, debilis, inordinatus.

Morbi ſolutio. Hæc omnia interdum ſolvit alvus multis pituitoſis bilioſiſque dejectionibus perturbata; ſimiliter etiam vomitus. Periculo non vacat medela, quæ per ſomnum longum & profundum quæritur; ſiquidem multus ſomnus nervos refrigerat, & reſolvit, & ſtupefacit; torpor autem & frigus *Satyriaſi* medetur.

Quos, & quando occupet. Morbus vere, & æſtate, præcipuè naſcitur. Ex ætatibus, adoleſcentulos, atque juvenes invadit, & præſertim illos, quibus eſt natura in venerem proclivis. Affectus acutiſſimus, atque turpis, qui plerumque intra ſeptimum diem hominem conſumit. Quidam tradunt fœminas[r] etiam eodem implicari malo, iiſdemque libidinis agitari furiis, cæteraque omnia pari modo perpeti. Ego ſanè laſciviam quandam humidis ineſſe fœminis, ita ut multam humoris copiam effundant, perſuaſum habeo: verùm *Satyriaſin* id eſſe minimè conceſſerim. Neque enim ex naturâ in hoc malum propenſæ ſunt: ſiquidem frigida earum eſt temperies; præterea partibus, quas habet *Satyrus*, (unde nomen morbus traxit) ad arrectionem aptis deſtituuntur. Neque verò *Hyſterica Suffocatione* laborant viri, quoniam Uterum ii non habent.

---

r Ita tradit *Cœlius Aurelianus*, (Acut. Morb. L. 3, c. 18.) & *Soranus*, (Aët. Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 82.) cujus ſcripta *Cœlius*, ut ipſe ait, Latinizanda ſuſcepit.

A R E-

ARETÆI
CAPPADOCIS,

DE

CAUSIS, ET SIGNIS
DIUTURNORUM MORBORUM,

LIBER PRIMUS.

DE

DE DIUTURNIS AFFECTIBUS.

PROOEMIUM.

CAP. I.

DIUTURNORUM Morborum dolor plurimus, tabefcendi tempus longum, & incerta eft curatio. Nam vel ex toto depelli nequeunt, vel propter levem errorem revertuntur. Laborantes enim in medelâ non ad ultimum perfeverare fuftinent, vel fi in eâ perfiftant, tamen in longâ victûs ratione delinquunt. Quòd fi ad hæc dolore plena curatio accefferit, per famem, fitim, & amarorum medicaminum affumtionem: & præterea adhibeantur cruciatus, vel incifionis, vel uftionis, quibus, in Affectibus Diuturnis, neceffariò utimur, hæc ita refugere folent ægri, ut mortem potiùs fubire defiderent. Tum verò in ferendis ægroti moribus, & in variandâ medicinâ, & in gratis rebus ei citra noxam indulgendis, in eoque blandè alloquendo, Medentis ars perfpicitur. Oportet autem ut æger ipfe fortis fit, & cum Medico adversùs morbum confpiret. Is enim quando corpus tenaciter occupaverit, non modò celeriter confumit illud exeditque, verùm etiam fenfus ipfos pervertit, ipfamque animam in furorem agit per corporis impotentiam. Hujufmodi *Infaniam* & *Melancholiam* effe animadvertimus, de quibus poftea dicetur; in præfentiâ de *Cephalæa* fermonem faciemus.

DE CEPHALÆA, SIVE DOLORE CAPITIS.

CAP. II.

Cephalalgia, & Cephalæa.

SI caput leviter, temporariâ quâvis de causâ, doleat, licèt per plures ita dies continuet, *Cephalalgia* dicitur. Verùm fi longo tempore maneat dolor, ac per diuturnos & frequentes circuitus redire jam affuefcat, & majora fuperveniant mala, quæque magis difficulter ad fanitatem perducuntur, id genus *Cephalæam* appellamus.

Species

Species ejus complures ſunt. Quibuſdam dolor eſt perpetuus, levis quidem ille, ſed nunquam intermittens. Nonnullis, tanquam febris quotidiana, per circuitum, ſingulis diebus revertitur. Alios ab occaſu ſolis uſque ad meridiem infeſtat, quo tempore ex toto deſinit; vel a meridie ad veſperam, vel etiam ante id tempus ad noctem uſque porrigitur: id genus non diu ſolet inhærere. Nonnullis caput totum dolet, idque nunc in dextrâ, nunc in ſiniſtrâ parte, aliàs in fronte, vel ſincipite: quæ omnia vago more fiunt in eâdem die. Cephalææ Species.

Quibuſdam dolet dextra tantùm, vel ſiniſtra ejus pars: & intra terminos, quibus alterum ex temporibus, & auris, & ſupercilium unum, & alter oculus continetur, uſque ad mediam capitis partem, quà naſus id in æquas portiones dividit, in dimidiâ, inquam, capitis parte remanet dolor, neque in alteram tranſit. Id malum *Heterocrania* vocatur; neque leve vitium eſt, licèt intermiſerit, aut exiguum eſſe videatur. Nam ſiquando acutè urgeat, hominem turpibus ac vehementibus malis afficit; facies convellitur, & diſtorquetur: oculi, vel intenti, cornuum inſtar, rigent, vel huc & illuc intrò vertuntur, cum convulſione, ac vertigine: in iiſque dolor ad eorum uſque membranas altè deſcendit: ſudor non coërcendus: repentinus tendinum dolor, perinde ac ſiquis ligno plagam his inflixerit: accedit nauſea, biliſque vomitus: homo deinde prolabitur, &, ſi malum adhuc vehementiùs increſcat, præcipitatur in exitium. At ſi id minùs grave ſit, neque periculum mortis inferat, inveteraſcit tamen, multamque ſecum corporis ſegnitiem trahit, & gravitatem capitis, & moleſtiam, & vitæ tædium. Lucem prorſus refugiunt, quia tenebris mitigatur dolor; nihil jucundi aut audire, aut videre ſuſtinent; olfaciendi vitioſum habent ſenſum, neque gratis odoribus delectantur, & graveolentia quoque horrent; vitam ſibi ipſis inviſam trahunt, mortemque exoptant. Heterocrania.

Horum cauſa eſt cum ſiccitate frigus. Quòd ſi diu moretur & invaleſcat morbus, dolores ſubſequitur affectus, quod *Scotoma*, (ſive *Vertigo*,) dicitur. Cauſæ.

DE
SCOTOMATICIS,
SIVE
VERTIGINOSIS.
CAP. III.

SI tenebræ offundantur oculis, caputque in turbinis modum circumagi videatur, & intra aures ſonitus fiat quaſi ruentium cum murmure fluviorum, aut tanquam venti inter vela perſtrepentis, vel audiatur fiſtularum ac tibiarum clangor, ſive tracti ſtridor plauſtri, *Scotoma*, (ſive

Vertiginem,) id vocamus. Malum ſatis grave, licèt dolentis tantùm capitis fuerit ſymptoma, ſive poſt *Cephalæam*, ſive per ſe, vetus eſſe jam affectus cœperit. Nam niſi hæc decedant, & perſtet etiam verrigo, vel ipſa ſuis comitata ſymptomatis, nullâ adhibitâ curatione, ad ſummum pervenerit, morbus, *Scotoma* dictus, oritur: qui ex humidâ frigidâque causâ procreatur. Porrò, ſi inſanabilis evadat, aliis morbis initium præbet, ut *Inſaniæ*, *Melancholiæ*, *Epilepſiæ*, ſuis cuique accedentibus ſymptomatis. In *Scotomate*, capitis ſubeſt gravitas: inter multas tenebras quorundam ante oculos ſplendorum emicatio: aſtantium ac ſuimet ignoratio. In incremento mali, membra hominis reſolvuntur, iſque humi reptat: nauſea fit, & vomitus aut pituitæ, aut flavæ, atræve bilis. Flavæ bili ſuccedit *Inſania*: atræ *Melancholia*: pituitæ *Epilepſia*; in omnibus enim morbis, ſimilis horum ſucceſſio eſt [a].

DE
EPILEPSIA,
SIVE
MORBO COMITIALI.
CAP. IV.

VARIUM ac prodigioſum morbi genus eſt *Epilepſia*: in acceſſionibus efferа, & peracuta, ac mortifera; ſiquidem una interdum acceſſio hominem rapit. Quòd ſi huic aſſueverit æger, vitam quidem trahit, eamque cum turpitudine, & ignominiâ, & dolore: morbum tamen ipſum vix depellit, qui optimis præcipuè ætatibus, perque vitæ tempus pulcherrimum, pueritiam ſcilicet atque adoleſcentiam, inhærere conſuevit.. Interdum ab ætate aliquâ grandiori tollitur, & cum ipſo vitæ flore terminatur; & tum quidem nonnullos e pueris, tanquam eorum pulchritudini invideret, deformitate vitians, hos, vel cum manûs impotentiâ, vel cum vultûs diſtortione, vel ſenſu aliquo deſtitutos relinquit. At ſi lateat, quoad altas radices egerit, neque medicinæ ope, neque æratis mutationibus, expelli poteſt, ſed uſque ad mortis diem continuat. Ad hæc, malum dolore plenum eſt, cum convulſionibus, & membrorum atque luminum diſtortionibus; interdum quoque animum

[a] Aliqua de *Scotomaticis* habentur apud *Aëtium*, (L. 6, c. 7.) quæ ſe ex *Archigene*, & *Poſidonio* afferre teſtatur; quibus ex *Authoribus* quædam, iiſdem verbis expreſſa, mutuatus eſt *Galenus*. (De Loc. Affect. L. 3, c. 12.) Sed vix quicquam in *Aëtio* invenitur iis, quæ in hoc *Aretæi* Capite legimus, planè ſimile.

in *Furorem* agit. Triſtiſſimum acceſſionis eſt ſpectaculum : turpis etiam eſt deceſſio, quæ per urinas fit, & ſpontaneam ventris dejectionem.

Sed & ignominioſum quoque hoc eſt morbi genus ; homines quippe exiſtimant, hunc iis, qui in *Lunam* [b] deliquerint, immitti : quapropter *Sacer* etiam *Morbus* dicitur ; quod autem nomen aliis de cauſis indi potuit : vel ob mali magnitudinem, *Sacrum* enim idem, quod *Magnum*, ſignificat ; vel propterea quòd non humanâ, ſed divinâ tantùm ope, hunc curari poſſe creditum eſt ; vel quia (Δαίμων) *Deus* [c] aliquis in hominem ingreſſus eſſe putetur ; vel fortaſſe horum ſimul omnium cauſâ, *Morbus Sacer* appellatus eſt. Unde Morbus Sacer appelletur.

Cæterùm quæcunque in hoc, tanquam acuto affectu, eveniunt, ſuprà declaravimus. Signa. Quòd ſi inveteraverit, ne per intermiſſiones quidem ægri citra noxam degunt, ſed ſegnes, & languidi, & demiſſi ſunt, hominumque aſpectum atque conſuetudinem devitant, neque ætate procedente quicquàm mitiores evadunt ; vigiliis premuntur : per quietem multis atque prodigioſis ſomniis exterrentur : cibum faſtidiunt, & ægrè concoquunt : coloris vitioſi ſunt, & quaſi plumbei : in diſcendo, propter mentis atque ſenſûs tarditatem, ſegnes : auditum habent gravem, in capite ſonitus quoſdam, ac tinnitus : lingua neque planè voces exprimit, neque ex ſententiâ loquitur : quod vel ex naturâ morbi fit, vel propter vulnera in acceſſionibus huic illata ; convulſionibus infeſtantur : in ore lingua variis modis contorquetur ; & interdum mentem ita perturbat hic affectus, ut homines fatui prorſus evadant. His etiam mali cauſa eſt cum humiditate frigus.

DE
MELANCHOLIA,
SIVE
ATRA BILE.
CAP. V.

SI atra bilis in acutis morbis ſurſum prorumpat, valde mortifera eſt ; neque, infrà exiens, periculo vacat [d]. In longis, ſi per inferiora prodeat, in *Dyſenteriam*, & jocinoris dolorem deſinit ; fœminis autem vice menſtruorum purgatio eſt, ſi, quoad cæteras res, periculosè

---

[b] Inde opinio hæc invaluit, quòd certis *Lunæ* periodis, morbus hic in quibuſdam reverti ſolet. *Epilepticus* igitur, ab *Alexandro Tralliano*, (L. 1, c. 15.) Σεληνιακὸς, & a S^to^ *Matthæo*, (C. 17, v. 15.) Σεληνιαζόμενος vocatur ; ubi etiam, cùm a *Domino noſtro* curaretur ægrotus, Δαίμων [c] exiiſſe dicitur. Multa de vulgari illâ opinione, circa *Dei* alicujus in homines affectu hoc laborantes ingreſſum, eleganter ſcribit *Hippocrates*. (L. de *Morbo Sacro*.) [d] Hippoc. Aph. 22, § 4.

non

Melancholia unde, & qualis. non se habeant. At si sursùm tendat, vel ad stomachum, vel ad septum transversum, *Melancholiam* parit. Inflationes enim facit, & ructus fœtidos, piscium odorem exhalantes: flatus etiam infrà cùm sonitu transmittit; & mentem quoque pervertit. Quamobrem ita laborantes, *Melancholicos* pariter, & *Inflatos*, Veteres appellârunt. Aliis neque flatus, neque atra bilis innascitur: sed iracundia mera, & mœror, animique maxima dejectio. Hos etiam *Melancholicos* vocamus, eò quòd *bilis iram*, *nigra* verò *multam* atque *efferam* significet; cui rei testimonio est *Homerus*, ubi hæc inquir,

quos astitit inter
Heros *Atrides* ductorum dux *Agamemnon*
Corde dolens, *atra* cui pectora plena tumebant
Ira, fulgentique oculi velut igne micabant [c].

Tales fiunt *Melancholici*, cum ex malo jamjam perituri sunt.

Melancholiæ & Insaniæ differentia. Est autem *Melancholia* animi mœror, propter certam quandam opinionem, febris expers. Et mihi quidem videtur illa *Insaniæ* principium esse, & pars. Nam *Insanorum* nonnullis ad iracundiam, aliis ad hilaritatem prona mens est; *Melancholicis* autem in tristitiæ tantùm & hilaritatis vicissitudine persistit. Porrò maximam vitæ partem *Insani* transigunt, desipientes, atque turpia & atrocia facinora perpetrantes; *Melancholici* verò non unâ ac eâdem specie singuli laborant; sed aut veneni suspicionem habent: aut hominum consuetudinem perosi in deserta fugiunt: aut superstitione capiuntur: aut vitam oderunt. At si ex mœrore aliquid interdum relaxationis habeant, hilaritas plerisque supervenit, qui tum aguntur in *Furorem*.

Ubi inhæret Melancholia. Jam modis quibus, & ex quibus locis, vitium contrahatur, subjiciam. Quòd si in præcordiis immoretur causa, circa septum transversum convolvitur, *Melancholicisque* suprà, vel infrà, exit bilis. At si caput etiam per consensum afficiat, tunc immoderata iracundia per maximum vitæ spatium in hilaritatem ac risum commutatur, iique insaniunt, magis ex incremento morbi, quàm dolore affectûs.

Quos, & quando occupet. In utroque siccitas causa est. Viri, aut etiam his minores, & *Melancholia* solent, & *Insania* corripi; viris autem mulieres violentiùs perfurunt. Ætas constans, quæque hâc paulùlum minor est, his affectibus maximè patent. Eosdem æstas, & autumnus creat: ver judicat.

Adventantis Signa. Porrò signa, ex quibus conjectare licet, haud obscura sunt; etenim in initio *Melancholiæ*, vel quieti præter rationem, vel morosi sunt, & demissi, & tardi, sine manifestâ quâvis causâ: ad hæc, iracundi fiunt, & dejecti: vigiliâ premuntur, & e somnis cum tumultu excitantur.

Incrementum. Si increscat malum, vehementi etiam terrore percelluntur, quo tempore veracia fiunt somnia, horrifica, & manifesta: quodcunque enim

[c] Iliad. A, v. 101. Ita *Virgilius*,
Hic verò *Alcidæ* furiis exarserat *atro*
Felle dolor. Æneid. 8, v. 219.

futuri

futuri mali ſupra modum horrent, id eorum oculis repræſentat inſomnium; ad ſententiam permutandam prompti; turpes, parci, & avari: ac paulò pòſt ſimplices, profuſi, & munifici, idque non ex animi virtute, ſed affectûs varietate. Si vehementiùs adhuc urgeat, homines odio habent, & eorum vitant conſortia: inaniter queruli ſunt: vitæ maledicentes, mortiſque cupidi. Multis ita ſenſu deſtituitur, & ad fatuitatem tendit animus, ut omnium rerum ignari, ac ſuimet immemores, more brutorum vitam exigant. Corporis etiam oritur malus habitus: color eſt ex atro viridique permixtus, ſi non infrà prodeat bilis, ſed per univerſum corpus unà cum ſanguine diffundatur. Voraces, & nihilominus tenues ſunt; deeſt enim ſomnus, qui per cibi ac potionis digeſtionem membra illis confirmet: porrò hæc e corpore vigiliæ pellunt atque diſſipant; quapropter alvus ſicca eſt, neque quicquam reddit: aut id, quod excernit, aridum, & rotundum, & bilioſum eſt, humore quodam atro circumfuſum; urina pauca, acris, bile tincta. Inflationes habent in præcordiis, ructus graveolentes, viroſos, quaſi e ſalinâ exhalarent, & interdum acris quidam humor cum bile prorumpit; pulſus ferè parvus, ſegnis, imbecillis, creber, frigori ſimilis.

Famâ traditum eſt, quendam ita laborantium, cùm eſſet deſperatus, puellam deperiiſſe, cùmque Medici nihil proficerent, ab amore fuiſſe ſanatum. Hunc equidem ab initio amore exarſiſſe ſuſpicor: & inde triſtem ac demiſſum eſſe factum, quòd ſpe puellæ decidiſſet, *Melancholicumque* popularibus ſuis viſum exiſtimo. Vir quidem iſte amorem ſuum fateri noluit; poſtquam autem virginem eodem deſiderio incenderat, animi receſſit languor: homo iracundiam ac mœrorem diſpulit, & per gaudium ex triſtitiâ evaſit liber; atque ita amore Medico ad ſanitatem rediit. Melancholici Hiſtoria.

DE
MANIA,
SIVE
INSANIA.

CAP. VI.

INSANIÆ modi ſpecie complures ſunt, genere duntaxat unus. Eſt enim diuturna ex toto mentis alienatio, ſine febre. Nam ſi- quando accedat etiam febris, ea, non ut *Inſaniæ* propria, ſed ex alio aliquo caſu incidit. Porrò, in ebrietate, vino mens incenſa deſipit; Inſaniæ definitio.

eſculenta etiam aliqua furorem creant, ut mandragora, & hyoſcyamus; ſed hi caſus *Inſaniæ* nomine neutiquam vocantur: etenim & ſubitò oriuntur, & celeriter conquieſcunt; *Inſania* verò ſtabilis eſt, ac permanens. Neque verò *Delirium*, quod in ſenectutem incidit, *Inſaniæ* huic quicquam habet ſimile; illud enim ſenſuum torpor quidam, & mentis ſtupefactio eſt, ex frigore proveniens: *Inſania* autem ex calidâ ſiccâque causâ oritur, & in agendo turbulenta eſt; præterea, *Delirium* a ſenectute incipiens neque intermittit, neque finitur ante mortem: *Inſania* verò & intermittit, &, adhibitâ curatione, ex toto deſinit. At receſſio imperfecta eſt, ſi non per idoneæ medicinæ opem, ſed vel ex morbi conſuetudine, vel ex tempeſtatis clementiâ, decedat. Quoſdam enim integros viſos, aut veris tempus, aut error in victûs ratione, aut fortuita iracundia in morbum rurſus conjecit.

Quibus, & unde Melancholia & Inſania contingat.

Huic vitio maximè patent, qui naturâ iracundi ſunt, acres, actuoſi, faciles, hilares, ludibundi; eodem quoque tentantur, qui contrariæ ſunt naturæ, uti ſegnes, triſtes, in diſcendo tardi, ſed laboris patientes, cùmque aliquid demum edidicerint, ejuſdem rurſus obliviosi; cum eo tamen, ut poſterioris hujus generis homines in *Melancholiam* magis proclives ſint: prioris naturæ viri potiùs *inſaniant*. Ex ætatibus, ii, quibus calor eſt & ſanguis plurimus, pubeſcentes ſcilicet, atque juvenes, quibuſque omnium rerum vigor ſuppetit, in *Inſaniam* maximè aguntur; ii verò, quibus ex atrâ bile calor ſuccenditur, corporiſque habitus in ſiccum permutatur, *Melancholici* faciliùs evadunt. Idem malum infert victûs ratio, ut edacitas, & ſatietas immodica, & ebrietas, & libido, & veneris deſiderium. Mulieres interdum furunt, eo quòd earum corpora purgationis indigent, quo tempore uteri viro jam maturi fuerint; aliæ non ita facilè, ſed cùm eas occupaverit furor, vehementiſſimè inſaniunt. Et hæ quidem cauſæ ſunt; eædem quoque viros inflammant, ſi conſueta ſanguinis, aut bilis, aut ſudoris, quâvis de causâ ſuppreſſa fuerit excretio.

Inſaniæ Species.

Jam verò, quibuſcunque cum hilaritate *Inſania* eſt, noctes dieſque rident, ludunt, ſaltant: in libidinem palam feruntur: &, tanquam ex certamine aliquo victoriam adepti, cum coronis incedunt; ſpecies hæc aſtantibus innoxia eſt. Alii verò, qui cum iracundiâ furunt, etiam veſtes ſuas aliquando diſcindunt, & miniſtros obtruncant, & ſibimet ipſis mortem conſciſcunt; & hæc quidem ſpecies non ſine periculo eſt etiam eorum qui interſunt. Species autem ſunt innumeræ. Qui ingenioſi, & eruditi ſunt, *Aſtronomiam* ſine præceptore, *Philoſophiam* per ſe ipſos callent, *Poeticæ*, tanquam ex afflatu *Muſarum*, periti ſunt; ita vel in morbis aliquid emolumenti habet liberalis inſtitutio. Rudes autem & indocti homines, vel pondera circumferunt, aut lutum in fictilia efformant, aut fabrilem artem exercent, aut lapides dolant. Vanis etiam opinionibus addicti ſunt; etenim homo fuit, qui ne ampullæ quædam deciderent, metuebat, *quoniam ex iis unam ſe eſſe arbitraretur:* & alius quidam, laterem eſſe ſe exiſtimans, bibere prorſus noluit, ne humore diffluerет.

Hæc etiam Historia famâ divulgata est: Faber erat quidam, qui cùm esset domi, prudens omnino fuit artifex, ligna peritè metiebatur, scindebat, complanabat, clavis connectebat, aptabatque, domum solerter exstruebat: cum iis, qui opera locabant, colloqui, pacisci, justamque poterat laboris mercedem exigere. Is adeò intra locum, ubi artem exercebat suam, mente planè constabat; at si vel ad forum, vel ad balneum, vel aliò, quâvis de causâ, esset egressurus, instrumenta deponens primò ingemiscebat, deinde in ipso exitu constringebat humeros, postquam autem e domesticorum conspectu, & ab opere suo, ejusque limitibus processisset, homo prorsus insaniebat: & si reverteretur illico, redibat etiam ad se; ita mens ejus & artis locus iisdem erant circumscripta terminis. *Insani Historia.*

Morbi hujusce causa in capite ac præcordiis continetur, quæ modò simul laborare incipiunt, modò sibi invicem labem communicant. Verùm in *Melancholia*, & *Insania*, præcipua visceribus inest mali sedes; quemadmodum in Phreniticis caput sensusque præcipuè tentantur. Etenim hi vitiatum habent sensum, quæque non adsunt, tanquam præsentia, intuentur, quæque alii nemini apparent, istis ante oculos obversantur; *Insani* autem videndi sensu rectè utuntur, de visis tantùm, sicuti oportet, non judicant. *Ubi Insania hæreat.*

Quòd si malum vehemens sit, sensus habent distinctos & acutos, suspiciosi sunt, iracundi sine causâ; præter rationem tristes ii, quibus ad mœrorem tendit *Insania*: ii verò, quibus ad hilaritatem spectat, alacres; alii ultra modum vigilant; utrorumque vultus immutatur [f]: adest capitis dolor, vel certè gravitas; in audiendo acuti, sed mente sunt tardissimi; in quibusdam peculiariter fiunt sonitus ac tinnitus aurium, ut etiam fistulas tubasque audire videantur. Si malum adhuc invalescat, inflationes habent: nauseant: in sumendo cibo voraces atque avidi, quoniam vigiliis premuntur; vigilia autem famem excitat [g]; neque verò, ut ægri solent, extenuantur; & ex his quoque *Melancholici* ferè habitiores sunt; pallore etiam suffunduntur; at si viscus ullum inflammetur, minuitur appetitus, & nutritio; oculi cavi fiunt, neque connivent; cœruleæ quædam vel nigræ imagines ante oculos observantur iis, qui in *Melancholiam* feruntur: magis autem rubicundæ & puniceæ istis, qui ad *Insaniam* tendunt, ita ut quibusdam quasi fulgure perstringantur lumina, ipsique, tanquam fulmine afflati, percellantur; aliis oculi rubent, & cruore suffunduntur. *Incrementum.*

At in morbi statu, semen effluit: effrænata veneris libido, neque ullus pudor, aut mora est, quin eâ palam utantur: monitis autem, vel objurgatione, ad iram incitati, vehementissimè furunt. Cæterùm alius *Status.*

---

[f] Græca sunt, ἀλλοιώδεες τὰς ὄψιας: quæ *Crassus* vertit, *visio depravata est*. Hæc autem in nostrum sensum verti possunt, cùm ὄψις vultum pariter ac oculos significet; & ita debent, quia antea *Insanos* videndi sensu rectè uti dictum est. [g] Verba *Hippocratis*. (Epidem. L. 6, § 4.)

jam alio modo insanit; quidam effrænatè currunt, & ad eundem locum ignari revertuntur; quidam longo pòst tempore ad suos se recipiunt; alii vociferantur, de latrocinio, aut vi illatâ, conquerentes; alii ab hominum conspectu in deserta fugiunt, & cum semet ipsis tantummodo versantur.

Remissio. Quòd si morbus remittere jam incipiat, segnes, quieti, mœsti sunt; quia jam in notitiam mali venientes calamitate suâ affliguntur [h].

Alia Insaniæ Species. Quidam membra sibi conscindunt, Dîs suis, quos id a se exposcere credunt, ex religiosâ quâdam opinione gratificari se existimantes. Id genus *Furoris* in persuasione quâdam omnino consistit, cùm in aliis rebus sapiant. Excitantur autem, aut tibiæ cantu, aut hilaritate, aut temulentiâ, aut præsentium hortatu. *Furor* hic a Dîs immittitur [i]. Postquam autem conquieverint, hilares, & curâ soluti sunt, Deorum sacris se initiatos esse censentes; decolores tamen, & extenuati, & infirmi ex vulnerum doloribus diu remanent.

DE PARALYSI, SIVE NERVORUM RESOLUTIONE.

Cap. VII.

Genera Resolutionis. Apoplexia. APOPLEXIA, *Paraplegia*, *Paresis*, *Paralysis*, ejusdem generis sunt omnia. Nam in his, vel motus, vel tactus, vel uterque deficit: interdum etiam mens, aut alius aliquis sensus. Sed *Apoplexia* quidem totius corporis, & sensûs, & mentis, & motûs resolutio est; quo fit, ut vehemens *Apoplexia* nullo modo, imbecillis difficulter, solvi possit [k]. Paraplegia. *Paraplegia* verò tactûs motûsque resolutio est, Paralysis. sed in parte tantùm aliquâ, ut manu, vel crure. *Paralysis* autem, in Anæsthesia. genere, motûs tantùm & actionis est defectio. Quòd si fortè tactus per se defecerit, quod tamen rarissimè contingit, *Anæsthesia*, (sive *sensus privatio*,) potiùs quàm *Paresis*, appellatur. Et si *Hippocrates crus*, *quod*

---

[h] Multa iis, quæ in hoc Capite leguntur, similia habet *Aëtius*, (L. 6, c. 8.) ex *Archigene*, & *Posidonio*, deprompta. Illic etiam istorum Medicorum, in affectu hoc, curandi ratio legi potest, cui *Aretæi* Methodum convenisse verisimile est: sed hujus de hâc re scripta perierunt.
[i] *Aretæum* de *Gallis Cybeles* loqui, in Dni *Fabricii* Libro notatum est. *Furorem* hunc Ἐνθουσιασμὸν appellat *Galenus*. (Def. Med.) [k] Hippoc. Aph. 42, § 2.

in directum jacet, *Apoplectum*[1] dicit, per hanc vocem, id emortuum esse, & inutile, & insanabile significat; quod enim in toto corpore vehemens *Apoplexia* est, idem *Paraplegiam* esse in crure denotat. *Paresis* autem vesicæ propria est, cùm urina, contra voluntatem, vel supprimitur, vel effluit. At palpebrarum, & malarum, quique in maxillis sunt, musculorum, & menti in alterutram partem diductio, si per nervorum contractiones ista pervertantur, *Canina* dicitur *Convulsio*. Genuum verò resolutionem, sensûsque brevem stupefactionem, & exanimationem, & lapsum, *Lipothymiam*, (sive *Animæ defectionem*,) nominamus.

Paresis.

Canina Convulsio.

Lipothymia.

Resolvuntur itaque membra, modò sigillatim, ut supercilium per se, aut digitus: aut etiam his majora, sicut manus, vel crus; modò plura simul. Et aliàs dextra tantùm, aut sinistra, aut aliqua seorsim membra, aut ea simul omnia, idque ex integro, vel leviùs, idem patiuntur; quod non in iis solùm obtinet, quæ a se invicem distant, & eodem nomine vocantur, & comparia sunt, ut oculis, manibus, & cruribus: sed in illis etiam, quæ continua sunt, ut in dimidiâ parte nasi, itemque in linguâ, usque ad limites, qui hanc in æquas portiones dividunt, & in alterâ tonsillarum, & in dimidio faucium, ac gulæ. Ego sanè stomachum etiam, & intestina, & vesicam, & rectum intestinum, usque ad ejus principium, eodem modo interdum affici existimo; at hæ partes, quæ intra corpus resolvuntur, latent & conspectum effugiunt. Dimidiatæ quoque sunt istarum partium actiones; quam ob causam membra tantùm dimidia vitiari arbitror, & in duas portiones a morbo dividi. Hæc utique res argumento est, dextras partes a sinistris, facultate naturali, & morbi in eas Crisi, differre; æqualis enim est causa inhærescens: communes etiam primæ morbi occasiones, sive frigus fuerit, sive cruditas; ambæ tamen partes vitio non sunt æquè opportunæ; natura autem ex æquo valens est, ubi subjecta, in quæ agit, æqualis sunt potentiæ: ubi verò inæqualia sunt, fieri non potest, ut idem hæc in utrisque efficiat. Cæterùm si infra caput principium aliquod afficiatur, uti medullæ spinalis membrana, partes, quæ eodem nomine vocantur, & etiam continuæ sunt, resolvuntur; dextræ, si nervi dextri læsi fuerint: si sinistri, lævæ. At si mali principium sit in capite, nervis affectis dextris, sinistræ resolvuntur partes: lævis itidem patientibus, dextræ. Hujus rei causa est, quòd nervorum situs juxta originem invertitur; etenim dextri non in directum ad dextras partes, usque ad finem, pertingunt: sed utrique, origini suæ inserti, continuò se invicem transeunt in figuram literæ Græcæ X, ad oppositam parrem tendentes. Utque in summâ dicam, sive totum simul corpus, sive aliqua membra, vel ab alterutrâ, vel ab utrâque parte resolvuntur, nervi interdum, qui a capite oriuntur, laborant, qui, ut paucis dicam, sensu facilè privantur, sed, per se ipsos, motum haud ita facilè amittunt: iidem, si per consensum, ab his qui motui inserviunt,

Quomodo partes quæque resolvantur.

[1] Epidem. L. 3.

aliquid vitii contraxerint, motûs quoque paululum deperdunt : aliquid enim motûs, quanquam haud ita multum, naturaliter habent per se. Interdum verò læduntur nervi, qui ex aliis musculis exeuntes in aliis terminantur ; & hi sunt, qui præcipuam motûs partem continent, eumque capitis nervis impertiunt ; ab istis enim plurimum motûs hi derivant, licèt per se habeant paululum ; isti igitur motûs defectionem præcipuè patiuntur : raró autem, aut, ut ego arbitror, nunquam, per se sensum amittunt. Et si fortè fasciculus quispiam nervorum, qui ex osse quovis proficiscentes in alio finiuntur, vel exsolutus fuerit, vel disruptus, impotentes fiunt & trahuntur partes, sensu tamen non privantur.

Paraplegiæ Species.

Porrò hæ sunt *Paraplegiæ* species. Nonnunquam artus cum extentione resolvuntur, neque flecti rursus possunt : in quo casu, membra prælonga apparent. Interdum cavi fiunt, neque in longitudinem extendi queunt : & siquis eos, ceu ligna adaptans & radens, violenter extendere conetur, breviora, quàm in naturali statu, videntur. Has ambas species patitur *Oculi Pupilla* : nam & in magnam amplitudinem diffunditur, quem affectum Πλατυκορίαν, (sive *Pupillæ amplificationem*,) & Μυδρίασιν etiam dicimus ; & in angustum contrahitur, quod vitium *Phthisin* ego appello.

Pupillæ Paraplegia.

Vesicæ Paraplegia.

Resolvitur etiam *Vesica*, ut munia sua nequeat exequi : idque vel cum extentione, ubi præ impotentiâ urinam effundit ; aut in seipsam convolvitur, neque, cùm plena est, urinæ quicquam potest excernere.

Paresis Causæ, & quinam huic, & quando, obnoxii sint.

Paresis causæ primæ sunt sex ; vulnus, ictus, frigus, cruditas, venus, vinolentia : & præter hæc, vehementes animi perturbationes, ut consternatio, timor, ac mentis dejectio, & in pueris etiam terror ; quibusdam nervos resolvit inopinatum atque ingens gaudium, & inexplebilis usque ad mortem risus. Sed hæ quidem causæ sunt primæ : ultima verò & præcipua causa est, innati caloris refrigeratio, quando is aut ab humiditate, aut a siccitate læditur ; ab hâc verò causâ, minùs, quàm ab illis, sanabile vitium est ; ex vulnere etiam, & nervi discissione, mortiferum est. Quod ad ætates pertinet, senes morbo hoc facillimè tentantur, & vix sanescunt ; pueri ad salutem facilè perducuntur. Ex tempestatibus, eundem hyems præcipuè, deinde ver, postea autumnus, æstas minimè parit. Habitus huic opportuni sunt, naturâ crassi, humidi, desides, & voluptatibus, brutorum more, dediti.

Signa.

Affectus itaque, cùm jam hominem occupaverint, evidentes sunt, ex motûs privatione, & ex nullo frigoris, aut caloris, aut vellicationis, punctionisve, aut alius cujusvis tractationis sensu. Raró fit, ut extremæ partes homini doleant ; sed ad sanitatem restituendam doloris vacatio æquè commoda est. Repentè mala hæc invadunt ; at siquando longiora etiam habeant initia, gravitas fit, & motûs difficultas, & torpor : modò frigoris sensus, modò ingens calor : somnus parvus, insomnia turbulentiora ; ubi illico resolvuntur.

Caninæ Convulsionis Signa.

At, in *Canina Convulsione*, non frequenter admodum contrahuntur omnes vultûs partes, sed dextræ ad sinistras, & sinistræ ad dextras tran-

seunt :

ſcunt: in quo caſu, mentum huc vel illuc multùm diſtorquetur, tanquam de ſede ſuâ mota foret maxilla; ſiquidem his interdum luxatus eſt articulus, cùm latè hiantes mentum in oppoſitam partem diſtraherent. Oculus læſæ malæ pervertitur, & cum palpebrâ inferiore palpitat: ſuperior etiam palpitat, modò cum oculo, modò ſine hoc. Diducuntur quoque labia a ſe invicem: & interdum ambo collabentia balbutiunt: & aliis arctè comprimuntur, ſimulque adducta ſolitum cum ſtrepitu ſputum expellunt. Convellitur etiam lingua, quippe quæ & ipſa ex muſculis nervìſque conſiſtat, & ad palatum ſecundùm latitudinem tota ejus continuitas repentè ſubſilit, ſonumque concuſſionis reddit. Convellitur etiam columella, & ſi os interiùs committatur, fit inopinatus fragor: at ſi id dehiſcat, columellam, nunc ſecundùm latitudinem palato adhæreſcentem, nunc cum vi, ac celeritate, ac ſonitu reſilientem, inſtar oſtrei, intueberis. Cæterùm *Caninis Convulſionibus* fraus ineſt quædam; ſiquidem inſpicienti ſanæ partes videntur laborare: etenim ob tenſionem, & colorem, & oculi amplitudinem, quod ſanum eſt offenſam pati creditur. Sed error deprehenditur & ex riſu, & ex locutione, & ex commiſſione partium; nam, quæ læſa ſunt, omnia cum ſonitu convelluntur: labium neque in ridendo, neque in loquendo, dimovetur: palpebra non volubilis eſt: oculus riget: in tactu omnis abeſt ſenſus; integræ verò partes & loquuntur, & connivent, & ſentiunt, & rident [m].

DE

PHTHISI.

CAP. VIII.

SI ex *Abſceſſu in Pulmone*, vel ex diuturnâ *Tuſſi*, vel ex *Rejectione Sanguinis*, intus oriatur pus, idque per tuſſim homo exſcreet, *Pye*, & *Phthiſis*, morbus dicitur. At ſi pectus, aut coſta ſuppuret, & per pulmones exeat pus, *Empye* vocatur. Quòd ſi poſt hæc *Pulmo*, tranſitu puris eroſus, *Abſceſſum* habeat, non jam *Empye* appellatur, ſed *Phthoes* nomen ſibi adſciſcit. Phthiſis definitio.

Adeſt autem in *Phthiſi* aſſidua febricula, interdiu quidem latens ob ſudorem refrigerationemque corporis, minimè tamen deſinens; etenim *Phthoes* proprium & peculiare ſignum eſt, ut circa noctem reſuſcitetur Signa.

---

m Aliqua, de *Paralyſi*, ex *Archigene*, habentur apud *Aëtium*; (L. 6, c. 28.) ſed pauca de ejus *Signis*: plura de *Curatione*. Cæterum Caput illud, in quo medendæ *Paralyſis* rationem expoſuit *Aretæus*, ad nos non pervenit.

atque emicet calor, rurſuſque per diem in viſceribus deliteſcat: illam autem detegit ægrotantium moleſtia, & imbecillitas, & colliquatio; at ſi per diem febris e corpore decederet, quî fieri poſſet, quin æger & carnem tunc, & vires repararet ſuas, & quiete aliquâ levaretur? Etenim, in proceſſu morbi, omnia etiam augeſcunt mala; pulſus parvus, obſcurus: vigilia: coloris languor: & alia quæcunque febricitantibus contingunt. Sputi ſpecies ſunt plurimæ; id enim aut lividum eſt, aut atrum, aut coloris ſaturi, aut ex albo pallidoque, aut ex viridi alboque permixti: idem vel latum, vel rotundum eſt: durum ac glutinoſum, vel rarum atque diffluens: modò cum odore fœdo, modò ſine quovis; omnia autem hæc ſunt puris ſpecies. Quicunque enim id vel aquâ, vel igne [n], explorant, mihi quidem *Phthoen* minimè videntur cognoſcere: ſiquidem non modò horum quæ exſpuuntur, verùm etiam ipſius ægrotantis aſpectus, certiores, quàm alius quivis ſenſus, morbi præbet notas; nam ſi vel de plebe quiſpiam hominem videat, pallidum, imbecillem, extuſſientem, conſumtum, hunc verâ *Phthoe* laborare ſtatim pronuntiat. Porrò, qui in pulmonibus quidem *Ulcus* non habent, longis autem febribus contabeſcunt, & frequenter, atque duriter, & imperfectè tuſſiunt, neque quicquam exſcreant, hos etiam *Phthiſicos* appellare conſuêrunt: & id ſanè non abſque causâ. Adeſt autem pectoris gravitas, (etenim infirmus pulmo eſt,) anxietas, moleſtia, cibi faſtidium: veſpere, algor: versùs auroram, rurſus fervor; ſudor ſuperiorum partium uſque ad pectus ipſo calore gravior: ſputa per tuſſim egeſta, ut ſuprà propoſui, varia.

Sputi Species.

Phthiſici deſcriptio.

Vox rauca eſt: cervix paululùm tortuoſa, gracilis, huc & illuc ægrè verſata, quaſi intenta; digiti tenues, ſed craſſi ſunt articuli, in iiſque oſſa tantùm videntur ſupereſſe, quia caro jam extabuit: digitorum ungues adunci; venter rugoſus atque latus, quia, præ macie, non jam, ut antè, carnis quaſi faſciâ continetur, neque rotunditatem ſervat ſuam; quâ de causâ ungues etiam incurvantur: ſiquidem caro iſta, quæ in eorum ſummitatibus abundabat, iiſque, ut fulcimentum quoddam, ſuberat, jam quaſi durum quid & ſolidum efficitur; unde & ipſorum unguium dolor eſt. Naſus acutus, atque tenuis: malæ cum rubore exſtant: oculi concavi, lucidi, micantes: vultus tumidus, palliduſque, aut lividus: tenuis malarum pars dentibus ita adhæreſcit, ut ridentium ſimiles ſint; omnino cadaveroſi ſunt. In eundem modum cætera ſeſe habent; ubique tenues, & carnis expertes: brachiorum nuſquam apparent muſculi: mammarum ne veſtigium quidem ſupereſt, & papillæ tantùm in conſpectum ſeſe offerunt; coſtas non modò perſpicuè dinumerare licet, verùm etiam, ubi deſinunt, intueri facile eſt: neque enim harum cum ſpinæ vertebris articulationes occuluntur, & earundem in os pectoris inſertiones patent; coſtarum interſtitia cava ſunt in rhombi figu-

[n] Nam in aquâ poſitum, ſubſidet: in igne, graviter olebit. Prænot. Coac. & Cœl. Aurel. Morb. Chronic. L. 2, c. 14.

ram,

ram, secundùm ossium circumferentiam : præcordia vacua, sursum reducta : abdomen, cum ilibus, spinæ cohærescit : articulos tibiæ, coxæque, & brachia conspicuos & prominentes habent, & carne destituuntur : spina etiam, quæ in cavo erat antea, supra vertebras exstat, musculis jam utrinque consumptis : totæ quoque scapulæ apparent, avis instar alarum, extensæ. His alvus cita superveniens mortifera est[o]; sin ad sanitatem spectent, signa perniciosis contraria accedunt.

Senes morbo huic assiduè obnoxii sunt, & ex eo minimè evadunt ; Phthisi obnoxii. juvenes autem, usque ad ætatis florem, ex *Rejectione Sanguinis*, in *Phthisim* decidunt, et possunt quidem, sed non sine difficultate, convalescere ; pueri, tussiculâ nonnunquam ad *Phthoen* usque vexati, ad sanitatem facilè revertuntur. Habitus in hoc vitium proclivis est iis, qui tenues sunt, qui pectus, duarum more tabularum, compressum, qui scapulas, alarum instar, protentas, qui guttur habent prominens, qui coloris candidi, qui rari sunt pectoris. Regiones frigidæ humidæque eidem opportunæ sunt.

DE
EMPYICIS,
SIVE
SUPPURATIS.

CAP. IX.

QUIBUS hominibus, in cavis locis, vel e regione pectoris, vel infrà, sub septo transverso, *Abscessus* fiunt, si per os exit pus, *Empyi*, (sive *Suppurati*,) vocantur ; at si per inferiora id dejicitur, *Apostematiæ* dicuntur. Empyi, & Apostematiæ. Ac intra pectus quidem, ex *Ulceribus*, vel in *Pulmone*, si *Phthisim* excipit, vel in *Membrana costas succingente*, vel in *Osse Pectoris*, vel infrà alibi, quà pulmo spinæ adhærescit, vel in aliâ quâvis *Pectoris* parte, ex his, inquam, omnibus, per pulmonem est puris excernendi via. Verùm ex *Ulceribus*, quæ in viscere quovis, infra septum transversum, oriuntur, ut in *Jocinore*, *Liene*, ac *Renibus*, idem per vesicam fertur : in mulieribus etiam, per uterum. Cuidam ego *Abscessum* in intestino quoque *Colo*, ad dextram partem prope jecur, scalpello aperui ; multumque inde puris effusum est, multum etiam, per renes & vesicam, ad plures dies profluxit, unde ad integritatem homo perductus est.

---

[o] Hippoc. Aph. 12, § 5.

Suppurationis Causæ. Cauſæ his omnibus communes ſunt, ictus, cruditas, frigus, & horum ſimilia. *Suppurationibus* autem in *Pectore* initium præbet longa *Tuſſis*, & *Pleuritis*, & *Peripneumonia*, & diuturna *Fluxio*, & ſæpe etiam acuti morbi materia, quæ in iſtorum viſcerum aliquod avertitur.

Species. At humor, modò iners & imbecillis, parti alicui incumbit: modò acer & mordax eſt, & mortiferam intus facit putredinem; ſiquidem puris diverſæ ſunt ſpecies, de quibus mox dicemus. Sed res profectò mira eſt, quòd ab exili tenuique *Membrana*, eâ ſcilicet, *quæ coſtas ſuccingit*, quæque nullam omnino craſſitudinem habet, tanta puris exeat vis; etenim in multis magnam ejus collectam eſſe copiam deprehendimus. Hujus rei cauſa eſt inflammatio, abundantiâ ſanguinis excitata, unde incraſſeſcit membrana; verùm ex multo ſanguine multum in medio pus contrahitur. Quòd ſi *Abſceſſus* intrò tendat, coſtarum oſſa ſuam propriam ſedem obtinent, ſed *Phthiſis* altera ſpecies, ſuperiùs a nobis memorata, ſecundùm naturam evenit. At ſi in exteriorem partem feratur, oſſa disjungit: ſiquidem inter aliquas ex mediis coſtis *Abſceſſus* vertex aſſurgit, & eas hinc atque illinc diſpellit.

Signa. Signa omnibus quædam ſunt communia: quædam ſingulis propria; gravitas, vel dolor, nota eſt communis; (nam pulmo doloris expers eſt;) febres etiam obſcuræ: horrores circa veſperam: ſudores in remiſſionibus: vigiliæ: tumores in extremis pedibus, manuumque digitis, qui aliter aliterque deſinunt, atque rurſus aſſurgunt [p]: moleſtia: cibi faſtidium: totius corporis macies. Si morbus jam in vetuſtatem incidat, habitus *Phthiſicus* efficitur; neque enim natura jam officio ſuo defungitur, non aſſueta reſtat jam concoctio, non corporis habitus: color tenebricoſus eſt. Spiritus cunctis quidem gravis, iis verò gravior, quibus in ſuperiore ventre malum eſt: accedit etiam tuſſis, quamdiu inflammatio urget, quo tempore dolores etiam, horroreſque increſcunt, & calor, & vigilia, & ſpirandi difficultas; pulſus parvus, tardus, imbecillis; mentis alienatio fit, pectoriſque diſtentio.

Puris Generatio, & exeundi Viæ. At ſi inflammatio jam in pus vertatur, vehementiſſimè urgent omnia; rejectio parva, licèt gravior ſit tuſſis; & ex intentione violentâ primò fertur pituita bile tincta, ſed ad nigritiem tendens, tanquam fuligine colorata; deinde cruenta quædam exeunt, & craſſa. At cùm *Abſceſſus* inſtat ruptio, profunda quædam & carnoſa educuntur. Cùmque jam diſrumpitur, ſuffocationis periculum eſt, ſi multum ſimul effundatur pus; at ſi paulatim effluat, res in tuto eſt. Quòd ſi per inferiora pus tranſire velit, ſuperiores partes, ubi *Suppuratio* eſt, acutus dolor occupat: alvus liquida fit, & primò aquoſa cum pituitoſis dejicit, deinde cruenta quædam circumfluentia, & poſtea, cùm jam facta eſt ruptio, carnoſa: hæc inſequitur pus, vel per alvum, vel per urinam redditum; omnium autem optima eſt ad renes ac veſicam materiæ tranſlatio.

[p] Hippoc. Prænot.

Puris Species.

At sive suprà, sive infrà, fertur, puris colores varii sunt; idque pallidum, aut album, aut cinereum, aut lividum, aut nigrum est: & cum fœdo odore, vel sine quovis: vel crassissimum, aut mediocriter se habens: aut læve & æquale, aut asperum & inæquale; quæque innatant, carnosa sunt, & ea rotunda, aut lata: quæ facilè possunt ablui, vel glutinosa. Utque de pure in summâ dicam, quodcunque album, maturum, sine odore, læve, & rotundum est, & celeriter extussitur, aut per inferiora exit, salutem [q] promittit; quod autem perpallidum est, biliosum, inæquale, periculum subesse testatur: his verò longè perniciosius est id, quod lividum, aut atrum est, quia putredinem hæc, & erodentia *Ulcera* denotant.

Signa salutis, ac mortis.

Præter ista, habitum etiam hominis, quæque morbum comitantur, oportet attendere; nam si, post puris excretionem, bene se habeat æger, si febre vacet, quod concoctionis, & boni coloris, & cibi capiendi initium est, si facilè extussiat, si pulsus rectus, & vires firmæ sint, extra periculum collocatur; at si febris superveniat, & omnia in deterius vergant, relicta nulla spes est [r]. Oportet etiam *Locos*, in quibus *Suppurationes* fiunt, attendere. Nam si eæ in *Osse Pectoris* excitentur, tardè fit *Abscessus*: quia partes hæ tenues, carnis expertes, & cartilaginosæ sunt, quales magnam inflammationem non suscipiunt, & absque *Suppuratione* diu remanent: cartilagines enim frigidæ sunt naturæ, & earum inflammationes innoxiæ; (habitûs autem colliquatio mala est;) quia *Suppuratio* brevi tempore inhæret. *Lienis* autem, & *Jecur*, & *Pulmo*, & *Septum transversum*, citiùs abscedunt, sed periculosè ac lethaliter [s].

DE
PULMONIS
ABSCESSIBUS.

CAP. X.

QUICUNQUE *Peripneumonia* laborant, & pituitam intus habent, quæ non multùm diffunditur, mortem evadunt: sed postquam morbi impetu liberati sunt, *Suppurati* fiunt. Futuri autem, aut perfecti jam *Abscessus* signa, in *Suppuratis*, exposuimus.

---

q Hippoc. Prænot. r Ibid. s Aliqua his, quæ in hoc Capite leguntur, similia habet, ex *Archigene*, *Aëtius*; (L. 8, c. 74.) unde horum *Curatio* peti potest: nam *Aretæi* de hâc re scripta desunt.

ſs poſtquam fuerit perfectus, haud tantâ vi ac labore, ut rumpatur atque rejiciatur, hic eſt opus, quantâ in ſolidis corporis partibus: ſed pus facilè expellitur, quia faciliùs in raritate vaſorum, quàm in corporis habitu, fit diſtentio; etenim rarus eſt pulmo, & foraminibus, inſtar ſpongiæ, plenus, neque humore læditur, ſed eum in vias magis magiſque latas uſque propellit, quoad ad aſperam tandem arteriam perduxerit; circuitus autem liquori non difficiles ſunt, ſiquidem flexile, atque lubricum, pus eſt; ad hæc, in reſpiratione, a ſpiritu ſurſum efflatur. Homines plerumque convaleſcunt, niſi fortè quiſpiam confertâ puris adductione ſuffocetur, cùm, propter hujus abundantiam, aërem aſpera recipere non poſſit arteria. Quidam longo ſpatio, *Phthiſicorum*, & *Suppuratorum* more, conſumuntur. Pus autem album eſt, ſpumans, ſalivæ mixtum: aliàs cinereum, aut ſubnigreſcens. Interdum, cùm exulceratio multa eſt, & profunditatem habet *Abſceſſus*, aſperæ arteriæ ramulus exſpuitur, cumque eo feruntur viſceris ipſius fragmenta. Rauci ſunt: breviter ſpirant: vocem emittunt gravem: pectora ipſorum dilatantur, neque tamen videntur ſatis lata, quia multus intrò continetur humor: oculorum nigra pars fulget, alba videtur albiſſima, & pinguis: malæ rubent: venæ in vultu gibbæ fiunt. In his res profectò mira eſt, quanto vires corporis habitum, quanto autem ipſas vires animi vigor exſuperet.

DE

ASTHMATE,

SIVE

ANHELITU.

CAP. XI.

Aſthmatis Nomina.

SI a curſu, & exercitatione, aut alio quovis opere, ſpiritus ægrè trahitur, vocatur Ἆσθμα. Morbus quoque, quæ Ὀρθόπνοια, (ſive *Reſpiratio recta*,) dicitur, Ἆσθμα itidem nominatur; in acceſſionibus enim, iſto quoque vitio laborantes ἀσθμαίνουσι, (id eſt, anhelant;) Ὀρθόπνοιαν autem ideo dixerunt, quòd, erecto tantùm corpore, ſpiritum facilè adducant: nam in decubitu ſtrangulantur; propter extentionem igitur, quæ in ſpirando fit, Ὀρθόπνοια appellatur: erectus enim homo

ad

ad respirandum intenditur, & si fortè decubuerit, periculum strangulationis subit [t].

Sedes.

Afficitur autem pulmo, & consentiunt partes, quæ ei in spirando opitulantur, ut septum transversum, & pectus; at si tentetur cor, homo non diu superest; etenim in hoc loco positum est respirandi vivendique principium.

Unde, & quibus contingat.

Affectûs causa est, *Spiritus* refrigeratio & humiditas; ejusdem materia, humor crassus & glutinosus. Huic mulieres magis patent, quàm viri: quia humidæ frigidæque sunt; pueri his faciliùs liberantur, quia, dum increscunt, iis natura potenter calorem auget; viri, quanquam hoc non ita facilè implicentur, citiùs tamen intereunt. Istis autem retardatur exitium, quibus vel ex labore, aut lanarum obvolutione, incalescit pulmo, & succenditur: sicut his, qui in conficiendo calce operam insumunt, & ærariis, ferrariisque fabris, iisque, qui in balneis ignem accendunt.

Principium.

Adventantis morbi notæ sunt, gravitas pectoris: ad assuetum opus, & ad quodvis etiam negotium, tarditas: anhelitus in cursu, aut in itinere acclivi; raucitate, ac tussiculâ infestantur: flatus in præcordiis, & præter rationem ructus: vigiliæ: noctu calor quidam tenuis, & obscurus: nares acutæ, ad recipiendumque spiritum paratæ.

Incrementum.

At si increscat vitium, malæ rubent: oculi, velut in strangulatis, prominent: inter vigilandum, sed longè magis in somno, stridor: humida, & fine sono, vox: multi frigidique aëris desiderium: sub dio morari cupiunt, cùm in domo spiritus nequeat his sufficere: recti stantes spirant, quasi universum aërem trahere vellent atque assugere: propter gravitatem aëris, os etiam aperiunt, ut plus ita intrò adducant; vultus, præter malas, quæ rubent, pallidus: sudor circa frontem, atque jugula: tussis assidua, violenta: rejectio pauca, tenuis, frigida, quasi spumæ quædam efflorescentia: ex inflatione *Spiritus*, collum intumescit: præcordia sursum reducta: pulsus parvus, creber, compressus: crura exilia. Et si hæc vehementissimè premant, interdum homo, *Epilepticorum* more, suffocatus interimitur.

Salutis Signa.

Sin ad salutem morbus inclinet, tussis minor, rariorque est: sputa plura purulenta, & humidiora rejiciuntur: alvus aquosis multis dejectionibus perturbatur: urinæ copia profluit, licèt in eâ nondum quicquam subsidat: vox altior: somni satis: præcordiorum remissio; in morbi levatione, dolor interdum ad scapulas procedit; anhelitus rarus, lævis, cum aliquo tamen stridore. Ita mortem effugiunt; sed in morbi remissionibus, licèt obambulare valeant, mali tamen notas præ se ferunt.

[t] Ex hoc Capite quædam desumpsisse videtur *Aëtius:* (L. 8, c. 63.) nullius allato nomine; ex quo loco etiam *Archigenis*, in curando *Asthmate*, ratio petenda est, quia *Aretai*, de hâc re, scripta interciderunt.

DE PNEUMODE AFFECTIS.

Cap. XII.

Pneumodes Asthmati simile.

ASTHMATIS species malum id est, quod Πνευμῶδες appellatur: & ex pulmone vitium, sicut in *Asthmate*, proficiscitur. Communes etiam utriusque notæ sunt, paululum tamen inest inter hæc discriminis: sed in utroque adest spirandi difficultas, & tussis, & calor, & vigilia, & cibi fastidium, & totius corporis extenuatio. Porrò turpe vitium est, & in longinquum protrahitur, non tamen ultra unius anni spatium; nam si autumno inceperit, æger vere, aut æstate decedit: si per hyemem, is autumno insequente consumitur. Senes morbo hoc aliquando facilè corripiuntur, eoque leviter admodum tentati inhorrescunt, quibus, non nisi morte, relevari potest dolor. Omnibus spiritus pene ex toto intercluditur: pulsus parvus, creber, obscurus: quæ in *Asthmate* pariter contingunt. Illud autem interest, quòd hi, tanquam aliquid extrusuri, tussiunt, sed cum irrito labore, quia nihil emoliuntur; aut siquid fortè a pulmone per vim abrumpatur, id parvum, album, rotundum, grandinique simile est. Pectus his latius est, at sine distortione, & Ulcere. Ac si pulmo non suppuret, humoribus tamen quasi concretis inferciatur, accessionum intervalla longiora sunt. Quidam subitò suffocantur, priusquam vitium quodvis in universum corpus transierit. Aliis in *Hydropem circa ilia*, aut in istum, qui *Anasarca* dicitur, affectus desinit.

Horum differentia.

DE JECORIS AFFECTIBUS.

Cap. XIII.

Jecoris officium.

JECUR Lieni, quoad horum generationem, æquilibre est; dextram enim lævamque partem hæc viscera occupant, numero naturaliter æqualia: sed facultate, tam in salute, quàm in morbis, imparia; in sanitate, quia *Jecur potestatem in alimentum habet*: id enim viscus quasi

quaſi *Venarum radicatio* eſt; quinetiam in morbis, ad inferendam mortem, cauſas multo valentiores continet. Quanto igitur magis ad ſanitatem prodeſt Jecur, tanto magis in morbis officit; etenim citiùs, violentiùſque inflammatur: & frequentiùs, atque pernicioſiùs *abſcedit*: & in *Scirrho*, magis celeriter, ac dolenter, quàm Lienis, interimit. Cæterùm de iſtius inflammatione, in Acutis Affectibus, ſuprà diximus.

Suppurati Signa.

Idem ſi in pus vertatur, acutus dolor ad jugulum uſque & extremum humerum procedit; ſiquidem ſeptum tranſverſum, per quod ſuſpenditur, pondere ſuo deorſum trahit: Diaphragma verò membranam coſtas ſuccingentem, quoniam id huic adnectitur, degravat: membrana autem ad jugulum & ad ſummum uſque humerorum protenditur, & has partes ſecum ad inferiora convellit. Inter ſuppurandum, fervor adeſt acer, cum horroribus: tuſſis ſicca, non admodum crebra: coloris ſunt herbidi, ſed, ſi ſaturatè *Icterici* fuerint, ſpecie albidi; ſomni viſorum non admodum expertes; mente omnino conſtant, niſi ſi fortè ex temporariâ aliquâ cauſâ repentinum ingruat delirium, ubi ad ſe illico revertuntur. Tumor ſub mammis coſtiſve aſſurgit, quem in *Peritonæo* eſſe multi falsò opinantur. Verùm ſi ſubter coſtas *Nothas* tumor exſtet, Jecur, dolore preſſum, intumeſcit, quia humore plenum eſt. At ſi non ſub oſſe hæc maneant, membranæ tumentis ſignum eſt; & ejus quidem circumſcriptio ac termini patent: nam impreſsâ manu, poſtquam fibrarum, in quas Jecur dividitur, ambitum exceſſerit, ea in vacuum abdomen deſcendit; *Peritonæi* autem interminata eſt durities, & extremitatis ejus proceſſus viſum effugit. Si *Abſceſſus* intrò feratur, Medico longè præſtat Natura, quæ pus, aut ad inteſtina, aut ad veſicam, derivat; harum via iſta longè tutiſſima eſt, quæ per veſicam fit. At ſi extrà procedat, inciſione non uti periculoſum eſt: nam, hâc omiſsâ, Jecur a pure corroditur, morſque non longè abeſt. Et ſi incidere velis, metus eſt, ne hominem profuſio ſanguinis ſtatim rapiat, quæ in Jecore coërceri nequit. Siquando igitur ad inciſionem venire neceſſe habeas, ferramentum igne candens uſque ad pus demittito; id enim & inciſionis, & uſtionis, partes ſimul explet. Et, ſi æger evadit, pus effluet, album [u], maturum, æquale, inodorum, perquam craſſum; his febres, & cætera minuuntur mala, ita ut ex toto facilè redeat integritas. At ſi in inteſtina pus effunditur, alvus aquoſa primò dejicit: poſtea humorem, quaſi in eo caro lora fuerit: deinde his ſimilia, quæ, in *Torminibus* cum inteſtinorum exulceratione, prodeunt; interdum ſanguis concretus exit, cum grumis; fertur etiam bilis flava, colore ſaturo, vel porracea, & poſtremò, prope mortem, atra.

Liberationis, & Mortis Signa.

Ulcus ſine Suppuratione.

Sed ſi *Ulcus* abſque *Suppuratione* permanſerit, venter quædam odoris mali, quaſi putrida, excernit: cibus, propter ventriculi atque inteſtinorum

[u] Hippoc. Aph. 44. § 7. & Prænot.

norum

norum imbecillitatem, crudus transmittitur; neque enim Jecur, cùm in malo statu sit, hunc rursus concoquit. Hos fervor acris infestat, iisque omnia in pejus vertuntur: carnis colliquatio est: pulsus exiguus: spirandi difficultas: neque ita multo pòst e vitâ decedunt. Quibusdam *Dysenteria*, & *Ulcus* sanescunt, morbus tamen in *Hydropem* transit. At si remittantur omnia, & pus ex alvo, candidum, læve, æquale, odoris expers, profluat, cibique concoquantur, de homine bona spes est. Atqui optimum est, ut per urinam morbus judicetur: & per hanc viam securissimè, minimâque cum offensâ, exit pus.

Jecoris Scirrhus. Cæterùm si, ex *Inflammatione*, Jecur non suppuret, febris quidem non desinit, tumorque durus subsidens in *Scirrhum* confirmatur; sub quo dolor adest, sed is non continuus, cùmque adsit, iners quodammodo sentitur: calor etiam tenuis: cibi fastidium: in amaris degustandis voluptas, dulcium sensus injucundus: horroribus corripiuntur: subalbidi, virentes sunt: lumbi illis, pedesque intumescunt: facies rugosa: alvus admodum sicca, vel dejectiones creberrimæ; summa quippe malorum omnium, *Hydrops* supervenit.

Hydrops. In *Hydrope*, si urina multa & crassa prorumpat, multumque in eâ quasi limi subsideat, morbum hoc modo effluxurum esse subest spes; eadem si tenuis sit, & pauca, neque in eâ quicquam desederit, id cum *Hydrope* in exitium conspirat. Quòd si natura ad antiquum habitum revertatur, & materia multa, crassa, aquosa, in ventrem confluat, ita quoque *Hydrops* sanari potest [x]. Verùm id auxilii genus cum periculo tentatur; nam post confertas evacuationes, ultimamque virium dejectionem, ægri præ imbecillitate, quemadmodum in profluvio sanguinis usu venit, aliquando interierunt. Affectum tutiùs solvit sudor, si is copiosè effundatur; nam in *Hydropicis* non ita multùm humescit cutis. Morborum Jocinoris hic esto finis.

Unde, & quinam Jecore laborent. Si Jecur suppuret, * * * juvenes, aliique usque ad constantem ætatem: minùs fœminæ. Causæ sunt, imbecillitas, & valetudo longa, præsertim post *Dysenteriam*, & Ξυντήξιας (id est, Tabes:) siquidem etiam istos Ξυντηκτικὺς (id est, Tabefactos) appellârunt, qui post *Ulcera Jocinoris* extenuati interierint [y].

---

[x] Hippoc. Aph. 14, § 6. [y] Idem, & alia multa iis, quæ in hoc Capite continentur, similia habet *Archigenes*, apud *Aëtium* (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4 & 5.

DE
LIENIS
AFFECTIBUS.

Cap. XIV.

LIENI familiaris longus eſt affectus, qui *Scirrhus* dicitur; ſed viſcus hoc non ita facilè *ſuppurat*. In *Scirrho*, ſubeſt dolor non aſper, tumor autem ingens, ipſius Lienis ſuperficie major: ſiquidem Lienis in dextrâ parte viſus eſt, ita intumeſcens, ut totum, uſque ad Jecur, intervallum occupaverit. Quæ res multos decepit, qui hunc non Lienis, ſed membranæ affectum eſſe crediderunt; etenim *Peritonæum* inflammari exiſtimabant. Cæterùm in *Scirrho*, Lienis hujuſmodi plerumque eſt: durus ac renitens, tanquam lapis; ſub quo ingens premit moleſtia. Scirrhus.

Quòd ſi *ſuppuret* etiam, mollior eſt, & in vertice, quà pus naſcitur, tactui cedit: ſed illic, ubi puris expers eſt, reſiſtit. Nonnunquam Lienis totus in ventre ſuſpenditur, & huc illucve impulſus recedit, quamdiu parvus remanſerit, & fluctuandi ſpatium habuerit. Nauſea & anxietas tum maximè premunt, cùm inſtat ruptio. Suppuratio.

Incrementi notæ ſunt, febres, dolores, horroreſque: etenim hi plerumque comitantur; interdum tamen paululùm incaleſcunt, horroribuſque ac doloribus vacant; quæ cauſa eſt, cur *Abſceſſus* in *Liene* notitiam aliquando effugiat: quia viſcus rarum eſt, &, etiam in ſanitate, ſenſûs expers. Tumidi ſunt: aquâ inter cutem referti: coloris ex atro viridique permixti; inquieti: ſpiritus ægrè trahitur, quaſi pondere quodam opprimeretur pectus; malum enim perquam noxium eſt. Venter uſque ad ſummum *Spiritu* repletur craſſo, nebuloſoque, & ad ſpeciem humido, cùm revera adhuc non ſit humidus; magna tuſſiendi cupiditas, ſed pauca tantùm & ſicca extundunt. Alvus ſiquid infrà reddit, id aquoſum eſt, & primò malis aliquid demit: poſtea, ſi largiùs profluxerit, hominem extenuat quidem, ſed nihilominus juvat. Incrementum.

Quòd ſi rumpatur jam *Abſceſſus*, pus utique purum, & concoctum non exit: ſed ſubalbidum, & cinereum, & quandoque fæculentum, aut livens. Et ſi *Vomica* profundior fuerit, niger quidam fertur humor, & aliquid unà ex conſumpti Lienis ſucco exprimitur; quibuſdam etiam integræ viſceris partes exeunt: ſiquidem Lienis eſt naturæ diſſolubilis. At ſi *Ulcus* non saneſcit, ſed in longinquum tempus extrahitur, cibum faſtidiunt: malo ſunt corporis habitu: tumidi: aſpectu fœdi: crebra Abſceſsûs Ruptio.

per universum corpus, ac præsertim in cruribus, oriuntur Ulcera, rotunda, livida, cava, sordida, sanatu difficilia; atque ira consumpti intereunt.

Tumor durus. At in exiguo *Tumore* cum duritiâ & renixu, abest dolor: quo fit, ut hi vitam longiùs producant; sed si ab affectu superentur, necessariò *Hydrops*, aut *Phthisis*, & corporis tabes supervenit: quo mortis modo e vitâ decedunt.

Unde, ubi, & quos hæc invadant. Pueri, & adolescentes, morbis his faciliùs implicantur, & faciliùs liberari possunt; senes non ita sæpe corripiuntur, sed affecti nequaquam convalescunt; seniores etiam nonnulli, sine mali notitiâ, *vitio Lienis* sunt absumti: nam ex parvo *Tumore*, hi feruntur in exitium. Hos affectus morbus infert longus, tabificus: & adolescentibus præsertim otium, cùm, post certamina, multasque exercitationes, corpus desidiæ tradiderint. Iisdem opportuna sunt loca palustria: aquæ crassæ, salsæ, virosæ. Ex tempestatibus, autumnus gravis.

DE

ICTERO,

SIVE

MORBO REGIO.

CAP. XV.

SI bilis coloris flavi, ovi vitello similis, vel crocei, vel ex atro viridique permixti, per omne corpus, ex aliquo viscere, diffundatur, morbus vocatur *Icterus*. Is, in Acutis Affectibus, cum periculo fit; etenim non modò, cùm ante septimum diem [z] ortus fuerit, mortem solet inferre, sed etiam post hunc superveniens plurimos interemit: quod tamen raro evenit, si febrem iste perfectè judicaverit; verùm ipse non ita facilè discutitur.

Icterus ex Jecore. Contrahitur autem non ex Jocinoris tantùm, ut quibusdam Medicis videtur, sed ex Ventriculi quoque, & Lienis, & Renum, Colique intestini vitio. Porrò, in *Jocinore*, ita fit; si Jecur *Inflammatione*, aut *Scirrho* laboret, cibusque non rite in eo conficiatur, is in Jecore bilem creat, quæ per vesicam, in hoc viscere sitam, secernitur. At si viæ, quæ bilem in intestina deferunt, vel *inflammatione*, vel *Scirrho* obstru-

---

[z] Hippoc. Aph. 62, § 4.

antur,

antur, & iſta exundet veſica, bilis retrò fluit : itaque ſanguini commiſcetur, qui, per omne corpus dimanans, bilem quoque in omnia membra ſecum trahit ; inde corporis ſpecies bile tingitur : ſtercus autem album eſt, argillæque ſimile, neque bilis colore tinctum, quoniam humoris iſtius affluxu caret : unde alvus etiam ſicca eſt, quia bile neque madeſcit, neque ſtimulatur ; color eſt ex ſpecie albidâ.

Ex Liene.

Quòd ſi a *Liene* oriatur *Icterus*, color eſt ex atro viridique permixtus ; nam iſtius viſceris alimentum nigrum eſt, quia ſanguinem atrum quaſi deterget, ejuſque ſordes Lienis, cùm afficitur, neque ſuſcipit, neque elaborat : eæ verò cum ſanguine ubique diducuntur ; quamobrem, in *Ictero* a *Liene*, color eſt, qualem eſſe ſuprà diximus : aſſueta quoque ſtercora magis nigreſcunt, quoniam id alimenti, quod abundat in Liene, tanquam recrementum, per has vias expellitur.

Ex Colo, & Ventre.

Fit etiam ex *Colo*, & *Ventre Icterus*, ſi in utroque vitiata ſit concoctio : nam & in Colo hæc efficitur, ab eoque ad Jecur deducitur alimentum ; itaque ſi aliunde cibum Jecur crudiorem ſuſceperit, proprium quidem opus conficit, alienum autem omittit : nam, in diffundendo ſanguine, eam partem, quæ a Colo inconfecta remanet, ubique diſtribuit ; at ea, quæ a Colo eſt, inconcoctio bilem facit.

Ex aliis partibus.

Ita ex alio quovis viſcere oriri poteſt *Icterus* ; non ex iis tantùm, quæ alimentum ad Jecur mittunt : ſed ex illis etiam, quæ id a Jecore recipiunt. Neque enim alimentum, per canales tantùm ſenſibus expoſitos, ſed vel multo majorem ejus partem univerſo corpori, Natura per vapores ſubminiſtrat, qui ab omni in omnem partem facilè tranſeunt, a Naturâ, etiam per ſolida atque denſa, diducti ; itaque vapores hi bile inficiuntur, & cuicunque parti inſederint, eam colore ſuo tingunt. Cùm laborat *Colon*, excretio non eſt albida : quia Jecur neque in creandâ bile noxam patitur, eique in inteſtina patentem habet exitum.

Ex habitu Corporis.

Valentiſſimus etiam eſt, ad gignendum *Icterum*, *totius corporis habitus* : quia jam in toto homine ſubeſt cauſa. Id autem hujuſmodi eſt ; ubique ineſt calor, concoctioni inſerviens : ubique humorum procreatio, ac ſecretio, aliorum quidem alia, ſed ſingulis quædam propria ; in carne, ſudoris : in oculis, lachrymarum : in articulis, naribuſque, muci : in auribus, ceruminis. Itaque ſi, in ſingulis his operibus, quaſi delaſſetur calor, ipſe in acre quoddam atque igneum immutatur, humoreſque omnes in bilem abeunt ; ignis enim id, in quod operatur, amarum reddit, ac bile tingit. Et ſi in ſanguine cruditas fuerit, is bilis ſpeciem refert, & in omne corpus, nutrimenti loco, diffunditur ; quapropter ubique bilis conſpicitur. Acerbum ſanè malum ; color ſpecie horridus, qui in iſtis apparet aureus ; neque enim, quod in lapide pulchrum eſt, id etiam hominem decuerit.

Icteri nomen.

Mihi verò nomen *Icteri* ſupervacaneum videtur exponere : excepto, quòd in animalibus terreſtribus & quadrupedibus, quæ Ἰκτίδες (id eſt, Viverræ) appellantur, oculi hujuſmodi colore tincti ſint.

Species

Icteri ſpecies: & earum cauſæ.

Species autem mali ſunt duæ. Color enim aut in flavum, atque croceum, ejus generis, quod ex albo viridique conſtat: aut in lividum, atrumque convertitur. Ejus rei cauſa eſt bilis ſpecies diverſæ; altera flava, tenuis, perſpicua, tenuioris generis, quàm illa, quæ ad lividum atrumque ſpectat, & colore ſaturo, tanquam crocus, aut vitellus ovi, quæ ad eandem ſpeciem refertur; altera nigrior eſt, porri, aut iſatidis herbæ ſimilis, atra; inter hæc autem infinitæ ſunt colorum varietates, quæ a calore, & humoribus efficiuntur. Ejuſdem rei viſcera quoque cauſæ ſunt; ſi flavum ſit, ut Jecur: aut lividum, ut Lienis. Et ſi ex viſcere aliquo oriatur *Icterus*, ut ex Jocinore, Jecoris apparent notæ: ſi ex Liene, ſigna Lieni propria: itemque in ſingulis aliis ſua prodeunt indicia; quæ niſi exſtent, morbus fit ex totius corporis habitu. Cutis etiam in albiſſimis oculorum partibus pellucida eſt, & in fronte, juxta tempora: in iiſque, qui naturâ albidi ſunt, ex levi *Ictero* magnus eſſloreſcit color.

Icterus niger.

Cæterùm ii, quos *Icterus* invaſit *niger*, colore inficiuntur ex atro viridique permixto: horroribus corripiuntur: imbecilles ſunt: ignaviæ cedunt: animo demiſſi: fœdos odores ſentiunt, & amarum habent guſtum: ſpiritum ægrè trahunt; venter his quaſi mordetur: dejectiones porraceæ, ſubnigræ, ſiccæ, vix expreſſæ: urina nigricante quodam colore ſaturata; cibum non concoquunt, & faſtidiunt: vigiliis premuntur: mente dejecti ſunt, & *Melancholici*.

Icterus albus.

At in *Ictero albiori*, colore ſunt ex albo viridique mixto: animo hilariori: cibum ſumere piget, ſed, ubi ceperint, ſatis commodè eſitant, & meliùs, quàm priores, concoquunt: alba, ſicca, argillæ ſimilia, dejiciunt: urinam reddunt, flavam, pallidam, croci colore tinctam.

In utrâque ſpecie, totum corpus prurit: calor, in naribus, exiguus, ſed mordax; bilis enim partes vellicat. Amarorum guſtus non eſt amarus; quæ res profectò mira eſt, neque dulcis tamen: dulcium verò, amarus; etenim bilis, quæ, in ore, linguæ inſidet, guſtui priùs occurrens, quàm eſca, ſenſum iſtum decipit: eamque lingua imbibens, cibos non ſentit; porrò antea, per abſtinentiæ tempus, quieſcit bilis, neque lingua ſolitum guſtum ægrè fert: at ſi, cibis excitata, bilis efferbuerit, iis hæc objecta linguam exſtimulare conſuevit; itaque ſi eſca ſit amara, amari etiam eſt ſenſus: ſi dulcis iſta, bilioſi fit guſtus, quia hanc bilis perceptio anticipat. Quare falluntur iſti, qui amara videri dulcia exiſtimant, cùm res ſecus ſe habeat; quoniam enim, cùm amarum quid in ore teneatur, amaritiem, propterea quòd huic, ex morbi naturâ, aſſueverint, non percipiunt, id dulceſcere arbitrantur: cùm, ex amaris dulcibuſque cibis, idem ſenſus excitetur; ciborum itaque fallentium velamentum quoddam eſt bilis.

Periculi differentia.

Affectus hic, ſi abſque viſceris cujuſvis inflammatione oriatur, plerumque ſine noxâ eſt, ſed diu inhæret; at ſi vetus etiam eſſe cœperit, & præterea viſcus aliquod inflammetur, in *Hydropem* ut plurimùm, &

Cache-

Cachexiam definit; multi quoque sine *Hydrope* consumti intereunt.

Ætates huic opportunæ.

Huic adolescentes, juvenesque opportuni sunt, quibus minùs etiam officit; eodem pueri neque infrequenter admodum, neque penitus securè laborant.

DE
CACHEXIA,
SIVE
MALO CORPORIS HABITU.

Cap. XVI.

Cachexiæ definitio.

OMNIBUS pariter affectibus originem præbet *Malus Corporis Habitus:* siquidem ex hoc morbi procreantur omnes. Sed & hic ipse, quando corpus, ex malorum medicamentorum assumtione, magnâ materiæ quasi lutulentæ copiâ vitiatur, citra quemvis alium affectum, protinus ab initio morbus fit per se. Et *Malus* quidem *Habitus*, saltem in levi gradu, omnibus affectibus communis est: & hunc symptomata multa comitantur, cui rei nomen ipsum signo est; sitque extenuatio, aut pallor, aut tumor, aut aliud quid in corpore ad tempus permanens. *Cachexia* verò unius cujusdam affectûs ingentis species est: idque ei nomen inditur. *Bonus* enim hominis ad omnia *Habitus*, & ad cibi concoctionem, ejusque distributionem, (quod sanguinem procreat,) & ad singula naturæ opera, respirationem reddit facilem, vires firmas, colorem vividum, & sanitatem assuetam facit. At si natura imbecillis fuerit, utpote in vitiosos humores immutata, id mali genus *Cachexia* est.

Natura, & Causæ.

Morbus hic sanationem ægrè recipit, & diutissimè inhæret; siquidem longo quoque tempore procreatur, neque ex uno aliquo corporis vitio, neque in uno quovis viscere generatur, sed ex omnium rerum permutatione in deterius; quocirca morbi, qui ab hoc enascuntur, insanabiles evadunt, sive *Hydropes*, sive *Phthises*, sive *Tabes*: *Tabi* enim cum *Cachexiæ* causis quædam intercedit cognatio. Morbus iste parva quædam est & continua *Dysenteria*; sed quibusdam affectus per intervalla revertitur: neque enim cibi cupiditas abest, sed contrà multum assumunt: is autem crudus immutatusque digeritur, quoniam alimenti confectio, ad

concoctionem necessaria, desit. Causa morbi solet esse, vel *Hæmorrhoidum* profluvii suppressio, vel usitatæ vomitionis desuetudo, aut exercitationum omissio, aut sudorum exsiccatio, aut ab ingentibus laboribus otium.

Signa. Quando enim horum singula, quæ aderant, non ampliùs revertuntur, tunc sequitur corporis gravitas: pallor subinde rediens: alvus inflatur: oculi concavi: somni graves, torpidique. At hæc, si vago more invadant, morbi imbecillitatem significant; sin confirmata inhæreant, neque depelli possint, malum vehemens censendum est. Ægro stante, pedes illi tibiæque intumescunt: eodem decumbente, partes inclinatæ in tumorem assurgunt: & si decubitum immutaverit, tumor etiam in alium locum rransfertur. Frigoris & humoris cum gravitate fit circuitus; nam si calor humorem evaporet, cùm ille non jam per corpus dimanet, hic rursus influit. Multos utique cibos appetunt, & valde sunt edaces; alimentum citiùs digeritur, quàm concoquitur, idque crudum & inconcoctum in corpus abit: nam ejus haud elaborata est confectio; neque verò idem, in universo corpore, a naturâ concoquitur: quia eadem est, in ventriculo, & in toto corpore, caloris imbecillitas; quapropter sanguis, neque bonus, neque recti coloris, procreatur.

Status. Cùmque crudis corpus omne succis jam refertum fuerit, & cibi cupiditas desierit, *Cachexia* ad ventriculum usque eodem modo serpente, morbique consistente jam incremento, tumidi, & imbecilles fiunt, & negotio cuivis aversissimi; alvus sicca est, & stercora plerumque, sine bile, albida, aspera, & cruda dejicit. Corpus aridum est, sudoris expers, pruriginosum: somnus neutiquam firmus accedit, sed ubi decubuerint, dormituriunt: spiritum lentè trahunt: pulsus obscurus, debilis, creber, &, post levem quamlibet actionem, creberrimus: ubi respiratio etiam cum anhelitu fit. Venæ in temporibus elatæ, eò quòd caro adjacens emarcuerit: illæ quoque, quæ in carpis sunt, multo majores redditæ, in tumorem attolluntur; sanguis atro colore cum viridi intinctus. His superveniens *Phthisis*, aut *Tabes*, *Hydropem*, sive hunc, qui *Anasarca*, sive illum, qui *Ascites* dicitur, inducit; quorum procreatio nullam omnino sanationem recipit.

Ætates, & Tempora huic opportuna. *Cachexiam* infert, ex ætatibus, senecta, neque mortem hæc evadit; pueri facilè tentantur, & faciliùs etiam convalescunt; ætate consistentes huic affectui non ita valde patent, sed nec eo ita facilè liberantur. Idem neque unâ tempestate invadit, neque unâ definit; sed, autumno, creatur: hyeme, alitur: vere, ad summum perducitur: æstate, interimit [a].

---

[a] Quædam *Archigenis*, de *Cachexiâ*, leguntur apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 19.) quorum aliqua his similia sunt: alia, de Ætatibus huic malo opportunis, planè contraria. Ejusdem, in morbo hoc, curandi ratio illic habetur: *Aretæi* verò, de eâdem re, præcepta, temporis injuriâ, desunt. Principaliter ejus *Curationem*, utì narrat *Cælius*, ante *Themisonem* (*Methodicæ* Sectæ Authorem) nullus ordinavit. (Morb. Chronic. L. 3, c. 6.)

A R E-

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE

CAUSIS, ET SIGNIS DIUTURNORUM MORBORUM,

LIBER SECUNDUS.

DE
HYDROPE.

CAP. I.

Hydropis natura.

HYDROPS malum non modò visu injucundum est, sed & perpessu grave; nam ex eo paucissimi evadunt, idque felicitate quâdam, ac *Deorum* potiùs, quàm Artis, auxilio: majoribus enim soli *Di* medentur malis. Hic enim, aut in nobili viscere delitescens morbus totum corpus in malum permutavit habitum: aut ipsum corpus, velut pestilentiâ quâdam universè priùs affectum, viscera in pravos humores convertit; ubi utraque vicissim inter se in perniciem hominis conspirant, neque ulla pars noxæ expers remanet, quæ vel mediocrem naturæ opem possit afferre. Est autem fluxio frigida, crassa, quasi nebula, quæ totum corpus humectat [a]: aut humidæ frigidæque causæ conversio, quæ hominem in hujusmodi habitum permutat. Neque enim humorem, in inferiori ventre collectum, *Hydropem* appellamus; siquidem in hoc loco vitium non est. Sed cùm morbum tumor sequitur, & inflatio, & coloris fœditas, hic in aquam habitus colliquescens & est *Hydrops*, & ita dicitur. Nam tametsi aqua interdum sponte prorumpat, vel incisis præcordiis emittatur, morbus tamen *Hydropicis* confirmatus remanet. Præcipua hujus mali causa est *Malus Habitus*.

Species. Tympanias. Ascites. Phlegmatias. Anasarca.

Species autem variæ sunt, quæ diversa etiam habent nomina. Nam si humida quædam suffusio circum ilia fluctuet, &, ex inflatione, Tympani sonum quodammodo venter ictus referat, *Tympanias* vocatur. At si multum aquæ in *Peritonæo* continetur, humorique intestina innatant, *Ascitem* dicimus. Verùm si in ilibus nihil horum fiat, sed universum intumescat corpus, idque albâ, frigidâ, & crassâ pituitâ repleatur, *Phlegmatiam* nominamus. Si verò in humorem grumosum, aqueum, atque tenuem, colliquescat caro, *Hydrops* ἀνὰ σάρκα, (id est, inter cutem) dictus oritur.

Plurium mixtio.

Periculosa sanè horum singulorum constitutio est, multo tamen pejor plurium inter se commixtio; nam eorum, qui in ilibus fiunt, alter alteri ex his, qui totum corpus occupant, consociari nonnunquam potest. Pessimum autem est, si *Tympanias Anasarcæ* jungatur; nam ex his, qui in ilibus contrahuntur, *Tympanias* per se gravior est *Ascite*: & ex istis, qui in toto corpore subsistunt, *Leucophlegmatias Anasarca* levior. Itaque mitis videtur, ut in rebus ferè desperatis, minor cum minore pariter altero mixtus. Gravius autem malum est, si unus ex mi-

[a] Simile quid habet *Hippocrates*, in Libro de *Flatibus*.

noribus

noribus majorum alteri jungatur. Id adhuc vehementius eſt, ſi majores duo perfectè coeant in unum.

Notæ verò adſunt maximæ, quæ viſui, tactui, & auditui facillimè patent. Nam in *Aſcite*, tumor in ilibus pedibuſque aſpicitur: vultus, & brachia, aliæque partes extenuantur: teſticuli cum præputio intumeſcunt, totuſque colis ex tumoris inæqualitate tortuoſus fit. Si partem aliquam ſecundùm ilia, impreſsâ manu, intrò pellas, humor in aliam partem transfluit: verùm etiam, ubi corpus hàc illàcve convertitur, ad inclinatum latus aqua tumorem ac fluctuationem facit, cujus etiam exaudiri poteſt ſonus; porrò ſi digitum ullibi imprimas, locus cavus fit, & ira diu permanet. Hæc utique ſunt *Aſcitis* ſigna. Aſcitis Signa.

Tympaniaſ autem, præterquam quòd in eo tumor videtur, auribus quoque ſonum reddit: nam ſi ventrem manu percuſſeris, abdomen reſonat; neque, in converſione corporis, ſpiritus locum mutat: ſpiritûs enim natura eſt, ut quanquam locus ambiens ſurſum vel deorſum inclinet, ipſe maneat undique æqualis; at ſi ſpiritus in nebulam quandam & aquam immutetur, (ſiquidem ex *Tympania* fieri poteſt *Aſcites*,) is etiam locum mutat, & ſi perfecta nondum fuerit converſio, ex dimidio tantùm fluit. Tympaniæ Signa.

Cæterùm, in *Anaſarca*, & *Leucophlegmatia*, vacua ſunt ilia: vultus & brachia intumeſcunt: quæque in aliis inania reperiuntur, in his humore opplentur. Nam in *Leucophlegmatia*, alba, craſſa, & frigida contrahitur pituita, quâ corpus totum impletur: facies, collum, atque brachia in tumorem attolluntur: unde abdomen etiam craſſeſcit: mammæ quoque aſſurgunt juvenibus, iiſque qui in ætatis flore conſiſtunt. Verùm in *Anaſarca*, caro in humorem carnis ſimilem colliqueſcit: & concreta quædam & cruenta ſanies, qualis ab inteſtinorum fertur ulceribus, qualiſve fit in membro ab incidenti onere contuſo, ſicubi ſuperficiem inciderís, ex eâ plerumque effluit. Cæterùm, cùm duæ ſimul ſpecies commiſcentur, utriuſque ſubſunt notæ. Anaſarcæ, & Leucophlegmatiæ Signa.

In omnibus pariter contingit, pallor, ſpirandi difficultas, ac tuſſis ſubinde repetens: tardi ſunt, atque admodum pigri: cibum faſtidiunt, vel ſiquid aſſumant, quanquam exiguum, quodque inflare non aſſuevit, inflationibus replentur, & diſtentiones, tanquam ex nimiâ ſatietate, percipiunt: corpus madore vacat, quo fit, ut vel in balneis ſudor ex his nequeat elici: albidi, & effœminati ſunt. At hi, qui *Anaſarca* laborant, colorem habent ex atro viridique permixtum, venas quoque nigras, quæ, in *Aſcite*, ac *Tympania*, conſpicuæ ſunt, & in vultu, & in carpis, & in abdomine: omnia verò, in *Anaſarca*, & *Leucophlegmatia*, præ tumore penitus occultantur. Somni graves, torpidi, exigui: animi dejectio, & parſimonia, & vivendi deſiderium. Patientes ſunt, non ex alacritate, ac bonâ ſpe, velut ii qui proſperis rebus utuntur, ſed ex ipsâ morbi naturâ: cujus rei cauſa exponi non poteſt, ſed mirari tantùm id licet, quod ſanè magnum eſt; namque in aliis haud omnino pernicioſis Signa omnium communia.

affectibus, ægri demissi sunt, & dejecti, & mortis cupidi: sed in his, bonæ spei, & amantes vitæ; quas duas res contrarias ipsi efficiunt morbi.

Causæ. *Hydrops* nonnunquam repentè contrahitur e copioso frigidæ potu, cùm præ siti quis multam avidè aquam hauserit, quæ postea fuerit in *Peritonæum* delata; unde fit, ut in utroque ventre refrigeretur innatus calor, ac deinde in ilia guttæ confluant, quæ antea per transpirationem evaporatæ digerebantur. Id itaque si inciderit, curationem faciliùs recipit, priusquam viscus aliquod, aut totus homo sit affectus. Cæterùm & cibus inflans, & cruditas, & *Buprestes Hydropes* aliquando procreant.

Ætates his obnoxiæ. Est autem malum omnibus commune, & viris, & fœminis, & ætatibus; cum eo tamen, ut alii in aliam speciem magis proclives sint. Pueri *Anasarcæ*, & *Leucoplegmatiæ* patent. Juvenes, usque ad constantem ætatem, his, qui circa ilia fiunt, implentur. Senes omnibus opportuni sunt, quia calore vacant; senectus enim frigida est, sed humoris copiæ contrahendæ inidonea: quamobrem his *Tympanias* frequentiùs incidere consuevit.

Periculi in his differentiæ. Cæterùm omnes species periculosæ sunt; *Hydrops* quippe omnium morborum perniciosissimus est. Ex his verò levissimus videtur *Leucophlegmatias*; nam multæ variæque hujus prosperè finiendi offeruntur occasiones: &, soluto jam *Hydropico* habitu, aqua per sudorem, aut urinam, aut alvum prorumpit. Gravis autem *Tympanias*, eoque gravior adhuc *Anasarca* est; nam in hoc affectu Medicus totum permutare debet hominem, quod ne a *Dis* quidem ipsis facilè potest effici [b].

Hydrops partis. Porrò in exiguâ nonnunquam parte, *Hydropem* homo patitur; ut in *Capite*, qui affectus vocatur *Hydrocephalus* [c]: aut in *Pulmone* tantùm: aut in *Jocinore*: aut in *Liene*. In fœminis etiam eodem malo laborat *Uterus*, quod reliquis faciliùs quoque curatur; nam si ejus osculum ex pristinâ constrictione relaxari cœperit, iste vel humorem intrò conclusum profundit: vel spiritum, si is illic retentus fuerit, efflat; at siquid ex *Anasarca* patiatur *Uterus*, tota plerumque mulier *Hydropica* est.

Hydropis Species singularis. Aliam quandam *Hydropis* speciem videmus, quæ hujusmodi est: Vesiculæ exiguæ, crebræ, humore plenæ, in loco, ubi fieri solet *Ascites*, continentur; cæterùm, & humori multo innatant. Hoc hujusmodi affectûs indicium est: si, perforato abdomine, liquorem educas, postquam paulisper fluxerit, Vesicula intus occludet exitum: at si instrumentum rursus immiseris, iterum aqua profluet. Id genus mali grave est; quænam enim istis inveniri potest exeundi via? sunt quidem, qui tales Vesiculas per intestina prodiisse memorant; quod equidem ipse nunquam vidi, ideoque in scriptis nihil affirmo. Neque sanè, quid de hâc re

[b] Curatio *Hydropis* in *Aretæo* deest. Quædam *Archigenis* supersunt apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2.) Epithemata scilicet *Hydropicis* accommodata: (c. 22.) Malagmata ad humorem evacuandum: (c. 23.) potiones ad urinam ciendam, & per alvum humores educendos: (c. 26.) locorum tumentium pulsatio per vesicas inflatas, ab eodem & *Herodoto Pneumatico* præcepta: (c. 29.) *Hydropicorum* Chirurgia ex *Archigene*, & *Leonide*: (c. 30.) eorundem Diæta, ex *Archigene*: (c. 32.). [c] *Hydrocephali* Signa, & Curatio, ex *Leonide Pneumatico*, habentur apud *Aëtium*. (L. 6, c. 1.)

dicam,

dicam, invenio; nam si ex Colo, aut ventriculo, provenerint, quonam pacto coagmentari poterant? etenim exitus per sedem, ad omnium rerum excretionem, lubricus est, ac patens. Æquè etiam incredibile est, collectionem in ilibus fuisse factam, ac deinde per viscerum ruptionem apertum esse transitum; siquidem neque innoxium est, neque citra perniciem fieri potest intestini vulnus.

DE

DIABETE.

CAP. II.

Diabetis natura.

MIRUS quidam affectus est *Diabetes*, neque inter homines admodum frequens. Est autem carnis membrorumque in urinam colliquatio. Hujus, quemadmodum in *Hydrope*, causa est humida, ac frigida. Per assueras autem vias, renes scilicet, & vesicam, humor profluit. Neque enim cessant unquam mingere, sed, veluti cùm aperiuntur rivi, continua fit effusio. Morbus hic longo tempore naturaliter inhæret, longoque tempore procreatur. Sed ubi jam consummata sit ejus constitutio, homo non diu superest: nam cita colliquatio est, & festina mors. Vita etiam fœda, ac præ dolore inquieta; sitis intolerabilis: potiones multæ, quarum tamen modum excedit urina multo abundantior: neque eos quisquam, vel a bibendo, vel a meiendo, inhibeat. Nam si vel temporis punctum a bibendo sibi temperent, os inarescit, corpus siccum est: viscera sua exuri videntur[d]: molestè atque anxiè agunt, neque ita multo pòst e vitâ decedunt: siti interim, velut igne succensâ, vexantur. Mictum verò ipsis quænam ratio suppresserit, aut quænam tanta verecundia est, ut dolore sit potentior? nam si paulisper urinam continuerint, intumescunt iis lumbi, testiculique, & coxæ; & si hanc reddant, confertim & copiosè mingunt, partesque tumidæ subsidunt, quoniam humoris exundatio in vesicam defertur.

Morbus adventans.

Quòd si malum jam consummatum fuerit, id evidenter apparet; sed ubi instat, oris adest siccitas: saliva alba fit, &, tanquam in siti, spumans,

---

[d d] Hæc ex *Aretæo* se desumere testatur *Aëtius*; cujus verba sunt: *Aretæus* etiam addit, Viscera ipsis uri videntur: anxii sunt, ac animo dubii, & non longè pòst moriuntur; igne ampliùs ardere se putant, acceditque sitis & mictio festina. Sed quamvis aliqnando parumper urinam retineant, intumescunt lumbi, testes, & coxæ. Quòd si adhuc ampliùs mordens caliditas in visceribus augeatur, superior venter corrugatur, & venæ in ipso elevantur; universum habitum gracilem habent, & tabes totius corporis gravis accedit. Porrò alii sunt, qui non mingant, neque ex eis aliàs potatum transpirat; quare ob potûs insatietatem, & humoris inundationem, & vesicæ circumtentionem, acervatim ventre rumpuntur. Hæc ex Cor-

mans, ſitis tamen nondum premit: præcordiorum gravitas. At ubi jam invaſit morbus, ſenſus quidam frigoris, aut caloris percipitur, a ventre ad veſicam pertingentis. Urinæ aliquanto plus, quàm ex conſuetudine, excernunt: ſitis fit, ſed nondum vehemens.

Incrementum. Ubi verò magis increverit, calor exiguus quidem, ſed mordax, viſceribus inhæret: abdomen rugoſum: venas exſtantes habent, totumque corpus tenue: jamque urinæ profluvium ac ſitis magis magiſque augeſcunt, & cùm extremum colem vitii conſenſus attigerit, urinam illico profundunt. Atque hinc equidem affectum *Diabetem* vocatum eſſe arbitror, perinde ac ſi Διαβήτην (id eſt, Siphonem) hunc dixeris; quia humor in corpore non remanet, ſed homine, tanquam canali quodam, ad effluendum utitur. Ad aliquod tempus durant, licèt haud admodum diu: quia cum dolore mingunt, & colliquatio cita eſt; neque enim ex potione quippiam memorabile in corpus abit, & carnium magna pars cum urinâ emittitur.

Diabetes unde dictus.

Cauſæ. Hujus mali cauſa acutus aliquis morbus eſſe poteſt, qui, per Criſim, maligni quoddam in corpore clam relinquens, in hoc vitium poſtea deſierit. Neque incredibile eſt, pernicioſum aliquod venenum ex his, quæ renes & veſicam infeſtant, cauſam hujus morbi aliquando exiſtere. Quinetiam, ſiquem ſerpens momorderit, quæ *Dipſas* appellatur, idem affectus ulceri ſupervenit; *Dipſas* enim, animal reptile, in eo, quem morſu vulneraverit, ſitim accendit immodicam: iſque plurimum bibit, quod tamen ſiti non medetur, cùm interea, præ inexplebili potionis deſiderio, venter exundet. Ac ſicui fortè ex diſtentione doleat & gravetur alvus, ideoque a bibendo homo pauliſper abſtineat, rurſus tamen, ſiti coactus, affatim potat, atque ita hæc ſibi invicem ſuccedunt mala; nam & ſitis & potio in perniciem hominis inter ſe conſpirant. Quidam ex his urinam non reddunt, neque humor epotus per alia quævis corporis ſpiramenta excernitur; quo fit, ut ob inſatiabilem bibendi aviditatem, & inundationem humoris, ventriſque diſtentionem, repentè diſrumpantur [d].

Cornarii Verſione; (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 1.) ſiquidem ea pars *Aëtii*, in quâ hæc continentur, *Græcè* nunquam in lucem prodiit. Tamen vel hinc manifeſtum eſt, *Aëtium Aretæi* verba, non ſine ſententiarum quarundam omiſſione, exſcripſiſſe. Unde etiam factum eſt, ut ultima iſta verba ad hos, qui *Diabete* afficiuntur, referat; cùm *Aretæus* de hominibus a *Dipſade* morſis loquatur. Hæc enim ſigna ad eos pertinere, qui ab illo ſerpente ſanciati ſunt, ex ipſo *Aëtio* evincitur; qui a *Dipſade* morſorum notas his verbis deſcribit: Sequitur ab eâ morſos ſitis intolerabilis planè, adeò ut etiamſi multus eis potus exhibeatur, ſitis non ſedetur; & tamen neque per urinas, neque per vomitum, neque per ſudores quicquam excernitur. Duobus igitur pereunt modis; aut ob multam ſitim exuſti, ſi potum non ſumant: aut ob multam expletionem diſtentus rumpitur venter, vel infernè circa inguina, vel circa imum ventrem, quemadmodum in *Hydropicis* fieri conſuevit. (Tetrabib. 4, Serm. 1, c. 22.)

DE
RENUM
AFFECTIBUS.

CAP. III.

De Renibus.

RENES naturâ glanduloſi ſunt, ſed colore rubicundiores, jocinori potiùs ſimiles, quàm mammis, teſticuliſque: hi enim glandes ſunt, ſed albidiores; Renes autem teſticulorum figuram referunt, magis lati tamen, & incurvi. His ſinus inſunt exigui, collo anguſtiori, percolandæ urinæ inſervientes; ex quibus nervoſi duo exeunt, fiſtularum inſtar, canaliculi, qui Veſicæ humeris utrinque inſeruntur: & ab utroque Rene æqualis eſt ad Veſicam urinæ via.

Renum affectus.

Circa Renes, & Canales hoſce, multi variique oriuntur affectus; quorum alii ſanguinis profluvio, & febribus, & inflammationibus, acutè interimunt: (horum autem ſuprà mentionem fecimus:) alii longo temporis ſpatio hominem tabe abſumunt, & quanquam non ſtatim mortiferi ſint, curari tamen nequeunt, & uſque ad mortis diem comitantur. Itaque ex diuturnis malis ſunt, *Abſceſſus*, *Ulcera*, *Calculorum procreatio*, *Sanguinis profuſiones*. *Ulcera*, ex *Abſceſſu*, in homine omnia diutiſſimè inhærent, & ad ſanitatem ægrè perducuntur.

Calculus.

Calculorum procreatio longa eſt; & ex iis obſtructiones cum ingenti dolore fiunt, quia perdifficiliter tranſeunt: ad hæc, torquet urinæ ſuppreſſio. Quòd ſi plures & exigui fuerint, & viam, ſeſe invicem apprehendentes, intercludant, vel unus, propter ejus magnitudinem, locum obſtruat, ac idem in utroque Rene contingat, ex urinæ ſuppreſſione, partiumque diſtentionibus, mors intra paucos dies ſequitur. Sed Natura ſinus Renum oblongos & Ureteribus æquales fabricavit, exiguis item *Calculis* ampliores: eo conſilio ut, ſi in ſuperioribus partibus hi concreſcerent, expeditum in Veſicam iter invenirent. Hâc de causâ *Calculi* quoque ſunt oblongi, quippe qui in Ureteribus ut plurimùm coagmententur; & quotquot his in locis craſſitudine fuerint inæquali, in priori parte tenues ſunt, propterea quòd Ureteres anguſtiores ſint: a poſteriori, craſſiores, quia Renes deorſum vergunt. Oriuntur autem in Renibus tantùm, ſed in his qui igneo quodam calore efferveſcunt; neque verò in Ureteribus ſedem habent, ſed per hos arenulæ delabuntur, quæ hujuſce affectûs & materia ſunt, & indicium. Verùm ſiquis major *Calculus* in Renum ſinu perſtiterit, dolor a lumbis circa muſculos, *Pſoas* dictos,

 ad

ad medias usque costas procedit: quæ res multos decepit, ita ut *Pleuritidem* hanc esse arbitrarentur; coxarum gravitas: dorsum ægrè incurvatur, & in anteriorem partem difficulter adducitur; torsiones cum dolore, & gravitate, & convolutione quâdam: quia sinuosum intestinum est. Quòd si urina etiam exundet, accedit distentio, & mingendi cupiditas, sicut in partu fit mulieribus: inflationibus replentur, quas transmittere nequeunt: febres inhærent mordaces, atque aridæ: lingua sicca: alvus astricta: extenuatum corpus; cibum fastidiunt, aut siquid assumant, id, nonnisi ægrè, concoquere possunt, & digerere. At si in Ureterem delabatur *Calculus*, corporis fit concussio, sicut in horrore: & *Calculi* progredientis sensus, cum dolore violento. Ubi verò in Vesicam deciderit, uberrima urinæ aqueæ sequitur profusio: alvus redditur: flatus expelluntur: stomachus consistit: ructus prodeunt: dolores conquiescunt; lacerato nonnunquam Uretere, cum urinâ exit sanguis. At cùm per colem transit *Calculus*, nova jam contentio est; nam si Urethrâ major exstiterit, is diu inhæret, & redundat Vesica, & urina jam cum dolore vehementiori supprimitur: etenim unà cum hâc Ureteres etiam opplentur. Ægerrimè autem tortuosi exeunt: nonnullos enim hamatos vidi, & in meatibus obortas callosas quasdam carunculas; ut plurimùm autem, propter canalium rectitudinem, in figuram efformantur oblongam. Colore alii sunt albo, argillaceo: cujusmodi in pueris plerumque nascuntur; alii colore flavo, & croceo: qui in senibus magis reperiuntur; quibus etiam, in Renibus, *Calculus* usitatior est; pueris autem, in Vesicâ. Concretionis horum causæ sunt duæ; in senibus, corpus frigidum, crassusque sanguis: frigus enim crassas materias citiùs cogit, cui rei indicio sunt aquarum naturaliter calidarum fontes, qui frigore in callosum quendam lapidem congelantur; at in pueris, limosa multa materies, a sanguine elixata, generandis *Calculis* originem præbet, tanquam ignis [c]. Hi sunt ex *Calculorum* procreatione affectus.

Calculi causæ.

Sanguinis profluvium.

Cæterùm quidam, per circuitus, sanguinem mingunt [f]: quibus *Hæmorrhoidum* profluvio similis est affectus, eademque corporis constitutio; etenim pallidi sunt, & segnes, & ignavi: cibum fastidiunt, & ægrè concoquunt. Cùmque sanguinem profuderint, membra ipsis languida & resoluta fiunt, caput tamen levius & expeditius. At si in circuitu nihil effluat, caput dolet: oculi hebescunt, & caligant, & circumrotantur; inde plurimos invadit *Epilepsia*: alii tumidi fiunt, obcæcatique, & *Hydropici*: alii in *Melancholiam*, aut *Paralysin*, decidunt; nam e sanguinis, qui profluere consuevit, retentione hi affectus enascuntur. Itaque si a Renibus feratur sanguis, is plerumque purus, & urinæ impermixtus, exit e Vesicâ. Is nonnunquam ex Renum ruptione ubertim ac repentè effunditur, qui in grumos etiam concrescit; aliquando etiam in Vesicâ,

[c] Eadem omnino cum his, de *Calculo*, habet *Archigenes*. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 4.)
[f] His congruentia quoque scribit *Archigenes*: (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 3.) ubi etiam hujus affectûs Curatio est, quæ in *Aretæo* deest.

haud

haud ſecus ac extra corpus, congelatur, & vehementem urinæ ſuppreſſionem facit.

Ulcera, & Abſceſſus.

Ruptioni verò ſuccedunt *Ulcera* diuturna, quæque ſanationem ægrè recipiunt. Horum indicium eſt, ramentum, aut rubicunda membranula, aranearum telæ inſtar, excreta: aut pus albidum per urinam exiens, modò purum & ſincerum, modò urinæ mixtum. Si *Abſceſſus* ſuperveniant, his eos ſignis licet dignoſcere; ſub veſperam, febres, horroreſque: dolor & pruritus circa lumbos. Ac ſi rumpatur *Abſceſſus*, grumi purulenti carnoſique exeunt, cum albidæ ſaniei excretione. *Ulcera* verò mordacia ſunt, modò pura, modò ſordida, id quod e pure colligi poteſt: urina etiam nunc cum odore fœdo eſt, nunc ſine hoc.

Quando hæc accidant.

Ver *Sanguinis profluvia*, & *Abſceſſus* parit; hyems autem, cum autumno, *Calulos*. Porrò ſi *Calculis Ulcera* ſuperveniant, morbi inſanabiles evadunt, cita colliquatio eſt, & in propinquo mors.

DE VESICÆ AFFECTIBUS.

Cap. IV.

Veſicæ Calculus.

AFFECTUUM nullus in Veſicâ mitis eſt; acuti quippe inflammatione, & vulneribus, convulſione, & febribus acutis occidunt; *Ulcus* autem, & *Abſceſſus*, & Veſicæ *reſolutio*, & grandis *Calculus*, tolli nequeunt. Neque enim aut potione, aut medicamento huic rei accommodato, conteri poteſt, aut ſine noxâ excidi; tenues enim oportet Veſicæ partes incidere: quæ res vel, intra unum diem, hominem rapit, vel, intra paucos, convulſionibus, febribuſque interimit. Et niſi excidatur, urinam ſupprimit, & doloribus, febribuſque, & colliquationibus ægrum abſumit. At ſi non admodum grandis fuerit, urinæ ſuppreſſiones frequentiùs incidunt, quia in Veſicæ cervicem facilè delabitur, & ibidem viam intercludit; hi quanquam per inciſionem tutiùs, quàm majores, evelli poſſint, Veſicam tamen ſauciare neceſſe eſt. Porrò ſiquis ex hâc re periculum mortis evaſerit, in affectum tamen, qui Ῥοιὰς, (ſive *Urinæ profluvium*,) dicitur, homo decidit; qui quidem morbus periculo vacat: viri autem liberales ſuſtinere nequeunt, ut urina ſibi continenter deſtillet, ſive obambulent, ſive dormiant, quod,

inter

inter ambulandum, etiam inhonestum est. Perexigui tamen *Calculi* sine offensâ excìduntur. At si *Calculus* adhæserit Vesicæ, is molestiis, ac doloribus, & pondere, sese prodit, quanquam absit urinæ difficultas, quæ interdum tamen accedit. Cæterùm omnes *Calculos* dignoscere possis, ex arenularum in urinâ sedimento [g]; pudenda etiam arriguntur: &, ubi micturientibus subest *Calculus*, dolor premit: colemque sibi contrectant ac trahunt, quasi *Calculum* unà cum Vesicâ evulsuri. Consentit etiam anus prurigine vexata: *Rectum* quoque, ex intentionum violentiâ, propendet intestinum, & opinio fit perinde ac si jam excernatur *Calculus*; nam prope se invicem jacent Anus, & Vesica, quorum uno affecto, & alterum afficiatur necesse est; quamobrem, in *Recti* inflammatione, Vesica urinæ difficultate afficitur: &, in Vesicæ malis, sedes nihil dejicit, quanquam haud sit alvus sicca. Hi utique dolores e *Calculo* proveniunt.

Sanguinis profluvium. At *Sanguinis profluvium*, licèt haud admodum acutè interimat, spatio tamen plurimos absumit. At si ex eo *Grumi* oriantur, urinæ fit suppressio, & mors æquè, ac in *Calculo*, acuta. Quamvis enim sanguis tenuis flavusque fuerit, neque concrescendo admodum opportunus, hunc tamen per longum tempus Vesica colligit, eumque calefaciens & elixans condensat, & ita *Grumos* efficit. Inde fit urinæ suppressio, ad mortem inferendam valentissima; his autem supervenit acutus dolor: fervor acer: & linguæ siccitas; ex quibus cum delirio moriuntur.

Ulcus. Sin a vulnere dolor excitetur, id utique mortiferum est [h]. *Ulcus* autem, quanquam haud protinus ab initio interimat, tamen ex febrium & inflammationum accessione insanabile evadit. Etenim Vesica crassitudinis est admodum exiguæ, nervusque naturâ existit: quapropter neque carnem contrahit, neque ad cicatricem facilè perducitur; ad hæc, urina biliosa & acris *Ulcus* erodit. Communis etiam Vesicæ consuetudo impedimento est: quia in repletione distenditur, & cùm inanis est, considit; itaque idem, quod articulus, in extentione, & contractione, patitur: atqui in articulo omnia difficulter sanescunt *Ulcera*.

Abscessus. Suppurat etiam ex *Abscessu* Vesica; & Vesicæ *abscedentis* signa eadem, quæ aliarum partium, post inflammationem; nam & cum febribus ac horroribus fit *Abscessus*, & idem imminet discrimen. Pus autem hæc, sed albidum, crassum, fœdi odoris expers reddit: cujusmodi *Ulcera* sunt mitia. At si hæc ultrà serpant, fœculenta, mucosa, & fœtida cum urinâ excernunt; his mors jam instat: etenim mordax est urina, & cum dolore emittitur, qui ad summum usque colem pertingit. Hos omnia offendunt, etiam sibi invicem contraria; & repletio, & exinanitio: & motus, & quies: balneorum & usus, & omissio: & cibus, & abstinentia: & dulcia, & acida; cùm alia alios juvent, alios lædant, & in unum convenire nequeant [i].

[g] Hippoc. Aph. 79, § 4. [h] Ibid. Aph. 18, § 6. [i] *Aretæi* medendi ratio in his Affectibus deest. Quædam de *Calculi* Vesicæ Curatione, ex *Archigene*, supersunt apud Aetium; (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 5, 12, 13, & 15.) de mictui sanguinis succurendo; (c. 27.) de remediis *Ulcerum* in Vesicâ, (c. 29, & ex eodem, apud *Paulum*, L. 6, c. 45.) deque Diætâ iisdem affectorum. (Aët. ibid. c. 30.)

DE
GONORRHOEA,
SIVE
SEMINIS PROFLUVIO.

Cap. V.

GONORRHOEA malum eſt non valde mortiferum: ingratum tamen, & vel auditu inſuave. Nam ſi impotentia & reſolutio humores pariter, & ipſas genitales partes occupet, ſemen, utpote ex refrigeratis locis, effluit, neque vel in ſomnis ſupprimi poteſt; ſed, ſive homo dormiat, ſive vigilet, continens profluvium eſt, neque ullus ejus rei ſenſus. Morbo hoc tentantur etiam fœminæ: ſed eæ cum locorum pruritibus, & voluptate, cumque impudenti coitûs libidine, ſemen effundunt; viri autem ne minimè quidem pruriunt. Id quod effluit, humidum eſt, tenue, frigidum, decolor, infœcundum; quomodo enim fieri poſſit, ut genitale ſemen frigida emittat Natura? Ac ſi juvenes vitio hoc laborent, oportet eos omnes habitu fieri ſenili, ſegnes, reſolutos, timidos, hebetes, ſilentes, imbecilles, rugoſos, inertes, pallidos, albidos, effœminatos, frigidos, cibo averſos, cum membrorum gravitate, & crurum torpore, impotentes, & ad omnia languidos. Morbus hic plurimis in *Paralyſin* via eſt; neque enim fieri poteſt, ut nervorum facultas non debilitetur, cùm refrigerata fuerit, vitæ generationi inſerviens, Natura. Etenim ex vitali ſemine Viri efficimur, calidi, articulis firmi, hirſuti, ſonoræ vocis, animoſi, ad cogitandum agendumque habiles: cujus rei veritatem indicant, Viri. At qui vivido deſtituuntur ſemine, rugoſi ſunt, debiles, acutæ vocis, calvi, imberbes, effœminati; indicio ſunt, *Eunuchi*. Quòd ſi in emittendo ſemine quiſpiam parcus fuerit, fortis & audax ſit, feriſque robore æqualis; huic rei teſtimonio ſunt ex *Athletis* illi, qui temperanter vivunt. Siquidem qui aliis naturâ fortiores ſunt, per intemperantiam imbecillioribus longè deteriores evadunt; quique naturâ multo debiliores ſunt, per temperantiam fiunt fortioribus valentiores; neque enim ex ullâ aliâ re, prælterquam ex ſemine, animal robuſtum efficitur. Semen itaque vitale, & ad ſanitatem, & ad robur, & ad audaciam, & ad generationem plurimùm valet. A *Satyriaſi* homines in *Gonorrhœam* decidere conſuêrunt.

DE
STOMACHICIS.

Cap. VI.

STOMACHUS voluptatis ac moleſtiæ dux eſt: &, eo quòd cordi ſit vicinus, ad robur, animique, ſive firmitatem, ſive demiſſionem, per conſenſum cum animâ, multùm valet: hæc Stomachi præcipua eſt facultas, ut in alio loco antea propoſui [k]. Ex voluptate naſcitur, bona concoctio, carnoſus corporis habitus, colorque vividus; ex moleſtiâ, his contraria, & interdum animi dejectio, ſtomacho alimenti indigente: *Melancholicos* urget etiam cibi faſtidium. Cùm laborat itaque Stomachus, eſcam odit & averſatur, non modò ſiquid homines aſſumpſerint, ſed etiamſi nullus omnino cibus in conſpectum venerit, eumque memoriâ repetunt, cum nauſeâ, vel moleſtiâ, aut humorum redundantiâ, aut oris ventriculi dolore: & ſalivæ ſit effuſio, & quibuſdam vomitus. Quanquam autem his inediâ corpus ſit afflictum, alvuſque vacua permanſerit, dolorem tamen faciliùs, quàm cibi aſſumtionem ſuſtinent; & ſiquid fortè neceſſitate impulſi comederint, dolor jam, famē longè gravior, accedit: cibum in ore non ſine moleſtiâ conficiunt, eumque multo ægriùs deglutiunt. Porrò utilia alimenta averſantur, & aliena expetunt: in iiſque illa, quæ naturæ conveniunt, in contrarium permutantur: omnium rerum tædio laborant: cibos defugiunt, & odio habent. Inter ſcapulas inhæret dolor, qui poſt cibum, & in deglutitione, vehementiùs increſcit: faſtidium, & moleſtia: oculorum acies hebeſcit: tinniunt aures: caput grave eſt: membra torpent, & exſolvuntur: præcordiorum palpitatio: ſpinæ dorſalis versùs crura ſe moventis ſit opinio: huc & illuc aliter aliterque videntur agitari, ſive ſtent, ſive recubent, quemadmodum arundines arboreſve a ventorum flatibus conquaſſantur. Pituitam frigidam, aquoſam exſpuunt; cùmque in bilioſis redundet bilis, oculi caligant; ſiti vacant, quanquam poſt cibi aſſumtionem hanc percipere videantur: inſomnes ſunt, pigri tamen, & ſomnolenti, neque verus accedit ſomnus, ſed gravi ſopore, ut in his ſit qui *Comate* laborant, occupantur; extenuati, pallidi, debiles, reſoluti, imbecilles, exanimes, timidi, quieti: & repentè rurſus iracundi; admodum *Melancholici*, & in *Melancholiam* aliquando decidunt.

Morbi Sedes. Hæc utique cùm Animæ Stomachus impertiat, affectum exoriri neceſſe eſt; homines autem partium conſentientium ignari, ex quibus graviſſima

[k] De Cauſ. & Sign. Acut. Morb. L. 2, c. 3.

quæque

quæque eveniunt, Stomachum morbi causam esse arbitrantur. Multùm verò ad hæc, quæ assero, confirmanda efficit Cordis ipsius continuitas, ubi facultatum omnium inest principium; id enim inter pulmones jacet, quorum medio Stomachus etiam annectitur, & hic unà cum illis spinæ adhærescit; propter hanc itaque Cordis viciniam, oris ventriculi dolor fit, & resolutio, & affectus *Melancholici.*

Causæ, & huic obnoxii.

Morbi causæ aliæ sunt innumeræ, sed præcipua est, multi puris ex ventriculo per Stomachum effusio. Usitatus etiam his affectus est, qui, præ necessitate, tenui duriorique victûs genere sint usi; & his etiam, qui eruditionis gratiâ diu patienterque laboraverint: qui divinæ scientiæ desiderio ardent: qui cibi parsimoniâ, & vigiliis macerantur: quibus nulla, nisi dictorum factorumque sapientium, cura est. Victum hi pleniorem atque varium aspernantur: pro cibo, utuntur fame: aquæ potione sitim relevant: inter dormiendi tempus, insomnes agunt. His cubile humi, sine stragulis, videtur molle: integumentum vile, ac tenue vestimentum est: lectique tectum, communis aër. Divitiarum loco, divinæ scientiæ abundantia & usus; etenim omnia hæc, ex eruditionis amore, inter bona reputant. Et siquid fortè assumant, viles cibos, idque non ad satiandam gulam, sed vitæ sustinendæ gratiâ, comedunt; non vino indulgent, mentem non exhilarant: non locos mutant, non obambulant: membra non exercent, neque satis quidem vestiunt; nam ecqua res est, a quâ doctrinæ amor homines non avocet? a patriâ, a parentibus, a fratribus, a seipsis, a vitâ. Horum itaque corpus intabescit: decolores fiunt, &, in juventute, quodammodò seniles: &, præ cogitatione, taciturni: risu vacant, animoque sunt immiti. Stomachus pravos cibos appetit: usitato, tenuique, quod in promtu est, alimento citò satiantur, neque vario victui se assuescunt: ad quidvis assumendum segnes: & si insuetam aliquam escam ceperint, offenduntur, atque omnia cibi genera illico fastidiunt. Iste diuturnus Stomachi est affectus; *Inflammationes* autem, *Fluxionesque*, & *oris Ventriculi morsus*, & *Stomachi dolor*, morbi *Stomachici* nomen non habent.

Tempora, & Ætates.

Æstas hunc infert, quo tempore, & concoctionis, & appetitûs, & omnium facultatum impotentia est. Ex ætatibus, eidem senes patent, quibus, ob mortis propinquitatem, etiam sine morbo, cibi cupiditas finitur.

DE

DE COELIACO MORBO.

Cap. VII.

Unde morbus fiat.

VENTRICULUS, viſcus concoctioni inſerviens, in concoquendo laborat, cùm alvi profluvium hominem exercet. Eſt autem humidi crudique alimenti tranſmiſſio; quæ ſi non ex levi causâ fiat, & longiùs quàm unum aut alterum diem perduret, & homo inſuper, quia non alitur corpus, imbecillis reddatur, morbus fit, qui *Cœliacus* appellatur. Is ex caloris concoquentis debilitate, & Ventriculi refrigeratione naſcitur: quando in calorem diſſolvitur cibus, ſed a calore non concoquitur, neque in bonum ſuccum permutatur, & quia, ob caloris imbecillitatem, ad finem perduci nequeat, ex dimidiâ parte inconfectus relinquitur. Alimentum autem confectione deſtitutum commutatur in deterius, quòad colorem, & odorem, & conſiſtentiam; color enim albus eſt, & bilis expers: odor gravis, inſtar cœni: humidum verò illud, neque conſiſtens, quia non elaboratum eſt, ſed eam tantùm concoctionis habet vim, quæ ei in principio fuerit adhibita.

Signa.

Idcirco inflationes in alvo percipiunt, ructus emittunt continuos atque fœtidos: qui ſi per inferiora tranſeant, inteſtina rugiunt, flatuſque erumpunt aſperi, humidi, argillacei: & inter hæc videtur tanquam humidum quoddam effluere; dolor ventriculi gravis, aut punctiones ſubinde referens. Homo interim tenuis eſt, & macie confectus, pallidus, & imbecillis, neque ad uſitatarum rerum quidvis præſtandum valens: ſed, ſi inambulet, artubus labaſcit; venæ in temporibus elatæ, ſiquidem hæc, quia nutrimento vacant, concava redduntur: venæ item in toto corpore exſtant. Morbus enim iſte non modò alimentum non perfectè concoquit, ſed nec id, quod concoctionis principium habet, ad incrementum corporis diſtribuit; etenim mihi videtur non tantùm concoctionis, ſed etiam digeſtionis eſſe vitium.

Incrementum.

At ſi morbus increſcat, materiam ab univerſo corpore in ventriculum reducit, totuſque jam habitus intabeſcit; lingua hominis ſicca eſt, & corporis ſuperficies arida ac ſudoris expers. Ventriculus interdum, velut ardenti carbone, peruritur: aliàs, velut glacie, congelatur. Nonnunquam in extremis dejectionibus ſanguis effluit flavus, ſincerus, impermixtus, ita ut venæ alicujus adapertum videri poſſit oſculum; quoniam acris

acris humor venas erodit [l]. Malum hoc longissimum est, ac sanatu difficile; nam si absque manifestâ causâ desiisse videatur, redit iterum, quandocunque levis aliquis error huic ingruendi causam præbuerit: in circuitum igitur recurrit.

Ætates & Tempora huic obnoxia; & ejus Causæ.

Senibus familiaris morbus est, magisque mulieribus, quàm viris. Pueris, ob quotidianam cibi intemperantiam, continuum fit alvi profluvium; id autem non ex ventriculi vitio incidit. Morbum *Cœliacum* aliis tempestatibus æstas frequentiùs procreat: deinde, autumnus: & etiam hyems frigidissima, si ab eâ calor pene fuerit exstinctus. Diuturno etiam morbo hic affectus, & *Dysenteria*, & *Lienteria*, superveniunt. Verùm avida quoque frigidæ potio id vitii aliquando genuit.

DE
COLICIS.

Cap. VIII.

COLICI nonnunquam intestinorum volvulo & torsione acutè moriuntur. Morbi causæ sunt quamplurimæ. Signa, gravitas inter cibi abstinentiam, quæ, in eâ parte quæ afficitur, maximè urget: ingens pigritia; ægri segnes sunt, cibum fastidiunt, extenuati, insomnes, facie tumidi. Quòd si prope *Lienem* ægrotet Colon, homo colore tingitur ex atro viridique permixto: at si prope *Jecur*, albus atque viridis est; quæ ob consensum propinqui visceris contingunt. Quòd si cibum assumserint, licèt is neque multus sit, neque qui inflationes facere soleat, valde tamen inflantur, & spiritum transmittendi cupiditatem habent, cui verò exitus intercluditur: ructusque sursum impelluntur, qui nec ipsi viam inveniunt; & sicubi coacti prodeant, flatus suprà erumpentes virosi sunt & acidi. Renes etiam & vesica per consensum afficiuntur, harumque partium dolor fit, & urinæ suppressio; in iis tamen non est vitium, sed alia aliorum [m] loco eveniunt. Verùm hâc re longè magis mirum id est, quòd ad testiculos, musculosque, *Cremasteras* dictos, improvisus descendat dolor; Medicique non pauci consensum hunc ignorant: & eorum aliqui *Cremasteras* exciderunt, quasi hi propriam mali causam in se continuissent; verùm his quoque alia aliorum loco eveniunt.

---

l Multa iis, quæ in hoc Capite legimus, *Archigenes* habet similia. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 37.) m Vid. ἄλλα in Lexic.

Quinam morbi huic succedant, & unde hic oriatur.

Ex hoc affectu nascuntur *Abscessus*, malique moris *Ulcera*; *Hydropes* etiam, & *Phthises*, quæ sanationem non recipiunt. Siquidem ex frigore, & crassis humoribus, multâque glutinosâ pituitâ morbus contrahitur. Quinetiam & ætate, & tempore, & in regione frigidâ, & per duram hyemem exoritur [n].

DE DYSENTERIA, SIVE TORMINIBUS.

CAP. IX.

De Intestinis.

SUPERIORA intestina ad *Cæcum* usque pertingentia, tenuia, ac biliosa, *Cholades* vocantur. Ab his inferiora, quæ crassa, & carnosa sunt, ad principium usque *Recti* intestini porriguntur.

Ulcerum Species.

Omnibus his innascuntur *Ulcera*, (horumque species communi *Dysenteriæ* nomine vocantur;) ideoque varii sunt affectus. Etenim aliqua intestinorum superficiem tantùm radunt, & cùm excoriationem solummodo faciant, periculo carent: sed multo innocentiora, si in inferioribus intestinis consistant; at si paulo profundiora sint *Ulcera*, ne hæc quidem boni sunt moris. Alia profunditatem habent, neque consistunt: exedentia, & glandulosa, & serpentia, & *Sphacelum* inferentia, & mortifera; quinetiam, dum serpunt, circumroduntur venulæ, & in *Ulceribus* largiores sunt sanguinis destillationes. Aliud genus *Ulcerum* est, tumentium, asperorum, inæqualium, callosorum, instar nodi quem in lignis reperimus; hæc sanationem ægrè recipiunt: neque enim ad cicatricem facilè perducuntur, quia levi momento solvi possunt.

Causæ.

Dysenteriæ causæ sunt complures: præcipuæ verò, cruditas, frigora continua, acrium ciborum assumtio, ut *Myttoti*, (id est, pulmenti ex allio cæpâque intritis,) aut cæpæ, vel allii per se, aut carnium vetustarum atque acrium esca, quibus cruditas supervenit; idem facit humoris alicujus insueti potio, vel ejus, qui Κυνεών, vel istius, qui Βρυτίων appellatur, & alia pocula, quæ in singulis regionibus, vini loco, siti medentur; plaga item, & frigus, & aquæ gelidæ potio, intestina exulcerant.

---

n Curatio *Colicorum* deest. Apud *Aëtium*, (Tetrabib. 3, Serm. 1. c. 31.) invenimus quædam ad hos *Archigenis* Pharmaca; & Cataplasmata; (c. 34.)

Deje-

Dejectiones quænam in quâque Specie.

Dejectiones autem, & ſigna cætera, in aliis aliiſque *Ulceribus*, alia ſunt, & alia. Nam ſi iſta ſuperficiem tantùm attigerint, e *ſuperioribus* inteſtinis feruntur tenuia, bilioſa, odoris, præter eum qui ab inteſtinis provenit, expertia. A *Jejuno* autem inteſtino exeunt coloris quædam magis ſaturi, & crocei, & odoris fœdi. Et interdum hæc cum alimento, liquato quidem illo, ſed aſpero; & ſtercorum odor, modò gravis eſt, & *Ulcera* ipſa putrefacta: modò nullus eſt, niſi ab excremento ipſo. Verùm ab *inferiorum* inteſtinorum exulceratione aquoſa quædam, tenuia, ſine odore, profluunt; at ſi *Ulcera* profundiora fuerint, humor ſaniei ſimilis, ſubrubicundus, inſtar vini, aut aquæ in quâ caro lota ſit; & hæc modò per ſe, modò cum excrementis; eademque, modò humida, a liquore circumfuſo diſſoluta, ſine bile, & odore: modò compacta, & ſicca exeunt, ſed, ob humorem circumfluentem, lubrica. Quòd ſi majora ſint & læviora *Ulcera*, idque in *ſuperioribus* ineſtinis, bilioſa, tam eorum ratione, ex quibus, quàm horum, per quæ tranſeunt, emittuntur; ſedem quoque vellicant, quia bilis acris eſt, & eò magis, cùm ab *Ulcere* provenit; bilis autem pinguis eſt, tanquam adeps. Verùm a profundioribus *inferiorum Ulceribus*, ſanguis deſcendit concretus, atque craſſus, cum pituitâ: & carnoſa quædam, non admodum pinguia, inteſtinorum ramenta, eorumque partes etiam integræ, his admiſcentur. Interdum craſſa prodeunt, alba, mucoſa, adipis conciſæ ſimilia, cum humore circumfluo; hæc ab inteſtino *Recto* veniunt. Nonnunquam mucoſa tantùm, pruritum moventia, parva, rotunda, mordacia egeruntur, quæ hominem ad dejiciendum frequenter excitant, & deſidendi cupiditatem cum voluptate faciunt, ſed inrer hæc pauciſſima tantùm exeunt; id mali *Teneſmus* dicitur. At ab inteſtino *Cæco* feruntur carnes rubicundæ, grandeſque, circumſcriptionem multo majorem habentes; *Ulcera* profunda ſunt: ſanguis craſſus, & fæculentus: & odor, quàm in aliis, gravior. Cæterùm ſi ſerpant exedantque *Ulcera*, & nullâ prorſus ratione coerceri poſſint, e *ſuperioribus*, non modò ſaturè bilioſa, ſed etiam crocea, ſpumantia, fæcum ſimilia, nigra, quæque herbam iſatidem, aut porrum referunt, ſuprà memoratis craſſiora, odoris tanquam putridi, dejiciuntur; alimentum quoque magis crudum, ita ut a dentibus cum voracitare paululùm duntaxat comminutum videatur. At ſi *inferiora* erodantur, nigræ concretiones, & craſſa quædam, carnoſa, rubicunda, grumoſa, ac nonnunquam nigra, omnibus modis variata, fœtida, intolerabilia exeunt, humorque ſine voluntate profluit. Nonnunquam oblongum quiddam, quoad plurima a ſano inteſtino non diſcernendum dejicitur, multiſque veritatem ignorantibus excreti ipſius inteſtini metum injecit. Verùm hæc ita ſe res habet: inteſtinorum, utì ventriculi, tunicæ ſunt duæ, quarum altera alteri obliquè ſuperincumbit; quando igitur harum connexio diſſolvitur, interior tunica, ſecundùm longitudinem abſiſtens, foras exit, & exterior tantùm intus remanet, carnemque contrahit, & ad cicatricem perducitur, homoque ſaneſcit, ac ſine offensâ

vitam agit; id inferius inteſtinum tantummodo patitur, quippe cujus tunicæ carnoſæ ſint. Quòd ſi ex vaſe aliquo ſanguis fluat, is flavus, aut niger, & ſincerus fertur, cibo impermixtus, & ſine ſtercore: & concretio quædam ei, latis aranearum telis ſimilis, innatat; nam cùm refrixerit, in grumos abit, neque ſanguinem excretum hunc fuiſſe credideris; at ob immurmurationem multam cum ſpiritu, major, quàm pro effectu, excretionis fit opinio. Excitatur etiam in *Colo* puris *Abſceſſus*, nihil quicquam aliis *Ulceribus* internis magis inuſitatum: etenim ſigna, & pus, & curatio *Ulcerum* eſt eadem; ſed ſi carnium quarundam excretiones fiant, duræ, & contritæ, & aſperis corporibus ſimiles, *Abſceſſus* mali moris eſſe ſignificatur. Interdum e *Colo* magna vis aquæ, *Dyſenterico* more, profluit, quæ res multos *Hydrope* liberavit. Hujuſmodi, ut ſummatim loquar, *Ulcera* ſunt in inteſtinis; hæc utique eorum forma; & hæ ex illis excretiones, quas ſuprà propoſui.

Symptomata in quâque Specie.

Proximum eſt, ut, quæ in quibuſque laborantium Symptomata occurrant, ſive boni fuerint, ſive mali moris *Ulcera*, exponam. Itaque, ut generatim loquar, ſi excoriatio ſuperficiem tantùm occupaverit, vel in *ſuperioribus*, vel in *inferioribus* inteſtinis, homines febre, ac dolore vacant, & ſine decubitu, per tenuem victûs rationem, alius alio modo ſaneſcit. Sin *Ulcus* innaſcatur, torſiones in *ſuperioribus* fiunt mordaces, acres, tanquam a bile paucâ fervente: inteſtina aliis quidem atque aliis temporibus, ut plurimùm tamen ſuppurant: cibi concoctio eſt imperfecta, cupiditas tamen non deſit. At ſi *inferioribus* exulceratio inciderit, *ſuperioribus* longè minùs hæc offendunt; quippe quæ illis multo carnoſiora ſint. Verùm ſi in *ſuperioribus Ulcera* innaſcantur cava & ſerpentia, febres oriuntur, acutæ, obſcuræ, in viſceribus latentes: totius corporis algor: cibi faſtidium: vigiliæ: ructus fœtidi: nauſea: bilis vomitus: vertigo. Quòd ſi multa, & ea bilioſiorum, fuerit effuſio, torſiones continenter inhærent, & cæteri dolores increſcunt; accedit virium languor, & reſolutio genuum: *Ardente* febri extorrentur: ſiticuloſi ſunt: nauſeant: nigra evomunt: lingua ſicca: pulſus exiguus, imbecillis; hoſque omnia comitantur, quæ in pernicioſis *Ulceribus* mortifera eſſe propoſui; uſque ad animæ defectionem, malo *Cardiaco* laborant, quidam ita, ut ad ſe revocari non poſſent, ſed hoc modo occubuerint. Eadem mala *inferiorum* inteſtinorum eroſionibus communia ſunt, ſi *Ulcera* ſerpant, neque profluvium coërceri poſſit: prætorquam quòd tormina ac dolores ſub umbilico inferiùs, ubi etiam *Ulcera* ſunt, percipiantur; excretionum verò ſpecies tales, quales eas eſſe ſuprà diximus. Quòd ſi in initio exigua ſint *Ulcera*, neque intra tempus aliquod ſerpere incipiant, alia aliis ſuperveniunt, quibuſdam ſubſidentibus, aliiſque in verticem aſſurgentibus: taliſque fit *Ulcerum* affluxus, qualis undarum in mari. Cæterùm ſi Natura valens exſtiterit, eique Medicus etiam ſubvenerit, a ſerpendo coërcentur *Ulcera*, neque mortis

ſubeſt

ſubeſt timor; dura tamen, & tumida manent inteſtina, ac, non niſi longo pòſt rempore, ad ſanitatem perducuntur.

Sanguinis profluvium.

At *profluvium Sanguinis* ab inteſtinis, ſi a magnâ venâ, vel arteriâ exeat, mortem infert quàm celerrimè; neque enim manum inſerere, partemque ipſam dolentem attrectare, aut *Ulceri* medicamentum admovere poſſumus. Porrò, etiamſi medicamento ſanguinem ſuppreſſeris, homo non propterea in tuto collocatur; quibuſdam enim ingens cruſta decidens venæ oſculum latius efficit: cùmque in grumos abierit ſanguis, iique intus remanſerint, morbus jam ſanationem non recipit. Oportet itaque incipientibus *Sanguinis profuſionibus* mederi. Hæ plerumque, cùm inſtant, quibuſdam indiciis, licèt haud prorſus evidentibus, ſignificantur; anxietas adeſt, & moleſtia: loci gravitas, in quo ruptio futura eſt; ſub ipſum ruptionis tempus, vultûs rubor. Et, ſi vena recenter fuerit diſrupta, poteſt plerumque ad integritatem perduci; at ſi ſpatium jam acceſſerit, ægriùs ſaneſcit, atque tardiùs. Hujuſmodi ſunt inteſtinorum *Ulcera*.

Tempora, & Ætates his opportunæ.

Oriuntur autem præcipuè, æſtatis tempore: deinde, autumno: vere, rariùs: hyeme, minimè. Pueris, & adoleſcentulis, *Diarrhœæ* contingunt. *Dyſenteria* juvenibus, & ætate conſiſtentibus. Senectus ægrè convaleſcit, & ad cicatricem inducendam longum tempus requirit; at exedentia *Ulcera* in ſenibus vix reperiuntur; quinetiam ſenectæ ſanguinis profluvia proſunt [o].

DE
LIENTERIA,
SIVE
INTESTINORUM LÆVITATE.

Cap. X.

Si a *Torminibus*, latiſque & admodum profundis ſuperiorum inteſtinorum *Ulceribus*, cicatrices fiant, crebræ, craſſæ, ſolidæque, cibi ex his in inferiora tranſmittuntur liquidi, & ab eâ horum parte, quæ nutrimento eſſe deberet, indiſcreti; inteſtinorum enim raritas, per quam ſurſum alimenta permeant, a cicatrice occluditur; homo itaque

[o] Curatio *Dyſenteriæ* deeſt; quæ ex *Archigene*, qui his, de Signis, non pauca habet ſimilia, (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 43.) peti poteſt. (Ibid. c. 45 & 49.)

nutrimento destituitur, decolorque fit, & imbecillis. Malum *Lienteria* dicitur, cùm id, inquam, ab intestinorum cicatrice oriatur: jam enim ex *Ulceribus* affectus provenit; est autem, ubi cicatricem intestina non habent, sed consuetudo & usus ista profluvium pati edocent: nam si calor in his refrigeratus, neque cibum concoquat, neque in superiores partes propellat, neque præ imbecillitate retinere possit, omni prorsus confectione alimentum vacat. Quòd si levis, neque stabilis, sed vitiosa tantùm fuerit purgatio, affectum solvit simplex a cibo vomitus; sed si temporis spatio impingatur, atque fixa inhæreat horum causa, id auxilii nihil proficit.

Causæ. Affectum hunc diuturnus quoque morbus inducit: *malus* etiam *corporis habitus*, licèt ex eo quispiam non decubuerit. *Hydropes* quoque in eundem aliquando feliciter transeunt: ex malo quidem, in aliud malum, sed posterius tamen priori minùs grave est [p].

DE UTERI AFFECTIBUS.

CAP. XI.

Uteri affectus. UTERUS fœminis est ad purgationem atque partum utilis, multos autem gravesque morbos infert. Neque *Ulceribus* tantùm, & *Inflammationi*, & *Fluori* patet, verùm etiam, si repentè tota sursum feratur, celeriter occidit. Atqui de Acutis ac mortiferis, qui huic incidunt, Affectibus, alibi conscriptum est. Mala verò diuturna sunt, *Fluor duplex*: *Duritia*: *Ulcera*, partim innocentia, partim maligna: totius, aut partis *Prolapsus*.

Fluoris Species. Fluor est aut *ruber*, aut *albus*; horum uterque ex aspectu patet. *Ruber* est, cùm exit sanguis *flavus*, hujusque species, ut *lividus*, aut *niger*: tenuis, aut crassus & concretus, instar grumorum: vel albus instar aquæ, vel coloris ex pallido flavoque, tanquam bilis: crassus item, aut subtenuis, tanquam sanies tenuis atque fœtida [q]. In *Fluore albo*, humor exit puri similis, verus autem serum refert; quinetiam grumi aliquando cum pure effluunt. Mille aliæ species sunt inter has, quæ se-

---

[p] Multa ex hoc Capite, nullâ *Aretæi* factâ mentione, desumsit *Aëtius*. (Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 51.) [q] His similia habet *Archigenes* apud *Aëtium*. (Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 65.)

cundùm

cundùm plus minuſve tantùm differunt. Fluxûs circuitus aliquando ſingulis menſibus, tanquam menſtrua purgatio, ſed non ad præſtitutum tempus, revertitur; non multus quidem ſanguis, ſed is per multos dies deſtillat: neque plures dies, ſed tum ex toto, intermittit. Alia circuitûs ſpecies eſt, quæ fit ad certum diem: & in primâ purgatione, non magna ſanguinis copia effunditur, ſed bis vel ter per totum menſem purgantur. Alia ſpecies eſt, cùm ſingulis diebus exiguum indeſinenter fit profluvium, cujus ſumma tamen intra menſem non exigua eſt; os enim Uteri non committitur, ſed apertum eſt, & *reſolutionem* quandam patitur, ita ut humor effluat. Sin multum, idque ſine intermiſſione, exeat, fœmina ſanguinis profuſione interit. Notæ ſunt, præter materiæ fluentis colorem, ipſius color mulieris; vigiliis premuntur: cibum faſtidiunt: moleſtè agunt: imbecilles, in *rubro* præcipuè *Fluore*, & doloribus afflictatæ; humor ipſe in utroque genere graviter olet, ſed modò magis, modò minùs; nam ſi magna putredo ſubſit, *albus* magis fœtet: ſi eroſio exaſperetur, fœdior eſt odor *rubri*. Utque ſummatim dicam, *ater* omnium peſſimus eſt, deinde *lividus*; *pallidus* autem, & *albus*, & *purulentus*, diuturniores ſunt, minùs tamen periculoſi; & ex his ipſis *pallidus* deterior eſt, ſed longè melior, ſi cum uſitato mixtus fuerit: uſitatus autem eſt *ruber*, ejuſque ſpecies. Quinetiam aſſueti minùs nocent; ſed revera vetulas *rubri* plus offendunt, juniores ex *albis* minimè periclitantur. Alia eſt *Fluoris albi* ſpecies, ubi menſtrua purgatio albida eſt, & acris, & pruritum cum voluptate excitat: exinde humor albus, craſſus, ſeminique ſimilis elicitur; id genus *Gonorrhœam muliebrem* appellavimus. Eſt autem Uteri refrigeratio, ideoque humores retinere non poteſt; quinetiam ſanguinem in colorem albidum permutat, ſiquidem ignis vi caret, qui colorem rubrum impertit. Similem huic affectum Stomachus patitur, quando pituitam effundit: & Inteſtina quoque, cùm *Diarrhœa* laborant. Gonorrhœa Muliebris.

In Utero oriuntur etiam *Ulcera*, quorum aliqua lata ſunt, pruriginoſa, tanquam ab inſperſo ſale: & in his fit ſuperficiei quædam excoriatio; ex iiſque pus erumpit, craſſum, odoris expers, exiguum; *Ulcera* hæc ſunt mitia. Alia iſtis profundiora, magiſque noxia, quæ dolorem aliquem movent: plus aliquanto puris effluit, & deteriùs olent; ſed hæc tamen non ſunt mali moris. Sin altiùs adhuc deſcendant, *Ulcerumque* oræ duræ ſint, & aſperæ, ſanies quædam fœtida effunditur, & gravior, quàm in prioribus, dolor accedit; Uterum quoque *Ulcus* exedit, & ſoluta quædam aliquando exit caruncula; id ad cicatricem longo temporis ſpatio non perducitur, ſed maximè diuturnum ac lethale eſt; id etiam *Phagedæna* dicitur. Porrò *Ulcera* ſunt mortifera, ſi in his dolor increſcat, & fœmina moleſtiis afficiatur; ex *Ulcere* putridus quidam humor effluit, vel ipſis ægrotantibus intolerabilis; idque tactu, & medicamentorum applicatione, exaſperatur, & quovis medelæ genere irritatur; Uterique venæ in tumorem aſſurgunt cum partium proximarum diſtentionibus.

Ulcera mitia. Phagedæna. Cancri duæ Species.

bus. Id a peritis, tactu, neque alio quovis modo, deprehenditur; adest autem febris, totiusque corporis anxietas, & partis affectæ duritia, utpote in efferatis *Ulceribus*; hæc mortifera sunt, & *Cancri* nomen obtinent. Alia *Cancri* species est, ubi nullum *Ulcus* subest, tumor autem durus, ac renitens: totus etiam Uterus intenditur: dolores item premunt, cæteraque omnia, quemadmodum in *Ulcere* [r]. Ambo hæc sunt ex *Cancrorum* genere, ambo diuturna, ac mortifera; *Ulcus* autem est illo, quod non exulceratur, & odore, & doloribus, & in vitâ, & in morte gravius.

Prolapsus Uteri.

Sede suâ totus nonnunquam exit Uterus, & mulieris femoribus incumbit. Malum profectò incredibile; Uterus tamen ipse conspectui patet, neque hujus rei causa talis est, ut non subinde possit incidere. Relaxantur enim membranæ ilibus affixæ, quæ Uteri ligamenta sunt nervosa; harum illæ, quæ Uteri fundo inseruntur juxta lumbos, tenues sunt: alteræ, juxta cervicem ejus, hinc atque illinc ilibus adhærescentes, valde nervosæ existunt, latæque tanquam navigii vela; omnes itaque hæ membranæ relaxantur, quando foras exit Uterus. *Prolapsus* hic ut plurimùm occìdit; fit enim ex abortu, & magnis concussionibus, & violento partu; quòd si non illico moriantur, vitam diu trahunt, visu fœda intuentes, Uterumque extra corpus, quasi a caule germinantem, nutrientes.

Membranæ solutio.

Apparet aliquando ex duabus Uterum succingentibus membranis interior, & ab alterius continuitate divellitur; etenim duæ tantùm membranæ istius divisuræ sunt: quarum hæc ob humoris fluxionem abscedit, sicut etiam ex abortu, & partu violento: tum verò *Secundis* adhærescit, nam si illæ vi extrahuntur, simul prodit Uteri tunica; at si fœmina mortem evaserit, in sedem suam regressa, ei ad amussim connectitur, vel paululùm extra propendet, eamque mulier naturalibus suis contegit.

Os Uteri prodiens.

Uteri aliquando osculum, usque ad cervicem duntaxat, prolabitur, sed rursus intrò se recipit, si Uterus suffimenta mali odoris olfaciat; ipsum quoque mulier attrahit, si odoramenta grata naribus admoveat; quinetiam Obstetricis manibus sensim reponitur, si placidè comprimatur, medicamentis antea inunctus ad leniendum Uterum efficacibus.

---

[r] His similia, de *Cancris*, habet *Archigenes* apud *Aëtium*; (Tetrabib. 4, Serm. 4, c. 94.) ubi etiam horum Curatio, ex *Archigene*, legi potest: siquidem Caput illud interiit, ubi horum Uteri affectuum medelam exposuit *Aretæus*.

DE ARTHRITIDE, ET ISCHIADE.

Cap. XII.

COMMUNIS omnium articulorum dolor eſt *Arthritis*; quem in pedibus, *Podagram* appellamus: in coxis, *Iſchiadem*: in manibus, *Chiragram*; ſi nempe levis fuerit dolor, e causâ aliquâ ad breve tempus durante ortus, aut longo tempore latenter inhæſerit, ac dolor tandem morbuſque ex parvâ occaſione emicuerit. At ſi malum jam auctum omnes artus invaſerit, eſt omnium generatim affectus nervorum. Initium fit a nervis, qui articulorum ligamenta ſunt: & ab iis etiam, quotquot ex oſſibus oriuntur, & in oſſa deſinunt. Id in his utique mirandum eſt, quòd ne minimùm quidem doleant, etiamſi ſecentur, aut collidantur; at ſi per ſe membra condoluerint, eo nihil poteſt eſſe vehementius, non ſi ferramento percutiantur, non ſi conſtringantur vinculis, non ſi gladio ſaucientur, non ſi igne exurantur; etenim hæc ipſi expoſcunt, ut gravioribus ſint doloribus remedio. Quòd ſiquis, dum membra dolent, ea incidat, ſectionis dolor, utpote minor a majore, obſcuratur; vel ſi iſte prævaluerit, voluptate afficiuntur ex prioris oblivione. Malum hoc oſſa atque dentes patiuntur.

Cauſam quidem veram ſoli novere Dî: veriſimilem tamen ipſi quoque homines. Id autem, ut ſummatim loquar, hujuſmodi eſt; quod valde denſum eſt, id neque tactum, neque vulnus ſentit: quamobrem in tactu, atque vulnere, dolor abeſt; dolor enim in exaſperatione ſenſûs conſiſtit. Quod autem denſum eſt, id exaſperari nequit; quo fit, ut dolore etiam vacet. At rarum acuto ſenſu præditum eſt, & vulnere exaſperatur. Quoniam verò denſa etiam innato calore vivunt, per eundem quoque calorem ſentire poſſunt. At ſi cauſa efficiens ſubſtantialis fuerit, tanquam gladius, aut lapis, ſubſtantialis corporis patientis pars non dolet, quia naturaliter denſa eſt. Sed ſi calorem innatum mala temperies occupet, ſenſus pervertitur: at cùm horum ex ſe ipſo doleat calor, id ab interno ſenſûs impulſu excitatur, ex naturâ verò adauctâ nimiſque abundante dolores proveniunt. Cauſa.

Signa. *Arthritis* aliis aliàs articulis infigitur: in quibuſdam coxas occupat, eâque parte homo plerumque claudus remanet: & reliqua etiam paululùm tentat, jamque exiguos artus non invadit, uti manus ac pedes. Nam ſi majora membra occupet, quæ morbo capiendo ſufficiunt, is inſtrumenta iſta non prætergreditur. Quòd ſi ab exiguo membro initium ſumſerit, placida & inopinata ſit acceſſio. In *Iſchiade*, a poſteriori parte femoris, aut a poplite, aut a tibiâ incipit: aliàs in coxæ acetabulo dolor excitatur, rurſuſque in clunem, aut lumbos impetum facit: & quidvis potiùs videtur eſſe, quàm *Iſchias*. Cæterùm in articulis hoc modo oritur *Arthritis*: magnum pedis digitum dolor occupat, rurſus calcis anteriorem partem cui inſiſtimus, ac deinde in ejuſdem partem concavam ſubit, & malleolus denique intumeſcit. Cauſam mali non juſtam laborantes afferunt; quidam novi calcei attritionem, alii longam obambulationem incuſant: alii ab ictu, aut calcatione, ortum pronuntiant: nemo autem cauſam internam eſſe arbitratur; neque verò, ſiquis veram commemoret, fidem ægrotantibus facit. Ideoque affectus inſanabilis evadit, quia morbi principiis, cùm is minimam habet firmitatem, Medicus non reſiſtit; & ſi ſpatio vires acquiſierit, cura omnis ſupervacanea eſt. Quibuſdam itaque, pedum articulis uſque ad mortis diem inhæret; quibuſdam ſerpit in univerſum corporis ambitum; ut plurimùm verò a pedibus in manus procedit, idque non multo interpoſito tempore, ſiquidem manus pedeſque, ambo ſint ejuſdem naturæ, tenues nimirum, atque carnis expertes, externo frigori proximi, & ab interno calore remotiſſimi; rurſus cubitus, genuque tentantur, deinde coxarum acetabula: convolvitur demum atque tranſit ad thoracis dorſique muſculos. Incredibile eſt, quàm latè vitium ſerpat; dolor ad cervicis ſpinæque vertebras procedit, ſummoque Oſſi *Sacro* infigitur: hiſque omnibus & quidam eſt communis, & quidam ſingulis proprius dolor; quinetiam tendines, cum glandibus, ac muſculis, dolent atque intenduntur: maxillarum item, temporumque muſculi [f]: renes poſtea, & veſica afficiuntur; quodque maximè mirandum eſt, nares tandem hominis, aureſque, & labra tentantur; nulla enim pars eſt, ad quam muſculi nervique non pertineant. Cuidam homini indoluerunt capitis ſuturæ, qui, quidnam id eſſet quod afficeretur, neſcius, ſuturas deſcribebat, obliquam, rectam, tranſverſam, & in priori, & in poſteriori parte capitis, de tenui dolore oſſibus infixo conqueſtus; etenim omnes oſſium commiſſuras morbus invadit, perinde ut pedis manûſve articulum. Calloſi etiam fiunt articuli, qui primò tanquam *Abſceſſus* habent, poſtea magis magiſque condenſantur, & cùm humor penitus concreverit, duræ ſunt oſſium extremitates: tophi demum albi ſolidique conſiſtunt, & in toto membro tubercula partim exigua, *Varorum* inſtar, partim his majora aſſurgunt; humor autem craſſus eſt, & albus, grandini ſimilis; morbus enim, tanquam grando, frigidus univerſum corpus occupat.

[f] Quædam ex hoc loco ſatis evidenter excerpſit *Aëtius*; (Tetrabib. 3, Serm. 4, c. 6.) & alia ex *Archigene* profert iis, quæ in hoc Capite leguntur, ſimilia. (c. 1.)

Qui-

Quibusdam affectus hic videtur caloris & frigoris differentiam præ se ferre: siquidem modò ex calore, modò ex frigore voluptas percipitur; sed mihi placet unam causam ab innato frigore, unumque esse morbum. At si is celeriter increscat, calorque emicet, refrigeratione opus est, & hujusmodi medelâ affectus mitigatur; id genus calidum appellant. At si in nervis dolor intus moretur, & caloris expers collabatur articulus, neque in tumorem assurgat, frigidum hoc esse dixerint; in quo fervida medicamenta ad suscitandum calorem requiruntur; plerumque etiam admodum acria necessariò usurpantur, quia calor & collapsas partes in tumorem attollit, & internum calorem evocat, quo tempore frigida rursus juvant. Huic rei fidem facit, quòd iisdem eadem non conveniant; quod enim modò profuit, id aliàs obesse deprehenditur; atque, ut in summâ dicam, calor in principio prodest, refrigeratio in fine. *Podagra* vix quenquam continenter infestat, & interdum diu intermittit, quia tenuis est. Fuit etiam *Podagricus* quidam, qui, in *Olympicis* ludis, remittente morbo, cursûs certamine, victoriam reportavit.

His morbis quinam obnoxii.

Viri hoc affectu frequentiùs, quàm mulieres, sed leviùs, tentantur; mulieres verò rariùs, quàm viri, sed dolentiùs: quoniam id quod extra consuetudinem, neque familiare est, ubi ex urgente aliquâ causâ valentius evaserit, violentiora quoque mala inducit [t]. Ætas huic maximè opportuna est, ab anno quinto & tricesimo; citiùs tamen, seriùsve, ex cujusque naturâ, ac victûs ratione contrahitur. Vehementes in his dolores excitantur, & Symptomata accedunt doloribus atrociora: vel ex tactu sequitur animæ defectio: motûs impotentia est: cibi fastidium: sitis: vigiliæ. Quòd si a malo recreentur, vitam, quasi a morte conservati, remissam agunt, intemperantes, simplices, hilares, munifici, in victu delicati: porrò, tanquam mortem rursus evasuri, præsenti vitâ cum licentiâ perfruuntur. Multis *Podagra* in *Hydropem*, aliis in *Asthma* transit; & ex his illi succedentibus non evitanda mors est.

DE
ELEPHANTIASI.
CAP. XIII.

ELEPHANTI morbo cum belluâ Elephante multa sunt communia, quoad speciem, & colorem, & magnitudinem, & vitæ rationem; neque verò alii cuivis similis est, vel affectus affectui, vel animali animal. Etenim Elephas ab aliis feris longè differt; primò,

[t] Hippoc. Aph. 34, § 2.

max-

maximus craſſiſſimuſque eſt : tantâ quidem magnitudine, ut, ſi magnum quodvis animal alii in turris morem ſuperimponas, ea exæquet ; craſſitudine verò tantâ, quantam animalia plura craſſiſſima, lateribus inter ſe conjuncta, non exſuperent. Cæterùm neque ſpecie aliud quodvis magnopere refert ; etenim omnes, per univerſum corpus, coloris ſunt ſaturatè nigri ; cùm equorum alii candidiſſimi ſint, quales *Rheſi* equi *Thracii* [u] : alii pedes albos habent, ut *Menelai Podargus* [x] : alii flavi, ſicuti a *Neſtore* memoratæ equæ

centum & quinquaginta [y] :

alii cærulei, ut cùm *Homerus* inquit,

In ſpeciem mutatus equi, cui cærula in armis
Luxuriat juba [z].

Idem videmus in bobus, idem in canibus, idem in reptilibus cunctis, atque animalibus, quotquot in terrâ paſcuntur. Elephantes tantùm omnes nigri ſunt, colore tenebricoſo, & nocti, & letho ſimiles. Eorum verò ſpecies hujuſmodi eſt : caput habent aterrimum, cum vultu latente, formæque non evidentis, ſuper cervicem adeò brevem, ut caput humeris inſiſtere videatur, quamobrem id non in conſpectum venit. Aures enim magnæ, craſſæque, alarum inſtar, uſque ad jugula pectuſque prætenduntur, quibus cervix atque humeri, tanquam navigia velis, occuluntur. Cornua verò Elephas habet mirificè candida, colori admodum atro intermitentia : iſta nonnulli dentes vocant ; hæc in eo tantùm albiſſima ſunt, neque iſta candore exæquet quævis vel candidi animalis pars. Et hæc quidem ipſa non, ut in aliis cornigeris animalibus naturaliter fieri ſolet, fronti ac temporibus innaſcuntur, ſed in ore maxillâque ſuperiori poſita antrorſum ſpectant, non ex toto recta, ſed ſurſum versùs recurva paululùm, ut a recto cibum vorare poſſit, onuſque ſimis dentibus attollere. Porrò cornua hæc ingentia ſunt, quorum mediocria ulnam longitudine exæquant, alia multo grandiora, etiam ad duplicem uſque magnitudinem. At in maxillâ ſuperiori, prominentia quædam a labro enaſcitur, longa, ſine oſſe, tortuoſa, quaſi reptilis. In hujus extremo bina ſunt foramina, quæ Natura ad pulmones uſque pertinentia, duplicis inſtar tibiæ, terebravit. Hâc fiſtulâ, pro naribus, animal, ad reſpirationem, utitur ; hanc etiam loco manuum adhibet : poculum enim, ſiquando velit, hâc prominentiâ corripit, idque comprenſat, atque adeò tenaciter ſervat, ut id ab illo nullus quiſquam, niſi potentior alius Elephas,

---

u Ἐν δὲ σφιν Ῥῆσος βασιλεὺς, παῖς Ἠϊονῆος·
Τοῦ δὴ καλλίστους ἵππους ἴδον, ἠδὲ μεγίστους,
Λευκότεροι χιόνος. Homer. Iliad. Κ, v. 435.

x Τῷ δ' ἄρ' ἐπ' Ἀτρείδης ὦρτο ξανθὸς Μενέλαος
Διογενής· ὑπὸ δὲ ζυγὸν ἤγαγεν ὠκέας ἵππους,
Αἴθην τὴν Ἀγαμεμνονέην, τὸν ἑόν τε Πόδαργον. Homer. Iliad. Ψ, v. 293.

y Ἵππους δὲ ξανθὰς ἑκατὸν καὶ πεντήκοντα. Ibid. Λ, v. 679.

z Iliad. Υ, v. 224.

vi extorquere valeat. Quin & eâdem herbam ad paſtum quæritat, neque ore parviſque dentibus carnem edendo alitur; longos enim pedes habet, qui animal longè ſuprà terram attollunt, item breve collum, uti ſuprà demonſtravimus: quo fit, ut humi ore pabulari nequeat; ad hæc, cornuum ante os proceſſus id ab herbâ diſtinet: itaque prominentiâ iſtâ pabuli copiam ſubvehit, & poſtea quæcunque venatur, hâc complexus, ventri futura alimentum in os detrudit; unde Veteres hanc *Proboſcidem* dixere, quia hæc ante animal προβόσκεται, id eſt, pabulum quæritat. Porrò, ob eandem cauſam, neque de lacu, neque de flumine, aquam ore haurire poteſt Elephas; ſed cùm ſitit, extremam quaſi narem *Proboſcidis* aquæ immergit: deinde, tanquam ſpiritum adducens, pro aëre, multum aquæ attrahit: & ubi narem, velut poculum, impleverit, humorem ex eâ in os, uti flumen quoddam, profundit: deinde, aquam rurſus aſſugit, rurſuſque ejectat, quoad ventrem, navis inſtar onerariæ, compleverit. Corium habent aſperum, craſſiſſimum, tumoribus rimoſis inæquale, longis quaſi ſulcis inciſum, in eoque fiſſuræ ſunt aliæ cavæ tranſverſæque, aliæ obliquæ atque admodum profundæ. Porrò alia animalia pilos habent, hiſque ſimiles jubas; Elephas ſolus lanugine tantùm veſtitur. Cæterùm huic cum aliis animalibus aliæ innumeræ ſunt diſcrepantiæ; etenim, inſtar hominis, genua retro flectit, mammaſque, ſicut fœminæ, prope axillas habet. Atqui ſupervacaneum videtur de animali hoc plura in præſentia ſcribere, quàm in quibus morbus *Elephas* & ægrotantis ſpecies naturam ejus referat. Affectum hunc aliqui *Leonem* appellant, ob ſupercilii ſimilitudinem, de quâ mox dicetur. Alii *Satyriaſim* vocant, ob malarum ruborem, & effrænem atque impudentem coitûs libidinem. Alii morbum *Herculeum* nominant, quoniam illo nullus major ſit aut valentior.

Elephantiaſis nomina.

Vis itaque mali magna eſt, aliiſque omnibus affectibus ad inferendam mortem longè efficacior; id etiam viſu fœdum eſt, &, ſicut Elephas bellua, prorſus terribile. Porrò ex eo certa imminet pernicies; etenim ex mortis cauſâ originem habet: eſt enim innati caloris refrigeratio, aut congelatio potiùs, quaſi magna quædam hyems, ubi aqua in nivem, aut grandinem, aut glaciem, aut gelu convertitur; hæc autem eſt mortis morbique hujus cauſa communis. Verùm ne inſignem quidem ullam in initio præbet ſui notam: neque inuſitatum quodvis malum hominem invadit: neque verò in ſuperficie corporis apparet, ut id quiſpiam continuò animadvertere poſſit, & incipienti occurrere; ſed in viſceribus, tanquam occultus ignis, deliteſcens ſuccenditur, jamque, internis partibus devictis, in ſuperficiem demum emicat, &, a facie incipiens, tanquam de ſpeculâ, longè latèque conſpicuus effulget; aliis primò apparet in extremo cubito, aut in genibus, aut in manuum, pedumve articulis. Ideoque de homine nulla ſpes eſt, quia contra principia morbi infirmiſſima Medicus arte non utitur, ob ægrotantium negligentiam, & calamitatis ſuæ ignorantiam. Etenim ſegnes ſunt, tanquam levi aliquâ

Cauſæ, & Signa.

de causâ, somnolenti, quieti, alvo sicci: hæc sunt etiam sanis hominibus non ita multùm inusitata. At in incremento mali, fœdos odores exspirant, ob interni spiritûs exhalationem; huic rei aerem, aut extrinsecum quid, causam præbere existimant. Urina alba, crassa, &, qualis jumenti, turbida. Cibi crudi & inconcocti in corpus digeruntur: ne hæc quidem percipiunt, curantve; neque enim, an concoxerint, necne, satis sciunt: in his cruditas & concoctio perinde est, siquidem, quod ipsis in bonum atque commodum vertat, haud frequenter concoquunt; cibus verò facilè distribuitur, quippe quem, haud secus ac in ipsorum alimentum, morbus cum rapacitate attrahat: unde venter inferior siccus his efficitur. Tumores alii prope alios assurgunt, nondum continui, sed crassi, atque asperi: & tumorum intervalla fissuris dividuntur, sicut Elephanti corium. Venæ latæ, non ob sanguinis abundantiam, sed propter cutis crassitudinem. Neque multo pòst malum penitus insedisse declaratur, ex æquali totius corporis intumescentiâ. Crines in omni parte præmoriuntur, manibus, femoribus, tibiisque: itemque rari sunt in pube, mentoque, & capite; quodque mirabilius est, præmatura canities, & calvities repentè ingruunt; & intra tempus exiguum, pubes cum mento glabra est: aut si pauci remaneant capilli, aspectu turpiores sunt, quàm si defluxissent. Cutis in capite altè dehiscit, rimæque squalidæ sunt, frequentes, profundæ, asperæ. Tumores in facie duri, acuti, in vertice nonnunquam albidi, juxta basim viridiores. Pulsus exiguus, gravis, segnis, tanquam per cœnum, ægrè sese promovens. Venæ in temporibus, & sub linguâ, elatæ; alvus biliosa. Lingua *Varis* grandinosis aspera; neque incredibile est, totum corpus hujusmodi tuberculis scatere: siquidem, in victimis humores vitiatos habentibus, caro quasi grandine repleta est. Sin ex intimis partibus morbus plurimùm erumpat, in extremisque appareat, summos digitos occupat *Impetigo*: genua pruriunt, & ea homo cum voluptate scalpit: mentum nonnunquam *Impetigo* circulo complectitur: &, cum tumore non ita grandi, malæ rubent. Oculi caligant, & coloris sunt ænei; supercilia crassa, glabra, deorsum gravata, prominent, &, contractis horum intervallis, intumescunt: color eorum lividus, aut niger: ipsa vehementer adducuntur, oculosque contegunt, ut in iratis fit, aut Leonibus; itaque morbus *Leoninus* dicitur: quamobrem æger non Elephanti tantùm, aut Leoni est, sed etiam

Nocti oculos tetræ similis [a].

Nasus tumoribus atris asperisque occupatur: labia crassa, & prominentia, quorum inferius livet: nares prælongæ: dentes non candidi, verùm subatro colore infecti videntur: aures cum nigritie quâdam rubent,

[a] Homer. Iliad. M, v. 463.

occlu-

occlusæ, atque auribus Elephantorum similes sunt, & solito grandiores apparent; ulcera in aurium basi, sanie fluentia, pruritibus vexata. Totum corpus rugis asperis exaratur: & fissuræ, tanquam nigri sulci, in cutim altè descendunt; ideoque *Elephas* morbi nomen est; plantæ, calcesque usque ad medios digitos hiant. Quòd si malum vehementiùs adhuc increscat, tumores exulcerantur: & in malis, mento, digitis, genibusque, fœtida & insanabilia oriuntur ulcera, quorum alia super alia insurgunt, in aliisque alia subsidunt. Interdum ante hominem membra sua emoriuntur atque excidunt, nasus, digiti, pedes, pudenda, manusque integræ; neque enim pestis ista ægrotantem turpi vitâ doloribusque vehementissimis antè liberat, quàm hominem membratim discerpserit; sed instar Elephanti, longæva est. Quòd si membrorum repentinus fuerit dolor, multo acerbiùs affligit, modò has, modò illas partes, vago more invadens; cibi cupiditate non vacant, sed nullum habent gustum, neque in edendo aut bibendo voluptatem ullam capiunt; omnia aversantur & oderunt: corpus non alitur: Veneris libido rabiosa est. Adsunt lassitudines spontaneæ; membra singula quasi pondere quodam premi videntur; hominemque vel minimi artus gravant. Porrò corpus re quâque offenditur; non balneis delectatur, non horum abstinentiâ: non cibo, non inediâ: non quiete, non motu; etenim omni parti morbus penitus insedit. Somnus tenuis, propter somniorum visa, vigiliis molestior: ingens spirandi difficultas: suffocatio, quasi laqueo strangularentur; atque hoc modo quidam e vitâ excessere, ad mortem perpetuo usque oppressi somno [b].

Itaque cùm hujusmodi sint, quis non eos defugiat, aut quis non aversetur, licèt ipsorum vel pater sit, vel filius, vel frater? siquidem metus etiam subest, ne vitium ex contagione communicetur. Propterea multi in montes ac deserta viros amicissimos exposuere; nonnullis ad aliquod tempus horum inediæ subvenientibus: aliis non item, cùm eos emori vellent. Memoriæ proditum est, quendam ex his, qui in desertis commorarentur, viperam, quam e terrâ prorepentem conspexerat, sive fame coactum, sive affectûs adeò pertæsum ut malum malo commutare vellet, vivam devorâsse, neque vitâ priùs migrâsse, quàm omnia ipsius membra computruissent, atque excidissent. Alium fama est vidisse viperam, quæ, cùm in dolium musti repsisset, & ex eo ad satietatem combibisset, id rursus exspuerit, multumque unà cum musto veneni effuderit. Postquam autem vipera in musto exstincta est, homo ex eo avidè largèque hausit, ad finem vitæ pariter & affectûs pervenire cupiens. Cúmque satiatus esset, inebriatusque, humi primò jacebat, quasi moribundus; postea, cùm e sopore ac temulentiâ exsurrexisset, homini primò comæ defluebant: deinde, digiti, unguesque: ac postremò, omnes undique contabescebant artus. Quoniam verò semini vis adhuc inerat, virum Historia. Alia.

[b] Ferè omnia, quæ ex *Archigene* se afferre testatur *Aëtius*, (Tetrabib. 4, Serm. 1, c. 120.) in hoc Capite, iisdem quoque verbis expressa, invenimus.

Natura,

Natura, tanquam ex ortu, rurſus effinxit; alios ei crines, ungues novos, puramque carnem enutrivit; ipſe verò cutim antiquam, tanquam ſerpentis ſenectutem, exuit, ad aliud quaſi vitæ exordium, novi inſtar hominis, revocatus. Ita ſe fabula habet, neque planè veriſimilis, neque omnino tamen improbabilis; etenim malum malo pulſum fuiſſe haud incredibile eſt: Naturam verò ex remanente vitæ ſcintillâ hominem redintegrâſſe, non ita a ratione abhorret, ut id prodigio ſimile videri debeat.

A R E-

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CURATIONE ACUTORUM MORBORUM,

LIBER PRIMUS.

PROOEMIUM.

ACUTORUM Morborum Curationem ſignorum deſcriptioni ſubjiciemus, quorum pleraque in ſuperioribus Libris comprehendimus. Quæcunque igitur in *Febrium* medicatione fieri debeant, ſecundùm earum differentiam, morborumque ſpeciem, & in ipſis varietatem, horum plurima in tractatu de *Febribus* explicabuntur. Quotquot autem acuti contingunt morbi cum febribus, uti *Phrenitis* : aut ſine febribus, ut *Apoplexia* : eorum duntaxat hoc in loco Curationes exequar; idque, ne vel errores admittam, vel oratione ſupervacaneâ urar, ſi alia in aliis locis conſcripſero. Initium verò idem, quod in affectuum enarratione cepi, idemque eſto finis.

CURATIO PHRENITICORUM.

CAP. I.

CUBARE oportet ægrum in ædibus modicæ amplitudinis, aërîſque temperati; hyeme quidem, in loco tepido; æſtate autem, in frigido ac humido: vere, & autumno, tempeſtati rem accommodare. Poſtea conquieſcere jubere & ipſum ægrotum, quique in domo verſantur, univerſos [a]; nam acutiſſimè audiunt *Phrenitici*, ſtrepituque irritantur, & inſaniunt. Parietes læves ſint, æquales, non eminentes, neque ſtramentorum coloribus, neque picturis exornentur; picturati enim parietes mentem jacentium perturbant; ſiquidem ante oculos vanas quaſdam imagines accipiunt: quæque non extant, tanquam eminentia, contrectant: & inanis quælibet occaſio ipſorum manus e lecto provocat. Lecti longitudo, ac latitudo ſit mediocris, ut neque in ampliori corpus jactitent, neque ex anguſtiori decidant. Stragula ſint lævia, ut ne floccos legere in mentem iis veniat; & etiam mollia: durum etenim cubile nervis inimicum eſt; inter alios verò præcipuè *Phreniticis* nervi laborant, iiſque frequentiſſimè contrahuntur. Ingrediantur

[a] Hæc, à principio Capitis, *Aretæi* verbis, (immutatâ tantùm Dialecto,) ſed omiſſo ejus nomine, expreſſit *Aëtius*. (L. 6, c. 2.) Pauca proximè inſequentia præterit: pauca deinde rurſus exſcribit; aliqua poſtea, vel de ſuo, vel aliunde petita, interſerit: & alia demum ex *Aretæo* paſſim excerpit.

viri

viri amiciſſimi, ſermonibuſque & alloquiis utantur haudquaquam injucundis; nam in omni re oblectari debent, iique maximè, qui cum dementiâ iracundi ſunt. Num verò in tenebris, vel in luce, jacere debeant, ex morbo conjicere oportet; nam ſi ad lucem exaſperentur, quæque nuſquam ſunt, videant, quæque non adſunt, imaginentur, vel pro aliis alia fingant, vel vanas imagines accipiant, & in ſummâ, lucem, quæque in luce ſunt, horreant, obſcuro loco eos continere præſtat: ſin minùs, lucido. Bonum verò ſignum eſt, ubi ad lucem redierit iis mens, & remiſerit inſania. Abſtinentia non diuturna; cibi humidiores ſunto, paucioreſque, & continui: nam cibi ad mentem demulcendam proſunt. Cibi exhibendi tempus eſto, cùm remiſerint ambo, & febris, & delirium. Quòd ſi per inediam furant, neque febris decreverit, cibos dare utile eſt, qui in febribus quàm minimè offendant. Expedit utique, ut febris ac furor, & in acceſſionibus, & in remiſſionibus, concordent.

Quòd ſi dandi cibi opportunitas adſit, imprimis conſiderandum eſt, an ſanguinem oporteat detrahere. Itaque ſi ab initio, primo, vel ſecundo die, delirium cum febre acceſſerit, vena cubiti media potiſſimùm incidatur; vel etiam, ſi tertio, aut quarto die, furor invaſerit, uſque ad primum dierum *Criticorum* circuitum [b] venam oportet incidere. At ſi poſt tempus ſanguini mittendo aptum, ſexto ſcilicet, vel ſeptimo die, incipiat, multo ante *Judicationes* in acutis morbis, evacuantibus, purgantibuſque remediis, aliiſque, quæ corpus irritant & affligunt, utendum eſt [c]. Verùm, in mittendo ſanguine, cave ne multum detrahas, etiamſi venam in principio ſeces; nam *Phrenitis* facilè tranſit in *Syncopen*. Sin æger valde plenus, ac juvenis, morbuſque ex plurimo, vel cibo, vel vino fuerit, non jam ex ratione *Phrenitidis*, ſed etiamſi illa non urgeat, multum ſanguinis mittendum eſt; multo autem minus, ſi iidem etiam *Phrenitide* laborent. Cæterùm in his vena tutiùs ſecari poteſt, ſi morbus non a capite, ſed a præcordiis initium duxerit; præcordiis enim vitæ principium ineſt: caput autem ſenſuum, nervorumque originis locus eſt, ſanguinemque a corde potiùs attrahit, quàm aliis membris impertit. Si caput igitur affectum eſt, vena cubiti ſecari non debet; nam in hiſce affectibus ſine gravi noxâ vaſa exinaniri nequeunt. Quòd ſi vires detractionem ſanguinis ſatis copioſam ſuſtinere valeant, ſemel ſimulque mittatur, ne, inter primæ & ſecundæ detractionis ſpatium, alimenti offerendi pereat occaſio; ſiquidem *Phreniticis* febres continuæ inhærent, quæque non longas remiſſiones, ſed breves & obſcuras levationes recipiant. Sed ſi ante ſatis largam ſanguinis miſſionem defecerit æger, ſecunda detractio in proximam remiſſionem differenda eſt, niſi ea multo pòſt ventura ſit; quod ſi futurum eſt, vires odoramentis, ac faciei tractationibus, pedumque compreſſione, revocare oportet, & ſanguinem protinus detrahere. Quantum verò mitti debeat, vires oſtendent.

Sanguinis miſſio.

[b] Primus dierum *Criticorum* circuitus quarto die comprehendi exiſtimatur, Vid. Κρίσιμοι in Lexic. [c] Hippoc. Aph. 20, § 1.

Cibus

Cibus. Cibus quidem cunctis febricitantibus humidus eſt aptiſſimus[d]: præcipuè verò *Phreniticis*, quippe qui ſicciores ſint, quàm ſi febre ſolâ laborarent. Mulſum minimè præſtandum, niſi biliosi ſint: nam id a bilioſis facilè concoquitur. Alicam elotam cum aquâ convenit exhibere, vel mulſo: vel etiam ex iſtis ſorbitiones ſimplices, quales cum ſatureiâ, vel apio, vel anetho incocto fieri ſolent; nam hæc & reſpirationem facilem efficiunt, & urinam movent: atqui *Phreniticis* prodeſt urinæ excretio. Olera omnia conveniunt, ac præſertim malvæ: nam earum lentor & ad lævandam linguam aſperamque arteriam, & ad ſtercorum depulſionem proficit; bona ſunt etiam beta, blitum, & ſilago, & matura cucurbita, & quicquid fuerit ſuo tempore optimum. Ptiſanæ cremor, primò quidem liquidiſſimus, ut minùs alat: ſed paulo craſſior, quo longiùs morbus proceſſerit. Verùm in *Judicationibus*, & paulo ante *Judicationes*, cibus ſubtrahendus eſt[e]. At ſi morbus in longinquum protrahatur, cibos non ſubducere, ſed alimentum ex frumento dare oportet, ut vires ægro non deficiant; quo tempore extremis etiam animalium partibus, & avium carnibus in humore liquefactis, plerumque opus eſt: hæc enim inter coquendum optimè diſſolvi debent. Ex piſcibus, ſaxatiles aliis præſtant; omnino tamen, qui in quâque regione optimi fuerint, deligantur: alias quippe regiones alia piſcium genera meliùs producere vulgò receptum eſt. A fructibus vinoſæ naturæ abſtinendum, quia caput & præcordia inflammant; ſin ea propter virium atque ſtomachi imbecillitatem neceſſariò dari debeant, ea quæ pomis ſimilia ſunt, in mulſo elixa, vel in adipe toſta, præbeantur: cætera cures aquâ calidâ temperare, ſi iſta confirmandi ſtomachi gratiâ tantummodo exhibeas; ſin ad reficiendas etiam vires, quod in iis vinoſum eſt non admodum dilui oportet. Hæc ſit utique, ut in ſummâ dicam, victûs ratio.

Perfuſio Capitis. Caput autem, ut refrigeretur, contritæ olivæ immaturæ oleo perfundendum; id enim in *Phreniticis* calefieri non amat. Quòd ſi ægrum vigilia premat, eique imagines obverſentur, olei iſtius & unguenti roſacei primò pares portiones miſceantur: deinde, plus roſacei, ad aſtrictionem refrigerationemque capitis, adjiciendum. At ſi mens etiam conturbetur, & alienetur vox, ſerpylli comam oleis incoquito, hederæque, aut herbæ ſanguinalis, ſuccum affundito. Quòd ſi delirium vehementiùs exardeſcat, peucedanum quoque, ac ſpondylium oleis incoquantur, & inſtilletur aliquid aceti: etenim vaporibus hæc caloriqne diflando, & humoribus craſſis diſſolvendis apta ſunt, quæ res delirio cauſam præbent. Inter hæc autem cavendum eſt, ne Perfuſio in cervicem atque tendines deſcendat: quia tendinibus nervisque inimica eſt. Perfuſionis nunquam non occaſio eſt, præterquam in acceſſionis initio; parciùs tamen, in incremento, adhibeatur: ſed plurimùm, in vigore:

[d] Hippoc. Aph. 16, § 1. [e] Ibid. Aph. 19, § 1.

cúmque

cùmque prorſus inſaniant, tunc maximè perfundantur, idque aquâ frigidâ, aut etiam valde refrigeratâ, æſtatis tempore: hyeme verò, tepefactâ. Porrò ad furorem leniendum, poſcâ, aut conyzæ decocto, cum ſpongiâ, facies fovenda eſt: deinde, vultus, aureſque unà, & nares unguento œnanthino, aut crocino inungendæ.

Quomodo ſomnus arceſſi debeat.

Eadem ſomnum quoque inducunt; nam ſi totâ nocte pervigilent, neque interdiu dormiant, oculique prorſus intenti, inſtar cornu, rigeant, ægri verò ſeſe jactitent, & e lecto conſurgant, ſomnum illis & quietem moliri oportet: primò, per capitis Perfuſiones ex roſaceo unguento meloro, aut amaracino, cum hederæ aut ſerpylli ſucco, aut etiam meliloti decocto. Magis autem ſoporiferum eſt papaver, in oleo elixum, ad capitis Perfuſionem: aut ex aquâ, faciei, cum ſpongiâ, impoſitum. Ipſæ quoque papaveris herbæ integræ, modò recenter fuerint decerptæ, virides capiti debent ſubjici; ſiquidem *Spiritum* tenuem ſiccumque madefaciunt & incraſſant, qui nebulam jam quandam ſenſibus offundit: nebula verò grave quiddam & torpidum eſt, & ſomni initium facit. Ac ſi valentioribus auxiliis æger indigeat, ipſa papaveris lachryma fronti cum aquâ illini poteſt, & naribus inungi, & auribus infundi. Pedes cum oleo molliter contrectentur: demulceatur caput: prodeſt etiam tempora præcipuè & aures ſcalpere, quod in feris quoque iram ac furorem comprimit. Porrò ſomnum faciunt uſitatæ cuique res; nautæ, decubitus in cymbâ, & in mari circumvectatio, & littorum ſonus, & undarum murmur, & fremitus ventorum, & maris naviſque odor; muſicæ ſtudioſo, tibiarum uſus cum ſilentio, aut citharæ, lyræve cantus, aut puerorum canentium exercitatio; ludimagiſtro, cum puerulis colloquia; aliis item alia ſomnum inducunt.

Perfuſiones ad præcordia.

Cæterùm præcordiis & ventriculo, ſi inflammatio cum duritiâ excitetur, Perfuſiones & Cataplaſmata adhibere convenit; in inflammatione, olivæ oleum maturæ minimeque acerbæ injicere: id enim craſſum, & viſcidum eſt, & calefaciens; ſed & ibidem anethum, aut conyzam, aut utrumque indere commodum eſt. Quòd ſi flatus etiam inſint, cymini & apii ſemina, & quæcunque urinam flatuſque eliciunt, & nitrum cribro tranſmiſſum inſpergito. At ſi Jecur compreſſione ac dolore vexetur, lanas ab ove ſuccidas accipito, oleum verò omphacinum, aut roſaceum, & ſapam *Græcam*, vel *Creticam* admiſceto, hiſque incocto meliloto, omnibuſque in unum ſuccum confuſis, Jecur perfundatur. Lieni verò applicetur oleum, cum aceto: vel, ſi major, quàm antea, videatur, poſca, & pro lanis, mollis ſpongia; his enim Lienis mirificè delectatur, atque emollitur. Porrò ſi præcordia in interiorem partem ſurſum reducantur, & circa hæc intendatur cutis, olei loco, aut cum eo paribus portionibus mixtum, & in craſſitudinem redactum, optimè facit butyrum: incoquantur autem conyza, & ros marinus, neque verò anethum inidoneum eſt.

Cataplaſmata ad præcordia. Quòd ſi tempus fuerit Cataplaſmatis admovendis aptum, olea iiſdem locis eadem adhibeantur: & materia ſit, ex lini ſemine, & fœno græco, & hordei tenui farinâ; commoda etiam ſunt fabæ, & ervum, ſi venter intumeſcat; milium quoque torrefactum, ſaccellis inditum, leve ac molle fomentum eſt: idque permolitum unà cum melle, & oleo, & lini ſemine, utile *Hydropicis* Cataplaſma eſt. Flores autem, & herbæ, & ſemina, quæ in Perfuſionibus præcepi, eadem in Cataplaſmatis ſunto. Mel verò & cum his convenit, ad medicamentorum ſiccorum coactionem, & aridorum commixtionem, & ad calorem diutiùs conſervandum; quin &, per ſe, bonum eſt, pro Cataplaſmate, ſemicoctum; & pro Perfuſione, ſi humore aliquo liquetur; emollit enim, & calefacit, & urinam flatuſque elicit, & inflammationes mitigat. Eadem enim, & his plura ac majora, mulſum epotum efficit, in aſperam arteriam, & pulmonem, & thoracem, & ventrem, ſubiens.

Alvi irritatio. Alvus autem glandibus aut illitionibus continenter irritetur, (nam plerumque ſicca eſt,) tam ut a capite revellatur materia, & vapores in pectore difflentur, quàm ut e ventre ſtercora excernantur. Quòd ſi per multos dies aſtricta maneat alvus, eam oportet aquâ mulsâ, & oleo, nitroque ducere.

Cucurbitulæ. Quòd ſi per hæc inflammationis vehementia non magnopere remiſerit, in eâ parte ubi inflammatio urget, majorque apparet, admoveatur Cucurbitula, cum cutis inciſione: applicetur autem una, aut altera, prout ex locis inflammatis, ac virium ratione, ſignificari videbitur; ex iiſdem quoque ſanguinis detrahendi menſuram conjicere oportet: nam ex nimiâ detracti copiâ ſequitur *Syncope*. Porrò, in unum alternmve diem, eadem eſto Perfuſio; tertio autem, ceratum, cum aliquo ex oleis in Perfuſione adhibitis, imponatur; poſtea, ſicubi inflammatio ſubſit, applicentur Epithemata ex hyſſopo, & fœno græco mulſæ incocto, & reſinâ terebinthinâ, ceráque: olea verò iiſdem locis eadem. Ac ſi per hæc nihil quicquam mitigetur delirium, caput tondere neceſſe eſt; ſi perquam longi fuerint crines, primò ad dimidium: ſin breves, ad cutim. Poſtea, refectis interim viribus, vertici imprimatur Cucurbitula, & mittatur ſanguis; alia tamen, ſine ferro, dorſo priùs affigatur.

Pectoris medela. Oportet autem, in acutis morbis omnibus, pectori etiam mederi; id enim, cum corde & pulmonibus, plurimùm afficitur: primò, ab urgente ſpiritu, modò calido, modò frigido: præterea, febre *Ardente*, ac tuſſi, & humorum depravatione, nervorumque communione, & ſtomachi noxâ, nec non membranæ coſtas ſuccingentis, ſeptique tranſverſi vitio offenditur; (cor enim, ſi majori quopiam malo affligatur, nullo modo ſaneſcit;) hæc igitur in *Phreniticis* omni ratione relevari debent. Etenim ex aliquo nonnunquam in pectore vitio oritur delirium, ſpirituſque calidus & ſiccus emittitur, ſitis acris, fervor intolerabilis, quoniam is undique in pectus confluit: vitium autem ex nativo calore perverſo provenit, graviorque & moleſtior eſt hujus ex omnibus membris tranſlatio

in pectus; nam extremæ partes, ut caput, manus, pedesque, frigore laborant: pectus interim velut igne inardescit. Huic itaque humectatione & refrigeratione succurratur. Perfusio fiat ex oleo, cum chamæmelâ nardove incocto: æstate, ex sapâ *Græca*. Ac si Epithematis uti convenit, palmulæ vino austero intinctæ, deinde lævigatæ, & in placentam, cum nardo, farinâ, & œnanthe, contritæ, Cataplasma facient pectori non ingratum. Refrigerant etiam mala cum mastiche & meliloto contusa, quæ omnia cerâ nardoque excipiantur. Sin Stomachus etiam torpore ac fastidio laboret, apsinthii succum, aut comam, unà cum his terito, eoque, postquam oleo inferbuerit, præcordia irrigato. Apsinthii quoque infusio, aut succus, ante cibum potui offeratur; infusionis, circiter duos cyathos: amari verò succi, unus, cum cyathis aquæ duobus. Quòd si stomachus ardoribus etiam conflictetur, neque id ex morbi ratione proveniat, sed ex se ipso, utpote qui acribus salsisque humoribus, aut bile mordeatur, sitique arescat, lac aquæ mixtum inter alimenta propinetur, lactis circiter dimidium heminæ cum aqua cyatho uno: hujus quoque plurimum sorbere expedit, & nonnihil cum pane assumere.

Quid agendum, si Causus superveniat.

Verùm si & ipse homo *Febre Ardenti* peruratur, sitisque, & molestia accedat, cum furore, & aquæ gelidæ desiderio, frigida indulgeri potest, minore tamen copiâ, quàm in *Febre Ardenti* sine *Phrenitide*; nam in his timendum est de nervis; tantum itaque detur, quantum ad recreandum stomachum suffecerit: paululum autem satis est, quia *Phrenitici* parum bibunt [f].

Quid, si Syncope.

Cæterùm si in *Syncopen* quoque prolabantur, (etenim hoc incidere potest, viribus exsolutis, & homine sudoribus diffluente, omnibusque extrorsum humoribus prorumpentibus, & robore *Spirituque* resoluto,) non jam delirii habenda ratio est, sed impendenda cura, ne homo in vaporem humiditatemque colliquescat. Jam verò unicum a vino subsidium est; quod in substantiâ celeriter alit: & usque ad extrema ubique permeat: robori robur adjicit: spiritum torpentem excitat: frigus calore temperat: humorum redundantiam comprimit: extrorsum erumpentia atque diffluentia coërcet; ad hæc, odore suave ac jucundum est: ad confirmandas vires, vitamque restaurandam valens: & ad mentem in furore mitigandam efficacissimus; hæc utique simul omnia præstat vini potio. Animus namque delinitus conquiescit, ipsique sponte ad reficiendas vires cibum assumunt, seque ipsos ad robur atque voluptatem cohortantur.

Inveterascentis mali Curatio.

Quòd si morbus jam in vetustatem protrahatur, febrisque lenta inhærescat, delirium verò jam in fatuitatem transeat, præcordia autem non ita multùm, vel tumore, vel inflatione, vel duritiâ vexentur, sed in capite potissima sit mali causa, hominem oportet audacter lavare, eique caput frequenter perfundere. Ita enim corporis habitus ad sanitatem

---

[f] Hippoc. Prædict.

perveniet,

perveniet, & in capite perſpiratio fiet, & in univerſo corpore exhalatio. Atque hoc modo ſiccitas retunditur, ſenſuſque nebulâ ei offuſâ purgatur, menſque ſtabilis & confirmata permanet. Hæc ſunt morbi decedentis indicia[g].

CURATIO LETHARGICORUM.

Cap. II.

LETHARGICI in luce, & contra lumen, jaceant: morbus enim caligo quædam eſt; & in loco tepido potiùs contineantur, nam innatum frigus cauſa eſt affectûs. Lectus eſto mollis: ſtragula, & parietes picturentur: variegentur omnia, ut ea viſum irritent. Adhibeantur colloquia: pedes contrectentur, atque comprimantur: membra vellicentur, & ſcalpantur. Quòd ſi altus urgeat ſopor, vociferandum eſt: cum iracundiâ increpandus æger, & iis, quæ timere conſuevit, exterrendus: hominique annuncianda, quæcunque concupierit, vel expectaverit; omnia ad vigiliam faciendam, contra quàm in *Phreniticis*.

De Evacuatione. Porrò de *Lethargicorum* evacuatione hæc noviſſe convenit. Quòd ſi alteri morbo, ut *Phrenitidi*, ſuccedat *Lethargus*, nec ſecanda vena eſt, neque ex ullo loco multus detrahendus ſanguis. Clyſter. Alvus autem lotionibus ſubducatur, non modò ad excernenda ſtercora, verùm etiam ut a ſuperioribus partibus aliquid revellatur, & a capite derivetur; ſalis igitur nitrique multum inſit: maximè quoque proderit caſtoreum inſpergere, quoniam in *Lethargicis* imum inteſtinum friget, &, quaſi emortuum, nihil excernit. Venæ ſectio. Verùm ſi non ex alterius morbi ſucceſſione, ſed per ſe *Lethargus* cœperit, & æger ſanguine plenus eſſe videatur, vena cubiti ſecetur. Purgatio. Sin aquosâ fuerit pituitâ, vel aliis humoribus repletus, hominem, inter initia, purgare oportet cneoro cum ptiſanâ, aut nigro veratro cum mulſâ, ſi id velis mediocriter efficere; at ſi copioſiùs, medicamenti, quæ vocatur *Hiera*, drachmas duas jejuno dato cum mulſæ cyathis tribus. Ac tantiſper expectans, quoad confecta fuerit purgatio,

---

g Signa *Phrenitidis*, ab *Aretæo* literis mandata, perierunt. Ea non aliunde aptiùs peti poſſunt, quàm ex *Cœlio Aureliano*, (Acut. Morb. L. 1.) qui *Sorani Methodici* ſcripta ſe Latinizanda ſuſcepiſſe profitetur. Quanquam enim ſermonem ſuum ſummâ loquendi barbarie inquinârit, *Aretæo* tamen, in morborum deſcriptionibus, longè ſimilior eſt, quàm *Græcorum* quiſpiam, quorum ſcripta ad nos pervenerunt; immo vix ullius affectûs enarratio eſt, ubi plurima apud utrumque non inveneris planè eadem.

cibos,

cibos, ſi opportunum videatur, exhibeto: ſin minùs, in poſterum diem alimentum differ. Veſperi interdum *Hieræ* drachma, in aquæ vel mulſæ ſoluta cyathis duobus, opportunè dari poteſt.

Cibus.

Inedia obeſt; obeſt etiam cibi copia. Itaque exiguo cibo, ſingulis diebus, oportet uti; longa verò abſtinentia fugienda eſt, quia ſtomachus refectione & calefactione ſingulis diebus indiget. Porrò cibus attenuans eſto, atque fluxilis; ex juſculis magis, quàm leguminibus, conſtans: iſta verò ex gallinâ fiant, aut tinnunculo, quibuſcum incoquatur herba mercurialis, & aceti quid affundatur. Succis autem injicito, ſi fortè ptiſanæ cremore uti convenit, quæ ſpiritum facilem reddunt, & urinæ movendæ ſunt apta, uti fœniculum, & apium, ſive ipſa olera, ſive horum ſemina; porrum quoque acrimoniâ ſuâ proficit, & braſſica cum oleo & garo. Optimè facit etiam, ad flatus & urinam eliciendam, cyminum dulce, cum braſſicâ; etenim in quolibet morbo ſollicitari debent alvus, & veſica.

Externæ applicationes.

Perfuſiones capitis eædem adhibeantur, quæ in *Phreniticis*; nam utriſque ſenſus vaporibus replentur, quos, refrigerando aſtringendoque, oleo roſaceo atque hederæ ſucco, propulſare neceſſe eſt: aut per tranſpirationem extenuantibus exhalare, ut ſerpyllo, aut aceto, cum oleo roſaceo. At ſi nervi doleant, frigusque totum corpus, multo autem magis partes extremas, occupet, caput & cervicem caſtoreo, cum oleo anethino, inungito, perfunditoque; & eodem, cum oleo ſicyonio, aut gleucino, aut vetere, inungatur ſpina dorſi, & manus ab humeris, & pedes ab inguinibus. Iiſdem etiam irrigetur veſica, quæ &, tanquam nervus, afficitur, &, tanquam urinæ iter, laborat, & humorum inſuper acrimoniâ vexatur, ſiquidem urina bilioſa eſt. Quòd ſi increſcat tremor, & convulſionis periculum adſit, oleum ſicyonium quoque capiti neceſſariò ſuperfundendum eſt, cujus tamen uſus eſto brevis. Ac ſi in præcordiis excitetur etiam inflammatio, cum tumore, & flatibus, & cutis tenſione, vel iſta intrò reducantur & cava fiant, Perfuſiones & Cataplaſmata eadem applicentur, quæ in *Phreniticis* propoſuimus.

Cucurbitula.

Cucurbitulâ minimè uti, ſi æger e *Phrenitide* in hunc affectum deciderit: quæ ſecuriùs tamen adhiberi poteſt, ſi ab initio hic invaſerit. At ſi lingua nigreſcat, tumorque in præcordiis indicium præbuerit, hæc neceſſariò admoveri debet. Poſtquam autem, ſpatio temporis, evacuatione purgatis ſenſibus, morbum homo faciliùs tolerare incipiat, Cucurbitula vertici capitis applicetur; nam, hoc in loco, ſine ullâ virium offenſâ, evacuare poſſumus.

Flatuum eductio.

Flatus quoque per ſuperiores inferioreſque partes educantur; *Lethargus* enim flatus, & in ventriculis, & in toto corpore contrahit, ex ignaviâ, & ſegnitie, & animi languore: hos autem diſcutit motus, ac vigilia. Itaque ruta viridis, cum melle & nitro contrita, illini poteſt; cum his verò flatus magis elicit adjecta reſinæ terebinthinæ pars una. Eoſdem provocat fomentum; aut cum lanis ſordidis & calentibus, aut

cum aſperis panniculis veteribus: aut cum ſpongiâ ex aquâ, in quâ hyſſopum, aut origanum, aut pulegium, aut ruta ſit incocta. Eoſdem expellunt, quæcunque ante cibum, ad pituitam atque bilem e ſtomacho & inteſtinis educendam, bibi ſolent; ut hyſſopum in mulsâ elixum, dictamnum *Creticum*, & origanum; item acria ſunt, ſed flatus & urinam educunt & incidunt, adiantum, & gramen.

Caſtorei uſus.

Quòd ſi manuum atque capitis tremor urgeat, caſtorei ſemidrachma cum mulſæ cyathis tribus ad plures dies propinetur. Id ſi æger bibere non ſuſtineat, ad Perfuſionem utile eſt cum olei cyathis tribus, in quo ruta inferbuerit. Hujus autem pondus duplum imo inteſtino immittatur, idque per plures dies continuetur. Præter utilitatem, quæ ex hâc re provenit, (etenim flatus ſurſum ac deorſum expellit, & in quibuſdam urinam atque ſtercus elicit,) ſi caſtoreum quoque in potione ſumtum per omne corpus diſcurrat, nervos ſtabiles ac robuſtos efficit, habitus in calidum ſiccumque permutat, & morborum conſtitutionem invertit. Idem quoque maximè prodeſt, naribus inſpiratum: etenim flatus ſternutamentis hîc incidit; ac prout urinam veſica, ita nares mucum excernunt. Hos autem effectus miti calore illic præſtat, aliiſque medicamentis ad excitanda ſternutamenta efficacibus, piperi, helleboro, ſtruthio, euphorbio excellit: nam iſta ad primum atque ultimum tactum immitia ſunt, & caput ſenſuſque perturbant; caſtoreum verò calorem paulatim movet, & alioqui capiti idoneum eſt, quia nervi illinc undequaque oriuntur: porrò caſtoreum nervorum morbis medetur. Cæterùm id alicui ſuprà dictorum, aut aliquibus, admiſcere non injucundum eſt; etenim, his admixtum, caput ne mediocriter quidem conturbaverit, & calorem diuturnum ſuccenderit, nareſque humoris proritatione madefecerit. Odoramenta applicentur, ad ſenſum acria, & facultate calida: quale ipſum caſtoreum eſt, aut ſatureia, aut pulegium, aut thymum, & iſta, aut viridia, aut arida aceto perfuſa.

Acrium medicamentorum applicatio.

Pedes atque genua medicamentis acribus illinantur; materia eſto, quæ ex incremento calefaciat ac mordeat: nam utriuſque hujus facultatis indigent *Lethargici*, ad calorem & vigiliam excitandam. Itaque primò urticis crura flagellentur; etenim harum lanugo adhæreſcens non admodum diu permanet, & pruritum ac dolorem haud moleſtum infert, ſed mediocriter partes ſtimulat, eaſque in tumorem attollit, & calorem provocat. At ſi hæc vehementiùs efficere deſideres, limneſtidis, & euphorbii pares portiones, cum oleo gleucino, membris inungantur; optimè prodeſt etiam ſcillæ crudæ tenuibus partibus ea perfricare: oportet autem artubus oleoſum omne detergere, quoniam acre quodvis minimè mordax eſt cum unguine, niſi id ex medicamentis huic rei idoneis conficiatur, quale eſt cyprinum, & gleucinum, & ſicyonium. Quòd ſi poſt hæc ſopor adhuc altus urgeat, ſylveſtrem oportet cucumerem cum aceto contritum, & ſinapis æquæ portioni in polentam redactæ mixtum, ſuperimponere: id autem acre Cataplaſma eſt, & celeriter ruborem excitat,

tat,

tat, celeriterque partes in tumorem attollit; at si timor subsit, ne pustulas ac vulnera inferat, Cataplasma frequenter attollendum est, nequid huic simile incidat. Hæc utique quolibet morbi tempore, præterquam in accessionum initiis, commodè fieri possunt, ad excitandam segnitiem, &, quasi in homine mortuo, torporem.

Pituitæ per os eductio.

At si homo sensus jam receperit, gravitatem tamen quandam in capite, & sonitus, & tinnitus percipiat, pituita quoque per os educenda est; itaque mastichen primò manducandam exhibe, ut continenter exspuat, deinde, herbam pedicularem, ac postea, granum *Cnidium*, sed præ aliis, potissimùm sinapi, quoniam id usitatum est, cæterisque pituitam valentiùs elicit. Et siquis id libenter devoraverit, efficax est ad ea, quæ in stomacho sunt, dissolvenda: valens etiam ad humectandam alvum, & ad expellendos flatus; etenim hæc, quodam tempore, casu contigisse memini, cùm id homo consilio meo deglutisset. Atqui optima magistra est *Experientia*; quemque igitur periculum facere oportet: cautionem enim nimiam comitatur imperitia [h].

Capitis medela.

Caput quoque, postquam fuerit ad cutim detonsum, nisi id magnopere profecerit, ad transpirationem promovendam, oportet radere. Quinetiam medicamentis utendum acribus; sicut eo, quod ex limnestide constat: aut thapsia, vel sinapi humidum ex aquâ, cum duplici panis portione, veteri panniculo illitum, capiti superdari potest; cùmque per horæ spatium illic remanserit, spongiis calidis fovere opportunum est.

Balneum, & exercitatio.

Porrò ex usu erit lavatio, omnibus jam, aut saltem plurimis ac præcipuis, solutis morbi symptomatis, adhuc tamen immorante languore: ubi gestatio quoque proderit, & frictio, corporisque lenis quælibet agitatio [i].

CURATIO MARASMI.

CAP. III.

HIS verò, si in *Marasmum* deciderint, citiùs succurrendum est, balneis, & corporis exercitatione. *Marasmo* quoque lac medetur: quippe quod alat, & calefaciat, & ventrem humectet, & vesicam leniat. Quinetiam eadem in hoc vitio, quæ in *Catocha*, profunt;

[h] Verba *Hippocratis*. (Lib. de Humor.) [i] *Lethargi* Signa in *Aretæo* desunt. Peti possunt ex *Cœlio Aureliano*; (Acut. Morb. L. 2, c. 1, & seq.) vel ex *Aëtio*, (L. 6, c. 3.) qui ea, quæ de *Lethargo* habet, se ex *Archigene*, & *Posidonio* desumere testatur. Et sanè non modò curandi ratio *Aretæi* Methodo planè convenit, sed & signa illìc hujus more delineata invenimus: iis etiam, quæ tradit *Cœlius*, perquam similia sunt.

profunt; fimilis enim atque eadem eft utriufque morbi fpecies. Caftoreum quoque his opportunius eft ac lenius, & potui datum, & illitum, & inteftino injectum. Atqui fœminis quicunque horum fimiles ex Utero nafcuntur affectus, in Morbis Muliebribus explicabuntur.

CURATIO APOPLEXIÆ.

Cap. IV.

* * * *Apoplexia* fit vehemens; nam prorfus emortui funt, fi æger fenex etiam fuerit, cui ætati malum familiare eft; neque enim evadere poffunt, tum propter morbi magnitudinem, tum propter ætatis calamitatem. Quemadmodum autem affectûs magnitudo æftimari debeat, fuprà declaravimus [k]. Quòd fi juvenem vel debilis *Apoplexia* tentaverit, difficilis quidem, attamen tentanda eft curatio. Porrò remedium æquale eft, utpote magno affectui magnum auxilium, fanguinis detractio, nifi fiquis in quantitate peccet. Modum verò conjectare difficile eft. Nam fi nimis paululùm mittas, hominem jugulaveris; quia exiguus fanguis eft in his ad confervandam vitam efficaciffimus: cùm is corpori vitæ fit atque alimenti fomes. Ac fi minus, quàm pro causâ, detrahas, magno adhibito auxilio, non magnopere fubveneris; etenim adhuc inhæret caufa. Præftat autem, debito minus mittendo, delinquere; nam fi largiori detractione opus effe videatur, & bonæ aliquæ appareant notæ, vena poteft iterum incidi. Secetur autem hæc, quæ in cubiti cavo pofita eft; etenim ex eâ in finiftro brachio fanguis ex facili fluit. Cæterùm in exiguâ *Apoplexia* fimul æftimandum eft, an finiftras dextrafve partes refolutio occupaverit; quia, ut fummatim loquar, a fanis partibus fanguis mitti debet: hàc enim facilè fluit, hàc etiam a læfis derivatur. Itaque fi, abfque manifeftâ causâ, *Apoplexia* inciderit, ita de miffione fanguinis ratiocinandum eft. At fi ab ictu fuerit, aut prolapfu, aut collifione, minimè differenda eft fanguinis detractio; & quibufdam id auxilii per fe ad curationem vitamque fuffecit.

Venæ fectio.

Clyfter.

Quòd fi vena non fecanda videatur, propterea quòd homo multo frigore, & torpore, & fenfûs defectione occupetur, alvum ducere oportet, & ad ftercorum copiam ex inteftinis educendam, (nam plerumque ex

---

[k] Hæc de *Apoplexiæ* Signis perierunt. Apud *Aëtium* (L. 6, c. 26.) fupereft hujus affectûs Curatio, ex *Archigene*, quæ cum *Aretai* ratione planè convenit. Signa apud *Cælium* habentur, (Acut. Morb. L. 3, c. 5.) qui Curationem principaliter *Apoplexiæ* nullum nobilium prifcorum tradidiffe memorat; fiquidem *Paralyfi* generaliter hanc putent afcribendam.

nimio

nimio cibo vinoque *Apoplexia* invadit,) & etiam ut humores caput ambientes revellantur. Acris autem esto lotio, quæque pituitam ac bilem subducat; itaque non modò nitrum habeat, sed etiam euphorbii circiter trium obolorum pondus, cum lotionis usitatâ copiâ, & colocynthidis interiorem partem, & centaurei comæ decoctum ex oleo aut aquâ. Optima quoque hujusmodi lotio est: mellis usitatæ portioni adjecta ruta, quæ in oleo inferbuerit, & resinæ terebinthinæ pars una, & sal, nitri loco, & hyssopi decoctum.

Purgatio. Et si per hæc homo paululùm excitetur, aut febre commotus, aut sensibus, post eorum defectionem, receptis, vel si pulsus bonus fiat, vel si facies meliora significet, spem habere oportet, ac fidentiùs ægro succurrere. Quare, confirmatis interim viribus, medicamenti purgantis, quod vocatur *Hiera*, integra, si fieri potest, jejuno propinetur potio: sin vires prohibeant, hujus dimidia pars cum mulsâ. Æger postea, in lecticâ supinus cubans, a viris hanc portantibus leniter gestetur, sed, quo lassitudo arceatur, frequenter conquiescat. Quòd si alvus facilè fluat, permittere; sin minùs, aquæ, aut mulsæ circiter duos cyathos potui offerre. Si verò inter purgandum nausea quoque supervenerit, hanc minimè prohibere; siquidem ad expergefaciendum hominem corporis contentio stimulum quendam adhibet, & pituitæ vomitus morbi causam expellit. Porrò medicamentum *Hiera* sensus, & caput, & nervos perpurgat. Hæc circa omnimodam in initio evacuationem sufficiant.

Externa applicatio. Totum verò hominem oportet, lanis involutum, oleo perfundere, aut sicyonio, aut gleucino vetere, vel singulis seorsim, vel inter se commixtis: prodest etiam ad incrassanda olea ceræ paululum colliquare: atque hoc nitri ac piperis injectione valentius reddendum est, postquam ea contrita fuerint, & cribro transmissa. Porrò miram ad *resolutos* vim habet castoreum, cum aliquo e suprà dictis oleo, illitum; sed multo magis valet, si cum mulsâ potui detur; ejus autem quantitas eadem esto, quæ in *Lethargicis*. Simul autem æstimare oportet & ætatem, & mentem ægrotantis, an id in plures dies bibere sit paratus. Inunctiones Perfusionibus præstant, quia faciliùs tolerantur, & magis proficiunt; neque enim stragula diffluendo inquinant: laborantibus autem incommodum est, ut stragula corpori adhærescant; Unguenta verò a calore liquantur absorbenturque, quin & perpetim inhærescendo juvant, cùm Perfusio diffluat. Unguentorum autem materia sit ex suprà dictis, quibus adjiciatur castoreum, & resina terebinthina, & euphorbii, limnestidis, pyrethri pares portiones, piperis, galbanique pars dimidia, cum nitri *Ægyptii* triplo, ceræ, quantum ad consistentiam liquidam faciendam suffecerit. Cæterùm medicamenta his magis varia ac plura seorsim a me suo loco tradita sunt [1]. Cataplasmata quoque duris distentisque partibus imponenda; quorum materia sit e lini semine, fœno græco, farinâ hordeaceâ, melle, & oleo in quo ruta vel anethum inferbuerit, cum althææ radice incisâ, & in mulsâ, usque ad ceræ crassitudinem, decoctâ; sint

[1] In iis scilicet, quæ de Pharmaciâ se scripsisse sæpiùs testatur.

autem consistentiæ lenis, tactuique non ingratæ. Itaque si adhuc febre vacent, vel etiam leviter febricitent, hæc, neglecto isto calore, sunt servanda.

Febrium observatio. At si febres acutæ urgeant, & alter morbus his levior esse videatur, eæque periculum intentent, ad has oportet victum atque reliquam accommodare curationem. Igitur alimentis exquisitè tenuibus, & concoctu facilibus, utendum; & vescendi occasio jam diligentiùs observanda; & per totam curationem cibi in accessionibus subtrahendi [m]; & in febres prorsus animum oportet intendere.

Cucurbitula. Quòd si morbus in vetustatem incidat, caputque sit in causâ, Cucurbitulâ occipitio admotâ, cutim plurimùm incidito; plus enim id, quàm venæ sectio, proficit, neque vires convellit. Priùs autem inter scapulas Cucurbitula sine ferro applicetur, ut in contrarium ejus, quæ in occipitio est, succos revellat.

Gulæ Resolutio. Gula quoque interdum *resolvitur*, in quâ solâ *Apoplecticis* salutis est præsidium: quippe cùm per hanc & cibus deglutiatur, & medicamenta transmittantur. Neque enim inediæ tantùm ac famis periculum est, sed etiam tussis, & spirandi molestiæ, & suffocationis. Nam siquis alimentum ori instillet humidum, id in asperam arteriam subterlabitur: cùm neque tonsillæ ad depellendos cibos concidant, neque Epiglottis, quam pro arteriæ operculo Natura constituit, in loco suo subsidat. Oportet itaque longum cochleare, supra arteriam sublatum, in gulam demittere, & per hanc cremorem aut mulsam infundere: id enim deglutitionem adjuvat. Verùm si ægrotus jamjam moriturus sit, cervix autem & ipse *Spiritus* quasi congelentur, cervicem ac mentum calefacientibus illinito, ac foveto. Operam verò perdunt, & imperiti sunt, quicunque, ad dilatandam gulam, Cucurbitulam mento affigunt; neque enim ejus dilatatione opus est, ut cibus immitti, sed compressione, ut devorari queat. Cucurbitula verò gulam diducit, eamque aperiens atque retrahens, deglutitionem voluntariam impedit; cùm stomachus contrà remitti debeat, ut ejus fieri possit constrictio. Ad hæc, Cucurbitula ipsam arteriam implet cum suffocationis periculo. Neque verò si duas huic atque illi parti gutturis admoveas, quicquam profeceris; nam musculi, nervique, & tendines, venæque stomacho prætenduntur.

Vesicæ, & Recti Resolutio. Vesica etiam, quodque huic vicinum est, laxum intestinum, modò ita *resolvuntur*, ut nihil excernere valeant: in quo casu semper plena sunt excrementis: vesica autem in magnum quoque tumorem attollitur. Modò *Resolutionem* patiuntur, adeò ut nihil retinere possint, & excrementa, tanquam e mortuis, exeant. Tum verò instrumentum, qui *Catheter* vocatur, in vesicam non satis tutò demittitur; nam periculum est, ne *Sphacelum* inferat vesicæ, & homo nervorum distentionibus occupetur. Satius est, haud magnâ cremoris copiâ alvum subducere; & ubi intestina stercore fuerint exonerata, castoreum injicere cum oleo. Unica verò omnium simul, & singularum per se *resolutarum* partium spes est, in oleo sessio; cujus ratio in Morbis Diuturnis exponetur [n].

[m] Hippoc. Aph. 11, Sect. 1. [n] Locus iste interiit.

CURA-

CURATIO EPILEPTICORUM PAROXYSMI.

Cap. V.

In *Epilepsia*, lethalis primus est prolapsus, si acutè morbus invaserit; nam interdum uno die hominem rapit. Periculosæ quoque accessiones, quæ per circuitus revertuntur: quamobrem in Acutorum numero posita est a nobis *Epilepsia*. Quòd si malo quispiam assuetus degat, morbus autem tenaciter inhæreat, non modò diuturnus, sed in nonnullis perpetuus hic evadit; nam si vigorem ætatis excesserit, cum ægro consenescit, & ad mortem usque continuat.

Quæcunque igitur huic, ut Diuturno Morbo, remedia conveniunt, in Diuturnis proponentur. Horum verò plurima, quæ ad arcendam mortem subitam exequi oportet, sicut *Venæ sectionem*, *Alvi lotiones*, *Inunctiones*, *Cucurbitulam*, eadem sunto, quæ in *Apoplecticis* præcepimus; etenim hæc sunt ad excitandum hominem efficacissima. Quotquot autem peculiaria sunt prolapsui remedia, in præsentia docebimus. Puerulis itaque, quibus, ex cibi corruptione, ac vehementi frigore, usitatus est affectus, alimenti, aut pituitæ, aut alius cujusvis humoris vomitus prodest. Pennæ quoque unguento irino delibutæ nauseam provocant: quin & irino tonsillas illinere haud inutile est. Interea, puero in ventrem prono collocato, (quæ figura ad vomendum facillima est,) ilia ejus leniter comprimenda. Quòd si convellatur, aut pervertatur inferior maxilla, vel puer manus pedesque disjiciat, totusque ei vultus intendatur, manibus oleo perunctis emolliendæ dirigendæque sunt partes oculorum distortæ °, leniter etiam continendæ, ne rectæ quoque partes distorqueantur. Frigidi artus lanis antiquis, sordidisque panniculis fovendi. Sedem præterea melle, cum oleo rutaceo, aut nitro, aut resinâ liquidâ cum his inungito: & hæc quoque intra anum leniter immittito; etenim ista flatus eliciunt: pueri autem, per flatuum expulsionem, hoc morbo liberantur. Cæterùm, si deglutire valeant, hoc medicamentum exhiberi potest: cardamomi pars, æris combusti pars, quæ cum mulsâ propinentur; id enim aut per vomitum, unà cum humoribus stomachum infestantibus, reddetur, aut alvum subducet. Hoc quoque linctu sumi potest: cardamomi, sinapis, hyssopi comæ pares portiones, iridis radicis pars una, cum nitri duplo, & piperis triplo, quæ omnia unà cum

Curatio, qualis Apoplexiæ.

Vomitus.

Alvi solicitatio.

° Eadem propè verba ex *Archigene* profert *Alexander*. (L. 1, c. 15.)

melle

melle mixta, diductâ maxillâ, ori infundantur etiam ultra tonſillas, ut ea devorent. Hæc utique pueris. Adoleſcentibus autem eadem proſunt; ſed medicamenta valentiora ad vomitum oportet deligere: ut, narciſſi bulbi, ſinapis, & hyſſopi partes æquales, æris, atque piperis dimidio minus, quàm iſtorum, cum melle permiſcens exhibe. Hæc ad acceſſionem depellendam adhibeantur; cæterùm ad ſolvendum morbum idonea in Diuturnis enarrabimus.

CURATIO TETANI.

CAP. VI.

Curatio Tetani ſine Vulnere.

JAM verò lectus mollis, tactui gratus, lævis, commodus, calidusque eſſe debet. Nervos enim morbus rigidos, duros, & intentos efficit; quinetiam cutis tota cum ſiccitate & aſpritudine circumquaque intenditur: palpebræ, naturâ ſuâ verſatiles, ægrè connivent: oculi defixi, atque introrſum convoluti: necnon artus quaſi deligantur, ob intentionem immobiles. Domus etiam, licèt æſtas fuerit, tepefiat, ſed citra ſudores, aut languorem; nam ad *Syncopen* morbus inclinat. Oportet etiam ad alia magna remedia properare; neque enim ullum moræ

Venæ ſectio.

tempus relinquitur. Itaque ſive ex frigore, ſine manifeſtâ causâ, ſive ex vulnere, ſive ex abortu mulieris, *Tetanus* inciderit, vena cubiti ſecetur. Inter hæc adhibenda cura, ne ligatura brachium nimis conſtringat, ſed laxiùs ſeſe habeat: utque leniter & expeditè fiat inciſio; nam alioqui, iſta nervorum diſtentiones provocabunt. Sanguis unâ vice, & mediocri copiâ, detrahatur, citra animæ defectum, & totius corporis frigus.

Cibus.

Æger inediâ minimè vexetur; fames enim corpus ſiccat, & refrigerat. Mulſa igitur craſſa, & meracior, & ptiſanæ cremor cum melle potui detur; etenim hæc, dum a tonſillis protruduntur, minimum dolorem inferunt, gulæque devoratu lævia ſunt ac facillima, ad molliendam al-

Inunctio.

vum maximè idonea, & ad vires inſtaurandas valentiſſima. Corpus omne lanis involvatur, oleo gleucino, vel crocino madefactis, in quo ros marinus, aut conyza, aut artemiſia inferbuerit; & omnia non modò facultate, ſed etiam tactu calida ſunto. Inungatur etiam æger unguento, quod ex limneſtide, & euphorbio, & nitro, & pyrethro conficitur, quibus adjiciatur multum caſtorei. Tendines item lanis probè contegantur; & inungantur loca juxta aures & mentum: etenim hæ partes

Fomenta.

graviſſimè laborant, atque intenduntur. Tendines etiam, & veſicam, levi-

levibus calefactoriis foveto; vel ſaccellis milium toſtum continentibus, vel boum veſicis oleo calido ſemiplenis, ita ut partibus fotis ſecundùm latitudinem applicentur. Interdum neceſſitas cogit, ut fomenta capiti adhibeantur; id uti ſenſibus non adeò tutum, ita nervis ſalutare eſt: ſenſibus enim, vaporum elevatione, caliginem quandam offundit, nervos autem replet. Iraque fovendi modo tutiſſimo, & materiâ minimè gráveolenti, eâque unicâ, utendum: quæ vel ex oleo in veſicis conſtet inodoro, atque in duplici vaſe cocto, vel ex ſale tenui, in ſaccello; milium enim, & lini ſemen, quanquam tactui grata ſint, vapores tamen, cum gravi odore, exhalant. At fovendi ratio ſit hujuſmodi: tendinibus, reſupinato ægro, fomenta ſubjicere oportet uſque ad verticem, neque ulteriùs versùs ſinciput procedere; etenim hic locus omnium ſenſuum communis eſt, ab eoque omnia adjumenta, omneſque noxæ derivantur. Quòd ſi Cataplaſmata etiam tendinibus imponenda ſint, occipitium erectum eſto: nam ſi hæc magis versùs ſuperiora collocaveris, caput vaporibus lini & fœni græci ſeminum implebis. Poſt Cataplaſmata utilis fuerit Cucurbitula, occipitio, ab utroque ſpinæ latere, admota; ſed parum admodum flammæ adhibeatur: nam arcta Cucurbitulæ labrorum impreſſio dolores convulſioneſque excitat. Oportet ergo diu trahere, ac leniter potiùs, quàm brevi tempore feſtinanter id efficere; nam ita cutis in convexum tumorem ſine dolore ſe attollet, quæ tum poſtea incidatur. Sanguinis autem detrahendi modus ex viribus æſtimetur. Hæc ſunt *Tetani* abſque *Ulceribus* remedia.

Cataplaſmata.

Cucurbitula.

Curatio Tetani ex Vulnere.

Quòd ſi *Vulneri* ſuperveniat nervorum diſtentio, pernicioſa ac ferè deſperata res eſt [p]. Nihilominus ſuccurrere oportet, ſiquidem nonnulli, adhibitis remediis, ad ſanitatem redierunt. Iraque, præter cæteram curationem, *Ulceribus* medendum eſt, calefacientium Perfuſione, quæ ſuprà poſui, & Fomentis, & Cataplaſmatis, & medicamentis, quæcunque calorem facilè excitant, & pus abunde movent; nam in *Tetano Ulcera* ſunt arida. Accipiatur ergo thuris manna, & polii coma, & reſina, tam pinea, quàm terebinthina, & althææ radix, & rutæ, & conyzæ herba: hæc omnia in Cataplaſmatis commiſceantur, alia liquando, aliorum pulverem inſpergendo, alia cum oleo macerando, althæam verò inciſam priùs in mulsâ decoquendo. Inſpergatur etiam *Ulceri* caſtoreum: nam haud exiguus ex hoc in toto corpore calor excitabitur; ſiquidem horrores ex *Ulceribus* orti mali ſunt moris. Inungantur etiam nares caſtoreo, cum oleo crocino. Quinetiam id, ad trium obolorum pondus, aſſiduè propinetur; verùm ſi hoc ſtomachus faſtidierit, interponenda eſt laſerpitii radix ad idem pondus, vel myrrhæ dimidio minus, quàm laſerpitii; & omnia cum mulsâ potui offerantur. At ſi *Cyrenaici* laſerpitii lachrymæ copia tibi ſuppetat, hanc oportet melle cocto involutam, ad ervi magnitudinem, devorandam dare; nam ita factu optimum eſt, ut in tranſitu a palato non deguſtetur: ſiquidem acris eſt, &

[p] Hippoc. Aph. 2, Sect. 5.

in ructu graviter ac fœdè olens; ſed ſi hanc ita deglutire nequeat, in mulsâ liquata propinetur: etenim omnibus medicamentis valentior eſt, quæ devorantur, & calefaciendo, humectandoque, & diſtentioni laxandæ, nerviſque remolliendis apta ſunt. Quòd ſi nihil deglutire valeant, caſtoreum infrà cum oleo injicito; eodem, cum unguine, aut melle, ſedem illinitò; eodem, veſicam perfundito inungitoque, in craſſitudinem cum cerâ liquefacto. Quòd ſi flatus jam & ſtercoris educendi adſit occaſio, medicamenti purgantis, *Hieræ* dicti, drachmas duas, cum mulsâ & oleo, immitte; nam præterquam quòd iſta evocat, inteſtinum etiam & inferiorem ventrem fomento calefacit: varium namque, & calidum medicamentum eſt, *Hiera* [q].

CURATIO ANGINÆ.

Cap. VII.

ANGINÆ ſpecies ſunt duæ. Altera fit cum calore, & magnâ tonſillarum inflammatione, & tumore extrorſum procedente: quin & lingua, & columella, & omnes adjacentes loci intumeſcunt. Altera ſpecies eſt, earundem partium collapſio, & versùs interiora compreſſio, cum majori ſtrangulatu, ut inflammatio intus uſque ad cor inhærere videatur. Huic quàm celerrimè occurrendum eſt; nam & hâc ægroti celerrimè rapiuntur.

Cynanches Curatio. Clyſteres.

Itaque ſi ex crapulâ, vinoque, in *Anginam* deciderint, eodem die alvum ſubducere; idque duabus lotionibus, uſitatâ alterâ, ad ſtercus educendum: alterâ, quæ humoris aliquid a tonſillis & pectore revellat; itaque non ſit ſimplex [r], * * ſed ex hyſſopi & centaurei decoctis: ſiquidem hæc pituitam educunt. Ac licèt tenuis victûs ratio præceſſerit,

Venæ ſectio.

incîdatur vena cubiti; fiat autem latior inciſio, ut cum impetu & confertim exeat ſanguis: nam ita fluens erit & ad calorem quamcitiſſimè mitigandum, & ad ſtrangulationem ſolvendam, & ad reliqua omnia mala imminuenda efficax. Neque verò parum adjumenti præſtat, ſi, quoad anima deficere incipiat, non tamen omnino defecerit, continuetur ſanguinis detractio; quidam enim ex animæ defectione poſt ſectam ve-

[q] Eadem omnino *Tetani* Curatio ab *Archigene* uſurpatur. (Aët. L. 6, c. 39.) [r] Locus hic pro manco notatur a *Goupylo*; itaque ſuppleri poteſt ex *Aëtio*, (Tetrabib. 2, Serm. 4, c. 47.) qui nonnulla illic ex *Archigene* & *Aretæo* ſe deſumere teſtatur. De Clyſtere autem hæc habet: "infundendum eſt centaureæ, abſinthii, calaminthæ, & ariſtolochiæ decoctum, admixto melle, & plurimo nitro". His plura non videntur deficere. Porrò *Archigenis* ratio Curationis cum hoc *Aretæi* Capite planè convenit.

nam

nam e vitâ decessere. Porrò supra talos atque genua ligaturæ astrictæ fiant, & præcipuè supra carpos versùs cubitum, & supra cubitum versùs humeros. Ligaturæ. Quòd si homo ex facili deglutire possit, elaterii, cum mulsâ & sero lactis præbeatur, quantum ad hujus purgationem suffecerit: nam elaterium aliis medicamentis purgantibus in *Angina* præstat; prodest etiam cneorum, & sinapi, quæ ventrem utrumque perpurgant. Purgatio. Post hæc, nisi inflammatio se remiserit, linguâ ad palatum reductâ, venæ in ipsâ inciduntur: unde si sanguis expeditè & copiosè fluxerit, aliis remediis auxilii magis afferet. Venarum in linguâ sectio. Perfusiones inflammatis locis adhibeantur, primò astringentes, ut materiam repercutiant; itaque constent ex lanis succidis atque sordidis, vino, & oleo, quod ex olivis immaturis efficitur, madefactis. Perfusiones. Porrò Cataplasmata Perfusionibus similia sint, ex palmulis vino intinctis, quæ cum foliis rosarum lævigentur; utque Cataplasma sit viscidum ac molle, adjungatur farina, & lini semen, & mel, & oleum, ad mixturam omnium. Cataplasmata. Quòd si affectus in *Suppurationem* vertitur, calida sunt eadem, quæ in alterâ *Anginæ* specie, admovenda; accipiatur itaque fœni græci pollen, & manna, & resina, quæ liquentur, & polii coma, quæ inspergatur. Fomenta quoque calida ex spongiis adhibeantur, in decocto lauri baccarum & hyssopi madefactis. Fomenta. Pus autem valentissimè movet columbarum aut canum stercus, tenui cribro transmissum, & *Abscessui* inspersum. Oris autem collutiones ex mulsâ fiant, cum lentis, aut hyssopi, aut rosarum; aut palmularum, aut simul omnium decocto. Gargarismata. Os item omne, usque ad intimas fauces, illinatur: vel simplicibus, ut mororum, aut malorum punicorum in aquâ lævigatorum, succo, aut palmularum decocto; vel medicamentis compositis, ut eo, quod ex moris efficitur, & *Diamoron* appellatur, vel eo, quod *Diabesasa* dicitur, aut eo quod ex rhois succo constat, vel eo, quod ex hirundinibus, *Diachelidonon* dictum, conficitur. Illitiones. Sin *Ulcera* crustis obducantur, collutiones, & gargarizationes fiant, ex hyssopi decocto in mulsâ, aut ficuum pinguium in aquâ, quibus adjungatur amylus cribro trajectus, ex mulsâ, aut ex ptisanæ, aut ex tragi cremore.

At in alterâ *Anginæ* specie, in quâ partes collabuntur, ab interioribus extrorsum evocandi sunt & humores, & calor, & ipsa caro omnis, ita ut in tumorem cuncta foras attollantur. Synanches Curatio. Perfusiones itaque calidæ sunto, cum rutâ, & anetho, nitroque insperso; & cum his Cataplasmata suprà proposita. Prodest etiam ad calorem movendum, ceratum cum nitro & sinapi imponere: calor enim exterior his affectibus medetur; & præterea in cervice tumorem foras excitat: tumor autem extra assurgens *Angina* laborantes *Peripneumonia* liberat, sed intrò vergens, perniciem intentat [f]. Quicunque verò strangulatum ab *Angina* verentes, asperam, quo liberiùs traheretur spiritus, incidêre arteriam [t], rem mihi non videntur

[f] Hippoc. Progn. [t] *Cælius* inquit, (Acut. Morb. L. 3, c. 4.) Est fabulosa arteriæ ob respirationem divisura, quam *Laryngotomiam* vocant, & quæ a nullo fit Antiquorum tradita, sed caduca, atque temerariâ *Asclepiadis* inventione affirmata. Hæc *Cælius*. *Laryngotomiam* tamen Recentiorum nonnulli feliciter se executos esse tradunt.

dentur

dentur experientiâ confirmâsse. Inflammationis quippe fervor ex vulnere major efficitur, cumque strangulatione & tussi in exitium hominis conspirat. Quinetiam, si periculum hoc alio modo evaserint, vulneris oræ coalescere nequeunt, quia utrinque cartilaginosæ sunt, neque ad glutinandum aptæ [u]. * * * * * *
* * * * * * * *
* * * * * * * *

CURATIO COLUMELLÆ AFFECTUUM.

Cap. VIII.

Affectuum, qui circa Columellam oriuntur, quosdam scalpello curare necesse est; sed eorum *Chirurgia* non est hujus operis. Aliis, ut Acutis, mederi oportet; siquidem strangulatum facilè inferunt, & ex iis nonnulli difficultate spirandi occidunt. Talis est is morbus, quem Σταφυλὴν, (sive *Uvam*,) dicimus: & is, qui Κίων, (sive *Columella*,) appellatur; etenim ambo cum inflammatione, & crassitudinis atque longitudinis incremento subsistunt, ita ut Columella in asperam dependeat arteriam. In *Cione*, Columella æqualiter crassa est, a basi ad summum palatum. In *Staphyle* verò, hæc est inæqualis; ejus enim tenuis est a palato basis, apex autem teres crassusque, cum rubore aut livore: unde *Uvæ* nomen affectus obtinuit. His itaque celerrimè occurrere debemus; etenim e strangulatione celerrimè mors invadit.

Venæ sectio. Proinde, si æger juvenis fuerit, vena cubiti secetur, perque magnam incisionem confertim detrahatur sanguis; siquidem istiusmodi missio hominem, tanquam a suffocatione ex laqueo, interdum liberat. Alvus

Alvi ductio.

---

[u] Caput hoc mancum esse videtur, eò quòd nihil ferè de hâc *Anginæ* specie curandâ præceptum sit, quam periculosissimam esse notavit *Aretæus*, & cui citissimè succurri debeat. Mutilum verò esse probatur ex *Aëtio*, qui (L. 8, c, 50.) *Aretæi* verba de *Anginæ* Curatione profert, quæ nusquam hic reperimus. *Aretæus* autem inquit, " Cucurbitula accipiatur, primúmque infra umbilicum adhibeatur; mox ad latera, dorsumque, & scapulas, ita ut " assiduè a loco uno ad alterum transferatur, & ex supernis locis deorsum trahatur. Quòd " si vehementer urgeat suffocatio, sinapi aquâ tritum & vili panniculo exceptum pectori " impone. Ad delingendum verò conveniunt eis, sinapi, nitrum, hyssopum, squilla assa, " sulphur vivum: omnia paribus portionibus cum mellis cochleari permixta delingenda exhibe ". Græca vide in Not. ad Var. Lect. ad hunc locum.

etiam

etiam lotione subducenda, primò mitiori, deinde acriori, iterum atque iterum, quoad aliquid a superioribus partibus derivetur. *Ligaturæ.* Circumdentur etiam astricta vincula extremis cruribus supra talos atque genua, item supra carpos cubitosque versùs humeros. *Cucurbitula.* Quòd si strangulatus magis magisque urgeat, Cucurbitula occipitio pectorique accommodetur: & ibidem in quibusdam locis incidatur cutis. *Eadem quæ in Anginâ.* Eadem quoque omnia administrentur, quæ in *Angina* præcepimus; eadem enim in utrisque mortis ratio est. Quin & eadem ori medicamenta applicentur, tam astringentia, quàm emollientia: idem extrà Fomentum, eadem Cataplasmata, eædem oris illitiones. *Astringentia.* At in morbo qui *Cion*, eoque qui *Staphyle* dicitur, pro astringenti medicamento sit, rhois succus, acacia melle aut aquâ soluta, hypocystis, terra *Samia*, vel *Lemnia*, vel *Sinopica*, & omphacium. Quòd si exulceretur Columella, gummi cum amylo, rosarum, aut palmularum decocto intinctum, & ptisanæ, tragique cremor adhibeatur. At in morbo *Cione*, aliquanto plus valentiorum medicaminum applicetur, quæ ex myrrhâ, costo, & cypero conficiantur: etenim acria ista facilè sustinet. Quòd si locus iste suppuret, quibusdam etiam palati ossa computrescunt, iique longo tempore consumti intereunt; sed horum auxilia nobis alio loco præcipientur [x].

CURATIO
FAUCIUM
PESTILENTIUM AFFECTUUM.

CAP. IX.

Curatio eadem, quæ in Anginâ. HORUM, cum aliis Tonsillarum affectibus, Curatio partim est communis, partim propria. *Alvi ductiones, Venæ sectio, Perfusiones, Cataplasmata, Fomenta, Ligaturæ, Cucurbitula*, eadem, quæ in inflammatione ac strangulatu, sint omnia. Medicamenta autem valentiora illini debent, quia neque subsistunt *Ulcera*, neque in horum superficie crustæ oriuntur; porrò si ab his sanies introrsum destillet, celerrimè partes etiam integræ exulcerantur, celerrimèque hæc ad interiora serpunt, atque hominem occidunt. Utile fuerit igitur partem affectam igne adurere, sed factu temerarium, utpote in tam angusto faucium loco; quamobrem medicamentis igni similibus utendum est,

---

x Etenim Libros de *Chirurgiâ* conscripsit, ut ipse inquit. (Cur. Diuturn. Morb. L. 1, c. 2.)

quorum ope *Ulcera* & a ſerpendo cohibeantur, & cruſtæ decidant. Ea ſunt, alumen cum melle, galla, balauſtium, arida cum mulsâ; eadem quoque per calamum inſpirentur, aut pennæ, caulive craſſo longoque ita imponantur, ut attingant *Ulcera*; prodeſt etiam chalcitis uſta, cum cadmiâ ex aceto tritâ: adhibeatur etiam radix rhei cum aliquo liquore, cujus quantitas dupla ſit cadmiæ. Præterea cavendum ne *Ulcera* comprimantur: nam ita humeſcent, & ſerpent latiùs. Oportet itaque ſicca medicamenta pennâ inſpergere: liquida verò liquidiſſima efficientem, ea Columellæ infundere. Quòd ſi cruſtæ jam reſolvantur, & rubeſcant *Ulcera*, tum *Convulſionis* maximè periculum ſubeſt; exſiccantur enim plerumque *Ulcera*, & cum his nervi contrahuntur. Igitur lacte cum amylo, & ptiſanæ, vel tragi cremore, vel lini, aut fœni græci ſemine remolliri humectarique debent. Quibuſdam etiam Columella exeſa eſt uſque ad os palati, & tonſillæ, uſque ad baſim & Epiglottidem; ac propter cicatricem nihil aut ſiccum aut humidum ægri deglutire valuerunt: ſed potus in nares recurrens homines fame abſumſit.

CURATIO PLEURITIDIS.

CAP. X.

NULLA in *Pleuriticis* interponenda eſt mora vel dilatio, quin his protinus valenti medelâ ſuccurramus; febris enim peracuta hominem in exitium præcipitat: dolorque membranæ coſtas ſuccingentis in deterius urget: necnon & tuſſis, pectus caputque conquaſſans, vires reſolvit. Itaque primo die potiſſimùm vena incidatur.

Venæ ſectio.

Sin morbus ex plurimo cibo vinoque fuerit, abſtinendum eſt uno die, ac dehinc e venâ in cavo cubiti, non ejus, qui inflammatis coſtis in directum jacet, mittendus ſanguis: præſtat enim a partibus longinquioribus detrahere. Hujus autem tanta non mittatur copia, quanta defectionem animæ inducat. Nam ſi, refrigerato corpore, anima hominem reliquerit, periculum eſt ne *Peripneumonia* ſuperveniat; humores enim, exteriori caliditate & tentione deſtituti, ad interiora confluunt: pulmo autem rarus, caliduſque eſt, & ad trahendum valentiſſimus, coſtis etiam vicinus, ideoque harum doloris facilè particeps; quin & ex hujuſmodi ſucceſſione vix ad ſanitatem pervenitur [y]: *Pleuritis* autem ex *Peripneumonia*

---

y Hippoc. Aph. 11, Sect. 7.

orta

orta ad ſalutem perduci poteſt, quia malum minùs grave eſt. Oportet itaque, poſt mediocrem ſanguinis fluxum, ad recreandum hominem interjecto ſpatio, iterum detrahere; idque eodem die, ſi commodè ſe habeat, & febris longa ſit remiſſio: ſin minùs, proximo die [z]. At ſi febris non remiſerit, (nam plerumque per primum diem inhæret febris atque increſcit,) tertio die, in ſecundâ remiſſione, ſanguis mittatur. Eodem quoque die, homine priùs uberrimè peruncto, cibus offeratur; coſtæque oleum molle infundatur, cum unguine calido, ex rutæ vel anethi decocto. Ipſum quoque latus admodum leniter perfundendum eſt. Nonnullis & dolor & inflammatio in exteriora prorupit, ita ut hæ partes affectæ viderentur: cùm id, in interioribus, mali tantummodo incrementum fuerit.

Cibus;

Jam de alimento, ſicut etiam de universâ Curatione, ut in nullâ re peccetur, ſermonem habeamus. Nam in cibo poſita eſt medela; quinetiam cibo medicamenta admiſcebuntur [a]. Is itaque genere ſit calidus, & humidus, lævis, & æqualis, detergendi vim habens, diſſolubilis, quæque pituitam ſolvat atque extenuet. Proinde cibis omnibus Ptiſana præferatur: initio quidem, in cremorem percolata, ita ut ſolida pars ejus ſeparetur, & cum melle ſolo condita; uſitata verò medicamenta, ad jucunditatem Ptiſanæ varietatemque comparandam, abſint: quia cremor jam per ſe ſufficit. Efficax quippe Ptiſana eſt ad humectandum, & calefaciendum: valens etiam ad diſſolvendam detergendamque pituitam: item quæcunque per ſputa evocari juvat, ſine dolore ſurſum effert: ventrem quoque leniter ſubducit; porrò lævitas ejus grata eſt, & ad devorandum habilis; quin & ejuſdem lentor calores temperat, membranas purgat, tuſſes concoquit, ſingulas partes emollit [b]. Hæ ſunt hordei virtutes. Alica ſecundum locum obtinet, quæ paucis Ptiſanæ virtutibus optimè prædita eſt; lentor enim, & lævitas, & in devorando ſuavitas utriſque communia ſunt: in cæteris omnibus Alicam antecellit Ptiſana; iſta quoque ſimpliciter cum melle ſolo condiatur. Boni ſunt etiam tragi. His deterior eſt oryza, quia ſiccat, & exaſperat, & coſtarum purgationem potiùs ſupprimit, quàm diluendo promovet. Optimè prodeſt etiam panis aridus, inciſus, cribro tranſmiſſus, tepidus, concoctu facilis, qui cum mulsâ ſatis alimenti præbet. Quòd ſi morbus jam proceſſerit, & homo cibum faſtidiat, Ptiſana ipſa ex hordeo detur, lævis, probè cocta; condiatur autem anetho, & ſale, & oleo tenui, puro, minimè viſcido, vel aſpero; præſtat autem parum olei cum Ptiſanâ coquere, quoniam ita ſorbitio pinguis efficitur, & oleum pravitatem ſuam exuit: id enim, longâ coctione a cremore abſorptum, non ampliùs jam apparet. Item porrus cum comâ ſuâ, & amygdala amara cremori incoquantur: nam ab his medicinalis efficitur, & reſpirationem facilem reddit; porri quo-

[z] Hæc omnia de miſſione Sanguinis, iiſdem ferè verbis expreſſa, profert ex *Archigene* *Aëtius.* (L. 8, c. 76.) [a] Hippoc. L. de Aliment. [b] Hæc de Ptiſanâ *Hippocratis* verbis (de Vict. Acut.) ſcribit *Aretæus.* Quin & ejuſdem normâ Curationem totam exequitur.

que

que cum cremore comesti utilitatem pariter & delectationem summam afferunt. Jamque ovorum boni succi exhibendorum occasio est; at si humida & copiosa materia per os feratur, aliquid sulphuris ignem non experti, nitrique his inspergito; maximè verò prodest ova recentia, igne non cocta, offerre, quia calor ex matre humidior est igne, & ægrotanti familiarior, utpote uni animali ex alio. At si pituita glutinosa sit ac viscida, oleum ovis affundito, resinamque pineam aridam, quo valentius sulphur efficiatur, inspergito, hisque resina terebinthina liquata adjungatur. Piper etiam, & in ovis, & in Ptisanâ, & in omni cibo, proficit, & quæcunque piperi similia sunt. Inter carnes, prosunt extremi animalium pedes in cremoribus eliquati, columbæ, gallinæque elixæ, suis cerebrum cum omento tostum, vel sine hoc nidoris expers. Si æger sine stridore spiritum emittit, dandi sunt etiam marini pisces, aut saxatiles, ex optimis qui in regione producuntur. Verùm ut neque cupiditate delinquat, neque victûs tenuitate consumatur, ex fructibus, indulgeri possunt poma, in aquâ vel mulsâ elixa, aut cum adipe tosta: quorum oportet coria, quæque intus aspera sunt, cum seminibus eximere; item ficus horariæ dentur, & alii fructus, quotcunque vel innoxii sunt, vel aliquid adjumenti præstant. Hæc utique de alimento.

Externæ applicationes. Lateri verò superimponantur lanæ sulphure fumigatæ, & unguine imbutæ, in quo anethum aut ruta inferbuerit. His item latus jugiter perfundendum, Cataplasmatisque ante cibi assumtionem, præter solita, contegendum, ex meliloto cum mulsâ elixo, cui papaveris incocta caro misceatur, & inspergatur mannæ pollen. Quòd si sputum multum & humidius exscreetur, lolii, aut irionis farina commiscenda est, nitrumque inspergendum. At si morbus jam in vetustatem inciderit, dolorque inhæreat, & purgatio sit humida, hominem *Suppuratum* fore expectandum est. Itaque sinapi & cachry Cataplasmatis admisceantur; & si laborantes frigoris sensum in locis interioribus percipiant, acetum affundatur. Oportet autem Cataplasmata valentia efficere, ut eorum calor diu remaneat: id enim Cataplasmatum renovationi longè præstat. Itaque calefactiones adhibeantur, e saccellis in coni speciem figuratis, ubi milium insit, aut ex oleo calenti in vesicis [c]. Omnis autem Fomenti modus levis esto, ne pondere dolorem dolori adjiciat. Hæc etiam post cibum admoveri possunt, si dolor vehementer urgeat.

Cucurbitula. Post hæc adhibendæ Cucurbitulæ [c] jam occasio est; ea post septimum diem maximè juvat: quamobrem hoc remedio non præpropere utendum est; neque enim mites sunt morbi, quicunque ante septimum diem Cucurbitulam requirunt. Esto autem magna, undequaque lata, & ad dolentem locum ambiendum capax; neque enim dolor interiùs descendit, sed in latitudinem diffunditur. Porrò multa sub Cucurbitulâ flamma succendatur, non modò ut carnem attrahat, verùm etiam ut ante ignis

[c c] Hæc etiam de externis applicationibus, & de Cucurbitulâ pleraque, iisdem verbis habet *Aëtius*. (Ibid.)

exstin-

exſtinctionem calefaciat. Exſtincto igne, ſcarificando tantum ſanguinis detrahito, quantum vires permiſerint: multo autem plus, quàm ſi aliâ quâvis de causâ a præcordiis detraheres; etenim in *Pleuriticis* evidentiſſimum eſt Cucurbitulæ auxilium. Sal & nitrum, ſcarificationibus inſperſa, mordent quidem, & dolorem creant, ſed adjumentum præſtant. Verùm in hâc re vires moreſque hominis conſiderandi ſunt; nam ſi animo forti ſit ac patienti, inſpergatur ſal, non ita ut ipſa ulcera contingat, ſed linteolo unguine madefacto injiciatur, quod tum poſtea ſuper locum inciſum extendito: ſiquidem humor, e ſalis liquatione manans, minùs, quàm ſal ipſe, mordax eſt; plurimum autem unguinis affundendum, ut hujus lenitate hebeſcat dolor e ſalis mordacitate proveniens. Poſtero die, Cucurbitulam rurſus accommodare proderit, ut ex vulneribus tenuis quædam ſanies extrahatur; hæc priori Cucurbitulâ tum magis adjumenti præbet, tum vires minùs convellit: neque enim ſanguis, qui corpus nutrit, ſed ſanies cruenta emanat; hæc autem viribus exquiſitè æſtimatis adminiſtrentur. Die tertio, ceratum cum oleo cyprino, & rutaceo, imponatur. Quòd ſi adhuc ſputa purgationis indigeant, cùm ceratis reſinam eliquato, aut ſulphur ignem non expertum his admiſceto; locumque rurſus ſove. Quod ad Cucurbitulæ modum attinet, habendum eſt vas fictile, leve, lateri congruens, latum: vel æneum, pronumque in labra deſcendens, quod loca dolentia comprehendat. Flammam huic plurimam cum oleo ſubjicito, ut diu viva permanere poſſit; neque carni arctè labra vaſis imprimantur, ſed aëri ſubinde permittatur introitus, quo minùs ſuffocata exſtinguatur: diutiùs enim hanc ſuccendi expedit, quia calor Cucurbitulæ incluſus & optimum Fomentum eſt, & optimè ſudores elicit.

Neque verò remedia inferioribus partibus adhibenda negligere oportet; ſed viris, in inteſtina, mulieribus, etiam in uterum, oleum rutaceum injici debet. Aliquid autem æger perpetuò bibat atque devoret: mulſam cum rutâ, & Priſanæ cremore, ſi continenter tuſſiat, ut cibo inſit medicamentum. Quòd ſi alimenti offerendi nondum fuerit occaſio, aliquod ex medicamentis compoſitis detur, ut butyrum ad conſiſtentiam cum melle decoctum: id in pilulas rotundas, fabæ magnitudine, coactum, ſub linguâ continendum, & huc atque illuc movendum exhibe, non ut devoretur, ſed ut in ore liquefiat. Medicamentum quoque, quod ex papavere, cum melle, ac meliloto, conficitur, gratum eſt, læve, ac ſoporiferum. Hæc utique & ante cibi aſſumtionem, & aſſumto cibo, & poſt ipſum ſomnum præbeantur. At jejuno medicamentoſa dentur, quale eſt id, quod urticæ, & lini ſeminis, & amyli, & nuclei pinei, lævigatis quibuſque, cyathum habet, & amygdala amara numero viginti quinque, & totidem grana piperis: quæ, toſta, ac trita, oportet in Eclegma permiſcere; horum cochleare unum offeratur [d]. Verùm ſi Clyſter, & medicamenta per os ſumpta.

[d d] Hæc etiam medicamenta dari præcipit *Aëtius*; (Ibid.) quorum prius ab *Archigene* uſurpatum eſt, uti conſtat ex capite 77.

humida & cruda rejiciat, myrrhæ drachmas duas, croci unam, piperis grana quindecim, cum mellis librâ subigito; hujus medicamenti, ante cibum, cochleare dimidium dato [d]; idem in diuturno lateris morbo prodest, ubi oxymel etiam concedatur, si spirandi difficultas urgeat.

Aquæ frigidæ noxa.

Frigidam verò aquam quicunque Medicorum *Pleuriticis* obtulerint, neque, quânam ratione adducti, id egerint, conjicere possum, neque rem experientiâ confirmare. Quippe siqui, per frigidam, periculum evitârint, hi mihi videntur non fuisse *Pleuritici*. Verùm apud antiquiores Medicos [e] *concursus* quædam species *Pleuritis* vocabatur, in quâ nempe bilis excretio est, cum dolore lateris, & levi febriculâ, vel etiam absque hâc; hujusmodi affectus *Pleuritidis* quidem nomen obtinuit, sed reipsâ non est *Pleuritis*. Quinetiam spiritus nonnunquam, in latere conclusus, sitim, & dolorem molestum, cum tenui caliditate, excitat; idque homines imperiti *Pleuritidem* appellârunt. His aqua frigida, prosperâ bibentis fortunâ, remedio esse possit, si per hanc sitis fuerit exstincta, & bilis cum spiritu subducta, dolorque cum calore exhalatus. Verùm in *Lateris inflammatione*, & *Membranæ costas succingentis tumore*, non modò aqua frigida, sed etiam gelida respiratio nocet.

Inveterascentis mali observatio.

Quòd si, ope medicinæ suprà traditæ, supersint *Pleuritici*, adhuc tamen brevi tussiculâ laborent, iisque calor aliter aliterque accedat, hæc oportet quàm maturrimè discutere; alioqui, morbi relliquiæ recidivas facient [f], aut in *Suppurationem* convertentur.

---

[e] *Empiricos*. Quid sit *concursus*, sive ξυνδρομὴ, in Lexico expositum est. [f] Hippoc. Aph. 12, Sect. 2.

A R E.

ARETÆI

CAPPADOCIS,

DE

CURATIONE

ACUTORUM MORBORUM,

Liber Secundus.

CURA-

CURATIO PERIPNEUMONIÆ.

Cap. I.

Venæ ſectio.

PERACUTUM ac vehemens malum eſt, inflammatio ac tumor Pulmonis, unde ſtrangulatio brevi inſequitur. Itaque paria ac matura ferenda ſunt auxilia. Venæ cubiti protinus incidantur, ac duæ ſimul potiùs in brachio dextro lævoque, quàm major una, ut ab utrâque ſcilicet Pulmonis parte fiat humorum revulſio. Sanguis, ante animæ defectionem, ſupprimendus : etenim hæc cum ſtrangulatu in exitium conſpirat ; cúmque a malo paululùm reſpiraverint, fluxum ſanguinis oportet ſiſtere, eumque denuo detrahere. Nam ſi in ſanguine morbi ſubſit cauſa, hanc ipſam venæ ſectio tollit ; vel ſi pituita, aut ſpuma, aut alius quivis humor morbum fecerit, venarum evacuationes Pulmonis ſpatium, ad ſpiritûs tranſitum, amplius efficiunt.

Alvi ductio.

Oportet etiam humores & flatus per inferiora ſubducere : poſt venæ ſectionem, nitro, mellé, rutâ, reſinâque terebinthinâ humidâ, ſedem illinendo. At venæ ſectionis loco, ſi majus quippiam impedimentum ſubſit, acri lotione ſubducatur alvus, ut ſale cum nitro, aut reſinâ terebinthinâ cum melle ; ruta quoque in oleo, & hyſſopum in aquâ decoctum, & cucurbitæ ſylveſtris interior caro in aquâ elixa, optimè juvant.

Cucurbitulæ.

Proſunt etiam Cucurbitulæ ſine ferro, tergo, dorſo, & præcordiis ubique admotæ ; ac ſi fortè pectus carnoſum fuerit, quæ Cucurbitulam impediat, quo minùs inhæreſcens carnem contra oſſa atterat, huic eas accommodare. Nam ſi ex univerſo corpore & humores educantur, & protrahatur *Spiritus*, quibus opprimuntur Pulmones, aliquid a malo reſpirationis invenietur ; ſiquidem ex omni parte oppugnanda *Peripneumonia* eſt.

Medicamenta per os ſumta.

Porrò neque ex his medicamentis, quæ per os ſumta proficiunt, quodvis negligendum eſt ; etenim Pulmo, ſive rectè ſe habeat, ſive ægrotet, humorem attrahit. Quocirca hujuſmodi medicamenta præbeantur, quæ humores extenuent, & ad tranſpirandum idoneos reddant, quæque eoſdem lubricos fluxoſque, ita ut per ſuperiora educi poſſint, efficiant. Propinetur itaque, celeris adjumenti gratiâ, nitrum cum hyſſopi decocto, vel muria cum aceto ac melle, vel ſinapi humidum cum mulsâ : & ſingulis his proficiet iridis radicem & piper inſpergere ; hæc etiam arida, cribro tranſmiſſa, cum melle dari poſſunt. At ſi diem inſomnes agant, & totam quoque noctem pervigilent, periculum eſt ne homo in furorem

Hypnotica.

agatur ;

agatur; jamque variis medicamentis ſoporiferis opus eſt, niſi quid morbus remiſerit, ut hæc opportunè data mali acerbitatem leniant: etenim hæc plerumque ſomnum inducunt. At ſi in ipſo ſtrangulatûs impetu, & morte appropinquante, id genus medicamenti exhibeas, te necis authorem eſſe vulgus arbitrabitur.

Cibus. Alimenta pariter ejuſmodi eſſe debent, acria, tenuia, craſſitudinem diſſolventia, detergendique facultate prædita. Ex oleribus, porrum, aut coronopus, aut urtica, aut braſſica aceto incocta. Ex frumento, Ptiſanæ cremor, aliquid origani, vel hyſſopi, & piperis, & nitri pluſculum pro ſale accipiens; item alica cum mulſo cocta; hæc omnia in elixatione flatibus priventur: flatus enim *Peripneumonicis* officiunt. Vinum, ſiquando febre vacent, quod haud ita multùm aſtringat, potui detur; corpus quippe denſat aſtrictio: his verò partes potiùs relaxandæ. Sputa quàm plurimùm educi debent. Ex toto autem potus exiguus eſto; etenim madefactio Pulmoni inimica eſt, quoniam is a ſtomacho & ventriculo humorem attrahit.

Epithemata. Pectus autem lanis oleo, cum nitro, & ſale, imbutis contegatur; optimè etiam facit inunctio ex limneſtide, & aridum ſinapi cum cerato humido. Atque omnino humores, & calor, & ſpiritus educendi. Proſunt etiam acrium odores: illitiones: extremarum partium deligatio. Hæc ſi feceris, neque morbus tamen ceſſerit, de homine deſperatum eſt [a].

CURATIO

SANGUINIS REJECTIONIS.

CAP. II.

OMNES e *Rejectione Sanguinis* affectus mali ſunt moris: non modi tantùm ratione, ut ſi per venæ *ruptionem*, aut *eroſionem*, verùm etiam ſi per *rarefactionem* effundatur; neque ſolùm, ſi ex *Pectore*, aut *Pulmonibus*, aut *Stomacho*, aut *Jocinore* feratur, ex quibus maximum periculum imminet: ſed etiam ſi ex *Capite* defluat, unde noxæ minus infertur. Sanguinis enim effuſio eſt; ſanguis autem omnes partes alit, omnes calefacit, omnibus colorem impertit. Ac profectò terribile eſt ſanguinem, per os utcunque emanantem, intueri; periculoſum etiam, ſi ex nobili viſcere: eoque magis, ſi ob vaſis *ruptionem*, vel *eroſionem*, profundatur.

[a] Pleraque, quæ in hoc Capite continentur, in Libros ſuos traduxit *Aëtius*, (L. 8, c. 75.) pauciſſimis verbis immutatis, nullâ tamen *Aretæi* factâ mentione.

Generalis cura.

Itaque Medicum oportet huic affectui feſtinanter occurrere; & primò quidem, aerem inſpirationi frigidiorem deligere; cubiculum planum, in eoque lectum firmum, nequid ullam in partem conquaſſetur; ſtrata verò ſolida ſint, minimè cedentia, vel profunda, vel calida. Figura corporis erecta; æger interim neque ſermones habeat, neque accipiat; animi quies, & hilaritas, quoniam hos ingens deſperatio comitatur: ecquis enim, ſanguinem vomens, mortem non perhorreſcat?

Venæ ſectio.

Itaque ſi ſanguine pleni ſint, & venas exſtantes habeant, in omni *Rejectionis* genere, ſecetur vena; nam ſive ex *ruptione*, ſive ex *eroſione*, ſanguis profluat, venæ ſectio conducit: ſive *rarefactio* in cauſâ eſt, ne venam ejus copia diſrumpat, metuendum. Incidatur autem cava in cubito vena: etenim ex hâc & facilè ſanguis effluit, & ipſa ſectioni expoſita eſt, utquè per plures dies ſanguis emitti poſſit, aperta ſine periculo ſervatur; quinetiam, ut ſummatim loquar, ex omnibus præcipuis viſceribus hæc eſt ſanguinis via; hæc autem, quæque hâc ſuperior vena eſt, unius venæ in brachio ambæ ſunt propagines, quò fit, ut nihilo magis juvet ſuperiorem, quàm hanc, incidere; nam propaginum ignari ſunt, quotquot ſuperiorem Stomacho & Jocinori adnectunt. At ſi a *Liene* fiat profuſio, ſiniſtræ manûs venam illam, quæ inter minimum digitum atque annularem jacet, Medicorum nonnulli incidere jubent, quoniam hanc ad Lienem uſque pertinere arbitrantur; ſed & ipſa etiam inferioris venæ cubiti propago eſt: cur itaque hanc prope digitos potiùs, & non in cubito, quis inciderit? etenim in cubito major eſt, & ſanguinem faciliùs effluere permittit. Prorſus autem, citra animæ defectionem, ſupprimendus ſanguis, atque haud ita multum hujus mittendum: nam & ipſa per os effuſio vires hominis ſatis convellit; ſed aſſiduè, poſtquam paululum detraxeris, iterum detrahito, & eodem die, & poſtridie, & die perendino. At ſi ægrotus tenuis, atque ſanguinis inops fuerit, vena ne ſecetur. Hactenus de miſſione ſanguinis.

Applicationes externæ.

Succurrendum eſt etiam extremorum deligatione, utì pedum, ſupra talos & genua, & manuum, ſupra carpos atque brachia; ipſa faſcia lata ſit, quo validior fiat, neque dolorem moveat conſtrictio [b]. Locis autem, unde ſanguis prorumpit, lanas ab ove ſuccidas imponito, quæ humore perfundantur, utì vino auſtero, & oleo roſaceo, vel myrteo. Quòd ſi profluvium vehementer urgeat, pro lanis adhibendæ ſpongiæ, & acetum pro vino, locuſque oleo myrteo inungatur: ſpongiis autem omnibus acaciæ, vel hypocyſtidis, vel etiam aloes ſiccatæ ſuccus inſpergatur; optimè facit etiam omphacium aceto ſolutum. Quòd ſi moleſta & toleratu difficilis fuerit Perfuſio, Emplaſtris uti convenit: etenim hæc cutim circumtendunt, & quaſi manu comprenſant: & eorum facultates corpus potenter aſtringunt, atque exſiccant. Horum innumera, alia quidem aliis, experientiâ innoteſcunt; ſed optima ſunt hæc, quæ ex

[b] Ex iis, quæ ſequuntur, multa, ſine *Aretæi* mentione, tranſpoſita tamen, & paululùm immutata, ſcriptis ſuis immiſcuit *Aëtius*. (L. 8, c. 70.)

aceto,

aceto, & ſalicis foliorum ſucco, & bitumine, & ærugine, & alumine, & thure, & myrrhâ, & ære combuſto, & hujus ſquamâ componuntur, & ex iis rebus, quæ in Emplaſtris ſimilem habent vim; vel lanæ ſuccidæ, vel ſpongiæ aceti paululo intinctæ. Sin Emplaſtrorum tentionem ferre nequeant, hujuſmodi Epithema fiat: palmulæ pingues, vino nigro auſtero madefactæ, in placentam conteruntur, dein his acacia cum malicoriis inſpergitur, ac poſtea omnia veteri panniculo illita pectori imponuntur. Huic etiam ſuperdari poteſt Epithema, quod ex farinâ vino aut aceto perfuſâ, & lentis tenui polline cribrato conficitur, quæ cerato ex unguento roſaceo excipiantur, & his admiſceatur ſymphyti radix, cribro itidem tranſmiſſa. Aliud Epithema: brabylorum ſylveſtrium radices aceto incoquito, & in placentam contritis, rhois, myrtique, & gummi paululum admiſceto. Ex his utique alia aliis miſceri debent, prout medicamentorum vi, & lenitate, & odore opus fuerit; ſiquidem ægrotantibus gratificari convenit. Hæc ſunt remedia exteriùs admovenda.

At his præſentior medicina in iis quæ bibuntur, iiſque quæ devorantur, conſiſtit, ut medicamina vulneratis partibus quàm maximè propinqua eſſe poſſint. Horum ſpecies eſt triplex; vel ut, vaſa cogendo comprimendoque, fluxionis ductus quaſi ligent: vel ut effluentem humorem incraſſent atque congelent, quo minùs effundatur, quanquam exitus pateat: vel ut vias exſiccent, ſanguinem intra ſedem antiquam retinendo, ne profluvio loci exinaniti maneant, & in eam partem exundent, ubi facta eſt effuſio. In venarum *rarefactione*, aſtrictio ſufficit: etenim nihil memorabile, ſed paululum, tanquam ex aquæ novo vaſe, profluit. Item in venarum *diviſione*, aſtrictio medetur, earum oras committendo; majoribus tamen atque valentioribus medicamentis utendum. Verùm enimvero ſi *eroſio* ſubſit, neque aſtringentibus *Ulceris* labia cogantur, ſed vulnus dehiſcat, & propter eliſionem conjungi nequeat, ſanguinis & caloris congelationem facere neceſſe eſt: ſiquidem horum immobilitate & concretione profluvium ſupprimitur. Itaque poſca *rarefactis* ad aſtrictionem ſufficit: neque enim id quod effluit ſanguis ſincerus, ſed hujus ſanies eſt, quæ per oſcula venarum exprimitur; neque verò ita multâ poſcæ copiâ opus eſt, neque hujus admodum frequenti aſſumtione. Quibuſdam etiam exterior medela, cum palmularum, vel ſiliquarum eſculentarum decocto, potui dato, per ſe ad curationem ſuffecit. Acetum autem ex vinorum aſtringentium genere ſit, ſi non medicamentis, at tempore ſaltem acre & aſtringens redditum. At in vulnerum *dilatationibus*, præter poſcam, medicamenta primò ſimplicia adhibeantur, ut plantaginis, aut herbæ ſanguinalis, aut ſeridis ſuccus, quorum ſingulorum æqualis pars adhibeatur cum poſcâ. Et ſi fluxio major evaſerit, hypocyſtidis, aut acaciæ aridæ drachmam unam tribus poſcæ cyathis inſpergito; optimè facit etiam uvæ acerbæ ſuccus. At ſi hujus medicamenti vim calamitas exſuperet, inſpergatur galla trita, & rubi radix arida,

Medicamenta per os ſumpta.

arida, cum lapide marino, quod corallium dicitur, arido contusoque; his etiam valentior est rhei radix ad refrigerandum, exsiccandum, astringendum, & omnia denique, quorum opus est, præstanda : & hæc etiam cum poscâ tantùm exhibeatur; sin majora requirantur auxilia, radicis hujus obolos tres seridis ac plantaginis succo, ad trium quatuorve cyathorum mensuram, injicito. Verùm in *erosionibus* astrictio prorsus facienda est, tam ad concretionem effluentis sanguinis, quàm ad partium suscipientium constrictionem, ut ex magno vulnere venæ conserantur. Porrò quæ bibuntur, valida sint, & ad concretionem faciendam efficacia; itaque coriandri succus cum aceto, & leporis, aut hinnuli, aut hœdi coagulum propinetur : parcè tamen, quoniam horum aliquod interdum, nimiâ copiâ datum, homines interemit; sed ex coriandri succo haud minus quàm dimidium cyathi cum poscæ tribus exhibeatur, coaguli verò oboli tres, aut ad summum, quatuor. Ad hujusmodi fluores optimè facit etiam terra *Samia*, & *Eretria*, & *Aster* dictus, valdè candidus, & *Sinopica*, & sigillata *Lemnia*; horum autem, ad minimum, una drachma, ad plurimum, drachmæ tres, cum decocto aliquo bibantur, ut palmularum, aut siliquarum edulium, aut rubi radicum. At si exasperetur arteria, & ex eo tussis oriatur, sapæ *Creticæ* inspergantur ista; optimè quoque ad arteriam lævandam prodest amylum cum his madens : nam præterquam quòd lævet, glutinandi quoque facultatem habet. Itaque si profluvium urget, semel in die, ante cibi assumtionem, dandum est : sin minùs, bis, & etiam tertiâ vice sub vesperam. Ex medicamentis quoque siccis catapotia fieri possunt cum melle ad consistentiam decocto : qualis est galla trita : optimus etiam rhus est quo in opsoniis utimur, acini vinacei, oxylapathi semen, & per se singula, & simul omnia; hæc etiam sub linguâ contineantur, ut perpetuò liquari possint; gummi quoque cum ipsâ plantâ, & tragacanthæ lachryma. Compositorum medicamentorum infinita est experientia : varius item usus Pastillorum ex *Ægyptia* spinâ, & ejus, qui ex electro, & ejus, qui ex croco dicitur, quorum præparatio est seorsim a me tradita [c].

Febrium observatio. Cæterùm, si absit febris, omnia in medicamentorum exhibitione audenda sunt, & multa, & frequenter danda. At si febris supervenerit, (& plerumque ex vulnerum inflammatione febres accedunt) neque statim eruptio supprimenda est, neque in accessionibus medicamenta potui offerenda : multi enim celeriùs febre, quàm sanguinis profluvio, opprimuntur.

Cibus. Alimenta varia, & specie medicamentis similia; quinetiam cibo medicamenta admisceantur; neque enim in uno tantùm cibo omnia alimenti bona facilè invenire licet, neque si unus ad curationem per se suffecerit, uno propter satietatem uti in promtu est : itaque per varia eundum. Jam verò morbus diuturnus esse incipit; itaque alimenta

[c] In Libris, quos se de *Pharmaciâ* conscripsisse dicit; sed & ubinam earum compositiones inveniri possunt, vide in Lexico.

astrin-

aſtringentia ſint, & facultate refrigerantia, & vel tactu frigida: calor enim ſanguinem provocat. Alica elota: oryza in poſcâ, ſed ſi poſca tuſſim moveat, palmularum decoctum: panis toſtus, ſiccus, contuſus, & in farinæ ſpeciem cribro trajectus; ex his omnibus ſorbitio fiat cum oleo, cui inſpergi poteſt thymbra ſale condita, cum rhoe. Quòd ſiquid ægrotanti gratificari velis, coriandrum, cuicunque id jucundum fuerit, delectationis causâ indulgeto, vel aliquod ex ſeminibus, quæ urinam movent, & reſpirationem facilem efficiunt, ut lentem, ſi profluvium urgeat, cum plantaginis ſucco: ſin minùs, a ſucco abſtineatur, quippe qui neque concoctu ſit facilis, neque guſtui jucundus: his verò minimè omnium danda ſunt, quæ ægrè concoquuntur. Sed ſi ex profuſione ſanguinis mors timeri poſſit, etiam injucunda, & concoctu difficilia præbe, & vel immitia, modò ſalutem afferant; itaque galla, arida, contrita, lenti ſiccæ frigidæque inſpergatur: & ova inter coquendum craſſa effecta, cum mali punici, vel gallæ cortice, exhibeto. Hoc utique neceſſariò cum medicamentis alimentum eſt. Potus omnino ſit exiguus, quia ſiccæ victûs rationi humor non convenit. His utere, ſi aſtringere, & refrigerare in animo habeas. At ſi incraſſare & ſanguinem & *Spiritum* velis, lac, & amylum proſunt, & alica, modò cum amylo, modò cum lacte; horum conſiſtentia ad craſſitudinem redigatur, ut ne ſorbitio ſit liquida. At ſi ulteriùs incraſſare & aſtringere cupias, alica cum palmulis coquatur, & ad conſiſtentiam optimè perducetur amylo, vel lacte, vel farre *Tyrrheno*, quod cum lacte craſſum, & viſcidum, & glutinoſum eſt; hœdi verò coagulum liquidis decoctis affundito, ut ea concreſcere poſſint, lactis more ad recentis caſei conſiſtentiam perducti; his craſſius eſt milium cum lacte, inſtar farris coctum, cui inſpergatur galla cum malicoriis. Verùm in exſiccantibus, & incraſſantibus, modum conjecturâ aſſequi oportet: ſiquidem hæc tuſſim movent, & quibuſdam, nimiâ exſiccandi vi, venas ruperunt. Quòd ſi curatio proſperè cedat, ſanguiſque ſupprimatur, ad contraria paulatim tranſeundum, ut nequid agatur nimis; etenim hæc vitia facilè reverti ſolent, malique ſunt moris. Jamque homini carnem inſtaurare oportet, & cicatricibus callum obducere, geſtationibus, aut mollibus frictionibus, ambulatione, animi oblectamentis, cibo vario uſitatoque.

Hæc utique fiant, ſi poſt ſanguinis effuſionem vulnus commiſſum fuerit, locuſque ad ſanitatem commodè perductus. Sin *Ulcus* relinquatur, idque *ſuppuret*, alterâ curatione opus eſt, ſiquidem alterius materiæ profuſio ſuccedit. Atqui de hâc re in Diuturnorum curatione agemus [d]. Ulceris Suppurati alia cura.

[d] In *Phthiſis* Curatione; (Cur. Diuturn. Morb. L. 1, c. 8.) Caput autem illud mancum eſt.

CURATIO CARDIACORUM.

Cap. III.

IN *Syncope*, Medico magnopere providendum eſt; nam ſi imminentem proſpexeris, & præſentia tecum maturè opem ferant, hanc, priuſquam invaſerit, poteris avertere. Præſentem verò laborantes vix evadunt; etenim Naturæ diſſolutionem *Syncopen* eſſe diximus [e]: diſſoluta verò reſtaurari non poteſt Natura. Præſertim igitur inſtantem arcere; quod ſi fieri nequit, incipienti occurrere. Eſt autem ex his, quæ de Morbis Acutis diſſeruimus, prænoſcenda: quo in loco, tum cauſam ejus, tum ſigna explicuimus. Ejus initium eſt *Febris Ardens*, quam *Febrem* ſigna peſſima conſequuntur, ut ſiccitas, vigilia, viſcerum calor, tanquam igne ſuccenſus, exteriores interim partes algent, & frigidiſſimæ manus pedeſque ſunt extremi: reſpiratio inter attrahendum longa, quia gelidum aërem deſiderant, eo quòd ignem exſpirent; pulſus exiguus, creberrimus, tremulus. Ex his itaque, & ex aliis, quæ in ſignorum enarratione comprehenſa ſunt, facienda conjectura, ac protinus ab initio ſuccurrendum eſt.

De Venæ Sectione.

Ac niſi omnia impediant, habitus, ætas, anni tempus, hominis timiditas, ſecetur vena. Quòd ſi hoc multa prohibeant, unum tamen aliquod atque præcipuum poſtulet, ut lingua aſpera, ſicca, & nigra, (omnia enim interiora ſigna noſcuntur,) in ſingulis vires æſtimandæ, num ex morbo priùs, & doloribus, & inediâ, defecerint; neque enim ex defectu tantùm, ſed etiam ex ſtrangulatione morbus naſcitur. Si ex abundantiâ ſit orta *Syncope*, & inflammatio aliqua inſignis in præcordiis aut jocinore appareat, nulla interponatur mora, quin vena in cubito cava incidatur. Sanguis autem, per exiguam inciſionem, detrahatur, ne viribus multùm obſit: nam effuſa miſſio Naturam infirmat; multoque etiam minus, quàm aliis de cauſis, mittendum: nam ſi in *Syncope* vel minimus error admittatur, hominem facilè in exitium præcipitat. Protinus ergo ad reficiendas vires detur cibus; natura enim & veterum expulſione, & novorum adjectione lætatur.

Cucurbitula.

At ſi miſſionem ſanguinis non patiantur vires, & inflammationes ſubſint, huc admovenda eſt Cucurbitula, ſed multo ante morbi *Judicationem*; nam in diebus *Criticis Syncope* incidere ſolet: quandoquidem in iiſdem circuitibus & Natura morbos judicat, morbique ægros interimunt [f].

[e] De Cauſ. & Sign. Acut. Morb. L. 2, c. 4. [f] Hippoc. Progn.

Quòd

Quòd si bibendi vini necessitas premat, id in inflammationibus potare non admodum securum est; vinum enim in his, qui inflammationes habent, dolores auget: sed in illis, qui earum expertes sunt, naturam instaurat. Hujus potio necessaria est ante primæ vel secundæ Cucurbitulæ applicationem, & ad membra relaxanda, & ad fluxionem sanguinis promovendam; & quibusdam post secundam Cucurbitulæ affixionem profuit. Sed & hic quoque sanguis parcè detrahatur, siquidem ex immoderatâ hujus, vel per Cucurbitulam, effusione idem imminet discrimen. Lotionibus tantùm opus est ad vetera educenda stercora: & viribus parcendum. Clyster.

Capitis eædem Perfusiones, quas in *Phreniticis* præcepi, mediocritatem tamen paululùm excedentes, adhibeantur. Purus sit aër, ad inspirandum frigidior factus. Visus oblectetur plantarum, picturæ, aquarum aspectu, ita ut æger nihil, nisi cum voluptate, intueatur. Præsentes lætis utantur alloquiis; quiescat ipse, animoque sit hilari. Odoramenta naribus applicentur suavia, quæque capitis sensum non gravent: admoveantur etiam earum rerum odores, quæ nutriunt, ut polenta aquâ vel aceto tincta, vel panis calidus, recenter coctus. Os vino nec frequenter admodum colluatur, neque id prorsus denegetur. Perfusio, &c.

Potum sæpius his magisque assiduè, quàm aliis, indulgeto. Esca sit per totum diem levis, concoctu facilis, plerumque ex frumento, & grata, licèt paulò deterior [g]; his enim magis, quàm aliis gratificandum est, siquidem haud parum ad stomachi resolutionem morbus tendit. Ab inediâ, vel fame, omnino cavendum, quoniam affectus est ad omnia haurienda aptus. Quòd si circuitus jam ad *Judicationem* pervenerit, humorque roscidus fronti ac jugulis insideat, extremæ partes algeant, pulsus minimus, & creberrimus, veluti repens, & obscurus, & debilis, paululum alimenti ex frumento assumere oportet, & vini degustare, quantum ad recreandum hominem suffecerit. Caput autem, cum vesicâ, Perfusionibus præmuniendum est, cujusmodi auxilia in *Phreniticorum* Curatione proposuimus. Porrò vini neque plurimum, neque id avidè bibatur; quidam enim, alieno tempore saturati, inappetentiâ postea, & edendi bibendique impotentiâ, interierunt; multis etiam, quanquam cibi satis appetentibus, resolutâ jam Naturâ, ad exitium devitandum nihil quicquam profuit alimentorum copia, cùm in ventrem delaberetur quidem cibus, sed ex eo, ad recreandas vires, in corpus non ascenderet. Itaque nutrimenta sint varia, ex frumento plerumque, quo sorberi potiùs, quàm mandi possint: vel si solida dentur, lubrica saltem fiant; ova exhibeantur non admodum concreta, neque integra assata, sed solidæ partis expertia: panis frustula vino intincta duo vel tria, initio tepida, sed postea omnia præbeantur frigida, nisi si inflammationes intus delitescant. Vinum odoratum sit, haud ita multùm astringens, quam- Cibus.

---

[g] Hippoc. Aph. 38, Sect. 2.

minimè crassum ; ex *Græcis*, *Chium*, aut *Lesbium*, & quotquot alia sint ex *Insulis* tenuia : ex *Italicis*, *Surrentinum*, aut *Fundanum*, aut *Falernum*, aut *Signinum*, nisi id valde astringat ; sed ex his vitare oportet id, quod aut pervetustum fuerit, aut nimis recens ; cæterùm primò tepidum propinetur, & hujus non minus cyathis quatuor, ante *Judicationem*, neque plus heminâ, quanquam homo fuerit bibendi cupidus. Deinde oblato cibo, iterum, modò inflammatio subsederit, vini frigidi, quantum siti medeatur, porrigito : id autem necessariò non per se, sed cum cibo ; interea providendum, ne id mentem incendat, & post hæc abstinendum ; & si post aliquod temporis intervallum dormire cupiat, quies imperanda. At si ingens effundatur sudor, & pulsus jam micare desinat, vox acutior efficiatur, pectus calore vacet, vini, quantum bibere possit, offerendum : frigidis enim vinum unica vitæ spes est ; vinum itaque sit usitatum, idque ægrotus modò bibat, modò cibum cum hoc assumat, id autem ex intervallo, ad tollendam lassitudinem, quæ tam a cibo, quàm a morbo provenit : siquidem, cùm exigua vis est, hi, vel in assumendo cibo, plurimùm laborant. Itaque æger ipse sit animo forti bonoque, eumque Medicus gratis orationibus in spem salutis erigat, simulque variis huic alimentis vinoque succurrat.

Externæ applicationes.

Oportet etiam aliis medelis efficacibus uti, & ad sudores coërcendos, & ad vires resuscitandas. Igitur pectori ad sinistram mammam Epithema imponatur, ex palmulis in vino lævigatis, cum aloë, & mastiche, quæ cerato ex nardo excipiantur. Ac si hoc molestum fuerit, aliud hujusmodi Epithema fiat : mala, exemto semine, & quod in his durum est, pollini odorato contusa admisceto, deinde apsinthii & myrti comam, cum acaciâ mannâque cribro transmissis, adjicito, postea simul omnia subacta cerato excipe œnanthino. Si ne per hæc quidem sudor supprimatur, uvæ immaturæ succum, cum oleo ex olivâ maximè acerbâ confunde, & cum his acaciam, & gummi, rhoemque esculentum, & alumen, & palmulas, & odoratum rosarum succum permisce : hæc omnia, nardo & oleo œnanthino excepta, pectori superdentur ; etenim hoc Epithema siccat pariter, & astringit. Cubet autem in aëre frigido, ac si septentrioni domus obvertatur, & gelida Boreæ afflet aura, resuscitabit

ægrè spirantia membra [h].

Cubile etiam prata spectet, & fontes, & murmurantes rivulos, siquidem horum grati halitus, & aspectus delectabilis animam fovent, naturamque exsuscitant, nec non & cibi potionisque desiderium faciunt. Cæterùm siquis harum rerum commoditatem non habuerit, auram frigidam imitari oportet jucundis bene olentium ramorum flabellis, & tempus vernum, foliis ac floribus, quicunque suppetant, humum insternendo.

h Τὸν δ' ἔλιπε ψυχὴ, περὶ δ' ὀφθαλμῶν κέχυτ' ἀχλύς·
Αὖτις δ' ἀμπνύνθη, περὶ δὲ πνοιὴ Βορέαο
Ζώγρει ἐπιπνείουσα κακῶς κεκαφηότα θυμόν. Homer. Iliad. E, v. 696.

Operi-

Operimentum quoque leve ſit ac vetuſtum, ut aërem recipiat, & calorem pectoris exhalari permittat; ad hoc optimum eſt linteum vetus. Inſpergatur farina cervici, & jugulis, & pectori, quæ odoris ſuavitate nutriat, & ſiccitate ſudorem cohibeat; item polline raritas corporis contegatur; necnon & facies terrâ *Samia*, cribro tranſmiſsâ, ac deinde tenui linteolo incluſâ, reſpergatur, pulverem in frontem atque malas excutiendo; calx etiam exſtincta, & gypſum uſtum, exiguo cribro trajecta, madentibus locis imponantur. Sudores etiam aliquando comprimit ſpongia ex aquâ frigidâ faciei admota, humores diffluentes cogendo, & raras corporis partes condenſando. Porrò ſedes inungenda, ut flatus & ex frigidis humoribus, & ex alimento ortus eliciatur. Revocandus etiam extremorum calor, illitione ex oleo gleucino, aut ſicyonio, cum pipere, & caſtoreo, & nitro, & cachry, in quibus, ut inunctio membris adhæreſcat, ceræ paululum liquetur: & unguento, quod ex limneſtide, & euphorbio, & lauri baccis conficitur. Bulbi quoque crudi, hi nempe qui exigui & rubri ſunt, cum pipere, & aceti lævigatâ fæce, optimum pedibus Cataplaſma eſt: ſingulis tamen horis continuò attollendum, ne ulcera puſtulaſque excitet. Ex his ita ægrotantem evaſurum eſſe ſpes eſt.

Morbi ſaneſcentis Signa.

Ac ſi Medicus omnia rite præſtet, & omnia quoque proſperè cedant, cum *Syncope*, ſiquæ adſint inflammationes, diſcutiuntur: ſudor nuſquam: calor ubique, etiam in extremis pedibus naſoque reviviſcit: facies probè colorata: pulſus in magnitudinem aſſurgit, non jam tremulus, ſed validus: vox aſſueta redit, & canora fit; æger ipſe omnino vividus efficitur, laſſitudinem quandam non moleſtam percipit, & etiam dormiens deprehenditur; inter ſomnum verò cibos concoquit, ſenſus recipit, in eoque Natura, tanquam ex novo germine, revireſcit. Cùmque a ſomno expergiſcitur, bene ſpirat, expeditus eſt, robuſtus; morbum autem, ceu ſomnium quoddam, in memoriam revocat.

In Maraſmum decidentis Signa & Curatio.

At enim in quibuſdam febres obſcuræ remanent, & partis alicujus inflammationes exiguæ: lingua ſicca: ipſi aridi ſunt, horroribuſque tentantur, ſegnes, & reſoluti fiunt, ac poſtea in *Maraſmum* devolvuntur. Tum verò tempus non terendum eſt quiete victuque tenui, ſed movendus æger geſtatione, & frictionibus, & in balneum deducendus, ut vitæ fomes, tanquam a morte, reſuſcitetur atque nutriatur. Detur etiam lac, mulieris potiſſimùm a partu recentis, quæque puerum alit: etenim hi victu carent ei ſimili, quo utuntur infantes modò in lucem editi; id ſi non ſuppetat, aſinæ, quæ haud ita pridem peperit, exhibeto lac: hoc enim fluxile eſt, & in membra permeat. Poſt hæc æger refici, & ad conſuetudinem reverti debet.

CURATIO CHOLERÆ.

CAP. IV.

Vomitus provocandus.

IN *Cholera* prodeuntium suppressio mala est, quia cruda sunt. Oportet itaque, si facilè ac libenter exeant, permittere; sin minùs, ea incitare, aquam tepidam sorbitioni dantes, assiduè quidem illam, sed parcè, ne in stomacho fiant intentiones vacuæ, *Convulsioni* similes. Alvi Perfusio. At si intestina torqueantur, & pedes algeant, alvus oleo calido, in quo ruta & cyminum inferbuerit, perfundenda est, ad eliciendos flatus: & Pedum Unctio, & Frictio. imponenda lana. Pedes autem, post perunctionem, leniter fricandi, contrectando potiùs illos, quàm premendo: idemque, ut revocetur calor, genibus tenus fiat; & quamdiu stercora infrà, ac biliosa sursum prorumpunt, eadem facienda.

Frigidæ exhibitio.

At si infrà vetus omnis cibus profluxerit, jamque bilis exeat, biliosus item vomitus fit, & distentio, & fastidium, & anxietas, & imbecillitas, aquæ frigidæ cyathos duos vel tres, ad astringendum ventrem, exhibeto, ut ea humorum refluxum sistat, utque stomachum ardentem refrigeret: idque, cùm epotam aquam evomuerit, assiduè continuetur; facilè enim in ventre incalescit frigida, eamque stomachus per vomitum reddit calore ac frigore gravatus, frigidas autem potiones continenter expetit.

Vini usus.

At si pulsus quoque tantùm non omnino conciderit, & assiduè & creberrimè sese quasi persequatur, sudor autem circa frontem, & jugula, & per universum corpus guttatim effluat, neque alvus constet, & stomachus adhuc vomat, cum intentione, & animi defectu, vini quoque paululum aquæ frigidæ instillato, bene olentis, astringentis, ut & odore hominis sensus revocet, eumque vi suâ corroboret, & nutriendi facultate corpus instauret. Vinum enim in superiores partes celeriter ascendit, ita ut humorum refluxum supprimat: item tenue est, ut facilè diffusum Naturæ ad sanitatem recuperandam opem ferat: validum etiam ad vires deficientes sustinendas. Porrò subinde farina recens ac boni odoris inspergatur. At si omnia vehementer urgeant, ut sudor, & distentio, non modò stomachi, sed etiam nervorum: singultus adsint inanes, pedesque contrahantur, & alvus plurima dejiciat, homo autem caliget, pulsus jam micare desinat, hujusmodi statum prævertere oportet: & si adsit, aquæ vinique multum dare, haudquaquam verò meracioris, ne id hominem inebriet, nervosque offendat, sed cum cibo, & panis frustulis huic intinctis. Aliam quoque escam exhibere, qualis a me in *Syncopes* curatione

tradita

tradita eſt: fructus oporam dictos, qui aſtringant, ſorba, meſpila, mala cydonia, uvam.

Calidorum uſus.

Cucurbitula.

Geſtatio.

Sed ſi ſtomachus omnia reddat, neque quicquam contineat, ad calidas potiones & eſcas revertendum: nam in quibuſdam hæc mutatio vomitionem ſuppreſſit; calida verò ſint calidiſſima. At ſi nihil horum profecerit, Cucurbitulam inter ſcapulas, & infra umbilicum affige; continenter autem has transmuta, quia, ſi diutiùs inhæreſcant, dolorem movent, & periculum eſt, ne puſtulas quoque excitent. Interdum in aurâ leni geſtatio profuit, ita ut ſpiritum reſuſcitaverit, & alimentum in ventriculo continuerit, & in homine reſpirationem facilem, bonumque pulſum effecerit.

Epithemata.

Unctio.

Quòd ſi hæc vehementiùs increſcant, ventri pectorique Epithemata ſuperdentur, qualia in *Syncope*: palmulæ vino intinctæ, acacia, hypocyſtis, quæ cerato roſaceo excepta, linteoque illita, ventriculo imponantur; at pectori maſtichen, aloën, apſinthii comam, cum cerato nardino vel œnanthino tritam, toti pectori inducito. Pedes autem, & muſculos, ſi intendantur, ſicyonio, gleucino, aut vetere oleo, cum exiguâ cerâ perunge, & caſtoreo reſperge; ac ſi pedes frigeſcant, unguento etiam hos inunge, quod ex limneſtide & euphorbio conficitur, & lanis involve, & manibus contrectando dirige; quinetiam dorſi ſpinam, & tendines, & maxillarum muſculos, iiſdem perungere expedit.

Salutis, Mortiſque obſervatio.

Quòd ſi poſt hæc ſudor alvuſque ſupprimantur, ciboſque ſtomachus admittat, neque per vomitum reddat, pulſus autem magnus ſit ac validus, convulſio deſinat, calor omnia occupet, & ad extremas etiam partes pertingat, cuncta verò ſomnus concoquat, æger, ſecundo aut tertio die, lotus, ad conſuetudinem remittatur. Contrà, ſi omnia vomitu rejiciat, ſudor non cohibendus effluat, homo frigidus fiat ac lividus, pulſus jam pene ſit exſtinctus, & æger defecerit, in his rebus nihil Medico magis expedit, quàm ut honeſtam inveniat aufugiendi cauſam.

CURATIO
I L E I.

CAP. V.

IN *Ileo* dolor eſt, cum inflammatione inteſtinorum ægros interimens, & diſtentio, & inflatio. Ex eo mors celerrima & graviſſima inſequitur; etenim alii ſine ſpe ſalutis ægrotantes mortem imminentem tantummodo reformidant: ſed *Ileo* laborantes, ob crucitatûs acerbitatem, mortem

Venæ sectio, in inflammatione.

mortem desiderant. Itaque nec remedium morbo minus, neque id tardiùs, a Medico adhibendum est; sed si *Inflammationem* in causâ esse repererit, venam in cubito magnâ incisione aperiat, quo sanguis inflammationem alens effusè prorumpat; isque vel ad animæ defectionem detrahatur, quæ res vel dolorem solvit, vel stuporem ac sensûs privationem infert: In *Ileo* autem vel exiguum tormenti intervallum, quanquam e sensûs defectu obtigerit, hominem a malo recreat. Siquidem hominibus ita dolore cruciatis vel mori beatum est: mortem tamen cuivis inferre, Medico nulli nobili fas est; fas autem aliquando, cùm præsentia mala evitari non posse manifestè prævideat, ægrum gravitate capitis torpidâ sopire.

Vomitus, & Alvi ductio, & externa remedia.

At si absque inflammatione, e cibi corruptione, aut ingenti frigore, oriatur *Ileus*, venæ sectione abstinere: omnia tamen reliqua simul præstare. Ab aquâ tepidâ frequenter vomere: oleum affatim bibere, deinde rursus vomitu ejicere; flatus irritamentis subducere. Alvum autem irritat cyclamini succus, nitrum, & sal: flatus eliciunt cyminum, & ruta; oportet itaque his omnibus cum resinâ terebinthinâ mixtis sedem illinere, & cum spongiis fovere; aut iisdem ventrem subducere cum oleo, & melle, & hyssopo, & decocto carnis ex cucurbitâ sylvestri detractæ. Ac si stercus excernatur, rursus oleum calidum cum rutâ immittere; id enim si intus maneat, gratum intestinis fomentum est. Perfundantur etiam dolentes loci oleo, in quo ruta & anethum abunde inferbuerint. Adhibeantur etiam Fomenta ex lentibus figulorum, aut fabrorum ærariorum, aut ex milio, ac tosto sale. Cataplasmata, præter assueta, fiant ex lolii farinâ, & cymino, & hyssopi, & origani comâ.

Cucurbitulæ.

Cucurbitulæ accommodentur, sine ferro quidem, at frequentes, aliæ juxta alias admotæ, abdomini, & ilibus, usque ad inguina, & a tergo, coxis, renibus, & spinæ dorsi: nam ex omni parte dolorem revellere juvet.

Anodyna.

Priùs verò bibatur cymini, aut rutæ decoctum, aut sinonis, vel unà cum his aliqua ex medicamentis, quæ *Anodyna* dicuntur: quorum alia aliis innumera sunt experimentis probata, & inter hæc bonum est id, quod ex *Viperis* conficitur, majore mensurâ, quàm ex consuetudine, potui datum.

Purgatio.

At si neque dolor mitigetur, neque flatus, aut stercus reddatur, medicamentum purgans *Hiera* necessariò dandum est: quod aut per os cum bile ac pituitâ rejicietur, aut per intestina transibit, flatus, stercora, pituitam, ac bilem, quæ malum intendunt, secum educens [i].

Victus.

Cibus offeratur alvum solvens, ut gallinarum, & concharum juscula: ptisanæ cremor cum oleo multo coctus, quod in elixationis initio affundatur, & hæc insuper habeat, cyminum, nitrum, porrum cum comâ; vel medela adhibeatur, cum aliquo jure alvum liquante, cochleæ quàm

i Hæc omnia de *Hierâ*, iisdem verbis expressa, *Archigenes* habet apud *Aëtium*. (Tetrab. 3, Serm. 1, c. 28.) Multa quoque ex *Aretæo*, nullâ ejus factâ mentione, satis evidenter desumsit *Aëtius*.

pluri-

plurimùm elixæ cum ipsarum, aut tellinæ succo. Aqua sit pro potu, si febriat, cum asaro, vel nardo, vel cachry excocta; siquidem hæc flatus eliciunt, & urinam movent, & respirationem facilem reddunt. At si non febricitet, vinum etiam, & ad calefacienda viscera, & ad recreandas vires proficit; bibatur etiam fœniculi radicis decoctum, & adiantum, & cinnamomum.

At si inflammatio in pus convertitur, huic succurrere præstat medicamentis *Abscessui* convenientibus utentem; hæc autem in Diuturnorum Libris conscripta sunt, ubi *Colici* [k] affectûs curationem exposuimus. Suppuratio.

CURATIO
JECORIS
ACUTORUM AFFECTUUM.
CAP. VI.

IN *Jocinore sanguinis creatio*, & ex hoc viscere in universum corpus ejus emanatio est: ac totum *Jecur quædam sanguinis concretio* est. Acutissimæ igitur hîc excitantur inflammationes; etenim huic loco alimentum inest. Quòd si alibi uspiam exstiterit inflammatio, non admodum acuta est: siquidem illuc aliunde sanguis influit; at in Jocinoris affectu, minimè opus est ut ab alio quovis loco adveniat. Nam si qua obstructio exitus occludat, Jecur, effluxu destitutum, incenditur: cùm alimento adhuc in Jecur pateat introitus; neque enim alia via est, per quam cibus in omne corpus, a ventriculo & intestinis, diducatur. De Jecore.

Quamobrem evacuare oportet abundanter, venas cubiti secando, & multum sanguinis, sed non confertim, detrahendo. Inedia primò imperanda: ac postea, cibi paucitas; ne Jecur humores ingrediantur, utque id ita inane maneat. Oportet etiam medicamentis exteriùs impositis quæ in Jecore acervata sunt discutere. Itaque Perfusio fit cum aloë, vel nitro; admoveantur lanæ succidæ. Refrigeratione quoque opus est, quia Jecur sanguine incenditur: sanguis enim calidus est. Ejusmodi Cataplasmata esse debent, ex lolii, aut irionis, aut hordei, linique seminis farinâ; & liquida sint, vinum acidum, malorum, capreolorum vitis, & œnanthes maturæ succus, vel hujus oleum. Cum spongiis item Fomentum fiat, ex decocto baccarum lauri, lentisci, pulegii, iridis. Venæ sectio, & externa Medicina.

---

[k] Caput illud deest.

Cucurbitula, & Hirudines, & Malagmata.

Et cùm his Jecur lenieris, Cucurbitulam majorem admoveto, ut præcordiorum latus illud ex omni parte comprehendat: cutiſque altiùs concidatur, ut multum ſanguinis educas. Nonnullis Hirudines magis, quàm Scarificatio, proſunt; ſiquidem beſtiolæ morſus interiùs deſcendit, & majores eroſiones facit; unde ſanguinis profluvium, ab his concitatum, ægriùs ſupprimitur. Poſtquam autem animal ſaturatum exciderit, Cucurbitulam affige, quæ ex intimis partibus ſanguinem jam attrahet. Et ſi jam abunde evacuatum eſt, vulneribus adhibenda medicamenta ſanguinem ſiſtentia, ſed quæ morſu vacent, ut aranearum telæ, mannâ, aloëque inſperſæ: vel panis, cum rutâ, aut meliloto, aut althææ radicibus elixus, ſuperimponatur; tertio autem die, ceratum convenit, cum myrobalano, & apſinthii comâ, & iride[l]. Quin etiam Malagmata ejuſmodi eſſe debent, quæ extenuare, & rarefacere, & urinam movere valeant; inter quæ optimum eſt id quod ex ſeminibus conſtat, (Διασπερμάτων dictum) quorum virtus omnibus Medicis uſu nota eſt; bonum quoque id eſt, in quo ſampſuchus & melilotum ponitur.

Victus, & cætera ad Urinam movendam.

Cibus tenuis eſto, fluxilis, quique urinam eliciat, & corpus facilè permeet: velut alica cum mulſo, & ſorbitio ex his, cum anetho, & ſale; Ptiſanæ cremor, qui detergendi quoque facultatem habeat, cui ſi dauci ſeminis aliquid immittatur, urinam meliùs ciebit: hanc enim per canales ſubducet, qui a Jocinore ad Renes pertingunt: hàc verò a Jecore fluentibus optima via eſt, eo quòd & vaſa ampla ſint, & iter rectum. Oportet etiam humores huc attrahere, Cucurbitulam Renum locis, ſecundùm os coxendicis, applicantes. Eædem partes oleo cum rutâ, vel odorato junco, vel calamo aromatico perfundendæ. Per hæc ægrotum mortem evaſurum eſſe ſpes eſt.

Suppurationis obſervatio.

Sin ad *Suppurationem* affectus tendat, medicamentis pus moventibus utitor, quæ in *Colicorum* [m] curatione præcepi. Quòd ſi pus etiam oriatur, quibus modis incidere, quibus etiam mederi oporteat, alio in loco ſcriptis exponetur [n]. Eadem pro *Liene* ſcripta ſunto, ſiquando hunc acutæ inflammationis calamitas invaſerit.

Eadem pro inflammato Liene.

---

[l] Hanc curandi rationem, Cucurbitulas nempe, Scarificationem, Hirudines, & Emplaſtra his ſimilia, *Splenicis* adhiberi præcipit *Archigenes*; (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 11.) quos eodem modo, ac *Hepaticos* curari jubet *Aretæus*. [m] Caput illud deeſt. Sed *Archigenis* fragmenta de Curatione *Abſceſſuum*, *Ulcerum*, & *Tumorum* in *Jecore*, ſuperſunt apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4, 5, & 6.) Id etiam adverti poteſt, quòd *Archigenes* eadem Malagmata ad emolliendum *Jecoris Scirrhum* præcipit, quæ ſe in *Colicis* uſurpâſſe tradit. Quædam verò *Archigenis* Cataplaſmata ad *Colicos* inveniuntur apud *Aëtium*. (Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 34.) [n] Scilicet vel in Scriptis *Chirurgicis*, quæ ſe confeciſſe teſtatur *Aretæus*; vel in Curatione Jecoris, (Cur. Diuturn. Morb. L. 1, c. 13.) ubi pars Capitis interiit; quædam verò de *inciſione*, & *uſtione*, dicuntur in Cap. 13, Sign. Diuturn. Morb. L. 1. Porrò *Archigenis*, in *Abſceſſu*, & *Exulceratione Jecoris*, *incîdendi*, *urendi*, *medendique* ratio legi poteſt apud *Aëtium*. (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4, 5, & 6.)

CURA-

CURATIO VENÆ ET ARTERIÆ DORSALIS ACUTI AFFECTUS.

CAP. VII.

De Venæ, & Arteriæ inflammatione.

VENÆ *Cavæ*, & *Arteriæ Craſſæ*, quæ ſecundùm dorſi ſpinam extenduntur, *Inflammatio*, a Veteribus *Cauſi* ſpecies vocata eſt. Siquidem in hâc, affectus ſimiles iis, qui in *Cauſo*, oriuntur; fervor acer & acutus, faſtidium, ſitis, moleſtia, pulſus in præcordiis dorſoque palpitans, & quæcunque in ſignorum enarratione conſcripſimus. Porrò febris, ſicut in *Cauſis*, ad *Syncopen* tendit; etenim *Venæ radix eſt Jecur : Arteriæ* verò *principium Cor* °, Haud abs re igitur exiſtimes ſuperiores horum viſcerum partes præcipuè laborare : Cor enim *Arteriæ* calorem impertit, *Venæ* autem Jecur ſanguinem; & cùm utraque magna ſit, magnæ item ſunt, quæ innaſcuntur, inflammationes.

Venæ ſectio.

Itaque venæ cubiti protinus incidantur; multuſque, non confertim tamen, detrahatur ſanguis, ſed bis, ac ter, idque alio die, ut vires interim confirmentur. Poſtea Cataplaſmatis utendum; & Cucurbitula præcordiis, quà *Arteria* protenditur, & inter ſcapulas, admovenda, nam & hic quoque pulſationes percipiuntur : cutis autem plurimùm concidatur, multuſque detrahatur ſanguis, ſiquidem ex harum partium evacuatione vix in animæ defectum homines labuntur. Alvus autem his multo magis, quàm ex conſuetudine, aſtricta eſt; quamobrem Lotionibus emollientibus utendum, ut lubrica fiant inteſtina : acribus autem minimè, quoniam ex ſalis nitrique liquatione febris intenditur; igitur ex lini ſeminis, & fœni græci ſucco, & radicum malvæ decocto, quod ſatis & provocat, & incìdit, conficiantur. Extremæ partes, manus ſcilicet pedeſque, oleo gleucino, aut ſicyonio, aut unguento ex limneſtide, calefiant : ſiquidem hæc in iſtis admodum frigeſcunt. Ante cibi aſſumtionem, propinentur quæcunque urinam movent, ut meum, aſarum, apſinthium, quibus nitri aliquid inſpergatur : ſed ad hoc omnium valentiſſima eſt caſſia, & cinnamomum, ſiquis ejus copiam habeat.

Cucurbitula. Alvi ductio. Illitio. Urinæ citatio.

° Hippoc. L. de Aliment.

Victus. Lac his & pro cibo, & pro medicamento eſt; etenim refrigeratione indigent, cùm in eorum viſceribus velut ignis quidam convolvatur: & alimento etiam dulci, quodque in parvâ mole multùm nutriat; has autem in alendo virtutes habet lac; eſto autem mulieris a partu recentis, & duobus lactis cyathis admiſceatur aquæ unus: optimum etiam eſt lac bubulum, &, tertio loco, caprinum. Cibi dentur concoctu faciles, qui ex ſuccis plerumque conſtent, quibus injiciatur fœniculi radix, & apii ſemen, cum melle; eadem & aqua, quæ potatur, habeat.

Curatio eadem, quæ in Cauſo. Cæterùm & ſudores movere oportet, & perſpirationis vias ubique humidas fluxaſque efficere. Caput Perfuſione ſimili, atque in *Cauſo*, irrigetur. Epithema pectori ac ſiniſtræ mammæ, quale in *Syncope*, imponatur. Cubile, rectus decubitus, & omnia denique, ſicut in *Cauſis*, fiant. Geſtatio exigua ad eliciendos ſudores: necnon & balneum, ſi illum iſta incenderit; neque enim *Judicationibus* hæc vitia ſolvuntur, quanquam *Cauſi* ſpecies exiſtant.

CURATIO RENUM ACUTI AFFECTUS.

CAP. VIII.

De Calculo, & Inflammatione. INFLAMMATIO in Renibus peracuta eſt; ſimul etenim inflamantur venæ ad Renes a Jocinore pertinentes, & cum his ipſum Jecur: ſiquidem eæ non ita longæ ſint, ſed admodum latæ, adeo ut Renes prope Jecur ſuſpendi videantur. Quin & urinæ ſuppreſſio inflammationi ſupervenit, quæ hujus vehementiam intendit; nam Renum cavitas urinæ non profluentis exundatione impletur. Idem ex *Calculo* evenit, qui ſi Renibus inſit Ureterum latitudine amplior, tranſire nequit, ſed inhæreſcit & urinam intercludit. Cæterùm de *Calculorum* creatione in Diuturnis ſermonem faciemus, & quibus modis vel coaleſcere prohibeantur, vel atterantur, ſi concreſcant. De *Inflammatione* verò, & *Obſtructione*, quæ celeriter mortem inferunt, in præſentia conſcribemus.

Venæ ſectio. Si *Calculorum* inhæſio, vel *Inflammatio* ſubſit, vena cubiti ſecetur, niſi ſiqua ætas impediat; ſanguis autem expeditè & copioſè profluat: neque enim inflammationes tantùm evacuatione mitigantur, ſed & *Calculorum* conſtipatio vaſorum inanitione relaxatur, hique inter mingendum delabuntur:

buntur. Poſtea Perfuſionibus olei gleucini, vel cyprini, & Fomentis, [Externè applicanda.] & Cataplaſmatis, partes remittantur; Cataplaſmatis autem inſit artemiſiæ herba, & odoratus juncus, & calamus aromaticus. Deinde Cucurbitulam [Cucurbitula.] Renibus, juxta coxam, admove; namque ex hoc loco evacuatio maximè prodeſt. Alvus etiam Lotionibus lubricis, & viſcidis potiùs, [Clyſter.] quàm acribus, ſubducatur, ut malvæ, aut fœni græci ſuccis. Interdum, [Urinam moventia.] ante cibi aſſumtionem, medicamenta urinam moventia propinentur, qualia in Jocinoris Curatione propoſita ſunt. Cibi quoque [Victus.] ſimiles ſint, concoctu faciles, quia cruditas hos offendit; lac præcipuè convenit, præſertim aſinæ, deinde equæ, & ovillum quoque, & caprinum confert, quippe cùm ſit lac. Quòd ſi non febriant, præſtat eos [Balneum.] in balneum deducere; at ſi inhæreat febris, in herbarum decocto hominem ſedentem collocare, vaſe uſque ad umbilicum repleto. At ſi affectus in pus vertitur, quibus Cataplaſmatis ac medicamentis utendum ſit, multis in locis antea ſatis ſuperque traditum eſt.

Verùm ſi *Calculus* inhæſerit, eadem Fomenta & Cataplaſmata adhibere [Calculi inhærentis Curatio.] convenit; *Calculi* verò epotis medicamentis conterendi: ex ſimplicibus, ſii & prionitis herbis, cum oleo, aut aceto eſculento, decoctis, quarum ſuccus quoque potui detur; ex compoſitis, prodeſt *Antidotum*, quod *Beſtini* appellatur, idque quod ex *Viperis*, idque quod ex beſtiâ *Scincho* dictâ conficitur, & quotcunque uſus maximè valentia eſſe comprobaverit. Geſtationes his, & corporis concuſſiones fiant, ad movendos propellendoſque *Calculos*; ſiquidem eorum tranſitus in veſicam ingentes dolores concitat. Quòd ſi inde *Calculi* exciderint, homines doloris expertes ſunt, ne per ſomnia quidem antea eo vacare ſoliti: porrò, tanquam malis deſperatis liberarentur, per membra ſolutus evadit animus.

CURATIO
VESICÆ
ACUTORUM AFFECTUUM.

CAP. IX.

VESICÆ quoque, ſimiles Renum malis, affectus incidunt: *Inflammationes*, [De Veſicâ.] & *Ulcera*, & e *Grumis* obſtructiones, unde urinæ ſuppreſſio, & difficultas naſcitur. Sed hîc acutior ſubeſt dolor, & mors ingruit celerrima; Veſica enim latus quidam nervus eſt: Renes

autem quasi sanguinis concretio sunt, & Jecur specie referunt; verùm in Vesicâ omnia gravissima & maximè miserabilia existunt,

> summos quâ parte dolores
> Crudelis *Mavors* miseris mortalibus infert [p].

Venæ sectio.

Protinus itaque vena cubiti incidatur; oleoque multo, cum rutâ & anetho, perfundatur Vesica. At si *Grumi* dolorem & Urinæ suppressionem fecerint, ad dissolvendos *Grumos* oxymel potui detur, aut calcis paululum cùm mulsâ, quæque urinam movent, & herbæ, & semina. Sin a *Sanguinis effusione* periculum instet, huic præcipuè sine morâ subveniendum: neque enim ex eo leve discrimen imminet; succurratur itaque medicamentis sanguinem supprimentibus. Prodest etiam Vesicæ refrigeratio: Perfusio ex oleo rosaceo & vino: ejusdem involutio lanis succidis; pro Epithemate sint palmulæ vino intinctæ, cum malo punico, aut rhois succo. Verùm si Epithematum onus, & ingentem refrigerationem aversetur, his abstinendum; neque enim Vesicam vehementer refrigerare oportet, quippe quæ naturâ frigida sit, ac tenuis. Inungatur autem oleo gleucino, vel acaciâ, vel hypocystide, cum vino. Spongiis, nisi magnopere urgeat profluvium, haud utendum. Cibus ex frumento sit, concoctu facilis, boni succi, urinam movens, qualem in Renum curatione præcepi; lac: vinum dulce, *Theræum*, aut *Scybalite*. Medicamenta quoque epota urinam moveant, boni sint odoris, facilè fluant: & cæteræ res his similia præstent. Optima Vesicæ esca est, cicadæ, tempore suo, assæ, extra tempus autem, aridæ cum aquâ tritæ: radicis autem nardi paululum cum cicadis coquatur. In iisdem, balnei loco, ad relaxandam Vesicam, æger desideat.

Externè adhibita.

Victus.

Catheter in Calculo.

Quòd si obstructio e *Calculis* urinam supprimat, instrumento, *Cathetere* dicto, *Calculus* depellendus, & urina prolicienda est, nisi *Inflammatio* subsit; siquidem in *Inflammationibus*, neque meatus instrumentum admittit, & præterea *Cathetere* sauciantur. At si medela expediri nequit, & homo doloribus consumitur, locum sub testiculis, qui Πληχὰς vocatur, & vesicæ cervicem incidito, ut *Calculi* excidant, & urina effundatur. Dehinc, si fieri potest, medendum est, vulnus ad cicatricem perducendo; sin minùs, puris effluvium pro totâ hominis vitâ fieri satius est, quàm ut tormentis miserrimè interimatur.

Incisio.

---

[p] βάλε δουρὶ
Αἰδοίων τε μεσηγὺ καὶ ὀμφαλοῦ, ἔνθα μάλιστα
Γίγνετ' Ἄρης ἀλεγεινὸς ὀϊζυροῖσι βροτοῖσι. Homer. Iliad. M, v. 569.

CURATIO

SUFFOCATIONIS HYSTERICÆ.

Cap. X.

De Utero.

UTERUS in mulieribus extentis hinc atque illinc ſecundùm ilia membranis continetur; &, perinde atque animal, affectus ex olfactu percipit: etenim bene olentia expetit, ut iis ſe oblectet, fœda verò & injucunda averſatur atque refugit. Siquid igitur hunc in ſuperiori parte corporis offendat, Uterus per naturalia foras prodit: & ſiquid ejuſmodi ori vulvæ apponatur, ſurſum recedit; nonnunquam etiam hàc aut illàc, Lienem verſùs, aut Jecur, movetur; & membranæ extentioni & contractioni cedunt, velorum inſtar navis.

Uteri Inflammatio.

Eadem quoque ex *Inflammatione* patitur; etenim præ affectu ac tumore cervicis extra propendet; nam in Uteri fundo exorta inflammatio ſurſum procedit: ſin ad pedes tendat, extra prodit. Moleſta utique, & horrenda, & fœda res; ad hæc, mulier ægrè poteſt, vel in latus, aut ſupina, decumbere, etiamſi pedes inflammatione non tententur. At ſi Uterus ſurſum recurrerit, fœminam quàm citiſſimè ſtrangulat, & ſpiritum quaſi laqueo elidit; neque enim antea dolorem ſentit, ita ut exclamare poſſit, & ab aſtantibus opem depoſcere, cùm plurimis citiùs intercludatur ſpiritus, & aliis vox. Itaque par eſt, ut qui interſunt Medicum priùs acccerſant, quàm mulier prorſus interierit. *Venæ ſectio.* Porrò ſi ex caſu aliquo interveneris, & *Inflammationem* ſubeſſe cognôris, venam ſecato, & præcipuè hanc, quæ in talo eſt; unde ſi ſanguis haud probè fluxerit, eam, quæ in cubito eſt, incidito: & a venâ tali detractionem repete. Item alia omnia exequere, quæcunque *Strangulatui* ſine *Inflammatione* ſubveniunt: qualia ſunt manuum pedumque ligaturæ, quæ uſque ad torporem inducendum conſtringantur; *Graveolentium odor.* fœdè olentium olfactus, uti liquidæ picis: villorum lanæ combuſtorum: lucernæ, cujus flamma ſit exſtincta: caſtorei, quod, præterquam quòd odore gravi moveat, nervos etiam refrigeratos calefacit; vetus etiam urina ſenſus intermortuos potenter exſuſcitat, & Uterum ad inferiores partes abigit. *Bene-olentium applicatio.* Porrò Uteri regioni medicamenta odorata imponantur: ut unguentum quodvis lene, quodque minimè ſenſum vellicet, nardus, aut bacchar *Ægyptium*, vel id quod ex malabathri, arboris *Indicæ*, foliis conficitur, vel cinnamomum cum oleo aliquo boni odoris contuſum: his autem muliebres inungantur loci; liquor item ex his confectus vulvæ immittatur. Sedes quoque medicamentis illinatur, quæ flatus eliciant; *Alvi ductio.* & alvus Lotionibus minimè acribus, ſed mollibus, atque viſcidis, quæque inteſtina

lubrica

lubrica faciant, ſubducatur: idque tantùm ut educantur ſtercora, quo vacua fiat Uteri ſedes; conſtent itaque ex althææ, vel fœni græci ſucco, [Uteri depulſio.] vel ex meliloto aut ſampſucho cum oleo decoctis. Quòd ſi vi ac depulſione Uterus indigeat, validæ mulieris, aut viri lenioris manibus præcordia fœminæ comprimantur, aut faſciis aſtrictis ſuccingantur, quo locus [Sternutatoria.] in anguſtum redigi, neque ſurſum Uterus poſſit recurrere. Naribus apprehenſis, ſternutamenta excitentur: quibuſdam enim, ex contentione inter ſternuendum, Uterus in ſedem ſuam reductus eſt; in nares itaque [Cucurbitulæ.] ſtruthii radix inſpiretur, aut piper, aut caſtoreum. Item Cucurbitulæ, ſine ferro, femoribus, ilibus, coxis, inguinibus, attrahendæ vulvæ gratiâ, accommodentur: & etiam ſpinæ dorſi, & inter ſcapulas, ut *Strangulatui* [Venæ in pube ſectio.] ſuccurratur. Quòd ſi ex *Inflammatione* oborta fuerit *Suffocatio*, vena ad pubem pertingens incidenda eſt: multumque ſanguinis mittendum. Facies fricetur, capilli vellicentur, comprimantur membra, ut [Aromatum uſus. Caſtoreum, & Hiera. Balneum, &c.] mulier ad ſe redeat. Ac ſi paululùm recreetur, in aromatum decocto deſideat, & odoratis rebus ſuffumigetur. Bibat etiam ante cibos aliquid caſtorei, & cum caſtoreo *Hieræ* parum. Poſtquam refecta fuerit, lavetur, & tempeſtivè ad conſuetudinem redeat; & inſuper danda opera eſt, ut mulieri *Menſtruæ purgationes* quàm facillimè profundantur.

CURATIO
SATYRIASIS.

Cap. XI.

NERVORUM in pudendis inflammatio penem arrigit, cum deſiderio Veneris, & dolore inter coeundum; oriuntur autem intentiones convulſionibus ſimiles, quæ nullam mitigationem recipiunt: neque verò coitu malum ullo modo lenitur. Mentis etiam furor ſequitur, primò ut ſine pudore re Vencreâ utantur: audaces enim illos inſatiabilis libido coitûs facit; poſtquam verò morbus conquieverit, mente rurſus optimè conſtant.

[Venæ ſectio.] His omnibus de cauſis, venæ in cubito taloque incidantur, & copiosè ac frequenter detrahatur ſanguis; neque enim animæ defectionem inducere jam intempeſtivum eſt, ſimul ut mens torpida fiat, utque inflammatio mitigetur, utque pudendorum calor leniatur; multus quippe ſanguis calorem & audaciam vehementer incendit, inflammationem alit, [Purgatio.] mentis perturbationi & confuſioni quaſi faces ſubdit. Univerſum porrò corpus medicamento *Hiera* perpurgetur; neque enim purgatione tantùm egent,

egent, sed etiam leni medicatione : quod utrumque præstare *Hiera* potest. Lanis item ab ove sordidis obvolvantur pudenda, & ilia, & locus inter inguen ac femur, qui πληχὰς dicitur, & testiculi ; lanas autem oleo rosaceo vinoque intingere oportet : hasque partes multâ Perfusione madefacere, tam ut a lanis nullus oriatur fervor, quàm ut ipse innatus calor a frigidâ succorum facultate temperetur. Ejusmodi quoque Cataplasmata superdanda : quæ ex pane fiant, cum planraginis herbæ succo, & solano, & seride, & papaveris foliis, & aliis, quæcunque torporem ac frigus inducunt. Item similibus pudenda, & locus inter inguen ac femur, qui πληχὰς dicitur, coxæque inungantur : ut cicutâ cum aquâ, aur vino, aut aceto, mandragorâ, acaciâ ; & spongiis vice lanarum utitor. Interim alvum subducito malvæ decocto, & oleo, & melle ; omnia verò acria vitentur[q]. Cucurbitulæ coxis aut abdomini affigantur. Hirudines autem optimè faciunt ad sanguinem ex intimis locis educendum ; & Cataplasma vulneribus imponendum, ex micis panis, cum althæâ. Postea homo in aquâ desideat, ubi artemisia, salvia, & conyza fuerint decoctæ. At si longiori tempore vitium extrahatur, neque pro ratione minuatur affectus, timor autem convulsionis subsit, (siquidem his nervorum distentio frequenter oboritur,) curandi ratio immutanda est, & ad calefacientia transeundum. Oleo itaque gleucino, aut sicyonio, vice rosacei, opus est ; & lanis mundis, & Cataplasmatis calefacientibus : etenim nervorum inflammationes hujusmodi medela aliquando mitigat ; castoreum quoque cum mulsâ propinetur. Cibus detur parum alens, frigidus ; ex frumenro rariùs : ex oleribus plerumque constans, malvâ, blito, lactucâ, cucurbitâ & cucumere elixis, pepone maturo. Vino, & carni, quoad homo plurimùm fuerit a morbo refectus, parcendum ; vinum enim nervos calefacit, animum remollit, voluptatem revocat, semen creat, & ad Venerem exstimulat.

Externè adhibita.

Clyster.

Cucurbitulæ, & Hirudines.

Sessio in aquâ.

Calidorum usus.

Victus.

Hæc a me remedia sint ad Acutos Morbos conscripta. Medicus etiam ipse debet aliqua conquirere, neque in alienos commentarios animum penitus intendere. Hactenus de Acutis, ita ut ordine, scriptis, vel per se singulis, vel simul omnibus, uti queas.

---

q Multa ex hoc Capite in Libros suos transtulit, celato *Aretæi* nomine, *Aëtius*, (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 32.) Nam quæ ex *Galeno*, (De Loc. Affect. L. 6, c. 6.) illic adducit, ad *Priapismi* descriptionem tantùm pertinent.

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE CURATIONE DIUTURNORUM MORBORUM,

LIBER PRIMUS.

PROOE-

PROOEMIUM.

CAP. I.

IN Diuturnis Morbis periculoſa eſt Medicinæ dilatio: nam ob cunctationem in affectus prolabuntur inſanabiles. In his ea inflatio eſt, ut non facilè decedant, ubi ſemel invaſerint; ac ſi diutiùs trahantur, temporis ſpatio vires acquirunt, & interdum uſque ad mortis diem inhæreſcunt. Porrò ex levibus morbis majores enaſcuntur; & quanquam prior periculo vacet, tamen hujus proles pernicioſa evadit. Ideo neque ſilere debet æger, vel quòd affectum deprehendi erubeſcat, vel quòd curationem metu defugiat: neque Medico cunctandum eſt; quoniam ad morbum inſanabilem præſtandum utraque res conſentit. Etenim laborantium nonnulli, præſentium pariter ac futurorum ignari, ad finem uſque vitæ unà cum morbo degunt: ſiquidem ut plurimùm neque pereunt, neque mortem reformidant; quapropter neque Medico ſe committunt. Huic rei teſtimonio eſt *Cephalæa*, de quâ proximè ſermonem inſtituam.

CURATIO
CEPHALÆÆ.

CAP. II.

CAPUT, quanto maximè ad vitam neceſſaria pars eſt, tanto graviùs in valetudine laborat. Atqui morborum capitis acceſſio tolerabilis eſt, cum exiguo dolore, & gravitate, & aurium tinnitu; quæ ſi intendantur, pernicioſos habent exitus. Quare parvi dolores minimè contemnendi; nam in quibuſdam exiguis depulſi ſunt remediis. At ſi jam in vetuſtatem inciderint, quia majores cruciatus ſuperveniunt, vena cubiti ſecetur; ſed duobus antea diebus bibatur vinum. Venæ ſectio. Tantum verò ſanguinis detrahito, quantum vires tibi, has æſtimanti, paſſuræ videantur. Verùm optimum eſt, ut non ſemel ſimulque mittatur, tam uti vires copioſam detractionem ſuſtineant, quàm ut iiſdem aſſiduè repetitis auxiliis ſummoveatur morbus. Idem in omnibus Diuturnis Morbis præſtare convenit. Poſtea, per tres aut quatuor interjectos dies Purgatio.

liberaliùs

liberaliùs nutritis, propinetur *Hiera* purgans cum mulsâ: ſiquidem hæc a capite morbi alimentum maximè abducit; medicamenti menſura ſit, ad drachmas quatuor, vel quinque. Quòd ſi bene purgatus fuerit, lavetur

Venæ in fronte ſectio.

homo, & vinum bibat, & vires inſtauret. Poſtea, rurſus vena frontis recta incidatur: ſiquidem hæc detractio præcipuè conducit; quantitas autem heminam æquet, vel parum exſuperet. Atqui vires hominis non

Cucurbitula.

ulteriùs convellendæ ſunt; neque enim vaſa exinanire convenit. Poſtea, crinibus novaculâ deraſis, Cucurbitulam unam vertici admoveto, & alteram deinde, ſine ferro, inter ſcapulas affigito; ſed cutim in vertice liberaliter ſcarifica, ut ſanguis & uberiùs attrahatur, & partes profundiores incidantur: nam *Cephalææ* medentur, quæ ad oſſa deſcendunt, re-

Arteriotomia.

media. Cùmque vulneribus cicatrix fuerit inducta, ſecentur arteriæ, quæ ponè aures geminæ ſunt, paululùm ab his ulteriùs ſitæ, quæque pulſibus ſe produnt; in priori parte auris aliæ ſunt juxta eas, ſiquidem prope Antitragum feruntur: quin & iſtæ quoque pulſibus patent. Majores autem prope oſſa incidantur, quoniam harum ſectio juvat; nam utriſque adjacent aliæ admodum tenues, quas incidere prorſus eſt inutile. Modum verò incidendi in Libro de Operationibus *Chirurgicis* expoſuimus. Hoc auxilium *Cephalææ*, & *Epilepſiæ*, & *Vertigini*, utque ſummatim loquar, omnibus Capitis morbis commune eſt.

Pituitæ a capite eductio.

In omnibus etiam, alvo priùs, vel per medicamentum aliquod purgans devoratum, vel per Lotionem, evacuatâ, pituita educenda eſt; modò ex naribus, per hæc quæ ſternutamenta excitant: modò ex ore, per medicamenta huic rei apta. Species horum, quæ ſternutamenta movent, ſunt piper, ſtruthii radix, caſtoreum, quæ commiſceri quoque poſſunt; hæc in tenuem pulverem redacta, & cribro tranſmiſſa, calamo, vel craſſo anſerinæ pennæ caule, inſpirentur. His pituitam copioſiùs ac valentiùs educit euphorbium, cum horum aliquo permixtum; quinetiam cum oleis miſceri poteſt, gleucino, aut ſicyonio, aut cùm unguento ex ſtyrace: at valde liquidum efficitur, ita ut fuſile ſit; infunditur autem per naſi fiſtulam, quarum duæ ſunt, ambæ ab uno canale derivatæ, ita ut utrique ſimul unâ vice immitti poſſit; neque enim tolerari poteſt alterutriuſque naris ſigillatim dilatatio: caput enim protinus incenditur, & acerbus dolor invadit. Iſta verò, quæ per os pituitam eliciunt, ſunt ſinapi, coccus *Cnidius*, piper, herba pedicularis; hæc, ſibi invicem commixta, & per ſe, adhibentur. Quoniam autem iſta mandere, & continenter exſpuere licet, cum aquâ, vel mulsâ, vel poſcâ mixta, dentur ad eluendum os; ad tonſillas etiam reflexione colli depellatur humor, eæque emiſſione ſpiritûs colluantur. Et poſtquam pituitæ quantum libet eduxeris, caput aquâ plurimâ calidâ lavato perfunditoque, ut in eo perſpiratio fiat, ſiquidem validæ ſunt obſtructiones.

Clyſter, & ſanguinis miſſio e naribus.

Cœna tenuis eſto, in quâ tamen, ad reſtituendum ſtomachum, vini aliquid aſſumatur, quoniam iſte plurimùm laborat. Deinde, viribus interim ægri confirmatis, Lotione conſuetâ utere, cui multum nitri in-

ſperga-

ſpergatur, vel in quâ reſinæ terebinthinæ drachmæ eliquentur duæ. Poſtero autem die, ſanguinem ex interioribus naſi partibus detrahito; quod fiat, immiſſo longo inſtrumento, quod *Cateiadion*, vel eo, quæ *Storyne* vocatur: vel ſiquis hæc non in promtu habeat, oportet anſerinæ pennæ, abſciſſo craſſo caule, nervoſam partem denticulatim, inſtar ſerræ, incidere, idque intra nares immittere uſque ad oſſa *Ethmoidea*, ac deinde utrâque manu agitare, ut a dentibus ſcarificetur locus; inde ſanguis facilè & copioſè effluet: tenues enim illic venulæ deſinunt, & caro mollis eſt atque inciſioni opportuna. Alii multi ſunt apud vulgum ſcarificationis modi: uti herbis aſperis, & aridis lauri foliis, quæ naribus immittunr, digitiſque fortiter dimovent. Ubi verò, quantum ſatis fuerit, evacuâris, (quod erit heminæ dimidium,) nares ſpongiis ex poſcâ detergendæ ſunt, vel iis aliquid ex aridis medicamentis, quæ ſanguinem ſupprimunt, inſpirandum, ut galla, vel alumen ſciſſile, vel balauſtium.

Quòd ſi poſt hæc *Cephalæa* vel perſeveret, vel deſinat, ad curationis finem procedendum eſt; quia malum facilè reverti ſolet, & confirmatum plerumque deliteſcit. Capitis uſtio, & terebratio. Oportet itaque, crinibus novaculâ deraſis, (ſiquidem & hoc capiti prodeſt,) ferramentis hoc candentibus inurere; ſi id in ſuperficie tentes, partes, ubi muſculi ſunt: ſin ad os pervenire cupias, procul a muſculis, quia muſculorum uſtio nervorum diſtentiones excitat. Ac ſi ſuperficiem inuſſeris, vinum odoratum, album, cum oleo roſaceo, infundere ſufficiet; linteum verò madefactum ſuper cruſtas extendere oportet uſque ad tertium diem. At ſi cruſtæ altiùs deſcendant, porri comam cum ſale tritam, linteoque illitam, imponito. Tertio die, cruſtis ſummam cutem occupantibus, ceratum ex oleo roſaceo, profundioribus autem, lentem ex melle ſuperdato. Cæterùm de medicamentis cicatrici inducendæ aptis alio loco conſcribemus. Nonnulli ſupra frontem, ſecundùm *Suturam Coronalem*, cutem uſque ad os inciderunt, eoque etiam ad *Diploen* ſcalpto, vel inciſo, vulneri carnem rurſus induxere; alii os perforârunt uſque ad cerebri membranam; hæc profectò audacia ſunt auxilia, iis tamen utendum, ſi, aliis omnibus tentatis, *Cephalæa* adhuc inhæreat, & æger bono ſit animo, & corporis firmum habeat robur.

Ad exercitationes, recto corpore, ſenſim progrediendum eſt, quibus Exercitationes. pectus atque humeri moveantur: adhibeatur manuum geſticulatio: halterum jactus: ſaltus: atque inter hæc, peritè corpus intorqueatur: frictio, primò & poſtremò, crurum, medio tempore, capitis.

Capiti pix continenter illinatur; idque rubefiat, modò ſinapi cum Phœnigmi. duplo pane inungendo, ne calor intolerabilis excitetur: modò medicamenta illinendo, uti id, quod ex limneſtide, & euphorbio, & pyrethro conſtat; proficit etiam & ad dolorem pro tempore mitigandum, & ad mali radicem exſtirpandam, thapſiæ lachryma, & cum hâc medicamenta, quotquot cutem tumefaciunt, & tubercula *Varis* ſimilia excitant.

Victûs ratio.

Victûs ratio, in omni doloris genere, tenuis esto: potus exiguus, & aquæ potio, præsertim ante auxilii cujusvis usum. Ex toto acribus abstineant, ut cepis, & alliis, & laserpitio: a sinapi verò non prorsus, siquidem hujus acrimonia, præterquam quòd stomacho prodest, capiti quoque non ingrata est, pituitam dissolvens atque difflans, vel per inferiora depellens. Leguminum faba pessima est, & ejus species, ut pisa, tam pallida, quàm longa; secundo loco, lentes, quæ quibusdam sanè, ad concoctionem & excretionem promovendam, præditæ sunt virtutibus, caput autem replent, & dolorem movent, cum pipere tamen elixæ non repudiandæ sunt. Alica, & elota, suavis est cum vino, & melle, quantum ad dulcedinem sufficiet: & ex eâdem quoque sorbitio: & eadem cum jusculis simplicibus. Optimè verò faciunt in condimento, *Carycæa* dicto, caryi, coriandri, anisi, & apii semina: his autem præstat herba menthæ, & pulegii, quæ præterquam quòd bene oleant, vim etiam quandam habent, & urinam movendi, & expellendi flatus. Ex carnibus, vetustæ omnes malæ sunt: ex recenter interfectis, gallus utilis est; & inter aves, palumbes, & columba, & quotquot non ita multùm pingues sint: suis extrema, lepus assatus; caro autem bubula, & ovilla, succos incrassant, & caput implent: hœdina verò non prorsus mala est. Lac, & caseus, capitis dolorem movent. Ex piscibus, saxatiles deligendi, & quotquot in regione optimi habeantur. Ex oleribus, assumantur, quæcunque ventrem & urinam movent, ut malva, blitum, beta, asparagi: & inter acres, brassica: inter cruda, omnibus præstat lactuca. Radices autem, vel elixæ, pravæ sunt: radiculæ, & rapæ, & pastinacæ, urinam quidem cient, sed caput replent: sisarum inflationes facit, & stomachum in tumorem attollit. Vinum album, tenue, dulce ascribatur, quæ ita astringat, ut alvum tamen non supprimat. Omnia bellaria capitis dolorem faciunt, omni palmularum genere excepto; ex fructu, oporâ dicto, ficus & uvæ prosunt, & quicquid suo tempore sit optimum. Omnium vel juvantium repletio nocet: magis autem cruditas; defatigatio minùs, quàm cruditas, offendit, quæ & ipsa tamen noxam infert.

Exercitatio.

Deambulatio matutina, exonerato priùs ventre, proficit, citra tamen spiritûs difficultatem, aut lassitudinem: post cœnam etiam optima est. Gestatio usurpetur longa, sine vento, ubi sol caput minimè feriat: id enim offendit sirius. Cum muliere coitus capiti nervisque officit, & *Convulsiones* provocat. Peregrinatio, in calidiores ex frigidis, & ex humidis in ficciores locos, convenit. Confert etiam navigare, & in æquore vitam agere; & siquis in maritimis regionibus degat, bonum est aquâ salsâ frigidâ lavari, & in mari natare, & in arenis volutari, & juxta æquor habitare.

Heterocraniæ eadem Curatio. Helleborus.

Heterocraniæ eadem sunt remedia; nam quæ toti capiti prosunt, eadem singulis ejus partibus adhibere expedit. Quicunque per hæc morbum non evaserint, helleboro albo uti debent, ultimo valentissimoque omnium evacuantium auxilio [a].

[a] Omnia notatu digna, quæ se ex *Archigene* depromere testatur *Aëtius*, (Lib. 6, c. 50.) in hoc Capite inveniuntur.

CURA-

CURATIO SCOTOMATICORUM.

CAP. III.

ET *Cephalææ* succedit *Vertigo*, & ipsa per se quibusdam de causis oritur; ut ex *Hæmorrhoidum* fluxu suppresso: vel si e naribus sanguis non effluat, qui priùs effluere consueverat: vel si corpus sudore, aut exercitatione, non perspiret, labori priùs assuetum. Itaque si ex *Cephalæa* subsistat, eâdem curandi ratione uti convenit, quæ in *Cephalæa* proposita est; quænam autem violentiora atque ultima adhibenda sint remedia, posteriùs explicabimus. Sin ab aliquâ humorum suppressione morbus inciderit, usitata excretio movenda est: nam salutaris est naturæ reversio. At si hæc moretur, & increscat malum, in aliis suppressionibus, sive eorum quæ per nares, sive eorum quæ per sudorem ferri consuerant, vena cubiti secetur. Sin ex Jocinore, aut Liene, aut alio quovis in medio corpore positorum viscerum, humoribus redundante vitium sit ortum, Cucurbitula subveniet; oportet autem quantum sanguinis per venam, tantum ex his Cucurbitulâ detrahere: is enim, sicut etiam venter, causam alit. Postea capitis remedia usurpanda; vena frontis recta, aut eæ, quæ in utrâque parte nasi, juxta oculorum angulos jacent, incidendæ: admovenda vertici Cucurbitula: arteriæ secandæ: radendum, & rubefaciendum caput: pituita educenda, vel per nares, medicamentis sternutamenta excitantibus, vel per os, sicut antea præcepi; omnia denique, ordine in *Cephalæa* imperato, exequenda, nisi quòd insuper cyclamini, vel anagallidis succus, naribus infundi debeat.

Curatio eadem, quæ Cephalææ.

Verùm ubi omnia ad *Cephalæam* remedia præstiteris, valentiora hæc contra *Vertiginem* adhibenda sunt auxilia; vomitibus a cœnâ, & postea, ab esu radicularum, uti oportet, ut per hæc etiam ad assumendum helleborum homo præparetur; nam, ante vehementia vomitoria, assuefaciendus est vomitioni stomachus: quinetiam pituita tenuior ita efficitur, quæque helleboro faciliùs dissolvi queat. Hellebori autem exhibendi modi sunt complures. Valentioribus dari potest, ad magnitudinem placentulæ, vel paulò liberaliùs, incisus, cum alicâ elotâ, vel lente, & pondus sit ad drachmas duas; imbecillioribus autem & tenuioribus præbeatur, cum melle decoctus, ad cochlearia duo vel tria; confectionis verò modum alio loco declarabimus[b]. Cæterùm, inter singula reme-

Vomitio ex helleboro.

[b] Libros enim de Pharmaciâ se confecisse sæpiùs ostendit. Plurima de hellebori exhibitione habet *Oribasius*, (Med. Collect. L. 8, c. 1, 2, 3, 4, 7.) ex *Archigene* & *Herodoto Pneumaticis* desumta.

dia,

dia, cibis refici debet æger, quo ea, quæ interim adhibentur, remedia ſuſtinere valeat.

Acceſſionis levatio. Porrò in acceſſionibus ita ſuccurrendum eſt; crura ſupra talos atque genua, manûſque carpi & brachia infra humeros deliganda juxta cubitos. Caput oleo roſaceo, cum aceto, perfundatur: oportet autem oleo ſerpyllum, aut ſpondylium, aut hederas, aut aliquid horum ſimile, incoquere. Extremorum uſurpetur, & faciei frictio. Acetum olfaciat, mentham, pulegium, ipſa quoque cum aceto. Dentes diducantur, ſiquidem aliquando maxillas collidunt; titillentur tonſillæ, ut provocetur vomitus: nam interdum, rejectâ pituitâ, a tenebris excitantur. Hactenus de acceſſionis levamento, & tenebrarum diſcuſſione [c].

Victûs ratio. De ſomno. At de universâ victûs ratione, tam inter curandum, quàm poſt curationem, ita judico. Multus ſomnus, & vigilia multa, pariter offendunt; multus quippe ſomnus capitis ſenſibus torporem inducit, vaporum exuberantiam, & ad quamvis actionem ſegnes facit: hæc autem gravitatis, & tinnitûs aurium, & ſplendorum ante oculos obverſantium cauſæ ſunt, quæ omnia morbi ſunt ſymptomata; vigilia verò cruditatem facit, corpus alimento privat, laſſitudinem corpori inducit, mentem contriſtat, & alienationi opportunam reddit: quapropter hi in *Furorem* & *Melancholiam* facilè incidunt; moderatus autem ſomnus ad rectam alimenti diſtributionem, & ad requiem ex diurnis laboribus, confert. *Frictio.* Subſiſtendum, ut reddatur alvus: etenim hæc perſpirationis maxima cauſa eſt; dein crura aſperis linteolis fricentur uſque ad ruborem, & poſtea, dorſum ac latera, poſtremò, caput. *Ambulatio.* Ab his ambulatio, in initio, ac fine, lenior: in medio, tantùm non cum curſu; quies rurſus, ac ſpiritûs receptio, poſt ambulationem. *Vocis exercitatio.* Vox exerceatur, graves potiùs ſonos emittendo; acuti namque caput diſtendunt, in temporibus palpitationes, in cerebro pulſationes faciunt, oculos inflant, in auribus tinnitus movent; vox tamen mediocriter acuta capiti prodeſt. *Geſtatio.* Deinde geſtationis tempus erit, ad gravitatem omnem capitis diſſlandam; hæc autem multa ſit, ſed citra laſſitudinem: neque verò in tortuoſis tramitibus, & aſſiduis viæ flexibus, quia hæc vertigines creant. Ambulationes quoque rectæ, longæque, ac læves ſunto. Quòd ſi prandio aſſuêrint, panis ſolus offeratur, & quantum exercitationes non impediat: nam ante has concoquere oportet. *Capitis, manuum, & oculorum, & crurum exercitationes.* Caput ac manus exercendæ, fricandæque; in his verò leniter agendum, ut revocetur calor, & inſtauretur caro, & reſtituantur vires; poſtea ſuum ipſius caput erectum fricato, diutiùs hunc laborem ſuſtinens. Quin & exercitationes ſcienter factæ, ita ut cervix tumefiat, & manus circumquaque protrudantur, corporis contentionem faciunt. Porrò, altè ſublato capite, oculos exercere oportet, manuum geſticulatione, aut diſcorum jactu, aut cæſtibus decertando. Obeſt autem pila, & parva, & magna: etenim capitis & oculorum circumvolutio atque intentio vertigines inducunt. Optimè faciunt

---

[c] Ab hâc Methodo non diſcrepat Curatio, quam ex *Archigene* & *Poſidonio* profert *Aëtius*. (L. 6, c. 7.)

ſaltus,

ſaltus, curſuſque; quin & omnia acria crurum exercitia totum corpus roborant. Frigida lavatio potior eſt, quàm nulla: nulla, quàm calida; frigida lavatio caput efficaciſſimè aſtringit, condenſat, ſiccat, quæ ſalutem reddunt: calida lavatio potenter humectat, diſſolvit, tenebras offundit, quæ res morbi capitis cauſæ exiſtunt: hujuſmodi ſunt Auſtri, qui & auditum gravem faciunt. Poſt exercitationes, quies, ut perturbatio ſedetur; capitis compreſſio ad pruritûs in cute commotionem.

Ante cibum aqua, vel vinum aquoſum propinetur; prandium tenue ſit, in quo olerum coma aſſumatur, quæ ventrem emolliunt, malvæ, betæ, bliti; liquamen ſtomacho & palato conveniens, alvum leniens, quodque caput non gravet, ex thymo, & ſinapi, & thymbrâ confectum; ova, hyeme calida, æſtate frigida, putamine exuta, non aſſata; olivæ, palmulæ, ſalſamentum vetus; alica elota cum aliquo ex dulcibus, quantum ad hanc condiendam aſſumere velint, & cum his ſal. Otium imperetur: quies & vocis, & auditûs; ambulatio in aëre bono, & in loco, aut arboribus, aut herbis delectabili. Sub cœnæ tempus, omnino iterum frigidâ lavetur, corpore oleo parum inuncto: quod ſi fieri commodè nequeat, crura tantùm. Cœna conſtet ex frumento, uti itrio, vel alicæ ſorbitione, vel ex Ptiſanâ inter coquendum flatibus experti & concoctu facili factâ; medicamenta verò, quæ Ptiſanam condiant, ſint piper, pulegium, mentha, cepæ, aut porri paululum, quantum non ſtomachum repleat; porrò acetum acre non inutile eſt. Ex carnibus, aſſumantur pinguium animalium partes non pingues: ſuis caput, ac pedes: volatilia omnia; ſed quantitatem conjicere oportet; lepus, & venatio: gallina in promptu eſt, & convenit. Bellarium omne capitis dolorem movet, exceptis palmulis, & horariis ficubus, & uvâ, ſi homo inflationibus vacet: utiliter etiam aſſumi poſſunt ex ſecundis menſis, quæ facilè concoquuntur, nidorem non habent, & levia ſunt. Ab his ambulatio, mentis hilaritas, inter quietem ad ſomnos converſio. Cibus.

CURATIO EPILEPSIÆ.

Cap. IV.

INTER medicamenta, quicquid maximum ac valentiſſimum eſt, adversùs *Epilepſiam* uti oportet, ut hominem non modò affectu liberemus doloribus pleno, in ſingulis item acceſſionibus periculoſo, ſed etiam ſpeciei fœditate, & calamitatis opprobrio. Et profectò exiſtimo,

ſtimo, ſi ſemet invicem in acceſſionibus intuerentur, & ea, quæ patiuntur ægroti, cernerent, vitam ultra ducere non ſuſtinerent; verùm a ſe ipſis fœda hæc atque atrocia cujuſque mala ſensûs privatio & ſublata videndi facultas occulit. Optimum eſt autem, ut medendi ratio Naturæ ductum ſequatur, ubi ætatis mutationibus hominem hæc multùm variat; nam ſi uſitatus malo victus, in quo morbus alitur, deſierit, id ulteriùs hominem non invadit, quia unà cum eo, quod illi antea gratum erat, decedit.

Curatio affecti Capitis eadem quæ Cephalææ.

Id itaque ſi *Caput* occupaverit, inhæret: quamobrem omnia facere neceſſe eſt, quæ in *Cephalææ* curatione præcepimus, quoad ſanguinis detractionem, & purgationem venarum, tam ejus, quæ in cubito, quàm hujus, quæ in fronte recta eſt: item quoad Cucurbitulas. Is autem non eſt uſque ad animæ defectionem mittendus; affectum enim iſta res arceſſit. Arteriæ omnes, & ante, & ponè aures, incidendæ. Purgationes item inſtituendæ, quæ multo plus, quàm hæc omnia, valeant, *Hiera* ſcilicet purgante; & his quæ a capite pituitam eliciunt; quæ medicamenta ſui quæque generis fortiſſima eſſe debent; iſtorum enim habitus dolorum patiens eſt, eoſque alacritas ac bona ſpes tolerantes efficit.

Capitis uſtio, & terebratio.

Oportet etiam ignem admovere capiti: etenim valde proficit. Imprimis autem opus eſt, ut os uſque ad *Diploen* perforetur; deinde Ceratis, Cataplaſmatiſque utendum, quoad membrana ab oſſibus ſeceſſerit; oſſa nuda terebrâ circumcidenda, quanquam ea paululùm reſiſtant, uſque ad ſpontaneam horum ſeparationem, & quoad eorum atra & craſſa inventa fuerit membrana. Cúmque ad putrefactionem, & purgationem uſque, medelam audacter exſequente Medico, vulneri cicatrix inducta eſt, homo ex morbo liber evaſit. Maximè omnium *rubefactiones* capitis uſurpandæ:

Phœnigmi.

uſitatæ quidem, quaſcunque ſuperiùs propoſui; ſed his valentior eſt, quæ ex *Cantharidibus* conficitur: tribus autem antea diebus, quàm his utamur, ad veſicam tutandam bibatur lac, quia *Cantharides* magnopere veſicam lædunt. Hæc utique, ſi afficiatur *Caput*.

Curatio, ſi Morbus medias corporis partes tentet.

At ſi *mediæ corporis partes* cauſam inducant, & ab his morbus oriatur: (id autem rariſſimè evenit, quia mediæ partes capiti, quod initium affectûs facit, utpote in magno malo, ſæpius conſentiunt;) utcunque

Venæ ſectio.

verò res ſe habeat, etiam in his cubiti venam incìdito: ſiquidem hàc a

Purgatio.

viſceribus ſanguis effluet. Porrò hos etiam, idque magis quàm alios, purgato, & *Hiera*, & cneoro, & cocco *Cnidio*; etenim iſta pituitam

Cucurbitula.

educunt. Præſentiſſimum verò iſtis auxilium eſt a Cucurbitulâ. At

Externè adhibita.

Epithematum & Cataplaſmatum ſylva ſatis cognita eſt, & hæc ubique deſcribere ſupervacaneum videtur, niſi quatenus eorum vim nôſſe conveniat: quòd his ſcilicet extenuare, per halitus digerere, & corpora fluxa ac perſpirabilia reddere oporteat.

Medicamenta per os ſumta.

Medicamenta item concoctionem promoventia, calida, ſicca, & urinam citantia, tam in alimento, quàm in medicatione, aſſumenda; inter quæ excellit caſtoreum ſæpius in menſe ex aquâ mulsâ potum: & medicamina etiam compoſita, quæcunque

que idem præſtant, ut *Antidotum ex Viperis*, *Theriaca* dicta, quod ex variis conficitur: & *Mithridaticum*, quod ex magis variis conſtat: nec non & hoc, quod *Antidotum Beſtini* dicitur. Etenim hæc concoctionem faciunt, bonos ſuccos creant, & urinam movent; nam quæcunque medicamenta ſimplicia conſcribi poſſunt, horum *Antidotorum* facultatibus continentur: cinnamomum, caſſia, malabathri folia, piperis, atque ſeſelis omnia genera; & quodnam denique valentiſſimorum remediorum in his non repereris? Fama eſt etiam, vulturis cerebrum, & crudæ fulicæ cor, & domeſticos feles comeſos affectum hunc diſcutere. Hæc ego ſanè non expertus ſum; homines autem ipſe aſpexi, qui Viri recenter jugulati ſanguinem, ſubjectâ vulneri phialâ hauſtum, combibêre. O ingentem neceſſitatem! quenquamne ſuſtinere poſſe, malo, quantumvis gravi, auxilio mederi tam horribili! atqui ex hoc ad ſanitatem, necne, pervenerint, nemo unquam mihi certò affirmare potuit. Apud alium quendam Authorem, jecur hominis comedendum eſſe, invenio. Verùm hæc quidem in eorum gratiam ſcripta ſint, qui eò miſeriæ devenerunt, ut hujuſmodi auxilia experiri ſuſtineant.

Ad hæc, victûs ratione ſuccurrendum, & ſingulis rebus, quæ vel ab aliis, vel ab ipſomet ægro, præſtari queunt. Jam verò nihil negligendum, nihil temere agendum eſt: ſed omnino adhiberi debent ſingula, quæ vel minimùm juvent, nihilque, quod offendat; nam & ſpectacula multa viſui ingrata, & ſoni, & guſtus, & ſuffimenta plurima morbum accerſunt. Omnibus itaque rebus diligenter attendere. Somnus multus craſſitudinem corporis, & ignaviam facit, & nebulam quandam ſenſibus offundit: mediocris autem prodeſt. Alvi excretio a ſomno, præſertim ſi flatus cum pituitâ reddantur, plurimùm juvat. Ambulationes longæ conveniunt, gratæ, non tortuoſæ, ubi aër bonus adducatur; ſub arboribus myrti, aut lauri: aut inter acres ac bene olentes herbas, calaminthám, pulegium, thymum, mentham, præcipuè inter ſylveſtres ac ſponte naſcentes, quod ſi fieri nequit, illic, ubi arte cultuque producuntur. Ibidem quoque geſtationes fiant, ipſæ itidem rectæ. Itinera facere expedit: cavendo tamen, ne homo fluminis profluentem aquam, aut quidvis in circulo rotatum, aut circumvolutum turbinem inſpiciat; etenim imbecillior eſt, quàm ut firmum conſervet *Spiritum*; nam *Spiritus* cum orbe quovis convolvitur: circumvolutio autem *Vertiginem* & *Epilepſiam* provocat. A geſtatione, quieta ambulatio, quo ſedetur agitatio inter geſtandum orta. Manuum deinde exercitationes fiant, harum extremis linteolo e linis crudis confecto interim obvolutis. Inunctio non admodum pinguis. Frictio diuturna, ſed durior, ad denſandam cutem; tumidi enim & craſſi ſunt ex his plerique; in medio autem totius Frictionis caput erectum perfricetur. Exercitationes ad cervicem, atque humeros: manuum dimotio; omnia fiant, quemadmodum in *Scotomaticis* præcepi, ubi de hâc re abunde actum eſt; præterquam quòd acriores horum exercitationes eſſe debeant, ad ſudorem caloremque commovendum:

Victûs ratio. *De ſomno.* *Ambulatio.* *Geſtatio.* *Manuum, &c. exercitatio.*

dum: hæc enim omnes partes extenuant. Cæterùm & in omni vitâ animum acrem facere oportet, citra iracundiam.

Cibus. Alimenta omnia ex craſſis leguminibus, mala; ex frumento, panes ſicciores exhibendi: alica elota, & ſorbitiones ex hâc. Medicamenta, voluptatis causâ, eadem, quæ in ſuprà poſitis; ſed acrium plura jam aſſumantur, piper, zinziber, liguſticum. Liquamina ex aceto, cum cymino, & delectant, & proſunt. Carnibus, præcipuè quidem, in totum: ſin minùs, in Curatione ſaltem abſtineant; in refectione tamen, aſſumantur quæcunque vel naturâ leves fuerint, quales ſunt, volatilium, excepto anate: vel quæcunque concoctu faciles, ut lepus, ſuum pedes, & ſalſamentum; poſt quæ ſitis bono eſt. Vini paululum bibatur, albi, tenuis, odorati, urinam moventis. Ex oleribus juvant, quotquot facultate acria ſunt, extenuant, urinam cient: uti braſſica, aſparagus, urtica; crudorum, matura lactuca: cucumis autem & pepo viro forti ſupervacua ſunt, quæ a nonnullis tamen leviter deguſtari poſſunt: ſiquidem eorum copia nocet, cùm frigida ſint, & humida; fici viridis, & uvæ maturæ uſus convenit. Ambulationes; poſt has animi oblectatio, moleſtiâ vacans.

Veneris noxa. Ira obeſt; obeſt etiam Venus: hæc enim ipſa res morbi Symptomata inducit [d]. Atqui de coitu Medici nonnulli falsò opinantur; quoniam enim pueri in virum naturalis mutatio aliquid boni præſtat, horum Naturæ, intempeſtivo coitu, vim intulerunt, tanquam eos citiùs ita roboraturi. Iſti quidem a Naturâ ſponte præſtitutum tempus, in quo omnia fiunt remedia, ignorant; hæc enim, ſingulis ætatibus propria, temporibus opportunis, gignit: in tempore, ſeminis, barbæ, canitiei, fit maturitas. Ecquis itaque Naturam Medicus variaverit, tum quoad ſeminis ex principio immutationem, tum quoad tempus ſingulis rebus præfinitum? Quin & in morbi naturam impegerunt; neque enim pueri aggrediendo jam coitui ampliùs opportuni ſunt, intempeſtivo rei experimento antea læſi.

Ubi degendum. Oportet autem in regionibus calidis ſicciſque degere; ſiquidem morbus frigidum quoddam atque humidum eſt.

CURATIO MELANCHOLIÆ.

Cap. V.

Venæ ſectio. IN *Melancholicis*, de ſanguinis detractione deliberandum eſt, ex quo morbus naſcitur, ſicut etiam ex malorum humorum copiâ non exiguâ. Itaque ſi juvenilem ætatem, idque verno tempore, affectus hic invaſerit, vena incidatur dextri cubiti media, ut a Jecore opportuna

[d] *Democritus*, (ut inquit *Galenus*,) coitum parvam *Epilepſiam* vocavit.

fiat

fiat effuſio ; etenim hoc viſcus & ſanguinis fons eſt, & bilem generat, quorum utrumque *Melancholiam* alit. Secetur autem, licèt homo tenuis, neque ſanguinis abundans fuerit ; parum tamen mittendum, ita ut ſectionem vires ſentiant, neque tamen eâ labefactentur : etenim quanquam craſſus, & bilioſus, & concretus fuerit ſanguis, &, quaſi amurca, niger, nihilominùs iſte naturæ ſedes, atque alimentum eſt ; quare ſi debito plus detraxeris, alimento deſtituta loco ſuo dimovetur Natura. At ſi ſanguine abundet æger, is plerumque non admodum vitioſus eſt ; vena tamen incidenda : verùm haud eodem die, ſed ex intervallo, quantum detrahi oportet ſanguinis mittendum eſt ; detractionis modum vires indicabunt. Medio autem tempore liberaliùs homo nutriatur, quo faciliùs alteram evacuationem ſuſtineat. Siquidem & ventriculo, ipſi quoque Purgatio. ægrotanti ac laboranti, ſuccurrere neceſſe eſt : cúmque huic incumbat atra bilis, ægro, per unum diem priùs tenuiter nutrito, hellebori nigri drachmæ duæ ex aquâ mulsâ propinentur, ſiquidem iſte atram bilem ſubducit ; quinetiam thymi *Attici* coma idem præſtat ; ſed commodiſſimum eſt parem ſimul utriuſque portionem, ita ut ex ambobus duarum drachmarum pondus fiat, exhibere. Cæterùm a purgatione lavetur, vinique paululum aſſumat, & quicquid in cibis gratiſſimum exiſtimet ; purgatio enim ſtomachi vires fatigat. Poſt hæc ad medias partes tranſeundum, cùmque has Cataplaſmate & Perfuſione relaxaveris, Cucurbitulam Cucurbitula. Jocinori, & Ventriculo, aut hujus ori admoveto : namque hæc detractio multo magis, quàm venæ ſectio, juvat ; dorſo item, inter ſcapulas, alteram affigito, quâ parte adhæreſcit illi ſtomachus. Poſtea reficiatur iterum æger, & ſi alimento vires inſtauraverit, capiti raſo Cucurbitula applicetur : quia prima ac maxima morbi cauſa nervis ineſt ; neque verò ſenſus ipſi noxâ vacant, ſiquidem a capite horum origo atque initium eſt : igitur ipſi quoque pervertuntur, utpote ægritudinis participes ; quidam verò, propter horum alienationem, etiam vitioſè ſentiunt. Stomacho autem præcipuè ſuccurrendum eſt, cùm ipſe itidem ægrotet, Stomachi cura. eique bilis atra inhæreſcat : igitur apſinthii ſuccus, ab exiguâ quantitate initio facto, ad cyathi menſuram propinetur, is enim bilis generationem prohibet ; aloë item convenit, quæ bilem ad inferiora inteſtina deducit. Quòd ſi malum recens fuerit, neque multùm homo a naturali ſtatu deceſſerit, præter hæc aliâ medelâ opus non eſt : reliqua tamen victûs ratio neceſſaria eſt, & ad reſtaurandum corporis habitum, & ad affectum exquiſitè perpurgandum, & ad vires confirmandas, ne morbus denuo revertatur ; victum autem, qui in refectione uſurpari debet, poſteriùs exponam.

At ſi, ab his paululùm repulſus, iterum affectus ingruere videatur, Evacuatio ſolita movenda. valentiora neceſſaria ſunt auxilia. Nulla itaque fiat mora ; verùm ſi ex retentis, in muliere, *Menſtruis purgationibus*, aut in viro, ex *Hæmorrhoidum* profluvii ſuppreſſione, morbus initium ceperit, irritentur loci, & aliquid excretionis ſolitæ provocetur. Verùm ſi ea cunctetur, neque Venæ ſectio.

deſcendat, in aliam aliquam partem prolapſo ſanguine, & affectus increſcat, evacuatio fiat, primò a talis: & niſi quantum ſuffecerit ab *Purgatio.* hâc parte profluat, ſecetur etiam vena cubiti. Interjectis autem, ad reficiendum hominem, tribus vel quatuor diebus, *Hiera* purgans potui *Cucurbitula.* detur. Poſtea mediis partibus applicetur Cucurbitula, & Jocinori affigatur; omneſque hæ res maturandæ, & quàm celerrimè conficiendæ. Neque enim parvis auxiliis affectus cedit: & ſi valentibus etiam reſiſtat, firmiter inhæreſcit *Melancholia*; ac ſi univerſo corpori inſederit, ſenſibus, menti, ſanguini, bilique, ac nervos etiam occupaverit, non modò ipſa inſanabilis evadit, ſed & alios in corpore morbos procreat, *Convulſionem, Inſaniam, Paralyſin*; atqui ſi hæc e *Melancholia* naſcantur, ſanationem *Helleborus albus.* non recipiunt. Itaque ad mali curationem helleboro albo utendum; ſed ante hujus uſum aſſuefaciendus vomitioni ſtomachus, & humores extenuandi, fluxumque corpus efficiendum eſt: iſta autem vomitus præſtant, modò jejuno ſtomacho, modò a radicularum eſu. Docebimus autem hujus rei & modum, & materiam; docebimus etiam hellebori ſpecies, ejuſque aſſumendi rationem; item, quo pacto ſingulas res ordinare priùs oporteat, & quibus modis in vomitione ſuccurrendum ſit, indicabimus. Incredibile eſt, niſi ab his morbus fuerit omnino depulſus, aut per multos ſaltem annos intermiſerit: plerumque enim poſtea rurſum *Melancholia* ſuboritur. At ſi tenaciter adhuc inhæreſcat, non ultrà morandum eſt, quin omnia, quæ ad helleborum pertinent, adminiſtrentur. Atqui ægroti omnes ad ſanitatem nullo modo perduci queunt: id enim ſi præſtare poſſet Medicus, *Deos* ipſos potentiâ antecelleret; poteſt autem Medicus & dolores tollere, & malorum intermiſſiones facere, & morbos ipſos occultare. Vel itaque, his adhibitis, deſiſtendum, & ægroti detrectanda cura eſt, excuſatione factâ, eò quòd morbus ſanari nequeat: vel ad finem uſque, ut levetur ſaltem, artis tentanda ſunt præſidia. Detur autem ſubinde *Hiera* quæ ex aloë conſtat, quod medicamentum *Melancholiæ* præcipuum eſt, cùm ſtomacho & jocinori ſubveniat, bilemque expurget. Quinetiam, malvæ ſeminis drachmam ex aquâ propinate, utiliſſimum eſſe quidam experimento confirmavit. Porrò innumera ſunt medicamenta ſimplicia, quorum alia aliis prodeſſe poterint.

Refectio. Cæterùm ab his laboribus ad refectionem veniendum eſt: in quibuſdam enim, procedente curatione, morbus quidem de ſede ſuâ labefactatus eſt; verùm ubi homo ad carnem vireſque jam inſtaurandas pervenit, mali omnia ſimul obliterata ſunt veſtigia; ſiquidem Naturæ robur ſa-*Aquarum naturaliter calidarum uſus.* nitatem, imbecillitas autem morbos parit. Ad refectionem itaque ſe convertat æger, in naturalibus aquis calidis ſæpe commorans: etenim ea, quæ his inſunt, medicamenta juvant, ut bitumen, aut ſulphur, aut alumen, quæque in iis reperiuntur, aliæ plurimæ facultates; ſiquidem humiditas, poſt morbi ariditatem & medelæ vexationem, convenit: raræ verò molleſque carnes ad morbi depulſionem maximè conducunt: verùm

iſtæ

iſtæ in *Melancholicis* aridæ ſunt ac denſæ. Inunctio pinguis cum leni frictione adhibeatur, cum multo autem oleo contineat * * * * * * * * panes loti, cum vino aliquo dulci, ut ſapâ *Cretica*, aut *Scybellite* ex *Pamphylia*, vel vino cum melle jampridem permixto. Ova & frigidiora, & calida, putaminibus nudata, conveniunt; ex carnibus aſſumantur, quæ non pingues ſunt, quæque detergendi facultatem habent: ſuis pedes, & capitis partes; avium alæ pinguedinis expertes; ex venatione, leporum, caprearum, damarum caro; ex fructu, oporâ dicto, quicquid optimum fuerit. At propter ſtomachi ſubverſionem, ante cibum proſpiciendum eſt, ne is acceptus vomitu rejiciatur. Quamobrem ſemper, ante alimenti aſſumtionem, exhibeatur mulſæ cyathus dimidius, &, ad ſtomachi purgationem, vomitu reddatur: nam ita cibus in ventriculo permanebit. Medicamina autem ad neceſſarias res purgatione educendas apta ſunt, pini, & urticæ fructus, coccali, & piperis ſemina, amygdala amara, quibus mel conſiſtentiam faciet. Quòd ſi exſiccare velis, optimè proficit myrrha, & iridis radix, & medicamentum ex *Viperis*, & *Beſtini*, & *Mithridatis Antidotum*, & alia innumera. Quod ad Epithemata pertinet, pro Cataplaſmatum materiâ ſit melilotum, & papaver, & terebinthi lachryma, & hyſſopum, & oleum roſaceum, vel œnanthinum, quæ omnia cerâ cogantur. Adhibeatur inunctio pinguis: geſtationes: ambulatio: & alia, quotquot carnem inſtaurant, ac vires reficiunt, Naturamque in habitum ſuum priſtinum reducunt.

Victûs ratio.

Vomitio, & medicamina ante cibum.

Epithemata.

Exercitatio.

---

* * * * * * *

* * * * * *

* * * * *

CURATIO PHTHISIS.

Cap. VIII.

* * * quemadmodum in navi, ac maris tranquillitate; nam ſi res ægroto proſperè cedant, in æquore geſtari poterit, atque illic vitam agere: etenim aqua ſalſa ſiccitatem quandam *Ulceribus* communicat. A geſtatione quieſcens oleo pingui inungatur; & poſt frictiones * * perfuſus,

Geſtatio.

Cibus. perfuſus, primò paulullum, deinde huic paulatim adjiciendum, ad quinque aut ſex heminas, aut multo etiam amplius: ſin minùs, quantum quiſque ferre poterit; id enim ſæpe pro omni alimento ſufficit. Lac autem aſſumtu ſuave eſt, potu facillimum, nutritu ſolidum, & omni cibo a pueritiâ familiarius, viſui etiam ob candorem delectabile; ad hæc medicamentum eſt, quod arteriam aſpritudine liberat, guttur expandit, pituitam educens ſpiritum reddit facilem, & ad inferiora lubricè tranſit; præterea medicamen *Ulceribus* dulce eſt, & alio quovis mitius [e]. Itaque ſi multum hujus quiſpiam bibat, nullo alio alimento indiget: nam utile eſt ut in valetudine idem lac & pro cibo, & pro medicamento ſit; ſiquidem & gentes ſunt, quæ lacte veſcuntur, *Galactophagi* [f] dicti, neque frumentum unquam comedunt. Proſunt autem cum lacte puls, itria, alica elota, & quæcunque edulia ex lacte conficiuntur. Quòd ſi aliud alimentum deſideret, ejuſmodi ſit, Ptiſanæ cremor, concoctu facilis, tenuis: ita verò condiri debet, ut quàm facillimè ſorbeatur; & ſiquid ad guſtûs voluptatem adjiciatur, hoc medicinale ſit, liguſtici coma, pulegium, mentha, ſalis paululum, acetum, aut mel; quòd ſi ſtomachus malè concoquat, id utique offeratur: ſin is nihil tale poſtulet, omnibus ipſa præſtat Ptiſana. Licet autem Ptiſanam in alicam permutare: minùs enim inflat, neque ita ægrè concoquitur; ipſa quoque, tanquam Ptiſana, detergens facta, pinſatur. In humidioribus rejectionibus *Ulcera* purgant fabæ, ſed inflationes faciunt: piſa item, & ochri, quo minùs inflant, eo minùs etiam *Ulcera* purgant; ex ſymptomatis itaque conjecturam faciens, his utere; eorum condimenta eadem ſunto, quæ in Ptiſanæ præparatione expoſui. Ova aſſumantur, ex igne, aquea, calida: ſed optima ſunt, ſi ex animalibus dentur recens edita priuſquam * * * * * * *

---

* * * * * * * *

* * * * * * *

* * * * * *

[e] Hæc ultima, quæ de Lactis virtutibus prædicantur, de Oxymelite iiſdem verbis dicit *Hippocrates*. (De Vict. Acut.) An igitur ea ad Lac, per ſcripti hujus mutilationem, traducta ſunt? Certè quædam hic enumeratæ facultates ad Lac vix referri poſſe videntur.
[f] *Homer.* & *Herodot.*

CURA-

CURATIO JOCINORIS.

CAP. XIII.

* * * Jocinori *Ulcus* pernicioſum inſit. Periculoſiſſimus autem eſt, qui in ventrem fit, puris confluxus, ſi ad ſuperiora tendens per ſtomachum iter ſibi faciat; alimentum enim vitæ cauſa eſt: ipſius alimenti dux eſt ſtomachus, & præterea medicamenta internis partibus diſtribuit; itaque ſi ad reliqua mala deglutiendi tarditas acceſſerit, ægrum morbo ac fame celeriùs conſumi neceſſe eſt. Cæterùm loci cujuſque indicia, quo ſe pus converſurum eſt, alia ſunt, & alia. Nam ſi per inteſtina tranſeat, torſiones fiunt: alvus liquida eſt: pituita ac bilis fertur, deinde ſanguinis grumi cum humore circumfluo, vel liquor ſimilis aquæ in quâ cruda fuerit caro elota. Quòd ſi ad veſicam tendat, gravitas in renibus lumbiſque percipitur: multa primò exeunt, & bile tincta: deinde, turbida, quæ neque ſubſidunt, neque conſiſtunt: ad extremum verò, ſedimentum album apparet. Sin ad ſtomachum ſurſum feratur, nauſea, cibi faſtidium, pituitæ, vel bilis vomitus, animæ defectio, vertigo, uſque dum ruptus ſit *Abſceſſus*.

Signa Puris per Inteſtina tranſeuntis.

Per Veſicam.

Per Stomachum.

Præſertim itaque pus in aliam partem avertatur: ſiquidem hæc mala eſt via. At ſi pus hàc violentiùs ferri repereris, omni ratione ſuccurrendum eſt, ſtomachoque ſubveniendum, & cibis, & medicamentis, & victûs ratione, & omnia leniter agenda. Medicamentis utendum, ut rumpatur *Abſceſſus* ſinus: quamobrem hyſſopi herbam cum mulsâ potui dato, & marrubii comam, cum mulsâ itidem, & apſinthii ſucco. Hæc utique ante cibos bibere oportet, ut humores tenues fiant, & viæ lubricæ efficiantur, & ſuppuratæ partes facilè rumpi poſſint. Detur etiam aſininum lac, læve, bilem non generans, bene nutriens, quod in caſeum non ſpiſſeſcit, quæ lactis virtus eſt. Ad hæc ægro gratificandum eſt in cibo ac potione, quæ, quanquam convenientibus paulo deteriora fuerint, nihilominus, ſi ea expetat, concedantur [g]; nam per ſtomachum tranſibit ingratum ac nauſeam movens pus: & nonnullos tranſitus hic offendit; porrò cavendum eſt, ne jejuni unquam maneant, & ſiquid aſſumant, id purum atque ſincerum eſto. Oportet etiam, in cæteris profuſionibus, curam ſtomacho diligentiſſimam adhibere, quandoquidem omnibus medicamentis iter iſte præbeat. Neque interim Jocinoris obliviſci debemus,

Per Stomachum fluentis auxilia.

[g] Hippoc. Aph. 38, Sect. 2.

Per Urinam puris eductio.

ubi *Ulcerum* radix est. At si ad vesicam feratur, urinam citantibus educendum est, ut asari radice, & phu, & adianto, & meo, in potione sumtis cum mulsâ; ex compositis, *Bestini Antidotum*, & medicamentum quod ex vesicariâ constat, optimè faciunt, & quotquot præter hæc usus comprobaverit. Verùm si per intestina pus educas, id lac præstabit, asinæ præsertim: quod si desit, capræ, aut ovis; succos item lubricos & abstergentes exhibeto, ut Ptisanæ cremorem pipere, zinzibere, & ligustico conditum. Utque summatim de universâ ratione victûs loquar, in quâlibet eruptione alimenta sint boni succi, stomacho apta, concoctu facilia: vel cremores, aut ex lacte pultes, amylus, itria cum lacte [h] * *

Per intestina eductio.

Victus.

CURATIO
L I E N I S.

Cap. XIV.

SCIRRHI in *Liene* ægerrimè discutiuntur; & si ex hoc alii morbi procreentur, ut *Hydrops*, aut *Cachexia*, malum sanationem vix admittit. Hâc itaque in *Scirrho* curatione Medicus utatur. Orientes avertere, & recenter inchoatos discutere oportet; inflammationibus etiam resistendum, si *Scirrhi* succedentem illis *Suppurationem* difflare velle videantur; nam hæc ad inflammationem spectant. Porrò iis remediis utendum, quæ in acutis hujus visceris affectibus proposui [i]. Quòd si omnia præstiteris, & inflammatus adhuc maneat *Scirrhus*, etiam igni similibus [k] ad emolliendam duritiem utere; Perfusionibus ex aceto, oleo, & melle; sed, lanarum vice, pannos linteos complicatos adhibe: his myrobalanum cribro trajectam insperge; Cataplasmatisque quàm mollissimis * * * * * * * *

* * * * * * *

* * * * * *

[h] *Archigenis* scripta quædam, de Curatione *Suppurati, Ulceratique Jecoris*, ejusque *Scirrhi*, supersunt apud *Aëtium*; (Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 4 & 5 & 6.) quæ, quia hæc sunt manca, iis commodè adjici possunt. [i] In Curatione Jecoris acutorum affectuum; ubi Lieni similiter medendum esse præcipit. (Cur. Acut. Morb. L. 2, c. 6.) [k] *Phœnigmis* item, in *Lienis Scirrho*, utitur *Archigenes*: & alia multa de ejus Curatione scribit. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 2, c. 11.)

ARETÆI CAPPADOCIS,

DE

CURATIONE DIUTURNORUM MORBORUM,

LIBER SECUNDUS.

CURA-

CURATIO DIABETIS.

Cap. II.

Diabetes Hydropi ſimilis.

MORBUS *Diabetes* dictus, ſi cauſam & affectum ſpectes, *Hydropis* ſpecies eſt: & parte tantùm, per quam humor exit, ab eo differens. Nam *Aſcitis* receptaculum eſt membrana *Peritonæum* dicta, neque humor exitum habet, ſed illìc remanens inundat; & in *Diabete*, humor ab ægrotantis corpore eodem modo fertur, idque ſimiliter contabeſcit: liquor autem in Renes ac Veſicam confluit, & per has partes exit. Hæc, in *Hydropicis*, aquæ via eſt, ſi morbus ad ſanitatem inclinet: ſub quo tamen cauſæ etiam ſolutio neceſſaria eſt, non oneris tantùm levatio. Verùm in *Diabete*, ſitis vehementiùs urget, ſiquidem humor effluens corpus exſiccat.

Sitis remedia.

Auxilia tabi medendæ eadem ſunto, quæ in *Hydropicis*. Ad ſitim verò exſtinguendam magnâ medelâ opus eſt, quoniàm in hoc malo iſta dolores omnes longè exſuperat; & ſiquid bibant, id urinam citat, quæ & ipſa profluit, & multa in corpore liquefaciens ſecum educit. Remedia itaque neceſſaria ſunt, quæ ſitim temperent: ea enim adeſt cum inexplebili potionis deſiderio, cui nulla, quantacunque fuerit, mederi poteſt humoris copia. Prorſus autem ſtomacho, ubi ſitis origo ac fons eſt, ſuccurratur.

Purgatio, & Stomachi externa remedia.

Ventre itaque *Hiera* priùs purgato, Epithematis utere ex nardo, maſtiche, palmulis, & cydoniis malis crudis; quorum ſuccus, cum nardo, & oleo roſaceo, ad Perfuſionem optimè facit; caro autem, cum maſtiche, & palmulis, pro Cataplaſmate ſit: cerâ autem hæc, & unguento nardino, bene miſcentur; vel acaciæ, & hypocyſtidis ſucci & pro Perfuſionibus, & pro Cataplaſmatis, uſurpari poſſunt.

Victus.

Aqua ſit pro potu, quæ cum fructibus, oporâ dictis, decoquatur; pro cibo lac, quæque unà cum hoc conficiuntur alimenta, amylus, alica, ſorbitiones. Vinum aſtringens, ad roborandum ſtomachum, præcipuè meracius, ad evaporandos diſſipandoſque cæteros humores: ſiquidem ſalſa ſitim movent; vinum verò aſtringens, ſimulque refrigerans, corpus immutat, ac temperatum efficit: vinum etiam dulce, tanquam ſanguis, vires inſtaurat, quia ſanguinem procreat. Medicamenta com-

composita sint ejusmodi, uti id, quod ex *Viperis* constat, quodque *Mithridaticum* vocatur, quodque ex ὀπώρᾳ conficitur, & cætera, quæ adversùs *Hydropem* valent. Porrò universa victûs ratio, ac vita eadem instituatur [a]. Medicamenta.

CURATIO CALCULI, ET EXULCERATIONIS RENUM.

CAP. III.

De *Inflammatione*, & *Sanguinis profluvio*, & aliis Renum vitiis, quæ acutè interimunt, in Acutis Morbis conscripsimus. Verùm de horum *Exulceratione*, & *Calculorum* in his procreatione, quæ senes plerumque usque ad mortis diem comitantur, præcipuè jam tractamus; ut, si fieri possit, mala hæc sanentur: sin minùs, ut ægri dolores saltem leniantur.

Cæterùm habitum, ad *Calculos* procreandos aptum, huic rei inidoneum facere nullo modo possumus; Uterum enim sterilem reddere facilius est, quàm Renes, *Calculis* creandis aptos, ab eorum generatione prohibere. Quapropter ad transitum *Calculis* expediendum opem ferre oportet. Itaque si tenaciter inhærescat *Calculus*, auxilia indicabimus; nam doloribus vehementer affictantur, & interdum etiam torsionibus, Colique volvulo, & urinæ suppressione absumuntur: Renes enim & Colon semet invicem contingunt. Itaque si *Calculi* inhæreant, neque urina reddi possit, & intestina torqueantur, venam tali, qui affecto Reni in

Calculi Curatio.

Venæ sectio.

---

[a] Caput hoc mancum esse ex *Aëtio* patet, qui (Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 1.) hæc habet. " Optima verò, inquit *Aretæus*, est in dolio facta evaporatio ad exsudandum, eo modo ut " caput extra dolium promineat, frigidumque aërem attrahat, reliquum verò corpus omne " calefiat ". *Græca* his respondentia, quæ ex *Aëtii* MS. in Galliarum Regis Bibliothecâ petita sunt, vid. in Not. ad Var. Lect. ad hunc locum. Ex eodem MS. prolata sunt *Græca*, quæ *Aëtius* se ex *Aretæo* proferre testatur de Signis *Diabetis*, quæque in Not. ad Var. Lect. ad Caput illud videri possunt. Eadem ista verba, de Curatione *Diabetis*, quæ *Aëtius* ex *Aretæo* adducit, ex *Rufo* se desumere inquit *Oribasius*. (Synops. L. 9, c. 36.) Quin & ea, quæ verba hæc sequuntur, in *Aëtio* & *Oribasio* eadem sunt, quæ tamen ad *Aretæum* pertinere haud satis liquet; ista verò, quæ paulò pòst de vino scribit *Aëtius*, ex *Aretæo* planè excerpsit. Quædam ex *Archigene*, ibidem, de *Diabetis* curatione, exscribit *Aëtius*.

directum jacet, incidito; etenim sanguinis a Renibus effusiones astrictionem, quæ ex *Calculis* oritur, relaxant: inflammatio enim omnes has partes occupat, & quasi vinculo constringit; atqui vasorum exinanitio inflammationem solvit. Perfusio. Lumbi quoque juxta Renum sedem perfundantur; idque oleo, cui, sive id recens, sive vetus fuerit, injiciatur ruta: urinam quoque ciebit anethi coma, vel rosmarinus, aut sampsychum; his, tanquam aquâ, perfundendum est: inunctiones enim parum prosunt. Fomenta & Cataplasmata. His etiam fovendum est, cum oleo chamæmelæ vesicis bubulis infuso; eadem esto Cataplasmatum materia, cum farinâ. Cucurbitulæ. Interdum Cucurbitula, sine ferro, *Calculorum* inhæsionem tollit; sed optimè feceris, si in inflammatione scarificationem adhibueris. In Oleo sessio. Quòd si his peractis fixi adhuc maneant *Calculi*, homo in oleum demittendus est; id enim simul omnia præstat; tepor enim partes relaxat, & viscidas quodammodo facit: acrimonia verò ad excretionem irritat; hæc utique *Calculis* exitum aperiunt, eosque provocant. Medicamenta. Inter medicamenta simplicia, potiùs dentur radices phu, mei, asari: herbæ, prionitis, sii, aut petroselini; ex compositis, unguenta quotquot nardum habent, & cassiam, & myrrham, & cinnamomum,[b] * * * * * *

Exulcerationis Curatio. Cicatrici inducendæ prodest sinapi, & ab igne crustæ, & Epithemata suprà proposita. At victûs ratio, & inunctio, & navigatio, & in mari vitæ traductio, omnia Renum morbis subveniunt.

* * * * * * * *
* * * * * * *

CURATIO GONORRHOEÆ.

CAP. V.

ET propter affectûs turpitudinem, & propter tabis periculum, & ob liberorum procreationis usum, *Gonorrhœa*, malorum omnium causa, quamcitissimè depellenda est. Refrigeratio, & astrictio. Hæc itaque primò, tanquam *Fluxio* communis, curetur; astringendo scilicet partes circa vesicam, & fluentes locos: & refrigerando lumbos, ilia, pudenda, ac testiculos, ne semen ultrà profluat. Calefactio. Deinde rursus omne corpus calefacien-

[b] Ex *Archigene* habemus Smegma ad Renum Calculos; (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 3, c. 5.) Malagma; (c. 7.) Antidota; (c. 13.)

dum

dum eſt, ad exſiccandas vias, aſtrictione ſcilicet, & perfuſione: ad quod faciet lana ab ove ſordida, & pro oleo, unguentum roſaceum, vel œnanthinum, cum vino albo, odorato; calor autem ſenſim movendus oleo communi in quo melilotum inferbuerit, & ſampſychum, & roſmarinus, aut conyza: optima eſt etiam anethi coma, & multo etiam magis ruta. Iiſdem, in Cataplaſmatis, utere, cum hordei, aut ervi farinâ, & irionis ſemine, & nitro, quibus, ut hæc omnia conſpirent atque commiſceantur, mel adjici poteſt. Talia ſunt etiam Cataplaſmata, quæcunque cutem rubefaciunt, puſtulaſque excitant, & fluxionem derivant, & locos tepefaciunt: tale eſt *Emplaſtrum Viride*, quodque ex lauri baccis conficitur. Caſtoreum quoque frequenter bibendum, & radix halicacabi ad drachmam, & menthæ decoctum; ex compoſitis autem, id quod ex gemino pipere conſtat: optimum etiam eſt *Symphonis*, & *Philonis Antidotum*, idque quod ex *Scincho* beſtiâ ad potionem paratur, & *Beſtini Antidotum*, & illud, quod ex *Viperis* reptilibus conficitur. Curatio autem prorſus a ratione victûs petenda eſt; fidendumque exercitationibus, & ambulationi, & geſtationibus: hæc enim habitum calefaciunt, cujus rei affectus indiget. Quòd ſi æger a rebus Venereis temperet, & frigidâ lavetur, ſpes eſt fore ut homo virilem habitum quàm celerrimè acquirat. Victûs ratio.

CURATIO STOMACHICORUM.

CAP. VI.

[c] IN aliis affectibus, poſt Curationem, victûs ratio ad vires & corporis robur confert: (bona concoctio prodeſt;) iſta autem in *Stomachicis* ſolis offendit. Quemadmodum itaque bona concoctio comparetur, indicabo; nam geſtatio, deambulationes, corporis, & vocis exercitatio, & alimenta concoctu facilia ad expugnandum ſtomachi faſtidium ſufficiunt, quæ tamen omnia longam concoquendi imbecillitatem tollere non poſſunt, neque corporis habitum ex macilento pinguem atque carnoſum efficere. His multo magis, quàm aliis ægrotantibus, gratificandum eſt, & omnia commodiſſimè præſtanda [d]; eorumque cupiditatibus obſequi debet Medicus, niſi quid magnopere noxium deſiderent; nam ita factu optimum eſt, ſi non rerum valde juvantium appetitu moveantur. Medicamenta potui dentur, apſinthii ſuccus, unguentum nardinum, *Theriaca*, & petroſelini, & piperis, & zinziberis, & ſeſelis ſemina; Victus. Medicamenta ad concoctionem.

[c] Videntur aliqua hîc deficere, quia nihil ferè, niſi de iis quæ ad victum pertinent, dictum eſt. [d] Hippocratis verba. (Epidem. L. 6, Sect. 4.)

Epithemata. mina; hæc utique ad concoctionem valent. Pectori etiam Epithema astringens imponatur, ex nardo, mastiche, aloë, acaciâ, & malorum cydoniorum succo; quin & malorum caro cum palmulis contusa Epithema fiet astringens; alia quoque adhibeantur, quæ, in *Diabetis* Curatione, ad sitis exstinctionem commemoravi: eadem enim in his sitim movent, cùm Stomachi constitutio in *Stomachicis* plerumque siti vacet.

CURATIO COELIACORUM.

Cap. VII.

Si ventriculus cibos retinere nequeat, & alimentum inconcoctum, immutatum, & crudum effluat, nihilque in corporis molem feratur, *Cœliacos* hos vocamus; nimirum ob innatam caloris, qui concoctioni inservit, refrigerationem, & ob facultatis imbecillitatem, quæ alimenta digerit.

Imprimis itaque ventriculum oportet quiete ac inediâ a laboribus recreare; nam ita revertentur vires. At si copia in stomacho subesse videatur, jejunis, ex aquâ vel mulsâ, vomendum est. Ventriculus ipse, ut astringatur, obtegendus perfundendusque lanis ab ove succidis, quæ unguento rosaceo, aut œnanthino, aut melino inungantur, vel, quod optimum est, lentiscino [e], cum hypocystide, & olivâ immaturâ; & cum his Cataplasmata superdentur, ad tactum calida, & facultate astringentia. Et sicubi in Jocinore, aut Ventriculi ore, distentiones inflammationesve appareant, admotâ Cucurbitulâ concidatur cutis; sunt enim, quibus hoc auxilium per se sufficit. Cùmque Ceratis impositis vulnera fuerint ad cicatricem perducta, & ad duritiem devenerint, huc Hirudines admoveto. Deinde Epithemata ad concoctionem facientia superimponantur, quale est id, quod ex seminibus constat [f], quodque, si chamæleontis radix adjiciatur, optimum est; & id, quod ex lauri baccis conficitur [f]: necnon & Malagma *Viride* dictum: meumque, ut id apello, *Mysterium*; hæc enim & emolliunt, & incidunt, & colorem excitant, & viscerum inflationes discutiunt, quæ omnia, ut astrictio fiat, præstari debent; cæterùm & sinapi, & limnestis, & euphorbium, & quotquot ejusmodi sunt, omnia refrigerationem arcent, & calorem resuscitant. Ejusmodi quoque medicamenta, astringendi gratiâ, bibere oportet; imprimis utilis est plantaginis succus, cum aquâ myrtis

[Margin notes: Vomitus. — Epithemata. — Cucurbitula. — Hirudines. — Epithemata ad concoctionem. — Medicamenta astringentia.]

---

e His congrua habet *Archigenes.* (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 37.) —f f Malagmatis his etiam in affectu hoc utitur *Archigenes.* (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1. c. 37.)

aut

aut malis cydoniis astringente redditâ: optimus etiam est uvæ immaturæ acinus. Vina assumantur perquam astringentia. Deinde medicamenta potui dentur ventrem calefacientia, quotquot ex zinzibere, & pipere, & petroselini semine conficiuntur, & *Theriaca* summopere coagmentata. At si per hæc morbus aut nihil, aut parum, remiserit, vomitionibus a radicularum esu utere: & si in his hellebori albi radicem per noctem unam occulueris, purgationem valentissimam effeceris, quæ frigidos purgabit excernetque humores, & calorem succendet [g]. Medicamenta calefacientia. Vomitus.

Quin & victûs & vitæ ratio cum summâ moderatione instituatur; noctu dormiatur, interdiu obambuletur: exerceatur vox: gestatio fiat inter lauros, aut in myrtetis, aut in thymo, siquidem perspiratio ac spiritûs adductio medicamentum quoddam habent concoctionem adjuvans. Exercitationes adhibeantur: frictiones: manuum dimotio: halterum jactus ad exercendum pectus ac ventriculum. Propinationes fiant: nam ad confirmandum robur panis minimè valet. Ab his, rubificatio, deambulationes lentæ [g] * * * * * * Victûs ratio. Exercitatio.

* * * * * * *

---

* * * * * * *

* * * * * *

CURATIO ARTHRITIDIS, ET ISCHIADIS.

CAP. XII.

* * * [h] cibis, & radicularum esu, frequenter: ac deinde ad helleborum album veniendum est. Post hæc victus communis esto cum aliis affectibus; & post victum, inunctio, frigida in mari lavatio, omnibus *Arthriticis* præcipua & communia sunt auxilia. Nam *Podagricis* quoque helleborus, sed in primis morbi accessionibus, mirificè succurrit: qui si jam inveteraverit, & a Parentibus etiam hæreditariò descenderit, Vomitus. Victûs ratio.

[g g] Eadem habet *Archigenes*; (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 1, c. 37.) a quo etiam reliqua hujusce affectûs Curatio peti potest. [h] Curatio *Ischiadis* deest; quæ abunde suppleri potest ex *Archigene*. (Aët. Tetrabib. 3, Serm. 4, c. 1, 2, 3, 4, & 5.)

Externa in Paroxyſmo auxilia.

is uſque ad mortis diem inhæret. At contra exacerbationes mali in articulis hoc pacto ſubveniendum eſt; lanæ adhibeantur ab ove ſuccidæ; Perfuſiones ex roſaceo & vino: & nonnullis ſpongia ex poſcâ prodeſt. Poſtea Cataplaſma fiat ex pane cum refrigerantibus cucurbitæ ſylveſtris & peponis partibus, cumque tenui cucurbitâ, & plantaginis herbâ, & roſarum foliis; necnon & ſideritis dolorem mitigat, cum pane, & bryo, & ſymphyti radice, & quinqueſolii herba, & marrubium quod foliis eſt tenuibus; hujus decoctum dolores etiam optimè lenit: & ipſa herba cum panis micâ, & hordei farinâ, Cataplaſma faciet. Malorum quoque citriorum pars cibo non apta cum polentâ magnopere ſuccurrit; ficus item aridæ, & amygdala, cum aliquâ farinâ. Hæc utique refrigerantium materia eſt; & ex his ſanè aliud alium juvit, & idem aliquando alium atque alium. Quibuſdam verò calefacientia conveniunt; & inter hæc etiam idem alii aliàs prodeſt. Pervulgatum eſt autem, & hoc ad dolorem tollendum valde proficere: capram oportet herbâ iride ad ſatietatem paſci, quæ, interpoſito tempore quantum conficiendo in ventre pabulo ſuffecerit, mactetur; & intra hujus ventrem in ipſo ſtercore occulendi pedes. Medicamenta ſunt ad affectum hunc innumera: ægrotos namque ipſos medicamina ſibi plurima comparare calamitas iſta cogit; ſed Medicorum pharmaca ſuo loco ſcriptis exponentur.

CURATIO ELEPHANTIS.

CAP. XIII.

MORBIS, ut ii exſolvi queant, remedia valentiora eſſe debent. *Elephantem* verò, tam ingens malum, quænam medela poſſit expugnare[1]? Neque enim parti tantùm uni, aut viſceri unico inhæreſcit: neque intus ſolùm impingitur, aut extrà ſerpit: ſed totum hominem intrà occupat, totumque foris complectitur. Triſte profectò, viſuque horribile ſpectaculum! belluæ namque ſpecies eſt. Porrò cum his homines verſari atque vitam agere, non minùs quàm cum peſtilentiâ, metuunt; contagio enim, per inſpirati aëris infectionem, facilè communicatur. Ecquodnam igitur in Arte Medicâ ſatis validum quiſpiam reperierit, quod huic affectui medeatur, auxilium? Verùm enimvero omnia ſimul & medicamenta adhiberi neceſſe eſt, & victûs rationem, & ferrum, & ignem. Quæ ſi incipienti morbo admoveas, ſalutis poteſt eſſe

[1] Propter hæc verba *Aretæum* laudat *Paulus*. (L. 4, c. 1.)

ſpes;

ſpes; ſin is perfectè jam creatus fuerit, ac viſceribus tenaciter inſederit, & faciem inſuper occupârit, de homine deſperatum eſt.

Venæ ſectio.

Incidantur itaque venæ cubiti ambæ: incidantur etiam venæ in talis; non eodem die: præſtat enim temporis interjectio, quo plus ſanguinis emitti, & recreari queant vires; ſanguis etenim ſæpe & copioſè detrahendus eſt, quippe qui vitium nutriat, cujus autem ſana pars exigua eſt, quæ naturam alit. Quare conjicere oportet, ut ſanguis pravus & colliquatus detrahatur, & interim corpori idoneus ſervetur, quoad alimenti defectu morbus ceſſerit; novus enim corpori commixtus cibus longo temporis ſpatio antiquum exſtinguit.

Purgatio.

Poſtea propinetur *Hiera*, neque ſemel tantùm: ſed omnia frequenter fiant, & poſt refectionem rurſus uſurpentur. Cibo item alia inſit ex medicamentis purgatio, qualem in *Iſchiadis* [k] curatione propoſuimus; lac etiam indiſcretum, ſed largiter, ut alvum ſolvat, potui detur: adjiciatur autem aquæ quinta pars, ut id omne effluere poſſit.

Vomitio.

Ocyùs autem ad vomitum deducendi; jejuni, primò: a cibo, poſtea: deinde, a radicularum eſu; quæ frequenter omnia, & aſſiduè fiant: helleborum etiam album quolibet tempore præbendo, ſed præſertim vere, ac autumno, diem ex die, & proximo rurſus anno.

Medicamenta.

Et ſi morbus invaluerit, medicamenta potui ſumta, quotquot noverit quiſpiam, propinentur: nam medicamenta copioſè adhibita proſunt. Ego ſanè, quæcunque a me cognita ſunt, literis mando: cedriæ cyathum unum, braſſicæ duos mixtos exhibe. Aliud: ſideritidis ſucci cyathus unus, trifolii unus, vini ac mellis duo. Aliud: Elephanti dentis ramentorum drachma, cum vini *Cretici* cyathis duobus.

Viperarum eſus.

Porrò viperarum, animalium reptilium, caro in paſtillos redacta potetur; oportet autem, amputato cujuſque capite caudâque ad quatuor digitos, reliquum elixare, donec ſpina a carne diſceſſerit: & hanc, in paſtillos confictam, in umbrâ refrigerare, qui, ſicut etiam ſcilla, potui exhibeantur. Ipſæ quoque viperæ in cœnâ pro opſonio dentur, quæ, piſcium inſtar, præparari debent. At ſi medicamenti ex *Viperis* compoſiti facultas ſuppetat, id omnium loco bibendum eſt; id enim omnia ſimul præſtat.

Tumorum detergentia.

Ad hæc corpus detergendum eſt, & tumores complanandi; hujuſmodi inter *Celtas*, qui nunc *Galli* dicuntur, medicamenta alia ſunt innumera: ſed ex nitro factis globis, quibus pannos abſtergunt, quoſque ſaponem vocant, corpus in balneo detergere optimum eſt. Optimè quoque portulacâ, & ſempervivum cum aceto, & laparhi radicum decoctum, cum ſulphure ignem non experto, corpus detergebit. Illud item compoſitum prodeſt, ex alcyonio lævigato, & nitro, & aceti fæce combuſtâ, & alumine ſciſſili, & ſulphure ignem non experto, & coſto, & iride, & pipere; forſan autem omnia pro ſingulorum viribus miſcenda ſunt: & aliud cum hoc æquis portionibus mixtum inſpergentes perfricare poſſumus. At faciei tumoribus ſarmentorum cinis illini poteſt, cum feræ alicujus adipe, leonis ſcilicet, aut pantheræ, aut urſi, aut, ſi

[k] Locus iſte deeſt.

his

his careas, chenalopecis; ſimile enim in diſſimili, quemadmodum ſimia homini, maximè juvat; & ammoniacum thymiama, cum aceto, aut plantaginis ſucco, aut herbæ ſanguinalis, & hypocyſtis, & lycium. Quòd ſi caro livida ſit, priùs incidenda eſt, ut in eam derivetur ſuccus. At ſi ab acribus fluxionibus excoriatas partes lenire cupias, fœni græci decoctum, aut hordei cremor molliter abſtergebit: & ex oleis, roſaceum, aut lentiſcinum [l]. Balnea verò aſſiduè ad madefaciendum corpus, & ad humores noxios perſpirandos proficiunt.

Victûs ratio. Cibus eſto mundus, boni ſucci, concoctu facilis, ſimplex; & victûs ratio ex omni parte exactè inſtituta, quoad ſomnos, & ambulationes, & degendi locos. *Exercitatio.* Exercitationes adhibeantur; curſus: corporis contorſiones: pilarum jactus; quæ omnia fiant citra laſſitudinem, cum idoneâ tamen intentione; opportuna etiam exercitatio eſt, ſpiritûs vociſque emiſſio. Veſtis munda ſit, non modò ut viſum non offendat, ſed etiam quia ſordes in cute pruritum excitant. *Cibus.* Vinum apſinthii jejuni bibant; pro prandio, panis ex hordeo, ſalſamentum vetus, & exiguum quid malvæ, aut braſſicæ, ſemicoctum, cum cymini liquamine; pro cœnâ, paſtinacæ radix, & alica cum vino & melle antiquo mixtis. Et ex mari, quotquot ventrem ſolvunt, tellinarum juſcula, oſtrea, echini: & ex piſcibus, ſaxatiles; ex animalibus terreſtribus, lepus, aut ſus: inter aves, perdices cujuſque generis, palumbes, columbæ, & quicquid in regione optimum reperiatur; ex arboreis fructibus, ii qui horarii vocantur; vina dulcia iis, quæ vinoſa ſunt, meliora. *Balnea.* Balnea naturaliter calida, ſulphurea, proſunt: & vita in aquis diu acta, & mare, & navigatio.

Helleborus. Per helleborum purgationes uſurpentur; albus ſuperiorem ventrem, niger inferiorem purgat; quin & albus non modò vomitum provocat, ſed & omnium quoque medicamentorum purgantium valentiſſimum eſt: non excretorum varietate & copiâ, id enim *Cholera* moibus potentiùs facit; neque verò intentionibus ac violentiâ inter vomendum, id enim nauſea in mari validiùs piæſtat. Cæterùm neque vim, neque qualitatem malam habet; quo fit, ut laborantibus ſalutem reddat, & per exiguam purgationem, & cum intentione parvâ. Porrò vetuſtorum omnium morborum, qui radices jam altas egerint, cùm reliqua auxilia nihil quicquam opis præſtiterint, id unicum remedium eſt; ſiquidem igni facultate par eſt helleborus albus, & quicquid ignis uſtione facit, illo plus helleborus per interiora diſcurrens operatur: ſpirationem nempe facilem ex difficili, ex malo colore, bonum, & ex macie, habitum corporis pinguem efficit [m].

---

[l] Curandi ratio eadem omnino eſt in *Archigene*; vix ullum remedium, vix ſimplicis cujuſvis medicamenti uſus in hoc Capite præcipitur, quod non ab illo itidem adhibetur. (Aët. Tetrabib. 4, Serm. 1, c. 121, 122, 123, 124, 125.) [m] Veterum (ut) inquit *Cœlius Aurelianus*, Morb. Chronic. L. 4, c. 1.) Medicorum nullus hujus Paſſionis Curationem conſcripſit, excepto *Themiſone*, atque ex Philoſophis *Democrito*, ſi verè ejus de *Elephantiacis* dicitur conſcriptus Liber.

INDEX.

Numeri, quos Comma ſequitur, Paginas denotant: cæteri, Lineas. Paginæ autem indicantur Verſionis Latinæ, unde ad Græca facile verti poteſt.

A

INDEX.

B.

Bilis

Choleræ

Curſus,

I N D E X.

Lipothy-

M.

N.

O.

I N D E X.

R.

Syphon

INDEX.

FINIS.